

Bwile: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Chronicles, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Amos, Colossians, Daniel, Ecclesiastes, Ephesians, Exodus, Ezra, Galatians, Genesis, Habakkuk, Haggai, Hebrews, Hosea, James, Job, John, Jonah, Jude, Lamentations, Leviticus, Luke, Malachi, Mark, Matthew, Micah, Nehemiah, Obadiah, Philemon, Philippians, Proverbs, Romans, Ruth, Song of Solomon, Titus, Zechariah, Zephaniah
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

Chapter 1

¹Mukutampa, Lesa apangile umuulu ne calo. ²Pano pa calo tapali icintu nangu cimo. Imfinshi yali mu ncende iyashika. No mupashi wakwa Lesa waleendaukafye pamulu wa menshi³Lesa alandile ati, "napabe ulubuto," efyo no lubuto lwaishlebako. ⁴Lesa amwene ulubuto, ukutila luli bwino. Apatukenye ulubuto ku mfinshi. ⁵Lesa aitile ulubuto "akasuba," ne mfinshi nayo aitile "ubushiku." Kabili kwali ne cungulo elyo kwali no lucelo, ubushiku bwakutampa. ⁶Lesa alandile, "lekeni pabe ulwelele pakati ka menshi, na menshi yalekane ukufuma ku menshi." ⁷Lesa apangile ulwelele no kwakanya amenshi ayali panshi ya lwelele ukufuma ku menshi pa muulu wa lwelele. efyo cali ifyo. ⁸Lesa aitile ulwelele ati "umuulu." Kwali icungulo kwali no ceelo, mu bushiku bwa bubili. ⁹Lesa alandile ati, "lekeni amenshi ayali panshi ya muulu yalongene pa ncende imo. ¹⁰Lesa aitile incende iyauma "icalo," na menshi ayali pamo aitile "bemba." Amwene ukuti cili bwino. ¹¹Lesa alandile ati, "Leken pa calo pamene ifyani: ifilimbwa ifiponya impupu nefimuti ifiseeka ifisabo ifyo impupu shaba mufisabo, cila cintu ukulingana no musango waciko." fyofine efyo cali. ¹²Napa calo pali menene ifyani, ifilimbwa ifimena ifyakwata impuupu, nefimuti ifiseekako ifisabo ifyo impuupu shaba mifisabo mu misango wafiko. Lesa amwene ukweba ati na ciwama. ¹³Kabili kwali ne cungulo kabili na ku maca, ubushiku ubwalenga shitatu. ¹⁴Lesa alandile ati, "Leken mu mulu mube ulubuto ulwa kulekanya akasuba no bushiku kabili fileba ifishibilo, ifyanshita, inshiku ne myaka. ¹⁵Leken mu mulu mube ulubuto ulwa kulapeela ulubuto pa calo." ifyo fine efyo cali. ¹⁶Lesa apangile ulubuto lubili ulukulu, ulwakulisha lwalesanika akasuba, no lwacepeleko lwalesanika ubushiku. Apangile ne ntanda pamo. ¹⁷Lesa afibikile mu mulu pakuti filepeela ulubuto pa calo. ¹⁸Pakuti filepela ulubuto akasuba kabili filepela ulubuto ubushiku, no kulekanya ulubuto ne mfinshi. Lesa amwene ukwebati na ciwama. ¹⁹Kabili kwali icungulo kabili kwali na ku maca, ubushiku ubwalenga shine. ²⁰Lesa alandile ati, "Leken mu menshi mwisule ifibumbwa ifyabumi ifingi, nefyoni ifipupuka pa calo mulwelele." ²¹Lesa alengele ifibumbwa ifikulu ifyamuli bemba, nefibumbwa fya bumi ifya misango yonse, ifibumbwa ifyenda ifyaisula mu menshi monsefye, nefyoni ifipupuka ifya misango yonse. Lesa amwene ukwebati naciwama. ²²Lesa alifipalile, alandile ati, "Fyalaneni kabili mufule, mwisule mu menshi muli bemba. Leken ifyoni fifule pa calo." ²³Kabili kwali icungulo kabili kwali na ku maca, ubushiku ubwalenga shisano. ²⁴Lesa alandile ati, "Leken pa calo pabe ifibumbwa ifyabumi, umwabela umusango wafiko." Ifitekwa, ifintu ifikalaba, ne nama sha mumpanga, cila cimo umwabela umusango wafiko." Ifyo fine efyo cali. ²⁵Lesa alengele inama sha mumpanga mu misango yashiko, ifitekwa mu misango yafiko, nafyonse ifikalaba panshi mu misango yafiko Amwene ukwebati na ciwama. ²⁶Lesa alandile ati, "Natupange umuntu mu cipasho cesu, uwapala fwebo. Leken akwate ukulateka isabi ilya muli bemba, pafyoni fya mulwelele, pa fitekwa ifya pa calo conse, napa fintu ifikalaba ifikalaba pa calo." ²⁷Lesa apangile umuntu mu cipasho cakwe. Mu cipasho cakwe amupangile. umwaume no mwanakashi efyo abapangile. ²⁸Lesa alibapalile no kubeba ati, "Fyaleni, kabili fuleni. Mwisule pa calo, kabili no kupatalalika. Muleteka isabi ilya muli bemba, ifyoni ifyamulwelele, na pa fintu fyonse ifya bumi ifyenda pa calo." ²⁹Lesa alandile ati, "Moneni, na mipeela ifilimbwa fyonse ifiseekako impupu ifili pa calo conse, ne fimuti fyonse ifiseka umwaba impupu. Efili nokuba ifyakulya fyenu. ³⁰Kufinama fyonse ifya pa calo, ku fyon fyonse ifya mu mulu, na kuli fyonse ifikalaba pa calo, na kufibumbwa fyonse ifipema ifyaba no bumi na fipeela ifimenwa ifiteku efyo fyakulalya." ifyo fine efyo cali. ³¹Lesa amwene fyonse ifyo apangile. Moneni, nafiwama. kabili kwali icungulo kabili kwali na ku maca. ubushiku ubwalenga mutanda.

Chapter 2

¹Elyo imyulu ne calo fyapwishishiwe, nafyonse ifyamweo fyaisushiwemo. ²Pa bushiku bwacine lubali Lesa afikile kumpela yancito yakwe intu abombe, elyo ali mukutusha pa bushiku ubwacine lubali ukufuma kuncito yakwe. ³Lesa apalile ubushiku bwacine lubali no kubucindamika, pantu emubushiku buntu atushishemo ukufuma kuncito yakwe yonse iyo abombe iya bubumbo bwakwe. ⁴Ifi efyabombeke ukullosha kumyulu ne calo, ilyo fyapangilwe, pabushiku buntu Yawe Lesa apangile icalo nemyulu. ⁵Icimpusa conse icamumpanga cali tacilabamo mu calo, tapali icimuti campanga icashimpilwe, pakutila Yawe Lesa ali talapela imfula pa calo, kabili tapali umuntu uwakulalima umushili. ⁶Nomba fubefube aimine ukufuma pa calo no kutapilisha umushili onse. ⁷Yawe Lesa apangile umuntu ukumufumya kulukungu lwakumushili, nokupemenamo mumyona yakwe umupu wamweo, no muntu ashileba icibumbwa camweo. ⁸Yawe Lesa abyele ibala kukabanga, mu Eden, na mulya abikilemo umuntu uo apangile. ⁹Ukufuma kumushili Yawe Lesa Pngile icimuti conse ukukula icali icawama ku menso nge cakulya. Muli ifi emwali icimuti camweo icali pakati kebala, necimuti camano ayawama nayabi. ¹⁰Akamana akapitile mu Edeni akakutapilisha mwibala. Ukufuma muly kapatukene no kubamo utumilonga tune. ¹¹Ishina lyakamana kacimo nika Pishoni. Ekamana ekamana akatapilisha impanga yonse iya Havila, umwaba golide. ¹²Golide wamuli ilya imganga aliwama. Mwaliba na bideliamu elyo namabwe ya oniyx. ¹³Ishina lyakamana kacibili nika Gihoni. Ekamana katapilisha impanga yonse iya Cushi. ¹⁴Ishina lyakama kacitatu nika Tgrisi, katapilisha impanga yonse iya Ashuri. Ishina lyakamana kalenga bune nika ufrate. ¹⁵Yawe Lesa abulile umuntu no kumubika mwibala lya Edeni kukulilima no kuliwamya. ¹⁶Yawe Lesa akambishe umuntu, no kutila, "Kucimuti conse ica mwibala kuti walyako mukukakuluka. ¹⁷Nomba kucimuti camano yakwishiba icisuma ne cibi, taufwile ukulyako, pantu mubushiku ukalyako, mucinefye ukafwa." ¹⁸Elyo Yawe Lesa atile, "Taciweme icakutila umuntu abe eka. Ndemupangila

kafwa wakwe uwawamisha kuli ena." ¹⁹Ukufuma kumushuli Yawe Lesa apangile inama yonse iyamumpanga ne conise icamulwelele. Fyonse ifyo umuntu aleita icibumbwa conse icamweo ecali ishina lyaciko. ²⁰Umuntu apele amashina kunama shonse, kufyoni fyonse ifyamulwelele, na kunsoka shonse ishamumpanga. Lelo ku muntu umwine eka takwali kafwa wakwe uwalinglele ukuba naena. ²¹Yawe Lesa aponeshe umuntu muntulo utwashika, ilyo muntu asendeme. Yawe Lesa abulile ulubafu lumu ukufuma ku muntu, nokwisalapo umunofu apo afumisheulubafu. ²²Nakulubafu ulu Yawe Lesa abulile ukufuma ku muntu, apangilemo umwanakashi no kumuleta ku muntu. ²³Elyo umuntu atile, "pali ino nshita, uyu lifupa lyamumafupa yandi, nakabili munofu wamumunofu wandi. Akulaitwa 'umwanakashi,' pantu abulilwe ukufuma ku muntu." ²⁴Eico umwaume akasha wishi na nyina, akalambatila ku mukashi wakwe, kabili bakaba umubili umo. ²⁵Bali ubwamba bonse babili, umwaume no mukashi wakwe, lelo tabali nansoni.

Chapter 3

¹Nomba insoka yali ayacenjela ukucila ifiswango fyonse ifyampanga isho Yawe apangile. Yalandile ku mwanakashi, "Cacine Lesa alandile ati, "Tamuli nakulya ku cimuti conse ica mwibala?" ²Umwanakashi alandile ku nsoka ati, "Tulalya kufisabo fya kufimuti fya mwibala, ³lelo ukullosha ku cisabo cakucimuti capakati kebala, Lesa alandile ati, "Mwilalyako kulici, Nangulafye ukwikatako, lyena mukafwa." ⁴Insoka ya landile ku mwanakashi, "mucine tamwakafwe. ⁵Pantu Lesa ena alishiba ukutula ubushiku mukalyako amenso yenu yakashibuka, nakabili mukaba nga Lesa, abaishiba ubusuma no bubi." ⁶Ilintu umwanakashi amwene ukuti icimuti cisuma ukulya, nakabili calemonaka bwino mu menso, nakabili icimuti calemonaka icisuma kukupanga umo ukuba uwa mano, umwanakashi asabileko ne fisabo fimo alya. Elyo fimbi ayapelako umulume wakwe uyo baleikala na ena, naena alilille. ⁷Elyo bonse babili amenso yabo yaisuka, baishiba ukuti bali ubwamba. Epakubilinkanya amabula ya mukunyu no kupanga ifya kuikupa abene. ⁸Cilya baufwa iciunda cakwa Yawe Lesa cileenda mwibala mucungulo kasuba, elyo umuntu no mukashi wakwe batinine Yawe Lesa bafisama na mufimuti fya mwibala. ⁹Yawe Lesa aitile umuntu no kulanda ati kuli ena, "Ulikwisa?" ¹⁰Umuntu alandile ati, "ningufwa ilyo muli mwibala, eco ningumfwa umwenso, pantu ndi ubwamba eico nifisama." ¹¹Lesa alandile ati, "Nani wakweba ati uli ubwamba? Bushe naulya ku cimuti na kuleseshoko ukutula wilalyako?" ¹²Elyo umuntu alandile ati, "umwanakashi mwampele ukuba na ena, ewampele ifisabo ukufuma ku cimuti, nanebo epa kulya." ¹³Yawe Lesa alandile ku mwanakashi ati, "ni nsoka ya cimbepa, nanebo epa kulya." ¹⁴Yawe Lesa alandile ku nsoka ati, "Pamulandu wa citefi, watipwa webo weka pafitekwa fyonse na pa finama fyonse ifya mumpanga. Ukalaendala pakafumo, ukalalyafye ulukungu mu shiku sha mweo obe onse. ¹⁵Nkabika ukupatana pakati kobe no mwinakashi, kabili na pakati kabuffyashi bobe no bufyashi bwa mwanakashi. akula kuma ku mutwe, naena ukala musuma kucishishili." ¹⁶Ku mwanakashi alandile ati, "Nkakufushisha ubukali pakukwata abana; ukalaufwa ubukali pakufyala abana. Ukalakabila umwaume obe, lelo naena akulaba kateeka pali webo." ¹⁷Kuli Adam alandile ati, "Pamulandu wkumfwila kwishiwi lya mukashi obe, elyo waly na kucimuti, ico cintu nakuleseshoko, nalandile ati, taufwile ukulyako; watipwa umushili pamulandu obe; wakulacula pakumona ifyakulya inshiku shonse mu mweo obe. ¹⁸Fikalamenya imyunga na ficilasa, lelo webo ukalalya ifilimwa fya mwibala. ¹⁹Nikwilibe lya pa mpumi yobe epo ukalamwena umukate, mpaka ukabwelele ku mushili, uko wafumine eko ukabwelele. kulukungu wali, nakabili eko ukabwelele." ²⁰Umuntu aitile umukashi wakwe ishina ati Efa pantu ali nyina waba mweo bonse. ²¹Yawe Lesa apangile Adam pamo no mukashi wakwe ifyakufwala fyampapa no kufwika. ²²Yawe Lesa alandile ati, "Nomba umuntu aba kwati nifwebo, uwaishiba ububi no busuma. Nomba talimukusumishiwa ukufika ukuboko kwakwe, ukusaba kucimuti ca mweo no kulya, kabili nokwikala mukutwililila." ²³Eco Yawe Lesa epakutamfya umuntu mwibala lya Eden, pakutula alelima umushili uyo afumineko. ²⁴Panuma Yawe Lesa afumyamo umuntu mwibala, kabili abikilemo bakelumbi ku kabanga mwibala lya Eden, elyo nomupanga watwa kubili kubili, mukucingilila ku cimuti ca mwibala.

Chapter 4

¹Elo nomba Adamu asendeme no mukashi wakwe Efa nao alikwete ifumo kabili nokufwala Kaini. nokulanda ati, "Yahweh nalenga ukufyala umwana umwaume." ²Kabili panuma akonkeshepo ukufyala Abele. Nomba Abele ali ni kacema wa mikooko, lelo kaini ena ali mulimi. ³Nomba ilyo papitile inshiku Kaii atwele ifisabo ifya mumushili ifyakutuula kuli Yahweh. ⁴Abele nao wine, atwele amabeli aya mu mukuni wakwe ifyanona. Elyo Yahweh atemenwepo umutuulo uwakwa Abele, ⁵lelo Kaini ena tamusekelele pamo no mutuulo wakwe. Kabili Kaini alikalipe sana, ne mpumi yakwe yali ponene. ⁶Elyo Yahweh alandile kuli Kaini ati, "Cinshi ico wakalipila ifi kabili cinshi ico impumi yobe ya ponena? Bushe na webo ngawacita icisuma tekuti nkutashe?" ⁷Nomba ngataucitile icisuma, wishibe ukweba ati, Ububi na bukufisamina pa mwinshi obe bulefwaya webo, bushe walacimfya." ⁸Awe Kaini aebile Abele munyina ati, "Twende mu mpanga, Nomba lintu bali mu mpanga, Kaini afukukila munyina Abele no kumwipaya. ⁹Elo Yahweh aipushe Kaini ati, "Bushe Abele munonko alikwisa? "nao aeaba ati nshishibe. Bushe ninebo uwa kusunga munyinanane?" ¹⁰Elyo Yahweh amweba ati, "Cinshi ico ucitile? umfwa umulopa wakwa munonko ulekuuta kuli nebo mu mushili. ¹¹Nomba webo watipwa ukufuma panshi apa yasamuna akanwa kwakwe ku kupokelelele imilopa yakwa munonko mu minwe yobe. ¹²Ilyo wakulima umushili, tawakula kupela ifisabo. kabili tawakulatuusha, wakulaseyafye pa calo." ¹³Ilyo Kaini alanda kuli Yahweh ati, "uku kukandwa kwankosela sana. ¹⁴Moneni, mwantamfya pa calo ukufuma muli buno bushiku, kabili shelemonekela ku menso yenu. Nakulaseyafye pa calo ukwabula ukutusha, na onse uuli nokuukumanya akanjipaya." ¹⁵Elyo Yahweh amweba ati, "Awe nga cakweba ati umuntu aipaya Kaini, ali nokucula kucilandushi candi imiku cine lubali." kanshi

Yahweh epa kubika icishibilo pali Kaini pakweba ati onse uwamukumanya ekamwipaya.¹⁶ Awe Kaini alifuminepo pa menso yakwa Yahweh, aya mukulaikala na mu calo ca Node ku kabanga aka Edeni.¹⁷ Kabili Kaini asendeme no mukashi wakwe, nao alikwete ifumo no kufyala Enoke. Elyo atampile ukukula umusumba awinika ne nshina lya mwana wakwe Enoke.¹⁸ Elyo Enoke nao epa kufyala Iradi. Iradi nao afyala Mehuyaele. Mehuyaele nao afyele Metushaele, na Metushaele nao afyele Lameke.¹⁹ Kabili Lameke ena aupile abanakashi babili. Ishina lya wakubalilapo ali ni Ada, ne shina lya mu nankwe ali ni Sula.²⁰ Ada epa kufyala Yabali. Kabili pa bantu bonse abaleikala mu matenti nokulateka inama, Yabali ewatampilepo ukulaikala mu matenti no kulateka inama.²¹ Neshina lyakwa munyina ali ni Yubali, kabili Yubali ewatampilepo ukulalisha insango ne mitolilo.²² Elyo Sila afyele Tubali-Kaini, uwalefula ifintu ifyamisango misango iyafibombelo ifya mukub nefya cela. No mukashi wakwa Tubali-Kaini ali ni Naama.²³ Elyo Lameke aebele abakashi bakwe, Ada na Sila amashiwi yakweba ati, "Umfweni ishiwi lyandi imwe bamuka Lameke; kutikeni amashiwi yandi: nebo ninjipaya umuntu pamulandu wakweba ati alincenene, mulumendo eo njipeye, pamulandu wakwebati ali ngumine."²⁴ Uukepaya Kaini nga akakandwa imiku cine lubali, ninshi uwaipaya Lameke ena ali nokukandwa imiku amakumi cine lubali na cine lubali.²⁵ Kabili Adamu asendeme no mukashi wakwe nao afyele umwana umwaume noku mwinika ishina ati Sete, pantu umwine alandile ati, "Yahweh apyamishishapo umwana umbi pali Abele, untu Kaini aipeye."²⁶ Sete nao afyele umwana umwaume kabili ena amwinike ishina ati Enoshe. pali ilya nshita efyo ukulilila kwishina lya kwa Yahweh kwa tampile

Chapter 5

¹Ici ecalembwa camfwalwa shakwa Adamu. Ubushiku bumo ubo Lesa apangile umuntunse, abapangile mu copasho cakwe.² Umwaume no mwanakashi alibapangile. Alibapalile no kubenika ubuntunse ilyo bapangilwe.³ Ilyo Adamu aikele imyaka 130, aishileba wishi wa mwana umwaume mu cipasho cakwe, panuma yacikope, aishileita ishina lyakwe Sete.⁴ Panuma Adamu aishileba wishi wakwa Sete, aikele imyaka 800. Aishileba wishi wabana abengi bonse abaume na banakashi.⁵ Adamu aikele imyaka 930, no kufwa.⁶ Ilyo Sete aikele imyaka 105, aishileba wishi wakwa Enoshe,⁷ panuma talaba wishi wakwa Enoshe, aikele imyaka 807 nokwisaba wishi wabana abaume naba nakashi.⁸ Sete aikele imyaka 912, no kufwa.⁹ Ilyo Enoshe akwete ukwikala imyaka 90 aishileba wishi wakwa Kenani.¹⁰ Panuma talaba wishi wakwa Kenani, Enoshe aikele imyaka 815. Aishileba wishi wabana abengi abaume nabana abanakashi.¹¹ Enoshe aikele imyaka 905 kabili no kufwa.¹² Ilyo Kenani akwete ukwikala imyaka 70 aishileba wishi wakwa Mahalalele.¹³ Panuma talaba wishi wakwa Mahalalele, Kenani aikele imyaka 840. aishileba wishi wabana abengi abaume na bana abanakashi.¹⁴ Kenani aikele imyaka 910 no kufwa.¹⁵ Ilyo Mahalalele akwete ukwikala imyaka 65 aishileba wishi wakwa Yarede.¹⁶ Panuma talaba wishi wakwa Yarede, Mahalalele aikele imyaka 830. Aishileba wishi wabana abengi abaume nabana abanakashi.¹⁷ Mahalalele aikele imyaka 895 kabili no kufwa.¹⁸ Ilyo Yarede aikele imyaka 162 aishileba wishi wakwa Enoke.¹⁹ Panuma talaba wishi wakwa Enoke, Yarede aikele imyaka 800. Aishileba wishi wabana bonse abaume nabana abanakashi.²⁰ Yarede akwete ukwikala imyaka 962 kabili no kufwa.²¹ Ilyo Enoke akwete ukwikala imyaka 65 aishileba wishi wakwa Metusela.²² Enoke ayendele na Lesa imyaka 300 panuma talaba wishi wakwa Metusela. Aishileba wishi wabana abengi abaume nabana abanakashi.²³ Enoke aikele imyaka 365.²⁴ Enoke ayendele na Lesa, kabili no kuya, Lesa alimusendele.²⁵ Ilyo Metusela akwete ukwikala imyaka 187 aishileba wishi wakwa Lameke,²⁶ panuma talaba wishi wakwa Lameke, Metusela aikele imyaka 782 aishileba wishi wabana abengi abaume nabana abanakashi.²⁷ Metusela aikele imyaka 969 no kufwa.²⁸ Ilyo Lameke akwete ukwikala imyaka 182 aishileba wishi wamwana umwaume.²⁹ Aleitwa ishina lyakwe Noa, alandile, "uyu ena akatupela ukutusha ukufuma ku mulimo no kukalipwa kwa maboko yesu, uyo tufwile ukucita pamulandu Yahweh atulipile."³⁰ Lameke aikele imyaka 595 panuma talaba wishi wakwa Noa. aishileba wishi wabana abengi abaume nabana abanakashi.³¹ Lameke aikele imyaka 777 no kufwa.³² Panuma NOa akwete imyaka 500, aishileba wishi wakwa Shemu, Hamu, na Yafete.

Chapter 6

¹Caishile palwa ilyo umuntunse atampile ukusandana pa calo na bana abanakashi balifyelwe kuli ena,² ati abana bakwa Lesa abaume bamwene balya bana abanakashi abantunse bali abatamwikwa. Balisendele abanakashi babo, cila umo uyo asala.³ Yahweh alandile, "Umupashi wandi tawakashale mubuntunse umuyayaya, apo bali bumubili. Bakekala imyaka umwanda umo na makumi yabili 120."⁴ Amapaka bali pa calo muli shilya shiku, na kunuma. Ici cacitike ilyo abana bakwa Lesa abaume haupene nabana abanakashi ababaume, balikwete nabana nabo. Aba bali baume bamaka abakale, abaume balulumbi.⁵ Yahweh amwene ubulwani bwa muntunse bwali bukalamba mu calo, nokucetekela konse ukwa matontonkanyo ya mitima yabo yali ya bubifi mukukonkanya.⁶ Yahweh alilangulwike ukuti apangile umuntunse pa calo, neci calimupele ubulanda kumutima wakwe.⁷ Yahweh alandile, Nkafumya umuntunse uyo na bimbile ukufuma palwelele lwa calo—umuntunse ne nama, nefintu fyenda panono ne fyuni fya mulwelele, pafyo ndi bukalamba ubwelela nalifingile."⁸ Lelo Noa alisangile ubwfwilisho mu menso yakwa Yahweh.⁹ Ifi fyalecitika pali Noa. Noa ali muntu umulungami, tatunganishiwe pabantu abo bailya nshita yakwe Noa aleenda na Lesa.¹⁰ Noa aishileba wishi wabana abaume batatu: Shemu, Hamu, na Yafete.¹¹ Icalo calyonaike intanshi yakwa Lesa, caiswilemo fye ulukakala.¹² Lesa alimwene icalo; Moneni, cali icaonaika, ifya mubili fyonse fyalikwete ukonaika munshita ilya pa calo.¹³ Lesa alandile kuli Noa, "Ndimukumona ninshita nomba yakubika fyonse ifya mubili ku kupwa, icalo caisulamofye ulukakala ukupitila muli

bena. Mu cishinka nkafyonaula kumo ne calo. ¹⁴Paanga icombo palobe ku mbao shafi muti fyakosa, paangamo ifyumba mukati kacombo, no kubikako na penti mukati na kunse. ¹⁵Ifi efyo ukapange: Ubutali bwa combo bufwile ukukwata 300 ifipimo; mubukulu bwa ciko kuba 50 ifipimo, ukulepa kwaciko cibe 30 ifikomo. ¹⁶Paanga umutenge ku combo, no kupwisha pacipimo ukufuma pamulu lubali. Ukabike umwinshi mumbali ya combo no kubikamo ifiputulwa ifili fitatu, cimo panshi, cimo pakati elyo cimo pamulu. ¹⁷Umfwa, ndi nokuleta ukubunda kwa menshi pano pasonde, ukonaula fyonse ifyamubili nafyonse ifibumbwa fipema pamo pesamba lya muulu. Conse icili pesonde cikafwa. ¹⁸Lelo nkapanga icipangano candi na webo. Ukengila mu combo, nabana bobbe abaume, na bakashi bobbe, nabakashi babana bobbe abaume pamo na webo. ¹⁹Fyonse ifibumbwa ifya mweo fyabumubili, nafibili fibili cila musango ufwile ukafileta mu combo, Ukafisunge ifyabumi pamo na webo, fyonse ifilume ne fikota. ²⁰Ifyoni ne misango yafiko, ne nama ne misango yafiko, ne fyenda fyonse pamushili ne misango yafiko, na fibili fibili pali fyonse fikesa kuli webo no kufisunga ifya bumi. ²¹Ukakolonganike palobe cila musango wa fyakulya ifiwa no kufisunga, pakuti fikabe ifyakulya fyobe na bena." ²²Noa alicitile ico. Ukulingana nafyonse ifyo amukonkomeshe, alicitile.

Chapter 7

¹Elyo Yahweh alandile kuli Noa; patama webo, na bonse aba mulupwa lobe, muli cibwato, pantu ni webo nasanga ukuba umololoke muli ino nkulo. ²Panama shonse ishishakowela ulebulapo apa cine lubali napa cine lubali, icilume ne cikota, elo panama ishishakowela shena ulebulapo shibili shibili ilume ne ikota. ³Kabili na pafyoni fyonse ifipupuka mulwelele, napo ulebulapo ifilume cine lubali ne fikota cine lubali, uli nokubulapo pali cila musango pakwebati ifi ifya bumi fuloba pano pa calo conse. ⁴Pantu kwashalafye inshiku cine lubali elyo ndino kullosha imfula pali cino calo panshiku amakumi yane, yena ikaloka akasuba no bushiku. Kabili efyo ndi nokulofya consefye ico napanga pali cino calo." ⁵Kabili Noa alicitile fyonse ifyo Yahweh amwebele. ⁶Kabili Noa akwete imyaka imyanda mutanda ilyo mulamba aishile pano pa calo. ⁷Elyo Noa alipateme muli cibwato, ena na bana bakwe abaume, no mukashi wakwe nabakashi babana bakwe milyo mulamba talaisa. ⁸Inama shonse ishishakowela ne nama shonse ishishakowela ne fyonse fyonse ifipupuka na fyonse ifikalamba pamushili. ⁹Fyalishile ingila fibili muli cibwato umwali Noa, icilume ne cikota, ngefyo Lesa alandile kuli Noa. ¹⁰Nomba ilyo papitile inshiku cine lubali elyo mulamba aishile pa calo. ¹¹Mumwaka untu Noa afikile pa myaka imyanda mutanda, mu mwenshi uwalenga bubili, pabushiku ubwazlenga ikumi limo na cine lubali, pali ubu bwine bushiku epo utumfuku mfuku utwa menshi tonse twalepwike ne fipunda fyonse ifya mu muulu fyaliswike. ¹²Kabili imfula yalilokele pano calo inshiku amakumi yane akasuba no bushiku. ¹³Pali ubu bushiku bwine bushiku epo Noa, na bana bakwe abaume, Shemu, Hamu, na Yafete, no mukashi wakwa Noa pamo nabakashi ba bana bakwe batatu balingile muli cibwato. ¹⁴Bena balingilemo ne misango yonse iyanama sha mu mpanga ne misango yonse iya fitekwa, imisango yonse iyafikalaba pa calo, imisango yonse iya fyonse, ne misango yonse iya fipupuka. ¹⁵Awe fyonse ifya bumi fibili fibili, icilume elyo ne cikota fyalingile muli cibwato pamo na Noa. ¹⁶Kabili, fyalingilemo, icilume ne cikota, fyonse ifyabumi, ukulingana nefyo Lesa alandile kuli Noa. Elyo Yahweh alimwisalile mukati. ¹⁷Kabili mulamba ali pano pa calo inshiku amakumi yane na menshi yaile yalefulilakofye no mupiita cibwato naco caile cileelelela pa menshi ayali pa muulu wa calo. ¹⁸Awe amenshi yalikumene pano pa calo conse kabili yalile yalefulilakofye, lelo cibwato cena caile cileelelafye pa mu muulu wa menshi. ¹⁹Awe amenshi yalikumene pano pa calo conse icakwebati impili shonse ishitali pesamba lya muulu shasukwa shaibila. ²⁰Amenshi yalibiishe impili ukufika ku mata ikumi limo nayasano shonse shalibiile. ²¹Kanshi ifintu fyonse ifyabumi ifyenda pa calo fyalilobele, ifyoni, ifitekwa inama sha mu mpanga, na fyonse ifikalaba pa mushili pamo na bantu bonse. ²²Fyonse ifyali no mupu wa bumi ifipemena mummyona fyalifwile, fyonse ifyali pa mulandu. ²³Kanshi efyo Lesa aonaule pa calo ifintu fyonse ifyali no bumi, umuntu, inama, ifikalaba pa mushili ne fyonse fya mulwelele, fyonsefye alifyonaule pa calo. Abapuswikepofye ni Noafye nabo ali nabo muli cibwato. ²⁴Kabili ilyashi lyaliswile pano pa calo inshiku umwanda umo na makumi yasano.

Chapter 8

¹Elo Yahweh aibukishe Noa ne nama sha mumpanga shonse ne fitekwa fyonse fintu ali nafyo muli cibwato, kabili Lesa alengele umwela ukwima pano calo, na menshi yatampile ukukama. ²Utumfukumfuku twa menso ayengi nefipunda fya mu muulu fyalisalikle, efyo ne mfula yalekele ukuloka. ³Na menshi yatampile ukukama pano calo, yaile yalekamafye panono panono; elyo panuma ya nshita umwanda umo na makumi yasano amenshi yalikamine. ⁴Nomba pa bushiku ubwalenga ikumi na cine lubali ubwa mwenshi walenga cine lubali cibwato caishile shika pa muulu wa mpili sha ararati. ⁵Amenshi yena yaleyha yalekama ukufikafye na mu mwenshi walenga ikumi, Elyo pa bushiku bwantanshi ubwa mwenshi uwalenga ikumi, pamuulu wa mpili palitampile ukumoneka. ⁶Nomba pa kupwa kwa nshiku amakumi yane Nao aliswile iwindo lya cibwato ico apangile. ⁷Elo atumine mwankole nao alifumine aya aleletafye yasukwa amenshi yakama pano calo. ⁸Kabili atumine inkunda pakuti eshibe nga cakutla amenshi nayakama pano panse. ⁹Lelo inkunda tayasangile nangu pamo apakuti inyante amakasa, eico yalibwelelemo kuli Noa mu cibwato pantu amenshi yalifye pano calo ponse. nao alitambke ukuboko no kuingisha muntu ali muli cibwato. ¹⁰Kabili aliloleleko ishiku nashimbi cine lubali elyo napeka alibwekeshepo ukufumya inkunda muli cibwato. ¹¹Awe ku nshiku yaku cungulo inkunda yalibwelele kuli ena. moneni! ku kanwa ka nkunda kwali ibula lya muolife ilya sabwa. Eico Nao aishibe ukuti amenshi nomba nayakamako amenshi ukufuma pano calo. ¹²Kabili aliloleleleko inshiku na shimbi cine lubali, elyo alitumine inkunda nayo tayabwekeshepo

ukubwelela kuli ena napeka.¹³Nomba mu mwaka uwalenga imyanda mutanda naumo, pabushiku bwa kutampilapo ubwa mu mwenshi wantanshi, emo amenshi yonse yakaminemo pano calo; kabili Nao afumishepo inkupiko pali cibwato nokulolesha, kabili moneni, pamuulu wa mushili ponse napoma.¹⁴Nomba mu mwenshi uwalenga bubili, pabushiku ubwalenga amakumi yabili na cine lubali ubwa mu mwenshi, elyo pano calo ponse pauminine.¹⁵Elyo Yahweh aebele Noa ati,¹⁶"Fumamo muli cibwato, webo no mukashi obe na bana bobbe abaume pamo nabakashi babo."¹⁷Patulamo fyonse ifya bumi fintu uli nafyo, ifipupuka pamo ne nama sha mu mpanga elyo ne nama vshonse ishikalaba pa calo, pakwebati shifule pa calo kabili shifyalane no kufula pa calo."¹⁸Awe Noa alipatwikemo muli cibwato, kumo no mukashi wakwe nabana bakwe abaume nabakashi babana bakwe.¹⁹Conse ica bumi mu musango waciko, inama yonse, icikalaba conse, ne coni conse, na conse icenda pano pa calo, fyalipatwikemo muli cibwato.²⁰Elyo Noa akuulile Yahweh icipailo, abulilepo ne nama shimo pashasanguluka na pafipupuka fyonse atula no mutuulo wa koca pa cipailo. Ilyo Yahweh aumfwile ubwema ubusuma,²¹elyo Yahweh alandile ati, "Nshakabwekeshepo napeka ukutipa umushili pamulandu no muntu, pakuti umutima wa muntu ulolafye lyonse kububi ukutulafye ku bwaice bwakwe; kabili nshakabwekeshepo napeka ukwipaya ica bumi conse kwiti nifi nacidile."²²Pantu inshiku shonse isho icalo cili no kubako, ukubyala imbuto no kusombola, inshita ya kutalala ne nshita yakukaba, inshita yampepo ne nshita yalusuba, ubushiku na kasuba, tafyakaleke ukulabako."

Chapter 9

¹Kabili Lesa lipalile Noa naba bakwe abaume no kubeba ati, " fyalaneni, mufule mukumene pa clo ponse. ²Ifya bumi fyonse ifya pa calo ne fipupuka fyonse ifya mu mulu, na fyonse ifikalaba pa mushili, ne sabii lyonse ilya mu mumana fikalatwalilila ukulamitiina kabili fikalaba no mwenso kuli mwebo. Kabili nafipela mu maboko yenu.³Kabili fyonse ifya bumi mukalelya. Fyonse namipela, ngafilya fine na mipele umusalu. ⁴Lelo tamufwile ukulalya inama umuli umulopa, pantu ni mu mulopa emwaba ubumi.⁵Elyo kabili, umulopa wa bumi bwenu di no kulaufwaya. Ndi nokulaufwaya ku cabumi conse; ku muntu onse uwaipaya munyina, nako kwine ndi nokufwayako ubumi bwa muntu. ⁶Uyo onse uwasumya umulopa wa muntu, nao wine bakasumye umulopa wakwe, pantu umuntu abumbilwe mu cipasho cakwa Lesa. ⁷Nomba mwebo, fyalaneni, musandane, mufule sana pa calo no kufulilako."⁸Kabili Lesa alyebele Noa nabana bakwe abaume abo ali nabo ati, ⁹"Nanebo nomba nalapangana na mwebo icipangano pamo nabana benu abakala mikonkapo, ¹⁰na kufya bumi fyonse fintu muli nafyo, ifyoni, inama sha mu mpanga ne fya bumi fyonse ifya pa calo fintu muli nafyo, ukutampila pali fyonse ifya pa calo."¹¹Nebo napangana na mwebo icipangano ukwebati, ifya bumi fyonse tafyakatale afyonaulwa ku menshi ya mulamba napeka. Kabili mulamba takonaule icalo napeka."¹²Kabili Lesa alikonkenyepo ukwebati, "ici ecikaba icishibilo ica cipangano nalapangana na mwebo nafyonse ifyabumi fintu muli nafyo, ici cipangano cakulabako lyonse umukalakonkanina inkulo. ¹³Nabika umunkola mfula wandi mu mukumbi, kabili eukalaba icishibilo ca cipangano ico napangana ne calo."¹⁴Nomba ilyo naleta amakumbi pa calo, elo umunkolamfula ukalamoneka mu makumbi, ¹⁵kabili nkalaibukisha icipangano candi ico na pangene na mwebo pamo nefya bumi fyonse; Amenshi tayakatale napeka ukuba ni mulamba uwaonaula ifintu fyonse ifya bumi.¹⁶kabili umunkolamfula ukalamoneka mu makumbi, na nevo nkalaumona no kwibukisha icipangano ica kutwalilila ico nevo ne Lesa napangana nefya bumi fyonse ifyapano calo."¹⁷Elyo Lesa aebele Noa ati, "Ici ecishibilo ca cipangano ico nevo napanga ne fyabumi fyonse pa calo."¹⁸Abana abaume abakwa Noa abo afumine nabo muli cibwato ni Shemu, Hamu, na Yafete. na panuma, Hamu afyele Kenani. ¹⁹Aba batatu ebali abana abaume abakwa Noa, ni kuli aba bene emwafumine abantu bonse abasalanganina pa calo.²⁰Awe Noa ena ali mulimi, kabili ena ewabalilepo ukulima imyangashi. ²¹Ilyo amwineko umwangashi no ku kolwa akolwa, elyo afuula insalu mwitenti lyakwe."²²Nomba Hamu wishi wakwa Kenani ali mwene wishi alifye ubwamba aile eba ba munyina babili abali panse. ²³Elyo Shemu na Yafete babulile insalu baibika pa nkombe shabo bonse elyo balaya cimpfutuma. Efyo bailefimba wisabo uwali ubwamba, ninshi nabalolesha kkumbi, pa kukanamona wishi uwali ubwaba. ²⁴Lintu Noa akololweke elyo aishile ishila ico umwana wakwe acitile kuli ena. ²⁵Elyo Noa alandile ati, "Kenani abe uwatipwa. Akalaba umusha wabasha kuli ba munyina."²⁶Napeka Noa alandile ati, "Abe uwacindikwa Yahweh, Lesa uwakwa Shemu, nomba Kenani ena akalaba umusha wakwa Shemu. ²⁷Lesa engalundilako Yafete impanga iikulu, kabili engamuleka aleikala mu matenti ayakwa Shemu. Kenani ena akaleba umusha wakwe."²⁸Nomba panuma ya mulamba alikele imyaka imyanda itatu na makumi yasano. ²⁹Kanshi inshiku shonse isho Noa aikele shali imyaka imyanda pabula na makumi yaano, elyo afwa.

Chapter 10

¹Kabili uku ekufyalwa kwa bana abaume abakwa Noa, Shemu, Hamu, elyo na Yfete. Nomba ilyo mulamba apwile elyo batampile ukufyala abana.²Abana abaume bakwa Yafete bali ni Gomere na Magoge na Madai na Yabani na Tubali na Mesheke na Tirashi. ³Nabana abakwa Gomere bali ni Ashikenasi na Rifati na Togarma. ⁴Nabana abaume abakwa Yabani bali ni Elisha na Tarshishi, Kitimu na Dodanimu. ⁵Muli aba emwafumine abantu abekala mu filila abasalangaina no lulimi lwabo, ukulingana no lupwa lwabo, ukulingana no mutuundu wabo.⁶Abana abakwa Hamu bali ni Kushi na Misraimu na Puti na Kanaai. ⁷Nabana abakwa Kushi bali ni Sela na Habila na Sabata na Rama na Sabteka. Kabili abana abakwa Raama bali ni Sheba na Dedani.⁸Kabili Kushi ewafyele Nimurode. Ena ewbalilepo ukuba uwa maka pa calo. ⁹Ena ali ni fuundi uwakosa ku menso yakwa Yahweh. eco balandile ati, "kwati ni Nimrode, fundi uwakosa ku menso yakwa Yahweh."¹⁰Kabili imisumbamba intu atampilepo ukuteka musumbamba wa Babele nowa Ereke nowa Akadi nowa Kalne, iyi

misumba yonse yali mu calo ca Shinari.¹¹Elyo alifuminemo muli cilya cine calo, aile ku Asiria no kuyatampa ukukuula umusumba wa Ninebe nowa Rehoboti-iri no musumba wa Kala.¹²Elyo pakati ka musumba wa Ninebe na Kala akulilepo umusumba wa Resene uyu ewali emusumba ukalamba.¹³Elyo Misraimu afyele Ludimu na Anamimu na Lehabimu na Nafituhimu,¹⁴na Patrusimu na Kasluhimu (umwaatuntwike aba pelisiti), na Kafitorimu.¹⁵Kabili Kanaani afyele Sidone ewali ebeli elyo pakonka Hete,¹⁶elo nomwina Amore Yebusi no mwina Gegashi,¹⁷no mwina Hibi no mwaina Arki no mwina Sini,¹⁸nomwina Aaradi no mwina Semari no mwina Hamati elyo panuma ulupwa lonse ulwabena Kanaani lwali pasangene.¹⁹Eico kanshi umumpaka wabena Kanaani wafumine ku Sidoni ukuyafika ku Gerari, mupepi na ku Gasa, wayapela na ku Sodoma, mupepi n a ku Lasha.²⁰Aba ebana abaume abakwa Hamu, ukulingana ne ndupwa shabo, mufyalo, mu mitundu yabo.²¹Kabilik kuli Shemu, icikolwe cabana bonse abakwa Ebere umukulu pali Yafete, nako kwalifyelwe abana.²²Abana abo Shemu afyele bali ni Elamu na Ashuri na Arpakishadi na Ludi na Aramu.²³Nabana abaume abakwa Aramu bali ni Usi na Huli na Getere na Mashi.²⁴Kabili Arpakishadi afyele Shela, na Shela nao afyele Ebere.²⁵Kabili kuli Ebere kwalifyelwe abana abaume babili. Umo ali ni Pelege, pantu mu nshiku shakwe abantu balisalangene; ne shina lyakwa munyina ali ni Yoktani.²⁶Na Yortani afyele Almodadi na Shelefu na Hasari mabete na Yera,²⁷na Hadoramu na Usali na Dikla,²⁸na Obali na Abimaele na Sheba,²⁹na Ofiri na Habila na Yobabu; aba bonse ebali abana bakwa Yoktani.³⁰Bena baleikala mu ncende ya mumpili iya ku kabanga, ukutula ku Mesha ukuyafika na ku Sefari.³¹Aba nabo ebali abana abaume abakwa Shemu umwabelele indupwa shabo, mufyalo fyabo fyonse, mu mitundu yabo.³²Ishi endupwa shabana abaume abakwa Nao, efyali imfyalwa shabo, mu mitundu yabo, kabili ukutula pali aba epapatukanine imitundu pali cino calo ilyo mulamba apwile.

Chapter 11

¹Nomba pa calo ponsefye balelandafye ululimi lumo elyo na mashiwi nayo balebomfya yamo yene. ²Ilyo baleya ukulungama ku kabanga basukwa bayasanga impanga iyalingana mu calo cabena Shinari, apo pene no kwikala epo baikala.³Elyo balambaula uwebati, "Aleni! Natutame amatafwali no koca toce injelwa" kanshi amatafwali eyo balekulila mucifulo ca kubomfya amabwe elyo na manenekela eyali endaka. ⁴Elyo balandile ati, "aleni natukulile fwebene umusumba no lupungu ulutali ulwakwbati lukayefika na ku muulu, kabili pakwebati twikasalanganina pano pa calo ponse."⁵Lelo Yahweh nao epa kutelemuka pakati ayemona umusumba no lupungu ulo balekuula. ⁶Elo Yahweh alandile ati, " Moneni! aba bantu bali abaiakatana elo kabili balelandafye ululimi lumo, nomba kabili moneni fintu batampa ukucita. Nomba tapakabe nangula cimo ico bakafilwa ukucita. ⁷Aleni nomba iseni, natutelemuke tuye bafulunganya ululimi lwabo pakwebati pelaba umuntu uwakumfwa ululimi luntu umunankwe alelanda."⁸Kanshi Yahweh nao epakubasalanganishisha pa calo ponse, nabo basukwa baleka no ku kuula umusumba. ⁹Eco palya pene painikilwe ati Babele, pantu epo Yahweh abafulunganishishe ululimi lwa pano calo ponse, kabli Yahweh alibasalanganishishe pano calo ponse.¹⁰Aba ebo Shemu afyele. Panuma ya myaka ibili iya mulamba elyo Shemu afyele Arpakishadi ninshi ali ne myaka umwanda umo. ¹¹Napeka panuma ya kufyala Arpakishadi, Shemu alikele imyaka imyanda isano, elyo alifyele abana abaume nabana abanakashi.¹²Lintu Arpakishadi ali ne myaka amakumi yatatu naisano, elyo afyele Shela. ¹³Kabili panuma ya kufyala Shela, Arpakishadi alikele imyaka imyanda ine naitatu. Napeka alifyele abana nabambi abaume nabanakashi.¹⁴Lintu Shela ali ne myaka amakumi yatatu, elyo afyele Ebere. ¹⁵Kabili panuma yakufyala Ebere, Shela aikele imyaka imyanda ine naitatu elyo napeka alifyele abana abaume nabana abanakashi. ¹⁶Kabili lintu Ebere ali ne myaka amakumi yatatu naine, elyo afyele Pelegi. ¹⁷Kabili panuma yakufyala Pelegi, Ebere alikele imyaka imyanda ine na makumi yatatu. Napeka alifyele abana nabambi abana abaume nabana abanakashi. ¹⁸Lintu Pelegi ali ne myaka amakumi yatatu elyo afyele Reu. ¹⁹Kabili panuma yakufyala Reu, Pelegi alikele imyaka imyanda ibili na pabula, elyo napeka alifyele abana abaume nabana abanakashi. ²⁰Lintu Reu ali ne myaka amakumi yatatu na ibili, elyo afyele Serugi. ²¹Kabili panuma ya kufyala Serugi, Reu alikele imyaka imyanda ibili na cine lubali. Kabili napeka alifyele abana abaume nabambi nabanakashi.²²Kabili ilyo Serugi ali ne myaka amakumi yatatu, elyo afyele Nahore. ²³Kabili panuma yakufyala Nahore, Serugi alikele imyaka imyanda ibili, kabili napeka alifyele abana abaume nabana abanakashi.²⁴Lintu Nahore ali ne myaka amakumi yabili na pabula, elyo afyele Tera. ²⁵Kabili panuma yakufyala Tera, Nahore alikele imyaka umwanda umo na makumi pabula. Kabili napeka alifyele abana abaume nabana abanakashi. ²⁶Lintu Tera ali e myaka amakumi cine lubali, elyo afyele Abrahamu, Nahore, elyo na Harani.²⁷Nomba aba ebafyelwe muli Tera. Tera ewafyele Abrahamu, Nahore, na Harani, kabili Harani ewafyele Loti. ²⁸Kabili panuma, Harani alifwile lintu ali na wishi Tera mu Uri mu calo umo afyalilwe, mu musumba uwabena Kaldi. ²⁹Kabili Abrahamu na Nahore aba bonse babili balyupile. Abrahamu aupile Sarai eshina lya mukashi, elyo Nahore nao aupile Milika eshina lya mukashi, uyu wine Harani ewafyele Milika na Isska. ³⁰Nomba Sarai ena tafyelepo umwana; pantu ali ni ng'umba. ³¹Elyo Tera alipiitile Abramumu umwana wakwe umwaume na Loti umwinshikulu wakwe, umwana umwaume uwakwa Harani, na Sarai nifyala umukashi wakwa Abramumu umwana wakwe, elyo bonse pamo baile nankwe mu calo ca Kenani bafuma mu Uri mu musumba wa bena Kaldi. ³²Nomba lintu bailefika ku Harani kulya kwine eko baile ikala. Lintu Tera ali ne myaka imyanda ibili naisano elyo Tera afwile mu Harani.

Chapter 12

¹Kabili Yahweh alyebele Abramumu ati, "Fumamo mu calo cobe na muli balupwa lobe naba mung'anda yakwa wiso, uleya

ku calo ico ndi no ku kulanga. ²Ndi nokulenga ukuti ukabe umushobo ukulu kabili ndi no ku kupaala, kabili ndi no kulenga ukuti ishina lyobe likalumbuke; na webo uli no kuba ipalo kuli bambi. ³Kabili Ndi no kukupala abakupala, kabili na onse uukalakulapisha nkamulapisha, kabili muli webo emo abantu bonse bali no kupalilwa. ⁴"Kabili Abamu nao aliile ukulingana nefyo Yahweh amwebele, na Loti nao alile nankwe. Ninshi Abram u ali e myaka amakumi cine lubali na isano ilyo afunime ku Harani. ⁵Elyo Abram apitiile umukashi wakwe Sarai na Loti umwana umwaume uwakwa munyina. Bapiitiile ne fyuma fyonse fintu banonkele na babomfi babo abo bakwete mu Harani, kabili balimine ukulaya ku calo ca Kenani, kabiliefyo baile fika mu calo ca Kenani. ⁶Kabili Abram ailepitilila muli cilya calo aya ku Shekemu, mupepi ne fimuti ifikulu ifya kwa More. Pali ilya inshita ninshi aneba Kenani ebaleikala muli cilya calo. ⁷Nomba Yahweh alimonekele kuli Abram no ku mwebaati, "Ndinokupeela ici calo ku bufyashi bobe." Elyo akuulile Yahweh icipailo uwamumonekele palya pene. ⁸Elyo panuma, alifumine kulya no kuya kulya ku ncende yaku mpili iya belele lubali ku kabanga aka ku Betele. No kuyatanika itenti lyakwe pakati, kwisamba ekwabelele umusumba wa Betele, elyo ku kabanga ekwabelele umusumba wa Ai. Kabili kulya kwine ali kuliileko Yahweh icipailo no kutampa ukulalilila peshina lyakwa Yahweh. ⁹Kabili Abram alimine atwalilile no bulendo alaya alungama na ku Negebu. ¹⁰Nomba mu calo mwaliponene icipowe, elyo Abram alimine aile ku Egypti eko aile ikla kwati mweni, pantu mu calo icipowe calikulile sana. ¹¹Nomba lintu alifye mupepi no kwingila mu Egypti, elyo alandile ku mukashi wakwe Sarai ati, "Nalishiba ukwebati webo uli mwanakashi umusuma sana. ¹²Lintu abena Egypti baleya kumona, baleyalanda ati, "uyu mukashi wakwe, elyo nebo balino kunjipaya, lelo webo tabakakwipaye. ¹³Ulande kuli bena ati, "ulinkashi yandi, epakwebati ifintu fiwame kuli nebo pamulandu obe, pakwebati imbe no bumi pamulandu obe." ¹⁴Nomba ilintufye Abram afikile mu Egypti abena Egypti bali mu mwene ukuti uyu mwanakashi untu wawama sana. ¹⁵Lintu bacilolol bakwa Farao nba mu mwene baile mukulatakisha ukuwama kuli Farao, elyo baisa mupiita bamutwala na kuli FVarao ku cipango. ¹⁶Farao ao alicitile icawama kuli Abram pamulandu wakwa Sarai, elyo aishile kwata imikook, ne ng'ombe, ne ne mpunda, nababomfi aabaume nababomfi abanakashi ne mpunda ishikota elyo ne ngamila. ¹⁷Lelo Yahweh aliletele Farao nabali mung'anda mu mwakwe amalwele ayabipa sana pa mulandu wakwa Sarai, umukashi wakwa Abram. ¹⁸Elyo Farao akutile Abram no kumwipusha ati, "Cinshi cintu wacita kuli nebo? cinshi cintu ushanjebele ukwebati mukashi obe? ¹⁹Cinshi cintu walandile ati, "Ninkashi yandi, icakwebati kwashela kwempe nga nalimubulile ukuti abe umukashi wandi? Eico kanshi buula umukashi obe uyu. Mupiite kabiyeni." ²⁰Awe Farao alifumishe icipope pa bantu bakwe palwa kwa Abram, nabo balimushindike Abram no mukashi wakwe na fyonse fintu akwete.

Chapter 13

¹Abram aimine ukufuma ku Egypti no kuya ku Negevi, ena, umukashi wakwe, nasyonse fintu akwete. Loti naena aile nabo. ²Nomba Abram ali uwaninka mu fitekwa, mu silvere na mu golde. ³Akonkenyepo pabulendo bwakwe ukufuma k Negevi ukuya ku Betheli, ku ncende uko inteti lyakwe lyali intanshi, pakati ka Betheli na Ali. ⁴Aile ku ncende uko akulile icintamba intanshi. Uko aitle peshina lya kwa Yawe. ⁵Nomba Loti, uwaleenda na Abram, alikwete no mukuni, ibumba lya ng'ombe, ne tenti. ⁶Icalo tacali cakubatangilila bonse ukwikala pamo pene, pantu ifyuma bakwete fyali ifingi sana, pali ico teti bekale pamo. ⁷Kwaishileba no kupusana pakati kabakacema aba kwa Abram naba kacema bakwa Loti. Abena Canani na bena Pelizzite baleikala mu calo pali ilya nshita. ⁸Abram asosele kuli Loti, "Leka kwikaba ulubuli pakati kobe nanebo, napakati kaba cemi bobe naba cemi bandi; panuma ya fyonse, tulibamo bene. ⁹Tali calo conse instanshi yobe? konkanyapo nokuitalusha wemwine kuli nebo. nga cakuti waya kukuso, nkaya kukulyo. Nangu nga waya kukulyo, nkaya kukuso." ¹⁰Loti aloleshe no kumona incende iyapabuka iyakwa Yodani yali iyatapililwa yonse no kufika ku Zoari, kwati libala lya kwa Yawe, kwati calo ca Egypti. Iyali iyantanshi Yawe talaonaula Sondoma na Gomorra. ¹¹Loti aisalile umwine incende yapabuka iya Yodani no kuya ku kabanga, no lupwalwalitalwishe ukufuma kuba nankwe. ¹²Abram aikele mu calo ca Canani, na Loti aikele muli iyo misumba yancende yapabuka. Abikile itenti lyakwe ukutali na Sodoma. ¹³Abantu ba mu Sodoma bali ababembu kuli Yawe. ¹⁴Yawe asosele kuli Abram panuma Loti nafuma kuli ena, "Lolesha incende uko wiminine kukapinda kakukuso, na kumasamba, kukabanga, na kukapinda ka kukulyo. ¹⁵Ifi fyalo fyonse fintu mumwene, nkamipela na kumfylwa shenu umuyayaya. ¹⁶Nkapanga imfwalwa shenu ukufulilako ngo lukungu lwa pesonde, nga kuti umuntu apenda ulukungu lwa pesonde, nefyalwa shenu kuti shapendwa. ¹⁷Ima, enda mubutali na mubukulu bwa calo, efyonkapela kuli mwebo." ¹⁸Kabili Abram abulile inteti lyakwe, no kwisa mukwikala ku cimuti ca Mamre, icali mu Hebroni, kulya kwine kwakulilwe icintamba kuli Yawe.

Chapter 14

¹Nomba muli shilya nshiku Amuraferle, imfumu ya ku Shinari, Arioke imfumu yaku Elasari, Kedola omere imfumu ya Elamu na Tidali imfumu yaku Goimu, ²baile mukulalwisha Bere imfumu yaku Sodoma, na Besha imfumu yaku Gomora, Shinabu imfumu yaku Adima, na Seme bere imfumu yaku Shebaima, elo e imfumu yaku Bela (ekwebati Soari). ³Aba bonse baumene akapi pamo no kuya mu mpanga iyaligana iya Sidimu, ku mu mana wa mucele. ⁴Mu myaka ikumi limo naibili ishi sha mfumu shaletakwa na Kedolaomere, nomba mu mwaka uwalenga ikumi limo naitatu shali mupondokele. ⁵Kabili mu mwaka uwalengele ikumi limo naine emo Kedalaomere pamo ne mfumu shintu ali nasho, baliile no kuya mukucimfya abenaRefaimu ku Ashiterote kanaimu, na bena Susi ku Hamu, na bena Emi ku shabe kiriataimu, ⁶elyo na bena Hore abali mulupili lwabo ulwa Seili, ukuya fikafye na ku Eluparani, umusumba uwabelele mu matololo. ⁷Elyo baya

bweluluka, no kwisa ku Ene mishipati (ekwebati Kadeshe) kabili baya cimfya ne calo conse ica bena Amaleke, na bena Amoli abaleikala mu Hasasoni Tamali. ⁸Nomba imfumu ya ku Sodoma yalimine yaaya ne mfumu yaku Gomora ne mfumu yaku Adama ne mfumu yaku Seboimu, ne mfumu yaku Bela (ekwebati Soari) nabo bali ipekenye ukuyalwa nabo mu mpanga iyalingana iya Sidimu, ⁹balelwa na Kedorelaomere imfumu iya ku Elamu na Tida imfumu iya ku Goimu na Amuraferi imfumu iya ku Shinani na Ariohe imfumu iyaku Elasari; Ishi ishamfumu shine shaile mukulisha ishamfumu shisano. ¹⁰Nomba muli ilya mpanga iyalingana iya Sidimu mwali ifilindi ifingi sana umo muntu baleimba amanenekela; ilyo imfumu yaku Sodoma ne mfumu iyaku Gomora shafulumwike shaile shileponena muli ifyo fine filindi. Lelo shimbi ishapuswike shena shafulumukile ku mpili. ¹¹Nomba abacimfishe epakupiita ifyuma fyonse ifya bena Sodoma ne fya bena Gomora ne fya kulya fyabo fyonse no kuya baya. ¹²Kabili bapiitile kumo na Lote umwana wakwa munyina wakwa Abrahamu pamo ne fipe fyakwe o kuya baya. Pali ilya nshita ninshi aleikala mu Sodoma. ¹³Elyo nomba, kwaishile umuntu uwapuswike aisa shimikilako Abramumu umu Hibulu ifyacitike. Pali ilya nshita ninshi Abramumu aleikala mupepi ne fimuti ifikulu ifya kwa Mamure umwina Amoli, munyina wakwa Eshekole kabili munyina wakwa Anele; elyo aba bonse ebapangene ukulayafwana na Abramumu. ¹⁴Lintu Abramumu aumfwile ukwebati lupwa lwakwe naba mupiita mubusha. Nao Abramumu alimishe ababomfi bakwe abasambilishiwa ukulwa, abali imyanda itatu ne kumi limo na cine konse konse abafyalilwe mu ng'anda yakwe, bakonka ne shisha mfumu panuma no kuya shisangila ku Dani. ¹⁵Kabili mu nshita yabushiku alyakenye abantu bakwe. Elyo ena pamo na bantu bakwe, balilwishishe ishi shamfumu, bali bacimfishe no kubakonka panuma ukuyafika na ku musumba wa Hoba, uwabela kukapinda ka kukuso aka ku Damaseke. ¹⁶Alipokolwele ne fyuma fyonse fintu bapiitile elo abwesha na Loti lupwa lwakwe ne fyuma fyakwe pamo nabanakashi elo na bantu bakwe. ¹⁷Lintu Abramumu alebweluluka mu kucimfya imfumu Kedorelaomere ne shamfumu shintu ali nasho, mu mpanga iyalingana iya shabe (ekwebati nimpanga iyalingana iya mfumu) imfumu yaku Sodoma yaishile kuku musengelela. ¹⁸Kabili Melikisedeki imfumu iya ku Salemu alimuletele umukate no mwangashi, kabili ena ali ni shimapepo uwakwa Lesa uwapulamo. ¹⁹Awee alimupalile no kulanda ati, "Apalwe Abramumu umuntu wakwa Lesa uwapulamo, uwapangile umuulu ne calo. ²⁰Kabili acindikwe Lesa uwapulamo, uwakupela abalwani mu minwe yobe." ²¹Elyo imfumu iyaku Sodoma yaebele Abramumu ati, "abantu bena mbwesesho, lelo ifintu fyonse fintu upiitile piita fyobe." ²²Nomba Abramumu aebele imfumu yaku Sodoma ati, "Naimya amaboko yandi kuli Yahweh Lesa no kulapa kuwapulamo uwapangile umuulu ne calo, ²³Emukutila pafintu fyobe fyonse nebo nshakabulepo icintu nnangula cimo, nangulafye bushishi nangula ni ntambo shapansapato shobe, pakwebati wikalanda ati, "Ninebo nalenga ukuti Abramumu abe umukankala." ²⁴Nebo nshakabulepo nangula cimo limbi kanofye fintu abalumendo baliile kale, no kwakanyapo abantu abotwaile nabo, Anere, Eshikoli na mamure bena bali no kubulapo. Leka babuulepo bapiite."

Chapter 15

¹Panuma yaifi fintu ishiwi lyakwa Yahweh ly ishile kuli Abramumu muciloto, lyalandile, Wilatina, Abramumu! Ninebo icakufisamamo cobe kabili icilambu cobe icikulu." ²Abramumu alandile ati, "shikulu Yahweh, ninshi mwalampeela, pantu nakonkanyapofye uwabula umwana, kabili umusha ukupyana ing'anda yandi ni Eliezere uwaku Damaseke?" ³Abramumu alandile ati Apo tamwampeela ubufyashi, moneni, ukafyalwa mung'anda mwandi eukampyana!" ⁴Kabili, moneni, ishiwi lyakwa Yahweh lyaisa kuli ena, lyalandile ati, "Uyu muntu takabe impyani yobe ; kano umo uukesa ukufuma kumubili obe eukaba impyani yobe." ⁵Elyo amufumishe panse, nokulanda ati, "Mona mumulu, upende intanda, nga kuti washipenda." ⁶Kabili alandile kuli ena, "Efikaba nobufyashi bobe." ⁷Alisumine muli Yahweh, nokumupenda ukuba uwalungama. ⁸Alandile kuli ena, "Ninebo Yahweh, uwakufumishe ku Uri waba Kaldi, kukupeela icalo kukucipyana." ⁹Alandile ati, "shikulu Yahweh, nkeshiba shani ukwebati nkacipyana?" ¹⁰Elyo alandile kuli ena, "Ndetelako ing'ombe iikota iya myaka itatu, imbushi iikota iya myaka itatu, ne mpanga iya myaka shitatu, ne nkunda, ne cipele." ¹¹Aletele fyonse kuli ena, nokufiputula pabili, nokubika icipande lubali necinankwe, nomba ifyoni tataputwile. ¹²Ilyo ifyoni fyafiswango fyaishle pafitumbi, Abramumu alifitamishe. ¹³Kabili lintu akasuba kaleya mukuwa, utulo twaponene pali Abramumu, moneni, nemfimfi ikulu yaponene pali ena. ¹⁴Elyo Yahweh alandile kuli Abramumu, "Wishibe ukwebati ubufyashi bobe bukaba ubweni mumpanga iishili yabuko, nkubo busha nokucushiwa pa myaka imyanda ine." ¹⁵Nkapingula no luko luntu bakabombela, napanuma yaifi bakafumamo ne fyuma ifingi. ¹⁶Nomba ukaya kuli bawiso uwamutende, kabili ukashikwa umukote. ¹⁷munkulo yalenga bune bakesa napeka pantu amapula yabena Amore tayalafika pacipimo." ¹⁸Lintu akasuba kaya mukuwa nomba kwa fiita, moneni, kwamoneke impoto yamulilo iyalefuuka icushi nolubingu lwa mulilo lulepita pakati kafyakaniko. ¹⁹Pali bulya bushiku Yahweh alipangile icipangano na Abramumu, alandile ati, kubufyashi bobe ndepeela iympanga, ukufuma kukamana kakalamba aka Yufrate- ²⁰abena Kene, nomwina Kenisi, nomwina kademone, ²¹nomwina Hiti, nomwina perisi, nomwina Refa, ²²nomwina Amore, nomwina Kenani, nomwina Girgashi, nomwina Yebusi."

Chapter 16

¹Nomba Sarai, umukashiwakwa Abramumu, tamufyalile abana nangu umo, lelo alikwete umwanakashi umubomfi, umwina Egypti, ishina lyakwe ali ni Hagari. ²Elo Sarai alandile kuli Abramumu, "mona, Yahweh alilenganebo ukukana kwata umwana. Kabiye ulale no mubomfi wandi, Limbi kuti wakwata umwana ukufuma kuli ena." Abramumu akutike kwishiwi lyakwa Sarai. ³Cali nipanuma Abramumu naikala imyaka ikumi mu calo ca Kenani ilyo Sarai, umukashi wakwa Abramumu, apele Hagari, umubomfi wakwe umwanakashi umwina Egypti, ku mulume wakwe ukubo mukashi. ⁴Elo baampene na

Hagari, nokwimita. Ilyo amwene ukuti naimita, ilintu amwene ukutu naimita amumwene uwasulwa nakulu wakwe.⁵Elyo Sarai alandile kuli Abram, "ici cilubo cacitika pali nebo nipamulandu obe. Napele umubomfi kanakashiumupokelele, lelo ilyo amwene ati naimita, nebo nalisawike mu menso yakwe. Leka Yahweh apingule pakati kobe na nebo." ⁶Nomba Abram alandile kuli Sarai, "mona kuno, umubomfi kanakashi ali mu maka yobe, cita kuli ena ico uletontonya ukucita iciweme." Nomba Sarai acitile icibi ku mwanakashi icakonkelepo, umukashana alibutwike kuli ena.⁷Namalaika wakwa Yahweh alimusangile pambali yakafukauka kamenshi mu matololo, akamfukumfuku akabela munshila yakuya ku shuri.⁸Alandile ati, "Hagari, umubomfi wakwa Sarai, wafuma kwi kabili nikwisa uleya?" Elyo ena atile, "nebo ni mbutuka ukufuma kuli mama Sarai."⁹Umungeli wakwa Yahweh alandile kuli ena, "Bwelelemo kuli nokokulu nokuya icefya ku nsambu shakwe."¹⁰Efyo umungeli wakwa Yahweh walandile kuli ena, "Nebo ndinokufusha ulupwa lobe pakweba ati lukabe minshpendwa mumwingi."¹¹Umungeli wakwa Yahweh alandile kuli ena, Mona, na wimita kabili ukafyala umwana mwaume akanikwa ishina Ishmaeli pantu Yahweh naufwa ukucula kobe.¹²Naena akaba impunda ya muntu wa mpanga. Akaba umulwani pabantu, nomuntu onse akbo mulwani wakwe, kabili akalaikala ukutali ukutaluka kuli bamunyina."¹³Kabili ena apeeile ili shina kuli Yahweh uyo walandile kuli ena, "Ninebo Lesa uukumona," pantu alandile, "nebo nkatwililila ukukumona, napamo ena nambona?"¹⁴Eico ne cishima cainikilwe ati Beer Lahoi Roi; mona, cili pakati kadeshi na Berede.¹⁵Hagari afyalile Abram umwana mwaume na Abram ainike umwana umwaume, uwfyele Hagari, Ishmaeli.¹⁶Abram akwete imyaka amakumi cine konse konse na mutanda elyo Hagari afyele Ishmaeli kuli Abram.

Chapter 17

¹Ilyo Abram ali nemyaka 99, Yawe amonekele kuli Abram no kulanda kuli ena, "Ndi Lesa wamaka. Uleenda kucinso candi, no kuba ushitunganishiwa." ²Kabili nkashinikisha icipangano candi pakati kandi na webo, no kufusha ubufyashi bobe."³A bram akupike ne cinso cakwe panshi na Lesa ali landile naena, alandile, "Nga nebo, mona, icipangano candi cili nawebo. Ukaba wishi wa nko ishingishonse." ⁴Ishina lyobe talyakabe Abram, Lelo likaba Abrahamu - nkakusonta ukuba wishi wa nko ishingishonse. ⁵Nkakupanga umufyashi, no kupanga inko shobe, ne shamfumu shikafyalwa kuli webo.⁶Nkapangana icipangano candi pakati kandi nawebo no bufyashi bobe bukaba pali webo, shonse fye inkulo icipangano cikatwalilila, pakuba Lesa kuli webo ubufyashi bobe pali webo. ⁷Nkakupela, no bufyashi bobe pali webo ne calo walekalamo, Icalo conse ica Canani, icikwatwa cakatwalilila, no kuba Lesa wabo⁸Lesa alandile kuli Abrahamu, "Ngawebo, ufwele ukusunga icipangano candi, webo nemfyalwa pali webo shonse inkulo." ⁹Ici ecipangao candi, ico ufwele ukusunga, pakati kandi nawebo nemfyalwa shobe: Umwaume onse muli mwebho afwele ukuputulwa. ¹⁰Ufwele ukutetwa muli bumubili bwampapa ya kuntanshi kubwaum bobe, ne cicikaba cishibilo ca cipangano pali nebo nawebo.¹¹Cila mwaume muli mwebho ukwete inshiku shakufyalwa cine konse konse afwele ukutetwa, munkulo ya bantu fye yonse. Ukubikafye noyo ufyalilwe mu ng'anda yobe no washitilwe ne ndalama ukufuma kumutula tula uushili wa mufyalwa shobe. ¹²Uwafyalilwa mung'anda yobe nowashitwa ne ndalamashobe afwele ukutetwa. Icipangano candi cikaba muli bumubili bobe nge cipangano cakatwalilila. ¹³Onse umwaume ushatetwa uyo muli bumubili bwankanda ya kubwaume bakamupulako ku bantu bakwe. Atoba icipangano candi¹⁴Lesa alndile kuli Abrahamu, "Na Sarai umukashi yobe, takamwitepo Sarai. Ishina lyakwe likaba Sarah." ¹⁵Nkamupala, no kukupa umwana umwaume kuli ena. Nkamupala, nokwisaba nyina wanko shonse. Ishamfumu shabantu shikafuma kuli ena.¹⁶Kbali Abrahamu akantamike icinso cakwe panshi, alisekele, no kulanda mumutima wakwe, "Kuti aba nomwana umwaume uuli nemyaka yakufyalwa umwanda umu? Sarah, uuli nemyaka yakufyalwa amakumi cine konse konse na pabula, afyele shani umwana umwaume?"¹⁷¹⁸Abrahamu asosele kuli Lesa, "Leken iishmaeh abe uwapalwa."¹⁹Lesa asosele kuli, "Te, Sarah umukshi obe ukafyalila umwana umwaume, naena nge cipangano cakatwalilila naifyalwa shakwe." ²⁰Nga Ishmaeli, nakumfwa, Mona, namupala nokumupanga uwafyalisha nokusandulula ukumufushisha. Akaba wishi wabana bamfumu abali ikumi limo na babili, no kumupanga umukulu wanko. ²¹Lelo icipangano candi nkapanga na Isaaki uyo Sarah aka kufyalila pali ino nshita muli uyu mwaka.²²Ilyo apwishishe ukulanda naena, Lesa alimine ukufuma kuli Abrahamu. ²³Abrahamu asendele Ishmseli umwana wakwe, na bonse abo abafyalilwe mung'anda yakwe, na bonse abo abashitilwe nandalama shakwe, na cila mwaume pali balya abamung'anda yakwe Abrahamu, nokutetwa umubili wankanda shakumpela ishakubwaume muli bulya bwine bushiku ngefyo Lesa alandile kuli ena.²⁴Abrahamu ali nemyaka yakufyalwa amakumi pabula napabula ilyo atetelwe muli bumubili bwankanda yakweiyakumpela ya bwaume. ²⁵Ishmaeli umwana wakwe ali nemyaka ikumi limo na itatu, atetelwe muli bumubili bwankanda yakwe iya kumpela ya bwaume. ²⁶Pa buhiku bumo bwine Abrahamu na Ishmaeli umwana wakwe bonse balitetelwe. ²⁷Abaume bonse mu ng'anda yakwe balitetelwe naena, ukubikako nabonse abafyalilwe mulya mwine nabashitilwe nendalama ukufuma nakubeni.

Chapter 18

¹Yahweh alimoneke kuli Abrahamu mu cimuti cakwa Mamre, elo ena ali naikala mu mwinshi wetenti mu kukaba ukwa kasuba. ²Ena aliloleshe pamulu no, kumona, ena amwene abantu batatu na beminina ukucilinganya ukufuma kuli ena. Ilyo ena aba mwene bena, ena alibutwike ukuya mukubakumanya bena ukufuma pa mwinshi we tenti no kukontama pesamba pa mushili. ³Ena alandile ati, "shikulu wandi, nga Nebo ninsanga ukupalwa mu menso yenu, mukwai mwiesha ukupitilila pa mubomfi wenu." ⁴Leken tumenshi utunono tuletwe musambe ku makasa, no kutusha mwebene mwisamba lya cimuti. ⁵Lekeni nebo ndete akakulya akanono, pakwebati mwebho mupemwineko mwebene. Na panuma

mwebo kuti mwaya pabulendo bwenu." Bena balyaswike ukweba ati, "Bomba ifyo webo ulandile."⁶Nomba Abrahamu aile bwangu mwi tenti kuli Sara, no kulanda ukweba ati, "Angufyanya, buula imilingo itatu iya bunga busuma, mukandawile, no kupanga umukate."⁷Nomba Abrahamu alibutwike nokuya ku mukuni, no kubuula umwana uwa ng'ombe uushilakosa uwawama, no kupeela wena kuba bomfi bakwe, na ena alyangwike ukupekanya ifi.⁸Ena alibulile umukaka uwasasa, no mukaka ubishi, no mwana wa ng'ombe ulya akwete ukupekanya, no kubika ifyakulya kuntanshi yabo, na ena aiminine lubali kuli bena mwisamba Iya cimuti ilyo bena bali mukulya.⁹Bena abalilandile kuli ena ukweba ati, "Bushe alipi umukashi obe?"¹⁰Ena alyaswike, "Kulya, mwi tenti." Ena alandile ati, "Nebo cine nkesa kuli webo mu kubweela mu kwaluka ukwa mwaka, no kumona, Sara ali mukumfwa mu mwinshi we tenti, cilya icali kunuma yakwe.¹¹Nomba Abraham na Sara bali bakote, abafula imyaka, na Sara alikwete ukupishe myaka yabukote ilyo umwanakashi engakwata ukufyala umwana.¹²Elo Sara asekele umwine eka, alandile ati, umwene eka, "Panuma Nebo ni nka na shikulu wandi nao nakota, kuti Nebo nomba nakwata uku ukwangala?"¹³Yahweh alandile kuli Abrahamu ukwebati, Bushe cinshi Sara alanda no kuseka, 'kuti Nebo cine nafyala umwana, ilyo nevo ndi mukote?'¹⁴Bushe kwaliba icintu conse icakosa pali Yahweh? pa nshita iya bikwa kuli nevo, mukwaluka ukwa mwaka, Nebo nkabweluluka kuli webo. Pali ishi nshita ya mwaka ukakonkapo Sara akakwata umwana umwaume."¹⁵Nomba Sara alikene ici no kulanda ati, "Nebo nshisekele," pantu ena ali no mwenso. Ena alyaswike ati, "Awe, webo naukwa ukuseka."¹⁶¹⁷Nomba abantu baliimine no kuya no kulolesha panshi ukulola ku Sodoma. Abrahamu aile pamo na bena ukunona bena palwendo lwabo. Nomba Yahweh alandile ukweba ati, "Bushe Nebo imfise ukufuma kuli Abrahamu cintu nevo ndefwaya ukucita,"¹⁸apo Abrahamu akesaba icine cine uluko ulukulu kbili ulwa maka, no mishibo yonse iya pa calo ikapililwa muli ena?¹⁹Pantu Nebo ni nsala ena ukwaba ati alungike abana bakwe naba ng'anda yakwe panuma yakwe mu kusunga inshila yakwa Yahweh, ukucita ubulungami no bupingushi, elo ukweba ati, Yahweh abe no kuleta pali Abrahamu cintu ena alandile kuli ena."²⁰Nomba Yahweh alandile ukweba ati, pantu ukulilila pali Sodoma na Gomora kuli ukukulu, na pa mulundu wa kubifyanya kwabo kwena kuli ukwabipisha sana,²¹Nomba Nebo nkakoka panshi kulya no kumona ukulila kwabo pali bena kulya ukwaisha kuli nevo, nangula bena icine cine nabacite ci, ngate ifyo, Nebo nkeshiba."²²Elo abantu balya balyalulwike ukufuma kulya no kuya ukulola ku Sodoma, nomba Abrahamu ashele naimininafyu ku ntanshi yakwa Yahweh.²³Nomba Abrahamu alibakumenye no kulanda ukweba ati, "Bushe mwebo mupyanga ukufumya abalungami na babi?"²⁴Limbi kuli abalungami amakumi yasano mukati ka musumba. bushe mwebo mulepyanga bena ukufumya no kukana sha icifulo pa mulandu wa balungami balya abali mulya?²⁵Cifume kuli mwebo ici ukucita ifi fintu, ukwipaya abalungami pamo nababifi, elo ukweba ati abalungami ukubakandila mu musango umo wine na babifi. Cifume ici kuli mwebo! Bushe kapingula wa pamno calo conse takacite ica lungama?"²⁶Yahweh alandile ukweba ati, "Nga nevo nasanga mu Sodoma abalungami amakumi yasano mukati ka musumba, nomba Nebo nkasha cilya cifulo cabo conse pamulandu wabo."²⁷Abrahamu alyaswike nokweba ati, "Moneni nomba, nevo ninkwata ukupama ukulanda kuli shikulu wandi nangula cibe fyo nevo ndifye ulukungu kabili imito!"²⁸Limbi nga kulya kuli basano abanono ukucila pa balungami amakumi yasano? Bushe mwebo mukonaula umusumba onse pa kubulisha balya basano?" Nomba ena alandile ati, "Nebo nshakonaule uyu, pantu Nebo nkasanga kulya amakumi yane nabasano."²⁹Alandile kuli ena, nomba napeka, no kulanda ukweba ati, "Limbi nga ku kasangwa abali amakumi yane kulya?" Ena alyaswike ukweba ati, "Nebo nshakaciti ci pamulandu wa balya amakumi yane."³⁰Ena alandile ati, "Mukwai beba abafulwa shikulu, elo nevo nkwate ukulanda, limbi ku kasangwa kulya amakumi yatatu." Ena alyaswike ukweba ati, "Nebo nshakacite nga nevo nasanga amakumi yatatu kulya."³¹Ena alandile ukweba ati, "Moneni nomba, Nebo nakwata ukupama kuli shikulu wandi! kwasangwafye amakumi yabili kulya," Ena alyaswike, "Nebo nshakonaule pa mulandu wa makumi yabili."³²Ena alandile ukweba ati, "Mukwai beba abafulwa, ba shikuluwandi, na nevo nalakwata ukulandapo cimo umuku wakushalikishako. Limbi kwasangwafye ikumi limo kulya." Nomba ena alandile ukweba ati, "Nebo nshakonaule uyu pamulandu we kumi limo."³³Yahweh aile palwendo lwakwe bwangu bwangu elo ena apwishishe mukulanda kuli Abrahamu, na Abrahamu alibwelelemo ku mwakwe.

Chapter 19

¹Abangeli babili baishile mu Sodoma mu cungulo, elyo Loti ali naikala pa mwinshi wa lupango lwa mu Sodoma, Loti alibamwene, aliminine kukuya ba kumanya, no kutupama panshi, ²alandile, "Napapata mwe bashikulu, shalukileni ku ng'anda ya mubomfi wenu, mutushe mu busiku, no kusambika amakasa yenu. Napeka kuti mwaima ulucelo nokuya uko muley." Nabena balyaswike, "Awe, tutuleba ubushiku bonse mu musumba wine uyu."³Nomba abakambatile na maka, elo baile nena, no kwingila mu ng'anda yakwe. Apekenye ica kulya no mukate ushatutumuka, nabo balilile.⁴Elo bali tabalalala, abaume ba mu mushi, abaume ba musodoma, bashungulwike ing'anda, bonse abaice na bakalamba, bonse abaume ukufuma mu ncende yalekana lekana iya mu musumba. ⁵Baleita Loti, no kulanda kuli wena, "bali kwisa abaume aba wa cishila nabo capamo buno bushiku? Bafumishe kuli fwebo, pakuti tubeshibe."⁶Elo Loti afumine kunse ya mwinshi na peka aiseleko icibi kunuma yakwe. ⁷Alndile, "na mipapata, bamuninane, shimwicita icabipa. ⁸Moneni, ndifye nabana abanakashi babili abashaishiba nangu umwaume. Napapata lekeni imifumishe bena kuli mwebo, na mwebo mupange ico mwalamona ukuti cisuma ku menso yenu. Mwicitako icibi kuli aba bantu, pantu beshile mukati kacintelelwe ca mutenge wandi."⁹Nabena balandile, "selako!" Napeka balandile, "uyu wena aishile mukwikala na fwebo ngo mulendo, nomba aisaba ni kapingula wesu! Nomba twalacita icabipisha pali webo ukucila pali bena." Awe balepalamina, no kumutitikisha uy muntu, na Loti, no kwisa mupepi mukonaula icibi.¹⁰Elo abantu abaume ba fumishe amaboko yabo no

kwingisha Loti mu ng'anda muntu bali no kwisala ku cibi. ¹¹Napeka abeni bakwa Loti babikile imfinshi sana ku bantu abali kunse ya mwinshi wa ng'anda, bonse abaice na ba kalamba, elyo baishilenaka elyo baeseshe ukufwaya umwinshi. ¹²Napeka abaume balandile kuli Loti, "Bushe uli nabanani bambi muno? Nabana abaume abakwa noko fyala, nabana abaume nangu abana abanakashi, nangu bambi abo ukwete mu musumba, basende ukufuma muno. ¹³Pantu tuli pakonaula ino ncende, pantu ukusekwa naku kula ku menso yakwa Yahweh eico natutuma kwisa onaula kuno." ¹⁴Loti alifumine no kweba abana bakwe abaume, abaume abalaile ukupa abana bakwe abanakashi, no kulanda, "angufyanyeni, fuma muli ino ncende, pantu Yahweh alipakonaula uno musumba." Alandile kubako bakwe amoneke ngo uleseksha. ¹⁵Elo mulucelo celo alewaya waya, banjeli bapapete Loti, balemweba, "Ima no kuya, sendaabanakashi bobo nabana bobo abanakashi abali muno, epali wa kandwa mukonaulwa kwa uno musumba." ¹⁶Elo ena aleshinga shinga. abaume baikete ukuboko kwakwe, no kuboko kwa mukashi wakwe, na kumaboko yabana bakwe babili abanakashi, pantu uluse lwakwa Yahweh lwali pali bena. bali basendele, nokubatwala kunse ya musumba. ¹⁷Elo balebafumishe kunse, umo mwaume alandile, "butusha umweo obe! mwilolesha ku numa, nangula wikale ku ncende upekenye kafisame ku lupili pakuti wikandwa." ¹⁸Loti abalandile kuli bena, Awe, napapata, bashkulu wandi! ¹⁹Moneni nomba, umubomfi obe nasanga ububile mu menso yobe, naulangisha kuli nebo uluse lukalamba mukwuipususha kwa bumi bwandi, elo tekuti amasanso ya nsange nebo, no kwisafwa. ²⁰Mona nomba, musumba ulya uli mupepi na ulinga ukubutukako, uyu unono. Napapata lekeni nebo eko mbutukile kulya -tauli uwacepesha?- no bumi bwandi kuti bwapusushiwa. ²¹Elo alandile kuli ena, "cisuma, nasuminisha na pali ico wafwaya, nshakonaule umusumba uyo ulumbwile. ²²Endesha! butukila kulya, pantu nshacite cintu nangu cimo mpakafye wafika kulya." eco ishina lyamushi ulya lyainikilwa ukuti Soali ²³Mukutula kwa kasuba mu calo elyo Loti afikile ku Soali. ²⁴Napeka Yahweh alokeshemo imfula mu Sodoma na Gomola iyamabwe no mulilo ukufuma kuli Yahweh mu muulu. ²⁵Aonaawile ilya misumba, ne mipekanishishe yonse, na onse uwaikelemo mu misumba, ne fisabo fyonse ifyaliminwemo mu mushili. ²⁶Nomba Loti umukashi wakwe, uwali panuma yakwe, aloleshe kunuma, no kupilibuka impinda ya mucele. ²⁷Abrahamu alicelele ku maca alile kuliya kuntu uko aiiminine kucinsio cakwa Yahweh. ²⁸Aloleshe mu Sodoma na Gomola na monse mu mpanga iya seluka. Aliloleshe icunshi cilefuma mu mpanga nge lungu. ²⁹Elo Lesa aunawile musumba ya pabuuka, Lesa aibukishe Abrahamu, no kumona. Atumine Loti mukati ka konaulwako. Elo awishishe imisumba iyakokelemo Loti. ³⁰Napeka Loti afumine mu Soali ailekala na mumpili pamofye nabana bakwe babili abanakashi pantu ali no mwenso wakwikala mu Soali. Wena aikele mu cimpoko mpoko, pamo nabana bakwe abanakashi. ³¹Elyo ibeli lya landile ku mwaice wakwe, "Tata wesu nakula, takuli nangu muntu kuli konse wakwisa kuli fwebo ukulingana, ne mibele ya muno calo. ³²Isa, uleke tupele tata umwangashi, no kusendama nankwe, ku kubako bumi ubufyashi bwa muli shikulwifwe. ³³Mukwai banwinshishe ba wishi umwangashi buli bwine bushiku. Napeka, ibeli lyalingile no kusendama na bawishi; ena taishibe nga alilele, nefyo aimine. ³⁴Mubwakonkelepo ibeli lya ebele umwaice wakwe, "umfwa, nsendameni naba tata mu nshita ya bushiku, shileka tumunweshe umwangashi mubwelele napeka, na webo ufwile ukwingila no kulala naena, mu kubaka ubumi ubufyashi bwa bashikulwifwe." ³⁵Nabo banwishishe wisabo umwangashi muli bulya bushiku napeka, no mwaice alile no kulala naena. wena taishibe elo alele nangula elo aimine. ³⁶Na bonse abana abanakashi bakwa Loti bali mite kuli tata wabo. ³⁷Nebeli lyafyele umwana umwaume, no kumwinika ishina Moabu. Ena icikolwe cabena Moabu ukufika na nomba. ³⁸No mwaice mwana umwanakashi, naena afyele umwana umwaume, no kumwinika ishina Beni-Ammu. Ewaishileba icikolwe ca bantu bena Ammoni ukufika na mu bwelelelo.

Chapter 20

¹Kabili Abranu afumine kulya no kuya ku mpanga ya Negebu, no kwikala pakati ka Kadesi na Ssuri. Ali mweni uushili wamu Gerari. ²Abramu atile palwa kwa Sara umukashi wakwe, "uyu ni nkashi wandi." Eco Abimeleke imfumu ya Gerari atumine kukumwita kuli ena. ³Lelo Lesa aishile kuli abimeleke mu ciloto mukati kabushiku, nokulanda kuli ena, "mona, webo uli muntu wafwa pamulandu wamwanakashi untu ubulule, pantu mukashi wamwaume umbi." ⁴Kabili Abimeleke tapaleme kuli kanakashi kabili atile, "shikulu, bushe kuti mwaipaya no muntu umulungami mu luko?" ⁵bushe tewa landile umwine kuli nebo ati, 'ni nkashi wandi?' naena wine alandile ati ni ndume yandi. 'ncitile ici muli bumpomfu bwa mutima kabili muli bukaele bwa minwe yandi.' ⁶Kabili Lesa alandile kuli ena mu ciloto, "Ee, nanebo ninjishiba ukuti mulibumponfu bwa mutima emo wacitile ifi, Eco naine nakusungule ukukana lufyanya kuli nebo. ⁷Eco, bweseshu mukashi kumwine, pantu enani kasesema. kuti akupepelako, kabili ukaba no mweo. Lelo ngata wamubweshe uyu mwnakashi, ishiba ukuti webo nabonse abamu lupwa lobe mucine bakafwa." ⁸Abimeleke ashibweke ulucelo no kukolonganika ababomfi bonse umwine. Alandile ifi fyonse kuli bena, naba bantu bakwetwe nomwenso. ⁹Elyo Abimeleke aitile Abrahamu nokulanda kuli ena, "ninshi wacita kuli fwebo? Finshi ifyo nalufyanya kuli webo, pantu nauleta pali nebo na pabufumu bwandi ulubembu ulukulu? naucita kuli nebo icishalingile kucita." ¹⁰Abimeleke alandile kuli Abrahamu, "Cinshi calengele webo ukucita ifi fintu. ¹¹Abrahamu alandile, "pantu nebo namwene, 'mucine tamwaba akatina kakwa Lesa muli ino ncende, kabili kuti bangipaya pamulandu no mukashi wandi. ¹²Cacine, ni nkashi yandi, mwana umwanakashi uwakwa tata, lelo temwana mwanakashi uwakwa mayo; nokwisaba umukashi wandi. ¹³Ukufuma ilyo Lesa anjebele ukusha aba mung'anda yandi yakwa tata nokuya uku noku, Nalandile kuli ena, 'ufwile wananga bucishinka ngo mukashi wandi: pa ncende yonse twayapo, ukalanda pali nebo, "ati nindume yandi." ¹⁴Eco Abimeleke abulile impanga, ing'ombe, nabasha abaume na banakashino kupela nakuli muka Abrahamu, kuli ena. ¹⁵Abimeleke

alandile, "moneni, icalo candi cili kuntanshi yobe. ikala ponse apo umutima wakusekeshi." ¹⁶Nakuli Sara alandile, mona napela kuli ndume yobe amakana ya silfere, kufimba pacibi canse pamulandu obe pamenso ya bonse abo uli nabo, nakuntanshi ya muntu onse ukuti uuli wakaele. ¹⁷Kabili Abrahamu apepele kuli Lesa, na Lesa aundepe Abimeleke no mukashi wakwe, nabasha bakwe abanakashi pakuti bengalakwata abana. ¹⁸Pantu Yahweh na tipa abanakashi bonse abamung'anda yakwa Abimeleke ukuba abashilyala, pamulandu wakwa Sara muka Abrahamu.

Chapter 21

¹Kanshi Yahweh alipempwile Sara pamo ngafintu alandile, kabili Yahweh alaicitile Sara filyafine alandile. ²Awe Sara alimite, panshita ngailya ine afyalila na Habramuh umwana umwaume ninshi Abramuh ali nakota. ³Elyo Abramuh ainike umwana wakwe umwaume untu Sara amufyalile ati Isaki. ⁴Kabili Abramuh alisembulwi; umwana wakwe umwaume lintu akumwnye inshiku cine konsekonse, ukulingana nafintu Lesa amwebele. ⁵Ninshi Abramuh ali nemwyaka umwanda umo lintu umwana wakwe Isaki afyelwe. ⁶Elyo Sara alandile ati, "Lesi nandetela ubuseko, kabili naonse uulinokumfwako alinokuseka pamo nanebo." ⁷Alundilepo ati, "nganinani alinokweba Abramuh ati Sara akonshapo umwana?, nomba namufyalila umwana mubukote bwakwe!" ⁸Awe umwana ailikulile, asumuka, nomba ubushiku Isaki asumwike Abramuh alicitile ifitebeto ifikulu. ⁹Sara alimwene umwana wakwa Haga umwine Egipto, untu afyele kuli Abramuh, alepunika Isaki; ¹⁰Elyo Sara alandile kuli Abramuhati, Tamfya uyu mwanakashi umusha wandi pamo nomwana wakwe umwaume, pantu uyu mwana wakwe tekuti abe nimpnyani pamo nomwana wandi Isaki!" ¹¹Nomba ici cintu calibipile saana kuli Abramuh pantu nao wine ali mwana wakwe. ¹²Lelo Lesa alandile kuli Abramuh ati, "Wiebeka palwa aya mashiwi umukashi obe alekweba pamwana wapalwe umubomfi obe ukeba ati yabi. Umfwa fyonse fintu Sara alekweba, pantu nimuli Isaki emukesafuma umwana uukalaitwa umwana obe." ¹³Nomba umwana wamubomfi nao ndinokumulenga nao akabe umushobo ukulu, pantu nao wine mwana obe. ¹⁴Awe Abramuh alicelele ulucelo, alibulile umukate necindilya camenshi apela Haga, afibika napankombe yakwa Haga, umupela nomwana, elyo amutamfya. Awe alifumineopo aya aleseyafye mumatololo ya Beresheba. ¹⁵Lintu amenshi yapwile mucikundilya, Haga aishilelalika umwana wakwe mucimpusa. ¹⁶Elyo ayaikala eka akatalamukila, pantu mumutima wakwe alelanda ati, "Nshilefwaya ukumonako kuntu umwana alefwa." Elyo ayaikala eka akatalamukila alelila. ¹⁷Awe Lesa alyumfuyile uko umwana alelila, elyo malaika wakwa Lesa alibilikishe ukufuma mumulu aeba Haga ati, "Haga nicinshi ulililila? Witina nangula cimo, pantu Lesa naumfwa ishiwi lyamwana palya alele. ¹⁸Apo uli imapo, kemye nomwana obe umutalalike, pantu neboi ndinokumulenga ukuba umushobo ukulu." ¹⁹Elyo Lesa alenga Haga ukumona nao amona icishima camenshi. Elyo ayako nao aisusha namenshi mucindilya, apela nomwana anwa. ²⁰Kabili Lesa alesunga uyumana, kabili alekula kabili aleikala mumatololo; kabili alinifundi uwali nacenjela mukwipaya inama alebomfya ifumo njobuta. ²¹Aleikala mumatololo ya parani, kabili nyina alimufwaile umwanakashi wakupa umwina Egipto uo aupile. ²²Nomba panshita ilya, Abimeleki wafikoli balishile nomukuni wabashilika bakwe, nokulanda kuli Abramuh ati, Muli conse cintu waklacita Lesa akulaba nawebo. ²³Kabili lapa Lesa nakabili ukutula webo tawakambepe pnapeeka nangula abana bandi nangula abamulwapwa lwapwa lwandi. Ulange noluse kuli nebo nakmuno caalo cintu webo uleikalamo kwati nanebo nifilya nali." ²⁴Elyo Abramuh alandile ati, "Nasumina nalapa." ²⁵Elyo Abramuh atampile ukiuilishanya kuli Abimeleki pamjulandu necishima cintu ababomfi bakwe bakamine pamaka, ²⁶Abimeleki atile, "nshishibe uwacitile icicintu, elyo nobe tawaisangebako, nanebo nshaumfwileko ililyashi, nilelolinefye naumfwapo." ²⁷Awe Abramuh abulile imikoko neng'ombe apele Abimeleki, aba bonse babili bapangene icipangano. ²⁸Elyo Abramuh apatwilepo pafitekwa fyakwe utwana twa mikoko utukota cine lubali, ²⁹Elyo Abimeleki alaipusha Abramuh ati, "Bushe ici calola mwisa icakweba ati wabika abana bamikoko wabika beeka?" ³⁰Elyo alanda ati, "Webo walabukla abana bamikoko abali muminwe yandi cinelubali, pakweba ati babe nibakambone abakwimininako ukweba ati, ninebo naimbile icic cishima." ³¹Kanshi eco ninikile palyapene pantu ati Beresheba, pantu aba bonse babili eko balapile umulapo. ³²Nomba lintu lbapwile ukupanga umulapo ku Beresheba, Abimeleki elyo nomukulu wabashilika bali bwelelemo kufyalo fyabo ifyaba Pelishiti. ³³Elyo ena alimbile icimuti ica Tamarisiki mu Beresheba, kabili palyapene apo ena alapepela Yahweh. Lesa uwakutwalilila. ³⁴Kabili Abramuh aleikala mu calo cabapeleshiti inshita iikulu

Chapter 22

¹Nomba panuma ilyo ifi fintu nacificitika, elyo Lesa alyeseshe Abrahamu. Awe Lesa alimwitile ati, "Abrahamu!" Nao Abrahamu ayasuka ati, "mukwai!" ²Elyo Lesa alandile ati, "piita umwana obe umwaume, umwana obe umofye mpo, Isaki, untu watemwisha, uleya na ku calo ca Moria kulya eko ukaye mutula ngo mutulo wa koca palupili lumu luntu ndi nokukulanga. ³Lintu bwaishileca kucaca Abrahamu alipilwike pa mpunda yakwe kabili alipiitile na babomfi bakwe pamo na Isaki umwana wakwe. Elyo alipandawile ne nkuni ishakuya pelelapo umuntu wa koca. Awe alimine alaya na ku ncende kuntu Lesa amusontelele. ⁴Nomba pa bushiku ubwalenga shitatu, Abrahamu alinwine amenso yakwe elyo amona ilya ncende intu bamusontelele. ⁵Elyo Abrahamu alyebele ababomfi bakwe ati, "Mwebho shaleni pano pene ne mpunda, lelo nebo no yu mulumendo twalaya kulya kukupepa kabili twalalisa misanga pano pene." ⁶Elo Abrahamu abuula inkuni ishakuya tulilapo umutulo wa koca atwika no mwana wakwe Isaki. Umwine ena ewapiita umulilo no mwele mu minwe yakwe uwakuti ayepailako, elyo bonse baibili baima baamba no kuya. ⁷Elyo Isaki aita wishi Abrahamu ati, "Tata" elyo nao ayasuka ati, "Landa we mwana wandi" Elo Isaki alanda ati, "Umulilo ne nkuni fyena epofili, nomba ngo mukooko

uwakuya tuula umutulo wa koca ulipiisa?"⁸Elo Abrahamu alanda ati, "we mwana wandi, Lesa umwine alaya pekanya umwana wa mukooko uwa ku tuula umutulo wa koca." Bonse babili bakonkanyapo ukulaya.⁹Cilya bafika ku ncende uko Lesa amusontelele, Abrahamu akuulapo icipailo abikapo ne nkuni elyo akaka Isaki umwana wakwe umwaume ku maboko na kumoolu elyo amulalika pa muulu wa nkuni.¹⁰Awe Abrahamu atambika ukuboko kwakwe abuula no mwele uwakuti epaileko umwana wakwe umwaume.¹¹Lelo umungeli wakwa Yahweh ukufuma ku muulu amwita, "Abrahamu, Abrahamu!" Nao ayasuka ati, "mukwai!"¹²Elo umungeli amweba ati, "Wibika ukuboko kobe pali uyo mulumendo kabili ena wimucita nangula cimo, pantu nomba naishiba ukwebati Lesa walimukwatila akatiina, Ico weba taukenye ukumpela umwana obe umwaume uwabafye umo mpo."¹³Cilya Abrahamu ainunuka alolesha amona umukooko mwiteshi nawikatwa kunsengo mufimpusa. Elyo Abrahamu ayako abula no mukooko eo atuula umutulo wa koca mucifulo ca mwana wakwe.¹⁴Kanshi nao Abrahamu epakwinika pali ilya ncende Yahweh alapela. Kanshi eco ukufika nelelo bapetila ati, "Mulupili lwa kwa Yahweh emo ali no kupekanya ifilefwaikwa."¹⁵Kabili umungeli wakwa Yahweh alikutile Abrahamu umuku wa bubili ukufuma ku mulu¹⁶no kulanda ati, "Nailapa, 'efyalanda Yahweh, ukwebati apo wacita ici cintu kabili taukenye ukumpela umwana obe umwaume, uwabafye umo mpo,¹⁷ukupala ndi no kukupala kabili no kufusha ndi no kufusha abali no kufuma mu mwana obe kwati ni ntanda isha mu mulu kabili kwati mu canga wa mumbali ya mu mana; kabili abali no kufuma mu mwana obe bali no kupoka imisumba yabalwani babo.¹⁸Kabili muli uyu wine mwana obe emo imishobo yonse ili no ku mwana amapalo pantu weba naumfwa kwishiwi lyandi."¹⁹Elyo Abrahamu abwelela ku babomfi bakwe, kaabili bonse pamo baima balaya na ku Beere-sheba kabili no kwikala eko alaikala.²⁰Nomba panuma yaifi fintu kwalishile amashiwi aya kwebati, "Milika nao alifyala abana abaume kuli munonko Nahore.²¹Usi ewali ebeli lyakwe uwamukonkelepo ni Busi na Kemueli wishu wakwa Aramu,²²elo na Kesede na Haso na Piludashi na Yidilafu na Betuele."²³Kabili Betuele ewafyele Rebeka. Aba abana abaume cine konse konse ebana abo Milika afyele kuli Nahore munyina wakwa Abrahamu.²⁴Alikwete no mukashi munono, ishina lyakwe ali ni Reuma. Nao wine alifyele abana abume, Teba na Gahamu na Tahashi na Maaka.

Chapter 23

¹Sara aikele imyaka 127. Iyi emyaka ya bumi bwakwa Sara. ²Sara afwilile mu Kiliati Ariba, ekutula, Hebroni, mu calo ca Kenani. Abrahamu aloseeshe no kulila Sara.³Elyo Abrahamu aimine asha icitumbi ca mukashi wakwe, nokulanda ku bana baume bakwa Hiti, alandile ati, ⁴Nebo ndi mweni muli mwebo. Napapata mpeniko incende yenu iingaba iyandi iya kushikamo, pakweba ati nevo inshikemo uwafwa wandi."⁵Abana baume bakwa Hiti baaswiwe Abrahamu, balanda ati, ⁶Umfwini kuli fwebo, mweshikulu. Uli mwana wa mfumu uwa kwa Lesa muli fwebo. Kashikenifye uko ulefwaya kumipolo yesu. Takuli uwamuli fwebo ulelesha imipolo yabo, pakwebati ushikemo uwafwa obe."⁷Abrahamu aimine akontamina panshi kubantu ba mu calo, kubana abaume bakwa Hiti. ⁸Alandile kuli bena, ati, "Nga cakuti kuli mwansuminisha ukushika uwafwa wandi, lelo ngumfweni papateni kuli Efuloni umwana mwaume wakwa Zhali, kuli nevo. ⁹Mwebeni anshitishe icincenengwe ica ku macipela, ico akwata, icabela kumpela ye bala lykwe. Pa mutengo utuntulu anshitishe palwalala ibe ni ncende yandi iya ku shikamo."¹⁰Nomba Efuloni aikele na bana baume bakwa Hiti, na Efuloni umwana Hiti ayaswiwe Abrahamu mu matwi ya bana abaume bakwa Hiti, abo bonse abaleisa pamwinshi wa musumba uno, alanda ati, ¹¹Awe, mweshikulu, umfweni kuli nevo, nevo nimpela kuli mwebo ibala, na icincenengwe icabamo. Nevo nimpela kuli mwebo pa menso ya bana baume ba bantu bandi. Nimpela kuli mwebo ukushikamo uwafwa wenu."¹²Elyo Abrahamu akontamine panshi kuntanshi ya bantu ba mu calo. ¹³Alandile kuli Efuloni mu matwi ya bantu ba mu calo, alanda ati, "Nomba nga ulefwaya, napapata umfwa kuli nevo. Ndelipila pe bala. Bulaulupiya kuli nevo, elyo ndeshika uwafwa wandi kulya."¹⁴Efuloni aasuka Abrahamu, ati, ¹⁵Napapata, mweshikulu wandi, umfweni kuli nevo Umutengo wampanga lupiya imyanda ine amashekele ya silfere, cinshi icili pakati kesu pali nevo na weba? kashikefye uwafwa obe."¹⁶Abrahamu aumfwile kuli Efuloni na Abrahamu apimine Efuloni umutengo silfere untu alandile mu matwi ya bana baume aba kwa Hiti, Imyanda ine amashekele ya silfere ukulingana ne cipimo balebomfya aba makwebo. ¹⁷Eico ibala lyakwa Efuloni, ilyali mu macipela, ilya konkene na mamure, elyo lyali, ibala, icincenengwe icali mukati, nefimuti fyonse ifyali mwibala nafyonse ifyashingulwike umumpaka, fyayalwike ¹⁸fyu kwa Abrahamu fintu ashitile pa menso yabana baume abakwa Hiti, na bonse abaishile pa mwinshi wa musumba wakwe.¹⁹Panuma yaifi Abrahamu ashikile Sara umukashi wakwe mucincenengwe icali mwibala lya macipela, ilya palamine na mamure, efyo yali Hebroni, mumpanga ya Kenani. ²⁰Efyo ibala ne cincenengwe icalimo fyaishileba fyakwa Abrahamu ukuba fipe kabili incende ya kushikamo ukufuma kubana baume bakwa Hiti.

Chapter 24

¹Elo Abrahamu akotele na Yawe apalile Abrahamu mufintu fyonse. ²Abrahamu alandile kumubomfi wakwe, uwali umukulu mubang'anda yakwe no kulolekesha pali fyonse fintu akwete, "Biika ukuboko kobe mwisamba lya matanta yandi ³nalakulenga ukulapa kuli Yawe, Lesa wa muulu kabili Lesa wa pano calo, ukwebati wikabuulila umwana wandi umwume umwanakashi wamubana banakashi abena Kenani, abo naikalila mung'anda yabo. ⁴Nomba ukaya ku calo cakumwyesu, kuli balupwa bandi eko ukaye sendela umwana wandi Isaaki umukashi wakwe."⁵Umubomfi alandile kuli ena, "Nga cakwebati umwanakashi takatemwe ukunkonka ukwisa kuli cino calo? Bushe nkapiite umwana wenu umwaume nokumubwesha ku calo kuntu mwafumine?"⁶Abrahamu alandile kuli ena, "Wikesha ukubwekesha

umwana wandi kulya! ⁷Yawe, Lesa wa mumulu uwampiitile ukumfumya mung'anda yakwa tata kabili ku calo calupwa lwandi, uwandaile kabili uwalapile kuli nebo alandile ati, 'Kubufyashi bobo eko nkapeela iyi mpanga,' akatuma umungeli wakwe pali nebo, na webo ukasendele umwana wandi umwaume umukashi wakwe ukumfumya kulya. ⁸Nomba nga cakwebati umwanakashi takatemwe ukukukonka, ninshi ukabo wabula umulandu kumulapo wesu. Nomba umwana wandi wikamubwesekesha kulya. ⁹Nomubomfi abiikile ukuboko kwakwe mwisamba lya matanta yakwa Abrahamu shikulu wakwe, nokulapa kuli ena pali uyu mulandu. ¹⁰Umubomfi aitiile ingamali ikumi ishakwa shikulu wakwe no kuya. Kabili apiitile necilambu conse kuli shikulu wakwe. Afumineko nokuya ku ncende ya ku Aramu Naharaimu, kumusumba wa Nahore. ¹¹Alifukamike ne ngamila panshi kunse ya musumba mupepi ne cilambe camenshi. Cali ni ku cungulo, inshita abanakashi baleya mukutapa amenshi. ¹²Elyo alandile ati, "Yawe, Lesa wakwa shikulu Abrahamu, mpeniko ishuko lelo nokulenge cipangano cacishinka kuli shikulu Abrahamu. ¹³Moneni, pano ninjiminina pakafukauka kamenshi, nabana banakashi aba mumusumba balaisa kukutapa amenshi. ¹⁴Lekeni ficitike ngefi lintu. nalalanda ku mwanakashi, Icisha umutondo obe pakwebati nweko amenshi, nao alande kuli nebo, nweniko, nalanwisha nengamali shenu pamo,' elo lekeni abe eumo uo mwasontela umubomfi wenu Isaaki. Palico ndeishibo kwebati na mulango luse kuli shikulu." ¹⁵Ilyo acili talapwa nokulanda, Moneni, Rebeka afuma nomutondo wakwe pacipeya. Rebekaafyelwe kuli Betueli umwana wakwa Milka, umukashi wakwa Nohore, munyina abrahamu. ¹⁶Umukashana ali musuma sana kabili nasisungu. Taishibepo umwaume. Atelemukiile kukafukauka, aliswishe nomutondo wakwe nokufumako. ¹⁷Elyo umbomfi abutwike mukumukumanya nokulanda ati, "Napapata mpelako amenshi nweko mumutondo obe." ¹⁸Nao alandile ati, "Nweni, shikulu wandi," bwangu bwangu aikiishe nomutondo kuminwe yakwe, nokumupeela anwa. ¹⁹Lintu apwiile ukumupeela amenshi, alandile ati, "nalatapa naya ngamali shenu, mpakafye shipwe ukunwa amenshi." ²⁰Aendeshe nokwitulwila amenshi mu cakunwinamo ingamali, elyo abutukiile napeka kucilambe kukutapa amenshi, nokutapa amenshi yangamali shakwe shonse. ²¹Umuntu alemutambafye tondolo pakumona ngacakwebabati Yawe na shukisho bulendo bwakwe nangula iyo. ²²Lintu ingamali shapwile ukunwa, umuntu aletele golide na hafu we shekele, namakosa yabili aya golide ayakukuboko ukufina kwa yako yafinine amashekele ikumi, ²³no kumwipusha ati, "Uli mwana nani? njeba napapata, kuliko icumba mung'anda yabawiso umwakuti tulale?" ²⁴Alandile kuli ena, "ndimwana Betuele umwana mwaume uwakwa Milka, untu afyele kuli Nahore." ²⁵Kabili alandile kuli ena, "Natukwata ifyakulya nomuemfwe, nomwakuti mwebo mulale bushiku bonse." ²⁶Elyo umuntu afukeme nokupepa Yahweh. ²⁷Alandile ati, "acindikwe Yahweh, Lesa wakwa shikulu Abrahamu. Uushaleka luse lwakwe necishinka cakwe kuli shikulu. Nanebo Yahweh nanondola kung'anda ya lupwa lwa kwa shikulu." ²⁸Elyo umukashana abutwike nokuya eba aba mung'anda yaba nyina pali ifi fintu fyonse. ²⁹Lelo Rebeka alikwete ndume yakwe, neshina lyakwe ali ni Labani abutukile ku mwaume uwali kunse pamusebo kukafukauka. ³⁰Lintu amwene icipini namakosa kukuboko kwakwa nkashi yakwe, na lintu aumfwile amashiwi yakwa Rebeka nkashi yakwe, "ifi efyo umwaume acilanda kuli nebo," aile kumwaume, kabili, moneni, eminine pang'anda pakafukauka. ³¹Elyo Labani alandile ati, "iseni, mwebo mwebapaalwa na Yahweh. Cinshi mwiminine kunse? Nimpekanya ing'anda ne ncende ya ngamali." ³²elo umwaume aishile kung'anda nokukakulula ingamali. Ingamali shapelwe ifyakulya no mulemfwe, namenshi yalipeelwe aya kusamba kumakasa na makasa ya baume bantu ali nabena. ³³Balimupekanishishe ifyakulya, -nomba alandile ati, "Nshalye kano nande fintu ndefwaya ukulanda." Elo Labani alandile, "Landeni." ³⁴Alandile, "ninebo umubomfi wakwa Abrahamu. ³⁵Yahweh alipaala shikulu wandi sana no kuba umunonshi. Alimupeela imikooko ne ng'ombe, silfere na golide, ababomfi abaume na babomfi abanakashi, ne ngamali ne mpunda. ³⁶Sara, umukashi wakwa shikulu wandi, alikwete umwana kuli shukulu lintu ali umukote, nakuli ena kupelwa conse cintu alefwaya. ³⁷Shikulu wandi anengele ukulapa, ati 'Wikaleta umukashi wamwana wandi umwaume mubana babena kenani, abo naikele mu calo cabo. ³⁸Nga iyo, uleya kulupwa lwa kwa tata, naku bantu bandi, nokupiita umukashi wa mwana wandi umwaume." ³⁹Nalandile kuli shikulu, 'Limbi kuti umwanakashi tankonkele.' ⁴⁰Nomba alandile kuli nebo, 'Yahweh, untu nyenda nankwe kucinsu cakwe, akatuma umungeli wakwe ukuba nawebo nokushukishe nshila shobe, pakwebati ukapiite umukashi wamwana wandi umwaume muba lupwa lwandi namu bantu bakwa tata. ⁴¹Nomba ukabo wakaele kumulapo yandi ngawafika ku bantu bandi nabo ngatabakupeele umwanakashi kuli webo. Elyo ukaba uwakaele kumulapo wandi. ⁴²Nacifika lelo pakafukauka, nokulanda ati, 'Yahweh, Lesa wakwa shikulu Abrahamu, napapata, ngamwacita ulwendo lwandi ukushuka- ⁴³panondi, ninjiminina pakafukauka ka menshi-lekeni umwanakashi uwalaisa mukutapa amenshi, emwanakashi nalalandilako ati, "napapata mpeniko amenshi mumutondo obe nweko," ⁴⁴umwanakashi alande kuli nebo ati, Nweni, kabili nalatapa naya ngamali shenu"-lekeni abe emwanakashi uo mwebo, Yahweh, musaliile umwana umwaume wakwa shikulu." ⁴⁵Elyo nshilapwisha nokulanda mumutima, moneni, Rebeka afuma nomutondo pa pipeya nokutelemukila kukafukauka nokutapa amenshi. elo nalandile kuli ena, 'napapata mpelako amenshi ayakunwa.' ⁴⁶Aendeshe nokutuula umutondo wakwe pa pipeya nokulanda ati, 'nweni, nalapeelako ne ngamali shenu amenshi.' elo nacinwa, ne ngamali ashinwisha. ⁴⁷Nalimwipwishe nokulanda ati, 'Ulimwana wakwa nani?' Alandile kuli nebo ati, 'Ndimwan mwanakashi uwakwa Betuele, umwana umwaume uwkwa Nahore, untu afyele kuli milka.' Elyo nabikile ininda minwe pa moona wakwe na makosa kukuboko. ⁴⁸Elyo nafukeme panshi nokupepa Yahweh, nokutasha Yahweh, Lesa wakwa shikulu wandi Abrahamu, uwantungulwile munshila ya cishinka kukufwaya umwana mwanakashi mulupwa lwakwa shikulu uwa mwana wakwe. ⁴⁹Lelo eico, ngana mupekanya ukulanga icitemwiko nabucishinka kuli shikulu, njebeni, Nomba nga tefyo, njebeni, pakwebati mpitile kukulyo nangula kukso. ⁵⁰Elyo Labani na Betuele bayaswike nokulanda ati, "ifi fintu fyafuma kuli Yahweh, tatwalande ifibi nangula ifisuma. ⁵¹Moneni, Rebeka ali kuntanshi yenu mupiiteni nokuya, pakwebati engayaba umukashi wamwana mwaume wakwe shikulu wenu, nga fintu

Yahweh alandile.⁵² Lintu umubomfi wakwa Abrahamu aumfwile aya mashiwi, afukeme panshi ku ntanshi yakwa Yahweh.⁵³ Umubomfi afumishe silfere na golide, ne nsalu, nokupeela Rebeka. kabili apeelee ne fyabupe fikankala kuli ndume yakwe na kuli banyina.⁵⁴ Elyo ena na baume bantu ali nabena balile no kunwa. Baikele kulya ubushiku bonse, nelyobaimine akacelo, alandile ati, "lekeni mbwekele kuli shikulu." ⁵⁵ Ndume yakwe nabanyina balandile ati, "Lekeni umukashana ekaleko nafwebo inshiku ishinono, nangufye ishili ikumi, Isho nga shapwa kuti aya." ⁵⁶ Nomba alandile kuli bena, "mwinkanya nebo,apo Yahweh nashukisha inshila yandi. Lekeni nje pakwebati ndeya kuli shikulu." ⁵⁷ Balandile ati, "Twalaita umukashana no kumwipusha." ⁵⁸ Elo baitile Rebeka no kumwipusha, Bushe walaya noyu muntu?" Alyswike ati, Ndeya." ⁵⁹ Elo batumine inkashi yabo Rebeka, nomubomfi wakwe umwanakashi pabulendo nomubomfi wakwa Abrahamu na bantu bakwe. ⁶⁰ Bapaalile Rebeka, nokulanda kuli ena, "Wenkshi yesu, ube nyina wamakana aya makana ikumi nokuleka ubufyashi bobe bukwate umwinshi waba bupata." ⁶¹ Elyo Rebeka aimine, ena nomubomfi wakwe umukashana baninine napa ngamali, nokukonka umwaume. noyo mubomfi apiitile Rebeka, nokulaya munshila. ⁶² Lelo Isaaki aikele mu Negebu, kabili lintu alebwela ukufuma ku Beeri Lahai Roi. ⁶³ Isaaki alifumine mukwetetula mu mpanga mu cungulo. Lintu aloleshe nokumona, moneni, kuli ingamali ishileisa! ⁶⁴ Rebeka aloleshe, nalintu amwene Isaaki, alitolweke ukufuma pangamali. ⁶⁵ Alandile kumubomfi, "Bushe ulya mwaume uuleenda mu mpanga kukukwisa mukutukumanya ninani?" umubomfi alandile ati, ni shikulu." Elo appitile icifimbo, nokuikupa. ⁶⁶ Umubomfi alondolwele Isaaki fyonse apangile. ⁶⁷ Elyo Isaaki amuletele munkambi yakwa nyina Sara no kupiita Rebeka, nokuba umukashi wakwe, no kumutemwa. Elo Isaaki asansamwike panuma yamfwa yakwa nyina.

Chapter 25

¹Nomba peka Abrahamu alibulile umukashi, neshina lya mukashi wakwe ali ni Ketura. ²No mukashi wakwe ali mufyalile ena Simrani na Yokshani, na Medani, na Midiani, na Ishbaki, na Shua. ³Na Yokshani afyele Sheba, na Debani. ⁴Na bana baume abakwa Debani bali ni Ashurimu, na Letushimu, na Leumimu. N bana baume abakwa Midiani bali ni Efa, na Efere, na Hanoke, na Abida, na Eldaa. Bonse aba ebali abana bakwa Ketura. ⁵Na Abrahamu alipeele fyonse ifintu ena akwete kuli Isaki. ⁶Nomba ku bana baume bamu bakashi baice bantu Abrahamu akwete, Abrahamu alibapeele ifya bupe, no kubatuma bena ukuya ukufuma kuli Isaki umwana wakwe umwaume, untu enaacili no mweo, ukulola ku kabanga ku calo ica ku kabanga. ⁷Neshi enshiku ne myaka yakwa Abrahamu iya bumi bwakwe intu ena aikele umwanda umo na makumi cinelubali na isano. ⁸Nomba Abrahamu apeelee umweo wakwe no kufwa ninshi mukote uwa myaka iisuma, umuntu umukulu, no wafula imyaka; no kukolonganikwa ku bantu bakwe. ⁹N bana bakwe abaume Isaki na Ishimaele ena bamushikile mu cincenengwe ku makupela, mu mpanga yakwa Efrone umwana umwaume wakwa Sohari umwina Hiti, uwali pantanshi yakwa Mamre. ¹⁰Impanga intu Abrahamu ashitile ku bana abaume bakwa Hete. Kulya eko Abrahamu ashikilwe, no mukashi wakwe Sara. ¹¹Nomba ilyo caishile panuma ya mfwa yakwa Abrahamu, elyo Yahweh alepaala Isaki umwana wakwe umwaume, na Isaki ali mukwikala mupepi na Beere- lahai-roi. ¹²Nomba iyi enkulo yakwa Ishmaele, umwaa umwaume wakwa Abrahamu, uyo Hagari umwina Egypti, umubomfi umwanakashi wakwa Sara untu afyele kuli Abtrahamu. ¹³Naya emashina yabana baume bakwa Ishmaele, amashina yabo ukulingana ne nkulo yabo: umwana wakutampilapo wakwa Ishmaele, ni Nebayote, na Kedari, na Adbeelee, na Mibsamu, ¹⁴Na Mishima, na Duma, na Massa, ¹⁵Hadadi, na tema, Yeturi, Nafishi, na Kedema: ¹⁶Aba ebana baume bakwa Ishmaele, naya emashina yabo, ku mishi yabo, na ku misumba yabo: abakankala ikumi limo na babili, ukulingana ne mikowa yabo. ¹⁷Neyi emyaka ya bumi bwakwa Ishmaele, umwanda umo na makumi yatatu na cine lubali: elyo apele umweo wakwe no kufwa: no kukolonganikwa ku bantu bakwe. ¹⁸Na bena baikelile ukufuma ku Hazbila no kufika ku Shuri, uwali kuntanshi ku Egypti, nokuyafika kuntanshi ku Asiria: na ena alifwile mu menso yaba munyina bonse. ¹⁹Neyi enkulo yakwa Isaki, umwana umwaume wakwa Abrahamu, Abrahamu afyele Isaki. ²⁰Na Isaki ali ne myaka amakumi yane ilyo ena abulile Rebeka ukuba umukashi, umwana umukashana wakwa Betuele umwina Siria uwa ku padani- aramu, inkashi yakwa Labani umwina Siria. ²¹Na Isaki ali mukupapatila kuli Yahweh pa mukashi wakwe pantu umwanakashi ali ni ng'umba na Yahweh alyumfwile ukupapata kwakwe, na Rebeka umukashi wakwe alimite. ²²Na bana balimukulwa capamo mukati ka ena; no mwanakashi alandile ati, "Ifi nga efyo caaba, mwanakashi aile kukwipusha kuli Yahweh?" ²³Na Yahweh alandile kuli ena ati, "Inko shibili shili mwifumo lyobe, ishinko shibili shikalekana mu bantu, uluko lumo lukakosa ulwa bantu ukucila ulubiye, no mukulu akabombela umwaice." ²⁴Na ilyo ishita shakwe sha kupapa shafikile, moneni, mwali ba mpundu mwifumo lyakwe. ²⁵No wakutampa aishilefuma uwakashika umubili onse kwati ninsalu iya masako. Na bena balimwinike shina lyakwe ati ni Esau. ²⁶Napanuma aishilefuma munyina, na maboko yakwe yalikwete ku kashinshilo kakwa Esau. a ena ishina lyakwe ainikwe ati Yakobo na Isaki ali ne myaka amakumi mutanda ilyo Rebeka ena abafyele. ²⁷Na balumendo balikulile, na Esau ali uwaishiba ukulunga inama, ali muntu uwatemenwe mu mpanga; na Yakobo ali muntu uwabula imilimo uwaleikala mu mateti. ²⁸Na Isaki alitemenwe Esau pantu ena alemwipaila inama ishakulya, nomba Rebeka atemenwe Yakobo. ²⁹Na Yakobo ailepika ilanda. Na Esau alishile ukufuma mu mpanga, ao ali natembuka. ³⁰Na Esau alilandile ati kuli Yakobo, "Endesha shimpeelako ifyakulya ifyo ifya kashika pakweba ati nanebo indyeko, pantu nebo nitembuka!" eico ainikilwe ishina lyakwe ati Edomu. ³¹Na Yakobo alilandile ati, "Nebo buno bushiku nshitisho ububeli bobe. ³²Elyo Esau alandile ukweba ati, mona, nebo ndimupepi no kufwa. nomba cibwesho nshi ica bubeli kul nebo?" ³³Na Yakobo alimwebele ati, "Lapa kuli nebo buno bushiku," na ena alilaapile kuli ena, naena alishitisho ububeli

bwakwe kuli Yakobo. ³⁴Nomba Yakobo apeelee Esau umukate ne caipikwa icelanda. na ena alilile no kunwa no kwiima, nokuya munshila yakwe. Efyo Esau asulile ububeli bwakwe.

Chapter 26

¹a mulya mwali icipowe mu calo, lubali mucipowe cantanshi cilya cali mu nshiku shakwa Abrahamu. ²Na Isaki aile kuli Abimeleki imfumu yaba Pelishiti ku Gerari. Na Yahweh amoneke kuli ena, no kulanda ati, "wiya kokela ku Egypti wikale mu calo cintu nebo nkakweba weba ukwikalamo. ³Ube umulendo muli ici calo, na nebo nkaba na weba, no kukupaala weba; pantu kuli wedbo; na ku bana bobbe, nebo nkakupeela ifyalo fyonse na nebo nkafisha umulapo untu nebo nalapile kuli wiso Abrahamu. ⁴No kufusha abana bobbe ukupanga nge ntanda isha mu muulu, no kupeela ku bufyashi bobbe ifyalo fyonse ifi; na mu bufyashi bobbe inko shonse isha pesonde mo shikapalilwa. ⁵Pantu Abrahamu aumfwile kwishiwi lyandi, nokusunga icebo candi, na mafunde yandi, ne fipope fyandi, na malango yandi." ⁶Na Isaki aikele mu Garari. ⁷Na bantu aba muli ilya ncende ena balimwipwishe pa mukashi wakwe, na ena alandile ati, uyu mwanakashi ni nkashi yandi," pantu ena aletina ukulanda ati mukashi wandi, ekulanda ati limbi, abantu aba muli ino ncebde nrbo bakanjipaya pali Rebeka, pantu uyu mwanakashi ali uwawama mukumoneka. ⁸Elyo caishile fi ilyo ena akwete ukuba kulya panshita ishitali, ilyo Abimeleki imfumu yaba Pelishiti yali mukulolesha ukufuma pawindo, no kumona, mona Isaki ali mukwangasha Rebeka umukashi wakwe. ⁹Na Abimeleki aitile Isaki nokulanda ati, "mona, cine cine uyu mwanakashi mukashi obe, nobe cinshi walandile ati, uyu mwanakashi ni nkashi yandi? Na Isaki alandile kuli ena ati pantu nebo nalandile ati, limbi nebo kuti nafwa pali ena. ¹⁰Na Abimeleki alandile kuli ena ati, cinshi ici weba wacita kuli fwebo? Limbi umo mu bantu nga akwete ukusendama ku mukashi obe, nobe ngawaletelela pali fwebo umulandu. ¹¹Na Abimeleki aebele abantu bakwe bonse, ukweba ati, uyu uukekata pali uyu muntu nangu nipa mukashi wakwe icine cine akabikwa ku kwipaiawa." ¹²Nomba Isaki alitandile imbuto cilya calo, no kusombola mu mwaka umo wine ifisabo ifya mwanda umo, na Yahweh ena alimupalile. ¹³No muntu alikulile no kuya kuntanshi, nokukula mpaka ena aisaba uwakulisha. ¹⁴Pantu ena alikwete ifikwatwa ifya mpanga, ne fikwatwa fya ng'ombe, ne fikulwa ifikulu na babomfi na bena Pelishiti ena balemufimbila. ¹⁵Pantu ifishima fyonse fintu wishu aimbishe kubabomfi bakwe mu nshiku shakwa Abrahamu wishu, aba Pelishiti bena balifilekele nokwisushamo muli fyena amaloba. ¹⁶Na Abimeleki alandile kuli Isaki ati, "kabiye ukufuma kuli fwebo; pantu weba naukosa ukucilamo pali fwebo. ¹⁷Na Isaki alifumine lilya line, no kuya kuula itenti mulya. ¹⁸Na Isaki alimbile napeka ifishima ifya menshi, ifyo bena baimbile mu nshiku shakwa Abrahamu wishu; pantu aba Pelishiti balikwete bena ukufileka fyana panuma yakkufwa kwakwa Abrahamu: Na ena alifinike amashina yafikolwe panuma ya mashina ayo wishu fyena afinike. ¹⁹Na babomfi bakwa Isaki baimbile mu mupokapoka, no kusanga mulya icishima ca kamfukumfuku ka menshi. ²⁰Na bacemi abaku Garari balitampile ukulalanda nabacemi bakwa Isaki, nokulalanda ukweba ati, ya menshi yesu: na ena ainike yalya menshi ati Eseke," pantu bena balelanda na ena. ²¹Na bena baimbile icishima cimbi, naco balesoselapo pali cena, naco acinike ati Sitina. ²²Na ena aliselelepo ukufuma palya, no kwimba icishima cimbi; nomba pali co bena tabasoselepo awe. na ena acinike ati Rehobote, na ena alandile ati, "pantu nomba Yahweh napanga umuputule pali fwebo, nafwebo tukafuula mu calo." ²³Na ena aile piluka ukufuma palya nokuya ku Beere-sheba. ²⁴Elyo Yahweh amoneke kuli ena bulya bushiku bwine, no kulanda ati, nebo nine Yahweh wakwa Abrahamu wiso. Wiesha kutina, pantu ndeba nawebo, no kukupala weba, no kufusha ubufyashi bobbe pamulandu wa mubomfi wandi brahamu. ²⁵Nao akulile icipailo kulya, no kucinika peshina lyakwa Yahweh, no kutanikapo itenti lyakwe kulya na kulya ababomfi bakwa Isaki baimbile icishima palya. ²⁶Kabili Abimeleki aile ukufuma ku Gerari, pamo na Ahusati, umunankwe, pamo na Fikoli, umukulu wa bashilika. ²⁷Isaki alandile kuli bena ati, "ni cinshi muleishila kuli nebo, apo nebo mwalimpata elyo kabili mwalintamfya ukufuma kuli mwebo?" ²⁸Lelo balandile ati, "twalisa imona fwebene ukuti Yahweh ali pamo na weba. eico twaishilesalapo ukuti tulingile twakwata icipailo pamo nawebo, mucine, pakati keso na weba. eico lekeni tupange icipangano pamo naiwe, ²⁹pakweba ati twikailufyanyapo, ngefyo tatwakulufyenyepo, ngefyo twacetekele ifishima fyobe nafwebo twakutafishefye umutende. eico, walipalya kuli Yawhweh." ³⁰Eico Isaki apangile umutebeto uwabo, balilile no kunwa. Baimine ulucelo celo sana o kuyapanga umulapo wacila umo. ³¹Elyo omba Isaki abatumine ukuya, efyo babashile mu mutende. ³²Mu bushiku bumu bwine ababomfi bakwa Isaki balishile nokumweba palya cishima baimbile. balandile ati, "natusanga ameshi." ³³Eico bainike cilya cishima ati Shiba, eico ishina lya ulya musumba bawita ati Beersheba pali buo bushiku. ³⁴Nomba ilyo Esau ali nemyaka amakumi yane, elyo nomba aupile umukashi, umukashi wakwe ali i Judi umwana umwanakashi uwakwa Beeru umwina Hiti, elyo kabili na Basemati umwana umwanakashi uwakwa Eloni umwina Hiti. ³⁵Ico icaletele ubulanda kuli Isaki elyo na Rebeka.

Chapter 27

¹Elyo Isaaki akotele na menso yakwe yanakile nokumona, ena aitile Esau, umwana umwaume umukulu alandile kuli ena, "mwana wandi," ²Esau alandile kuli ena, "Epondi," Isau alandile ati, "mona kuno, nebo nakota. shilimukwishiba ubushiku bwakufwa. ³Eico nomba buula ifynso fyobe, imifwi yobe nobuuta bobbe, uye mumpanga mukulunga uye ngipailamo inama. ⁴Elyo wise umpekanishishe ifyakulya ifynukila, ifyo nebo natemwa, ulete na kuli nebo njise ndye elo nomba nkupale apo shilafwa." ⁵Knshi Rebeka alimukumfwa ifyo Isaaki alimukulanda ku mwana wakwe Esau. Esau aile mumpanga mukulunga inama pakutila alete. ⁶Rebeka aeaba Yakobo umwana wakwe umwaume ati, "mona kuno naumfwa ifyo bawiso bacilaeba Esau munonko. bacilalanda ati, ⁷Undetele inamaelyo umpekanishishe nebo nefyakulya

ifyanukila, ifyo nebo ningalya uleke nkupale pa cinso cakwa Yawe ilintu nebo shilafwa.⁸ Kanshi nomba we mwana wandi, umfwa kwishiwi lyandi ukonke nefyo nalakukonkomesha.⁹ Kabiye kwicinka, uye ndetelako utwana twambushi tubili utsuma; njise mpangile bawiso icakulya icisuma kabili icanukila, ngefyo batemwa.¹⁰ Elyo wise utwalile bawiso, pakweba ati balye, pakuti bakupale apo tabalafwa.¹¹ Lelo Yakobo aebele nyina Rebeka ati, "moneni, Esao munyina wandi muntu uwabupipi, nebo ndi muntu uwa mubili uwatelela."¹² Nga cakutila batata bayampampata, ndeyamoneka kuli bena ngo muntuicenjeshi. Lyena ninshi temapaalo ndeiletalalafye amatipo pali nebo.¹³ Nyina amweba ati, "we mwana wandi, leka uko kutipwa kukeke pali nebo. Webo konka ishiwi ndimukukweba, kabie, kandetele nebo."¹⁴ Kanshi Yakobo efyo aile mukuleta utwana twambushi kuli nyina naena epakupekanya icakulya icanukila, mumusango washi alimukutemenwamo.¹⁵ Elyo Rebeka abuula insalu ishisuma isha kwa Esao, umwana wakwe umwaume umukulu, ifyali naena mu ng'anda, afwika Yakobo, umwana wakwe umwaume uwalipo umwice.¹⁶ Elyo apomba impapa shatwana twa mbushi ku maboko ifyo na mumukoshi umwali namutelela.¹⁷ Elyo apeela Yakobo umwana wakwe umwaume icakulya icanukila no mukate apangile muminwe yakwe.¹⁸ Yakobo aya kuli wishi no kulanda ati, "Tata wandi," Wishi naena ayasuka ati, "ndi pano; niwebo nani we mwana wandi?"¹⁹ Yakobo ayasuka ati kuli wishi, "ninebo Esao umwana wenu ibeli. Nimpanga ifyo mwacinjeba. Aleni imeni mwikale mulyeko inama yandi pakuti nomba mumpale."²⁰ Isaaki alandile ku mwana wakwe umwaume ati, "Bushe caciba shani pakuti usange bwangu inama yandi, we mwana wandi?" Ena ayasuka ati, "pantu Yawe Lesa obe acipalamika kuli nebo."²¹ Isaaki alandile kuli Yakobo ati, "Isa mpalamina, pakutila nebo inkupampate, we mwana wandi, pakuti nsambilileko nga cakuti mucine niwebo mwana wandi Esao nangula awe."²² Yakobo epakupalamina kuli wishi Isaaki, Isaaki epakumupampanta nokulanda ati, "kweni ishiwi lyena lileumfwika kwati lishiwi lyakwa Yakobo, lelo kukuboko kweni kuboko kwa kwa Esao."²³ Eico Isaaki tamwishibe ena, pantu ukuboko kwakwe kwali ubupipi, kwatikuboko kwakwa munyina Esao, Eico Isaaki alimupalile ena.²⁴ Ena alandile ati, "Bushe mucine niwebo umwana wandi Esao?" Ena ayasuka ati ninebo wine."²⁵ Isaaki alandile ati, "leta ifyakulya kuno, pakuti nebo indye inama yobe, elyo nomba nkupale." Yakobo epakupalamika ifyakulya kuli ena. Isaaki alilile, kabili Yakobo aletele ubwalwa, nabo bwine anwa.²⁶ Elyo wishi Isaaki alandile kuli ena ati, "isa palama mupepi pakuti ufyompe, we mwana wandi."²⁷ Kanshi Yakobo epakupalamina nakufyompa wishi, eico ena anushishe nokumfwa ecena ca nsalu elyo amupalile ena. Ena alandile ati, "mona, icena camwana wandi umwaume caba nge cena campanga iyo Yawe apalile."²⁸ Lesa engakupeela incende umwakuba umume wakumulu, incend iya bamo umufundo pa calo, ne fisabo ifingi no bwalwa ubupya.²⁹ Abantu abengi bakakunakila ne mitundu shikalafukamina weba. Uleba umukulu pali bamunonko, na bana abaume abakwanoko bakalakufukamina. Na kuli onse uwakutipa na ena akaba uwatipwa; noyo onse uwakupala naena akaba uwapalwa.³⁰ Mukutifye cilya Isaaki apwisha ukupala Yakobo, na Yakobo cilya afuma pacinso cakwa wishi wakwe Isaaki, Esao munyina naena afika ukufuma mukulunga.³¹ Naena napekanya icakulya icanukila no kuleta kuli wishi. Alandile kuli wishi ati, "Tata, imeni mulye icakulya icanukila icaleta umwana wenu umwaume, pakutila nomba mumpale."³² Isaaki wishi alandile kuli ena, "Bushe niwebo nani?" Ena alandile, "ninebo umwana wenu umwaume, ibeli lyenu, Esao."³³ Isaaki epakutampa ukututuma no kulanda ati, "Bushe nani wacipaya ilya nama nokuleta kuli nebo? nanebo nindya ilintu weba taulaisa, nanebo nimupala. ililinefye, ena nokupalwa napalwa."³⁴ Elyo Esaoaumfwa ishiwi lyakwa wishi, alila umusowa uukalamba kabili uukali elyo alanda ati kuli wishi, "mpaleni, nanebo wine, tata wandi."³⁵ Isaaki alandile ati, "munonkoacisa mubucenjeshi nokupoka amapalo yobe."³⁶ Esao alandile ati, "Bushe tacawama pakumwinika ishina lya Yakobo? pantu ancenjeshi imiku ibili, Alimpokele insambu shakuba ububeli, kabili, moneni, lelo ansendela amapalo." nakabili alandile ati, "Bushe tamunshililepo ipaalo lyandi?"³⁷ Isaaki ayaswike no kulanda kuli Esao, "Lolesha, nimubika kale ukuba umukulu pali mweba, kabili nimupeela balupwa bakwe bonse ukuba ababomfi bakwe, elyo nimupeela ifisabo elyo no bwalwa ubupya. Cinshi cimbi nebo nalacita kuli weba, we mwana wandi umwaume?"³⁸ Esao alandile kuli wishi, "Bushe tapalifye nangula lipaalo limo ilyandi, tata wandi? mpaleni, naine wine, tata wandi." Esao alilile ishiwi ilikulu.³⁹ Isaaki wishi amwasuka no kulanda kuli ena ati, "Mona, incende uko ukalaikala ikaba ukutali ukufuma kubunonshi bwa calo, ukutali na kumume wakumulu."⁴⁰ Nikumupanga eko ukulamwena ubwikashi bobe, kabili ukalabombela mononko. Nomba ilyo ukulwisha, lyena elyo ukafumya mwikoli ilyaba mu mukoshi obe."⁴¹ Esao apatile Yakobo pamulandu wa mapaalo ayo wishi amupeele ena. Esao alandile mumutima wakwe ati, "Inshiku shakulosha batata shili mupepi; panuma ya ifyo kepaya munyina Yakobo."⁴² Amashiwi yakwa Esao umwana umwaume umukulu yalandilwe kuli Rebeka. Rebeka epakutuma abakwita Yakobo umwana umwaice no kulanda ati kuli ena, "Mona, munonko Esao alimukuitalika umutima ne pange lya kukwipaya."⁴³ Kanshi nomba, mwana wandi, umfwila finto nalakweba butukila kuli Labani, ndume yandi, ku Harani.⁴⁴ Uye ikala naena panshita inonofye, mpaka munonko icifukushi cikapwe,⁴⁵ mpaka munonko akaleke ukufulilwa, kabili akalabe nefyo wa mucita. Elyo katuma abakwisa kusenda ukabwelele kuno. Nga cinshi ningalekela ukuti ndufye abana bandi babili mu bushiku bumo bwine? Kbili Rebeke alandile kuli Isaaki ati, "nebo nintendwa ukuba uwamweo pamulandu wa aba abanakashi abena Hiti. Nga cakweba ati Yakobo asendapo umo pa banakashi ba mu Hiti mukuba umukashi wakwe, nga baalya banakashi, bamo abanakashi bamu calo cino, Bushe

Chapter 28

¹Isaaki aitile Yakobo, alimupalile, no kumukambisha ukutila, "Wikesha ukupa umukashi wamubanakashi bamu Kenani.

²Ima, kabiye ku Paddani Aramu, kung'anda yakwa Bethueli bawisokulu abafyala banoko, nokupako umwanakashi kulya,

umo uwa mubana banakashi bakwaLabani,nokolume.³Les a wamaka yonse enga kupala, akulenge ukuba ukufunguluka no kukusandulula ati mukabe cinkupiti wabantu. ⁴Engapela nepalo lyalyakwa Abrahamu, kuli iwe, na kubamulupwa lobe,panuma yobe wingapyana impanga iyo wikalamo, iyo Les a pele kuli Abrahamu.¹⁵Nomb Isaaki atumine Yakobo aile ku Paddani kuli Labani umwana wakwa Bethueli umwina Arameani, indume yakwa Rebeka,nyina wakwa Yakobo na Esao.⁶Nomba Esao alimwene ukutila Isaaki napala Yakobo no kumutuma ku Paddani Aramu, kukubula umwanakashi ukufuma kulya. Nakabili alimwene ukutila na mupala no kumupela , ikambisho, lyakweba ati, "Taufwile ukupa umukashi wamubanakashi baku kenani." ⁷Esao nakabili alimwene ukutila Yakobo naumfwila bawishi naba nyina , nakabili naya naku Paddani Aramu.⁸Esao amwene umwanakashi waku Kenani tasekeshe Isaaki wishi. ⁹Eico aile kuli Ishmaeli,nokubula, pabakashi bantu akwete.M ahalath umwana mwanakashi wakwa Ishmaeli.Umwana mwaumewakwa Abrahamu, inkashi yakwa Nebaioti, kukuba umukashi wakwe.¹⁰Yakobo alifumineko ku Beersheba no kuya mupepi naku Harani. ¹¹Aile naku ncende imo no kulala kulya ubushiku bonse, pantu akasuba kaliwile. Alibulilepo, nelibwe limo ilya mu ncende ilya, nokusaminapo, nakabili aikele panshi muli ilya incende nokulala.¹²Alilotele iciloto nokumona umutanto uwabikilwe ukufuma pa calo. Impela yamutanto yafikile mumulu naba ngeli bkwa Les a balenina pamutanto nokwikila.¹³Moneni, Yawe naiminina pamulu wamutanto nokulanda ati , "Ninebo Yawe, Les a wakwa Abrahamu wis o, nakabili wish i wakwa Isaaki. Impanga intuulelemo. Ndepela kuli webo nabafyashi bobe."¹⁴Ubwafyashi bobe bukaba ngolukungu lwapa calo, kabili mukasandana ukufika nakumasamba, ku kabanga.kukapinda ka kukulyo, nakukapinda ka kukuso. Muli iwe namubufyashi bobe emo indupwa shonse ishapa calo shikapalilwa. ¹⁵Mona, Ndi naiwe,nakabili kakusunga uko konse ukalaya. Nkakubwesha nakabili muli inoine impanga: pantu nshakakushe' Nkacita conse ico nalaya kuli iwe."¹⁶Yakobo alibukile mutulo twakwe, nokulanda ati, "mucishinkafye ali pali ino incende, nakabili nshacishiba ifi." ¹⁷Ali uwamwenso nokulanda ati, "Ikeshibikwa shani ino incende! Tapali cimbi ukucila pang'anda yakwa Les a: Uyuemwinshi wakumulu."¹⁸Yakobo alishibwike akacelo nokubula ilibwe lintu asaminepo umutwe wakwe.Alibikile ngo lueshi nokwitulwilapo amafuta pamulu walibwe. ¹⁹Ainike ilya incende ati Betheli, lelo ishina lyaulya musumba wali ni luzi.²⁰Yakobo alapile umulapo, nokulanda ati, "Nga Les a akulaba naine nakuncingilila muli iyi nshila intu ndeendam o, nokusaampele umukate wakulya, nefyakufwala, ²¹pakweba atinkabwelelemo umtende kung'anda kuli batata, elyo Yawe akaba Les a wandi, ²²Elyo neli ilibwe ilyo mbikile pambali ngoluceshi likaba ilibwe lyacishibilo. Ukufuma muli conse ico mwampela. Nkabwesesh a icalenga ikumi icacishinka kuli mweb o."

Chapter 29

¹Elyo Yakobo aile palwendo nokufika ku calo cabantu bakukabanga. ²Elo aloleshe, amwene icilambe mumpanga, kabili, moneni, imikuni itatu iya mpaanga nailala mumbali. pantu ni pali icicilembe bali nokunwishisha imikuni, namabwe yali pakanwa kacilembe yali ayakulu. ³Ilyo imikuni yonse naikolongana palya, kacema acifumyapo icilibwe pa kanwa kacilembe nokunwesh a impanga, napeka nokubweseshapo icilibwe pamulu wakanwa kapacilambe nokubika apo cikala. ⁴Yakobo alandile kuli bena ati, "mwebamunyanane, nikwisa uko mufumine?" balandile ati, "twafuma ku Harani."⁵Alandile kuli bena, "Bushe mwalimwishiba Labani umwana wakwa Naoli?" nabo balandile, "twalimwishiba." ⁶Nao alandile kuli bena, "Bushe mutuntulu?" Nabo balandile, "mutuntulu, kabili, moneni kulya,mona Rakele umwana mwanakashi aleisa ne mpaanga." ⁷Yakobo alandile, "mona ,nipakati kakasuba. tenshita yakukolonganika imikuni pamo. ufwile wapela ifitekwa amenshi nokuleka fyalya." ⁸Balandile ati, teti tushipele amenshimpakafye imikuni yonse yakolongana pamo. Elyo abaume bakunkulishishapo ilibwe pa kanwa ka cilambe, elo tunwisha impaanga."⁹Ilyo Yakobo acili alelanshanya nabo, Rakele aishile ne mpaanga shakwa wish i, pantu ewaleshisunga. ¹⁰Ilyo Yakobo amwene Rakele, umwana mwanakashi wakwa Labani, indume yakwa nyina, ne mpaanga shakwa Labani, indume yakwa nyina, Yakobo aishile mupepi, nokukunkulushapo icilibwe pakanwa ka cilembe no kunwinsha umukuni wakwa Labani, indume yakwa nyina.¹¹Yakobo afyomele Rakele nokuloosha apakalamba. ¹²Yakobo aebele Rakele ati ali lupwa lwakwa wish i, kabili mwana mwaume wakw Rabeka. kabili alibutwike nokuya eba wish i.¹³Ilyo Labani aumfwile ilyashi pa mulandu wakwa Yakobo umwana mwaume wakwa nkashi yakwe, abutukileko mukumukumanya, alimusengele nokumutomona, no kumuleta kung'anda. Yakobo aebele Labani ifintu fyonse. ¹⁴Labani alandile kuli ena, mucishinka "uli mafupa yandi no mubili wandi."Elo Yakobo aikele nao mupepi no mwenshi umo.¹⁵Elyo Labani alandile kuli Yakobo, "teti ubombe apabula amalipilo pantufye uli muntu wandi? njeba, ifingaba amalipilo yobe?" ¹⁶Nomba Labani akwete abana banakashi babili. Ishiwi lya mukulu ali ni Leya, ne shina lya mwaice ali ni Rakele ¹⁷Leya akwete amenso ayasholoka, nomb a lelo Rakele ali umusuma pamenso ne mimonekele. ¹⁸Yakobo atemenwe Rakele elo alandile, "ndinokukubombela imyaka cine lubali pali Rakele,umwana umwaice obe."¹⁹Labani alandile, "cawama ukuti napeela uyu kuli webo, ukucila ukupela ku muntu umbi. ikala nanebo." ²⁰Elo Yakobo abombele Rakele imyaka cine lubali, ya moneke nge nshiku ishinono kuli ena pamulandu no kutemwa kuntu amutemenwe.²¹Napeka Yakobo alandile kuli Labani, "Mpeni umukashi wandi pakweba ati inshiku shandi nashipwa-pakuti abe umukashi wandi!" ²²Elo Labani akolonganike abaume bonse mu ncende nokupanga umutebeto.²³Munshita shabushiku, Labani abulile Leya umwana mwanakashi no kumutwala kuli Yakobo, uwaingile kuli ena. ²⁴Labani apale umubomfi mwanakashi Silpa kumwana wakwe mwanakashi Leya kukuba umubomfi. ²⁵Ilyo bwacile, moneni, ukuti ali ni Leya! Yakobo alandile kuli Labani, " cinshi ici mwacita kuli nebo? Bushe nshabombele kulimwebo Rakele? cinshi mwancushisha nebo?"²⁶Labani alandile, "tacaba lutambi ukpela umwanakashi umwaice mucifulo ce beli. ²⁷Pwisha umulungu wacupo camukashana, elo tukakupela na umbi panuma nauboma naimbi imyaka cine

lubali.²⁸Yakobo acitile ifyo fine, no kupwisho mulungu wakwa Leya. Napeka Labani amupeele ena Rabeke umwana mwanakashi ngo mukashi wakwe.²⁹Labani kabili apele Bilna kumwana wakwe umwanakashi Rakele kukubo mubomfi wakwe. Elo Yakobo aingile kuli Rakele, ifyo fine, lelo atemenwe sana Rakele ukucila Leya.³⁰Eico Yakobo abombebe Labani naimbi imyaka cine lubali.³¹Yahweh amwene ati Leya tabamutemenwe, elo aismwile ubufyashi bwakwe, lelo Rakele ali ng'umba.³²Leya alimite no kufyala umwana mwaume bamwimike ne shina Rubene. Pantu ifyo alandile, Pantu Yahweh alinamona ukucila pali nebo; mucine nomba umulume wandi ati nokuntemwa.³³Napeka alimite no kufyalo mwano mwaume. efyo alandile, "pantu Yahweh alwamfwa nebo tabantemwa, eico ampelela naumbi umwana," elo amwinike ati Simeoni.³⁴Napeka alimite nokufyala umwana mwaume. atile elo pali iyi nshita kuti umulume wandi apalama kuli nebo pantu nebo namufyalila abana abaume batatu." Eico ainicilwe Lebi.³⁵Ali mite nakabili nokufyala umwana umwaume. efyo alandile, "pali nomba nakulalumbanya Yahweh."panuma aishile mwinika ati Juda; elo alekele ukukwata abana.

Chapter 30

Ilyo Rakele amwene ukuti afyele Yakobo ukwabula abana, Rakele aumfwile ubukwa kuli nkashi yakwe. alandile kuli Yakobo, "Mpela abana, nangu nkafwe." Ukufulwa kwakwa Yakobo aoclele Rakele. alandile, "Nebo ninebo waba mu ncende yakwa Lesa, ninani uwingafumya ifisabo lyabufyashi muli webo?"³Alandile, "mona, kuli umubomfi wandi Bilhah. kabiye kuli ena, ena ayekwata abana pakufukama kwandi, no kukwata abana kuli ena." Kabili amupele umubomfi Bilhah ngo mukashi, na Yakobo alile muli ena.⁵Bilhah alimite no kufyalila Yakobo umwana umwaume. Kabili Rakele alandile, "Lesa nakwata ukunshinina, nokufwa ishiwi lyandi nikupela umwana mwaume. pali oyo mulandu inyinikilwe Dani.⁷Bilhah, umubomfi wakwa Rakele, alimite napeka nokufyalila Yakobo umwana mwaume. Rakele alandile, "ukulwishikana ukukalamba kwalwishikene nankashi yandi nokukwata ukucimfya." Aitile ishina lyakwe ati Nafatali.⁹Ilyo Leya amwene ukuti naleka ukukwata abana, asendele Zilpa, umubomfi wakwe, nokupela kuli Yakobo ngo mukashi.¹⁰Zilpa, umubomfi wakwa Leya, afyalile Yakobo umwana umwaume.¹¹Leya alandile, "ici cipapusho!" aitile ishina lyakwe Gadi.¹²Elo Zilpa, umubomfi wakwa Leya, afyele umwana umwaume uwakulenga bubili.¹³Leya alandile, "ndi uwansansa! pabana abanakashana bakanjita uwansansa, "amwinike ishina lyakwe Asher.¹⁴Rubeni aile mushiku shakusombola ingano no kusanga bamandalake mwibala. ena aletele kuli nyina Leya. Elyo Rakele alandile kuli Leya, "mpelako nanebo bamandalake bamwana obe umwaume." ¹⁵Leya alandile kuli ena, "Ulecimona cinono kuli webo, apo walimpokolola umulume wandi? napeka ulefwaya upoke mandalake wamwana wandi umwaume, nayo? Rakele alandile, "kanshi mulelala nao ubushiku bwalelo, mukucinjana na mandalake yamwana obe umwaume."¹⁶Yakobo abwelele ukufuma mumpanga kuma cungulo. Leya aile no kumukumanya nokulanda kuli ena, "Ufwile waisa kuli nebo, ngefyo natukabushanya na mandalake yamwana wandi umwaume." efyo na Yakobo balele na Leya pali bulya bushiku.¹⁷Lesa alyumfwile kuli Leya, nokwimita alimite nokufyalila Yakobo umwana umwaume uwakulenga busano.¹⁸Leya alandile, "Lesa nampela icilambu, pantu nalipele umubomfi wandi umwanakashi kumulume wandi." amwitile ishina lyakwe Isaakali.¹⁹Leya aimite napeka nokufyala umwana umwaume uwakulenga mutanda kuli Yakobo.²⁰Leya alandile, "Lesa alimpele icabupe icisuma. Eico nomba umulume wandi akacindika, pantu nomba nimufyalila umwana uwakulenga mutanda abaume."Amwinike ishina Iya Zebulun.²¹Pnuma afyele umukashana nokumwinika ishina Dina.²²Lesa aitile Rakele nokumwibukisha nokumfwa kuli ena. Amulengele ukuti enga kwata ifumo.²³Aimite nokufyala umwana mwaume. Alandile, "Lesa afumya insoni shandi." ²⁴Amwinike neshina lyakwe Yosefe, alandile, Yahweh anundilapo umwana naumbi.²⁵Panuma Rakele talafyala Yosefe alandile kuli Labani, "Ntumeni, pakati ndeya kung'anda yandi naku calo candi.²⁶Mpeni abakashashi bandi nabana bandi namisungile, o kundeka ndeya, ngefyo wishibe incito nakupela."²⁷Labani alandile kuli ena, "Nga nomba ninsanga ukushuka mu menso yobe, lolola, pantu ninsambilila ukumbofya amaka ayo Yahweh ampalile pamulandu nawebo." ²⁸Elo alandile, "Landeni imilimo mwabombebe, nokulipila nkalipile."²⁹Yakobo alandile kuli ena, "Nawishiba ifyo nakupuswishe nefitekwa fili nanebo." ³⁰Ngefyo wakwete ilyo nshilaisa, nafifulilako nokukula. Yahweh alikupaala ukuli konse nabomba. Nomba ilyo nafwaya abang'anda yandi nanebo?"³¹Labani alandile, "Ninshi nakulipila?" Yakobo alandile, "Tawakampelepo icili conse, nga cakuti wacitila ifi, napeka nkalisha umukumi obe noku usunga." ³²Leka nyende no mukumi obe lelo, ukufumya ku kubaka impanga sha mantolontolo neshi beka pa mbushi shonse. Ifi efilambu fikaba fyandi.³³Umucinshi wandi ukapela bucishinka kuntanshi, ilyo ukesa mukumona pa milimo yandi. Onse uyo uushibekabeka nokukwata amantolo-ntolo pa mbushi, nkufita pa mpaanga nga cakuti imo yasangwa nanebo, nkaibika ngeibilwe." ³⁴Labani alandile, "Suminisheni. Lekacibe ukulingaa neshiwi lyobe." ³⁵Bulya bushiku Labani afumishile imbushi ishilume iyali nemishilwa na mantolo-ntolo, ne mbushi shonse ishikota ishali nashibeka na mantolo-ntolo, nacila imo ishali nashibuta, na shonse ishafita mpanga, kubapela mu minwe ya bana bakwe abaume. ³⁶Labani nao abikile inshiku shitatu shabulendo umwine na Yakobo. eico Yakobo akonkenyepo ukumona ne mikuni shimbi isha kwa Labani.³⁷Yakobo asendele imisambo yaputulwa iibili yacimuti cabulako akantu, nokubako utumuti twabuta, nokupanga utwabuta utwamukati ukumoneka kwati twali mutumuti. ³⁸Elo abikile utumuti uto ali nanto kuntanshi ya mikuni, na kuntanshi yafyakutapilishishamo uko shaishile mukunwa. shalimite lintu shaishile mukunwa.³⁹Imikuni shafyalile muntashi yatumuti; ne mikuni yafyele isha mishilwa, ishabeka, neshi mantolo-ntolo ishinono. ⁴⁰Yakoboa alekenye kuli utu twana twa mpanga, lelo aapangile ishashala ukololenkana ne nama shamishilwa na shonse impanga shafita mu mukuni wakwa Labani. Elo alekenye imikuni yakwe palwakwe eka tashibikile pamo ne mikuni yakwa Labani.⁴¹Ili lyonse impanga shakosa mu mikuni shaleswa umulopa, elo Yakobo alalike utumuti mu cakupapililamo apo umukuni taulamona,

pakuti benge mita mutumiti. ⁴²Nomba ilyo inama shanaka mu mikuni shaishile, tabikile utumuti kuntanshi yashiko. Inama shena shali shakwa Labani, ne shakosa shali shakwa Yakobo. ⁴³Uyu muntu aishileba umukankala, Alikwete imikuni ikalamba iya babomfi abanashi nababomfi abaume, nengamali nabana ba mpunda.

Chapter 31

¹Nao alyumfwile amashi aya bana baume bakwa Labani, ukwebati,Yakobo, nasenda fyonse filya ifyali fyakwa shifwe; nakuli conse icakwa shifwe emuntu akwatila icuma cabunonshi. Na ²Yakobo aliloleshe pa menso ya kwa Labani, tacali ukulola kuli wena ngafintu cali pakutampa. ³Na Yahweh alandile kuli Yakobo ukutla ati, " Bwelela kuli ba wiso nakulupwa lobe, kabili nkaba noawebo." ⁴Na Yakobo alitumine nokwita Rakele na Lea mumpanga kumukuni wakwe. ⁵Nokulanda kuli beena ati, " Neebo nimbona icinso cakwashinwe nacingalukila, lelo Lesa wakwa tata aaba na neebo. ⁶Namwishiba ati nikumaka ayakulu naali uwakubombela wiso. ⁷Shinwe mwebo nambepaika, nokumpilibukila imiku ikumi; nomba Yahweh tamususminisha wenga wena ukucita ububi neebo. ⁸Nga wena alandile ati, ishamabala sikaba icilambu cobe;nomba umuku onse uwafyala ishamabala;nga ena alanda ukweba atio,shamindoloshi eshikaba icilambu cobe;; nomba oshamukuni onse uwafyala isha mindoloshi. ⁹Efyo Yahweh alekwata ukubula imikunini yakwa shinwe noikuipela kuli neebo. ¹⁰Nomba panshita shintu imikuni haimite, elyo elyo neebo naimishe amenso yandi, nokumona mucalo, nomba , moneni, basawe abalimutamfya pamikuni bali abamindoloshi, abamabala, kabiliabafisemba. ¹¹Malaika wa wa Yahwehalandile kuli Neebo: Na Neebonalilandile ukweba ati, Neebo ndili pano. ¹²Nao alandile ukweba ati, Imya nomba amenso yobe,nokumona, basawe bonse abaletamfya pamikunni bonse bamindoloshi, bamabala kaabili bafisemba: Pantu Neebo nimbona conse cintu Labani alecita kuli webo. ¹³Niebo Yahweh waku Betele, uko webo wasubile amafutakuca mikwa, noko webo walapile umulapo kuli neebo: nomba ima,fuma muli cino calo, nokubwelela mun calo uko webo wafyalilwe. ¹⁴Lakele naLes a balyaswike nokutla kuli ena ati, " Bushe nandakai ekofili ifyakutwakanya nangula ifyuma pali fwebo mjung'anda yakwa shifwe? ¹⁵Bushe fwebo tatupendwafye kuli bena nga beni? Pantu wena fwebo alitushitisha, alilila naaamulupiya atushitishamo? ¹⁶Pantu icuma conse cintu Yahweh abula ukufuma kuli shifwe,, cilya cesu nabana besu: ililne nomba cita cintu Yahwehalandile kuli webo." ¹⁷Nomba Yakobo alimine pamuulu, nokutuma abanakakwe nabakashi bakwe pangamali; ¹⁸Nao a;lisendelee ukuya noukuni onse, nefyuma fyonse ifyo akwete, imikuni yonse intu anonkele, iyo ena akwete ukunonka mu Padani-Aramu, pantu pakuya kuli wishu Isaki mucalo ca Kenani. ¹⁹Na Labani aile mukucem impanga shakwe? N Lakele alikwete ukwiba utulubi twakwa wishu. ²⁰Na Yakoboalipitileumwina Siria pamano, mukweba ati wena tamwebele ati alebutuka. ²¹Elyo ena abutwike kuli conse cintu akwete nao alikmine, nokupia pamulong uukulu, nokubika amenso yakwe kunyanshi yalupili lwa Gilead. ²²Nomba ici calandwile kuli Labani ubusiku bwalenga shitatu ukweba ati Yakobo alifyuka. ²³Nao alandile kuli bamunyina kuli ena, bamukonkele panuma yakwe ulendo ulwanshiki cine lubali; nabo balimusangile mulupili ulwa Gilead. ²⁴Na Yahweh alishile kuli Labani muciloto munshita shabushiku, nokutla kuli ena ukweba ati, ube uwacenjela ukweba ati wlanda kuli Yakobo icawama nangu icabipa". Nomba Labani alimusangile yakobo. ²⁵Nomba Yakobo alikwete ukwimika itenti lyakwe. Na Labani nao aikele pamo nolupwa mucalo calupi lwa Gilead. ²⁶Labani atile kuli Yakobo, "Cinshi cintu webo wacita, icakwebati wampita pamano nosenda abana bandi abanakashi nga basha abasendwa kulpanga? ²⁷Nomba cinshi cintu wamfyukile nokuya ukumpia pamano ukwabula ukunjeba ukweba ati Neebo inkutume webo uye pamomnokusekela nenyimbo, nakaoma kanyenjele nefilimba fyansale? ²⁸Tawansuminishe ukurtomona abenshikulu bandi nokubaposhapo. Nomba wacitilefye ifyabupuba. ²⁹Ici cili mumaka kumabooko yandi ukucita ububi kuli webo, nomba Lesa wakwa wisso acilanda kuli Neebo ubushiku, ati," ube uwacenjela ukweba Yakobo icawama nangula icabipa." ³⁰Nangu nomba, ukya wayapakweba ati wafulukisha ing'anda yakwa wiso, nomba cinshi cintu webo waibila tu lesa twandi? ³¹Na Yakobo alyaswike Labani ukweba ati, "Neebo nalitinine ukweba ati limbi kuti wapoka abana bobo abanakashi ukufuma kuoi Neebo pamaka. ³²Uuli onse uwaiba tu lesa tobe takonkanyepo ukuba nomweo. pamenso ya lupwa lobe, fwailisha conse icobe icili kuli Neebo cibule." Pantu Yakobo taishibe ati Rakele alinaiba. ³³Labani aile kwi tenti lya kwa Yakobo, mwitenti lyakwa Lea, namuma tenti yababomfi abanakashi babili, nomba tasangilemo. Afumine mwitenti lyakwa Lea nokwingila mwitenti lyakwa Rakele. ³⁴Nomba Rakele alisendelee tulesa twa mung'anda, nokutubika pacakwikalapo capa ngamali, nokwikalapo. ³⁵Atile kuli wishu, Mwifulwa , mweshikulu, tekuti injiminne pacinso cenu pantu ndikuntambi." eico alifwaile lelo tafimwene. ³⁶Na Yakobo alifulilwe , nomba ukusosa na Labani. Atile kuli wena, "Cinshi cintu nalufyanya? Lisambinshi ndinalyo? , icakutla umpepekele? ³⁷Pantu naufwailisha mufipe fyandi fyonse nautalawasangamo utulubi tobe? Tula uyu mulandu pa bantu bandi pakutla batupinguleko fwebo babili. ³⁸Iyi myaka yonse amakumi yabili nebo naba namwebo. impanga shenu ne mikoko yenu ishikota tashapunshishe abana bashiko, Nabasukusuku abapamikuni yenu nshakwete ukulyapo. ³⁹Cilya icakwete kunamambi Neebo nshamiletelepo; mwebo mwalempinda, nangu baibile munshita yabushiku nangu munshita yakasuba. ⁴⁰Nalebako lyonse Neebo; munshita yakasuba icilaa calenjikata, kabili ubushiku impepo yalelenguma ; kabili nalelinda ukwabula ukulala. ⁴¹Neebo nakwete ukubomba nemwe pamyaka amakumi yabili. Nalimibombela imyaka amakumi yane pabana benu babili,nemyaka mutanda pamikuni yenu. nemwe namwalula icilambu candi imiku ikumi limo. ⁴²Nga te Lesa wabatata, Yahweh wakwa Abramuh,uyo Isaki alaetina engakana ukuba nanebo,cinecine mwebo ngamwandekelefyu ukufuma kuli mwwebo kwabula akantu nangu kamo, Yahweh namona ukucula kwandi nokucutika kwandi, kabili namikalipila mukati kabushiku." ⁴³Na Labani alyaswike nokulanda kuli Yakobo," Aba abakshana bana bandi ,neyi mikuni mikuni yandi, naconse cintu webo ulemona candi nomba cinshi cintu Neebondecita buno bushiku

kuli aba bakashana bandi, nangu kubana bobe abobene bafyala? ⁴⁴Nomba ico, Lekenitupange icipangano pakati kenu na Neebo. ⁴⁵Nayakobo abulile ilibwe nokulimika icimiko. ⁴⁶Na Yakobo alandile kuli bamunyina, "kolonganyikeni amabwe" Eico balonganyike amabwe nokupanga ifibumbili. Eico balilile palyapene bonse. ⁴⁷Labani acitile ishina ati, Jeger-Shahadutha, lelo Yakobo icinikeati, Galeedi. ⁴⁸Na Labani alandile ati ulu lupili nikambone kakati kandi namweebo. Eico neshina lyaluko lwaleitwa ati Gileedi. ⁴⁹Na Mispa, pantu Labani atile, Yahweh alandile pakati kandi namwebo, elyo fwebo tatulemonana umo nomunankwe. ⁵⁰Nga ukacusha bakashana bandi nangula ngaukabula abakashana bambi kukuba abakashi ukusha abakashana bandi, takuli muntu uuli nafwebo; mona Yahweh nikambone pakati kobe na nebo. ⁵¹Na Labani aandile kuli Yakobo, mona uyu mupili, elyo mona ici icaimwa, cintu neebo nabika pakati kobe na Neebo. ⁵²Ulu umupili nikambone, neci caimikwa nikambone. Ukweba ati Neebo nshakacilile uyu mupili kuli webo, nokucilila uyu mupili necaimikwa kuli Neebo ukacita ububi. ⁵³Yahweh wakwa Abramuh, na Yahweh wakwa Hamore, na Yahweh wabashibo, apingule pakati kesu. Na Yakobo alilapile kuli uyu wishi wakwa Isaki aletina. ⁵⁴Nomba Yakobo apele ilambo pamulu walupili, nokwita bamunyinaukwisa mukulya umukate. Balilile nokusangwa palupili bushiku bonse. ⁵⁵Lucelocelo Labani alimine, afyompele abanshikulu bakwe nokubapala. Elyo Labani afuminepo nokuya kung'anda

Chapter 32

¹Yakobo aleya mushila, elyo no mungeli wakwa Lesa ali mukumenye. ²Ilyo Yakobo amumwene, alandile, iyi ninkambi yakwa Lesa, "ainike neshina lyacifulo ca mahanaimu. ³Yakobo alitumine intumi ku mukalamba wakwe Esau mu calo ca Seiri, muciputulwa ca Edomu. ⁴Ali bakonkomeshe, nokulanda, "ifi efyo muleya landa kumukalamba wandi Esau: ifi efyo umubomfi obe Yakobo alanda: 'Naliikala na Labani, alikokosha ukubwela kwandi ukufika na nomba. ⁵Nalikwata in'ombe na bakabalwe, imikuni, na babomfi baume, elo na banakashi. Natuma akasebo ku mukalamba wandi, pakuti usange ukusuka mu menso yakwe." ⁶Akasebo kalibwelele kuli Yakobo nokulanda, "twafuma ku mukalamba obe Esau. Aleisa mukukukumanya, na baume imyanda ine bali nao." ⁷Nomba Yakobo ali uwabulanda nokufulwa. Lelo ali patwile abantu abo ali nabo inkambi shibili ne mukui, ne ng'ombe, ingamali. ⁸Alandile, "ngacakuti Esau ngaisa ku nkambi imo no kusansa, lelo inkambi iyi ilshalapo kubutuka." ⁹Yakobo alandile, "Lesa wakwatata Abrahamu, na Lesa wakwatata Isaki, Lesa, uwalandile kuli nebo ukuti bwelela ku calo cenu uko nkakupalila," ¹⁰Nshilingile pafyo mwancita pafya cipangano fya nkumbu fyonse na pafya cishinka, ifyo mwacita kumubomfi wenu. Pantu nayabwike nenkoto yandi mu mumana wa Yodarni. Lelo ninsanguka inkambi shibili. ¹¹Napapata nkakuleni mu minwe ya mukalamba wandi, mu minwe yakwa Esau, pantu nintina kuti asanguma pamo na nyina na bana pamo: ¹²Nomba walanda, 'uku ukacite cisuma, nkakucitile cisuma nokulenga bufyashi bobe ukuba ngo musenga wa muli mweru, ushingapendwa." ¹³Yakobo aikele kulya mulibulya bushiku. Abulilepo fimo ifyo muli ena ica kupela Esau, munyina; ¹⁴Imbushi ishikota imyanda ibili naba pumbwe amakumi yabili ne mikoko ishikuta imyanda ibili, ¹⁵ba sukusuku amakumi yabili ne ngamali ishonsha na bana bashiko amakumi yatatu, ing'ombe amakumi yane ishilume, impunda ishikota amakumi yabili ne misepela ya shiko shilume ikumi. ¹⁶Ishi apele mu minwe yababomfi, alandile ku babomfi, "kabiye ni mulentangilila nokushe ncende pakati kacikunka ne cikunka." ¹⁷Aebele umubomfi wantanshi, nokulanda ati, "Ilyo ulemona Esau umukalamba wandi nga kukumanya no kukwipusha, uli wamuli banani?" ¹⁸Elyo mukalanda ati, 'Shamubomfi wenu Yakobo isha cabupe batumina shikulu Esau. Moneni nao ali panuma yesu. ¹⁹Yakobo nao apele icilangilo ibumba ilyaleya ilya bubili, nelya butatu, na baume bonse abalekonka panuma yafinkunka. Alandile, "amashiwi aya eyo mukalanda kuli Esau elyo mukamusanga. ²⁰Kabili mukalanda ati, 'umubomfi wenu Yakobo aleisa panuma yesu," pantu nkamunakilishisha ku cabupe iciletangilila pali nebo, Ilyo panuma, ena, limbi akesa mpokelela." ²¹Awe icabupe calimutangilile. Alilolelelepo bulya bushiku pa nkambi. ²²Yakobo aimine mulyubo bushiku, nokusenda abakashi babili, abanakashi babili ababomfi, nabana ikumi limo na umo. abatumine ukwabukila pacabu ca yabo. ²³Muli inshila abatumine ukwabukila pamumana no kwabushe ico bakwete. ²⁴Yakobo ashele eka, no muntu alishile alashashala nankwe kwasuka ubushiku bwaca. ²⁵Ilyo umwaume amwene ukuti amufilwa amukwete apanacilila pamusana palingile apanacilila pamusana wakwa Yakobo. Pakushashala nankwe. ²⁶Elyo umwaume alandile, "Lekenitupange icipangano pakati kenu na Neebo. ²⁷Elyo umwaume alandile kuli ena ati, "Ishina lyobe niwebonani?" ukulanda kwa kwa Yakobo, ²⁸umwaume alandile ati, "ishina lyobe talyaketwe kabili Yakobo, nomba uketwa Isreali, pantu washomboka na lesa na bantu no kunasha." ²⁹Yakobo alipwishe, "Mukwai njebeni ishina lyenu," alilandile ati, "mulandunshi mwa ngipushisha ishina lyandi?" Elyo balimupalile kulya. ³⁰Yakobo ainike ishina palya pantu panieli ico atile, "pantu natumonana na Lesa impimi ne mpumi, kabili no mweo wandi naukakulwa." ³¹Akasuba kamusanike ilyo alebuka mutulo mu panieli. Pamusana wakwe. ³²Emulandu wine muli shino nshiku abana bakwa Isreali tabalila umunofu wapamushipa uwalundinkana, ukufika na ndakai pantu umuntu akumishe umunofu wakwa Yakobo wa pamushipa.

Chapter 33

¹Yakobo aloleshe pamulu, moneni, Esau alimukwisa, nakuli ena kwali abaume imyanda ine. Yakobo ayabenye abana bakwa Leya, Rakele, na babomfi babili bana mayo. ²Kabili abikile ababomfi bana mayo nabana babo pantanshi, pakonko na Leya naba biye, na Rakele akonkopo na Yakobo uwa kushalikisha pali bonse. ³Umwine eka aile panuma babo. Afukeme mupepi panshi imiku cine lubali, paka aisa mupepi na minina wakwe. ⁴Esau abutukile kukumukumanya ena, alimufukatile, ukumukumbatila mu mukoshi wakwe, na ukumufyopa. Kabili balilile. ⁵Elyo Esau aloleshe, amwene

namayo nabana. alandile, "Nibanani aba bantu abali na webo?" Yakobo alandile, "Bana abo Lesa apela umubomfi obe ku kikuku."⁶Kabili ababomfi bana mayo baali mukwisa pantashi naban babo, na ukufukama panshi. ⁷Uwakonkelepo Leya naban bakwe baishile pantanshi na ukufukama panshi. uwakulekelesha Yakobo na Rakele baishile pantanshi na ukufukama panshi. ⁸Esao alandile, "Bushe nifinshi wapilibula pali ili bumba lyonse ilyo nakumanya?" Yakobo alandile, kusanga ukushuka mu menso yakwa shikulu wandi." ⁹Esao alandile, "nikwata ifyalinga, munina. Sunga ifyo ukwete kuli wemwine." ¹⁰Yakobo alandile, "Awe, napapata, nga ninsanga ukushuka mu menso yobe, nishi pokelele ubupe bwandi ubulefuma mu minwe yandi, nga mucine, nimona icinso cobe, na cili kwati nimbona icinso cakwa Lesa, na ukwata no kupokelela nebo. ¹¹Napapata pokelela ubupe bwandi ubwaletwa kuli webo, pantu Lesa nalanga ucikuku kuli nebo, na pantu nikwata ifingi. "Yakobo alimupatikishe ena na Esao alipokelele ici." ¹²Kabili Esao alandile, "lekeni fwebo tube mushi shesu. Nalaya panuma yobe." ¹³Yakobo alandile kuli, "shikulu wandi naishiba ukuti abana banono, na ukuti impaanga na ing'ombe shileosha utunono twabo. Nga baenshiwa pamaka nangula akasuba kamo, shonse inama shikafwa. ¹⁴Napapata lekeni shikulu wandi aaye pantanshi ya babomfi bakwe. Na kulaenda panoo, pamulandu wafitekwa ifili panuma yandi, na pamulandu wabana, panka inkese kuli shikulu wandi mu Seiri." ¹⁵Esao alandile, "leka ndeya na webo nabamo abaume bandi abo ndi nabo," Nomba Yakobo alandile, "Nicinshi wacitila ici? leka insange ukushuka mu menso yakwa shikulu wandi." ¹⁶Nomba Esao atampile ukubwekelamo mushila yakwe ku Seiri. ¹⁷Yakobo aile ku Sukate, akulile umwine ing'anda, na ukupanga ilinga lya finama fyakwe. eico ishina lya ncende litwa Sukote. ¹⁸Elyo Yakobo afumine ku Padani Aramu, afikile umutende ku musumba waShekemu, uwaba mu calo Kenani. aikele mupepi no musumba. ¹⁹Kabili atanike itenti lyakwe pancende ya mushili ashitile ukufuma ku bana abaume aba kwa Hamore, Shekemu wishi, mu ndalama ya mwanda umo. ²⁰Kulya aimike icipailo no kuciita ati El Elohe Isreali."

Chapter 34

¹Nomba Dina umwanamwakashi uwakwa Lea untu afyele kuli Yakobo, alefuma ukuya mukumona abana banakshi abamuli cilya caalo. ²Nalintu Shekemu umwana mwaume uwakwa Hamore umwina Hibi, umukankala uwamuli cilya calo, alinumwene, ena ali mubulile umwanakashi, nokusendama nao, nokumucenda. ³Nomba umweo wakwe wapapalamine kuli Dina nokulanda kuli wena bwino. ⁴Na Shekimu alilandile kuli wishi Homore, ukuti, mbulileni nebo uyu mwanakashi ukuba umukashi wandi. ⁵Ilyo Yakobo aumfwile ukuti Shekamu nacenda Dina umwana wakwe: no, ba abana bakwe abaume bali nomukuni wakwe mimpanga: na Yakobo aikele umutende ukufika nabana bakwe ukwisa. ⁶Na Hamore wishi wakwa Shekamu alimine ukuya kuli Yakobo mukulanda nao. ⁷Nabana baume abakwa Yakobo ilyo baishile ukufuma mumpanga ilyo bena baumfwile ici: nabantu balya calibakalipe kumitima yabo, nabo bali necipyu saana, pantu ena alicitile icamusebanya mu Israeli pakusendama nomwanakshi wakwa Yakobo; elyo icamusango uyu tacali nacistitikapo. ⁸Na Hamore alandile nabo, ukweba ati, Umweo wamwana umwaume wandi Shekemu, uli pamwana wenu umwanakashi: Nebo nalomba kuli mwebo ukuti mumupele kukuba umukashi wakwe. ⁹Nokupanga icupo nafwebo, nokupela umwana wenu umwanakashi kuli fwebo, nokubula abana benu abanakashi babe kulimwebo. ¹⁰Mukekela nafwebo nencende ikaba iyaisuka kuli mwebo kukushishamo nokunonka ifipe" ¹¹Elyo Shekemu alandile kuli wishi wamukashana nakundume shakwe, lekeni insange uluse mumenso yenu, naconse cintu mwebo mulelanda nebo ndemipela. ¹²Njipusheni nebo tekwesha ukushamo ubusonge nefyabupe, nanebo ndepela umwabela fyonse mulelanda kuli nebo: nomba mpeleni umukashani ukuba umukashi wandi. ¹³Abana baume bakwa Yakobo balilandile kuli Shekemu na Hamore wishi mubucenjeshi, nokulanda ukweba ati, pantu alyonawile Dina nkashi yabo ¹⁴Bena balandile kuli bena ati, "fwebo tekuti tucite ififintu, ukupela nkashi yesu ku muntu uushaputulwa inkanda yakubwaume: Pantu ico camuselu kulifwebo. ¹⁵Nomba muli ici emuntu fwebo twalasunishisha ici kuli mwebo: Ngamwebo mwaba ngafintu fwebo twaba, uktila ati umwaume onse muli mwebo abe uwaaputulwako inkanda yakumpela yabwaume. ¹⁶Nomba fweba tukapela abanabanakashi kuli mwebo, nafwebo tukabula abanabenu abanakashi ukuba abakashi besu, nafwebo tukekala kuli mwebo, nafwebo tukaba umuntu umo. ¹⁷Nomba mwebo ngatamwaumfwile kuli fwebo, kukuba abaputulwa inkanda yapalutwe lwabwaume, nomba fwebo tukabula abakashana besu kabili tukaya. ¹⁸Namashiwi yasekeshe Hamore na Shekemu umwana mwaume wakwa Hamore. ¹⁹Nomulumendo takokwele ukucite ififintu, pantu alisekele mumwana umwanakashi umwana wa kwa Yakobo: Nao ali uwacilapo ukcindikwa ukucila bonse mung'anda yakwa wishi. ²⁰Elyo Hamore na Shekemu umwana wakwe baishile kumwinshi wamusumba, nokulanda kubaume abamumusumba wabo, nokweba ati, ²¹Ababantu bamutende kulifwebo; eico lekeni bena bekale muli cino calo nokupanga amakwebo; pantu moneni icalo, cili icikulu bwino pali bena; lekeni fwebo tubule abakashana babo ukuba abakashi besu, nokuleka fwebo tubapele abakashana besu. ²²Nimunomwino ababantu balesuminina kuli fwebo pakuti bekale kuli fwebo, ukuba umuntu umo, nga umwaume onse uwamukati kesu aputulwa inkanda yakumpela lwabwaume, ngefyobena baba. ²³Bushe ifitekwa fyabo nefyuma fyabo fyonse tafyakabe fyesu? Nomba lekeni fwebo tusumine kuli bena, nabo bekale kulifwebo." ²⁴Bonse abaile kumpongolo wamusumba baumfwile kuli Hamore na kuli Shekemu, umwana wakwe. Abaume bonse baliputulwe inkanda shakulutwe lwabwaume, bonse abaile kumpolo yamusumba. ²⁵Pabushiku bwalenga citatu lintu bacili mukukalipwa, abana babli abakwa Yakobo (Simoni na Levi, bandume bakwa Dina) basendele imipanga cilaumo nokwipaaya abaume bonse. ²⁶Baipaye Hamore na Shekemu umwana wakwe umwaume kulupanga, nokubula Dina ukumjffumya mu ng'anda yakwa Shekemu ukuya. ²⁷Abana baume bakwa Yakobo baishile palya abo abacenenwe, nokonaula umusumba, pantu bena balibifishe nkashi yabo. ²⁸Bena balibulile imikiuni yabo namaombe, nempunda shabo,

nafileya ifyali mumusumba, nafileya fyalali mjmpanga.²⁹ Nafyonse ifyabusambashi bwabo, nabana babo abanono bonse, nabakashi babo balibabulile mubusha, nokonaula fyonse fiya ifyali mumayanda.³⁰ Elyo Yakobo alandilekuli kuli Simeoni na Lebi, Mabo mwebo namundetela amaafya, kundeka inunke kuli ino incende yabeena Kenani nabena Peziah nebo ndepapata pampendwa yabantu inono. Ngabaikolonganika nokundwikanya, nkomaulwa,³¹ "Nebo neng'anda yandi" Lelo Simeoni na Lebi batile," Nabo baaswiye ati, Kuti acitilacinshi nkashi yesu filya kwati ni cilende?

Chapter 35

¹Lesi alandile kuli Yakobo, "Ima, piluka kabiye ku Betele, no kwikala kulya. Kakule icipailo kulya kuli Lesi, uwamoneke kuli webi ilyo wafulumwike Esao mononko." ²Elyo Yakobo alandile ku bang'anda yakwe na kuli bonse abo ali nabo, "poseni utulubi utweni utli muli mwebo, iwamyeni mwebene, fwaleni ifya kufwala fimbi. ³Elyo twime tupiluke ukya ku Betele. Nkakulila Lesi icipailo, uwa aswiye nebo munshiku sha bucushi, kabili ali nanebo ilyo naleya. ⁴Eico bapele kuli Yakobo utulubi tonse utwali muminwe yabo, ne ntenga ishali ku matwi yabo. Yakobo afishikile mwisamba lya mu oke uwali mupepi na shekemu. ⁵Ilyo baile, Lesi alengele icintinya ukupona mu misumba iyaba shingulwike, pakuti abantu bonse beba konka panuma abana abaume bakwa Yakobo. ⁶Ilyo Yakobo afikile ku Lusi (ekutula, Betele),uwali mu calo ca Kenani, ena na bantu abo ali nabo, ⁷Akulile icipailo kulya no kwinka incende ya Eli Betele, pantu ko Lesi aisokolwele umwine kuli ena, ilyo afulumwike ukufuma kuli nyina. ⁸Debola, kasunga wakwa Rebeka, alifwile. Batentemwike ukufuma ku Babele bamushikile, mwisamba lya cimuti ca mu oke. Elyo bainike Aloni Baku. ⁹Ilyo Yakobo afumine ku Padani Alamu, Lesi alimoneke kuli ena peka no kumupaala. ¹⁰Lesi alandile kuli ena, "Ishina lyobe niwe Yakobo, nombi ishina lyobe talyakalumbulwe Yakobo. ishina lyobe lyaba Isreali." kanshi Lesi amwinike ishina lyakwe Isreali. ¹¹Lesi alandile kuli ena, "Ninebo Lesi uwamaka yonse. Fyaleni kabili fuleni. Ifyalo ne fyalo fikafuma muli webi, na bashamfumu basha mu lupwa lobe. ¹²Impanga iyo nebo napel Abrahamu na Isaaki, nkapela kuli webi. Abamulupwa lobe nabo nkabapela impanga." ¹³Lesi alimushile aya ukufuma pa ncende apo alandile kuli ena. ¹⁴Yakobo aimike ulucenshi pancende apo Lesi alandile kuli ena, ulucenshi lwebwe. Apongolwele ifya kunya fya bupe pamulu kabili apongolwelapo amafuta. ¹⁵Yakobo ainike ishina pali ilya ncende apao Lesi alandile kuli ena, Betele. ¹⁶Ulwendo lwa kufuma ku Betele. ilyo bapalamine mupepi no kufika ku Efulata, Lacheli aile mukupapa. Ukupapa kwalikosele. ¹⁷Ilyo ali mukupapa ukwakosa, nacimbusa alandile kuli ena, "Wiufwa mwenso, pantu nombi ulekwata naumbi umwana umwaume." ¹⁸Elo ali mukufwa, mukufwa kwakwe apemene ainikwe Beni-oni, nombi wishi ena amwinike Benjamini. ¹⁹Lacheli alifwile bamushikile munshila ya ku Efulata (ekutula Betelemu). ²⁰Yakobo aimike ulucenshi pa nshinshi yakwe. Cali cishibilo pa nshinshi yakwa Lacheli ukufika na lelo. ²¹Isreali atwalilile ukwenda atanike itenti lyakwe ukucila pa lupungu lwa fitekwa. ²²Ilyo Isreali ali no bumi muli ilya mpanga, Rubeni asendeme na Bahali muka wishi, na Isreali alyufwile ici. Nombi Isreali ali na baa baume ikumi limo na babili. ²³Abana bakwe abume bali ni Rubeni, ibeli lyakwa Yakobo, Simeoni, Lebi, Yuda, Isaakeli, Sebuluni. ²⁴Abana bakwe abaume muli Lacheli bali ni Yosefe na Benjamini. ²⁵Bana bakwe abaume muli Biliala, kanakashi umubomfi wakwa Lacheli, bali ni Dani na Nafutali. ²⁶Na bana abaume abakwa Silpa, umusha umwanakashi uwakwa Leya, bali ni Gadi na Ashere. Aba bonse bana abaume abakwa Yakobo abo aba fyalilwe mu Padani-Aramu. ²⁷Yakobo aishile kuli Isaaki, wishi wakwe, mu Mamre wamu Kiriat Arba (ena e Hebroni), Eko Abrahamu na Isaaki baleikala. ²⁸Isaaki aikele imyaka umwanda umo na makumi cine konse konse. ²⁹Eyo Isaaki aikele panuma no kufwa, no kulonganikwa ku bantu bakwe, umukote kabili uwapilwile inshiku. Esao na Yakobo, umwana wakwe umwaume.

Chapter 36

¹Aba ebali aba mulupwa lwakwa Esao (nakabili uwaleitwa Edomu). ²Esao aupile abakashi bakwe abo afumishe ku Kenani. Naba ebali abakashi bakwe: Adah umwana mwanakashi wakwa Eloni umwina Hiti, Oholibanah umwana mwanakashi wakwa Anah, umwinshikulu umwanakashi wakwa Zibeoni umwina Hivite, ³na Basemati, umwana mwanakashi wakwa Ishmaeli, nkanshi wakwa Nebaioti. ⁴Adah afyele Eliphaz kuli Esao, na Basemati afyele Reueli. ⁵Oholinamah afyele Jeush, Jalamu na Korah. Aba ebali abana abaume bakwa Esao abafyelwe kuli ena mumpanga yamu Kenani. ⁶Esao abulile abakashi bakwe, abana bakwe abaume, abana bakwe abamung'anda yakwe, inama ishali ishakwe inama shimbi shonse ishakwe, nafyonse ifyuma anokele, ifyo akonganike mumpanga ya mu Kenani, nokuya kumpanga iyakutali ukufuma kuli munyina Yakobo. ⁷Acitile ifi pamulandu wakutula ifyuma fyabo fyalifulile sana ifishalebasuminisha ukwebati bekale pamo pene naba munyina Yakobo. Impanga iyo baleikalamo ngatayabasuminishe pamulandu nefitekwa fyabo. ⁸Kanshi Esao uwaishibikwe nga Edomu, aikele mu calo campili ica Seila. ⁹Aba ebana abamulupwa lwakwa Esao, icikolwe cabena Edomu mu calo campili ica Seila. ¹⁰Aya eyali amashina yabana abaume abakwa Esao: Eliphaz umwana mwaume wakwa Adah, umukashi wakwa Esao; Reueli umwana umwaume wakwa Basemath, umukashi wakwa Esao. ¹¹Abana abaume bakwa Eliphaz bali Temani, Omari, Gatamu, elyo na Kenaz. Timuna, umukashi kuli Eliphaz, umwana mwaume wakwa Esao, afyele Amaleke. ¹²Aba ebali ebenshikulu abaume bakwa Adah, umukashi wakwa Esao. ¹³Aba ebali abana abaume abakwa Reueli: Nahath, Zerah, Shammah, na Mizzah. Aba ebali ebenshikulu abaume bakwa Basemath, umukashi wakwa Esao. ¹⁴Aba ebali abana bakwa Oholibamah, umukashi wakwa Esao, umwana umwanakashi wakwa Anah nakabili umwinshikulu umwanakashi wakwa Zibeoni. Afyele Jeushi, Jalah, na Korah kuli Esao. ¹⁵Ishi emfumu shamulupwa lwakwa Esao: ulupwa lwamuli Eliphaz, ibeli lyakwa Esao: Temani, Omari, Zepho, Kenaz, ¹⁶Korah, Gatamu, na Amaleke. Ishi emfumu isha mulupwa lwakwa Eliphaz mumpanga yakwa Edomu. Bali

benshikulu bakwa adh.¹⁷ Ishi emfumu ishafumine muli Reueli, umwana mwaume wakwa Esao: Nahath, zerah, Shammah, Mizzah. Ishi emfumu ishamulupwa ulwafumine muli Reueli mumpanga ya Edomu. Bali beshikulu abaume abakwa Basemath, umukashi wakwa Esao.¹⁸ Ishi eshali imfumu ishakwa Oholibamah, umukashi wakwa Esao: Jeushi, Jalam, Korah. Ishi emfumu shamulupwa lwa mukashi wakwa Esao umukashi wakwa Oholibamah, umwana mwanakashi wakwa Anah.¹⁹ Aba ebali aban abaume bakwa Esao (uwaishibikwe nga Edomu), naba ebali imfumu shabo.²⁰ Aba ebali abana abaume bakwa Seir abena Horite, abekashi bampanga: Lotan, shobal, Zibeon, Anah,²¹ Dishon, Ezer, na Dishon. Ishi eshali imfumu sha bena Horite, abekashi bamulupwa lwakwa Seir mumpanga ya Edomu.²² Abana abaume bakwa Lotan bali Horin na Heman, na Timna ali ninkashi yakwa Lotan.²³ Aba ebali abana abaume bakwa Shobal: Alvan, manahath, Ebal, shepho, na Onamu.²⁴ Aba ebali abana abaume bakwa Zibeon: Aiah na anah. Uyu ni Anah uwasangile akamfukumfuku akakaba muciswebeye, ilyo alkumba impunda shakwa Zibeon wishu.²⁵ Aba ebali abana bakwa Anah: Dishon na Oholibamah, umwana mwanakashi wakwa Anah.²⁶ Aba ebali abana abaume bakwa Dishon: Hemdan, Eshban, Itran, na Keran.²⁷ Aba ebali abana abaume bakwa Ezer: Bilhan, Zaavan, na Akan.²⁸ Aba ebali abana bakwa Dishan: Uz na Aran.²⁹ Ishi emfumu shabena Horiti: Lotan, shobal, Zibeon, na Anah, Dishon, Ezer,³⁰ Dishan: Ishi eshali imfumu shabena Horiti, ukukonk nefyo batantike ubufumu bwabo mumpanga yaku Seiri.³¹ Ishi emfumu ishabikilwe mumpanga ya mu Edomu ilyo imfumu shimbi shali tashilabako pabana abaume bakwa Isreali.³² Bela umwana mwaume wakw Beori, atekele mu Edomu, neshina lyamusumba waleitwa at Dinhabah.³³ Ilyo Bela afwile, elyo Jabab umwana mwaume wakwa Zerah uwamu Bozrah, ewapyene pacifulo cakwe.³⁴ Ilyo Jobah afwile, Husham uwakumpanga yaku Temani, apyene pacifulo cakwe.³⁵ Ilyo Husham afwile, Hadad umwana mwaume wakwa Bedad uwacimfishe abena Midiani uwamu mpanga ya Moab, apyene pacifulo cakwe. Ishina lya musumba wakwe waleitwa Aviti.³⁶ Ilyo Hadad afwile, elyo Samuli uwaku Masreka apyene pacifulo cakwe.³⁷ Ilyo Samuli afwile, elyo Shaul uwaku Rehoboti apyene abikile ne cipango cakwe mumbali yakamana.³⁸ Ilyo Shaul afwile, Baal-Haman umwana mwaume wakwa Akibor ewapyene pacifulo cakwe.³⁹ Ilyo Baal-Haman umwana umwaume wakwa Akbor, afwile, elyo Hadar apyene icifulo cakwe. Ishina lya musumba wakwe waleitwa Pau. Ishina lyamukashi wakwe ali ni Mehelabel, umwana mwankashi wakwa Matredi, umwinshikulu mwanakashi wakwa Mezahab.⁴⁰ Aya emashina yabakalamba yama bufumu ayaayafumine mulupwa lyakwa Esao, ukulingana namabufumu yamayanga yabo, nokupitila mu mashina yabo: Timna, Alvah, Jethet,⁴¹ Oholibamah, Elah, Pinon,⁴² Kenaz, Teman, Mibzar,⁴³ Magdiel, na Iran. Aya emabufumu yakalamba ayali mu Edom, ukulingana nefyo baikele mumpanga isho bapyene. Uyu ali ni Esao, wishu wabena Edomu.

Chapter 37

¹Yakobo aikelemu chalo umo wishu alebombe, mu ccalo ca kenani. Iyi ²emfyalwa yakwa Yakobo. Yosefu ali nemyaka ikumi limo nacinelubali, alecem a umukuni pamo nanyin; nawena ali pamopene nabana baume bakwa Biula, pamo naban abaume bakwa Silupa, abakashi bakwa wishu: kabili na Yosefu aliletele kuliwishi ilyashi lyabilpa.³ Nomba Israeli alitemenwe Yosefu ukucilapo pabana bakwe bonse, pantu ena ali mwana umo uwamubukote bwakwe: nao alimupangiile insalu yakufwala iitali namaboko namalangi ayengi.⁴ Elyo bamunyina bamwene ukweba ti shibo atemwa ena ukucila bonse: nabo balimpatile saana kukana lalanda nao mutendemutende.⁵ Na Yosefu alilotele iciloto nao alilondolwele kuli bamunyina. Balimupatilenako ukucilapo saana.⁶ Atile kuli bena, "Kutikeni kuli iciloto cintu nacilota.⁷ Pantu, moneni, fwebo twacilakaka imipo yangano mwibala, nomba, moneni umpo wandi waima, nokwiminina pamo uwaololoka, nomba, moneni imipo yenu yenu yaiminako ukushunguluka, imipo yenu yaisa shunguluka umupo wandi. nokuutotela.⁸ Nabamunyina balandile kuli ena ati," Bushe cincine ukaba uwakutungulula pali fwebo? Bamupatilenako pamulandu waciloto namashiwi yakwe.⁹ Alotele iciloto nacimbi, nokulanda kuli bamunyina ati," moneni nebo nacikwata iciloto, nacimbi: Akasuba nomwenshi nentanda ikumi limo nalumo fyacifukama kuli nebo."¹⁰ Alondolwelele wishu ngafintu alondolwelele bamunyina, nawishi alimukalipile. Atile kuli ena, "Cilotonshi ici wacilota? Bushe banoko nanebo nabamunonko tukesefukama kuliwebo?"¹¹ Bamunyina balimupatile nomba wishu alicisungile mumano.¹² Nomba bamunyina baile mulisha umukuni wakwa wishu mu Shekenu.¹³ Na Israeli alandile ati kuli Yosefu, bushe banoko tabalelisha umukuni mu shekenu? Isreali na nebo ndekutuma kuli bena." Na Yosefu alandile kuli ena ati, epo ndi.¹⁴ Atile kuli ena, kabiye, Neebo nakupapata weba, kamone bamunonko bali umutende, kabili abamutende nomukuni nokuleta kuli nebo amashiwi peeka. Elo ena Ebrone, ukweba ati, cinshi cintu weba ulimukufwaya?¹⁵ Awe umuntu umo alumusangile, moneni ena aleendauka mumpanga: Nomuntu amwipwishe ati, "Cinshi cintu ulefwaya?"¹⁶ Yosefu alyaswikeati, "Ndefwaya bamunyanane. ngebako, kuntu balecemena imikuni.¹⁷ Noyo muntu alandile ati, Bena nabafumako kuno; pantu bena nacibomfwa balelanda ati," natuleya ku Dotani." Yosefu alile nokubasanga ku Dotani nokubasanga.¹⁸ Nomba bena lintu bamumwene akatalamukila, lintu talaisamupepi nabena, bapangilele ukumwipaya.¹⁹ Bamunyina bakwe batile kuli cilaumo naumo uyu umukulu wafiloto aipalamika.²⁰ Iseni nomba tumwipaya nokumuposa muli cilindi. Tuleyalanda ati, ifiswango fyampanga nafimwipaya, 'Tukamona ifiloto fyakwe fikaba.'²¹ Rubeni pakumfwefi, ena alimpokwelele ukufuma mumaboko yabo; nokulanda ukweba ati, lekenifye twimwipaya.²² Rubeni alandileti, Mwisumya mulopa, nomba ena muposeni mucilindi ici icilimo nomupokapoka kabili mwibike amaboko yenu pali ena. pantu ena alefwaya ukumupokolola muminwe yabo, kukumubwesha kuli wishu ena nakabili.²³ Nomba lintu Yosefu aishile kuli bamunina balimufulile icakufwala cakwe icamalangi ayengi cilya cali paena.²⁴ Balimubulile nokumuposa mucilindi; necilindi califya tamwali amenshi mukati.²⁵ Baikele panshi noklya umukate; nomba lintu baimishe amenso

yabo pamulu kukulolesha, moneni, ibumba ilikulu ilyabena ishimele lyaleisaukfuma kun Gileadi pamo nengamali shabo nashisenda ifinyamuti namafuta ya balsamu na muri, bali nabasenda ifi ukutwala ku Egypto. ²⁶Yuda atile kuli bamunyina, Cinshi cintu twalanonkamo ngatwaipaya munyinefwe nokufimba pamulopa wakwe? ²⁷Isenifye tumushishe kubena ishimele kabili twibikapo amaboko yesu pamubili wakwe. Pntu ni munyinefwe, umubilifye wesu." Bamunyanankwe baumfwile kuli ena. ²⁸Nomba kwaishilepita abamakwebo abena Midiani . Bamunyina bafumishe Yosefu mu cilindi. Bashitshe Yosefu kubena Ishimele. pa masifere amakumi yabili; nabo Baaletele Yosefu mu Egypto. ²⁹Ilyo Rubeni abwelele kucilindi; moneni, Yosefu talimo mucindi: nao alilepwile insalu shakwe. ³⁰Lintu abwelele uli bamunyina, nokulanda ukutula umwaice talimo mucilindi; Nanebo, Kuti nayapi? ³¹Nabo balibulile insalu ya kwa Yosefu nkwapaya umwana wambushi nokushingako. ³²Elyo baatumine insulu yamalangi ayengi nokuilangisha kuli wishi nokulanda kuli ena ukutula, Ifi efyo fwebo twasanga mumpanga, palayeni iinsalu ngakuti yaba yamwana wenu umwaume nangula iyo. ³³"Yakobo aliishibenokutula," ninsalu yamwana wandi. Inama yampanga naipaya Yosefu . Yosefu limbi naputaulwa mutupimfya. ³⁴"Na Yakobo alilepwile insalu yakwe nokwikala mumito nokufwala insalu yabulanda nokulosa umwana wakwe umwaume panshiku ishing'." ³⁵Nabana bakwe bonse abaume nabanakashi bane baile mukumukoselesha wishi; nomba ena alilekele ukumusansamusha; nakabili alilandile ati, pantu Neebo nkayamukukonkela umwana umwaume wandi kumipolo Efyo wishi ena alelila. ³⁶"Nabena Midianibamushitishe mu Egypto kuli Pilato, cilolo mukulu uwakucipango cakwa Farao umukulu waba malonda.

Chapter 38

¹Nomba lintu cali mu nshita shilya lintu Yuda aile koonka ukufuma kuli bamunyina, no kwalukila kuli umo umwana Adulamu uyo ishina lyakwe ali ni Hira. ²Na Yuda ali mwana kulya umukashana umo umwina Kanani, uyo ishina lyakwe ali ni Shua; na ena alimubulile ena, no kuya kuli ena. ³No mwanakashi alimite, no kufyala umwana umwaume. na ena alimwinike inshina lyakwe ati ni Ere. No mwanakashi peka alimite no kufyala umwana umwaume. ⁴No mwanakashi ainike inshina lyakwe ati ni Onani. ⁵No mwanakashi peka alimite no kufyala umwana umwaume no mwinika ishina lyakwe ati Shela. Na ena mu Aksibu, ilyo umwanakashi ena amufyeele. ⁶Na Yuda alibuulile umwana wakwe uwantanshi umukashi wakwe, uyo ishina lyakwe ali ni Tamari. ⁷Na Ere umwana mwaume uwakutampilapo uwakwa Yuda, ali umubi mu menso yakwa Yahaweh; na Yahweh ena alimwipewe. ⁸Na Yuda alalandile kuli Onani ati, "kabiye ku bakashi baba munonko. na ena uumupe no ku mufyalilamo abana. ⁹Na Onani alishibe ukweba ati abana tabakabe bakwe; eico ilyo lyonse asendeme no mukashi wakwa munyina aleitila amalume yakwe panshi pakweba ati efyalila munyina abana. ¹⁰Ne fintu ifyo ena alecita tatyaweme kuli Yahweh. eico ena alimwipewe nao pamo. ¹¹Nomba Yuda alandile ati kuli Tamari, nafyala wakwe twalilila bumukamfwilwa mung'anda yaba wiso, mpaka Shela umwana wandi umwaume akakule." pantu ena alandile mu mutima wakwe ati, limbi nao wine kuti afwa nga bamunyi." Na Tamari aile no kwikala mu ng'anda yakwa wishi. ¹²Na mukuya kwa nshita umukashana wakwa Shua umukashi wakwa Yuda, alifwiile. Na Yuda alesansamuka o kuya piluka kubalecema mpanga ku Tmuna, ena no mubiye Hira umwina Adulamu. ¹³Nabo baebele Tamari ukweba ati, mona wisofyala aleya ku Timuna mukucema impanga shakwe. ¹⁴No mwanakashi alifulile insalu shakwe isha bumukamfwilwa, no kuikubanya insalu no kuifimba ku menso, no kuyaikala pa ncende iyapalwalala, iyo iyali mumbali yamusebo waku Timuna: pantu umwanakashi amwene ukweba ati Shela nakuula, na ena tabamupela kuli ena ukuba umukashi wakwe. ¹⁵Ilyo Yuda amwene uyu mwanakashi, ena alitontokenye ukweba ati uyu mwanakashi nicilende pantu ena alifimbile ku meso yakwe. ¹⁶Na ena alyalukile kuli ena mumbali ya musebo, no kulanda ati, "isa kuno, Nebo nakupapata, leka nebo njise kuli webo; pantu taishibe ukweba ati, ninafyala- no mwanakashi alandile ukweba ati cikatilonsi mulempela, nga mwebo ngamwaingila kuli nebo?" ¹⁷Na ena alandile ati, "Nebo nkatuma kuli webo umwana wambushi ukufuma mu mukuni." No mwanakashi alandile ati, "Bushe ulempeela icikatilo mu kasuke mukatume akana akambushi?" ¹⁸Na ena alandile ati, "cikatio nshi cintu webo ulefwaya? No mwanakashi alandile ati, "Ininda minwe yenu iyakufwatikilako no mwando wenu ne nkonto yenu iili mu minwe yenu. Nao apelefi kuli edna, no kwisa kuli ena, no mwanakashi alimite kuli ena. ¹⁹Nao umwanakashi alimine, no kuya aya, no kusha pali ena icakuifimba ukufuma pali ena, no kufwala icakufwala cabumukamfwilwa. ²⁰Na Yuda atumine umwana wa mbushi mu maboko ya mubiye umwina Adulamu, ukuya poka icikatilo ukufuma mu maboko ya mwanakashi, nomba ena tamusangile ulya mwanakashi. ²¹Nomba alile aleipusha ku bantu abapalya pa ncende no kulanda ati, Alikwisa ulya cilende, ulya uwaikela palwalala pambali ya musebo? Na bena balandile ati, tamwaba muno cilende muli ino ncwnde. ²²Na ena alibwelele kuli Yuda, no kulanda ati, "nebo nshimusangile; a baume bonse pamo aba mu ncende ilya balandile ati, "tamwaba cilende muli ilya ncende." ²³Na Yuda aladile ati, "leka ena afibule fibe kuli ena, ukuleka fwebo twisebana. Moneni, Nebo nintuma akana kambushi, nao tasangilwe." ²⁴Nomba ilyo caishile panuma ya myenshi itatu, ici calandilwe cilende kuli Yuda, ukweba ati, "Tamari nokofyala aisangwile cilende, a pamo, moneni, umwanakashi ali no mwana muli bucilende bwakwe, Na Yuda alandile ati, "mufumisheni ena pano no kuleka ena ocewe. ²⁵Ilyo umwanakashi aletelwe panse, umwanakashi atumine kuli wishifyala , nokulanda ati, umwine waifi fintu ewampeele ifumo, Na nebo ndino mwana; no mwanakashi alandile ati, lolekesheni Nebo nabepa icine, uyo umwine waifi fintu, ininda minwe, no mwando, ne nkonto. ²⁶Na Yuda alifishibe fyena, no kulanda ati, umwanakashi aliba uwacilapo ukulungama ukucila nebo; pantu nebo nshamupeele kuli Shela umwana wandi umwaume. Na ena taishibe umwanakashi peeka na lyonse. ²⁷Nomba ilyo caishileba pali ilyashita sha kupaapa, ati, "moneni, ba mpundu babili mwifumo lyakwe. ²⁸Nomba ilyo caishileba ilyo alepapa, umo alifumishe

ukuboko kwakwe, nabana cimbusa babulile ubushishi ubwakashika no kumukaka kukuboko, no kulanda ati, uyu ewatampilapo ukufuma."²⁹Nomba ilyo abweshe ukuboko kwakwe, nomba moneni, munyina wakwe ewafuma, no mwanakashi alandile ati, cinshi ici wacita icakweba ati, weba waipangila inshita pakweba ati ufume? Eico ishina lyakwe ainikwe ati Perese.³⁰Na panuma kwaishilefuma munyina uwakakilwe ubushishi ubwa kashika ku kuboko kwakwe neshina lyakwe ainikwe ati Sera.

Chapter 39

¹Na Yosefe aliletelwe panshi ku Egypti. Potifari, cilolo umukulu uwa kwa Farao, umukalamba uwa bakalinda umwina Egypti, ena bamushitile mu maboko ya bena Ishmaeli, abo abakwete ukumuleta ena kulya pesamba. ²Na shikulu Yahweh ali pamo na Yosefe naena ali umuntu uwa tunguluka; ena ali mung'anda yakwa shikulu wakwe umwina Egypti. ³Na shikulu wakwe alimwene ukweba ati Yahweh ali amo naena, no kweba ati Yahweh apangile fyonse acitile ukuba ifya tunguluka mu maboko yakwe. ⁴Na Yosefe asangile uluse mu menso yakwe. Na ena ali mubombele. Naena fyonse ifyo akwete ena abikile mu maboko yakwe. ⁵Nomba lintu caishile ukufuma pa nshita nshintu amubikile ena ukuba kangalila mu ng'anda yakwe, napali fyonse fintu ena akwete, ukweba ati Yahweh apilile ing'anda iya mwina Egypti pamulandu wa bena Yosefe. na mapalo yakwa Yahweh yali pali fyonse ena akwete mu ng'anda na mu mabala. ⁶Na ena Potifari alishile fyonse fintu ena akwete mu maboko yakwa Yosefe. Na ena taishibe pali conse ena akwete, ukubomba pa mukate uyo ena ali mukulya. nomba Yosefe ali umuntu umusuma no wawama mu mapaalo. ⁷Nomba lintu caishile panuma yaifi fintu, ukweba ati umukashi wakwa shikulu wakwe aposele amenso yakwe pali Yosefe nokulanda ati, "sendama nanebo. ⁸Nomba ena alikene no kulanda ku mukashi wakwa shikulu wakwe ati, " Moneni, shikulu wandi taishiba nnangula cimo icaba kuli nebo muno mung'anda naena alipela fyonse ena akwata mu minwe yandi. ⁹Takwaba nangula umo umukulu muno mung'anda ukucila pali Nebo. Nangula ena ukusunga kunuma icili conse ukufuma kuli nebo nomba weba, pamulandu wakweba ati ningacitila icabubifi icakule fi, no kubembuka pali Yahweh?"¹⁰Nomba lintu caishile, elo umwanakashi alimukulanda kuli Yosefe cilabushiku ukweba ati ena tali mukumfwa ku mwanakashi, ukusendama naena, nangula ukuba na ena. ¹¹Nomba lintu caishileba pali ishi nshita, ukweba ati Yosefe ali mung'anda mukubomba umulimo wakwe; na mulya tamwali nangula umo uwa pang'anda mulya mukati. ¹²No mwanakashi alimukwete mu cakufwala cakwe no kulanda ati, " sendama na nebo." naena alishile icakufwala cakwe mu minwe yakwe no kubutukila panse. ¹³Nomba lintu caishile befi, ilyo umwanakashiamwene ukwebati ena asha icakufwala cakwe mu minwe yakwe, no kubutukila panse, ¹⁴Alitampile ukubilikisha ku baume aba mung'anda yakwe, no kulanda kuli bena ukweba ati, "Moneni, kuno Potifari alileta muno umu Hebere muku tutumfya fwebo. Ena naisa kuli nebo muku sendama na nebo, na Nebo naitampa ukupunda kwishiwi ilikalamba. ¹⁵Nomba lintu caishileba ifi elyo ena aumfwile ukweba ati nebo naimya pamuulu ishiwi lyandi no kutampa ukupunda, nomba ena ashile icakufwala cakwe kuli nebo, no kubutukila panse." ¹⁶No mwanakashi alibikile icakufwala cakwe kuli ena, ukufika lintu shikulu wakwe aishile ku ng'anda. ¹⁷No mwanakashi alilandile kuli ena umwabelelele aya masihiwi, nokulanda ati umu Hebere umubomfi, untu fwebo mwatuletele, naisa kuli nebo mukuntumfya. ¹⁸Nomba lintu caishileba ifi, elo nebo nacimya ishiwi lyandi no kupunda, naena acisha icakufwala cakwe kuli nebo, no kubutukila panse." ¹⁹Nomba lintu caishilebefi, ilyo shikulu wakwe aumfwile aya masihiwi ku mukashi wakwe, ayo ena alandile kuli ena, ukulanda ati panuma yaifi efyo umubomfi obe acitile kuli nebo, no bukali bwakwe bwalimine. ²⁰Na wishikulu wakwa Yosefe ena alimubulile no kumubika mu cifungo, mu ncende umo imfumu yalebika abafungwa mukukakwa. Naena ali mulya mucifungo. ²¹Nomba Yosefe ali pamo na Yahweh, no kumulanga uluse, no kumupeela ububile mu menso yakwa kasunga wa cifungo. ²²No mukalamba wa cifungo apele mu maboko yakwa Yosefe bonse abafungwa abalimo. Na conse bena bali nokucita mulya ewali umwinshi wabo. ²³Kasunga wa cifungo talelolesha ku cintu conse icali mu maboko yakwe, pantu Yahweh ali pamo na ena, na conse cintu ena alecita, na Yahweh alacilenga ukuba icatunguluka.

Chapter 40

¹Calicitike panuma yaifi fintu, kasenda walukombo uwa mfumu ya Egypti elyo na kapanga wa mukate bakalifye shikulu imfumu ya Egypti. ²Farao alikalipe pali bashimucindikwa babili, umukalamba waba kasenda wa lukombo no mukalamba waba kapanga wa mukate. ³Aba bikile mumuputule wakusungilamo abamilandu mu ng'anda yamukalamba malonda mucifungo, mumomwine nomo Yosefe abikilwe. ⁴Umukalamba waba malonda apeelee Yosefe umulimo kuli bena, kabili alebabombela. Baikele mumuputule wabamilandu inshit inono. ⁵Bonse balilotele iciloto-kasenda walukombo elo nakapanga wa mukate wamfumu ya Egypti abali mu cifungo-umuntu onse ali kwete iciloto ubushiku bumo bwine, elo cila muntu iciloto calikwatile ubulondoloshi. ⁶Yosefe aishile kuli bena mulucelo no kubamona. moneni, bali nobulanda. ⁷Aipwishe bashimucindikwa bakwa Farao bantu ali babo mumuputule wabamilandu mung'anda yakwa shikulu wakwe, ukutula, "Ninshi mulemonekela babulanda lelo?" ⁸Balandile kuli ena, "bonse twacilota ifiloto nomba tapali nowingatwilwila." Yosefe alandile kulibena, "Bushe ukwilula tekwa kwa Lesa? Njebeni napapata." ⁹Umukalamba wabalesenda inkombo aebile Yosefe iciloto. Alalndile kuli ena, "muciloto candi, moneni, imyangashi yali kuntanshi yandi. ¹⁰Namumyangashi mwali imisambo itatu, ilyo wasapwike, nokubalula, nefisansangu fyatwala imyangashi nokupya. ¹¹Ulukombo lwakwa Farao lwali mu minwe yandi. Nabulile nefisabonafinina namulukombo, lwakwe kabili nabicile mu minwe yakwa Farao." ¹²Yosefe alandile kuli ena, "uku ekwilula kwaciko. Imisambo itatu ninshiku shitatu. ¹³Napanshiku

shitatu Farao ali no kwimiwa umutwe obe no kukubwesesho pacifulo. ukabika no lukombo mu minwe yakwe, ngefyo wali kasenda wa lukombo lwekwe.¹⁴Nomba ukangibushe ngafyaba bwino kuli webo, napapata ukualange inkumbu kuli nebo. Ukanumbile kuli Farao nokwisa mfumya mu cifungo.¹⁵pakweba ati nasendelwe pamaka ukufuma mu calo caba Hebere. Kuno nshacitako nangu kamo icakuti bambike mucifungo capanshi."¹⁶Elo umukalamba wabapanga imikate amwene ubulondoloshi bwali bwino, alandile kuli Yosefe, "nanebo nindota iciloto, kabili, mona, ifisaku fitatu ifya mikate fyali pa mutwe wandi.¹⁷Napamulu wa fisaku pali imisango onse ufyasalulwa ifyakwa Farao, nomba ifyoni fyalilile fyonse micisaku pa mutwe wandi."¹⁸Yosefe alyaswike nokutila, "Uku ekwilulwa kwa ciko. Ifisaku fitatu enshiku shitatu.¹⁹Munshiku shitatu Farao ali nokwimyo mutwe obe nokukulika ku cimuti. Ifyoni efikalyo mubili obe."²⁰Cacitike pabushiku bwalenga shitatu ubwakusefya ukufyalwa kwa kwa Farao . Apangile umutebeto wababomfi bakwe bonse. Aimishe umutwe wakwa kasenda wa lukombo nomutwe wakwa kapanga wa mikate pababomfi bakwe.²¹Abwesesho umukalamba waba lesenda ulukombo pamulimo wakwe, nokubika ulukombo muminwe yakwa Farao napeka.²²Nomba alikulike umukalamba wabasalula imikate nga filya Yosefe ailwile.²³Nomba umukalamba wabalesenda ulukombo taibwishe Yosefe, lelo alimulabile.

Chapter 41

¹Nomba panuma yamyaka ibili iituntulu , Farao alilotele iciloto. nomba moneni, aiminine pambali yamumana wa Nailo.²Kabili, ing'ombe cinelubali shikefuma mumulonga ishawama kabili ishaina, shilelya nomulemfwe.³Kabili moneni ing'ombe nashimbicinelubali shafumine mumulonga ukufuma pali ishi, shalemoneka ishaonda kabili ishabipa, shaya iminina mupepi napali ing'ombe ishaina mumbali yamulonga.⁴Elyo ing'ombe ishalemoneka ishibikabili ishaondashatampile uklya ing'ombe ishalemoneka ishisuma kabili ishaina. Elyo Farao ashibwike.⁵Nakabili wena alilele nokulota ciclotu umuku wacibili. Moneni, kwali imitwe yangano cinelubali, iikulu kabili iyawama yalefuma mwishinte lilimikumena iyanakililila iyawama.⁶Moneni, imitwe yangano iyafwampa iyaswatutuka kumwela uwakukabanga, ilemena ukukonk pali iyo.⁷Nemitwe yangano yafwampa yatampile ukumina imitwe yangano cinelubali iikulu kabili iisuma. Na Farao alishibwike moneni cena califye ciclotu.⁸Nomba kumaca umtima wakwe walisakamene saana. Atumine kukwita bashing'anga bonse nabakacita wafingelengwe abamu Egypto, na Farao alibelele iciloto nomba ytakwali nangu umo uwakuti engapilibula iciloto kuli wena.⁹Nomba uwalepela imfumu ifyakulya alandile na Farao , Neebo ndibukisha icilubo candi buno bushiku.¹⁰Farao ali necipyu kubabomfi bakwe na Neebo nokumbika muuputule wabakalamba waba malonda wamucifungo, bonse pamo na Neebo nomukalamba uwalepanga umukate.¹¹Na fwebo twalilotele nefiloto mubushiku bumobwine. Twalole bonse ukulingana nokwilula kwacilauma naumo.¹²Nokulya kwali ukulya kuli fwebo umulumendo eme Hebere, umubomfi wamukalamba waba malonda. Twalimwebele nao alitwililile ifiloto ukulingana nokulota kwesu.¹³Kabili ukulingana nafintu fwebo atwilwilile iciloto cesu, Farao alimbwesesho pacifulo candi, lelo uyu umbi balimukulike."¹⁴Elyo Farao atumine abakuyaita Yosefu, nabo balimuletele bwangu ukufuma mucifungo, nao alibelele bwangu umwine eka, nokufwala ifyakufwala fimbi nokuya kuli Farao.¹⁵Na Farao alandile kuli Yosefu ati, Neebo nalilotele iciloto, nakulya takuli nangu umouwakweba ati angilwile iciloto; Naebo naliumfwaabalelanda pali webo ukuti kuti waumfwikisha iciloto kukucilula.¹⁶Yosefu aaswike Farao ati, " Lesa aleasuka Farao no bubile."¹⁷Farao atile kuli Yose ati, " Muciloto candi nalotele ninjiminina mumbali yamumana wa Nailo.¹⁸Kabili moneni ing'ombe cinelubali ishaina kabili ishisuma shafumine mumulonga wa Nailo, nokwamba ukulya umulemfwe."¹⁹Kabili , moneni, ing'ombe ishaonda kabili ishabipa kabili nshatalamona muchalo ca Egypt ing'ombe ishabipa ngefi.²⁰Elyo ishi shine ng'ombe cinelubali ishabipa kabili ishaonda shatampile ukulya ishaina .²¹Lintu shapwile ukulya, tekuti cishibikwenapo ati nashilyapo neng'ombe shinankwe, pantu shalifye ishabipa kwati nifilyafine shali pakutampa. Elyo nabukile.²²Naloleshe muciloto, kabili, namwene muciloto candi, kabili moneni nacimona imitwe cinelubali iyangano yalefuma mumukonso umowine kabili iyawama.²³Kabili moneni, imitwe cinelubali yangano yaishilemena iyafwampa kabili iyaumina kabili iyapya kumwela wakukabanga, wapitile paliyena.²⁴Nemitwe yangano iyabipa yatampile ukulya imitwe yangano yawama. Naebele bakashimbulula wafiloto nomba tabanjilwilile .²⁵Na Yosefu alandile kuli Farao , iciloto cakwa Farao cimofye.Ico Lesa alipakucita, nalangisha kuli Farao.²⁶Ing'ombe cinelubali ishisuma myaka cinelubali, nemitwayangano cinelubali myaka cinelubali. ifiloto fimofinefy.²⁷Ing'ombe cinelubali ishaond kabili ishabipa ishalile ishing'ombe ishisuma, myaka cinelubali, nemitwe yangano iyabipa iyaumulwa kumwela wakukabanga, myaka cinelubali iyacipowe.²⁸I ci ecintu nalandile kuli Farao. ifintu fintu Lesa ali pakucita nafilangisha kuliFarao.²⁹Moneni, imyaka cinelubali ikaba iknkala iyakukwanisha mu calo conse ica Egypto.³⁰Imyaka cinelubali iyacipowe ikakonkapo panuma, Nokukwata ifyafulisha kukakalabwako m calo ca Egypti, necipowe cikaba muncende yonse iya calo conse.³¹Ukukwata ifingi takwakebukishiwe muncende kumulandu necipowe cikakonkapo, pantu cikabipisha.³²Ico ciclotu calibwekeshiwepo kili Farao mulandu wakutila ati uyu umulandu wakutila uyumulandu uleletwa na Lesa umwine, na Lesa alinocicita ililine.³³Nomba lekeni Farao afwaye umuntu uwabwishibilo namano, nokumubika umukalamba muncende ya Egypt.³⁴Lekeni Frao acitefi nokuleka wena asonte abakalamba acalo, nokubula ifitungu fisano ifyacalo ca Egypt mumyaka cine lubali lintu kukaba ifilyo ifingi.³⁵Nokuleka bena bakolonganike ifilyo ifingi muli iimyaka iyawama iikesa , nokubika ingano mumaboko yakwa Farao, nokuleka bena bakaunga ifilyo mumisumba.³⁶Nefilyo filya fikaba kubutala pamyaka cinelubali iyacipowe, ico icikaba mu calo ca Egypt. Muli iinshila icende tayakonaike kucipowe icikesa."³⁷Naya amano yaumfwikile ayasuma kuli Farao, namumenso yababomfi bakwe bonse.³⁸Farao atile kubabomfi bakwe bonse, " Bushe twingasanga umuntu ngouyu,

uo muli ena muli Umupashi wakwa Lesa.³⁹Farao atle kuli Yosefu, "Epo Lesa nakulanga fyonse ifi, tapali uwailuka kabili uwamano ngawebo.⁴⁰Walaba umukalamba wang'anda yandi, kabili ukulingana namashiwi yobe namashiwi obe abantu bandi bakatungululwa. Nimubutekeshi fye emuntu nkabela mumukalamba pali webo."⁴¹Farao atile kuli Yosefu, mona, nakubika umukulu muncende yonse iya Egypti.⁴²Na Farao alifulile inindda minwe kumunwe wakwe nokufwika Yosefu kuminwe yakwe, nokumufwika insalu ishisuma ishatelela, nokumubika umjungololo uwa Golide mumukoshi wakwe.⁴³Na amupangile ukulaenda peceleta ilyakonkapo ilyo wena akwete, nabena babilikishe kuntanshi yakwe, Fukameni, nao amucitile ukuba kangalila icalo conse ica Egypti.⁴⁴Farao alandile kuli Yosefu ati, Nneebo Farao ukwabula weebo umuntu nangu umo tekuti emye ulukasa nangula ukuboko mu calo candi ica Egypti.⁴⁵Na Yosefu aitile Farao ishina ati, Sefenat-penea." Amupele Asenath umwana wakwa Shimapepouwaku potiphera ngo mukashi Yoseph aile muncende yonse iya Egypti.⁴⁶Na Yoseph ali nemyaka amakumi yatatu lintu aleimina kuntanshi yakwa farao imfumu ya Egypti. Na Yosefu afuminepo nokuya ukufuma kucinso cakwa Farao, Nokuya ukupula monse mu calo ca Egypti.⁴⁷Namumyaka cinelubali iyafilyo icalo caletele kuntabshi ifyakumaboko fyabo.⁴⁸Na alifikolanganike fyonse ifilyo ifyali mumyaka cinelubali iyafilyo micalo ca Egypti, nokufileta mumisumba. Ifilyo fyamumabala, ifyo afyali ifyashunguluka imisumba yonse wena afibikile mumomwine.⁴⁹Na Yosefu akolonganike ingano kwati musensenga wakucimana, uwingi saana mpaka wena asha ukwabula ukupenda.⁵⁰Na kuli Yosefu kwalifyelwe abanabaume babli pakutampa ninshi imyaka yacipowe tailaisa, uyo Asenat umwana umwanakashi wakwa Potifere shimapepo waku oni afyele kuli wena.⁵¹Na Yosefu ainike umwana wakwe uwakutampa ati Manase, pantu atile ati alanda ati akampanga ukulba ukucula kwandi. ne ng'ada yakwa tata yonse."⁵²Neshina lyawabubili wena amwinike ati Efraimu. pantu Lesa nanenga ukuba uwakufusha mu calo cakuculilamo."⁵³Nemyaka cinelubali iyafilyo ifingi mumpanga ya Egypti yalipile.⁵⁴Nemyaka cinelubali iyacipowe yalishile, umwabelele ukulanda kwakwa Yosefu, necipowe calishile mucalo conse, nomba mu calo conse ica Egypti mwali filyo.⁵⁵Nalintu mucalo conse ica Egypti mwali icipowe, abantu bonse batampile ukulila kuli Farao pamulandu wafilyo, Na Farao alilandile kuli bonse abena Egypti,⁵⁶"Kabiyeni kuli Yosefu nokucita cintu alalanda eco mucite" Icipowe caponene pa calo conse. Yosefu aiswile amatala yafyakulya yonse nokushitsha ku bena Egypti.⁵⁷Bonse abantu baleisa ku Egypti kukushita ifyakulya kuli Yosefu, pantu icipowe vcali icikulu pa calo.

Chapter 42

¹Nomba Yakobo aishileishiba ukutila ku Egypti ekushelefyene ingano. Alandile kubana bakwe abaume, "Cinshi muli mukuilolesha umo nomubiye?"²Asosele ati, "Lolesheni pano, ndimukumfwa ati ekoshili ingano mu Egypti. koyeni mutentemukileko kulya nokutushitilako kulya pakutila twikeleno mweo epali twafwa."³Bawabo bakwa Yosefe ikumi limo, balileko batentemukileko mukushita ingano ku Egypti.⁴Lelo Yakobo tatumine Benjamini, wabo wakwa Yosefe, pamo naba wabo, bantu atile, "Ndimukutina ubusanso nakalimo kuti bwaponena pali wene."⁵Abana baume bakwa Isreali bali mukwisa mukushita pamo pene nabambi abalimukwisa, pantu icipowe calikosele mu calo ca Kenani.⁶Nomba ninshi Yosefe ali ni bwana mala muli cily calo. Ewali mukushitisha kuli bonse abantu abali mukwisa mu calo. Bawabo bakwa Yosefe balishile napeka balifukene panshi kuli wene bashiba nempumi shabo panshi bakontama.⁷Yosefe aliloleshe bawabo kabinge alibeshibe, lelo alishikitikeumwine eka pali bene. Asosele kuli bene ati, "mulimukufuma kwi?" Nabo batile, ku calo caku Kenani mukushita ifilyo."⁸Yosefe alibeshibe bawabo, lelo bena tabamwishibe.⁹Elyo Yosefe aibucishe ifiloto ifyo alimukulota palwa bena, napeka alandile kuli bena, "muli nengu! mwebo mwishile mukumona nokuceceta ifiputulwa fya cino calo."¹⁰Balilandile kuli ena ati, "Awe mwebakulu. Abasha benu beshilefyene mukushita ifilyo."¹¹Tulifye bonse abana baume bamuntu umo umwaume. Tuli abaume bacishinka.¹²Elyo alandile kuli bena, "Iyo mwishilefyene mukulengula ifiputulwa fyacino calo."¹³Balilandile ati, "Fwebo fwebasha benu twaba ikumi limo na babili bawesu, abana baume bamuntu umo uwa mu calo ca Kenani. Lolesheni, umwice wesu, pali buno bushiku alinaba tata wesu, pekamunynefwe umo tabanaifwe uwabumi."¹⁴Yosefe alandile kuli bena, "Efyo alandile ati; mwebo muli nengu."¹⁵Pali ici nokweshiwa. Pa mweo wakwa Farao, mwebo tamwafume muno, mpakafye umwaice wenu akamoneke kuno.¹⁶Tumeni umo uwapali mwebo bonse napeka akayeleta munonko. Mwebo bonse muli nokwikala mucifungo, pakutila amashiwi yenu yapelwe mukweshiwa, napamo nga kutila yabamo ne cishinka. Nalimo, mumweo wakwa Farao, icacine muli nengu."¹⁷Alibaposele bonse mukalyati panshiku shitatu.¹⁸Yosefe alandile kuli bena mu bushiku bwalenga shitatu, "chiteni ici napeka nokuba nomweo, pantu ndimuntu uuli mukutina Lesa."¹⁹Nga mulimukuba abaume bacishinka, lekeni umo pali mwebbawabo ashale mucifungo cino, lelo mwebo muye, musende ingano pamulandu wa cipowe icili kumayanda yenu.²⁰Mulete umwaice wenu uwacepesha kuli nebo pakutila ifyebo fyenu fishininkishiwe ekuti mwebo tamwakepaiwe." napopene bacitile ifyo fine.²¹Eico balanshenye umo nomubiye, "tuli mubacine abamulandu ukulosa kuli munynefwe muli ico twamwene ubucushi mumweo wakwe ilyo ena ali mukutupatilako napeka nafwebo tatumfwile iyo. N ipali ici ukucula kwaishileba pali fwebo."²²Rebeka alibaswike bonse, "Bushe nshali mukumweba, mwibembuka pali uyu mulumendo, 'Lelo mwebo tamuli mukumfwa iyo? Nomba, mwamona, umulopa wakwe ulimukufwaya fwebo.'" Tabali mukwishiba ati Yosefe alimukufwa fyonse ifyo bali mukulanda, pali kapilibula pali bena.²³Tabali mukwishiba ati Yosefe alimukufwa fyonse ifyo bali mukulanda, pali kapilibula pali bena. Alipilibwekele kuli bena napeka nokulila. Peka²⁴alipilibweke kuli bena napeka nokulanda kuli bena. Alibulile Simeoni ukumufumya pali bena nokumukaka pa menso yabo.²⁵Peka Yosefe akonkomeshe abasha bakwe ukwisusha ingano mu mifuko yabawabo, napeka ukubweseshabonse indalama shabo mu mifuko yabo, napeka ukubapelako akalusangu kakuyabalebomfwya palwendo., fyalicitilwe pali bena.

²⁶Bawabo balilongele pali bapunda babo ingano isho babapele, napeka balifumine baya. ²⁷Pancende apo balimukulinda ubushiku, umo pali abo aiswile umufuko wakwe ati apele impunda yakwe ifyakulya, ilyo aisula asanga indalama shakwe pamulu wa mufuko. ²⁸Indalama shandi nashibweshiwa kuli nebo, "epakwita bawabo, indalama shandi nashibwela. Moneni ishi; mumufuko wandi." Imitima yabo yalyambile ukusakamana, no mwenso batampile ukuipusha umo nomubiye, cinshi ico Lesa acita kuli fwebo? ²⁹Ilyo bafikile kuli wishi Yakobo mu Kenani, balimwebele fyonse ifyabacitikile. ³⁰Bwanamala wamu Egypti alandile bukali bukali kuli fwebo nokutweba ati tuli nengu twaisa mukulengula icalo. ³¹Twatile tatuli nengu fwebo, efyo twayaswike, 'fwebo tuli baume bacishinka. ³²Twali bamunyina ikumi limo na babili bonse, abana abaume bakwa tatafye umo. wesu umo alifwa, nomwaice wesu ali mu Kenani pamo natata. ³³Uyo mwaume atwaswike ati, "Nipali icicine epo nkasangila nga cakutila muli baume bacishinka. Umo pali mwebo ali nokushala nanebo, lelo mwebo bonse muli no kusenda ingano shenu nokutwalila indupwa shenu ishilecula napeka fumeni nokuya. ³⁴Mukandetele wenu uyo uwacepesha. Elyo nkeshiba ati cinecine tamuli nengu iyo, lelo abaume ba cishinka; napeka elyo mukekala mumwine nokulapanga amakwebo." ³⁵"Elyo baiswile ila muntu umufuko wakwe, cila muntu asangilemo akafuko kandalama; peka elyo bamwenemo indalama, bena peka naba wishi ba Yakobo balikwete umwenso. ³⁶Ba wishi wabo balandile kuli bene, "muli mukufwaya kuli nebo ndufye bonse abana bandi? Yosefe aliya, Simeoni nao wine aliya napeka mulimukufwaya na Benjamini nao ukuya. Ninebofye ndimukucula!" ³⁷Rubeni alilandile kuli wishi, "Nganshakaletе Benjamini ukubwela kuli mwebo, muli nokwipailamo abana bandi abaume babili. Mubikeni muli nebo mukumusunga, napekankumbweshwa peka kuli mwebo." ³⁸Lelo Yakobo alandile ati, "umwana wandi umwaume teti aye na mwebo; wabo alifwa, napeka alifye umo uushale. Icintu cimbi kuticamuponena mubulendo. Nanebo ndi mwaume umukote, napeka ubulanda ubo mwingapang kuli nebo kuti bwandetela ukufwa.

Chapter 43

¹Icipowe calikumene icalo conse. ²Calishile icakuti ilyo bapwile ukulya ingano ishobaletеle ukufuma ku Egypti, wishi waboalandile kuli bena, "koyeni kabili katushitileniko natumbi utwakulya. ³Yuda amwebele ati, "ulya mwaume mukushipa alitusokele, 'Tamwakamone impumi yandi kano ninshi mwaisa no mulumendo uyo. ⁴Nga mwalasuminisha ukutuma munyinefwe ukuya naena, lyena ninshi twalaya nokutentemuka ukuya mushitila ifyakulya. ⁵Lelo nga mwakana ukumutuma, tekutila tweshe ukuya nokutentemukilako. pantu ulya mwaume alandile kuli fwebo ati, teti mumone impumi yandi, kanofye ninshi muli namunonko." ⁶Isreali alandile ati "Nicinshi ico mwacitila ifi bubi bubi pakweba uyo mwaume ati natukwata naumbi munyinefwe?" ⁷Elyo balandile ati, "uyo umwaume atwipwishe pafintu ifingi nolwa lupwa lwesu. alandile ati, 'Bushe wiso acili nomweo? Bushe mwalikwatapo naumbi munonko? Nafwebo twamwaswike ukulingana naya mepusho tatwali mukwishiba bwino ifyo tuli mukulanda ati, 'leteni munonko kuno. ⁸Yuda alandile kuli wishi wabo Isreali, "Tumeni uyu mulumendo tuye naena. tuli nokwima napeka ukuya ukuba nomweo ukucila ukufwa, fwebonse pamo, namwebo, napeka nabana besu. ⁹Nebo ndimukuba icikatilo pali bena. muli nokungikatilamo nebo ngowaibikapo. Nga nebo nshilinokumubwesha kuli mwebo peka nokumwimika pantanshi yenu, lyena ububifi bonse bukabe pali nebo ukutwalilila. ¹⁰Ni pali ici abulafwebo ukushingashinga, icacinefye nga twabwela kale nga muku wabibili." ¹¹Eico wiishi wabo Isreali alilandile kuli bena, "nga kuti cabefyo, nomba citeni ifyofine. sendenipo fimo fimo ifisuma fya muli cino calo mu mifuko yenu. sendeni mutwalile uyo muntu ifyabupe-fimo baamu no buci, utnunko utsuma, na marri, pistachi na amondi. ¹²Musende ne ndalama ishalundwapo pasho mwasendele pakubala muminwe yenu. indalama shilya ishabwelele mukwisula kwa pa mifuko yenu, musende napeka muminwe yenu. pambi nakalimo walifye mupuso. ¹³Sendeni pamo pene namunonko. Imeni peka nokuya kuli uyo muntu. ¹⁴Lekeni Lesa wamaka yonse amupele inkumbu pali uyo mwaume, pakutila nakalimo kuti alekelako kuli weba abo bambi bawenu na Benjamini. Nga ifyo ndimukulanguluka pa bana bandi, ndimukulanguluka." ¹⁵Abo baume babulile ifyabupe, napeka muminwe yabo basendele indalama mukukumanisha, pamo pene na Benjamini. Balimine napeka baliminine kucinso cakwa Yosefe. ¹⁶Ilyo Yosefe amwene bali pamo na Benjamini, alandile kuli bkabaka bamung'anda yakwe, "Leteni abo baume mung'anda mwandi, ipayeni inama napeka mupekanye bwino, pantu aba abaume bali nokulya pamo nanebo pakashita kacungulo." ¹⁷Bakabaka bacitile ifyo Yosefe alandile absende abo abaume mmung'anda mwa Yosefe. ¹⁸Abo abaume baliketwe umwenso pantu baletwa mung'anda mwa Yosefe. balandile ati, "nipamulandu washilya ndalama isho ishabweshiwe, mumufuko pali kalya kashita kakubalilapo ilyo twaletelwe muno, apali pakuti asange akashita pali fwebo. alinokutwikata peka aletuteka ubusha peka alesnda naba mpunda besu. ¹⁹Bakumenye kabaka wang'anda yakwa Yosefe, napeka balandile naena pacibi capamwinshi wa ng'anda, ²⁰Balandile ati, "Mwebashikulu, twaisa kuno umuku wantanshi mukushita ifilyo. ²¹Cali mukuba ifyo, ilyo twafikile pancende yakutushako, Elyo twaiswile imifuko yesu, lelo, moneni, cila umuntu indalama shakwe shili pakwisula umufuko wkwe, asangamo indalama mumulingo uwisula. natubweshwa ishi ndalama mumunwe yesu. ²²Shimbi indalama natwisa nasho kuno mumunwe yesu mukushitamo ifilyo. Tatwalimukwishiba nganinani uwabikilemo ishi ndalama mumufuko yesu," ²³Kabaka wa ng'anda alandile ati, umutende ube namwebo mwitina iyo. Lesa wenu peka Lesa waba wiso ewabikile isho ndalama mumufuko yenu. Nimpokelela indalama shenu." Kabaka wa ng'anda aileleta Simeoni kuli bena. ²⁴Kabaka wa ng'anda asendele ao baume muti ka ng'anda yakwa Yosefe. alibapelele amenshi, basamba amakasa yabo, alilishishe naba mpunda babo. ²⁵Balipekenye ifyakwisa pela Yosefe, nga aisa mucungulo, ico balyumfwileko akasebo ati balekwata ifyakulya kulya kwine. ²⁶Ilyo Yosefe aishile ku ng'anda, baletеle ifya bupe ifyo balinabasenda muminwe yabo mukati ka ng'anda, napeka bawile ubunkupeme panshi.

²⁷Alibepwishe ulwa pama bwikashi yabo, peka alandile ati, "Bushe wiso alifye bwino, umukoloke umwaume untumwebo mulandile? Bushe nanomba ali uwamweo?"²⁸Balilandile ati, "umusha wenu tata wesu alifye bwino. Acili uwamweo. "Baliwile panshi bafukama napeka bamupele umucinshi. ²⁹Ilyo ainwene amenso pamulu amwene Benjamini wabo, umwana mwaume wakwa nyina, nao alandile kuli nevo?" peka alandile ati, "Lekeni Lesa abe uwawama kuli webo, wemwana wandi umwaume."³⁰Yosefe aangufyenye ukufuma mumputule nokuya panse, pantu aliketwe nobulanda sana pali wabo. Eico aile pambali no kulila. Alile mumuputule wakwe nokulila. ³¹Alisambile kumpumi yakwe napeka alifumine panse. Umwine eka alipindulwile, alandile ati, pekanyeni ifilyo."³²Umusha wakwe apekanishishe Yosefe eka napeka naba wabo beka .Abena Egypti balimukulya beka pamo pene nankwe pantu abena Egypti teti balile pamo umukate nabena Hebele, ico ninshi camuselu kubena Egypti. ³³Bawabo bakwe baikele panshi yakwe, ukulingana nefyo bali mukukonka mukufyalwa kwabo, napeka uwacepesha ukukonkana nomusepela. Abaume calimukubapapusha sana bonse. ³⁴Yosefe atumine umulingo wafilyo pali bene ifyafumine kuli ena. Lelo umulingo wafyakulya fyakwa Benjamini wacililepo ukutamusha naisano ukupusanako naba wabo.Balimwene napeka balisansamwike naena.

Chapter 44

¹Yosefe akambishe umubomfi wa mung'anda, alandile, isushisha ababaume imifuko yafyakulya, umubelele amaka yabo, no kubikamo mulicila muntu ulupiye mumufuko waisla. ²Ubike ulukombo lyandi, ulukomb lwa mukuba, mumufuko uwaisula uwamwaiceko, ubikemo ne mpiya shakwe mu mbuto." no mubomfi apangile ifyo Yosefe alandile.³Ilyo bwacile ulucelo, na bantu baebelwe ukuya, pamo pene na mpunda shabo. Nomba ilyo baiminine kumbali ya musumba tabafikile apatali, Yosefe alandile ku mubomfi wakwe, "iminina, konka panuma yabo ababantu, ⁴nomba ilyo ulebasanga, ulande kuli bena, mwibweseshu ububi pa busma? ⁵Bushe ulu telukombo lwafuma kuli shikulu luntu anwinamo nolu lukombo abomfyako kukunwinako? mwacita ububi, pali ici cintu mwacita."⁶Nomubomfi alibasngile no kulanda amashiwi kuli bena. ⁷Balandile kuli bena, "nimulicinshi shikulu alandila amashiwi kuli aya? awe cipitilefye ukutali kubabomfi benu ukupange camusango yu.⁸Lolesheni, ulipiye mu mifuko' isuleni,twabwekeshamo napeka kuli mwebo ukufumya mu calo ca Kenani.peka kuti twaiba shani mung'anda yakwa shikulu sifere na golide? ⁹Nga cakuti umo mubabomfi benu asangilishiwa neci cintu, lekenifye afwe, elo nafwebo tuli no kuba abasha bakwa shikulu."¹⁰Nomubomfi alandile ati, "Nomba na cibe ngomo mwine mwalandila."uwamulu mwebo uwasangwa no lukombo alaeba umusha wandi,na bashala bena bakaele."¹¹Nomba cila muntu bwangu bwangu bakoseshe imifuko yabo panshi, na cila muntu aishwile umufuko wakwe. ¹²Nomubomfi afwaile. Nao atendekele kumukalamba no kufika kumwaice bantu, no lukombo lwasangilwe mu mufuko wakwa Benjamini. ¹³Nomba balepawile ifyakufwala fyabo. Cila muntu nokubika pampunda no kubwelela ku musumba¹⁴Yuda na bamunina baishile kuli Yosefe kung'anda yakwe. Ena alifye ku ng'anda kwine, na bonse baponene panshi kuli ena. ¹⁵Yosefe alandile kuli bena, "Nicinshi mwebo mwacitilefi? nakalimo tamwaishiba kuti umuntu waba nganebo nda kwata ukubuka?"¹⁶Yuda alandile, "Bushe tulecita shani kuli shikulu? Bushe twalalanda shani? peka kuti twaipingwila shani fwebene? Lesa nasanga mulifwebo ulubembu muba bomfi benu. Mona, tuli babomfi bakwa shikulu, bonse nevo na mwebo elyo nowacisangwa nolukombo."¹⁷Yosefe alandile "cakutalifye kuli nevo ukucitefyo. umuntu uwasangwa muminwe yakwe muli ulukombo, aleba umusha wandi, Nomba mwe bonse abashala, kabiye ni umutende kuli wisenwe."¹⁸Peka Yuda apleme kuli ena ku landa, "Mweshikulu wandi, napapata lekeni umubomfi wenu alande ishiwi ku matwi yakwa shikulu, napeka mwiimisha icifukushi ca bulwani ku mubomfi wenu, pantu muli nga Farao. ¹⁹Nashikulu abepweshe, ati, 'bushe mwaliba na wisenwe nangula munyinenwe?'²⁰Twalandile kuli shikulu, 'Twalikwata tata, nao mukote, nomwana wamubukulu bwakwe, umwaice, Nomba mulinyina alifwa, naena ashele eka umo bafyalilwe mulinyina, na wishi alimutemenwe.'²¹Panuma yaifi, mwalandile kubabomfi benu, aleni mutentemusheni twise tumumone naena."²²Panuma yaifi twalandile kuli shikulu, 'umulumendo tekuti ashe wishi. Pantu nga asha wishi na wishi kuti afwa."²³Nmwebo mwalandile kuba bomfi benu, 'Nga cakutula uyo mwaice wenu tatentemwike namwebo, teti mubwekeshapo ukumona impumi yandi napeka! ²⁴Peka ilyo twafikile kumubomfi wenu tata, twa mwebele ifyo fyafumine kuli shikulu. ²⁵Tata alandile, 'Kabiye ni napeka kashiteni ifyakulya.'²⁶Peka twalandile, teti tuwe panshi, nga cakutula tuli no mwaice wesu, lyena tuli panshi, pantu tatuli abasuminishiwa kukumona icinso ca muntu ulya kwabula ukuba no mwaice wesu.²⁷Umubomfi wenu tata alandile kuli fwebo, 'Namwishiba ukuti umukashi wandi amfyalilwe abana babili. ²⁸Noumo afumine pali nevo no kulanda ati, "Mucishinka aputaulwe tupimfya tupimfya, nshamumonapo napeka."²⁹Nomba nga mwafumyapo uyu pali nevo, necabipa caisa pali ena, mukankosesha umushishi wandi wandale mu minsoshi ku mipolo.³⁰Nomba, ilyo, nevo pakuyafika kumubomfi wenu tata, nokwisasangwa tatuli naena,pantu umweo wakwe walundana pamo nomweo wa mulumendo, ³¹ifikesa tumbukamo ilyo akalolesha umushishi wandale ya mubomfi wenu tata wesu muminsoshi ku mipolo. ³²Epakutula ati umubomfi wenu aipeleshepo umwine icikatilo pepunda lya mulumendo kuli tata nokulanda, ati nganshakamubweseshu kuli mwebo, ninshi nacita ulubembu lwakwa tata inshiku shonse."³³Nomba palici, napapata lekeni umubomfi wenu apyanine pamulumendo kukumusha kuli shikulu, nokuleka umulumendo apiluke pamo naba nankwe. ³⁴Pantu kuti napiluka shani ukuya kuli tata nga cakutula umulumendo tatuli naena? ndino mwenso wakumona ububi bukaponena tata."

Chapter 45

¹Nomba Yosefe afililwe ukwelela umwine mu menso yabonse ababomfi ali babo." Apundile ati, "ulionse mutalusheni pali

nebo." Tapali mubomfi nangu umo ilyo Yosefe ailengile kuli bamunina. ²Alepunda alelila, aba mu Egypti, bali kutike kulifi naba mung'anda yakwa Farao nabo balikutike. ³Yosefe alandile kuli bamunina, "Ninebo Yosefe. Bushe tata wandi acili nobumi?" Nabamunina tabamwankwilepo. pantu bali tutwime pamenso wakwe. ⁴Elyo Yosefe alandile kuli bamunina, "iseni palameni kuli nebo, napapata," bali paleme mupepi. Alandile, "Ninebo Yosefe muninenwe, uyo mwashitishe mu Egypti. ⁵Eico mwicululuka nangula ukwikalipila muli mwebene apo mwamposele kuno, Pantu Lesa antumine ukumitangilila kukusungilila ubumi. ⁶Pakweba ati iyi myaka ibili ya cipowe mu calo, napeka kushele imyaka isano iyakukana lima nokusombola. ⁷Lesa antumine ukumitangilila kukumisungila nokupyanininako pano pacalo, nokumibacilila mubumi bwa mu kupokololwa ukukulu. ⁸Pali nomba temwebo mwantumine kuno nomba ni Lesa, Kabili ambikile nebo ukuba Lesa kuli Farao, kabili ukuba kangalila wang'anda yonse, na katungulula wa calo conse ca Egypti. ⁹Endesheni nokupiluka ukuya kuli tata no kulanda kuli ena, "iffintu umwana wenu Yosefe alanda, "Lesa abika nebo ukuba kangalila wa Egypti yonde. mukoke mwise kuli nebo, mwiposa inshita. ¹⁰Mukekala mu calo ca Gosheni, nokupalamina kuli nebo, mwebo nabana benu nabana baba benu, nefitekwa fyenu fya maombe nafyonse ifyo mwakwata. ¹¹Eko nkalamisungila kulya, pantu nakushalako imyaka ili isano iyabula ukulima eico kuli nokwisa icipowe icibi, mwebo, muli bamung'anda yandi, nafyonse mwakwata." ¹²Moneni, amenso yenu, namenso yakwa munyinane Benjamini, ukutila akanwa kandi ekalelanda kuli mwebo. ¹³Mukayeeba tata ubucindami bonse nakwata mu Egypti na pali fyonse mwamona mwebo bwangu bwangu leteni tata no kumutelemushisha kuno. ¹⁴Afukatile munyina wakwe Benjamini pamukoshi no kuloosha, na Benjamini alilooseshe pamukoshi. ¹⁵Abafyompele bamunina bonse no kuloosha pali bena. Panuma yaifi bamunina balilandile nankwe. ¹⁶Neli lyashi lyaumfwikike mung'anda yakwa Farao:" bamunina Yosefe nabesa. ¹⁷"Farao naba bomfi bakwe balisansamwike sana. Farao alandile kuli Yosefe, "Bebe bamunonko, 'citenifi: longololeni inama nokuya ku calo ca Kenani. ¹⁸Kasendeni wisenwe nafyonse ifya mu mayanda yenu no kwisa kuli nebo. Nkamipela ifilyo fya mu calo ca Egypti mukalya ne fyamalila yamu calo. ¹⁹Nomba weonakonkomesha, 'citefi, buleni amatolokoshi ukufuma mu calo ca Egypti aya bana benu nabakashi benu. Kabiye uye senda wiso ukwisa naena. ²⁰Mwisakamana pamulandu ne fyabunonshi bwenu, icisuma conse icamu calo ca Egypti cenu. ²¹Abana bakwa Isreali bapangile ifyo fine. Yosefe abapele amatolokoshi, ifyo Farao akonkomeshe, abapele ne poso lyamu nshila. ²²Na kuli bonse bamo abapele cila umo cimbi icakufwala, nomba kuli Benjamini apele imyanda itatu isha makobili ne nsalu shi sano. ²³Na kuli wishi atumineko ifi: impunda ikumi shakusendelapo ifisuma fyonse fya mu Egypti; ne shili ikumi impunda ishikota ishakusendapo ingano, imkate, na fimbi fya mpao sha kwa wishi isha munshila. ²⁴Eco atumine bamunina baleya. napaka alandile kuli bena, "mwilaisusunkanya mubulendo." ²⁵Nabena balipilwike ukufuma ku Egypti no kuli ku calo ca Kenani, kuli Yakobo wisabo. ²⁶Balandale kuli ena " Yosefeacili no bumi, na kabili euletungulula mu calo conse ica Egypti." no mutima wakwe walifushike, pakutila tasumine pafyo bamwebele. ²⁷Ilyo bamulondolwelele yonse amashiwi yakwa Yosefe yantu alandile kulibena. Nomba Yakobo pakumona amatolokoshi ayo Yosefe atumine kuku musenda, umupashi wakwa Yakobo wishi walitutubuka. ²⁸Isreali alandile, "ati nacilinga Yosefe umwana wandi acili umumi. Ndeya no kuya mumona ilyo nshilafwa."

Chapter 46

¹Isreali apangile ubulendo na fyonse ifyo alinafyo nokuya ku Betisheba. Eko atulile amalambo kuli Lesa wakwa wishi Issaki. ²Lesa alandile kuli Isreali muciloto ubushiku, amwebele, Yakobo, Yakobo," alandile, "ndipano." ³Alandile ati, "Ninebo Lesa, Lesa wakwa wiso. wikwato mwenso mukukokela ku Egypti, Pantu ndi kuku panga ukubo inkulo ikalamba. ⁴Ndi no kukukoka na webo ku Egypti, napeka nkakupilibushisha ukukuleta kuno kwine na Yosefe akafimba pamenso ku minwe yakwe." ⁵Yakobo apilwike ukufuma ku Betisheba. Nabana bakwa Isreali basendele Yakobo wisabo, nabana babo nabakashi babo, mumatolokoshi yantu Farao atumine mu kumusenda. ⁶Basendele ifitekwa fyabo ne fyuma ifyo bakwete mu Kenani. nokufika ku Egypti Yakobo na bonse ulupwa alinalo. ⁷Aile pamo nabo mu Egypti abana bakwe na bana, babana bakwe nabana banakashi nabanakashi babana no bufyashi bwakwe bonse. ⁸Aya emashiwiwabana bakwa Isreali abaile mu Egypti: Yakobo abana bakwe Rubeni ebeli lyakwa Yakobo; ⁹abana abaume bakwa Rubeni, Hanoke, Palu, Hesroni, na Karmi; ¹⁰abana abaume bakwa Simoeni, Yamueli, Jamini, ohadi, Yakini, Sohari Shauli, umwana wamwina Kenani umwanakashi; ¹¹nabana abaume abakwa Lebi, Gershoni, Khati, na Merari. ¹²Abana abaume bakwa Yuda ni Ere, Onani, Shela, Perese, na Sela (nomba Ere na Onani bafwililwe mu calo ca Kenani). Abana bakwa Perese ni Hesroni na Hhmuli. ¹³Abana baume bakwa Issaki ni Tola, Pula, Jashubi, na Simmroni. ¹⁴Abana baume bakwa Sebuluni ni Seredi, Eloni na Yaledi. ¹⁵Abana ebana abaume bakwa Leya abafyelwe kuli Yakobo mu Pandaramu, pamo pene na Dina umwana mwanakashi. Abana bakwe abaume na bana bakwe abanakashi impendwa yabo makumi yatatu na batatu. ¹⁶Abana abaume bakwa Gadi ni Sifyone, Hagi, Shuni, Eshone, Eri, Arodi, na Areli. ¹⁷Abana abaume bakwa Asherni ni Imna, Ishba, Ishibi, na Bera na Sera inkashi yabo. ¹⁸Abana baume bakwa Sipa, Olabani apele kuli Leya umwana mwanakashi wakwe. Abana boafyele kuli Yakobo ikumi na mutanda bonse pamo. ¹⁹Abana abaume bakwa Rakele muka Yakobo ni Yosefe na Benjamini. ²⁰Mu Egypti Manase na Efram bafyelwe kuli Yosefe muli Asenati mwana mwanakashi wakwa potifere shimapepo waku Oni. ²¹Abana baume bakwa Benjamini ni Bela, Bekele, Ashbele, Gera, Naamani, Eli, Mpimu Hupimu, na Ardi. ²²Abana baume bakwa Rakele abo afyele kuli Yakobo ikumi nabane bonse pamo. ²³Abana bakwa Dani ni Hushimu. ²⁴Abana baume bakwa Naftali ni Yaseele, Guni, Yesere, na Shilemu. ²⁵Aba ebana abaume bafyelwe kuli Yakobo, muli Bilha, uo Labani apele kuli Rakele umwana mwanakashi bali cine lubali bonse pamo. ²⁶Nabonse abaile ku Egypti na Yakobo,

abamubufyashi bwakwe, ukufumyako Yakobo nabana nabakashi bakli amakumi mutanda na mutanda.²⁷ Pamo nababili abana abaume bakwa Yosefe abo afyele mu Egypti, ulupwa lonse lwa fikile mu Egypti, bonse bali cine lubali.²⁸ Peka Yakobo atumine Yuda ukumupitilila ukuya kuli Yosefe kukumulangilila calimo inshila yaku Gosheni, nabo baafikile mu calo ca Gosheni.²⁹ Yosefe apekenye amatelokoshi no kupiluka ukuya kumanya Isreali wishi ku Gosheni. Bamonene, nokumukoba mumukoshi, nokuloseesha pamukoshi pashite itali.³⁰ Isreali alandile kuli Yosefe. "Nomba lekeni nebo imfwe, pantu namonw mpumi yobe, pakutila ucili umumi."³¹ Yosefe alandile kuli bamunina naba mung'anda yakwa wishi, "Nalapiluka ndeya eba Farao, ndemweba, bamuninane naba mung'anda yakwa tata, abali mu calo ca Kenani nabesa kuli nebo."³² Bantu abacemi, pantu bena bakusunga ifitekwa. Ne mikuni ya maombe, na fyonse fyobakwete.³³ Ifyo mukacita, ilyo Farao akamita mwebo no kumipisha, mulimose mubomba? Mwebo³⁴ mukalandefi, Ababomfi bacemi ukufumafye ku bwaice ukufika nandakai, fwebo, nefitekwe fyesu, mukalandefyi pakuti mukekale mu Gosheni, Pantu umucemifye onse wa muselu kubena Egypti."

Chapter 47

¹Ilyo Yosefe afikile kulya aebele Farao, "tata wandi nabamuninane, nefitekwa, no lupwa bali lonse na fyonse fyaba kwata, ukufuma nafyo mu calo ca Kenani. moneni, bali mu calo ca Gosheni." ²Abulilepo basano pali bamunina nokubasontelela kuli³Farao alandile kuli bamunina, "Mulimonshi mubomba? "Balandile kuli Farao," ababomfi benu bacemi, emulimo wesu." ⁴Elyo balandile kuli Frao, "Natwisa tuli batandashi fye muno mu calo. Takuli kwa kulishisha ifitekwa fya babomfi benu, pamulandu wa cipowe calikula mu calo caa Kenani. Ifi nomba, twapapata lekeni ababomfi benu bekale mu calo ca Gosheni." ⁵Nomba Farao alandile kuli Yosefe, ati, "wiso nabamunonko nabesa kuli webo. ⁶Icalo ca Egypti cili kuli wbo. bateke bawiso na bamunonko mu mpanga isuma, mu calo ca Gosheni. Nga na wishibamo abaume abalinga muli bena, ubabike abakulolekeshe pa fipe fyandi." ⁷Nomba Yosefe aingishe wishi pamenso yakwa Farao noku musontela, Yakobo apalile Farao. ⁸Farao alandile kuli Yakobo, "Ninshiku shinga wakokola mu bumi bobo?" ⁹Yakobo alandile kuli Farao, "Imyaka yacitandashi yandi ni 130. Imyaka yabumi bwandi shalinganafye kbili sha bucushi kabili tashafikapo panshiku shaikemo iffikolwe fyandi. ¹⁰Elyo Yakobo peka apalile Farao nokufuma pamenso yakwe." ¹¹Elyo Yosefe atekete wishi nabamunina. abapela icikwatwa mu calo ca Egypti, impanga iyawama, impanga ya mu Ramasese, ifyo Farao akonkomeshe. ¹²Yosefe aleafwilisha ifyakulya fyakwa wishi, nabamunina, nabonse bamung'anda yakwa wishi, ukulingana ne cimpendo babelelemo. ¹³Lelo tamwali ifyakulya monse mumpanga; pakweba ati icipowe calitwalilile. mu mpanga ya mu Egypti ne mpanga ya mu Kenani. ¹⁴Yosefe alekolonganya impiya shonse ishali mu mpanga ya mu Egypti ne mpanga ya mu Kenani, isho baleshitishamo ingano mubekashi. Elyo Yosefe aleingisha impiya mu ncende yakwa Farao. ¹⁵Ilyo shonse mpiya shabena Egypti na bena Kenani shapwile, Bonse abena Egypti baile kuli Yosefe nokulanda ati, "Tupele fwebo ifyakulya! Twalafwila mu menso yobe pamulandu impiya shesu nashipwa, Tupele fwebo ifyakulya! twalafwila mu menso yobe pamulandu impiya shesu nashipwa?" ¹⁶Yosefe alandile ngacakutula impiya shenu na shipwa, leteni ifitekwa fyenu na nebo ndemipela ifyakulya muku kabushanya ne fitekwa." ¹⁷Nabena batwele ifitekwa kuli Yosefe. Yosefe apele ifyakulya mumakabu yaba kabalwe, fyamumikuni yafitekwa, na maombe, nefyampunda, efyo abatushishe kufilyo mukukabusha ku fitekwa umwakafye onse. ¹⁸Ilyo umwaka wapwile, baishile kuli ena mu mwaka wakonkelepo no kulanda kuli ene, "Tatwafise kuli shikulu mukuti impiya shesu shalipwa, namaombe ya fitekwa fyakwa shikulu. takuli nangu cimo cakuleta ku menso yakwa shikulu, kanofye imibili yesu ne fisonso fyesu. ¹⁹Nimuli cinshi twalafwila ku menso yenu, fwebo ne fisonso fyesu? Tushiteni fwebo pamo nefisonso fyesu ukukabushanya kufilyo, fwebo nefisonso fyesu tuleba ababomfi kuli Farao? Tushitisha fwebo imbuto kuti tube no bumi no kukana fwa, nefifisonso mwiba ifibolya." ²⁰Na Yosefe ashitile Farao ifisonso fya mu Egypti. Pakweba ati onse umwina Egypti ashitisha icisonso conse pamulandu wa cipowe cali kulishe sana. Nimuli iyi nshila, emo ifisonso fyabelele fyakwa Farao. ²¹Na bonse abantu bali abasha ukufuma kumpela yamumpaka wa mu Egypti ukufika kumpela. ²²Kanofye mufisonso fyaba shimapepo ebo Yosefe talebashitisha, pamulandu bashimapepo balebafolesha. Balelila mufyakufoleshiwa ifyo Farao alebapela. Eco tabashitishishe ifisonso. ²³Elyo Yosefe alndile ku bantu, "lolesheni, ninshitisha mwebo pamo nefisonso fyenu lelo kuli Farao. Nomba ishi nimbuto kuli mwebo, na kushibyalika mu fisonso. ²⁴Pa kusombola, mukapela shisano kuli Farao, neshili shine mukashifumyepo shikaba shenu, ku mbuto shakubyalala na mukulya naba mung'anda pamo naban benu." ²⁵Balandile, "Naupususha imyeo yesu. Nga natusanga ukushuka ku menso yenu. Tuleba ababomfi bakwa Farao." ²⁶Nomba Yosefe abikile icikambisho mu mpanga yonse ya mu Egypti ukufikafye na pali ndakai, fisano fyakwa Farao ukufumyako fisano ifyaba shimapepo tafyali fya kwa Farao. ²⁷Lelo Isreali aikele mu calo ca Egypti mufisonso fya mu Gosheni. Balesangamo ifyabwakashi bwabo mulya. Kabili balefyalana no kufulasha sana. ²⁸Nomba Yakobo aikele mu calo ca Egypti imyaka ikumi na cine lubali. Ifi imyaka yakwa Yakobo yali iyabumi yali umwanda umo na makumi yene na cine lubali. ²⁹Elyo shapaleme inshita yakwa Yakobo ukufwilamo, aitile umwana wakwe umwaume Yosefe no landa kuli ena, "ifinganinsanga ububile ku menso yobe, shibulo kuboko kobe nokwikata mwisamba lyamatanta yandi, nakuukwatatile nkumbu nabucine. Napapata winkashika muno mu Egypti. ³⁰Kabili elyo nkalala kuli batata, uli nokunsenda ukumfumya nebo muno mu Egypti nokunshika nebo kuli batata kubashikilwe." Yosefe alandile, "nkacita ngomo mwalandila." ³¹Isreali alandile, "Lapa kuli nebo, "na Yosefe alapile kuli ena. Elo Isreali aponeshe umutwe wakwe pabusanshi.

Chapter 48

¹Peka panuma yaifi fintu, umo alandile kuli Yosefe, "moneni, wiso mulwele." naena asendele abana bakwe abaume babili, Manase na Efram. ²Ilyo Yakobo bamwebele, "mona umwana obe Yosefe aisa mukumona webo," Isreali aikoselesheko nokwikala pabulili. ³Yakobo alandile kuli Yosefe, "Lesu uwamaka yonse amoneke kuli nebo mu Lusi mu calo ca Kenani." Lesauwampalile nebo ⁴'no kulanda kuli nebo, 'mona, ukakulenga ukufyalana, no kufusha webo. Peka kakupanga webo kwakulonganina inko. peka ndekupela icalo cino kubufyashi bobe umuyayaya kukucikwata. ⁵Lelo na bana abaume babili abobe, abafyelwe kuli webo mu Egypti ilyo shila isa kuli webo mu Egypti, bena bandi. Efram na Manase bali no kuba bandi, nga Rubeni na Simeoni ifyo baba bandi. ⁶Abana wafyele abakonka pali bene bana bobe; bakapendelwa pama shina yaba muninabo mu calo ca bupyani. ⁷Nomba kuli nebo, ilyo nalebwela ukufuma ku Padani munshila, mucabulanda Rekele afwile mu calo ca Kenani mushila, pali apashala intamfu pakuya ku Efrata. Eko na mushikile munshila yaku Efrata "(Ekweba ati Betelehemu)" ⁸Elyo Isreali alolekeshe abana bakwa Yosefe, alandile ati nibanani aba?" ⁹Yosefe alandile kuli wishi, aba bana bandi, abaume abo Lesa ampele nebo muno." Nomba Isreali atile, "Baletu kuli nebo, pakuti mbapale." ¹⁰Lelo amenso yakwa Isreali yali nacile pamulandu wabukote, tayalemona. Nomba Yosefe aba palamike mupepi kuli ena, nokubafyompa elo no bafumbatila. ¹¹Isreali alandile kuli Yosefe, "Nshaenekele napeka ukumona impumi yobe, nomba Lesa nambikila nebo ukumona abana bobe abaume." ¹²Yosefe abafumishe muceni cakwa Isreali, nao alatota nakontamina impumi yakwe panshi. ¹³Napeka Yosefe abulule bonse, Efram kukuboko kwa kuli kulyo ukumulosha lubali kuli cipiko kwa kwa Isreali naena Manase ukupilibukila lubali kukuboko kwa kuli cipiko kwakwa Isreali, no kubakumbinkanya kuli ena. ¹⁴Isreali ena atambalike ukuboko kwa kuli kulyo akubika pamutwe wakwa Efram, umwaice bantu, na kukuboko kwa kuli cipiko pamutwe wakwa Manase. Apusenye amaboko, pakutula Manase ewali ibeli. ¹⁵Isreali apalile Yosefe, ati, "Ni Lesa kuntashi batata Abrahamu na Isaaki baendele ku mulola wakwe ni Lesa usunga nebo ukufika na muli buno bushiku. ¹⁶No mungeli uuingilila nebo muli canse icabipa, ndepala abaice. Neshina lyandi nalinikwa muli bena, namashina yabatata Abrahamu na Isaaki. Bali nokukula no kufulisha pacalo." ¹⁷Kbili Yosefe amwene wishi nabika ukuboko kwa kulyo pamutwe wakwa Efram, tacamuwamine. Aikete ukuboko kwakwa wishi nokufumya pa mutwe wakwa Efram nokubika pamutwe wakwa Manase. ¹⁸Yosefe alandile kuli wishi, "Teifyo, tata wandi; pantu uyu ebili. biken ukuboko kwakulyo palyu uyu mutwe." ¹⁹Na wishi alikete no kulanda, "Ningishiba, wemwana wandi, Ningishiba. Naena akaba umushobo wabantu, kabili akakushiwa. Nomba uyu mwaice wakwe akakulisha ukucila ena, no bufyashi bwakwe bukaba cinkupiti wamishobo." ²⁰Isreali alibapalile mubishiku bulya mu mashiwi aya, "Nabantu abena Isreali bakapalilwa mwishina lyobe ati, 'Lesu wandi akupange nga Efram nakabili nga Manase.'" ²¹Isreali alandile kuli Yosefe, "mona, Naba pakufwa, nomba Lesa abe namwebo, napeka akamipala ukubwelela ku calo caba wisenwe." ²²Kuli webo, kuli pamulu wabamunonko, napela kuli webo ulupili ulu na pololweke ukusenda ukufuma kubena Amore kulipanga nakubuta bwandi."

Chapter 49

¹Nomba Yakobo akutile abana bakwe abaume, no kulanda ati: "kolonganeni capamo, pakuti mwebe ifikesa micitikila kuntanshi. ²Kolonganeni mwebene nokumfwa, mwebana baume bakwa Yakobo, umfweni kuli Isreali, wisenwe." ³Rubeni, niwebo ibeli lyandi, ukukosa kwandi, ukutampa kwa kukosa kwandi, nokuntampa kwa maka yandi. ⁴Ulepulauka nge finsunkana amenshi, webo tawapulemo, pamulandu waile lala pabilili bwakwa wiso. Lelo wali pakowesha; waile lala pa bulili bwandi. ⁵Simeoni na Lebi ni bamunyina. ifyanso fyabo mipanga yalu fyengo. ⁶We mutima wandi, wisangwa pamo nababifi wiilundamo mutubungwe twabo; webucindami, weilunda mufibungwe fyabo, pantu umutima wandi ulu mubucindami. pantu mubukali bwabo baipeye umuntu. pakweba ati basekelele ati tulumumbo wa ng'ombe wakosa. ⁷Ubukali bwabo bube ubwatipwa, pakweba ati bwalikosa-ne cifukushi cabo, calishupa. Ndeba kanishisha muli Yakobo no kubasalanganishisha muli Isreali. ⁸Yuda, bamunonko bobe bakalumbanya webo. Amaboko yobe ali pamikoshi yaba abalwani bobe. Abana baume baba wiso bakafukama no kutota ku menso yobe. ⁹Yuda inklamo iteku. umwana wandi umwaume, Nauyafuma kufyakusantaula fyobe. Nalambalala panshi, naifungulula kwati ni nkalamo, napeka kwati ni nkalamo ishikota. Nani wingamwimya?" ¹⁰Ukulumbuka takwakafumiwepo pali Yuda, nangufye ninkonto ya butungulushi takayakufume ku makasa yakwe, mpkafye Shilo akese, Nenko shikalamunikila. ¹¹Akacila impunda yakwe ku mwangashi no mwana wampunda wakwe ku mwangashi wasalwa, awasha ifyakufwala fyakwe mu menshi ya mwangashi, no mukusu wakwe wamulopa wampupu. ¹²Na menso yakwe akaba ayasangulukila kumwangashi na meno aya buta kumukaka. ¹³Sebuluni akalaikala kumbali yacimana kabili akba ninshiko ya fyombo, no mupaka akabucila nalubali ku Sidoni. ¹⁴Isakari ni mpunda iyakosa, iyolola panshi mupepi na macinka. ¹⁵Amwene ukutusha ukusuma pancende ne calo icawama. Elo nomba aimya ne cipeye cakwe kukusenda no kuba umubomfi umusha. ¹⁶Dani akapingula abantu bakwe nga umo wamumikowa yakwa Isreali. ¹⁷Dani akabe nsoka pambali yanshila, ubusungu bwa nsoka bwefolo iililesuma ku mabondo yaba kabalwe, no kulenga uupelwikepo ukupona ubunseneme. ¹⁸Na pembelela kalubula wakwa Yahweh. ¹⁹Gadi-cinkupiti amufininika, nomba wena ashipepeka no kushifininika ku fitende. ²⁰Ashere icilyo icanona, nakabili wena afumya ifya kwilemena fya ku bufumu. ²¹Nafutali ni nsebulu iyakakulwa; alikwata ukusekesha kusuma. ²²Yosefe musambo useka umusambo wacimuti useka patufukauka. tumisambo ututabilila ukupite cibumba. ²³Naba amata ba mwimina no kulasa pali ena no ku mufilwa. ²⁴Nomba nobuta bwakwe bwakubelelela ubushiputuka, ne minwe wakwe yalyanguka pakwebati iminwe yawa maka ya umo wamuli Yakobo, napamulandu weshina lya mucemi cilibwe cakawa Isreali. ²⁵Na

Lesu wakwa shinwe ali kukwafwilisha na kuli Lesu wamaka ali no kukupala webu mumapalo yapamulu wa makumbi, amapalo yetenga ilyashika panshi na mapalo ya mabeli na yefumo.²⁶ Amapalo yakwa wiso yakulu ukucisha impili ishabelelela nangula ukufika kutupili twabelelela. Fikaleba pamutwe wakwa Yosefe, na pa katasa kapamutwe akabufumu ka muli bamunyina.²⁷ Benjamini mumbulu wakalipa. ni mulucelo alaminaula ifyanona, peka mucungulo abanya ifyabunonshi.²⁸ Aba ebe kumi nababili bamu mikowa yakwa Isreali. Ifi ifyo wisabo alandile kuli bena ilyo aleba pala. Nakabili alibapalile cilaumo mwabala ipalo lyakwe.²⁹ Kabili aliba kambishe no kulanda kuli bena, "Nalaba pakuya kubantu bandi. Mu kanshike nebo kuli batata mucilindi caba mu mpanga yakwa Efroni umwina Hiti,³⁰ na mucilindi caba mu mpanga yamu makepela, wa palamina na Mmre waba mu calo ca Kenani, mu mpanga umo Abrahamu ashitile ukuba iyakwe yakushikamo ili mu mpanga yakwa Efroni umwina Hiti.³¹ Eko bashikile Abrahamu na Sara umukashi wakwe; eko bashikile Isaaki na Rebeka umukashi wakwe; eko naine na shikile Leya.³² Ilye mpanga ne cilindi filya fyashilwe ukufuma kubantu bakwa Hete.³³ Ilyo Yakobo apwile ukukambisha abana bakwe abaume, aimishe amaboko yakwe no kuyabik a pamubili, alekele umweo no kumutwala kubantu bakwe.

Chapter 50

¹Ilyo Yosefe aponene pampumi yakwa wishu, nokullosha pali ena, no ku mufyompa. ²Yosefe aebele ababomfi bakwe pakondapa ukusomya wishu. Nabo bakakondapa basomeshe Isreali. ³Yakumene inshita amakumi yane, pakwebati inshiku sha kusomeshapo shakumene. Abena Egypti bamuloseshe inshiku amakumi cine lubali. ⁴Ilyo inshiku shakullosha shakumene, Yosefe alandile kuba mung'anda yakwa Farao, atile, "Nga cakutula ni nsango bubile mu menso yenu, napapata landeni kuli Farao, mutile, ⁵Tata wandi alengele nebo ukulapa, alandile ati, "kumipolo iyo naimbile nemwine mu calo camu Kenani. Emo ukanshike nebo." Nomba lekeni nebo mpiluke ndeya mukushika tata wandi nokubwela." ⁶Farao amwaswike, "kabiye nokushika wiso obe, ngefyo apangile umulapo." ⁷Yosefe aile nokupiluka nokushika wishu. Bonse ababomfi bakwa Farao balile naena-nabakulu aba mung'anda yakwe, bonse bakulu pali bashimucindikwa bamu calo ca Egypti, ⁸na bonse ba mung'anda naba munyina, na bamung'anda yakwa wishu. Nomba abana babo abanono, nefitekwa fyabo ne ng'ombe shabo fyonse bashile mumpanga ya Gosheni. ⁹Abapa maceleta, naba pali bakabalwe baile pamo naena. yali nicinkupiti iikulu iyabantu. ¹⁰Ilyo bafikile kulufuba lwakwa Aladi kulubali bushilya lya Yordani, baliloseshe nokupumapo imisowa apakalamba. kulya Yosefe apangile inshiku cine lubali shakullosha wishu. ¹¹Ilyo abakaya baikala mu calo, ca Kenani, baumfwile imisowa kulufuba lwakwa Aladi, balandile ati, kullosha kwa bulanda ku bena Egypti." Emulandu wine palya pacifulo petilwa Abele-misraimu, mubushilya lya Yordani ¹²Naba abana bakwe abaume bakwa Yakobo bamupangile ngafilya fine aebele. ¹³pantu abana baume bamutwele mu calo ca Kenani no kumushika mu cilindi ca cisona camakepela, ilikumulola wa ku Mamre. Abrahamu ashitile icilindi kukubamo ni ncende yakushikamo. Ashitile iyi kuli Efremu umwina Hiti. ¹⁴Panuma ya kushika wishu, Yosefe abwelelemo ku Egypti, ena, pamo pene nabamunyina, na bonse bapilwike nabo kukushika wishu. ¹⁵Ilyo bamunyina Yosefe lyobamwene ukuti wisabo afwa, balandile ati, "Nalimo Yosefe akatupata fwebo pabubi bonse twacitile kuli ena?" ¹⁶bakambishe abakuya pacinso cakwa Yosefe, mulende, "wiso apele icilangililo ilyo talafwa, ¹⁷alandile fi, eba Yosefe ifi, "Napapata ubelele ubupulumushi bwaba munonko na palubembu lwabubi bacitile kuli webu." Nomba napapata elela ababomfi bakwa Lesu wakwa wiso." Yosefe alelila lintu balelanda kuli ena. ¹⁸Nabamunyina bafukeme kucinso cakwe. Balandile, "moneni, tuli babomfi benu." ¹⁹Nomba Yosefe abaswike, "Mwakwato mwenso. nebo ndipepunda lyakwa Lesu? ²⁰Cali kuli mwebu mwampangile ukupango bubi, nomba Lesu ampangile ukumpangila icawama, mukupokolola imyeo shabantu abengi, ngefyo mwamona lelo." ²¹Apa nomba mwitulumuka. nebo ndinokumisunga mwebu na bana benu," Alibakoselesha muli iyi nshila no kulanda ifyakutentmba mumitima yabo. Nokubasansamusha. ²²Yosefe aikele mu Egypti, pamo pene nababululu bakwa wishu. Aikele uwamweo imyaka umwanda umo nekumi. ²³Yosefe amwene abana bakwa Eframu ku balenga inkulo yalenga itatu. peka amwene abana bakwa Makiri mwana mwaume wakwa Mnase, abo abalelelwa pamatanta yakwa Yosefe. ²⁴Yosefe alandile kuli bamunyina, "Nebo nalafwa; nomba Lesa akamitandalila nokumipempula nokumipilusha ukuya mu calo icalo ico alapile kucipela kuli Abrahamu, kuli Isaaki nakuli Yakobo." ²⁵Kabili Yosefe apangile umulapo kubana abaume abakwa Isreali pantanshi yacipailo. Alandile, Lesu mucishinka akesa kuli mwebu. Pali kalya kashita mukasenda amafupa yandi ukuyafumya muno." ²⁶Yosefe afwile ali nemyaka 110 yabukote. bali musomeshe no kumubika mumbokoshi yamu Egypti.

Exodus

Chapter 1

¹Aya e mashina babana bakwa Isreali abishile mu Egipti na Yakobo, cila umo nabang'anda bakwe: ²Reuben, Simeon, Levi na Yuda, ³Isschar, Zebulun, na Benjamin, ⁴Dan, Naphtali, Gad, na Asher. ⁵Abantu bonse abali balupwa lwa kwa Yakobo bali balupw a bakwa Yakobo bali amakumi cine lubali mumpendwa Yosefu ali kale mu Egipti. ⁶Elo Yosefu, nabamunina bakwe bonse abailya nkulo balifwile. ⁷Lelo abantu ba mu Isreali balisandulwike, mokuya pantanshi mumpendwa, basangwike abakulu, kabili basangwike abamaaka sanasana; nencende yaiswilemo bena. ⁸Nomba lyena imfumu iyipya yalimine pa Egipti, imo ii shaibe Yosefu. ⁹Yatile kubantu baiko, "moneni, abantu bakwa Isreali bakwatishapo amaka kabili balifulisha palifwebo. ¹⁰Iseni, tiyeni tubasende manomano, ngatefyo bakakonkanyapo ukufula mumpendwa, elo mga

kwaba inkondo, bakilunda kubalwani besu, nokulwikanya, nokufuma muncende."¹¹Ico babikilepo abakalamba bamilimo palibena kukubacusha nemilimo iyakosa. Abena Isreali bakulile Farao imishita yamatala: Pitomu na Raaamise.¹²Lelo mukunacusha ukwingi babacushishe, emobaleya balefula mumpendwa nokusanduluka. Eco abena Egipti batampile ukusesha abena Isreali.¹³Abena Egipti bacushishe abena Isreali mukubabomfya ubuluku.¹⁴Bapangile ubwikashi bwabo ukwafya kabili ukubipa nendaka shamatafwali, nemilimo yonnse mumpanga. Yonse imilimo balebomba bali iyacibe.¹⁵Elo imfumu yamu Egipti yabele bana cimbusa; Ishina lyakwa umo lyali ni Shiphra, naumbi ali ni Pual.¹⁶Atile, "Ngacukutula waafwilisha umwina Isreali pakupapa, nokumona kuntu balepapa, nagamwaume, mufwile ukumwipaya; nombangamwanakashi, ena kuti aikala."¹⁷Lelo banacimbusa baitinine Lesa kabili tabacitile ifyo imfumu ya Egipti yabelele ukucita; lelo, balekee abana abume ukwikala.¹⁸Imfumu ya ku Egipti yaitile banacimbusa nokubeba ati, "Cinshimwacitilefi, kukuleka abana abume baikala nomweo?"¹⁹Elo banacimbusa baaswike Farao ati, "Abanakashi aba Hebele tabali nga banashi ba mu Egipti. Balikosa bapapanalilya line nacimbusa talaisakuli bena."²⁰Lesa alicingilile ababanacimbusa. Abantu balisandulwike mumpendwa kabili basangwike abamaka.²¹Pantu bana cimbusa baitinine Lesa, aliapele indupwa.²²Farao akonkomeshe ababantu bonse, "Mufwile mwaposa umwana mwaume uwafyalwa mumumana, lelom umwanakashi mukamulekefye akekale."

Chapter 2

¹Nomba umwaume uwa kumutundu wabena Lebi aupile umwakashi wamubena Lebi.²Namayo alipabukul nokufyaa umwana umwaume. Lintu amwene ukweba ati alimwana uwabumibusuma, alimifishile pamyeshi itatu.³Nomba lintu teti amufise ukuyaapatali, abulile icipe ca museke nokumufisa ukufimba Bitumeni na sefeti. Elo abika umwana muli icicine no kumufisa mumenshi yamufyani mumumana.⁴Munina aiminine akatalamukila ukumona icalamucitikila.⁵Umwana wakwa Farao umwanakashi ashile kukusamba kumumana elyo abakumulinda baleenda mumbali yamumana. Amwene umuseke mufyani nokutuma abakumulinda ati balete.⁶Lintu aiswile, amwene umwana. Moneni, umwana alelila. "Uyu afwile ukuba mwana wa mu Hebele."⁷Elo bankashi ya mwana batile ku mwana wakwa Farao, "Bushe kuti nayamifwilako umwanakashi umu Hebele uwinga lamimwenako umwana."⁸Mwana Farao atile ati, Kabiye." elo umwaice aile nokuya leta nina wamwana.⁹Umwana wakwa Farao atile kuli banina bamwana, "Senda uyu mwana nokulambwenao, kabili nkakulipila amalipila." Elo namayo asendele umwana nokulamumona.¹⁰Ilyo umwana akulile, amuletele kumwana wa kwa Farao, ao asangwike umwana wakwe. amwikwe ati Mose nokutla, "pantu namufumishe mumenshi."¹¹Lintu Mose akulile, aile kubantu bakwe nokmona ifintu balecula mukubombesha. Amwene umwina Egipti, umo uwamubantu bakwe.¹²Aloleshe kuli iinshila nailyanshila, nalintu amwene ati tkuleisa bantu, aipeye umwina Egipti nofisa icitumbi mwiloba.¹³Ilyo aile ubushiku bwakonkelepo, nakabili, amwene, abume babili aba Hebele balelwa. Aibele uwali necilubo ati, "Cinshi ulelwikanisha uwamu bantu bobe?"¹⁴Nomba umuntu atile, "Nani akubika intungulushi kabili kapingula pali fwebo?" Bushe ulefwaya unjipaye ngefyo waipeye ulya umwina Egipti? Elo Mose amfwile umwenso ati, Iconacitile nacishibikwa kuli bambi.¹⁵Nomba lintu Farao aumfwile, afwaile ukwipaya Mose. Lelo Mose alibutwike ukufuma kuli Farao nokuyafisama muncende ya Midian. Kulya naikele pacishima.¹⁶Nomba shima pepo waku Midian alikwete abana cine lubali abanakashi. Baishile, kukutap amenshi, nokwisusha ifinweno fyakunwishishamo imikuni ya kwa wishi.¹⁷Abaceme balishile nokufwaya ukubaseshako, lelo Mose alile nokuyabafwako. Elo anwesesho imukuni yabo.¹⁸Ilyo abakashana bile kuli Reuel wishi, atile, "Cinshi mwabwelela bwangu pang'anda lelo?"¹⁹Batile, "Umwina Egipti actiupokoti ku bacemi. Acitutapilako namenshi elo nayakupela ifitekwa."²⁰Atile kubana bakwe, "Nomba alikwi? Cinshi mwacimushila? Mwiteni twise tulye nao ifyakulya."²²Mose alisumine ukwikala no uyu muntu, Uwamupele nomwana wakwe Zippora kukuba umukashi.²¹Afyele umwana umwaume, na Mose amwinike Gershom; atile, "Naliba umwikashi mumpanga yabene."²³Munshi munshita imfumu yaku Egipti yaalifwile. Abantu nabo baling'intile umulandu wabusha bwabo. Balilile ubwafwilisho, nokulila kwabo kwafikile kulo Lesa umulandu wa kucula kwabo.²⁴Lintu Lesa aumfwile iukilishanya kwabo, Lesa aibukishe icipangano cakwe na Habraham, Isaki na Yakobo.²⁵Lesa amwene abana ba Isreali, nokumfwa ifo balepitamo.

Chapter 3

¹Nomba Mose ali alecema umukuni wakwa Jethro wishi-fyala, Shima pepo waku Midian. Mose atungulwile impanga ukufika nakulubali lwa ciswebembe, nokufika pa Herob, ulupili lwa kwa Lesa.²Palya umungeli wakwa Yahweh wamonekele mumulilo mumpanga, nomba impanga tayalepya.³Mose atile, "nalpilubukila lubali lumbi nokumona ici icakupapa, ico impanga tailepila."⁴Ilyo Yahweh amwene ati apilibukila kulubali lumbi kukumona, "Lesa alimwitile ukufuma mumpanga nokutla, "Mose, Mose,"⁵"Mose atile, "Ndipano. "Wipalamina nakabili! Fulako insapato pantu, apo wiminine pa mushilo nincende iyapatulwako kuli Nebo.⁶"Alundileko ati, "Nne Lesa wakwa wisu, Lesa wakwa Abraham, Isaac na Yakobo." Elyo Mose afimbile amenso yakwe, pantu alitinine ukulolesha kuli Lesa.⁷Yahweh atile, "Nimbona ukucula kwabana bandi abaili mu Egipti.⁸Ningumfwa ukulila kwabo umulandu wabashikulu babo, pantu ninjishiba palwa kucula kwabo. Nintentemuka kuku kukubalubula kumaka yabena Egipti, nokubafumya muli ilya ncende, ukubaleta kuncende iisuma kabli iikulu, kuncnde ilefukumukamo ubuci nomukaka; kuncende ya bena kenani, Hitti, Amoleki, pelishiti nabena Jubusites.⁹Nomba ukulila kwa ban b Isreali nakumfwinka kuli nebo. Nomba, Nimbona ifyo abena Egipti balebacusha,¹⁰Nomba lyena, Nkakutuma kuli Farao, pakweba ati wingaya leta abana ba Isreali,

ukubafumya ku Egipti."¹¹Nomba Mose alandile kuli Lesa, Nine nani, ati Ningaya kuli Farao nokuyafumya abana ba Isreali mu Egipti?"¹² Lesa aaswike ati, " nkaba nawebo. Neci cikaba cilangililo ati ninkutuma. Ngawaleta abana bandi ukubafumya mu Egipti, Ukanshishimuna pali ulu lupili."¹³Mose atile kuli Lesa, "Nganaya ubantu ba mu Egipti nokubeba ati, 'Leswa wa fikolwe fyenu nantuma kuli mwebo,' elo ngabangeba ati, Ninani ishina?" nkalandshani kuli bena?"¹⁴ Lesa atile kuli Mose NABA IFYO NABA. "Leswa atile, "Ulingile ukubeba abantu ba mu Isreali, 'UWABA IFYO ABA nantuma kuli mwebo.'" ¹⁵ Lesa alandile nakabili kuli Mose, Ulingile ukulanda ubena Isreali,Yahweh,Leswa wafikolwe fyenu ,Leswa wakwa,Abraham,Leswa wakwa Isaki, kabili Lesa wakwa Yakobo, nantuma kuli mwebo.Ili eshina lyandi ukuya umuyaya, kabili ifi efyo nkalisunga kunkulo shonse."¹⁶Kabiye ukolonganike abakalamba ba mu Isreali pamo, nokubeba ati,Yahweh, Leswa wa fikolwe fyenu, Leswa wakwa Habraham, Leswa wakwa Isaack, kabili Lesa wakwa Yakobo, namonekela Kuli nebo nokungeba ati, "Nimimwenekeshapo kabili nimbona ifyobamicita mu Egipti.,¹⁷Nalilaya ukumifumya mubusha mu Egipti incende ya bena kenanaiti, abena Hittise, abena Jubsite kabili impanga iyaisulamo umukaka nobuci."¹⁸Bakomfwa kuli webo. Nentungulushi sha Isreali shilingi;e ukuya kumfumu ya Egipti, kabi; i mufwile ukumweba, 'Yahweh, Leswa wa ba Hebele, natukumanya. Kanshi natuleya ubulendo bwanshiku shitatu muciswebebe, pakweba ati twingaya tule ilambo kuli Yahweh, Leswa wesu."¹⁹Nomba ninjishiba ukuti infumu ya mu Egipti tayakamileke bwangu mpakafye kukubobo kwa maka. ²⁰Nkemya ukuboko kwandi nokupinkana na beba Egipti ne fipapwa fintu nkacita pakati kabo. Panuma yaifyo, akamileka ukuya. ²¹Nkapela ababantu ukushukishiwa kubena Egipti, pakweba ati mukaye, eico ngamwafuma, tamwakaye- iminwe nkutwa. ²²Cilamwanakashi alafwaikwa sifre na Golide nefyakufwala ukufuma kubena Egipti abna mupalamano abo bapalamine nabo ing'anda. Mukafwika abana benu abaume nabakashi.Muli iinshila mukacusha abena Egipti."

Chapter 4

¹Mose atile, "Nomba ngacakweba ati tabomfwile kuli nebo nangula ukuncetekela nokutula ,ngacakweba ati Yahweh tamonekele kuli webo?"²Yahweh atile kuli wena, Cinshi ico cili muminwe yobe? " Mose atile ninkoto ." ³yahweh atile ipose panshi nayo yasangwike insoka. Mose abwekelemo ulubilo ukufumako. ⁴Yahwe atile kuli Mose, Fikapo nokuikata kumucila." elyo afikilepo nokuikata insoka. yasangwike inkonto muminwe yakwe nakabili. ⁵Muli uyu musango limbi kuti basumina ati Yahweh, Leswa wafikolwe fyabo Leswa wa kwa Abraham, Leswa wakwa Isaack, kabili Lesa wakwa Yakobo namonekela kuli webo."⁶Yahweh nakambi alandile kuli wena ati, Nomba bika inkoto mukati kamwingila obe. " Eico Mose abikile inkoto mukati kamwingila wakwe.Lintu afumishemo, moneni, ukuboko kwakwe kwasanguke ukwafibashi, nga u bunga bwamfula. ⁷Yahweh atile, bika amaboko hyobne mumwingila nakabili." Elo Mose abiklemo ukuboko nakabili mumwingila wakwe, nalintu afumishemo amwene ukuti naposhiwa nakabili, ngafintu umubili wakwe uwashala waba.⁸Yahweh atile, "Ngacakuti tabakucetekele-ngacakuti tabangilwe kucilangililo candi icapakubala, nangu ukucitetekela, lyena bakacetekela icilangililo cakonkopo. ⁹Nga cakuti tabacetekele efine filangililo fyandi fibili ifymaka yandi, agu ukumfwa kuliwebo, lyena ukabulepo amenshi yamo mumumana nokuyabika pa pamushili uwauma. amenshi hyantu ukubula yakasanguka umulopa pamushili uwauma."¹⁰Elyo Mose atile kuloi Yahweh, "Shikulu Nshashiba ukulanda, nangula kunshiku shakunuma nangu ukutula lintu mwalandile ku mubomfi wenu.Nshishiba ukulanda bwino nolulimi lwandi lwaba lwa panono panono."¹¹Yahweh alandile kuli wena ati, Bushe nani wapangile akanwa ka muntu ? Nani apanga abantu bucibulu nangu nkomya matwi nangula mpofu ? Bushe te Nebo, Yahweh ? ¹²Eico nomba kabiya, elonkaba nakanwa kobe nokukufunda ifyakulanda."¹³Nomba Mose atile, Shikulu napapata tumeko umbi, uulifye onse uo mwingatemwa ukutuma".¹⁴Elyo Yahweh afulilwe Mose. Atile, "Nga Aaron, munonko, umwina Lebi? Ninjishiba ati kuti alanda bwino. Nomba, aleisa kukukumanya, akasekelela mumutima wakwe. ¹⁵Ukalanda kuli ena nokubibika amashiwi mukana wakwe. Nkaba nakanwa kobe, nakanwa kakwe, kabili nkamifunda bonse ifyakucita. ¹⁶Akukulandilako ku bantu. akaba nga kanwa kuli webo, kabili ukaba nga Lesa kuli wena. ¹⁷Ukasenda iinkonto muminwe yobe, iyo ulinokupangilako ifisungusho."¹⁸Eico Mose abwekelemo kuli Jefulo wishi-fyala nokutula kuli wena, " Leka indeya pakuti imbwelele kulupwa lwandi ululi mu Egipti nokuyamona ngabacili abatuntulu. Jefulo atile kuli Mose,"Kabiye mumutende."¹⁹Yahweh atile kuli Mose mu Midian, Kabiye, bwekela ku Egipti, pntu bonse abalefwaya ukukwipaya balifwa."²⁰Mose abulile abakashi nabana bakwe nokubabika pali punda. Abwekele kuncende ya Egipti, asendele nenkto ya kwa Lesa muminwe yakwe.²¹Yahweh atile kuli Mose, Ngawabwekelamo ku Egipti, ukamone ukebati wacita kuli Farao fyonse ifipapwa fintu mbikile mumaka yobe. Nomba nakosha umutima wakwe, kabili takaleke abantu ukuya.²²Ukalande kuli Farao, ' Ifi efinta Yahweh alanda: Isreali mwana wandi, ibeli lyandi, ²³kabili Natila kuli webo, "Leka umwana wandi aleya, pakweba ati aleyampepa." Nomba epo naukana ukumuleka aleya, nepaya abanabobe, amabeli yobe."²⁴Nomba munshila, lintu balele, Yahweh akumenye Mose nokufwaya ukumwipaya. ²⁵Elyo Zipporah abulile umwele uuwatwa nokufumyako inkanda shakuntanshi yakubwaume bwamwana wakwe,nokwikata kumakasa yakwe. Elo atile, "Cacine shibwinga wamulopa wandi." ²⁶Eico Yahweh alimulekele eka. Atile, uki shibwinga wamulopa wandi" pamulandu wasembululwa.²⁷Yahweh atile kuli Aaron, "Kabiye muciswebebe kukukumanya Mose." Aaron alile, nokumukumanya palupili lwa kwa Lesa, nokumutomona. ²⁸Mose abele Aaron amshiwi yonse ayakwa yantu amutumine ayakulanda nayapafisungusho fyamaka yakwa Yahweh yantu amukonkomeshe ukuccita."²⁹Elyo Mose na Aaron baile nokuyakolonganika intungulushi sha bantu ba Isreali bonse. ³⁰Aaron alandile amashiwi yonse yantu Yahweh alandile

kuli Mose. Kabili alangile namaka yakwa Yahweh kumenso yabantu. ³¹Abantu balisumine. Ilyo abantu baumfwile ati Yahweh naumfwa ukuculakwabo konse kabili naangwako kukuculakwabo, bakupeme nokumushinshimuna.

Chapter 5

¹Panuma yaiffintu fyacitika, Aarone na Mose baile kuli Farao nokutula, "Ifi eflyo Yahweh, Lesa wa Isreali, atila: ' Leka abantu bandi baleya, pakweba ati baleyakwata ukusefya ukwandi muciswebewebe.'" ²Farao atile, Yahweh nani? Cinshi nalaumfwila kwishiwi lyakwe nuleka Isreali aleya? Nshamwishiba Yahweh; kabili, nshaleke Isreali ukuya." ³Batile, Lsea wa ba Hebele natukumanya. Natuleya ubulendo- bwanshiku shitatu muciswebewebe nokuya tula ilambo kuli Yaweh Lesa wesu pakweba ati angakana ukumutuuma necikuko nangula nomupanga." ⁴Lelo imfumu ya Egipti yatile kuli bena, "Mose na Aarone, vinshimulefumisha abantu kumilimo yabo." Kabili ⁵Farao alamdile nokuti, "Nomba nabasanguka abengi muncende yesu, eo ulebalenga ukuleka imilimo yabo." ⁶Pali bulyabwine bushiku, Farao apele icipope kubakalamba babasha nakuntungulushi. Atile, ⁷"Ngafilya pakubala tamufwie ukupela abantu indaaka shakupanga amatafwali. Mubaleke baleipangila infdaaka abene beka. ⁸Nomba, mulingile ukufwaya impendwa yamatafwali imoine ukukfuma kuli bena ilyaine mwafwaile pakubala. Tekwesa ukusumina impenwa iinono kabili, pantu nabakwata ubunang'ani. Emulandu wine baleitila notila, Tusuminisheni tuleya tula ilambo kuli Lesa wesu." ⁹Kusheniko imibombebe kubaume pakweba ati bakonkanyepo belaumwila amashiwi yakubalufya." ¹⁰Eico intulushi sha milimo nabakalamba baile nokuya ishibisha abantu. Ifi eflyo Farao alanda: Nshakatale mielapo libili indaka. ¹¹Mwebo mwebene mulingile ukuya nokuya panga indaka kjuntu mwingashisangila, lelo ikbomee yenu tayakabweshiweko." ¹²Eio abantu basalangene konse nokuya fwayafwaya iloba lyakupanga indaaka. ¹³Intungulushi sha basha bakonkenyepo ukubabomfya nokutula, pwisheni imilimo yenu, ngafilya fine cali lintu indaaka shalepelwa kuli mwebo." ¹⁴Abakalamba babasha abakwa Farao baumine intungulushi ,abali bantu ba Isreali, balyabenu bantu babikile ngentungulushi shababomfi. Intungulushi shabasha shakonkanyepo ukubepusha ati, C inshi tamupagile amatafwali ayalefwaikwa kuli mwebo, mailo nangu lelo,ngafilya mwalecita kunshiku shakunuma?" ¹⁵Eico abakalamba,abali bamubantu ba Isreali, baishile kuli Farao nokulilila kuli wena. Batile, "Cinshi twalatitila ababomfi benu muli uyu musango?" ¹⁶Takuli indaka ishilepelwa kubabomfi benu nomba, nomba bacili baletweba ati, 'pangeni amatafwali!' Fwebo,fwebabomfi benu, tuleumwanokumwa nomba, nomba mulandu wabantu benu bene.." ¹⁷Nomba Farao atile," Mwalishishita! Muletila,' mulelanda ati ' tusuminisheni tuleya tula ilambo kuli Yahweh. ¹⁸Takuli indaka ishakupelwa kuli mwebo, nomba mufwile ukupanga impendwa yamatafwali imoine." ¹⁹Abakalamba, abali bantu ba ku Isreali, bamwene ati bali mubwafya lintu baebelwe, "Mufwile ukulapanga impendwa yamatafwali imioine." ²⁰Bakumenhye Mose na Aarone, abiminine kunse yacipango, ilyo bafumine kuli Farao. ²¹Batile kuli Mose na Aarone, Yahweh engalolesha kulimwebo nokumipanika, pantu mwatulenga ukulufyanya mumenso yakwa Farao nababomfi bakwe. Namubika umupanga muminwe yakwe kukutwipaya. ²²Moseabwekele kuli Yahweh nokutula,shikulu, bushe mwleta amafya pali ababantu? ²³Ukutulafye lintu naishile kuli Farao kukulanda nao mwishina lyenu, naleta ubwafya palya babantu, elo tamukakwile abantu benu nakalya."

Chapter 6

¹Ilyo Yahweh alandile kuli Mose, "Nomba ulinokumona ifyondinokucita kuli Farao. Ulinokumonafi, pantu akabaleka ukuya pamulandu wakuboko kwandi ukwamaka. Pamulandu wakuboko kwandi ukwamaka, akabafumya kunse yancende yakwe." ²Lesa alandile kuli Mose nokulanda kuli ena, "nine Yahweh. ³Nalimonekele kuli Abraham,Isaki na kuli Yakobo nga Lesa uwamaka yonse; nomba peshina lyandi, Yahweh, nshaishibikwe kuli bena. ⁴Nakabili napangile icipangano nabena pakuti imbapele incende ya kenani, incende muntu baleenda. ⁵Nomba, ningufwa ukulishanya kwa bena Isreali abo abena Egipti babika mubusha, nomba ningibukisha icipangano candi. ⁶pali ico, landa kubantu ba kwa Isreali, Nine Yahweh. Nkamifumyamo mubusha ubwa ubwakubomba imilimo iyakosa abena Egipti, kabili nkamikakula kumaka yabo.Nkamipokolola ukupitila mukulanga amaka yandi, kabili neficitwa ifingi ifyabupingushi. ⁷Nkamileta kuli nemwine ngabantu bandi, kabili nkaba Lesa wenu. Mukeshiba ukuti nine Yahweh Lesa wenu, uwamifumishemo muncende yakubombela abena Egipti. ⁸Nkamileta kuncende naile kuli Abraham, Isaack, na Yakobo. Nkaipela kuli mwebo ngecikwatwa. Nine Yahweh." ⁹Lintu Mose aebele abena Isreali, tabamumfwile pamuladu nokucushiwa ukukulu ukufuma kubeena Egipti. ¹⁰Elo Yahwehalandile kuli Mose, ukutula, ¹¹"Kabiye kebe Farao, imfumu ya Egipti, ukuleka abena Isreali baye ukufuma muncende yakwe." ¹²Mose atile kuli Yahweh, "Ngacakuti abena Isreali tabangumfwile, cinshi cintu Farao alangumfwila, epo nshaishiba kulanda?" ¹³Yahweh alandile kuli Mose na Aarone. Abapele ifunde lyabena Isreali nelya wa Farao, imfumu yamu Egipti, ukuleta abena Isreali ukufuma muncende ya Egipti. ¹⁴Iyi eyali imitwe iya mayanda bawishibo: Abana ba kwa Reuben, ibeli lya kwa Isreali,umukowa wafikolwe fya kwa Reuben. ¹⁵Abana ba kwa Simeon bali ni Jemuel, Jamin, Ohad, Zohar, na Shaul-abana bamwanakashi umwina Kenani. Aba ebali abamukowa wakwa Simeon. ¹⁶Uku ekutantikwa kwa mashina yabana bakwa Lebi, ukulingana nekonka shabo. Bali i Gershom, Kohath, na Merari. Lebi alikele mpak imyaka umwanda namakumi yatatu na cine lubali. ¹⁷Abana ba kwa Gershom bali ni Liban na Shimei, ukulingana nemikowa yabo. ¹⁸Abana bakwa Kohath bali ni Amram, Izhar, Hebron, na Uzziel.Kohath aikele imyaka umwanda umo namakumi yatatu naitatu. ¹⁹Abana bakwa Merari bali ni Mahli na Mushi. Aba basangwike ifikolwe yamuowa wabena Lebi, ukubikapo nendupwa shabo. ²⁰Amram aupile Jochebed, nkashi yabawishi. Amufyalile Aarone na Mose. Amram aikele imyaka amakumi umwanda umo namakumi yatatu na cinelubali elo afwile. ²¹Abana bakwa Izhar

bali na ba Khora, Nepheg, naZikri. ²²Abana bakwa Uzziel ali niba Mishaeli, Elzaphani, na Sithri. ²³Aarone aupile Elisheba umwina Amminadabu, nkashi yakwa Nahshon. Umufyalile Nadab na Abihu, Eleazar na Ithamar. ²⁴Abana bakwa Korah bali ni Assir, Elkanah, Abiasaph. Aba ebali ba mukowa wabena Korahites. ²⁵Eleazar, umwana wakwa Aarone, aupile umwana wakwa Putiel. amufyalile Phinehas. Aba ebali imitwe shaamayanda yabawishibo pabena Lebi, ukulingana nemikowa yabo. ²⁶Aba abume babili ali i Mose na Aarone bantu Yahweh aebele ati, "Mufumye abana ba Isreali muncende ya Egipti, ukufuma kubabateka." ²⁷Aarone na Mose b atle kuli Farao, imfumu ya Egipti, ukubasuminisha ukufumya abantu mu Egipti. Aba bali nibalyabene Mose na Aarone. ²⁸Lintu Yahweh alandile kuli Mose muncende ya Egipti, elyo ²⁹atile kuli wena, "Nine Yahweh. landa kuli Farao, imfumu yabena Egipti, fyonse fintu nkakweba." ³⁰Lelo Mose atile kuli Yahweh, nshaishiba ukulanda, kanshi cinshi Farao akangumfwila?"

Chapter 7

¹Yawe alandile kuli Mose ati, "Mona , Nebo ndekucita webo ukiuba ka lesa kuli Farao. Aarone munonko akaba kasesesema kuli webo. ²Webo ukasosa fyonse ifyo nkakweba webo ukusosa .Aarone munokno akalalanda kuli kuli Faro elo ati ena akaleke abantu bandi abena Isreal bakaye ukufuma mucalo cakwe.³Nomba Nebo nkakosha Farao umutima , Nanebo nkafisha ifishibilo fyamaka yandi,ne fyakupapa fyandi, mu calo ca Egipti. ⁴Nomba Farao ena takomfwe kuli webo,elo Nebonkabika ukuboko kwandi pa Egipti nokufumya amabumba yabantu ababalwisha, abantu bandi,ifikolwe fya kwa Israele, ukufuma mu calo ca Egipti kufyakubacusha ifikulu. ⁵Abena Egipti bakeshiba ati Nebo nine Yahweh ilyo Nebo nkatambalika ukuboko kwandi pa Egipti nokufumya abena Esraele ukufuma muli bena".⁶Mose Na Aarone bacitile ifyofine; fintu Yahwew abakonkomeshe. ⁷Mose ali nemyaka amakumi cine konsrkonse, na Aarone amakumi cine konsekonse-na itatu ilyo balandile kuli Farao.⁸Yahweh alandile kuli Mose na Aarone ati ; ⁹" Ilyo Farao akasosa kulli mwebo , citeni icipesha amano ;elyo webo ukasose kuli Aarone,"Bula inkoto yobe nokuoiposa panshi lkumenso yakwa Farao, elo ati ikaba insoka". ¹⁰Ilyo Mose na Aarone baile kuli Farao, nokucita ngafintu Yahweh abakonkomeshe .Aarone aposele inkoto panshi kumenso yakwa Farao nakuba bomfi bakwe, nayo yasangwike insoka.¹¹Ilyo Farao nao pamo acitile abamano nabafipeshamano bakwe Nabo balicitile cimo cine mufya maanga yabo . ¹²Umuntu onse aposele pznshi inkoto yakwe ,Nenkoto shasangwike insoka Nomba inkoto yakwa Aarone yaliminine insokan shonse ishabo . ¹³Umutima wakwa Farao wali uwakosa, nao akene ukumfwa ngafintu Yahweh alandile. ¹⁴Yahweh alandile kuli ati , " umutima wakwa Farao walikosa , naena nakana abantu ukuya . ¹⁵Kabiye kuli Farao uucelo ilyyo akaya kumenhsi. ukeminine napambbali yamulonga elyo ena ukya mukumanya .ukabule nenkoto yobe muminwe iyangwike isoka.¹⁶Sosa kuli ena , 'Yahweh, Lesa waba Hebere, nsntuma nebo mukusosa kuli webo,"Leka abantu bandi baye , elo ati baya bantatakule mumutengo ukufika na lelo webo tauli mukumfwa". ¹⁷Yahweh asose ifi webo uleshiba ukuti nine Yahweh. Nebo ndimukuya mukuma pa mulonga wamenshi wa Naelo. kunkoto ili muminwe yandi ; nomulonga ulesanguka mulopa . ¹⁸Isabi ilili mumulonga lilifwa, no mulonga wakulanunka. Nabena Egipti tabakabalenwa amenshi ukufuma mumulonga """. ¹⁹Ilyo Yahweh alandile kuli Mose ati; "Sosa kuliAarone , bula inkoto yobe nokutambalika pamenshi yabena Egipti; napamilonga, napa fishima fyabo fyonse , elo amenshi yabo yasangwike umulopa , citeci elo ati mukabe imilopa monse mumpanhga ya Egipti , nangu nimutondo yabo iya fimuti mamumabwwe """.²⁰Mose na Aarone bacitile ifyo Yahweh abakonkomenshe . Aarone aimishe inkonto nokuma pamulonga , mumenso yakwa Farao nabasha bakwe amenshi yonse mumulonga yasangwike umulopa ²¹.Isabi mumulonga lyalifwile ,nomulonga walitampile ukununka . Abena Egipti tabatalile abanwa amenshi ukufuma mumulonga , nomulopa walifye monse mucalo ca Egipti . ²²Nomba inganga sha mu Egiti nasho shacitile fimofine mufyamanga yabo . Elo Farao umutima wakwe wakosele nao alikene ukumfwa kuli mose na Aarone , nga fintuYahweh alandile ukwebati efyo cikatitiika .²³Ilyo Farao apilibwike nokuya kunganda yakwe . Ena talangile ukunakila pali ici awe . ²⁴Abena Egipti bonse balimukwimba amenshji ayakunwa monse , nomba tabali mukunwa amenshi yamumulonga uwine . ²⁵Panuma yamyenshi cine lubali Yahweh ali naumya imilonga.

Chapter 8

¹Ilyo Yahweh alandile kuli Mose "kabiye kuli Farao naena umwebe ,Yahweh asosele ifi; " Leka abantu bandi baye elo bayentantakula nabena mumutengo . ²Ngawebw wakana ukuleka bena baye , Nebo ndeuma icalo cobe conse kuli ba cula . ³Mumilonga mukalasamba ba cula .Bena bakalapiluka nokuya mukwingila munganda yobe , mumuputule obe untu ulalamo, Namumuputule obe . Bakaya mukati kamayanda ya babomfi bobe bakaya namukati kamayanda yabantu bobe , napamo mumika namukati kafyakukashilamo fyobe. ⁴Ba cula webo bakakwikata,nabantu bobe , nabonse ababomfi bobe""".⁵Yahweh alandile kuli Mose ati , " Sosa kuli Aarone , tambalika ukuboko kobe nenkonto yobe pa milonga ,napatulonga napafishima , nokuleka b cula bapiluke icalo conse ica Egipti""". ⁶Aarone alimukutambalika ukuboko kwakwe pa menshi ya pa Egipti nabaishilepiluka nokukumana icalo conse ica Egipti. ⁷Nomba ing'anga nasho shacitile ifyofine muli bushinganga bwabo ; shali mukueta bacula pa calo canse ica Egipt'.⁸Elyo Mose nokulanda ati ; " Pepeni kuli Yahweh nokuleka ena afumye aba bacula kuli nebo napabantu bandi . Elyo nebe nkleka abantu baye nokuyaipaila ena ilambo '. ⁹Mose alandile kuli Farao ati " Webo ulekwata ukunjeba elo nebo ndi nokupela webo , abab0mfi bobe nabanytu bobe ,elo ati bacula bagfume kuli webo nakumayanda yabantu bobe nokushala mumilonga '.¹⁰Farao alandile ati , " Mailo " .Leken ifyofine fintu mwebo mwasosa ' ati mwebo mwishibe ati tali nangu umo uwaba nga Yahweh Lesawesu . ¹¹Bacula bakafuma kuli mwebo , kumayanda yenu , nakumayanda yababomfi benu , nabantu benu balinokwikalafye mumulonga

." ¹²Mose na Aarone balile ukufuma kuli Farao . Ilyo Mose alilile kuli Yehoba pamulandu waba cula balya aletele pali Farao. ¹³Yahweh acitile fintun mose Mose aipwishe ; Nabacula balifwile mayanda yabo , mumisolo namufilime . ¹⁴Abantu bali bakolonganike pamio imipili , ne calo cali icanunka. ¹⁵Nomba ilyo Farao amwene ati kwaba ukutusha , ena alikoseshe umutima nokukana umfwa kuli Mose na Aarone , ngafintu Yahweh alandile ati wena efyo ali nokucita. ¹⁶Yahweh alandile kuli Mose ati , " Sosa kuli Aarone , "Tambalika inkoto yobe nokuma ulukungu pa mushili , nokweba ati tusanguka utulamba monse mumpanga ya Egipti . " ¹⁷Bacitile ifyofine ;Arone alimukutambalika ukuboko kwakwe ne nkoto yakwe . Ena aumine ulukungu panshi . Utulamba twalishile pa bantu na pa finama . Ulukungu lonse lwaishile sanguka utulamba mose mucalo ca Egipti . ¹⁸Bashin'ganga bali mukweshu mufya bushing'anga fyabo ukufukila utulamba balifililwe. Kwali utulamba pabantu napa finama . ¹⁹Ilyo bshinganga balandile kuli Farao ati " Uyu emunwe wakwa Lesa " . Nomba umjutima wakwa Farao walikosele ena alikaninine ukumfwa kuli bena . Ici cali ngafintu Yahweh alandile ati efyo akacita . ²⁰Yahweh alandile kuli Mose , " Ukeme ulucelocelo nokwiminina kuntanshi ya kwa Farao elo naena akalaya kumulunga .Sosa kuli ena, ' Yahweh asosa ati " Lleka abantu bandi baye nokuya ntatakula nebo. ²¹Nomba nga webo tawakaleke abantu bandi baye , Nebo nkatuma umukuni wabalunshi muli webo , mubabomfi bobe , namubantu bobe bonse , namukati kamayanda yenu . Mumayanda yabena Egipt mukafwila balunshi napamishilipene apo beminina pakaba umkuni wabalunshi . ²²Nomba pali bulya bushiku nkondapa icalo ca Goshene ukuba icaibela , ne calo ico abantu bandi bali mukwikalamo .elo ati tamwakabe balunshi mulya . Ici citika elo mwebu mukeshiba ati nebo nine Yahweh mukati kaici calo . ²³Nebo nkacishanya pakati kabantu bandi na bantu bobe . Ici cilangililo camaka yandi cikabako mailo. " ²⁴Yahweh acitile ici, mwaishile umukuni wabalunshi uwafina mun'ganda ya kwa Farao namukati kamayanda yababomfi bakwe. Ukupitilila monse mucalo ca Egipti , ne calo calyonaike pamulandu wamukuni waba lunshi. ²⁵Farao aitle Mose na Aarone nokulanda ati ,Kabiyeni kepaileni Lesa wenu ilambo mi calo cenu . " ²⁶Mose alandile ati "Tacili icisuma kuli fwebo ukucita ici ; pantu ilambo tulecita kuli Yahweh Lesa wesu cintu cimo icamuselu kubena Egipti . Ngatwacita icisuma ilambo mumenso yabo ati camuselukubena Egipti , bena tabakatupoke fwebo amabwe . ²⁷Awe ulu lwendo lwunshiku shitatu mumutengo ulutuli mukupanga , mukuyapela Yahweh Lesa wesu ,ngefdyo fwebo atukonkomeshe . " ²⁸Farao alandile ati "Nebo nkamishumisha mwebu ukuya nokuya ipaipala Yahweh Lesa wenu ilambo mumutengo , nomba mwebu tamufwile ukuya ukutali sana . Nebo mumpepeleko. ²⁹Mose alandile ati , "Elo bwangu epo nebo nshilaya ukufuma kuli mwebu , Nebo nkamipepela kuli Yahweh ati umukuni wabalunshi bafume kuli mwebu , Farao , nababomfi benu nabantu benu mailo . Nomba mwebu tamulingile ukubwekeshapo ukubepa nakabili kukuleka abantu besu ukuya kukwipaila yawe ilambo. " ³⁰Mose afumine kuli Farao nokuyapela kuli Yahweh . ³¹Yahweh alicitile fintu mose amwipwishe; naena alifumishapo umukuni wabalunshi ukufuma kuli Farao ,pababomfi bawe, napabantu bakwe . Takwashele nangu umo . ³²Nomba Farao akoseshe umutima napli ishinshita, naena talekele abantu ukuya.

Chapter 9

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati , "Kabiyeni kuli Farao nokumweba wena, 'Yahweh Lesa wa ba Hebere , asosele ifi ;Leka abantu bandi baye elo baye ntatakula nebo." ²Nomba ngawebo wakanaukuti bena baye, ngawebo nanomba ulimkubaleka bena kumuma , ³Nomba ukuboko kwakwa Yahweh kukuba pa fitekwa fyobe ifili mumpanga nefili muli bakabalwe ,mumpunda, mungamali , na mumaombe , namumikuni, nafyo fikakwata icikuko camalwele icabipa. ⁴Yahweh akondapa impanga shabena Isreale napabena Egipti pakaba pakaba ukulekana , takwakabe inama nangu imo iya bena Isreale iikafwa. ⁵Yahweh napima inshita ; ena alandile ati , "Nimailo elo Ena akacite ififintu mu calo. " ⁶Yahweh alicitile ici ubushiku ubwakonkolepo ; Impanga shonse ishabena Egipti shalifwile , nomba tapali inama nangu imo iya bena Israele iyafwile tapali nangu imo. ⁷Farao alifwailishe , kabili,moneni ,tapali inama nangu imo iya bena Isreale iyafwile. Nomba umutima wakwe wali uwakana ukunakila, elo ena talekele abantu ati baye. ⁸Nomba Yahweh alandile kuli Mose nakuli Aarone, Buleni imile yamwibingu mwisushe mumunwe yenu . Webu , Mose , upose iyi mile mumulu ilyo Farao alimukulolesha. ⁹Nalo lukaba ulukungu ulisuma pa calo conse icabena Egipti. Nato tukaleta utupute notulonda utu kapona pabantu napanama mu calo conse icabena Egipti. " ¹⁰Elo Mose na Aarone babulile imile yamwilungunokwiminina kuntanshi yakwa Farao. Nomba Mose aposele imile mumulu. Nemile yalimukuleta utupute notulonda utwaponene pabantu napanama. ¹¹Bashing'anga bali mukufilwa ukwiminina na Mose pamulandu watupute , pantu utupute twali pali bena napali bonse abena Egipti . ¹²Yahweh alimukukosha umutima wakwa Farao , elo Farao talimkumfwa kuli Mose na Aarone . Ici cali ngefyo Yahweh alinalanda kuli Mose ati Farao efyo akacita . ¹³Nomba Yahweh alilandile kuli Mose ati , 'Ukashibuke ulucelo ,ukeminine kuntanshi yakwa Farao , nokumweba ati "Yahweh Lesa waba Hebere, asosa ifi ; " Leka abantu bandi baye elo ati bayentatakula nebo. ¹⁴Pali ishinshita nebo nkatuma icikuko pali webo wine wemwine, pa babomfi bobe , napabantu bobe , elo ati webo wishibe ati takuli uwabananebo pano pesonde ponse. ¹⁵Palinomba nebo ndetambalika jukuboko kwandi pali webo nokwikata abantu bobe kubulwele , nawebo ukufuma mu calo . ¹⁶Nomba nipamulandu uyunebo nkasuminishisha webo ukupusuka ; Nimukuti webo inkulange amaka yandi , elo ati ishina lyandi lishimikwi ukupulamo mwisonde lyonse . ¹⁷Webo nanomba uli mukuimya pabantu bandi kukukana baleka baye. ¹⁸Umfwa! Mailo pali ishi shinta nebo nkaleta imfula iyamwela uwakosa,iishabala aimoneka mu Egipti ukufuma ubushiku bwakutampa ukufika na lelo . ¹⁹Ililine nomba , tuma abaume nokulonganika impanga shobe nafyonse webo wakwata ifili mumpanga pa cifulo icisuma . umuntu onse nenama yonse iili mumpanga necintu tabaetele mumushi -imfula ikaloka panshi pali bena , nabo bakafwa . ²⁰Nomba ababomfi bakwa Farao abo abasumine abasumine imbila yakwa yahweh

baangufyenye ukuleta ababomfi babo nempanga mung'anda. ²¹Nomba abo abashabulile imbila yakwa Yahweh mukaskamana bashileababomfi nempanga mumpanga. ²²Nomba Yahweh atile kuli Mose, "Tambalika ukuboko kobe ukullosha mumulu elo kukaba imfula mu calo ca Egipti, napabantu, napanama ' napa filimwa fyonse ifili mumpanga ukupulamofye namucalo conse ica Egipti. ²³Mose atambalike inkonto yakwe ukullosha mumulu, na Yahweh atumine ukubulukuta kwamfula, ukumyanshya panshi. Ena pamo alilokeshe imfula pa calo ca Egipti. ²⁴Elo kulya kwali imfula nokumyanshya ukusankana nemfula, iyabipisha, iyakweba ati takwabalile akuba mu calo conse ica Egipti ilyo kwabako umutundu. ²⁵Ukupulafye mucalo conse ca Egipti, imfula yaumine ifintu fyonse mumpanga, fyonse na bantu nenama. Iyi yaumine ifilimwa fyonse mumpanga nokuputule ifimuti fyonse. ²⁶Mwekafye mucalo ca Goshene, mulya abena Isreali bali mukwikala, mulya tamwali imfula. ²⁷Nomba Farao alitumine abantu abakuyaita Mose na Aarone. Ena alandile kuli bena ati, "Nebo nimembuka muli shino nshita. Yahweh mulungami, Nanebo nabantu bandi tuli babi. ²⁸Pepa kuli Yahweh, pantu amaka yakupanta nemfula kwacilamo. Nebo ndemileka mwebo muya, tamwaikale kuno kabili. ²⁹Mose alandile kuli wena ati, "Ililinefye nalafuma muno mumusumba, Nebo ndesalanganya iminwe yandi kuli Yahweh. Ukubulukuta kuleleka, nakabili takwakabe imfula nakabili. Muli iinshila mwebo mukeshiba ati umulu wakwa Yehweh. ³⁰Nomba kuli mwebo nababomfi benu, Nebo ninjishiba ati mwebo mucilifye abashilecina Yahweh Lesa. ³¹Ililine kolokondwe na barle alyuminwe, pantu na barle alikulile mukumfwa nakolokondwe alifumishe ifitutu. ³²Nomba ingano namasaka tafyauminwe pantu fyalisabo fyakukokola ukupya. ³³Ilyo Mose ashile Farao nomusumba, asalangenye amaboko yakwe kuli yahweh; ukubulukuta nokuloka kwa mfula tayishile mukuloka nakabili. ³⁴Ilyo Farao amwena ati imfula yaosa nafilika. Ena alibekeshapo ukbembuka napeka nokukosha umutma wakwe pamo nababomfi bakwe. ³⁵Umutima wa kwa Farao wali uwakosaesha, elyo ena alikene ukleka abana ba kwa Israele ukuya. Iyi yali ninshila iyo Yahweh alandile kuli mose ati Farao alinokucita.

Chapter 10

¹²Yahweh alandile kuli Mose ati, "Kabiye kuli Farao, pantu Nebo ninkosho mutima wakwe, no waba bomfi bakwe. Nebo ninciteci mukulanga ifipsha mano nefya maka yandi muli bena. Nebo pamo ninciteci elo nti mwebo mukaleeba abana benu nabenshikulu benu ifi fintu Nebo nacita, ifyo Nebo nacushishe abena Egipti, ne fyo Nebo naba pele ifipsha mano ifya maka yandi muli bena. Muli iyi nshila mwebo muli nokwishiba ati, Nebo nine Yahweh. ¹³Elo Mose na Aarone baile kuli Farao no kulanda kuli ena ati, "Yahweh, Lesa wa baHebere, asosa ifi: 'Nililali webo ukafishapo ukukana nokuba uwanakila ku ntanshi yandi? Leka abantu bandi baye elo ati baye no kuntatakula nebo. ¹⁴Nomba nga webo wakana ukuleka abantu bandi baye, umfwa, mailo Nebo nkaleta makanta mu calo cobe. ¹⁵Ena akafimba pamulu wa mushili elo ati takwakabe nangu umo uukamona isonde. Ena akalya fyonse ifya shelepo pali fyone ifya puswike ku mfula yabipa. Ena pamo akalya ifimuti fyonse ifili mukumena kuli mwebo mu mpanga. ¹⁶Ena akesula na mu mayanda yenu, na muli ayo yonse yaba bomfi benu, na muli ayo yonse aya bena Egipti- ifintu fimo ifyo bashinwe nangu ni bashikulu wenu taba balile ukumona, nangu cimo cintu taba mwene ukufuma pakutendeka lintu bali panwe sonde ukufika pali buno bushiku. ¹⁷Ababomfi bakwa Farao balandile kuli ena ati, "Ninshita nshi uyu muntu akaleka ukuba iciteyo kuli fwebo? Leken abena Israele baye elo ati baye batatakule Yahweh Lesa wabo. Bushe mwebo tamulailuka ati Egipti alyonaika?" ¹⁸Mose na Aarone bali ba bwesesheshe peka kuli Farao, uwa landile kuli bena, "Kabiye katatakuleni Yahweh Lesa wenu. Nomba bantunshi ba kaya?" ¹⁹Mose alandile ati, "Fwebo tukaya notwana twesu, na ba kote besu, na bana abaume, na bana besu abanakashi. Fwebo tukaya ne mikuni yesu, na maombe yesu, pantu fwebo natukwata umutebeto wa kwipaila Yahweh. ²⁰Farao alandile kuli bena ati, "Na Yahweh icine cine abe na mwebo, nga Nebo lyonse na leka mwebo muye na bana benu abanono kabiye. Moneni, mwebo na mu ububi mumano. ²¹Awe! kabiye, pamo nga baume abali muli mwebo, no kuya tatakula Yahweh, pantu ici eco mwebo muli muku fwaya. ²²Nomba Mose na Aarone bali bafumishe ku cinso cakwa Farao. ²³Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "Tambalika ukuboko kobe pa calo ca Egipti kuli makanta, no kweba ati ekate icalo ca Egipti no kulya ifyo balima fimo, ifili fyonse ifyo imfula yabipa ya shile. ²⁴Mose atambalike ku nkonto yakwe pa calo conse ca Egipti, na Yahweh aliletele umwela waku kabanga pa calo conse mu kasuba no bushiku. Ilyo cali ulucelo, no mwela waku kabanga wali letele na makanta. ²⁵Na makanta aile pula monse mu calo ca Egipti nao awile monse mu fiputulwa fya uko. takwatalile akubako icikunka na makanta icaba uyu musango mu calo, na panuma takwakabe uwaba ngo yu. ²⁶Nao akupile pamulu wa calo conse elo ati pali fitile. Ali liile nefyalimwa fyonse ifya mucalo na fyonse ifisabo ifya ku fimuntu filya imfula yabipa yashile. ukupita mucalo conse ca Egipti, takwali ica mena nangu cimo icashalepo, nangu cimuti nangu cintu calimwa ica mumpanga. ²⁷Nomba Farao bwangu bwangu aitile Mose na Aarone no kulanda ati, "Nebo ni membuka na peka kuli Yahweh Lesa wenu na peka kuli mwebo. ²⁸Nomba elyo, ndekeleleni ulubembu lwandi shino nshita, no kupepa kuli Yahweh Lesa wenu ati ena afumyepo imfwa pali nebo. ²⁹Elo Mose aile ukufuma kuli Farao no kupepa kuli Yahweh. ³⁰Yahweh aliletele umwela uwakosa uwaku masamba uwa imishe makanta nokuya mutwala ena mu cimana ca matete; ta mwashele nangu ni makanta mu citungu ca Egipti. ³¹Nomba Yahweh alimukukosha umutima wakwa Farao, na Farao talekele abena Israele ukuya. ³²Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "Tambalika kukuboko kobe kulole mumulu, elo ati pabe ukufika ponse pa calo ca Egipti, ukufita ukwa kwebo ati teti baitonye. ³³Mose alitambalike ku kuboko kwakwe ukulola mu calo conse ca Egipti pa nshiku shitatu. ³⁴Nangu umo tamwene umubiye iyo; nangu umo tashile umushi wakwe pa nshiku shitatu. Nangu ca lifyo abena Israele bonse bali kwete ulubuto muncende muntu bali mukwikala. ³⁵Farao aitile Mose no kulanda ati, "Kabiye katatakuleni Yahweh. Ne

ndupwa shenu shiye namwebo, nomba imikuni yenu na maombe fyena mushe panuma." ²⁵Nomba Mose alandile ati, "mwebo pamo muli nokutupela inama ishakupaye lambo ne fyakuninika elo ati tukaye ipaila yena kuli Yahweh Lesa wesu. ²⁶Ne fitekwa fyesu filingie tukaye nafyena pamo: takuli nangu libondo lya fyena ili nokushala kunama, pantu fwebo tuli nokuyasenda ku kutatakula Yahweh Lesa wesu. Pantu fwebo tatwishibe fintu tukaya tatakwilako Yahweh mpaka tukafike kulya." ²⁷Nomba Yahweh aali mukukosha umutima wakwa Farao, na ena tali mukufwaya ukuleka bena baye. ²⁸Farao alandile kuli Mose ati, "Kabiyeni fumeni kuli nevo! ucenjele pamulandu wa cintu cimo, na webo taumfwile ukumona nevo na peka, pantu pa bushiku webo ukamona impunda yandi, webo uli nokufwa." ²⁹Mose alandile ati, "webo we mwine wailandila. Nebo nshakamone impumi yobe napeka."

Chapter 11

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "kulya kushele icinkunka cimo ico Nebo nkaleta pali Farao napa Egupti, panuma yaifyo, ena akaleka mwebo ukuya ukufuma pano. Ilyo ena akapwililisha ukuleka mwebo ukuya, ena kakmifumya mwebo ukupwililisha. ²Sambilisha abantu ati umwaume onse no mwanakashi ena epushe ku mwaume no mwanakashi kumwina mupala mano wakwe ukwa shima insalu ya Silfere ne nsalu ya golde. ³Nomba Yahweh alikwete ukupela abena Israele ubukankala mu menso yabena Egupti. Nangu cali ifyo, Mose ali umuntu umukankala mu menso ya babomfi bakwa Farao na mubantu bamu Egupti. ⁴Mose alandile ati, "Yahweh asosele ifi pakatika bushiku Nebo ndeya pita mukati ka Egupti. ⁵Umwana wantanshi onse mu calo ca Egupti ali no kufwa, ukufuma fye pa mwana webeli wakwa Farao, uwaikala pa citebe cakwe, ku mwana we beli lya musha umukashana uuli kunuma ya libwe ilya kupelelapo, na kwibeli lyonse ilya nama. ⁶Nomba kukaba no kulila ukukulu ukupula mucalo conse ca Egupti, ukushakabale akubako na peka. ⁷Nomba nangu ni mbwa taya kacite icibi ukulola kuli onse umuntu umwina Israele, nokulola nangu niku muntu nangu niku ciswango. Muli iyi nshila mwebo mu keshiba ati Nebo ndefundisha abena Egupti na bena Israele ukubalekanya. ⁸Ababomfi benu bonse, Farao, bakakoka kuli nevo nokuwa panshi kuli nevo. Bena bakasosa ati, 'Kabiyeni, mwebo na bonse abantu abakonka webo!' Panuma yaifyo Nebo nkaya nkafumepo." Nomba ena alifumine nokuya ukufuma kuli Farao ne cipyu icikulu. ⁹Yahweh alandile kuli Mose ati, "Farao takomfwe kuli webo. Iyi efyo ati Nebo nkacita ifintu ifyakupapa mu calo ca Egupti. ¹⁰Mose na Aarone bacitile ifi fyonse ifya kupapa ku menso yakwa Farao. Nomba Yahweh alimukosha umutima wakwa Farao, na Farao talekele abantu bakwa Israele ukuya ukufuma mu calo cakwe.

Chapter 12

¹Yahweh alandile kuli Mose na Aarone mu calo ca Egupti, ena alandile ati, ²"Kuli mwebo, uno mwenshi ulebo wakutampa kwa mwenshi, nomwenshi wa ntanshi uwa mwaka kuli mwebo. ³Webe no lukuta lwakwa Israele, 'Napa bushiku bwalenga ikumi ubwa uno mwenshi bafwile cila lupwa babule umwana wa mpanga nangu umwana wa mbushi kuli bena, cila ng'anda bacite ifi, impanga cila ng'anda yaba shibo. ⁴Nga ing'anda yaba shibo ili iinono kukupela impanga, umuntu no mwinshi uwa konkapo umwina mupalamano babule impanga nangu imbushi umnani naco cikabe cisuma ku mpendwa ya bantu. Cikabe cisuma kuli onse ukalya, elo bali nokubula umnani uusuma ukukumana nemilile yabo bonse. ⁵Inpaanga yenu nangu imbushi ilingile yaba iisuma iya bula akalema, iilume iya mwaka umo. Mwebo muli nokubula imo iya mpanga nangu imbushi. ⁶Mwebo mulingile ukuisunga ukufika pa nshiku ikumi limo nashine isha ulya mwenshi. Nomba ulukuta lonse lwa kwa Israele ba fwile baipaya ishi nama ku cungulo. ⁷Mwebo muli nokubulapo nomulopa noku ubika ku fimuti fibili ifya mwinshi uku no ku napa mulu wa mwinshi wa mwalo uwa ng'anda umo mukalalila uyu munani. ⁸Mwebo muli nokulya uyu munani bulya bwine bushiku, panuma intanshi namoca pamulilo. Mukailile kumikate iishatutumuka, nakumisalu iyalula. ⁹Mwikailya iibishi nangu iyaipikwa mu menshi. Kanofye iya ocewa ku mulilo pamo no mutwe wakwe, amolu ne filundwa fya munda. ¹⁰Mwebo tamufwile mwafisunga nangu cimo ukufika mailo ulucelo. Mwebo mufwile mwa oca fyonse ifyashalapo ukufika ulucelo. ¹¹Ifi efyo mwebo muli nokulya ici: ne mishipi namu kaka mumisana yenu, ne nsapato shenu ku makasa yenu, ne nkonto yenu muminwe yenu, Mwebo mufwile ukulya ici bwangu bwangu. Ici cakucilila cakwa Yahweh. ¹²Yahweh asosele ifi: Nebo nkaya pita mukati ka calo ca Egupti muli bulya bushiku no kwipaya ibeli lyonse lya bantu ne lya nama mu calo ca Egupti. Nebo nkaleta nobupingishi pali tulesa utwa mu Egupti. Nebo nine Yahweh. ¹³Umulopa ukaba cilangililo pama yanda yenu mu kwisa kwandi kuli mwebo. Ilyo nevo namona mulopa, Nebo nkapita pali mwebo ilyo nkalaipaya mu calo ca Egupti. Ici cinkunka taca kese pali mwebo no konaula mwebo. ¹⁴Ubu bushiku bu kaleisa ubwa kwibukisha kuli mwebo, ubo mwebo muli no kusunga ngo bwelambo kuli Yahweh. Cakwi bukisha ce funde kuli mwebo, monse mubantu benu kunkulo shenu, ati mwebo muli nokusunga ubu bushiku. ¹⁵Mwebo mukalye buleti uushabamo icitutumushi munshiku cine lubali. Napa bushiku bwa ntanshi mwebo mukafumyepo icitutumushi muma yanda yenu. Uuli onse ukalya umukate uwatutumushiwa ukafuma pa bushiku bwantashi ukufika pa bushiku bwa cine lubali, uyo muntu muka mufumye mu bena Israele. ¹⁶Na pa bushiku bwantanshi kulya kukabe ukupatululwa kwa kuli nevo ukwa lukuta, napa bushiku bwa cine lubali nako kukaba ukukolongana kumo kwine ngoku. Tamuli kubombamo umulimo nangu umo muli ubo bushiku, kano fye uwa kwipika ifya kulya kuli onse. Wene emulimo uka bombamo kuli mwebo. ¹⁷Mwebo muli nokusunga imiteto ya mikate uushatutumuka pantu nipali ubu bushiku ilyo Nebo nafumishe abantu benu, amabumba yamaka kuma bumba yamak, ukufuma mu calo ca egupti, Elo muli nokusunga ubu bushiku ukupula mukati ka bantu benu kukulo shenu. Ici cikabe lyonse lifunde kuli mwebo. ¹⁸Mwebo muli nokulya umukate uushatutumushimuka ukufuma ku cungulo ca nshiku ikumi limo na shine mu bushiku

bwaku balilapo bwa mwenshi uwa mwaka, ukufika ku cungulo ca bushiku bwalenga amakumi yabili-nabumo bwakubalilapo ubwa mwenshi.¹⁹ Muli ishi nshiku cine lubali, tamufwile mwasanga icitutumushi muma yanda yenu. Uuli onse ukalya umukate uwa pangwa ku citutumushi ali nokufumishiwa ukufuma mumishi ya kwa Israele, nangu ulya muntu wa mu calo cimbi nangu umuntu umo uwa fyalilwa mu calo cenu.²⁰ Mwebo muli nokulya ifisha pangwamo ne citutumushi. Konse uko mwebo mwikala, mwebo muli nokulya umukate uusha pangwamo ne citutumushi.²¹ Nomba Mose aitile aba kalamba bonse bakwa Israele nokulanda kuli bena ati, "kabiyei nokusala utwana twa mpanga utusuma ukulya pamo ne ndupwa shenu nokwipaya icakucilila celambo.²² Nomba buleni kamupo ka esobu nokukatuka mu mulopa ulya uli mu kabeseni. Mukaane no mumulopa uuli mu kabesini pa mulu wa mwalo wa pa mwinshi elyo na ku fimuti fibili ifya mumbali ya mwunshi. Nangu umo pali mwebo ekafuma panse pa mwinshi wa ng'anda yakwe ukufika mailo ulucelo.²³ Pantu Yahweh ali no kupitamo ukupulamukati ukuma abena Israele. Ilyo Ena akamona umulopa pa cimuti ca pa mulu wa mwinshi na pali fibili ifya mumbali wa mwinshi, Ena akapitilila umwinshi wenu no ku kana suminisha ukonaulwa ukwisa mu ma yanda yenu ku kuma mwebo.²⁴ Mwebo muli nokusunga ici cintu. Lyonse ici cikabe kuli mwebo ifunde na ku fikolwe fyenu.²⁵ Ilyo mwebo mukengila mu calo ico Yahweh ali no kumipela mwebo, nga elo Ena alaile ukucita, mwebo muli nokusunga ici ukubomba ukumau tatakula.²⁶ Ilyo abana benu mwebo bakamipusha, 'Bushe uku kubomba kwa kutatakula kulolele mwi?'²⁷ Nomba mwebo mukasose ati, Ili lilambo lyakucilila kuli Yahweh, pantu Yahweh alipitilile pama yanda ya bena Israele mu Egupti ilyo Ena aali mukuma abena Egupti. Ena ali pokolwele ama yanda yaba shifwe ukuba aya kaele." nomba abantu bali mukukontama panshi noku tatakula yahweh.²⁸ Abena Israele balile nokucita filya fine yahweh akwete ukukonkomesha Mose na Aarone.²⁹ Ici cali citike pa kati kabushiku ati Yahweh na uma yonse ama beli mu calo ca Egupti, ukufuma pa we beli wakwa Farao, uwa ikala pa citebe cakwe, ku we beli lya muntu uuli mu cifungo na kwi beli lyonse ilya fitekwa.³⁰ Farao alishibwike ubushiku-ena, na bonse aba bomfi bakwe, na bonse abena Egupti. kulya kwali ukupunda kwa kulila ku kalamba mu Egupti, pantu takwali ing'anda umo umushalimo nangu umo uwafwa.³¹ Farao aitile Mose na Aarone ubushiku nokulanda ati, "Imeni, imeni fumeni mukati ka bantu bandi, mwebo na bena Israele. kabiyei, katatakuleni yahweh, elo mwebo mulandile ukufwaya ukucita.³² Buleni imikuni yenu na maombe yenu, ifyo mwebo mu landile, nokuya, na pamo mumpale."³³ Abena Egupti bali mukwangufyanya uku kulu ukutuma bena ukufuma mu calo, pantu balandile ati, "Fwebo bonse tulefwaya."³⁴ Elo abantu babulile umufuba wabo uwabula ukubikamo icitutumushi. Na mabeseni yaku kandwilamo yabo yena bwangu bali naba yakaka munsalu shabo nokuyabika pa mabeya yabo.³⁵ Nomba abantu abena Israele bacitile ifyo Mose abebele bena. bale ipusha abena Egupti insalu sha Silfere nensalu sha golde, nefya kufwala.³⁶ Yahweh acitile abena Egupti ubulile ubwa kusekesha abena Israele. Elo abena Egupti bena bapele fyo ifyo babepwishe ukubapa. Muli iyi nshila. abena Israele basendele abena Egupti.³⁷ Abena Israele bali mukwenda ukufuma ku Ramesese ukuyafika ku Sukote. Impendwa yabo yali 6000,000 bonse abaume abali mukwenda pama kasa, ukulundapo abanakashi na bana.³⁸ Naba patankana nabo pamo baile pamo nabo, pamo ne mikuni yabo na maombe, impendwa iikulu iya fitekwa.³⁹ Bena bapangile umukate uwa bulamo icitutumushi mu mufuba ulya baletetele ukufuma mu Egupti. Wena wali uwa bulamo icitutumushi pantu bena bali bafumishe ukufuma mu Egupti nabo bali fililwe ukuwayawaya ukweba ati ba pekanye ifya kulya.⁴⁰ Abena Israele baikela mu Egupti pa myaka 430.⁴¹ Na pakupwa kwa myaka 430 muli bulya bwine ubushiku, ibumba ilikalamba lya bamaka lyonse lyakwa Yahweh lyaliile ukufuma mu calo ca Egupti.⁴² Ubu bwali bushiku ubo baleenda ukwa bula ukwikala, pantu Yahweh bena abafumishe ukufuma mu calo ca Egupti. Ubu bwali bushiku bwa kwa Yahweh ubo bali nokusunga kuli bonse abena Israele ukupula muli bonse abantu bakwe ku nkalo shabo.⁴³ Yahweh alandile kuli Mose na Aarone ati, "Cino ecipope ica kucilila: Takuli uwaku calo cimbi uwa kukuma ku cakulya ici.⁴⁴ Uuli onse, umwina Israele onse umusha, uwa shitiile ku ndalama, ali nokulye ci panuma mwebo ena na mu muputula inkanda yapa lutwe lwa bwaume.⁴⁵ umweni no mubomfi wa kulipila tabalingile ukulya icakulya icili conse.⁴⁶ Icakulya cili nokuliwafye mu ng'anda imo fye.mwbo tamuli nokusendamo umunani ukufumisha kunse ya ng'anda mwebo tamuli nokutoba ifupa lya ici.⁴⁷ Abekala calo bakwa Israele balingile basunga uyu mutebeto.⁴⁸ Nga umweni ekala pali mwebo nao alimukufwaya ukusunga ica kucilila kuli Yahweh, bonse balupwa lwakwe baume bali nokuputulwa inkanda shapalutwe lwabwaume. Nomba ena kuti aisa nokusunga ici. Ena akasaba pamo nga bantu abo abafyalilwa mucalo. Umuntu uushiputulwe inkanda yapatutwe lwabwaume tali nakulyako icakulya conse.⁴⁹ Amafunde yakabe yamo yene na kuli bonse abana bamuli cino calo naku mweni uuli mukwikala na mili mwebo bene."⁵⁰ Elo abena Israele bonse bacite ifya lingana ngefyo Yahweh akonkomeshe Mose na Aarone.⁵¹ Caishile nomba pali bulya bwine bushiku Yahweh ali letele Israele ukufuma mu calo ca Egupti ne bumba lyakwe lya bamaka ili kalamba.

Chapter 13

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, ²" Kuli nebo umpatwileko ibeli lyonse libe ilya mushilo, ibeli lyonse ilyaume mukati ka bena Israele, bonse pamo mu bantu na mu nama. Yonse amabeli yabe kuli nebo."³Mose alandile ku bantu ati, "Iteni ubu bushiku mu mano, ububushiku ubo mwebo mwaishile ukufuma mu Igupti, ukufuma mu ng'anda ya busha, na ku kuboko kwa kwa Yahweh ukwa kosa amiletele mwebo ukufuma ukwisa kuli ino ncende. Takuli umukate ulimo icitutumushi ukweba ati bakalye. ⁴Mwebo muli mukuya ukufuma mu Igupti pali buno bushiku, umwenshi wa Abibu. ⁵Lintu Yahweh mwebo akamileta muchalo ca mwina Kanaani, Hiti, Amore, Hibi, Yebushi, icalo ico ena alapile ku fikolwe fyenu ukupela mwebo, icalo icili mukufumya umukaka no buci-nomba mwebo muli nokusunga uyu mulimo wa tatakula

mulu uno mwenshi.⁶Pantu mu nshiku cinelubali webo mulu no kulya umukate umushili icakututumusha; na pabushiku ubwa lenga cinelubali ku kaba ilambo lya mucinshi kuli Yahweh. ⁷Umukate umushili icakututumusha wena bakaulye monse munshiku cinelubali; takuli mukate uulimo icakututumusha ukumoneka mukati kenu. Takuli icitutumushi ukweba ati cikamoneke mulu mwebo namulu onse uwa mumimpaka yenu.⁸Pali bulya bushiku webo ukasose kubana bobe, 'Ni pamulandu waico Yahweh atile kuli nevo ilyo nevo naishile ukufuma mu Igipti.' Ici cikaba kuli webo cakukwibukisha pakuboko kobe, ne cakukwibukisha pampumi yobe. ⁹Ici eco amafunde yakwa yahweh yakabe mukanwa kobe pantu ukuboko ukwamaka Yahweh amiletele mwebo ukufuma mu Igipti. ¹⁰Eico mwebo mulu nokusunga amafunde na kunshita ishalinga ukutula kumwaka no mwaka.¹¹Ilyo Yahweh mwebo amiletele mu calo ca kanaani, elo ena ali lapile kuli webo na ku fikolwe fyenu ukucita, ilyo ena apele icalo kuli webo. ¹²Webo ufwile ukupatulula kuli Yahweh ica ntanshi ca mwifumo yonse. Fyonse ifya mabeli yantanshi yamau nama ifitume, fyena fikabe fyakwa Yahweh. ¹³Lyonse beli ilya mpunda webo ukalishite ukubweshwa kumukuni. Nga webo wakana ukushita ukabweshwa, nomba webo ufwile ukamokole umukoshi wakwe. Nomba umo uwa mu mabeli ayaume ayali yonse aya mubana bobe abaume-webo ufwile webo wayashita ukuya bwesha.¹⁴Ilyo umwana obe umwaume webo akakwipushe kuntashi. 'Nge ci calola mwi?' nomba webo ukamwebe ena, Cali ni kukukosa kwa kuboko kuntu Yahweh atuletele fwebo ukufuma mu Igipti, ukufuma mu ng'anda ya busha. ¹⁵Ilyo farao inkosa mutwe akene ku kuleka fwebo ukuya, Yahweh aipeye amabeli yonse mu calo ca Igipti, yonse amabeli ya bantu na mabeli yonse aya nama. Nipali ici nevo mdi mukwipaila Yahweh ibeli lyonse ilyaume ilya nama yonse, na cinshi nevo ndeshitila ukubweshwa ibeli lyonse ilya mwana wandi umwaume. ¹⁶Ici cikesaba ica kwibukisha pa maboko yobe, ne cakwibukisha pa mpumi yobe, pantu cali ku kukosa kwa kuboko Yahweh atufumisha fwebo ukufuma mu Igipti.¹⁷Ilyo Farao alekele abantu baye, Lesa tabatungulwile bena munshila ya mu calo caba Pelishiti, nangu ati cilya calo cali mupepi. Pantu Lesa alandile ati, "Limbi abantu kuti baalula amano yabo ilyo bamona ukulwa na bena ba bwelelamo ku Igipti." ¹⁸Elo Lesa atungulwile abantu ukushinguluka monse mu matololo ukufika kuli bamba wa matete. na bena Israele bailepituka ukutula ku calo ca Igipti abamaka ku kulwa.¹⁹Mose abulile amafupa yakwa Yosefe pamo nayo, pantu Yosefe apangile abena Israele ubunte ukulapa nokulanda ati, "Lesa cine cine webo akakupokolola, na mwebo mufwile mwa senda konse amafupa yandi pamo namwebo." ²⁰Abena Israele bali mukwenda ukufuma ku Sukote nokuya tusha pa Etamu ku lutwe lwa matolo. ²¹Yahweh aile pantanshi yabo mukasuba icakwikatilila ce kumbi ica kubatungulula bena munshila. Mubushiku ena aleya mu cakwikatilila ica mulilo ukupela bena ulubuto. Muli iyi nshila bali mukwenda akasubanobushiku. ²²Yahweh tali mukufunyapo pantanshi yabantu inshita shakasuba ica kwikatilila ce kumbi nangu inshita shabushiku icakwikatilila ca mulilo.

Chapter 14

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, ²"Sosa kubena Israele ati bafwile baluluke nokwisa panga insakwe pantanshi ya Pi Hahirote, pankati ka Migidole ne cimana, pantanshi ya baali-sefone, Mwebo mule panga insakwe apatungatene tubali ne cimana Pi Hahirote. ³Farao akasosa pamulandu wa bena Israele ati, 'Bena bali mukulumba fye mu calo. Na matololo naya besalila mukati pali bena. ⁴Nebo ndimukukosha umutima wakwa Farao, na ena ali no kubakonka bena. Nebo nkalanga ubucindami pamulandu wakwa Farao na bonse abashilika bakwe. Abena Igipti bakeshiba ati nevo nine Yahweh." Elo abena Israele bacitile insakwe elo ngefyo baibelwe. ⁵Ilyo imfumu ya Igipti ba yebele ati abena Israele naba fyuka, na mano yakwa Farao na babomfi bakwe yali pilibwike kuli abo bantu. ba landile ati, "cinshi fwebo twa cita? Fwebo twaleka abena Israele ukuya ukufuma mukutubombela fwebo." ⁶Nomba Farao abulile iceleta lyakwe nokulipekanya nokubula abashilika bakwe pamo na ena. ⁷Ena abulile amaceleta aya salalwa imyanda mutanda na yonse amaceleta ya bena Egupti, na babuteko pali yonse yene. ⁸Yahweh aali mukukosha umutima wakwa Farao, imfumu ya Egupti, ne imfumu yakonkele abena Israele. Nomba abena Israele balimukufuma mukutumpuka. ⁹Nomba abena Egupti bena bali mukubakonka, pamo naba kabalwe bonse na ma celeta, na bantu bakwe aba pali bakabalwe, na bashilika bakwe. Nabo abena Israele bali na bekala naba panga insakwe mupepi ne cimana apalungatana na Pi hahirote, pantanshi ya Beal-sefone. ¹⁰Ilyo Farao aishile palama, abena Israele bali mukulolesha nabo cali bapeseshe amano, Abena Egupti baali mukwenda balebakonka bena, nabo bali mukutina sana. Abena Israele baali mukulila sana kuli Yahweh. ¹¹Nabo balandile kuli Mose ati, "Ni pa maulandu wakubulwa mipolo mu Egupiti, eco mwebo mwatuletele munshila ukwisa fwila mu matolo? Cinshi mwatucushishefi, ukutuleta fwebo ukufuma mu Egupti? ¹²Teici ico webo fwebo twakwebele mu Egupti? Fwebo twalandile kuli webo ati, 'Tuleke fwebo fweka, elo fwebo kuti twabombela abena Egupti.' Kuti caba icisuma kuli fwebo uku bombela bena ukucila ukufwila mumatololo." ¹³Mose alandile ku bantu ati, "Mwiba no mwenso. Iminineni ndi no kumona ukupokolola kuntu Yahweh alacita kuli mwebo ilelo. Pantu mwebo tamwakabamonepo napeka abena Egupti bantu mwebo mulemona ilelo. ¹⁴Yahweh alemilwila mwebo, na mwebo mulu nokuba abaiminina ndi." ¹⁵Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "cinshi webo, Mose, uli mukutwalilila ukulilila ukufuma kuli nevo? Eba abena Israele ukuti baye kuntanshi. ¹⁶Imya pamulu inkoto yobe, tambalika ukufuma ku kuboko kobe pacimana nokupatukanya pabili, elo ati abantu abena Israele bena baye ukupita pacimana pamushili uwauma. ¹⁷Mube abaishiba ati Nebo ndimukukosha imitima yabena egupti elo bali nokuya panuma yabena. Nebo ndeipela ubukata pamilandu wakwa Farao napa bashilika bakwe bonse, nabali pama celeta yakwe, nabantu bakwe abali pali ba kabalwe bakwe. ¹⁸Nomba abena egupti bakeshiba ati Nebo nine Yahweh ilyo Nebo naikwatile ubukata pamulandu wakwa Farao, amaceleta yakwe, na bantu bakwe abali pali bakabalwe bakwe." ¹⁹Umungeli wakwa Lesa, uyo waleya panyashi ya bena Israele, alifuminapo nokuya kunuma yabena.

Ne cishingitini ce kumbi cafumine pantanshi yabena no kuya mukwiminina kunuma yabena. ²⁰Ne kumbi lyaishile pakati knsakwe yabena Egupti na pakati kabena Israele . Ili lyali likumbi ilya fita kubena Egupti, nomba lyali mukuleta ulubuto ubshiku kubena Israele, elo ulubali lumo takwali ukwisa mupepi kulubiye ubshiku bonse. ²¹Mose atambalike ukufuma ku kuboko kwakwe pa cimana.Yahweh aseseshe icimana kunuma ku mwela uwakosa uwa ku kabanga ubushiku bonse no kupanga icimana icalo icauma. Muli iyi nshila amenshi yalyakanike. ²²Abena Israele baile pakati ka cimana pamushili uwauma. Amenshi yali pangile icibumba kuli bena pa kuboko kwabo kwa kulyo no kuboko kwabo kwa kuso. ²³Peka abena Egupti bakonkele, bali mukwingila bali mukubakonka mukati ka cimana, impunda shonse shakwa Farao, amaceleta yakwe, na bantu bakwe abali pali bakabalwe bakwe. ²⁴Ilyo bali mukulinda, ulucelo Yahweh apangile mucishingitini camulilo peka iye kumbi kubashilika babena Egupti, nokufulunganya abashilika babo ba bena Egupti. ²⁵Nomba Farao akakile amaceleta yakwe, nokweba ati bayafumyeko kuli bubu bwafya. Eico abena Egupti balandile ati, "Natubutuke pantanshi yabena Israele, elo ati Yahweh ali mukubalwila kuli fwebo fwe bena Egupti." ²⁶Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "Tambalika ku kuboko kobe pacimana nokweba ati amenshi yaye pamo pabena Egupti, na pamaceleta yabo, na bantu bakwe abali pali bakabalwe bakwe." ²⁷Mose, nao atambalike ukuboko kunkonto yakwe pacimana, kukufikakulucelo; icimana calibwelele ifyo cali lyonse. Ilyo abena Egupti bali mukukonka, elyo Yahweh aumine abena Egupti mukati kacimana. ²⁸Elyo amenshi ya bwelele pamo, na bena Egupti bafwile pamo na maceleta nabantu bakwe abali pali bakabalwe, abashilika bonse abali mukuya bale bakonka bonse balifwile mucimana, takwali no washepo. ²⁹Nomba abana bakwa Israele, bali mukuya pamushili uwauma pakati kacimana. namenshi kuli bena yali kwati cibumba, kukuboko kwabo kwa kulyo nokuboko kwabo kwa kuso. ³⁰Efyo Yahweh apokolwele abena Israele, kukuboko kwakwe ukwakosa na kumaka yakwa Farao imfumu ya Egupti, na bena Israele balemona abena Egupti abafwa pambali ya cimana. ³¹Elyo abena Israele bamwene amaka ayakalanba ayakwa Yahweh yantu acitile pa bena Egupti, na bantu bonse abbeni Israele batinine Yahweh, no kucindika Lesa na Mose umubomfi wakwe.

Chapter 15

¹Nomba Mose na bantu bakwa Israele bali mukwimba ulu lwimbo kuli Yahweh, baimbile ati,"nebo ndimukwimbila Yahweh, pantu ena wabukata no kusekelela apakalamba; bakabalwe na bantu abalebensha ena naaba posa mucimana. ²Yahweh ena emaka yandi no lwimbo, nao ena aisabaipusukilo lyandi. Uyu ni Lesa wandi, na Nebo ndi no kulumbanya ena, Lesa wa batata, na Nebo ena ndemukoselesha. ³Yahweh ena wabulwi, Yahweh ili eshina lyakwe. ⁴Ena aaposele Farao amaceleta yakwe na bashilika mucina. abakalamba babuteko abasalwa bakwe baibile mucimana camatete. ⁵Ukushika bena nakubafimba; nabaya panshi mukushika kwati libwe. ⁶Ukuboko kwenu kwa kulyo, Yahweh, kwa bukata mumaka,ukuboko kwenu kwaku kulyo,Yahweh, kula fwantaula abalwini. ⁷Mumaka ya bupingushi bwenu mwebo mwaposele abo abalemimina mwebo. mwebo mwatumine ukufuma kuli mwebo icifukushi, naco cena cabaliile kwati fimuti. ⁸Kumupu wamu myona yenu a menshi yonse yaliminine ; notumfufuku twamenshi twaiminina utwaololoka umupili; ukushika kwamenshi kwatikama mumutima wacimana. ⁹Abalwani balanda ati, 'Nebo ndekonka, Nebo ndesanga, Nebo ndeakanya ifya pokwa; ukufwaya kwandi bena kulebekuta; Nebo ndimukusomona ulupanga lwandi; ukuboko kwandi bena kule bonaula.' ¹⁰Nomba nebo mwapupa kumwela wenu, necimana bena cabafimba; bena baibila kwati kutungululwa kumaka yamenshi. ¹¹Nani uwaba ngamwebo, Yahweh, muli tulesa? Ninani uwabanga mwebo, mubupingushi ubwamushilo, ubucindami ukulumbanishisha, mukucita icipeshamano.? ¹²Mwebo mwatambalike ukufuma kukuboko kwenu kwakukulyo, necalo bena cabamina. ¹³Mucipangano caluse lwenu mwebo mwatungulwile abantu benu mwebo mwalibapokolwele. Mumaka yenu mwebo bena mwaba tungulwile kucifulo icamushilo uko mwebo mwaiika. ¹⁴Na bantu bakomfwa, nabena bakatutuma; ukutina kukekata abekashi baku Pelishiti. ¹⁵Nomba nemfumu sha Edomu shikatina; nabashilika baku Moabu shali tutwime; abekashi bonse abamu Kenaani basungulika bonse. ¹⁶Ukucina nomwenso fikawila pali bena. Pamulandu wakuboko kwenu kwamaka, bena bakaba abaiminina elo ngelibwe mpaka abantu benu bapite, Yahweh-mpaka abantu benu mwebo mukabapokolole bakapite. ¹⁷Mwebo bena mukabaleta nabena ukubalimba palupili lwenu ulwacikwata pacifulo, Yahweh, ulomwebo mwacita ulwa kwikalamo, apamushilo, mwe kuuku wesu, palya amaboko yakulile. ¹⁸Yahweh akalateka penape. ¹⁹Pantu bakabalwe bakwa Farao baile pamo na maceleta nabantu bakwe abapali bakabalwe bakwe mucimana. Yahweh alibweshe amenshi panuma amenshi aya mucimana pali bamba. Nomba abena Israele balimukwenda pamushili apauma pakati kacimana. ²⁰Miriamu kasesema, inkashi yakwa Aarone, aimishe akaoma, nabanakashi bonse baile ukufuma pamo notuoma, ukucinda monse pamo nomwanakashi munankwe. ²¹Miriamu ali mukwimba kuli bena: "Imbeni kuli Yahweh, pantu wabucindami nokusekelela. Bakabalwe nabantu bakwe abacikalapo ena alibaposele mucimana. ²²Nomba Mose atungulwile Israele ukuya ukufuma kucimana camatete. Bena baile ukufuma mumatololo ya Shuli. bena baendele panshiku shitatu mumatololo nabena tabasangile amenshi. ²³Nomba baishile ku Mara, nomba tabamwine amenshi kulya pantu yali ayalula. Elo bena bainike ilya ncende Mara. ²⁴Elo abantu bali mukuilishanya kuli Mose no kulanda ati, "Cinshi fwebo tulenwa?" ²⁵Mose alilile kuli Yahweh, na Yahweh ena amulangile icimuti. Mose ali ciposele mumenshi, namenshi yasangwiike ayasuma mukunwa. cali nipalya ati, Yahweh abapele icipope icakosa, nakabili nikulya ena abeshehe bena. ²⁶Ena alandile ati, "Ngamwebo icine mwakula umfwa kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wenu, nokucita icisuma mumenso yakwe, nangu ngamwapela matwi kumafunde yakwe nokubaka ifipope fyakwe fyonse-Nebo nkabika pali mwebo ubulwele nangu bumo buntu Nebo nabikile pabena Egupti, mpantu Ninebo Yahweh uulemyundapa mwebo." ²⁷Nomba abantu baishile kuli Elimu, kulya

ukwaki utumfufuku ikumi natubili utwa menshi no tumuti twa tuncindu amakumi cine lubali. Eko bapangile inkambi mupepi na menshi.

Chapter 16

¹Abantu baile ukufuma ku Elim, nomushi wa Isreali waishile ku ciswebebe icalubembu, ulwaba pakati ka Elim na Sinai, pabushiku walenga ikumi limo na shisano ubwa mweshi wa cibili panuma yakufuma ku calo ca Egipti. ²Umushi onse uwa bantu ba Isreali b ailishenye kuli Mose na Aarone mu ciswebebe. ³Abena Israeli batile kuli bena, "Kanshi ngatwafwilefye kukuboko kwa kwa Yahweh muncende ya Egipti umo twaleikala nempoto shanama nokulya imikate ukwikuta. pantu mutuletele muno muciswebebe kukeipaya umushi onse kunsala." ⁴Elyo Yahweh atile, "Nkaloksha imikate ukufuma kumulu pamulandu wamwebo. Abantu bakalaya mukutola cilabushiku pakweba ati ningesha ngacakuti kuti baenda mwifunde lyandi. ⁵Ubushiku ubwalenga mutanda ngabwafika, bakatola imiku ibili ngefyo baletola ishi nshiku shakunuma, kabili bakepika ifyo bakolonganike." ⁶Elyo Mose na Aarone batile kubena Isreali, "Mucungulo mwaishiba ati ni Yahweh ewamifumya muncende ya bena Egipti. ⁷Mulucelo mukamona ubukata bwakwa bwa kwa Yahweh, pantu namwimfwa muleiliishanya kuli wena. Nifwe bani pakuti muilishanye kuli fwebo?" ⁸Mose nakabili atile, "Muleishibe ici Yahweh nga imipela inama mucungulo nemikate ulucelo ukulya mukekute-pantu naumfwa ukuilishanya kuntu muleishanya pali wena. Aarone na nebo tuli bani? Ukuilishanya kwenu takuli palifwebo; kuli pali Yahweh." ⁹Mose atile kuli Aarone, "Landa ku mushi wa bantu bakwa Isreali, 'palameni kuli Yahweh, pantu numfwa ukuilishanya kwenu.'" Cishileba ati, ¹⁰lilyaline Aarone alelanda kumushi wabantu ba mu Isreali, ati baloleshe ku ciswebebe, kabili nokumona, ubukata bwakwa Yahweh bwamonekele mwikumbi. ¹¹Elo Yahweh alandile kuli Mose nokutula, ¹²"Ningumfwa ukuilishanya kwabana ba Isreali. Landa kuli bena nokutula, 'mucungulo mwalalya inama, kabili ulucelo muleisushiwa nemikate. Elyo mukeshiba ati nine Yahweh Lesa weu." ¹³El icungulo kwaishile bamwankole nokushunguluka inkambi. Mulucelo umume walishile nokwisa shunguluka inkambi. ¹⁴Ilyo umume wapwile, pamulu wamatololo pali pali fubefube ngowapanshi. ¹⁵Luntu abantu bamu Isreali namwene ifi, batile kuli cilaumonaumo, "Cinshi ici?" Tabaishibe icalipo. Mose atile kuli bena, "Mose atie kuli bena ati "Mukate untu Yahweh amipele ukulya. ¹⁶Ili efunde luntu Yahweh apele kui mwebo: 'Mufwile ukutola, chila umo, ifyo alingile ukulya, ulupe lumu cilamuntu. Ili efyo mufwile ukutola: Kolonganikeni ifikumene ukulya cila umo uwikala munkambi yenu.'" ¹⁷Abantu bamu Isreali bacitile ifyo fine. Bambi batolele ifingi abi batolele ifinono. ¹⁸Luntu bafipimine nolupe lwacipimo, balya abatolele ifingi tabashileko ifimbala, nabalya abatolele ifinono tababulilwe. cila umo atolele ukulingana nokukabila kwakwe. ¹⁹Elo Mose atile kuli bena, "Tapali uwakushako nangu fimo mpaka mailo ulucelo." ²⁰Nomba tabaumfwile kulin Mose. Bambi balishilepo fimo mpaka ulucelo lwakonkelepo, nomba fyalitampile ukubola nokonaika. ²¹Baletola cila lucelo nolucelo. Cila muntu atolele ukulingana nefyo engalya ubushiku bumo. Luntu akasube kabalike, fyalisungulike. ²²Luntu ubushiku bwalenga mutanda bwafikile batolele imikate imiku ibili, imiseke ibili cila muntu. Intungulushi shonse ishamushi shalishile nokulandefi kuli Mose. ²³Atile kuli bena, "Ifi efyo Yaheh alandile? Mailo bushiku bwakutusha. ubushiku bwesabata lyashila ilyakwa Yahweh. Saluleni fintu mulefwaya ukusalula, kabili ipikeni fintu mulefwaya ukwipika, Fyonse ifyashalapo, fisungeni mwebene mpaka mailo ilucelo." ²⁴ico babikile pambali mpaka ulucelo, ngafintu balangililwe. Tafyaonaike, kabili takwali ukulikonse muli cena. ²⁵Mose atile, "Lyeni kifyakulya lelo, pantu lelo bushiku ubwapatulwako ubwakucindika Yahweh. Lelo tamwafisange mumpanga. ²⁶Mukalakolongonika panshiku mutanda, lelo ubushiku bwalenga cimelubali lisabata. Pasabata takwakaleba mana." ²⁷Luntu ubushiku bwe sabata bwaishile bamo abantu baile ku mpanga mukutola mana lelo tabasangangileko nangu fimo. ²⁸Elo Yahweh atile kuli Mose, Nililali ukatwalilila ukukana bela amafunde yandi nokubaka ifipope fyandi? ²⁹Mona, Yahweh namipele isabata. kanshi pabushiku bwalenga mutanda namipela imikate iyanshiku shibili. Cila umo pali mwebo alongile ukwikala pancende yakwe; tapali uwakufuma pancende yakwe pabushiku bwalenga inshiku cinelubali." ³⁰Eico abantu batushishe pabushiku bwaenga cinelubali. ³¹Abantu ba mu Isreali baitile ifyo ifyakulya "manna." kabili fyena fyalifabuta nge mbuto sha Coriander, nokunkila nokumfwika waciko nge fyabebuka ifyafuma kuci. ³²Mose atile, Lekenim umuseke wa manna usungwe ifi efyo Yahweh akonkomesha: ukfika nakunkulo shonse pakwebati abantu benu bengesamona umukate untu namilishisheko mumatololo, panuma yakumifumya muncende ya Egipti." ³³Moses atile kuli Aarone, "Senda impoto bikamo ulupe lwa manna mukati. Cisungilile kuli Yahweh kjukusungwillwa kunkulo nenkulo." ³⁴Ngafintu Yahweh akonkomeshe Mose, Aarone alisungilile mumbali yacipampa cacipope. ³⁵Abantu ba Isreali blile manna pa myaka amakumi yane mpakabafika pancende bakkilepo iya kenani. ³⁶Nomba ulupe cali cekumi pali Efa.

Chapter 17

¹Umushi onse uwa kwa Isreali waimine ubulendo ukufua kumatololo ya sinai, ukukonka ifipope fyakwa Yahweh. Baikela pa Raphidim, ²lelo takwali amenshi yakuti abantu benganwa. Eico bailishenye kuli Moae pamulandu nefyo balepitamo nokutula, "Tupele amenshi yakunwa." Mose atile, "Cinshi cintu mwalapusanina nanebo? Cinshi mwalaesha Yahweh?" ³Abantu bali necilaka saana, elyo bailishenye kuli Mose. Batile, "Cinshi cintu watufumishe mu Egipti? Kukutwipaya nabana besu nefitekwa fyesu kucilaka?" ⁴Elyo Mose alilile kuli Yahweh, Nalacitashani naba bantu? Balefwaya bampole namabwe." ⁵Yahweh alandile kuli Mose, "Kabiye pantanshi yabantu, senapo nentungulushi shimo ishabantu bamu Isreali. Usende nenkonto intu waumine pamenshi, nokuya. ⁶Nkeminina nobe pantanshi ye libwe lya Herob, elo ukoma

palibwe. Amenshi yakafumamo ayakuti abantu bakanwe."Elyo Mose atitle ifyo mumenso yabantu nabakalamba babena Isreali. ⁷Ainike ilya ncende ati Massah na meribah pantu abena Israeli balepusana nao kabili pamulandu wakuti balyeseshe Shikulu mukutula, "Bushe Yahweh alinafwebo nanhula iyo?"⁸Nomba abashilika babena amalekibalishi;le nokwisa pakasa Isreali pa Rephidim. ⁹Eico Mose atile kuli Joshua, "Salapo abaume bamo nokuyanabo. Ukuyalwa na Ameleki. Mailo nkeminina pamulu walupili nenkonto yakwa Lesa muminwe yandi." ¹⁰Eico Joshua alwile nabena Amaleki ngafintu Mose amukonkomeshe, Nishi Mose, Aarone, na Hur baile pamulu walupili.¹¹lintu Mose acili naimya amaboko mumulu, Isreali alecimfya; Amaboko ngayapona, Abena ameleki balecimfya. ¹²Lintu amaboko yakwa mose yafinine, Aarone na Hur babulile amabwe nokumutungilila ukti engekalapo. Umuntu uo kukuboko kumbi nomubiye nao kukubobko kumbi. Kanshi amaboko yakwa Mose yaikalilile mumuulu mpaka akasuba ukuwa. ¹³Joshua aonawile abena Ameleki kulupanga.¹⁴Yahweh alandile kuli Mose, "Lemba ifi fintu mwibuuku nokufibelenga mumatwi yakwa Joshua, pantu kufutapo ifibukisho fyabena Ameleki mwisamba lyamyulu." ¹⁵Elyo Mose akulile icipailo nokcinika ati "Yahweh ebucingo bwandi." ¹⁶Atile, " pantu ukuboko kwalimisiwe kucipuna cakwa Yah-ati Yahweh akemya inkondo nabena ameleki iyankulo nenkulo."

Chapter 18

¹Jefulo, shmapepo wa ku midian, wishifyala wakwa Mose, aumfwile palifyonse fintu Lesa acitile kuli Mose nakubantu bakwe abamu Isreali. Aumfwile ukweba ati Yahweh nafumya abena Isreali mu Egipti. ²Jefulo, wishifyala wakwa Mose asendele Zippora, umukashi wakwa Mose, panuma yakumutuma kung'anda, ³nabana baume bakwe babili; ⁴ishina lya umo ali ni Gershom naumbi ao ali ni Elizer, pantu Mose ali nalanda, "ifikolwe fyandi ifya kwa Lesa ifyangafwa, Amokolwele kulupanga lwakwa Farao. ⁵Jefulo, wishifyala wakwa Mose, aishile na bana nabakashi kuli Mose mumatololo munu alinaikala palupili lwakwa Lesa. ⁶Atile kuli Mose, "Nebo, newiso fyala Jefulo, ndeisa kuli webo nomjukashi obe nabana bakwe babili."⁷Mose aile kukukumanya- wishifyala akonteme pashi nokumutomona, Baipushenye imitende nokuya munkambi. ⁸Mose aebele wishi-fyala fyonse fintu Yahweh acitile kuli Farao nakubena Egipti pamulandu wabena Isreali, pamulandu wakuchushiwa konse ukwacitike munshila kuli bena, nafintu Yahweh abapokolwele.⁹Jefulo alisekelele fali fyonse ifisuma fintu Yahweh acitile aena Isreali,mukweba ati alibapokolwele kumaboko yabena Egipti. ¹⁰Jefulo atile, "Lekeni Yahweh acindikwe, pantu namipokolola kumaboko yabena Egipti nakumaboko yakwa Farao, nokupokolola abena Isreali kumaboko yabena Egipti. ¹¹Nomba naishiba ati Yahweh wamaka ukucila tu lesa tumbi, pantu lintu abena Egipti balecusha abena Isreali mubonaushi, Lesa alipokolwele abantu bakwe."¹²Jefulo, wishifyala lyakwa Mose, aletele icabupe cakoca nelambo kuli Lesa. Aarone ne ntungulushi shonse isha mu Isreali balile icakulya pacinso cakwa Lesa na wishi-fyala wakwa Mose.¹³Paushiku bwakonkelepo ose aikele kukupingula abantu. Abantu balimushungulwike ukufuma ulucelo ukufika icungulo. ¹⁴Lintu bawishi-fyala bakwa Mose bamwene fintu Mose acitile kubantu, atile, "Finshi ififintu walacita kuli ababantu? Cinshi cintu wikalile weka nabantu bonse nabakushunguluka ukufuma ulucelo mpaka icungulo?"¹⁵Mose atile kuli wishi-fyala, "Abantu bcisa kuli nevo ati bafwe inshila yakwa Lesa. ¹⁶Ngabakwata ukupusana , besa kuli nevo. Ndababalila pakati kaumo nomunankwe, kabili ndabasambilisha amafunde yakwa Lesa, nefipope.¹⁷Wishi-fyala wakwa Mose atile kuli ena, Ifyoulecita tefisuma saana. ¹⁸Ukanaka saana, webo mabantu ulinabo. Ici icisendo cikulu saana kuli webo. Tekuti ukucicite wekaafye. ¹⁹Umfwa kuli nevo. Nalakupelako ilangulushi, na Lesa akaba nawebo, pantu ulimwiminshi wabantu kuli Lesa, kabli ulaleta imilandu yabo kuli Ena. Ulingile ukubafunda amafunda yakwe nefipope. ²⁰Ufwile ukubalanga inshila nefyakwendanemilimo yakucita. ²¹Nakucisha, ufwile wasala abaume ababwishibilo ukufuma pabantu bonse, abatu abacindika Lesa, abantu abacishinka abapanta ububi. Ufwile ukubabika pakati kabantu, kukuba intungulushi yamakana, imyanda, amakumi yasano, elo nekumi limo. ²²Bakapingula abantu mumbali shonse ishamilandu yabo, lelo imilandu iyakosa bakalaleta kuli webo. Nomba imilandu iinono balapingula abene. Muli iinshila cikakwangukilako, kabili basenda icisendo pamo nawebo. ²³Ngawacitefi kabili Lesa ngakukonkomesha ukucitefyo, lyena ukakwanisha, nabantu bonse baakalya kumayanda mumutende."²⁴Eico Mose amfwile kumashiwi yakwa wishi-fyala nokucita fyonse fintu alandile. ²⁵Mose asalile abaume ababwishibilo ukufuma mubena Isreali nokubapanga imitwe shantungulushi ishabantu bonse, intungushi shabantu ishakutungulula amakana, imyanda, amakumi yasano, na ikumilimo. ²⁶Balepingula abantu mumilandu yabo yonse. Imilandu iyakosa baleleta kuli Mose, Nomba abene beka balepingula imilandu iinono. ²⁷Elyo Mose ashile bawishi-fyala,na Jefulo bwekelemo kucifulo cakwe.

Chapter 19

¹Mumumweshi wabutatu panuma yakuufuma kwabana ba Isreali mu Egipti, pali bulyabwine bushiku, baishile kuciswebebe ca Sinai. ²Panuma yakufuma ku Rephidim nokwisa kuciswebebe ca Sinai, baikela muciswebebe kuntanshi ya lupili.³Mose aile kuli Lesa. Yahwh alimwitile ukufuma mu lupili nokukutula, " Uligile ukweba abang'anda ya kwa Yakobo, abantu bamu Issreali: ⁴Mwalimona fintu naitile kubena Egipti, Ifyonamiswnde pmaoindo ya ba kapumpe nokumileta kuli nemwine. ⁵Nomba lyena, ngamwumfwikisha ishiwi lyandi nokubela amafunde yandi, lyena mukaba mulicikwatwa candi icacindama pabantu bonse, pantu icalo conse candi. ⁶Mukaba ubufumu bwabshimapepo uluko ulwashila kuli nevo. Aya emashiwi yantu ulingile ukulanda kubena Isreali."⁷Eico Mose aitle abakulu babantu. Abebele amashiwi yonse yantu Yahweh amukonkomeshe. ⁸Abantu bonse baaswike capamo nokutula, "Tulinokucita fyonse fintu

Yahweh alandile." Elo Mose aishile mukufisha amashiwi yabantu kuli Yahweh. ⁹Yahweh atile kuli Mose, "Nkesa kuli webo mwikumbi ilyatikama nokulanda nawebo pakuti abantu bakakusumine ukuya umuyayaya." Elo Mose aebele amashiwi yabantu kuli Yahweh. ¹⁰Yahweh atile kuli Mose, "Kabiye ku bantu . Lelo namailo ulingile ukubapatulako kuli nebo, nokulenga basambe amalaya yabo. ¹¹Baipekanye pabushiku bwalenga shitatu, pantu pabushiku bwalenga shitatu Yahweh, akatentemuka panshi palupili lwa sinai. ¹²Ukabike imipaka ukushungulka ulupili lwabantu. nokutula kuli bena, 'Mube abangwa ukukana ya kulupili nangu ukwikata kumipaka yaluko. Uuli onse uwaikata kulupili akepaiwa.' ¹³Takuli iminwe yaulionse iingamwikatamo. Nomba, alingilefye ukupolwa amabwe nangula ukulaswa. Umuntu nangula inama, takekale nomweo. Lintu ipenga lyalila lyapanga necongo, kuti baisa ku lupili." ¹⁴Elyo Mose atentemwike ukufuma palupili ukuya kubantu. Apatwileko abantu abakwa Yahweh nabo bawashishe namalaya yabo. ¹⁵Atile kubantu, Mukaipékanye pabushiku bwalenga shitatu; tekulama kubakashishi benu." ¹⁶Pabushiku bwalenga shitatu, lintu lwali ulucelo, kwali ukubuya nokupangala mjumakumbi palupili, neciunda icakulilisha kwesengo lyampanga. Bonse abantu munkambi balitinine. ¹⁷Mose afumisha abantu munkambi kukukumanya Lesa, kabili baiminine pambili yalupili. ¹⁸Ulupili lwa sinai lwashungulwikwe necunshi pantu Yahweh atentemwike mumulilonamucunshi. Iacunshi caile nge cunshi cacakulopolwelamo, nolupili lonse lwalisunkene saana. ¹⁹Lintu iciunda cesengo lyalilishe saana, Mose alilandile, Lesa alimwaswike mwishiwi. ²⁰Yahweh altentemwike paluili lwa sinai, pamulu walupili, kabili aitle Mose palupili. Elyo ose aile . ²¹Yahweh atile kuli Mose, "Kabiye mwisamb nokuyasoka abantu; kabili abengi pali bena kuti baonaika. ²²Leka bashimapepo nabo ba palame kuli nebo kukuipatulako abene umulandu wa nebo-baipekanye abene pakwisa-pakwebaati nshi bonawile." ²³Mose atile kuli Yahweh, "Ababantu tekuti bese kulupili lwa sinai, pantu mwatukonkomeshe: ukupanga imipaka ukushunguluka ulupili nokulupatulako kuli Yahweh." ²⁴Yahweh atile kuli ena, "Kabiye mwisamba lyalupili noyaisa na Aarone, nomba wileka bashimapepo nabantu ukwisa kuli Tahweh, nangula ukulinkanya pakati kabo. ²⁵"Eico Moseatentemukile kubantunokulanda nabo.

Chapter 20

¹Lesa alandile ayamashiwi yonse: ²"Nine Yahweh Lesa wenu, uwamifumishe muncende ya Egipti,ukufuma mung'anda yabusha. ³Taufwile ukukwata Lesa umbi ukucila pali nebo.⁴Taufwile ukupanga icabaswa nangula icimpashanya icili consemumulu nangula panshi, nangula icili panshi,nangula ica mumenshi panshi. ⁵Taufwile ukufumako nokufipepa,Nebo, Ninebo Lesa wabufuba. Ndapanika amasambi yafikolwe ukupanikilamo ukufika nakunkulo iyabutatu neyabune kuli balya bonse abampata. ⁶Lelo ndalanga ukutemwakwandi ukufika nakunkulo amakana ayabantu abantemwa nokusunga amafunde yandi.⁷Taulingile ukulalumbula ishina lya kwa Yahweh Lesa obe apafye, Pantu nshakalenge uulumbula ishina lyandi apafye ukuba uwakaele.⁸Muleibukisha ubushiku bwesabata, nokububika ubwamushilo kuli nebo. ⁹Ulingile ukubomba nokucita imilimo yose munshiku mutanda. ¹⁰Nomba ubushiku bwalenga cinelubali bwakwa Yahweh Lesa wenu. Pali ububushiku tamufwile ukucitapo umulimo uuli onse,iwe, nangula, abana bobbe abaume, nangula abana bobbe abanakashi, nangula ababomfi abanakashi, nangula ifitekwa fyobe, nangula abatandashi abali pamwinshi obe. ¹¹Pantu munshiku mutanda Yahweh apangile imyulu ne caalo,imimana nafyonse ifyabamo, nokutusha pabushiku bwalenga cinelubali. Pamulandu waici Yahweh apalile ubjushiku bwesebata nokubupanga ubwamushilo nokubupatulako.¹²Ulecindika bawiso nabanoko, pakweba ati inshiku shobe sjhingafula muncende intu Yahweh alekupela. ¹³Taufwile ukwipaya uuli onse. ¹⁴Taufwile ulepanga ubucende.¹⁵Taufwile ukwibila uuli onse. ¹⁶Taufwile ukushininkisha ubunte ubwabufi kumunobe. ¹⁷Taufwile ukulakumbwa mukamunobe; umubomfi wakwe umwanakashi, nangula impunda yakwe, nangula ingamali, nangula fyonse ifyo ifyamunobe." ¹⁸Abantu bonse bamwe ukupangala nokubyata, nukumfwa icibulumo cesengo lyampaanga, nokumona ulupili lulefuka. Lintu abantu bamwene, balitinine nokufumako akatalamukila. ¹⁹Batie kuli Mose, "Landa kuli fwebo, kabili twalaumfwa; nomba wileka Lesa alande kuli fwebo, pantu tulefwa." ²⁰Mose atile, kubantu, "Mwikwata umwenso, pantu Lesa naisa kukumyesha kakweba ati ubukata bwakwe bingekala muli mwebo," ²¹Elo abantu baiminine pambali, na Mose apaleme kukufita ukwikatama ukwali Lesa. ²²Yahweh atile kuli Mose, "Ifi efyo ulingile ukweba abena Isreali: 'mwebo mwewbene namumona ati nalanda namwebo ukufuma mumulu. ²³Tamulingile ukupanga tu lesa tumbi ukucila pali nebo, tulesa twamukuba nangula tulesa twa golide.²⁴Ulingile ukupanga icipailo capanshi icandi, kabili mulingile ukupela ilambo necabupe cakoca, necabupe cakulongana, impunda shenu neng'ombe, muncende yonse muntu naita ishina lyandi ukucindikwa, nkesa kulimwebo nokumimipala. ²⁵Ngamwampangila icipailo camabwe, tamufwile ukucikulila kumabwe aya putulwa,pantu ngamwabomfya ifibombelo fyenu pali ici, nkaconaula. ²⁶Tamufwile ukuya pacipailo candi pamitanto, pakwebaati insoni shenu tashinekele."

Chapter 21

¹"Nomba ifi efipope fintu ufwile ukubika pakati kabo:²Ngawashita umusha umwina Hebele, afwile abomba imyaka mutanda, mumwaka walenga cinelubali alingile ukuya umuntungwa ukwabula ukulipilapo ififili fyonse. ³Ngaashilefye umwine, afwile aiila umwne umuntungwa; ngaalyupa, umukashiwakwe alingile ukuya nao mubuntungwa. ⁴Ngacakuti shikulu wakwe alimupele umwanakashi amufwalila nabana abaume nangula abanakashi, umukashi nabana bakaba bakwa shikulu wakwe, kabili afwile aya umuntungwa umwine.⁵Noma ngacakwebati umubomfi umwine ailandila, "Nalitemwa shikulu wandi, abakashishi bandi nabana; nshakaye ubuntungwa," "Iyena shikulu wakwe alingile ukumuleta

kuli Lesa. Shikulu wakwe lingili ukumuleta pambali yamwinshi nangula pamwinshi, kabili shikulu wakwe afwile aikata ukutwi kwakwe ne con. Elo umubomfi akamubombela mpaka imfwa.⁷Umuntu ngaashitisha umwana umwanakashi kukuba umubomfi, talingile ukuya umuntungwa ngafitnu umubomfi umwaume acita.⁸Ngatasekeshe shikulu wakwe, uwamusalile umwine ukuba umusha wakwe, lyena afwile amuleka alubulwa. Takwete insambu shakumushitisha kubantu bakucalo cimbi. Takwete insambu shaifyo, pamulandu wakwebaati namuta ububi.⁹Shikulu wakwe nga amusala kukuba umukawamwana wakwe, alingile amusunga ngomwana wakwe.¹⁰Ngaasendanaumbi umwanakashi kukuba umukashi wakwe, tafwile ukulamutana ifyakulya, ifyakufwala, nangulaa insambu shakupwa kwakwe.¹¹Nomba ngatalemupela ifintu fitatu kuli wena, alingile ukuya ukwabula ukulupilapo ulupiya ululi lonse.¹²Onse uwauma umuntu ukufika kumfwa, uyo muntu nao alingile ukwipaiwa.¹³Ngacakweba ati umuntu tacibepa mukumulolela, nomba Lesa acisuminisha ukucicika, Lyena nkakusontela incende kuntu engabutukila. Nga¹⁴umuntu auma umunankwe kumufulo nokumwipaya ukubomfya amaka, lyena ufwile ukumubula, nangulafya ali pacipailo cakwa Lesa, pakweba ati afwa.¹⁵Onse uwauma wishu nangu nyina afwile aipaiwa.¹⁶Onse uwaiba umuntu-uumwibileamushitisha nangula-asangwa muminwe yakwe-keba wamuntu afwile ukwipaiwa.¹⁷Onse uwatipa nyina nangula wishu alingile ukwipaiwa.¹⁸Ngacakwebati abantu balwa abene elo umo acena umunankwe kwibwe nangula kukofi lyakwe, elo uyo muntu tafwile, nomba alalilafye pa busanishi;¹⁹nomba gaapupuluka kabili akwata namaka yakwiminina umwine kunkoto, ulya uwamucenene afwile ukulipila panshinta intu ulyaacenene apwa; alingile amona ukwebati ulya acenene apolelela. Nomba ulya muntu tali namulandu wakwipaya.²⁰Ngacakuti umuntu auma umubomfi wakwe umwaume nangula umwakashi nenkoto, elo kabili umubomfi afwa umulandu wakumwa, lyena umuntu waifyo alingili ukupnikwa.²¹Nomba ngacakuti, umubomfi wakwe aikalako ubushiku bumo nangula shibili, tapalingile ukuba icilandushi, pantu ninshi nalufyakale umubomfi.²²Abantu ngabalelwa elo bacena umwakashi uulinefumo icakutula apunsha, nomba tapali ukucenwa kumbi pamubili wakwe, lyena ulya umuntu wamilandu alingile ukulipila ukulingana nokupingula kwamulume wakwe kuli wena, kabili alingile ukulipila ukulingana nokupingula kwabapingushi.²³Nomba ngali ificenaulwa ifikulupali ena, lyena ulingile ukubikapo umweo pamweo,²⁴ilinso pelinso,umunwe pamunwe, ilino palino,²⁵ukoca pakoca, icilonda pacilonda, icikwebululwa pacikwebululwa.²⁶Ngacakutula umuntu auma pelinso lyamubomfi wakwe umwaume nangula umubomfi wakwe umwanakashi nokulyonaula, lyena afwile ukuleka umubomfi ukuya uwakaele ukwabula ukulipila ifilifyonse pamulanda walinso.²⁷Ngasokola ilino lwamubomfi wakwe umwaume nangula umwankashi, alingile ukuleka umubomfi ukuya uwakaele pamulandu welino lyakwe.²⁸Ngacakutula ing'ombe yapunka umuntu umwaume nangula umwanakashi afwa, ilya ing'ombe bafwile ukuitora amabwe, nomunani waiko tafwile ukuliwa; nomba umwine wampunda talingile ukupelwa imilandu.²⁹Nomba ing'ombe ngayalikwete icisela cakupunka nakukale, elo umwine balimusokelelo, lelo taisungile bwino, elo ingh'ombe yaipaya umwaume nangula umwanakashi, ilya ing'ombe bafwile ukuipola amabwe. nomwine nao alingile ukwipaiwa.³⁰Ngakwafwaikwa icakulubwila ko umweo wakwe, afwile ukulipila pakulubbula umweo wakwe conse ico akafwaikwa ukupela.³¹Ngaing'ombe yapunka umwana umwaume nangula umwanakashi, umwine wang'ombe afwile ukulipila ifyo ifundu lilelanda ukucita.³²Nga ing'ombe yapunka umubomfi umwaume nangula umwanakashi, umwine wang'ombe afwile ukulipila amashekele yatatu aya Sifere nen ng'ombe ifwile ukwipaiwa.³³Nga umuntu aimba icilindi, nangula umuntu ashikula icilindi elo akana ukushika, elo ngacakutula in'ombe nangula impunda yaponenamo,³⁴umwine afwile ukulipila pakonaulwa. Afeile alipila ulupiya kumwine wanama iifwile, nenama yafwa ikasanguke iyakwe.³⁵Ingombe ngayauma ingombe yamuntu umni elo ing'ombe yafwa, lyena bafwile bashitisha iituntulu nukwakanya umutengo, kabili bafwile baakanya neng'mbe iyafwa.³⁶Nomba ngacasangwa ati ilya ing'ombe yalikwete icisela capunka kunuma, elyo umwine taisungile bwino, afwile ukulipila pang'ombe, neng'ombe yafwa ifwile ukusanguka iyakwe.

Chapter 22

¹Nga umuntu aiba ing'ombe nangu impuda nokuipaya nangu ukushitisha, lyena alingile ukulipililamo ing'ombe shisano paang'ombe imo, nempunda shine pampunda imo.²Umung'o ngaasanhgwa aleiba, nhabamuma afwa, mulioyonshila tapali umulandu wakusumya umlopa ukakonka uuli onse.³Nomba akasuba ngakabala ninshi talatoba nokwiba, umulandu wakusumya umulopa ukakonka ulya uwamwipaya. Umung'o alingile ukulipililamo. ngatakwete nangu fimo , alingile ukumushtisha kubusha pamulandu wabung'o bwakwa.⁴Ngacakuti inama ebile yasangwa iituntulu pafikwawata fyakwe, tacili ni mpunda, kabalwe, nangu ing'ombe afwile alipililamo imiku ibili.⁵Umuntu ngakakila inama shakwe shilelya mwibala lyamyanganshi elo limbi inama yaluba, elo yayalya mwibala lyabene, afwile ukulipililamo ukufuma mufisuma fyemubala lyakwe ilyamyanganshi.⁶Umulillo ngaulepya elo waambukila kumyunga icakutula waoca nengano, nangula ingano ishiminine, nangula impanga yappa, ulya uwaocele umulilo afwile alipililamo.⁷Ngacakuti umuntu apela umunankwe ulupiya nangu ifipe ukumusungilako, elo ngabaiba mung'anda yaulya muntu, umung'o ngaasangwa, ulya umung'o afwile alipila imiku ibili.⁸Nomba ngakuti umun'o tasangilwe, lyena umwine wang'anda akamonekele kubapingushi kukulekaa bakafwalishe ngacakutula nabika iminwe pafipe fyamwine.⁹Pa lubembu ululi lonse, nangula ni ing'ombe, impunda, impanga, insalu, nanguli ifili fyonse ifyaluba fintu alanda ati, "Ifi fyandi," ukukabilwa kwa bonse babili kulingile ukuletwa pacinso cabappingushi. Umuntu uu abapingushi basanga nomulandu afwile ukulipila imiku ibili kumunankwe.¹⁰Nacakweba ati umuntu apela umunankwe, impunda , impanga , nangula ing'ombe,¹²nangula ififli fyonse ukumusungilako, elo fyaluba nangula ukucenekwa, nangulagye pali uwa senda ukwabula uwakumumona, icilapo

ca kwa Yahweh cilingile ukucitika kuli bonse, kukumona ngacekwebaati pali umo uubikile iminwe pacipe camunankwe. Umwine afwile asumina, kabili uyu umbi takalipilepo ififli fyonse. ¹¹Nomba ngacaibilwe ukfuma kuli wena, uyu umbi alingile ukulipila kumwine pali ici. ¹³Ngacakutula inama yalicenene mutupimfya, leka uyu umbi alete inama ngecakushininkishishako. Talingile ukulipila pacacenenwe. ¹⁴Ngacakutula umuntu aashima inama kumunankwe elo inama yafwa nangula ukucenekwa eloninshi taili kumwine, uyu umbi alingile ukupela amalipilo ayali yonse. ¹⁵Nomba nga umwine aciba nayo, uyumuntu umbi talaingile ukulipilapo ifili fyonse; inama ngabasonkelefy, ikalipililwa pamutengo wakusonkelelapo. ¹⁶Kabili nga umuntu abembula umukashana uushaimanwa, nokulala nao, afwile ukumupanga umukashi ukupitila mukupela ifilefwaikwa kuli wena. ¹⁷Ngacakuti bawishi bakanininafy ukumupela ukuti abe umukashi wakwe, afwile ukulipila ulupiya ukulingana nolwacisungu ulufwikwa. ¹⁸Taufwile ukuleka indoshi ukuba nomweo. ¹⁹Uuli onse uwalala nenama afwile ukwipaiwa. ²⁰Onse uwatula ilambo kuli ka lesa kambi ukucilapali Yahweh afwile ukwipaiwa. ²¹Tamufwile ukucusha umulendo nangula ukumulfyanya, pantu nemwe mwali abalendo mu calo ca Egpiti. ²²Tamufwile ukucusha mukamfwilwa nangula umwana wanshiwa. ²³Ngamwabacusha, kabili ngabalilila kuli nebo, nkomfwa ukuilishanya kwabo. ²⁴Iciyyu candi cikapya, kabili nkamipaya kumupanga; abakashi benu bakasanguka bamukamfwilwa, nabana benu bakaba abana banshiwa. ²⁵Nga wakongweshu ulupiya kumuntu wandi uuli onse pali imwe uuli mupina, tafwile ukuba kwati nikakongweshu wakaloba uulundalunda kukubikapo iyapamulu. ²⁶Ngawasenda icakufimbana kumunobe ngecakwikatilamo, ulingile ukumubwesha apo akasuba takalawa, ²⁷Pantu ecakufimbana akwata icakufimba umubili wakwe. Cinshi cimbi cintu alalamo? Ngaalilila kuli nebo, nkamumfwa, pantu ndiwacikuku. ²⁸Taufwile ukumpontela, Lesa, nangula ukutipa intungulushi yabantu bobe. ²⁹Taufwile ukwikatilila icabupe cabusomboshi bobe nangula icamwanganshi obe. Ulingile ukupela kuli nebo ibeli lyamwana obe umwaume. ³⁰Ufwile wacita fimo fine naku mpuda naku ng'ombe nakumpunda yobe. Panshiku cinelubali kuti fyaikalilila nabanina, nomba pabushiku bwalenga cine konsekonse ufwile waleta kuli nebo. ³¹Ukubala abantu balya abapatulwako pamulandu wandi. kabili taufwile ukulya inama iyaipaiwe mumpanga kunama. lelo, ufwile wapela imbwa.

Chapter 23

¹Taufwile ukushinina uuli onse ubufi. Taulingile ukuisansha mulubembu lwakulanda bukambone bwabufi.

²Wilakonkelesha ibumba kukucita ububi, kabili taufwile ukulanda bukambone bwabufi pamulandu mukukonka ibumba ukusha icishinka. ³Taufwile walanga umucishacinani kumupina pakupingula. ⁴Ngawakumanya ing'ombe nangula impanga yamulwani obe ileya kumbi, ulingile ukubwesha kumwine. ⁵Ngawamona impunda uowwapata yaponena mucilindi, taulingile ukusha ulya muntu. alingile ukumwafwa nempunda yakwe. ⁶Wilatana umupina inssambu shakwe mubupingushi. ⁷Wilaisansha mucintu bwingi kukucita ukushinina kwabufi, kabili taulingile ukwipaya uwakaenangula umulungami, pantu nshakapeleinsambi umubifi. ⁸Tekupoka amafisakanwa, pantu amafisakanwayapofwesha balya abakwata amensoo, nokonaula amashiwi yabantu abasuma. ⁹Tamufwile ukucusha umulendo, epo mwalishiba ubwikashi bwamulendo, pantu namwebo mwali abalendo mu Egipti ¹⁰Pamyaka mutanda mukabyala imbuto shenu mumushili wenu nokusombola ifisabo fyaiko. ¹¹Nomba mumwaka walenga cinelubali mukaacilekafye cikatuushe nokucilalika pamufolo, pakweba ati abantu bapali mwebo bengalyako. ifobashako, inama shampanga shikalya. Mukacite fimofine nakumwangashi naku mikunyu. ¹²Munshiku mutanda mukabombe imilimo yenu, nomba ubushiku bwalenga cinelubali mufwile ukutusha. Citeni ifi pakwebati ing'ombe, nempunda shenu shingatusha, kabili pakweba ati umusha umwanakashi nomulendo bengatusha noku kwatako amaka. ¹³Ubikeko amano kuli fyonse fintu nkukonkomeshe. Tekulalumbula amashina yatu lesa tumbi, kabili wilaleka amashina yatuko yaleumfwika mukanwa kobe. ¹⁴Ufwile ukulaenda lyonse imiku itatu mumwaka kukuyapanga ilambo lyamutebeto. ¹⁵Ulingile ukwangwa kwi lambo lya mukate wabula ukututumuka. Ngafintu nakukonkomenshe, ukalya umukate wabula ukututumuka panshiku cinelubali. Pali ilyanshita, ukumonekela pacinso candi pakanwa ka Aviv, icabikwapo kuli uyu mulandu. cali nimuli umweshi lintu mwafumine mju Egipti. Nomba tamufwile ukwisa kulinebo iminwe-nkutwa. ¹⁶Ulingile ukwangwa kwilambo lyapakusombola, ifisabo fyakubomba kwenu lintu mwabele imbuto mumpanga yenu. Kabili ulingile ukwangwa kwilambo lya kulonganika pampela yamwaka, ngamwakolongonika ukufuma mufisabo fyamala yenu. ¹⁷Abaume bobe bonse balingile ukumonekela kucinso cakwa Yahweh imiku itatu mumwaka cilamwaka. ¹⁸Taulingile kutuula umulopa kukuba ilambo kuli nebo umukate ukwete intuntumushi. Amafuta ayafuma mu celambo lyamutebeto taufwile ukwikalilila mpaka ulucelo lwakonkopa. ¹⁹Ulingile ukuleta ifyasalwa pafisabo gyamumpanga yobe mung'anda yandi, ing'anda ya kwa Yahweh Lesa obe. Taufwile ukwipika umulopa wakana kambushi mumukaka wakwa nina. ²⁰Mkatuma malaika akakulidilila munshila, nokukuleta kuncende intu napekanya. ²¹Ukamuposeko amano yakumumfwikisha tekumukalifya, pantu takelele ukulufyanya kobe. Ishina lyandi lilipali wena. ²²Ngacakweba ati waumfwila ishiwi lyakwe nokucita fyonse fintu nkwebele, lyena nkaba umulwani kubalwani bobe, nomubifi kubabifi bobe. ²³Malaika wandiakakutangilila nokukubwesha ku Amorites, Hittities, Perszites, canaanites, Hivites, na bena Jebusites. Nkabonaula. ²⁴Taufwile ukufukamako kuli tulesa twabo, nokutupepa, nangula ukucitko ifyobacita, nomba ufwile ukonaula umupwilapo, kabili ufwile ukonaula amabwe yafishingitini mutupimfya. ²⁵Ufwilefy ukupepafye Yahweh Lesa obe, elo kabili akapala umukate namenshi yabo. Nkafumyapo amalwele pakati kenu. ²⁶Takuli umwanakashi uukaba ing'umba nangula uukapunsha umwana muncende yobe. Nkakupela ishiku ishing. ²⁷Nkalenga abantu umwenso bonse balya abalwa nobe, kabili nkabika icimfulumfulu pali balya ukayako, kabili nkalenga bonse abalwani bobe ukufulumuka

kuli webo. ²⁸Nkatuma ukupanikwa pabalwani bobe pakuti ukatamfye abena Hivites, canaanites, nabena Hittities ukufuma kuli webo. ²⁹Nshakabatamfye ukufuma kuli webo mumwaka umo, pantu incende kuti yasanguka iciswebembe, nenama shampanga kuti shakufulila. ³⁰Nomba, Nkabafumyamo panonopanono ukufuma kuli webo mpaka ukafunguluke nokupyanaincende. ³¹Nkabika imipaka yobe pamumana wa bamba wa Reeds mpaka kuli bamba waba pelishiti, nokufuma ku ciswebembe camumana wa Euphrates. Nkakupela abekashi bamuncende muminwe yobe. Ukabufumyamo ukufuma kuli webo. ³²Taulingile ukupanga icipangano nabo nangula lesa wabo. ³³Tabalingile ukwikala muncende yobe, pantu kuti bakulenga ukubembukila nevo. Ngawapepa lesa wabo, ici cikaba lukose kuli webo."

Chapter 24

¹Elo Yahweh alandile kuli Mose, "Isa kuli nevo-webo, Aarone, Nadab, bakuli abali amakumi cinelubali abamu Isreali, Nokumpepa akatalamukila. ²Mose eka kuti aisa mupepi nanebo. Aba bambi tabalingile ukupalama mupepi, nangula abantu ukwisa nao." ³Mose alile nokuyaeba abantu amashiwi yantu Yahweh amwebele nefipope. Abantu bonse baasswike neshiwi limo nokutula, "Tukinokucita fyonse fintu Yahweh alandile." ⁴Elo Mose alembele amashiwi yonse ayakwa Yahweh. Ulucelo, Mose akulile icipailo mbali yalupili nokutantika ifyaimikwa ikumi nafibili, pakwebati amabwe yakeminineko imikowa ikuminaibili iya mu Israeli. ⁵Atumine abalumendo ukufuma pakati kabantu ba mu Israeli kukupela icabupe cakoca nelambo necabupe camutende icang'ombe kuli Yahweh. ⁶Mose abulile umulopa pakati nokubika mufibeseni; akanine uyu mulopa umbi pacipailo. ⁷Abulile ibuku lyacipangano nokulibelenga mukubilikisha kubantu. Batile, "Tulinokucita conse cintu Yahweh alandile. Tulinokubela." ⁸Elo Mose abulile umulopa nokukana pabantu. Atile, "Uyu emulopa wacipangano cintu Yahweh angile namwebo pakumipela ububulayo naya mashiwi yonse." ⁹Elo Mose, Aaron, Abihu, namakumi cinelubali abakalamba bamubantu ba Israeli baille kulupili. ¹⁰Bamwene Lesa wa kwa Israeli. Pnshi yamakasa yakwe pali apakambatikwa icapangilwa kumabwe ya safiri, ngumulu wine kukulengama. ¹¹Lesa tabikilepo ukuboko pantungulushi sha kwa Israeli. Balimwene Lesa, balilile nokunwa. ¹²Yahweh atile kuli Mose, "Isa kuli nevo palupili nokwikala pano. Ndekupela ifipapatu fyamabwe namufunde nefipope fintu nalemba, pakwebati winga basambilisha." Elo ¹³Mose aimine nakafwa wakwe Yoshua nokuya kulupili kuli Lesa. ¹⁴Mose tile ku bakalamba, "Ikalanipano nokulolela tubwele kuli mwebo. Aarone na Hur bali namwebo. Uuli onse ngakwata umulando, lekeni akaye kuli bena." ¹⁵Eico Mose aile kulupili, nekumbi lyalimufimbile. ¹⁶Ubukata bwa kwa Lesa bwaikela palupili lwa Sinai, nekumbi lyabufimbile panshiku mutanda. Pabushiku bwalenga cinelubali aatile kuli Mose ukufuma mwikumbi. ¹⁷Ukumoneka kwabukata bwakwa Yahweh bwali kwati mulilo uonaula pamulu lwalupili mumenso yabena Israeli. ¹⁸Mose aingile mwikumbi nokuya kulupili. Ali palupili panshiku amakumi yane ubwaila nobwaca.

Chapter 25

¹Yahweh alandile kuli Mose, ²"Eba abena Israeki ukusenda icabupe kumuntu onse uwakoseleshiwa mumutima wakwe umwine. Ufwile ukupokelela ifi fyabupe fyandi. ³Ifi ifyabupe fintu ulingile ukupoka ukufuma kuli bena: golide, silfere, ⁴nomukuba, nobushishi bwakafifi, nobwakashikilila, nobwakashika ce;nensalu shakolokondwe: neshamako yambushi, ⁵imikupo yabasukusuku iyakasulwa, nemikupo yaba teshashi, nefimuti ifyamishita; ⁶amfuta yanyali shacinyumbanyumba; ifyafyena fyamafuta yabusubo, nefyacena fisuma; ⁷amabwe ayashoma namabwe yambi ayasuma kukubikwa kukucakucinga naku nkwele. ⁸Leka bakambiKile icInyumbamnyumba pakuti inkekale pakati kabo. ⁹Ulingile ukucipanga ukulingana nafintu nkakulanga mumapange yacinyumba nyumba mulifyonse ifibombelo fyciko. ¹⁰Kabili bakacite icipao cafimuti fya mushita. Imikono ibili na hafu ebatali bwaciko, kabili umukono umona hafu ecimo caciko. ¹¹Kabili ukapamineko golide uwalolopolwa, mukati kakunse ukacipumine, ukashungulushapo nomunyimba wa golide. ¹²Ukacibikeko nemipeto ya golide ine pali cena, nokubika bena mufifutu fine; imipeto ibili kulubali lumu ulwaciko, nemipeto ibili imbi kulubali lumu ulwaciko. ¹³Ukapange neyomitembo iyafimuti fyamushita, nokubikako golide kuli fyena. ¹⁴Neyo mitembo ukabike mumipeto kumbali yacipao mukusendeleko icipao. ¹⁵Imitembo ikabe mumipeto yacipao: bena tabakaifumyemo awe. ¹⁶Nawebo ukabikemo mucipao icishimiko cintu Nebo webo nkakupela. ¹⁷Ukapange icipuna caluse uli golide uwawama: amata yabili necipande ubutalibwaciko, nobuta bumo necipande ekusalala kwaciko. ¹⁸Nawebo ukapange ba Kerubi babili aba golide, kumilimo uwakuma eko bena ukabapangile, mumbali monse mubili ishacipuna caluse. ¹⁹Nokupanga Kerubi umo kulutwe lumu, na Kerubi umbi kulutwe lumu: nangu nikucipuna caluse webo ukapangileko ba Kerubi kundutwe shonse shibili. ²⁰Naba baKerubi abasabalika amapindo yabo ukulola mumulu, nokufimba icipuna caluse kumapindo yabo, namenso yabo bafwile balolesha kuli umo nomubiye; ukulola kucina caluse eko amenso yaba Kerubi yalinokuba. ²¹Nomba ulinokubika icipuna caluse pamulu wa cipao; namukati kacipao ukabikemo icishimiko cintu Nebo nkakupela. ²²Namulya Nebo nkalakukumanya pamo na Nebo Nkalalanda nawebo ukufuma pamulu wacipuna caluse, ukufuma pakati kaba Kerubi babili abali pacipao cacishkimko kufintu fyonse ifyo Nebo Nkakupela mumafunde yabana bakwa Israeli. ²³Kabili ukapange pamo itebulo lyafimuti fyamushita: amata yabili yakabe ebatali bwaciko, nobuta bumo ekusalala kwa liko, nobuta bumo necipande ekusalala kwaliko. ²⁴Ukabikeko na golide kuli lyena uwawama, ukapange kulya icibalika ca golide ukushungulushako. ²⁵Ukapangeko kuli lyena umushingo wa mukuboko kwa salala ukushungulushako, nokumbako umushngon wa golide mumbali ukushungulushako. ²⁶Na webo ukapange pali lyena imipeto iya golide ine, nokubika imipeto ine mufifutu ifili pamakasa yaliko. ²⁷Pamulu pamushingo epo pakabe imipeto pacifulo camitembo iyakupingilako itebulo. ²⁸Kabili ukapanga imitembo kufimmuti fya mushita,

nokubikako kuli lyena golidi, icakwebati itebulo bakalelipingilako kuli lyena.²⁹ Kabili ukapange notubeseni twaliko, nemitokoto, nefyakufimba fya liko, nenkombo, mukufimba pali lyena kuli golid uwawamisha efyo ukapange lyena.³⁰ Kabili ukalebikapo imikate petebulo lyonse kuntanshi yanebo.³¹ Kabili ukapange apakuteka akatolitoli kuli golidi uwawamisha: Kumulimo wakumako icakutekapo akatolitoli kuli dgolidi uwawamisha eko kakapangilwe: Ishinte yaciko, nemisambo yaciko, notubeseni twaciko, nefifuu fyaciko, namaluba, filinokuba cimocine.³² Nemisambo mutanda ikesa ukutula mumbali yaciko; imisambo itatu iyacakutaekapo akatolitoli ukutula mulubali lumo, nemisambo itatu iyacakutekapo akatolitoli ukutula mulubali lumbi.³³ Utubeseni tutatu utwapangwa mukati kwati ni Mualmonde, ku fifutu namaluba mumbali ya musambo umo; ifyofine mumisanbo mutanda iyafuma mucakutekapo ututolitoli:

³⁴Namucakutekapo akatolitoli mukaba utubeseni utwapangwa kwati mukati ka Mualmonde, nefifutu fyaciko namaluba yaciko.³⁵ Kabili kukaba ne citutu mwisamba lya misambo ibili cimo cine, necitutu mwisamba lya misambo ibibili iikaba cimo cine, umwabela imisambo mutanda iyatwalilila ukutula icakutekapo akatolitoli.³⁶ Ififutu fyaciko ne misambo yaciko fikaba cimo cine: fyonse ifi fikaba cimocine ifyaumwa mukubomba ukwa golidi uwawamishiwa bwino.³⁷ Kabili ukapange ututolitoli cinelubali ishaciko; nabena bakalaasha ututolitoli twatuko, ukweba ati twena tukalapela ulubuto pamulu pali cena.³⁸ Na tulumano twatuko, notwakwikata umulilo twatuko, notwakukaba utwa golidi uwawamishiwa bwino.³⁹ Kwi talent yakupiminako golidi uwawamishiwa bwino eko ena ici akacipangile, nakfipe ifi fyonse.⁴⁰ Nomba mona ukufipanga fyena panma yamicitilwe, iyo weba walangilwe muli ululupili.

Chapter 26

¹Webo ukapange icakwikalamo kumpashila ikumilimo ilya mpangwa kuli kolokondweuwawama umusuma, uwa kafifi, nowakashikilila, nowakashika cee, uwapikulwamo naba Kerubi. Uyu ukaba mulimo wakwa kapikula.² Ubutali bwampashila bulingile ukuba amata amakubi yabili nacinekonsekonse, mubwipi yane.³ Impashila shonse shilingile ukuba shimoshine ishalingana. Impashila shisano shilingile ukulundinkanya kuinankwe.⁴ Webo ulinokupanga imyando iyakafifi jukupisha kulutwe lyacipailo kulutwe lwa mpashila iciputulwa cimo. Mumusango umowine, ulingile weba ukucita cimocine, ulingile weba cimocine ukulola kulutwelwapampela yampashila mucipande cabubili.⁵ Webo ulinokupanga imyando amakumi yasano pampashila yantampilako, nawebo ulingile ukupanga imyando amakumi yasano palutwe ulwampashila muciputulwa ica cibili cimbi. Ucitefi elo ukweba ati imyando ikabo iyaloleshanya capamo.

⁶Ulingile ukupanhga utwwakukobamo amakumi yasano utwa golidenokulandinkanya cikabe cimocine.⁷ Webo ulingile ukupanga impashila isha masako yambushi petenti pacakwikalamo. Webo ulingile ukupanga impashila ikumi limo kulifi.

⁸Ubutali bwacilampashila bulingile ukuba amata amakumi yatatu, nabwipi bwacilampashila ilingile ukuba amata ikumi limo nalimo ukuba cimocine.⁹ Ulingile ukulunda impashilimyando amata yasano kuinankwe yashimbi impashila mutanda kushinankwe. Ulingilae ukulunda kumpashila mutanda kuntanshi yetenti.¹⁰ Webo ulingile ukupanga imyando amakumi yasano palutwe ulwa ntampilo yampashila muciputulwa cantanshi, nemyando amakumi yasano pampelayalutwe yampashila shilya mwalundenye kucipande cabubili. Webo ¹¹ulingile ukupanga utwakukofyako utwa-mukuba amakumi yasano nokutubibika twena kumwando. Nomba weba ukalunde itenti capamo elo ukweba ati cikabe.

¹²Nefyashalako ifyampashila, ukweba ati, icipande icapulamo ukukobeka ukufuma kumpashila yamatenti, ulingile, ukukobekakunuma yacakwikalamo.¹³ Kulya kulingile ukuba ubuta bumo ubwampashila palubali lumo, nobuta bumo pampashila palubali lumba__ukweba ati icashalako mubutali bwa matenti iyakwikalamo palubali lumo napalubali lubiye, kukufimbeci.¹⁴ Webo ulingile kupanga pacakwikalamo icakufimbapo kumukupo wabasukusuku iyawamisha bwino, nayambi ayakufimba ayamikupo yaba telwashi ukuya pamulu palya.¹⁵ Webo ulingile ukupanga amafulemu ayaiminina ukufuma kufimuti fya Mushi kucakwikalamo. Nobutali bwefulelemu limo bulingile ukuba amata ikumi limo, nabwipi bwauko bulinokuba ubuta bumo necipande.¹⁶ Kulingile ukuba ifyakwiakatililila fibili ifyacimuti kuli cilefulemu pakulundinkanya amafulemucapamo muli iinshila.¹⁷ Ilyo weba ukapanga amafulemupacakwikalamo, weba uuli nokupanga amafulemu amakumi yabili.¹⁸ Ilyo weba ukapanga amafulemu pacakwikalamo, weba ulinokupanga amafulemu amakumi yabili kukapinda kakukulyo lubali.¹⁹ Webo ulingile ulingile nokupanga amashinte ya siufere amakumi yane ayakuya panshi kumafulemu amakumi yabili. Kulya kufwile ukuba amashinte yabili pesamba kwifulemu iyakutampilapo ukuba umwakupishamo utwakukofyamo tubili, napamo amashinte pesamba kuli cila lifulemu pafyakupishamo mwakwe mubili.²⁰ Pantu lubali lwabubili ulwacakwikalamo, palwa kukapinda kakukuso, weba ulingile ukupanga amafulemu amakumi yabili. nakulya amashinte yane aya silife.²¹ Kulya kulinokuba amashinte yabili pesamba lyamashinte yabili pesamba lyamashinte yambi aya mafulemu, nfyofine.²² Panuma lubali lwacakwikalamo kumasamba, ukapangeko amafulemu mutanda.²³ Webo ukapanga aya mafulemu yabili pafifutu ckunuma ifyakwikalamo.

²⁴Aya mafulemu yafwile ukiyapanganya pakati, nomba ukayalundinkanye pamulu kumupeto umowine. Ifi efyo fifwile ukuba palifyonse kunuma yaififintu.²⁵ Kulya kulinokuba amafulemu cinekonsekonse, capamo kumashinte yafiko aya silifere. kulya kulinokuba amashinte ikumi namutanda muli yonse, amashinte yabili pesamba lyefulemu lyantanshi, amashinte yabili esamba kwifulemu lyakonkapo, ulwacakwikalapo, efyofikabe.²⁶ Webo ulinokupanga imipando yapusana kufimuti fyamushita__yasano kumafulemu kulubali lumo ku cakwikalaamo.

²⁷Imilango isano pamafulumu kulubali lumbi kucakwikalamo, nemipindo isano iyakwikalamo panuma lubali icakwikalamo icakumasamba.²⁸ Nemipando iyapusana pakati ikapulemo kumafulemu efyo cikabe iciputulwa cimo

pamulu, Cifwile cafika ukufuma palutwe ukufika pa lutwe.²⁹Webo ulinokufimba amafulemu kuli golde. Webo ulinokupanga imipeto kuli golide, palibena apakubombela pakubasenda pamapindo ayapusana, nawebo ulinokufimbako golide yapusana kumapindo.³⁰Webo ulino kubika pamulu wacakwikalamo mukukonkaukupekanya kuntu webo wangilwe pa lupili.³¹Webo ulinokupanga impashila ya bluu, neyakashika, neyakashika cee, iyapikilwapo naba kerubi, umulimo uwakwa kelenganya.³²Webo ulinokukobeka ici pafishingitini fine, ifyacimuci camushitamificimbwako fine ifya silifere kumashinte yafiko.³³Webo ulingile ukukobeka pamulu wampashila pesamba lyatwakukobekako, nawebo ulinokuleta mucipao cakulanga ubunte. Nempashila shilinokulekanya icifulo ca mwashila.³⁴Webo ulinokubika intupiko yapacakukonsolwelako paccipailo cakulo cakulanga ubunte, iccili mucifulo camwashila. Webo ulinokubika itebulofwile ukuba kunse yampashila.³⁵Webo ulinokubika ickutekapo akatolitoli apalungatene netebulo lubali kukapinda kakulya ilyacakwikalamo. Netebulo lifwile ukuba kukapinda kakulyo.³⁶Webo uli nokupanga ifyakukobekako fyapamwnshi we tenti weboulingile ukupanga ici ukufuma kuli bluu, necakashikila neyakashikacee, kuli kolokondwe uwakosa, umulimo wakwa kapikula.³⁷Pafyakukobekako, webo ulinokupanga ifishingitini fisano ifyamushita niokufimbako kulifyena kuli golide. Utwakukofyamo tufwile twaba utwa golide, nawebo ulingile ukusubako imikuba isano kuli bena.

Chapter 27

¹Ulingile ukupanga icipailo icambao isha Akaya, mubutali cikalepe amata yasano namubwipi namo amta yasano. Icipailo cilingile ukuba icalingana mukusansuka ikabae amata yatatu.²Kuma koonna yane ukupangilako icaba kwati ninsengo shong'ombe Amasengo yakapangwefye icipande cimo necipailo, kabili ukakupikeko umukuba.³Ukapange nefipe ifyakubomfya kucipailo: imipika yakukushilamo imito, nabafolosholo, utubeseni, ifyakutunkwilako imipusa yanama, nefyakubikamo umulilo. ukapange fyonse ifi ifyakubomfya ifyamukuba.⁴Ukacipange icapilo, icapangilwa kubukonde bwamukuba. Ukapange imipeto yamukuba pali cila bukonde pama koonna yonse.⁵ukabike ubukonde mwisamba lyacipailo, citika umo ukwisa panshi nacicika umo ukya pamulu.⁶Ukapange ifyakupingilako icipailo, ifyakupingilako ifyakwata ifimuti fya akaya, kabili kulicena ukakupek umukuba.⁷Ifyakupingilako ukabikeko imipeto, kabili ifyakupingilako fifwile fyaba kumbali shibili ishacipailo, pakupitilako.⁸Ukapangileko nemikobelo kucipailo, ukufuma kumbao. Ukapange flyafine fintu akulangile kulupili.⁹Ukapange napamisolo wakwi tenti lyakwa Lesa, ukakobeke lubali kukapinda kakukulyo akamumusolo, ukakobeke insalu iyapyatwa iilepele amata umwanda umo.¹⁰Ifyakukobekako fikakwate ifyakwimininako amakumi yabili, ifyamukuba amata amakumi yabili kukabe nefyakukofyamo fikakwate kufyakwimika, ifyakukakilako fikabe ifyasilifele.¹¹cimocine na kukapinda kakukuso, ifyakukobekako amata umwanda umo mubutali pamo nefyakwimika amakumi yabili, amashinte aya mukuba amakumi yabili ayamukuba.¹²Nefyakukofyamo fikakwate kufyakwimika, nefyakukakilako fikabe ifyamukuba. Mumbali ya musolo lubali kumasamba kukabe icakucingako icalapa amata amakumi yasano. Kukabe nefya kwimika ikumi namashinte ikumi.¹³Umusolo nao wine ufwile wakwata amata amakumi yasano mubutali lubali kukabanga.¹⁴Ifyakukobeka kulubali lumo pakwingila fifwile fya lepa amata ikumi limo nayasano. fikakwate ifyakwimikako fitatu namashinte yatatu.¹⁵Kulubali lubiye nakokwine kufwile kwaba ifyakukobeka ifyalepa amata ikumi limo na yasano. Fikakwate ifyakwimika fitatu namashinte yatatu.¹⁶Pamwinshi wakwingililapo mumusolo pakabe icakucingako icalapa amata amakumi yabili. Icacucingako cikapagwe ica bluu, icakashika, nobushishi ubwapikulwa, umulimo wa muntu uwacengela. Cikakwate ifya kwimika fine namashinte yane.¹⁷Ifyakwimika fyonse ifyamumusolo fifwile fyakwata ifya kukakilako ifya silifele, ne fya kukofyamo ifya silifele, nama shinte aya mukuba.¹⁸Ubutali bwa musolo bufwile bwaba amata umwanda umo, mubwipi amata amakumi yasano, namukusansuka amata yasano, pamo no bushishi ubwa pikulwa ubwakukobeka bonse ubwalepa, namashinte yamukuba.¹⁹Ifipe fyonse fikalebombela mwitenti, kabili ne mpoopo shonse isha kwi tenti na ku musolo fikapangilwe no mukuba.²⁰ukakonkomeshe abena Israeli bakaleta amafuta yamuolife, ayalengama kabili ayatwiwa, pakuti amalampi yakaleeka mukutwalilila.²¹Mwitenti lyakukumanainamo kunse yacacucingako icali mwitenti mwali alaka wacipangano, Alone nabana bakwe abaume bakalasunga amalampi ayakalaaka kucinso ca kwa Yahweh, ukufuma kucungulo ukufika kumaca. Ili lifunde ifyakutwalilila ku bena Israeli lintu bali nokulasunga munkulo shonse

Chapter 28

¹Webo ita munonko Aroni nabana bakwe abaume-Nadabu,, Elaesari, na itama- ukufuma mubena Israeali pakwebati bakalembembela ngashimapepo.²Ukapange Aroni, munonko insalu ikabikwe pambali kuli nebo. Iyi insalu ikabe iyakumucindamika kabili ikabe iisuma.³Ukalande kubantu abakwata umutima wamano, pakuti bakapangile Aroni insalu yakumucindamika pambali akalebombela neebo nga shimapepo.⁴Insalu iyakuti bakapange ikakwate umufuko pacifuba, na efode, umukansu, insalu iyabula amaboko, tubani, na Osashi. Bakapange ii nsalu pakuti alibikwa pambali kuli nebo. Fikaba fyakwa munonko Aroni nabanankwe abume pakuti bakalebomba umulimo wabushimapepo.⁵Abaume abacenjela bakabomfye ubushishi bwa golide, bluu, ubwakashika nobwakashika cee.⁶Bakapange efode uwa golide, na bluu ubwakashika natonge uwakashika cee, nakolokondwe uwapyatwa. Ukabe mulimo wabantu abacenjela.⁷Ikakwate utuputulwa tubili utwapacipeya, yukalundinkane namakoonna yabili aya pa muulu.⁸Umushipi uwakukakilako ukabe kwati ni efode; cikapangilwe kuciputulwa cimo pamo na efode iyapangwa nobushishi ubwapyatwa ekweba ati golide, bluu, nobwakashika nobwakashika cee.⁹Ukabule amabwe yabili aya orikishi nokulembapo amshina yabana baume abena Israeli ikumi limo na babili.¹⁰Amashina yabo mutanda yakabe pelibwe limo, kabili amashina mutanda yakabwe

pelibwe libiye, ukulingana nabana abaume muntu bafyalilwa. ¹¹Pamo nomulimo wakwa kabasa wamabwe alaemba pamabwe, efyo ukalembe, ukalembe amashina yabana baume abakwa Israeli ikumi limo nababili pamabwe yabili. Ukashungulushe amabwe notwakufyantikamo utwa golide. ¹²Ukabikemo amabwe yabili paciyea ku ciputulwa ca efode, ukuba ayakwibukishishapo Yahweh kubana baume abakwa Israeli. Aroni aalinokutwala aya mashina kucinso ca kwa Yahweh papiyea fibili kukuba icakwibukishishamo bena. ¹³Ukapange utwakukofyamo utwa golide. ¹⁴neminyololo ibili iya golide uwaengululwa uwawama, kabili umwakufyantika ukabike iminyololo. ¹⁵Ukapange itumba lyapacifuba uwabakupanga ubupingula, umulimo wamuntu uwelenganya, ekacitekwati ni Efode. Uwa golide, uwa bluu, uwakashika, nowatonge, uwakashika cee nowakolokondwe. ¹⁶Akabe uwalingana. Ukapete itumba lyapacifuba konse konse. Citika umo mubutali, nacitika umo mubwipi. ¹⁷Ukaputulemo imishilwa ineniya mabwe ayakosa umutengo. umushilwa uwapakubala ukakwatemo sadi, Topasi, na genati. ¹⁸Umushilwa uwabubili ukakwate emalode, safire, na daimondi. ¹⁹Umushilwa wabutatu ukakwate ayacimuti agte na amatisiti. ²⁰Umushilwa wa bune ukawate belrili, n orikishi, na yasipi. Umwakufyantika mukashungululuke golide. ²¹Amabwe yalingile ukuba ifyaba amashina yabana baume ab Israeli ikumi limo na yabili, muntu amashina yabo yabela. Yakabe kwati kubasa kwamipeto, cileshina likalaimininako umo uwamimikowa okumi na ibili. ²²Ukapange umunyololo wapetumba lyapacifuba kwati mwando, umulimo wa golide uwaengululwa. ²³Ukapangileko imipeto ibili iya golide iyapetumba lyapacifuba kabili ukakambatike kumpela shibli ishabetumba lyapa cifuba. ²⁴Ukakambatikeko neminyololo ibili mumakoono yabili. ayapetumba lyapacifuba. ²⁵Ukakambatikeko nenshimbi impela shibila shaminyololo iyaengululwa mjtwakufyantikamo tubili. Elo ukakambatikeko natonse utwapankombe utupimfya twa efode pantanshi yatuko. ²⁶Ukapange imipeto ibili iya golide kabili ukabika kumakoono yambi yabili kumufuko wapacifuba, mupepi nensalu yamukati. ²⁷Ukapanga naimbi imipeto ya golide, kabili ikakwate pesamba lyacipeya utupimfya pantanshi y efode, tualoshe kunse mupwpi na cimushipi ca efode. ²⁸Ukakake imipeto yakwitumba lyapacifuba kumipeto kuli efode kumwando wa bluu, pakweba ati itumba lyaacifuba likakwate pamuu wacimushipi ca efode. ²⁹Lintu Aroni aleingila mu ncende yamushilo, akalepita amashiana yabantu abena Israeli pamutima wakwe mwitumba lyapacifuba uwakwishibilako pakwingila, ngecikutwalilila ukwibukisha kuntanshi yakwa Yahweh. ³⁰Ukabike Urimu na Tumumu mwitumba lyapacifuba, uwakwishibilako pakupingula, elo fikaleba pamutima wakwa Aroni lintu akalapitita pamutima wakwe ifyakwishibilako, ifyabupingushi pabantu abena Israeli kuntanshi yakwa Yahweh. ³¹Kabili ukapenge umwigila uwakufwalila pali efode uwa bluu eka eka. Ukashepo pakati icipunda apakupusha umutwe. Pacipunda apakupusha ukapikulepo ukashungulushe pakuti umwingila taulepwike. Uyu ukabe mulimo wakwa kapikula. ³²Kwisamba lyamwingilaukafukeko, ukapangileko na pomegranati aya bluu, nayakashuka cee aya mpanga ukashungulusheko, nenyengele sha golide shikabe pakati ukushunguluka conse. ³³Kwisamba lya mwingila ukufukeko, jukapangileko na pomegranati aya bluu, nayakashika cee ayampanga ukushunguluka. nenyengele sha golide shikabe pakati ukushunguluka conse. ³⁴Kukabe nebyengele ya golide nomu pomegranati, inyengele ya golide pomegranati- nifyofine-ukushunguluka umwingila juwafukwa conse. ³⁵Aroni akalefwala lintu alebomba, pakweba ati iciunda cikaleumfwika lintu aleya mumuputle wamushilo kuntashi yakwa Yahweh. Kabili nalintu alefumamo. Ififine pakwebati tafwile. ³⁶Ukapange nensani iya golide uwaengululwa ukalembepo, kwati nifilya balemba pacifwatiko ati, "umushilokuli Yahweh." ³⁷Ukakakilile iinsani kuli kantambo ka bluu pambali yansalu yakupomba kumutwe. ³⁸Kakaleba pampumi yakwa Aroni; lyonse ukalapita ifilubo fikalaba mumutulo wa mushilo uwafyabupe pakweba ati abena Israeli bakalefibika fyeka kuli Yahweh. Insalu yakupomba kumutwe lyonse ikaleba kumutwe wakwe pakweba ati Yahweh akalepokelela ifyabupe fyabo. ³⁹Ukapange insalu iyapikulwa iisuma, kabili jkapange nensalu akupomba kumutwe, nayo ikapangwe iisuma. ukapange nomushipi, umulimo wakwakapikula. ⁴⁰Pantu abana baume abakwa Aroni ukabapangila insalu, nemishipi, nemipanalala iyakubalenga ukwama nokucindama. ⁴¹Ukafwike Aroni munonko, nabana bakwe abaume abo ali nabo. Bena ukabasube, ukabepele amaka, nokubabika beka kuli nebo, pakweba ati bakabombe bushimapepo kulinebo. ⁴²Ukabapangile utuputula utwakunsalu iyapikulwa utwakufimba pamibili yabo, utukalabaimba ukufuma mumisana ukufika mumatanta. ⁴³Aroni nabana bakwe abaume bakalefwala ishi nsalu lintu baingila mwitenti lyakukumaninamo, nangula lintu bapalamina kucintamba mukubomba muncende yamushilo. Bakalebomba ififintu pakweba ati atabapelwe umulandu wakuti bafwa. Ili ifunde lyakutwalilila kuli Aroni nakulupwa lwakwe ulukakonkapo.

Chapter 29

¹Nomba ifi efintu webo ulinokucta pakubika bena pambali kuli nebo pakweba ati bena baba abakubombela nebo ngabashimapepo. Bula umwana wang'ombe umo nabasukusuku ababula ububi, ²umukate umwabula icitutumushi, nomukate uwapapatala uushatutumuka uwasanshiwako na mafuta. Elo pamo bula ifyabeluka ifishatutumuka ifyasubukwa namafuta. Panga ifyabeka ukubomfya ubunga bwangano. ³Webo ulinokubka fyena mumuseke umo, nokufileta fyena mumseke, nokupalamika fyena pamo nomwana wang'ombe nabasukusuku babili. Webo ulinkipalamika Aroni nabana bakwe pamwinshi we tenti umwakukumanina. ⁴Webo ulinokusamba Aroni nabana bakwe abaume mumenshi. ⁵Webo ulinokubula ifyakufwala nokufwika Aroni umwingila, natambatamba necinkuntu, natumba, necakucinga pacifuba. ⁶Webo ulinokubika icitebo pamutwe wakwe nokubika icibalika icamshilo pacitebo. ⁷Nomba ukabule ukabule namafuta ayakusuba nokuyapongolwela pamutwe wakwe, namuli iinshila emuntu ena ukamusubile. ⁸Webo ulinuleta abana bakwe abaume nokubafwika imikansu pali bena. ⁹Webo ulinokufwika Aroni nabana bakwe abaume imishipinokubika imipangalala palibena. Ukubomba ukwabushimapepo kulinokulola kuli bena kwfunde

lyakutwalilila. Muli ii nshila webó ulinokubika Aoni nabana bakwe abaume pali bena kukubombela nebo.¹⁰Webó ulinokuleta abana bang'ombe bonse kmenso ye tenti lyakukumannamo, na Aroni nabana bakwe abaume balinokubika imnwe yabo pamitwe yabana ba ng'ombe.¹¹Webó ulinokwipaya ing'ombe kumense yakwa Yahweh pamwinshi lyakukumaninamo.¹²Webó ulinokubula umulopa wabana bang'ombe bamo nokubika wena pansengo kucipailo kumunwe obe, webó ulinokufumya nokwitulwila umulopa uwashala peshinte lyacipailo.¹³Webó ulinokubula amafuta yalya ayafimba ifilundwa ifyamukati, nokubula pamo nefyafimba palibu nemfyo shibili kumafuta yalya ayapamulu pali yena; ukafyocela napacipailo.¹⁴Elo nomba pamubili wang'ombe, elyo nempapa yaiko-namafi, webó ulinokuyocela pamulu kunse yankambi. Icikaba nomutulo wapa lubembu.¹⁵Webó ulinokubula pamo suku suku umo, na Aroni nabana bakwe abaume babili neminwe yabo pamitwe yabo.¹⁶Webó ulinokwipaya suku suku, nomba ukabule umulopa wakwe nokukana pa cipailo ponse pambali.¹⁷Webó ulinokuputula suku suku mufipimfya nokusamfya fyena filundwa fyamukati namolu yakwe, namwebo mulinokubika ifilundwa fyamukati, capamo pamopene nefipimfya fyaciko pamo nomtwe waciko, pacipailo.¹⁸Nomba ukoce suku suku onse. Ici cikba umutulo wakoca kuli Yahweh, umununko wakutompolola uwawama icamutulo wamjililo uwapangwa kuli Yahweh.¹⁹Nomba webó ulinokubula suku suku umbi, na Aroni nabana bakwe abaume balinokubika iminwe yabo pamutwe waciko.²⁰Nomba webó ulinokwipaya suku suku nokubulapo umulopa waciko. Uubike napalutwe lwakutwi kwakulyo kwakwa Aroni, napalutwe ulwabana bakwe abaume kukutwi ukwakukulyo, napafikumwa fyabo ifyakukulyo, napafindo fyabo ifyakukulyo kumakasa. Nomba webó ulinokuba kana umulopa pacipailo mumbali shonse.²¹Webó ulinokubula umulopa umo uuli pacipailo nama futa yakusuba, nokana aya yonse pali Aroni napansalu shakwe, Aroni nomba akabika pambali nebo, elo pamo nensalu shakwe, nabana bakwe abame nensalu ahabana bakwe kuli wena.²²Webó uli nokubula amafuta yakwa suku suku nama futa ayakumucila, nefyafimba kulibu, nemfyo shibili nama futa yafimba pali fyena, nokulu ukwakulyo_pantu uyu suku suku wapali bashimapepo ukulola kuli nebo.²³Bula nomukate umo, necabebuka cmo icamukate icapangwa kumafuta, necipapatu cimo ukufuma mumuseke wamute umwabula ictutumuhi cilya cili kumense yakwa Yahweh.²⁴Webó ulinokubike ififintu muminwe yakwa Aroni namuminwe yabana bakwe abaume nokushinshinka bena kuntanshi yandi acakushinshinkilapo umutulo kumense yakwa Yahweh.²⁵Webó nomba ulinokubula ifyakulya ukufuma muminwe yabo nokoca fyena pacipailo kumo nomutulowakoca, Ici cikafumya umununko uusuma pali nebo; icikikaba umutulo uwapangwa kuli nebo kumulilo.²⁶Webó ukabule necapacifuba cakwa suku suku wakwa Aroni uwapelwa ukushinshika cena pacakushinshika umutulo kumense yakwa Yahweh, ncicikaba ciputulwa cenu.²⁷Webó ulinokubika lubali kuli nebo icpacifuba icamutulo wacakushinshiknka, nokulu kulya ukwapelwe palibashimapepo_fyonse ifyapacifuba cilya cali icakushinshika nokulu kulya kwatulilwe pali Aroni nabana bakwe abaume.²⁸Ififikaba kucipao cakutwalilila pali Aroni napa banabakwe abume. Icikikaba camusangulo ukufuma mubantu abena Israeli ukupela kuli Yahweh ukufuma kumitulo yabo iya mutende.²⁹Nefyakufwala fyamushilo kuli Aroni filinokuba pamo ifyabikwa pabana bakwe abaume panuma yabena. Bena balinokusubwa amafuta nokushshiwa kuli nebo muli bena.³⁰Bashimapepo abo abkonka ena ukufuma mubana bakwe abume, abo abekesa mwitenti lyakukumaninamo, mukubombela nebo mucifulo camushilo, bena bakafwale isho nsalu panshiku cinelubali.³¹ebo ulinokubula suku suku wakubikila kuli shimapepo kuli nebo nokwipika ena mucifulo camushilo,³²Aroni naban bakwe abaume balinokulya umunani wakwa suku suku nomkate ulya uulimumuseke pamwinshi wetenti lyakukumaninamo.³³Bena balinokulya inama nomukate ulyamwapelwa papapwishisha ububi palibena nokubakusha bena, ukuba ababikwa kulinebo. Takuli nangu umo uwakulyafiyo, pantu bena balabomfya ifi kuli nebo, abapatulwa pali nebo.³⁴Ngafimo ifyamumjunani ifyamutulouwakushiwa, nangu umukate, fyashalapo ukufika kulucelo lwakonkapo, nomba webó ulinokufyoca fyena. Ifi filinokuliwa pantu fyali ifyabikwa pamali kuli nebo.³⁵Muli iyi nshila, mukakonke fyo filya nebo nakwete ukukukonkomensha webó ukucita, webó ulinokucita kuli Aroni nabana bakwe abaume. Panshiku cinelubali webó ulinokiubapekanya bena.³⁶Inshiku shonse webó ulinokupela umulume wa ng'ombe elo ngomutulo wapalubembu kukulekelelwa. Webó ulinokuwamya icipailo pakupanga ukuwamishiwa pali ici, webó ulinokucisuba amafuta pakweba ati ukacibike pambali kuli nebo.³⁷Pantu inshiku cinelubali webó ulinokupanga jkuwamya pacipailo nokubika pambali ici kuli Yahweh. N omba icipailo cikaba icamushilo kuli nebo. Uuli onse uukakakumyako cipailo akab uwamushilo kuli Yahweh.³⁸Webó lyonse ulinokulatula pacipailo³⁹cilabushiku impanga shibili iikwete umwaka umo. Impanga imo weboulinokutula kumaca, naimbi impanga ulinoitula ukufika kucungulo.⁴⁰Kumo nomwana wampanga uwakutampilapo, julinokutula icipimo cabunga ubwapeleka ubwasankanishiwa kumo nefikopo fine ifyama futa ukufuma kuyatwiwa, nefiptulya fine ifyafikopo ifyamyanganshi yamitulo uwafyakunwa.⁴¹Webó ulinokutula umwana wampanga umuku wabubili nalimo mukuwa kwakasuba. Webó ulinotula cimocine umutulo wambuto kumaca, nacimocine umutulo wafyakunwa. Ifi fikalafumya umununko uwawama pali nebo; ici cikaba icamutulo uwapangwa kuli nebo kumulilo.⁴²Icilinokuba umutulo wakukuninika lyonse ukupela munkulo shenu, napamwinshi wetemti lyakukumaninamo kumaenso yakwa Yahweh, muntu Nebo nkalamikumanya mwebó mukulanda kuli mwebó kulya.⁴³Kulya ekuntu Nebo nkalamikumanya nabena Israeli; netenti likalaba ilya mushilo pali nebo kululumbi lwandi.⁴⁴Nebo nkalashisha itenti ilya kukumaninamo necipailo pali ifi fikaba kuli Nebo neka. Nebo nkashisha Aroni nabana bakwe abaume ukubombela Nebo ngashimapepo.⁴⁵Nebo nkekala mukati kabena Israeli naine nkaba Lesa wabo.⁴⁶Bena bakeshiba ati Nine Yahweh, Lesa wabo uyo uwabaletete kubafumya ku Egypti elo ukweba ati Nebo ndinamaka yakwikala mukati kabo. Ninebo Yahweh, Lesa wabo.

¹Webo ulinokupanga icpai camushitaailo cakocelapo ifyacena cisuma. Webo ulinokupanga ci kucimuti ca mushita.

²Ubutali bwaciko cilinokuba ubutabumo,namubwipi bwaciko cimocimocine. Ici cifwile ukuba nefifutu fine ifyalinhana, namukulepa kwaciko cili nokuba anamata yabili. Insengo shaciko shifwile shaba ishapangwa elo ngeciputulwa kuli ici.

³Webo ulinokufimba icipailo icakocelapo fyanunkila ifyacena cisuma kuli golide uwawama__pamulu waciko, namumbali monse, nakumasengo yaciko. Webo ulingile nokupanga umushingo kuli golide ukushinguluka kuli cena. ⁴Webo ulingile ukupanga imipeto iya golide ibili iyakwikata kuli cena kwisamba lyamushingo pamali shibili shonse. Umupeto uulinokwikata pamwalo uwakusendelapo icipailo.⁵Webo ulinokupanga imyalo kucimuti camushita, nawebo ulinokubikako kuli fyena golide. ⁶Webo ulinokubika cacena cisuma kucipailo pantanshi yampashila ilya iili kucipao cacishimiko. Ici cikaba kumenso yankupiko iyacifimba pacipao cacishimiko, kulya nebo nkakukumanya we4bo.⁷Aroni afwile ukoca ifyanunka ifisuma cila lucelo. Ena alinokoca ici lintu ena awamya ifisaniko. ⁸Na Aroni alinokwasha ifisaniko napeka mulucelo elyo ifyanunka icena cisuma fikocewe lyonse mulilyonse kumenso yakwa Yahweh, ukupulamofye munkulo shenu. ⁹Nomba webo tauli nokutula ifyanunkila fimbi pacipailo cakutulilapo ifyanunke cisuma pacipailo,nangu ifyakutula fimbi nangu ifyamusangulo wangano. Webo taulinokupongwelwelapo umutulo afyakunwa.¹⁰Aroni alinokupanga ukusangulula panseko jmuku umo mumwaka. Kumulopa wamutulo wakulubembu eko wena akasangulwile, akapange ici umuku umo mumwaka ukupula munkulo yenu. Ici cakuipatwila kuli Yahweh mukupwililika."¹¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose, nokulanda kweba ati, ¹²"Lintu nmwebo mwabula ukupenda abena Israeli, nomba cilaumo akapela icilubula cabumi bwakwe kuli Yahweh. Mwebo mukaciteci panuma ninshi mwebo namubapenda,pakweba ati kulya kwikaba icikuko mukati kabo lintu mwebo bena mwaba penda. ¹³Uyo onse wapita muli ukukupendwa alingile ukupela iciputulwa ca shekele wa Silifere, ukulinga namukufina ukwamashekele ayamushilo (ishekele cimocine na magera amakumi yabili). Uyu citikaweshekele akaba icamutulo kuli Yahweh. ¹⁴Uyo onse uwapita muli ukukupendwa, ukufuma pamyaka amakumi abili nokuyapamulo, alingile ukupela uyumutulo kuli nebo.¹⁵Lintu ababantu bapela uyo mutulo kuli nebo uwakufimba pabumi bwabo, abafyuma tabalinokupela ukucila palicitika weshekele,nomupina kupela ifyacepa. ¹⁶Webo ulingile ukupoka indalama ishacabupe cakufimba palubembu ukufuma kubana ba Israeli nawebo nwebo ulingile ukushipela kumulimo wacakulanshanishishanyamo. Ici cilinokulaibukishiwa kubana ba Israeli kukula ibukishiwa kumenso yandi. Mukupanga icakufimba pabumi bwabo.¹⁷Nomba Yahweh alilandile kuli Mose, nokulanda ati," ¹⁸Webo ulingile ukupanga pamo icakusambilamo icikulu icamukuba kwishinte ilyamukuba, akabeseni kakusambilamo,Webo ulingile ukubika ici pakati ketenti lya kulanshanishishanyamo napacipailo, nawebo ulingile ukubika amenshi mulicena.¹⁹Aroni nabana bakwe abume balingile ukusamba iminwe yabo namakasa yabo kumenshi ayali mulya mwine. ²⁰Lintu bena baya mukati mwitenti lyakulanshanishishanyamo nangula lintu bena bayapalama kucipailo nebo mumbombela mukufutumuna icamutulo, bena balingile basamba kumenso kukweba ati bena tabafifwile. ²¹Bena alingile ukusamba iminwe yabo namakasa kukweba ati bena befwa. Ici cilingile ukutwalilila kuli Aroni nabalupwabakwe ukupula mubantu bakwe nenkulo shabo."²²Nomba Yahwh alqndile kuli Mose, nokutula ati," ²³Bula ifi ifyefungo lisuma: imyanda isano amashekele ya myrrh uwitika, 250 uwamashekele yakumene umwanunila-bwino,250 amashekele ayanunkila-bwino, ²⁴amashekele imyanda isano aya kasia,ukupimwa ukwafina ukwa mashekele hyamushilo,necikopo icamafuta ayamiolife. ²⁵Webo uluingile nokupanga amafuta ayamushilo ayakusuba kukupatukanya, kumulimo wamafuta ayamushilo ayabiklwa pali nebo. ²⁶Webo ulinossuba itenti lyakulanshanishanyamo kuli aya mafuta, elo bwinobwino neipao cacishimiko, ²⁷netebulo nefipe fyonse ifyaliko, necakutekapo akatolitoli nefipe fyaciko, ²⁸necipailo ickocelapo ifyacena cisuma, necipailo icakuninikilapo icamutulo nefipefyonse, nakabeseni necakutekapo caciko.²⁹Webo ulinubabika beka pakweba ati ben a baba abmjushilo kuli nebo, onse ulya uukekatako kuli bena akaba uwamushhilo pamo. ³⁰Webo uulinokusuba Aroni nabana bakwe abaume nokuababika bena lubali kuli nebo ukweba ati bena baba abakubombela nebo ulinokulanda kubana ba Israeli nokutula kuli bena ukweba ati aya yafwile ukuba amashimapepo. ³¹Webo ulinokulanda ku bana ba Israeli ukulanda ati aya mafuta yali nokbikwa lubali kuli Yahweh ukupula mubantu benu ukuya nenkulo shonse.³²Aya tayalingile ukuvika pankanda shabantu, nangu wbo taulingile ukupanga amfuta ngaya pantu ayayantu yabikwa pambili kuli yawhweh yamushilo. Webo ulinokuyasunga muli uyu musango. ³³Uyo onse uukapanga amafuta kwati nyaya, nangu yo onse ukabika yamo pali umo, ulya muntu alinokufuma mabantu bandi. ³⁴Yahweh alandile kuli Mose ati, Bula ifyacena ifyanunka bwino-muri,na oriku, na helebena- ifyanunkila bwino ukulola kuli Frank insese cila umo mumulingo umowine. ³⁵Panga ifi mumusango wafyanunkila, ukusankanya icalungwamo umucele, icasanguluka icabikwa lubali. ³⁶Nebo uli nokunshonenapo mukusankanya ukwawama. Bikalubali mwitenti ilyakulanshanishanyamo, kuntu nebo nkalakumanishisha mwebo.Webo ulinokulasunga icamushlo kuli nebi. ³⁷Elo pali ici icefungo cintu webo ulinokupanga, webo ulinokupanga conse icamusango umowine icamusango umowine icapali wemwine. Ici cilinokuba icamushlo kuli webo. ³⁸Uo onse uulinokupanga icili conse kwati nici ukubomfya kumafuta afwile ukuputulwa ukufuma mubantu bakwe."

Chapter 31

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose nokwebati, ²"Mona, Nebo ni njita mwishina Besalele umwana mwaume wakwa Uri, ukufuma mumukowa wa kwa Yuda.³Nebo ni njisushamo ku mupashi wandi, ku kupela amano, nokwishiba, na umucetekanya, kuli bonse abamitundu kuli bakabomba, ⁴Ku kwelenganye finjelengwe na ku kuboko muli golde, Silfer, no

mukuba; ⁵Pamo no kuputula nokuyalinganya amabwe noku fonkola ifimuti-kukucita imitundu yonse ya kwa kabomba. ⁶mu kulandapo kuli ena, Nebo ninsonta Oholiabu umwana mwaume wakwa Ahisamaki, ukufuma mumukowa wakwa Dani. Nebo nimbi ka ubwishibilo mu mitima ya abo bonse aba mano elo atibena bali no kucita fyonse ifyo Nebo webo na kwebele. Ifi fyakulundapo ⁷ne hema lyakulansha nishishamo, ne cipao ca bunte, ne cakukonsolwelapo ca kupiko icili pa cipailo, na fyonse fipe ifya mwi hema- ⁸netebulo nefipe fyaliko, necakutekapo akatolitoli icasanguluka nefipe fyaciko, necipailo ca kufutu mwinapo, ⁹ne cipailo cakuninikilapo ifya misangulo pamo nefipe fya ciko fyonse, ne cakusambilamo icikulu ne cakute kapo. ¹⁰Nefi ifya kukumbinkanya fyakushalikisha nefya kufwala ifya pikulwa- ify kufwala fya mushilo fyakwa Aarone shimaprpo na bo abana bakwe abaume, aba pekanishiwa kuli nevo elo ati bena babe no kubomba nga bashimapepo. ¹¹Nefi ifya kukumbinkanya na mafuta yakusuba na yacena cisuma yamu ncende yamushilo. Aba bakabomba bali nokupanga ifi fintu fyonse pamo elo Nebo namyebele. ¹²Nomba Yahweh alandile kuli Mose nokulanda ati, ¹³"Landa kubana bakwa Israele: 'Webo uli nokubaka inshiku shama sabata yakwa Yahweh icine cine, pantu ifi fikaba icishibilo pakati ka ena na mwebo monse mubantu benu munkuloshabo elo ati mwebo mebe no kwishiba ati ena ni Yahweh, uyo uwamishishishe kuli ena wine. ¹⁴Elo webo uli nokubaka isabata, mubobebe ena, Onse uyo uwalyangusha ali nokubikwa ku kwipaiwa icine. uyo onse uwabomba pesabata, uyo muntu icine ali no kuputulwa ukufuma mu bantu bakwe. ¹⁵Ukubomba kuli nokucitwa munshiku mutanda, nomba ubushiku ubwa cinelubali likaba lisabata ubwa pwililika ukutusha, bwa mushilo nkutanshi yakwa Yahweh. Uyo onse uwacitamo umulimo wakubomba pabushiku bwe sabata icine ali nokubikwa ku kufwa. ¹⁶Eico abena Israele baali nokubaka isabata. Bali nokulisunga ili monse mubantu babo munkulo shabo nge cipope cakubelelele. ¹⁷Isabata cikaba lyonse icishibilo pakati kakwa Yahweh na bena Israele, pantu munshiku mutanda Yahweh acutile umuntu na pano isonde, napa bushiku ubwalenga cine lubali ena ali tushishe no kupema. ¹⁸Ilyo Lesa ali mukupwisha ukulanda kuli Mose pa Lupili lwa Sinai, ena amupele ena ambw yabili ifya fipope na mafunde, aya pangilwe kumabwa, ifya lebelwe ku minwe yakwe umwine.

Chapter 32

¹Ilyo abantu bamwene ati Mose aposenshita mukwisa koka ulupili, bena bakolongene ukushinguluka Aarone nokulanda kuli ena ati, "Isa, utupangile fwebo umulungu ati fwebo uletutangilila kuntanshi. Elo pantu uyu Mose, umuntu uyo uwatupilwishe ukutufumya mucalo ca Egupti, fwebo tatuli mukwishiba ici citike kuli ena. Elo ²Aarone alandile kuli bena ati, "Fumyeni intenga sha golde isho ishili kumatwi, yabakashi benu, na kumatwi yabana benu abauma na bana abanakashi, no kushileta kuli nevo. ³Abantu bonse balimukufumya intenga shabo isha golde isho ishili kumatwi yabo no kushileta kuli Aarone. ⁴Ena alipokelele ifya golde ukufuma kuli bena, noku cipangila kumbaso, no kupangamo umwana wa ng'ombe uwa engwa. Nomba abantu balandile ati, "Israele, uyu ee lesa obe uwakupilwishe ukukufumya mu calo ca Egupti. ⁵Ilyo Aarone amenefi, ena alikulile icipailo kutanshi yamwana wa ng'ombe nokubilisha; alandile ati, "Mailo bukaba bushiku bwa mutebeto bwelambo muli Yahweh mukankala. ⁶Abantu bali mukwima bwangu ubushiku bwankeiepo no pilusha ifya nokuleta amalambo ya mutende. Nomba bena balikele panshi ku kulya no kunwa, no nomba bali mukwima no kusefya mu mpangs. ⁷Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "kabiye bwangu, pantu abantu bobee, abo webo wapilwishe ukufuma mu calo ca Egupti, na bayonaula abene beka. ⁸Bena nabafuma bwangu munshila iyo Nebo na bakonkomeshe bena. Bena na baipangila umutepa wa ng'ombe abene bali muku ushinshimuna balimukupelako na malambo kuli cena. Bena bali mukulanda ati, Israele, uyu e leas obe uyo uwa kupilwishe ukukufumya mu calo ca Egupti. ⁹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "Nebo nimona aba bantu. Lolesha, bana bantu abatalama imikoshi. ¹⁰Ililine nomba, wiesha nevo uknjimika. ubukali bwandi bena bulimukubemina nokubocha ukukaba, elo Nebo bena ndinokubonaula. Nomba Nebo ndi nokupanga uluko ulukulu ukufuma muli webo." ¹¹Nomba Mose aalimukwisha ukutalalika tondolo Yahweh Lesa wakwe. Ena alandile ati, "Yahweh, cinshi ico ubukali bwenu buleocela abantu benu, abo mwebo mwafumishe ukufuma mu calo ca Egupti kumak ayakulu na kukuboko ukwa kosa? ¹²Cinshi abena Egupti bakasosa, 'Ena alibatungulwile bena uku batwala mububi, kukubepaya bena mu mpili no kubonaula bena ukufuma kumenso ya pano isonde?' Bweleni ukufuma mukoca kwa bukali bwenu no kulanguluka u kufuma kuli ubu bubi kubantu benu. ¹³Iteni mumano kuli Abrahamu, Isaki, na Israele, aba bomfi benu, kuli abo mwalapilepo kuli mwebene mweka no kulanda ati kuli bena, 'Nebo nkacita ulupwa lobe elo ulwingi elo ngentanda isha mumulu, na Nebo nkapela ku lupwa lobe icalo conse ici kufyo Nebo nalandile. Bena bakacikwata lyosefye.'" ¹⁴Nomba Yahweh alangulwike ukufuma ku kucita ububi ubo alandile ena apangile pa bantu bakwe. ¹⁵Nomba Mose alipilibwike kunuma nokukoka ulpili, na senda ne fipandwa fibili ifya cipingo ifya mafunde mu minwe yakwe. Ifi pampa palembelwe ponse kulya kumbali shonse, pali fyose kuntashi na kunuma. ¹⁶Pafipampa wali weka umulimo wakwa Lesa, no kulemba kwali kulemba kwakwa Lesa umwine ukwashilwa pa fipampa. ¹⁷Ilyo Yoshua aumfwile ukukafya kwa bantu elo bena bali mukubilikisha, ena alandile ati kuli Mose, "Kulya kuli icongo ca nkondo mu nsakwe." ¹⁸Nomba Mose alandile ati, "Ico te congo cabali mukucimfya, nangu icongo ca bantu abali mukucimfiwa, nomba congo ca bali mukwimba ico Nebo ndimukumfwa." ¹⁹Ilyo Mose afikile pa nsakwe, ena amwene umwana wa ng'ombe na bantu bali mukucinda. Ena alikwete sana ubukali. Ena ali posele ifipampa ifyali mu minwe yakwe no kufitobaula mwisamba lya lupili. ²⁰Ena alibulile umwana wa ng'ombe uyo abantu bapangile, ali ocele, aushona ula waba imito, auposa na mumenshi. Nomba ena alengele na bantu bakwa Israele ukunwa amenshi ayo. ²¹Nomba Mose alandile ati kuli Aarone, "Cinshi ico aba bantu bacitile kuli webo, ico webo uletele ulubembu ulukulu pali bena. ²²Aarone alandile ati, "Mwileka ubukali bwenu bwime no koca mwe shikulu. Mwebo na mwishiba aba

bantu ifyo bena bali mukupatukila mukucita ububi.²³ Bena balandile ati kuli nebo, "Tupangile fwebo lesa uyo uwakuya kuntanshi yesu fwebo. Elo pantu uyu Mose umuntu uyo uwatufumishe ukutupilusha ukutufumya mu calo ca Egupti, fwebo tatwishibe ico iciponene pali ena."²⁴ Elo Nebo nalandile ati kuli bena, "Uyo onse uukwete golde, lekeni ena afumye. Bena bali mpele nebo golde na Nebo nati muku uposa mu mulilo, no kufumyamo uyu umwana wa ng'ombe."²⁵ Mose alimwene ati abantu nabalekelesha (pantu Aaroni alibalekele bena ukufuma mukuisakamana, cali mukulenga na balwani babo ukulabapunina).²⁶ Nomba Mose aliminine pa mwinshi wa nsakwe nokulanda ati, "Uyuo onse uuli kulubali lwakwa Yahweh, ese kuli nebo." Bonse abena Lebi bakolongane ukushinguluka wena.²⁷ Ena alandile kuli bena ati, "Yahweh, Lesa wakwa Israele, asosele ifi: Lekeni umwaume onse abike ulupanga lwakwe kulubali lwakwe nokuya kunuma na kuntashi ku mwinshi no mwinshi monse mu nsakwe nokwipaya munyina, na cibusa wakwe, nomwina mupalamanowakwe."²⁸ Abena Lebi bacitile ifyo Mose abebele. Bulya bushiku nalimo amakana yatatu aya bantu bali fwile.²⁹ Mose alandile ku bena Lebi ati, "Mwebo mwaba aba bikwa mu mulilo wakwa Yahweh ilelo, pantu onse uwa muli mwebo ali cita icipapo pa mwana wakwe umwaume napali munyina, elo Yahweh alepela mwebo amapalo lelo."³⁰ No bushiku bumbi Mose alilandile ati kubantu, "Mwebo na mucita ulubembu ulukulu sana. Nomba Nebo ndeya piluka kuli Yahweh. Limbi Neba kuti na micitila ukumipwisha ulubembu lwenu."³¹ Mose alibwelelemo kuli Yahweh no kulanda ati, "Owe, ababantu nabacita ulubembu ulukulu no kuipangila abenebeka umulungu uwa goide."³² Nomba line, mukwai lekeleleni ulube wabo; nomba nga tamulefwaya, nebo mumfute mwibuku ilyo nebo mwanembamo."³³ Yahweh alandile kuli Mose ati, "Uyo onse uwabembuka kuli nebo, uyo muntu Nebo eo nkafuta mwibuku lyandi."³⁴ Elo nomba kabiye, katungulule abantu kuncende iyo Nebo nalandile kuli webo. Mona, bamalaika bandi bakaya pantanshi yobe. Nomba pa bushiku ubo Nebo nkabapempula, Nebo nkapempula bena pa lubembu lwabo."³⁵ Yahweh atumine ubulwele pabantu pantu bena bapangile umwana wa ng'ombe, umo uyo Aaroni apangile.

Chapter 33

¹Nomba Yahweh alandile kuli Mose ati, "Kabiyeni ukufuma kuno, webo na bantuabo webo wafimishe uku baninika ukubafumya ku calo ca Egupti. Kabiye ku calo ico Nebo nalapile kuli Abrahamu, kuli Isaki, na kuli Yakobo, ilyo Nebo nalandile ati, 'Nebo nkacipela ku lupwa lobe.'² Nebo ndino kutuma umungeli pantanshi yobe, na Nebo nkafumya abena Kanaani, Amore, Hiti, Perisi, Hibi, no mwina Yebusi.³ Kabiye kuli cilya calo, ico icilefumya umukaka no buci, nomba Nebo nshakaye ukupiluka na webo, pantu muli bantu abashumfwa. Nebo kuti na myonaula mwebo mu nshila."⁴ Ilyo abantu bali mukumfwa aya mashiwi yabi, bali mukulila, takwali nangu umo uwa fwele insalu yakwe.⁵ Yahweh ali landile kuli Mose ati, "Sosa ku bena Israele, "Mwebo muli bacintomfwa ba bantu. Nga Nebo naya mukati kenu pa nshita shimo, Nebo kuli mwebo na myonaula. Elo nomba, fuleni insalu shenu elo ati Nebo njishibe ifya kucita kuli mwebo." Elo abena Israele balele abafule nsalu ukufuma ku lupili lwa Horebu nakuntanshi.⁷ Mose abulile itenti nokulimya ukufumisha kunseya nsakwe, ukutalushako panono ku nsakwe. Ena alitile ati itenti lyakulanshanishishamo. Onse uyo alefwaya ukwipusha Yahweh pali fimo aile ukufuma ukuya kwitenti lyakulaishanya, kunse ya nsakwe.⁸ Ilyo Mose ali mukufuma ukuya kwi tenti, abantu bonse bali mukwiminina pa minshi ya matenti yakulanshanishishamo no kulolesha kuli Mose ukufika ena aya ingila mukati.⁹ Lyonse ilyo Mose aingila mwitenti, ukufita kekumbi kwali mukwisa panshi no kwiminina pamwinsh we tenti, na Yahweh ali mukulanda kuli Mose.¹⁰ Lyonse abantu bonse bamona ukufita kwe kumbi na kwiminina pamwinshi petenti, bena bali mukwiminina nokutatakula, umuntu onse pamwinshi wakwe wetenti.¹¹ Yahweh ali nokulanda kuli Mose impumi ne mpumi, elo umuntu alanda kumunankwe. Nomba Mose ali nokubwelela nkusakwe, nomba aba bomfi bakwe Yoshua umwana umwaume wakwa Nuni, umwana umwaume, ali nokwikala mwitenti.¹² Mose alandile kuli Yahweh ati, "Moneni, mwebo musosa kuli nebo, 'Buleni aba bantu palwendo lwabo; nomba mwebo tamulefwaya nebo ukwishiba uyo mwebo muli no kutuma pamo na nebo. Mwebo mwalandile ati, 'Nebo aishiba webo mwishina, nawebo pamo nausunga ukupalwa mumenso yandi.'¹³ Ililine nga Nebo ninsanga ukupalwa mumenso yenu, na ngeni inshila shenu elo ati Nebo mbeno nokwishiba mwebo no kutwalila ukufwaya ukupalwa mu mensho yenu. Ibukisheni ati aba bantu mu tundu wenu."¹⁴ Yahweh aaswike ati "Amaka yandi yakamitangilila, kabili nkakulenga ukutusha."¹⁵ Nao Mose alandile kuli Yahweh ati " Ukubapo kwenu ngatakwaye nafwebo ninshi mwitufumya pali cino cifulo."¹⁶ Ngakanshi cishibilonshi nkwele icakulanga ukwebaati ninsanga ukwafwa kwenu nabantu bandi? Bushe tacabe ukweba ati mwebo ngamwaya nafwebo elyo twalakwata ukuibelako kubantu bambi abali kulubali lumbi ulwa chalo?"¹⁷ Yahweh alandile kuli Mose, "Nkacita nefifintu walomba, pantu nausanga ububile mumenso yandi, kabili ninkwishiba peshina lyobe."¹⁸ Mose atile, "Napapata nange i ubukata bwenu."¹⁹ Yahweh atile, "Nkalenga ubusuma bwandi ukuya pantanshi yobe, kabili nkalangisha ishina lyandi, Yahweh kuli webo, Nkaba necikuku kuli untu nkabako necikuku, nkalanga uluse kuli untu mfwile ukubelela uluse."²⁰ Nomba Yahweh atile, "Taufwile ukumona icinso candi, pantu tapali uwangamona icinso candi nokubanomweo."²¹ Yahweh atile, "Mona, ii nincende intu ndipo; ukeminina pali ililibwe."²² Lintu ubukata bwandi bukapitapo. Nkakubika mufipapatu fyebe nokukufimba npkuboko kwandi mpakafye inkapitepo.²³ Elintu nkafimbulapo ukuboko kwandi, elyo webo ukamonako inuma, icamenso tawakamoneko."

Chapter 34

¹Yahweh alandile kuli Mose ati, "Putula ifiputulwa fibili ifyamabwe pamo ngefyantanshi. Nebo ndinokulemba pafipampa amashiwi alya ali pafipampa fyanfnanshi, ifipampa filya watobele."² Ukabe uwaipékanya ulucelo nokwisa piluka ulupili

Iwa Sinai, nokwisa ilanga kulinebo palupili pa mululu.³Takuli nangula umo untu ukpiluka nao ukwisa nao, nokwisa ilanga wemwine kulya kuli nebo pamulu wa lupili.⁴Elyo Mose apwitwile ifipampa yfamabwe pamo nga ifyantanshi, nao alimine ulucelo celo nkuyapiluka ulupili Iwa Sinai, ngafintu Yahweh amwebele Mose alisendele ifipampa fyamabwe muminwe yakwe.⁵Yahweh alikoele mwikumbi nokwiminina na Mose palya, nao alwendwelele ishina "Yahweh."⁶Yahweh alipitile mupepi pantanshi okubilikisha, "Yahweh,Yahweh, Lesa waluse nokussenamina, uukokola ukukalipa, nokufina mucipangano vacishinka namuli bumpomfu,⁷uusunga icipangano caluse paba makana abankulo,uubelela amampulu, nempuliumushi, nemebu. Nomba ena takalinga ababemba ukuya ukwabula umulandu. Ena akaleta ukukandwa kwamampulu yabashibo pabana babo, napabana babana babo, elo ukufika napankulo iyalenha shitatu neyalenga shine.⁸Mose bwangu akontamike umutwe wakwe panshi nokutatakula.⁹Nomba ena alandile ati, "Nganomba nebo nasanga ukupalwa mumenso yenu, mweshikulu, mukwai muye mukati kafwebo, pantu aba bantu nibacintomfwa. Tubeleleni uluse kumampulu yesu nakulubembu lwesu, nokutupanga icakupyaninina cenu."¹⁰Yahweh alilandile ati, "Moneni, Ninebo ndi pakupanga icipangano. Pantanshi yabantu bonse, Nebo ndinoucita ifipasha amanno ifishabala ificitika pesonde lyonse nangu nimumitundu yonse. Abantu bonse mukati kenu bakamona imilimo yandi, pantu ifi fikaba fyakuyinya ifyo nebo ndecita pamo na webu.¹¹Ukonke fintu nebo ndilimukukweba webu ilelo. Ninebo ndipakukufumya pantanshi yobe abena Amore, Kanaani, Hitit, Pesia, nomwina Yebusi.¹²Ube uwacenjela wikapanga icipangano pamo nabekashi bamu calo cintu webu uleyako, nangula bena ukuba ulukose mukati kobe.¹³Mulifyo, webu ulinokutobaula ifipailo fyabo,nefishingitini fyabo mukatobaule, nokuputaula imyalo yaba Ashera abo.¹⁴Pantu web taauli nakutatakula tu lesa tumbi, uyo ishina lyakwe lyabukwa.¹⁵Elo ube uwacenjela takuli kupanga icipangano nabekashi bamu calo, pantu bena nabacita bucilende nab ekashi bamu calo, pantu bena nabacita bucilende abene beka kuli tulesa twabo.¹⁶Nomba uo pali bena akakulalika nawebo ukalya ifyakulya fimo ifyamalambo yabo, nanomba webu ulinokubulap bamo pabana babo abanakashi kubana benu abaume, nabana babo abanakashi bakacita bucilende abene beka kuli tu lesa twabo, nabena bakacita abana benu abaume bucilende abene beka kuli tulesa twabo.¹⁷Wikacita pali wemwine tulesa twaengwa.¹⁸Webo ufwile ukubaka ilambo lyamukata uwabulamo intutumushi. Elo Nebo nakukonkmensha webu, webu ulinokulya umukate uwabulamo icakututumuka panshiku cine lubali pashita iyabikwa mumweshi wa Abibu webu wafumine ukufuma mu Egipti.¹⁹Ibeli lyobelyandi, nangu libeli lyamumikuni yobe, yonse mung'onbe, namumpanga.²⁰Webo uli nokushita ibeli lya mpunda pamo nomwana nga webu taushitile ukubweshi ibeli lyonse ilya ana babo abauma. Takuli nangu umo uukamoneka kuntanshi yandi ukwaula nangu -cimo.²¹Webo ukalabomba apnshiku mutanda, nomba pabushiku ubwalenga cinelubali uli nokutusha.Nangu nimunshita yakulima nangula nimunshta yakusombola ulinokutusha.²²Webo ulinokusunga ulwendo lwelambo lyamilungu pamo nelambo lyakutampa ukusombola ukwa ngano, nawebo ulinokusunga ulwendo lwelambo lyakulonganyika pamjo pakupwa kwa mwaka.²³Imiku itatu mumwaka umo abaume bobe balingile ukulamonekela kuli shikulu Yahweh, lesa wabena Isreali.²⁴Pantu nebo ndinokufumyamo imitundu pantanshi yobe nokukusha imipaka yobe. Takuli nangula umo uukafwaya ukukukwata icalo cobe elyo ngecalo elyo webu ukalaya mukupiluka mukumonekela kuntanshi ya kwa Yahweh Lesa obe imiku itatu mumwaka umo.²⁵Webo taulinokuntulila umulopa uwelambo lyandi pamo necaktutumuka conse, nangu nakabili inama yonse ku caipaiwa camutebeto uwelambo lya cacilila icashele ukufika ku lucelo.²⁶Webo ulinokuleta ifisuma ifyamufisabo fyantanshi ifyamwibala mung'anda yandi. Webu taulinokwipikila umwana wambushi pamo nomukaka wakwanyina."²⁷Yahweh alandile kuli Mose ati, "Lemba ayamashiwi, pantu mukutontonkanya ayamashiwi Nebo ndimukupanga icipingo pamo nobe mu Israeli pamo."²⁸Mose alikulya pamo na Yahweh panshiku amakumi yane akasuba nobushiku ; ena talile icakulya icili conse angula ukunwa amenshi yali yonse. Ena alilembele pacipampa amashiwi haacipingo, amafunde ikumi.²⁹Ilyo Mose akokele ukufuma ku lupili Iwa Sinai pamo ne fipampa fibili ifyamafunde yacipingo muminwe yakwe. Ena taishibe ati umubili wamenso yakwe yalemoneka iyabeka ilyo alelanda na Lesa.³⁰Ilyo Aarone nabena Israeli bamwene Mose, nenkanda ya menso yakwe yali iyabeka nabo balitutwime ukwisa mupepi nao.³¹Nomba Mose ali betile bena, na Aarone entungulushi shonse ishalukuta baishile piluka kuli ena. Nomba Mose aladile pamo nabo.³²Panuma yaifi, abantu bonse abena Israeli baishile piluka kuli Mose, nao abalondolwele amafunde yose yantu Yahweh amupele palupili Iwa Sinai.³³Lintu Mose apwishishe ukulanda nabo, ena abikile icakuifimba pampumi yakwe.³⁴Konse kuntu Mose aile kunnansh yakwa Yahweh kukulanda nao, ena alefumya icakufimba ,ukufika nakunshita yakufuma kunse. Lintu ena afuma kunse, ena aleeba abana bwa Israeli fintu bakukonkomeshe kuli ukulanda.³⁵Ilyo abena Israeli bamwene impumi yakwa Mose ilebeeka, abikileko icakufimba pamenso yakwe peka ukufika napanshita abwelelamo mukulanshanya na Yahweh.

Chapter 35

¹Mose akolonganyike ulukuta lonse nokulada ati, " Ifi efintu Yahweh akonkomeshe mwebu ukucita mwebana ba Israeli.

²Pa nshiku mutanda emo mukalabpma umulimo, nomba kuli mwebu, ubushiku ubwalenga cinelubali bukabe ubwa mushilo, bushiku bwesabata ubwapwililika ubwa kutusha, uwbwa mushilo kuli Yahweh. Uyo onse uukabomba umulimo mubushiku bulya akabikwa kukwipaiwa.³Mwebu tamuli nokushamo umulimo onse mumayanda yenu mubushiku bwesabata."⁴Mose alandile kulukuta lonse ulwabena Israeli, nokutila, "Ifi efintu fintu Yahweh akonkomeshe.⁵Buleni ifyamusangulo fyakwa Yahweh, onse uwamuli mwebu uukwete umutima uwakuitemenwa. Leteni icamsangulo kuli Yahweh-golide, silfere, umukuba,⁶nobushishi ubwafitako, nobwakashikila, nobwamasako yasuma; nefintu fya mushita;

⁷ne mpapa sha sukuuku ishanaka bwino nempapa yaabulwa mumenshi, nefintu fyamushita. na mafuta yamukatolitoli, ⁸namafuta ayasuma ayakusuba ayanunkila nayanunkila aya cunshi, ⁹namabwe aya shohamu namabwe yambi ayakwangasha ayakubika pacakufwala utupimfya twapacifuba. ¹⁰Umuntu onse uwaishia uuli mukati kamulimwebo ese nokubomba fintu Yahweh akonkomeshe_____ ¹¹Nencenede yakulanshanishishamo pamo ne tenti; necakufimba, notwakukofyamo twatuko, nefyaiminina, nemipido, nefyaimikwa, namashinte; ¹²pamo ne cipso nemyalo, nenkupiko yacakupwisishishapo ulubembu, nensalu yakucingililako pamwinshi. ¹³Bena baliletele netebulo pamo nemyalo yailiko, nefipe fyonse ifyaliko, neefyakulya fyakucinso; ¹⁴necakutekapo akatolitoli, nefipe fyaciko, notutolitoli namafuta yamututolitoli; ¹⁵necipao cako elapo nemyalo yaciko, namafuta yakusuba namafuta ayanunkila bwino ; ¹⁶necipailo icakuninikilapo ifyamusangulo pamo nomukubo uukulu nemyalo yaciko nefipe; nakabeseni akakulu necakutekapo caciko. ¹⁷Bena baliletele nefyakwikatitila pamusolo pamo nefyakwimikilako namashinte yaciko, nensalu shakubika kumwinshi wamusolo ; ¹⁸nefyakwikata itenti lyakulanshanishishamo nomusolo nemyalo yaciko. ¹⁹Bena baliletele nefyakufwala ifyapikulwa ifyakubombelamo muncende yamushilo, ifyakufwala ifyamushilo ifyakwa Aarone shimapepo nabana bakwe abaume, ifyo bena babombelamo buhimapepo. ²⁰Nomba imikowa yonse iyabena Israeli baishile nokuya kumbi ukufuma kucinso cakwa Mose. ²¹Elyo o se uo umutima wakwe waimishe noyo umupashi wakwe wacitile ukiifwaila ukwisa nokuleta icamusangulo kuli Yahweh kubukule bwacakulanshanishishanyamo, kufipe fyonse ifyakuli uyu mulimo, nakufyakufwala ifyamjushilo. ²²Bena balishile, bonse abaume nabanakashi, uyo onse umutima wakwe wafwaile. Bena baletele ifipini, intenga, nemieto yakukambatikilako, umusango onse uwafyakufwala fya golide. Bena bpnse bafipalاميكة ifyamusangulo uwa golide elo icakushinshinka icamusangulo kuli Yahweh. ²³²⁴Mose akolongonyike ulukuta lonse ulwa bena Israeli no kulanda kuli bena ati, "Ifi efintu Yahweh akonkomeshe mwebo ukucita. Panshiku mutada emo mwebo mukalabomba umulimo, nomba kuli mwebo, ubushiku ubwalenga cine lubali bukabe ubwa mushilo, bushiku bwesabata ubwamushilo kuli Yahweh. Uyo onse uukabomba umulimo mubushiku bulya ali nokubikwa kukwipaiwa" ²⁵Umwanakashi onse uwakashiwa anasha amasako kuminwe yakwe nokuleta ifyo wene anasha_ ubwafitulukila, ubwakashika, ubwakashikila, nangu ubwamasako ayakashika, nangu ubwabuta ubusuma. ²⁶Abanakashi bonse abo umutima wabo waimishe noyo uukwete ukuukoshiwa ukunasha amasako yambushi. ²⁷Nentungulushi shaletete amabwe ya shohamu nafimbi ifyakuba pafifuba ifyakufwala pacifuba ; ²⁸beni baliletele ifyanunkila bwino namafuta yamututolitoli, nayakusuba pamubili, nayabwema busuma. ²⁹Abena Israele baliletele ifyamusangulo fyakuifwaila kuli Yahweh: umwaume onse nomwanakashi uo umutima wafwaya umwine ukuleta ifipe fyakumulimo iyo Yahweh akonkomeshe ukupitila muli Mose ukubombwa. ³⁰Mose alandile kubena Israaeli ati, " Moneni, Yahwehaliitile mwishina pa Besele umwana umwaume uwakwa Hari, ukufuma mumukowa wakwa Yuda. ³¹Ena alimwewiswishemo Beselele umupashi wakwe, mukupela ena amano, umucetekanya, ukwishiba kumusango onse uwamicitile. ³²Mukwelenganya ifya kwelenganya na kubomba muli golide, silfere, nomukuba ; ³³Pamo mukuputula nokupima amabwe nokubasa ifimuti_ mukucita umusango onse uwamititile nokwelenganya. ³⁴Ena alibikile ifi mumutima wakwe mukusambilisha, bonse ena na Ohliabu umawna wakwa Ahisamaki, ukufuma mumjukowa wakwa Dani. ³⁵Ena aiswishe bena pamo ukukanshiwa ukucita umusango onse uwakubomba, mukubomba kwakwelenganya, kabasa, nakapikula wabwafita kunono, uwbwakashikila, nnobwamasako yakashika nobwabuta ubusuma, nowakwakapikula. Kwali aba kucita umulimo mumusango onse uwakubomba, nakabili kwali nabakwelenganya ifyakwelenganya.

Chapter 36

¹Eico beselele na Ohliabu nomuntu onse uwaba uwakanshiwa uyo Yahweh apele amano nomucetekanya uwakwishiba ifyakubomba umulikmo onse uwakukula muncende yamushilo bali nokubomba umulimo umwabela mulifyonse fintu Yahweh akonkomeshe. ²Mose aitile Basele, Ohliabu, nomuntu onse uwakanshiwa muli ayo amano Yahweh apele ukwishiba, namuli uyo umjutima waimishe mukati mukati kakwe mukwisa nokubomba umulimo. ³Bena balipokelele ukufuma kuli Mose ifyamusangulo fyonse ifyo abena Israeli baletele kubukule bwancende yamushilo. Abantu baletele ifyamusangulo fyakuifwaila lyonse kumaca. ⁴Elo bonse abantu abakanshiwe balebomba pancende yamushilo baleisa ukufuma kumulimo uyo bena balebomba. ⁵Ababomfi bakumulimo baebele Mose ati, " Abantu balimukuleta fimbi pafishili fya kumulimo wabubomfi wumulimo untu Yahweh akonkomeshe fwebo ukucita." ⁶Elo Mose alangilile ati takuli nangu umo munsakwe ukwisha ukuleta nakabili icamusangulo kumulimo wabukule bwancende ya mushilo. Nomba abantu balekeleukuleta ifyabupe. ⁷Bena balikwete ifngi ifipe fyamjulimo onse. ⁸Elo bonse balimukati kabo abakubomba kumulimo wancende wakulanshanishishamo kunsalu shakucingilisha ishili ikumi shapangilwe kunsalu ishabutisha naku wafitulukila, nnowakashilila, nowamasako yakashika, nowakashika uwalembwapo ba Kerubi. Uyu waalumulimo wakwa Beselele, umulimo wakwakabomba wakanshiwa. ⁹Ubutali bwapanshi imo imo bwali amata amakumi yabili_ nachine konsekonse, mubwipi amata yane. Ifya kucingi;isha fyonse fyali cimocine. ¹⁰Beselele alundenye impashila shisano kushinankwe ifyofine. ¹¹Ena apangile nomwakwingisha ukwafita kunono ukukonka kumpela yakufumina nakumpela yampashila yacinti yabumo, naena acitile cimocine ukukonka kumpela yakufumina nakumpela yacintu cabubil. ¹²Ena apangile umwakwingisha umuli amakumi yasano panshila yantanshi namakumi yasano umwakwingisha kulutwe lwakumpela yampashila mucintu cabubili. Elo umwakwingisha mwali jmwalinhana capamo. ¹³Ena apangileutwakukobekako utuli amakumi yasano utwa golde nokusuntinkanya impashila capamo kuli shena elo ati icakulanshanishishamo caisaba nomba icakwatana iaikatana pamo. ¹⁴Beselele apangile impashila kumasako yambushi

ukuba itenti pacakwikalamo; ena apangile impashila ikumilimo nalimo kuli ifi. ¹⁵Ubutali bacila mpashila bwali amata amakumi yatatu, namubwipi bwacila mpashila bwali amata yane. Cilampashila shonse ikumi limo nalimo shali ukulingana kumo kwine. ¹⁶Ena alundenye impashila shisano kumokwine nashimbi impashila utanda kumo kwine. ¹⁷Ena apangile umwakwingisha umuli amakumi yasano kunembe nembe yakulutwe yampashila yacintu cabumo, ¹⁸Beselele apangile utwakukobekako utuli amakumi yasano utwamukuba mukulundinkanya itenti capamo elo ati libe icipimfya cimo. ¹⁹Apangile necakukupa umwakulanshanishishamo kumpapa yabasuskusuku iyawamisha bwino, naimbi impapa iisuma iyakuya pamulu wacilya. ²⁰Beselele imfelemu lyakwikalilila ilyapamwinshi ukufuma kufimuti fyamushita mucakulanshanishishamo. ²¹Ubutali bwamfelemu bwali amata ikumi limo, na namubwipi cila mfelemu bwali ubuta buo necipande. ²²Cila mfelemu yalikwete ifyakwikatilila fibili ifyafimuti ifyakulundinkanya imfelemu capamo. Ena acitilefi kumfelemu shonse ishakulanshanishishamo. ²³Ena apangile imfelemu mucakulanshanishishanyamo muli iinshila: imfelemu amakumi yabili kukapinda kakukuso. ²⁴Beselele apangile amashinte amakumi yane aya Silfere ukuya pesamba lya mfelemuamakumi yabili. Kulya kwali amashinte yabili pesamba lyamfelemu imo iyakulundinkanya kumfelemu capamo amashinte yabilipesamba lya cilamfelemu yambi ayakulundinkanya ama mfelemu capamo. ²⁵Palubali lwabubili ulwa cakulanshanishishanyamo, pakapinda kakukuso, ena apangile imfelemu amakumi yabili. ²⁶Namashinte yakwe amakumi yane aya Silfere. Kulya kwali amashinte yabili pesamba lyamfelemu yantanshi, amashinte yabili pesamba lyamfelemu ishakonkapo, nefyofine. ²⁷Pantu kunuma yacakulanshanishanyamo kumasamba, Baselele apangile imfelemu mutanda. ²⁸Ena apangile imfelemu shibili panuma yamatungi yakulanshanishishanyamo. ²⁹Ishimfelemu shali ishalekana pesamba, noma ishalundinkana mumupeto umoe. Ena apangile fibili kuli fyena kuli ishila pamatungi yabili. ³⁰Kulya kwali imfelemu cine konse konse, pamo namashinte yakwe aya Silfere.mmnab Kulya kwa amashinte ikumi limo namutanda muli yonse, amashinte yabili pesama lyantanshi, amashinta yabili pesamba yamfelemu yakonkapo, nefyofine. ³¹Beselele apangile nemyalo iyapindama iyacimuci camushita isano pamfelemu kulubali lumo lwacakulanshanishishanyamo, isano iyapindama pamfelemu kulubali lubiye ulwacakulanshaanishishanyamo, ³²Isano iyapindama pamfelemu kubali lwakunuma lwaca kulanshanishishanyamo kumasamba. ³³Ena apangile nemyalo iyapindama mukati kamfelemu, ukweeba ati, pakati pamulu, ukusanga ukufuma kumpela nakumpela. Ena akupile imfelemu kuli golide. ³⁴Ena apangile imipeto yakwe kuli golide kuli bena ukubomba elo ukukwatilila pamyalo iyapindama, naena akupile nemyalo kuli golide. ³⁵Baselele apangile impashila iyakufita kunono, ukwakashikila, nobutonge ubwakashikisha, nensalu iyaabuta iisuma, mukulembwapo ba Kerubi, ukubomba kwamuntu uwakanshiwa. ³⁶Ena apangilepa mpashila fishingitini fine ifyafimuti fyamushita, naena akupile bena kuli golide. Ena pamo apangile utwakukobekako utwa golide kucishingitini, naena aposelepo pali ena amashinte ya Silfere yane. ³⁷Ena apangile icakukobekamo kumwinshi we tengi. Ici capangilwe kukufita kunono, ukwakashika, nobutonge ubwakashikisha,ukubomfya iyabuta iisuma, ukubomba ukwakwa kaoikula. Ena apangile fisano kufyakwikatilila kufishingitini. ³⁸Ena akapile pamulu wafiko nefikakilo kuli golide. Amashinte yakwe yasano yali ayapangilwa kumukuba.

Chapter 37

¹Baselele apangile icipao kufiti fyamushita. Ubutali bali ubuta bumo necipande; ukusansuka kwali ubuta bumo necipande. ²Ena alicikupile mukati nakunse kulin golide umusuma nokupanga kuli cena umushingo wa golide uwashinguluka pamulu wa ciko. ³Ena aposelepo imipeto ine iya golide pa makasa ayali yane, pamipeto ine palubali lumo ulwaciko nemipeto ibili palubali lumbi. ⁴Ena apangile imyalo yafimuti fyamushita nokucikupako cena kuli golide. ⁵Abikile nemyalo mumipeto pacipao mumbali, mucifulo cakusenda icipao. ⁶Apangile nenkupiko pacakuwishanishishanyapo. Ubutali bwali amata yabili necipande, nabwipe bwaciko cali ubuta bumo necipande. ⁷Beselele apangile apangile naba Kerubi babili kuli golide uwalepulwa pandutwa shibili isha pantupiko yapacakulanshanishishanyapo. ⁸Kerubi umo ali kulutwe lwantupiko yacakulanshanishishanyapo naumi Kerubi alipalutwe lumbi. Bena balya bapangilwe mgecipimfya cimo pankupiko yacakulanshanishishanyapo pali bena. Basabalike ukufunga amapindo yabo ukuya mumulu nokufimba pankupiko yacakuwishanishishanyapo. ⁹Naba Kerubi balolesha kuli cilaumo nomunankwe npkulolesha pankupiko yacakulanshanishishanyapo. ¹⁰Baselele apangile netebulo lyafimuti fyamushita. Ubutali bwali amata yabili, mubwipi bwaciko bwali ubuta bumo nokusansuka kwaliko kwali ubutabumo necipande. ¹¹Ena acikupike golide musuma nokubikako umushingo kuli golide umusuma ukushungulusha umulu. ¹²Ena apangile nemfelemu ukushungulusha kuli ici ulupi lumo ulwa sabalalala, pamo nokushungulushako umushingo wa golide pa mfelemu. ¹³Ena aposelepo pali ici imipeto ine iya golide nokwikatilila imipeto mumatungi yane, umo amakasa yane yali. ¹⁴Nemipeto yalikete kumfelemu mukfwaya incende ukwakwikata imyalo, umwabala ati itebulo lingasendelwa. ¹⁵Ena apangile apangile nemyalo ukufuma kufimuti fyamushita nokukupako bena kuli golide, mukusendalako itebulo. ¹⁶Ena apangile ifyakuba petebulo utubeseni tunono, amasupuni, utubeseni, notulongo utwakwitulwilamo umusangulo. Ena afipangileukufuma kuli golide musuma. ¹⁷Ena apangile necakutekapo ututolitoli kuli golide uwalepulwa. Ena apangile necakutekapo ututolitoli kumashinte nakumyalo. Inkombo shaiko, neshinte lya mabula yayako yonse yena yapangilwe kucipimfya cimo icaciko. ¹⁸Imisambo mutanda yatuntwike ukufuma mumbali yaciko imisambo itatu iyatuntuka ukufuma mulubali lumo, nemisambo itatu iyakutekapo ututolitoli yatuntuka ukufuma kulubali lumbi. ¹⁹Umusambo wantanshi wali nenkombo shitatu ishapngilwe kwati kufuma kwa muamondi mumusambo umbi, pamo neshinte lyabula nebula. Ifi fyali cimo kuli yonse imisambo iyatuntuka ukufuma

mucakutekapo uttolitoli.²⁰Pacakutekapo uttolitoli icineceka, umwalo wapakati, kulya kwali inkombo shine ishapangwa kwati kutula kwa mualmonde, pamo neshinte lyebula nelyamabula.²¹Kwali neshinte lyebula pesamba imisambo yantanshi __ yapangilwe kuli cimo icipimfya pal ici, neshinte yebula pesamba pamisambo yabubili __pamo yapangilwe elo cimo icipimfya pali ici. Munshila imoine kwali nenshinte lyebula paesambo lyamusambo yabutatu, iyapangilwe elyo cimo icipimfya kuli ici cali cimocine kuli yonse imisambo mutanda iyatuntuka ukufuma kucakutekapo uttolitoli.²²Ishinte lyaliko lyebula nelyamisambo fyali fyonse icipimfya cimo muli ici, cimo icipimfya calilepwilwe icumulimo wa golide musuma.²³Baselele apangile icakutekapo uttolitoli nottolitoli cinelubali, notwakumanikilako twaciko, nefyakwikata umulilo fyaciko kuli golide musuma.²⁴Ena apangile necakutekapo uttolitoli nefipefyaciko kwi talente limo ilya golide musuma.²⁵Beselele apangile icakocelapo fyacushi cefungo. Ena apangile ici ukufuma kucimuti camushita. Ubutali bwali ubuta bumo, namubwipi ubuta ubumo. Ici cali icalingana ififutu fine. Isengo lyaciko lyena lyapangilwe kucipimfya cimo kuli ici.²⁵Ena akupileko icipailo cakocelapo ifyacushi cefungo kuli golide umusuma __pamulu waciko, mumbali yaciko, namasengo yaciko. Ena pamo apangile nomushingo uwashinguluka kuli ici kuli golide.²⁷Ena apangile nemipeto ibiliya golidekukwikata kuli ici pesamba pambali yaciko shibili. Neipeto yali akwikata kumwalo kukusenda icipailo.²⁸Ena apangile ne myalo yacimuti camushita, naena akupile bena kuli golide.²⁹Ena apangile amafuta yamushilo ayakusuba nefyacushi cacena cisuma, umulimo wakwakasankanya.

Chapter 38

¹Besele apangile icipailo cakuninikilapo ifyamusangulo kufimuti fyamushita. ici cali amata yasano ubutali kabili amata yasano mubwipi-cali icamatungi yane ayalingana nokusansuka cali amata yatatu.²Ena apangile ukulandaku kwacika mumatungi yane ukumoneka ukwapala amasengo yang'ombe. Ayo masengo yapangilwe kucipimfya cimo kucipailo, naena ici acikupike kumukuba.³Ena apangile ififyonse fyakucipailo- inongo kumito,bashofolo, umwakusambila,ifyakutunkilwako inama, nefyakwikatilako umulilo. Ena apangile ifipe fyonse kukukuba.⁴Ena apangle ne capikulwa kucipailo, nobukonde ubwamukuba nokubika pesamba kunembenembe, icipande cimo ukuyapanshi ukufika pakati.⁵Ena aposelele impeto ine kumatungi yane. Kucapikulwa camukuba, elo icakwikatilako imyalo.⁶Basele apangile imyalo yakucimuti camushita nokufimba bena kumukuba.⁷Abikile nemyalo monse mumipeto mumbali yacipailo, ici pakucisenda. Apangile necipailo icaisuka, ukufuma kufipapatu fyafimuti.⁸Basele apangila icakusambilamo icikulu kumukuba kucakwimikilako kumukuba. Apangile ifyakusambilamo ukufuma mufyakuloleshamo ifyalolele kubanakashi abo abalebombela apakwingilila mwitenti lyakulanshanishishamo.⁹Apangile nomusolo. nefyakucinhga kumusolo shali insalu ishabuta ishisuma amata umwanda umo lubali lwakukabangakukulyo.¹⁰Ifyakucinga fyakwete inongo amakumi yabili, kufyakwinininako fyamukuba amakumi yabili. Kulya kwali notwakukobekako notumuti utwakunongo twali utwa silfere.¹¹Cimo cine ukulola kulubali lwakukapinda kakukusoo, kulya kwaliifyakucinga amata umwanda umo ubutali kunongo amkumi yabili, ifyakwimikako amakumi yabili, utwakukofyamo utwaikata kunongo, na sifere utumuti.¹²Ifyakucinga lubali lumu kumasamba lubali kwali amata amakumi yasanoubutali, kunongo ikumi nefyakwikwimininako. Notwakukobelele notumuti utwakunongo twali twa silfere...¹³Nomusolo wali pamo amata yasano ubutali kukabanga ukulola ukwatula akasuba.¹⁴Nefyakucingilila kulubalilumo lwapakwingilila kwali amata ikumilimo naisanoubutali. Bena bali nenongo shitatu kufyakwimininako fitatu.¹⁵Nakulubali lumbi ulwakwingilila mumusolo kwali pamo ifyakucingilila amata ikumi limo naisano ubutali, kunongo shitatu nefyakwimininako fitatu.¹⁶Fyonse ifyakucingililila ukushunguluka umusolo fyali ifyapangwa kunsalu ishisuma.¹⁷Nefyakwimininako fyakunongo fyena fyapangilwe kumukuba. No twakukofyamo notumuti ifyakunongo fyapangilwe kuli sifere, nokukupa kapamulu kwali wanongo kwali pamo ukwapangwa na silfere. Inongo shonse isha musolo kwalikupilwe silfere.¹⁸Nempashila shakumwinshi wamusolo shali amata amakumi yabili ubutali. Nempashila shapngwilwe kufita kanono, neyakashikilila, neyawamisha, iisuma iyabuta, nayo yalikwete amata yabili mubutali.¹⁹Ici cali amata amakumi yabili ubutali namata yasano mukusansuka, icapala impashila iyapamusulo. Ici calikwete ifyakwimininako fine ifyamukuba notwakukobelako utwa silfere. Nefyakukupa ifyanongo shabo notumuti twafiko twena twapangilwe kuli sifere.²⁰Fyonse ifyakwikata itenti lyakulanshanishishamo nomusolo fyapangilwe kumukuba.²¹Ifipe fyali mucakulanshanishishamo, icakulanshanishishamo necipingo camafunde, pamo ngafintu cakulilwe ukulingana nafintu Mose alandandile.Wali mulimo wabena Lebi pesamba lwakutungululwa kwakwa Itamari umwana mwaume wakwa Aarone shimaepo.²²Basele umwana mwaume wakwa Uri, ukufuma mumukowa wakwa Yuda, apangile ifintu fyonse fintu Yahweh akonkomenshe Mose.²³Oholiabu umwana wakwa Ahisamaki, ukufuma mumukowa wakwa Dani, abombele kuli besele elo nagakabasa, elo umuntu uwakanshiwa, namukubuta kusuma.²⁴Golde onse ulyauwalebomfiwa kumulimo wabukule, mumulimo onse uwasuntinkene kuncende yamushilo- na golde ukufuma kucamusangula wacakushinshika-wali amatalanta amakumi yabili napabulanamashekele 730 mukupima ukwawama ukwamashekele yamwashili.²⁵Silfere uwapele kuba mucilonganino ofinine amatalanta umwanda umo na 1,775 amashekele umwabela amashekele yamwashila,²⁶nangu beka umo pamuntu umo, ukweba iti icipande cashekele, mukupima kwamashekele, mukupima kwa mashekele yamwashila. Ii cipendo caishilefika mumulingo wamuntu onse mumpendwa yabapendelwe, abo imyaka amakumi yabili nabakucilapo __603,550 abaume muli bonse.²⁷Amatalanta umanda umouwa silfere yaposelwe pamashinte ya mpashila __amashinte umwanda umo, itanta limo kuli cilashinte.²⁸Kuyashelepo 1,775 amashekele ya silfere, Basele apangile utwakukofyako kunongo, nokukupa pamulu wanongo, nokuma utumuti kuli bena.²⁹Necamusangu camukuba

icafumine mukushinshika calipiminwe amatalanta amakumi yabili namashekele 2,400.³⁰ Kulifi ena apangile ifya kwimininako kukwakwingilila kwi tenti lya kulanshanishishamo, icipailo camukuba cakwe camukuba, nefibombelo fyakucipailo,³¹ necakwimininako icamumusolo, necakwimininako pamusolo wapakwingila, fyonse ifyakwikata itenti umwakulanshanishisha, notwakwikata itenti lyapamusolo.

Chapter 39

¹Ku bwa bluu,nobwakafifi, nobwa kashika ,nobwakashikilila, nobwakashikilila cee, bena bakapangila insalu ishakupikula pakubomba mucifulo camushilo. Bena bapangiile Aroni ifyakufwala pacifulo camushilo, fintu Yahweh akwete ukukonkomesha Mose.²Basalele apangile insalu kuli golide, nobwa bluu, nobwa kafifi,nobwa,nobwakashika , nobwa kashikilila cee, kuli kolokondwe uwawamishiwa bwino. ³Bena balyumine golde ukumupapatalika ukupanga kwati fipande no kupataula fyena muli tunsambo ututtali, mjukubomba twena utwa bluu,notwakashikilila, notwakashika cee, ubwakuli akolokondwe uwawamishiwa bwino, umulimo uwakwa kapikula.⁴Bena bapangile kucakufwala cakwa tufiputulwa utwakubika pafipeya, utwakwikata pamuliu wamatungiutwakobenkana. ⁵Nobwakashikacee ubwa mipangalala yali kwati cakufwala; ici ai icapangwa kucipande cimo icakufwala, icapangilwe kulikolondwe uwawamishiwa bwino juwali uwa golide, bluu,nobwafita-nobwakashikila ngafintu Yahweh akonkomeshe Mose.⁶Bena bacitile nga amabwe aya Shohamu, ayaisalilwa mukubikwako golide, ayashilwapo ngemishililwe yacikomeneno, nomwabelele kumashina yabana bakwa Israeli abana baume ikumi nababili. ⁷Baselele abikile bena tufipande pamebeya yabo pacakufwala,amabwe ayakwibukisha Yahweh kubana bakwa Israeli bana baume ikumi nababili, fintu Yahweh akwete ukukonkomesha Mose.⁸Ena apangile natufipande utwa pa cifuba, umulimouwakwa kelenganya, mumipangilwe kwati cakufwala. Ena apangile cena kuli golide, uwa bluu, nowafita, nowakashikilila,nowakashikilila cee. ⁹Ali uwalingwa monse monse. Bena balipetele tufipande utwapacifuba utwapampinkana pamo. utu twali icipande cimo icitali necipande cimo mubufumo.¹⁰Bena balibikile mukati ifi umilongo na mabwe ayakosa umutengo. No mulongo uwatampilepo walkwete Sardi, na Topashi, na smaragidi. ¹¹Nomulongo uwabubili walikwete nofeki, nasafri, na Sardonukisi. ¹²Nmulongo uwalenga itatu walikwete leshenu, agate, na amatusti. ¹³Nomulongo uwalengaine walikwete krusoliti, shohamu, na yaspi. Nambwe yalibikilwe muli golde wapikulwa.¹⁴Nambwe yali ayapekanishiwa ukulingana namshmna yabana abaume abakwa Israeli ikumi limo nababili, cila umo umwabela ishina. Bena kwati kushilwa kwacaisalilwa, cilaishina lyaiminina pali umo uwamumishobo ikumilimo naibili. ¹⁵Pacapacifuba bena bapangilepo iminyololo kwati myando, imibombelwe iya golide uwawama. ¹⁶Bena bapangile nefyapikulwa kuli golide fibili nakupipeto ibili iya golide, nabena babikileko nemipeto ibibli mumakoona yabili ayapacifuba.¹⁷Bena balibikilepo nemyando ibili iya golide mumipeto ibili muma koona yacifuba. ¹⁸Bena balibikilepo nafimbi mulutwe ulwamyando yaminyololo mufyapikulwa fibili. Bena balibikileko fyena pakubeya ifiputulwa fyansaluicapantanshi.¹⁹Bena baipangile nepeto ibibli iya golide nokubika yena pamakoona yambi yabiliaya paciba, napalutwe ulwa nsalu ica muputule uwamukati. ²⁰Bena balipangile naimbi imipeto ibili iya golide nokuikambatika yena kumo pesambalyafipande fibili ifyakubeya ifipe fyali pantnshi yansalu, mupepi napacakobenkana caciko pamulu wacikakilo cansalu yapacifuba. ²¹Bena balikakile necapacifuba kumipeto yaciko kucakufwala kumupeto kumwando wa bluu, elo ukweba ati cifwile ukukambatikwa nomba pesanba lyansalu icakashika cee icapacifuba. Ici cali mukweba ati icapacifuba tacifwile ukwisaba icakambatikwa ukufuma kunsalu. Ifi ifintu catitilwe ukukonka nafintu Mose bamukonkomesha.²²Baselele apangile umwingila wansalu onse uwafita, umulimo wakwa kapikula. ²³Ici caaliicaisuka pamutwe akati. No kwisuka kwali kwete umusono kulutwe ukushunguluka pakweba ati tekuti cilepwiki. ²⁴Napesamba ilyacisempe, bena balipangilepo nama pomegranate aya bluu, naya kashikacee, nayakolokondwe wawama.²⁵Bena balipangile nenyengele kli golide umusuma, nabo balibikile nenyenjele pakati ka pomegranate ukushungulusha monse pesamba lya lutwe ulwa mwingila, pakati ka pomegranati-²⁶inyenjele nama pomegranate, palutwe ulwamwingila wakwa Aroni uwakubombelamo. Ifi efintu Yahweh akonkmeshe Mose.²⁷Bena balipangile no mwingila wawama uwakolokondwe uwakwa Aroni nabana bakwe abume. ²⁸Bena balipangile nemingila iyakolokondwe nemipangalala niyakoklokondwe, namatatoshi ayakolokondwe, ²⁹nomushipi uwakolokondwe nakuwafita, nowakashikilila,nowakashika cee, nomulimo wakakapikula. Efintu Yahweh akonkomeshe Mose.³⁰Bena balibikile necapapatala icamushilo kuli golide umusuma; bena balilembelepo pali ceena, kwati cakulembapo icakufwatikapo, uwamushilo Yahweh." ³¹Bena balikambatikeko kumwando uwafita, nowakafifi, nokukaka pamulu wacitebo.If efyabo fintu Yahweh akwete ukukonkomesha Mose.³²Elyo umulimo wakwikalamo, netenti ilyakukumaninamo, wapwile. Nabantu bakwa Israeli efyo balecita ifintu fyonse. ³³Benabalikonkele fyonse ifyalangililwe fillya Yahweh akwete ukupela Mose. Bena baliletele necakwikalamo kuli Mose__netenti nefibombelo fyaliko fyonse, utwakukofyamo, namafulemu,nempindo hyauko, ³⁴nefyamikwa, nashinte yauko; necakufimbapo campapa yabasukusuku iyawamishiwa bwino, necakufimbapo campapa aba Tehashi; nempashila iyakucingililako , ³⁵necipao cacishimiko,elyo icawama elyo nemyalo nenkupiko yacakukonsolwelapo.³⁶Bena baliletele netebulo, nefipefyonse, nemikate yakucinso; ³⁷necakutekapo akatolitoli kuli golide uwawama notutolitoli mumilongo, ³⁸nefipefyonse ifyafiko namafula ayamututolitoli; necipailo ic golide, namafula yakusuba, nefyanunkila bwino; necakukobeka pamwinshi wacakwikalamo; ³⁹necipailo camukuba necakwisalako icamukuba ne myalo yaciko nebeseni ilikulu pamo neshinte lyaciko.⁴⁰Bena baliletele necakukobeka cakumusolo nefyaimikwa amashinte, nempashila ishakumwinshi wapamusolo; nomwando wauko nefyakumanika ifyakwitenti nefibombelo fyonse ifya mulimo

wamucakwikalamo, mwitenti lyakukumaninamo.⁴¹Bena baliletele nensalu ishakubombelamo muncende yamushilo, insalu isha mushilo sha kwa Aroni shimapepo nabana bakweabaume, pantu bena kubomba iyabushimapepo.⁴²Ifyo abantu bakwa Israeli imilimo yonse fintu Yahweh akwete ukukonkomesha Mose.⁴³Mose alyeeseshe umulimo onse, nombam, moneni, bena nabaumba. Elo Uahweh alikwete ukukonkomesha, muli ilyanshila bena baubembelemo. Nomba Mose bena alibapalile.

Chapter 40

¹Elyo Yahweh alandile kuli Mose ati, ²"Ubushiku bwakubalilapo ubwa mumweshi wakubalilapo ubwamummwaka upya, ukacite icakwikalamo, itenti ilyakukumaninamo.³Ukabikeko nembokshi uacipangano, kabili kumbokoshi ukabikeko impashila. Ukaletе petebulo kabili ukaletе ifi fintu ukufitantamika pamulu. ⁴Ukaletе nefyakutekapo ututolitoli nokubikapo ututolitoli.⁵Ukabikemo napakocela ifyanunkila pacintamba pantanshi ya yambokoshi ya cipangano, kabili ukubikeko nempashila pamwinshi wacakwikalamo. ⁶Ukabikemo napakocela pacintambi pantnshi yaca kwikalamo, itenti lyakukumaninamo. ⁷Ukabikemo nakabeseni akakulu pakati ke tenti lyakukumanyinamo napakati kacintamba kabili ukalebikamo namenshi.⁸Ukabike ukushunguluka umusolo, kabili ukkobeke impashila pakwingila mumusolo. ⁹Ukabule namaфuta yakusuba nokusuba kucakwikalamo. Ukaфibike bunke kabili fyonse ukafisubile kuli nebo, elyo fikaba ifyamushilo. ¹⁰Ukasube necintamba apakocela imitulo nakufipe fяaciko fyonse. Ukabike icintamba ceka kuli nebo aco cikaba icamushilo saana kuli nebo.

¹¹Ukasube nebeseni lyamukuba necakutekapo kabili ukabika ceka kuli nebo/.¹²Ukabule Aroni nana bakwe abaume bakengile mwitenti lyakukumaninamo kabili ukabasambe namenshi. ¹³Ukafwike Aroni insalu pakuti akabe eka kuli nebo, ukamusube nokumubika eka kuli nebo pakuti akambombe ngashimapepo wandi. ¹⁴Ukabule abana bakwe abaume nokubafika insalu. ¹⁵Bena ukabasube ngafintu wasubile bawiwshi pakutila ati bakalembombela ngabashimapepo." ¹⁶Ifi efyo Mose acitle; Alikonkele fyonse fintu Yahweh amukonkomeshe. Alicitile ififintu fyonse.¹⁷Elyo icakwikalamo calicitilwe pabushiku bwapakutampa ubwameshi wakutampa mumwaka walenga wabubili. ¹⁸Mose alicitile icakwikalamo, abikileko namashinte, namaфulemu, nemipindo, kabili abikako nefishingitini nefykwimika. ¹⁹Ayanshikeko necakufimba pacakwikalamo nokubikamo itenti, fintu Yahweh amwebele. ²⁰Abulile necipope cacipangano nokucibika mukati kambokoshi. Abikilemo nefyakupingilako imbokoshi kabili abikileko nenkupiko yakwelela. ²¹Abulile imbokoshi abika mucakwikalamo abikileko necakumbingilako kumbokoshi yacipangano, fintu Yahweh amukonkomeshe. ²²Abikilemo netebulo mukati ke tenti lyakukumaninamo, lubali kukapinda kakukuso akacakwikalamo, kunse yacakucingako. ²³Atantike nemikate petebulo pacinso cakwa Yahweh, fintu Yahweh amukonkmeshe. ²⁴Abikilemo nfyakubikamo ututolitoli mwitenti lyakukumaninamo, ukulungatana netebulo, lubali lwakukapinda kakulyo ²⁵ukwacakwikalamo. Asamike ututolitoli kucinso cakwa Yahweh, fintu Yahweh amukonkomeshe. ²⁶Abikile ifyakocelapo ifyanunkila ica golide pacintam a mwitenti yakwikalamo kuntanshi yacakucingako. ²⁷Aocelapo ne fyanunkila icena cisuma, fintu Yahweh amukonkomeshe. ²⁸Akobeke necakucingako pamwinshi waca kwikalamo. ²⁹Abika icntamba necintamba cakocelapo pamwinshi wacakuumanimo. ³⁰Abika nebeseni pakati ketenti lyakukumaninamo necintamba, kabili abikmo namenshi ayakusamba. ³¹Mose, Aroni, nabana bakwe abaume emo balesamba iminwe yabo namakaa yabo ukufuma mwibeseni. ³²Konse kuntu baya mwitenti lyakukumanyinamo nakonse kntu bapilukila kucintamba. Balesamba abene fintu Yahweh akonkomeshe Mose. ³³Mose acittile umusolo ukushunguluka icakwikalamo necintamba. Abikile nempashila pamwinshi wa musolo. Efyo Mose apwishishe umulimo. ³⁴Elyo ikumbi lyafimbile itenti lyakukumaninamo, nobukata bwakwa Yahweh bwaiswile icakukumaninamo. ³⁵Mose gtalingile ukwingila mwitenti lyakukumaninamo pamulandu wakuti ikumbi lyalikelepo, kabili pamulandu wakuti ubukata bwakwa Yahweh bwalisile icakukumaninamo. ³⁶Lintu ikumbi lyaima ukufuma pacakwikalamo, elyo abantu bonse nbana ba Israeli bafumine baya. ³⁷Nomba ikumbi ngatalimine ukufuma pacakwikamo, abantu tabaleenda. Balekala mpakafye ubushiku lyaima. ³⁸Pantu ikumbi yakwa Yahweh lyaleba pacakwikalamo akasuba, nomulimo wakwe waleba ubushiku, nabantu bonse abena Israeli baleba mulwendo lwabo lonse.

Leviticus

Chapter 1

¹Yawehe apundile kuli Mose no kulanda kuli wene ukufuma mwitenti lya kulanshanishishamo, atile, ²Landa kuli aba bantu abena Israile no kubeba ati, ngacakutila onse umwaume wamuli mwebo aletula umutulo kuli Yawehe, mupele uyu mutulo wenu umo wa manama, ica ng'ombe nangula ca amufitekwa.³Ngacakutila icamutulo capafyakoca ukufuma mu ng'ombe ilume iya wama iyabula ubulema. aitule iyi kubwingililo bwa mwitenti lya kulanshanishishamo, pakutila lipokelelwe kumulola wakwa Yawehe. ⁴Abikepo iminwe yakwe pamutwe wa mutulo ule ocewa, nao ukapocelawa pamulandu wakwe uwa kusangululwa umwine. ⁵Elyo akakome umulume wa ng'ombe kumulola wa kwa Yawehe. Aarone abana bakwe, ba shimapepo, ba kapalamike umulopa no ku ukanina palufuba na kubwingililo bwa kwitenti lya kulanshanishishamo. ⁶Ilyo atunole iya kupela lambo no kuputaula utupimfya tupimfya. ⁷Napeka ba mwana Aarone abaume bali nokubika umulilo wacipailo no kupekanya inkuni mu kushibikapo. ⁸Bamwana Aarone abaume ba

Chapter 2

shimapepo bakatantike ifipimfya, umutwe, na mafupa, fyantantama pankuni ishikoshiwepo umulilo pacipailo.⁹Lelo abene bamalambo bakabule amala na molu ukufisamfya mumenshi. Nomba shimapepo akoce fyonse pacipailo celambo lyakoca. Mukupela umununko uwa kutopolola kuli nebo: ukaleba lilambo lya pangilwa nebo mumulilo.¹⁰Nomba ili ilambo lyakoca lilambo lifumine ukufuma pa fitekwa fya mikoko nefya pambushi, apele ilume yabulumo akalema.¹¹Akepaile kukapinda ka kukuso lwa cipailo kumenso yakwa Yaweh, ba mwana Aarone abaume, ba shimapepo, bakasanse umulopa pancende yonse ya cipailo.¹²Napeka aka putaula utupimfya, ku mutwe nama futa, na shimapepo aka tantike bwino pankuni ishilipo umulilo, ishili pacipailo,¹³nomba amala na molu umwine asamfye mumenshi. Elyo shimapepo akatuula fyonse, nokoca pa cipailo. Ili elambo lya kufuncisha, ica kupanga ukuminkila ukusuma kuli Yaweh. Ili lilambo lyapangilwa wene ilya mulilo.¹⁴Icakutula kuli Yaweh nga fyamw cakoca celambo lya fyon, elyo ali nokupalamika ili lambo kuti lyaba lya nkunda nangula icana cacipele.¹⁵Na shimapepo ali nokutula acipailo, akapume umutwe, nokoca pacipailo. Nomba umulopa ukasumishiwe kunse lubali lwa cipailo.¹⁶Afwile afumyoko icibukulo cisunga ifyakulya, nokufibika kumbali yacipailo lubali lwa kukabanga, pancende ilipo imito.¹⁷Afwile aisulako amapapiko, nomba tekuyalekanya pabili. Nomba shimapepo akoce pacipailo pankuni ishili pamulilo. Akoce ilambo, nalyo likapango busuma bwa kununkila kuli Yaweh; likaba lilambo lyapangilwa wene ilya mulilo.

Chapter 2

¹Ngacakucila uli onse alepela umutulo wambuto kuli Yaweh, ili lilambo lifwile lya buungo busuma, ba kapongolwelepo amafuta mulya nokubikamo Libani mulya.²No kucitwala kuli ba mwa Aarone abaume ba shimapepo, na ba shimapepo ba kafumyepo impakwilo iya isulamo ubungo ubusuma ubulimo amafuta na Libani ilimo. Elyo ba shimapepo ba lifunkisha ilambo pacipailo icibukisho celambo. Icilefumya ukununkila ukwawama kuli Yaweh.³Nafyonse fikashalapo fyembuto sha mutulo ukaba wa kwa Aarone nabanabakwe abaume. fikaba sane fya mushilo kuli Yaweh ukufuma kumitulu ya mu mulilo kuli Yaweh.⁴Peka elyo ukatula imbuto sha mutulo wa mufuba mukaufumbike no kuubika mucitofu, ukabe mukate uwafuka uwawamo bunga wansunkana na mafuta, ukabe mukate usha tutumuka, uwaisushiwamo amafuta.⁵Nga cabunga ubwa mutulo uwafumbikwa wabikwa muli pani, ufwile waba uwa bungo busumabusha tutumuka basankanishiwamo na mafuta.⁶Ukatuputule tupimfya tupimfya uketulwilemo na mafuta mumo. Uyu emutulo wambuto.⁷Ngacakutula imbuto shamutulo ishapelwa shaipikwa pali pani, shifwile shabungo busuma na mafutamo.⁸Ufwile wapela imbuto shamutulo uwapangwa mulifi kuli Yaweh, noku cipalamika kuli shimapepo, naena acibike pa cipailo.⁹elyo shimapepo akabulepo shimo shimo imbuto shamutulo ku kwimininako umutulo, nokufunkisha pacipailo icamulilo, naco cipango munuuko wawama kuli Yaweh.¹⁰Kabili imbuto ishikashalapo shili mukuba shakwa Aarone pamo naba bakwe abaume. Fili ifyamushilo kuli Yaweh ukufuma pamutuulo yapa mulilo iya kwa Yaweh.¹¹Umutuulo uwabuunga uyo muletuula kuli Yaweh tamuli nakuba ifyantutumushi, pantu tamuli na koca amabuula, nangu ubci, ngo mutuulo wakoca kuli Yaweh.¹²Mukatule ifisabo fyakubalilapo kuli Yaweh, nomba tamuli nokubomfya ifya pacipailo ku kufumya ilyena lisuma.¹³Kabili muli ubu buunga mukabikemo umucele. kabili mwikesha ukulaba ukulunga umucele mubuunga nge cipangano cenu mwebo na Lesa wenu.¹⁴Nga watula ifisabo fyakubalilapo kuli Yaweh, umutulo wa fibishi nangu ifyakanikwako ku mulilo elyo fyangiwa ubuunga.¹⁵Kabili ukubikako amafuta elyo na libani. Uyu emutulo wa ngano.¹⁶Lyena shimapepo ali nokoca ifiputusha fimo ifya mbuto na mafuta na libani ngecilangililo ca mutulo. Uyu emutulo wa pangwa no mulilo kuli Yaweh.

Chapter 3

¹Ngacakuti umuntu umo atula umutupo welambo lya lyakumfwana ilyanama ukufuma mufitekwa, nangu ilume nangula ikota, alingile atule inama iyabula ububi kumenso yakwa Yaweh.²Alingile ukubika ukuboko kwakwe pamutwe welambo wacamatulo nokucipaya pamwinshi wetenti lyakulonganinamo. Nomba bamwana Aaron bashimapepo bakasanse umulopa pambali wacipailo.³Umuntu uwakutula ilambo lyakumfwana ilyakoca kuli Yaweh. Amafuta ayafimba nangula ayakumbikana nefyamukati,⁴pamo nemfyo shibili namafula ayali kuli shena, nensongo yelibu, nemfyo- akafumyamo fyonse muliici.⁵Abana abaume bakwa Aaron bakalyoca pacipailo pamo nelambo lyakoca, ilili pamulu wankuni pamulilo. Ici cili nokupela icena icisuma kuli Yaweh; likaba lilambo ilyapangilwa pamulilo.⁶Umuntu wakupele lambo lya mumfwano kuli Yaweh lyafuma kufitekwa; ifikota nangula ifilume, ifwile ukupela ilambo lyabula ububi.⁷Ngacakucila apela umwana wampanga ilambo, elyo kuti apela kumenso yakwa Yaweh.⁸Akakwate neminwe yakwe pamutwe wa celambo no kwipaya ici kuntanshi yetenti lyakumfwaninamo. Elyo bamwana Aarone abaume bakakamine umulopa welambo ukushunguluka mumbali yacipailo.⁹Umuntu wakupele lambo lya mumfwano lyapa ngilwa ilambo mumulilo kuli Yaweh. Amafuta, umucila wa mafuta akaputule apo walundanina no mungololo, namafulaa yakupapa fyamumala na yonse amafuta yakuminkana mufya mumala,¹⁰nemfyo nshibili namafula yamuli yene, yapamusana, nensongo ya mwilibu, lyafuma munfyo shonse.¹¹Nomba ba shimapepo ba koce ifi fyonse pa cipailo nge cakoca celambo lyakulya kuli Yaweh.¹²Ngacakutula umuntu nga atula imbushi, akacipele kuli Yaweh.¹³Nokwikata iminwe yakwe pamutwe wa mbushi nokwipaya kuntanshi yententi lyakumfwaninamo. Nomba bamwana Aarone abaume ba kakanine umulopa mumbali yacipailo.¹⁴Nomba umuntu apaleko cakupela cakwe ica kufukisha pamulilo kuli Yaweh. Akafumyepo amafuta ayakupa mufya mumala, na yonse amafuta yapalaminane fyamumala.¹⁵Akafumyemo nemfyo shibili na mafuta ayalimo, aya pamusana nensongo songo yelibu iyafuma pa mfyo.¹⁶Ba shimapepo ba koce fyonse pacipailo acabe mukuba lilambo lya

mulilo ilya kulya, mukupela canukele cisuma. Yonse amafuta kuli Yaweh. ¹⁷Cikaba cipope camuyaya mu bantu benu na munkulo shenu namu ncende shenu shamu mayanda, mwikalalya amafuta nangula umulopa!!!

Chapter 4

¹Yaweh alandile kuli Mose, ati, ²"Eba abantu abena Isriale," uyo uli onse uwabembuka mukukanaishiba ukuti lubembu, ukupanga mufintu Yaweh akonkomeshe ukuti mwilapanga, nga apangapo cimo palifyo. ³Ngacakutula shima pepo mukalamba abembuka mukuleta ubwafya na kubantu, apele umulume wa mwana wa n'gombe wabulo bulema kuli Yaweh. Kukaba ilambo lya pa bupulumushi. ⁴Afwile ukuleta umulume wang'ombe pamwinshi wa ncende yakulonganinamo, ukubika ukuboko pa mutwe waiko, nokwipaya pacinso cakwa Yahweh. ⁵Shima pepo uwasubwa akasenda umulopa waiko nokutwala kuncende yakulonganinamo. ⁶Shima pepo aka tubika mumulopa nokukana pacinso ca kwa Yahweh, pacisalu icamwashila umwashilisha. ⁷Elo shima pepo akaika umulopa umo kumasengo yacipailo ca cena cisuma pacinso cakwa Yahweh, ili nincende iyakulonganinamo, kabili akakana umlopa washalapo onse uwa ng'ombe panshi yacipailo cacena cisuma, icabe pumwinshi wancende yakulonganinamo. ⁸Akafumyamo amafuta yonse aya ng'ombe yacabupe camasambi; amafuta ayafimba ifilundwa fyamukati, yose amafuta ayaikatana naifilundwa fya mukati, ⁹imfyo shibili namafuta ayaliko, ayakakatile kwitumbo lyalibu, nemfyo-akafumyako fyonsefi.

¹⁰Akafumyakofyonsefi, nganifyafinefye afumya kung'ombe yacabupe camutende. elyo shima pepo akoca ifilundwa pacipailo cafyakoca. ¹¹Umukopo wang'ombe naumunani umbi uwashalako, nomutwe namolo nefipimfya fimbini ifyamumala, ¹²fyonse ifilundwa fyangombe ifyashalapo-akasenda kunse hyankambi uku bawamisha incende yandi, eko betila imito; eko boca inkuni shabo. Bafwile baoca ifilundwa uko baposa imito. ¹³Ngacakwebati incende yonse iya Isreali yabembuka ulubembu ulwakukana i temenwa, elo nabantu baishiba ati nabalufyanya kabili nabacita icintu ico Yahweh alesha ukucita kabili baitunga ububi, ¹⁴lyena, nga ulubembu bacitile lwaishibikwa, lyena umushi ufwile wapela akang'ombe akanono nga icabupe calubembu nokukaleta pancende yakulonganinamo. ¹⁵Abakalamba bakulongana bakatambika iminwe pamutwe waka ng'ombe pali Yahweh, neng'ombe ikepaiwe pali Yahweh. ¹⁶Shima pepo uwasubwa akaleta umo umulopa wang'ombe pncende yakulonganinamo, ¹⁷nashima peoakatubika iminwe mumulopa nokukana imiku cinelubali pali Yahweh, pacisalu. ¹⁸Akabika umulopa umbi pamasengo yacipailo ica kwa Yahweh, i aba pa ncende yakulonganinamo, kabili akakana umulopa umbi panshi yacipailo cakocelapo icanunkila icafya bupe, icili pamwin shiji wancende yakulonganinamo. ¹⁹Akafumyako amafuta yonse nokuyoca pacipailo. ²⁰Ifyo alingile ukucita na ku ng'ombe. Ngafilyafine acitile kun'ombe ya cabupe a masambi, efyo afwile acita nakuli iing'ombe, na shima pepo akaleta abantu capamo nabo bakelelwa. ²¹Akasenda ing'ombe kunse yankambi nokoca ngafilya acitile kung'ombe yakubalilapo. Ici ecabupe ca masambi ²²Intungulushi ngayabembuka mukukana ishiba, mukucita conse ico Yahweh alesha, elo kabili ashininwa, ²³elo ulubembu lwaishibikwa kuli wena, afwile aleta imbushi iilume iyabula akalema. ²⁴Akatambika amaboko pamutwe wambushi nokwipaya muncende bepaila icabupe camasambi pacinso cakwa Yahweh. Ici cabupe ca masambi. ²⁵Shima pepo akasenda umulopa wa cabupe camasambi kumunwe wakwe nokubika ku masengo yacipailo ca fya koca, kabili akatilaumulopa wa iko pacipailo cafyabupe. ²⁶Akoca amafuta yonse pacipailo, ngafilyafinefye acicilefye pacabupe ca mutende. Shima pepo akaleta capamo ulubembu lwakwe nentungulushi ikelelwa. ²⁷Ngacakuti uuli onse pa bantu yaweyawe abembuka ukwabula ukwishiba, mukucita ifintu ifyo Yahweh alesha ukucita, ²⁸elyo aibukisha ukushininwa, elyo imembu acitile shaishibikwa kumwine, lyena akaleta ing'ombe kwilambo lyakwe, iikota iyabula akalema, pamembu acitile. ²⁹Akatambika iminwe pa mutwe wa cabupe camasambi yakwe nokwipay icabupa camasambi yakwe pa cipailo cakocelapo. ³⁰Shima pepo akasenda umulopa umo kumunwe wakwe nokubika pe sengo lya cipailoicakocelapo ifyamabupe. Akabika umulopa washalapo pesamba lya cipailo. ³¹Akaputulako amafutab yonse, dilya fine amafuta yafumishiwa ku cabupe ca mutende. Shima pepo akoca pacipailo kukuleta icena cisuma kuli Yahweh. Shima pepo akaleta capamo umuntu, nao akelelwa. ³²Nga umuntu aleta impanga nga ilambo lya cabupe caliubembu, akaleta iikota iyabula, akalema. ³³Akatambika oiminwe pa mutwe wacabupe camasambi yakwe nokwipaya kukuba icabupe ca lubembu pancende bepaila icabupe cakoca. ³⁴Shima pepo akasenda umulopa umo uwa ca bupe ca lubembu kumunwe wakwe nokubika pa ma sengo ya cipailo ica cabupe cakoca, nakabili aketila umulopa onse panshi yacipailo. ³⁵Akaputulako yonse amafuta, ngafilya fine acitile ku lambo lya cabupe camutende, nashima pepo akoca pa cipailo pamulu wacabupe cakwa Yahweh icapangwa nomulilo. shima pepo akaleta capamo nemimbu acita shikelelwa.

Chapter 5

¹Umuntu uuli ni kambone nangu uwishibepo fimo pamulandu- ngaumfwa itipo, nomba abembuka miukukana landa, akakwata amampulu yakushininwa. ²nangula uuli onse ngaakata icintu ico Lesa atunga ukuba icakowela, nangula citumbi canama yampanga iya kowela iikulika pa mushili, nagulaline taishibe ico acitile, nasunguka uwwakowela kabili nashininwa. ³nangula nga aakta ukukowela kwaumbi, konse ukukowela efyokuli, nagu teshibe, lyena akashininwa ngaasambililapo. ⁴nangula uulionse nga alaapa saana ukucita icibi nemilomo yakwe nangu ukucita icisuma, icili conse ico umuntu alapa ububi necilapo, nangula tachishibe, ngaasambililpo, lyena akshininwa muli fyonse ififintu. ⁵WUuli onse nga ashininwa muli ififintu, afwile ukuyebelela lonse ulubembu acitile. ⁶Elo akaleta icabupe cakushininwa kuli Yahweh pallubembu acitile, inama iikota pamukuni, impanga nangu imbushi, kucabupe camasambi, nashima pepo akaleta capamo ukukonka nemembu umuntu acitile. ⁷nga cakwebati tamumanishe pa mpaanga, kuti aleta nga icabupe

cakushininwa pamembu shakwe inkunda shibili nagula icipele kuli Yahweh, imo pacabupe cakoca naimbi pacabupe ca masambi.⁸ Afwile afileta kuli shimapepo, uukatula imo ku cabupe calubembu-akaceka umukoshi nomba takafumyepo umutwe ukupwililika ukufumya kumubili.⁹ Elo akakana umo umulopa uwa cabupe calubembukulubali lumbi ulwacipailo,elo akafumyapo umubili washalapo panshi yacipailo. Ici ecabupe calubembu.¹⁰ Nomba afwile ukuleta inama yabubili ngaicabupe cakoca, ngefyalondolwa mu fyakukonka, na shimapepo akabaleta capamo palubembu ulu acitile nao akelelwa.¹¹ Nomba nga teti akumanisheukushita inkund shibili nangu ifipele fibiliifinono, lyena afwile aleta nga ulubembu lwacekumi ulwa efa iya fulaulo ku cabupe calubumbu. Tafwile ukufumyamo amafuta nangu ifyakoca ifili fyonse, pantu cabupe calubembu.¹² Afwile ukuleta kuli shimapepo, nashimapepo akasendapo akanono akakwinininako nokuya oca pacipailo, pamulu wa cabupe icapangilwa Yahweh. Ici cabupe caliubembu.¹³ Shimapepo akamuleta capamo kulubenbu lul;ya umuntu acitile, naulya muntu akelelwa. Ifyashalapo ukufuma ku cabupe cashala cakwashimapepo, nga filya ciba ku cabupe cangano¹⁴ Elo Yahweh alandile kuli Mose, ati, ¹⁵Ngacakweba ati uuli onse nga abembuka nokucita ukwabula ukucita ukulinganefintu ifya kwa Yahweh, nomba ngatacitile kumufulo, afwile aleta icabupe cakushininwakuli Yahweh. Ici cabupe cifwile ukuba icabubula akalema ukufuma pa mukuni; ubukumu bwaciko bufwile bwacinjishiwa muli silfere namashekele-yamwshila-nga icabupe calubembu.¹⁶ Afwile asekesha Yahweh pafyo acitile ifibi mukusuntinkana ne cashila kabili afwile alundako ne ca cisano kuli cena nokucipela kuli shimapepo. Lyena shimapepo akaleta capamo nemishakwe shikelelwa.¹⁷ Ngacakuti uuli onse abembuka mukucita ico Yahweh alesha ukucita, nangulafye taishibe, nashininwa kabili afwile asenda ukushininwa kwakwe.¹⁸ Afwile leta impanga iyabula akalema ukufuma p mukuni, iikwete ubukumu, nge cabupe ca kushininwa kuli shimapepo. Elo shimapepo akumuleta pamo ukulingana no lubembu acitile, ulo taishibe, nao akelelwa.¹⁹ cabupe cakushininwa, kabili cakushininwa pacinso cakwa Yahweh."

Chapter 6

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, " ²nga uuli onse abembuka nokucita ukwabula bucinshinka bucishinka, kuli Yahweh ukupitila mukulufya umnankwe pacili conse icikumine bucshinka , ³nangula acimushila ifyakusunga, nangula pa fintu fimo ifyaibwa, nangula acilacushiwa kumwina mupalamano wakwe, nangula asanga ifintu fimo ifyo umunankwe alufya elo abepa ubufi, nangula alapa ubufi, nangula mulyashi lyonse ilyapala ifi umo abantu babembukila, ⁴kabili nganabembuka asangwa nauwashininwa, afwile abwesha fyonse ifyo asendele mubufyumfyuntungu, nangula cilya icapelwe kuli wena, nangu cilya icalubilo elo acisanga.⁵ Namukulundapo, mulyashi lyonse ilyo alapa mo bufibufi, afwile ukubwesha umwipwilapo nokulundapo icapalifisano nokupela kumwine pali bulya bwine bushiku asangwa nokushininwa. ⁶Elo afwile ukuleta icabupe cakushininwa kuli Yahweh, impamnga iyabula akalema ukufuma pamukuni iikwete ubukumu, ngo bwacabupe cakushininwa kuli shi mapepo. ⁷Shimapepo akaleta capamo kuli Yahweh , nao akelelwa imembu shonse aacitile.⁸ Elyo Yahweh atile kuli Mose, ati, ⁹konkomesha Aarone nabana bakwe, ukutila, 'Ili efunde lyacabupe ca koca; Icabupe cakoc cifwile caocelwapacipailo ubushikubonse mpaka ulucelo, nomulilo wapacipailo ulinokukonkanyapo ukupya.¹⁰ Ilyo shimapepo akabika pansalu yakwe sha kolokondwe, elo akabika pansalu shakwe isha kolokondwe isha panshi. ¹¹Akasenda imito ikashalapo pamulilo apocelwe icabupe cakoca pacipailo. Akafumyako umwingila nokufwala imingila imbipakusenda imito kunse yankambi kuncende iya busaka.¹² Umulilo pacipailo uksungwa uwaaka.taufwile ukushima iyo, nashimapepo akalaoca inkuni cila lucelo. Akatantika iyamabupe fya koca ngefyo cilefwaikwa, kabili akocapo namafuta ya cabupe ca mutende. ¹³Umulilo ulingile ukukonkanyapo ukupya mukutwalilila. taufwile ukushima.¹⁴ Ili efunde lya cabupe cangano. Abana ba kwa Aarone bacipela pali Yahweh pa cipailo. ¹⁵Shimapepo akasendapo tu fulaolo utunono utwa cabupe ca nganonamafuta na aya cena cisuma ifili pa cabupe cangano, kabili akacoca pa cipailo kukuleta icena cisuma nge cakwimininako ubupe.¹⁶ Aaroni nabana bakwe bakalya fyonse ifyashalapo ku cabupe. cifwile ukuliwa ukwabula intutumushi muncende iya shila.Bakalya mukati kancende ya kulonganinamo. ¹⁷tacifwile ukupangwa na intutumushi.Nimbapela ici nga cimo icakaniko cabo mufyabupe fyandi ifyapita kumulilo. cintu cashila, nge cabupe calubemba ne cabupe cakushininwa. ¹⁸Umwaume onse uwa mumfyalwa yakwa Aarone kuti alya ici casuminishiwa ukuyaumuyayaya munkulo yobe, senda ukufuma pa muliloicabupe icapangilwa Yahweh.onse uwaikatako akaba uwamushilo.¹⁹ Ico Yahweh atle kuli Mose nakabili ati, ukutila, ²⁰"Ici eca bupe cakwa Aaron nabana bakwe, ifyo ba kapela kuli Yahweh pali bulya bushiku cila mwana akasubwa; icekumi ca kwa efa ica fulaulo musuma ngaicabupe cacilanshita icangano, lubali lumu ulucelo lubali lumbi icungulo.²¹ Cikapangwa namafuta pali pani wa kupangilapo. Ngacafubilwa, ulinokucileta mukati.Mutupimfya twakandaulwa ulikupela icabupe cangano kukufumya icena cisuma kuli Yahweh. ²²Shimapepo uwasubwa ukufuma pabana akapela. Ngefyo ca konkomeshiwa umuyaya, cifwile caocewa umupwilapo kuli Yahweh. ²³Icabupe cangano conse icakwashimapepo cikociwe umupwilapo. Tacifwile ukuliwa."²⁴Yahweh alandile kuli Mose nakabili, nokutila ati, ²⁵kuli Aarone nabana bakwe, Landa, 'Ili efunde lyapa cabupe calubembu; Icabupe calubembu cifwile ukwipaiwa pancende pantu icabupe cakoca cipailwa pali Yahweh. Cintu cashila abili icashilisha. ²⁶Shimapepo uupela pamembu shakwe akalya .Cifwile ukulilwa muncende iya shila mulubansa ulwancende yakulonganinamo.²⁷ Conse icaikata umunani waiko cikaba icasanguluka, kabili umulopa ngawakanwa pa mwingila uuli onse, mulingile ukwashako, iciputulwa kulya kwacitonena umulopa, muncende iyashila. ²⁸Lelo inongo muntu baipika ifwile ukutobaulwa. Ngayaipikwa mumpoto ya mukuba, ifwile yasukululwa nokukusako bwino mumenshi ayabuta.²⁹Umwaume onse uwapali bashimapepo kuti alyako pantu cintu cashilisha. ³⁰Lelo conse

icabupe calubembu icaletwa muncende yakulonganinamo kukupanga icakuletapamo muncende iyashila tacifwile ukuliwa. cifwile ukocewa nomulilo.

Chapter 7

¹Ili efunde ilya cabupe cakushininwa. Iyaliba ilya shilisha. ²Balingile ukwipaya icabupe cakushininwa mu cifulo cakwipailamo, kabili bafwile ukukana umiulopa kuli cila lubali lwa cipailo. ³Yonse amafuta yalimo yafwile ukupelwa: amafuta yakumucila, amafuta ayali mufilelunda fya mukati, ⁴imfyo shibili namafuta ayalimo, ayapalamine ku cifu, nayalya ayafimba ku libu, nemfyo-fyonsefi fifwile ukufumishiwo. ⁵Bashimapepo bafwile ukoca fyonse ifi pacipailo nga icabupe icipangilwe kumulilo ica kwa Yahweh. Ici ecabupe cakushininwa. ⁶Umwaume uulionse pali bashimapepo kuti alyako icilundwa caiko. cifwile ukuliwa muncende ioyashila pantu camshilo. ⁷Icabupe lubembu cabakwati cabupe cakushininwa. Ifunde limoline lilabomba pali fyonse fibili. Fyakhwashimapepo uupalamika abantucapamo namwine. ⁸Shimapepo uupela pafyamabupe fyakoca kuti ashalapo natumo palifyo ifyabupe. ⁹Conse icabupe cangano icaocewa mu citofwe, necabupe conse icaifyo icapikwa muli pani yakusalwilamo nangula muli pan i wakocamo cikaba cakwa shimapepo uwacipela. Conse icabupe cangano, ¹⁰icauma nangu icasankanishiwa namafuta, cikaba ca ba lupwa ba kwa Aarone bonse capamo. ¹¹Ili efunnde ilye lambo ilya cabupe ca mutende ico abantu bakapela kuli Yahweh. Nga ¹²uuli onse apela nga icabupe cakutahsha, afwile acipela na ilambo lya mukate uwabula intutumushi, nomba ukusubako amafuta, na ikmikate ayapangilwa fulaulo umusuma uwasankana namafuta. ¹³Elyo kumulandu akupela ukutotela, afwila apelela pama nelmbu lya cabupe ca mutende ne mikate iyapangwa ukwabula intutunushi. ¹⁴Afwile apela cilmutundu ifyamalambo ifyasangulwa ifyakwa Yahweh. cikaba cakwa shi mapepo uukana umulopauwa cabupe camutende pa cipailo. ¹⁵Umuntu uulepela icabupe camutende pamulandu wakupela amatotelo afwile ukulya umunani wacabupe cakwe pabushiku bwelambo lyakwe. Tafwile ukufumapo mpakofye ulucelo lwakonkapo. ¹⁶Nomba ilambo lyacabupe cakwe nga lyapamulandu wacilapo, nangula pamulandu wacabupe cakuitemenwa, umunani ulingile ukuliwa pabushiku buliyabwine alepelelapo ilambo, lelo ngapali fyonse ifyashalapo fifwile ukuliwa ubushiku bwakonkapo. ¹⁷Nomba, ngacakwebati fyonse ifyapangilwe iambo fyashalapo fifwile ukocewa pabushiku bwalenga citatu. ¹⁸Ngacakuti icili conse pamunani welambo ilya cabupe camutende caliwe pabushiku bwalenga citatu. tacakapolelwe. ¹⁹Umunani onse uwakumya kukakowela taufwile ukuliwa. Ufwile waocewa kumulilo. ²⁰Nomba, ngacakuti umuntu uwakowela alyako ku munani ufumine kwilambo lyacabupe ca kwa Yahweh-umuntu waifyo afwile afumishiwo kubantu bakwe. ²¹Ngacakwebati umuntu uuli onse aikata kukakowela-cibe kukowela kwanama nangu ukwa muntu nangu ukukowela kumbi, ifilifyonse ifya kowela-elo kabili nga alyako nakufyakulya ifyelambo lyacabupe ca mutende icaba chakwa Yahweh, uyomuntu afwile afumishiwo kubantu bakwe. ²²Elo Yahweh alandile kuli Mose, ukwebati, ²³"Landa kubantu ba kwa Isreali nokutula, 'tamufwile mwalya amafuta ayali yonse aya ng'ombe, imbushi, impunda. ²⁴Amafuta ya nmama iyafwa ukwabula ilambo, nangula amafuta yanamaipaiwa kunama yampanga, limbi kuti yabomfishiwo kuli fimbi, nomba mwebo tamulingile ukulya. ²⁵Uulionse uwalya amafuta yanama iyo abantu bengapela ilambo kuli Yahweh ukubomfya umulilo, umuntu waifyo alingile ukumufumya kubantu bakwe. ²⁶Tamufwile ukulya umulopa uulionse mumayyanda yenu, uwafuma kuoni nangula kunama. ²⁷Uulionse uwalya umulopa, umuntu waifyo akafumishiwe kubantu bakwe. ²⁸Elyo Yahweh alandile kuli Mose nokutula ati, ²⁹"Landa kubantu bakwa Israeli nokutula ati, 'Uwapela ilambo ilya cabupe camutende kuli Yahweh afwile aletako necakaniko celambo kuli Yahweh. ³⁰Icabupe cakwa Yahweh cilingile ukupangwa kumulilo, iminwe yakwe umwine ifwile ukuleta. Alingile ukuleta amafuta nebele, pakwebati ibele lingabewanga icabupe icabeiwa kuli Yahweh. ³¹Shimapepo alingile aoca amafuta pacipailo, lelo ibele likashala lyakwa Aarone naba lupwa bakwe. ³²Ufwile ukupela icintu icayana kuli shimapepo na icamusangulo ukufuma pe lambo lya cabupe camutende. ³³Shimapepo, umo uwamulupwa lwa kwa Aarone, Akapela jumulopa uwacabupecamutende namafuta yakakwata itangta lyakukulyo nge cakaniko cakwe. ³⁴Pantu ninsenda ukufuma kubantu bakwa Isreali, ibele ilya cabupe cabeiwa, netanta ilil camusangulo ukufuma kwilambo ilyafyabupe fya mutende, kabili nacipelwa kuli Aarone Shimapepo nabana bakwe nge cakaniko cabo. ³⁵Ifi efyashishiwa kuli Aarone no lupwa lwakweku fyamabupe fya kwa Yahweh ifyapangwa ku mulilo, pabushiku buntu Mosde afitambike kukubombela Yahweh mumulimo wabashimapepo. ³⁶Ici ecaniko eco Yahweh akonkomeshe ukubapela ukufuma kubantu ba kwa Isreali, pabushiku buklya asule bashimapepo. Cikaba cakaniko cabo umuyayaya. ³⁷Eli efunde ilya pacabupe cakoca, icabupe cangano, isha cabupe calubembu, isha cabupe cakushininwa, isha kushishishako, ³⁸pafyo Yahweh akonkomeshe Mose pa lpiwla sinaion bulya bushiku buntu amukonkomeshe palwa bena Isreali kuku pela amalambo yabo kuli Yaweh mu ciswebebe ca Sinai."

Chapter 8

¹Yahweh alandile kuli Mose, ukutula, ²"Senda Aarone nabana bakwe, imingila namafuta yabusubo, ingo'mbe yamasambi, impanga shibili nomuseke uwamikate iyabula ukututumuka. ³Kolonanika abacilonganino pamwinshi wa ncende yakulonganinamo. ⁴Eico Mose acitile ukulingana nefyo Yahweh amukonkomeshe, nabacilongnino baishile capamo pamwinshi wa ncende yakulonganinamo. ⁵Elo Mose abele aacilonganino, "Ifi efya konkomeshe Yahweh ukucita. ⁶Mose aletele Aarone nabana bakwe nokubasambika naenshi. ⁷Abikile insalu pali Aarone nokukaka insalu mumusana wakwe, nokumufwika umwingila nkubika icinkutu pali wena, elo akaka icinkutu mumusana wakwe nenselu yakolokondwe necakukaka mumusana nokumukaka. ⁸Amubikile na tumba pa cifuba, namuli tumba abikamo mabwe utw urlimu na

Tumani. ⁸Abika na tabani pamutwe wakwe napali tabani, kiuntanshi, abikako imnale yamukuba, icibalika cacongwe ico Mose amukonkomeshe. ¹⁰Mose abulile amafuta ya busubo, nokusuba icinyumbanyumba nafyonse ifilimo ukpelwa kuli Yahweh. ¹¹Akanine amafuta yabusubo imiku cinelubali, nefibombelo fyonse necibeseni capanshi, ukupelwa kuli Yahweh. ¹²Aitile amafuta yabusubo yamo pamutwe wa kwa Aarone nokumusuba kuku mupatulako. ¹³Mose aletele abana bakwa Aarone nokubafwika afinkuli nokubapomba insalu shakolokondwe kumitwe, ngefyo Yahweh akonkomeshe. ¹⁴Mose aletele ing'ombe kucabupe calubembu, na Aarone na ban bakwe abatambikepo iminwe pamitwe yang'ombe isho baletele kucabupe calubembu. ¹⁵Mose ali peye, nokubula umulopa ukibika pamasengo yacipailo kumunwe wakwe, ukusangululula icipailo, nokucileta capamo kuli Yahweh pakuti cisanguluke. ¹⁶Abulile amafuta yonse ayali mukati, nayafimbile ku mabu, nemfyo shonse namafutakumo, ¹⁷Na Mose alifyocele ing'ombe, icishingamo, umunani, namabondo kunse yankambi, ngafintu Yahweh akonkomeshe. ¹⁸Mose aletele impanga kucabupe cakoca, na Aarone nabana bakwe batambike iminwe yabo pampanga. ¹⁹Alipeye nokukana umulopa pali cila lubali lwacipailo. ²⁰Aputawile impanga mutupimfya nokoca umtwe notpimfya na mafuta. ²¹Asamfishe ifyamumala na molu kumenshi, nokoca impanga yonse pacipailo. Yali vabipe cakoca nofumya icena cisuma, Icabupe icapangwa kumulilo ica kwa Yahweh ngafilya Yahweh akonkomeshe. ²²Elo Mose aletele impanga imbi, impanga iyakushisha, na Aarone nabana bakwe batambikepo iminwe pamutwe wampanga. ²³Aarone ali peye, na Mose abulilepo imulopa umo nokubika kukutwi kwakwa Aarone ukwa kukulyo, nakucinkumwa cakukuboko kwakwe ukwakulyo, napacikondo icikulu icakulukasa lwakukulyo. ²⁴Aletele abana bakwa Aarone, nokubikakako umulopa umo kukalebelebe kakukutwi, kucinkumwa ckukuboko kwa kukulyo, nakucikondo i'cikulu icakukulyo. Elyo Mose akanine umiulopa kumakona yonse aycipailo. ²⁵Abulile amafuta, amafuta yakumucila, amafuta yonse ayali mukati, ayafimbile kumabu, imfyo shbili namafuta, netanta lya kukulyo. ²⁶Ukufuma mumuseke wamikate yabula ukututumuka iyali pacinso cakwa Yahweh, abulilepo umukate umo uwabulamo intutumushi, nokate umo uwasankanako namafuta, na wefa, nokufibika pamafuta napetanta lyakukulyo. ²⁷Abikile mumunwe yakwa Aarone napabana bakwe fyonse nobashisha gabashila bakwa Yahweh kucabupe. ²⁸Elo Mose afisendele mumaboko yakwe nokufyoca pacipailo kucabupe cakoca. Cali cabupe icashila kabili cafumishe icena cisuma. Cali cabupe icakoca icapangilwe Yahweh. ²⁹Mose abulile ibele nokulishisha nge cabupe icashila kuli Yahweh. Cali cakaniko cakwa Mose kukusuba bashimapepo, mngafintu Yahweh amukonkomeshe. ³⁰Mose abulile amafuta yabusubo yamo nomulopa uwali pacipailo; nokukana ifi pali arone, pansalu shakwe, napafyakufwala fyabana bakwe. Muli iinnshila apatwileko Aarone nabana bakwe nensalu shabo kuli Yahweh. ³¹Eico Mose atile kuli Aarone nabana bakwe, "ipikeni inama pamwinshi wancende yakulonganinampo, kabili apopene lyeni nomukate uuli mumuseke uwashile, ngafintu nakukonkomeshe, ukutila, " Aarone nabana bakwe bakalya." ³²Fyonse ifyashala kunama ulingile ukufyoca. ³³Taufwile ukufuma pamwinshi wancende yakulonganinamo panshiku cinelubali, mpakfye inshiku shacumfwila shobe shakumana. Pantu Yahweh akakushisha panshiku cine lubali. ³⁴Icacitwa lelo-Yahweh alikonkomeshe ati cikacitike pakumileta capamo. ³⁵Mukekala ubushiku na kasubae pamwinshi wancende yakulonganinamo, nokusunga ifunde lyakwa Yahweh, pantu ifi efyonakonkomeshe." ³⁶Eico Aarone na bana bakwebcitile fyonse ifyo Yahweh abakonkomeshe ukpitila muli Mose.

Chapter 9

¹Pabushiku bwalenga isiku cinekonsekonse Mose aitile Aarone nabana bakwe, nentungulushi shamu Isreali. Atile kuli Aarone, ²"bula uwana wang'ombe pamukuniku cabupe calubembu, nempanga iyabula akalema kukuba icabupe cakoca, nokufipela kuli Yahweh. ³Ukalanda kubana ba Isreali nutila, 'Send imbshi iilume kucabupe camasambi nakana ka ng'ombe, ne mpanga, fyonse fibe nomwaka kabili ukwabula akalema, kukuba icabupe cakoca; 'Kabili usende nomwana wampunda na impanga kukuba icabupe ca mutende kuli Yahweh, nakabili icabupe cangano icasankana na mafuta, pantu lelo Yahweh alemonekela kuli webo.'" ⁴Elo baletele fyonse ifyo Mose abakonkomeshe kunkambi yakulonganinamo nabonse abantu bapalamine kuli Yahweh. ⁵Elyo Mose atile, "Ifi efyo Yahweh akonkomeshe kuli mwebo ifyo mufwile ukucita, pakeba ati ubukata bwakwe bwingamonekela kuli mwebo," ⁶Mose atile kuli Aarone, " palamina kucipailo nuleta icabupe camasambi yobe necabupe cakoca, nokuipalamika capamo webo nabantu, kabili pela ilambo lyabantu kukupanga icakubaletapamo. ngefyo Yahweh akonkomeshe." ⁷Eico Aarone apalamine pacipailo nokwipaya umwana awng'ombe kucabupe calubembu icakwe. ⁸Abana bakwa Aarone baletele umulopa kuli wena, nao atubikemo umunwe wakwe nokukana kumasengo yacipailo, nokwila umulopa panshi ya cipailo. ⁹NMomba alyocele amafuta, imfyo, nayafimba kulibu pacipailo nga icabupe calubembu, ngefyo Yahweh akonkomenshe Mose. ¹⁰Umunani nefyashala aocele kunse yankmbi. ¹¹Na Aarone ai peye icabupe cakoca, nabana bakwe bamupele umulopa, uo asanshile konse kumbali shacipailo. ¹²Elo bamupele icabupe cakoca, tupimfyatupimfya, capamo nomutwe, kabili alifyocele pacipailo. ¹³Asamfishe ifyamukati namolu nokufyoca pamulu wacabupe cakoca. ¹⁴Aarone aletele ifyamalambo yabantu- nokufisenda ngecabupe camasambi yabo nokwipaya. atulile palubembu, ngefyo acitile kumbushi yakubalilapo. ¹⁵Atambike icabupe cakoca, nokucipela ngafintu Yahweh akonkomeshe. ¹⁶Atambike icbupe cangano; aciswishe mumunwe yakwe nokoca pacipailo, pamo necabupe cakoca ica lucelo. ¹⁷Ai peye nomwana wa ng'ombe nempanga, ilambo lyacabupe camutende, ilyali lyabantu. Abana bakwa Aarone bamupele umulopa, uo akanine mumbali yacipailo monse. ¹⁸Elyo nomba, baliputwile amfuta ya ng'ombe nempanga, amafuta yakumucila, namafuta yalya ayafimba ifya mukati, imfyo nefyafimba amabu. ¹⁹Basendele ifipimfya fyonse ifyputawilwe nokufibika mumabele, elyo nomba Aarone afyocele pacipailo. ²⁰Aarone ashishishe amabele ntanta lyakukulyo ngecabupe icashila kuli Yahweh, ngafintu Mose akonkomeshe. ²¹Elo Aarone amishe amaboko yakwe

pabantu nokubapala; elo afumine mukupela icabpe camasambi, icabupe cakoca, necabupe camutende. ²³Mose na Aarone baile muncende yakulongannamo, ello bafumine nakabili alipalile abantu, nobukata bwakwa Yahweh bwamonekele kubantu bonse. ²⁴Umulilo wafumine kuli Yahweh nokoca icabupe cakoca namafuta pacipailo. elyo abantu bonse bamwene ifi bapundile nokukontamina ifinso panshi.

Chapter 10

¹Nadabu na Adibu, abana bkwa Aarone, cilaumo asendele icifutumwino, nokubikamo umulilo mucifukiisho. Elo bapele umulilo uwabula ukusuminishiwa kuli Yahweh, Uo tasunishe bee ukupela. ²Eico umulilo wafumine kumulu nokubonaula, nabo balifwile pacinso cakwa Yahweh. ³Elyo mose atile kuli Aarone, "Ifi efyo Yahweh apilibwile lintu alelanda , 'Nkalangisha bumushilo bwandi kuli balya abakampalamina. Nkacindamikwa kubantu bandi.'" ⁴Mose aitile mkishele na elesafani, abana bakwa Uziel naluma wakwa Aarone, nokutula kuli bena, "" isen kuno isene musende ba munonko ukubafumya munkambi ya cinyumbanyumba." ⁵Efyo bapalamine nokubasenda ninshi bacili nabafwala ifykufwala fyabushimapepo, ukubafumya munkambi, nafintu Mose abatungulwile. ⁶Elo Mose atile kuli Aarone nakuli Eleazer, nakuli Ithamar, abana , abana bakwe, "Tamulingile kuleka umushishi wakumtwe wenu uleba uwasalangana, kabili tekulepula insalu shenu, pakwebati mwifwa, kabili pakwebati Yahweh efulwa nabantu benu bonse. Nomba suminisha ulupwa lobe, ing'nda yakwa Isreali yonse, ukullosha balyabonse abo umulilo wakwa Yahweh wipeye. ⁷Tamufwile ukufumapo pamwinshi wa ncende yakulonganinamo, naiyo mukafwa, pantu ubusubu bwa kwa Yahweh buli pali mwebo. Eico bacitile ukulingana nafintu Mose abakonkomeshe. ⁸Yahweh alandile kuli Aarone, ati, ⁹"Tekulanwa umwangashi nangula ifyakunwa ifyakalipa, webo, abana bobbe abalelela kuli webo, ngawaya muncende yakulonganinamo, pakutula mwikafwa. Icipope icakubelelela kunkulo nenkulo, ¹⁰pakulekanya camushilo neca kowela, napa abuta necalamba, ¹¹pakwebati mukafunde abana ba Isreali amafunde aya yantu Yahweh amikonkomeshe ukupitila muli Mose. ¹²Mose alandile kuli Aarone na kuli Eleazer nakuli Ithamar, kubana ashele nabo, "Icabupe cangano icashele ku cabupe ca kwa Yahweh icapangilwe kumulilo, nokulya ukwabula intutumshi pambali yacipailo, pantu camushilo. ¹³Ufwile wacilila muncende yamushilo pantu cakaniko cabana bobbe icupe cakwa Yahweh icapngwa kumulilo, pantu ifi efyo nakonkomeshiwa ukkweba. ¹⁴Nomba pa mabele aya cabupe ca shishiwa netenta lya camusangulo, ufwile ukufilya muncende iya busaka pantu, webo nabana bobbe abaume nabanakashi nawebo, pantu bapelwa kuli webo ngecakaniko cabana bobbe, icaakanishiwa ukufuma kwilambo lya cabupe icakulongana cabana ba Isreali. ¹⁵Ngape tanta lya camusangulo napebele ilyashishiwa ilyacabupe, bafwile bacileta ngecabupe ca mafutaicapangwa kumulilo nge cabupe icashishiwa pali Yahweh. Bakaba bana bobbe ngecakaniko cobe u muyaya, ngafintu Yahweh akonkomeshe. ¹⁶Elo Mose aipwishe pa mbushi iya cabupe, nokusanga ukwebati yalyochewa. Eico alifuliilwe Eleazar na Ithamar, abana bashala abakwa Aarone; nokutula, ¹⁷Cinshi mwalila icabupe camasambi muncende ya cinyumbanyumba, pantu nincende iyashilisha, kabili Yahweh alicipela kuli mwebo aci cisende amampulu yakukolongana kwa bantu, kiukupanga icakukolonganika pamo kuli ena? ¹⁸Moneni, umiulopa waiko tauletelwe mucinyumbanyumba, kanshi mwacilalinga mwacilya muncende yakulonganinamo ngafintu nakonkomeshe. ¹⁹Elyo Aarone aaswike Mose, moneni, lelo bapanga icabupe cabo icalubembu necakoca kuli Yahweh, necicintu cancitikila ilelo. Nganingalya icakulya ica lubumbulelo, ngacacitemuna Yahweh?" ²⁰Lintu Mose aumfwile ico , alyumwikishe.

Chapter 11

¹Yahweh aebele Mose na Aroni, alandile, ²"Landeni kubantu mu Israele, ati, 'Ifi efintu ifyamweo panama shonse ishapacalo ifyo mulingile ukulya. ³Mulelya inama ishapanduka amabondo elyo neshibukula ifyakulya. ⁴Lelo, kuli inama shimo ishishibukula nangula ishapanduka ifibondo, isho mwalalya, inama ishili nga ingamali, pamulandu shena shilabukula ifyakulya nomba tashapanduka amabondo. Eico ingamali yalikowela kuli mwebo. ⁵Pamo na pati, pantu naena alabukula ifyakulya, nomba tapanduka fibondo, naena alikowela kuli mwebo. ⁶Kalulu, pantu naena alabukula ifyakulya, nomba tapanduka ifibondo, naena alikowela kuli mwebo. ⁷Inkumba nayena, nangula yali panduka ifibondo, nomba taibukula ifyakulya, yalikowela kuli mwebo. ⁸Tamufwile ukulyako umunani, nangula ukwikata kufitumbi. Shena shalikowela kuli mwebo. ⁹Kunama ishamweo ishikala mumenshi mulelyako shonse ishakwata utulebelebe neshakwata amapalo, nangu shamuli bamba nangu mutumana. ¹⁰Lelo conse icamweo icishikwete utulebelebe nangula amapalo icamuli cimana cikalamba nangula mutumana, ukubikapofye nasyonse ifikulika pamenshi nangula ifya mweo fyonse ifya mumenshi-fyena ifi muletalukako. ¹¹Pamulandu fyalikoweshiwa, mwalalyako umunofu wafiko; nangu, ukwikatako kufitumbi ifyafiko. ¹²Icintu conse icikala mumenshi icishakwata tulebelebe namapalo cena muletalukako. ¹³Ifi efyonni mulingile ukutalukako no kukanalya: kapumpe, ikubi, ¹⁴akambasa nabapungwa abali bonse, ¹⁵nabamwankole bamitundu yonse, ¹⁶imbuni, akambasa, isela, nenkoshi shamitundu yonse. ¹⁷Talukeni pamo nakukapululu kanono nakufipululu ifikulu, inondo, ¹⁸icipululu ica buuta nekubi, nacembe, ¹⁹icipansankola, ne mitundu yankola yonse, pupute elyo nakansuswa. ²⁰Kabili kufishishi fyonse ifipupuka nokwendela kumolu yane fyena mwebo muletalukako. ²¹Kwena ekofili ifishishi efyo mwingalya ifipupuka ifyakwata amolu yane ifyalundinkana amapingu ayakutolokela pa mushili. ²²Kuti mwalya ifipaso pamo nga, makanta, inyense, neinshonkonono. ²³Lelo utushishi tonse utwakwata amolu yane mwebo muletalukako. ²⁴Nga mwaikatako kufitumbi mukalaba abakowela mpaka ukufika icungulo. ²⁵Kabili uyo onse uwasenda icitumbi afwile awasha ifyakufwala fyakwe nokubelelela uwakowela mpaka ukufika icungulo. ²⁶Kabili inama shonse

ishapanduka ifibondo ukwabula ukupwililika ukwakanika nangula ishishibukula ifyakulya shintu shakowela kuli mwebo. Eico uli onse uwaikatako akaba uwakowela.²⁷ Muli ishi nama shonse ishakwata ifisansala ishendela kumolu yane, isho shintu shakowela kuli mwebo. Eico uyo onse uwaikatakofye kucitumbi akaba uwakowela ukufika necungulo.²⁸ Kabili uyo onse uwasenda ifitumbi uwashe insalu kabili ali nokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo. Ishinama shaba ishakowela kuli mwebo.²⁹ Kunama shonse ishenda pamushili, ishi enama ishaba ishakowela kuli mwebo: imfuko, impuku, nembulu shonse mumitundu nemitundu,³⁰ kolokombwa, insamba, malinso, imbulu, nalumfunyemba.³¹ Kunama shonse ishikulika, ishi enama ishakowela kuli mwebo. Uyo onse uwaikatako kucafwā alimukuba uwakowela mpaka ukufika icungulo.³² Ngacimo pali ifi cafwā caponena pali cimo, ico cintu cibe icakowela, cibe cintu capangwa kucimuti, insalu, kumukupo nangula cakumasako. Nangu apo cikele nangu apo ailebomba, cifwile cabikwa mumenshi; cikaba icakowela mpaka ukufika icungulo. Elyo cikaba icasanguluka.³³ Lelo cimo panama ishakowela nga yaponena kucipe nangu mucipe icebumba, ninshi fyonse ifilimo nafyo fine fyakowela, neco cipe cakutobafye.³⁴ Icakulya conse icikwetemo amenshi ayafumine mucipe ico cintu cakowela. Ne cakunwa conse icafumamo muli ico cipe naco cintu cakowela.³⁵ Ponsefye apo ifitumbi fyaponena napo pene ninshi pakowela; pabenipa conto napamo nipa mbabula, fifwile ukufitoba fyonse. Pantu fyaba ifyakowela kabili filimukuba ifyakowela kuli mwebo.³⁶ Lelo akamfukumfuku kamenshi kena nangu icishima apakutapa amenshi fyena fikaba ifyasanguluka; nomba uyo onse uwaikata kufimbi ena ninshi akowela.³⁷ Nga cakutula icitumbi caponena pambuto shakubya shena shilebafye ishasanguluka.³⁸ Lelo ngacakutula imbuto muli amenshi, elyo paponena icitumbi, ifyo fyaba ifyakowela kuli mwebo.³⁹ Inama imo pasho mulya ngayafwa, uyo onse uwaikatako ku citumbi ena ninshi akowela mpaka ukufika necungulo.⁴⁰ Uyo onse uwalyako kucafwā ali nokuwasha insalu shakwe kabili alinokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo. Noyo onse uwasenda icitumbi afwile ukuwasha insalu shakwe nokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo.⁴¹ Inama shonse ishikulika pamushili shena muletalukako; shena teshakulyako.⁴² Kuli conse icikulika palufumo, nangufye icendala kumolu yane, nangu icakwata amolu ayengi-inama shonse ishikulika pamushili, ifi mwilalya, fintu fyakowela kuli mwebo.⁴³ Mwilaikowesha mwebene kuli ifi fintu fyamweo ifikulika; mwilenga ukuba abakowela kuli ifi fintu, nangu fyena ukumikowesha.⁴⁴ Ninebo Yahweh Lesa wenu. Eico isungeni mwebene nokuba abamushilo, eico, mube abamushilo, pantu nevo ndiwamushilo, kabili mwilaikowesha mwebene kukulya icikulika conse pamushili.⁴⁵ Ninebo Yahweh, newamifumishe mucalo ca Egupito, mukuba Lesa wenu. Eico kanshi beni abamushilo, pantu nanebo ndiwamushilo.⁴⁶ Aya emafunde ayakukonka palwa nama, ifyoni, kufyamweo fyonse ifikala mumenshi,⁴⁷ nakufibumbwa ifikulika pamulundu, eico mulelekanya pafintu ifyakowela nefishakowela, napakati kafintu ifyamweo ifiwa pakati kafintu ifyamweo ifishiliwa.

Chapter 12

¹Yahweh alandile kuli Mose ati, ²"Landa kubantu bamu Israele ati, 'Umwanakashi ngaba babukulu nokufyala umwana umwaume, ninshi umwanakashi aba uwakowela panshiku cine lubali, aba ngafilya fine aba ngaba kumwenshi. ³Napa bushiku bwalenga cine konse konse umubili wamwana umwaume ufwile ukuputulwa. ⁴Elyo umwanakashi ali nokulolela panshiku amakumi yatatu nashitatu. Tafwile ukwikata kufintu ifyamushilo nangula ukwingila muncende yamushilo mpaka inshiku shakusanguluka shapwa. ⁵Lelo nga cakutula afyala umwana umwanakashi, lyena cili nokusendafye imilungu ibili umwanakashi alifye uwakowela, ngafilya fine aba ngali kumwenshi. Elyo ali nokulolela panshiku amakumi mutanda namutanda pakuti umwanakashi asanguluke. ⁶Ilyo inshiku shakwe ishakusanguluka shapwa, isho afyalilepo umwana umwaume nangula umwana umwanakashi, ng papita umwaka umo alinokuleta icabupe icakoca, ukubikapo nakana kacipele nangula inkunda ngomutulo wakufuta ububifi, mucilonganino cakuko longaninamo, kuli shimapapo. ⁷Elyo ali nokutula pantanshi yakwa Yahweh pakumufutilako, elyo ena ali nokuba uwasanguluka kukufumishiwa kwa mulopa. Aya emafunde yapa mwanakashi onse uwafyala umwana umwaume nangula umwana umwanakashi. ⁸Nga cakuti umwanakashi uyo takwete umwana wa mpanga ninshi afwile ukuletafye utukunda tubili nangu utwana twafipele tubili, kamo kelambo lyakoca nakambi kapamutulo wapa bubifi, na shimapapo ali nokumutulilako; nao lyena ali nokusanguluka."

Chapter 13

¹Yahweh alandile kuli Mose na Aaroni, alandile ati, ²"Nga umo alafimba nangu akwata utupusu twafuluma pamubuli nangu pankanda yakwe palasebeka ifilepala kufibashi, ifyapala ubulwele bwapankanda ubwambukila, afwile ukuletwa kuli shimapapo Aaroni, nangufye kuli umo uwa mubana abaume abali niba shimapapo. ³Shimapapo ali nokupima bwino ubu bulwele ubuli pankanda yamubili. Ngaasanga ukuti ubupipi ubuli pancende apali ubululwe buli ubwabuta, nakabili ngaamona ukuti nabupitilila pankanda, ninshi bulwele bwakwambukila. Panuma shimapapo apwa ukupima uyo muntu, ali nokubilisha ukuti uyu muntu nakowela. ⁴Nga cakuti pankanda apalesebeka pabuuta, na ukumoneka kwa cilonda takupitilile pankanda, no bupipi ubulipo tabuli ubwabuta, shimapapo ali no kutalusha uyu muntu umulwele kubabiye panshiku cine lubali. ⁵Panuma yanshiku cine lubali, shimapapo ali nokumupima kabili mukumumona ngacakuti ubulwele bulifye umo bwabela nangu nabulundako, nga cakuti buleya bulelundulukila pankanda. Nga tacili ifyo, shimapapo ali nokutalusha uyo muntu nakabili panshiku cine lubali. ⁶Shimapapo ali nokupima uyo muntu nakabili panuma yanshiku cine lubali ukumona ngacakuti ubulwele bulifye flya fine tabulelundulukilako pankanda. Ngatacilundulwike, shimapapo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nasanguluka. Fipusufye. Afwile awasha insalu shakwe,

nomba aba uwasanguluka.⁷Lelo ngacakuti ifipusu fyasanduluka panuma shimapepo nalanda kumuntu uyo ati nasanguluka, nakabili uyo muntu ali nokulangwa kuli shimapepo.⁸Shimapepo ali nokumupima bwino bwino nakabili ukumona nga cakuti ifipusu nga filetwalilila ukusanduluka. Nga cakuti filesanduluka, shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela. Ubulwele bwakwe bulambukila.⁹Ngo muntu umo alwala ubulwele ubwambukila ubwankanda, ali nokutwalwa kuli shimapepo.¹⁰Shimapepo nao ali nokupima bwino bwino ngaasanga ati paanganda apafimbile napabuuta, na tubupipi ngana tubuuta, nokumoneka pali icilonda apafimbile.¹¹Awe ngacakuti alifyo, ububulwele bwankanda ubushiputuka, nashimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela. Talingile ukufumyapo uyo muntu, pantu ena alikowele kale.¹²Awe nga cakuti ubulwele bwakumana umubili onse ukutampila kumutwe ukufika kumakasa, shimapepo ali nokuceceta nakabili.¹³Shimapepo ali nokumupima nakabili ukumona ngacakuti ubulwele nabukumana umubili onse. Nga cili ifyo, shimapepo ali nokubilikisha uyo muntu ukutila nasanguluka kubulwele. Nga cakuti nayaluka iyabuuta, ninshi uyo nasanguluka.¹⁴Lelo nga icilonda capuka pamubili wamuntu, ninshi uyo muntu nakowela.¹⁵Shimapepo ilyo amona icilonda capuka pamubili ali nokubilisha ukuti uyo muntu nakowela pamulandu wafilonda fili pamubili fyamukowesha. Kabili bulwele ubwambukila.¹⁶Lelo ici cilonda icibishi nga cayaluka cabuuta, uyo muntu ali nokuya kuli shimapepo nakabili.¹⁷Elyo shimapepo ali nokupima bwino bwino ngamona ukuti umubili nawaluka wabuuta. Nakabili shimapepo ali nokubilisha ukuti uyo muntu ali uwasanguluka.¹⁸Ngacakutila umuntu umo icipute capuka pamubili wakwe nokupola capola,¹⁹elyo apo pancende pali icipute palemoneka apabuuta nokufimba ngapafimba, nokubutuluka pabutuluka, uyo muntu ali nokuya kuli shimapepo.²⁰Shimapepo ali nokuya pima bwino ukumona ngaasanga ukuti ubulwele bwalingila kale mumubili, nobupipi nabo bulemoneka ubwabuuta. Nga cili ifyo, lyena shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ati nakowela. Ubo bulwele ubwambukila, ngacakuti bwasalanganga pancende apali icipute.²¹Lelo ngacabweba ati shimapepo apima asanga ukuti tapali ubupipi bwabuuta, kabili icilonda naceluka, lyena shimapepo ali nokumufumyapo panshiku cine lubali.²²Nomba ngacakuti ubulwele bulelundako mu nkanda, shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela. Ninshi bulwele bwambukila.²³Icilonda ngata cilundulwike nokukumana umubili onse, ninshi ciblafye cacipute, na shimapepo ali nokubilisha ukuti uyo muntu nasanguluka.²⁴Ngacakuti umuntu umo apya umulilo elyo apo apya pakashikilila nokubutulukila nokutukuma,²⁵lyena shimapepo ali nokupima ukumona ngacakuti ubupipi nabusanguka ubwabuuta, nakabili icilonda nganacikashika ukupula pankanda. Nga cili ifyo, ninshi bulwele ubwambukila. Ebufumine pantu acipya, nashimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela kubulwele ubwambukila.²⁶Nomba shimapepo ngapima asanga ukuti pacilonda tapali ubupipi ubwabuuta, necilonda tacili mucishikile cili icaseluka, lyena shimapepo ali nokusunga uyo muntu panshiku cine lubali.²⁷Kabili shimapepo ali nokupima panuma yanshiku cine lubali. Ngafya twalilila ukusanduluka pankanda, lyena shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela. Ububulwele bulwele bwambukila.²⁸Lelo kwena icilonda ngacilifye umoabela elyo cili icaleluka, kabili apacipya palifye tapafimbile, lyena shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nasanguluka, ico akwete ciblafye cacilonda icakupya kumulilo.²⁹Nga cakutila umwaume nangu umwanakashi ali nobulwele ubwambukila kumutwe nangula kukalefulefu.³⁰Shimapepo ali nokupima uyo muntu nga uulwele ubulwele bwalwambu ukumona cilonda nga nacishika ukupita pankanda, nga cakuti palemoneka apa kashikila, apatumapipi-pipi. Nga pali ifyo, lyena shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ukuti nakowela. Ici ciseseya, bulwele ubwambukila ubwafibashi kumutwe nangu kukalefulefu.³¹Lelo nga shimapepo apima amona ukuti icilonda nacilepuka nokupula pankanda, namapipi yafika epo yali, lyena shimapepo ali nokubika uyo muntu eka panshiku cine lubali.³²Napa bushiku bwalenga cine lubali shimapepoali nokupima uyo muntu ukumona ngacakuti ubulwele bulelundako. Nga cakuti tapali ubupipi ubwakashikilila, necilonda tacikulile pa nkanda,³³lyena uyo mulwele bali nokumubeya, lelo shimapepo ali nokusunga uyo mulwele eka panshiku na shimbi cine lubali.³⁴Kabili panuma yanshiku cine lubali shimapepo ali nokupima ubulwele ukumona ngacakuti nabuleka ukulundulukila pankanda. Nga casangwa ukuti cilemoneka ukushika ukucila pankanda, shimapepo ali nokubilikisha uyo muntu ukuti nasanguluka. Uyo muntu ali nokuwasha insalu shakwe, lyena ali uwasanguluka.³⁵Nomba nga cakuti icilonda ngacalunduluka ilyo shimapepo nalanda kuli uyo muntu ukuti nasanguluka,³⁶ninshi shimapepo ali nokupima uyo muntu nakabili. Nga cakuti ubulwele bwalundulukila pankanda, shimapepo tali namukubika amano kukumona imishishi iyakashikilila. Uyu muntu ali uwakowela.³⁷Lelo nga shimapepo amona icilonda caleka ukulunduluka namishishi shafita shakula pali ilya ncende, ninshi ubulwele nabupola. Uyu muntu nasanguluka, lyena shimapepo ali nokubilikasaha ukuti uyo muntu nasanguluka.³⁸Ngo mwaume nangu umwanakashi akwata ubulwele bwafisongo pankanda yakwe,³⁹Shimapepo ali nokupima bwino uyo muntu ngasanga ukutila ifisongo filemoneka ifyabuuta, ifyo ninshi fipusufye ifyatulike pankanda. Uyo muntu alisanguluka.⁴⁰Ngo muntu umushishi wapwa ukunukuka ukushinguluka umutwe, ashala nepala, ninshi untu wasanguluka.⁴¹Nga cakuti umushishi waseseka lwaku mpumi yamutwe, eko ipala lyabelafye, nalyo line uyo muntu nasanguluka.⁴²Lelo ngacakuti uyo muntu pepala palemoneka icilonda icakashikila nangula ukubutulukila nangu nipa mpumi pene, ninshi ali nobulwele ubwambukila ubwa fibashi ebufumine.⁴³Shimapepo ali nokupima uyo muntu ukumona ngacakuti icilonda icifimbile mwipala lyamumutwe nangula pampumi cili icakashikilila nangu icabuutulukila, ngecabulwele ubwambukila ubwa nkanda.⁴⁴Ngafili ifyo, ninshi uyo muntu ali nobulwele ubwambukila noyo muntu ali uwakowela. Lyena shimapepo mucine ali nokubilikisha uyo muntu ukuti nakowela pamulandu wabulwele ubuli kumutwe.⁴⁵Umuntu uulwele ubu bulwele ubwambukila wena ali nokufwalafye insalu ishalepuka, imishishi yakwe mumutwe taili nakusakulwa, ali nokufimba pamenso napamona nokulapunda ati, 'Ushasangululwa, ushasangululwa.'⁴⁶Munshiku shonse uyu muntu ali nokuba uwakowela pantu ali uwakowela kubulwele ubulelunduluka, ali nokwikala eka. Ali nokwikalafye kunse yankanbi.

⁴⁷Insalu ngacakuti shili ishakowela nokufuma, nangu shibe isha butonge nangu ishatelela, ⁴⁸yonse insalu iyapikulwa nangu ibe iyabikwa nokutelela nangu yabutonge, nangu yampapa nangu yapangwa nimpapa- ⁴⁹ngacakuti icisemba mucakufwala icakukowesha, nangu nimpapa, nangu cibala cileseba; cilingile calangwa kuli shimapepo. ⁵⁰Shimapepo ali nokucimona nokumona ifyo cifumine; ali nokufitalusha ifyo ifyafuma panshita cine lubali. ⁵¹Ali nokupima ifyo fyafuma panshita cine lubali. Nga amona ukuti ukufuma kucili kuletwalilila pacakufwala nangu pacapikulwa nangu icabilwa nangu icabeka, pampapa nangu conse ica pangwa ukufuma kupapa, awe ici bonaushi bwakufuma, na ici cipe cintu cakowela. ⁵²Shimapepo ali nokucocafye ico cakufwala, nangu conse icapombwa nangu icabilwa icabutonge ubwabeka, ipapa nangu icapangwa nepapa, naconse icabonaushi icafufuma casangwapo, pantu calete amalwele. Ico cipe cifwilefye cainaulwa. ⁵³Nomba ngacakuti shimapepo apima ico cipeno kusanga ukuti ukufufuma takufumine kucakufwala nangu kuli conse icapikulwa nokubilwa ukufuma kubutonge, nangu nikupapa, ⁵⁴shimapepo ali nokupela icipope icakuti ici cintu cili nokuwashiwa apo nacasangwa icakufufuma, nokusungwa ceka panshiku cine lubali. ⁵⁵Panuma shimapepo ali nokupima ico cintu panuma yakuciwasha kukufufuma cakwete. Nga cakuti ukufufuma takwalwiwe imimonekele, nelyo tacilundulwiwe, cicili icakowela. Lyena ali nokucoca ico cipe, nangu cingaba cilifye kuncende imo. ⁵⁶Lelo ilyo shimapepo apima ico cipe, asanga ukuti ukufuma kwafibashi takutwalilile panuma yakuwasha ico cipe, lyena ali nokulepula iyo nsalu pancende apafufwime nangu nipampapa, nangu cintu conse icapikulwa nangu icabililwe. ⁵⁷Nomba ngacakweba ati ukufuma kwayamba nakabili pacakufwala, nangufye pacapombwa nangu icapikulwa, nelyo conse ica pangwa nepapa, ngacalundulikila, ⁵⁸Muli nokoca ico cipe icafufuma. Icacufwala, insalu ishapikulwa neshabilwa ukufuma kubutonge nangu ishamishilwa, ipapa, nangu conse icapikulwa nangu icapangwa ku papa, fibe fintu fyasanguluka nangu fintu fyakowela. ⁵⁹Kanshi aya emafunde pamulandu bwafibashi ukullosha wafyakufwala nga fyafufuma icabutonge nangu icatelela, nangu conse icapangwa kupapa, fibe fintu fyasanguluka nangu fintu ifyakowela.

Chapter 14

¹Yahweh aebele Mose, ati, ²Aya emafunde yakukonka pamuntu uwalwala pabushiku bwakuwamishiwa. Ilyo aleletwa kuli shimapepo. ³Shimapepo ali nokuya kunse yankambi nokuya pima uyo muntu uli nobulwele bwafibashi ukumona ngacakuti napola. ⁴Shimapepo ali nokukonkomesha umulwele uyo uwawamishiwa ukuleta ifintu fibili ifyamweo, ifyoni fibili ifyanguluka, icimuti cakeda, nakasalu, elyo tumisambo twa hisopo. ⁵Elyo shimapepo ali nokukonkomesha uyo muntu ukuti epaile cimo pambale yebumba umuli amenshi ayasuma. ⁶Shimapepo ali nokusenda ici coni icituntulu icashelepo ne cimuti cakeda, akasalu akakashika notumisambo twa hisopo, nokubika ifintu fyonse, pamo neconi icituntulu, ukubika fyonse mumulopa waconi icaipilwa mumenshi ayasuma. ⁷Elyo shimapepo akane amenshi pamuntu uulesangululwa kubulwele imiku cinelubali, nakabili shimapepo ali nokubilisha uyo muntu ngowasanguluka. Lyena shimapepo ali nokulekelako iconi icamweo ukuya mumpanga. ⁸Umuntu uulesangululwa ali nokuwasha insalu, ali nokubeya imishishi, nokusamba umwine mumenshi, elyo alaba uwasanguluka. Panuma yaifyo ali nokwingila munkambi, lelo ali nokwikala kunse yacilonganino panshiku cine lubali. ⁹Pabushiku bwalenga cine lubali uyo muntu afwile ukumubeya umushishi onse kumutwe, nokubeya imyefu yonse ne nkopyo. Ali nokubeya imishishifye yonse, afwile awasha insalu elyo nokusamba asamba, lyena ninshi aba uwasanguluka. ¹⁰Pabushiku bwalenga cine konse konse uyo muntu alingile ukuleta utwana twa mpanga tubili utulume utwabula akalema, elyo nakakota kamo akamwaka umo kabula akalema, elyo nafitatu ifyepekumi efa umofye bunga ubwapeleka bwino ubwasankana namafuta ngecabupe, nebotolo limo ilya mafuta. ¹¹Shimapepo uusingile ukuti uyo muntu nasanguluka ali nokumwimininako ena, pamo nefintu aletele, panshita yakwa Yahweh pamwinshi lyacilonganino lyakukumaninapo. ¹²Elyo shimapepo ali nokubulapo akana kampanga kamo akalume aka mutulo wakufuta pafyabubifi, nebotolo limo ilya mafuta; elyo nokuyatuula pantanshi yakwa Yahweh ngecabupe. ¹³Shimapepo ali nokwipaila akana kampanga akalume pancende apo bepaila inama shamutuulo wakwelelwa pabubi elyo nomutuulo wakoca, pancende yamushilo, uyu mutuulo wapafya kwelelwa ukumine shimapepo, wakufuta pafyabubifi; kabili fintu ifyamushilo saana. ¹⁴Shimapepo ali nokubulapo umulopa umo uufumine kufyamutulo wakufuta pafya bubifi nokumusuba kukalebelebe kakukutwi kwa kukulyo kwa muntu uwasangululwa, nakucisansala cakukuboko kwakulyo, elyo nakucikondo cikulu ica ku lukasa lwaku kulyo. ¹⁵Kabili shimapepo ali nokubulamo amafuta mwibotolo nokubika lwakukuboko kwakwe ukwa kukuso, ¹⁶elyo shimapepo akatubike umunwe wakwe wakukuboko kwa kukulyo mumafuta ayali kukuboko kwa kukuso, nokukana amafuta yamo ukubomfya umunwe imiku cine lubali pantanshi yakwa Yahweh. ¹⁷Shimapepo ali nokubulapo amafuta yamo pashele palupi lwakwe nokusuba kukalebelebe ka kukutwi kwa kukulyo ukwa uyo muntu uulesangululwa, napa cisansala cakuboko kwa kukulyo, nakucikondo cikulu ku lukasa lwakukulyo. ¹⁸Aya mafuta ali nokubika pamulu wamulopa wa mutuulo wakufuta pafyabubifi. Amafuta yonse ayashala pa lupi lwakwa shimapepo, yali nokubikwa pamutwe wa uulesangululwa, ici ecilenga ukuwikishanya pakati kamuntu uulesangululwa na Yahweh. ¹⁹Elyo kabili shimapepo nokuleka umutulo wakwelelwa pabubifi uyo wakwimininako pakuti abe uwasanguluka ku fyamukowesha, napanuma shimapepo ali nokwipaya ico cabupe icakoca. ²⁰Shimapepo ali nakutula umutuulo wakoca no mutuulo wabunga pantanshi. Shimapepo akatumikilai pali uyo muntu, uyo muntu ninshi aba uwasanguluka. ²¹Eico, nga cakuti uyo muntu mupina tekuti akwanishe ukupela ilambo, ninshi ali nokuletafye akana kampanga kamo akalume ngo mutuulo wakufuta pafyabubifi nokutambika, kukuba icaku muwamyamwine, necekumi ica efa uwabunga ubusuma ubwasankanamo namafuta ngo mutuulo, nebotolo limo ilya mafuta, ²²pamo ne nkunda shibili notwana twafipele tubili, ifyo engakwatapo;

iconi cimo cakufuta pabubifi nacimbi cabupe bwakoca. ²³Pabushiku bwalenga cine konse konse uyo muntu wawamishiwe alingile aleta ifyo fintu kuli shima pepo, ali nokubuula umwana wa mpanga wamutuulo, nebotolo limo ilya mafuta ya Olifi, nokufimisha mumulu kucinsu cakwa Yahweh. ²⁴Shima pepo ali nokubuula umwana wampanga wamutuulo, nebotolo limo ilya mafuta ya Olife, nokufimisha mumulu kucinsu cakwa Yahweh. ²⁵Shima pepo ali nokwipaya akana kampanga ngo mutulo wapafya bubifi nokubulako umulopa umo nokusuba kukalebelebe kakukutwi kwa kukulyo ukwa muntu uuli mukusanguluka, elyo nakucinkumwa cakukuboko kwa kukulyo, nakucikondo cikulu icakulukasa lwa kukulyo. ²⁶Elyo kabili shima pepo abike amafuta pa cisansa cakukuboko kwakukuso, ²⁷elyo atunke umunwe wakukulyo mumafuta yalikukuboko kwakuso nokukana imiku cine lubali pantanshi yakwa Yahweh. ²⁸Shima pepo ali nakubula amafuta ayashala mumunwe nokusuba kukalebelebe kakukutwi akakukulyo kuli uyo muntu uli mukusanguluka, nakucinkumwa cakucisansa cakukulyo, nakucikondo cikulu icakukuso lwa kukulyo, elyo napancende imoine pacibikwa amulopa wamutuulo wakufuta pafyabubifi. ²⁹Shima pepo ali nokubula amafuta ayashala mumunwe nokubika pamutwe waulesangululwa, pakumufutilako kuli Yahweh. ³⁰Uyo muntu alinokupela inkunda imo nakana kacipele, ifyo uyo muntu engakosha ukukwata- ³¹cimo mutuulo wapabubifi na cimbi mutuulo wakosa, pamo pene necamutuulo wa cabuunga. Iyi enshila shima pepo ali nokufutilako uulesanguluka pa cinsu cakwa Yahweh. ³²Kanshi aya emafunde yakukonka ku muntu onse uwalwala ubulwele ubwambukila ubwankanda ubwafibashi, nga takwete mutuulo uwakuti bamusangulwilepo. ³³Yahweh aebele Mose na Aaroni, ati. ³⁴Ilyo mukengila mucalo cakenani ico nevo namupele ukuba icenu, kabili nganabika ukufuma ukulunduluka mung'anda yenu, ³⁵umwine wa ng'anda iyi ali nokweba shima pepo. Alingile ukulanda ati, 'nevo nimbona ifilemoneka kwati fibashi mu ng'anda yandi. ³⁶Shima pepo ilyo talati aye kukumona ifyo iyi ng'anda ifufwime ali nokukonkomesha ukuti bafumyepo ifipe ifili ifyafufuma, pakuti peba nangu cimo mung'anda icakukowela. Panuma yaifi shima pepo ali nokuya moona iyo ng'anda. ³⁷Ali nokumona bwino ifyo icibumba ka ng'anda cifufwime, nga amona icibumba cili icakatapa katapa nangu icakashika umo citoboke ukucita ifyocili mukuba kunse, ³⁸nga cakuti ing'anda naifufuma, lyena shima pepo ali nokuya kuli iyo ng'anda nokuisaila panshiku cine lubali. ³⁹Shima pepo ali nokubwekelako nakambi kung'anda iyo panuma yanshiku cine lubali ukuyamona ngacakuti ukufufuma kulelunduluka kucibumba caiyo ng'anda. ⁴⁰Nga ekoali, shima pepo ali nokukonkomesha ukufumya amabwe ayafufuma nokuyaposa kunse yamusumba uko baposa ifyakowela fyonse. ⁴¹Afwile ukumona ukuti icibumba conse ica mukati ka ng'anda capalwa, nafyonse ifimaloba ifyo bapalileko fyafumishiwa kunse yamusumba nokufiposa kunse uko baposa ifyakowela. ⁴²Elyo bali nokufumyapo yailya mambwe nokubikapo amabwe yambi pancende pafumishepo, balingile bashingule cipya cipya ing'anda. ⁴³Ngacakuti ukufufuma takupwile muli iyi ng'anda panuma yakufumyako amabwe nokupala kwa cibumba elyo nokushingula iloba limbi, ⁴⁴shima pepo ali nokuya mona nga cakuti in'ganda na ilundulukila nokufufuma kwa ng'anda. Ngacilifyo, ninshi ukufufuma kwa bonaushi nelyo ng'anda naikowela. ⁴⁵Iyo ng'anda yakutobafye yawa. Amabwe, imbao, namaloba yonse yafwile ukusenda kunse yamusumba nokufiposa kuncende iyakowela. ⁴⁶Mukulundapo, kanshi umuntu onse uwaingile muli iyo ng'anda ilyo cili iyasalwa ali nokukowela mpakafye ukufika inshita ya cungulo. ⁴⁷Noyo onse uwalala muli iyo ng'anda ali nokuwasha insalu shakwe, nangula ukulilamo ifyakulya muli iyo ng'anda afwile ukuwasha insalu shakwe. ⁴⁸Lelo shima pepo ngaingila muli iyo ng'anda ukumona ngacakuti ukufuma kulelunduluka muli iyo n'anda panuma yakushingulako, lyena, ngaukufuma nakupwa, ali nokubilisha, lyena nga ukufuma nakupwa, ali nokubilisha ukuti in'anda naisanguluka. ⁴⁹Lyena shima pepo ali nokusenda utoni tubili utwa kuwamisha ing'anda, icimuti ca keda, akasalu. ⁵⁰Shima pepo ali nokwipaila iconi kamo mulukomo lweloba umuli amenshi ayabuuta. ⁵¹Ali nokubula icimuti ca keda, ne cahisopo, nakasalu akakashikila, neconi cimo icituntulu, nokufibika mumulopa wa conicafwa, mumenshi aya buuta, nokukanina mu ng'anda imiku cine lubali. ⁵²Ali nokusanguluka ing'anda kumulopa na menshi aya buuta, nokuconi icamweo, nakucimuti ca keda, na hisopo, elyo nakasalu akakashikila. ⁵³Nomba ali nokuleka iconi icamweo ukti ciye kunse yamusumba mumpanga. Na muli iyi nshila emo shima pepo ali nokufutilako iyo ng'anda, nayo ninshi yasanguluka. ⁵⁴Kanshi aya emafunde ayakukonka palwa malwele yankanda ayambukila, ⁵⁵napafiseseya, napakufufuma kwa nsalu elyo neng'anda, ⁵⁶nangu ukulafimba, ifipusu, ⁵⁷nangu ukusebeka pankanda, pakulangilila ukuti ici cintu nacikowela nangula nacasanguluka. Aya emafunde palwa malwele yankanda ayambukila ayafibashi elyo nokufufuma."

Chapter 15

¹Yahweh aebele Mose na Aaroni, ati, ²"Ebeni abantu Israele, nokulanda kuli bena ati, 'umwaume onse kumubili wakwe ngakulepompa, ninshi uyo nakowela. ³Ena ali uwakowela pamulandu wakupompa nangufye umubili wakwe utwalilile nangu uleke ena ali uwakowela. ⁴Pa busanshi ponse alalapo pali nokuba apakowela, napali conse aikalapo naco cili icakowela. ⁵Naonse uwikata kubusanshi bwakwe ali nokuwasha insalu shakwe nokusamba umubili onse mumenshi, nokuba uwakowela pakafye ukufika icungulo. ⁶Kabili uyo onse uwaikala apo uyu muntu uulepompa acikakala, nao wine afwile awasha insalu shakwe nokusamba umubili onse mumenshi. Kabili ali nokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo. ⁷Umuntu onse uwakala kuli uyo muntu uo umubili wakwe ulepompa afwile awasha insalu shakwe nokusamba umubili onse mumenshi, ali nokuba uwakowela ukufika necungulo. ⁸Ngacakuti umuntu uyo umubili wakwe ulepomba asakila umuntu uwasanguluka amate, lyena uyo muntu ali nokuwasha insalu shakwe nokusamba pamubili mumenshi, ali nokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo. ⁹Ne cintu conse ico uyo muntu aikatako pabulendo naco cine ninshi cakowela. ¹⁰Uyu onse uwaikala pali ico uyo muntu acikalapo aba uwakowela mpaka icungulo, noyo onse uwapita icintu

ico ali nokuwasha insalu nokusamba pamubili mumenshi; ali nokuba uwakowela ukufikafye necungulo. ¹¹Uyo onse uo umubili uulepompa nga aikata umuntu ukwabula ukusamba kuminwe yakwe namenshi, umuntu uyo aikata afwile ukuwasha insalu elyo nokusamba umubili onse mumenshi, kabili ali nokuba uwakowela mpaka ukufika icungulo. ¹²Nenongo yeloba iyaikatwako noyo muntu uo umubili wakwe ulepompa ifwile yatobwa, necipe conse icapangilwe necimuti cifwile casambwa mumenshi. ¹³Ngacakuti umuntu uyo umubili ulepompa asanguluka, ali nokulolela panshiku cine lubali epakusanguluka; lyena ali nokuwasha insalu nokusamba umubili wakwe kumenshi ayalepita ninshi uyo muntu asanguluka. ¹⁴Napabushiku bwalenga cine konse konse uyo muntu afwile abuula utupele tubili notwana twankunda nokwisa pa cinso cakwa Yahweh pamwinshi wacilonganino cakukumaninapo; nokufipela kuli shimapepo. ¹⁵Shimapepo naena alino kufitula, cimo ngo mutulo wa pafyabubifi na cimbi ngomutulo uwakoca, iyi enshila shimapepo ali nokusangulwilamo uyo umuntu kuli Yahweh pa mulandu wakupompa kwa mubuli wakwe. ¹⁶Umuntu onse umwaume nga apemena panshi, afwile asamba umubili onse na menshi, ninshi nakowela ukufika icungulo. ¹⁷Icintu conse icansalu nangu icampapa ico uyo muntu apemenapo cifwile ukuwamishiwa na menshi, kabili cili nokuba icakowela mpa ukufika icungulo. ¹⁸Kabili ngacakuti umwaume nga alala pamo no mwanakashi nokupema apema, bonse babili bali nokusamba amenshi; baba abakowela mpaka ukufika icungulo. ¹⁹Umwanakashi ngaaba kumwenshi, ukukowela kwakwe kuli nokuba inshiku cine lubali, kabili noyo onse uwamwikata ali nokuba uwakowela mpaka icungulo. ²⁰Icintu conse ico alalapo lintu ali kumwenshi naco cine cakowela; naconse ico aikatapo naco cine cakowela. ²¹Uyo onse uwaikata kubusanshi bwakwe afwile ukuwasha insalu shakwe nokusamba kumwine mumenshi; uyo muntu nakowela ukufika icungulo. ²²Noyo onse uwaikata kucintu ico ekelepo afwile awasha insalu elyo nokusamba umubili wakwe mumenshi; uyo muntu nakowela mpaka ukufika icungulo. ²³Nangu cibefye busanshi nelyo icintu conse ico ekelepo, nga muntu aikatako, uyo muntu ninshi ali uwakowela mpaka ukufika icungulo. ²⁴Ngamwaume alala noyo mwanakashi, nefyakowela ifilefuma fyamukumya, uyo muntu aba uwakowela panshiku cine lubali, no busanshi bonse ubo alelepo ninshi bwakowela. ²⁵Umukashana ngalafuma umulopa panshiku ishing'i panshita ashili kumwenshi, nangu ukupompa ngakwapitilila ilyo aba kumwenshi, ali nokuba uwakowela munshiku isho, filya fine aba munshiku shakumwenshi. Uyo mwanakashi ali uwakowela. ²⁶Nobusanshi bonse alalapo ilyo umulopa ucili uletwalilila ukufuma cimo no busanshi bwalalapo umuwanakashi ali kumwenshi, necintu conse ico aikalapo cili icakowela, ninshi cakowela ngafilya fine ciba ngali kumwenshi. ²⁷Umuntu onse uwaikata kuli ifyo ali uwakowela; ali nokuwasha insalu elyo nokusamba umwine mumenshi, kabili ali nokuba uwakowela mpaka icungulo. ²⁸Nomba ilyo uyu mwanakashi asanguluka kukufuma kwamulopa, ali nokulolela panshiku cine lubali, napanuma elyo ali nokuba uwasanguluka. ²⁹Pabushiku bwalenga cine konse konse uyo mwanakashi ali nokusenda inkunda shibili notwana twafipele tubili nokutwala kuli shimapepo pamwinshi wacilonganino icakukumaninapo. ³⁰Shimapepo ali nokutuulapo akoni kamo ngo mutuulo wakufuta pabubi elyo nakambi ngo mutulo wakoca, na muli iyo nshila emwakufutilako uyo mwanakashi kuli Yahweh pamulandu wakukowela kwa kufuma umulopa. ³¹Kanshi muli nokulekanya abantu abene Israele ukufuma kubantu kukukowela kwabo, mukukowesha incende yamushilo, umo twaikala nabo. ³²Ifi efya kucingilila umuntu uli onse uyo umubili wakwe ulepompa, ku mwaume onse uwapemena panshi ninshi uyo muntu nakowela, ³³kumwanakashi uli ku mwenshi, kabili onse ulepompa, cibe mwaume nangu mwanakashi, noyo onse umwaume uwalala nomwanakashi uwakowela.

Chapter 16

¹Yahweh alandile kuli Mose- panuma yamfwa yabana baume babili abakwa Aaroni, ilyo baleya balepalamina mupepi na Yahweh nokufwa bafwa. ²Yahweh alandile kuli Mose, "Landa kuli Aaroni munonko umwebe ati elaisa mumuputule wa mushilo panshita iyo umwine alefwailapo ukwisa kuncende yamushilo mumuputule mukati kacisalu, kuntanshi yankupiko iyaba pamulu waalaka. Ngacakuti acitilefyo, limbi kuti afwa, ilyo nshila moneka mwikumbi pamulu wankupiko yacakukonsolwelapo. ³Nomba ifi efyo Aaro afwile ukwingila muncende ya mushilo. Ali nokuleta akana ka ng'ombe akalume ngo mutuulo, na sukuuku ngo mutuulo wakoca. ⁴Ali nokufwala umwingila wamushilo uwatelela nokaputuula wansalu yatelela mukati, kabili alekaka umushipi nokupomba insalu kumutwe. Ifyakufwala fya mushilo. ⁵Ali nokusamba pamubili namenshi elyo nomba afwala ishinsalu. Kabili ku lukuta lwabena Israele kuli nokufuma imbushi ishilume shibili isha mutuulo wakwelelwa pabubifi elyo nasukusuku umo uwelambo lyakoca. ⁶Elyo Aaroni ali nokutuulo ing'ome iilume ngo mutuulo wapa bubifi, ifyakwe umwine, ifyakuifutikilako umwine elyo nolupwa lwakwe. ⁷Eico ali nokubuula imbushi shibili nokutuulo kuli Yahweh pamwinshi wa cilonganino cakukumaninapo. ⁸Nomba elyo Aaroni apendule nokumona ifyo ishi mbushi shibili shili, ukupendula ukumo kwakwa Yahweh, elyo kumbi nako kwakwa Asaseli. ⁹Elyo Aaroni apalamike imbushi iyo ukupendula kwawila kuli Yahweh, neyo mbushi nokuituula ngo mutuulo wapa bubifi. ¹⁰Lelo imbushi iyo ukupendula kwawila kuli Asaseli yena uli nokutetwa ituntulu pacinso cakwa Yahweh, mukufutlako pafyabubifi nokuitamfisha mumatololo kuli Asaseli. ¹¹Aaroni ali nokupalamika ing'ombe iilume ngomutuulo wapabubifi, iyakwe umwine. Iya kufutlako pafyabubifi umwine pamo nolupwa lwakwe, kabili ali nokwipaya iyo ng'ombe ilume ngo mutuulo wakwelelwa pabubifi. ¹²Aaroni ali nokubula icifutumwino icausulapo umusolilo wamulilo ukufuma pabulambo pacinso cakwa Yahweh, nendupi shakwe shibili isha isulamo ifyanunkila ifsuma, kabili akafingishe mumuputuule uwa kunuma yansalu. ¹³Elyo kabili akabike nefyanunkila pamulilo ku cinso cakwa Yahweh pakweba ati ikumbi ukufuma pafyanunkila likafimbe pankupiko yacipailo ca cipangano. Akacita ifi epakuti ekafwa. ¹⁴Elyo ali nokutunka umunwe wakwe mumulopa wakana ka ng'ombe nokukana pa nkupiko yambokoshi yakufutlwapo. Ali

nokukaana umulopa umo ukubomfya umunwe imiku cine lubali pantanshi yankupiko yambokoshi.¹⁵Elo ali nokwipaya imbushi ngomutuulo wakwelelwa pabubifi bwa bantu nokutwala umulopa mukati kunuma ya cisalu. Kabili umulopa wine uyu alinokubomfya ngafilya fine acibomfya umulopa wakanama akalume akang'ombe: ali nokuukana kunkupiko ya mbokoshi iya cipangano elyo nakuntanshi nako kwine.¹⁶Ali nokufutilako apancende iya mushilo pamulandu wakukowela nemicitile yabantu bamu Israele, napamulandu wa misango yonse bacitilamo ifya bubifi bwabo. Ali nokucita cimo cine camucilonganino, umo Yahweh ekala muli bena, pancinso camicitile yabakowela.¹⁷Takuli muntu nangu umo uwakuba mucilonganino cakukumaninapo panshita Aaroni aingilamo mukufuta pancende iya mushilo, kanofye ilyo afumamo panuma yakufutilako umwine eka elyo nolupwa lwakwe, pamo pene nolukuta lonse ulwa bena Israele.¹⁸Kabili ali nokufuma nokuya kubulambo pacinso cakwa Yahweh nokufutilako pali ici, na ukusendapo umulopa umo uwakana akalume aka ng'ombe pamo nomulopa uwa mbushi nokushinga kunsengo shonse ukushungulusha ubulambo.¹⁹Ali nokuukana umulopa umo kubulambo ukubomfya umunwe imiku cine lubali ukuti busanguluke nokubikwa pambali kuli Yahweh, ukufuma ku kukowela kwa micitile yabantu bamu Israele.²⁰Elyo apwisha ukufutilako muncende iyamushilo, namucilonganino cakukumaninapo, napabulambo, nomba ali nokuleeta imbushi iytuntulu.²¹Aaroni ali nokutambalikapo amaboko yakwe yabili pamutwe wambushi iytuntulu nokulumbula ifibi fyonse ifya bantu bamu Israele, nabacisanguka bwabo bonse, nefya bubufi fyonse. Nokufibika fyonse pamutwe wambushi nokutamfisha iyo mbushi kumuntu umo ulingile ukutamfisha imbushi mumatololo.²²Imbushi ine iyi mukusenda ububifi bonse muncende umushaba bantu. Nomuntu uwasalwa ali nokulekelako imbushi, ukuya mumatololo.²³Elyo Aaroni ali nokuya mucilonganino cakukumaninapo mukufula umukansu uyo acifwala pakuya muncende yamushilo wamushilo, nakabili ali nokuusha umukansu mulya mwine.²⁴Ali nokusamba umubili onse namenshi muncende iyamushilo, nokufwala insalu shakwe; elyo ali nokufuma panse mukuleta umutuulo wakoca ilyakwe umwine elyo nomutuulo wakoca uwabantu bonse.²⁵Kabili ali nokoca ayamafuta mabulambo ngo mutuulo wakwelelwa pafyabubifi.²⁶Uyu muntu uwasendele imbushi nokuileka ileya ali nokuwasha insalu nokusamba umubili onse na menshi; ngafyapwa ifi; elyo nomba kuti aingila munkambi.²⁷Ing'ombe ilume pamo nambushi ifya mituulo yapa bubifi, nomulopa wafiko watwalwa mumuputule wamushilo nge fyokwalelwapo, ifili nokufumishiwa kunse yankambi. Kulya eko fili nokocewa, umunofu, nefyamumala.²⁸Umuntu uwaoca ifi fyonse ali nokuwasha insalu shakwe elyo nokusamba pa mubili na menshi; ifi ngafyapwa, ali nokubwelela munkambi.²⁹Cili mukuba fyonse ngecipope kuli mwebo mumwenshi walenga cine lubali, pabunshiku bwalenga ikumi, muli nokuicefya nokukaana bombamo incito, nangu nimwebo bene nangu beni abo mwikala nabo.³⁰Pantu pa bushiku bwine ubu ebo muli nokufutilwapo pafyabubifi, pakuti musangululwe ukufuma kububifi nokuba abasanguluka pa cinso cakwa Yahweh.³¹Ubu bushiku bwe Sabata ubwakutuusha nokuikanya kuli mwebo, nokuishilisha mwebene nokukaana bombamo incito. Ici cipope kuli mwebo lyonse.³²Shimapepo mukalamba, uwasubwa kabili uwabikwapo kukuba shimapepo muncende yaba wishu, afwile ukufutilako bonse ninshi nafwala insalu ishahu shimapepo, shilya, insalu ishamushilo. Ali³³ nokufutilapo incende iya mushilo; nokufutilako mucilonganino pamo pene nobulambo, nakabili ali nokufutilako naba shimapepo na bantu bonse nolukuta pamo.³⁴Ici caba cikope kuli mwebo lyonse, pakuti afutileko abantu aba mu Israele pamulandu wafya bubifi fyabo fonse. Limo mu mwaka." Ifi fyalicitike ngefyo Yahweh akonkomeshe Mose.

Chapter 17

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, ²"Eba Aaroni nabana bakwe abaume, nakubantu bonse aba mu Israele: Bebe ifyo Yahweh alalekonkomeshe: ³"Umwaume uli onse uufumine kubena Isaele uwipeye impanga, ing'ombe, nangu imbushi munkambi, nangu uwipeye kunse yankambi, pamulandu wakuti apele ilambo- ⁴ukwabula ukuti ailete pamwinshi we Cilanganino icakukumaninapo ngo mutulo uwe lambo kuli Yahweh pantanshi yancende yamushilo, uyo muntu ali nomulandu wakusunya umulopa. Nasumya umulopa, noyo muntu wakutamfyafye mubantu bandi. ⁵Ifi efikankala fyekambisho kubantu abamu Israele kukuletela Yahweh ilambo pamumwinshi wacilonganino cakukumaninapo, kuli shimapepo nga ilambo pamo necabupe kuli Yahweh, nokwisa fituula ngomutuulo welambo kunse yampanga. ⁶Shimapepo ali nokukana umulopa kuntanshi yakwa Yahweh pamwinshi wacilonganino cakukumaninapo; nokoca amafuta nokufumya icena icisuma ica kusekesha Yahweh. ⁷Abantu tabafwile ukutula amalambo yatulubi twambushi, uto bacitilako ubucende. Ili efunde lyamuyayaya kuli bena nakunkulo shonse ishili mukulolela. ⁸Landa kuli bena, "Umwaume onse umwina Isreale, nangufye mwinafyalo untu mwikala naena, nga atuula umutulo uwakoca nangu ilambo ⁹nomba ngataletele ifi kumwinshi wacilonganino icakukumaninapo nokutula ilambo kuli Yahweh, uyo muntu wakutamfyafye mubantu bandi. ¹⁰Uyo muntu onse uwamung'anda yakwa Israele, ngangu mwinafyalo uyo mwikala nao uulya umulopa, icinso cauyo muntu cikaba pali uulya mulopa noyo nkamufumya mubantu bandi. ¹¹Pantu ubumi bwamu cibumbwa conse bwaba mumulopa. Eico namipela umulopa ukuba icakufutilako ulubembu mubwikashi bwenu, pamulandu umulopa uwakufutilako, mulopa uupela ubumi bwamuntu. ¹²Eico ndelanda kubantu bamu Isaele ukuti takuli nangu umo uwakulya umulopa, nangufye mwinafyalo uyo mwikala naena muli mwebo uwakulya umulopa. ¹³Na onse uwamu bantu bamu Isaele, nangufye umwina fyalo uyo mwikala nao, uwacena nangu aipaya inama nangu iconi balya, uyo muntu afwile asumisha umulopa panshi nokushikapo pamulopa neloba. ¹⁴Pantu ubumi bwacintu conse bwaba mumulopa. Emulandu wine nalandila kubantu bamu Isreale, "Tamufwile kulya umulopa wacamweo conse, pantu ubumi bwa camweo conse bwaba mumulopa. Eico naonse uwalyako wakutamfyafye. ¹⁵Uyo onse umuntu uwalya inama iyaifwila nangufye iyo

baikata kuciswango, uyo muntu nangu mwikala calo nangu mwinafyalo uwikala muli mwebo, afwile awasha insalu nokusamba umwine mumenshi, kabili alinokuba uwakowela mpaka icungulo. ¹⁶Elyo aba uwasangululwa. Nga cakuti tawashishe insalu nokusamba umubili wakwe, awe ali nokuba uwamulandu."

Chapter 18

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, " ²Landa kubantu abamu Israele ukulanda ati bena, nenebo Yahweh Lesa wabo. ³Mwebo nombamba mwilacita ngafilya ficita abena Egupito, kulya mwaikale kale. Kabili tamuli na kucita ifintu ifyo abantu bamu Kenani bacta, muncende umo ndimukumitwalomo. Mwikakonka imititile yabo. ⁴Amafunde yandi eyo muli nokukonka, namufunde yandi eyo muli nokusunga, pakuti muleendelamo, pantu ninebo Yahweh Lesa wenu. ⁵Eico mufwile ukuba nokusunga amafunde yandi. Nga cakuti umuntu asunga yonse, akekalila kumafunde umumi. Ninebo Yahweh. ⁶Umuntu onse talingile ukulala nowa mulupwa lyakwe nelyo umo. Ninebo Yahweh. ⁷Tecakweshu ukusebanya wiso mukulala nanoko. Uyo ena ninoko! Tekweshu ukulala nao. ⁸Tecakweshu ukulala nabambi bamukaba wiso; tekweshu ukusebanya bawiso munshila iyo. ⁹Tekweshu ukulala nankashi yobe, nangufye mwana umwanakashi wabawiso nangu wabanoko, nangu afyalilwe mu ng'anda nebo iyo nangu kumbi. Tecakweshu ukulala naba nkashi yobe. ¹⁰Tecakweshu ukulala no mwinshikulu obe nangufye mwinshikulu obe umwana wa mwana obe umwanakashi. Ici cikaleta umusebanya kuli webo. ¹¹Tecakweshu ukulala no mwana umwanakashi uwa bamukawiso, uwafyalwa muli bawiso. Uyo ninkashi yobe, tauli nakulala nao. ¹²Tekwesha ukulala nankashi yaba wiso. Uyo ena ni lupwa wabawiso. ¹³Tecakweshu ukulala nabanyina babanoko. Uyo ena ni lupwa wa banono. ¹⁴Tekwesha ukusebanya bamunyina babawiso mukulala nabakashi babo. Eico wilapalamina nabo; aba bena nibanoko senge. ¹⁵Tekwesha ukulala no mwana umwanakashi mwana nanokofyala. Mukashi wamwana obe umwaume, tecakweshu ukulala nao. ¹⁶Tekwesha ukulala nomukashi wakwa munonko; ici cikaleta umusebanya. ¹⁷Tekwesha ukulala nomwanakashi pamo nomwana wakwe umwanakashi, nangu umwana wakwe umwaume nomwana wakwe umwanakashi nangufye umwana umwanakashi uwafyalwa mumwana wakwe. Abana bena lupwa ulwa mupepi naena. Ukulala nabo ninshi walufyanya. ¹⁸Tewakweshu ukupa munyina wamukashi obe ukumupanga umukashi wakwe kabili nokulala nao ilintu umukashi uwakubalilapo ali nomweo. ¹⁹Tekwesha ukulala nomwanakashi ilyo acili kumwenshi. Alaba uwakowela panshita ilya. ²⁰Tekwesha ukulala nomukashi wamwana mupalamano nokupatikisha uyo mwanakashi munshila iyo. ²¹Mwilabuula abana benu ukubapela kukubabika mumulilo, pakweba ati mulepelapo ilambo kuli Moleki, pantu tamuli nakusebanya ishina lyakwa Lesa wenu. Ninebo Yahweh. ²²Tekwesha ukulala nomwana mwaume mubiyo ngefyo wingalala nomwanakashi. ²³Ici kulufyanya. Tekweshu ukulala nenama ali yonse nokuikowesha umwine kuli ico. No mwanakashi naowine tafwile kulala ne nama ali yonse. Ici camusebanya saana. ²⁴Tekwesha ukuikowesha wemwine munshila iyi, pantu muli iyiine nshila ayakoweseshamo imitundu yabantu bonse, imitundu iyo ndetamfya kucinso cenu. ²⁵Kanshi nempanga yasangwike iya kowela, eco nacikandile pa mulandu wabubifi bwabo, necicalengele ne calo cibakaane no kubatamfya. ²⁶Mwebo, eico, mufwile ukusunga amafunde na fipope fyandi, tamufwile ukucita ifintu ifyamakankamike, mwebo bonse abafyalilwa mu calo pamo pene nabeni abo mwikala nabo. ²⁷Ubu ebubifi ubo abantu bamuli ici calo bapangile abaleikalamo ilyo mwebo tamulaisa, nombamba necalo efyo cakowelee. ²⁸Eico namwebo mube abacenjela pakuti icalo cimikaana pamulandu waku cikowesha, ngefyo cakeene abantu ababalileko pali mwebo. ²⁹Uyo onse uwacitapo cimo pafintu ifyamakankamike, uyu muntu wakutamfya fye mubantu bandi. ³⁰Eico mwebo mufwile fye ukusunga ifunde lyandi tekweshu ukulakonka intambi ishamuselu ishalekonkwa lintu mwebo tamulaisa. Pakweba ati tamuikowesha mwebene kuli ifi. Ninebo Yahweh Lesa wenu."

Chapter 19

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, ²"Eba ulukuta lonse nakubantu abamu Israele, ulande kuli bena, 'Mwebo muleba abamushilo, pantu nebo ne Yahweh Lesa wenu ndiwamushilo. ³Onsefye afwile ukulacindika nyina pamo nawishi, kabili nokusunanga Isabata lyandi. Ninebo Yahweh Lesa wenu. ⁴Tekweshu nangu panono ukufuma kuli nebo, nokuyapanga mwebene utulubi utwapangwa nefyela. Ninebo Yahweh Lesa wenu. ⁵Ilyo muli mukutwala ilambo ilya kwikatana na Yahweh, mulingile ukutwala bwino pakuti liibe ilya suminishiwa. ⁶Mufwile ukulya mubushikku bwine lyatuulilwapo, nangu ubushiku bwakonkapo, ⁷nangu fimo fyashalapo ukufika napabushiku bwalenga shitatu, ifyo ninshi fyakubulafye nokoca. Lelo cakuti fyalima fyonse mubushiku bwalenga shitatu, ifyo fintu fyakowela; fyena tafyasuminishiwa, ⁸eico onse uwalyako ali nokupelwa umulandu pantu asula icamushilo kuli Yahweh, na uyo muntu wakutamfya fye mubantu bandi. ⁹Ilyo lyonse mulesombola ifilyo mumabala yenu, tekweshu ukupwisha ukusombola monse namumbali yebala lyenu, nangufye ukusolola tonse mwibala lyenu. ¹⁰Tekweshu ukulya mwibala lya myangashi, nokusaba ifisabo fyamyangashi ifyashela nangu ifyaponene mwibala. Ifi fyose mufwile ukulekala abalanda nabeni. Ninebo Yahweh Lesa wenu. ¹¹Mwilaiba. Mwilabepa. Mwilacenjeshanya. ¹²Mwilalapa mwishina lyandi umulapo wabufi nokusebanya ishina lyakwa Lesa wenu. Ninebo Yahweh. ¹³Wilacitikisha umwina mupalamano obe nangu ukumwibila. Wilasunga amalipilo yamuntu uwakubombela ubushiku bonse ukufika ulucelo. ¹⁴Wilalapisha nkama amatwi nangu ukubika icakuipumamo kuntanshi yampofu. Mulingile, ukuba nakatiina kuli Lesa obe. Ninebo Yahweh. ¹⁵Wilaba nalufyengo mubupingushi. Wilawililila kulubali lumu ukucitikisha umupina nokwimya umukankala, nangu ukulanga ubusuma kuli umbi pamulandu wabucindami. Lelo ubupingushi bobo kubena mupalamano bube ubwalingana. ¹⁶Wilaenda mubantu nokusabankanya

ifyabufi, lelo fwailisha bwino pakucingilila ubumi bwamwina mupalamano. Ninebo Yahweh.¹⁷ Wilapata munonko mumitima obe. Naulinga ukwebaula munonko pacine pakuti bonse mwiwila mukubifya kuno kwine.¹⁸ Wilalandila pacintu conse icabipa nangufye ukutwalilila ulupato kubantu bobbe, nomba mulingile ukulatemwa abena mupalamano ngefyo mwaitemwa mwebene. Ninebo Yahweh.¹⁹ Mulesunga amafunde yandi. Mwilalenga ifitekwa fibili ifyamitundu iyapusana ukutamfyamya. Tekweshu ukubyalala imbuto imitundu ibili mwibala limo. Tekweshu ukufwala insalu yapangwa nemitundu ibili iyapusana.²⁰ Uyo onse uwalala nomukashana uucili umusha uyo balaya ukupa, lelo uyu mukashana talati alubulwe pakuti abe uwakaele, ali nokupanikwa.²¹ Lelo talingile ukupingwilwa ukwipaya pantu talaba uwakaele. Lelo umwaume ali nokuleta ubupe bwakwelelwa kuli Yahweh pamwinshi wacilonganino icakukumaninaponasukusuku wamutuulo wapabubifi.²² Elyo shimapepo ali nokubula sukuwuku wamutulo wakufutilako uyo muntu pafya bubi acita kuli Yahweh, pabubi ubo acita. Elyo ifya bubifi acitile fili nokwelelwa.²³ Nomba ilyo mukengila mucalo elyo mukalimba imitundu yafimuti ifya kulya, elyo muli nokumona ifisabo fikalafumako ngafyalileshiwa ukulyako. Pamyaka itatu ifisabo fikaba ifyaleshilo. Tamulingile ukulyako awe.²⁴ Lelo mumiya yalenga bune ifisabo fyonse fili nokuba ifyamushilo, ngo mutuulo wakutashishako Yahweh.²⁵ Namumyaka yalenga busano lyena muli nokulyako ifisabo, na mukulolelako ifimuti ukuti fiseke ifisabo ifingi. Ninebo Yahweh Lesa wenu.²⁶ Tekweshu ukulya inama icilimo nomulopa.²⁷ Mwilaipusha imipashi palwabumi, nakabi mwila fwailisha ukupindulula abanenu palwa maka. Tekweshu ukulabeya mumbali yapelela imishishi mumbali yamutwe nangu ukuputula imyefu yenu.²⁸ Tekweshu ukulakomaula umubili wa muntu wafwa nangula ukulilemba inembo pamubili yenu. Ninebo Yahweh.²⁹ Tekweshu ukusebanya abana benu abanakashi mukubabika ukuba bansolola, pantu ngamwacita ifyo icalo cikesulamofye bansolola elyo nobubifi.³⁰ Mulingile mulesunga no kucindika ubushiku bwe Sabata nencende yandi iya mushilo. Ninebo Yahweh.³¹ Tekweshu ukuya kubantu ababuka nangu ababomba nemipashi. Nga ifyo mwalacita, ninshi bakamikowesha mwebho. Ninebo Lesa wenu.³² Mufwile lyonse ukuicifya apali abakulu no kulanga umucinshi. No kukwata akatiina kuli Lesa. Ninebo Yahweh.³³ Nga cakutula muleikala no mweni mualo cenu, tekweshu ukucita ifyabipa.³⁴ Umweni untumuleikala naena aleba ngo muntu uyo mwafyalwa nao mucalo umo mwikala nao, muli nokumutemwa ngefyo namwebo mwaitemwa, pantu namwebo mwali abeni mucalo ca Egupito. Ninebo Yahweh.³⁵ Mwilacita ubucenjeshi ilyo mulepimina abanenu ifintu muntamfu, mukufulantuka namu bwingi.³⁶ Bomfyeni ifipimo, ifyakupiminano, ifya Efa, nefya hini. Ninebo Yahweh Lesa wenu, uwamifumishe mu calo ca Egupito.³⁷ Bakeni amfaunde yandi yonse ne fipope fyandi fyonse, nokuficita. Ninebo Yahweh."

Chapter 20

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, ²"Landa kubantu bamu Israele, 'Umwina Israele onse muli mwebho, nangufye umwina fyalo uwikala mu Israele uwatuula umwana wakwe ku mulungu wakwa Moleki afwile ukwipaiwa. Na bantu bamucalo bamutobe amabwe.³ Nkafutatila uyu muntu kabili nkamutamfya napebumba lwa bantu bakwe pantu apele umwana wakwe kuli Moleki, asebanya incende yandi neshina ilyamushilo.⁴ Ngacakuti abantu bamucalo ico baisala amenso yabo nokukana mumona uko ali mukupela umwana wakwe kuli Moleki, nokukana ukumwipaya,⁵ nebo nemwine nkalolesha icinso candi pali uyo muntu, kabili nkamwipaya pamo na bonse abo abapanga busolola nao Moleki.⁶ Uyo muntu uupilibukila kulyabo abalanda nabafwa, nangu abo abalanda nemipashi kukuba nabo bunsolola abene, nkafutatika icinso candi kuli abo bantu; nkabatamfya ukufuma mubantu bandi.⁷ Eico muleba abasanguluka kabili abamushilo, pantu ninebo Yahweh Lesa wenu.⁸ Mulesunga amafunde yandi nokuyakonka. Ninebo Yahweh uuli mukulenga ukuba abamushilo.⁹ Uli onse nga alapisha wishi nangula nyina mucishinka uyo afwile ukumwipaya. Uyo untu walapisha wishi nangula nyina, ali nomulandu nokupingwila ukufwa.¹⁰ Kabili umuntu umwaume nga apanga ubucende na mukamwine, nangula muka mwinamupalamano- umwanakashi no mwaume bonse bafwile ukwipaiwa.¹¹ Umwaume onse uwalala namuka wishi, ninshi asebanya wishi, bonse babili umwana umwaume pamo namukawishi mucine bali nokwipaiwa. Umulopa wabao uli nokuba pali bena.¹² Umwaume onse uwalala nanafyala umukashi wamwana wakwe, bonse babili bafwile ukwipaiwa. Pantu bacita ifyeshiku. Bali nomulandu wakupingwila ukwipaiwa.¹³ Kabili umwaume nga alala no mwaume mubiye, ifyo balala no mwanakashi, bonse babili bacita ifintu ifya muselu. Mucine bali nokwipaiwa. Balino mulandu wakupingwilwa ukufwa.¹⁴ Umwaume nga aupa umwanakashi pamo nanyinafyala, ninshi acita icabipa. Balingile ukoca, bonse umwaume no mwanakashi, pakuti ububifi bwikatwalilila pakati kenu.¹⁵ Umwaume onse uwalala nenama, mucine alingile ukwipaiwa, kabili nenama nao ukwipaya.¹⁶ Umwanakashi nga ayipalamika kunama ili yonse kukulala nayo, ipayeni umwanakashi pamo pene ne nama. Mucine nokwipaiwa. Bali abamulandu nokupingwilwa ukwipaya.¹⁷ Nga cakuti umwaume alala nankashi yakwe, umwana umwanakashi uwakwa wishi nangu umwana umwanakashi uwakwa nyina, nokumufula, nokumutambila, ico camusebanya. Abo uwakutamfyafye pa cinso ca bantu babo, pantu nalala nankashi yakwe elo ninshi ali nomulandu.¹⁸ Nga cakutula umwaume uli onse ngalala nomwanakashi uuli kumwenshi eo alala nao, ninshi afimbula pantulo yamulopa wakwe, ubwingi bwamulopa. Bonse umwaume no mwanakashi kubatamfyafye mubantu babo.¹⁹ Tekweshu ukulala nabamunyina babanoko, nangu banokosenge, pantu ici kuti casebanya ulupwa. Aba bali abamulandu.²⁰ Nga cakuti umwaume alala namukanalume, ninshi asebanya nalume, aba abacita ubu bubi, bena bakafwafye ukwabula umwana.²¹ Umwaume onse uwaupa mukanyina ilyo munyina acili uwa mweo, aikowesha. Esebanya munyina, aba tatabakakwate abana pamo nefipe fikapokwe kubafyashi babo.²² Mulesunga amafunde yandi yonse pamo nefipope fyandi fyonse; mulingile ukumfwila epakuti icalo ico ndemitwalamo cikaya

mitamfya. ²³Tekweshwa ukukonkelela intambi ne mikalile yamitundu isho mutamfya muli mwebo, pantu aba bacita ifi fintu, nanebo nalibapata. ²⁴Nalandile kuli mwebo, "Muli nokubuula icalo cabo; nkacipeela kuli mwebo kukuba icuma cenu, icalo umukaka nobuci. Ninebo Yahweh Lesa wenu, uwa mipatula ukufuma kubantu bambi. ²⁵Eico mulingile ukulekanya pakati kanama ishasanguluka elyo neshakowela. Tekweshwa ukuikowesha mwebene kunama ishakowela nangu kufyoni nangula kucintu conse icikulika pamushili, ifyakowela ifyo napatuula ukufuma kuli mwebo. ²⁶Mufwile ukuba abamushilo, nebo, Yahweh, ndiwamushilo, kabili nebo nalimipatuula ukufuma muli aba bantu, pakuti mwebo mube abandi. ²⁷Umwaume onse nangu umwanakashi uulanda nabafwa nangu nemipashi afwile ukwipaiwa. Abantu bali nokumutoba amabwe. Bali nomulandu bali nokupingwilwa kumfwa."

Chapter 21

¹Yahweh alandile kuli Mose: "Eba bashimapepo, abana baume abakwa Aaroni, nokulanda kuli bena ati, "Takuli nangu umo muli mwebo uwakuikowesha umwine mukupalamina kucitumbi, muli mwebo, ²kanofye nga wamulupwa, pamo nganyina, wishi, umwana wakwe umwaume, umwana umwanakashi, nangu ndume yakwe, ³nangu nkashi yakwe uo bafyalwa naena nasisungu, pantu tali namulume- kuli ena kuti aikowesha umwine. ⁴Nomba elaikowesha umwine kukulila mubantu bakwe nokuisebanya umwine. ⁵Bashimapepo tabafwile kubeya imwefu ukushungulusha, nelyo ukutetaula mumubili. ⁶Bafwile baba abamushilo kuli Lesa wabo tabafwile ukusebanya ishina lyakwa Lesa wabo, pantu bashimapepo batuula ifyakulya kuli Yahweh ngo mutulo, ngo mukate uwakwa Lesa wabo. Eico bashimapepo bafwile baba abamushilo. ⁷Tabalingile ukupa umwanakashi uwaisebanya muli bunsolola, nangu ukupa umwanakashi uyo baleka kumwaume umbi, kuti baitalusha kuli Lesa wabo. ⁸Bapalamineni, pantu ebatuula umukate kuli Lesa wenu, bamoneni abamushilo, pantu ninebo, Yahweh uli mukumilenga ukuba abamushilo, pantu ndiwamushilo. ⁹Mwana shimapepo umwanakashi ngacakuti aisaba umwine mukuba nsolola ninshi asebanya wishi. Uyo mwana afwilefye ukocewa. ¹⁰Shimapepo mukalamba umo pali bamunyina, uwasubwa pakumwitila amafuta pamutwe, kabili uwatambikilwapo amaboko pakuti alefwala insalu sha bushimapepo, tafwile kuleka umushishi mumutwe nangu ukulepula insalu shakwe. ¹¹Tafwile ukufika apali icitumbi nokupalamina nokuisebanya umwine, nangula cibe niwishi nangula ninyina. ¹²Kabili shimapepo mukalamba tafwile ukufuma muncende yamushilo nangu ukukowesha incende yakwa Lesa wakwe, pantu untu wasalwa kumulimo nokusubwa amafuta ngashimapepo mukalamba uwakwa Lesa. Ninebo Yahweh. ¹³Shimapepo mukalamba afwile ukupa nasisungu ukuba umukashi wakwe. Kabili tafwile kuupa mukamfwila, nangu uwalekwapo, nangufye umwanakashi nsolola. ¹⁴Tafwile uukupa umwanakashi wamusango ngefi. Ali nokuupa na cisungu ukufuma mu bantu bakwe. ¹⁵Lyena takasebanye abana bakwe mu bantu bakwe, ninebo Yahweh, ne ulenga ukuti abe uwamushilo!" ¹⁶Yahweh aebele Mose, alandile ati, ¹⁷"Eba Aaroni nokulanda kuli ena, "Takuli nangula muntu nelyo umo munkulo yenu uli nokuba nakalema, talingile ukupalamina mukutuula icakulya cakwa Lesa wakwe. ¹⁸Tapali nangu umo umuntu wakalema uwakupalamina mupepi na Yahweh, uuli ngampofu, icilema amolu, uwaonaika pamenso nangu uwalemana munshila iyili yonse, ¹⁹umuntu uwalemana ulukasa nangula ukuboko, ²⁰umuntu uwang'ongo nangula uwa intuse iyalemana, nangu umuntu uwalemana ilinso, uwafilonda ififumya amenshi, nangu mutungwi. ²¹Tapali muntu nangu umo uwa mulupwa lwakwa Aaroni nga shimapepo uwalemana uwingapalamina nokutuula umutuulo wakoca kuli Yahweh. Ngo muntu uwalemana; tafwile ukupalamina nokutuula icakulya kuli Lesa wakwe. ²²Lelo kuti alyal icakulya cakwa Lesa wakwe, lelo nangu camushilo nganshi pamo pene ne camushilo. ²³Eico tafwile ukupalamina kucisalu icacingako nangu kwilambo, pantu mulandu wakuti ena wakalema, pakutula ekasebanya incende iyamushilo, ninebo Yahweh, neulenga ukuti babe abamushilo!" ²⁴Eco Mose epakumweba Aaroni aya mashiwi, pamo nabana bakwe abaume, nakubabntu bonse mu Israele.

Chapter 22

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, ²"Landa kui Aarone nakubana bakwe, bebe ukufumako kufintu fyamushilo ifya bantu bakwa Isreali ifya mushilo, ifyapatulwako kuli nebo. Tabafwile ukonaula ishina lyandi ilyashila. Nine Yahweh. ³Landa kuli bena, 'ngacakuti umo awamulupwa lwa nkulo yobe apalama kufyashila ifyo abana ba kwa Israeli bapatula kuli Yahweh, libe ninshi nalamba, umuntu waifyo afwile ukumufyamako kuli nebo: Nine Yahweh. ⁴Tapafwile ukuba uuli onse uwamulupwa lwa kwa Aarone uukwete ubulwele mumubili wakwe ukulya kufyamalambo ifili fyonse ifyapangilwa Yahweh mpakafye asangululwa. ⁵Uulionse uwaikata iocili conse icakowela ukupitila mukwikata icitumbi, nangula uwakumya kumuntu uukwete amanshi yabwume, nangula onse awaikat conse icikulika icingamulenga ukuba uwakowela, nangula icilo conse icingamulenga ukukowela, ukukowela camusango uulionse- ⁶Lyena shimapepo uwaikata icakowela akaba uwakowela ukufikafye necungulo. Tafwile ukulyako icili onse icashila, kanofye ngaasamba namenshi. ⁷Akasuba ngakawa, lyena akaba uwasanguluka. Panuma yakasuba ukuwa kuti alyal kufyamushilo, pantu fyakulya fyakwe. ⁸Tafwile ukulya ifili fyonse ifyo asanga nabepaya kunama yampanga, pantu ninshi alaikowesha umwine. Nine Yahweh. ⁹Shimapepo afwile akonka ifipoe fyandi, patu kuti bashininwa kumebu kabili kuti bafwa pakonaula ishina lyandi. Yahweh uwabapangile abashila. ¹⁰Tapali ushili wamulupwa lwabashimapepo, ukubikakofye nabeni bakwa shimapepo nangula ababomfi, uwingalyako ifyashila. ¹¹Nomba shimapepo ngaashti umusha nolupiya lwakwe, ulya umusha kuti alyako ifyashila ifyapatulwako Yahweh. Ulupwa lwakwa shimapepo nabasha abafyalilwa munganda yakwe, nabo bene kuti balya nao kuli ififintu. ¹²Umwana umwakashi uwakwa shimapepo ngaapwa kuushili shimapepo,

tafwile ukulyako kuli fyonse ifyamusangulo ifyashila. ¹³Nomba umwana wakwashimapepo nga nimukamfwilwa, nangula ifyupo fyalipwa, elo ngatakwa nomwana, elo kabili ngabwekela mukwikala mung'anda yakwa wishi nga kubwaice, kuti alya kufyakulya fyabawishi. Nomba uulionse uushili wamulupwa lwakwa shimapepo talingile ukulya ifyakulya fyaba shimapepo. ¹⁴Umuntu ngaalya ifyashila ukwabula ukwishiba, afwile ukulipila kuli shimapepo, afwile ukulundapo fisano ukubwesha shimapepo. ¹⁵Abana ba Isreali tabafwile ukonaula ifyamushilo ifya batambika kuli Yahweh, ¹⁶nokulenga basende uubembu ulwinda balenga ukushininwa pakulya ifyashila. panyu nine Yahwehabashishishe. ¹⁷Yhweh atile kuli Mose, ¹⁸Landa kuli Aarone nabana bakwe ,nakubantu bonse aba mu Isreali.. Bebe ati, 'umuntu ukufuma mung'an da yabana ba Isreali, nangula umweni uwikala mju Isreali, nga aleta ilambo- nangula cakufikilisha icilapo, nangula cabupe cakuitemenwa , nangula bapela kuli Yahweh icabupe cakuitemenwa, ¹⁹kucisuminisha, bafwile bapela ing'ombe iilume iyabula akalema ukufuma pa ng'ombe, impunda ,nangula imbushi. ²⁰Nomba taufwile ukutula iciconse icikwete akalema.Nshakapokelele muli webo. ²¹Onse uwatula ilambo lyacabupe ca mukulongana uufuma pamukuni wanama kuli Yahweh kukufikilisha icilapo,, nangula nangula icabupe cakuitemenwa, taifwile yakwata akalema kukupokelelwa. Tamufwile mwaba akalema muli iyo inama. ²²Taufwile ukutula inama ishalemana, ishapofula, nangula ishilesunta, nangula ishikwete amabala, nangula ifilonda, nangula ifibashi. Tamufwile ukuleta ifi kuli Yahweh ngelambo lyakocewa pacipilo. ²³Kuti mwatwala ngecabupe cakuitemenwa umwana wampunda nangu impanga iili inono, lelo icabupe caifyo tacakapokelelwe nga icabupe cakufikilisha ifilapo. ²⁴Tekutua ilambo kuli Yahweh inama iikwete ifikwebululwa,iyacenwa, iyanyantaulwa, nangula iyatungulwamo. Tekuciteci neminwe yenu muncende yenu. ²⁵Tamufwile ukulet umukate kuli Lesa ukufum mumpanga yamulendo. Inama shauyu musango shintu shabipa kabili nashikwata utulema, tashakapokelelwe kuli webo. ²⁶Yahweh alandile kuli Mose nokuti, ²⁷Nga ing'ombe nangu impunda nangun imbushi bafyalikwa, ilingile yaikala inshiku cine lubali kuli nina, Lyena pabushiku bwalenga cinekonsekonse ukuykuntanshi, kuti yapokelelwa nge lambo ilipangilwe ku mulilo iylakwa Yahweh. ²⁸Tekwesa ukwipa ing'ombe nagu impunda nakaana, pabushikubumo bwine. ²⁹Ngawatula icabupe cakutasha kuli Yahweh, ufwile ukcipela munshila iyasuminishiwa. ³⁰Cifwile ukuliwa pali bulya bwine bushiku capelwa. Taufwile ukushako nangu cimo mpaka ubushiku bwakonkapo. Nine Yahweh. ³¹Kanshi ufwile ukusunga amafunde yadi nokuyacita. Nine Yahweh. ³²Taufwile ukonaula ishina lyandi. Mfwile ukwishikwa ngowashila ngawamushilo kubana ba Isreali. Nine Yahweh uwamishisha, ³³uwamifuishe muncende ya Egipti kukuba Lesa wenu: Nine Yahweh

Chapter 23

¹Yahweh alandile kuli mose: ²Lamba kubantu aba mu Israele, nokulanda kuli bena, 'ishi ninshi kunkulu ishasontwa isha kwa Yahweh, isha kukolonganamo abamushilo; neshi nshiku shaba ifi. ³Muli nokubomba munshiku mutanda, lelo mubushiku bwalenga cine lubali mucine bwakutushamo, ukulongana abamushilo. Tamufwile kubombamo imilimo nelyo imo. Tamufwile ukubombamo umulimo nelyo umo muncende konse uko mwikala pantu lisabata lyakwa Yahweh. ⁴Ishi ninshiku nkulu ishasontwa kuli Yahweh, isha kulonganamo kabili nokubilikisha inshita ishasontwa: ⁵Mu mwenshi wakutampa, pabushiku bwalenga ikumi limo nashine mumwenshi pa cungulo, ebushiku bwalenga ikumi limo nashine mumwenshi pacungulo ebushiku bwa pesabata. ⁶Lelo mubushiku bwalenga ikumi limo nashisano, mumwenshi umo wine ninshiku nkulu Yahweh iya mikate iyishatutumuka, eico panshiku cine lubali mufwile ukulya imikate ishaturumuka. ⁷Pabushiku ubwakutampa mukakwata ukulongana pamo; Tamuli nakubombamo imilimo yacila bushiku. ⁸Muli nokutuula imituulo yafyakulya kuli Yahweh pabushiku bwalenga cine lubali. Pa bushiku bwalenga cine lubali ebushiku bwakulonganinamo ubwasontwa kuli Yahweh, napali ubo bushiku tamuli nakubombamo imilimo. ⁹Yahweh alandile kuli Mose, atile, ¹⁰Landa ku bantu abamu Israele nokulanda kuli bena, 'ilyo mukengila mu calo ico nebo ndinokumupeela, nokwamba ukusombola ifisabo, lyena mufwile ukuleta icifungo cafisabo fyakubalilapo kuli bashimapepo. ¹¹Shimapepo ali nokutambika icikako cafisabo kuli Yahweh pakuti cipokelelwe mukumwimininako. Shimapepo ali nokutambika pabushiku ilyo isabata lyapita. ¹²Pabushiku bwakutuula icikako, mufwile ukutuula ngelambo lyakoca kuli Yahweh nomwana wa mpanga uwa mwaka umo uwabula akalema. ¹³Mufwile ukutuula pamo pene nomutuulo wacabunga ubwapeleka bwino utwapacekumi tubili utwapacipimo ca efa utwa sankanamo namafuta, umutulo wakoca kuli Yahweh, ica kufuma ilyena ilisuma, pamo no mutuulo wa cakunwa camwangashi, nemiku ine iya hini. ¹⁴Tekwesa ukulya umukate uuli onse, nangu ingano ishasalulwa nangu ishibishi, mpaka pali bulya bwine ubushiku mukaleta uyu mutuulo kuli Lesa wenu. Ili lifunde ilya muyayaya ilyapampamikwa mu bantu benu munkulo yonse, muncende yonse umo mukekala. ¹⁵Kabili ukutampa pabushiku bwe sabata pabwapita- pabushiku mwaletele icikako camutulo wakutambika- mufwile ukupenda imilunga iituntulu cine lubali. ¹⁶Kabili mukapende inshiku amakumi yasano, pabushiku ubukakonkapo panuma ye sabata ilyalenga cine lubali, elyo nomba mulete umutulo wa cabunga bupya kuli Yahweh. ¹⁷Muli nokuleta imikate ibili-ibili iyapangwa ne capekumi ca efa ukufuma mumayanda yenu. Iya pangilwa ku bunga ubwapelekwa bwino umwaba intutumushi; uyu emutuulo wakutambika uwa fisabo fyakutampa kuli Yahweh. ¹⁸Muli nokutuula impanga ishilume cine lubali ishili nomwaka umo ishabula akalema, nomwana wa ng'ombe umo ukufuma musingi, nabasukusuku babili. Ifi fyonse fili nokuba umutuulo welambo lyakoca kuli Yahweh, pamo pene no mutuulo wafyakunwa, umutulo wa cakoca uwa cena cisuma icisekesha Yahweh. ¹⁹Kabili muli nokutuula pumbwe umo ngo mutuulo wakwelelwa pabubifi, no twana twampanga tubili utwa mwaka umo mutuulo wa kuwikishanya. ²⁰Shimapepo ali nokutambika utwana twampanga tubili kuli Yahweh. Pamo pene nomukate wafisabo fyakutampilapo

ngomutuulo. Ifi fyonse mutuulo wa mushilo kuli Yahweh uwakwa shimapepo.²¹ Palibulya bwine ubushi muli nokubilisha. Kuli nokuba ukulongana ukwa mushilo, kabili tamuli na kubombamo imilimo yacila bushiku. Ili efunde lyamuyayaya ili nokukonkwa umukakonkanina inkulo uko shonse mwikala.²² Ilyo lyonse mwalasombola ifisabi fyenu mumabala yebu, tekweshwa ukusombola ukufika namu mpela yamumabala yenu, nangufye ukusota tonse mukusombala kwenu, mukaleshamo ifyakuba ifisabo fya balanda na benafyalo. Ninebo Yahweh Lesa wenu.²³ Yahweh alandile kuli Mose, atile,²⁴ "Landa ku bantu bamu Israele no kutila, 'Mu mwenshi wa lenga cine lubali. Ubushiku bwakutampa mu mwenshi uyu bushiku bwakutushamo, ukwibukishamo nokulishamo amapenga, no kulongana ukwamushilo."²⁵ Tekweshwa ukulabombamo imilimo ya cila bushiku, kanofye ukutuulamo ilambo lyakoca kuli Yahweh."²⁶ Kabili Yahweh alandile kuli Mose, atile,²⁷ "Ubushiku bwalenga ikumi limo mumwenshi walenga cine lubali emwakufula pafyabubifi. Ubushiku bwa mushilo ubwakulonganamo, mulingile ukuicefya kuli Yahweh no kutuula imituulo yakoca."²⁸ Tamuli nakubombamo milimo muli ubo bushiku pantu bushiku bwakufuta pafyabubifi ukufuta pa bubifi bwenu pa cinso cakwa Yahweh Lesa wenu.²⁹ Uyo onse ushicefya umwine pali ubo bushiku wakutamfya fye mu bantu bandi.³⁰ Uyo onse uwabombamo umulimo muli ubo bushiku, ebo, Yahweh, nkamonaula nokumufumya muli aba bantu.³¹ Tamulingile ukubombamo umulimo uuli onse muli ubo bushiku. Ili lifunde ili nokukonkwa mu bantu bonse nenkulo yonse ku ncende uko konse mukekala.³² Ubushiku bwenu ubwakutusha ubwesabata, mulingile ukuicefya mwebene mubushiku bwalenga pabula mu mwenshi mucungulo. Ukufuma icungulo ukufika icungulo mufwile ukusunga Isabata."³³ Yahweh alandile kuli Mose, atile,³⁴ "Landa ku bantu abamu Israele, atile, 'Pabushiku bwekumi limo na shisano mumwenshi wacine lubali bushiku bwakusefya, insakwe yakwe Yahweh. Kabili ili nokupwisha inshiku cine lubali."³⁵ Mu bushiku bwakutampilapo bushiku bwakulongana ukwamushilo. Tekweshwa ukubombamo umulimo uwacila bushiku.³⁶ Pabushiku cine lubali mukalatuula ilambo ilyakoca kuli Yahweh. Kabili pabushiku bwalenga cine konse konse mukalakwata ukulongana kwa mushilo, nokutuula ilambo ilyakoca kuli Yahweh. Uku kuli mukuba ekulongana kwa kwisalila, tekweshwa ukubombamo umulimo wa cila bushiku nangu umo.³⁷ Kanshi ishi enshiku ishakusefya isho Yahweh asonta, isho mulingile ukuba ngo kulongana ukwamushilo mukutuula ilambo lyakoca kuli Yahweh, imituulo yakoca ne mituulo yabunga, amalambo ne mituulo yacakumwa, cila bushiku.³⁸ Iyi mutuulo yonse yakulundafye pa mutuulo ituulwa kuli Yahweh panshiku sha masabata nefyabupe, kufilayo fyonse, nakufyabupe fyakuitemenwa ifyo mutuula nokupela kuli Yahweh.³⁹ Panuma yakusefya insakwe, pabushiku bwalenga ikumi limo nashisano mumwenshi walenga cine lubali, ilyo mwapwisha ukusombola ifisabo mumabala, muli nokusunga uku kwakwa yahweh ap bushiku bwalenga cine lubali. Ubushiku bwakutampa bushiku bwakutushamo, nobushiku bwalenga cine konse konse nobo bwine bushiku ubo mukaletushamo.⁴⁰ Pabushikuku bwine ubwakutampa mukaleseba ifisabo ifisuma ukufuma kufimuti, imisambo yatuncindu, na mabula nemisambo yafimuti, ifyafumba, nemisambo yafimuti fyakumumana, nokulasansamuka pacinso cakwa Yahweh Lesa wenu panshiku cine lubali.⁴¹ Panshiku cine lubali cila mwaka, mukalesefya ishi nshikunkulu shakwa Yahweh. Ili efunde ilyamuyayaya ilyakukonka abantu bonse nenkulo muncende monse umo mwikala. Eico mulesefya ishi nshikunkulu mumwenshi wa cine lubali.⁴² Kabili muli nokulaikala munsakwe panshiku cine lubali. Abena Israele bonse bali nokwikala munsakwe panshiku cine lubali,⁴³ epakutula abana benu abakakonkapo bakeshibe ukuti ninebo nalenga abantu abamu Israele ukwikala munsakwe ilyo nabafumishe mucalo ca Egupito. Ninebo Yahweh Lesa wenu."⁴⁴ Muli iinshila, emo Mose aebele abantu bamu Israele panshikunkulu shasontwa isha kwa Yahweh.

Chapter 24

¹Yahweh alandile kuli Mose, ati, "²Konkomesha abantu abamu Israele pakuti balete amafuta kuli webo ayo bafumya ku Miolifi ayakubomfya mumalampi, pakuti ulubuto luletwalilia ukwaka."³ Kunse yacisalu cakucingako kumbokoshi yacipangano mucilonganano cakukumaninamo, Aaroni ali nokulamona, ukufuma icungulo ukufika ulucelo, amalampi yali nokulayaka pantanshi yakwa Yahweh. Ili lifunde muli nokulikunka mu bantu munkulo shenu.⁴ Shimapepo mukalamba ali nokumona ukuti amalampi yaleyaka pacinso cakwa Yahweh, amalampi nefyakutekapo amalampi ifya golide.⁵ Buula ubunga ubwapelwa bwino upangemo imikate ikumi limo na iibili. Cila mukate ulebomfya utwapekumi tubili kucipimo ca Efa kuli kamo.⁶ Iyi mikate mukalebika mumisango ibili, mutanda mumusango umo, pamulu wetebulo ilisuma ilyapangilwa na golide pacinso cakwa Yahweh.⁷ Pamukate onse ulebikamo ifyacena cisuma mumbali mukwimininako umutuulo. Kabili mukwimininako umutuulo uwakoca.⁸ Shimapepo mukalamba ali nokubika uyu mukate pantanshi yakwa Yahweh pabushiku bwe sabata pantanshi yabantu abamu Israele, mukuba icipangano icamuyayaya.⁹ Ifi fyonse fili mukuba mutuulo wakwa Aaroni nabana bakwe, kabili bali nokufilila muncende iyamushilo, cili nokuba ifi pafiputulwa fyamutuulo bapeelwa kuli Yahweh ukuba ifyakosa."¹⁰ Nomba kwali umwana umwaume nyina mwina Israeli, wishi nao ali mwina Egupiti, aile mubantu abamu Israele. Uyu mwana umwaume uwa mumwanakashi wamu Israele aile mukulwa nomwaume umwina Israele mukati kankambi.¹¹ Elyo umwana mwaume uwa mwanakashi umwina Israele afupwile Yahweh nokumutipa, eico abantu bamuletele kuli Mose. Ishina lyakwa nyina ni Shelomiti, umwana mwanakashi uwakwa Dibidi, uwamulupwa lwakwa Dani.¹² Elyo bamubikile mukulindwa mpaka bakomfwe ifyo Yahweh akabeba ifyakucita.¹³ Elyo Yahweh alandile kuli Mose, ati, "¹⁴Fumyeni uyo muntu wasalwile Lesa kunse yankambi. Kabili onse uwaumfwileko kumusalula atambike amaboko yakwe pamutwe wakwe, nokuleka nomba ibumba lyonse bamutobe amabwe."¹⁵ Elyo ulondolole webe nabena Israele ukulanda ati, 'Umuntu onse uwatuka Lesa wakwe alifye nokupelwa umulandu.¹⁶ Umuntu onse uwasaalula ishina lyakwa Yahweh afwilefye ukuipaiwa. Ne cintu bwingi

mucishinka bamutobele amabwe, nangu abefyo umwina fyalo nangu uwamubena Israele. Nga cakuti umo asalula ishina lyakwa Yahweh, afwile ukwipaiwa.¹⁷ Uuli onse uwaipaya umuntu mubiye, nao wine bafwile ukumwipaya.¹⁸ Uyo onse uwaipaya icitekwa camubiye, afwile ukumupelelamo cimbi, umweo pa mweo.¹⁹ Uuli onse ngacakuti acena umwina mupalamano, ifyo fine acita kumubiye efyo nao bafwile ukumucita.²⁰ Ifupa pefupa, ilinso pelinso, ilino pelino. Ifyo fine umusango acenenemo umubiye efyo naena wine bali nokumucena.²¹ Uyo onse uwaipaya icitekwa camubiye afwile ukupelelamo cimbi, naonse uwaipaya umuntu nao wine afwile afwa.²² Ala tufwilefye ukukwata ifunde limoline kumwina fyalo nomwina Israele wine, ninebo Yahweh Lesa wenu."²³ Eico Mose landa kubantu abamu Israele, nabasende umuntu ukumutwala kunse yankambi, uyo uusalwile Yahweh. Bamutobele amabwe. Abantu abamu Israele bacitile Yahweh ifyo akonkomeshe Mose.

Chapter 25

¹Yahweh alandile kuli Mose palupili lwa Sinai, alandile ati, ²"Landa ku bantu abamu Israeli utile kuli bena, 'ilyo mukengile mu calo ico ndepeela kuli mwebo, lyena icalo conse cifwile ukusunga isabata lyakwa Yahweh.³ Pamyaka mutanda mukalebyala amabala yenu, namu myaka mutanda nebo emo mukaletombwela amabala yenu nokusombola ifisabo fyenu. ⁴Lelo mumwaka walenga cine lubali, icalo conse cifwile ukutuusha mumwaka uwe Sabata, Isabata lyakwa Yahweh. Tekweshwa ukubyala amabala yenu nangu ukutombwela ifisabo.⁵ Tekweshwa ukusombola icintu conse icikaimenenafye icine, nangu ukusombola imyangashi iyo tammwatombwelele. Pantu ukaba mwaka wakutuusha impanga. ⁶Conse icaimenena mu mabala yenu mu mwaka wakutuusha uwe sabata ecikaba icakulya cenu bonse. Mwebo, mwe babomfi abaume na banakashi, nakubabomfi bamallipilo nakubeni abo mwikala nabo mukakolonganike ifyakulya, ⁷kabili nakufitekwa fyenu naku nama shamumpanga shikalalya ifikafuma muli iyi mpanga.⁸ Mukalependa amasabata cine lubali aya myaka, emukutila, imiku cine lubali imyaka cine lubali, pakutila mube amasabata cine lubali mumwaka, yakalingane ne myaka amakumi na pabula. ⁹Lyena ubushiku bwalenga ikumi mu mwenshi walenga cine lubali mukalishe ipenga mpanga yonse. Napa bushiku bwakufutilapo ifyabubifi napo pene mukalelisha ipenga mpangafye yonse mu calo cenu.¹⁰ Mukalemona umwaka yalenga amakumi yasano wakwa Yahweh kabili mukalebila ukulubuka kwamuntu onse mucalo conse. Ukaba umwaka wabuntungwa kuli mwebo, umo ifipe no musha bafwile ukubwelela kulupwa lwabo.¹¹ Umwaka walenga amakumi yasano ukaleba mwaka wa buntungungwa kuli mwebo. Tekweshwa ukubyala nangu ukusombola ifyaimenene ifine. Ukulya ifyaimenene ifine fyeka, nangu ukusaba ku myangashi musha tombwelele. ¹²Mwaka wa buntungwa, uwaba uwamushilo kuli mwebo, mufwile ukulya ifisabo ifikaimenena ifine ukufuma mumabala yenu.¹³ Muli uyu wine umwaka uwakusefya umuntu onse nefipe akabwekelemo kumyabo. ¹⁴Ngacakuti washitisha impanga kumwina mupalamano nangu washita impanga ukufuma kumwina mupalamano, tekweshwa ukuyumfwa nangu ukufyengana.¹⁵ Nga washita impanga kumwina mupalamano, uli nokupeenda imyaka ne fisabo wasombolamo mpaka namukusefya kwakonkapo. Nomwina mupalamano wakushitisha impanga ali nokukonkamo ifyo fine. ¹⁶Nga cakuti imyaka yashalako ingi ukufika namukusefya kwakonkapo ufwile ukulundapo umutengo wa mpanga, nomba imwaka nga inono ukufika mukusefya kwa konkapo lyena ali nokucefyako umutengo, pantu impendwa yabusomboshi ubo impanga ilefumya ilekonka nemyaka pantanshi yakusefya kwa konkapo. No mwina mupalamano wakushitisha impanga nao ali nokukonka ifyo fine. ¹⁷Tekweshwa ukuyumfwa nangu ukulufyanya umunobe; cilingile ukukwata akatina kuli Lesa, ninebo Yahweh Lesa wenu.¹⁸ Eico muleumfwila ifipope fyandi, ukusunga amafunde yandi nokuyakonka yonse. Lyena elyo mukekala umutende mu calo. ¹⁹No mushili wabamo ukalatwala ifisabo ifisuma, mukalalya nokwikuta kabili mukalaikala umutende mu calo.²⁰ Limo kuti mwatila, "Bushe tukalya finshi mumwaka cine lubali? Moneni, nga tatubyele nokusombola ifisabo." ²¹Nebo nkakonkomesha amapalo ukwisa pali mwebo pamyaka mutanda, pakuti mukasombole ifisabo ifingi pamyaka itatu. ²²Mukabyala ifisabo mumwaka walenga cine konse konse no kukonkanyapofye ukulya ifyafuma mumwaka wafumako ifyo mwasunga. Mpaka ukusombola ifisabo fyamumwaka walenga pabula fyasombolwa, mukalalya ifyo mwasombwele mumwaka wafumako.²³ Kabili tekweshwa ukushitisha impanga ukuba iya umbi lyonse, pantu iyi mpanga yandi. Imwe mulifye abene abasuminishiwa ikwikalamofye. ²⁴Impanga iyo mwapeelwa ngecikwatwa cenu; mufwile ukuipekanya ngo mulupwa ifyakulubula impanga yenu. ²⁵Ngacakuti umwina Israele munenu umo umupina elyo ashitisha impanga yakwe pamulandu waico, lyena uwa mulupwa uupaleme afwile aisa lubula iyi mpanga.²⁶ Nga cakutila nalimo takwetepo nelyo umo uwakumwafwilisha mukulubula iyi mpanga, ²⁷lelo umwine eka nga aisaba necuma icakuti aililubwilepo umwine, ali nokupeenda imyaka iyo impanga yali nokushala ku washitile nokupeela indalama ishashele ukupela umuntu uwashitile. Ninshi impanga yabwelela kuwali umwine. ²⁸Lelo ngatakwete indalama shakulubwilamo impanga ku mwine, yena impanga ili nokubelelela kuli ulya wine uwaishitile mpaka ukufika umwaka wakusefya. Mumwaka wakusefya, impanga ili nokubwelela kumuntu uwashitisha, no wali umwine akabwelele mumpanga yakwe.²⁹ Nga cakuti umuntu ashitisha ing'anda iyaba mulupango mukati kamusumba. Ali nokukwata insambu yakubweshwa mu mwakafye umo uutuntulu ukufuma apo ashitishisha. Mu mumwakafye uutuntulu ali ne nsambu ishakubweshwa. ³⁰Nga cakuti iyo ng'anda tailubwilwe mukati kamwaka uutuntulu, lyena iyo ng'anda iyaba mu lupango mumusumba ili nokubafye yauyo wine uwashitile elyo no lupwa lwakwe. Taili nakubwela nangu nimubushiku bwa kusefya.³¹ Nomba amayanda ayabafye mumishi ayashakwata impango ishashinguluka yena yabafye nga mabala yamu mpanga. Yena kuti yabweshiwa, yena kuti yabweshiwa pabushiku bwakusefya kwa mwaka. ³²Eico, abena Levi nabakwata insambu ishakuluubula amayanda

mu misumba yabo yonse iyo bapeelwa.³³Eico kanshi icuma camwina Levi cena calisuminishiwa ukucibweshwa kuwashitishe, nangu ning'anda iyashitishiwe iyaba mumusumba ili nokubweshiwa mumwaka uwakusefya, ku mayanda ayaba mumusumba uwa bena Levi ngefipe mubantu abena Israele.³⁴Lelo impanga isha shungula imisumba teshakushitisha pantu shena fipe fyabo abena Levi.³⁵Ngacakuti umwina mupalamano aba umupina, kabili afilwa ukusunga umwine, mwafweni ngefyo mwafwa abeni nangu bambi abekala kunse ukufuma muli mwebo.³⁶Tekweshwa ukupingula ukulundapo nangu ukulwisha ukukwata ishakulundapo kuli uyo muntu munshila iyo, lelo muleba nakatina kuli Lesa pakuti munonko atalilile ukwikala namwebo.³⁷Tekweshwa uku mukongweshwa kaloba ya ndalama pakuti ukwatilemo ishakulundapo, nangufye ukumushitisha ifyakulya pakuti upangilemo ishapamulu.³⁸Ninebo Yahweh Lesa wenu, uwamifumishe mu calo ca Egupito, pakuti nebo imipele icalo ca Kenani, nokuti nebo mbe Lesa wenu.³⁹Nga cakuti umo pabekala calo aba umupina no kuishitisha umwine kuli mwebo, tekweshwa ukumulenga alebomba ngo musha.⁴⁰Mufwilefye ukumubomfwa ngo mubomfi uwa malipilo. Alifye nga umo uyo mwikala nao. Mukalalala nao mpaka ukufika mumwaka wakusefya.⁴¹Ilyo ali nokuya ukufuma kuli mwebo, ena na bana bakwe bonse pamo, lyena akabwekelemo kulupwa nakuncende yakwa wishi.⁴²Abo babomfi bandi abo nafumishe mu calo ca Egupito. Tabafwile kushitishiwa nga basha awe.⁴³Tekweshwa ukubasunga buluku buluku, lelo mukwate akatina kuli Lesa wenu.⁴⁴Kubasha abaume nabanakashi, ukufuma ku mitundu iya mishinguluko mwebo, eko mwinga shita abasha.⁴⁵Kabili kuti mwashita abasha ukufuma kubena fyalo abo mwaikala nabena, abo ebo mwingaba nabo, abana abafyalilwa mu calo cenu. Abo bena bantu benu.⁴⁶Kabili kuli mwabashila, na kubana benu ngefuma fyacishilamo nokubacita abasha mpaka nemfwa yabo, lelo tamufwile ukusunga buluku bukulu abena Israele banenu.⁴⁷Umwinafyalo nangu umweni mwikala naena nga aba umukankala, ngacakuti umunenu umwina Israele aba umupina no kuishitisha umwine ku mwinafyalo, nangu kuli umbi uwa mulupwa lwa mwinafyalo,⁴⁸panuma yamwina Israele munenu aishitisha, kuti aibweshwa umwine, nelyo umo mu lupwa lwakwe kuti amuluubula.⁴⁹Kuti aba ninalume, nangu mwana nalume umwaume, uwinga mulubula ena, nangu umo uyo baikatama ukufuma mu lupwa.⁵⁰Nangu, umwine nga akwata ifyakuilubwilapo, kuti ailubula umwine, umwine no washitile bakapeende imyaka uwakusefya. Umutengo uwakulubwilwamo uli nokulinga na malipilo yamubomfi uwakutampa, ukukonka ne myaka ine iyo.⁵¹Nga cakuti imyaka yafula ukufika mumwaka wakusefya, alifye nokulinganya umutengo wakulubwilapo nemyaka yashalako pakuti alubulwe.⁵²Nga cakuti kusehefye imyaka inono ukufika mumwaka wakusefya, taulafika, alingile nokulinganya umutengo ne mwaka ayashalako.⁵³Alingile ukusunga ngo mubomfi wamalipilo cila mwaka. Mushininkishe ukuti shikulu wakwe talemusunga buluku buluku.⁵⁴Nangu cingala ukuti uyo talubwilwe munshita shonse, ena ali nokusungwa mpaka pa bushiku bwakusefya, ena pamo nabana bakwe.⁵⁵Kuli nebo abantu aba mu Israele babomfi bandi. Babomfi bandi abo nebo nafumishe mu calo ca Egupito. Ninebo Yahweh Lesa wenu."

Chapter 26

¹Tekweshwa ukupanga utulubi, nangu ukwimika icintu conse ukuba icakupashanya nangu ukupanga lilbwe ukuba ilya mushilo, kabili tekweshwa ukwimika ilibwe ilyabaswa bwino mu calo cenu nokulalifukamina, ninebo Yahweh Lesa wenu.²Kabili mulesunga amasabata yandi nokucindika incende yandi iyamushilo. Ninebo Yahweh.³Nga mwakulaendela mumafunde yandi nokukonka ifipope fyandi, ⁴lyena nebo nkalamupela imfula panshita iyalinga; nomushili uwakwete ifisano, nefimuti fiamumabala fikaseka ifisabo ifisuma.⁵Ukusokola kwenu kuli nokukonkomesha mpaka ne nshita yakusombola, nokusombola kwenu kukafikafye namunshita yakubiyala. Mukalalya imikate nokwikuta nokwikala umutende mu mayanda yenu mucalo cenu.⁶Nebo nkamupela umutende mucalo cenu; kabili mukalalala umutende ukwabula ico mukalatina, Nebo nkafumya inama shonse ishabipa mucalo cenu, kabili tamwakabe ukwipayana mucalo cenu.⁷Mwebo mukalatamfya abalwani benu. Kabili mukalabepaya nokubacimfya.⁸Abali basano muli mwebo bakalatamfya abali umwanda umo, nabali umwanda umo bakalatamfya abali imyanda ikumi limo; abalwani benu bakaba ukutali na mwebo mukutina ukubepaya.⁹Nebo nkalolesha pali mwebo kabili nkamipela ubufyashi ukuti mukafule; nebo nkasunga icipangano kuli mwebo.¹⁰Mukalalya ifyakulya mwasungile inshita iitali mukalafumya ifyakulya mwasungile mumatala pamulandu wakushako incende yakubikako ifyandakai.¹¹Nebo elyo nkabika icukulwa candi pakati kenu mwebo, kabili nshakamitendwe mwebo.¹²Nebo nkalaenda pamo namwebo nga Lesa wenu, namwebo mukaba abantu bandi.¹³Ninebo Yahweh Lesa wenu, uwamifumishe mucalo ca Egupito, pakuti mwiba abasha babo. Ninebo naputwile ifikakilo fyabusha kuli mwebo pakuti muleyendelafye abaololoka.¹⁴Nomba nga cakuti tamumfwile kuli nebo, nokukana umfwila amafunde yandi, ¹⁵nga mwakana ifipope fyandi nokusula amafunde yandi, nakabili mwakaana ukumfwila amafunde yandi, lelo mwaonaula icipangano candi-¹⁶mwebo ngamwaicita ifintu, lyena nanebo nkacita ici kuli mwebo: nkamiponesha amafya pali mwebo, amalwele ayampepo ayakulenga amensso yenu ukonaika mpaka nefwa yenu. Mukalabyala imbuto lelo mukalaicushafye, pantu abalwani benu ebakalya ifisabo.¹⁷Nkalolesha icinso candi pali mwebo, kabili mukabulwa amaka pabalwani benu. Abantu abamipata ebakalamiteka, mukalabutuka, ilyo takuli ulemipepeka mwebo.¹⁸Nga cakuti napanuma yakucita ifi fyonse tamumfwile kuli nebo, lyena nkamipanika pabubifi bwenu imiku ukucila cine lubali.¹⁹Nebo nkamipwisha ifibumba fyenu namaka yenu. Kabili nkalenga umulu ukuba kwati cela ne calo ukuba ngo mukuba.²⁰Amaka mukalabomfya mumilimo yakaba yakuicushafye, pantu impanga tayakalefumya ubusomboshi, nefimuti fiamumpanga tanyakalefumya ifisabo.²¹Nga mwakana ukwendela pamo nanebo nkatwalilila ukukana umfwa kuli mwebo, nebo nkalundapo amafya pali mwebo imiku cine lubali, ukulingana nokubifya

kwenu.²²Nebo nkatuma inama ishakalipa pali mwebo, isho ishikamisendela abana benu, ukonaula ifitekwa, nokumilenga ukuba abanono mumpendwa pakuti imisebo ikabule abakwendamo.²³Nelyo line ifi fyonse tafilengele mwebo ukungufwila nokwendela pamo nanebo,²⁴lyena nanebo wine nkamipilibukila nanebo nemwine nkamipanika imiku cine lubali pamulandu wabubifi bwenu.²⁵Kabili nkaleta pali mwebo ulupanga lwacilandushi pamulandu wakonaula icipangano candi. Elyo nga mwabutukila mumisumba yenu, na nevo nkatumamo amalwele muli mwebo, elyo kabili nkamiposa mumumwe yabalwani benu.²⁶Elyo nkaputula impendwa yafyakulya fyenu, banamayo abali ikumi limo bakalabomfya ibuku limo ukulapanga imikate, bakamipimina imikate, pakuti mukalelya ukwabula ukwikuta.²⁷Nely line nga mwakana ukumfwa kuli nevo panuma yaifi fintu, Nokukonkonyapofye ukukana endela pamo nanebo,²⁸lyena nanebo nkamyalukila mucipowe, kabili nkamipanika pa bubifi bwenu imiku cine lubali.²⁹Kabili mukalalya imibili yabana benu abaume; kabili mukalalya imibili yabana benu abanakashi.³⁰Nanebo ndinokonaula incende shenu ishapamulu, nkalowa ifibumba fyamalambo yenu, nkatulika ifitumbi pamulu watulubi twenu, nevo nkamisula mwebo.³¹Nebo nkapilibula imisumba yenu ukuba ifibolya kabili nkonaula ififulo fyenu ifyamushilo. Kabili nshakatale ukupokelela icena icanunkila bwino ukufuma kumituulo yenu.³²Nebo nkonaula icalo cenu, icakutula abalwani benu bakalapapafye.³³Nebo nkamulenga ukuba abasalangana mumitundu, kabili nkaleta pali mwebo ulupanga nokumipesha bonse. Necalo cenu cikashala icibolya, ne misumba yenu ikonaika.³⁴Elyo lyena icalo cikashala cilesefya mumasabata imyaka yonse ilyo cikashala icatalalilwa mu calo cabalwani benu. Muli iyo nshita, icalo cikatusha nokusefya amasabata.³⁵Cikulufye cashala icibolya, elyo cikatusha, pantu cikalatuusha munshiku shamasabata isho tacaletuusha, ilyo mwaleikalamo.³⁶Bonse abakashalapo abali muli mwebo mucalo cabalwani benu, nkatuma umwenso mukati kamitima yenu pakuti nangu ciunda camabula ngomwela wapupa cikale mibutusha, mukaletinafye ngefyo mwingatina ulupanga, nokupona panshi, libe nangu tapali umipepeke.³⁷Mukalainyantalafye nokuipuntula kwati muli mukubutuka ulupanga, nangu cakuti tapali ulemipepeka. Tamwakakwate amaka yakwiminina nabalwani benu.³⁸Mwebo muli nokulobelafye mukati kamitundu, nokushikwa mucalo cabalwani benu.³⁹Pali mwebo abakapusunsukapo nabo bakaloba pamulandu wabubifi bwabo, mulya mwine mu calo cabalwani babo, napamulandu wakulundilako kwa bubifi bwabafyashi babo.⁴⁰Lelo ngabalapila kububifi bwabo nakububifi bwabafyashi babo, nakupondoka uko bampondokele nevo, nakukukana endela pamo nanebo-⁴¹ifyalengele nevo pakutimbukile nokubaposa mucalo cabalwani babo- ngacakuti abashasembululwa imitima baisa nokuicefya, nakabili basuminisha ukupanikwa pabubifi bwabo,⁴²awe lyena nanebo kebukisha icipangano candi ico twapangene na Yakobo, icipangano candi ico twapangene na Isaki, neco twapangene na Abrahamu; pamo pene, nketa incende kukuyangwa.⁴³Icalo cenu cili nokushala kuli mwebo, pakuti cikasekelele amasabata pantu cashala icibolya. Baka kandiwapo nokupelelwapo umulandu pantu abene bakana ukukonka ifipope fyandi elyo bakana nokusunga amafunde yandi.⁴⁴Lelo panuma yaifi fyonse, ilyo bacili mucalo cabalwani babo, nevo nshakabalekeleshe, nangulafye ukubonaula umupwilapo ninshi naonaula icipangano twapangene nabo, apo ninebo Yahweh Lesa wabo.⁴⁵Nomba pamulandu wabo nevo ndinokwibukisha icipangano twapangene nefikolwe fyabo, abo nafundile mucalo ca Egupito pa cinso camitundu, pakuti nevo mbe Lesa wabo. Ninebo Yahweh.⁴⁶Kanshi aya emafunde, ifipope, kabili nefikomo ifyo Yahweh abikile pakati kakwe nabantu abamu Israele palupili lwa Sinai ukupitila muli Mose.

Chapter 27

¹Yahweh alandile kuli Mose, atile, ²"Landa kubantu aba mu Israele nokulanda kuli bena, 'nga umo alaya icilayo kuli Yahweh, mubomfye ngefi.³Umwaume uuli pakati kamyaka amakumi yabili nokufika pamwaka amakumi mutanda indalama shili nokuba amashekele amakumi yasano isha Silva, amashekele ukulingana necipimo camuncende ya mushilo.⁴Kumukashana uwa myaka imo ine kumulinganyafye kundalama amashekele yatatu.⁵Ukufuma pabamyaka isano ukufika paba myaka amakumi yabili icipimo cabaume mashekele ayali amakumi yabili, naku banakashi bena amashekele ikumi limo.⁶Ukufuma paba mwenshi umo ukufika paba myaka isano icipimo ica mwaume ma shekele yasano aya Silva, lelo abanakashi bena mashekele yatatu aya Silva.⁷Ukufuma pamyaka amakumi mutanda nokuya pa mulu umwaume icipimo mashekele ikumi limo naisano, umwanakashi ena mashekele ayali ikumi limo.⁸Lelo nga cakuti umuntu alaya icilayo elyo afilwa ukufisha pacipendo cabikwa, lyena kuti aimanina umuntu kuli shimapepo, nashimapepo ali nokubika umutengo ukulingana ifyo uwalaile icilayo ali nokulipila.⁹Nga cakutula umo alimukufwaya ukupela ilambo lya nama kuli Yahweh, na Yahweh nga asumuminisha ico, lyena ninshi iyo nama yaba iyamushilo.¹⁰Uyo muntu tafwile ukukabusha nangu ukupeelelamo inama imbi awe, iisuma ne iibi nangu ibi ne isuma. Nga cakutula acinja inama naimbi, lyena ninshi iyo iyacinjishiwa neyo bacinjishe shonse shaba ishamushilo.¹¹Nangula, nga umuntu alaya ukupela Yahweh icintu icakowela, ico cingakana ukusuminishiwa kuli Yahweh, lyena uyo umuntu afwile atwala iyo nama kuli shimapepo.¹²Shimapepo euli nokupima ukumona nga isuma nangu ibi, umutengo onse shimapepo engabika panama iyo, uyo emutengo ingashitilwamo.¹³Nga cakuti umwine alefwaya ukuilubula. Iyi nama, ena ali nokulundapo shisano pamutengo ali nokulubwilamo.¹⁴Nga umuntu apeela ing'anda yakwe kuli Yahweh mukuba uya mushilo, lyena shimapepo ali nokumona nga cakuti isuma nangu ubi. Ifyofine shimapepo alebika umutengo, ifyo fine efyo cibe.¹⁵Nomba ngacakuti umwine wa ng'anda afwaya ukuti abule ing'anda yakwe, ali nokulunda pa cisano pacendo ali nokulubwilapo ing'anda, lyena kuti yaba yakwe.¹⁶Nga muntu umo apelako iciputulwa campanga yakwe, iyo mpanga ili nokumonwa umutengo elyo nembuto shingabyalwamo- emukuti indalama amashekele amakumi yasano isha Silva pali Homeri.¹⁷Ngacakuti apela ibala mumwaka wakusefya, umutengo waili ibala uli nokuba ifyo fine.¹⁸Nomba ngacakuti apela ibala

panuma yamwaka wakusefya. Lyena shimapepo ali nokupingula umutengo ukulingana nemyaka yashalako mpaka umwaka wakusefya ukafike, kabili ali nokucefya umutengo.¹⁹ Lelo umuntu uwapeela ibala nga alefwaya ukulibwisha, lyena ali nokulundapo fisano pamutengo uwabikilwe, kabili nokuba ilyakwe.²⁰ Nga cakuti uwashitisha ilibala talilubwile, nangu ashitisha ilyo ibala kumuntu umbi, ninshi capwa talyakabweshiwe.²¹ Icingile, ilyo ibala, ukulilekelako mumwaka uwakusefya, cikaba icabupe icamushilo kuli Yahweh, nga ibala ilyapwililika ilya pelwa kuli Yahweh likaba lyakwa shimapepo.²² Ngacakuti umuntu apeela ibala ilyo ashitile nomba ilishili libala lya mumpanga yalupwa,²³ shimapepo ali nokubika umutengo waili bala ukufika namumwaka wakusefya, noyo muntu ali nokupela isho indalama mu bushiku bwine bwamushilo ngo bupe kuli Yahweh.²⁴ Mumwaka wine uwakusefya, ibala lili nokubwekela kumuntu ukufuma kuli ulya uwashitile, kumwine wampanga.²⁵ Imitengo yonse ilingile ukubange mitengo yamashekele yamuncende ya mushilo. Amagera amakumi yabili mukuba ishekele limo.²⁶ Takuli nangu umo uwakupeela ibeli ilya nama muli mwebo, pantu amabeli yena yakwa Yahweh;²⁷ nangula fingaba ni ng'ombe nangu impanga, fyena fyakwa Yahweh. Nga cakuti ninama iyakowela, lyena umwine ali nokuishita mumutengo ulingile, nokulundapo indalama imo muli cila shisano nga cakuti inama iyo taibweseshiwe, lyena ili nokushitishiwa pamutengo uwabikwa.²⁸ Takuli icintu nangu cimo pafyo umuntu akwata nangu ico apeela kuli Yahweh, pali fyonse akwata, cibe muntu nangu ninama, nangu impanga ya lupwa lyakwe, iyashitilwe nokubwisha. Icintu conse icapeelwa kuli Yahweh cili ica mushilo.²⁹ Takuli umuntu nangu umo uwapeelwa mukonaulwa, uyo muntu ena wakuipayafye.³⁰ Icapekumi conse ica mumpanga, cibe nimbuto shamu mushili nangu fisabo fyaku fimuti, fyonse fyakwa Yahweh kabili fyamushilo kuli Yahweh.³¹ Ngacakuti umuntu abwisha icapekumi ena ali nokulundapo fisano pamutengo uwasuminishawa.³² Kabili icapekumi conse pa mukuni wa ng'ombe nangu impanga, conse icapita mwisamba lyankoto yamucemi, naconse icalenga ikumi cakwa Yahweh.³³ Kacema tali nakulekanya ifitekwa ifisuma fyeka nangu ifibi nangu ukucinjanya naimo iibi naimbi. Nga cakuti caba ifyo, lelo fyonse fibili ifyacingishiwe fyaba ifyamushilo. Taili nakubweshiwa."³⁴ Ifi fyonse emafunde ayo Yahweh apeele Mose pa lupili lwa pakuti ebe abantu bamu Israele.

Ruth

Chapter 1

¹Nomba cali ni munshiku isho abapingushi baletungulula elyo kwa ponene icipowe mu calo, kabili umuntu umo afumine ku Betelemu mu Yuda aile mukwikala ngo mweni mu calo ca Moabu no mukashi wakwe elyo nabana abaume babili.
²Kabili ishina lya uyo muntu ali ni Emeleke, ne shina lya mukashi wakwe ali ni Naomi. Na mashina yabana bakwe abaume babili yali ni Maloone na Kilyone, uwa bena Afrata uwa ku Betelemu mu Yuda. Basukile bafika mua calo ca Moabu kabili mulya emo baikele.³ Mukupita kwa nshita Elimeleke, umulume wakwa Naomi, aishile afwa, kabili aishile shalafye nabana bakwe abaume babili.⁴ Nabo baupile abanakashi abena Moabu; ishina lya uyu umbi ni Olipa, neshina lya mwanakashi umbi ni Rut. Baikele mulya panuma ya myaka ikumi limo.⁵ Mukupita kwa nshita bonse babili Malone na Kilyane baishile fwa, no mwanakashi aishile shalafye ukwabula abana kabili ukwabula umulume.⁶ Elyo baimine na banafyala no kubwelele ku calo ca Moabu pantu balyumfwele ukutula Yahweh alimukwafwilisha abantu aba mu calo ca Moabu mu ku bapela ifyakulya.⁷ Eico ashile incende umo baleikala nabanafyala bakwe babili, efyo baile na mu musebo uwaya ku calo ca ba Yuda.⁸ Elyo Naomi alandile kuli banafyala bakwe bonse babili ati, "kabiyezi bwekelenimo, cila umo, aye kung'anda yakwa nyinabo. Leken i Yahweh abe no luse kuli mwebo, apo namulanga icikuku ne nkumbu ku balume benu abafwa elyo na kuli nebo wine.⁹ Leken i Yahweh amilenge ukusanga ukutusha, cila umo mung'anda ya mulume wakwe umbi." elyo no kutomonana abene, nabo basanswile amashiwi yabo no kulila.¹⁰ Kabili balandile kuli ena, "Awe! Ifwe tulebwela na mwebo ku bantu benu."¹¹ Lelo Naomi atile, "bwelelenimo, bana bandi! cinshi ico twalaila na mwebo? Bushe ncili nikwata abana munda abakumipa, pakuti babe abalume benu?"¹² Bwelelenimo, mwe bana bandi abanakashi, kabiyezi munshila yenu mweka, pantu nomba ninkula uwakukwata umulume. Nga cakuti nalanda ati, 'ndi nesubilo ilya kuupwa mubushiku,' no kukwata abana abaume,¹³ bushe kuti mwakwanisha ukulolela mpakafye bakuula? bushe ebo mwingasala ukuba abalume benu? Awe, mwe bana bandi! apo Yahweh afumisha ukuboko pali nebo nga natontokanya pali mwebo cilambipila sana."¹⁴ Awe abana abanakashi baimishe amashiwi no kwamba ukulila nakabili. Elyo Olipa afyempele nafyala, lelo Rut akonene fye kuli ena.¹⁵ Naomi alandile, "kutikeni, cufi mu nobe nabwelelamo ku bantu bakwe na kuli tulesa twabo. Bwelelamo na cufi munobe."¹⁶ Nomba Rut alandile, "mwipatikisha ukumusha, o kubwelelamo ukuti ndeke ukumukonka, pantu uko muleya eko; na nebo nakulaya, uko mwikala, eko nanebo ndeikala; abantu benu baleba abantu bandi, na Lesa wenu aleba Lesa wandi."¹⁷ Uko mukafwila, eko nanebo nkafwila, uko kwine eko nanebo nkashikwa. Yahweh nancite ifyo alefwaya, o kucishapo, takuli cimbi ica kutulekanya nemwe kanofye imfwa yeka."¹⁸ Ilyo Naomi amwene ukuti Rut nakosafye pakuya naena, alekele ukupashanya naena.¹⁹ Kabili baile bonse mpakafye bafika na mu Betelemu. Ifi efyacitike ilyo bafikile mu Betelemu, ilyo bafikile mu musumba mwalikabile nase. Nabanakashi baleipusha ati, bushe uyu e Naomi?"²⁰ Nomba alandile kuli bena, "mwilanjita ati Naomi. mulenjita ati Mara pantu uwa maka yonse nanenga ubulanda sana."²¹ Nebo nalikwete fyonse ilyonafumine pano, nomba Yahweh anenga ukubwela uwabula akantu. Eico kanshi ninshi mwalanjitila Naomi, apo Yahweh ewansebanya kabili uwamaka yonse andetela ububi pali nebo?"²² Efyo Naomi abwelele na Rut umwina Moabu, nafyala ali naena pakubwelele ku calo ca ku Moabu. Kabili baishile fika ku Betelemu mu nshita yakusepa Barley.

Chapter 2

¹Nomba Naomi ali no wa mulupwa lwa mu mulume wakwe, uwakwatishe icuma uwa mu mupwa lwa kwa Elimeleke, neshina lyakwe lyali ni Boasi. ²Ruti, umwanakashi uwa mu lupwa lwa kwa Moabu. no kulanda kuli Naomi ati, "nomba lekeni ndeya nokutolelesha utwashelemo mwibala utumitwe twa ngano. lekeni nkoke umuntu uyo uwinga nenga ukusekelela mu menso yakwe." nomba Naomi alandile kuli ena, "kabiye, wemwana wandi umwanakashi." ³Ruti alile nokulatelelesha utwaleshala mwibala panuma abalesombola bapwamo. nomba califyhe mupepi nokwingila mwi bala lya kwa Boasi, uwa mu lupwa lwakwa Elimeleke. ⁴Pali ico, Boasi alishile ukufuma ku Betelemu no kulanda ku balesepa, "lekeni Yahweh abe namwebo." nabo bamwaswike ena ati, "lekeni Yahweh amipaale." ⁵Elyo Boasi alandile ku mubomfi uwa lemwenenena abalesombola, "ngo yu mwanakashi wakwa nani?" ⁶umubomfi uwa lemwenenena abalesombola alyaswike no kulanda ati, uyu mwana umwanakashi umwina Moabu uwaishile pamo na Naomi ukufuma mu calo ca bena Moabu. ⁷Kabili umukashana alandile kuli nebo, 'lekeni ndetolelesha imitwe no kukolonganika iyo abalesepa baleshamo.' eico eshile kuno nokukonkanyapo ukutola ukutula ulucelo ukufika neli, musuminisheniko ukuti atusheko panono mu ng'anda. ⁸Panuma Boasi alandile kuli Ruti, "umfwa kuli nebo, wemwana wandi umwanakashi? wilaya mukutolelesha mwi bala limbi; wifuma mwi bala lyandi. cilingile, wikale kuno no kubomba pamo na babomfi bandi abanakashi. ⁹ulelosa amenso yobe mwi bala umo balesepa kabili ulebakonka. nalaeba abalumendo ukuti tabali no kukwikatamo? nangu cakuti baumfwa icilaka, uleya ku cipe no kunwamo ayo abalumendo bacitapa." ¹⁰Awe nao paku lolesha kuli Boasi alishibete no kushinta impumi yakwe panshi. umwanakashi alandile kuli ena, "cinshi ico nebo nasangila ukushuka mu menso yobe pantu weba wandolekeshapo pali nebo, ngo mwani?" ¹¹Boasi nao amwaswike ati, "cali ishibikwa kuli nebo, fyonse ifyacitike pakufwisha umulume obe. walisha ba wiso, na banoko, ne calo umo wafyalilwe waishile noku konka nokofyala nokwisa ku bantu abo tawaishibe. ¹²Yahweh alekulambula ifisuma wacita. ulepokelela ifya bupe ifyapwililika ukufuma kuli Yahweh, Lesa wa bena Isreali, panshi yamapindo apo waisanga nge mbutushi." ¹³Elyo nao ayaswike, "lekeni nsange ukushuka mu menso yenu, mwe shikulu, pantu mwanenga ukutusha, kabili mwalandile ishiwi ilisuma kuli nebo, nangu cinga ukuti nshili mwanakashi uwa pababomfi benu." ¹⁴Kabili pa nshita ya kulya Boasi ayebele Ruti, "palama kuno, no kulyapo imikate shimo, no kutobela umukate umwangashi uukali." aikele kumbali yabasomboshi, kabili bamupeleko barle wakusalula. nao alilile pakafye aikuta kwa shalafye nomba ukutushako. ¹⁵Ilyo aimine ku kuyatolelesha, Boasi ayebele abalumendo, ati, "lekeni nomba aletoola ne mitwe ya barle, nomba tekvesha ukumucusha. ¹⁶Kabili mulemusobwelamo imo muleisha pakuti ena aletoola elyo kabili tekvesha ukulamwebaula." ¹⁷Kabili akonkenyepo ukulatoolelesha mpakafye ukufika ne cungulo. Elyo atuntile ifyo atolele nafyo fyalifulile, cikanga fikumane itepe limo. ¹⁸Elyo afisendele no kuya nafyo ku musumba. Kabili no kulanga nafyala ifyo atoleleshe. Elyo Ruti afumisha ifyakulya ifyo ashilepo ilyo aikwite no ku mupeela. ¹⁹Banafyala balandile kuli ena, "bushe nikwisa utoleleshe lelo? bushe nikwisa waciya mukubomba? lekeni umwaume uwacikumona abe uwapalwa." Elyo Ruti alandile ku nafyala palwa mwaume uwakwata ibala uko aile bombela. alandile ati, "Ishina lya mwaume umwine we bala uko nailebombela ni Boasi." ²⁰Naomi alandile kuli mupongoshi ati, lekeni abe uwapalwa kuli Yahweh, uushaleka ukuba no luse ku bamweo naba fwa." Naomi alandile kuli ena, "uyo muntu ni lupwa lwesu, kabili ni kalubula wesu." ²¹Na Ruti umwanakashi umwina Moabu, "atile, acinjeba ukuti, 'umfwile wapalamina ku balumendompakafye apo bakapwishisha ukusombola.'" ²²Naomi nao alandile kuli Ruti ati, we mayo fyala, "cilifye icisuma, we mwana wandi umwanakashi, nga cakutula uleya nababomfi abanakashi, pakweba ati nga waya mwi bala tabakusanshile." ²³Awe aleba mupepi na babomfi abanakashi abakwa Boasi mpakafye no kupwisha ukusombola barle. Aleikalafye na nafyala.

Chapter 3

¹Naomi, nyinafyala alandile kuli ena ati, "We mwana wandi umwanakashi, bushe tekuti nkufwaile incende yobe ukwa kutushisha, pakwebati cikuwamine? ²Nomba Boasi, umwine wabakashana abo alebomba nabo, bushe telupwa lwesu? Mona, ena ali nokwela apakupulila barle buno bushiku apakupulila panshi. ³Eico, isambe we mwine, isula we mwine, fwala ne nsalu yobe iisuma, no kutelemukila ku cipulilo panshi. Nomba wileka wemwine wishibikwe ku muntu mpakafye upwishe ukulya no kunwa. ⁴Nomba ilyo alesendama, elyo wishibe uko alesendama pakweba ati uleya kuli ena, elyo umufubukile ku molu yakwe, no kulala palya pene. Elyo ali no kukweba ifyakucita." ⁵Ruti alandile kuli Naomi ati, "Nebondinokucita consefye ico mwangeba ukucita." ⁶Elyo atelemukile kucipulilo, no kuyacita consefye ico nafyala amulangile. ⁷Ilyo Boasi alelya no kunwa no mutima wakwe wali sansamwike, elyo aile ku kulala kumpela ya mpili wa ngano. elyo Ruti aile fye panono panono, amufimbula ku molu, o kulala alala. ⁸Nomba caishileba pakati ka bushiku uyo muntu atampile ukututuma. Cilyafye aisa pilibuka, aisamona umwanakashi nalala kuntambalilo! ⁹Elyo aiasa landa ati, "Niwebo nani? nao aasuka ati, "Ninebo Ruti kanakashi umubomfi wenu. Fimbeni insalu yenu pali kanakashi umubomfi wenu, pantu imwebo kalubula." ¹⁰Elyo Boasi alanda ati, "We mwana wandi umwanakashi, leka Yahwehakupaale. Webu walanga uluse lobe ulwakushalikisha ukucila ulwapakutampa, pantu tawile kubalumendo, kubapiina nangula kubakankala. ¹¹Nomba, we mwana wandi umwanakashi, witina! Nebo ndino ku kucitila fyonse ifyo ulelanda, pantu bandi balishiba ukuti webu uli mwanakashi umusuma sana." ¹²Kwena cena caine icakweba ati Ninebo kalabula, nomba eko ali umbi kalubula lupwa lobe ukucila pali Nebo. ¹³Ikala pane pene buno bushiku, kabili ulucelo, nga cakuti asumina ukukulubula, ninshi kuti cawama, leka ena abombe umulimo wa kukulubula. Lelo nga cakutula akana ukukulubula,

ninshi ni nebo ndinokukulubula, napali Yahweh. Sendama mpaka fye buce."¹⁴Elyo alisendeme kuntambalilo mpakafye bwaca. Nomba alimine ilyo tekuti umuntu nangula umo tekuti amwishibe. Pantu Boasi nomba alandile ati, "Wileka beshibe icakuti kuno ukwakupulila kwa cisa umwanakashi." ¹⁵Elyo Baosi alanda ati, "Leka kuno insalu yobe nokuifungulula, "ilyo acitile ifi, Boasi alipiminepo ifipimo fya barle ifyali mutanda nokumutwika. Elyo nao aile mu musumba." ¹⁶Ilyo Ruti aishile kuli nafyala, alandile ati, "Bushe ngefintu fili shani, we mwana wandi umwanakashi?" Elyo Ruti nao epa kumweba fyonse ifyo ulya muntu amucitiile. ¹⁷Elyo Ruti alundapo nokweba ati, " Ifi fipiimo fya barle mutanda eflyo acimpela, pantu acilanda ati, "Ekuti wiya nangula cimo kuli nokofyala." ¹⁸Elyo Naomi alanda ati, "Ikala pano pene, we mwana wandi umwanakashi, mpakafye uyu muntu talingile ukutusha mpakafye asukwe apwishe ifi fintu ilelo line."

Chapter 4

¹Nomba Boasi alipilwike aya ku mwinshi o kuya ikala kulya kwine. Bwangu bwangu, ndubulwila uwalandile Boasi nao aisa alifye mupepi alepita aleya. Boasi alandile kuli ena ati, "We munandi, isa soikale apa." Nao umuntu alishile aikala. ²Elyo Boasi abulile abakulu ikumi aba mu musumba no kubeba ati, "Ikaleni apa." Elyo nabo baikala. ³Elyo Boasi aeba ndubulwila uwali mupepi ati, "Naomi, uwabwelele ukufuma ku calo ca bena Moabu, aleshitisha ibala ilyakwa munyinefwe Elimeleki. ⁴Nanebo ntontonkanye ukukwebako no kulanda kuli webo ati, "Ushite ili bala pa menso ya aba bonse abekele pano, kabili pa menso yabakulu aya bantu bandi.' Nga cakuti ulefwaya ukulibula, kuti walilubula, omba nga cakuti taulefwaya ukulilubula, kuti wangeba, pakweba ati naishiba, pantu tapali nangu umo uwingalilubula kanofye webo wine, ⁵Elyo Boasi alanda ati, "pa bushiku ubo uli no kushita ibala ukufuma mu maboko yakwa Naomi, ufwile wabula na Ruti umwanakashi umwina Moabu, mukamfwilwa uwa muntu uwafwa, pakuti ishina ilya muntu uwafwa ga cakuti waba impyani yakwe." ⁶Elyo ndubulwila alanda ati, "Nebo nshile lilubula pantu limbi kuti naonaulafye ica bupyani bwandi. Kanshi webo wine nakupa insambu shakulubula webo wine, pantu nebo nafilwa ukulilubula." ⁷Nomba ulu elwali elutambi lwakale munshita yabena Isreali pa kushininkisha ukuti umuntu nashitapo fimo nangu naba kabushanyapo ifintu. Umuntu alefula insapato no kupeela ku munankwe; uyu ewaleba emusango uutubaleshininkishishamo pa menso yaba kambone mu Isreali. ⁸Ilyo ndubulwila alandile ifi kuli Boasi ati, "Shita we mwine," Alifulile insapato shakwe. ⁹Elyo Boasi alandile kubakulu na ku bantu bonse ati, "Ilelo mwebho muli bakambone bandi ukuti Nebo nashita fyonse ifyali fyakwa Elimeleki na fyonse ifyali fyakwa Kilyoni nefyali fyakwa Moloni fyafuma mu maboko yakwa Naomi. ¹⁰Na Ruti wine umwanakashi umwina Moabu, muka Maloni, nao wine nimushita ukuti abe umukashi wandi, pakwebati ishina lya muntu uwafwa likabelelele pakumupyana, pakweba ati ishina talilobebele kuli ba munyina napa mwinshi wacifulo cakwe. Ilelo mwebho muli ba kambone!" ¹¹Elyo abantu bonse abali pa mwinshi pamo na bakulu balanda ati, "Twaba bakambone, kanshi lekeni Yahweh acite uyu mwanakashi uwaisa mung'anda yobe kwati ni Rakelo kabili nga Leya, abababili aba kulile ing'anda yakwa Isreali; kabili leka ube uwashuka mu Efrata no kwishibikwa mu Betelemu. ¹²Kabili leka ing'anda yobe ibe kwati ni ng'anda yakwa pelese, uyo Tama afyele kuli Yuda, ukupitila mu bufyashi ubo Yahweh ali nokukupeela muli uyu mukashana." ¹³Elyo Boasi abulile Ruti, kabili Ruti aishileba umukashi wakwe. Alilele nankwe, kabili Yahweh alimulengele ukwimita, kabili alifyele umwana umwana umwaume. ¹⁴Abanakashi batampile ukulanda kuli Naomi ati, "Leka Yahweh akupale, ushikushile ilelo ukwabula kalubulula, uyu mwana. Leka ishina lyakwe lilumbukwe mu Isreali. ¹⁵Leka ale kunshako ku mutima kabili akulakusunga mubukote bobbe, pantu nokofyala, alikutemwa, umusuma kuli webo ukucila abana abaume cine lubali, ewakufyalila uyu mwana. ¹⁶Naomi epakubula umwana, amulalika pacifuba cakwe, kabili no kumulela ewalamulela. ¹⁷Abanakashi abena mupalamano bali mupele ishina, balanda ati, "Naomi nafyala umwana umwaume." Elyo bamwinike ishina lya Obedi. Ewaishileba wishi wakwa Yese, uwaishileba wishi wakwa Davidi. ¹⁸Nomba ifi eflyo ulupwa lwakwa Pelese: Pelese ewaishileba ewishi wakwa Hesroni, ¹⁹Hesroni aishileba ewishi wakwa Ramu ewaishileba ewishi wakwa ²⁰Aminadabu, Aminadabu ewaishileba ewishi wakwa Nashoni, Nashoni ewaishileba ewishi wakwa Salumoni, ²¹Salumoni ewaishileba ewishi wakwa Boasi, Boasi ewaishileba ewishi wakwa Obedi. ²²Obedi ewaishileba ewishi wakwa Yese, na Yese aishileba ewishi wakwa Davidi.

2 Chronicles

Chapter 1

¹Solomoni umwana umwaume wakwa Davidi uwalekonka amafunde, Yahweh Lesa wakwe ali naena no kumupanga ukuba uwa maka. ²Solomoni alandile ku bena Isreali bonse, kuba kalamba babashilika kuba makana naku myanda, nakuba pingushi, naku bana bamfumu abaume bonse abamu Isreali, na mabeli yamu mayanda yaba fyashi. ³Nakabili Solomoni ne bumba lyakwe lyonse baile pamo naena kuncende ya pamuulu iyali pa Gibeoni, apo apali itenti ilya ku longaninamo ilyakwa Lesa, ilyo Mose umubomfi wakwa Yahweh, apangile mu matololo. ⁴Nakabili Davidi aletele imbokoshi ya mafunde ukufuma ku Kiriati Jearimu nokutwala ku ncende ali nacipekanishisha, eko ali natanikila imbokoshi ya mafunde mu Yerusalemu. ⁵Mukukonkanyapo, icipailo camukuba capangilwe na Besalele umwana wakwa Uri umwana wakwa Huri eko bali elyo icinyumba nyumba cakwa Yahweh tacilabako; Solomoni ne bumba lyakwe baile ku mbokoshi ya mafunde. ⁶Solomoni aile ku cipailo camukuba ku cinso cakwa Yahweh, cali mwitenti lya kukumaninamo,

Chapter 2

no kupela ikana limo fyakoca ifyabupe kuli cena.⁷ Lesa aliisa amoneka kuli Solomoni bulya bwine ubushiku no kulanda kuli ena, "ukumwipusha! Bushe bushe cinshi ninga kupela?"⁸ Solomoni alandile kuli Lesa, "Namulanga icikalamba icipangano ica cine kuli Davidi umufyashi wandi, no kupanga nebo ukuba imfumu mu cifulo cakwe.⁹ Nomba, Yahweh Lesa, lekeni ubulayo bwa ku mufyashi wandi Davidi bufikilishe, pantu na mumpanga imfumu ya bantu imintapandwa ngo lukungu lwa mu calo.¹⁰ Nomba mpeni amano no kwishiba, pakuti ninga tungulula aba bantu, nga nani uwingapingula abantu benu, abali abafilisha mu mpendwa?"¹¹ Lesa alandile kuli Solomoni, "pamulandu waifi efili mu mutima obe, na pamulandu tawipwishe pafyabunonshi, ubukankala, ubucindami, nangula pamabumi ya bantu bakupata, nangula ubumi bwa nshiku ishingwe mwine, nomba wipwishe amano no bwishibilo pali we mwine, pakutila wingateka bwino abantu bandi, abo nakupangilapo ukube mfumu, nakabili ifi efyondi no kucita.¹² Nomba nakakupela amano no bwishibilo, nakakupela nakabili ubukankala, no bucindami, ubushalakwatapo imfumu taulabapo, tapali panuma ya webo ukakwata."¹³ Elyo Solomoni aishile ku Yerusalemu ukufuma pancende ya pamuulu iyali pa Gibeoni, ukufuma pacende ye tenti wakumaninamo; alitungulwile Isreali.¹⁴ Solomoni akolonganike amakeleta na bakabalwe, akwete 1,400 amaceleta na ikumi na yabili bakabalwe ifyo atekele mu musumba na celeta, no kubikapo no mwine, imfumu ya mu Yerusalemu.¹⁵ Imfumu yapaangile silfer na golide nge fyaseka mu Yerusalemu nga mabwe nakabili apangile imbao sha keda ngefyaseka kwati fimuti fyami kunyu ayaba mumbali ya mpili.¹⁶ Bakabalwe ebo Solomoni alekwata balefumina ku Egypti na ku Kue, naba shibukwebo bakwe baleshita ukufuma ku Kue pamutengo.¹⁷ Kabili baleleta amaceleta yalefuma ku Egypti yaleshitwa pa ndalama sha silfere imyanda mutanda umo na makumi yasano, na bakabalwe pa ndalama 150. Elyo nabo balefishitisha ku mfumu shaku Hiti naku Arameani.

Chapter 2

¹Nomba Solomoni akonkomehse ukukula kwa mayanda iye hina lyakwa Yahweh no kukula icipango cabubufu bwakwe.
²Solomoni apele incito ku baume impendwa ukufika amakana amakumi cine lubali abakusenda ifipe, na bantu amakana cine konse konse abakuputula amabwe mu mpili, na bantu abali 3,600 abakutungulula.³ Solomoni atumine amashiwi kuli Hiram, imfumu yaku Tyre, ayalelanda ati, "Ngefyo wacitile kuli Davidi umufyashi wandi, walemitumina ifimuti fya cedar uku kulilako ng'anda yakwikalamo. Cita cimo cine a kuli ine."⁴ Mona, Nebo ndipakukula ng'anda iye shina iya kwa Yahweh Lesa wandi, ukupela ukuba iyakwe, ukula oca ifya cena fisuma ifyanunkila kuli ena, no mukate wacila nshita, no koca ifyabupe fyalucelo ne cungulo, pa bushiku bwe sabata na pakutendeka kwa mwenshi, napanshita ya mitebeto aya kwa Yahweh Lesa wesu. Ifi fiamuyayaya, ku bena Isreali.⁵ Ing'anda iyo ndekula ikaba iykulu, Lesa wesu mukulu ukucila tu lesa tumbi tonse.⁶ Kabili nani wingaba namaka yakukulila Lesa ing'anda, epo umuulu onse ne myulu ine tekuti imukumane? Nga nebo ninebo nani uwakumukulila ing'anda, kanofye iyakocelamo umwa kocela ifya malambo kuli ena?⁷ Ntumineniko umuntu uwasambilila ukubomba nefya golide, silfere, umukuba, ifyela, ne fyaka, ifyakashikisha ce, na masako ya blulu, umuntu uwaishibisha ukufonkola imbao ukubika amandeko ayapusana pusana. Akaba na baume na bambi abaishiba abonkwete mu Yudea na mu Yerusalemu, abo umufyashi wandi Davidi akwete.⁸ Kabili ntuminenako ifimuti ifili nga keda, kaipies, miayumi ukufuma ku Lebanoni, pantu ningishiba ukuti abantu bobbe balishiba bwino ifya ku tema imbao mu Lebanoni. Mona, abancito bandi bakaba na bancito bobbe.⁹ Pakupekanya imbao ishingwe, isha ng'anda iyo ndi pakukula ikaba iyikulu kabili iysuma.¹⁰ Mona, nkapela ku bancito bobbe. ku bantu abakatema imbao; indalama amakana amakumi yabili ya ngano, amakana yabili aya barle, na makana yabili aya fimbaketi fya mwangashi, elyo na makana yabili aya fimbaketi fya mafuta."¹¹ Elyo Hiram, imfumu yaku Taier, ya aswike mukulemba, ifyo atumine kuli Solomoni: "Pamulandu Yahweh alitemwa abantu bakwe, akupangile webo ukuba imfumu yabo."¹² Mukulundapo, Hiram alandile, "Acindikwe Yahweh, Lesa wa bena Isreali, uwapanga umulu ne calo, uwapele kuli Davidi umwana uwa mano ubufumu, uwacenjela elyo uwiluka, uukakula ing'anda yakwa Yahweh ne cipango cakwe."¹³ Nomba nintuma umuntu uwacenjela, Hiram-Abi, uwakwata ukwiluka.¹⁴ Uyu mwana umwaume umwana wakwa namayo umwana wakwa Dani. Umufyashi wakwe umwaume uwa fumine ku Tyre. Uwaishiba ukubombba na golide, silfere umukuba, ifyela, amabwe, na ku mbao, na mufyakashikila, buulu, na masako ayakashikace, ne nsalu ishisuma. Aliba uwacenjela mukubomba mukubasa ifilembo na mukupanga imsango iyapusana pusana. Leken iincende ipangwe iyakwe pababomfi abacenjela abobe, nabo abakwa shikulu, Davidi, wiso.¹⁵ Nomba palico, ingano na barle, amafuta no mwangashi, uyo shikulu alandile, mulekeni ena atume ififintu ku babomfi bakwe. Tuli no kutema ifimuti ukufuma mu Lebanoni, ifingi ngefyo ulefwaya.¹⁶ Tuli no kufisenda ukubomfya amashile ulwa mu mana ukufika ku Jappa, elyo mukasenda ukuninikila mu Yerusalemu."¹⁷ Solomoni apendele bonse bamwisa abali mu ncende ya Isreali, ukukonka inshila yakwa Davidi, wishi, alebapendelamo. Basangilwe ukuti bali impendwa iyali 153,600.¹⁸ Eico asontele abantu amakana amakumi cinelubali abakusenda ifipe, na makana amakumi cine konse konse ukuba abakuputula amabwe mu mpili, na bali 3,600 intungulushi shaku bantungulula pancito.

Chapter 3

¹Elyo Solomoni atampile ukukula ing'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu palupili lwa Moriah, epo Yahweh amonekele kuli wishi Davidi. Apekenye incende iyo Davidi ali na pekanya, apali apakupumina ingano apa kwa Ornani umwana Yebusaidi.² Atampile ukukula mu bushiku bwabubili mu mwenshi wa bubili, mu mwaka walenga cine panuma yakupyana.³ Nomba ubu ebushiku bwakuteka iciputa eco Solomoni apangile ica ng'anda yakwa Lesa. Ukubomfya icipimo

balebomfya kale mu macubiti, ubutali bwa mikono bwali mutanda, na mubwipi ama cubiti amakumi yabili.⁴Ubutali bwa muputule wapantanshi ya ng'anda yali imkono amakumi yabili, kabili wabelele mu bwipi bwa cikulwa. Ubutali bwaciko bwalepele ama cubiti amakumi yabili, nakabili Solomoni abikile golide iyisuma mukati.⁵Kabili akupile ne fibumba ne mbao sha mu kupris, elyo abikileko na golide umusuma , elyo alengelepo no tumuti twa tuncindu ne minyololo.⁶Ayemfeshe ing'anda na mabwe; ayacindama, na golide yafumine ku Parvaimu.⁷Kabili abaikileko golide kunsonta, ku fisulo, kufibumba, na kufibi na golide; abashilepo cherubimu pa fibumba fyaiko.⁸Akulile umuputule uwashilisha ubutali bwaiko bwakonkele ubwipi bwa ing'anda, ama cubiti amakumi yabili, na mubwipi namo mwine mwalepele amacubiti amakumi yabili, Abikileko na golide umusuma, ayali kumpendwa yamatalanti imyanda mutanda.⁹Nokufina kwamisomali kwali amakumi yasano amashekele ya golide. Kabili kumiputule yapa muulu abikilepo na golide.¹⁰Apangile ifipasho fibili ifya cherubi ifya ku muputule washilisha; bakabasa babikileko na golide.¹¹Na mipindo yaba cherubi yalepele yonse pamo ama cubiti amakumi yabili; ipindo limo ilya cherubi umo lyalepele ama cubiti yane ubutali, ukufika ku cibumba ca muputule nalimbi ipindo ifyo fine ama cubiti yane, ukufika kwipindo lya cherubi umbi.¹²Nepindo lyakwa cherubi umbi lyali cimo cine ama cubiti yane, ukufika kucibumba ca muputule; ne pindo limbi ilyakwe lyali cimo cine amacubiti yane, ukwikata kwipindo lyakwa cherubi wakubalilapo.¹³Amapindo yaba cherubi ukufungulula yakwete ne mpendwa ya macubiti amakumi yabili. Amacherubi yaiminine ku makasa yaiko, nefinso fyaiko nafilola ukulolenkana ku cikulwa icikalamba.¹⁴Kabili apangile icisalu ica buulu icakucingililako, ne cakashikila, nefyakashikace ifya masako ne nsalu iisuma, kabili apikwililepo ba cherubi pacisalu.¹⁵Solomoni nakambi apangile ifikatisho fibili, cila cimo calepele amacubiti amakumi yatatu nayasano, ifya kuntanshi ya ng'anda; no mutwe uwa pamuulu waciko walepele amacubiti yasano.¹⁶Apangile iminyololo iya fikatikdho no kuibika pamuulu wafiko; nakambi apangile umwanda umo uwama pomegranati no kuyasuntinkanya ku minyololo.¹⁷Aimike ifikatililo kuntanshi ye tempele, cimo ku kuboko kwa kulyo, na cimbi ku kuboko kwa kuso; icikatililo cakukulyo acinike neshina lya Jakini, ne cikatililo caku kuso acinike neshina lya Boazi.

Chapter 4

¹Elyo nomba apangile icipailo icamukuba; nobutali bwaciko calepele amacubiti amakumi yabili, na mubwipi bwaiko calepele amacubiti amakumi yabili. Nokulepa kwaciko casamswike amacubiti ikumi limo.²Nakabili apangile icishiba icaengwa, icali nama cubiti ikumi ukufuma kumilomo yalubali ukufika ku milomo ya cimbi. Ukusansuka kwaciko amacubiti ya sano, ne cishiba cakwete amacubiti amakumi yatatu ukushinguluka.³Panshi yamilomo yacishiba kwa shingulwike amakapu, ikumi cila cubiti, nokuposa icipimfya pamo necishiba elyo ne cishiba cine caleposa.⁴Icibeseni icikulu icitwa, "icishiba" baimike ing'ombeikumi na shibili, shitatu shaloleshe ku kapinda ka kukuso, nashimbi shitatu shaloleshe ku kapinda ka kukulyo, elyo na shimbi shitatu shaloleshe ku kabanga, "Icishiba" cabikilwe pamuulu wafiko, nefyanuma fyafiko fyaloleshe mukati.⁵"Icishiba" no mutika waciko wali ngo lupi, mukoshi wakapu, kwati liluba lyabalula. "Icishiba" cakwete amata ikana limo aya menshi.⁶Kabili apangile amabeseni ikumi aya ku washishamo ifintu; kabili abikile fisano ku kapinda ka kukulyo, nafimbi fisano ku kapinda ka kukuso; ne fipe ifyalebombela ukocelako amalambo ya fyabupe emo balewashisha. Amabeseni ayetwa "ifishiba" fyalebomfya bashimapepo ukuwashishamo.⁷Apangile ifyakubikapo ututoli toli ikumi ifyapangilwe mukulingana no musango uusuma; afibikile na mwitempele, ifyali fisano ku kuboko kwa kulyo, na fimbi fisano ku kuboko kwa kuso.⁸Apangile na matebulo ikumi no kuyabika mwitempele, ayali yasano kulubali lwa kulyo na yambi yasano ku kulyo. Apangile amabeseni umwanda aya golide.⁹Nakucilisha apangile ulubansa lwa bashimapepo, ne ng'anda iyi kalamba aya bupingushi ne fibi fya ng'anda ya bupingushi no ku kupa ifibi fyabo no mukuba.¹⁰Abikile nebeseni ilitwa "Icishiba" ku kabanga ke tempele, no kulosha ku kapinda ka kulyo.¹¹Huramu apangile impoto, fosholo, ne mbale shakusanshilamo. Elyo nomba Huramu apwishishe imilimo ukubomba kuli Solomoni mu ng'anda yakwa Lesa.¹²Ifishingitini ifyaimikwa fibili, ifyali kwati mabakuli yambale yabili yali nayabikwa pamuulu wafishingitini.¹³Ali napanga imyanda ine iyama pomegranate aya pali fibili ifyapikulwa bwino: Imitande ibili iyama pomegranate aya pali cila cipikulo ukufimba ku fyali kwati mabakuli ifyali nafibikwa pamuulu wafishingitini.¹⁴Nakambi apangile ifimikilo na amabeseni epo yaletekwa pamuulu wafiyaimikwa;¹⁵Cimo icishiba nabaleme bang'ombe ikumi na babili mwisamba lyaciko,¹⁶elyo impoto amafosholo, imitunkwilo ya munani wanama ne fipe fyonse ifyo Huramu-Abi apangile ifyabeka ifyamukuba ifya kwa Solomoni, ifyamu ng'anda yakwa Yahweh.¹⁷Imfumu yafyengulwilile mwilungu lya Jordoni, mu mushili webumba pakati ka Succoti na Zaretamu.¹⁸Na Solomoni apangile ifi fipe fyonse ifyafula nganshi; mu cishinka, ukufina kwa mukuba tekuti kwishibikwe.¹⁹Solomoni apangile fyonse ifyabengeshima ifyali mu ng'anda yakwa Lesa, icipailo ca golide, ne tebulo²⁰apakubika umukate wa ku cinso; Apakubika ututoli toli twaiko, ifyapangilwe fya kocelako mukuti ka muputule-ifyo fya pangilwe na golide iyi suma;²¹na maluba, ututoli toli, no tulumano, twa golide umusuma.²²Nakabili ifyakuputwilako, amabeseni, impawa, na pakocela ififukilisho fyonse fya pangilwe na golide umusuma. Pa mwinshi wa mu ng'anda, icibi ca mukati mu ncende yashilisha no mwinshi wa ng'anda, ngefyo, itempele, fya pangilwe na golide.

Chapter 5

¹ilyo Solomon apwile ukubomba incito shonse kung'anda yakwa Yahweh, Solomoni aletelemo ifintu ifyo David, wishi, efyo ali napatulapo pamulandu waifi ifintu, ukubikapofye silfere, golde, nafyonse ifyabengeshima__afikile mufyuma

fyamung'anda yakwa Lesa.²Elyo kabili Solomoni akalonganike abakalamba bamu Israeli, bonse imitwe yamikowa, nentungulushi shalupwa sha bantu abamu Israeli, mu Jerusalem, ukuleta imbokoshi yafipingano fyakwa Yahwehukufuma mumusumba wakwa David, iyi, iili ni Zioni.³ Abantu bonse aba mu Israeli balilongene kumfumu kumalila, uwali mwenshi wacine lubali.⁴ Bonse abakalamba bamu Israeli balishile, na bena Lebi nabasenda ne mbokoshi.⁵ Baletete imbokoshi, itenti lyakukumaninamo, nefyamushilo ifyabengeshima ifyali mwitenti.⁶ Bashimapepo abali mukowa wa bena Lebi baletete ififintu fyonse. Imfumu Solomoni nabonse aba mu Israeli abakolongene baishile kumbokoshi, uupela ilambo lwa ng'ombe nemikoko ifishingapendwa.⁷ Bashimapepo baletete imbokoshi yafipingano yakwa Yahweh pancende yafiko, mumuputule wamukati kang'anda, kuncende yashilishiwa pamwinshi wamapindo yaba cgrubim.⁸ Naba Chrubin nabatanika amapindo yabo pamulu wambokoshi, nayafimba imbokshi notupinda uto alinakwata.⁹ utupinda talinatulepesha icakuti icakuti impela shalemoneka ukufuma kuncende yamushilo kuntanishi yamuputule wamukati. Nomba kunse kweni takwalemoneka. Fyaba mulyamwine nainonshita.¹⁰ Mumboshi tamwali nangufimo lelo mwalifye ifipampa fyamabwe fibili ifyo Mose abikilaemo ku Horeb, elyo Yahweh apangile ifipangano nabantu bamu Israeli. Ilyo bafumine mu Egipti.¹¹ Nomba ilyo bashimapepobafumine kuncende yamushilo. Bonse bashimapepo bali abshilishiwa abaene kuli Yahweh, takwali ukuituntumba abene ukulingana namapange yabo.¹² Elyo nabena Lebiabali bakemba, bonse pamo, ukulundapo naba Asaph, Heman, Judthan, nabana babo abaume nabamuninabo, bafwele insalu ishisuma kabili bali nefilimba, nabnsango, baiminine kukabanga kumpela yacipailo. Kuli bena kwali bashimapepo 120 abalelisha amapenga.¹³ Nomba ilyo cafika bakalisha bamapenga nabakemba bonse pamo, bapanga iciunda cimo mukumfwika ica kusumbula kabili iccakatasha Yahweh, basanswile ifiunda fyabo namapenga namapenga namasese nafimbi ifyakulisha, ilyo balelumbanya Yahweh. Baalimbile, "pantu aliwama, ifipangano fyakwe fyacishinka filatwalilila umuyayaya." Kabili ing'anda yakwa Yahweh yaiswilemo nekumbi.¹⁴ Bashimapepo ukwiminina pakuti bapyunge pamulandu wacikumbi, nobukata bwakwa Yahweh bwaiswile mung'anda yakwe.

Chapter 6

¹Elyo Solomoni atile, "Yahweh alandile ukutula akulaikala mwikumbni ilyatikama, ²Lelo ninkukulila ing'anda iyasansuka, incende yobe umwakwikala umuyayaya." ³Elo imfumu yapilibwike nokupala lonse ulukuta lwakwa Israeli, cinbeninshi ulukuta lwali nalulongana ulwa kwa Israeli nalwiminina. ⁴Atile, "Yahweh, Lesa wakwa Israeli, alumbanishiwe, uwalandile kumufyashi wandi David, nao mnafikilisha ico namabako yakwe, ati, ' ⁵ukufuma ubushiku nafumishe abantu bandi ukubafumya muncende ya Egipti, nshasalile umusumba mumikowa yomse iya bena Israeli ukunkulila ing'anda, pamulandu weshina lyandi ukuba kulya. Nangula nalisalile umuntu uuli onse ukube mfumu pabantu bandi abakwa Israeli. ⁶Nomba, ninsala Jerusalem, ukuti ishina lyandi lbe mulya, kabili ninsala Davidi jukuba imfuma pabantu bandi abakwa Israeli. ⁷Nomba cali mumutima wamififyashi wandi David, ukukula ing'anda iyeshina lyakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ⁸Lelo Yahweh alandile kumufyashi wandi David, palico icili mumutima obe ukukula ing'anda iyeshina lyandi, wacita bwino, pali ici ukaba mumutima obe. ⁹Ifyotefyo, tawile ukukula ing'anda; kanofye, umwana obe uukafuma kumusana obe, akakula ing'anda yeshina lyandi. ¹⁰Yahweh afikilise amashiwi alandile, pantu ninjiminina pacifulo camufashi wandi David, ninjikala napacipuna cakwa Israeli, ngefyo Yahweh alaile. Ninkula ing'anda iyeshina lyakwa Yahweh, Lesa wakwa Israeli. ¹¹Nimbikamo nembokoshi mulyamwine, umuli ifipangano fyakwa Yahweh ifyo apangile nabantu bakwa Israeli. ¹²Solomoni aiminine kucipailo cakwa Yahweh pacinso cacintubwingi cabena Israeli, nokufungulula amaboko yakwe. ¹³Elyo apangile icibumbli icamukuba, cali mubatali imikono isano, elyo ukuya mumulu imikono itatu. Acibikile pakati kalubansa. Alimininepo nokufuma pacintu bwingi cabena Israeli, elyo kabili amishe anaboko ukulusha amaboko mumulu. ¹⁴Atile, "Yahweh, Lesa wakwa Israeli takwaba Lesa uwaba ngamwebo mumulu nangula pacalo, uusunga icipangano necitemwiko pababomfi benu umuyayaya abenda namwebo nemitima yabo yonse; ¹⁵Mwebo mwasungile umubomfi wenu David umufyashi wandi, ifyo mwamulaile icishinka, walandile nakanwa kobe elyo elyo namucifikilisha namaboko yenu, ngefyo cili lelo. ¹⁶Nomba, Yahweh, Lesa, wakwa Israeli, bakeni ifyomwalaile kumubomfi wenu David umufyashi wandi elyo mwalandile, tamwakafilwe ukkwata umwaume kucinsu candi uwakwikala pacipuna cakwa Israeli, ngacakutil uluko lobe lwaba ulwaicefya ukwendela mwifunde lyandi, ngafintu webo waendela mwifunde lyandi. ¹⁷Nanomba, Yahweh, Lesa wakwa Israeli, ishiwi lyobe libe ilyacishinka, ilyo mwalandile kumubomfi wenu David. ¹⁸Lelo mucishinka Lesa kuli aikala nomuntunse pa calo? Mona, isonde lyonse nomulu wine tekutula mukumane palibufi iying'and namikulila! ¹⁹Eico mukwai cindikeni ipepo lya mubomfi wenu nokulomba kwakwe, Yahweh Lesa wandi; umfweni kukuli nakwipapo lya mubomfi wenu uupepele kucinsu cobe. ²⁰Amenso yobe yesuke ukulungatana neli pepoakasuba nobushiku, incende walaile ukubikamo ishina lyobe. Kamukutike kwi pepo umunomfi obe apepele ukulingana neyincende. ²¹Nomba umffffwa kukulomba kwamubomfi obe nabantu bobe abena Israeli ngatwapepea ukufuma kuli ino incende. cishinka, umfweni ukufuma muncende mwikala, ukufuma mumulu, elyo ngamwa ²²Ngacakuti umuntu alufyanya umunankwe elo alafwaya ukulapa kuntngi yobe, elo ngacakuti nokulapa nalapa kuntanishi yacipailo cenu muli iyi ng'anda, ²³Ummfweni mumulu nokucita, pinguleni ababomfi benu ukukanda umubifi nokuletelela ukulufyanya kwakwe pamutwe wakwe. Nokpela insambu kumulungami nokupela umwabela ubulungami bwakwe. ²⁴Elo abantu abene abena Israeli babacimfya kubalwani pamulandu nababembuka kuli mwebo, ngacakuti bapilibukila kuli mwebo, ukulapila kwishina lyenu, ukupepa, ukulomba ubwelelo kuli mwebo pacinsu cenu

muli ili tempele²⁵ kabili umfweni mumulu nokwelela imemba shabantu benu abena Israeli; mubabweshehe kuncende mwapele kuli benu nakufikolwe fyabo.²⁶ Ngacakutula kumulu kwaisalwa elo takuli imfula pamulandu nababembuka kuli mwebo²⁷ ngacakuti bapepa ukilosha kuli iyi incende, ukulapila kwishinalyenu nokufuma kububufi bwabo ilyo mwabacusha²⁸ Kabili umfweni mumulu nokwelela imemba shababomfi benu abamu Israeli, ilyo mwabatungulula kunshila iyisuma intu bafwile ukwendamo. Tumeni imfula pancende yabo iyo mwapele kubantu bonse ngecakaniko.²⁹ Ngeecipowe caba mucalo, nelyo mwaba amalwele, ubonaushinokufufuma, ifipelebeshe namakanta; nga abalwani babo baikata iminshi yamisumba mucalo cabo nelyo kwaba icikuko nangu ubulwele³⁰ Ukupepa nangula ukulomba konse ukwingapangwa nomuntu nangula abantu bonse abamu Israeli cila umo ukwishiba icikuko nangula ubucushi mumutima wakwe Iyo afungulula amaboko yakwe ukulosha kuli ili itempele.³¹ Nakabili umfweni ukufuma mumulu, muncende mwikala; eleleni, nokjulambula cilamuntu pamisango yakwe yonse; mwalishiba umutima wakwe, pamulandu wakutula mwebo nimwebofye mweka mwebaishiba imitima shabantu bonse.³² Bombeni pakutula baletina mwebo, pakutula bengenda munshila shenuinshiku shonse baleikala muncende iyo mwapele kufikolwe fyesu.³³ Nomba kuli bamwisa abashili bantu benuaba Israeli, nomba abali³⁴ pamulandu weshina lyenu ilikulu, ukuboko kwenu ukwamaka, nokuboko kobe ukwaololoka³⁵ baisesa nokupepa ukiulosha kuli inong'anda, nakabili umfweni ukufuma kumulu, kabili citeni conse icobamwisa bamilomba, pakutla abantu bonse aba pacalo beshibe ishina lyenu nokumitina, ngabantu benu abena Israeli elo bafwile baishiba ukutula iyi ng'anda nakula yaitwa peshina lyenu.³⁶ Limbi abantu baya kubulwi nabalwani babo, munshila yonse mwatuminamo, limbi elo bapepa kuli mweboukulola kuli uyu musumba mwasala, nokulola kuli iyi ng'anda iyo nakulila kwishina lyenu.³⁷ Nakabili umfweni ukufuma mumulu kwipepo lyabo, ukulomba kwabo, nokubafwa ukukabila kwabo.³⁸ Ngababembuka kuli mwebo³⁹ pantu takuli nangu umo uushibembuka⁴⁰ nalimo mwabafulilwa nokubapela kubalwani, pakuti abalwani babasende nokubapanga ngaba nkole mucalo cabo, nelyo takuli nangu mupepi.⁴¹ Limbi bapela bali muncende ilyo bali mubusha, elo limbi balapila nokufwaya ukwafwilishiwa ukufuma kuli mwebo. Muncende bali abasha.⁴² Limbi balanda, 'tatwacita ubupulungani tatwacita imisango yabubifi. Limbi babwelela kuli mwebo nemtima yabo yonse nomweo wabo onse muncende babamo ubusha, nakabili limbi bapepa ukulosha kuncende yabo, nokubwelela kung'anda nokulilila kwishina lyenu.⁴³ Eico umfweni mumulu, muncende mwaikala, kumapepo yabo nokulomba kwabo, nokubafwa kumafya yabo. Eleleni abantu benu abamibembukila.⁴⁴ Nomba, Lesa wandi, namipapata, lekeni amenso yenu yaba ayaisuka, elyo lekeni amatwi yenu yakutike kumapepo yandi ayacitwa muli iyi ncende.⁴⁵ Nomba kabili imeni, Yahweh Lesa, kuncende yenu mutusha, mwebo nembokoshi yenu iyaaka. Leekeni bashimapepo, Yaahweh Lesa, bafwale ipusukilo, elo lekeni abatumba benu basekelele mubusuma bwenu.⁴⁶ Yahweh Lesa, mwipilubala icinso camusubwa wenu ukufuma kukli mwebo. Sungeni mumano ukucita kwa cipangano cacishinka icakwa David ujubomfi wenu."

Chapter 7

¹Nommba ilyo solomoni apwisheshe ukupepa, umulilo watentemwike ukufuma kumulu nokoca ifyabupe nefyamalambo, nobukata bwakwa Yahweh bakumene ing'anda.² Bashimapepo taingile mung'anda yakwa Yahweh, pamulandu ubukata bwakwe bwakumene ing'anda yakwe.³ Ilyo abantu bonse abena Israeli umulilo watentemwike nobukata bwakwa Yahweh bwakumana ing'anda, bafukeme panshi nefinso fyabo nabakontama apalambatikwa amabwe elyo balumba nokutasha kuli Yahweh. Baletile, "pantu musuma, ocipangano cakwe cacishinka ukubelelela umuyayaya."⁴ Elyo imfumu nabantu bonse bapele amalambo kuli Yahweh.⁵ Imfumu Solomoni apele ilambo amakana amakumi yabili nayabili iya ng'ombe na 12,000 yamikoko nayambushi. Eico imfumu nabantu bonse baipele ukuba ing'anda yakwa Yahweh Lesa.⁶ Baiminine, baiminina beka pantu babombela; abena Lebi elyo nefilimba fyalwimbo lwa kwa Yahweh, ifyo Da id ifumu yapangile ukupela amatotelo kuli Yahweh mulwimbo," icipangano cakwe icacishinka caba icamuyayaya," Nabashimapepo bonse balisheshe amapenga pantanshi yabo elyo abena Israeli baiminineko.⁷ Solomoni aptwileko pakati kulubansa kuntanshi yang'anda yakwa Yahweh. Epo apele ifyakoca ifyamalambo nefyanona ifyabupe fyakulukuta, pantu icipailo apangile camukuba ca;licepele ifyakoca ifya mabupe, nefyanona.⁸ Eyo Solomoni aphenye ukusefya pali ilya nshita panshiku cine lubali, nabonse abena Israeli; pamo nankwe, ibumba ilikulu, ukufuma ku lebi Hamata ukufika kumumana wa wa mukowa wa Egipti.⁹ Mubushiku bwalenga cine konsekonse bacitile ukulongana kwacintu bwingi, bapwile inshiku cine lubali mukushilisha icipailo, nakumalila inshiku cinelubali.¹⁰ Elyo mubushiku bwalenga amakumi yabili nashitatu mumweshi walenga cinelubali, Solomoni alekeleko abantu ukuti baye kumayanda yabo nemtima iyasekelela nensansa pamulandu nobusuma ubo Yahweh alanga kuli David, Solomoni nabena Israeli, abantu bakwe.¹¹ Elyo imfumu Solomoni apwisheshe ing'anda yakwa Yahweh neng'anda yakwe umwine. Necili conse icalaisa mumutima wakwa solomoni ukucita mu g'anda yakwa Yahweh namung'anda yakwe, acilengele ukutunguluka.¹² Yahweh amonekele kuli Solomoni mubushiku nokulanda kuli ena, "ningumfwa ipepo lyobe, kabili nninsala iyi ncende kukuba ing'anda yacipailo.¹³ Ngacakuti naisala imyulu pakuti kwiba imfula, nangula naeba makanta ukulya icalo, nangu natuma icikuko pabantu bandi,¹⁴ elyo nga abantu bandi, abaitwa peshina lyandi, baicefya abene, ukupepa, ukufwaya icinso candi, nokufuma kububifi bwabo ukutalukako, nkumfwa ukufuma mumulu, ukwelela imemba shabo, nokuposha incende yabo.¹⁵ Nomba amenso yandi yakeuka namatwi yakesuka kukukutika kumapepo ayalepangwa muli ino ncende.¹⁶ Pantu nebo ninsala nokupatulako iyi ng'anda ukuti ing'anda iyi ukuti shina lyandi likabe mulya lyonse. Amenso yandi nomutima wandi ukulaba mulya cilabushiku.¹⁷ Kuli webo, ngawakulaenda pacinso candi ngefyo wisio Dabid aleendele, ukumfwila

fyonse fintu nakukonkomeshe nokusungilila umucinshi wandi nefyabupishi bwandi, ¹⁸elyo nkapampamika icipuna cabufumu bobbe, ngefyo napingene na David umufyashi obe,ilya nalandile ati, 'kuluko lobe takwakafilwe ukuba abateka Israeli. ¹⁹Nomba ngamwaakila, nokusula nefipope fyandi namafulde yandi ayo napela pacinso cenu, nangula mwaya mukushinshimuna tulesa tumbi nokutukunkwila, ²⁰kabili nanebo nkabalimbula ukufuma mumushili wandi uyu nabapela. Nkaposi ukufuma pacinso candi, elyo nkaipanga ukuba ipinda necakuseka kubantu bonse. ²¹Nangula iyi ng'anda hyawamisha, kubali bonse abakalapitapo bakalapapa neciunda icakulila. ²²Bambi bakasuka, 'pamulandu nabasula Yahweh, Lesa wabo, uwafumishe mucalo ca Egipti, elyo baikatilila ukutungululwa natulesa tumbi nokutufukamina nokutushinshimuna. Emulandu wine Yahweh aletela amenso pali bena.'"

Chapter 8

¹Kabili lintu caishile pa mpela ya myaka a makumi yabili, intu Solomone akwete ukukulilamo ing'anda yakwa shikulu Yahweh, ne ng'anda yakwe umwine, ²ne misumba intu Huramu aishwishemo kuli Solomone, ena Solomone aalikulile, no kweba ati abana bakwa Isreali bekalamo mulya aapafye. ³Na Solomone aalile ku Hamati-soba, na palya aali panashishe. ⁴Na ena aalikulile na Tad-more mu matololo, ne misumba yonse iya mayala, intu ena akulile mu Hamati. ⁵Kabili pamo ena aalikulile Bete-horoni uwa pamulu na Bete-horoni uwa mwisamba, imisumba iya cingililwa, ifibumba, imishi ne fya kupindililako; ⁶na Baalati ne misumba yonse iya matala iyo Solomone akwete, ne misumba yonse iya macelet, ne misumba yaba pali bakafwalo, na fyonse fintu Solomone ali mukufwaya ukukula mu Yerusalemu, na mu Lebanoni, no kupalanya monse mu calo ica butekeshi bwakwe. ⁷Elo pali bonse abantu abashele aba mu bena Hiti, na bena Amore, na perisi, na bena Hiti, na bena Yebushi abashali ba muli Isreali, ⁸nomba aba mu bana babo, abo abashele panuma yabo mu calo, abo abana bakwa Isreali tabaonawile, bena Solomone tapangilepo ukupela umusonko ukufika pali buno bushiku. ⁹Nomba abana bakwa Isreali Solomone tapangilemo ababomfi pa mulimo wakwe; nomba bena bali abaume abakulwa, na bakalamba aba kumona bamushika, naba mushika bapa maceleta, nabapali bakafwalo. ¹⁰Nabo eballi bacilolo ba ku mfumu Solomone, nangu imyanda ibili na makumi yasano, bantu bali mukutungulula pa bantu. ¹¹Na Solomone aliletele pamulu umwana mwanakashi wakwa Farao ukufuma mu musumba wakwa Davidi no kumutwala mu ng'anda intu ena akulile pa mulandu wa kena: pantu ena alilandile ati, Umukashi wandi takekale mu ng'anda ya mfumu Davidi iya bena Isreali, pantu incende sha mushilo, muntu icipao cakwa shikulu Yahweh caisa. ¹²Nomba Solomone aliminike ifya kuninika kuli Yahweh pa cipailo cakwa Yahweh cintu ena akulile pantanshi ya kwingilila, ¹³Nangu panuma sha kulinga kwa nshiku shonse, ifya kuninika umwabelele ifunde lya kwa Mose, pa bushiku bwe sabata, na pa mwenshi uwamoneka uupya, na pa nshiku isha mitebeto, imiku itatu mu mwaka, nangu mu mitebeto ya mukate uushabamo ifya kututumuna, nangu mu mitebeto ya milungu, nangu mu mitebeto ya mumayanda ya kulanshanishishamo. ¹⁴Na ena alisontele umwabela ukutatika kwa kwa Davidi wishi, amasambililo yaba shimapapo pa milimo yabo, na bena Lebi apantu paabo, pa kutasha no kubomba pantanshi yaba shimapapo, elo nge milimo iya cila bushiku umo cabelele: naba ku mishi pamo umwabela amasambililo yabo pa mishi yonse: pantu efyo Davidi umuntu wakwa Yahweh apeepele funde. ¹⁵Na bena tabaselele ukufuma mwifunde lya mfumu muli bashimapapo na bena Lebi ukulola ku mulandu onse, nangu ukulola kufyasungwa. ¹⁶Nomba efyo umulimo onse wakwa Solomone wapekanishiwe mu nshiku sha kubika umufula uwakukulapo ing'anda yakwa Yahweh, no kufika ku kupwa. Elo ing'anda yakwa shikulu Yahweh yali iya cine cine. ¹⁷Elyo Solomone aile ku Esione Gebere na ku Elote, kululamba lwa cimana mu calo ca ku Edomu. ¹⁸Na Huramu alitumine ena mu minwe ya mu bomfi wakwe mu cibwato, na babomfi abo abakwete ukwishiba icimana; na bena baile ku babomfi bakwa Solomone ku Ofiri, no kubula ba Kikari ba golide imyanda ine na makumi yasano, na bena babaetelele ku mfumu Solomone.

Chapter 9

¹Nomba ilyo imfumu iyanakashi iya ku Sheba lintu ya umfwile ululumbi lwa kwa Solomone, yaishile mukushininkisha Solomone ku mepusho ayakosa mu Yerusalemu, kwibumba ilikulu sana, ne ngamali isho ishasendele ifya cena cisuma, na golide mu cikushi na tumabwe utwakosa umutengo. Nelyo yafikile kuli Solomone yalilondolwele fyonse ifintu ifyali mu mutima wakwe. ²Na Solomone alimwebele amepusho yakwe yonse; na kulya takwali nangu cimo icashele ukufuma kuli Solomone cintu ena tamwebele. ³Na lintu imfumu yanakashi iya ku Sheba yamwene amano yakwa Solomone, ne ng'anda intu ena akwete ukukula, ⁴ne cakulya cintu cali petebulo lyakwe, no kwikala kwa babomfi bakwe, ne mibombele ya babomfi elo na fyakufwala, pamo naba kapela wa mwangashi bakwe ne fyakufwala, no koca ifyabupe ifya pangilwe mu ng'anda yakwa Yahweh, kulya takwali umupashi nakabili muli ena. ⁵Na ena alandile ku mfumu ati, "Aya yali mashiwi aya cine, yantu Nebo naumfwile mu calo candi ulwa milimo yabo, no lwa mano yabo. ⁶Nangu califyo nebo nshasumine pa mashiwi yabo mpakafye nebo naisa kuno, na menso yandi nayo yalimona. Icipande cimo icakulisha ica mano yobe ticalondolwelwe kuli nebo! Pantu wali cila palulumbi luntu na umfwile pali webo. ⁷Bali abapalwa abaume, kabili bali bappalwa ababomfi bobbe abo abeminina no kutwalilila ukuba kuli webo, pantu balomfwa kuli webo. ⁸Abe uwapalwa shikulu Lesa obe, uwasansamwike muli webo, mukupatula webo pacitebe cakwe, ukuba imfumu pali Yahweh Lesa obe. Pantu Lesa obe atemwa Isreali, mukubika bena pakutwalilila, eico apangile ena ukuba imfumu pali bena, mukucita ubulungami no bupingushi. ⁹No mwanakashi alipele imfumu bakikari ba golide umwanda umo na makumi yabili abakulu nefyanunkila ifya mabwe. Takwatalile akuba uwakupela imfumu ifintu ngefyo imfumu iyanakashi Sheba apeepele ku mfumu Solomone. ¹⁰Na babomfi pamo abaku Hiram na babomfi bakwa Solomone, abo baetelele golide ukufuma ku Ofiri,

baletele imilando ya mialgumi na mabwe ayakosa umutengo.¹¹Ne mfumu yalipangile ku fimuti fya mialgumi ifishingitini ku ng'anda yakwa Yahweh, na ku cipango ca mfumu, na bansango na mapango pa bakwimba. Takwali kulya nangu cimo ica moneke pantanshi mu calo cakwa Yuda.¹²Imfumu Solomone ya peelee ku mfumu iya nakashi yaku Sheba conse cintu yalefwaya kuli ena; ya mupeelee ifingi ukucila pafyo yapeele ku mfumu. Elo umwanakashi abwekelemo uko afumine ku calo, en a na babomfi bakwe.¹³Nomba ukufina kwa golide kuntu kwaishile kuli Solomone mu mwaka umo kwali bakikari ba golide imyanda mutanda na makumi mutanda na mutanda, pamo no wali mukufuma mu batu uwa mitulo na baleshitisha baleleta.¹⁴Nesha mfumu shonse isha ku Arabia naba kateka ba mu calo baleleta golide na silfere kuli Solomone.¹⁵Ne mfumu Solomone yali pangile na mafumo aya golide imyanda ibili aya umwa. Golide uwa tampwa amashekele imyanda mutanda uwa umwa aile kwifumo limo.¹⁶Ne nkweela imyanda itatu isha pangilwe kuli golide uwa umwa. Amashekele imyanda itatu aya golide yaile ku nkweela imo; ne mfumu ya bikile bena mu ng'anda ya mutengo uwa Lebanone.¹⁷Mulici e mfumu yapangile ne citebe icikulu ica meno yansofu no kupaminako golide uwa wamishiwa.¹⁸Na kulya kwali apa kuninina mutanda pa citebe, pamo ne cakubikapo amakasa ica golide. Ne nkalamo shibili ishaiminina mu mbali ya cakubikapo amaboko.¹⁹Ne nkalamo ikumi limo na shibil isha iminine palya pambali yapakupilukila, uku no ku apali mutanda. Takwali icaba ngeci mu bufumu nangu bumo.²⁰Ne fipe fyonse ifya kunwinamo ifya mfumu Solomone fyali ifyha golide, ne fipe fyonse mu ng'anda ya mutengo wsa Lebanone fyali ifya golide uwasoboloka. Takwali ifya silfere pantu silfere tapendelwe akantu mu nshiku sha kwa Sollomone.²¹Pantu imfumu yalikwete amato ayakulu ayaleya ku Tarshishi, pamo na babomfi bakwa Huramu. Lyonse pa myaka itatu umuku umo yali mukwisa amato yakulu ukufuma ku Tarshishi ukuleta golide, na silfere, na meno yha nsufu, elyo na bakolwe na bapikoki.²²Ne mfumu Solomone yalipitile imfumu shonse isha pesonde mu fyuma na mu mano.²³Ne mfumu shonse pesonde shali mukufwaya amenso yakwa Solomone, mu kumfwa amano yakwe, yantu Lesa akwete ukubika mu mutima wakwe.²⁴Na bena baliletele umuntu onse ica bupe cakwe, ifipe fya silfere, ne fipe ifya golide, ne fyakufwala, ne nsengo, imifwi, umulingo wapa mwaka no mwaka.²⁵Solomone alikwete ubwingi ubwa bakafwalo amakana yane na maceleta, na makana ikumi limo na yabili abapali bakafwalo; abo atekele bakafwalo mu musumba umwine uwa Yerusalemu.²⁶Ena atungulwile panse pa ma bufumu yonse ukufuma ku mulonga wa Yufuate nangu ku calo ca bapelishiti, na ku mumpaka wa Egypti.²⁷Ne mfumu ya citile mu Yerusalemu elo nga mabwe, ne fintu fya mikedari elo ena nge fimuti fya mikunyu iyaba mwisamba ubwingi mu cikkushi.²⁸Na bena bali mukuletela kuli Solomone ba kafwalo ukufuma mu Egypti no kufika monse mu fyalo.²⁹Nomba imilimo yonse iya shala iya kwa Solomone, iya kutampa ne yha mpela, bushe yena tayalembwa mwibuku lyakwa Ntani kasesema, na mufya sesemwa ifya kwa Ahiya umwina Shilo na mu filoto fyakwa Ido kamona paali Yeroboamu umwana umwaume wakwa Nebati?³⁰Solomone atungulwile mu Yerusalemu pali Isreali pa myaka amakumi yane.³¹Solomone alele kuli ba wishi, na ena ashikilwe mu musumba wakwa Davidi wikshi. Na Rehoboamu umwana wakwe umwaume atungulwile mucifulo cakwe.

Chapter 10

¹Na Rehoboamu aile ku Shekemu: pantu ku Shekemu kwali bonse abena Isreali abaishile mu kupanga ena imfumu.
²Nomba calishile ilyo Yeroboamu umwana umwaume wakwa Nebati, uyo uwali mu Egypti, kuntu ena abutwike ukufuma ku menso yakwa Solomone imfumu, yalyamfwile ici, ali Yeroboamu na bwelela ukuya ku Egypti.³Elyo bena batumine na ena ukuya mwita, elo Yeroboamu na bonse abena Isreali baishile; no ku landa kuli Rehoboamu, no kulanda ati, ⁴"Wiso apangile ikoli lyesu ilya kosa. Nomba line eico fimo webo angushako ukubomba kwa kwa wiso kwali ukwa kosa, no kufina kwe koli lyakwe kuntu ena abikile pali fwebo, na fwebo twalabomba webo." ⁵Rehoboamu na ena alilandile ati kuli bena, " mukese peeka kuli nebo panuma ya nshiku shitatu." Na bantu balileko.⁶Ne mfumu Rehoboamu alibulile ba mpanda mano pamo naba kote abo bali mu kwiminina kuntanshi yakwa Solomone wishi lintu ena ali no bumi; no kulanda ati, "kumpanda nshi mulempela nebo mwebo mu kubwisha ukwasuka kuli aba bantu?" ⁷Na bena balilandile kuli ena ati, mulande ati, nga mwaba bwino kuli aba bantu na bena mwalabasekesha, no kulanda amashiwi ayasuma kuli bena, bena bakaba ababomfi bena ukutwalila.⁸Nomba ena alisulile ukupanda amano kuntu aba kote bena bamupandile, no kubuula ukupandwa ukwa balumendo kuntu baletele kuli ena, abo abali mukwiminina kuntanshi yakwe. ⁹Na ena alilandile kuli bena ati, "kumpandanshi mwebo mumpela kuntu fwebo tulebwesha kuli aba bantu, uko bakwete ukulanda kuli nebo no kulanda ati, cefya ikoli lintu wiso acitile ukubika pali fwebo?"¹⁰Abalumendo abo abaletelwe pamulu kuli Rehoboamu ena balilandile kuli ena ati, "mukalande ku bantu abo abalandile kuli mwebo, no kulanda ati, wiso apangile ikoli ilya fina, nomba angusha ikoli pali fwebo: elyo mukalande kuli bea ati, Akamindwa kandi akanono katikama ukucila umusana wakwa tata. ¹¹Pantu naumfwa tata alibikile ikoli ilyafina pali mwebo, Nebo ndebika ukucilapo pe koli lyenu, tata ale myumina ku bwembya, nomba Nebo ndino kumyumina kuli bakali ng'ongo."¹²Elo Yeroboamu na bantu bonse balishile kuli Rehoboamu mu bushiku ubwalenga shitatu, elo ngefyo imfumu yalandile, "mukese na peeka kuli nebo ubushiku ubwalenga shitatu." ¹³Ne imfumu Rehoboamu yabweshe beena mu bukali, no kusula ukupandwa amano ku bakote. ¹⁴No kwasuka bena panuma ya kupandwa ku balumendo, no kulanda ati, "Tata apangile ikoli lyenu ilya fina, nomba Nebo ndelundako pali lyena. Tata alemyumina ku bwembya, nomba Nebo ndino ku myumina kuli ba kaling'ongo."¹⁵Elo imfumu yakene ukumfwa ku bantu, pantu kwatulile kuli Lesa, na shikulu alinoku bomba pa cebo cakwe, cintu ena alandile mu minwe yakwa Ahiya umwina Shiloniti alandile kuli Yeroboamu umwana umwaume wakwa Nebati.¹⁶Ilyo abena Isreali bonse bamwene ukweba ati imfumu naisula ukumfwa kuli bena, abantu

balimwaswike ena no kulanda ati, "cakanikonshi tukwete fwebo muli Davidi? na fwebo tatukwete icikwatwa mu mwana umwaume uwakwa Yese! Umuntu onse aye mwi tenti lyakwe, mwe bena Isreali, na nomba line no kumona ing'anda, Davidi." Elo abena Isreali bonse baile mu matenti yabo.¹⁷ Nomba elo pa bana bakwa Isreali balya baikele mu misumba yakwa Yuda, Rehoboamu alibatungulula pali bena. Nomba imfumu Rehoboamu alitumine Hadoramu, ulya uwali pa musonko, nomba abantu bakwa Isreali bali mutobeke amabwe icakweba ati afwa. ¹⁸Nomba imfumu Rehoboamu apangile ukwendesha ukupiluka peceleta lyakwe ukubutukila ku Yerusalemu. ¹⁹Na Isreali asangukile pa ng'anda yakwa Davidi ukufika pali shino nshiku.

Chapter 11

¹Ilyo Rehoboamu afikile mu Yerusalemu, akolonganike aba ng'anda yakwa Yuda na Benjamini, ukusala abaume abali abashilika abali 180,000 pakuti balwe nabena Isreali, pakubukulusha ubufumu bwakwa Rehoboamu.²Lelo ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kuli shimapepo wakwa Lesa Shemaiah we muntu wakwa Lesa, landa ati, ³"Landa kuli Rehoboamu mwana Solomoni, imfumu yaba Yuda, elyo Isreali yonse mu Yuda na Benjamini. "Yahweh alandefi, "Tamufwile ukusans nangula ukubusha inkondo kuli bamunonko. Cila umo afwile abwelelamo ku ng'anda yakwe, pantu nine nengele ifi ukucitika." Eico balyumfwile amashiwi yakwa Yahweh no kutaluka mu kusansa Yerusalemu.⁵Rehoboamu aikele mu Yerusalemu no kukula imisumba mu Yudea ya kusopa umutende. ⁶Akulile Bethlemu, Estamu, Tekoa, ⁷Beth zur, Soko, Adullamu, ⁸Gata, Mare Shah, Zipa, ⁹Adoraimu, Lachishi, Azekah, ¹⁰Zorah, Aijaloni, na Hebroni. Iyi emisumba yakulwa iyakosa mu Yudea na mu Benjamini.¹¹Akulile ne cibumba icakosa ukushungulusha imisumba ica kuicingilila ku balwani no kubikamo abakalamba ba bashilika, namatala yafya kulya, amafuta, no mwangashi. ¹²Abikilemo inkwela na mafumo mu misumba yonse no kupanga ukuba iyakosesha. Eico Yuda na Benjamini yali yakwe.¹³Bashimapepo na bena Lebi abali mu Isreali yonse bawile kuli ena mukati kamipaka yabo. ¹⁴Pantu abena Lebi bashile ifisonso fyabo nefipe pamulandu wakwisa ku Yudea na ku Yerusalemu, pantu babatamfishe kuli Jeroboamu nabana bakwe abaume, pakuti tabaafwile ukubomba incito yabushimapepo iyakwa Yahweh. ¹⁵Jeroboamu aisontele umwine ukuba shimapepo pafifulo fyapa muulu ne cimpasho ca ng'ombe ico abashile.¹⁶Abantu ukufuma mu misumba yonse iya Isreali balibakonkele, bonse abakwete imitima yakufwaya icinso cakwa Yahweh, Lesa wakwa Isreali; balishile ku Yerusalemu mu kupela ilambo kuli Yahweh, Lesa waba fyashi babo. Eico ¹⁷bakoseshe ubufumu bwa Yudea no kupanga Rehoboamu umwana wakwa Solomoni ukukosa mu myaka itatu, na pamyaka shitatu baendele munshila yakwa Davidi na Solomoni.¹⁸Rehoboamu aupile umukashi wakwe, Mahalati, umwana umwanakashi wakwa Jerimoti, umwana umwaume wakwa Davidi, elyo na Abihali, umwana umwanakashi wakwa Eliabi, umwana umwaume wakwa Jesse. ¹⁹Afyele abana abaume: Jeushi, Shemariah na Zahamu.²⁰Panuma yakwa Mahalah, Rehoboamu aupile Maacah, umwana umwanakashi uwakwa Absalomu, afyelemo Abijah, Attai, Ziza, na Shelomiti. ²¹Rehoboamu atemwishishe saana Maacah, umwana umwanakashi uwakwa Abisalomu ukucila abanakashi bonse abikapofye na ba pambali (aupileabanakashi ikumi na cine konse konse naba pambali abali ikumi na mutanda, aishileba umufyashi wabana abaume abali amakumi yabili na cine konse konse na bana anbanakashi abali ikumi na mutanda).²²Rehoboamu asontele Abijah bushimucindikwa, intungulushi pali bamunyanankwe; akwete amapinge yakumucita imfumu. ²³Rehoboamu atungulwile na mano; asalangenye abana bakwe abaume mu ncende yonse iya mu Yuda na mu Benjamini mu misumba yonse iyakulwa. Nakabili alibapele ifyakulya ifingi nokuba fwaila abanakashi babo abengi.

Chapter 12

¹Ilyo ubutungulushi bwakwa Rehoboamu bwa pangilwe bwino aishileba uwakosa, asulile amafunde yakwa Yahweh- elyo na bena Isreali bonse pamo naena.²Caishileba mu mwaka wakulenga ikumi na isano ubwa mfumu Rehoboamu, ilyo Shishaki, imfumu yamu Egypti, yaishile mukulwa na Yerusalemu, pamulandu abantu baishileba ababula icishinka kuli Yahweh. ³Aishile ne kana limo ne myanda ibili aya maceleta na bapali bakabalwe amakana amakumi mutanda, naba shilikale imintapandwa ukufuma ku Egypti baishile naena: abena Libyani Sukkite, naba ku Cushite. ⁴Aikele imisumba yakulilwe ayali mu Yudea nokwisa naku Yerusalemu.⁵Elyo nomba kasesema Shemaiah aishile kuli Rehoboamu nakutungulushi shamu Yuda abali nabakolongana mu Yerusalemu pamulandu wakwa Shishaki, Shemaiah alandile kuli bena, "Ifi efyalandile Yahweh: Namunsula, eico nanebo nimipela mu maboko yakwa Shishaki." ⁶Elyo naba shimapepo na bena Isreali bali icefeshe abene no kutila, mulungami Yahweh."⁷Lintu Yahweh amwene ukuti baicefya abene, neshiwi lyakwa Yahweh lyaishile kuli Shemaiah, lilelanda, "Nabaicefya abene. nanebo nshakabonaule, napanshita inono nalaba pususha, na cifukushi candi nshakaponeshe pali Yerusalemu mukuboko kwa kwa Shishaki. ⁸Nakucilisha, bakaba ababomfi bakwe, epakuti bakomfwiki ifyo caba ukubombela nebo no kubombela bakateka bafyalo fimbini." ⁹Eico Shishaki, imfumu yaku Egypti yaishile mu kulasansa Yerusalemu no senda ifipe mu ng'anda yakwa Yahweh elyo ne fipe fyonse ifya mu ng'anda yamfumu. Asendele fyonse; kabili asendele inkwela sha golide isho Solomoni apangile. ¹⁰Imfumu Rehoboamu yapangile inkwela sha mukuba ishakupyanishishapo pacifulo shaiko no kushipela mu mboko yaba kalamba bashilika bakalinda, abalelinda pafibi fyaku ng'anda ya mfumu.¹¹Ifyo caleba ilyofye imfumu yaingilefye mu ng'anda yakwa Yahweh, bakalinda bafwile bashisenda; kabili bafwile ukushibwesha mu ng'anda ya kulinda. ¹²Ilyo Rehoboamu aicefeshe umwine, ne cifukushi cakwa Yahweh cabwelelemo ukufuma muli ena, pakuti emonaula umupwilapo; lubali lumbi, mu Yudea muli nafimbi ifisuma ifyasangilwemo.¹³Eico imfumu Rehoboamu alengele ubufumu ukuba ubwakosa,

uku ekuteka kwakwe. Rehoboam ali ne mwaka amakumi yane na umo elyo ayambile ukuteka, elyoatekelepo imyaka ikumi na cine lubali mu Yerusalemu, umusumba uyo Yahweh asalile ukufuma mu mitundu yonse iya Isreali pakuti engabika amaka mulya. Nyina wakwe ali ni Naamah umwanakashi waku Ammonite.¹⁴ Acitile ifyabubifi, pantu tabikileko umutima mukufwaya Yahweh.¹⁵ Nakuli fyonse ifikumine amafya ayakwa Rehoboamu, pakubala na kumpela, Bushe tayalembelwe mu kulemba kwa kwa Shemaiah kasesema na Iddo umwana Seer, elyo kabili ilyalembwa amalyashi no kukonkanyapo kwa nkondo pakati kakwa Rehoboamu na Jeroboamu?¹⁶ Rehoboamu asendele ku fikolwe fyakwe elyo ashikilwe mu musumba wakwa Davidi; Abijah umwana wakwe umwaume ewaishileba imfumu ukupyana icifulo cakwe.

Chapter 13

¹Mu mwaka wa kulenga ikumi na cine konse konse iya mfumu Jeroboamu, Abijah elyo atampile ukutungulula Yudea.

²Atekele imyaka itatu mu Yerusalemu; ishina lyakwa nyina wakwe ali ni Macaiah, umwana umwanakashi wakwa Uriel umwina Gibeah. Kwali inkondo pakati kakwa Abijah na Jeroboamu.³ Abijah aile kubulwi ne bumba lyabashilikale abakosa, abashilikale abashipa, abaume abasalwa 400,000. Naena Jeroboamu amiishe imilaini ya bulwi 800,000 abakulwa naene abaume abasalilwe abakosa, abashilikale abashipa.⁴ Abijah aiminine pamuulu wa lupili Iya Zamaraimu, ulwali mu mpili shamu calo ca Ephraimu, elyo atile, "umfwa kuli nebo, Jeroboamu na Isreali yonse!" Bushe tamwaishiba ukuti ni Yahweh, Lesa wabena Isreali, apele ubutungulushi bwa mu Isreali pakati kakwa Davidi umuyayaya, kuli ena na kubana bakwe abaume kucipangano icishitobeka?⁶ Lintu Jeroboamu umwana umwaume uwakwa Nebati, umubomfi wakwa Solomonu umwana umwaume uwakwa Davidi, aimine no kupondokela shikulu wakwe.⁷ Abaume ababula amano, bamukonkele, balongene kuli ena. Baimine Rehoboamu umwana umwaume uwakwa Solomonu, elyo Rehoboamu ali umwaice no bwishibilo ubwabula ukushipa napalico teti abakanye, kabili bali abakosa pali ena.⁸ Nomba mulepinga ukukosha ubufumu bwakwa Yahweh ubo ubwaba mu maboko yabana bakwa Davidi, pamulandu na mukwata ibumba lyabashilika ilikulu, elyo na mukwata ne fimpansha ifyo Jeroboamu apangile ukuba tu lesa twenu.⁹ Nomba tawatamfishe bashimaepo bakwa Yahweh, abana bakwa Aaroni, elyo nabena Lebi, elyo no kupanga bashimaepo wemwine munshila imoine ngefyo abantu bamufyalo fimbi bacita? Uli onse uwisa no kubomba ngashimaepo, ukupela ilambo Iya ng'ombe ishinono ne mikoko ishili cine lubali, afwile ukuba shimaepo kutulubi.¹⁰ Lelo fwebo, Yahweh e Lesa wesu, elyo tatwamusula. Twalikwata bashimaepo, abana abaume abakwa Aaroni, balebombela Yahweh, nabena Lebi, ababa pancito yabo.¹¹ Cila lucelo ne cungulo balyocele Yahweh ukoca ifyabupe nefya lyena lyanunkila. Nakabili balatantika babuleti petebulo ilyasanguluka; nakabili balolekeshe apakuteka ututoli toli no tutoli toli twine, pakuti bena baleoca cila cungulo. Twalisunga ifipope fyakwa Yahweh, Lesa wesu, nomba mwebo mwalimusula.¹² Lolesheni, Lesa ali nafwebo panshi yesu, nabashimaepo bakwe bali kuno na mapenga pakubilikisha ukwimina mwebo. Mwe bantu Isreali mwilwa ulubuli na Yahweh, Lesa wa fikolwe fyesu, pantu tamwapusuke.¹³ Nomba Jeroboamu apekenye abakubafisamina, abashilika bakwe bali kuntanshi yabena Yuda, na bafiseme kuuma yabo.¹⁴ Ilyo abena Yuda baloleshe kunuma, moneni, abalelwisha abali kuntanshi yabo nakunuma yabo. Balilile kuli Yahweh, nabashimaepo balishishe amapenga.¹⁵ Kabili na baume abena Yuda hapangile icivelele, ilyo balewelela, calengele ukuti Lesa acimfishe Jeroboamu nabena Isreali pamenso yakwa Abijah nabena Yuda.¹⁶ Na bantu baku Isreali balibutwike ku bena Yuda, na Lesa abapele mu maboko yabena Yuda.¹⁷ Abijah naba shilikale bakwe baipeye ne mpendwa iyi kalamba; 500,000 abasalwa abaume ba bena Isreali ebafwile.¹⁸ Muli iyi nshila, abantu ba Isreali baba cefeshemo pali ilyanshita; abantu ba Yuda abali cimfishe pamulandu bashintilile kui Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo.¹⁹ Abijah atefeshe Jeroboamu, amupokele imsumba: Bethlemu ne mishi shalimo, Jeshanah ne mishi yalimo, na Ephroni ne mishi yalimo.²⁰ Na Jeroboamu takwete nakabili amaka na kambi mu nshiku shakwa Abijah; Yahweh ali mumine no kufwa.²¹ Nakabili Abijah aishileba uwamaka; apitile abanakashi ikumi na bane ukuba abakashi bakwe no kuba umufyashi wabana abaume amakumi yabili na babili nabana abanakashi ikumi na mutaanda.²² Fimbi ifyacitile Abijah, imibele yakwe, na mashiwi yalembwa mulyashi lyakwa kasesema Iddo.

Chapter 14

¹Abijah asendele ne fikolwe fyakwe, elyo bamushikile mu usumba wakwa Davidi.² Asa, umwana wakwe, aishileba imfumu pacifulo cakwe. Muli ishi nshiku shakwe icalo cali tondolo pa myaka ikumi. Asa acitile ifisuma ne fyalungama mu menso yakwa Yahweh Lesa wakwe,³ ena afumishapo ifipailo fyabena fyalo ne fifulo fya pamuulu. Atobawile amabwe baimike no kutemaula ifimuti baimike ifya Asherah.⁴ Akonkomeshe abena Yuda ukufwaya Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, no kukonka amafunde ne fipope. Kabili alifumishe ififulo fya pamuulu ne fipailo fyakocelapo ifyanunkila ukufuma mu musumba yonse iya Yuda, ubufumu bwakwe bwali bwakwe.⁵ Akulile imisumba yamalinga mu Yuda, ne calo cali tondolo, kabili tamwali inkondo muli ilya myaka, pantu Yahweh alimupepi umutende.⁷ Na Asa atile kuba Yuda, "Lekeni tukule iyi misumba no kupanga ifibumba ifyakushungulusha imisumba, ne mpungu, imishi ne mipindilo; icalo cicili cesu pantu natufwaya Yahweh Lesa wesu. Natumufwaya, elyo natupela umutende mu mbali shonse." Balikulile no kutunguluka.⁸ Asa akwete abashilikale abalesenda inkwela na mafumo; ukufuma mu Yuda akwetemo abaume 300,000, na bakufuma ku Benjamini abaume 280,000 abalesenda inkwela nabaletonsa amata. Bonse aba bali baume abamaka.⁹ Zerah umwina Gushite aishile mu kubalwisha ne bumba Iya bashilika impndwa ya makana ikumi limo na maceleta imyanda itatu; aishile ku Mareshah.¹⁰ Nao Asa aile ukuya mukumanya, elyo balekenye nobulwi mu mukonko wa Zephata mu Mareshah.¹¹ Asa alile kuli Yahweh, Lesa wakwe, no kutila, "Yahweh, takuli nangau umo kuno kanofye mwebo

ukwafwa umo uushikwete maka ilyo akumanya ifingi. Twafwe, Yahweh Lesa wesu, twashintilila muli mwebo, na mwishina lyobe emo tushintilile ukulwisha cinkupiti uyu. Yahweh nimwe Lesa wesu, wileka umuntu akucimfy. ¹²Eico Yahweh aumine abena Gushite pa menso yakwa Asa nabena Yuda; abena Gushite balibutwike. ¹³Asa nabashilikale pamo naena alibatefesho ukufika ku Gerar. Nabena abena Gushite balefwaya apabula no wakupusuka, na bonse balipwililike ukonaulwa kuli Yahweh nabashilikale bakwe. Abashilika basendele ifintu ifingi ifyo bapokolwele. ¹⁴Nabashilika baonawile imishi iyali mu Gerar, umwenso wakutula Yahweh wali mu ncende. abashilika bapokolwele fyonse ifyali mu mishi, elyo mwali ifingi ifya kupoka muli yena. ¹⁵Kabili abashilika baonawile amatenti yankambi yaba kacema; basendele imikoko iyingi nganshi, ne ng'amali, elyo kabili babwelele ku Yerusalemu.

Chapter 15

¹Nomupashi wakwa Lesa waishile kuli Azariah umwana umwaume uwakwa Odedi. ²Aile nokuya kumanya Asa no kulanda kuli ena, "kutika kuli nebo, Asa, na bonse aba mu Yuda naba mu Benjamini: Yahweh ali na mwebo, elyo namwebo naena. nga mwamumona, akasangwa na mwebo; nakabili ngacakuti mwamusula, akamisula. ³Nomba napanshita iyikalamba, Isreali yali ukwabula Lesa wacine, takwali nakasambilisha shima pepo, ukwabula namafunde. ⁴Lelo mu macushi yabo balebwelela kuli Yahweh, Lesa wa bena Isreali no mukufwaya, alesangwa kuli bena. ⁵Muli shilyanshita takwali umutende kuli bena ukwenda muncende, nangu bena ukwisa kuno; kwali, icimfulunganya icikalamba konse mu ncende sha fyalo. ⁶Bali tobaikie mutupimfya, uluko ukutobaula uluko no musumba ukutobaula umusumba unankwe, pantu Lesa alibafulunganye ku misango yonse iyakucula. ⁷Lelo koseni, elyo mwileka amaboko yanenuke, pantu kuli icilambu ku mulimo wenu. ⁸Ilyo Asa aumfwile aya mashiwi ukusesema kwa kwa Odedi kasesema, alishipile no kufumya ifyabusali mu calo conse ica Yuda na Benjamini no kufuma ku misumba iyo apokele ukufuma ku calo campili iyaku Ephramu, no kukula cipya cipya icipailo cakwa Yahweh, icali kuntanshi yamuputule wa mung'anda yakwa Yahweh. ⁹Akolonganike abena Yuda bonse na bena Benjamini, na bonse ebo baleikala nabo-abantu bakufuma ku Ephramu naku Manase, elyo naba kufuma ku Simeoni. Pantu bafumine ku Isreali ukwisa kuli ena, ilyo bamwene ukuti Yhweh Lesa wakwe ali naena. ¹⁰Eico balikolongene mu Yerusalemu mu mwenshi wakulenga butatu, mu mwaka ikumi naine iyakuteka kwakwa Asa. ¹¹Bali tulile ilambo kuli Yahweh muli bulya bwine bushiku baliletele ukufuma pafyo bapokolwele: Ing'ombe ishi lume imyanda cine lubali ne mikoko amakana cine lubali elyo ne mbushi. ¹²Kbili baingile mu cipangano icakufwaya Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, ne mitima shabo shonse ne mweo yabo yonse. ¹³Balisuminishenye uuli onse uwakana ukufwaya Yahweh, Lesa wabena Isreali, afwile ukumwipaya, nagula munono nagula muntu umukulu, nangula mwume nangula mwanakashi. ¹⁴Balapile kuli Yahweh basanswile na mashiwi, no kupundisha, elyo na mapenga ne ntandala. Bonse abena Yuda balisekelele pamulapo, uyo balapile ne mitima shabo shonse, elyo balimufwile Lesa no kukabila kwabo konse, kabili alisangilwe kuli bena. Yahweh abapele umutende konse konse. ¹⁵Nakabili afumishopo Maakah, nyinakulu, pali buna mfumu, pantu alecita akalubi akabunani akaimikwa ka Asherah. Aputawile akalubi akabunani, no kukaponesha panshi, nokoca ku mumana wa Kidroni. ¹⁷Nomba ififulo fya kupelelapo tafyafumishiwemo mu Isreali. Na kucilisha, umutima wakwa Asa ewali uwacishinka ukumpwililika munshiku shakwe shonse. ¹⁸Aletele silfere na golide ne fibombelo mu ng'anda yakwa Lesa ifyo ena na wishu bapele ku mulimo. ¹⁹Takwali inkondo naimbi ukufikafye na pamwaka wakulenga amakumi yatatu naisano mukuteka kwa kwa Asa.

Chapter 16

¹Mu mwaka walenga amakumi yatatu na mutanda mu butungulushi bwa kwa Asa, Baasha, imfumu yabena Isreali, aile mukulwisha Yuda no kutendeka ukukula Rama, pakuti kwikaba uwakwingila nangula ukufuma mu calo cakwa Asa, imfumu yamu Yuda. ²Elyo Asa afumisho silfere na golide mubutala bwa ng'anda yakwa Yahweh na mung'anda ya bufumu, no kutula kuli Beni Hadadi imumu yaku Aramu, iyaleikala ku Damaske. Ya landile, ³"Natupange icipangano pakati kaiwe naine, ninkutumina silferee na golide. Toba icipangano na Baasha, imfumu ya Isreali, pakutula anshe neka. ⁴"Beni Hadadi alyumfwile ku mfumu Asa nokutuma abakalamba baba shilika bakwe ukuya lwisha umusumba wa Isreali. Bailecimfya Ijoni, Dani, Abeli, Maimu ne misumba yonse iya matala iya mu Naphatali. ⁵Elyo Baasha aumfwile fye ifi, alekele no kukula Rama, no kuleka umulimo wakwe. ⁶Elyo Asa imfumu asendele aba Yuda bonse naena. Basendele amabwe yonse ne mbao isho Baasha alekulilako imisumba. Kabili imfumu Asa yabomfesho ikfi kukulilako Geba na Mizpah. ⁷Napali ilyah nshita Hanani kamona aile kuli Asa, imfumu ya mu Yuda no kumweba ukuti, "Pantu washintilila mumfumu yaku Aramu, taushintilile kuli Yahweh Lesa obe, abashilika ba mfumu yaku Aramu napusuka ku maboko yobe. ⁸Bushe tabali ba Cushite nabena Libya ibumba ilikalamba ilyabashilika, abali na maceleta ayengi na baleensha bakabalwe? Nico, pa; mulandu naushintilila pali Yahweh, nakupela ukubacimfya. ⁹Amenso yakwa Yahweh yabutukila apali ponse ukushunguluka isonde lyonse, pamulandu wakuti umwine ailange ukuba uwamaka muli abo bonse abo imitima yabo iyacishinka kuli ena, nomba weba wacita ifya buwelele pali uyu mulandu. Ukufuma nomba line nokuya kuntanshi, wakulakwata inkondo. ¹⁰Kabili Asa akwete icifukushi kuli kamona; amubikile mucifungo, pantu ali na mufulilwa pali uyu mulandu. Panshita imo ine, Asa atampile ukucushamo abantu bambi. ¹¹Moneni, ukubomba kwakwa Asa, ukufuma pakutampa ukufika napakushalikisha, moneni, yalembwa mwibuku lya mfumu sha mu Yuda ne sha Isreali. ¹²Mu mwaka wakulenga imyaka amakumi yatatu na pabula mukuteka kwakwe, Asa aiketwe no bulwele bwa kumakasa yakwe. Mpaka alilwalishe, tafwaile no bwafwilisho ukufuma kuli Yahweh, kanofye kuli bashing'anga capwa.

¹³Eico Asa alele ne fikolwe fyakwe, afwile mu mwaka wakulenga amakumi yane na umo mukutungulula kwakwe.

¹⁴Bamushikile kunshinshi yakwe iyo aimbile umwine mu musumba wakwa Davidi. Kabili bamulambalika pa busanshi apabikilwe ifyanukila ne fyapusana ifya cena ifyapakanishiwe na bakapanga bamafuta bapangile necakumocela icikalamba icamucinshi.

Chapter 17

¹Jehoshaphati umwana umwaume uwakwa Asa aishileba imfumu pacifulo cakwe. Jehoshaphati aliikoseshe umwine kubena Isreali. ²Abikile abashilika mu malinga yonse ayamisumba ya mu Yuda no kubika abashika mu calo ca Yuda na mu misumba yamu Ephramu, iyo wishi Asa apokolwele. ³Yahweh ali na Jehoshaphati pantu aendele munshila iya kubalilapo iyakwa wishi Davidi, kabili tafwaile Baali. ⁴Ena, ashintilile pali Lesa wamufyashi wakwe, nokwenda mufipope fyakwe, talecita ifyalecita abena Isreali. ⁵Eico Yahweh acitile ukuteka mu maboko yakwe; bonse aba mu Yuda baleleta ummusangulo kuli Jehoshaphati. Alinonkele no bucindmi ubukalamba. ⁶Umutima wakwe wali uwamute munshila yakwa Yahweh. Afumishapo ne fyakocelapo ifyafifulo fya pamuulu ne filubi fya ma Asherah mu Yuda. ⁷Mu mwaka uwa butatu mukutungulula kwakwe atumine bacilolo Beni-Haila, Obadiah, Zechariah, Nataaneli, na Micaiah, mukusambilisha mu misumba ya Yuda. ⁸Bali pamo nabena Lebi: Shemaiah, Zebadiah, Asahel, Shemiramoti, Jehonatani, Adonijah, Tobijah na Tob-Adonijah; elyo bali pamo naba shimapepo Elishama, na Jehoram. ⁹Basambilishe mu Yuda, bali nabakwa Yuda, ne buku ilya mafunde yakwa Yahweh. Baile nokushunguluka imsumba yonse iya mu Yuda no kusambilisha mu bantu. ¹⁰No mwenso waponene pa mabufumu yonse ayamu fyalo ifya shungulwike Yuda. Takwatalile ukubako inkondo iya ku lwisha Jehoshaphati. ¹¹Abena philistine bamo baleleta ifya kutasha kuli Jehoshaphati, elyo silfere yali ngo mulambo, nama Arabianii nabo bene bamuletele ifitekwa 7,700 imikoko, na 7,700 imbushi. ¹²Jehoshaphati aishileba uwamaka. Akulile ifibumba fya malinga ne misumba yamatala mu Yuda. ¹³Kabili alikwete ifyakumutungilila mu misumba yamu Yuda, na bashilika-abakosa, abaume abashipa- mu Yerusalemu. ¹⁴Kabili ifi efyali ifyakaniko ukukonka pamashina ya pamayanda yabafyashi babo: Ukufuma mu Yuda, abakalamba babashilikale amakana; Adnah umushilika mukalamba, elyo pamo nao bali 300,000 abaume ababulwi; ¹⁵pamukonkele Johohanani na baume 200,000 abaume ababulwi; ¹⁶Pamukonka Amasaiah umwana umwaume uwakwa Zichri, uwali natemwa ukuipeela ku kubombela Yahweh ali na baume ababulwi 200,000. ¹⁷Ku Benjamini kwafumine: Elianda umwaume uwamaka impalume, ali na 200,000 abashilikale bamata ne nkwele; ¹⁸Pamukonkele Jehozabadi, bali 180,000 abapakamishiwa bwino ku nkondo. ¹⁹Aba ebamombe imfumu, ukufumyako abo imfumu yabikile mu malinga ya misumba ya mu Yuda yonse.

Chapter 18

¹Kabili Yehoshaphati ali nonkele ifyuma no bucindami ubukalamba; apangene icipangano ca cupo pali umo uwa mulupwa lwakwe ukupa umwana umwanakashi uwakwa Ahabu. ²Panuma yamyaka, atelemukile kuli Ahabu mu Samaria. Ahabu nao aipaile ena na bantu alinabo imikoko iyingi ne ng'ombe. Nakabili Ahabu alemusembeleka ukuyalwisha Rama-Gileadi pamo naena. ³Ahabu, imfumu ya Isreali kuli Yehoshaphati, imfumu ya Yuda, "Bushe tuleya na webo ku Rama-Gileadi?" Yehoshaphati mwaswike, "Nebo cimo na webo, na bantu bandi cimo na bantu bobbe. Tuleba na webo mukulwa inkondo." Yehoshaphati aebele imfumu ya Isreali, "ntale bala wipushe ku cebo cakwa Yahweh umfwe ifyo alekwashuka. ⁵"Elyo imfumu ya Isreali yakolonganike bakasesema pamo, abaume imyanda ine, no kubeba ukutila, "Bushe kuti twaya ku Rama Gileadi ku bulwi nangula awe?" Balandile, "kalweni, pantu Lesa akacipela mu maboko ya mfumu." ⁶Lelo Yehoshaphati alandile ati, Bushe tamuli fye naumbi kasesema wakwa Yahweh eko twingapandwa amano?" ⁷Nemfumu ya Isreali yalandile kuli Yehoshaphati, "Emwali umo umwaume muli ena kutittwapandwako amano ukufuma kuli Yahweh, Micaiah umwana umwaume uwakwa Imlah, nomba nalimupata pantu tatalapo ukusesema ifisuma ifyapali nebo, kano lyonsefye ifibi." Lelo Yehoshaphati alandile ukuti, "Imfumu taifwile ukulandafyo." ⁸Eico imfumu ya Isreali yaitile cilolo no kulanda ati, "Bwangu bwangu ulete Micaiah umwana umwaume uwakwa Imlah." ⁹Nomba Ahnabu imfumu ya Isreali na Yehoshaphati imfumu ya mu Yuda baikela cila umo pacipuna ca bufumu, nabafwala imikasu yabo, palubansa ukulolenkana no mwinshi wabela ku Samaria, naba kasesema bonse bale sesema pa menso yabo. ¹⁰Na Zedekia umwana umwaume uwakwa Kenaanah apangile umwine isengo ilya mukuba no kutila, "Yahweh alandefi: na kuli ici eko mukacushisha abena Arameani mpaka bakasuke bakonaue." ¹¹Naba kasesema bonse balesesema cimo cine, no kulanda ati, "kekateni Rama Gileadi nokuba yamfumu." ¹²Kabili inkombe bature mukwita Micaiah yamwebele ukuti, "Mona, amashiwi yalanda bakasesema akanwa kamo yawamina imfumu. Leka na webo ulande amashiwi yamo yene ngefyo balandile, kabili ulande ifisuma." ¹³Elyo Micaiah amwasuka ukuti, "Napali Yahweh, ifyofye Lesa alenjeba nanebo efyo ndelanda." ¹⁴Elyo aishile ku mfumu, imfumu yalandile kuli ena, "Micaiah, bushe kuti twaya ku Rama Gileadi kubulwi, nangula awe?" Nao Micaiah amwaswike ukuti, "kabiye noku cimfya! pantu kuleba kucimfya ukukalamba." ¹⁵Nakabili imfumu yamwipwishe ukuti, Bushe miku inga nakulenga ukulapa ukunjeba cimbi kano icishinka mwishina lyakwa Yahweh?" ¹⁶Elyo Micaiah alandile ati, "Nacimona Isreali yonse naisalanganina mu mpili, kwati ni mpanga ishabula kacema, elyo na Yahweh aletila, "Ishi tashikwet kacema. Lekeni cila muntu abwelelemo ku mwakwe mu mutende." ¹⁷Kabili ne mfumu ya Isreali yaebele Yehoshaphati ati, "Bushe nshakweba ukuti tansesemena ifisuma, kanofye ifibi?" ¹⁸Kabili Micaiah alandile ukuti, "Elyo bonse mufwile mwakutika kwishiwi lyakwa Yahweh: Nacimona Yahweh aciba naikala pacipuna cakwe ica bufumu, ne bumba lyakwe lyonse ilya mu muulu naliminina ku kuboko kwa kulyo na

kukuso¹⁹Na Yahweh alandile, "Ninani walaya bepa Ahabu, imfumu ya Isreali, pakutila eme aleya fwila ku Rama Gileadi?" umo alandapo naumbi alandapo filya.²⁰Nakabili na mupashi waishile iminina pacinso cakwa Yahweh no kulanda ati ndeya mubepa. 'Yahweh nao atile kuli ena, nokutila, Bushe cileba shani?'²¹Na mupashi wayaswike nokutila, ndeima nokuya kabili ndeyaipanga ngo mupashi uwabufi patunwa twabo kasesema bakwe bonse, Yahweh amwaswwike ati, uleya mubepaye, kabili uleya cimfya. Nombaline kabiye no kuya citefyo fine.²²Nomba mona, Yahweh nabika umupashi wabufi mutunwa twaaba bakasesema bobbe, nakabili Yahweh napekanya ububi ubuleisa pali webo."²³Kabili na Zedekiah mwana wakwa Kenanah, aishile ima, nokuma Micaiah ulupi kawitobo, nokutila ati, "Ninshilanshi iyo mupashi wakwa Yahweh winga fumina pali nevo nokwisalanda kuli webo?"²⁴Nao Micaiah atile, "Mona, ukeshifi pali bulya bushiku, ilyo ukabutukila mmu muputule wa mukati mukufisama."²⁵Elyo imfumu ya Isreali yalandile kubabomfi, "imwe mwe bantu sendeni Micaiah no kumutwala kuli Amoni, umukalamba wamucumba akuli Joashi, umwana wandi umwaume."²⁶Imwe mwe bantu muleyalanda kuli ena ukuti, 'Imfumu ilandile ukuti: Mubike uyu muntu mucifungo nokulamulisha tubuleti utunono elyo namenshifye ayalinga, mpaka nkabwele umutende."²⁷Nao Micaiah atile, "Ngacakuti ukabwela umutende, ninshi Yahweh talandile kuli nevo," kabili alundilepo, "Umfweni kuli ifi, bonse mwebo mwe bantu."²⁸Eico Ahabu, imfumu ya Israeli, na Yehoshaphati, imfumu ya mu Yuda, balimine nakuya mukulwa na Rama Gileadi.²⁹Nemfumu ya Isreali yatile kuli Yehoshaphati ukuti, nevo nalailufyanya ne mwine nokuya kubulwi. Nomba webo ifwale umukansu obe." Awe imfumu ya Isreali yalilufyenye omonekele, efyo baile ku bulwi.³⁰Nomba imfumu yaku Aramu akonkomeshe abakalamba ba bashilika bakwe abamaceleta, atile, "Mwilwa no ushacindama nangula uwacindama mushilika. Kanofye, ukulwa ne mfumu ya Isreali capwafye."³¹Paishile ilyo abakalamba ba bashilika bamaceleta bamona Yehoshaphati batile ati, "Ilya emfumu ya Isreali." Balipilibweke nokuya mukumwikata, lelo Yehoshaphati alilile nokupunda, na Yahweh alimwafwile. Lesa abafumisheko kuli ena.³²Elyo omba abakalamba ba bashilika bamaceleta bamwene ukuti te mfumu ya Isreali, bali bwelulwike ku kumupepeka.³³Lelo umuntu umo alashile umufwi ukwabula ukwishiba no kulasa imfumu ya Isreali appalundanina icakucinga pacifuba cakwe. Kabili Ahabu atile kuli kensha wecelela lyakwe, "Pinduluka nokusenda ukumfumya mu nkondo, pantu nalafwa ububi sana."³⁴Kabili inkondo yaile ilekoselakofye bulya bushiku, ne mfumu ya Isreali yabikilwe mwiceleta ukulolenkana na bena Arameani ukufika icungulo. Kabili akasuba ilyo kalewa, yalifwile.

Chapter 19

¹Awe na Yehoshaphati imfumu ya ba Yuda yabwelele umutende ku ng'anda kumwakwe mu Yerusalemu.²Elyo Yebu umwana umwaume uwakwa Hanani, uwalemona ifimonwa, aile mukumukumanya no kweba imfumu Yehoshaphati ukti, "Bushe kuti walaafwa umubifi? Bushe kuti watemwa shai abapata Yahweh? Napalici, ubukali bwakwa Yahweh buleba pali webo."³Yehoshaphati aleikala mu Yerusalemu; kabili aile napeka mu bantu balefuma ku Beersheba ku calo cakumpili icakwa Efram no kubabwesha kuli Yahweh, Lesa wabafyashi babo.⁴Yehoshaphati aleikala mu Yerusalemu; alile nakabilipamo na bantu bakwe ukufuma ku Beersheba kulupili mu calo cakwa Efram no kubabwesha bonse kuli Yahweh, kuli Lesa wafikolwe fyabo.⁵Kabili abikile abapingushi mu calomu misumba yonse iyakulwa mu Yuda cila musumba.⁶Alandile ku bapngushi ukuti, "Bikeni amno kufyo mulebomba, pantu tamulepingula pamulaandu no muntu, lelo na Yahweh, ali na mwebo mukubomba kwabupingushi."⁷Nomba eico, lekeni akatina kakwa Yahweh kabe pali mwebo. Cenjeleni kabilipinguleni bwino, pantu Yahweh Lesa wesu takwababufi nangula akapatulula nelyo ukupoka amafisa kanwa."⁸Kabili, mu Yerusalemu Yehoshaphati asontele abena Lebi bamo bamo bamwana bashimapepo, elyo na bakalamba bamo bamo abalupwa lwa ng'anda yakwa Isreali, pakuti balepingwilako Yahweh, elyo na pamulandu wakupusana kwabekashi bamu Yerusalemu.⁹Alibatungulwile, ukutila, "mufwile mwabombela mukatina kakwa Yahweh, mu cishinka, elyo ne mitima yenu yonse."¹⁰Elyo umuladu onse uyo baleta kuli mwebo uwaba muli munyinenwe abekala mu musumba, nangula uupalile ukusunya umulopa, ukumine amafunde ne fipope, no bupingushi nokubasoka mulebasoka, pakuti belabifya kuli Yahweh, no bukali bwikesa pali mwebo na pali bamononko. Mulecitefi pakuti mwilalufyanya.¹¹Moneni, shimapepo mukalamba Amariah ukulatungulula mu milandu yonse iyakwa Yahweh. Zebadiah, umwana umwaume uwakwa Ishmeali, intungulushi ya ng'anda yakwa Yuda, ewa kulamitungulula mu milandu yonse iya mfumu Ukubikapofye na bena Lebi bakula myafwilisha. Beni abakosa elyo nokumfwila ifipope, na Yahweh abe nabo ablecita ifisuma."

Chapter 20

¹Nomba panuma ya ifi, abana abaume abena Moabu na bana abaume abena Amoni pamo na bena Amonimu baishile kukulwa na Yeoshafati.²Elyo abantu baishile kuli Yeoshafati, balanda ati, "Nalisa ibumba ilikulu ku kulwa na webo ilifumine ku citungu ca kuli bembu, ukufuma ku Edomu; kabili mulya ni mu Hasasoni Tamali," emukutila ati, Ene Gedi.³Awe Yeoshafati aishileba no mwenso kabili aishilelosa impumi yakwe ku kufwaya Yahweh; elyo abilishye ukuleko kulya mu bena Yuda monse.⁴Ku kulekelesha abena bonse baishile kolongana pamo kukufwaya Yahweh. Ukufuma mu misumba yonse iya bena Yuda baishile ku kwipusha kuli Yahweh.⁵Elo Yeoshafati aimineneko pakati kebumba ilya bena Yuda na pabena Yerusalemu mubali mu ng'anda yakwa Yahweh pantanshi ya musolo uwandakai.⁶Alandile ati, "we Yahweh, Lesa waba wafikolwe fyandi, Bushe tewebona Lesa uwaba mumulu? kabili bushe tewebona uuteka ama bufumu yonse aya munko? kabili bushe tekuboko kobe ukwakwata amaka o kukosa ica kuti takuli nangu umo uwingalwa na webo?"⁷Lesa wesu, bushe tewebona wemwine niwe wntamfishemo abaleikala muli cino calo ukufuma ku menso ya bantu bobbe abena Isreali

elo kabili no ku cipeela kuli bamwana Abrahamu, untu watemwa, ukufika kunshita ya kutwalilila?⁸Kabili emo batampile ukulaikala, no kukulila ishina lyobe ing'anda ya mushilo, no kulanda ati, ⁹"Nga cakweba ati ububi bwaisa pali fwebo-umupanga, ubupingushi ubwakalipa, icikuko, nangu icipowe- tukalaisa mu kwiminina pa menso yobe pali ino ng'anda pamulanda (we shina lyobe lyaba muli ino ng'anda), pakuti ngatwa kwata pali webo mukucula kwesu na webo kuti mwatumfwa no kutususha."¹⁰Kabili nomba abana abaume abakwa Amoni, kabili na bana abaume abakwa Moabu na bali mu calo ica mu mpili ica Seiri, balya webo waleseshe Isreali ukubasansa ilyo balefuma mu calo ca Egypti; nomba balya lulwike bayapita kumbi kabili tabalofeshe. ¹¹Mona baletulambula fwebo; pakwisa mukutufumya mu calo ico mwapele kuli fwebo ukuba icalo cesu. ¹²We Lesa wesu, bushe bena tawabapingule? pantu fwebo tatukwete amaka kuntanshi yaili bumba ilikulu ilileisa mu kulwisha fwebo. Fwebo fwebene tatwishibe ifyakucita, nomba amenso yesu twalolesha kuli webo." ¹³Inshita yonse bonse abena Yuda baiminine kuntanshi yakwa Yahweh, abana babo abanono, nabakashi babo, nabana babo abaume. ¹⁴Nomba Yahashele umwana umwaume uwakwa Sekaria, umwana umwaume uwakwa Benai, umwana umwaume uwa Yeiele, umwana umwaume uwakwa Matania umwina Lebi uwa mulupwa lwakwa Asafi, umupashi wakwa Yahweh waishile pali ena ilyo ali naiminina pe bumba. ¹⁵Apo pene alalanda ati, "Kutikeni, bonse mwe bena Yuda naimwe mwe bekala mu Yerusalemu aimwe mwe mfumu Yeoshafati! ifi efyo Yahweh alanda kuli mwebo, 'mwiumfwa umweso kabili mwitompoka pamulandu waili ibumba ilikulu; pantu ululubuli telwenu, lubuli lwa kwa Lesa. ¹⁶Mailo mukatelemukile mukaye mukulwa na bena. Mona, kulya eko bakesapiluka munshila iyaya ku Sisi, kabili bena mukaya basanga palutwe lwa mupoka poka pantanshi ya matololo, pantanshi yamatololo ya Yerueri. ¹⁷Muli ululubuli tamufwile ukulwako. Mukatantamefye, mukeminine, mukamone ifyo ifyo Yahweh akamipususha, Awe mwebo mwebena Yuda na mwebena Yerusalemu, mwibatina nangu ukuba tutuma. Mailo mukayelwa nabo kabili Yahweh akaba na mwebo."¹⁸Awe Yeoshafati akontamine panshi ashimpa ne mpumi yakwe panshi. Kabili bonse abena Yuda na bonse abekala mu Yerusalemu abene beka waba panshi ku menso yakwa Yahweh no kukontama. ¹⁹Elo abena Lebi abana abaume abakwa Koati nabana abaume abakwa Kora baiminina balatasha Yahweh Lesa wabena Isreali mwishiwi ilikulu sana. ²⁰Ubushiku bwakonkelepo balimine balicelelele ulucelo no kuya kku matololo ya ku Tekoa. Nomba ilyo balefuma, Yeoshafati aliminine no kulanda ati, "Umfweni kuli nevo, bonse mwebena Yuda, na mwebo mwebekala mu Yerusalemu! Biken ikitetekelo muli Yahweh Lesa wenu, pakweba ati mwenene mukakokole. Cetekeleni bakasesema bakwa elyo muli ku cimfya. ²¹Panuma ya kulanda na bantu abikile abakwimbila Yahweh ne mitulo yonse balelumbanya mufya kufwala ifya mushilo baletangilila abaume abali ne fyanso, bale landa ati, "Mutasheni Yahweh, pantu icikuku cakwe ca kutwalilila. ²²Kabili panshita ilyo batampile ukulumbanya no kutasha, Yahweh abikile abaume aba kufisamina abana abaume abena Amoni, na abena Moabu na baleikala mu citungu ca calo mpili icabena Seiri abaishile ku bena Yuda. Kabili baile mukulaiipaya abene beka. ²³Kabili abana abaume abakwa Amoni na bana abaume abakwa Moabu bailmine abaleikala mi citungu mu calo ca mpili ica bena Seiri ku kubalofya no kubonaula bena; kabili bwangu bwangu ilyo bapwile ukwipaya abaleikala mu Seiri, cila muntu baleafwana abene ukwipayana. ²⁴Nomba ku bena Yuda, baishile ku lupungu ulwali mu matololo. Ilyo baloleshe amenso yabo kwibumba, mona, konse ukobali, kuli ifitumbi nafilala panshi; apashali nangu umo uwapuswike. ²⁵Elyo Yeoshafati na bantu bakwe baishile mu kusampa ifipe ifyali muli bena, kabili basangilemo ifipe ifingi muli bena pamo ne fya kufwala ne fipe ifisuma; kabili bapitile ifipe ifingi sana icakweba ati balilililwe ukupiita na fimbi. Kabili ifi fipe bapiitileko inshiku shitatu, pantu fyalifulile. ²⁶Mu bushiku ubwalenga shine balikolongene bonse pamo mwilungu lya ku Beraka, pantu kulya kwie eko baile mukulumbanya Yahweh. Emuladu wine betila ukuti ilunguu lya Braka mpaka fye ukufika na ndakai. ²⁷Elyo abaume bonse abena Yuda na bena Yerusalemu balibwelele, pamo na Yeoshafati intungulushi yabo, ukubwelele ku Yerusalemu ninshi balesansamuka, pantu Yahweh alibalengele ukusansamuka pabalwani babo. ²⁸Elyo babwelele ku Yerusalemu balelisha amasese na nsango na mapenga bonse yafye ku ng'anda yakwa Yahweh. ²⁹Ishamfumu shonse isha mu fyalo shatampile ukutina Lesa ilyo shaumfwile ukuti Yahweh nalwa na balwani ba bena Isreali. ³⁰Kanshi mubufumu bwakwa Yeoshafati mwalitalele tondolo, kabili Lesa wakwe alitwalilile ukumupela ukutusha muli fyonse. ³¹Kabili Yeoshafati ewatekele pa bena Yuda: imyaka amakumi yatatu na isano ilyo atampile ukuteka, kabili atekele imyaka amakumi yabili na isano mu Yerusalemu. kabili ishina lyakwa nyina ali ni Asuba umwana umwanakashi uwa kwa Shili. ³²Kabili alepita munshila shintu wishi Asa alepitamo, kabili tatalile afumamo alecita ifyawama pa menso yakwa Yahweh. ³³Ififulo fyapamulu ifya kupepelamo fyena tabafifumishepo; kabili abantu abene tabapekanishishe imitima yabo kuli Lesa wafikolwe fyabo. ³⁴Imilandu imbi iyashala iya pa kutampa ne ya pakushalikisha, iya kwa Yeoshafati, fyonse fyalilembwa mu mashiwi yakwa Yehu umwana umwaume uwakwa Hanani, ayaba mu citabo ca shamfumu sha bena Isreali. ³⁵Kabili panuma yaifi Yeoshafati imfumu ya bena Yuda alisuminishanya na Ahasia imfumu yabena Isreali, uwalecita ububi. ³⁶Elyo atampile ukumfwana nankwe ukupanga ifyombo ifikulu ifya kulaya ku Tarshishi kabili ifi ifyombo ifikulu bafipangile ku Esioni Geberi. ³⁷Eico Eliese umwana umwaume uwakwa Dodafau uwaikala ku Maresha asesemene amashiwi aya kwimina Yeoshafati; Apo webo watampa ukumfwana na Ahasia, Yahweh ali nokonaula imilimo yobe ." Ifyombo ifikulu fyalionaika, kabili tafyakosele ifyakuti kuti fyaya ku Tarshishi.

Chapter 21

¹Jehoshaphati alele pamo ne fikolwe fyakwe kabili ba mushikile na bena mu musumba wakwa Davidi; Jehoram, umwana wakwe umwaume, ewaishileba imfumu pacifulo cakwe. ²Jehoram alikwete bamunyina, abana abaume bakwa

Jehoshaphati: Asalia, Yehiele, Sekalia Asaliau, Mikaeli, na Shefati. Aba bonse bali abume bakwa Jehoshaphati, imfumu yabena Isreali. ³Wisabo alibapele ifyabupe ifikulu ifya silfere, golide, nafimbi ifyaluma umutengo, alundilepo ne misumba muli Yuda, nomba apele no bufuma kuli Jehoram. ⁴Nomba ilyo Jehoram apilwike pa bufumu bwakwa wikshi aliikoshe umwine nge mfumu, aipeye bamunyina bonse kulupanga, kabili pamo ne ntungulushi sha bena Isreali. ⁵Jehoram ali ne mwaka amakumi yatatu na ibili elo atampile ukuteka, kabili ateketele imwaka cine konse konse mu Yerusalemu. ⁶Ena aendele munshila yashamfumu sha bena Isreali, kwali fintu ifyacitike abamung'anda yakwa Aabu, pantu alikwete umwana umwanakashi uwakwa Aabu untu aupile, kabili acitile icabipa mu menso yakwa Yahweh. ⁷Nangu cibe ifi, Yahweh talfwaya ukonaula aba mung'anda yakwa Davidi, pa mulandu wacipangano ico bacitile na Davidi; alaile ukuti lyonse alinokulapeela ubumi ubusuma kuli ena na kulupwa lwakwe. ⁸Mu nshiku sha kwa Jehoram, Edomu acitile impasase ukufuma mu kutungululwa na Yuda, kabili baicitile imfumu abene beka. ⁹Elyo Jehoram aabwike pamo na bashilika bakwe na matolokoshi. Cali ubushiku elo apilwike no kuyalwa na bena Edomu ababa shingulwike na matolokoshi yabashilika. ¹⁰Awe abena Edomu baishile sanguka ukufuma mu kutungululwa na bena Yuda ukufika na ndakai. Libinah nao wine acitile impasase panshita imo ine ukufuma mubutungulushi bwabo, pantu Jehoram ashile Yahweh insansalila, Lesa wa fikolwe fyakwe. ¹¹Ukulundapo nacimbi, Yehoram akulile incende shapamuulu mu mpili sha bena Yuda kabili alengele abaleikala mu Yerusalemu ukwikala kwati maule, kabili atungulwile abena Yuda mukuluba. ¹²Inkalata yafumine kuli Eliya kasesema yaisa kuli Yehoram. Yalandile ati, "ifi efyo Yahweh, Lesa wakwa Davidi, icikolwe cobe, alanda: pakuti tauleenda munshila yakwa Jehoshaphati, wiso, nangu munshila yakwa Asa, imfumu yabena Yuda, ¹³nomba uleenda munshila yshamfumu shabena Isreali ukulacita kwati maule, ngafilya aba mung'anda yaakwa Aabu balecita-kabili pamulandu wakuti waipye ba munonko aba mulupwa lwakwa wiso, abaume abaweme ukucila weba- ¹⁴mona, Yahweh akoma abantu bobo kucikuko icikulu, abana bobo, abanakashi bobo, ne fipe fyobe fyonse. ¹⁵Webo we mwine ukalwala sana pantu bulwele bwamumala, mpaka amala yobe yakafumine kunse pamulandu wakulwala, cilaa bushiku. ¹⁶Yahweh aimishe imipashi nabena Alebia abapalamine nabena Kushi ukwiminina Yehoram. ¹⁷Balwishishe abena Yuda, no kubasansa, bapiitile ne fyuma fyonse ifyasangilwe mung'anda ya mfumu kabili bapiitile pamo nabana abaume na banakashi bakwe. Takwali umwana umwaume uwashile kuli ena kanofye Yehoashi, umwana umwaume umwaice. ¹⁸Pnuma yaifi fyonse, Yahweh aumine ena ukulwala mumala ubulwele ubushingapola. ¹⁹Mukuya kwa nshita, mu kupwa kwa myaka ibili, amala yakwe yalifumine pamulandu wa kulwala kwakwe, na pali ico alifwile ku bulwele ubukali. Abantu bakwe tabacitile umulilo kukucindika ena ngefyo balecita ku fikolw fyakwe. ²⁰Atampile ukuteka lintu ali ne myaka amakumi yatatu na ibili; ateketele mu Yerusalemu imyaka cine konse konse, kabili lintu bafumine takwali nangu umo uwaloseshe ena. Ba mushikile mu musumba wakwa Davidi, nomba tekumipolo ya shamfumu.

Chapter 22

¹Abaleikala mu Yerusalemu bacitile Aasia, umwana umwaume uwakwa Yehoram umwaice sana, ukuba imfumu pacifulo cakwe, pantu ibumba lya baume abaishile nabena Alebia mu nkambi baipeye bonse abana abaume abakalamba. Efyo Aasia umwana umwaume wakwa Yehoram, imfumu ya bena Yuda, aishileba imfumu. ²Aasia akwete imyaka amakumi yabili na ibili ilyo atampile ukuteka; ateketele umwaka umo mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Atalia; ali mwana umwanakashi wakwa Omuli. ³Nao wine aendele munshila sha bamung'anda yakwa Aabu pantu nyin ewalemupanda amano ukucita ifintu ifyabipa. ⁴Aasia alecita ububi mu menso yakwa Yahweh, kwati fintu fyalecita aba mung'anda yakwa Aabu, pantu ebalemupanda amano panuma yamfwa yakwa wishu, kukonaula kwabo. ⁵Nao wine alekonka amano yabo; aile na Yoram umwana umwaume uwakwa Aabu, imfumu yabena Isreali, kukulwa na Hazaele, imfumu ya bena Aramu, ku Rama Gilieti. Abena Arameani balicenene Yoram. ⁶Yoram abwelele kukundapwa ifilonda ifyo akwete ku Rama, ilyo balelwa na Asaeli imfumu ya bena Aramu. Elyo Aasia umwana umwaume wakwa Yehoram, imfumu ya bena Yuda, atelemukile Yezeleli ku kumona Yoram umwana umwaume wakwa Aabu, pantu Yoram alikwete ifilonda. ⁷Nomba ukonaula kwa kwa Ahaziah kwaitele ukufuma kuli Lesa ukupitila mu kutandala kwakwa Aasia kuli Yoram. Ilyo afikile aile na Yehoram ku kulwisha Yehu umwana umwaume uwakwa Nimushi, untu Yahweh asalile ukonaula ing'anda yakwa Aabu. ⁸Caishileba ifi, ilyo Yehu aletele ubupingulo bwakwa Lesa paba mung'anda yakwa Aabu, asangile intungulushi sha bena Yuda na bana abaume bakwa Aasia munyina abalebombela Aasia. Yehu ailibepeye. ⁹Yehu aloleshe pali Aasia; balimwikete ailefisama ku Samalia, ena bamuletele kuli Yehu, no kumwipaya. Elyo balimushikile, pantu balandile ati, "mwana umwaume wakwa Jehoshaphati, uwafwaile Yahweh no mutima wakwe onse." Eico ing'anda yyakwa Aasia tayakwete amaka kabli aya kutungulula ubufumu. ¹⁰Nomba ilyo Atalia, nyina wakwa Aasia, amwene ati umwana wakwe umwaume nafw, ali mine nokwipaya bonse abana ba ku bufumu abamu ng'anda ya bena Yuda. ¹¹Nomba Yehosheba, umwana umwanakashi wa mfumu, mu bumfisolu abulile Yohashi umwana umwaume wakwa Aasia amusendele ukufuma pabana baume bamfumuu abo ali no kwipaiwa. Amubikile ena pamo no wale musunga ku kati. Elyo Yehosheba, umwana umwanakashi uwa mfumu Yehoram, umukashi wakwa Yehoiada shimapepo (pantu ali ni nkashi yakwa Aasia), ali mufishile ukufuma kuli Atalia, pakuti Atalia emwipaya. ¹²Ali pamo na bena, abafishile mu ng'anda yakwa Lesa pa myaka mutanda, ninshi Atalia ewaletaka icalo.

Chapter 23

¹Mu mwaka uwlenga cine lubali, Yehoiada alangile amaka no kwingila mu cipangano pamo na bashilika bapa myanda, Aasia umwana umwaume wakwa Yerohamu, Ishmaeli umwana umwaume wakwa Yehohanani, Aasia umwana umwaume wakwa Obedi, Maaseiah umwana umwaume wakwa Adaiah, na Elishphati umwana umwaume wakwa Zikri.

²Baile kubena Yuda no kukolonganika abena Lebi ukufuma mu misumba yonse iy bena Yuda, ne mitwe yabakulu aba mung'anda yabena Isreali, elyo baishile ku Yerusalemu. ³Bonse abalongene bacitile icipangano ne mfumu mung'anda yakwa Lesa. Yehoiada alandile kuli bena ati, "moneni, umwana umwaume uw mfumu akalateka, ifyo Yahweh alandile ukullosha kulupwa lwakwa Davidi. ⁴Ifi eflyo mufwile ukucita: shima pepo uwalnga butatu na bena Lebi abaisa mu kubomba pasabata bakaba aba kulinda pa minshi. ⁵Na bambi abalenga butatu bakaba pang'anda yamfumu, na bambi abalenga butatu bakaba pa mwinshi wa ciputa, abantu bonse bakaba pamusolo wa ng'anda yakwa Yahweh.

⁶Mwikasuminisha nangu umo ukwisa mung'anda yakwa Yahweh, kanofye bashima pepo na bena Lebi abalebomba. Ebalingile ukwingila pantu eapelwa insambu. Nomba abantu bambi bafwile ukulaumfwila amakambisho yyakwa Yahweh. ⁷Abena Lebi bena bakashinguluke imfumu mu mbali shonse, cila muntu akakwete icanso mu minwe yakwe. Onse uwaisa mu ng'anda, ena akafwe. Iikaleni ne mfumu ilyo yaisa mukati nelyo yaya kunse. ⁸Elyo abena Lebi na bena Yuda bonse babombele fyonse ukulingana nefyo Yehoiada shima pepo abakonkomeshe. Cila muntu asendele umwaume wakwe, bonse abaleisa mukubomba pasabata, na bonse abalefuma mukubombela pasabata, pantu Yehoiada shima pepo tasuminisha nangu bamo ukulekana. ⁹Elyo Yehoiada shima pepo aletele abashilika amafumo ifyakucinga umubili ifinono ne fikalamba ifyakwete Davidi ifyali mung'anda yakwa Yahweh. ¹⁰Yehoiada abikile abashilika bonse mufifulo, cila muntu ne canso mu minwe yakwe, ukufuma ku kulyo lubali lw ng'anda yakw Lesa ukufika kukuso lubali lw ng'anda yakwa Lesa, mumbali ya cipailo elyo ne ng'anda yakwa Lesa, ukushinguluka imfumu. ¹¹Elyo abaletele umwina wamfumu umwaume, babikile icibalika pali ena, kabili bapele ena ifipope fya cipangano. elyo bamucitile imfumu, kabili Yehoiada na bana bakwe abaume bali musubile, Elyo balanda ati, "utwiliile ukwikala we mfumu." ¹²Ilyo Atalia aumfwile icongo ca bantu abalebutuka no kulumbanya imfumu, aishile ku bantu abali mung'anda yakwa Yahweh, ¹³kabili aliloleshe, kabili, moneni, imfumu yali na iminina pa lucenshi lwakwe pa mwinshi, Abantu bonse aba mu calo balesekelela balelisha na mapenga, kabili bakemba baleanala ifilimba fya nyimbo no kutungulula abaleimba no kutasha. nomba Atalia alpwele ifyakufwala fyakwe nokupunda, "kupondeka! kupondeka!" ¹⁴Elyo Yehoiada shima pepo afumisha panse abashilika abakalamba abapa ng'anda abalengalila abashilika no kulanda kuli bena ati, "Mufumisheni panse pe bumba lya bantu; onse uulemukonka ena alingile ukwipaya ku lupanga." pantu shima pepo na landa, "mwi mwipaila mu ng'anda yakwa Yahweh." ¹⁵Elyo bali mwikete ilyo aleya mu kwingila pa mwinshi waba kabalwe aba ng'anda ya mfumu, kabili palya epo bamwipaille. ¹⁶Elyo Yehoiada acitile icipangano pakati kakwe umwine, abantu bonse, ne mfumu, ukuti bali no kuba abantu bakwa Yahweh. ¹⁷Elyo abantu bonse baile ku ng'anda yakwa Baali no kwiitoba yawa panshi. Babongolwele ifipailo fyakwa Baali ne fimpashanya fyakwe tunono tunono, kabili baipeye Matani shima pepo wakwa Baali, kuntanshi yafipailo fyonse. ¹⁸Yehoiada asontele bashimilimo aba ng'anda yakwa Yahweh mu minwe yaba shima pepo, bali abena Lebi, abo Davidi asontele aba mu ng'anda yakwa Yahweh, aba kutula imitulo yakoca kuli Yahweh, ifyo calembwa mu mafunde yakwa Mose, bonse balesekelela no kwimba, ifyo Davidi abalangilile. ¹⁹Yehoiada abikile abalelinda pa mwinshi wa ng'anda yakwa Yahweh, pakuti takuli nangu umo uwakowela ukwingilamo. ²⁰Yehoiada ena abulile abakalamba babashilika aba pang'anda, abantu aba mano, bakateka ba bantu, na bantu bonse aba mu calo. Atelemwisha imfumu ukufuma ku ng'anda yakwa Yahweh; abantu baishile ukupita imfumu pacitebe ca bufumu. ²¹Elyo abantu bonse aba mu calo basendele, na mu musumba mwalitondolo. Kabili elyo Atalia, bamwipaye kulupanga.

Chapter 24

¹Yoashi akwete imyaka cine lubali ilyo atampile ukutaka; atekele imyaka amakana yane mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Sibila, uwaku Beelesheba. ²Yoashi acitile icisuma mu menso yakwa Yahweh inshiku shonse ishakwa Yehoiada, shima pepo. ³Yehoiada ena abulile abakashi babili, kabili aishileba wishu wa bana abaume nabana abanakashi. ⁴Panuma yaifi, Yeashi asalile ukubwisha ing'andayakwa Yahweh. ⁵Akolonganye pamo bashima pepo nabena Lebi, kabili alandile kuli bena ati, "kabiye ni mulefuma cila mwaka mu misumba ya bena Yuda no kulonganika kui bonse abena Isreali ulupi ya lwa ku wamisha ing'anda yakwa Lesa. mushininkishe ukuti mwatampa ililine." Abena Lebi tabacitile nangu cimo pakubaala. ⁶Elyo imfumu yakutile Yehoiada shima pepo mukalamba no kulanda kuli ena ati, "cinshi taufwaile ku bena Lebi ukuleta muno ukufuma mu bena Yuda na mu Yerusalemu umusonko uut Mose umubomfi wakwa Yahweh napa balongene abena Isreali mu matenti yacipope ca cipangano?" ⁷Pantu abana abaume abakwa Atalia, umwanakashi umubifi, alyonawile ing'anda yakwa Lesa no kupela fyonse ifintu ifya mushilo ifya mu ng'anda yakwa Yahweh kuli ba Baali. ⁸Elyo imfumu yalikonkomeshe, kabili bapangile icipao bacibikile panse pa kwingila mu ng'anda yakwa Yahweh. ⁹Elyo bacitile ukubilikisha mu bena Yuda na bena Yerusalemu, pakuti abantu balete umusanko kuli Yahweh untu Mose umubomfi wakwa Lesa alandile kuli Isreali mu matololo. ¹⁰Bonse intungulushi na bantu bonse balisekelele ukuleta ulupi ya mukati no kulubika mu cipao mpaka bapwa ukwisushisha ici. ¹¹Icacitike cakweba ati nangu icipao caliletelwe kuli bashimilimo ba mfumu mu minwe ya bena Lebi, kabili apo balimwene ukuti mwali ulupi ya ulwingi mukati, bakalemba ba mfumu naba shima pepo bakalamba bashimilimo balishile, no kufumyamo mu cipao, kabili no kucisenda ukucibwesha apo cali. Balicita ifi cila bushiku, balekolonganika ulupi ya ulwingi. ¹²Imfumu na Yehoiada balepela

ulupiya kuli bonse abalebomba imilimo mu ng'anda yakwa Yahweh. Abaume bantu balembele abakuputula amabwe abakupopa imbao ukubwesha mu ng'anda yakwa Yahweh, na bonse abaishiba umulimo wacela no wa mukuba¹³ Elyo abalebomba umulimo, wa kuwamya waleya kuntanshi mu minwe yabo; balengele ing'anda yakwa Lesa ukumoneka bwino ifyo yalikale no kuikosha. ¹⁴Ilyo bapwile, baletete ulupiya ulwashelepo ku mfumu a kuli Yehoiada. Ulu lupiya lwabombele ukupangilamo ifipe ifya mu ng'anda yakwa Yahweh, ifyakubomfya pakubomba na pakupanga imitulo-basupuni na ifya kubomfya ifya golide na silfere. Baletula imitulo iya koca mu ng'anda yakwa Yahweh mu kutwalilila ,inshiku shonse ishakwa Yehoiada. ¹⁵Yehoiada asukwa akota kabili inshiku shafula, elyo alifwile; akwete imyaka 130 ilyo afwile. ¹⁶Baile mushika mu musumba wakwa Davidi ukwaleshikwa ishamfumu, pantu alicitile icisuma mu bena Isreali, kuli Lesa, na ku ng'anda yakwa Lesa. ¹⁷Nomba panuma Yehoiada nafwa, intungulushi shabena Yuda balishile no kucita umucinshi ku mfumu, elyo imfumu yalyumfwile kuli bena. ¹⁸Balekeshe ing'anda yakwa Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo, kabili balepepa Ashela ka lesa ne filubi. Ubukali bwakwa Lesa bwaishile pabena Yuda na Yerusalemu pafibi ifyo balecita. ¹⁹Lelo aletuma bakasesema kuli bena ukubabwesha peka kuli ena, Yahweh; bakasesema balebashininkisha abantu, nomba balekana ukumfwa. ²⁰Umupashi wakwa Lesa waishile pali Sekalia umwana umwaume wakwa Yehoiada, shimapepo; Sekalia aiminine kuntanshi ya bantu no kulanda kuli bena ati, "Lesalandile ifi: Cinshi mulepulila mu mande yakwa Yahweh, pakuti mwishuka? Apo mwebo na mulekesha Yahweh, nao wine akamilekesha." ²¹Nomba ena bali mupangiile; ifyo imfumu yabebele, balimupolele amabwe pa musolo wang'anda yakwa Yahweh. ²²Muli uyu musango, Yoashi, imfumu, asulile iciteete ico Yehooada, wishi wakwa Sekalia, acitile kuli ena. Ilyo Sekalia alefwa, alandile ati, "apo Lesa na mona ici akakulandula." ²³Cali ifi ku kupwa kwa mwaka, abashilika abena Aramu baishile no kwimina Yoashi. Baishile ku bena Yuda na Yerusalemu; baipaye intungulushi shonse isha bantu no kutuma fyonse ifyo basampile ukufuma kuli bena ku mfumu ya ku Damaseke. ²⁴Nangu cibe ifyo abashilika abaishile abena Aramu balifye abanono Yahweh abapele uku cimfya pa bashilika abengi, abena Yuda balekeshe Yahweh, Lesa wa fikolwe fyabo. Na muli iyi nshila abena Aramu baletete ubupingushi pali Yoashi. ²⁵Panshita ilyo abena Aramu baile, Yoashi alikwete ifilonda ifyalekalipisha. Ababomfi bakwe bale mupngila ena pantu aipaye umwana umwaume uwakwa Yehoiada, shimapepo. bamwiipaile pa bulili bwakwe, kabili alifwile; baile mushika mu musumba wakwa Davidi, lelo te ku mipolo ya shsmfumu. ²⁶Aba ebantu abaingilile ena: Sabadi umwana umwaume wakwa Shimaeti, umwanakashi umwina Amoni; na Yehozabadi umwana umwaume wakwa Shimuli, umwanakashi umwina Moabu. ²⁷Nomba ku bana bakwe abaume, ifikankala ifyasobelwe ifyalandilwe palw ena, napalwa ku kululula ing'anda yakwa Lesa, moneni, fyalilembwa mwi buuku lya shamfumu. Amaziah umwana wakwe umwaume ewaishileba imfumu pacifulo cakwe.

Chapter 25

¹Amaziah ali ne myaka amakumi yabili na isano ilyo atampile ukuteka; atekele imyaka amakumi yabili na pabula mu Yerusalemu. Nyina ali ni Yehoadani, uwa mu Yerusalemu. ²Acitile icisuma mu menso yakwa Yahweh, nomba teku mutima onse. Ilyo cali ifi bwangu bwangu ubutungulushi bwakwe bwalikosele, aipaye ababomfi abo aipaye wishi, imfumu. ³Nomba abana babo bena tabeipaye, lelo acitile umwabela ifyalembwa mu mafunde, mwi buuku lyakwa Mose, ifyo Yahweh akonkomeshe, "Ba wishi tabafwile pa bana, na bana tabakafwile pali ba wishi. Lelo cila muntu akafwila palumembu lwakwe." ⁴Nakucilissha, Amasi akolonganike abena Yuda pamo, kabili abalembele ukulingana na mayanda ya fikolwe fyabo, ukubika abakalamba bapa makana na bakalamba bapa myanda-bonse abena Yuda na bena Benjamini. Abapendele ukufuma pa bamyaka amakumi yabili ukuya na pamuulu kabili abasangilwe bali 300,000 abaume abasalilwe, abalingile ukuya ku nkondo, abenga kwata ifumo ne ca kucinga umubili. ⁵Aingishe na bambi 100,000 abaume abakulwa ukufuma mu bena Isreali ukubalipila umwanda umo isha Silfere. ⁶Nomba umuntu wakwa Lesa aishile kuli ena alanda ati, "We mfumu, mwileka abashilika babena Isreali baye na mwebo, pantu Yahweh tali na bena Isreali- ekulila abantu abena Efralemu. ⁷Nomba mwebene nga mwaya mwashipa kabili mwakosa mubulwi, Lesa akamuposa panshi yabalwani, pantu Lesa alikwata amaka ayakwafwa, kabili na maka aya kuwisha." ⁸Amaziah alandile ku muntu wakwa Lesa, "Nomba kuti twacita shani pa lupiya umwanda umo ulo na pele abashilika ba bena Isreali?" umntu wakwa Lesa aaswike ati, "Yahweh ali no kukupela ifingi ukucila pali ifyo." ⁹Elyo Amaziah alekenye abashilika abo abashilile kuli ena ukufuma ku Eframu; abatumine ku mushipeka. Elyo icipyu calo calikulile pa bena Yuda, kabili babwelele kumushi ne cipyu icikulu. ¹⁰Amazia alishipile kabili atungulwile abantu ukufumia ku mukonko wa mucele, uko acimfishe abaume amakana ikumi abakwa Seiri. ¹¹Abashilika ba bena Yuda bapiitile na bambi aba bumi amakana ikumi limo. Babapilwishe pacilibwe icasansuka no kubaposa panshi ukufuma palya, elyo balisansawike tunono tunono. ¹²Nomba abaume abashilika abo Amazia abweshe, ukuti beya na ena kukulwa, basanshile imisumba ya bena Yuda ukufuma ku Samalia ukufika ku Beti Horoni. Baumine abantu amakana yatatu no kusenda ifipe ififngi. ¹³Nomba ilyo cali ifi, panuma Amazia na bwela ku kwipayaulula abena Edomu, ali alipitile tulesa utwa bantu abena Seiri, no kutucita tulesa twakwe. Aletukontamina no kutocela ifya nunkila ifisuma. ¹⁴Elyo Yahweh afulwa asaike pali Amazia. Atumine kasesema kuli ena, uwalandile, "Cinshi washitila tulesa utwabantu utushapuswishe abantu bobo mu minwe yobe?" ¹⁵Nomba ilyo kasesema alelanda kuli ena, imfumu yalandile kuli ena, "Twakucitila uwakupanda imfumu amano? Leka! Bushe tekuti ufwe?" Elyo kasesema alekele alada ati, "Nebo ni njishiba Lesa asala ukonaula webu pantu wbo wacita ici kabili tawfwile kufyo nebo ndekweba." ¹⁶Elyo Amazia imfumu ya bena Yuda aipwishe aba kumupanda amano kabili atumine intumi kuli Yehoashi umwana umwaume wakwa Yehoahaz umwana umwaume wakwa Yehu, imfumu yabena Isreali, alanda, "Isa, leka tukumae cila umo impimi

ne mpimi mukulwa.¹⁸Nomba Yehoashi imfumu yabena Isreali atumine intumi ukubweseshisa Amazia imfumu yabena Yuda, ati, "Imyunga iyali mulebanoni yatumine amashiwi ku mukadari uwa mu Leabanoni, ati, 'pela umwana obe umwanakashi ku mwana wandi umwaume pakati abe umukashi,' nomba icinama ca mumpanga calipitilemo no kunyataula imyunga yawa."¹⁹Webo walanda ati, "Mona, nebo ninguma Edomu," kabili no mutima obe naupilusha pamuulu. Wakwata icilumba mu kucifya kobe, nomba ikala pang'anda pantu cinshi uleilengela we mwine ubwafya no kuwa, bonse webo na bena Yuda?"²⁰Lelo AMazia taumfwile, pantu ici cafumine kuli Lesa, elyo abikile abantu abena Yuda mu minwe yababwani babo, pantu bashitile tulesa ukufuma kubena Edamu.²¹Elyo Yehoashi, imfumu yabena Isreali, asanshile; ena na Amazia, imfumu yabena Yuda, bali kumene impumi ne mpumi ku Betishemeshi, uwali mu bena Yuda.²²Abena Yuda babomine kubena Isreali, kabili cila muntu afulumukile ku ng'anda.²³Yehoashi, imfumu yabena Isreali, baikete Amazia umwana umwaume uwakwa Yehoashi umwana umwaume uwakwa Aasia, imfumu yabena Yuda, ku Betishemeshi. Bamuletele ku Yerusalemu no kutula icibumba ca Yerusalemu ukufuma pa mwinshi wakwa Eframuk ukufika pa kona pamwinshi, calepele amata imyanda ine.²⁴Abulile golide yonse na silfere, ifipe fyonse ifya sangilwe mung'anda yakwa Lesa na Obedi- Edomu, ne fyuma fyonse ifyali mung'anda ya mfumu, pamo nabo baikete, no kubwelela ku Samalia.²⁵Amazia umwana umwaume wakwa Yehoashi, imfumu yabena Yuda, aikele imyaka ikumi limo na isano panuma yamfwa yakwa Yehoashi, umwana umwaume wakwa Yehoahaz, imfumu yakwa Isreali.²⁶Pantu naimbi imilandu iyo Amazia acitile, iya kubalilapo ne yakushalikisha, moneni, bushe tayalembwa mucitabo ca shamfumu ilya bena Yuda na bena Isreali?²⁷Nomba ukufuma panshita intu Amazia aalwike ukufuma ku kukonka Yahweh, batampile ukumupatngila mu Yerusalemu. Afulumukile ku Lachishi, kabili batumine abaume panuma Yahweh ku Lachishi no ku mwipaya kulyakwine.²⁸Bali mubweseshisa pal kabalwe kabili bamushikile kufikolwe mu musumba wa bena Yuda.

Chapter 26

¹Abantu bonse abena Yuda babulile Usia, uwali ne myaka ikumi limo na mutanda, no kumucita imfumu pacifulo cakwa wishu Amazia.²Ni ena uwa kululwile Elati no ku ubweseshisa ku bena Yuda. Panuma yaifi imfumuu ya sendeme na ifikolwe fyakwe.³Usia ali ne myaka ikumi limo na mutaanda ilyo atampile ukuteka. Atekele imyaka amakumi yasano na ibili mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Yekoli; afumine ku Yerusalemu.⁴Acitile icawama mu menso yakwa Yahweh, ukukonka icakumwenako icakwa wishu, Amazia, muli fyonse.⁵Acitile umwine ukufwaya Lesa munshiku sha kwa Sekalia, uwamwebele ukucindika Lesa ilyo alefwaya Yahweh, Lesa aamulengele ukushuka.⁶Usia alile no kulwa na ba Pelisiti. Atobawile icibumba ca musumba Gati, Jabine na Ashidodi; akulile imisumba mu calo ca Asshidodi n muba Pelisiti.⁷Lesa ale mwafwa ukulwisha aba Pelisiti, ukulwisha abena Arabia abaleikala mu Gubaali, no kulwisha aba Meuniti.⁸Abena Amoni ba ambile ukupela umutulo kuli Usia, no lulumbi lwakwe lwali salangene, lwasukwa lwafika na ku kwingila mu Egypti, pantu aishile kwatisha amaka.⁹Ukulundapo, Usia ali kulile impungu mu Yerusalemu pamwinshi wapakoona, pa mukonko wapa mwinshi, pakupilibukila ku cibumba, no kushikosha.¹⁰Akulile impungu mu matololo no kwimbamo ifilambe ifingi, pantu ali kwatisha ing'ombe, na pa calo icabulamo impili na mumpili. Ali kwete abalimi na balimi ba myangashi mu calo ca mumpili na mufisamu mabala, pantu alitemenwe ubulimi.¹¹Ukulundapo, Usia alikwete abashilika abaume abalelwa abaile mukulwa mu mabumba abakolongene ne mpendwa iyo bapendelwe na Jeieli, kalemba na Maaseia, cilolo uwaletungululwa na Anania, uwali umushilika mukalamba uwa mfumu.¹²Impendwa yonse iya ntungulushi sha ndupwa ishaletungulula abaume abamaka shali 2,600.¹³Mu maboko yabo mwali abashilika abali 307,500 abaume abalelwa inkondo na maka ayakulu abale afwa imfumu ukulwisha ababwani.¹⁴Usia alepekanishisha bena-pantu abashilika bonse- ifyakucinga umubili amafumo, ifya kucinga umtwe, ifya kucinga icifuba, utulembe, na mabwe ya ku poselako.¹⁵Mu Yerusalemu akulile ifya ku pangilako ifyo abaume abashiba ifya kupanga ukuti fibe pa mpungu ifya kulwilako amata na mabwe aya kalamba. Ululumbi lwakwe lwalisalagene mu fyalo, pakuti ali mukulu uwalemwafwa na pali ici aishileba uwamaka sana.¹⁶Nomba Usia ilyo aishile kwata amaka, umutima wakwe wali tumikwe ikakuti awa; alifumine kuli Yahweh, Lesa wakwe, pantu aile ku ng'anda yakwa Yahweh no koca ifyacena cisuma pacipailo.¹⁷Asalia, shimapepo, ali mukonkela panuma, kabili pamo na ena baingile na bashimapepo cine konse konse abakwa Yahweh, abaume abakosa.¹⁸Balimukalipile Usia, imfumu, no kulanda kuli ena ati, "te webo, Usia, ukoca ifya cena cawama kuli Yahweh, kano bashimapepo, abana abaume bakwa Aaroni, eba suminishiwa ukoca ifya cena cawama. Fuma pancende ya mushilo, pantu taukwete icishinka kabili taulecindika Yahweh Lesa."¹⁹Elyo Usia aishilefulwa. Alinakwata kakocelako mu minwe yakwe. Ilyo na fulilwa bashimapepo, ifibashi fyalifulwime pa mpumi pantanshi yaba shimapepo mu ng'anda yakwa Yahweh, bushilya bwa cipailo icakocelapo.²⁰Asalia shimapepo mukalamba naba shimapepo bali muloleshe, kabili, moneni, nakwata ifibashi pampumi. bwangu bwangu ba mufumishe kulya, nao, alifumine, pantu Yahweh ali mumine.²¹Usia, imfumu, ali ne fibashi ukufika fye no bushiku bwa kufwa kabili aleikala eka mung'anda ico ali ne fibashi, kabili bali mutalwisheko ku ng'anda yakwa Yahweh.Yotamu, umwana wakwe umwaume, aishileba mung'anda ya mfumu no kutungulula abantu aba mu calo.²²Ama bwafya yambi palwa kwa Usia, ukufuma pa kwamba ukufika na pakupwa, yalembelwe na Esaya kasesema umwana umwaume wakwa Amosi.²³Elyo Usia asendeme ku fikolwe fyakwe; bamushikile ne fikolwe fyakwe uko bashika imfumu, pantu balandile ati, "wafibashi." Yotamu, umwana wakwe umwaume aishileba imfumu pacifulo cakwe.

Chapter 27

¹Yotamu ali ne myaka amakumi yabili na isano ilyo atampile ukuteka; atekele imyaka ikumi limo na mutanda mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Yerusha; ali mwana umwanakashi wakwa Zadoki. ²Acitile icawama mu menso yakwa Yahweh, akonkele kwati fintu wishu acitile, Usia, muli fyonse. Lelo ena taile mu ng'anda yakwa Yahweh. Nomba abantu bena neliline balecita ububi. ³Akulile umwinshi wapamuulu mu ng'anda yakwa Yahweh, na palupili lwa Opheli napa akulilepo ifingi. ⁴No kucilapo akulile imisumba mu lupili mu calo ca ba Yuda, na mu mitengo namo akulilemo amalinga ne mpungu. ⁵Kabili ailelwa ne mfumu ya bantu ba bena Amoni no kubacimfya. Mu mwaka ulya wine, abantu babena Amoni bali mupele amatalanti ya silfere umwanda umo, amakana ikumi limo icipimo cangano, amakana ikumi limo icipimo ca maale. Abantu babena Amoni bapele fimo fine na mu mwaka uwalenga bubili no walenga butatu. ⁶Elyo Yotamu aishile kosa aleenda bwino kuntanshi yakwa Yahweh Lesa wakwe. ⁷Imilandu imbi palwakwa Yotamu, inkondo shakwe shonse, ne nshita shakwe, moneni, fyalilembwa mwi buuku lya shamfumu shabena Isreali ne sha bena Yuda. ⁸Ali ne myaka amakumi yabili na isano ilyo atampile ukuteka; atekele imyaka ikumi limo a mutanda mu Yerusalemu. ⁹Yotamu alele ukwalele ifikolwe fyakwe, kabili bamushikile mu musumba wakwa Davidi. Ahazi umwana wakwe umwaume, aishileba imfumu pa cifulo cakwe.

Chapter 28

¹Ahazi akwete imyaka amakumi yabili lintu atampile ukuteka, kabili atekele ikumi limo na mutanda mu Yerusalemu. Tacitile icawama mu menso yakwa Yahweh, nga fintu Davidi icikolwe cakwe ca ctile. ²Lelo, aendele munshila ya shamfumu sha mu Isreali; kabili apangile ifimpashanya fyacela ifya sungululwa ifya kwa Baali. ³Ukulundapo, aocele ifyanunkila mu mukonko wa Beni Hinnomu no kulena abana bakwe ukupita mu mulilo, ukulingana ne fyalecita abantu abo Yahweh afumishe mu calo cabo pantanshi ya bantu abena Isreali. ⁴Alepela amalambo no koca ifynunkila pafifulo fya pamuulu na mutupili na monse mwisamba lyafimuti ifya lemba. ⁵Eico Yahweh wakwa Ahazi amupele mu minwe ya mfumu yabena Aramu. Abena Aramu bali mucimfishe no kupiita ibumba ilikulu ilya bafungwa, ukubatlwa ku Damaseke. Ahazi nao wine apele mu minwe ya mfumu ya bena Isreali abamucimfishe no kwipayaula abengi. ⁶Pantu paka umwana umwume wkwa Lemalia mu bushiku bumo aipeye 120,000 abashilika ba bena Yuda na bonse abamuli bena bali abaume abakosa, pantu balekeleshe Yahweh Lesa wafikolwe fyabo. ⁷Zikiri, umuntu uwamaka uwaafumine ku Eframamu, aipeye Maaseiah umwana umwaume wa mfumu, na Azirikamu, shimucindikwa waku cipango na Elikana, uwali inkonkan ya mfumu. ⁸Abashilika babena Isreali bapiitile balupwa lwabo mu busha abali 200,000 abakashu babo, abana abaume, nabana abanakashi, kabili balipiitile ifyo basampile, ifyo babweseshu ku Samalia. ⁹Nomba kasesema wakwa Yahweh ali kulya, ishina lyakwe ni Odedi. Aile nokuya kumanya abashilika abaleisa mu Samalia, alandile kuli bena. "pantu Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu, alli fulwa pa bena Yuda, apele bena mu minwe yenu. Nomba na mubepayaula mu bukali icakuti bwafika na ku muulu. ¹⁰Nomba mwebo mulepanga ukusunga abaume na banakashi abena Yuda ukuba abasha benu. Nomba mwebo tamwashininwapo no lubembu ukubembikila Yahweh Lesa wennu? ¹¹Nomba elo, umfweni kuli nebo: Bweseshenimo abafungwa, bonse abo mumpitile kuli bamunyinnwe, pantu ubukali bwakwa Yahweh buleba pali mwebo." ¹²Elo baamo intungulushi sha bantu abena Eframamu-Asalia umwana umwaume wakwa Yehohanani, Berekia umwana umwaume wakwa Messhilemni, Yehizkia umwana umwaume wakwa Shalumu, na Amasa umwana umwaume wakwa Adilai, baiminina ukwimina bonse abalebwela ku nkondo. ¹³Balandile kuli bena, "Tamumfwile ukuleta abafungwa kuno, pantu muleya fimo ifya kuti fyatuletelele ulubembu ukubembukila Yahweh, ukulundapo pamulandu shesu na kupulamo, pantu ukupula kwesu kwalikula, kabili pali ubukali pali Isreali." ¹⁴Elo abaume abali ne fyanso bashile abafungwa nefyo basampile kuuntungulushi na kwibumba. ¹⁵Abaume abo basonte abalumbwilwe amashina bapitile abafungwa, nokufwika bonse abali no bwamba ifyo basampile, bali bafwikile no kubapela insapato. Balibapele ifya kulya ukuti balye no kunwa. Babondepe ne filonda fyabo no kubika bamo abanakile pa mpunda. Babapitile uku babweseshu ku lupwa ku Yeriko, (uwitwa umusumba watuncindu). Elo babwelele ku Samaria. ¹⁶Pali ilya nshita imfumu Ahazi atumine intumi ku sha mfumu shabena Asiria ukubeba ukumwafwa ena. ¹⁷Pantu peka limo abena Edomu balishile no kusans abena Yuda, Bapiitile abafungwa. ¹⁸Aba Pelisiti nabo basanshile imisumba iyali apalingana ne ya mu Negebu wa mu bena Yuda. Bapiitile Betishemeshi, Aijaloni, Gedeloti, sokone mishi iyalimo. Timuna ne mishi iyalimo, pamo na Gimuso ne mishi iyalimo. Baile mukwikala muli isho ncende. ¹⁹Pantu Yahweh ablile Yuda amucefya pa mulandu wakwa Ahazi, imfumu ya bena Isreali; pantu acitile ububi mu bena Yuda no kubembukila Yahweh ukucilamo. ²⁰Tiglathi-Pilesa, imfumu ya bena Asiria, aishile kuli ena no kumusakamika mucifulo caku mukosha. ²¹Pantu Ahazi abulile ifipe fya mung'anda yakwa Yahweh nefya mung'anda ya mfumu nefya ntungulushi, apele ifipe ku mfumu yabena Asiria. Nomba mukucita ifita ca mwafwile ena. ²²Imfumu imo ine Ahazi abwekeshepo ukubembukila Yahweh muunshita yakucula kwakwe. ²³Pantu alepela amalambo kuli tu lesa twa ku Damaseke, tulesa utwale mucimfya ena, alandile ati, "pantu tulesa twa mfumu ya bena Aramu tulabaafwa, nebo nakulatula kuli twena, pakuti na nebo tule ngafwa." Nomba aleibongolola umwine na bena Isreali bonse. ²⁴Ahazi akolonganike pamo ifipe ifya mu ng'anda yakwa Lesa no kuputaula tunono tunono. Aiseleko ifibi ifya mung'anda yakwa Yahweh no kuipangila umwine ifipailo mu makoona yonse aya mu Yerusalemu. ²⁵Mu misumba yonse iya bena Yuda apangilemo ififulo fya pamuulu ifya kocelapo amalambo kuli tulesa tumbi. Akalifye Yahweh, Lesa wa fikolwe fyakwe, ukufulwa. ²⁶Nomb ifingi ifyo acitile, ne mibele yakwe yonse, iya kutampilapo ne yakushalikisha, moneni, yalilembwa mu citabo ca shamfumu sha bena Yuda na bena Isreali. ²⁷Ahazi asendeme ukwa

sendeme ifikolwe fyakwe, kabili bamushikile mu musumba, mu Yresalemu, nomba taba muletele ku mipolo yasha mfumu sha bena Isreali. Esekia, umwana wakwe umwaume, ewaishileba imfumu pacifulo ca cakwe.

Chapter 29

¹Esekia atampile ukuteka lintu akwete imyaka amakumi yabili naisano; atekele imyaka amakumi yabili na pabula mu Yerusalemu. Ishina lyakwa nyina ali ni Abiya; Ali umwananakashi wakwa Sekaria. ²Acitile icawama mu menso yakwa Yahweh, kwati fintu wishi Davidi acitile. ³Mu mwaka wakutampilapo ukuteka kwakwe, mu mwenshi wa kutampilapo, Esekia aiswile ififbi fya mung'anda yakwa Lesa no kuiwama. ⁴Abulile bashimapepo na bena Lebi, nokubakolonganika bonse pamusolo lubali ku kabanga. ⁵Alandile kuli bena, "Umfweni kuli nebo mwe bena Lebi! Iwamyeni mwebene, mu wamye ne ng'anda yakwa Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu, nokufumyamo ifyakowela mu ncende ya mushilo. ⁶Pantu ifikolwe fyesu fyalilufyenye no kucita ububi mu menso yakwa Yahweh Lesa wesu; ena balimusulile, no kwalula impumi shabo nokufuma kucifulo uko Yahweh ekala. No kuloshako inuma shabo. ⁷Kabili baiseleko ne fibi apakwingilila no kufumyamo amalampi; tabaocele ifyanunkila nangu ukupela imitulo yakoca muncende ya mushilo kuli Lesa wa bena Isreali. ⁸Elo ubukali bwakwa Yahweh bwaponene pa bena Yuda wa Yerusalemu, kabili abalengele ukuba icintu ica kutimya, icakupapa, kabili icakulisha umunsoli, kwati fintu muleimwena na menso yenu. ⁹Nipali abafyashi besu baponene kulupanga, na bana besu abaume, abena besu abanakashi, nabakashi besu bapiitilwe mubusha. ¹⁰Nomba ca kumutima wandi ukupanga icipangano na Yahweh, Lesa wa bena Isreali, pakuti ubukali bwakwe bufume kuli fwebo. ¹¹Mwe bana bandi abaume, mwiba abana ng'ani nomba, pantu Yahweh namisala ukwiminina kuntanshi yakwe, kukumupepa, no kweba ati mube ababomfi bakwe nokoca ifyanunkila. ¹²Elo abena Lebi baiminine: Mahati umwana umwaume wakwa Amasai, na Yoele umwana umwaume wakwa Azariah, uwa bantu babena Kohati; na bantu ba bena Mereri, Kishi umwana umwaume wakwa Abidi, na Asalia umwana umwaume wakwa Yehalele; Uwa bena Geshoni, Yoahumwana umwaume wakwa Sima, na Edeni umwana umwaume wakwa Yoah; ¹³Abana abaume bakwa Elisafani, Shimuri na Yeueli; nabana abaume bakwa Asafi, Sekaria na Mania; ¹⁴Abana abaume bakwa Elisafani, Simuli na Yeueli; nabana abaume bakwa Yedutuni, Shemaya na Usiele. ¹⁵Balikolonganike bamunyina babo, balisangulwile abene, elyo baingila mukati, ifyo imfumu ya bakonkomeshe, ukukonka amashiwi yakwa Yahweh, ukusangulula ing'anda yakwa Yhweh. ¹⁶Bashimapepo baingile mukati lubali lwa ng'anda yakwa Yahweh ku ku isangulula; bafumishemo ifiko fyonse ifyasangulwile mu mucilonganino cakwa Yahweh no kufitwala pa musolo wa ng'anda. Abena Lebi balifipitile bafitwala ku mukonko wa Kidroni. ¹⁷Nomba batampile ukuisangulula mu bushiku bwa kwamba, ubwa mwenshi wa kwamba. Ubushiku bwalenga cine konse konse mu mwenshi bafikile apakwingilila apa kwa Yahweh. Elo basangulwile ing'anda yakwa Yahweh mu nshiku cine konse konse. Na mu bushiku ubwalenga ikumi limo na mutanda mu mwenshi wa kwamba balipwile. ¹⁸Elyo baile kuli Esekia, imfumu, mukati ka cipango no kulanda ati, "Natusangulula ing'anda yonse iya kwa Yahweh, icipailo cakocelapo imitulo ne fipe fyonse, ne tebulo lya mikate ya cishibilo ne fipe fyonse. ¹⁹Elo natupekanya kabili na tusangula ifipe fyonse ifyo imfumu Ahazi afumishe lintu takwete icishinka panshita aleteka. Monni, fili kuntanshi ya cipailo cakwa Yahweh. ²⁰Elyo Esekia aimine ku maca sana no kukolonganika intungulushi sha mu musumba; aile ku ng'anda yakwa Yahweh. ²¹Baletele ing'ombe ishilume cine lubali, imikoko cine lubali, abana bamikoko cine lubali, ba pumbwe ukuba umutulo, wapa lubembu uwa pa bufumu, napamo umwamushilo, napa bena Yuda. Akonkomeshe bashimapepo, abana abaume bakwa Aaroni ukutuula shena pacipailo cakwa Yahweh. ²²Elo baipeye ing'ombe ishilume, na bashimapepo bapokelele umulopa no kusansa pa cipailo. Elyo baipeye imikoko no kusansa imilopa yab pacipalo; kabili baipaya abana ba mikoko no kusansa imilopa yabo pa cipailo. ²³Babulile bapumbwe ukuba umutulo wa palubembu kuntanshi ya mfumu na cilonganino; batambalike amaboko yabo pali bena. ²⁴Bashimapepo balipeye bena, no kubacita umutulo wapa lubembu imilopa yabo pacipailo ukucita icifuta mulandu kuli Isreali onse, pantu imfumu yali konkomeshe ukuti imitulo yakoca ne mitulo ya palubembu ifwile yacitwa kuli Isreali onse. ²⁵Esekia abikile abena Lebi mung'anda yakwa Yahweh no tuoma, ifilimba fya nsale, naba nsango, bapekenye ifi ukulingana no kukonkomesha kwa kwa Davidi, Gadi, uwalemwena isha mfumu, na Natani, kasesema, umwabelele ukukonkomesha ukwafumine kuli Yahweh ukupilibula ba kasesema bakwe. ²⁶Abena Lebi baiminine ne filimba fya kwa Davidi naba shimapepo bali na mapenga. ²⁷Esekia abakonkomeshe ukutuula wakoca pa cipailo. Ilyo umutuulo watampa ukupya, no lwimbo lwakwa Yahweh nalo lwatampa, na mapenga, pamo ne filimba fya kwa Davidi, imfumu ya bena Isreali. ²⁸Nabalongene bonse balepepa, abakwimba baleimba, nabalelisha amapenga; fyonse ifi fyali twalilile mpaka fye umutuulo wapwa ukupya. ²⁹Ilyo bapwa imituulo, imfumu na bonse abalina en bakonteme no kupepa. ³⁰Mu kutwalilila, Esekia, imfumu, ne ntungulushi bakonkomeshe abena Lebi ukwimba ukulumbanya Yahweh na mashini yakwa Davidi na Asafi uwalemona. Baimbile ukulumbanya ne nsansa, kabili bakontamine panshi no kupepa. ³¹Elyo Esekia alandile, "Nomba mwaisangulula mwebene kuli Yahweh. Isreali kuno leteni amalambo ne mitulo ya kutasha mu ng'anda yakwa Yahweh." No lukuta baletele amalambo ne mitulo yakutasha, nabakwete imitima yakuitemenwa baletele imitulo yakoca. ³²Impendwa ya mitulo yakoca intu ulukuta lwaletalele yali ing'ombe ishilume amakumi cine lubali, imikoko umwanda umo, na imyanda ibili abana bamikoko abalume. Fyonse ifi mitulo yakoca kuli Yahweh. ³³Imitulo yakuisangulula yali ing'ombe imyanda mutanda ne mikoko amakana yatatu. ³⁴Bashimapepo ebacepele ukufunda inama sha mitulo yakoca, elo bamunyina, abena Lebi, ebabafwile mpakafye umulimo wabomba, kabili mpakafye bashimapepo baisangulula abene, pantu abena Lebi bali sakamene abena ukuisangulula ukucila bashimapepo. ³⁵Ukulundapo, kwali imitulo yakoca iingi; bacitile na

mafuta aya mitulo mukuba pamo. kabili kwali ne mitulo yakunwa pamituulo yonse iya koca. Efyo umulimo wa mu ng'anda yakwa Yahweh wa citilwe munkonka.³⁶Esekia alitemenwe, na bantu bonse pamo, pakati efyo Lesa apekanishishe abantu, pantu uyu mulimo wacitilwe mukampampa.

Chapter 30

¹Esekia atumine intumi ku bena Isreali bonse na ku bena Yuda, kabili alembele bakalata ku bena Eframuna na bane Manase, ukuti bekese ku ng'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu, ku kusefya icakucilila kuli Yahweh, Lesa wabena Isreali. ²Pantu imfumu, intungulushi shamfumu, na bonse abalongene mu Yerusalemu balyambawile capamo, ukuti bali nokusefya icakucilila mu mwenshi wa bubili. ³Pantu tabalesefy cila nshita, pamulandu wakuti bashimapepo tabafulilile, abasangululwile pakuti basefye kabili na bantu tabakolongene pamo mu Yerusalemu. ⁴Ici cintu calimoneke bwino mu menso ya mfumu na kuli bonse abalongene. ⁵Elo basumineshenye ukubilisha monse mube na Isreali, ukufuma mu Beeresheba ukufika ku Dani, ukuti abantu bafwile ukwisa mukusefya icakucilila kuli Yahweh, Lesa wabena Isreali, mu Yerusalemu. Pantu tempendwa ya bantu iikulu abasungile ici ukulingana nefyo calembwa. ⁶Elo abakupiita ma kalata baile ukufuma ku mfumu na kuntungulushi sha mfumu ukushinguluka Isreali onse na Yuda, ukulingana ne cipope camfumu. Balandile ati, "mwe bantu abena Isreali bweleleni kuli Yahweh, Lesa wakwa Abrahamu, Isaaki, na Isreali, pakuti nao abwelele kuba shalapo pali mwebo mwe bapumuka ukufuma mu maboko yamfumu yabena Asiria." ⁷Mwiba kwati fikolwe fyenu nangu ngaba munyinenwe, abasangukile Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo, pakuti abalengele bena ukuba icakupapa, kwali fintu mulemona. ⁸Nomba mwiba bacintomfwa, ngefyaali ifikolwe fyenu; eico, ipeeleni mwebene kuli Yahweh no kwisa mu ncende ya mushilo, umo enga misangulula mukutwalilila, kabili pepeni Yahweh Lesa wenu, pakuti ukufilwa kwakwe kufume pali mwebo. ⁹Pantu nga mwabwelele kuli Yahweh, bamunyinenwe, na bana benu bakasanga ukubelwa uluse kuli bonse abakabatwala nga bafungwa kabili bakababwesha muli cino calo. Pantu Yahweh Lesa wenu, wa citeete kabili wa luse, kabili takafunge icinso cakwe pali mwebo, nga cakuti mwabwelele kuli ena."¹⁰Elo aba bapiitile ba endeke ukufuma ku musumba ukufika ku musumba ukushinguluka incende yonse iyabena Eframuna neya bena Manase, ukufika na ku Sebuluni, nomba abantu balebaseka no kuba punika. ¹¹Nangu cali ifi, abaume bamo abena Asha na bena Manase, nabena Sebuluni bali inashishe abene no kwisa ku Yerusalemu. ¹²Ukuboko kwa kwa Lesa kwaishile pa bena Yuda, ukupela kuli bena umutima umo, ukupiita ukukonkomesha kwa mfumu ne ntungulushi amashiwi yakwa Yahweh. ¹³Abantu abengi, ibumba iilikulu ablongene, bakolongene mu Yerusalemu kukusefya umutebeto wa mukate uushatutumuka mu mwenshi wacibili. ¹⁴Balimine no kupiita icipailo icali mu Yerusalemu, kabili ifipailo fyonse apo balefutumwina; balifiposele mu mukonko wa Kidroni. ¹⁵Elyo baipeye ilambo lya kucilila mu bushiku ubwalenga ikumi limo na shine mu mwenshi walenga bubili. Bshimapepo na bena Lebi balyumfeile insoni, elyo bali konsolwele abene no kuleta imitulo yakoca mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁶Baiminine pafifulo fyabo umwabela ukulekana kwabo, ukukonka ifyo babelele ukupelwa mu mafunde yakwa Mose, umuntu wakwa Lesa. Bashimapepo basanshile umulopa untu bapokelele ukufuma kumaboko yabena Lebi. ¹⁷Pantu kwali abalongene abengi abashaisangulula abene. Eico abena Lebi baipayawile impanga sha ca kucililila pali cila muntu pakuti abo abashaisangululwile basangulule amalambo yabo kuli Yahweh. ¹⁸Pantu ababumba ya bantu abengi, abengi pali bena ukufuma ku Eframuna bena Manase, Isaaki na bena Sebuluni, tabaisangulwile abene, lelo balilileko icakucilila, ukupusana nefyo ifyalembwa fyalebeba. Pantu Esekia ali bapepeleko bena, ukwebati, "pakuti Yahweh umusuma alelela cila muntu. ¹⁹Onse uwateyanya umutima wakwe ukufwaya Lesa, Yahweh, Lesa wafikolwe fyesu, nangufye tabaisangulwile ukusanguluka kwa kwiminina pacifulo ca mushilo." ²⁰Nomba Yahweh alyumfwile kuli Esekia no kundapa abantu. ²¹Abantu abali ku Yerusalemu bali sefeshe umukate uushatutumuka panshiku cine lubali no kusansamuka ukukalamba. Abena Lebi na bashimapepo baletasha Yahweh cila bushiku, ukwiimba no kubilikisha ku filimba kuli Yahweh. ²²Esekia alandile ukukoselesha kuli bonse abena Lebi abalebomba umulimo wakwa Yahweh. Elo balilile pa mutebeto onse inshiku cinelubali, baletula imitulo ya kuba pamo imitulo, n kucita ukuyebelele kuli Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo. ²³Bonse abalongene baambawile ukuti basefye na shimbi inshiku cinelubali, na kabili bacitile ifyo fine no kusekelele. ²⁴Pantu Esekia imfumu ya bena Yuda yapeele abalongene ing'ombe ikana limo ne mikooko amakana cine lubali ngo mutulo; ne ntungulushi nasho shapeele abalongene ing'ombe ikana limo ne mikooko amakana ikumi limo ne mbushi. Impendwa iikalamba iyaba shimapepo baleisangulula abene. ²⁵Bonse abalongene abena Yuda, pamo na bashimapepo nabena Lebi, na bantu bonse pamo abaishile ukufuma ku Isreali, abaali pamo nge mbutushiabaishile ukufuma ku calo ca bena Isreali na bonse abaikala mu Yuda-bonse bali sekelele. ²⁶Elo kwali ukusekella ukukalamba mu Yerusalemu, pantu ukufuma mu nshita yakwa Solomoni umwana umwaume wakwa Davidi, imfumuyabena Isreali, tapacitike nangu cimo nge cacitike mu Yerusalemu. ²⁷Elyo abashimapepo, abena Lebi, baliminine no kupaala abantu. Amashiwi yabo yali umfwika, na mapepo yabo yaliile ku muulu, icifulo ca mushilo uko Lesa ekala.

Chapter 31

¹Nomba ilyo fyonse ifi nafipwa, abantu bonse abena Isreali abali ukokwine baile ku misumba yabena Yuda no kutobaula amabwe ayo baimike tunono tunono baputula ne cimutiicaimikwa icakwa Ashela, kabili batobawile ififulo fya pamuulu ne fipailo mu bena Yuda monse na mu bena Benjamini, na mubena Eframuna nabena Manase, mpakafye baonaulafye fyonse. Elo abantu bonse abena Isreali babwelele, cila muntu ne fipe cakwe na ku musumba wakwe. ²Esekia alekenye

bashimapepo na bena Lebino kubabika mukulekana kwabo, bonse bashimapepo na bena Lebi. Asontele abakucita umutulo wakoca no mutulo wakuba pamo, ukubomba, nokutasha, no kulalumbanya pa mwinsi wa cilonganino cakwa Yahweh. ³Nakabili asontelepo fimo ifya mfumu ifya mutuulo wa koca ukufuma pafipe fyakwe, nifi, ifya mutuulo wakoca uwalucelo ne cungulo, no mutuulo wakoca uwapa bushiku bwapa sabata, imyenshi ipya, napa mitebeto ifyo fyalembelwe mu mafunde yakwa Yahweh. ⁴No kucita, akonkomeshe abantu ableikala mu Yerusalemu ukuti bapele ifipe kuli bashimapepo na kubena Lebi, pakuti bakaposefye amano pakusunga amafunde yakwa Yahweh. ⁵Bwangu bwangu ukukonkomesha kwa mfumu kwali salangene, abantu abena Isreali balifumbatwile iminwe yabo no kupela ifisabo fyakubalilapo ifya mumbuto, umwangashi upya, amafuta, ubuci, ukufuma muli fyonse ifyo basombwele mu mabalaa. Baletete icapekumi ica muli fyonse, icali mufipe ifikalamba. ⁶Abantu abena Isreali na bena Yuda abaleikala mu misumba yabena Yuda nabo bene baletete icekumi ica ng'ombe ne mikooko, kabili ne cekumi cafintu ifya mushilo fintu bapatwilile kuli Yahweh Lesa wabo, no kufitulika umupili. ⁷Cali ni mu mwenshi walenga butatu ilyo batampile ukutulika ifyo basangwile mu mipili, kabili bapwile mu mwenshi walenga cine lubali. ⁸Ilyo Esekia ne ntungulushi baishile no kumona imipili, bapalile Yahweh na bantu bakwe Isreali. ⁹Elyo Esekia aipwishe bashimapepo na bena Lebi palwa mipili. ¹⁰Asalia, shimapepo mukalamba, uwamu ng'anda yakwa Sadoke, aaswike ena no kulanda ati, "ukutula apo abantu batampila ukuleta imitulo mu ng'anda yakwa Yahweh, twalelya no kulinga, no kushalapofye ifingi, pantu Yahweh alipalile abantu bakwe. Ico kwali impendwa yafintu ifingi ifyashelapo kuno." ¹¹Elyo Esekia abakonkomeshe ukupekanya ifyumba fya kusungilamo mu ng'anda yakwa Yahweh, nabo balipekenye. ¹²Elyo nabo baletete imitulo mucishika, ifyekumi nafimbi ifyali fyakwa Yahweh. Konania umwina Lebi umukalamba pali bena ewalefisunga, na munyina wakwe Shimei ewali uwa cibili pali ena. ¹³Yehiele, Asasia, Nahati, Asaeli, Yelimoti, Yasabadi, Eliele, Isimakia, Maati, na Benaya bali ni ba kasunga lintu baletungululwa na Konania na Shimei munyina, abasontelwe na Esekia, imfumu, na Asalia, shimucindikwa mu ng'anda yakwa Lesa. ¹⁴Kore umwana umwaume wakwa Imuna umwina Lebi, uwalelinda pa mwinsi wa ku kabanga, uwalemona pa mitulo yakuitemenwa iyakwa Lesa, emukalamba kumitulo iyalepelwa kuli Yahweh na ku mitulo yafya mushilo. ¹⁵Uwacepeleko pali ena ni Edeni, Miniadini, Yeshua, Shemaia, Amalia, na Shekania, mu misumba yaba shimapepo. Baiswishemo abamilimo pantu bali aba cishinka, ukulapele iyi mitulo kuli ba munyinabo ukwakanya fimo fine, kuli bonse abacindama naba shacindama. ¹⁶Kaabili balepeela abaume bonse abali ne myaka itatu ukuya pamuulu, abalembelwe mufitabo fya fikolwe fyabo abo abalengila mu ng'anda yakwa Yahweh, ifyalefwaikwa cila bushiku ifyo fyatanteme, balebomba imilimo yabo nokula akanya. ¹⁷Balepeela kuli bashimapepo ukulingana ne fyalembelwe ifikolwe fyabo, cimo cine nakubena Lebi abakwete imyaka amakumi yabili no kucilapo, umwabela imilimo yabo no kwakanya kwabo. ¹⁸Basanshisheko na banono bonse, abakashi babo, abana babo abaume, nabana babo abanakashi, na bantu bonse abamu mushi, pantu bali ne cishinka mukusunga ifya mushilo abene. ¹⁹Pantu bashimapepo, no lupwa lwa kwa Aaroni, abali mu mabala yamumishi abalesangwa mu misumba yabo, nangu muli cila musumba, kwali abaume absontelwe amashina ukupela apakubomba kuli bonse abalembelwe mufitabo fya fikolwe fyabo ifyobo ifyo cali pa bena Lebi. ²⁰Esekia acitile ififine muli Yuda monse. Apwishishishe icisuma, icawama, ne cishinka kuntanshi yakwa Yahweh, Lesa wakwe. ²¹Umulimo onse untu atampile uwakubomba mu ng'anda yakwa Lesa, ifipope, na mafunde, kukufwaya Lesa wakwe, abombebele ici no mutima wakwe onse, kabili ali upwishishishe.

Chapter 32

¹Panuma yaifi fintu no kucita mucishinka, Senacheribu, imfumu ya bena Asilia, alishile no kwingilila Yuda. Apangile inkambi pakwebati asanse imisumba ya malinga, intu alefwaya ukwikata ukuba iyakwe. ²Ilyo Esekia amwene ukuti Semacheribu naisa no kuti alefwaya ukuti balwe ukulwisha Yerusalemu, ³aipwishe intungulushi shakwe nabaume bakwe abakosa ukuti bemike amenshi aya mutumfukumfuku ayali kunse ya musumba; elo ena balimwafwile ukucita ifyo. ⁴Nomba abantu abengi balilongene pamo no kwimika utumfuku mfuku tonse no tulonga utwalepita pakati ka calo. Balandile ati, "cinshi imfumu yabena Asilia yaishila no kufwaya amenshi ayengi?" ⁵Esekia alishipile no kukula conse icibumba icaponene. Akulile ne mpungu pamuulu, nakabili nacimbi icibumba kunse. Nakabili akoseshe Millo mu musumba wakwa Davidi, no kupanga ifyanso ifingi ne nkwele. ⁶Abikilepo nabambi abakalamba babashilika ukwangalila abantu. ukubakolonganika pamo kuli ena pamusolo pamwinsi wa musumba no kulinda ukubakosesha bena. Alandile ati, ⁷"Beni abakosa kabili abashipa. Mwitina nangu ukunashiwa pa mulandu wa mfumu yabena Asilia na pa bashilika bonse abali na ena, pantu umo uli nafwebo ena mukulu ukucila bonse abali naena. ⁸Kuli ena kulifye abashilika aba munofu, nomba kuli fwebo kuli Yahweh, Lesa wesu, uwakwafwa fwebo, kabili uwakutulwila ubulwi." Elyo abantu baitalalike abene ku mashiwi yakwa Esekia, imfumu yabena Yuda. ⁹Panuma yaifi, Senacheribu, imfumu yabena Asilia, atumine ababomfi bakwe ku Yerusalemu (Nomba ninshi ena ali kuntanshi mu Lachishi, nabashilika bakwe bonse bali na ena), kuli Esekia, imfumu yabena Yuda, na kuli bonse abena Yuda abali mu Yerusalemu. Alandile ati, ¹⁰"Ifi efyo Senacheribu, imfumu yabena Asilia, alandile: cinshi mubelele uko no kushipikisha apo Yerusalemu natumushinguluka? ¹¹Bushe te Esekia uwatubepele mwebo, ukuti ali no kupele mwebo ukufwa ku cipowe na kucilaka, ilyo aebele mwebo, 'Yahweh Lesa wesu akatupokolola mu minwe ya mfumu yabena Asilia? ¹²Te Esekia umo wine uwafumishopo incende shapa mulu ishakupelapo ne fipailo no kukonkomesha Yuda na Yerusalemu, 'ku cipailo cimo eko mufwile ukupepa, na kuli ico eko muleocela amalambo?' ¹³Bushe tamwaishiba ico nevo ne fikolwe fyandi twacitile ku bantu bonse aba mu fyalo fimbi? Apo tulesa twabantu abashingulwike icalo tatwapokolwele icalo cabo mu maka yandi? ¹⁴Tumo tonse tu lesa twa

mu calo uto ifikolwe fyandi fyaonawile, bushe kuti kwaba kalesa akengapokolola abantu mu kuboko kwandi? cinshi lesa wenu tenga pokolwela mwebu mu maboko yandi? ¹⁵Nomba mwileka Esekia amibepe nangu ukumicimfya muli iyi nshila. Mwicetekela muli ena, pantu takuli Lesa mu calo cino nangu bufumu ubwingalinga ukupokolola abantu baiko mu maboko yandi, nangu ukubafumya mu maboko yafikolwe fyandi. Nga kanshi Lesa wesu kuti apokolola shani mwebu mu maboko yandi?"¹⁶Ababomfi bakwa Senacheribu balandi ukucilamo ukusula Yahweh Lesa nokusula umubomfi wakwa Esekia. ¹⁷Senacheribu kabili alembele amakalata ayakutuka Yahweh, Lesa wabena Isreali, nokulanga ukusula ena. Alandile ati, "filya fine ba lesa bamufyalo tabapokolwele abantu babo mu maboko yandi, efyo na lesa wakwa Esekia nao takapokolole abantu bakwe mu maboko yandi." Balilile sana mu lulimi lwa bena Yuda ku bantu bamu Yerusalemu abali pa cibumba, pa kweba ati babatinye no kusakamika bena pakuti bapoke umusumba. ¹⁸Balilile sana mu lulimi lwa bena Yuda ku bantu bamu Yerusalemu abali pa cibumba, pa kweba ati babatinye no kusakamika bena pakuti bapoke umusumba. ¹⁹Balandile kuli Lesa wabena Yerusalemu kwati fintu balelanda kuli balesa ba bantu bambi aba mu calo, abo ababumbwa ku maboko yabantu. ²⁰Esekia, imfumu, na Esaya umwana umwaume wakwa Amosi, kasesema, bali pepele pamulandu waububwafya no kulilila ku mulu. ²¹Yahweh atumine abangeli, uwaipye abaume abalelwa, abashilika bakalamba, naba milimo abamfumu abali munkambi. Elo Senacheribu aalulwike ku calo cakwe ne nsoni ku menso yakwe. Ilyo aile mu ng'anda yakwa kalesa kakwe, abana bakwe bamo balimwipye ena ku mupanga. ²²Na muli iyi nshila, Yahweh apuswishe Esekia na baleikala mu Yerusalemu ukufuma mu maboko yakwa Senacheribu, imfumu yabena Asilia nokufuma mu maboko ya bantu bambi bonse, nokubapela bena ukutusha mumbali shonse. ²³Abengi baleleta imitulo kuli Yahweh mu Yerusalemu, na mabupe ayaluma umutengo kuli Esekia imfumu yabena Yuda, pakweba ati asumbulwe pa menso yafyalo fyonse ukufuma pali ilya nshita na kuntanshi. ²⁴Muli shilya shine nshiku Esekia alilwele mupepi nokufwa. Apepele kuli Yahweh, alandile kuli ena no kumupela icishibilo ukuti ali no kupola. ²⁵Nomba Esekia tabweseahe Yahweh pakumwafwa uko apelwekuli ena, pantu umutima wakwe waleyumfwa. Elo ubukali bwaishile pali ena, na pali Yuda na Yerusalemu. ²⁶Ngefyo, Esekia umwine alicefeshe pacilumba icali mu mutima wakwe, bonse ena na baleikala mu Yerusalemu, pakweba ati ubukali bwakwa Yahweh tabwishile pali bena munshiku shakwa Esekia. ²⁷Esekia alikwete ifyuma ifingi kabili ali cindeme. Ali fwaile umwine ifyumba umwaakubika silfere, golide, na mabwe ayaluma umutengo, na yamafuta, naya nkwele na fimbi ifyamisango iisuma. ²⁸Alikwete amayanda umo balebika ifya mumbuto ifyo balesombola, umwangashi upya, na mafuta, na mataanga yanama ishamisango misango. Nakabili akwete ne mikuni mu macinka yabo. Pantu Lesa alimupele ifyuma. ²⁹ukubikapo, ali ifwaile umwine ne misumba ne fikwatwa fya mikuni ifingi sana, pantu Lesa alipele sana ubunonshi. ³⁰Ni uyu wine Esekia ew cilike pamulu amenshi aya tumfuku mfuku twaku Gihoni, no kuyaleta kwisamba ku masamba ya musumba wakwa Davidi. Esekia aleshuka muli conse ico alecita. ³¹Lelo, pamulandu wanjiminishi sha filolo fya bena Babiloni, abatuminwe kuli ena ukumwipusha ifipusho pali fyonse ifyo baishibe, napalwa fisungusho ifishibilo ifyacitike mu calo, Lesa alimulekele umwine, pakumweshwa, kabili na pakwishiba fyonse ifyali mu mutima wakwe. ³²Palwa milandu imbi palwa kwa Esekia, ukusanshako nefyo acitile icipangano ne shamfumu, kuti mwamona ukuti fyalilembwa mucimonwa cakwa kasesema Esaya umwana umwaume wakwa Amosi, na mucitabo cashamfumu shabena Yuda na Isreali. ³³Esekia asendeme ne fikolwe fyakwe, kabili bamushikile ena palupili ku mipolo ya lupwa lwakwa Davidi. Abena Yuda bonse na baleikala mu Yerusalemu bali cindike imfwa yakwe. Manase umwana wakwe umwaume ewishileba imfumu pa cifulo cakwe.

Chapter 33

¹Manase akwete imyaka amakumi yabili lintu atampile ukuteka; atkele imyaka amakumi yasano naisano mu Yerusalemu. ²Acitile ifyabipa mu menso yakwa Yahweh, kwati ni nkeni ishacitile abena fyalo abo Yahweh atamfishe kuntanshi ya bantu abena Isreali. ³Pantu akululwile cipya cipya iffulo fintu wishi Esekia alepawile, no kukula ifipailo fyaba Baali, apangile Ashela ifimuti, kabili alekontamina na kuntanda shonse isha mu mulu no kushipepa. ⁴Manase akulile ifipailo mu ng'anda yakwa Yahweh, iyo Yahweh akonkomeshe, "Ni mu Yerusalemu emo ishina lyandi likaba mukutwalilila." ⁵Akulile ifipailo pantanda shonse isha mu mulu mu misolo ibili iya mu ng'anda yakwa Yahweh. ⁶Alengele no kupisha abana bakwe abaume mu mulilo mumukonko wa Beni Hinnomu. Aeseshe ukucita ifingelengwe, ukubuka no buloshi, kabili aipwishe na bonse abo abalanda na bafwa na bonse abalanda ne mipashi. Manase alicitile ububi sana mu menso yakwa Yahweh. kabili ena alimukalifye wene no kufulwa. ⁷Apangile icilubi icakubasa, acibikile na mung'anda yakwa Lesa. Ni iyine ing'anda intu Lesa alandile kuli Davidi na Solomoni umwana wakwe umwaume; alandile ati, "Ni muli iyi ng'anda na mu Yerusalemu, untu nebo nasala ukufuma mu mikowa yonse iya bena Isreali, ukuti nebo emo nkabika ishina lyandi ukutwalilila. ⁸Nshakabwesho peka ukufumya abantu abena Isreali ukubafumya mu calo cintu nebo na soteele ifikolwe fyabo, nga cakuti baposako amano ukusunga fyonse fintu na konkomeshe bena, ukukonka amafunde yonse, ifyabupingushi, ne fipope fintu nebo napele bena ukupitila muli Mose." ⁹Manase atungulwile Yuda na baleikala mu Yerusalemu kukucita ifyabipa ukucila ne mishobo intu Yahweh aonawile kuntanshi ya bantu abena Isreali. ¹⁰Yahweh alandile kuli Manase, na ku bantu bakwe, nomba tabaumfwile. ¹¹Elo Yahweh abaleetele abakalamba babashilika abamfumu ya bena Asilia, abapiitile Manase mu minyololo, bamukaka na munkonkoli, no kumupita ku Babiloni. ¹²Ilyo Manase ali mubwafya, alilile Yahweh, Lesa wakwe, nokuinasha umwine apakulu kuntanshi yakwa Lesa wafikolwe fyakwe. ¹³Apepele kuli ena; na Lesa apapatilwe naena, na Lesa aumfwile ukupapata kwakwe no kumuleta ena ku Yerusalemu, pa bufumu bwakwe. Elo Manase aishibe ukuti Yahweh ni Lesa. ¹⁴Panuma yaifi, Manase akulile icibumba

celinga mu musumba wakwa Davidi, lubali ku masamba yaku Gihoni, mu mukonko, pakwingila pa mwinshi we sabi. Ashingulwishe ulupili lwa ku Opheli no kwimya ifibumba pa mulu apatali. Abikile abakalamba babashilika abashipa monse mu malinga ya bena Yuda. ¹⁵Afumishemo tulesa tumbi tumbi, utulubi atufumya mu ng'anda yakwa Yahweh, ne fipailo fyonse fintu akulile palupili lwa ng'anda yakwa Yahweh na mu Yerusalemu, fyonse no kufiposa kunse ya musumba. ¹⁶Nakabili akululwile icipailo no kulatulapo amalambo ya mutende ne mitulo yakutotela; akonkomeshe Yuda ukulabombela Yahweh, Lesa wa bena Isreali. ¹⁷Lelo, abantu batwalilile na malambo pa ncende sha pamulu, Nomba kuli Yahweh fye, Lesa wabo. ¹⁸Pa mabwafya yambi palwa kwa Manase, amappo yakwe kuli Lesa wakwe, na mashiwi ayo bakamona abo abalandile kuli ena mwishina lyakwa Yahweh Lesa wa bena Isreali, moneni, fyalilembwa mu kufwaya kwa shamfumu shabena Isreali. ¹⁹Pamulandu we lyashi lya mapepo yakwe, napafyo Lesa afumishe ifi. kwali nafimbi pa mulandu wa membu shakwe shonse no kulufyanya kwakwe, ne ncende shintu akulile ififulo fya pamulu no kwimikamo ifimuti fyaba Ashela ne fimpashanya ifykubasa, lintu ena talaicefya-fyalilebwa mu milandu yabalemona. ²⁰Elo Manase asendeme pamo ne fikolwe fyakwe, kabili ena bamushikile pa ng'anda yakwe. Amoni, umwana wakwe umwume, aishileba imfumu pa cifulo cakwe. ²¹Amoni akwete imyaka amakumi yabili na ibili ilyo a tampire ukuteka; atekele imyaka ibili mu Yerusalemu. ²²Acitile ifyabipa mu menso yakwa Yahweh, kwati ni Manase, wishi, fintu acitile. Amoni atulile amalambo ku fimpashanya ifya kubasa fintu Manase wishi apangile, kabili fyena alefipepa. ²³Umwine tainashishe kuntanshi yakwa Yahweh, kwati fintu Manase wishi acitile, Amoi alilufyenye sana sana. ²⁴Ababomfi bakwe bali mupangiile ena no ku mwipaya mu ng'anda yakwe. ²⁵Nomba abantu ba mu calo baipeye bonse abapangiile imfumu Amoni, kabili bacitile Yosia, umwana wakwe umwaume, imfumu pa cifulo cakwe.

Chapter 34

¹Yosia akwete imyaka cine konsekonse lintu ayambile ukuteka; atekele imyaka amakumi yatatu na_umo mu Yerusalemu. ²acitile icisuna mumenso yakwa Yahweh, kabili aendele munshila yakwa David icikolwe cakwe, kabili taalukile kukwakulyo nangula kukwakuso. ³Pantu mumwaka walenga cine lubali uwakuteka kwakwe, ilyo acili fye umunono, atampire ukufwaya Lesa wakwa David, icikolwe cakwe. Mumwaka wakulenga ikumi limo naibili, atampire ukusangulula Yuda na Yerusalemu ukufuma pancende yapamulu, ifimuti baimike ifyakwa Ashela nefimpashanya ifyakubasa nokuposa ifimpashanya fya cela. ⁴Abaantu batobawile ifipailo fyakwa Baali pa menso yakwe; aputawile ifipailo apobalefutumwina ifyaakukunikaifyali pamulu. Atobawile nefimuti baimike ifya kwa Ashela ne fimpashanya fyakubasa, nokubasaula ifimpashanya fya cela tunono fyasukafye fyaba ulukungu. Asalangenye ulukungu kumipolo yabo abalepela amalambo kulifyena. ⁵Aocele namafupa yabashimapepo babo pafipailo fyabo. Muli iyi nshila, asangulwile Yuda na Yerusalemu. ⁶Acitile fimmo fine namumisumba yabena Manase, Efulemu, na Simeon, ukuyafika nakuli Nafutali, nokonaula ifyabashingulwike bena. ⁷Atobawile panshi ifipailo, bamulopawile ifimuti fintu baimike ifyakwa Ashela nefimpashanya ifyakubasa ukufungaula ubunga, aputawile ifipailo apo balefutumwina ifyakunika ukushunguluka icalo icabena Israeli. Elyo abwele ku Yerusalemu. ⁸Nomba umwaka walenga ikumi limo na cine konsekonse iyakuteka kwakwe, panuma Yosia naasangulula icalo necilonganino, atumine Shefani umwana mwaume wakwa Asalia, umukalamba wa musumba, na Yoa umwana umwaume uwakwa Yoaasi kalemba, kukuwamya ing'anda yakwa Yahweh Lesa wakwe. ⁹Baile kuli iukia, shimapepo mukalamba, nokumupela ena ulupiya luntu baletete mung'anda yakwa Lesa, pakuti abena Lebi abalelinda pamwinshi, bakolonganye ukufuma kubena Manase naena Efulemu, ukufuma kuli bonse abena Israeli abashelepo, ukufuma kubena Yuda bonse nabena Benjamin, nokufuma kubaleikala mu Yerusalemu. ¹⁰Bapele ulupiya kubantu abalelelekesha pamulimo mu cilonganyino cakwa Yahweh. Ababantu bapele ababomfi abalewamya nokubweseshapo icilonganino. ¹¹Bapele uku kuli bakapla wambao nabakakula ukushitamo amabwe ayaputulwa nembao shakupalikila, nokupanga imyalo yapacikulwa, pakuti imfumu shimo isha bena Yuda shishile icapona lubali. ¹²Abaume bacitile umulimo mucishinka. Abalebangelila Yoati na Obadia, umwina Lebi, umwana umwaume uwakwa Melali; na Sekalia na Meshulamu, ukufuma mubana abaume abakwa Koati. Bamo abena Lebi, bonse abo bali abasuma sana ukulisha ifilimba, ukusontelega abaume ukubomba. ¹³Niaba bene abena Lebi abalebangelila bonse abalepiita ifibombelo fyakukulila nabambi abaume bonse abalebomba imilimo iyalekalekana. Kwaki nabambi abena Le i abali bakalemba, nabaletungulula, abalelinda pamwinshi. ¹⁴Ilyo babulile nolupiya luntu babulile mjng'anda yakwa Yahweh, iukia shimapepo asangile icitabo camafunde yakwa Yahweh aya ayapelwa ukupitila muli Mose. ¹⁵Iukia alandile kuli Shafani uwali kalemba, "Nebo nindsanga icitabo camfumu mung'anda yakwa Yahweh." iukia abulile icitabo kuli Shafani. ¹⁶Shafani apitile icitabo atwala kumfumu, nokupela ulusebo kuli ena, ati, "umubomfi wenu nacita fyonsefye fintu mwapela kuli ena. ¹⁷Balibulilemo ulupiya lonse ulwasangilwe mung'anda yakwa Yahweh, balupele namuminwe yabalebangelila nakubaume abalebomba." ¹⁸Shafani uwali kalemba aebele imfumu, "iukia shimapepo napela nebo icitabo" elo shafani abelengele imfuu ifyalimo. ¹⁹Ilyo caishilebefyo lintu imfumu yaumfwile amashiwi yamafunde, yalepwile insalu shakwe. ²⁰Imfumu yakoonkomeshe iukia, umwana mwaume wakwa Shafani, Aidoni umwana umwaume wakwa Mika, Shafani uwali kalemba, a Asaya, umubomfi wakwe, ati, ²¹"Kauye kanjipushisheko nebo kuli Yahweh nakuli bonse abashala mu Israeli namubena Yuda, pamulandu wamashiwi ayalandilwe mucitabo. Pantu bukakula, ubukali bwa kwan Yahweh ubuketulukila, palifwebo. Bukulu, pantu ifikolwe fyesu tafyakutike kumashiwi ayali muli ici citabo pakukana bela fyonse ifyalembwamo. ²²Elyo iukia, nabonse abo imfumu yakonkomeshe, baile kuli uuda kasesema umwanakashi, umukashi wakwa Shalumu umwana umwaume wakwa Takati umwana umwaume wakwa Asila, uwalesunga

ifyakufwala{aleikala mu Yerusalemu mucitungu icakonkelepo}, nokulanda nankwe ifi.²³ Alandile kuli bena, "Ifi efyebo Yahweh, Lesa wabena Israeli, alanda: kalandeni kumuntu uumitumine kuli ebo,²⁴ ifi efyebo Yahweh alanda: mona, nebo nkaleta ubusanso muli cino cifulo napabaikalamo, fyonse ifitipu ifyalembwa muli ici citabo fintu babelengele imfumu yabena Yuda.²⁵ Ifi fikacitika pamulandu wakuti nebo balinsula nokulaoca ifycena fisuma kuli tu lesa tumbi, nebo balinkalifya kubukali pamulandu wakutula tonse twapangwa kuminwe yabo, eico, ubukali bwandi buketulukila pali cino cifulo, kabili tabwakashime."²⁶ Nomba kumfumu yabena Yuda, iimitumine ukwipusha kuli Yahweh ifyo ingacita, ifi efyo muyelanda kuli ena, Yahwe Lesa wabena Israeli alanda ifi: palwa mashiwi yantu umfwile,²⁷ pamulandu umutima obe wanakilila, kabili wainaha wemwine kuntanshi yakwa Lesa obe ilyo waumfwile amashiwi yakwe ayapali cino cifulo napaikalamo, napamulandu wakuti wainasha wemwine kuntanshi yandi, nokulepula insalu shobe walilila nakuli nebo, nanebowine nenkutika kuli webu __efyo Yahweh abilikisha.²⁸ Mona, nebo ndekulonganikila webu kufikolwe fyobe. Mukalakolongana kumipolo yobe mumutende, namenso yobe tayakamone nakabali ubusanso mdeleta pali cinocifulo nakubaikalamo." Abantu bapiitile iyi mbila nokubushesha kumfumu.²⁹ Elo imfumu yatumine intumi nokulonganika bonse pamo akalamba bonse abena Yuda nabena Yerusalemu,³⁰ Elo imfumu yapilwike pamulu wang'anda yakwa Yhweh, nabaume bonse abena Yuda nabaleikala mu Yerusalemu, nabashimapepo abena Lebi, nabantu bonse, ukufuma kubakulu ukufika kubanono. Ena elyo abelengele mumatwi yabo bonse amashiwi yali mucitabo cacipangano icasangilwe mung'anda yakwa Yahweh.³¹ Imfumu yaiminine nokanga icipangano untanshi yakwa Yahweh, nokusunga amafunde yakwe, ifipope fyakwe, nefyabupingushi fyakwe, nemitima yabo yonse, nemyeo yabo yonse, kukubela amashiwi ayaba mucipangano, ayalembwa muli icicitabo.³² Aebele bonse abasangilwemu Yerusalemu namubena Benjaminiukwiminina pacipangano. Abaleikala mu Yerusalemu bacitile icumfwila kucipangano vakwa Lesa, Lesa wafikolwe fyabo.³³ Yosia apiitile ifintu fyonse ifya nceni ukufifumya mucalo icalo icali cabena Israeli. Alengele cilaumu mu Israeli ukupepa Yahweh, Lesa wabo. Inshiku shakwe shonse, tabaalwike ukufuma mukukonka Yahweh Lesa wafikolwe fyabo.

Chapter 35

¹Yosia acitile ipasaka kuli Yahweh mu Yerusalemu, kabili aipeye umwana wa mpanga uwepasaka pabushiku ubwalenga ikumi limo nashine mumweshi wakutampa. ²Abikile bashimapepo mufifulo nokukoselesha ena pa milandu wang'anda yakwa Yahweh. ³Alandile kubena Lebi abaleeba abena Israeli bonse ababikilwe pambali kuli Yahweh, "Bikeni alaka wamushilo mung'anda intu Solomoni umwana umwaume uwakwa Dabid imfumu yabena Israeli. Tamwakapitile peka pamabeya yenu ukushungiluka. Nomba pepeni Yahweh Lesa wenu imfumu yabena Israeli, na Solomoni, umwana wakwe umwaume. ⁴Ikolonganikeni mwebene mumyanda yabashinwe namukwakanikwa, ukukonka nefyalembwa ifyalangilile Dabid, imfumu yabena Israeli, na Solomoni, umwana umwaume. ⁵Iminineni pacifulo icamushilo, beni mufifulo mumabumba mukati ka mayandda yabashinwe ayaba munonko, ulupwa lwa bantu, beni mufifulo mumabumba muyanda yaba shinwe mumayanda yabena Lebi. ⁶Ipayeni umwana wamukoko uwepasaka, isangululeni mwebene, pekanyeni umwana wamukoko uwapali bamunonko, umwabela ishiwi lyakwa Yahweh ilyapelwe kuli Mose." ⁷Yosia apele kubantu bonse abana bamikoko amakana amakumi yatatu nabana bambushi ukufuma mumikuni ukupela imitulo yepasaka kuli bonse abasangilweko. Nakabili apele ing'ombe ishilume amakana yatatu. Ifi fyonse fyafumine pafiye fyamfumu. ⁸Intungulushi shakwe nabo bapele umutulo uwakuitemenwa kubantu, bashimapepo, nabena Lebi. Iukia, Sekalia, na Yeiele, bashimucindikwa bakalamba abamung'anda yakwa Lesa, bapele kuli bashimapepo imtulo yepasaka 2,600 ing'ombe ing'ombe ishinono neng'ombe ishilume imyanda itatu. ⁹Nao Konani na Shemaya na Natenele, munyina na Ashabia, Yeiele, na Yozabadi, abakalamba babena Lebi, bapele kubena Lebi imitolo yepasaka ing'ombe ishinono amakana yasano neng'ombe ishilume imyanda isano. ¹⁰Elo umulimo balipekenye, kabili bashimapepo baiminine mufifulo fyabo, pamo nabena Lebi mumabumba yabo, mukwasuka ukukonkomesha kwamfumu. ¹¹Baipeye abana bamikoko abepasaka, nabashimapepo asanshile umulopa untu bapokele ukufuma muminwe yabena Lebi, anena Lebi bafuundile abana ba mikooko. ¹²Bafumishopo imitulo yakoca, ukupela abena mukonka ukulingana namayanda yabashibo babantu, bena ukutula kuli Yahweh, fintu calembwa mucitabo cakwa Mose. Bacitile cimocine naku ng'ombe. ¹³Baipike pamulilo abana bamikoko abepasaka ukukonka nafintu babasontelele. Nemito yakusangulula, fyena baipike mumalongo, namumipika, namuli baselempani, bwangu bwangu batwele ifi kubantu bonse. ¹⁴Panuma balipekenye abene imtulo nemitolo yabashimapepo, pantu bashimapepo, ulupwa ulupwa lwakwaa Aarone, bali nomulimo wamutulo imitulo yakoca namafuta mpakafye nobushiku, elyo abena Lebi bapekenye abene imitulo neyabashimapepo, ulupwa lwakwaa Aarone. ¹⁵Bakemba, ulupwa lwakwaa Asafi, bali mu fifulo fyabo, ifyo baebelwe na Dabid, Asafi, Emani, na Yedutuni uwalemwenako imfumu, nabalelinda balifye muminshi. Tapali abalefwaya ukufuma mufifulo fyabo, pantu bamunyanabo abena Lebi balibapekanishishe bena. ¹⁶Nomba, pali ilya ine nshita umulimo onse uwakwa Yahweh balitwele pakuti basefye ipasaka nokutula imitulo yakoca pacintamba cakwa Yahweh, ifyo imfumu Yosia yabakonkomeshe. ¹⁷Pali ilyanshita abantu abasaangilweko abena Israeli balicitile ipasaka, nakabili basefeshe umkate uushatutumaka panshiku cine lubali. ¹⁸Eukusefya kwamuli uyu musango ukwee pasaka, kwatwaalilile ukubako muli Israeli ukufuma munshiku shakwa Samwelo kasesema, nangula nimushamfumu shimbi isshabena Israeli ishasefeshe iasaka muli uyu musango ifyo Yosia acitile, pamo nabashimapepo, abena Lebi, nabantu bonse abena Yuda nabena Israeli abasangilweko, nabaleikala mu Yerusalemu. ¹⁹Ili ipasaka bacitile mumwaka uwalenga ikumi na cine konse konse apo Yosia atampile ukuteka. ²⁰Panuma yaifi fyonse, panuma Yosia napekanya icilonganino bwino, Neco, imfumu yabena Egipthi, alipilwike nokuya

mukulwa na Carchemishi kumumana wa Yufuleti, na Yosia aile mukulwa naena. ²¹Nomba Neco atumine intumi kuli ena, ati," cinshi nebondecita kuli webo, wemfumu yaba Yuda? nebo nshishile mukulwisha webo ulelo, nomb a mukulwa inkondo neng'anda imbi. Lesa nakonkomesha nebo ukwendesha, uuli nanebo, pantu kuti aonaula webo. ²²Awe, Yosia aikene uubwela ukufuma kuli ena. Alifishile umwine pakuti alwe naena. Takutike kumashiwi yakwa Neco ayafumine mukanwa kakwa Lesa; elyo aile mukulwa mumukonko wa Megido. ²³Bakalasa bamifwi balashile imfumu Yosia, nemfumu yalandile kubabomfi bakwe, "mpiteni mumfumye pano, pantu nabancena ububi." ²⁴Elo ababomfi bakwe bamubula ukumufumya mwitolokoshi, nokumubika mwitolokoshi limbi. Bamupiita naku Yerusalemu, eko afwilile, bamushikile kumipolo yafikolwe fyakwe. Abena Yuda bonse nabena Yerusalemu balimuloseshe Yosia. ²⁵Yeremia aloseshe Yosia; abaume bonse nabanakashi bakemba balosesha Yosia ukufika nandakai. Ishi nyimbo shaileba umute mu Israeli; moneni balilemba munyimbo sha kulosha. ²⁶Pamilandu imbi palwa kwa Yosia, nefisuma fintu aitile mucumfwila bushe tefyalembwa mumafunde yakwa Yahweh. ²⁷Nafintu acitile, ukufuma kukutampa ukfika nakukupwa, fyalilembwa mucitabo ukufika nakukupwa, fyalilembwa mucitabo cashamfumu shabena Israaeli.

Chapter 36

¹Elyo abantu bamucalo babjulile Yeoaashi umwana umwaume wakwa Yoashi, nokumucita imfumu pacifulo cakwa wishu mu Yesarusalemu. ²Yeoashi akwete imyaka amakumi yabili naitatu lintu atampile ukuteka, kabili atekele imyeshi itatu mu yerusalemu. ³Imfumu yaku Egipti yalimufumishe mu Yerusalemu, kabili nokulipilisha icalo amatalanta umwanda umo ilya silfere netalanta limo ilya golde. ⁴Imfumju ya bena Egipti yacitile Eliakimu, uwali munyina akwa Yeoaashi, imfumu pabena Yuda nabena Yerusalemu nokwalulula ishina ilya elikimu munyina wakwa yeoaashi nokumutwala ku Egipti. ⁵Yeoyakimu alainemyaka amakumi yabili__ aisano lintu atampile ukuteka, kabili atekele imyaka ikumi limo naumo mu Yarusalemu alecita ifyabipa mumenso yakwa Yahweh Lesa wakwe. ⁶Elo nebukadneza, imfumu yabena babiloni alimusanshile ena nokumukaka mjuminyololo nokumutwala ku babiloni. ⁷Nebukadneza nao aipitlepo ifipe fimo mung'anda yakwa Yahweh atwala ku babiloni, kabili afibikile kucipango caku babiloni. ⁸Imilandu imbi palwa kwa Yeoyakimu, nafimbi ifyabunani fintu acitile kabili fyalessangwa pali wena, moneni, fyalilembwa mucitabo cashamfumu shabena Yuda nabena Israaeli. Elo Yeoyakimu, umwana wakwe umwaume, aishileba imfumu pacifulo cakwe. ⁹Yeoyakimu akwete imyaka cine konse konse lintu atampile ukuteka, atekele imyeshi itatu nenshiku ikumilimo mu Yerusalemu. Alecita ifyabipa mumenso yakwa Yahweh. ¹⁰Kukutampa kwamwaka, imfumu Nebukadneza atumine abaume nokumuleta ena ku babiloni, nefipe ifisuma ifyafumine mung'anda yakwa Yahweh, nokupanga Sedekia, lupwa lwakwe, imfumu pabena Yuda napabena Yerusalemu. ¹¹Sedekia akwete imyaka amakumi yabbili naumo lintu atampile ukuteka; atekele imyaka ikumi limo na umo mu Yerusalemu. ¹²Alecita ifyabipa mumenso yakwa Yahweh Lesa wakwe. Tainashishe umwine kuntanshi yakwa Yeremiah kasesema, uwalandile ifyafumine mukanwa kakwa Yahweh. ¹³Sedekia atombele imfumu Nebukadneza, uwalengele ena ukulapa icishinka kuli ena na Lesa. Nomba Sedekia atamike umukoshi wakwe nokukosha umutima wakwe ukukana bwelela kuli Yahweh Lesa wabena Iraeli. ¹⁴Awe, intungulushi shonse ishabashimapepo nabantu bacilamu tabakwete icishinka, kabili bakonkele ifyabunani ifyalecita abena fyalo. Baonawile ing'ada yakwa Yahweh iyali iyasanhgululwa mu Yerusalemu. ¹⁵Yahweh, Lesa wafikolwe fyabo, aletuma amashiwi kulibena libilibili ukupitila muntumi shakwe, pamulandu wakuti alyumfwilile abantu bakwe uluse necifulo cintu aleikalamo. ¹⁶Nomba baleseka intumi shakwa Lesa, balesula amashiwi yabo, kabili bakasesema bakwe balebapunika, mpakafye ubukali bwakwa Yahweh bwaimina aatu akwe, mpakafye kwabula ukubafwa. ¹⁷Elyo Lesa abulile imfumu yabena Kadi, iyaipeye abalumendo babo kumunga mung'anda ya mushilo, kabili tayakwatile abalumendo nangula banacisungu uluse, umwaume umukalamba nangula umukote. Lesa apele bena bonse mumunwe yakwe. ¹⁸Ifipe fyonse fyali mg'anda yakwa Lesa, ifinono nefikulu, neefyuma ifyalimung'anda yakwa Yahweh, ifyuma fya mfumu nefyabashimucindikwa bakwe__ fyonse ifi afipitile ku Babiloni. ¹⁹Baocele ing'anda yakwa Lesa, batobele icibumba camu Yerusalemu, mwaocele ifipango ifi fyonse, nokonaula ifisuma fyonse ifyaliko. ²⁰Imfumuyapitiile bonse ku Babiloni abapuswiki kulupanga. Baishileba ababomfi kuli ena nabana akwe abaume mpakafye ilyo ubufumu bwa bena Pesia bwatampile ukuteka. Ifi ²¹fyacitike kukufikilisha ishiwi lyakwa Yahweh ilyalandilwe mukanwa kakwa Yeremia, Mpaka icalo casekela ukutusha Isabata. Calesunga isabata pakutula cali icibolya, pakuti ikakumana imyaka amakumi cine lubali. ²²Nomba mumwaka wakubalilapo uwakwa Sailasi, imfumu yabena Pesia, pakwebati ishiwi lyakwa Yahweh ilyalandilwe mukanwa kakwa Yeremia lifikilisho, Yahweh acincishe umupashi wakwawa Silasi, imfumu yabena Pesia, pakuti yapangile imbila monse mjbufumu bwakwe, nokufibika fyonse mukulemba. aandile ati, "Ifi ²³efintu Silasi, imfumu yabena pesia, yalandile: Yahweh, Lesa wakumulu, nampela nebo amabumba ayapacalo. Ninebo akonkomeshe ukukula ing'anda yakwe mu Yarusalemu, uwaba muli Yuda. Onse uwaba muli webo ukufuma mubantu bakwe bonse, leka Yahweh Lesa obe, abe nawebo, balekeni baye nabo kucalo."

Ezra

Chapter 1

¹Mu mwaka wantanshi wakwa Koreshe, imfumu ya Persia, Yahwew afikilisho icebo cakwe icaishile ukufuma mu kanwa kakwa Yeremia, nokwimya umutima wakwa Koreshe. Ishiwi lyakwa Koreshe lyaille ukufuma monse monse umwapela

ubufumu bwakwe. Ifi efyo fyalembelwe nokulanda ati: ²"Koreshe, imfumu ya Persia, yasosa: Yahweh, Lesa wamumulu, ampele nebo amabufumu yonse aya pesonde, naena asontele nebo kukumukulila ena ing'anda mu Yerusalemu muYudea. ³Uuli onse uwafuma mubantu bakwe (Lesa abenaena) anine aye kuYerusalemu nokukulila Yahweh Ing'anda, Lesa wakwe Isreale, Lesa uuli muYerusalemu. ⁴Abantu abamufifulo fyabufumu umo babutukila mu calo cilya umo balingile ukwikala nokumwafwa ena na Silfere na golide, nefyuma nefitekwane necisuma ngefyabupe ifyakuitemenwa ku ng'anda yakwa Lesa iya muYerusalemu." ⁵Nomba imitwe yafikolwe yamukowa wakwa Yuda na Benjamini, bashimapepo nabena Lebi, nabonse abo Lesa aimishe imitima yabo kukuya nokukula ing'anda yakwe. ⁶Bonse abashinguluka bena balyafwile umulimo wabo kuli Silfere nefipe fyagolide, kufyuma, kufitekwane, nefikankala, necabupe cakuitemenwa. ⁷Koreshe imfumu ya Persia pamo yafumishe ifipe ifya kumulimo wang'anda yakwa Yahweh iyo Nebukadnesari aletele ukufuma kuYerusalemu nokubika mu ng'anda yatulesa twakwe. ⁸Koreshe abikile fyena mumaboko yakwa Mitridati kasunga, uwa pendele fyena ukufuma pali sheshebasari, intungulushi yabena Yuda. ⁹Iyi yali empendwa: utubeseni amakuni yatatu utwa golide, utubeseni ikana limo utwa Silfere, ¹⁰utubeseni amakuni yabili napabula, utubeseni amakuni yatatu utwa golide, amakana yane nekumi limo utubeseni utunono utwa Silfere, nefipe fimbi ifyalundilwepo ikana limo. ¹¹Fyali fyonse amakana yasano, nemwanda ine ifipe fyagolide nefya Silfere. Sheshebasari aletele fyonse pamo ilyo abafungwa baile ukufuma ku babele nokuya ku Yerusalemu.

Chapter 2

¹Aba ebantu abamucitungu abaile pilika ukufuma mulibunkole kumfumu Nebukadnesari, abo abali bena mubusha mu babele, abantu abo abalwelele cila umo kumushi wakumwabo ku Yerusalemu namu Yudea. ²Bena baishile na Serubabele, Yeshua, Nehemia, Seraya, Reelaya, Mordekai, Bilishani, Mispari, Bigila, Rehuma, na Baana. Ubu ebutantiko bwabaume bwabantu babena Israeli. ³Kulupwa lwakwa Paroshe bali: 2,172. ⁴Kulupwa lwakwa Shefatia bali: 372. ⁵Kulupwa lwakwa Ara bali: 775. ⁶Kulupwa lwakwa Pahati-Moabu, ukupita muli Yeshua na Yoabu bali: 2,812. ⁷Kulupwa lwakwa Elimu bali: 1,254. ⁸Kulupwa lwakwa Satu bali: 945. ⁹Kulupwa lwakwa Sakai bali: 760. ¹⁰Kulupwa lwakwa Bani bali: 642. ¹¹Kulupwa lwakwa Babai bali: 623. ¹²Kulupwa lwakwa Asigadi bali: 1,222. ¹³Kulupwa lwakwa Adonikamu bali: 666. ¹⁴Kulupwa lwakwa Bigibai bali: 2,056. ¹⁵Kulupwa lwakwa Adini bali: 454. ¹⁶Abaume bakwa Atere ukupita muli Hisekia bali amakumi pabula na-cine konse konse. ¹⁷Kulupwa lwakwa Besai bali: 323. ¹⁸Kulupwa lwakwa Yora bali: 112. ¹⁹Nabaume bakwa Hashumu bali: 223. ²⁰Nabaume bakwa Gibari: amakumi pabula na-basano. ²¹Nabaume bakwa Betelehemu bali: 123. ²²Nabaume bakwa Netoka bali: amakumi yasano na-mutanda. ²³Nabaume bakwa Anatote bai: 128. ²⁴Nabaume bakwa Asimabete bali amakumi yanena-babili. ²⁵Nabaume bakwa Kiryat-arimu, Kefira, na Beerote bali: 743. ²⁶Nabaume bakwa Rama na Geba bali: 621. ²⁷Nabaume bakuli Mikimasi bali: 122. ²⁸Nabaume bakuli Betele na Ai bali: 223. ²⁹Nabume bakuli Nebo bali: Amakumi yasano na- babili. ³⁰Nabaume bakuli: Magibishi bali: 156. ³¹Nabaume bakuli: Elamu bali: 1,254. ³²Nabaume bakuli: Harimu bali: 320. ³³Nabaume bakuli: Lode, Hadidi, na Ono bali: 725. ³⁴Nabaume bakuli: Yeriko bali: 345. ³⁵Nabaume bakuli: Senaa bali: 3630. ³⁶Bashi mapepo: Kulupwa lwakwa Yedaya kung'anda yakuli Yeshua bali: 973. ³⁷Imere: Mulupwa bali: 1,052. ³⁸Pashiri: Mulupwa bali: 1,247. ³⁹Harimu: mulupwa bali: 1,017. ⁴⁰Mulupwa lwabena Lebi kuli Yeshua na Kedmiele, mulupwa lwakwa Hodabia bali amakumi cinelubali na-bane. ⁴¹Abaleimba mu cilonganino, mulupwa lwakwa Asafi bali: 128. Mulupwa lwakwa kasunga wakumwinshi: ⁴²Mulupwa lwakwa shahimu, Atere, Talimone, Akubu, Hatita, na Shachai bali: 139 bonse. ⁴³Abo abasalilwe ukubomba mucilonganino: Mulupwa lwakwa Siha, Hasufa, Tabaote, ⁴⁴Kerose, Siaha, Padone, ⁴⁵Lebana, Hagaba, Akubu, ⁴⁶Hagubu, Shalmi, na Hanani. ⁴⁷Mulupwa lwakwa Gidele, Gahar, Reaga, ⁴⁸Riseni, Nekoda, Gasamu, ⁴⁹Usa, Pesae, Besai, ⁵⁰Asina, Meunimu, na Nefusimu. ⁵¹Mulupwa lwakwa Bakibuki, Hakufu, Harihuri, ⁵²Basiluti, Mehida, Harsha, ⁵³Barikose, Sisera, Tema, ⁵⁴Nisiya, na Hatifa. ⁵⁵Mulupwa lwababomfi bakwa Solomoni: Mulupwa lwakwa Sotai, Hasoferete, Peruda. ⁵⁶Yoala, Darione, Gidele, ⁵⁷Shefatia, Hatili, Pokerete-Hosebaimu, na Ami. ⁵⁸Bonse bali: 392 impendwa mulupwa lwa abo abasalilwe ukubombela mucilonganino namulupwa ababomfi bakwa Solomone. ⁵⁹Abo abashele: Tele-Mele, Tele-Harisha, Kerubi, Adani, na Imere-nomba tabali nokushininkisha ifikolwe ukufuma ku Israele- ⁶⁰ukulundapo 652 mulupwa lwakwa Delaya, Tobia na Nekoda. ⁶¹pamo, ukufuma mulupwa lwakwa shimapepo: Mulupwa lwakwa Habaya, Hokose, na Barisilai (uwa bulile umukashi ukufuma muli nkashi yakwa Barsilai umwina Gileadi, nao ali mukwitwa ngeshina lyabo). ⁶²Bena balefwailisha mufyalembwa ifyamunfyalwa, nomba bena tabacisangile, elo balibafumishepo ngabantu abashasanguluka. ⁶³Elo umukalamba wamafunde uwancende bena alibelele tabali nokulyako conse icamushilo ukufika ilyo bashimapepo bamu Urimu na Taminu bakatale basuminisha. ⁶⁴Namabumba yonse pamo yali: 42,360, ⁶⁵takuli ukupendelako ababomfi babo na babomfi babo abanakashi (Iyi yali ni 7,337) nabaume babo nabanakashi bamu cilonganino abakwimba (Imyanda ibili). ⁶⁶Nempunda shabo shali: 736. Imfalashi shabo shali: 245. ⁶⁷Ingamali shali shali: 435. Impunda shabo shali: 6,720. ⁶⁸Ilyo bena baile kung'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu, umukalamba wabakasomo apele ifya bupe mukuitemenwa kukukula ing'anda. ⁶⁹Bena bapele umwabelele amaka yabo kufyuma fyakumulimo: amakana amakumi mutanda na-imo badariki bagolde, namakana yasano Silfere bamainesi, nensalu shaba shimapepo umwanda umo. ⁷⁰Elo bashimapepo nabena lebi, nabantu, nabakwimba abamucilonganino naba kusunga bakumwinshi, nabo abasuminishiwe ukubomba mucilonganino naba kusunga bakumwinshi, nabo abasuminishiwe ukubombela mucilonganino nabaikela mumisumba yabo. Abantu bonse mu Israele bali mumisumba yabo.

Chapter 3

¹Cali nimumwenshi uwalenga cinelubali panuma abantu bakwa Isreal babwelele kumisumba yabo, ilyo bali mukukolongana pamo ngaumo mu Yerusalemu. ²Yoshua umwana mwaume wakwa Yosadaki naba munyina bashimapepo, na Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, naba munyina balimukwima nokukula icipailo cakwa Lesa wabena Israele mukupela ifyakuninika ifyamalambo elo ngafintu cali mukulembwa mumalango yakwa Mose umuntu wakwa Lesa. ³Nomba balitekele icipailo pacakutekapo caciko, pantu umwenso wali pali bena pamulandu wabantu bamucalo. Bena bali mukupela ifyakuninika fya malambo kuli Yahweh pakacelo napacungulo. ⁴Bena pamo bali mukusunga umutebeto wamitanda elo ati ngafintu cali mukulembwa nopela ifyakuninika ifyamalambo ifyabushiku nobushiku umwabela ifyamalambo, umulimo wacila bushiku nowapa bushiku. ⁵Umo cali mukubela, kwali ukuninika ukwamalambo ukwalyonse nokwacila mwenshi, limo ukwakunika kwalyonse iyalingwa iyamutebeto wakwa Yahweh, ukukonka kuli onse uwali mukupela kukuitemenwa. ⁶Bena batampile ukupela ukupilusha ifyakunika kuli Yahweh pabushiku bwantanshi mumwenshi walenga cinelubali, nangu icilonganano cali tacilatampwa. ⁷Elo bena bapele Silfere kuli bakabasa wafimuti abaime, nokupela ifyakulya, ifyakunwa, namafuta kubantu bakusidone, na Turi, elobena baletetele ifimuti fyamukedari iyamu cimana ukufuma mu Lebanone kuYopa, elobena babasuminishe kuli Koreshe, imfumu ya Persia. ⁸Nomba mumwenshi wabubili kumwaka wabubili panuma bena nabesa kung'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu, Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele, na Yeshua umwana mwaume wakwa Yosadaki, nabashala kuli bashimapepo, abena Lebi, nabo abaishile ukufuma mubusha ukubwelela ku Yerusalemu balitampile ukubomba. Bena basontele abena Lebi abamyaka amakuni yabili nakucilapo abakwangalila umulimo wang'anda yakwa Yahweh. ⁹Yeshua nabana bakwe abaume nabamunyinabo, naba Kadmiele nabana bakwe abaume, abali fikolwe kuli Hodabia), nabana baume bakwa Hanadadi nabana babo abaume nabamunyinabo- bonse pamo bali bena Lebi- baibikile pamo mukumona abo abali mukubomba umulimo pang'anda yakwa Lesa. ¹⁰Abakukula bali bikile umufula wacilonganano cakwa Yahweh. Kwalimine nabashimapepo ukwiminina nabafwala insalu namapenga, nabena Lebi, abana baume bakwa Asafi, mukutatakula Yahweh kufilimba, ngafintu ukuboko kwakwa Davidi, imfumu yabena Israele yabakonkomeshe. ¹¹Bena baimbile mukutasha namu kutotela kuli Yahweh, "Ena musuma! Ena icipingano cakwe cacine cine kuli Isreale caiminina lyonsefye." Abantu bonse balilile nokupunda ukukalamba munsansa mukulumbanya Yahweh pakukula umufula wacilonganano. ¹²Nomba abengi bashimapepo, abena Lebi, nabakalamba, abo abali abakote nabamwene intanshi ing'anda, ilyo uyumufula wang'anda wabikilwe pantanshi yamumenso yabo, balilile apakulu. Nomba abantu abengi batashishe kunsansa namuciunda cakusekelela. ¹³Elo nomba, abantu tabali nokulekanya ukusekelela neciunda cansansa ukufuma kubantu abali mukulila, pantu abantu balelila ukukalamba ukwa kusekelela, neciunda cali mukumfwika ukufuma ukutali.

Chapter 4

¹Nomba bamo abalwani babena Yuda nabena Benjamini baumfwile ati abantu abali mubusha bena nomba bali mumukula icilonganano cakwa Yahweh, Lesa wakwa Israele. ²Elo bena bailemona Serubabele ne mitwe yamikowa yafikolwe fyabo. Bena balandile kuli bena ati, "Leken i nafwebo tukule namwebo, pantu mwebo nafwebo tufwaya Lesa wenu nokupela amalambo kuli ena ukufuma panshiku ilyo Esari-Hadone, imfumu ya Ashuri, uwatuletele fwebo kuli cino cifulo." ³Nomba Selubabele, Yeshua, nemitwe yamikowa yafikolwe fyabo balandile ati, "Tamuli mwebo, nomba nifwebo tufwile ukukula ing'anda yakwa Lesa, pantu nifwebo tukakulila Yahweh, Lesa wakwa Isreale, ngefyo imfumu Koreshe imfumu ya Persia yatukonkomeshe. ⁴Elo abantu bamucalo balengele amaboko yabena Yuda ukuba ayanaka; bena balengele abena Yuda ukuba abamwenso mukukula. ⁵Kabili bena pamo bapele amafisakanwa kuli bampanda mano kukufulunganya amanshiko. Bena balecita ifi munshiku shabo shonse ishakwa Koreshe namukuteka kwakwa Dariusi imfumu yamu Persia. ⁶Nomba mukutampa kwakwa Ahasuerusi bena balembetele ifyakubepesha abekashi baku Yudeya naku Yerusalemu. ⁷Ici cali nimunshiku shakwa Artekisasi uwamu Bishilamu, Mitiridati, Tabele, na bambi abashele bacibusa balembetele kuli Artakisasi. Nenkalata yalembetele mucu Aramaic nokupilibulwa. ⁸Rehum umushilika mukulu naShimshai kalemba balembetele muli iyinshila kuli Artasisi pamulandu wa Yerusalemu. ⁹Noma Rehum, Shimshai, nabacibusa babo, abo abali bakalubulwisha nabambi abakulu abali bakulubulwisha nabambi abakulu abamubuteko, abena Persia, abaume ukufuma kuEreka naku Babele, nabaume ukufuma kuSuse (ekweba ati abena Elemu)- bena balembetele kalata- ¹⁰nabena bailelunda kubantu abo abali abakulu kabili abacindama aba Ashuribanupali abasendelwe mumaka ukuyaikala muSamaria, mumbali nabambi abo abali mumishi mupepi nakamana. ¹¹Ici ecakwambulako icankalata iyo batumine kuli Atrkisasi: " Abasha bobbe , abaume bamumusumba bushilya bwakamana, balemba ati: ¹²Leken i imfumu ishabe ati abaYuda abo abaile ukufuma kuli mwebo nabesa napeka kuli fwebo mu Yerusalemu mukukula umusumba wabusangu. Bena nabapwisha icibumba nokuwaminisha imifula. ¹³Nomba leken i imfumu ishabe ati uyumusumba ngabaukula nokupwililisha ifibumba, bena tabakapeleko umutulo nomusangulo, nomba bena bakanaula ishambumu. ¹⁴Cinefye fwebo tulalya umucele wakucipango, ici tacili icisuma kuli fwebo ukumona insoni ukucitikila kumfumu, nipali uyu mulandu waici ati fwebo natwebe imfumu ¹⁵kukufwaya mufyalembwa ifyabafyashi benu nokushininkisha ati uyu emusumba wabasangukile nokwikata imfumu nemishi, Ici caimishe amabwafya ayengi kumfumu namumishi. Ici cali pakati kabasangwike kunshita shakukale. Ici cabelele pamulandu waifi nomusumba walyonawilwe. ¹⁶Fwebo twaibukishe imfumu ati ngoyu musumba necibumba fyakulwa, nomba takwakabe nangu cimo

icikashala kaili mwebo mumishi mumbali yakamana¹⁷Elo imfumu yatumine ubwasuko ukuya kuli Rehumu Shimshai naba cibusa bakwe muSamaria nabonse abo abali mumishi mumbali yakamana: "Umutende ube kuli mwebo".¹⁸Kalata ulya mwebo mwatumine kuli nebo naipilibulwa nokubelengwa kuli nebo.¹⁹Elo nebo ninjeba nabakwisa mukufwailisha nokusanga ati inshiku shakukale balisangukile nokupondokela ishamfumu.²⁰Amaka yashamfumu yali mukuteka monse mu Yerusalemu namaka monse muli fyonse mumishi mumbali yakamana. Umutulo nomusangulo walepelwa kuli bena.²¹Nomba, citeni ifunde pali aba baume ukubemika ukwebati bekula umusumba ukufika nebo nkacite ifunde.²²Beni abacenjela mwicita umulele pali ici. Cinshi mulesuminisha icakutinya ukutwalilila nokonaula ukukulu mukutontokanya kwamfumu?²³Ilyo ifunde lyamfumu Artakisasi lyabelengelwe pamenso yakwa Rehumu, Shimshai, nabacibusa bakwe, bena bafumine nokuya bwangu ku Yerusalemu nokupatikisha abayuda ukubalesha ukulakula.²⁴Elo umulimo pang'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu walekelwe ukufika pamwaka wabubili uwakuteka kwamfumu Dariusi imfumu ya Persia.

Chapter 5

¹Nomba Haggai kasesema na Sekaria umwana umwaume wakwa Ido kasesema asesemene mwishina lyakwa Lesa wakwa Israele kubaYuda abali muYuda namu Yerusalemu.²Serubabele umwana mwaume wakwa Shealtiele na Yeshua umwana umwaume wakwa Yosadaki alimine nokutampa ukulakula ing'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu pamo nabakasesema abalebafwa bena.³Nomba Tatinai kateka wamucitungu ukucilako akamana, Shetari-bosenai, nabo baleumfwana nabo balishile nokulanda kuli bena ati, "Nani amipele mwebo ifunde ilyakukula iyi ing'anda nokupwisha icibumba?"⁴Nabo pamo balandile ati, "Nabani amashiwi yabaume abalekula ici cikulwa?"⁵Nomba amenso yakwa Lesa yali pabakalamba baba Yuda nabalwani babo tababaleshe bena. Bena balelola kalata ukutumwa kumfumu napefunde ukubwela kuli bena ukulola ku ici.⁶Ici ecakwambula icakalata yakwa Tatinai, kateka wamusumba mumbali yakamana, na Shetari-bosenai nabo mumishi mumbali yakamana, iyo batumine kuli Darius imfumu.⁷Bena batumine akasebo, ukulemba ifi kumfumu Darius, "Nomutende onse ube kuli mwebo."⁸Lekeni imfumu ishibe ati fwebo twaile kuli Yuda kung'anda yakwa Lesa mukalamba. Iyi ili mukukulwa kumabwe ayakulu nefimuti filebikwamo mufibumba. Uyu mulimo ulebombwa bwino bwino nokuya bwino kuntanshi muminwe yabo.⁹Fwebo twaipwishe abakalamba, 'Nani amipele mwebo insambu ishakukula iyi ing'anda necibumba?'¹⁰Nafwebo pamo twali bepwishe bena amashina yabo pakweba ati twishibe amashina yacila mwaume abao abaletungulula bena.¹¹Bena balibweshe nokulanda ati, 'Fwebo tuli babomfi baumo uyo uuli ni Lesa uwa mumulu napano isonde, nafwebo tulekula cipya cipya iyi ing'anda iyakulilwe pamyaka iingi iyapita ilyo imfumu nkalamba yabena Israeli yakulile iyi nokuipwishishisha.¹²Nangu califyo, ilyo ifikolwe fyesu fyalufyenye kuli Lesa wamumulu, ena abapele bena muminwe yakwa Nebukadnesari imfumu ya Babele, umwina Kaldi, uyo uwaonawile ino ing'anda nokusenda abantu mubusha mubabele.¹³Ilyo califyo, mumwaka wantanshi ilyo Koreshe ali imfumu yababele, Koreshe afumisha ifunde iyakulila ing'anda yakwa Lesa nakabili.¹⁴Imfumu Koreshe pano alaibweshe ifipefya golde nefya Silfele ifyali mung'anda yakwa Lesa flya Nebukadnesari aletele ukufumya mucilonganino mu Yerusalemu nokutwala kucilonganino mu babele. Ena alifipele fyena kuli Sheshebasari, uyo acitile ukuba kateka.¹⁵Ena alandile kuli ena ati, "Ubule ifi fipe. Kabiye nokufibika mucilonganino mu Yerusalemu. Lekeni ing'anda yakwa Lesa ikulwe nakabili."¹⁶Ilyo uyo Sheshebasari aishile nokuika umufula wang'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu; nayo yalebombwapo, nomba yali tailapwa.¹⁷Nomba ngacaba icakusekesha kumfumu, kuti caba icakufwailisha mung'anda yafyasungwa mu Babele ngobupingushi ukufuma kumfumu Koreshe ngemo bwaba ubwakula iyi ing'anda yakwa Lesa muYerusalemu. Kanshi imfumu kuti yatuma icakubombwapo kuli fwebo.

Chapter 6

¹Elo Imfumu Daius yaebele abakufwailisha mung'anda yamabuku mu Babele.²Mumushi mumusumba wa Akimet mumedia mwasangilwe umufingilo; umu emwalembelwe ifi:³"Mumwaka wantanshi wakwa Koreshe imfumu, Koreshe afumisha ifunde pamulandu wang'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu: 'Lekeni ing'anda ikulwe ngcende iyakwipailamo amalambo, lekeni umufula ubikwe, lekeni ukulepa kwaciko amata amakumi mutanda, namumbali amakumi mutanda, namumbali amakumi mutanda, 'nemitande itatu iyamabwe ayakulu nomutande uwambao, nokuleka umutenge ulipilwe kung'anda ya mfumu.⁵Nomba bafibweshe ifipe fyonse ifyali mung'anda yakwa Lesa ifya golde na Silfere, fintu Nebukadnesari afumisha mucilonganino mu Yerusalamu nokutwala ku Babele nokufibwesha ku cilonganino ku Yerusalemu. Mwebo mufibike fyena namung'anda yakwa Lesa:⁶Nomba Tatinai, kateka wamucitungu ukucilako kumumana, Shetari-bosenai, nabanankwe abo abali mumushi mumbali yakamana, fumeniko!⁷Sheni umulimo waiying'anda yakwa Lesa yeka nakateka waba Yuda nabakalamba abalinokukula iyi inga'anda yakwa Lesa pali ilyancende.⁸Nebo ndemweba ati mwebo muli nokucitefi kubakalamba ababa Yuda abo abalekula iyi ing'anda yakwa Lesa: Ifyuma ifilipelwa ukufuma kumfumu kululamba lwa kamana fikapelwa kuli aba baume elo bena tabaleke umulimo wabo.⁹Nafyonse ifilefwaikwa-abana bangombe, basukusuku, nangu nimpanga kukube ifyakuninika nangu mafuta umwabela ifunde lya bashimapepepo mu Yerusalemu-peleni ififntu kuli bena ubushiku nobushiku ukwabula ukuleka.¹⁰Citeni fi elo bena bakaleta ifyakuninika mukati kuli Lesa wamumulu nokupepela nebo, nemfumu, nabana bandi abaume.¹¹Nebo ndimukubika ifunde ili ati nga umo atelula ifi, bakakulumune icimuti kumutenge wa ng'anda yakwe naena akapampaminwepo pali ico. Neng'anda yakwe nomba ikabwelele ukuba umwina wacishala pamulandu wa ici.

¹²Na lesa uyo uwabikile ishina lyakwe ukubapo kulya akushe imfumu yonse nangu bantu abao abemya ukuboko ukutelula ilifunde, nangu mukonaula iyi ng'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu. Nebo, Dariusi, nebo nimbike ci. Lekenici cibombe pamo bwino bwino!¹³Nomba pamulandu wefunde ilyatuminwe kumfumu Dariusi, Tatinai, kateka wamumushi yamumbali wamumana, na Shetari-bosenai nabanabo, bali citile fyonse ifyo Imfumu Dariusi yabebele. ¹⁴Elo abakalamba baba Yuda bakulile nokukwata ishuko mukufunda kwakwa kasesema Hagai na Sakaria mwana Ido. Bena balipwililishe icikulwa cabo umwabelele ifunde lyakwa Lesa wakwa Israele nakwifunde lyakwa Koreshe, Daruisi, na Artakisasi imfumu ya Persia. ¹⁵Neng'anda yalipwile mubushiku bwalenga shitatu ubwamwenshi wa Adari, mumwaka wa mutanda wakuteka kwa mfumu Daruisi. ¹⁶Na bantu babena Israele, bashimaepo, bena lebi, nabonse abashala bamubasha balisefeshe nokukupawila kwaiyi ng'anda yakwa Lesa pamo nensansa. ¹⁷Bena batulile ing'ombe ishilume umwanda umo, basukusuku umwanda umo, abana bampanga abalume imyanda ine, necakupawila capa ng'anda yakwa Lesa. Imbushi ishilume ikumi limo nashibili nasho pamo shalipelwe ngecelambo capalubembu pali bonse ebena Israele, imo pali cila mukowa wa bena Israele. ¹⁸Bena pamo baimike bashimaepo nabena Lebi ukubomba mufiputulwa fyabo kumulimo wakwa Lesa mu Yerusalemu, elo ati efyo calembwa mwibuku lyakwa Mose. ¹⁹Elo abo abali mubusha balesefya icakucilila pabushiku ubwalenga ikumi limo nashine ubwakutendeka bwamwenshi. ²⁰Bashimaepo nabena lebi bonse baliwamishwe abenebeka nabo balipeye icakucilila icelambo pali bonse abo abali mulibunkole ukubikapofye na bena. ²¹Abantu ebena Israele aba abalile fimo pacakucilila nnyabo ababwelele ukufuma mulibunkole nokuba abaipatula abenebeka kukowela ukwa bantu bamuli cilya calo nokufwaya Yahweh, Lesa wakwa Israele. ²²Balesefya umutebeto wamukate uushabamo icitutumushi nensansa panshiku cine lubali, pantu Yahweh abafumishe bena nensansa nokubwesha umutima wamfumu yaAshuri mukukosha iminwe yabo mumilimo yang'anda yakwe, ing'anda yakwa Lesa wabena Israele.

Chapter 7

¹Nomba panuma yaifi, munshiku shakuteka kwakwa Artakisasi imfumu ya Persia, Esra aishile ukufuma ku Babele. Ifikolwe fyakwa Esra bali niba, Seraya, mwana Asaria, mwana Hilikia, ²mwana Shalumu, mwana Sodoke, mwana Ahitubu, ³mwana Amara, mwana Asaria, Merayote, ⁴mwana Serahia, mwana Usi, mwana Buki, ⁵mwana Abishua, mwana Finehas, mwana Eleasari, uyo uwali umwana mwaume wakwa Aaron shimapepo mukulu. ⁶Esra alishile ukufuma ku Babele naena alikanshiwe mumulimo wabukalemba mumalango yakwa Mose ayo Yahweh, Lesa wabena Israele umupele. Nemfumu yalimupele fyonse ena alombele umwabelele ukuboko kwakwa Yahweh kwali pali ena. ⁷Bamo abamulupwa lwakwa Israele naba shimapepo abena Lebi, abakwimba mucilonganino, bakasunga bakumwinshi, nabo abasuminishe mukubombela mucilonganino nabo baile ku Yerusalemu mumwaka wa cinelubali uwakwa Artakisasi imfumu. ⁸Ena afikile mu Yerusalemu mumwenshi wabusano mumwaka umo wine. ⁹Ena afumine ku Babele pabushiku bwantanshi ubwamwenshi. Ici cali pabushiku bwantanshi ubwa mwenshi wabusano ubo ena afikile mu Yerusalemu, umwabelele ukuboko kusuma ukwakwa Lesa ukwali pali ena. ¹⁰Esara alitekenye mumutima wakwe kukusambililila, namukubomba, namukufundisha ifipope elo namafunde yakwa Yahweh. ¹¹Aya emafunde yantu imfumu Artakisasi yapele Esara shimapepo kabili kalemba wamalango yakwa Yahweh namafunde nefipope fyakwa Israele: ¹²"Ku mfumu yashamfumu Artakisasi, kuli Esara shimapepo, ekalemba wafipope fyakwa Lesa wamumulu: ¹³Ninebo ndeshika ifunde ati uyo onse ukufuma mu Israele mubufumu bwandi namuli bashimaepo nebena Lebi abalefwaya ukuya ku Yerusalemu mukuitemenwa, ayepamo na webo. ¹⁴Nebo, nemfumu, na bakupanda amano bandi cinelubali, mwatumwa mwebona bonse ukuya mukufwailisha pamulandu wakwa Yuda na Yerusalemu umwabela ifipope fyakwa Lesa, icili muminwe yobe. ¹⁵Webo uli nokuleta Silfere na golde isho bena bapele mukufwaila kuli Lesa wakwa Israele uo icakwikalamo cili mu Yerusalemu. ¹⁶Peleni mukufwaya fyonse Silfere na golde uyo bonse abena Babele papele pamonefyo bapele mukuifwaila kwabantu nabashimaepo kung'anda yakwa Lesa mu Yerusalemu. ¹⁷Elo shiteni mukufula ing'ombe, basukusuku nempanga, nengano nefyakunwa ifyamalambo. Fyena fipalamikeni pacipailo icili mung'anda yakwa Lesa wenu mu Yerusalemu. ¹⁸Citeni pamo nefikashalapo ifyaSilfere na golde icawama kuli webo nakuli bamunonko kukusekesha Lesa wenu. ¹⁹Ubike nefipe filya ifyapelwe kuli webo pantanshi yakwe kukubomba mung'anda yakwa Lesa obe mu Yerusalemu. ²⁰Nafyonse ifilinokufwaikwa kung'anda yakwa Lesa obe cintu webo ukafwaya, ukacibule nokucipela ukufuma mucipao candi. ²¹Nebo, nemfumu Artakisasi, ndepanga ifunde kuli bonse bakasunga wampiya abamumishi kwisamba lyamumana, ati fyonse ifyo Esara akamulomba ukufuma kuli mwebona alingile ukupelwa ukufikapo, ²²ukufika pamwanda umo uwa Silfere uwamatalanta, umwanda umo uwangano uwaba homere, umwanda umo uwa babati bamwangashi, nomwanda umo uwababati bamafuta, pamo nomucele ukwabula icipimo. ²³Na conse icikesa ukufuma mwifunde kuli Lesa wamumulu, nacibombwe bwino bwino kung'anda yakwe. Pantu mulandunshi ico icifukushi cikeshila pabufumu bwandi napabana bandi abaume? ²⁴Fwebo tulebebukisha bena pamulandu wenu tacasuminishiwa ukupoka umutulo nomulambo kuli shimapepo onse, umwina Lebi, abakwimba, bakasunga wakumwinshi, nangu nipa bantu abasuminishiwa ukubomba mu cilonganino nababomfi bamu ng'anda yakwa uyu Lesa. ²⁵Esara, kumano yantu Lesa webo akupela, webo uli nokusonta abakukalulula nabakupingula kukubakalulula abantu bonse mumishi mumbali yamumana, nokubomba konse kubaishiba ifipe fyakwa Lesa obe. Webona pamo uli nokufunda abo abashaishiba ifipope. ²⁶Ukapingula onse uyo uushakacite ukunakila kufipope fyakwa Lesa nangu kufipope fyamfumu, limbi kumwipaya, nangu ukumutanfya mucalo, nangu ukumupoka ifipe fyakwe, nangu ukumukaka mucifungo. ²⁷Tasheni Yahweh, Lesa wafikolwe fyesu, uyo uwabikile fyonse mumutima wamfumu kukutasha ing'anda yakwa Yahweh mu Yerusalemu, ²⁸nokutasha icipangano icacicetekelo

cakwe kuli nebo pantanshi yamfumu, napabakupanda amano, nabonse abakalamba abamaka baiko. Nebo nalikoseleshiwe kukuboko kwakwa Yahweh Lesa wandi, nakulonganika intungulushi ukufuma ku Israele ukuya pamo na nebo.

Chapter 8

¹Ishi entungulushi shafikolwe shandupwa abashele nanebo munshita yaleteka imfumu Artakisasi mu Babel.

²Uwamulupwa lwakwa Finehasi, Gershomu. Uwamulupwa lwakwa Itamari, Daniel. Uwamulupwa lwakwa Davidi, Hatushi, uyo ³uwamulupwa lwakwa Shekania, uyo uwafumine mulupwa lwakwa Paroshe; na Sekaria, napamo naena bena bali 150 abaume abalembelwe mubutantiko bwakufyalwa kwabo. ⁴Uwamulupwa lwakwa Pahati-moabu, Elihoenai umwana mwaume uwakwa Serahia napamo naena bali imyanda ibili abaume. ⁵Uwamulupwa lwakwa Satu, Shekania, Ben Yahasiele napamo naena bali imyanda itatu abaume. ⁶Uwamulupwa lwakwa Adini, Ebode umwana mwaume wakwa Yonatani napamo naena bali abatantikwa amakumi yasano abaume. ⁷Uwamulupwa lwakwa Elimu, Yeshaya umwana mwaume uwakwa Atalia napamo naena bali abatantikwa amakumi cine lubali abaume. ⁸Uwamulupwa lwakwa Shefatia, Sedabia umwana mwaume wakwa Mikaele napamo naena bali abatantikwa amakumi cine konse konse abaume.

⁹Uwamulupwa lwakwa Yoabu, Obadia umwana mwaume uwakwa Yehiele napamo naena bali abatantikwa 218 abaume.

¹⁰Uwamulupwa lwakwa Bani, Shelomiti umwana umwaume wakwa Yosifia napamo naena batantikwe 160 abaume.

¹¹Uwamulupwa lwakwa Bebai, Sekaria umwana umwaume uwakwa Bebai napamo naena bali abatantikwa amakumi yabili na cine konse konse abaume. ¹²Uwamulupwa lwakwa Asigadi, Yohanani umwana mwaume wakwa Hakatani napamo bali abatantikwa 110 abaume. ¹³Abo abamulupwa lwakwa Adonikami baishile limbi. Aya eyali emashina yabo: Elifelete, Yeuele, nashemaya napamo nabena baishile amakumi mutanda abaume. ¹⁴Uwamulupwa lwakwa Bigibai, Utai na Sakuri napamo naena bali abatantikwa amakumi cine lubali abaume. ¹⁵Nebo nalonganike abalendo abalepita mumenshi mukati ayaya ku Ahava, nokupanga inkambi kulya inshiku shitatu. Nebo naeseshe abantu nabashimapepo, nomba nshasangileko nangu wamulupwa lwabena Lebi kulya. ¹⁶Elo nebo natumine kuli Eliesere, Ariele, Shemaya, Elnatani, Yerubu, na Elnatani na Natani, Sekaria, na Meshulamu-abo abali intungulushi - nakuli Yoyaribu na Elnatani-abo abali bakafundisha. ¹⁷Icakonkelepo nebo natumine kuli bena Ido, intungulushi mu Kasifia. Nalibebele bena ifyakuti balande kuli Ido namunyanabo, ababomfi abamu cilonganino abaleikala mu Kasifia, ekweba ati, ukufuma kuli fwebo ababomfi kung'anda yakwa Lesa. ¹⁸Elo bena batumine kuli fwebo umwabela ukuboko ukusuma ukwakwa Lesa umwaume uweshina IyaSherebia, umwaume uwacenjela. Ena ali wamulupwa lwakwa Mali umwana mwaume uwakwa Lebi umwana mwaume uwakwa Israele. Ena aishile pamo nabana bakwe abaume nabamunyina bonse pamo bali ikumi limo nacine konse konse. ¹⁹Pamo nabena baishile na Hashabia. Kulya pamo nabo bali na Yeshaya, umo uwamubana baume kuli Merari, pamo naba munyanabo nabana babo abaume, amakumi yabili abaume muli bonse. ²⁰Abamuli abo abasuminishiwe kukubomba mucilonganino, abo Davidi nabakalamba bapele kukubomba kubena Lebi: 220, cila umo basuminishiwe mumashina. ²¹Nomba nebo nashimike ukuleka ukulya pamumana wa Ahava kukuicefya fwebene kuli Lesa, kukufwaya inshila iyaololoka fwebene, fwebo abana abanono, nefyuma fyesu. ²²Nali uwanso ukulomba imfumu abashilika nangu bakensha bamaceleta kukutucingilila kubalwani munshila, pantu twililandile kumfumu ukutula, 'Ukuboko kwakwa Lesa kuba nabo bonse abamufwaya kubusuma.' lelo ubulamba necipyu ciba palyabo abamulaba.'

²³Twalekele ukulya nokufwaya Lesa pali ici, nokulapa kuli ena. ²⁴Icakonkelepo nebo nasalilepo abaume ikumi limo nababili ukufuma mubakalamba babashimapepo: Sherebia, Hashabia, nabambi abamuli bamunyanabo ikumi limo.

²⁵Nalipimine ukufuma pali bena Silfere, golde, nefipe nefyabupe pa ng'anda yakwa Lesa ilyo imfumu, naba kupanda amano bakwe nakalamba, na bonse abena Isreal bapele mukufwaila. ²⁶Elo nebo nalipimine ukufina kwa Silfere amalanta imyanda mutanda namakumi yasano mumunwe yabo, umwanda umo amalalanta yafipe fya Silfere, umwanda umo amalanta ya golde, ²⁷utubeseni twa golde amakumi yabili uto utwali pamo mumutengo pekanalimo badariki, nefipe fibili ifisuma ifya mukuba uwakushika bwino ngamabwe ya golde uwakwangasha. ²⁸Nomba nebo nalandile kuli bena ati, "Mwebo mwaliipela kuli Yahweh, nefi fipe pamo, na Silfere na golde fyena fyabupe bwa kuifwaila kuli Yahweh, Lesa wafikolwe fyenu. ²⁹Lindenali pali bena nokusunga bena ukufika mukabapime bena ukufuma pantanshi yabashimapepo abacindikwa, abena Lebi, nentungulushi shafikolwe fyenu fyamukowa wakwa Israele mu Yerusalemu mu miputule yang'anda yakwa Lesa." ³⁰Bashimapepo nabena Lebi balisuminishe ukupima Silfere, golde, nefipe mubutantiko bwakutwa fyena ku Yerusalemu, kung'nda yakwa Lesa wesu. ³¹Fwebo twaleya ukufuma kumulonga wa Ahava pabushiku bwalenga ikumi limo nashibili ubushiku bwantanshi ubwa mwenshi nokuya ku Yerusalemu. Ukuboko kwakwa Lesa wesu kwali pali fwebo: ena alecingilila fwebo ukufuma kumaboko kwabalwani nakuli bamo abo abalefwaya ukututulumusha mumusebo. ³²Elo fwebo twaingile mu Yerusalemu no kwikala mulya panshiku shitatu. ³³Nomba pa bushiku bwalenga shine Silfere na golde, nefipe fyena fyalipiminwe ukufuma mu ng'anda yakwa Lesa wesu mumaboko yakwa Meremote umwana mwaume wakwa Uria shimapepo, napamo na ena kwali Eleasari umwana mwaume wakwa Fenehasi, Yosebadi umwana umwaume wakwa Yeshua, na Noadia umwana umwaume wakwa Benui umwina Lebi. ³⁴Kupendwa namukufina ukwa fintu fyonse kwali kwalishibikwe. Nokufina kwafintu fyonse balikulembele pali ilya nshita. ³⁵Nomba bamo balebweka ukufuma mu busha, abantu bamubafungwa, bapele ifyakuninika kuli Lesa wabena Israele: Ing'ombe ishilume ikumi limo nashibili pali bonse abena Israele, basukusuku amakumi pabula-namutanda, impanga amakumi cine lubali-nacine lubali, nembushi ikumi limo nashibili ishilume ishakumpela palubembu. Fyonse fyali fyakuninika kuli Yahweh.

³⁶Nomba bena bapele ifunde lyamfumu kubacindikwa abamfumu nabakateka bamumishi yakwisamba lyamumana, nabena balefwaya abantu neng'anda yakwa Lesa.

Chapter 9

¹Ilyo ifi fintu fyacitike, bashimucindikwa bapalamene kuli nebo nokulanda ati, "Abantu bakwa Israele, bashimaepo, nabena Lebi tabalingile ukuitalusha abene beka kubantu abamuncende shimbi nakufyamuselu fyaabo bantu: Kanaani, abena Hiti, abena Perisi, abena Yebusi, abena Amoni, Moabu, nabena Egupti nabena Amore. ²Pantu bena balikwete ukusenda bamo abamubana babo abakashana nabana babo abaume, nabena bali kwete ukusankanya abantu bamushilo pamo nabantu abamufyalo fimbi, nabashimucindikwa nentungulushi balikwete bena ukuba abantanshi muli uku kusanguluka." ³Ilyo nebo nalefumya fi, nalepwile ifyakufwala nomwingila nokunukula imishishi ukufuma kumutwe wandi no mwefu, nabebo naikele panshi, nokuba uwapeshiwa. ⁴Bonse abo abali abatutuma kufyebo fyakwa Lesa wakwa Israele pali ici cicetekelo cakollonganikwe pali nebo ilyo nali ninjikala uwansoni ukufikafye nakwilambo lyacungulo. ⁵Nomba kucabupe cacungulo nebo nalimine ukufuma mucifulo candi icakuicefyaufyakufwala fyandi ifyalepuka nomukansu wandi, nokufukama nokwimya amaboka yandi kuli Yahweh Lesa wandi. ⁶Nalandi ati, "Mwe Lesa wandi, Ndi uwansoni kabili uwacepesha kukwimya icinso candi kuli mwebo mwe Lesa wandi, pantu amampulu nayafula kumitwe yesu, nokushininwa kwesu nakufika kumulu. ⁷Ukufuma munshiku shafikolwe cesu ukufika na nomba fwebo twaliba fye mulubembu. Amampulu yesu fwebo, nemfumu shesu, nabashimaepo besu bena bapelwa mumaboko yashamfumu shapali cino calo, kulupanga, kubusha, nakukutapwa nakunsoni shapamenso, ngefyo fwebo tuli lelo. ⁸Eico nomba panshita ishipe, ukusenamina ukufuma kuli Yahweh Lesa wesu nokwisa mukutushilako fwebo ukupusuka ukwalinga nokutupelako fwebo ulukasa mucifulo cakwe ica mushilo. Ici cali pali Lesa wesu ukweba ati abatishe amenso yesu no kutupela fwebo ukupuluka ukunono kubusha bwesu. ⁹Pantu fwebo tuli basha, nomba Lesa wesu tatulaba fwebo nomba alatulundilako ukufula kwaluse. Ena alacita fi mumenso shamfumu sha Persia mukweba ati atupele amaka ayapya, pakuti tukulile Lesa wesu ing'anda necitantala cakwe. Acitile ifi pakuti atupele icibumba cabucingililo mu Yuda namu Yerusalemu. ¹⁰Lelo nomba, Lesa wesu, cinshi kanshi fwebo twingasosa panuma yaifi? Fwebo twalilaba ukupele funde lyenu, ¹¹amafunde ayo mwapele kubabomfi benu bakasesema, ilyo mwebo kukutampa ukati, ici calo ico mwebo mwaingilamo mukucikwata calo icakowela. Ici caba icaisulamo ukukowela kubantu bamucalo kufya muselu fyabo. Bena balisusha mu muli ici ukufuma kukutampa ukufika kulubuye ifyamuselu fyabo. ¹²Elo nomba, takuli ukupela abana benu abakashana kubana babo abaume; mwikabula abana babo abakashana nokupela abana benu abaume; nakabili mwikafwaya umutende nangu ubusuma, elo mwebo mukabe abakosa nokulya ubusuma bwacalo, elo mwebo mukacite kubana benu icikwatwa kunshita shonse." ¹³Eico panuma yafintu fyonse ifyaishile pali fwebo pamicitile yesu iyabipa nakulubembu lwesu lukalamba- apo mwebo, Lesa wesu, mwalikwete ukutukanda pamulandu wampulu yesu nokupela kuli fwebo ukupusuka ngoyu- ¹⁴Bushe kuti fwebo napeka twatoba amafunde yenu nokupa kwa kusankanya ukwakubantu abamuselu? Bushe mukaba abafulwa kabili abatukana pakuti takuli nangu umo uwakushalapo, takuli nangu umo uwakupusunsuka ¹⁵Yahweh, Lesa wakwa Israele, muli balungami, ngefyo tushelepo abanono abacimfya pali buno bushiku. Moneni! fwebo tuli pano kuntanshi yenu mulubembu lwesu, pantu takuli nangu umo uyo uwingeminina kuntanshi yenu pamulandu wa ifi.

Chapter 10

¹Elo Ezra ali mukupepa nokuitumbula, ena alimukulila no kuiposa umwine eka panshi kuntanshi ya ng'anda yakwa Lesa. Icintu bwingi, icikulu calongene kuli ena abena Israele abaume, abanakashi nabana babo. ²Elyo Shekania umwana mwaume wakwa Yehiele uwa mulupwa lwakwa Elamu atile kuli Esra, "Fwebo twalifutuka kuli Lesa wesu nokukwata ukupa abanakashi abeni ukufuma mubantu bamufyalo fimbi. Nomba mulandu waifi, kucili nanomba isubilo pali Israele. ³Elo nomba lekeni tupange icipingo pamo na Lesa wesu mukutuma ukubafumya bonse abakashana nabana babo umwabela ukutungulula kwakwa Shikulu namakambisho yabo abatutuma amafunde yakwa Lesa wesu, kanshi nacicitwe ukulingana nefunde. ⁴Ima, pantu ifi fintu fili pali webu kukusenda nokufuma, nafwebo tuli pamo nobe. Ube uwakosa nokucite ci." ⁵Elo Esra aimine nokupanga bashimucindikwa babashimaepo, abena Lebi, nabonse abena Israele abalapile ukucita muli uyu musango. Elo bena bonse balicitile umulapo. ⁶Nomba Esra alimine ukufuma pantanshi ya ng'anda yakwa Lesa nao aile kucumba cakwa Yohohanani umwana mwaume wakwa Eliashibu. Talile nangu mukate uli onse nangu kunwa amenshi ayali yonse, pantu ena alelila nokullosha ukullosha kukubulwa icicetekelo kulyabo abali mubusha. ⁷Elo bena batumine ishiwi mu Yuda na Yerusalemu kubantu bonse ukuti babwele ukufuma mubusha mukulongana mu Yerusalemu. ⁸Uyo onse uushakese munshiku shitatu umwabela ukutungulula ukufuma kuli bashimucindikwa nabakalamba naba kupanda amano nefikwatwa fyakwe fyonse bakafipoka ukufuma kulukuta lukalamba ulwabantu abo ababwelele ukufuma mubusha. ⁹Elo abantu bonse abakwa Yuda na Benjamini balikolongene mu Yerusalemu munshiku shitatu. Ici cali mumwenshi wapabula no bushiku bwamakumi yabili ubwamwenshi. Abantu bonse baiminine mulubansa kuntanshi ya ng'anda yakwa Lesa, baletutuma pamulandu waici cintu napamulandu wamfula. ¹⁰Esra shimaepo alimine nokulanda ati, "Mwebo mwebene mwasanguka. Mwebo mwikala pamo nabanakashi abeni elo namukufusha ulubembu lwakwa Israele. ¹¹Nomba ililine peleni ukutasha Yahweh, Lesa wa fikolwe fyenu, nokucita ukufwaya kwakwe. Italusheni ukufuma kubantu bamucalo nokufuma kubanakashi abeni." ¹²Ulukuta lonse lwalyaswike

Chapter 1

mwishiwi ilikulu, "Fwebo twakulacita ifintu mwebo mwalandu. ¹³Nangula cibefyo, kwali abantu abengi, neyo yali ninshita yamainsa. Fwebo tatukwete amaka ayakwiminina panse, noyu mulimo tewabushiku bumo nangu inshiku shibili, pantu fwebo natubembuka muli uyu mulandu. ¹⁴Elo lekeni bacimucindikwa besu beminineko ulukuta. Lekenibonse abo abasuminisha abanakashi abeni ukufuma mumishi yesu bese panshita iyo iilebikwa nabakalamba nabakapingula bamumimishi ukufika ilyo icifukushi cakwa Lesa cikapwa pali fwebo." ¹⁵Yonatani umwana mwaume wakwa Asaele na Yeseya umwana mwaume wakwa Tikba balikene palifi, na Meshilamu na Shabetai umwina Lebi balisuminisheko kuli bena. ¹⁶Elo abantu ababwelele ukufuma mubusha bacitile fi. Esra shima pepo asalile abaume, intungulushi mumukowa wafikolwe namumayanda bena bonse mumashina, nabo balolekeshe pamafya pabushiku bwantanshi ubwalenga ikumi limo ubwa mwenshi. ¹⁷Namubushiku ubwantanshi ubwa mwenshi wantanshi bena emo bapwishishishe kuli bonse abaume abali mukwikala na banakashi abeni. ¹⁸Mukati kalupwa lwaba shima pepo mulya mwali abaleikala nabanakashi abeni. Mukati kalupwa lwakwa Yeshua umwana mwaume uwakwa Yosadaki nabamunyanabo bena bali niba Moseya, Eliesere, Yaribu, na Gedalia. ¹⁹Bena balitemenwe ukufumya abanakashi babo ukuya. Pantu bena bali abalubembu, elo bapele suku suku uwa mumakumi wabo pamulandu wa lubembu lwabo. ²⁰Mukati kalupwa lwakwa Imere: Hanani na Sebadia. ²¹Mukati kalupwa lwakwa Harimu: Maaseya, Eliya, Shemaya, Yehiele, na Usia. ²²Mukati kalupwa lwakwa Pashihuri: Elioen, Maaseya, Ishmaele, Netanele, Yosabadi, na Elasa. ²³Mukati kabena Lebi: Yosabadi, Shime, Kelaya-ekweba ati, Kelita, Petahia, Yuda, na Eliesere. ²⁴Mukati kabakwimba: Eliashibu. Mukati kabakasunga wakumwinshi: Shalumu, Telemu, na Uri. ²⁵Mukati kabashala bamuli Israele-mukati kalupwa lwakwa Pavoshe: Ramia, Isia, Malkiya, Miyamini, Eliasari, Malkiya, na Benaya. ²⁶Mukati kalupwa lwakwa Elamu: Matania, Sekaria, Yehiele, Abdi, Yeremote, na Eliya. ²⁷Mukati kalupwa lwakwa Satu: Elioen, Eliashibu, Matania, Yeremote, Sabadi, na Asisa. ²⁸Mukati kalupwa lwakwa Bebai: Yehohanani, Hnania, Sabai, na Atilai. ²⁹Mukati kalupwa lwakwa Bari: Meshilamu, Maluki, Adaya, Yashubu, na Sheali Yeremote. ³⁰Mukati kalupwa lwakwa Pahati-Moabu: Adina, Kelali, Benaya, Maaseya, Matana, Besaleele, Binui, na Manase. ³¹Mukati kalupwa lwakwa Harimu: Eliesere, Ishiya, Malkiya, Shemaya, Simeone, ³²Benjamini, Maluki, na Shemaria. ³³Mukati kalupwa lwakwa Hashamu: Matenai, Matat, Sabadi, Elifelete, Yeremai, Manase, na Shimei. ³⁴Mukati kalupwa lwakwa Bani: Maadia, Amramu, Uele, ³⁵Benaya, Bedia, Keli, ³⁶Vania, Mere-mote, Eliashibu, ³⁷Matania, Matenai, na Yaasu. ³⁸Mukati kalupwa lwakwa Bunui: Shimei, ³⁹Shelemia, Natani, Adaya, ⁴⁰Makenadebai, Shasahi, Sharai, ⁴¹Asarele, Shelemia, Shemaria, ⁴²Shalumu, Amaria, na Yosefe. ⁴³Mukati kalupwa lwakwa Nebo: Yeile, Matitia, Sabadi, Sebina, Yoele, na Benaga. ⁴⁴Aba bonse bali nabanakashi abeni nokukwatamo abana muli bamo.

Nehemiah

Chapter 1

¹Amashiwi yakwa Nehemia umwana umwaume uwakwa Akalia: Nomba cacitike mu mwenshi wa kisilebu, mu mwaka uwalenga amakumi ya bili, lintu nebo nali mumusumba wa susa, ²umo uwapali ba munyinane, Anani aishile na bantu bamo ukufuma kuli yuda, kabili nebo naipwishe bena palwa ba yuda abo aba punsumwike, abashelepo muba yuda abali kulya, na palwa yelusalemu. ³Balandile kuli nebo, "Bonse ababa mucitungu abapuswike mu busha baali mu bucushi ubukalamba na mu musebanya pantu icibumba camu yelusalemu cali bongoloka cashalafye, ne minshi yaliko ya lipya kumulilo." ⁴Bwangu bwangu ilyo nebo naumfwile aya mashiwi, naikele panshi nalila, panshi ku ishingini natwalilile ukuba mubulanda no kufunga ukulya kabili na lepepa kuutanshi yakwa lesa wa mu mulu. ⁵Elyo nebo nalandile ati, "Mwebo muli yaweh, iesa wa mu mulu, lesa umukulu kabili uwakutinya, uusunga icipangano no kutemwa ukwashangila na bonse abatamwa ena no kubaka amafunde yakwe. ⁶Kutikeni kwipepo lyandi, kabili isuleni amenso yenu, elo mumfwe ipepo lya mu bomfi wenu lintu ndepepa kuntanshi yenu akasuba no bushiku pa bantu abena isuleli aba bomfi benu. Nebo ndetumbu imembu sha bantu abena isuleli, isho twa bembukkila mwebo. Bonse nebo naba mu ng'anda ya kwa tata twalibembuka. ⁷Natucita ububi sana kuli mwebo, kabili tatusunga na mafunde, ubupingushi, ne fipope fintu mwa konkomenshe umubomfi wenu muse. ⁸Ibukisheni amashiwi ayo mwakonkomeshe umubomfi wenu mose, "Nga mwa bulwa icishinka, nebo nkamipashila mu bena fyalo, ⁹nomba mwebo nga mwabwelela kuli nebo kabili mwakonka na mafunde yandi no kuya cita, nangu abantu benu abapaswa bengaba ukutali, nebo nkaba kolonganya bena ukufuma kulya no kubaleta bena ku cifulo uko nebo nasala kuntu ishina lyandi likala." ¹⁰Nomba eko bali aba bomfi benu na bantu benu, abo mwapolola kumaka yenu ayakalamba na ku kuboko kwenu ukwakosa. ¹¹Yaweh, nebo ndelomba kuli mwebo, kutikeni nomba kwipepo lya mu bomfi obe na ku mapepo yaba bomfi benu abasekelela muku cindika ishina lyenu. Nomba peleni ubusuma ku mu bomfi wenu ilelo, no kumfwila bena uluse mu mense ya aba bantu. "Nebo nalebomba ukulatwala ulukombo ku mfumu.

Chapter 2

¹Mu mweshi wa nisani, mu mwaka uwalenga amakumi yabili ku mfumu Atakisakisesi, asalile umwangashi, kabili nebo na piitile umwangashi no kuyapela imfumu. Nomba nebo nshalemoneka uwabulanda kuntanshi ya cinso cakwe. ²Nomba imfumu yalandile kuli nebo, "cishi impumi yobe yabela iya bulanda? Taulemoneka umulwele. Ubu bulanda bwa ku mutima. "Elyo naishile tiina sana. Nalandile ku mfumu, "Lekenimfumu ikale ukutwalilila! cishi impumi yandi

taingabela no bulanda? umusumba, icifulo ukwaba imipolo ya batata, walyo naulwa, kabili ne minshi yauko yalipya ku mulilo.⁴ "Elyo imfumu yalandile kuli nebo, "cishi ulefwaya nebo incite? "Elo na pepele kuli lesa wa mu mulu. ⁵Na aswike imfumu, "Nga camoneka ukuwama ku mfumu, kabili nga cakuti umubo umubomfi wenu na cita icisuma mu menso yenu, kuti mwantuma kuli yuda, ku musumba wa mipolo yaba tata, pakuti inkaukule cipya cipya. ⁶"Imfumu yalingaswike {kabili na na mfumu nao ninshi ekele bushilya na ena}, "kwalepa shani ukokwine ukaya kabili ukabwela lilal? "Imfumu yali temenwe pa kuutuma ilyo nebo na yebele inshiko. ⁷Elyo nalandile ku mfumu, "Nga cakuti casekesha imfumu, lekeni mu mpeleko amakalata aya kutwala kuli ba kateka aba kwishilya lya mu mana pa kweba ati ba kampele insambu sha kupita mu miputule yabo ilyo ndeya kuli yuda. ⁸kabili kube inkalata iya kwa Asafi kasunga wa mu teengo wa mfumu, pakwebati akampeleko imbao ishakupanga imyalo yapa minshi ya malinga aya palamina ku chilonganino, na kucibumba ca musumba, na ku ng'anda intu nkalaikalamo. ⁹"Elyo pantu ukuboko kusuma kwa kwa lesa kwali pali nebo, fintu naipwishe. ¹⁰Naile kuli ba kateka ba citunga kwishilya lya mu mana no kubapela ba kalata ba mfumu. Nomba imfumu ya ntumine pamo na ba kalamba baba shilika na baume ba pali bakabalwe. ¹¹Lintu sanibalati umwina holoni na Tobia umwina Amoni umubomfi baumfwile ifi, balifulilwe apakamba pantu bamwene ukuti umo naisa mukwafwa abantu abena isuleli. ¹²Elyo naishile ku yelusalemu kabili nali kulya inshiku shitatu. ¹³Naimine ubushiku, nebo na baume abanono. Nsha ebeleko nangu umo ico lesa wandi abikile mu mutima wandi ukucita pali yelusalemu. Takwali inama pamo na nebo, ukucila pali cimo ico napilwekepo. ¹⁴Nafumine mu mukonko wa Gati ubushiku, ku cishima ca cisoka na ku mwinshi wacishala, ndemoni ifibumba fya Yelusalemu, ifyo fyabongolwele neminshi yafimuti fintu yaonawile ku mulilo. ¹⁵Elyo naile kumwinshi wa kafukanka na kushiba ca mfumu. Isende yalicepele apa kuti inama na pilwikepo ipite. ¹⁶Elyo naile pamulu bulya bwine ubushiku ku mu poka poka no kumona ifibumba, kabili nalibwelele no kwingila pa mwinshi wa mupoka poka, kabili nalibwelele. ¹⁷Intungulushi tabaishibeko uko naile nangu ico nalecita, kabili nshali nshila ibukishako aba Yuda, nangu niba shimapepo, nangu niba shimucindikwa, nangu nintungulushi, nangu nibambi abalebomba umulimo. ¹⁸Nalandile kuli bena, "Namumona ubwafya buntu tulimo, Yelusalemu aona ulwa ne minshi yaiko ifyo yaonaulwa ku mulilo. Iseni, tukule cipya cipya icibumba ca Yelusalemu, pakweba ati tiwa nakabili mu musebanya." ¹⁹Nabebele ukuti ukuboko ukusuma ukwa kwa Lesa wandi kuli pali nebo kabili namashiwi yamfumu ayo yalandile kuli nebo. Nabo balandile ati, "kanshi natwime tukuule." Elyo bakoseshe amaboko yabo pamulimo uusuma. ²⁰Nomba Sanibalati umwina Holoni, na Tabia umubomfi umwina Amoni, na Geshomu umwina Alabia baumfwile pali ici, baletuseka nokula tupunika, kabili balelanda ati, "cinshi mulecita? Bushe mulesangukila imfumu? ²¹Elyo nalibaswike, "Leswa wa mumulu akatupela ubusuma. Tuli babomfi bakwe kabili tukema nokukuula. Nomba tamukwete ulubali, tamukwete insambu, kabili tamukwete icibukisho mu Yelusalemu."

Chapter 3

¹Elyo Eliashibu shimapepo mukalamba alimine pamo naba munyina bashi mapepo, kabili balikulile umwinshi wa mikooko. Bali sangulwile balisangulwile iminshi kabili babikile ne fiibi muncende yafiko. Baisangulwile ukufika naku lupungu lwa mwanda kabili ukufika na kulupungu lwa Hananele. ²Ukukonkapo pali ena abaume abaku Teliko balekuula, kabili pali bena pakonka Sacu umwana umwaume wakwa Imuli nao ali kuulile. ³Abana abaume ba kw Hasena ba kuulile umwinshi we sabi. Bapangileko ne myalo, no kubikako ifiibi, amaingwe yafiko, nemi pindo yafiko. ⁴Melemoti awamishe icitungu cakonkelepo. Ali mwana umwaume mwana Uria umwana umwaume wa kwa Hakosi. Uwakonkele pali bena uwawamishe ni Menshulamu. Ali mwana umwaume wa kwa Berekia umwana umwaume wa kwa meshesabele. Uwakonkelepo pali bena uwawamishe ni Sadoke. Ali mwana umwaume wakwa. ⁵Uwakonkelepo pali bena uwawamisheko ni Tekoiti, Nomba intungulushi shabo shalikene ukubombako umulimo uwabebele shikulu wabo. ⁶Yoyada umwana umwame wa kwa Pasea na meshulamu umwana umwaume wa kwa Besodeya ebawamishe iminshi yakale. Balipangilepo imyalo, no kubikapo ifiibi, na maingwe ne mipindo. ⁷Uwakonkelepo pali bena ni Melatia umwina Gibeoni na Mizipa, abalepanga ukumya ku ncende uko keteeka wacitungu ca kwishilya lya mumana aleikala. ⁸Uwakonkelepo pali bena ni Usiele umwana umwaume wa kwa Haaya, umo pa ba lefula, ewawamisheko, kabili umbi pali ena ali ni Hanania, uwalepanga amafuta ayanunkila. Eba kulile cipya cipya Yelusalemu ukufika napa ncende apo icibumba cali na citikama. ⁹Uwakonkelepo pali bena ni Lefaya umwana umwume wa kwa Huli ebale wamya. Ewali intungulushi ya citika wa citungu ca Yelusalemu. ¹⁰Uwakonkelepo pali bena ni Yedaya umwana umwaume wa kwa Halumafa ewawamishe mupepi naku ng'anda yakwe. Uwakonkelepo pali bena ni Hatushi umwana umwaume uwa kwa Hashabineya ewawamishe. ¹¹Malikia umwana umwaume uwa kwa Halimu na Hashubu umwana umwaume uwa kwa Pahati-moabu ewawamishe ulubali ulwli mu mbali ya lupungu lwa mulungu. ¹²Uwakonkelepo pali bena ni Shalumu umwana umwaume uwa kwa Haloheshe, intungulushi ya citika wa ciputulwa ca Yelusalemu, ewawamishe ena pamo na bana bakwe abanakashi. ¹³Hununi na baleikala mu Sanoa eba wamishe umwinshi wa mumukonko. Ebaukulile cipya cipya no kubikamo ifiibi, amaingwe, ne mipindo, bawamishe iminshi yakucishala ukufika kumata amakana. ¹⁴Malikia umwana umwaume uwa kwa Lekabu, maala pali citika wa citungu ca Beti Hakelemu, ebawamishe umwinshi wakucishala, alikulile no kubikamo ifiibi, amaingwe, ne mipindo. ¹⁵Shalumu umwana umwaume wa kwa Koli-Hose, uwali maala pali citika wa citungu ca Misipa, akulile cipya cipya umwinshi waka muku mfuku. Alikulile, kabili alifimbilepo no kubikapo ifiibi, amaingwe, ne mipindo. kabili ewakulile cipya cipya icibumba ca cilambe caca Silomu icali kwibala lya mfumu, ukufika napa mulu ukutentemukila kwisamba ukufuma ku musumba wakwa Davidi. ¹⁶Nehemia umwana umwaume wakwa Asibuki, uwali

maala pali citika wa citungu ca Betisuli, ewawamishe pacifulo ukulinganya ukufuma ku mipolo yakwa Davidi, ukufika pa cilambe ca muntu-uwapangilwe, kabili no kufika pa ng'anda ya muntu uwa maka.¹⁷Panuma yakw abena Lebi ebawamishe, ukusanshakofye na Reumu umwana umwaume wakwa Bani no wakonkele pali ena, Hashabia, uwali maala pali citika wa citungu cakwe.¹⁸Panuma yakwe ena bamunyanabo ebawamishe, ukusanshakofye na Binui umwana umwaume wakwaHenadadi, uwali maala pali citika wa citungu cabena Keila.¹⁹Uwakonkelepo pali ena, Eseli umwana umwaume uwakwa Yeshua, maala wabena Mispas, ewawamishe na lumbi ulubali apalolenkene na pa kupilukila ukufika no kusungilwa ifyanso pa cifutu ca cibumba.²⁰Panuma yakwe Baluchi umwana umwaume uwakwa Ulia umwana umwaume uwakwa Sabai ewawamishe nalumbi ulubali ulwa onawilwe, ukufuma pa cifutu ca cibumba ukufika pa cibii ca ng'anda yakwa Eliashibu shimapepo mukalamba.²¹Panuma yakwe Melemoti umwana umwaume uwakwa Ulia umwana umwaume uwakwa Hakosi ewawamishe nalumbi ulubali, ukufuma pa ciibi ca ng'anda yakwa Eliashibu ukufika napa lutwe lwa ng'anda ya kwa Eliashibu.²²Ukukonka pali ena ba shimapepo, abaume ukufumaku ncende iyashingulwiwe Yelusalemu, ebawamishe.²³Panuma yabo Benjamini na Hushubu eba wamishe bushilya bwa ng'anda yabo. panuma yabo Asalia umwana umwaume uwakwa Maaseia umwana umwaume uwakwa Anania ewawamishe ing'anda iya konkelepo pa ng'anda yakwe.²⁴Panuma yakwe Binui umwana umwaume uwakwa Henadadi ewawamishe nalumbi ulubali, ukufuma pa ng'anda yakwa Asalia ukufika pa cfutu ca cibumba.²⁵Palali umwana umwaume wakwa Usai ewawamishe palya pa cifutu ca cibumba napalupungu alilundileko pa mulu ukufuma pa ng'anda yapa mulu iya mfumu napa musolo waba kalinda. panuma yakwe Pendaya umwana umwaume uwakwa Paloshi ewawamishe.²⁶Nomba ababomfi bamucilonganino abaleikala mu ofeli ebawamishe mupepi nabushilya bwa mwinshi wa menshi lwa ku kabanga kabili no lupungu lwa ku mwenapo.²⁷Panuma yakwe abena Tekoa ebawamishe nalumbi ulubali ulwali bushilya bwa lupunguq ulukalamba ulwa kumwenapo ukufika na kucibumba ca ofeli.²⁸Bashi mapepo ebawamishe pamulu wa mwinshi waba kabalwe, cila lubali ing'anda yakwe umwine.²⁹Panuma yabo Sadoki umwana umwaume uwakwa Imume ewawamishe lubali bushilya bwa ng'anda yakwe. Elyo panuma yakwe Shemaia umwana umwaume Shekania, uwalesunga umwinshi wakukabanga, ewawamishe.³⁰Panuma yakwe Hanania umwana umwaume uwakwa Shelemia, na Hanuni umwana umwaume uwalenga mutanda uwakwa Salafi ewawamishe na lumbi ulubali. panuma yakwe Meshulamu umwana umwaume wakwa Belekia ewawamishe bushilya bwa cikulwa cakwe cintu aleikalamo.³¹Panuma yakwe Malichiya, umo uwa ba kafula wa golide, ewawamishe ing'anda ukuyafika na kuba bobimfi ba cilonganino na balesulusha abali bushilya bwa mwinshi uwasontelwe na baleikala pa mulu wacikulwa pa cifutu.³²Bakafula wa golide na balesulusha eba wamishe pakati ka cikulwa capa mulu wa cifutu na pa mwinshi wa mikooko.

Chapter 4

¹Nomba ilyo Sanibalati aumfwile ukuti tulekula icibumba, ena cali mubipile, kabili alifulilwe akalipa, kabili alepunika aba Yuda.²Pamenso yaba munyina bakwe na pa bashilika abena Samalia, alandile ati, "cinshi ici aba Yuda babula amaka balecita? Bushe kuti ba bweseshapo umusumba abene? Bushe kuti batula amalambo? Bushe kuti ba pwisha umulimo pa bushiku bumo? Bushe kuti ba bikamo ubumi mumabwe ukufuma mu miina ya fitantala panuma balyoca?"³Tobia umwina Amoni ali pamo naena, kabili alandile ati, "ngacakuti mu mbwefye eka apilukapo palici balekula, kuti cabongoloka necibumba camabwe yabo!"⁴Umfweni, mwe Lesa wesu, pantu naba tusula. Bwesesheni umusebanya pa mitwe yabo nokubapela ukupokololwa impango iyo balimo abafungwa.⁵Mwifimbapo pamampulu yabo kabili ukufuma kuntashi yenu mwikafuta imemba shabo, pantu nabatendeka ukukalifya abalekuula.⁶Elyo tulekuula icibumba kabili icibumba conse calilundikana pamo ukufika kuli citika ukuya mubutali, pantu abantu balefwa ukubomba.⁷Nomba ilyo Samibalati, Tobia, abena Alebia, abena Amoni, na bena Ashidote ilyo baumfwile ukuti umuli mo wakuwamya ifibumba fya mu Yelusalemu uleya kuntashi, kabili no kweba ati incende ishabongolweke ishabifumba na shisalika cabalengele ukufulwa sana.⁸Bonse pamo bali pangene, kabili baishile mukulwisha Yelusalemu no kwimya icimfulunganya.⁹Nomba twalipepele kuli Lesa wesu no kubika bamalonda abakucingilila bana akasuba no bushiku pamuland wacincinya cabo.¹⁰Elyo abantu abena Yuda balandile ati, "Amaka yabakusenda ifisendo na yapwa. ifitantala fyacilamo, tatwingakula cipya cipya icibumba."¹¹Abalwani besu balandile ati, Tabakeshibe nagu ukumona paka tukabengilile no kubepaya, bakaleke no kubomba.¹²Pali ilya ine inshita aba Yuda baleikala mupepi na bena baishile ukufuma muncende shonse nokulanda kuli fwebo imiku ikumi, ukutusoka palwa mapange balecita pali fwebo.¹³Elyo nabikile abantu mufiputulwa ifya cepesha muncende iya panshi. Nabikile cila lupwa ne mipanga yabo, amfumo, no tulembe.¹⁴Elyo naliloleshe, no kwiminina, kabili nalandile kuba mano, na kuli ba maala, naku bantu bonse, mwibatina bena, iteni ibukisheni shikulu, uwaba umukulu awakutinya. Uwinga lwila indupwa shenu, abana benu abume nabana benu abanakashi, abakashi benu, namayanda yenu.¹⁵Nomba ilyo abalwani besu baishibe ati amapange yabo nayeshibikwa kuli fwebo, na Lesa nafulunganya amapange yabo, bonse abamuli fwebo babwelele kucibumba, cila muntu kumlimo wakwe.¹⁶Elyo ilya ine inshita citika waba bomfi bandi abalebomba abo abalekula cipya cipya icibumba, na citika wapali bena ebalekwata amafumo, inkwala, utulembe, abafwala nefyakucingilila umubili, ilyo intungulushi nabeminina kunuma yabantu bonse abena Yuda.¹⁷Ababomfi bamobene abakekula icibumba nabalesenda ifisendo nabobene balelonda ififulo fyabo. Cila muntu alebomba umulimo ukubomba kumo, kukuboko kumbi naikacilako icanso.¹⁸Cila kakula aleba no mupanga ukulubali kabili ifi efyo balebomba. Umo uwakulisha ipenga naikala bushilya na bena.¹⁹Nalandile kuba mano nakuli bashimucindikwa na kubantu bonse, Umulimo ukulamba sana kabili naukula, kabili natataluka ku cibumba, apatali

ukufuma pamubiye.²⁰ Mufwile ukwisa kucifulo uko muleumfwa ukulila kwe penga eko mukolongane. Lesa wesu aletulwila."²¹ Elyo twabomba umulimo. Citika pali bena alekwata amafumo ukufuma ulucelo mpaka ukufika na ku ukwisa kwa kufuma kwa ntanda.²² Nanebo nalandile ku bantu pali ilya ine inshita, "Lekeni cila muuntu nomubomfi wakwe balale ubushiku bonse pakati ka Yelusalemu, elyo babe abakutulonda inshita yabushiku kabili baletubombela akasuba."²³ Elyo nangu ninebo, nangu niba munyinane, nangu na baume baletulonda abalekonka nebo, tatwalefula insalu shesu, cilamuntu uwamuli fwebo akulapiita icanso, kanofye nga aya mukusamba.

Chapter 5

¹Elo abaume na bakashi babo baleiliishanya sana pa lwa ba munyinabo aba Yuda. ²Pantu kwali bamo abalelanda ati, "Fwebo naba besu abaume naba nakashi tuli bengi sana. Elyo lekeni tubule imbuto pakwe bati twikale aba bumi." ³Kwali nabambi abalenda ati, Tuli necikalilo ama bala yesu, amabala yesu ayamyangashi, amayanda yesu pakuti tukwate imbuto m unshita ya cipowe."⁴ Bambi nabo balelanda ati, "Twashimafye ulupiya pakupela umusonko ku mfumu mu mabala yesu na mu mabala yesu aya myangashi. ⁵Lelo imibiili yesu no mulopa umowine naba munyinefwe, nabana besu cimo cine nabana babo. Natupatikishiwa ukushisha abana besu abaume naba nakashi ukuba abasha. Bamo abana besu abanakashi balicitwa kale ubusha. Tekumaka yesu aya kuti tubafwe pantu abaume bambi ehabula amabala yesu na mabala yesu aya myangashi."⁶ Nali kaliye sana lintu naumfwile ukuilishanya kwabo na aya mashiwi. ⁷Elo natontokenye pali ifi, Napele umulandu kubasambashi na kuli bashi mucindikwa. Nalandile nakuli bena, "Mwebo mulafwaya ukulamulundilapo, cila umo kuli munyina. "Naikale icilye cikamba nabena ⁸kabili nalandile kuli bena ati, "Fwebo, nangu cakuti tuli namaka yakucita twashicilwe ukubwela ukufuma kubusha bwaba munyinefwe aba Yuda banensu abashitishiwe kubena fyalo, nomba namwebo mwashitishiwe bamu nonko naba nakashi yenu pakuti bashicishiwe ukubwelela kuli fwebo!" Bali kututu kabili tabakwete neshiwi lyakulanda.⁹ Nanebo nalilandile ati, "Ici mulecita taciweme. Bushe tamulelanda mukucina Lesa wesu ukucingilila umusebanya wabena fyalo abali balwani besu?" ¹⁰Nebo naba munyinane na babomfi bandi tulakongweshwa ulupiya kabili tulakwatamo. Nomba tifwile ukuleka ukupingula ukuleka uklutubikilapo paliishi nkongole. ¹¹Babwesesheni leloline amabala yabo, amabala yabo aya myangashi, amabala yabo aya miolife, amayanda yabo necakaniko calupiya, intanga, umwangashi uwandakainz amafuta yantu mulepoka kuli bena kukaba icakulundapo."¹² Elo balandile ati, "Twalabweshwa ifintu twabulile kuli bena, kabili tatwafwahyeko ngangu fimo kuli bena. twalacita ifyo fine ulelanda." Elo nakutile bashimapepo, no kupanga nabena icilapo ukutita ifintu balaile. ¹³Nebo nakuntile insalu shandi pacifuba no kulanda ati, "Elyo lekeni Lesa akasunkanye iyi ng'anda nefipe fyonse cilamuntu ushakasunge ubulayo bwakwe. Elyo lekeni nao akasunkanishiwe no kushala uwabula akantu." Bonse abalongene balandile ati, "Cibe ifyo fine," Kabili batashishe Yaweh kabili na bantu bacitile ifintu balaile. ¹⁴Elyo ukutula panshita nasontelwepo ukuba ka teeka mu calo cabena Yuda, ukufuma pa mwaka walenga amakumi yabili mpakafye na pa mwaka walenga amakumi yatatu naibili uwakwa Atakisakese imfumu, imyaka ikumi limo naibili, nebo naba munyinane twatwalile ifyakulya ifyalepelwa kuli kateeka. ¹⁵Nomba bakateeka batangilile balebika ifisendo ifyafina pa bantu, kabili balebula amashele ya Silife amakumi yane ukufuma kuli bena ukuba icakulya catila bushiku no mwangashi. Nangufye ba bomfi babo balecusha abantu. Nomba nebo ushacitile ifyo pa mulandu wa kutina Lesa. ¹⁶Nanebo natwalilile umulimo wacibumba, kabili tatwshicile impanga, kabili ababomfi bandi bonse bakolongene palya paku bomba. ¹⁷Kwitebulo lyandi eko aba Yuda naba shimutindikwa, 150 abaume, bushilya bonse baleisa kuli fwebo ukufuma mufyalo abatushingulwike. ¹⁸Nomba fintu balepekanya cila bushiku fyali ing"ombe imo iilume, imikooko iyawama mutanda, kabili nefyoni, kabili cilabushiku ubwalenga ikumi balepenya imisango ya myangashi, Lelo muli ifi fyonse shalefwaisha ukupela ifyakulya fyabu kateeka, pantu ifyo abantu balefwaya fyalikulile. ¹⁹Ndibukishisheni pafya wama, mwe Lesa wandi, pafisuma, pantu pali ifintu ifyo nacita pali aba bantu.

Chapter 6

¹Nomba ilyo Sanibalati, Tobia na Geshomu umwina Alabia nabambi abalwani besu abaumfwile ati ninkula icibumba kabili takuli iciputulwa icabongolweke icishele icaisuka, nangu nshali nshilabika ifiibi pamwinshi, ²Sanibalati na Geshomu balintumine ati, "Isa twise tukumanine pamo pancende muno mu mukonko Ono." Nomba bena balepangana ukucita ububi kuli nebo. ³Natumine intumi kuli bena nati, "Nebo nikwata umulimo uukalamba, kabili shaiseko. Cinshi umulimo walauminina nshe ndise kuli mwebo?" ⁴Batumine kulinebo amashiwi yamo yene imiku ine, kabili nalebasuka fimo fiine cilanshita.⁵ Sanibalati atumine umubomfi wakwe kuli nebo munshila imo ine umuku uwalenga busano, na kalata uwaisulwa muminwe yakwe. ⁶Mukati mwalembelwe, nebo "Nacumfwika kubena fyalo, na Geshomu nao wine alandile ati, webo na Yuda mulepekanya ukupondoka, emulandu wine mulekuliila cipya cipya icibumba. Ukufuma pali ili lyashi ati, Ulefwaya ukuba imfumu yabo. ⁷Webo wali sonta bakasesema abakubilisha pali webo mu Yelusalemu, balelanda ati, "Mwaliba imfumu mwebena Yuda." Ukushininkisha ukuti imfumu ili nokufwa aya mashiwi. Eico isa, umo no munankwe."⁸ Elo natumine amashiwi kuli ena nati, "Awe ifi fintu ulelanda tekuti ficitike, pantu nimu kati kamutima obe ulefipangila." ⁹Pantu bonse balefwa ukutulenga tub e no mwenso, ukutontonkanya, "Bali no kutupolala amaboko yabo tabakabombe, kabili tabakaucite." Nomba, mwe Lesa napapata kosheni amaboko yandi. ¹⁰Naile ku ng'anda yakwa Shemaya umwana umwaume uwakwa Delaya umana umwaume uwakwa Mehetebele, uwaisalilwe mung'anda yakwe. Alandile ati, "Leka tukumane bonse mu ng'anda yakwa Lesa, mukati ka cilonganino, kabili no kuleka twisaleko nefiibi fya

mucilonganino, pantu baleisa ku kukwipaya webu." ¹¹Nalibaswike, "Bushe umuntu nganebo ninebo ningabutuka? Bushe umuntu nga nebo ewingaya mucilonganino ukuti apusushe ubumi bakwe? nebo shaingilemo!" ¹²Naibukisha ukuti te Lesa umutumine, nomba ukuti alesesema pali nebo. Tobia na Sanibalati ebamwimishe. ¹³Ebamwimishe ukulenga nebo mbe no mwenso, elo ukuti ncite ifintu alelanda ukuti imembuke, elo ukuti bapele nebo ishina ilibi pakuti nebo inginashe. Ibukisheni Tobia na Sanibalati, mwe Lesa wandi, napali fyonse ifyo balencita. ¹⁴Ibukisheni pamo n kasesema umwanakashi Noadia nabambi bakasesema abalesha ukupanga nebo umwenso. ¹⁵Elyo icibumba calisukile calipwile pa bushiku ubwa lenga amakumi yabili nashisano mu mwenshi wa Eluli, panuma yanshiku amakumi yasano na shibili. ¹⁶Ilyo abalwani besu baumfwile ifi, abena fyalo abtushingulwike, baishileba no mwenso kabili baishile aba cepa sana mu menso yabo. Pantu balishibe umulimo wabomblwe ukuti ni Lesa wesu ewatwafwile. ¹⁷Munshita shilya shine abasambashi ebena Yuda b atumine amakalata ayengi kuli Tobia, na ma kalata ayalefuma kuli Tobia yaleisa kuli bena. ¹⁸Pantu mwali abengi mu ba Yuda aba kakililwe ku mulapo kuli ena, Pantu ni wishifyala wakwa Shekania umwana umwaume uwakwa Ala. Umwana wakwe umwaume Yehohanani abulile umwana umwanakashi wa kwa Meshulamu ukuba umukashi umwana umwume wa kwa Belechiah. ¹⁹Kabili balelanda kuli ne bo pa lwafisuma fintu alecita kabili amashiwi yandi balebwesha isebo kuli ena. Ama kalata balentumina aya lefuma kuli Tobia aya kucinya nebo.

Chapter 7

¹Ilyo icibumba ca pwile nali bikilemo ne fiibi mu ncende, kabili nali sontele ba malonda ba pa mwinshi naba kamba nabena Lebi. ²Nalibapele munyinane Anani uwale angalila Yelusalemu, pamo na Anania uwale angalila umwakuba, pali umuntu uwacinshika kabili uwalecina Lesa ukutila abengi. ³Nalandile kuli bena ati, "Mwilaisula iminshi ya Yelusalemu pakafye ilyo akasuba kabala. Ilyo bamalonda bapa mwinshi balelonda, bafwile ukwisalako ifiibi no kubikako imipindo. Sontenimo abakulonda ukufuma muli bonse abekala mu Yelusalemu, c ila umo pancende apa kulonda pakwe, kabili cila umo apalungeme ing'anda yakwe." ⁴Nomba umusumba wali uwa pabuka kabili uukalamba, nomba mukati mwali abantu abanono, kabili tamwali amayanda ayo bakulile cipya cipya. ⁵Lesa wandi abikile mu mutima wandi ukukolonganika abasambashi pamo, bashi mucindikwa, na bantu pakuti bena balembeshe ulupwa lwabo. nasangile icitabo camfyalwa shabo aba balilepo ukubwela kabili naba konkelepo ukulembwamo. ⁶"Aba ebantu bamu citungu abaile abafumine mubusha bonse anbo Nebukadnesali imfumu yabena Babiloni apitile mubusha. Ababwelele ku Yelusalemu naku Yuda, cila muntu kumusumba. ⁷Abaishile na Selubabele, Yeshua, Nehemia, Asalia, Raamia, Naamani, Mondekai, Bilishani, Misperete, Bigivai, Nehumu, na Baana. Empendwa ya baume abena isuleli ukusanshako naba konkelepo. ⁸Ulupwa lwakwa Paloshi, bali 2,172. ⁹Ulupwa lwa kwa Shefatia, bali 372. ¹⁰Ulupwa lw kwa Ala bali 652. ¹¹Ulupwa lwa kwa Pahati-moabu, ukupitila mulupwa lwa kwa Yeshua na Yoabu, bali 2,818. ¹²Ulupwa lwa kwa Elamu, bali 1,254. ¹³Ulupwa lwa kwa Satu, bali 845. ¹⁴Ulupwa lwa kwa sakai, bali 760. ¹⁵Ulupwa lwa kwa Binui, bali 648. ¹⁶Ulupwa lwa kwa Bebai, bali 628. ¹⁷Ulupwa lwa kwa Asigadi, bali 2,322. ¹⁸Ulupwa lwa kwa Adonikamu, bali 667. ¹⁹Ulupwa lwa kwa Bigivai, bali 2,067. ²⁰Ulupwa lwa kwa Adini, bali 655. ²¹Ulupwa lwa kwa Atele, abakwa Esekia, 98. ²²Ulupwa lwa kwa Hashumu, 328. ²³Ulupwa lwa kwa Besai, 324. ²⁴Ulupwa lwa kwa Halifu, 112. ²⁵Ulupwa lwa kwa Gibeone, 95. ²⁶Abaume abafumine ku Betelehemu naku Netofa, 188. ²⁷Abaume abafumine ku Anatote, 128. ²⁸Abaume abaku Beti Asimabete, 42. ²⁹Abaume abaku Kiliati Yealimu, Kefila, na ku Beeloti, 743. ³⁰Abaume abaku Lema naku Geba, 621. ³¹Abaume abaku Michimasi, 122. ³²Abaume abku Betele na ku Ai, 123. ³³Abaume bambi abaku Nebo, 52. ³⁴Abantu bambi abaku Elamu, 1,254. ³⁵Abaume abaku Halimu, 320. ³⁶Abaume abaku Yeliko, 345. ³⁷Abaume abaku Lodi, Hadidi, naku Ono, 721. ³⁸Abaume abaku Senaa, 3,930. ³⁹Bashi mapepo: ulupwa lwa kwa Yedaia (abamu ng'anda ya kwa Yeshua), 973. ⁴⁰Ulupwa lwakwa Imele, 1,052. ⁴¹Ulupwa lwa kwa Pashiuli, 1,247. ⁴²ulupwa lwa kwa Halimu, 1,017. ⁴³Abena Lebi: ulupwa lwa kwa Yeshua, umwina Kadimiele, umwina binui, kabili umwina Hodeba, 74. ⁴⁴Bakemba: ulupwa lwa kwa Asafi, 148. ⁴⁵Bakasunga ba pa minshi aba mulpwa lwa kwa Shalumu, aba mulupwa lwa kwa Atele, aba mulupwa lwa kwa Talimoni, aba mulupwa lwa kwa Akubu, aba mulupwa lwa kwa Hatita, aba mulupwa lwa kwa Shobai, 138. ⁴⁶Abalebomba mucilonganino: ulupwa lwa kwa Siha, ulupwa lwa kwa Hasufa, ulupwa lwa kwa Tabaoti, ⁴⁷ulupwa lwa kwa Kelosi, ulupwa lwa kwa Sia, ulupwa lwa kwa Padoni, ⁴⁸ulupwa lwa kwa Lebana, ulupwa lwa kwa Hagaba, ulupwa lwa kwa Shalimai, ⁴⁹ulupwa lwa kwa Hanani, ulupwa lwa kwa Gididelo, ulupwa lwa kwa Gahali. ⁵⁰ulupwa lwa kwa Leaia, ulupwa lwa kwa Lesini, ulupwa lwa kwa Nekoda, ⁵¹ulupwa lwa kwa Gasamu, ulupwa lwa kwa Usa, ulupwa lwa kwa Pasea, ⁵²ulupwa lwa kwa Besai, ulupwa lwa kwa Munimu, ulupwa lwa kwa Nefushesimu. ⁵³Ulupwa lwa kwa Bakibuki, ulupwa lwa kwa Hakufa, ulupwa lwa kwa Halihuli, ⁵⁴ulupwa lwa kwa Basiluti, ulupwa lwa kwa Meida, ulupwa lwa kwa Halisha, ⁵⁵ulupwa lwa kwa Balikosi, ulupwa lwa kwa Sisela, ulupwa lwa kwa Tema, ⁵⁶ulupwa lwa kwa Nesia, ulupwa lwa kwa Hitifa. ⁵⁷Ulupwa lwa ba bomfi bakwa Solomoni: ulupwa lwa kwa satai, ulupwa lwa kwa Sofeleti, ulupwa lwa kwa Pelida, ⁵⁸ulupwa lwa kwa Yaala, ulupwa lwa kwa Dalikoni, ulupwa lwa kwa gididelo, ⁵⁹ulupwa lwa kwa Shefatia, ulupwa lwa kwa Hitili, ulupwa lwa kwa pocheleti, Hasebaimu, ulupwa lwa kwa Amoni. ⁶⁰bonse abalebomba mucilonganino, no lulpwa lwa ba bomfi bakwa Solomoni bali 392. ⁶¹Kwali nabantu abaile abafumine ku Telemela, Tele Halisha, Kelubi, Adidoni, naku Imele. Nomba tabaishibe ukuti bali nangu fyali fikolwe fya mundupwa abafumine mu isuleli: ⁶²Ulupwa lwa kwa Delaia, ulupwa lwa kwa Tobia, no lupwa lwa kwa Nekoda, 642. ⁶³Abo aba fumine muli bashi mapepo: Ulupwa lwa kwa Habaia, Hakikosi, na Basilai {uwapitile umukashi wakwe ukufuma mubana bakwa Basilai umwina Gileadi kabili ba mwinike ishina lyabo} ⁶⁴Aba ebo balesokontela mufi tabo umwa lembelwe imfyalwa shabo, Nomba tabasangile, elyo ba bafumishe pali bushimaepo ukuti balikowela. ⁶⁵Elo kateeka alandile kuli bena ukuti

tekuti basuminishiwe ukulya ifyabushimapepo, ukwakana ifyakulya ifyafuma kumalambo mpakafye shimapepo akeme na Ulimu na Tuminu.⁶⁶ Abalongene pamo bonse bali 42,360,⁶⁷ bushilya kwali aba bomfi babo abanakashi, muli abo abali 7,337. Balikete ba kamba 245 abaume na banakashi.⁶⁸ Bakabalwe babo bali 736 mu mpendwa, imfalashi shabo 245,⁶⁹ Ingamila shabo , 435 kabili kabili Impunda shabo 6,720.⁷⁰ Bamo abamu bakalamba ukufuma mundupa bapele ifyabupe ku mulimo. Kateeka wacitungu apele ku cipao ikana limo dalicishi ya golide, utubeseni 50, na 530 insalu sha bushimapepo.⁷¹ Bamo abakalamba bamu fikolwe fyesu bapele ku cipao amakana amakumi yabili dalicisi iya golide na 2,200 minasi iya Silifele kumulimo.⁷² Abantu bambi abashala bapele amakana amakumi yabili dilicisi iya golide, namakana yabili aya minasi iya silife, nensalu shaba shimapepo amakumi mutanda na cine lubali.⁷³ Elyo bashimapepo, abena Lebi, abalelinda pa minshi, ba kamba, abantu bamo, abalebombela mucilonganino, na bena isuleli bonse abaikela mu misumba yabo. Mu mwenshi uwalenga cine lubali abantu abena isuleli balikele bwino mu misumba yabo."

Chapter 8

¹Abantu bonse bakolongene pamo kwati muntu umo pa lwalala pantashi ya mwinshi wa menshi. Baebele Esila uwali ni kalemba ukuleta icitabo cama funde ya kwa Mose, ayo Yaweh akonkomeshe Isuleli. ²Ubushiku bwa kutampa umwenshi walenga cine lubali, Esila shimapepo aletele amafunde kuntanshi ya balongene, bonse abaume na banakashi, na bonse abale kutika no kwiluka. ³Aloleshe mulwalala pantashi ya mwinshi wa menshi, kabili atampile ukubelenga ukufuma mu citabo ukufuma ku maca ukufika na kasuba pa kati ka mutwe, pantashi ya baume na banakashi, nabambi abaleiluka, na bantu bonse abaleumwikisha kufyali mucitabo ca mafunde. ⁴Elo Esila uwali kalemba aima nine pa cintamba ca fimuti ico abantu bapangile uyu wine mulumo. Bushilya naena kwaiminine Matitia, Shema, Anania, Uliya, Hilikia, na Maseia, ku kuboko kwakwe ukwa ku kulyo ; na Pedaia, Mishaele, Malikiya, Hashumu, Hashibadidana, Sekalia, na Meshulamu ebaiminine ku kuboko kwa kwe ukw ku kuso. ⁵Esila aiswile icitabo pamenso ya bantu bonse, pantu ali naimnina pamulu wa bantu, kabili ilyo aiswile icitabo abantu bonse baliiminine. ⁶Esila apele ukutasha kuli Yaweh, Lesa mukulu, na bantu bonse baimishe amaboko yabo no kwasuka, "Cibe ifyo fine! cibe ifyo fine!" Elo bakontamike imitwe yabo no kupepa Yaweh nefinso fyabo naba losha panshi. ⁷Pamo na Yeshua, Bani, Shelebia, Yamini, Akikubu, Shabetai, Hodia, Maaseia, Kelita, Asalia, Yosabadi, Hamani, Pelaia-abena Lebi- abafilishe abantu ukumfwikisha amafunde, ilyo abantu na bashala mufifulo fyabo. ⁸Babelengele mu citabo, amafunde ya kwa Lesa, ukuyalondolola bwino no kubeba ifyo yalepilibula pakuti abantu bomfwikishe ukubelenga ⁹Nehemia uwali kateeka , na Esila uwali shimapepo kabili kalemba na bena Lebi abalepilibwila abantu balandile kubantu bonse ati, "Buno bushiku buntu bwashila kuli Yaweh Lesa wenu. Tamufwile ukuulosha nangu ukulila." Pantu abantu bonse balelila ilyo baumfwile amafunde. ¹⁰Elo Nehemia alandile kuli bena ati, "Kabiyeni uko mulefwaya kalyeni ifyanona nafimbi ifyalowa munwe, nafimbi mutume kuli bamo abashteyenye nangu fimo, pantu buno bushiku ni buntu bwashila kuli kuuku wesu. Tamufwile ukuba nobulanda, pantu ukusekelela muli Yaweh emaka yenu."¹¹Elo abena Lebi bangele abantu ukuba tondolo, balandile ati, "Talaleni! Pantu buntu bwashila buno bushiku. Tamufwile ukuba no bulanda." ¹²Elo abantu baile no kobalefwaya ku kulya no kunwa no kwa kana ifyakulya no kusefya pamo no kusekelela uku kalamba pantu balyumfwile amashiwi aya lengele ukwishibikwa kuli bena ¹³Napa bushiku bwa cibili intungulushi shamufikolwe fya ndupwa ukufuma mu bantu bonse, bashimapepo na bana Lebi, abaishile pamo kuli Esila uwali kalemba ukuti balundepo nayambi amashiwi yama funde. ¹⁴Basangile ifyalembwa mu mafunde umo Yaweh akonkomeshe ukupitila muli Mose ukuti abantu abena Isuleli bafwile ukwikala munsakwe panshita yakusefya mu mwenshi walenga cine lubali. ¹⁵Baumine imbila mumisumba yabo yonse, numu Yelusalemu, balandile ati, "Kabiyeni mu calo campili kaleteni imisambo ya miolifenefimuti fya miolife ya mpanga, na ku mu Hadashi, utuncindu ne fimuti fikwete amabula, ukwisa pangako ba tuuti, ifyo calembwa."¹⁶Elyo abantu bafumine no kuya leta imisambo no kwisa pangako ba tuuti, cila muntu pamutenge wakwe, pa musolo wakwe, napa misolo yaba ng'anda ya kwa Lesa, napa mbilibili pantanshi ya mwinshi wa menshi, kabili napa lungatene napa mwinshi wakwa Efulemu. ¹⁷Bonse abalongene abo abafumine mubusha balipangile ba tuuti nokulaikalamo. Pantu ukutula munshiku shakwa Yosua umwana umwaume uwa kwa Nuni ukufika pali ubu bushiku, abantu abena Isuleli taba balile abasefyapo ngoyu mutebeto, kabili ukusekelela kwabo kwali kulile.¹⁸Kabili cila bushiku, ukufuma pabu shikwa bwatampilapo ukufika napa bushiku bwa kushalikisha, Esila alebelenga ukufuma mwibuku lya mafunde yakwa Lesa. Basefeshe panshiku cine lubali napa bushiku bwa lenga cine konse konse kwali ukulongana ukwa mushilo, mukubela icipope.

Chapter 9

¹Nomba pa bushiku bwalenga amakumi yabili na shine mu mwenshi umo wine abantu abena isuleli balilongenekabili balilekele ukulya, kabili bafwele ifisamu, kabili baibikile ulukungu mumitwe yabo. ²Ulupwa lwa bena Isuleli baliipatwile abene ukufuma kubenafyalo bonse. Baliminine no kutumbula imembu shabo shonse no bubi bwacitile ifikolwe fyabo. ³Baiminine mufifulo fyabo, balebelenga ukufuma mu citabo ca mafunde ca kwa Yaweh Lesa wabo pa nsa shine ishakasuba . Pantu nashimbi insa ishakasuba baleyebelela no kukontamina pashi kuntashi ya kwa Yaweh Lesa wabo. ⁴Abena Lebi, Bani, Kadimiele, Shebania, Bunini, Shelebia, Bani, na Kenani, baiminine pamulu kabili balebikisha neshiwi ilikalamba kuli Yaweh Lesa wabo. ⁵Elo abena Lebi, Yeshua, na Kdimiele, Bani, Hashabineia, Shelebia, Hodia, Shebania, na Petahia balandile ati, "Iminineni no kupela amatotelo kuli Yaweh Lesa wenu ukutwalilila no kutwalilila." Lekeneni amapalo ishina lyenu ilya lulumbi, kabili lekeni libe ilyacindikwa ilya cila pa kushuka na pa kutotela. ⁶Nimwebo Yaweh. Mwebo

mweka. Nimwebo mwapangile umulu, umulu wa pamulu, nafyonse ifya bamo ne calo nafyonse ifya bamo na babemba nafyonse ifyabamo. Mwalipela ubumi kuli fyonse, na fyonse ifyaba mu mulu fila mi pepa mwebo.⁷Nimwebo Yaweh, Lesa uwasalile abaume, no kumufunya uwa muli abena Kaadi, kabili mwamupele ishina ilya Abulaamu.⁸Mwasangile umutima wakwe wali uwacinshika kuntanshi yenu, kabili mwapangile icipangano naena icakupela ulupwa lwakwe icalo cabena kenani, abena Hiti, abena Amoli, abena Pelisi, abena Yebusi, nabena Gigasi, mwasungile ubulayo bwenu pantu mwalilungama.⁹Mwalimwene ukucula kwa fikolwe fyesu mu Egupti kabili mwalyumfwile ukulila kwabo pali bamba wa matete.¹⁰Mwalipele ifishibilo nefipisha amano kuli Falao, na kubabomfi bakwe bonse naku bantu bonse abamu calo cakwe, pantu mwalishibe ukuti abena Egupti bacitile icilumba kuli mwebo. Nomba mwaipngile ishina lyenu mwebene ilya iminina ukufika nabuno bushiku.¹¹Elo mwaabenye bamba kuntanshi yabo , pakweba ati bapite bakuuke pakati ka mumana pamushili apauma; kabili bonse abalebakonka mwabaposele apa shika kwati libwe pa menshi ayashika.¹²Mwabatungulwile ku ntumba ye kumbi akasuba, kabili kucimbili mbili ca mulilo ubushiku pakuba sanikila munshila umwa kupita.¹³Palupuli lwa Sinai mwalitelemwike ukufuma ku mulu nokulanda kuli bena no kubapela ifipope ifisumanama lango aya cine, ubupingushi busuma na mafunde.¹⁴Mwalengele ne Sabata lyenu ilyamushilo ukwibikwa kuli bena, kabili mwapele bena amafunde nefyabupingushi na malango ukupitila mu mubomfi wenu Mose.¹⁵Mwalibapele umukate ukufuma mu mulu ilyo bali ne nsala, na menshi ukufuma muli cilibwe ilyo bali ne cilaka, kabili mwalandile kuli bena ukuyamo ukuyaikala mu clo cintu mwalapile ukupela kuli bena.¹⁶Nomba bena pamo ne fikplwe fyesu bacitile mukukana micindika, kabili bali niba cintomfwa, kabili tabaumfwile ku mafunde yenu.¹⁷Balikene ukumfwa, kabili tabatontokenye pa fipisha amano mwacitile kuli bena, nomba baishileba ba cintomfwa, kabili muli bucisanguka bwabo basontele uwa kubantu nangula pakuti babwele kubusha bwabo. Nomba mwebo muli Lesa waisulamo ukubwela, uwacikuku kabili uwamutembo, uukokola ukukalipa, uwafulisha ukutemwa. Mwebo tamwabalekeleshe.¹⁸Nangufye ba engele umwana wa ng' ombe uwa cela no kulanda ati, "Uyu ee Lesa wenu uwa mininike ukufuma mu Egupti; kabili bacile ifyamusalula ifikalamba,¹⁹Mwebo, muluse lwenu, tamwabalekeleshe mu matololo. Intumba ye kumbi tayabashile ukubatungulula munshila inshita ya kasuba, nangu icimbili mbili ca mulilo ubushiku pa kuba sanikila munshila umwakupita.²⁰Umupashi wenu uusuma mwali bapele uwa kubalangilila bena, kabili mana wenu tamwaikete ukufuma mutunwa twabo na menshi mwalibapele ilyo bali ne cilaka.²¹Pantu imyaka amakumi yane mwalebafwaila ifyakulya mu matololo, kabili tababulishe nangu cimo. Insalu shabo tashasapwike kabili na makasa yabo taya fimbile.²²Mwalibapele amabu fumu na bantu na bantu, mwalibalangilile mufintu fya calo. Elo mwaba bulile ukuti bekale mu calo cabena Sihoni imfumu yabena Heshiboni ne calo cabena Ogi imfumu yabena Bashani.²³Mwacitile abana babo impendwa nge ntanda shamulu, kabili mwabaletele mu calo ico mwaebele ifikolwe fyabo ukuyamo no kwi kalamo.²⁴Elyo abantu bailemo no kwikala mu calo kabili kuntanshi mwanashishe abaleikala mu calo, abena kanani. Bena mwabapele muninwe yabo, pamo ne mfumu shabo na bantu na bantu aba mucalo, pakuti Isuleli acite kuli bena cintu balefwaya.²⁵Bapokele imisumba yamalinga ne calo icfunda, kabili bapokele na mayanda aya isulamo ifisuma, ifishima fyakufukula, amabala yamyangashi naya miolife, ne miti yafisabo ifingi. Elyo balelya no kwikuta kabili balelya no kuilemena kufisuma fyabo ifikalamba.²⁶Elo baishileba ababula icumfwila kabili bali mipondokele. Baposele na mafunde yenu kunuma. Baipeye na bakasesema benu abale basoka ukubwelela kuli mwebo, kabili bacitile ifyamisula ifikalamba.²⁷Elyo mwabapele muminwe yaba lwani babo, abalengele ukucula. munshita yaku cula kwabo, balelilila kuli mwebo, kabili mwali bomfwile ukufuma mu mulu, na pamulandu waluse lwenu ulukalamba mwalebatumina abakubapokolola ababapokolwe ukufuma muminwe ya balwani babo.²⁸Nomba panuma ya kutusha, na kabili balecita ububi kuntanshi yenu, na mwebo mwalebaleka muminwe ya balwai babo, Elyo abalwani babo ebale batungulula. Lelo ngabwela no kulilila kuli mwebo, mwebo mwale umfwa ukufuma mu mulu, kabili pa nshita ishingi pa mulandu waluse lwenu bena mwalebapokolola.²⁹Mwalebasoka ukuti babwelele ku malango yenu. kabili bacitile icilumba tabaumfwile ku mafunde yenu. Bambukile ifipope ifingapela ubumi kuli cila muntu uwafibela. Bali bacintomfwa aboma nkonso kabili abakoseshe imikoshi yabo kabili balikene ukumfwa.³⁰Pantu pa myaka iingi mwabikile pali bena kulabasoka kumu pashi wenu uwa mushilo ukupitila muli ba kasesema benu. Lelo tabaumfwile.Elyo mwabapele muminwe ya bantu abena mupalamano.³¹Nomba muluse lwenu ulukalamba tamwabalofeshe, nangu ukabalekelesha, pantu muli Lesa waluse kabili uwa nkumbu.³²Nomba apopene, Lesa wesu-umukulu, uwa maka, kabili Lesa uwa kutinya uusunga icipangano cenu no kutemwa ukushipwa - mwileka ubu bwafya bumoneke ubunono kuli mwebo ubo mwaisa pali fwebo, ne shamfumu shesu, na pali bashimapepo besu, nefilolo fyesu, na palibakasesema besu, na pafikolwe fyesu, na b antu benu bonse ukufuma munshiku shasha mfumu shabena Asilia mpaka ne leelo.³³Muli balungami pali fyonse ifisa pali fwebo, pantu mwaliba ne cinshinka, nomba fwebo twali cita ububi.³⁴Ishamfumu shesu, ifilolo fyesu, ne fikolwe fyesu tabasungile amalango yenu, nangu kukutika ku mafunde yenu nangu kufipangano fya fipope fintu mwalebasokako.³⁵Nangula bali mubufumu bwabo, ilyo bena balesekelela mufintu fyenu ifikulu ifisuma, mwalibapele icalo icikulu kabili icamufundo, tabamibombe nangu ku bela ukufuma munshila shabo isha buni.³⁶Nomba fwebo tuli basha mu calo mwapele ifikolwe fyesu ukusekelelamo ku fisabo ne fisuma fintu mwabapele, kabili moneni emo twaba basha!³⁷Ubukankala bwafitwaloubufuma mu calo cesu kuyafye mu shamfumu shintu mwabika shintu palifwebo pa mulandu wa membu shesu. Baleteka pamibili yesu na pafitekwa fyesu ukulingana ne fyo batemenwe. Fwebo tuli mubwafya ubukalamba.³⁸Pamulandu waifi fyonse, tulepanga icipangano catishinka no ku cilemba. Pa cikomeneno paleba amashina yaba lefwatika ifilolo fyesu, abena Lebi, na bashimapepo."

Chapter 10

¹Pa cikomeneno aba fwatike bali ni Nehemia, uwali kateeka, umwana umwaume uwa kwa Hakalia na Sedekia, ²Selaia, Asalia, Yelemia, ³Pashuhu, Amalia, Malikiya, ⁴Hatitushi, Shebania, Maliluki, ⁵Halimu, Melemoti, Obadia, ⁶Danieli, Ginetoni, Buruki, ⁷Menshulamu, Abiya, Miyamini, ⁸Maasia, Biligayi, na Shemaia. Aba eba shimapepo. ⁹Abena Lebi nabo bali: Yeshua umwana umwaume uwa kwa Aania, Binui uwa mulupwa lwa bena Henadadi, kadimiele, ¹⁰naba munyina abena Lebi, Shebania Hodia, Kelita, Pelaia, Hanani, ¹¹Mika, Rehobu, Hashbia, ¹²Sakuli, Shelebia, Shebania, ¹³Hodia, Bani, na Binuni. ¹⁴Intungulushi shabantu bali, Paloshi, Pahati-Moabu, Elamu, Satu, Bani ¹⁵Buni, Asigadi, Bebai, ¹⁶Adonia, Bigivai, Adini, ¹⁷Ateli, Heseikia, Azuli, ¹⁸Hodia, Hashumu, Besai, ¹⁹Halifa, Anatoti, Nebai, ²⁰Magipiashi, Meshulamu, Hesili, ²¹Meshesabeli, Sadoki, Yadua, ²²Peletia, Hanani, Anaia, ²³Hoshea, Hamania, Hashubu, ²⁴Haloheshi, Piliha, Shobeki, ²⁵Rhemu, Hashabina, Maseia, ²⁶Ahia, Hanani, Anani, ²⁷Maluki, Halimu na Baana. ²⁸Elyo abantu bambi, abali niba shimapepo, abena Lebi, abakelinda pamwinshi, bakemba, ababomfi bamucilonganino, na bonse abaipatulwile abena ukufuma mu calo cabdena mupalamano no kulaya abene ku malayo ya kwa Lesa, ukubikapofye na bakashi babo, abana babo abaume na bana babo abanakashi, bonse abali na mano ya kwishiba no kwiluka, ²⁹Baikatene pamo na ba munyinabo, abasambashi babo, kabili ba kakililwe bonse ku citipu na mukulapaukulaenda mumalango ya kwa Lesa, ayo apele kuli Mose umubomfi wakwa Lesa, ukumona nokubeela amafunde yonse aya kwa Yaweh shikulu wesu kabili ne fipope fyakwe nefyabu pingushi fyakwe. ³⁰Twalaile ukuti tatwapele abana besu abanakashi kubantu ba mu calo nangu abana babo kubana besu abaume. ³¹Twacilaile kabili no kuti nga cakuti abantu ba mucalo baleta ifisuma nangufye ifya mumbuto shimbi isha kushitisha pa bushiku bwe sabata, tatwakashite kuli bena pa bushiku bwe sabata nangu pa bushiku bumbi ubwa mushilo. Cila mwaka uwalenga cine lubali tukalaleka amabala yasu ukutusha, kabili tukafuta ne nkongole shonse. ³²Twalipokelele na amafunde aya ku peela amashekele aya lenga butatu cila mwaka ukubomfya ku ng'anda ya kwa Lesa wesu, ³³Ukulafwaila umukate wa pa cinso, kabili na pa mutulo wa mumbuto uwa cilanshita, imitulo ya koca pa ma sabata, ukusefya imwenshi uupya ne mitebeto iya sontwa, ne mitulo ya mushilo, kabili ne mitulo ya pa lubembu iyakufutilako abena Isuleli, na pa mulimo onse uwa mu ng'anda ya kwa Lesa wesu. ³⁴Bashi mapepo, abena Lebi, kabili abantu abengi baposele imitulo ya nkuni. Abengi abasalilwe aba mundupwa shesu baletete inkuni mu ng'anda ya kwa Lesa wesu panshita iya sontelwe cila mwaka, ukuti boce pa cintamba cakwa Yaweh Lesa wesu, ifyo calembwa mu malango. ³⁵Twalilaile ukuleta ku ng'anda ya kwa Yaweh ifisabo fyakubalilapo ifyakula ukufuma mu mushili wesu, ne fisabo fyakubalilapo ku cimuti conse cila mwaka. ³⁶Ifyo calembwa mu malango, twalilaile ukuleta ku ng'anda ya kwa Lesa na kuli bashimapepo abalebombela mulya, amabeli ya bana besu abume na kumikuni na kufitekuwa. ³⁷Tukalaleta ubunga bwesu ubwakubalilapo ne mitulo ya mumbuto shesu, ne fisabo fyakuli cila cimuti, umwangashi uupya na mafuta twakulaleta kuli ba shimapepo, ku cumba cakusungila ica mu ng'anda ya kwa Lesa wesu. Tukalaleta kubena Lebi icekumi icikafuma mu mushili wesu pantu abena Lebi eba kolonganika icekumi mu misumba yonse umo tubomba. ³⁸Shimapepo uwa mulupwa lwakwa Aaroni, afwile aba nabena Lebi ilyo alepokelela icekumi. Abena Lebi nabo bafwile baleta icekumi icapafyekumi ku ng'anda ya kwa Lesa wesu mu cumba cakusungilamo mubutala. ³⁹Pantu abantu abena Isuleli no lupwa lwa bena Lebi bakulaleta ifyo bakulasangula ifyo bakulasangula ifya mumbuto, umwangashi upya, na mafuta mu cumba cakusungilamo umo fipe ifya cakwikalamo fisungilwa kabili umo bashimapepo babombela, naba kasunga bapa minshi, na ba kemba bekala. Tatwakalekeleshe ing'anda yakwa Lesa wesu.

Chapter 11

¹Intungulushi sha bantu shaikela mu Yelusalemu, na bantu abashele baposele icipendwilo ukuti basale umo pabali ikumi uwa kulaikala mu Yelusalemu, umusumba wa mushilo, kabili nabambi apa bula abashala ukulaikala mu misumba imbi. ²Elo abantu ba palile bonse abo abaipele mukuitemenwa ukulaikala mu Yelusalemu. ³Aba eba shimucindikwa abaleika mufitungu fya mu Yelusalemu, lelo mu misumba yabena Yuda cila muntu ikele mu calo cakwe, ukusanshako nabamo abena Isuleli, bashimapepo, ababomfi ba mucilonganino, no lupwa lwa ba bomfi bakwa Solomoni. ⁴Mu Yelusalemu mwaikela bamo aba mulupwa lwa bena Yuda nabamo aba mulupwa lwa bena Benjamini. Ukusanshako na bantu abafumine ku Yuda: Ataia umwana umwaume Usia umwana umwaume uwakwa Sekelia umwana umwaume uwakwa Amalia umwana umwaume uwakwa Shefatia umwana umwaume uwakwa Mahalale, ulupwa lwa bena Pelesi. ⁵Kwali Maasaia umwana umwaume uwa kwa Buluki umwana umwaume uwakwa Koli-Hose umwana umwaume uwa kwa Hasaia umwana umwaume uwakwa Adaia umwana umwaume wakwa Yoialibu umwana umwaume wa kwa Sekalia, umwana umwaume uwabena Shiloni. ⁶Bonse abana abaume ababena Pelese abaikele mu Yelusalemu bali 468. Bali abaume aba maka. ⁷Aba eba mulupwa lwabena Benjamini: Shalu umwana umwaume uwa kwa Meshulamu umwana umwaume uwakwa Yoedi umwana umwaume wakwa Pedaia umwana umwaume uwakwa Kolaia umwana umwaume uwakwa Maaseia umwana umwaume uwa kwa Itiele umwana umwaume uwakwa Yesaia, ⁸kabili abo abakonkele ena, Gabai na Salai, 928 abaume. ⁹Yoele umwana umwaume uwakwa Sikili uwa lebangilila, na Yuda umwana umwaume uwakwa Hasenua uwali uwa cibili uwa leangalila umusumba. ¹⁰Ukufuma pali bashimapepo: Yedaia umwana umwaume uwa kwa Yoialibu, Yakini, ¹¹Selaia umwana umwaume uwakwa Hilikia umwana umwaume uwakwa Meshulamu uwa kwa Sadoki umwana umwaume uwakwa Melaiote umwana umwaume uwakwa Ahitubu, uwli eshimucindikwa mukalamba mu kalamba mu ng'anda yakwa Lesa, ¹²na ba munyinabo aba bombele ko umulimo wa mung'anda, 822

abaume, pamo na Adaia umwana umwaume uwakwa Yelohamu umwana umwaume uwakwa Pelalia umwana umwaume uwakwa Amusi umwana umwaume uwakwa Sekalia umwana umwaume uwa kwa Pashihuli umwana umwaume uwakwa Malikiya.¹³ Ba munyinaba ebali abakalamba ba bana, 242 abaube; na Amashisai umwana Umwaume uwakwa Asalele umwana umwaume uwa kwa Ahisai umwana umwaume uwakwa Mashilemoti umwana umwaume Imele,¹⁴ Naba munyinabo, 128 abaume abashipa abalelwa; Uwalebangelila ali ni sabudiele umwana umwaume uwa wa Hagedolimu.¹⁵ Ukufuma mu bena lebi: Shemaia umwana umwaume uwakwa Hashubu umwana umwaume uwakwa wakwa Asilikakamu umwana umwaume uwame uwa kwa Asilikamu umwana umwaume uwakwa Buni.¹⁶ Na shabetai na Yasabadi, uwafumine muntungulushi yabena Lebi kabili ewali umukalamba kubalebombela kunse ya ng'nda yakwa Lesa.¹⁷ Kwali na Matania umwana umwume uwakwa mika umwana um waume uwakwa Sabidi, uwa mulupwa lwa kwa Asafi, uwali ni kangalila uwatampile uku; latotela mwipepo, na Bikibukia, uwa cibili muli ba munyinabo, na Abida umwana umwaume uwa kwa Shamua umwana umwaume uwa kwa Galali umwana umwaume uwa kwa Yedutuni.¹⁸ Abena Lebi bonse mu musumba wa mushilo impendwa bali 284.¹⁹ Abalelinda pa minshi: Akikubu, Talimoni, nsa ba munyinabo, abalesunga no kulinda pa minshi, 172 abaume.²⁰ Abashelepo abena isuleli na ba shima pepo nabena Lebi abali mumisumba yonse iyabena Yuda. Cila muntu aikele pa lwakwe mu ncende iya bupyani.²¹ Abalebomba mu cilonganino baikele mu ofele, na Siha na Gishipa abali abakalamba pali bena.²² Umukalamba uwale angalila abena Lebi mu Yelusalemu ali ni Usi umwana umwaume uwa kwa Hashabia umwana umwaume uwa kwa Matania umwana umwaume uwa kwa Mika, uwa mulupwa lwabena Asafi, bakemba balebomba mu ng'anda ya kwa Lesa.²³ Kwali ne fyebo ifya fumine ku mfumu, kabili ifi fyebo fyalipelwe ifyapali ba kemba ukuba pekanishisha ifintu balefwaya cila bushiku.²⁴ Elo Petahia umwana umwaume uwa kwa Meshesa bele, uwa mulupwa lwa kwa Sela umwana umwaume Yuda, ali kulubali lwa mfumu mu mabwafya yonse aya bantu.²⁵ Palwa mishi na mabala, abantu bamo abena Yuda abaikale mu Kiliati Aliba ne mishi yaiko, na mu Diboni ne mishi yaiko, na mu Yekabesele ne mishi yaiko,²⁶ na mu Yeshua, Molada, Beti peleti,²⁷ Hasali shuali, na Beleesheba ne mishi yaiko.²⁸ Abantu bamo abena Yuda abaikale mu Sikilagi, Mekona ne mishi yaiko,²⁹ Enilimoni, Sola, Yalimuti,³⁰ Sanoa, Adulamu ne mishi yabo, na mulakishi na mabala yaiko na Aseka ne mishi yaiko. Elyo baikele ukufuma ku Beleesheba ukuyafika mu mukonko wa Hinomu.³¹ Abantu abena Benjamini nabo baikele ukufuma mu Geba ukuya kuntanshi, Mikumashi na Aiya, Betele ne mishi yaiko,³² Anatoti, Nobu, Anania,³³ Hasoli, Rama, Gitaimu,³⁴ Hadidi, Seboimu, Nebalati,³⁵ Lodi, na Ono, umukonko wabaume aba cenjela mufya kupanga panga.³⁶ Bamo abena Lebi baikala mu Yuda abasontelwe ku bantu abena benjamini.

Chapter 12

¹ Aba eba shima pepo na bena Lebi abaishile pamo na Selubabele umwana umwaume uwa kwa Shealitiele kabili pamo na Yeshua: Selaia, Yelemia, Esila,² Amalia, Maluki, Hatushi,³ Shekania, Rehumu, na Melemoti.⁴ Kwali na Ido, Ginetoni, na Abiya,⁵ Miyamini, Moadia, Biliga,⁶ Shemaia, na Yoialibu, Yedaia,⁷ Salu, Amoki, Hilikia, na Yedaia. Aba ebali intungulushi shaba simapepo naba munyinabo munshiku shakwa Yeshua.⁸ Abena Lebi bali ni Yeshua, Binui, Shelebia, Yuda, na Matania, uwali mukalamba wabaleimba inyimbo sha kutotela, pamo naba munyinabo.⁹ Bakibukia, na Uni, ba munyinabo, baiminine bushilya ilyo balebomba.¹⁰ Yeshua ali ee wishi wa kwa Yoiakimu, Yoiakimu ali wishi wa kwa Eliashibu, Eliashibu ali wishi wakwa Yoiada,¹¹ Yoiada ewali ewishi wakwa Yonatani, na Yonatani ewali ewishi wakwa Yada.¹² Munshiku shakwa Yoiakimu aba ebali ba shima pepo, intungulushi shamundupwa: Melaia ewali intungulushi yabena Selaia, Hamania ewali intungulushi yabena Yelemia,¹³ Meshulamu ewali intungulushi ya bena Amalia,¹⁴ Yonatani ewali intungulushi ya bena Maluki, na Yosefu ewali intungulushi ya bena Shebania.¹⁵ Adina ewali intungulushi ya bena Halimu, Helikai ewali intungulushi ya bena Melemoti,¹⁶ Sekalia ewali intungulushi ya bena Ido, Meshulamu ewali intungulushi ya bena Ginetoni,¹⁷ Sikili ewali intungulushi yabena Abia.... abena Miniamini. Pilitai ewali intungulushi yabena Moadia.¹⁸ Shamua ewali intungulushi yabena Biliga, Yehonatani ewali intungulushi yabena Shemaia,¹⁹ Metenai ewali intungulushi yabena Yoiabu, Usi ewali intungulushi yabena Yedaia,²⁰ Kalai ewali intungulushi yabena Salu, Ebele ewali intungulushi yabena Amoki,²¹ Hashabia ewali intungulushi yabena Hilikia, na Netaneli ewali intungulushi yabena Yedaia.²² Munshiku sha kwa Eliashibu, abena Eliashibu, Yoiada, Yohanani, na Yada ebalembelwe ukuti ebakulaba mundupwa, naba shima pepo ebalembelwe ilyo Daliusi umwana Pesia aleteka.²³ Ifikolwe fyabena Lebi, ebali intungulushi sha ndupwa ebalembelwe ukwisa fika na munshiku shabena Yohanani umwana umwaume wakwa Eliashibu.²⁴ Intungulushi shabena Lebi bali niba Hashabia, Shelebia, na Yeshua umwana umwaume uwa kwa Kadimiele, pamo naba munyinabo, baiminine bushilya bwabo ukupela amalumbo kabili no kupela ukutoyela, ukulungatanya iciputulwa, mukumfwila icipope ca kwa Dabid, umuntu wa kwa Lesa.²⁵ Matania, Bakibukia, Obadia, Meshulamu, Tacimoni, na Akubu ebale cinda abalonda mu fyumba fya pa minshi.²⁶ Balebomba munshiku shakwa Yoiakimu umwana umwaume wakwa Yeshua umwana umwaume wakwa Yosadaki, na munshiku shakwa Nehemia kateeka na Esila shima pepo kabili kalemba.²⁷ Pakupala icibumba ca Yelusalemu, abantu bafwaile abena Lebi konse kuntu baleikala, ukubaleta bena ku Yelusalemu ku kusefya ukupala ne nsansa, ukutotela no kwimba na malimba, ifilimba, elo naba nsango.²⁸ Abanabo ba bakemba bakolongene pamo ukufuma mufitungu fyashungulwiye Yelusalemu naba fumine ku mishi yabena Netofatiti.²⁹ Kwali naba fumine ku Beti Giligali nabafumine ku mpanga shabena Geba na ku Asamafete, pantu bakemba abene balikulile imishi ukushinguluka Yelusalemu.³⁰ Bashima pepo nabena Lebi baliisangulwile abene, elo kabili basangulwile na bantu, ne mishi, elo ne cibumba.³¹ Elo nalikwete intungulushi shabena Yuda naba ninike pamulu wa cibumba, kabili

nasontele ama bumba yabili bakemba abalepela ukutotela. Limo ibumba lyalile ku kwa kukulyo lwa cibumba ukulola ku mwinshi wa cishala.³² Hoshia na citika wa ntungulushi shabena Yuda bali bakonkele bena.³³ Kabili panuma yabo Asalia, Esila, Meshulamu nabo bali bakonkele.³⁴ Yuda, Benjamini, Shemaia, Yelemia,³⁵ na bamo ba shimapepo abana abaume na mapenga, na Sekalia umwana umwaume wakwa Yonatani umwana umwaume wakwa Shemaia umwana umwaume wakwa Matania umwana umwaume wakwa Mikia umwana umwaume Sakuli umwana umwaume wakwa Asafi.³⁶ Kwali nabambi abamu lupwa lwakwa Sekalia, Shemaia, Asalele, Milalai, Gilalai, Mai, Netanele, Yuda, Hanani, balelisha ifilimba fyakwa Dabidi umuntu wakwa Lesa. Esila kalemba ali kuntanshi yabo.³⁷ Pamwinshi wakufukauka baliile ukololoka pamulu wa musumba wakwa Dabidi, apa kuninina icibumba pamulu wa cipango ca kwa Dabidi, ukufika pamwinshi wa menshi ku kabanga.³⁸ Bambi ba kemba abo balepela amatotelo baile kulubali lumbi. Nanebo nabakonkele panuma pa cibumba pamo na citika wa bantu, pamulu we linga lye buuku, ukufika pa mutika wa cibumba,³⁹ na pamulu wa mwinshi wabena Efulemu, kabili na pa mwinshi wakale, napa mwinshi we sabi napa lupungu lwabena Hananelo napa lupungu lwa mwanda, ukufika pa mwinshi waba Malonda.⁴⁰ Elyo bonse ba kemba abo abalepela amatotelo babulile ififulo fyabo mu ng'anda ya kwa Lesa, nanebo wine pamo nalibulile icifulo pamo na citika waba shimucindikwa pamo na nebo.⁴¹ Elo ba shimapepo babulile ififulo fyabo: Eliakimu, Maaseia, Minimini, mikia, Elioenai, Sekalia, na Hanania, pamo na mapeenga.⁴² Pamo na Maaseia, Eleasali, Usi, Yehohanani, Malikiya, Elamu, na Eseli, naba kemba abene balengele ukumfwika na Yeselahia ewali intungulushi yabo.⁴³ Pali bulya bushiku batulile amalambo aya kulu, no kusekelela, pantu Lesa alengele bena ukusekelela ukukalamba. Pamo naba nakashi nabana nabo balisekelele. Elyo ukusekelela mu Yelusalemu kwale umfwika no kutali.⁴⁴ Muli bulya bwine ubushiku abaume balisontele ukuba intungulushi shafyumba fyakutulikamo ifintu balesangula, ifisabo ifyabalilapo ukupya, naya fyekumi, balekolonganika kuli bena ifyakaniko balefwaya ukulingana ne funde lya ba shimapepo nabena Lebi. Aba ebasontelwe ukubomba mu mabala mupepi ne misumba. Pantu abena Yuda balisekelele pali ba shimapepo nabena Yuda abo abaleiminina kuntanshi yabo.⁴⁵ Balibombe umulimo wakwa Lesa wabo. No mulimo wakusangula, kabili naba kemba naba lelinda pa minshi, mu mu konko wamenshi wakwa Dabidi na Solomoni umwana wakwe umwaume.⁴⁶ Pantu akale, munshiku shakwa Dabidi na Asafi, kwali intungulushi shaba kemba, kabili kwali ne nyimbo shakulumbanya ne shakutotela kuli Lesa.⁴⁷ Munshiku shakwa Selubabele na munshiku shakwa Nehemia, abena isuleli bonse abaleleta ifyakaniko fyaba kemba naba kasunga wa minshi. Balebika lubali ica kaniko icali cabena Lebi, kabili lubali icananiko ca lupwa lwakwa Aloni.

Chapter 13

¹Pali ubo bwine bushiku epo babelengele icitabo cakwa mose mu matwi yabantu. Emo basangile ifyo balembele ukuti abena Amoni nangu abena Muabu tabafwile ukwisa mukulongana kwa kwa Lesa, mukutwalilila.² Nipa mulandu wa kuti tabaishile ku bantu abena Isuleli no mukate na menshi, Nomba baimishe Balaamu Ukutipa abena isuleli. Lelo, Lesa wesu apilibwile intipu ukuba amapalo.³ Lintu baumfwile ili funde, bapatulwile abenafyalo ukubafumya mubena isuleli.⁴ Nomba ilyo ifitafilacitika Eliashibu shimapepo asontele uwa lelolekwesha mu fyumba umo balebika ifintu mu ng'nda yakwa Lesa wesu. Ali lupwa lwa kwa Tobiah.⁵ Eliashibu apekanishishe Tobia icumba icikalamba umwakubika ifipe, umo kale balesungula imitulo ya mbuto, ifya nunkila bwino, ifipe, ne fyekumi fya mu mumbuto, umwangashi upya, na mafuta ayo abalelinda pa minshi abena Lebi, ba kemba, ayo abalelinda Pa minshi, ne fyo balesangwila bashimapepo.⁶ Nomba pali iinshta shalimu Yelusalemu. Pantu mumwaka walenga amakumi yatatu na ibili iya kwa Atakisakese imfumu ya mu Babiloni naile kumfumu. Panshita iimbi na ebele imfumu ukuti ipele insambuukuya,⁷ kabili na bwelulukile ku Yelusalemu. Na umfwile icilubo ico Eliashibu acitile ica kupela Tobia icumba ca kubikamo ifipe mu musolo wa ng'anda ya kwa Lesa.⁸ Nalifulilwe sana kabili naliposele ifipe fyonse ifyali mu ng'anda yakwa Tobia ukufifunya mu cumba cakubikamo ifipe.⁹ Naebelepo bamo ukuti basanguleifyumba fyakubikamo ifipe, kabili nabwesesheshe ifipe ifyali mu ng'anda ya kwa Lesa, imitulo ya mbuto, ne fya nunkila bwino.¹⁰ Naishile ishiba nokuti abena Lebi bali no kula bapela tabalebapela, kabili bali butwike, cila umo kwibala lyakwe, abena Lebi naba kemba abalebomba umulimo.¹¹ Elyo nakalipile ba shimutindikwa, no kubeba ati, "Cinshi yalekeleshiwa ing'anda yakw Lesa?" Nabakolonganike pamo no kubabweseshesha mufifulo fyabo.¹² Elo aba Yuda bonse baletele icekumi ica mumbuto, umwangashi upya, na mafuta mu fyumba fyakubikamo,¹³ Nasontele abakusunga mu ng'anda ya kusungilamo Shemaia shimapepo na Sadoki kalemba, nabafumine mu bena Lebi, Pedaia. Abakonka pali bena bali ni Hanani umwana umwaume Sakuli umwana umwaume uwa kwa Matania, pantu balependwa aba cinshinka. Imilimo yabo ya kwa kanya ifyalepelwa muli bamunyinabo.¹⁴ Munjibukishe nebo, me Lesa wandi, ukullosha pali ici, mwifuta imilimo iisuma intu nabombe mu ng'anda ya kwa Lesa wandi pamo ne milimo.¹⁵ muli isho shine nshiku na mwene abantu abamu ba Yuda abalenyantaula umwakufina imyangashi pa sabata no kulaleta imipili ya ngano balebika pa mpunda, pamo no umwangashi, ifisabo, imikunyu, ne misango yonse iya fipe ifya fina, iyo baleleta mu Yelusalemu pa bushiku bwe sabata. Nalikomeke ukuti belashicisha ifyakulya pali ubu bushiku.¹⁶ Abaume ukufuma ku Tuli abaleikala mu Yelusalemubaleta isabi ne misango yonse iya fyakulya, baleshita kuli bena pa sabata ku bantu abena Yuda na mu musumba!¹⁷ Elo nakalipile intungulushi shabena Yuda, "Bubi bwa musango shani ubu mulecita, ukusebanya ubushiku bwe sabata?"¹⁸ Bushe teba shinwe bacitile ifi? Bushe te Lesa wesu waletele ububi bonse pali fwebo na pali uno musumba? Nomba muleleta ubukali pali isuleli mukusebanya isbata."¹⁹ Bwangu bwangu ilyo kwatampile ukufita kuminshi ya mu Yelusalemu ilyo ii sabata talilafika, nakonkomeshe ukuti ifibi fisalwe kabili epa kuti beisulako panka isabata ngalyapwa. Nakolonganike bamo abalebomba kuli nebo na

babikile pa minshi pakuti beingisha ifipe pabushiku bwe sabata. ²⁰Bashimakwebo na baleshitisha imisango iingi iya makwebo baikele kunse ya Yelusalemu limo nangu libili. ²¹Nomba naliba sokele, "Cinshi muleikalila kunse ya cibumba? Peka ngamwabwekeshapo, nkabikako amaboko yandi pali mwebo!" ukufuma ilya ine inshita tabaishile pa sabata. ²²Elo nakonkomeshe abena Lebi ukuisangulula abene, nokwisa mukulonda pa minshi, ku kukatamika ubushiku bwe sabata. Mulendibukisha pali ififine, mwe lesa wandi, no kumbelela nebo uluse pamulandu wa cipangano ne cishinka cintu mwakwata pali nebo. ²³Muli isho shine namwene aba Yuda abaupile abanakashi abena Asidode, Amoni, nabena Moab. ²⁴Citika wabana babo balelanda ululimi lwabena Asidode. Takwali nagu bamo abamuli bena abishibe ukulanda ululimi lwabena Yuda, nomba kanofye ululimi lwa bantu bambi. ²⁵Bena nalibakalipile, kabili nali bacipile, kabili nauminepo bamo abamuli bena no kubanukaula imishishi yabo. Bena nabalenge ukulapa Lesa, nalandile ati, "Mwikapela abana benu abanakashi kubana babo abaume, nangu ukubula abana babo abanakashi kubana benu abaume, nangu nimwebo bene. ²⁶Bushe te Solomoni imfumu yabena isulaleli yabembukila pamulandu wa ababene abanakashi? Na mufyalo fimbi tamuli imfumu iyali nga ena, kabili bali mutemenwe kuli lesa wakwe, nalesa amulengele ukuba imfumu pa bena isuleli bonse. Ngefyo, abakashi abena fyalo bamulengele ena ukubembuka. ²⁷Bushe twalitala atumfwapo kuli mwebo no kucita ububi bonse ubukalamba, nokucita ubucenjeshi kuli lesa wesu pa kuupa abanakashi bambi-bambi?" ²⁸Umo pa bana ba kwa Yoyada umwana umwaume uwakwa Eliashibu shima pepo mukalamba ali ni wishifyala uwakwa Sanibalati umwina Holoni. Eico nalimufulumwine ukufuma ku cinso candi. ²⁹mulebebukisha, mwe Lesa wandi, pantu nabakowesha ba shima pepo, ne cipangano cabu shima pepo na bena Lebi. ³⁰Bena nalibasangulwile ukufuma kuli fyonse fyabambi bambi, no kupampamika imilimo yabu shima pepo na bena Lebi cila muntu umulimo wakwe. ³¹Nateyeni umutulo wankuni panshita yasontelwe na pa fisabo fya kubalilapo.

Job

Chapter 1

¹Kulya kwali umntu mu calo ca Usi uyo uwe shina lyakwe ali ni Yobo; a Yoboali uwa kutina kabili uwa ololoka, umo uyo uwali mu kutina Lesa no kotaluka ukufuma ku bubi. ²Kulya kuli ena kwalifyelwe abana abaume cine lubali na bana abanakashi batatu. ³Ena ali kwete ifikwatwa ifitekwa amakana cine lubali aya mpanga, amakana yatatu ingamali, ne myanda isano in'ombe isha makoli shibi shibili, ne mpunda nkota imyanda isano ne mpendwa ya babomfi iikulu. Ena aaali muntu uyo uwali uwakulisha pali bose abantu aba ku kabanga. ⁴Pali cila mwana umwaume kwa pekanishiwe ubushiku, ena ali nokupela umutebeto mu ng'anda yakwe. Bena bali mukutuma no kwita kuli bankanshi yabo batatu ku kulya no kunwa kuli bena. ⁵Ilyo inshiku sha mutebeto shali mukupwa, Yobo ali muku batuma kuli bena na ena aali no kubashisha bena. Ena aali no kwima ulucelo celo ku macaca no kupela ifya malambo fya cila mwana umo umo, pantu ena efyo alandile ati, "Limbi ati abana bandi naba kwata ukubembuka no kutuka Lesa mu mutima yabo." Yobo lyonse ale citefi. ⁶Nomba bwali bushiku ilyo abana baume bakwa Lesa bashile mukulanga abene beka ku ntanshi yakwa Yahweh. Satana nao pamo aishile pali bena. ⁷Yahweh alandile ati kuli Satana, "Ukufuma weba wafuma pi?" Nomba satana alyaswike Yahweh no kweba ati, Nafuma mukwendauka pe sonde, no kwendaunkapo." ⁸Yahweh alandile ati kuli satana, "Webu washininkisha umubomfi wandi Yobo? pantu takuli nangu umo uwaba nga ena pesonde, uwa cine umuntu uwa ololoka, umo uyo uutina Lesa no kotaluka ukufuma ku bubi. ⁹Nomba satana alyaswike Yahweh no kulanda ati, "Bushe Yobo atinina Lesa apabula umulandu? ¹⁰Mwebo tamwabika ukucingilila ukumushingulusha ena, ukushingulusha ing'anda yakwe, no kushingulusha pali fyonse akwata mu ncende shonse? mwebo mwalipala imilimo ya minwe yakwe, ne fitekwa fyakwe fyali kwata ukufula mu calo. ¹¹Nomba ililine tambaliken i ukufuma ukuboko kwenu no kwikata pali ena tekuti amituke mwebo pa menso yenu." ¹²Yahweh alandile ati kuli satana, "Ikata, conse ico ena akwata cili mu minwe yobe. Icifye pali ena umwine eka witambalikapo imiwe yaobe." Nomba satana afumine no kuya ukufuma ku cinso cakwa Yahweh. ¹³Ilyo caishile pali bulya bushiku, abana bakwe abaume nabana bakwe abanakashi bena bali mukulya no kunwa ubwalwa mu g'anda ya mukalamba wabo. ¹⁴Kwaishile intumi kuli Yobo no kulanda ati, "Ing'ombe sha cilalima ne mpunda shilelya lubali kuli bena. ¹⁵Nomba abena Sheba baponenepo pali shena no kushisenda shonse ukuya. Elo ku babomfi, bena na bomwa ku kanwa ka lupanga. Nebo neka na butuka mukwisa myeba mwebo." ¹⁶Ilyo ena acili ali mukulanda, na umbi pamo aisa no kulanda ati, "Umulilo wakwa Lesa naupona ukufuma mu mulu no koca impaanga na babomfi. Nebo neka na butuka mukwisa myebamwebo." ¹⁷Ilyo ena acili ali mukulanda, na umbi pamo aisa no kulanda ati, "Abena Kldi naba panga amabumba yatatu, na bekata ingamali, no kushibula ukusenda ukuya. Elo ku babomfi, bena nababoma ku kanwa kalupanga. Nebo neka nabutuka mukwisa myeba mwebo." ¹⁸Ilyo ena acili ali mukulanda, na umbi pamo aisa no kulanda ati, "Abana benu abaume na bana benu abanakashi bacilalya no kuwa ubwalwa mu ng'anda ya mukalamba wabo. ¹⁹Umwela ukulu ukufuma mu matololo no kuma pa fifutu ifya g'anda. Nayo iponene pa bana, nabo na bafwa. Nebo neka na butuka no kwisa myeba mwebo." ²⁰Nomba Yobo aliimine, alilepwile ifya kufwala fyakwe, no kubeya ku mutwe wakwe, awile panshi umtwe wakwe panshi, alatatakula Lesa. ²¹Ena alandile ati, "Nebo nali ubwamba ilyo Nebo naishile ukufuma unda muli mayo, na kabili Nebo nkabo bwamba ilyo Nebo kabwelelamo kulya. Ni Yahweh ewa mpele, na kabili ni Yahweh uwakwata ukusenda. Ishina lyakwa Yahweh libe ilya palwa." ²²Muli iyi milandu yonse, Yobo tabebwike, nangu ena ukupela Lesa ukuluba.

Chapter 2

¹Nomba bwali bushiku ilyo abana abaume bakwa Lesa baishile mukwilanga abene beka kuntanshi yakwa Yahweh. Satana pamo alishile pali bena mu kuilanga umwine kuntanshi yakwa Yahweh. ²Yahweh alandile ati kuli satana, "Wafuma kwisa webu?" Nomba satana alyaswike Yahweh no kulanda ati, "Nafuma mukululumba pe sonde, mukwendapo pali lyena." ³Yahweh alandile ati kuli satana, Naukwata webu ukumushininkisha umubomfi wandi Yobo? Pantu takuli nangu umo uwaba nga ena pe sonde, umuntu uwa cine umuntu uwaololoka uutina Lesa no kutaluka ukufuma ku bubi. Ena acili uwa kwatisha bucishinka bwakwe, nangu webu wantunkile nebo kuli ena, ku konaula ena apabula umulandu." ⁴Satana alyaswike kuli Yahweh, "Inkanda pa nkanda, icine; umuntu akapela conse ico ena akwata ku bumi bwakwe. ⁵Nomba tambaliken i ukuboko kwenu nomba no kumukumya pa mafupa yakwe napa munofu wakwe, no kumona nga ena takamupontele mwebu ku menso yenu." ⁶Yahweh alandile ati kuli satana, "Mona, ena aali mu maboko yobe; icikanofye, ulesungilila umweo wakwe." ⁷Nomba satana aile ukufuma ku cinso cakwa Yahweh. Ena aumine Yobo mukukalipa kwa fipute ukutula ku tushinshilo twa makasa yakwe no kufika ku mutwe wakwe. ⁸Yobo aabulile icipimfya ca nongo iya tobeka mu kuipaalilako umwine eka, na ena aikele panshi mukati kamito. ⁹Nomba umukashi wakwe alandile kuli ena ati, "Bushe mwebu na nomba muli abaikatisha muli bucishinka bwenu? mutuke Lesa no kufwa." ¹⁰Nomba ena alandile ati ku mwanakashi, "Webu uli mukulanda elo kwali kulanda kwa mwanakashi uwa bula amano. Fwebu tupokelela ubusuma ukutula kuli Lesa no ku kana pokelelelo ifibi awe?" Muli iyi milandu yonse, Yobotabembwike ku milomo yakwe. ¹¹Nomba ilyo ababiye bakwa Yobo batatu baumfwile ku bubi bonse ubo ubwaishile pali ena, cila umo pali bena aalishile ukufuma ku cifulo cakwe umwine; Elifasi umwina Temani, Bildadi umwina Shuli, na Sofari umwina Naamati. Bena bali salile inshita ukwisa mukulilila kuli ena no kumusansamusha ena. ¹²Iyo bena baimishe amenso yabo apatali, bena tabamwishibe. Bena baimishe amashiwi yabo no kulosha; cila umo alepwile insalu yakwe no kuposa ulukungu mu mulu pa mutwe yabo abene. ¹³Nomba bena baikele kuli ena panshi pa nshiku cine lubali ubushiku na kasuba. Takwali nangu umo uwa kulanda ishiwi kuli ena, pantu bena bamwene ati ukucula kwakwe ku kuulu sana.

Chapter 3

¹Panuma yaifi, Yobo alyasamwine akanwa kakwe no kutipwila ubushiku afyalilwemo. ²Ena alandile ati, ³Lekeni akasubaa ako Nebo na fyelwemo kalobe, no bushiku ubwalandilwemo ati, 'Nakwimitwa umwana umwaume.' ⁴Lekeni kalya kasuba kabe akafita; lekeni Lesa ukufuma mu mulu ekasakamana ukuketa mu mano, nangu akasuba kesianikilapo pali kena. ⁵Lekeni ukufita ne finshingwa fya mfwa filishanye pali fyena pa lwafiko. Lekeni ikumbi likalepo pali cena; lekeni ifintu fyonse ifinga akasuba ukufita cine cine fikupikilepo. ⁶Elo ku bushiku bulya, lekeni imfifi iya tikama iikate. Lekeni mwiisemo ukusekelela mu kati ka kasuba ka mwaka; lekeni mwiisemo mukati ka mpendwa ya myeshi. ⁷Moneni, lekeni bulya bushiku bube ubushifyala; lekeni amashiwi ya nsansa yeisa mukati kayaiko. ⁸Lekeni balya balapishe kalya kasuba, abo uyo uwaishiba ukushibusha icing'wena. ⁹Lekeni intanda isha kalya kasuba shifite. Lekeni kalya kasuba kamoneke ku lubuto, nomba busange ukubulwa; nangu lekeni shimone inkopyo shalucelo, ¹⁰pantu tabwaiseleko ifibi fya mwifumo lya kwa mayo na pantu tafishile amashiwi ukufuma mu menso yandi. ¹¹Cinshi Nebo nshafwilile ilyo Nebo naishile ukufuma mwifumo? Cinshi Nebo nshapelele umweo wandi ilyo bamayo nebo ba mfyele. ¹²Cinshi amakufi ya mwanakashi nebo yansekelele? cinshi amabele ya mwanakashi nebo ya mpokelele elo ati Nebo ndeonkako? ¹³Pantu ililile Nebo ngana kwata ukusendama no kuba tondolo. Nebo nganalalo tulo no kukwata ukutusha ¹⁴ku shamfumu na bakabilo ba mu calo, uyo uwaikuulile imipolo pa benebeka ati ililine cibolya. ¹⁵Nangu Nebo ali lalile pamo nabana bamfumu abanakashi aabo limo baalikwete golide, abo abakwete ukwisulamo mu mayanda yabo kuli silfere. ¹⁶Nangu limbi nebo ngalekwete ukuba nga kapoopo kwati tuunya utusha bala atumona uulubuto. ¹⁷Kulya ababifi baalaleka ukufuma mu kucula; kulya abanaka eko batuusha. ¹⁸Kulya abafwaya baaba abatekanya capamo; bena taaba kwata ukuumfwa amashiwi yakucusha uumusha. ¹⁹Pamo abantu abanono naba kulu baaba kulya; na babomfi baba abantungwa ukufuma kuli bashikulu wabo kulya. ²⁰Cinshi cintu baapelelela ulubuto kuli ena uyo uuli mu kucula? cinshi cintu umweo uupelelwa kuli umo uyo uuli mu kucushiwa umutima? ²¹kuli umo uyo uufwaya imfwa ukwabula yena ukwisa; kuli umo uyo uuwimba pa kufwaya imfwa ukucila pa fyuma ifyafiswa? ²²Cinshi cintu luupelelwa uulubuto kuli umo uyo uuli mukusamwa ukwa cilamo no uuli nensansa ilyo ena aasanga imipolo? ²³Cinshi cintu ulubuto luupelelwa ku muntu uyo inshita shafiswa, umutu uyo Lesa aisalula mukati? ²⁴Pantu ifyefu fyandi ficitika mu musango wafya kulya; ifibulamo fyandi fili mukwitika ukufuma kwati menshi. ²⁵Pantu ifintu fiilya Nebo ntina eefisa pali nebo; ifyo Nebo ngumfwo mwenso fiisa pali nebo. ²⁶Nebo nshiba mutende, nebo nshiba tondolo, na Nebo nshikwata kutuusha; muliico amacushi yaaleisa."

Chapter 4

¹Nomba Elifasi uwku Termani alyaswike no kulanda ati, ²Nga uuli onse aasha ukulanda kuli webu, kuti webu waba uwa kutendwa? Nomba uuyo nani umwine eka uwinga ikanya ukulalanda? ³Mona, webu wakwata ukulungika aabengi; webu wakwata ukukoselesha amaboko ayanaka. ⁴Amashiwi yobe yakwata ukutungilila ena uyo uwaapona; webu wakwata ukupanga amakufi ayanaka ukuba ayakosa. ⁵Nomba ililine ubwafya bwaisa kuli webu, na webu wanaka; ceena webu ca kukumya, na webu wasakamana. ⁶Bushe akatina kobe takali eemaka yobe, na bucishinka bwa nshila shobe esubilo lyobe? Tontonkanya pamulandu waifi, mukwai: Uyo uwabala aaloba ilyo aaba uwakaele? Nangu nilisa kwali abantu abaololoka bakwete ukuputulwa? ⁸Ukulingana kufyo nebo nakwata ukumona, abo abalima ububi no kutanda ubwafya

no kusombola. ⁹Ku muupu wakwa Lesa bena balooba; na ku mwela wa bukali bwakwe baonaulwa. ¹⁰Ukubuluma ukwa nkalamu, ne shiwi lya nkalamu ishikali, ameni ya nkalamu ishinono- yena yamokaika. ¹¹Inkalamu ishikote shalooba pakukana kwata ifya kwikata; na baana ba nkalamu basalangana konse konse. ¹²Ililine umulandu uwalinga waliletelwe muunkama kuli nebo, na matwi yandi yapokelele mukantepentepe pa mulandu uyu. ¹³Nomba yaalishile amatontonkanyo ukufuma mufimonwa mu bushiku, ilyo uutulo tukalamba twa ponene pa bantu. ¹⁴Caali ni mu bushiku lintu umwenso no kututuma kwaishile pali nebo, na mafupa yandi yonse yatenkene. ¹⁵Nomba umupashi walipitile pantanshi ya menso yandi, no mushishi wa mubili wandi waliminine pa mulu. ¹⁶Umupashi waliminine, nomba nebo naalifililwe ukumona ukumoneka. Ukumoneka uukwali kuntanshi ya menso yandi, kulya kwali tondolo, na Nebo naumfwile ishiwi lilya ilyali mukulanda ati, ¹⁷"kuli umuntu uwafwa aba umulungami ukucila Lesa? kuli umuntuaba uwasanguluka ukucilapo pawa mubumbile?" ¹⁸Mona, nga Lesa tabikile ukusubila mu babomfi bakwe; nga ena bamalaika bakwe abalinga ukulufyanya, ¹⁹"Ukucilapo pa lyabo aba cine abo abaikala mu mang'anda ya maloba, abo umufula wabo waaba mulukungu, abo abashonaulwa ku cipelebesha ca bushiku?" ²⁰Pakati kalucelo ne cungulo bena balonaulwa; bena balaloba lyonse ukwabula nangu umu uwa kubasakamana bena. ²¹Umwando wabo uwe tenti tawafumiw muli bena? Bena bafwa, bena bafwa ukwabula ukwishiba.

Chapter 5

¹Ililine kuta; kuli kulya uuli onse uyo webo uwaku kwasuka? kuli ani umu uwa mushilo webo uuli no kupilibuka? ²Pantu umuntu umuwelewele ubukali bula mwipaya; Umufimbila uwapelwa mano kulamwipaya. ³Nebo nakwata ukumona umuntu umuwelewele aali mukutwala imishila panshi, nomba mukupumikisha Nebo natipa ing'anda yakwe. ⁴Abana bakwe baali ukutali ukufuma ukwasungwa bwino; bena baonaulwa ku mwinshi wa musumba. Kulya takuli nangu umu bena uwakubapokolola. ⁵Uwansaala aalya icasombolwa cabo; bena bacibula fye cena ukufuma mukati kamyunga. No wa cilaaka afwaisha icuma cabo. ⁶Pantu ifya kosa tafifuma ukwisa ukufuma mulikungu; nangu kucululuka takuukula ukufuma mu mushili. ⁷Mucili, umuntunse afyalwa pamulandu wa macushi, ngefyo elo insase shipupuka ukupiluka pamulu. ⁸Nomba elo pali nebo, Nebo kuli na pilibukila kuli Lesa umwine eka; kuli ena Nebo kuli natula umulanda wandi- ⁹ena uyo uucita ifikalamba no kukana fwaya ifintu ifingi, ifitu ifisuma ukwabula impendwa. ¹⁰Ena alaapela imfula pano isonde, no kutuma amenshi mu mabala. ¹¹Ena acitefi mu mulinganya mu kubika pamulu apa sumbuka abo abaaba pesamba; ukubmya apasuma bonse abo abaloosha. ¹²Ena asalanganya ukupanga kwa bantu bacenjela, elo ati iminwe yabo ifilwe ukukwata ishuko. ¹³Ena alateya abantu abamano mu kucenjela kwabo; na mapange ya bantu bafulunganya yafike kumpela yabo. ¹⁴Bena bakumaya ukufita mu nshita sha kasuba, o kufwailisha akasuba pakati elo kwati ni mubushiku. ¹⁵Nomba ena apususha umuntu umupiina ukufuma ku lupanga mu kanwa kakwe no muntu uufwaya ukufuma mu minwe ya muntu uwamaka. ¹⁶Elo ku muupina kwaba ukukwata isubilo, na mukupingula kwabipa kwaisala akanwa aka mwanakashi. ¹⁷Mona, ni uyo muntu uwapalwa uyo Lesa alungika; eico, wisuula ukukanda kwa wamaka yonse. ¹⁸Pantu ena alacena no kuukakapo; ena alacena na nomba iminwe yakwe ikaposha. ¹⁹Ena webo akakupokolola ukufuma mu macushi mutanda; mucine, mu macushi cine lubali, webo tayakaakukumwemo. ²⁰Mu nsala ena webo akakulubula ukufuma ku mfwa, na mubulwi ukufuma mu minwe ya lupanga. ²¹Webo ukafiswa uukufuma ku kanwa ka cinkunka; na webo tawakabe uwa mwenso ku bonaushi lintu bukesa. ²²Webo ukaseka pabonaushi ne nsala, na webo tawakabe uwa mwenso pafinama sha pesonde. ²³Pantu webo ukakata icipingo ca mabwe ya mu mpanga yobe. ne finama fya mu mpanga fikaba ifya mutende kuli webo. ²⁴Webo ukakwata ukwishiba ati iitenti lyobe likaba ilya cingililwa; webo ukatandalila icinka lyobe lya mpanga na webo tawa kalufyanyepo icili conse. ²⁵Webo pamo ukeshiba ati uubufyashi bobbe bwali kuula, ati nabafuma munda baakaba kwati fyani fya pa mushili. ²⁶Webo uukesha ku miipolo yoobe mu kufula kwa kuukula kobe, kwati kupaampa kwa miipo ya mbuto iyo iileya mushita ya nshiko. ²⁷Mona, fwebo twakwata uukwesha uyu mulandu; ici efyo ciili; uumfwa kuli ici, no kwishiba icikulu we mwine."

Chapter 6

¹Nomba Yobo alyaswike no kulanda ati, ²"Iye, nga ukufitwa kwandi nga kwapimwa; icifye nga akayofi kandi konse kabikwa pa cakulinga ukufina! ³Pantu nomba ici cafinisha ukucila umucanga wa ku cimana. ⁴Pantu imifwi ya wamaka yonse iili muli nebo, umupashi wandi uuli mukunwa ifya busungu; ifya kulenga ukutinya fya kwa Lesa fya pekanishiwa abene beka fya tengamina pali nebo. ⁵Bushe impunda ya mu mpanga ilalilalintu yamona icaani? Nangu bushe ing'ombe iliila pafya kulya fyakwe? ⁶Bushe icishufwika bwino kuli bacilya ukwabulamo umucele? Nangu mulya muli conse icawama mu cabuta ica mulini? ⁷Nebo nakaana ukukumyako kuli fyena; fyena fyaba ngobulwele mufya kulya kuli nebo. ⁸Iye, ati Nebo nganalikwete nebo cintu naipwishe; iye, ati Lesa ampela nebo ifintu Nebo nalombe; ⁹ici kuli casekesha Lesa nebo ukumpwishishisha limo, ati ena kuli aleka afungulula ukuboko kwakwe na nebo amputula ukufuma muli buno bumi! ¹⁰Kuti ukukwaba ukusansamuka- nangu kuli Nebo kwaba ukucenacena mu kucula ukushibukishiwa; ati Nebo nshafisa amashiwi ya umu uwa mushilo. ¹¹Amaka yandi cinshi, ati Nebo nkuate ukwesha ukukonkanya ukucetekela? Ne mpela yandi cinshi, ukweba ati Nebo ntwalilile ubumi bwandi? ¹²Amaka yandi maka ya mabwe? nangu umubili wandi wapangwa ku mukuba? ¹³Bushe icite cishinka ica kweba ati Nebo nshikwete ukwafwiwa muli ne mwine, no kweba ati amano naya fumishiwa ukufuma muli nebo? ¹⁴Ku muntu uyo uuli mupepi no kunaka, ukubelwa uluse kufwile kwa langwa ku cibusa cakwe; nangu ni kuli ena uyo uwasula akatina ka wamaka yonse. ¹⁵Nomba bamunyanane bakana

ukukwata icine kuli nebo elo kwati mulanga wa ciswebebe uwabulamo amenshi, elo kwati mwakupita amenshi umwabula nangu kamo, ¹⁶umwabula ukuwama pamulandu wa libwe pamulu wa fyonse, na pamulandu wa menshi ayakosa ayabula ayo ayafisama ayene yeka muli yene. ¹⁷Ilyo yena yakaabisha, yena yauma; ilyo kwaba ukwakaba, yena yakama mu ncende yayako. ¹⁸Abalendo abo abapitamo munshila yabo baabwelela lubali ku menshi; bena baendauka mu mbilibili mu calo na nomba baonaika. ¹⁹Abalendo ukufuma ku Tema baalimukulolesha kulya, ilyo abamakwebo baku Sheba bakwete isubilo muli bena. ²⁰Balya bali lengelwe insoni pamulandu bena balikwete isubilo pa kusanga amenshi. Bena baliile kulya, nombabena baumfwa insoni. ²¹Pantu nomba aba nobe baali ifinangwa kuli nebo; mwebo mwamona umusango wakutina no kukwata umwenso. ²²Bushe Nebo na landile kuli webo, Peleniko fimo kuli nebo? ²³Nangu, 'Nebo mpususheni ukufuma mu maboko ya mulwani wandi?' Nangu, 'Nebo ndubuleni ukufuma mu maboko ya bantinya?' ²⁴Nebo nsambilisheni, na Nebo nalakwata umutende; nebo mpangeni ukwishiba umo Nebo kwete ukuluba. ²⁵Cinshi ya kalipa amashiwi ya cishinka! Nomba ukutalika kwenu, cinshi yena icine nebo ya ngeba wiila? ²⁶Bushe mwebo muli mukepekanya ukusuula amashiwi yandi, ukusunga amashiwi ya muntu uwabuulwa kwati mwela? ²⁷Icine cine, mwebo kuti bwabukila ifingi pabana babula bawishi, na pa banenu ukubacita abakushitisha. ²⁸Nomba, eico, mukwai lolesheni pali nebo, pantu icine Nebo tekuti mbepe ubufi pa menso yenu. ²⁹Bweleni, Nebo ndimukumipapata mwebo; lekeni kwiiba ubupingushi bubi kuli mwebo; Icine cine, bweleni, pantu ubulungami buli muli nebo. ³⁰Bushe muli ububi mu lulimi lwandi? Akanwa kandi tekuti kafwailishe amashiwi aya bipa?

Chapter 7

¹Bushe ubumi bwa muntunse pano pa calo tabwaba ubwakubomba imilimo iyakosa? kabili ne nshiku shakwe tashaba kwati sha muntu uwalembwa incito ya kulipilwa? ²Abakwati musha ulepemashika ulefwaya fwaya icintelelwe, kabili kwati wa ncito ulepembelela ukufola. ³Elyo na nebo balimpele imyenshi iya kuicushamofye, elyo ne nshiku sha bucushi nasho shine balimpele. ⁴Nganalala ndalanda ati, 'bushe nilisa buleca ubushiku? kabili ubushiku ngatabucile bwangu, ndasalaukilafye mpaka na kulucelo. ⁵Mu mubili wandi namo mwiswilefye imyolo elyo ne nkuku; inkanda yandi nayo naikosa icakwebati ngayalepuka mufuma amafila yeka yeka. ⁶Inshiku shandi shilepita ulubilo ukucila icakupikwilako insalu icakwa kapikula, kabili shilepwa bwangu ukwabula isubilo. ⁷Ibukisheni ukwebati ubumi bwandi bwabafyhe kwati mwela; nebo napeka nshakamone isansa. ⁸Nomba ilinso lilendolesha talyakamone napeka, mukalamfwaya ukuti mumbone lelo nebo nshakabepo. ⁹Kwati nifilya fine ikumbi lisalangana, lyaya nokuya; efyaba no uletelemukila ku mipolo takamoneke napeka. ¹⁰Takabwelele napeka ku ng'anda yakwe, necifulo cakwe tacakamwishibe awe. ¹¹Eico nanebo nshakatale tondolo awe, nakulalanda pantu ndecula ku mutima wandi, nkalailishanya pantu ndecula mubumu bwandi. ¹²Bushe ninebo bemba nangula shimweshimwe wa muli bemba pakwebati mulenonda? ¹³Lintu nalala pa bulili ba ehati, 'Nalatuushako, elo notulo nato twalantalalikako, nalapemwinako ku macushi yandi. ¹⁴Kanshi elo nomba mwebo mwalenga indtutuma kufifulo, nakufimonwa nako mwalenga ukwebati imbe no mwenso. ¹⁵Icakweba kuti nasalapo ukupwillisha, no kusalapo imfwa ukucila ukulaculafi. ¹⁶Nebo nakana ubumi bwandi; lekeni imbe ifi fine, pantu inshiku shandi mwelafye, ¹⁷wanshi umuntunse umwina kufwa untu ucindamika, kabili no kumuposeshako amano, ¹⁸nokulamupempula lyonse ku maca, elyo nokulamweshafye cila nshita? ¹⁹Bushe kuli nebo tekuti utale ufumyeko amenso yobe, nangula wandekafye ne mwine nasukwa namina amate yandi? ²⁰Nga cakweba ati nalibifya, nifinshi ningacita kuli webo weumona imitima ya bantu? Nga nicinshi wansalile ukuba icakulaeseshapo fimo no kuba icisendo kuli webo? ²¹Ni cinshi tekuti umbeleleko uluse pa kubifya kwandi, nefilubo fyandi wasulakofye? pantu ni ndakailine ndi nokuyalala ku mipolo elyo mukalamfwaya fwaya nomba nebo nshakabepo.

Chapter 8

¹Awe nomba Bildadi nao umwina Shuli alandapo ati, ²"Bushe nililali uli no kuleka ukulandapo pali ifi fintu, pamashiwi yamo yene ayali mukanwa kobe ayaba kwati mwela uukulu? ³Bushe Lesa kuti akana shani ukucita umulinganya, nangula bushe uwamaka yonse kuti afulunhanya shani ifyalungama? ⁴Nga cakweba ati abana bobbe balibifishe kuli ena nao wine alibapingwile ukulingana ne micitile yabo. ⁵Kanshi webo Lesa nga wamufwaya fwaya, wapapatila nakumwine uwa maka yonse. ⁶Nga cakwebati waba uwakaele kabili umololoke, elo Lesa ena alakulangulukilako kabili alakubweseshafye nafyonse muli bukaele bobbe. ⁷Nangula imikalile yobe iya kunuma tayali iyafikapo sana, kuntanshi ili no kuwama ukucilapo. ⁸Ipusha ku nkulo iyapita, no kusambililako kufyo ifikolwe fyobe fyalepitamo. ⁹Pantu fwebo tuli aba mailofye, tatwaishiba nangula cimo, pantu ubumi bwesu pano pa calo bupitafye kwati cinshingwa. ¹⁰Bushe tekuti ifikolwe ifyamano fikwebe no kukufundako? kabili bushe tekuti balande ifyaba mu mutima yabo? ¹¹Bushe ifibale kuti fyamena nga tapali amatipa? Bushe amatete kuti yamena ngatapali amenshi? ¹²Amenshi ngaya kama, amatete nangula tayalapakula ninshi kuti yauma, yena yalomapo bwangu pafyani fyonse. ¹³Efyo ne mpela yaba kuli abo abalaba Lesa, efyo ne subilo lyabo liya lilepwa kuba suula Lesa. ¹⁴Cilaputuka cintu asubilamo, na conse cintu acetekelamo bukonde bwakwa tandabube. ¹⁵Umuntu wamusango uyu nga ashintililako ku bukonde bwakwa tandabube, tekuti bumucingilile awe. Umuntu nga cakuti aikatililako bushe tekuti buputuke? ¹⁶Umubifi alakula bwangu mukasuba kwati cilimwa icimena, ne misambo yasalanganina mwibala lyonse. ¹⁷Pa mupili wa mambwe epo imishi ya cine ipikinkana no kwikatilila ku mambwe yene. ¹⁸Nomba nga cakwebati ici cilimwa mwacinukula, abantu tekuti beshibe napo camenene. ¹⁹Efintu ubumi bwa cilimwa bupwa; mu mushili muntu cali mwaisa menamo nafimbi. ²⁰Mona, uwakaele Lesa takamulekeleshe, kabili takafwilishe

abacita ifibi. ²¹Mpaka akalenge ukwebati mu kanwa kobe akesushemo inseko, mpaka napeka imilomo yobe ikalaula utupundu utwansansa. ²²Ala Lesa akalenga abalwani bobe bakekatwe insoni napeka awe

Chapter 9

¹Nomba Yobo nao elyo ayaswike ati, ²"Ee cine cine ninjishiba ukwebati nifyo fine. Lelo nomba umuntunse umwina kufwa kuti aba shani umololoke kuli Lesa? ³Nangula Lesa atemwa ukwebati tulubushanye nankwe, umuntu tekuti asukepo ilipusho nangula limo pafintu ikana limo fintu benga mwipusha. ⁴Ena alikwatisha amano, kabili ena alikwatisha na maka ayengi, ninani uwinga mutalamina no kuba uwa mutende? ⁵Lesa ena alasesha impili, ukwabula no kwebati abantu beshibe fintu ashishesha, ena nga afulwa alashipenuna. ⁶Ena alasunkanya icalo ukucifumya pantu caikala, icakwebati ifishingitini fya ciko fyalasunkana. ⁷Ena kuti aeba akasuba ukwebati ketula, napantanda kuti afimbapo, ⁸Umwinefye eka ewa anshika umulu, nokunyantaula pamaputa yapali bamba. ⁹Niena ewasamika intanda mu muulu isha Ashi, no lutanda lwa olion, no lwa pileiyadesi ne shakolongana pamo ishaba ku kapinda ka ku kuso. ¹⁰Alicita ifikuli ifyo fwebo tekuti tumfwikishe ne fipesho mano ifyo tekuti tu kumemo ukupenda. ¹¹Moneni, nga apita pali nebo, nebo tekuti imumone, kabili nga aisa mpitilila nshishiba nefyo apitilile. ¹²Moneni, Nga aisa mu kupiita cintu alefwaya ninani enga mukanya? Ninani enga mwipusha ati, 'bushe ni cinshi ulecitila ifi?' ¹³Lesa ena takabweshemo umutima nga afulwa; kabili mwisamba lywakwe emo ale afwilisha abasansa ukunakila. ¹⁴Nomba nebo kuti na mwasuka, kuti nasala na mashiwi aya kulanda kuli ena. ¹⁵Nangula ndi uwakaele ena tekuti imwasuke, nebo kuti nala mupapatafye pantu eulendubulwisha. ¹⁶Nangulafye na mwita bushe kuti angasuka? inshimunakile nga cakwebati kuti aumfwa kwishiwi lyandi. ¹⁷Alancena no kuntobaula alafusha nefilonda fyandi apabula mulandu. ¹⁸Tekuti aleke no kwebati impemwineko, lelo mubumi bwandi aisushamo amacusho. ¹⁹Nga naeba nati inande na maka, nga naeba nati inande pamulinganya, ninani uingapama ukumwitila mucilye. ²⁰Nangu ningatontontanya ukwebati ndi wakaele kena akanwa kandi nebo kuti kampelelapo umulandu. ²¹Kwena kuti nalanda ndi wakaele, nomba ico naco tekuti cimpamfye; nobumi bwandi nabo bwine tekuti imbusakamane. ²²Nico cine eco nandila ukwebati, 'uwakaele, no mubi, bonse alabaleka bafwa.' ²³Mulamba nga aisapumikisha ukwipaya, ena alaseka ukuwayawaya ukwisa paba kaele. ²⁴Icalo nga acipela mu minwe yabantu ababi; bakapingula aba pali cino calo alabafimba pamenso. Nomba ngate ena uucita ifi, ninshi ninani umbi uwingacita ifi? ²⁵Kabili inshiku shandi shilepita bwangu sana ukucila na balebutuka ulubilo, shena shilepupuka, no busuma nshi bumonekamo? ²⁶Shileulukafye kwati bwato bulya bakakiile ku matete, kabili kwatifye nikapumpe ulya alefokela ukuyaikata icakuti alye. ²⁷Ngana tontontanya ukwebati, kanshi kandekefye ukulailishanya, indemonekafye uwansansa pa menso inde mwentula no ku mwentula, ²⁸Nomba nganatumpa ukulaibukisha amacushi yandi, ndomfwa umwenso, pantu nalishiba ukwebati tamwakandeke ngo wakaele. ²⁹Apo nebo ndi wamilandu, ni cinshi ningalacushisha? ³⁰Nangulafye ni ngasamba bwino mu menshi yamfula, ne minwe yandi nayo nafikina mu menshi yamufikisa, ³¹Webo kuti wantufya mu matipa, ne nsalu shandi kuti shakonkosana. ³²Pantu Lesa ena te muntu nga nebo uwakwabati tuletalikana nankwe, uwakwebati tuleitwala nankwe mu cilye. ³³Nga cakwebati kwali umuntu uwakutukalulula pali fwebo babili, uwingakwata amaka aya kutwikatamo fwebo bonse babili. ³⁴Uwingafumyapo icisendo cakwa Lesa icaba pali nebo, no kuleka ukutinya kwakwe kwilandelela umwenso. ³⁵Elyo nomba kuti nalanda ukwabula ukumutina, nomba kuli nebo ifitefye cili, kanshi tekuti inande.

Chapter 10

¹Apo nebo intendwa ukuba umumi, nakulatotwafye. Nakulalanda ukufumafye panshi ya bukali ubuli mu bumi bwandi. ²Nalaebe Lesa ati, 'Wimpela umulandu, unjebefye umulandu untu ulencitila ifi. ³Bushe cisuma kuli mwebo ukulancusha, no kulancusha untu wapangile ku minwe yobe, elyo no kulasekelela mu mapange yabantu ababi? Bushe menso yabantu ayo wakwata? Bushe umona ngefifine abantunse bamona? ⁴Bushe inshiku shobe shilapwa ngefifine inshiku sha bantu shipwa, nangula bushe imyaka yobe yaba kwati nififine iyabantu yaba, ⁵Apo mulafwaya fwaya ukumona ifya kubifya kwandi, no kulafwailisha ifilubo fyandi? ⁶Nangulafye walishiba ukwebati nebo nshili mubifi, napeka walishiba ukwebati takuli nangula umo uwingamfyombotola mu minwe yobe? ⁷Iminwe yobe eya mumbile kabili eya mpangile, kabilik peka ni weba wangalukila no kungonaula. ⁸Wibukishe we Lesa ukwebati ni weba wamumbile ukufuma kwilloba, bushe napeka kuti watemwa ukumbwesha kulukungu? ⁹Bushe te weba wangitwile kwati mukaka, no kunenga intikame kwati mukaka uwakamba ntana? ¹⁰Niweba wamfwikile iminofu, elyo wamfimbapo ne nkanda, napeka walimpikwilila amafupa pamo ne mishipa mu mubili wandi. ¹¹Elo walimpele no bumi wannanga no kutemwa kobe ukushipwa, napeka wambilikilapo no kulasunga umutima wandi. ¹²Lelo ifi fintu waliffifisa mu mutima obe, nomba nalishiba ukwebati ifi fine efyowalefwaya. ¹³Nganabifya weba kuti wamona, kabili tekuti umbeleleko no luse kufilubo fyandi. ¹⁴Nganalilufyanya ishamo limponene, kabili nga ndi wakaele, napopene tekuti injinune no mutwe, pantu nebo nalisebsns pabucushi bwandi. ¹⁵Pantu nganainuna umutwe wandi natampa no kulaitututmunu, mukalanunga kwati ninkalamu, napeka mu kabweseshapo ukucita ifya kupapa pali nebo. ¹⁶Waletelapo na bambi bakambone aba kunshinikisha napeka mukafusha icifukushi cenu pali nebo, na macushi ayengi yali nokuba pali nebo. ¹⁷Bushe ni cinshi icalengele ukuti imfyalwe? kanshi nganalifwilefye ilyo ne linso lya muntu talilambonako, ¹⁸Iyena nganalifye kwati muntu uushabapo, ningafyalwa akapopo ukufuma mwifumo nokuya ku mipolo. ¹⁹Bushe inshiku ishabumi bwandi tashishelekofye ishinono? kanshi lekeni ukulalolesha pali nebo nokundeka insansamukekofye panono, ²⁰lintu ishilaya uko nshakabwele, ku calo ca mfinshi kabili

ukwafita na fititi, ²²ku calo ca mfinshi iyafita, iyafita na fititi ku calo ica cimfulunganya, uko no lubuto lwaba kwati ninfishi iya fitisha."

Chapter 11

¹Nomba Safari umwina Naamati asumine no kulanda ati, ²Bushe ukufula kwa mashiwi teti kusuminwe? Bushe uyu muntu, elo uwaisulamo ukulanda, teti bamusuminishe? ³Bushe ukuyumfwa kobe kupange abantu bambi bashale tondolo? Ilyo webo ulebapunika, ta kwabe nangu umo uukalenga webo akumfwishe insoni? ⁴Pantu webo ulanda kuli Lesa, uwa cishinka wandi aba uwa sanguluka, Nebo naba uwabula akabi mu menso yenu. ⁵Nomba , iye, ati Lesa nga engalanda no kwisula imilomo yakwe ukutola pali webo; ⁶ati ena kuti webo akulanga ne nkama ya mano! Pantu ena mukulu mu mano. nomba elyo ati Lesa alimukufwaisha ukufuma kuli webo panono amampulu yobe ukupasa. ⁷Bushe webo kuti waumfwa kuli Lesa mukufwaya fwaya pali ena? Bushe webo wingafika kumpela ya maka yakwe ya cishinka? ⁸No muladu uyu walepa elo nga mu mulu; Cinshi cintu webo winga cita? Ici calilepa ukucila ku mipolo; Cinnshi cintu webo wingeshiba? ⁹Ukupima kwaici kwalepa ukucila pa calo, no kushika ukucila icimana. ¹⁰Nga ena apitamo mukali no kwisalila uuli onse pa mulu, nga ena aita uuli onse ku bupingulo, nomba nani ena uwinga mwimika? ¹¹Pantu ena alishiba abantu babufi; ilyo ena amona amampulu, bushe ena teti ayamone? ¹²Nomba abantu batumpa tabakwata amano; bena ici baka cikwata ilyo impunda yamumpanga ikapela ubufyashi ku muntu. ¹³Nomba nga cakweba ati mwebo namukwata ukuteyanya umutima weu uwaololoka no kukwata ukufungulwila ukufuma pamo iminwe yenu ukuloba kuli Lesa; ¹⁴nga cakweba ati amampulu wenu yaba mu minwe yenu, nomba ati elyo webo ubike ifi apatali ukufuma pali webo. ¹⁵Nomba webo kuti cine wainna icinso cobe ukwabula icilangililo ca nsoni; icine , webo kuti waba uwakosa ukwabula ukutina. ¹⁶Webo kuti walaba ukucululuka kobe; webo kuti waibukisha ifi pamo kwati menshi ayo ayali mukupita. ¹⁷Umweo obe kuti waba uwabula ukucila akasuba pakati; nangu kwaba kulya ukwafita, ukukukesaba kwati lucelo. ¹⁸Webo kuti waba uwasubila pantu kuli icilolelo; icine cine , webo kuti wasanga umutende pa mulandu obe no kuti uwabula we mwine ukutusha mu mutelwe. ¹⁹Webo pamo kuti walola panshi mu kutusha, na kweba ati takuli wakukupanga webo umwenso; icine cine, abengi, kuti bafwaya kuli webo uluse. ²⁰Nomba amenso ya bantu ababi ya kapona; bena tabakakwete nshila ukwakubutukila; no kutontonkanya kwabo ku kapela ukwa bumi bwabo."

Chapter 12

¹Nomba Yobo alyaswike no kweba ati, ²"Takuli ukutwishika mwebo muli bantu; na mao yakafwila pamo na mwebo. ³Nomba Nebo ninkwata elo nga kuli mwebo; Nebo nshili uwapelela kuli mwbo. Icinne cine , uyo nani uushaishiba ifintu elo ngefi? ⁴Nebo naba icintu cimbi ica kuseka ku bena mu palamano bandi-- Nebo, naba umo uyo wakwita pali Lesa na uyo uwa kwasukwa kuli ena! Nebo, ndi wakusekwa no muntu uwabula ububi-nebo nomba naba icintu cimbi ico icakusekwa. ⁵Mu mano ya muntu umo wabatondolo, kuli ukusulishamo; ena atosokanya mu nshila ilya iileta amashamo kuli abo amakasa yabo yatelemuka. ⁶Ama tenti ya abo ababufi yaba aya shuka, nabo abomfwila Lesa balomfwa umutelwe; ku maboko yabo yene eku milungu yabo. ⁷Nomba ililine ipusha ifinama, nafyo webo fika kufunda; ipusha ifyo fya mulwelele, na fyo webo fikakweba. ⁸Nangu landa mulwelele, nafyo webo fika ku funda; ne sabi lya mu cimana lika kulondolwela. ⁹Ni nama nshi shonnse mukati kaishi ishishaishiba ati iminwe yakwa Yahweh eya pangile fi? ¹⁰Mu minwe yaakwe emuli ubumi bwa fintu fyonse fya mweo na mupu wa bantu bonse. ¹¹Bushe ukutwi takweshi amashiwi ga fintu akanwa komfwa ifya kulya? ¹²Pamo mu baume abakote emuli amano; na mukulepa kwa nshiku muli ukwishiba. ¹³Kuli Lesa kuli amano na maka; enna ali no kupanda mano no kwishiba. ¹⁴Moneni, ena alatobaula no kwishiba, no kukana kula na peka; nga ena aisalila umuntu umo, kulya tekuti kube ukumulekako. ¹⁵Moneni, nga ena alesha amenshi, nayo yauma; nao nga ena abatuma ukufuma, bena baalule calo. ¹⁶Kuli ena kuli amaka na mano; abantu abo ababepa na babepwa bonse bali mu maka. ¹⁷Ena atungulula abapanda amano ukuya amakasa mu bulanda; ena abwesha bakapingula mu batumpa. ¹⁸Ena alafumyapo ne minyololo ku bamaka ukufumya ku sha imfumu; ena alafimba ne nsalu pamulandu wa mu misana yabo. ¹⁹Ena alatungulula bashimapepo ukuya amakasa mu bulanda no kutobaula abantu abakosa. ²⁰Ena alasashapo no kulanda kwa abo aba cine no kupoka ukwishiba kwa ba kalamba. ²¹Ena eetila imisula pa ba kwata ifyuma no kutompolola umushipi wa bantu abakosa. ²²Ena alasokolola iffintu ifyaba panshi umwafita no kuleta ifyafita panshi mu kasuba. ²³Ena alapanga imitudu ukuba iyakosa, na ena pamo alonaula yenu; Ena alafusha imitundu, na ena pamo alatungulula yena ukuya elo nga bakakwa. ²⁴Ena alashapo ukwishiba ukufumya pantugulushi sha bantu pa calo; ena alalenga bena ukwendauka mu mutengo mulya umo uushaba inshila. ²⁵Bena bapampanta umwafita umushili ukubuta; ena alapanga bena balapungaila kwati muntu uukolelwe ubwalwa.

Chapter 13

¹Moneni, amenso yandi yali mona fyonse fi; na matwi yandi ya lyumfwa no kwiluke ci. ²Ifyo webo waishiba, cimo cine na Nebo eflyo nashiba; Nebo nshili uwapelela kuli mwebo. ³Nangula cibefyo, Nebo ndimukweshi ukulanda kuwamaka yonse; Nebo ndimukufwaya ukuilandila na Lesa. ⁴Nomba mwebo muli ba kabuusha ba bacishinka ababufi; mwebo bonse muli bakaposha abashilimo icibwesha. ⁵Iye, ati mwebo bonse pamo nga mwebo mwakwata umutende! Uyo uukaba kuli mwebo uw mano. ⁶Umfweni nomba ukulubulula kwandi ne mwine; umfweni na mukucingilila kwa milomo yandi ne

mwine.⁷ Mulatemwa mwebo mukulandila kuli Lesa ifya bupondamishi, na mwebo kulandila kuli ena ifya bucengeshi?⁸ Mulatemwa mukumulanga umulomo? bushe mwebo muli mukutalika umlandu kuli Lesa?⁹ Mulatemwa ukuti caba icawama kuli mwebo ilyo ena afwailisha ukufuma muli mwebo? mulatemwa mulemubepa ena ifyo mwebo mubepa umntu?¹⁰ Ena kweni cine akamwebaula mwebo nga munkama mwebo mu mulanga umulomo.¹¹ Bushe ena ubukankala bwakwe mwebo tabwakamiseshepo, no kutina kwa ena takwakapone pali mwebo?¹² Mwebo ukwibukisha kwa kulanda kwenu mu mapinda aya pangwa ne mito; mwebo ukuicingilila kwenu kuingilila kwa pangwa kwibuumba.¹³ Ikateni umutende wenu, ndekeni neka, elo ati Nebo nande, lekeni cise pali nevo.¹⁴ Nebo ndebula umubili wandi wine mu meno yandi; Nebo nebula umweo wandi mu minwe yandi.¹⁵ Moneni, nga ena nevo angipaya, Nebo tapali isubilo ililishalapo; kanofye, Nebo ndecingilila inshila shandi kuntanshi ya ena.¹⁶ Ici cikaba ilubululo ku ku pokololwa kwandi, pantu takuli ka lesa ka muntu akakesa pantanshi ya ena.¹⁷ Lesa, umfweni bwino ku kulanda kandi; lekeni no kulondolola kwandi kwise ku matwi yenu.¹⁸ Moneni nomba, Nebo ninkwata ukuwama insambu shandi, mukulungama; Nebo ningishiba ati Nebo ndiwakaele.¹⁹ Nani umo uyo uwinga talikana pamo na nevo mu cilye? Nga mwebo mwaisa mukucitefi, ngo Nebo nashininkisha ifilubo, nomba Nebo ndeba tondolo no kupela umweo wandi.²⁰ Lesa, citenifye ifintu fibili kuli nevo, na nomba Nebo nshaka fisame ne mwine ukufuma ku cinso cenu.²¹ Bwesheni iminwe yenu ukufuma pali nevo, no ku kana leta ukutinya unenge umwenso.²² Nomba nevo ngiteni, na Nebo nalaasuka; nangula lekeni nevo nande kuli mwebo, na mwebo nevo mungasuke.²³ Ni yanga amampulu yandi ne membu? Lekeni ngishibe ifya bupulumushi fyandi ne membu.²⁴ Cinshi mwebo mulefishila icinso cenu ukufuma kuli nevo no kupanga nevo kwati ndi mulwani wenu? Kuti mwebo mwatemwa ukucusha ibwele ililine mukululwa? ²⁵kuti mwebo mwatemwa ukutamfya icisoso icauma?²⁶ Pantu mwebo mwalinembela ifintu ifya yafya pali nevo; mwebo mwapanga nevo iccuma ica mampulu ya bwaice bwandi.²⁷ Mwebo pamo mwabika amakasa yandi mu fintu fya baswa; mwebo mwaba mupepi ukulinda inshila shandi shose; mwebo mulesha umushili konse uku nyatilo shamakasa yandi yaleenda ²⁸nangula Nebo naba kwati cintu cabola cilya icaonaika no kuposwa, pamo nge cakufwala cilya ico balya ku cipele besha.

Chapter 14

¹Umuntu, uyo uwa fyalwa ku mwanakashi, ekalafye inshiku ishinono no kwisulamo amacushi. ²Ena alakula ukufuma mu mushili kwati liluba no kutetwa ukupona; ena alafyuka kwati cinshingwa no kukana belelela. ³Kanshi mwebo mwamona pali fyonse fi? kanshi mwebo mwaleta kuli nevo mu bupingushi kuli mwebo?⁴ Nani uwingaleta ifintu fimo ifisuma ukufuma ku fintu fimo ifishawama? Takuli nangu umo. ⁵Inshiku sha muntu shalipangwa. Ne pendwa ya myenshi yakwe ili kuli mwebo; mwebo mwali ukumubikila icipimo ati ena teti apitepo. ⁶Lolesheni kumbi ukufuma kuli ena ati ena akwate ukutusha, elo ati ena asamwe mu nshiku kwati muntu wa cilambu nga ena kuti acite fi. ⁷Kulya kuli kwaba isubilo ku cimuti; nga ca kweba ati watemwa, kuli kwaba ukumena na peka, elo ati tumisambo teti tulube. ⁸Nangu imishila yakula yakota mu calo, no mushila wafwila mu mushili, ⁹nangu pamulandu nga wena wanuunsha amenshi, kuli wafuma o kusenda ukufumya imisambo kwati cilimwa.¹⁰ Nomba umuntu alafwa; ena alesu mukuba na maka; icine cine, umuntu alaleka ukupema, na nomba ena alikwi? ¹¹Elo amenshi yapita ukufuma mu mumana, na elo umulonga amenshi yoma o ku kama, ¹²elo abantu basendama panshi no kukana ima na peka. Mpaka fye imyulu tayakabepo, bena tabakabale abema nangu ukwima ukufuma mutulo twabo.¹³ Iye, ati mwebo nga nevo mwamfisa kumbi ku mipolo kumbi ukufuma ku macushi, na ati mwebo mwansungila nevo mu ncende iya belama ukufika icifukushi cenu cipite, ati mwebo mwanshisha nevo munshita ishalinga mu kwikala mulya na nomba nevo mwangita mu mano! ¹⁴Nga umuntu afwa, kuli aba o mweo paka? ga elo, Nebo kuli naba uwakulolela shonse nshita sha kulwa kwandi kulya ukufik ukwibukishawa kwandi ku kese. ¹⁵Mwebo kuli mwangita, na Nebo kuli naasuka mwebo. Mwebo kuli mwakwata ukufwaya ku kubomba kwa ku minwe yenu. ¹⁶Mwebo mulakwata ukupela no kusunga ku makasa yandi; mwebo ta mukwata kusunga no kucingilila ulubembu lwandi. ¹⁷Ubupunushi bwandi bwali bwali kambatikwa mu mufuko; mwebo mwali kwata ukufimba pa mampulu yandi. ¹⁸Nomba nangu ni mpili shapona no kwisa apa sili; nnangu mabwe yali mukuseshiwa ukufuma pa ncende ya yako; ¹⁹na menshi ya kusela panshi amabwe; no kwisuula kuwasha ukuya kwa lukuungu lwa pe sonde. Pamo ngefi, mwebo mulonaula isubilo lya muntu.²⁰ Mwebo lyonse ena mulamicimfisa, na ena alaya no kupita; mwebo mula mwalule cinso cakwe na ena mulatuma ku kufwa. ²¹Nga bana bakwe abaume ba pelwa umucinshi, enna tekuti eshibe ici; nangu bena ba bweshiwa pe samba, ena tekuti amone ici. ²²Ena alaomfwa fye ukukalipa ukwa mubili wakwe wie, na ena alaloshu umwine eka.

Chapter 15

¹Nomba Elifashi umwina Temaniti alyaswike noku landa ati, ²Bushe umuntu wa mano asuka kwitontonkanyo lya buwelele no kwiisulamo umwine eka ku mwela waku kabanga? ³Bushe ena alubulwisha ku kulanda ukushafwa kantu nangu ku fya kulanda kuli fyo ena teti acite ifisuma?⁴ Icinine cine, mwebo mucefyako umucinshi kuli Lesa; mwebo mucefyu ukupepa kuli ena, ⁵Pantu amampulu yobe ya sambilisha akanwa kenu; webo usala uku kwata ululimi lwa muntu incenjeshi. ⁶Akanwa kobe wemwine ekakuseka webo, tenebo; icine cine, imilimo yobe wemwine eikushinina kuli webo. ⁷Bushe webo uli muntu uwabalilepo mu kufyalwa? Nikwisa webo waletelwe mu kubelelela ilyo utupili tatulabapo? ⁸Webo wakwete ukumfwa inkama ya mano yakwa Lesa? Bushe cipimo camano webo caba kuli wemwine? ⁹Cinshi webo waishiba ico fwebo tatwaishiba? cinshi webo waluka ico icishaba pamo muli fwebo?¹⁰ Muli fwebo bose emo baali

uwadale- ku mutwe no muntu umukote sana uyo uwacila pali wiso ukukula. ¹¹Bushe ifya kusansamusha fya kwa Lesa fya cepa kuli ebo, amashiwi ayo ayalandwa ukulola kuli webo? ¹²Cinshi umutima obe wakusendela webo ukuya? cinshi ukumoneka kwa menso yobe kwa alukila, ¹³elo ati webo wapilibula umutima obe kuli Lesa no kuleta ukufuma amashiwi ya musago yu ukufuma mu kawa kobe? ¹⁴Nani uyu muntu ati ena ukweba ati obe uwabula ububi? Nani ea uyo uwafyalwa ku mwanakashi ati ena abe uwalungama? ¹⁵Mona, Lesa tabika icitetekelo nangu ni muli umo uwa mushilo wakwe; icine cine, ne myulu tayaba iya wama mu menso yakwe; ¹⁶Palibufi umubi ee umo uwa makankamike uonaika, umutu uyo uunwa amampulu kwati meshi! ¹⁷Nebo nde kulaga nebo; umfwa kuli ebo; Nebo ndebilisha kuli webo ifintu Nebo amona, ¹⁸ifintu ifyo abantu abamano bakwata ukupisha panshi kuli ba wishi, ifintu ati ifikolwe fyabo tafyafishile. ¹⁹Ifi fyali efikolwe fyabo, kuli uyo umo icalo capelwe, na mukati ka uyo takwali nangu umo uwapitilemo. ²⁰No muntu umubifi aali mukucula mufyakukalipwa mu nshiku shakwe shonse, ne mpendwa ya myaka ilya yabikilwe mukucula ku buluku. ²¹Iciuda cakutinya cili mu matwi; ilyo ena aali bwino, elyo abakonaula bakesa pali ena. ²²Ena tatontokanya ati ena akabwela ukufuma mumfifi; no lupanga luli mukulolela ena. ²³Ena alaya mu ncende shalekana lekana mukufwaya ifya kulya, no kulanda ati, cilipi? Ena alishiba ati ubushiku bwa mfifi buli pa mubili wakwe. ²⁴Amacushi no kutinya fimpanga ena umwenso; fila mucusha pali ena, elo nge mfumu iyaiepekanya ukuya mukulwa. ²⁵Pantu ena afungulula iminwe yakwe pali Lesa na sakamana ukusamwa pa wamaka yonse, ²⁶Uyu muntu mubifi abutukila pali Lesa pamo ne misula pa mikoshi, pamo no kutikama kwa ca kuikingilila cakwe. ²⁷Ici ca cine nangu cibefyo ena akwata ukuifimba pa menso yakwe ku kwina no kukolongana ukwina pa musana wakwe, ²⁸no kukwata ukwikala mumishi iya onawilwe; mu mayanda ayo umuntu angu umo teti ekalemo nomba nangu nayo ayali mupepi no kwisaba umupili. ²⁹Ena takabe umukankala; ne fyuma fyakwe tafyakabelele ne fikwatwa fyakwe tify kasalangane monse mu calo. ³⁰Ena takabale aye ukufuma umwafita; ulubebe lukomika imisambo yakwe; ku mupu wa mukanwa kakwa Lesa ea akaya no kufumapo. ³¹Leken ena esuminisha ku fintu fya buwele wele, elufiwa umwine eka; ku fintu fyabuwelewele ekukaba icilambu cakwe. ³²Ici cikacitika patannshi yanshita yakwe ikesa iya kufwa; imisambo yakwe tayakalembe. ³³Ena akaponya ifibishi kwati myangashi; ena akalukusha panshi amaluba yakwe kwati cimuti ca muolife. ³⁴Pantu ulukuta lwa bantu abatulesa talwa katwale; umulilo ukoca amatenti yha mafisa kanwa. ³⁵Bena baimita umufulo no kufyala bucitatubi; amafumo yabo yaimita ukubepa."

Chapter 16

¹Nomba Yobo alyaswike no kulanda ati, ²"Nebo naumfwa ifingi pamo ngefi, mwebonse muli bakasansa abakutendusha. ³Bushe kwaliba impela ku mashiwi ya buwelewele? Cinshi cabipapa kuli nebo apo webo waasuka pamo ngefi? ⁴Nebo pamo kuti nalanda elo webo ucita, nga webo waba mu ncende yandi; na kuli webp nakolonganika no kulanda amashiwi pamo kuli webo no kupukumya umutwe wandi pali webo mukukupunika. ⁵Nebo kuti webo nakukosha mu kanwa kandi, no kumisunga ku kumibweshwa mwebonse mukutasha ku milomo yandi! ⁶Nga Nebo ndimukulanda, ubulanda bwandi ta baile mukupwa; nga Nebo naisunga ukufuma mukulanda, cinshi nebo ndebela uwakwafwiwa? ⁷Nomba ililine, Lesa, mwebonse mulenenga nebo ukunaka; ⁸mwebonse mulelenga ulupwa lwandi lonse ukuba lweka. Mwebonse mulelenga nebo ukuba uwauma, uwakuti icine ceka cilimukunanga pa menso yandi. ⁹Ni nenga ukuba uwa kowela nebo kuli Lesa ku cifukushi cakwe no ku cushiwa nebo; Ena ali mukushonkela amano mu ncecece; abalwani bandi batumbwile amenso yabo pali nebo. ¹⁰Abantu bangasamwina pamo ukwisula utunwa pali nebo; bena banguma nebo kwitobo mukunsebanya; bena naba kwata ukukolongana pamo pali nebo. ¹¹Lesa ampela ku bantu abashaishiba Lesa no kumposa nebo mu minwe ya bantu ababembu. ¹²Nebo nali umutende, na ena amfunaula. Icline cine, ena ambula neb mu mukoshi no kumfunaula nebo mutupimfya; ena pamo angimika kukumubela ica kuposapo. ¹³Abakupose mifwi bakwa nebo bonse ukushinguluka bashinguluka; Lesa apusha mufyo shali no kukana nengo wa mweo; ena aitulwila indusha yandi panshi. ¹⁴Ena aonaula ukupula mu cibumba candi pka na peka; ena atefesha pali nebo kwati wa kulwa. ¹⁵Nebo nalikwete ukubila ifisapusha pa nkanda yandi; Nebo nalikwete ukusona ulusengo lwandi mu mushili. ¹⁶Impumi yandi yafulunga mu kulila; pa nkopyo shandi pali icinshingwa ica mfwa, ¹⁷nangula tamulli ukufyenga mu minwe yandi; ne pepo lyandi lili ilisuma. ¹⁸We sonde, wi esha ukufimba pamulu wa mulopa wandi; lekeni ukulila kwandi kwikwata incende apakwikala. ¹⁹Nangula na nomba, moneni, kambone wandi ali mumulu; ena uyo uwakulubulwilako nebo ali pa mulu. ²⁰Abanandi bandi nebo bampunika, nomba amenso yandi yali mukwitulula ukufumya iminsoshi kuli Lesa. ²¹Nebo ndimukwipusha kuli ulya kambone wa mumulu ukutaalika kuli uyu muntu kuli Lesa elo nga fintu umuntu acita ku mwina mupalamano wakwe! ²²Pantu ilyo imyaka inono ili mukupita, Nebo nkaya ku cifulo ukufuma kulya Nebo nshakaye bwela.

Chapter 17

¹Umupashi wandi naonaulwa, ne nshiku shandi na shiya; ne mipolo ili iyaiepekanya kuli nebo. ²Cine cine kuli nebo kwaliba abakumpunika; amenso yandi yaliba pefye ayali mukulolesha pa ba mufwaya fwaya. ³Mpeleni nomba icakwikatila, cibe ica kubelelela kuli nebo kuli mwebene; nani umbi kulya uyo uwinga ngafwa nebo? ⁴Pantu mwebonse, Lesa, mwalisunga imitima yabo ukufuma mukwishiba; eico, mwebonse tamwakaba cindamikile pali nebo. ⁵Ena uyo uwacita ababiye ku cilambu, na menso ya bana bakwe ya kapona. ⁶Nomba ena ampanga nebo ica pamashiwi ca pa bantu; bena balamfwishila mate pa menso yandi. ⁷Amenso yandi nayo pamo yanaka pamulandu wa macushi; ne filundwa fyonse ifya

mubili fili finono nge cinshingwa;⁸ Abantu aba ololoka baakapapa pali ifi; na bantu abakaele bakalaimya pamulu abene beka pali abo bantu aba shashibashiba Lesa.⁹ Abantu abasuma bakasunga iyi nsila yakwe; ena uyo uwawamya iminwe akalakula uwakosa no wakosa.¹⁰ Nomba elo kkuli mwebo bonse, iseni kuno nomba; Nebo nshakasange umuntu uwa mano mukati kenu.¹¹ Inshiku shandi na shipita; na mapange yandi na yaputulwa elo ukufwaya kwa mutima wandi.¹² Aba bantu, aba abakuntumfya, basangula ubushiku ukuba ulubuto; ulubuto luli mupepi ku kufita.¹³ Nge ng'anda iine Nebo na cetekela niku Mipolo;¹⁴ nangu Nebo nakwata ukanshika ubutanda bwandi umwa fita; nangu Nebo nakwata ukulanda ku cilindi, 'Webo uli tata wandi; na ku mwambo, 'webi uli mayo nangu nkashi yandi;¹⁵ Cilikwisa nomba icilolelo candi? Elo ku cilolelo candi, uyo uukacimona nani?¹⁶ Bushe cilolelo cikaya panshi pamo na nevo ku mwinshi waku mipolo ilyo tukakoka ku lukungu?"

Chapter 18

¹Elyo Biludadi iumwina Shuhiti ayaswike ati, ²"Bushe webo ukalek lilali amashiwi ya kulanda? shitalala na fwebo tulandepo.³ kanshi ni cishi uletumwena kwati tuli nama? Ni cinshi uletumwena kwati tuli bantu ababula amano mu menso yobe? ⁴Nangula uleilepaula we mwine ku bukali bobbe, bushe icalo kuti catemwa pamulandu obe, nangula umwalala webwe kuti wafuma apo waikala?⁵ Cena cishinka ulubuto lwa mubifi lwena lulashima, ne cimbilimbili ca mulilo wakwe cilaleka ukubilima. ⁶Ulubuto mwitenti; lyakwe luli no kushima, no musaniko uumusanikila nao wine ulashima.⁷ Uwaleenda kale ne ntampulo isha maka nomba shaipipa, No kupanda amano kwakwe kuli nokufumamo. ⁸Pantu amakasa yakwe umwine eyali no kumutwala mukwikatwa mubukonde, no ku mulenga anyante mu menso ya bukonde.⁹ Ulukose lwa mwikatila ku citende cakwe, no lusanga lukamufyenta. ¹⁰Umwando waku mwikatilako wali mubelamina panshi, no bucinga bwalimbwa munshilla muntu apita. ¹¹Umwendo uwakumutinya walimutengamina monse monse, no kumukonka ku numa yacitende ca lukasa konse kuntu aleya.¹² Ubonaushi bulemupembelela ne cinkunka cali ipekanya ukumwikata nga cakuti apona. ¹³Ubulwele buli no kulya inkanda yakwe, imfwa eili no kubalilapo ukulya ifilundwa fyakwe.¹⁴ Nabamukululula ukumufumya mwitenti lyakwe lintu akoselelamo, no ku mutintila ku mfumu iya fintinya. ¹⁵Tamwakashale icintu nangula cimo mwitenti lyakwe, namabwe ya mulilo pantu yekala bali no kuyasalanganya.¹⁶ Imishila yakwe iya panshi nayuma, ne misambo yakwe iya ku muulu nayo na yuma. ¹⁷Tapali abakala mwibukisha pano pa calo, ne sina lyakwe nalyo line likaloba mu calo. ¹⁸Bali nokumufumya mulubuto no kuya muposa mumfinshi, kabili bali no ku mufumya pano pa calo. ¹⁹Takashepo abana nangula fye ifishikululu mu bantu bakwe, kabili takwakabe no wakushala aleshimika. ²⁰Abantu abakumasamba bali nopapa, naba ku kabanga bali no kusunguka sana. ²¹Kwena ili eshamo iliponena pa muntu umbi, kabili icifulo ca muntu ushaishiba Lesa."

Chapter 19

¹Elyo Yobo nao ayasuka aebati, ²"Bushe nililali muli no kuleka ukuncusha, nokulanjebaula mu milandile yenu?³ Pamiku ikumi mulenkalipilafye, tekuti mumfweko ne nsoni pafyo mulencita. ⁴Nga cakwebati nevo nalilufyanya, mwebo kuti camisakamika shani? pantu nevo cilubo candi. ⁵Nga cakwebati mwebo mwalaletututmunna pali nevo, no kulanshininkisha ukwebati ukusebana kwandi kulifye bwino, ⁶Kanshi ninshi mwishibileko ukwebati ni Lesa ewa njilikisha alimpombanya mu bukonde bwakwe. ⁷Moneni, nevo ndelila, "nangulafye nailishanya pa bunkalwe buntu bancita, awe tapali uwakungasuka; nangulafye nailishanya, awe umulinganya wena taumoneka. ⁸Munshila yandi alicilikamo ilinga, pakwebati nimona apakupita. Alibika imfinshi munshila yandi. ⁹Alimfula ne cisote cabucindami mu mutwe wandi, no bucindami bwandi alimpokolola. ¹⁰Alintobolola mumbalifye shonse, ne condi tapali, kabili alishula ne subilo lyandi kwati nifilya bashula icimuti. ¹¹Ubukali bwakwe nabo bwalinjimina, kabili ali ncita kwati ndi mulwani wakwe. ¹²Abashilika bakwe baishila bonse capamo kabili nabapekanya inshila shabo isha kunsanshilamo, napeka bakula ne nkambi ukushunguluka itenti lyandi. ¹³Alitalusha naba munyinane kuli ebo, na bonsefye abanjishiba naba mpondokela. ¹⁴Ulupwa lwandi nalo naluntaluka, nabanandi nabo nabandekelesha naba cibusa wandi nabo nabandabako. ¹⁵Abatandala mung'anda yandi; naba bomfi bandi abakashana balemonafye nevo kwati ndimweni, nsangwikeye umbi umbi mu menso yabo. ¹⁶Nganakuuta umubomfi wandi nao tangasuka. nangulafye ningapapata shani. ¹⁷Ku mukashi wandi nako kwine umupu wandi ulenunka na piipi, napeka nanuunka na piipi kuli bamunyanane aba mwifumo lyakwa mayo. ¹⁸Notwaice twine nato natunsula; ngatwamona nevo twalampunika. ¹⁹Abo twaleangala nabo bonse bambonafye nceni nceni, kabili nabo natemenwe nabo bene naba ngalukila. ²⁰Nshefye amafupa yeka yeka, ni ng'onda, nshalilefye ku mutwe, kabili mpuswikeye kwempe. ²¹Munangulikileko, mwebanandi, munangulukileko, pantu ukuboko kwakwa Lesa na kuntitikisha. ²²Ni cinshi cintu mulecushisha ifi kwati ni Lesa alencusha? Bushe tamwakanake ukulalanda pa mubili wandi?²³ Iyee, nga cakutula amashiwi yandi yalembwa! kwena, kuti natemwa yalembwa mu citabo. ²⁴Kanshi nga bafilembele ku kalembelo ka cela elo na ku mutofwe, nga bafilembele pali cilibwe ica baswa pa kwebati fyabelelela! ²⁵Nomba ebo, nalishiba ukwebati uwakundubula ali no bumi, napeka kuntanshi ali no kwima ukufuma mulukungu. ²⁶Kabili nangu panuma inkanda yandi yaonaika pamulandu no bulwele, Lesa wandi ena ndi no ku mumona. ²⁷Nebo eo nkamwena na menso yandi aya, teumbi umbi awe, ninebo wine. Eico umutima wandi eo ulefuluka sana. ²⁸Pantu nga mwalanda ati, 'Twalamucusha sana, twalafwaya ne nshila iya ku mupelelamo umulandu, ²⁹Mwe bene mufwile ukutiina umupanga, pantu ubukali bwa kwa Lesa bwa belako ukukanda ababi, elyo nomba mukeshiba ukwebati kanshi ubupingushi eko bwaba."

Chapter 20

¹Nomba Sofari umwina Naamati ali mukwasuka no kulanda ati, ²Amatontonkanyo yandi nebo ya mpanga ukwasuka bwangu pamulandu wa kusakamana ukuli muli nebo. ³Nebo ningufwa ukulanda kwa kusebanya nebo, nomba umupashi ukufuma mu kwishba kwandi nebo nakwasukwa. ⁴Bushe weba tawaishiba ici cishinka ukutula ku nshita shakale, ilyo Lesa abikile umuntu pe sonde: ⁵ukwauula kwa muntu umubifi kwiipi, no kusekela kwa musenshi kwa kashita akacepa? ⁶Nangula ukuleepa kwakwe ukwacuma kwa piluka ukuya mu mulu, no mutwe wakwe nafika mu makumbi, ⁷eico umuntu wa uyu musango aloba lyonse kwati mafi yakwe umwie; nabo aba mumwene bakalanda ati, Alikwisa ena? ⁸Ena akapupuka ukuya kwati ciloto nao takabale amoneka; icine cine, ena bakamutefya ukuya kwati cimonwa ca bushiku. ⁹Na menso ayali mukumulolesha ena tayakatale aya mulolesha na kabili. ¹⁰Abana bakwe bakalapapata ku bantu abapina; iminwe yakwe ikakwata ukubwesha ifyuma. ¹¹Amafupa yakwe yakesulamo amaka yabulumendo, nomba bukalalapanshi pamo na ena mulukungu. ¹²Nangu ababifi mukanwa kakwe mwalowa, nangu ena afisama panshi ya lulimi lwakwe, ¹³nangu ena abwikata bwene kulya no kukanaleka bwena buye nomba abusungila bwena ukweba ati bube mu kanwa kakwe- ¹⁴ne cakulya munda yakwe capilibuka; ici caisaba indusha ya busungu mukati kaena. ¹⁵Ena amina ifyuma, nomba ena fyena akafiluka napeka; Lesa akafiposa bena ukufumya munda yakwe. ¹⁶Ena akalaonkaa ubusungu bwaba ngoshe; akanwa ka nsoka ena kaka mwipaya. ¹⁷Ena takasaaminwe imilonga; ne mikuku ya buci no mukaka uwasuka. ¹⁸Ena akabweshia ifisabo fya mukubomba kwakwe na ena takabale alyako ifi; ena takasumwe mucuma cintu aasanga ica mukukabila kwakwe. ¹⁹Pantu ena alafyenga no kulekelesha umntu umulanda; ena kumamaka apoka no kusenda amayanda ati ena ashakulile. ²⁰Pantu ena taishiba icibote umwaine eka, ena takabale apususha icintu conse ico ena abula ukwangalilamo. ²¹Kuulya takuli nangu cimo icashala ati ena kukulya kwakwe; eico ishuko lyakwe talyakabe ilya kubelelela. ²²Mukufula kwa cuma cakwe ena akaponena mu bwafya; ne minwe ya bonse abo abashakwata ku kesa pali ena. ²³Ilyo ena aaba mupepi no kwisusha akafumo kakwe, Lesa akaposa icifukushi cabukali bwakwe pali ena; Lesa akalokesha panshi pali ena ilyo ena ali mukulya. ²⁴Nangula ulya muntu akafulumukila ukufuma ku canso ca cela, ubuta bwa mukuba ena bukamulasa. ²⁵Ena abu somona ukufuma kunuma yakwe ne nsongo yaisa ukufuma mu libu lyakwe. Ifya mwenso fyaisa pali ena. ²⁶Ukupwililika kwa kufita kwa bililwa pa fyuma fyakwe; umulilo uushaputwa ena ukamupwisha; ukalya na filya ifyashala mwi tenti lyakwe. ²⁷No mulu ukasokolola amampulu yakwe, na pamo isonde pakemya pali ena nga kambone. ²⁸Ubu kankala bwa mu ng'anda yakwe bukapwishishiwa; ne fisuma fyakwe fiketilwa pa bushiku bwa bukali bwakwa Lesa. ²⁹Ici ecakanniko cakwa Lesa ku muntu umbifi, eca kupyanyinina icabikilwa kuli ena na kuli Lesa."

Chapter 21

¹Elyo Yobo alandile ati, ²"umfwikisheni ku mashiwi yandi, elo mube ukutalikwa mulempela ebo. ³mpeleniko akashita, elyo na nebo nalalanda; panuma yakulanda, mumpunike. ⁴Nomba nga ebo, bushe ukwilishanya kwandi kuli ku muntu? mulandunshi teti imbele uwabula ukutekanya? ⁵Lolesheni pali ebo elyo musekelele, elyo mwikate amaboko pa kanwa. ⁶Nga natontonkanya pakucula kwandi ndetentaila o kututuma no kutina pa mubili wandi. ⁷Mulandu nshi ababifi bakonkanishishapo ukwikala, no kukota, kabili no kukula abamaka? ⁸Indupwa shabo shilaya shilatantalila no kwimishiwa nabo mu mensho yabo, na bana babo balasanduluka mu menso yabo. ⁹Amayanda yabo yalicingililwa ku mwenso; takwaba ne nkoto yakwa Lesa tayaba pali bena. ¹⁰Ing'ombe shabo shilafyhalala; tashafilwa ukucita ifyo; na imikuni yabo taikwata bwafya. ¹¹Abana babo balabutuka nga imikumi, na bana babo balacinda. ¹²Bembila ingoma na insango no kusamwa ukukulu ku kulila kwa mpeta. ¹³Bapwisha inshiku shabo mukusangalala na mushita iinono bakokela kumbo; ¹⁴nangu batila kuli Lesa ati tumeniko kuli fwebo, tatulefwaya ukwishiba imisango yenu. ¹⁵Bushe Lesa wa maka cinshi uwa kuti tulemupepa? Bushe cibweshanshi tukakwata nga twamupepa? ¹⁶Moneni, Bushe ukusanduluka kwabuta kwaba mu minwe yabo abene? Nshakwatga icili conse ico ni ngacita icinga nanga ababifi. ¹⁷Bushe miku inga ulubuto lwa babifi lushima? kabili miku inga ifibi fibaponena? miku inga nangula iyo Lesa afwinta imifwi mu bukali bwakwe pali bena? ¹⁸miku inga basanguka nga makapa ayolulwa no mwela nangula nga impembe ishisendwa na mabwe? ¹⁹Mutila, "Lesa alabika amasambi pa bana ba bantu pakuti bena balipililemo, lekeni umwine iilipililemo, pakuti eshibe ukulufyanya kwakwe. ²⁰Lekeni amenso yakwe yamone ubonaushi, kabili lekeni anwe mu cipyu cakwa Lesa wa maka. ²¹Pantu kuti asakamana shani aba ng'anda yakwe abakonkapo, pantu imyenshi yakwe naiputulwako? ²²Bushe kuliko uwingasambilisha Lesa ukwishiba? pantu ena eupingula ababa pa mulu. ²³Umuntu afwa mubutuntulu bwakwe, ubwa mutende no mutelelewe. ²⁴Umubili wakwe waisulamo umukaka, o bufyompo bwa mwifupa lyakwe bwa bula bomfiwa. ²⁵Umbi nao afwa na umutima uwakalipwa ukwabula no kulyapo ubusuma. ²⁶Bonse balala mulukungu ne myolo ilababumbilila bonse. ²⁷Moneni, ningishiba, amatontonkanyo yenu, ne nshila mulefwaya ukundufyanya. ²⁸Pantu muleti, ilikwisa ing'anda ya mwana wa mfumu, kabili lilikwisa itenti ilyaikailemo umubifi. ²⁹Bushe tamwaipusha abantu abenda ne fishilo fyabo? tamufishininkisha no kufishiba, ³⁰ukutula mubushiku bwa bwafyha umubifi emo asungilwa, mubushiku bwa kubutuka batungululwa kumbi? ³¹Nani ukumweba imibele yakwe pa cinso cakwe? nebo ena acita nani akamupelapo icyene? ³²wene atwalwa kku nindi na pamwina wakwe balalinda. ³³Nefibungulubwe fyha ku mumana fya muwamina kabili panuma yakwe pakonka abantu bonse filya bumutangilile abantu ababula ukukupenda. ³⁴Nga kanshi kuti mwasansamusha shani no buwelewele bwenu, pantu mumasuko yenu mulifye ubufi?"

Chapter 22

¹Elyo Elifasi umwina Temani ayankwile no kulanda ati, ²"Bushe umuntu kuti aafwa Lesa? Bushe uwa mano kuti aafwa Lesa? ³Bushe Lesa kuti asaminwa muli webo ati uli mulungami? ⁴Bushe Lesa alekwebawila pamulandu wa katina kobe? no kukuleta mubupingushi? ⁵Bushe tabwakulisha ubupondamishi bobe? Bushe na mampulu yobe teyantu yabula impela? ⁶Pantu ulapoka ifikatilo kuli munonko apabula umulandu, no kupokolola abankongole insalu u mabula ukufwala. ⁷Tawanwisha amenshi ku bacilaka kabili wantana uwansala ifyakulya. ⁸Lelo umuntu wamaka icalo cakwe, no mu kankala ewaikalamo. ⁹Walitamfya ba mukamfwilwa ukwabula ifili fyonse amaboko yabana banshiwa yalimokaulwa. ¹⁰Mulandu waici eco ifiteyo filekushungulukila eco no mwenso wakukana enekela wakusakamikila. ¹¹Kuli imfimi, iya kutila tekuti mone; amenshi ayengi nayakushunguluka. ¹²Bushe Lesa taaba umwalepa mu mulu? amona na pa mutwe wantanda isha tumpuka ¹³Nomba ulelenda ati Lesa aishiba shani? Bushe kuti apingula mukati kamfifi yafitisha? ¹⁴Amakumbi cakumucinga, nao tamona fwebo; pantu mucinshingwa camfifi ya mu mulu emo endauka. ¹⁵Mulasunga inshila yakale umo abalwani abaume bapitilemo- ¹⁶abasompwelepo lintu tailafika inshita yabo capongoloka ngo mumana icakukulapo cabo, balya abalandile kuli Lesa'; fuma kuli fwebo, ¹⁷'balya abalandile ati, 'cinshi cintu Lesa wa maka engatucita? ¹⁸Nomba aisusha amayanda yabo ne fintu ifisuma: amapange yababifi yaba ukutali na nebo. ¹⁹Abalungami balimwene no kusamwa, nababula umulandu balisekele mukapuni; ²⁰Balandile ati, 'mucine abalepinkana na fwebo nabo naulwa; no mulilo naoca ifikwafwa fyabo. ²¹Nomba suminisheniko kuli Lesa pakati mube nao mu mutende; muli ilya nshila ifisuma fikesa kuli webo. ²²Pokelela, na kupapata, ifipope fyakwa Lesa ukufuma ku kanwa kakwe, sunga amashiwi yakwe mu mutima obe. ²³Nga wabwelela ku wamaka yonse, ukakuulwa, nga wafumya buncita tubi pali webo na pa ng'anda yobe, ²⁴Elyo ukabika ifyuma fyobe mu lukungu na golide obe uwa muli Ofili mu mabwe ya mucanga, ²⁵Elyo uwamaka yonse akaba icuma kuli webo amabwe aya mutengo kuli webo. ²⁶Elyo ukapanga uwamaka yonse ica kucankilwamo cobe, ukemya na menso yobe kuli ena. ²⁷Ukupanga ne pepo kuli ena, nao akasuka; ukafikilisha ne filayo fyobe kuli ena. ²⁸Ukalanda icintu, naco cikacitika kuli webo, ulubuto lukabalika munshila yobe ²⁹Lesa alaponya abaimya, kabili alapususha abakwata amenso ayakuicefya. ³⁰Ukapokolola no muntu uwamulandu; akapusukila umulandu wakubuta kwa minwe yobe.

Chapter 23

¹Nao Yobo ayaswike ati, ²"Ala na lelo line ncili ndeilishanya sana, pantu Lesa acili nantitikisha lintu ndetonga. ³Nga cakutifye nebo ningeshiba ukwakuti naya musanga, kuti nayafikana pantu ekala. ⁴Ala nganatwala umulandu kuli ena, akanwa kandi nga kuti kaya ilandila ifingi ifya kuipokololako. ⁵Nga kuti naya yumfwila fintu engangasuka, no kuposeshako amano kufya alengeba. ⁶Bushe kuti nalalubulula no wakwatisha amaka? Awe iyoo, ena cine cine kuti ang'umfwa. ⁷Kuti amona ukuti, uyu muntu ndelubulwisha wa cishinka, kanshi nebo kapingula wandi ali no kumpokololako mu kutwalilila. ⁸Moneni, nganaya ku kabanga, tabako, napeka nganaya bwela, nshimumona. ⁹Napopene nganaya nde mufwaila ku kabanga ku ku kuso, nshimusanga, nangula nalola kukapinda ka ku kulyo, nako kwine nshimumona. ¹⁰Pantu ena alishiba bwino inshila mpitamo, nga cakuti ampisha mu mulilo, awe kuti nafumamofye kwati ni golide. ¹¹Amakasa yandi yakonkafye mu ntampulo shakwe; kabili na makasa yandi tayatala ayafumamo. ¹²Nebo ndasunga pefye amafunde yantu angeba, kabili ndasunga na mu mutima wandi amashiwi ayafuma mu kanwa kakwe ukucila napa cipope cintu ampele. ¹³Kabili nga alungama kumo ninani uwinga mwalulula? cintu umutima wakwe wafwaya, ena ico cine eco acita. ¹⁴Nebo alishiba ukwebati ali no kuncitila fyonse fintu apekanya ukucitila, ifyaba amapange yakwe ayafulisha. ¹⁵Emulandu wine ntinina nokuya iminina ku menso yakwe, ndaposako sana amano muli fyonse ifi, ndomfwa umwenso. ¹⁶Pantu ni Lesa eulenga no mutima wandi ukufwa icintu, ico umwine wmaka yonse eunenga ukumfwa umwenso. ¹⁷Pantu imfinshi taingampesha amano iyoo, nangula cili ukwebati ukufita fititi na kumfimba pa menso

Chapter 24

¹Cinshi cintu Lesa tabikila inshita yaku pingwilapo ababifi? ne nshita yakupanga umulinganya kuba mubombela? nakuli abo abakwata ukucetekela Lesa no kumona ubushiku bwa bupingushi? ²Kwaliba abantu ababifi abafumyapo imimpaka; kwaliba abantu ababifi abasenda ifitekwa fyabene kumaka no kufitwala mu mulemfwe wabo. ³Basenda bakabalwe kuli balya abashakwata ba wishu; balasenda. ⁴Bapatikisha ababulwaukutina munshila aabapina ba pe sonde bafisama ukufuma kuli bena. ⁵Moneni, aba abapina baya mukubomba, nga bakabalwe ba mpanga mu fiswebembe, mukufwaya fwayafye ifyakulya; tapali kumbi eko bengasanga ifyakulya fya bana babo. ⁶Balakwata ukusambola amabala ayashili yabo. no kusombola imyangashi mufilime fyababifi. ⁷Balala ubututu ukwabula ifyakufimbana kabili balemina mu mabwe pakusanga umwakutusha. ⁸Blabomba kumume wamumpili; balapamina mupepi na mabwe ayakalamba pantu tabakwata mwakwikala. ⁹Kwaliba abantu ababifi abafumya abana bashiwa ku mabele yaba nyina, na babifi abasenda abana nga ifyakukatilana kunkongole ukfuma kubalanda. ¹⁰Lelo abapina baba ababula ukufwala; nangula bali nensala, balasenda imipo yafyakulya fya bantu bambi. ¹¹Abapina ebapanga amafuta mu fibumba fya babifi ebanyantaula na pangashi, lelo bena balacita ne cilaka. ¹²Mu misumba abalecenwa naba lefwa balalilila ku kufwaya ubwafwilisho. Lelo Lesa ena tappingula nangu umo pamicitile yabo iibi. ¹³Kwaliba balya abantu abakana ulubuto, taballumfwikisha, tabaya noko

lutungulula.¹⁴ Panuma tabulacilila bekapaya nababuka bwangu no kuya ipaya abapina elyo na babusu; elyo ubushiku baba nga abang'o.¹⁵ Abaleenda nabo balolela ubushiku ukwila; batila; tapali ilinso lyalambona. "Alafumba pa menso pa kutila peba uwakumumona."¹⁶ Munshita yabushiku abang'o balengila mu mayanda, lelo mu kasuba batina ulubuto.¹⁷ Pantu kuli bena; imfifi yafitisha yaba kwati lucelo, pantu banabo ne fyenda mumfinshi yabushiku.¹⁸ Ababifi balasendwa na mulamba, ne ncende yabo yaliba iyatipwa na Lesa; Tali mukuya mukubomba mu mabala yabo.¹⁹ Ngafilya fubefube afumishiwapo mu cibe ne cilala, efyo ababifi bafumishiwapo pa ncende yaba mweo.²⁰ Nangula niba nyina babafyele tababebukisha nomba, baliliwa no buswa no konaulwa nge fimuti fya pona.²¹ Ifyo ifyafitika pamulandu wa kweba ati tabasungile bwino abapina naba mukamfwilwa kabili tabalangile uluse ku bana ababula abafyashi.²² Lesa mu maka yakwe onaula abamaka; Lesa alapingula na babifi balafwa.²³ Limo Lesa kuti abaleka baikala no mweo, nomba alolekesha amenso yakwe pali bena inshita yonse.²⁴ Inshita iinono abantu ababembu balaya pantanshi; lelo, baleuma nge fyani, nge mitwe ya ngano iyasepwa.²⁵ Bushe kuli uwinga kana, ati ifi ifyamusango uyu tafyabako? Bushe kulii uwingalanda ati amashiwi yandi yabufi?

Chapter 25

¹Elyo Bildadi umwina Shuhite aaswike no kutila, ²"Ubutekeshi nakatina fyaba kuli wena; ³Bushe kwalibapo kumpela ukwakupenda impuka ya bashilika bakwe? uko ulubuto lwakwe talufika?"⁴ Nomba bushe kuti cabashani ati umuntu kuti aba uwalungama na lesa? bushe uwafyalwa ku mwanakashi engasangwa uwapwililika shani? ⁵Mona, no mwenshi tawakwata ulubuto kuli, ena; nentanda tashaba na lubuto kuli ena. ⁶Pali bufi umuntunse, uulifye busha akashishi. Bushe umweo wa muntu uli cinshi ku menso yakwa Lesa?

Chapter 26

¹Elyo Yobo ayaswike no kulanda ati, ²"ifyo wangafwa nebo ne wabula amaka! ifyo wapususha ku kuboko ukushakosa! ³Fintu wapanda amano kulyabo abashaba na mano kabili wamulanga ukwishiba amano ayatuntulu! ⁴Nikuli nani walandila ifi fintu? kabili mupashi wakwani wafuma kuli webo?"⁵ Abafwa balatutuma, mwisamba lya menshi ne fyaikalamo. ⁶Incende ya bafwa aya apabuta ku menso yakwa Lesa; takwaba ica kucinga kuli ena.⁷ Ayanshika akapinda ka kuso pambilibili, no kukobeka icalo apashaba akantu. ⁸Akaka na menshi mu makumbi yakwe ayafita, ne kumbi talyalepulwa mwisamba lya menshi.⁹ Afisa umweshi onse kunuma ye kumbi. ¹⁰Ashile cinshingwa ca mulu pa mulu wa menshi ukufika apalekanina ulubuto ne mfinshi.¹¹ Ifibumba fyamyulu filatutuma no kupapa ku kwebaula kwakwe.¹² Atalalika umumana ku maka yakwe; kabili ukupitila mu mucetekanya wakwe atobolwele Rehabu.¹³ Ku mupu yakwe imyulu yalengelwe ukubuta, ukuboko kwakwe kwashile icisoka calubilo. ¹⁴Mona, ifi fyakumpelafye yamibombe yakwe kabili, kantepe ntepe fye tumfwa kuli wena! lelo ukubuluma kwa kanwa kakwe nani wingeluka?

Chapter 27

¹Elyo Yobo abwekeshepo ifyakushimika fyakwe, no kulanda ati, Nalapa muli Lesa wa mweo, ²"uwampoka insoselo, umweo wawamaka yonse, uwansashishe umutima, ³Epo umutima wandi ucili uutuntulu mili nebo no mupu wakwa Lesa ucili mummya yandi, ici econkacita.⁴ Imilomo wandi tayakalade bubifi, nangula ululimi lwandi ukulanda icabbufi. Nshakasuminishe ukweba ati mwebo muli bacishinka; ⁵mpakafye nkamfwe nshakasule bulungami bwandi.⁶ Nalikakatilila ubulungami bwandi kabili nshakalekeleko; amatontonkanyo yandi tayaisushepo ilyo lyonse nkaba no mweo. ⁷Lekeni abalwani bandi babe nga umubifi; lekeni onse uumpinkana nanebo abe ngo muntu imbifi.⁸ pantu umusangu bushe lisubilonshi ilyo aba nalyo nga Lesa aputula umweo wakwe, nga cakutula Lesa asenda umweo wakwe? ⁹Bushe Lesa akomfwa ukulila kwakwe nga cakutula amacushi yaiza? ¹⁰Bushe engalemenena mu wa maka yonse no kwita pali ena inshita yonse?"¹¹ Nalokusambilisha palwa kuboko kwa kwa Lesa; nshafise ica ku wamaka yonse. ¹²Mona, mwebo bonse namumona; cinshi nomba cintu mwalandila fyonse ifi ifyabula amano?"¹³ Ici ekaniko camubembu ukufuma kuli Lesa, neci icakupokelela cawalubembu ukufuma kuli Lesa wamaka yonse. ¹⁴Abana bakwe ngabafula bafulila ulupanga; na bafuma munda yakwe tabakwata ifyakulya ifingi.¹⁵ Abantu bakwe aba punsunsukako bakashikwa ku cinkunkuma, naba mukamfwilwa babo tabakabaloshe.¹⁶ Umubembu nangula engakolonganika silfere nga ulukungu, no kulonganika ifya kufwala nga iloba, ¹⁷kuti akolonganika ifyakufwala, nomba abalungami ebakafwala, kabili abakaele bakakana silfere pakati kabo.¹⁸ Alakuula ing'anda yakwe nga tandabube, kabili nga umutanda uwa malonda akulile. ¹⁹Alalala uwacindama, nomba takonkanyapo ukucita ifyo; alesula amenso yakwe, na fyonse nafiya.²⁰ Amamponena yalamusanga nga menshi ibimbi lya musenda ubushiku, ²¹umwela wakukabanga nao ulaya ulemusensenuna mu bwikalo bwakwe.²² Cilaiposa pali ena ukwabula uluse; alesha ukufuma kukuboko kwaciko. ²³Cilamutotela indupi na kapuni; no kumufumya mu ncende yakwe.

Chapter 28

¹Cine cine eko yaba incende ukobeemba silfere ne ncende kuntu basungulwila golide. ²Ifyela fipangwa ukufuma mu mushili kabili ku mabwe eko basungulula umukuba.³ Pa kupwisha imfinshi balasanika; balembisha sana ifilindi pakuti

basange amabwe ayabeela umwafita fititi. ⁴Balemba amendo ukutaluka na kwikala abantu, muncende ishakwebati kaale amakasa yabantu yapitilemo; abantunse bamo bena balaya panshi, kabili balapelela. ⁵Nimu mushili emo ifya kulya fimena; kabili ni panshi epo no mushili upilibulwa ku mulilo. ⁶Amabwe ayabamo ni Tusafiri, utumabwe utwakosa umutengo, no lukungu ulwabamo ni golide. ⁷Kapumpe iconi cilya tacaishiba inshila ilya na menso yakwa pungwa tayatala ukumonako. ⁸Ifiswango fya mu mpanga ifikalafuka tafyendamo; nangulafye ni nkalamu tayatala aipitamo. ⁹Alatambalika ukuboko kwakwe kulibwe ilyankolokoso, alasesha ne mpili ukushifumya pantu shaikala. ¹⁰Mufimabwe ifikulu emo ena asaatula umwakupita amenshi elo consefye icakosa umutengo ena alacimona. ¹¹Alapanga ifishiba pantulo yamimana, ne fishimoneka alafileta pambilibili. ¹²Nomba amano nikwisa kuntu yafuma, kabili ukwingasangwa amano yakwiluka ni kwisa? ¹³Umuntunse taishiba ubucindami bwa mano, kabili tekuti umuntu ayasange mu calo ca bomi. ¹⁴Ishiba nalyo lilalanda ati, 'Awe amano te muli nebo yaba'; umumana nao wine ulalanda ati, 'nanebo wine temuli nebo yaba.' ¹⁵Muli golide uwasungululwa tekuti mushitemo amano, nangulafye mwingatulika umupili wa silfere tekuti mushitemo amano. ¹⁶Amano yalicindama sana ukucila na pamutengo wa golide umusuma uwaku ofiri, nangulafye ni muli shohamu, ilibwe ilyakosa umutengo nangula ni muli safari. ¹⁷Ukucindama kwa mano kwalicila pa kucindama kwa golide na klistali, nangulafye ciipe icili conse ica golide iya engululwa tekuti mwikabushemo na mano. ¹⁸Pali bufi utumabwe twa korali, no twa klistali twena tekuti tweshe no kutulumbulako, eico kanshi umufuko umo walicila pa mufuko umo uwaba margariti. ¹⁹Nagufye ni Topasi ya ku kushi tekuti filingane; nangulafye ni golide uwaengululwa bwino tekuti ashitemo amano. ²⁰Nomba bushe amano ni kwisa yafuma, kabili nikwisa kuntu wingasanga ukwiluka? ²¹Yena yalifisama ku menso ya fya bumi fyonse, yalibelama na ku fyon fya mu muulu. ²²Ukuloba ne mfwa filanda ati, 'Fwebo tumfwakofye.' ²³Lesa ekafye ewaishiba inshila iyaya ukwaba amano, kabili napeka ewaishiba kuntu yengasangwa. ²⁴Pantu ena alamona na kuntu icalo cayapelela; alamona nefyaba mwisamba lya mu mulu fyonse. ²⁵Pantu ena eupima no kufina kwa mwela, napeka ena eupimina na babemba imimpaka. ²⁶Ilyo apimine imfula icipope apa kulokela, no kulangilila akalumba inshila iya kupitamo. ²⁷Elyo aliyamwene amano no kuyalondolola; aliyapekenye no kuya shimpa. ²⁸Elyo Lesa epakulanda ku muntu ati, 'mona, ukuba na katina kuli Lesa ekuba na mano, napeka ngawalataluka ku fya bipa ninshi ekucengela.'"

Chapter 29

¹Napeka Yobo alibwekeshepo ukulanda ati, ²"Yangu fintu nayaluka imyenshi yakale, lintu Lesa alensunga bwino muli shilya nshiku, ³Ala caliweme lintu umusaniko wakwe walesanika pa mutwe wandi, lintu naleenda umwafita kulubuto lwakwe. ⁴Yangu fintu akale nali munshiku sha mubulumendo bwandi, ilyo Lesa ali ni cibusa mwitenti lyandi. ⁵Kale ilyo umwine wamaka yonse ali na nebo, lintu ababomfi bandi bonse banshungulwike. ⁶Lintu amakasa yandi yale kubula mu mu kaka uwatikama, ne cimwalala cebwe cale itulula imilonga ya mafuta! ⁷Ilyo naleya pa mwinshi wa musumba, pa musolo epo naleteka icitebe candi, ⁸Abalumendo balecitafye nga bambona babelama, abakote nabo bene baleimininako pa kumpela umucinshi. ⁹Bacilolo nabo bene baletekanya pakulanda, balebika ne minwe yabo patunwa. ¹⁰Intungulushi nasho nga epondi shaleikala tondolo, ne ndimi shabo shalekambatila mutunwa twabo. ¹¹Pantu akale bonse abalemfwako ubucindami bwandi baletasha, nabonse abalembonako balentemwa. ¹²Pantu nalepususha umulanda nga cakutula alefwaya ukumwafwilisha, nale afwilisha na bana banshiwa na bonse aba shakwete aba kubafwilisha. ¹³Nga cakuti umuntu ali mupepi no kufcwa, ninebo alesha apaala, kabili imitima yabamukafwilwa naleisansamusha. ¹⁴Kabili na leenda no bulungami kwati ni nsalu yakumbili, umulinganya naleenda nao kwati ni nsalu ne cisote cintu mfwele. ¹⁵Kumpofu ninebo nali amenso yabo; napeka ninebo nali amakasa ya walemana. ¹⁶Ninebo nali wisabo wabapina, kabili ninebo nalefwailisha no mulandu wa muntu uo nshaishiba no kwishiba. ¹⁷Kabili napeka ninebo naletobaula insekete sha bantu abalecita ububi, kabili nefyo basuminemo ameno nalepokolola. ¹⁸Kale nebo nalelandafye ati, 'Ndino kufwafye no mucinshi wandi, elyo ne nshiku shandi shikabafye kwati mucanga. ¹⁹Akale nali kwati cimuti icatwala imishila yaciko pa menshi, ico amabula yaciko yakunga umume. ²⁰Kale nalelanda ati ubucindami bwandi bucilipo tabwakapwe, no buta bwandi ubuli mi minwe tabwakatompoke.' ²¹Nga natampa ukulanda, abantu baleikala tondolo, balempunaminafye baleumfwa fintu ndebeba. ²²Nangula naleka ukulanda, napeka tapaleba nangula umo uwalelandapo, pantu amashiwi yandi yaleponena pali bena mu busuma. ²³Awe bena balempembela kwati nifilya abantu bapembelela imfula, balencindila kwati ni filya bacindila imfula iya pa kuloboka. ²⁴Lintu naleba mwetwila bena tabalesumina ukwebati cacine, nangulafye nabalanga impumi yaluse bena balefilwa ukuilenga ibe iya bulanda. ²⁵Ninebo nalebasalila inshila umwakuti baye, napeka ninebo naletangila kuntanshi; nalikwati ndi mfumu pakati kabashilika bakwe, nalebafwa kwati muntu ulesansamusha abaleloosha.

Chapter 30

¹Kabili bena banseka balya abali abaice abacepa pali Neebo munshiku, abo Neebo nasulile bashibo, icakweba ati nshingababika pamo nembwa ishilinda impanga shandi. ²Kabili, kabili amaka ayakukosa kwamaboko yabo kwacibweshanshi kuli Neebo, muli ubo ukukula kwabo nakonaika. ³Pakufwaya nakucipowe bashala imisakalala. abalya ifyamumpanga iyauma ifya kunshita ya kunuma iyalekeleshiwa iyaonaika. ⁴Abo abapitile umusalu mumpanga, nokunukula imishila pakuba ifyakulya fhyabo. ⁵Bena balibafumya kuntanshi ukufuma mukati ka bantu, bena babaseka panuma yabo elyo kaili panuma kwati bang'o. ⁶mukwikala muminkolwa yamipokapoka, mufincenengo fyamu calo, namumabwe. ⁷Mukati kafimpusa emo bena balilila, mwisamba lyamyunga bena emo bena bakolongana capamo.

⁸Bena kulya bana baba pumbu, kabili bana bakutumpa kwabantu, bena kulya baonaulwa ukucila pano calo.⁹Nanomba nebo naba ulwvimbo lwabo, kabili, nevo naaba icakulandilamo amashiwi. ¹⁰Bena balinselausha, bena balambutuka ukuba apatali ukufuma kuli Neebo, nokukana leka ukumfwishila amate mumenso yandi. ¹¹Pantu wena nanenuna umwando wandi, nokuncusha neebo, bena balakwwata pamo uknenuna icinkobwe candi kuntanshi yandi. ¹²Pakuboko kwani ukwakulyo imisepela yaima; amakasa yandi bena bayasunka ukufumyapo, nabo baima pali neebo imisebo yabo iyabonaushi. ¹³Bena bafulunganya ishila yandi, bena babika kuntanshi akayofi kandi, bena tabakwata ukwafwa. ¹⁵Bena baisa palineebo kwati nipacipunda icatobeka mukati akamenshi, mumupokapoka bena emo bapita pali Neebo. ¹⁴Ifyakuntanshi fyapilibukila pali Neebo; bena baalula umweo wandi ngomwela nomweo wandi wapita ukuya ngamakumbi. ¹⁶Namona umweo wandi waitilwa pali Neebo; nenshiku shamacushi shaisa pali neebo. ¹⁷Amafupa yandi nayatulaulwamo muli neebo munshta shamacushi; nobukali ubuli pali neebo tabuletusha. ¹⁸Kumaka ayakulu aya bulwele bwandi icakufwala candi caaluka; canshinguluka Neebo ngenteneshi ishacakufwala candi. ¹⁹Ena namposa mumatipa, na Neebo naba kwati lukungu nemito. ²⁰Neebo nalilila kuli mwebo, namwebo tamukwata ukumfwa kuli Neebo, na Neebo o ndeiminina, nakabili tamunkwatilila awe. ²¹Mwebo mwapilibuka nokwisaba umunkalwe kuli Neebo, ukukosa kwakuboko kwenu mwebo mwaba umulwani. ²²Mwebo mulanjimya pamulu mumwela, munenga ukwenda pamwela, nokunsungulula kufintu nakwata. ²³Pantu neebo naishiba ukweba ati mukandeta kumfwa, nakung'anda iyasantelwa bonse abamweo. ²⁴Bushe uulekuuta ena tekuti atambalike ukuboko kwakwe kumipolo, nangula bena ukulilila kukonaulwa kwakwe. ²⁵Bushe Neebo nsshaloseshe pali wena ulya uwalimumacushi? Bushe umutima wandi tawakwatile umupina ubulanda? ²⁶Ilyo Neebo nalolele pakuwama, nomba ububi bwaishile kuli Neebo; nalintu neebo nalrolela palubuto, kwaishilefye ukufita. ²⁷Munda yandi mwalibilawike, nokutusha takwali awe; nenshiku shabulanda Neebo shalincingilile. ²⁸Neebo nalindelila ukwabula akasuba: Neebo nalilile mubukata. ²⁹Neebo ndimunina kufiswango fyamumpanga, necibusa kukapululu. ³⁰Inkanda yandi ili iyafita pali Neebo, namupa yandi ayaocewa kucikabilila. ³¹Nsango uwandi pamo wena ampilibukila mukulusha, necakulisha candi kwishiwi lyabene abo abali mukulusha.

Chapter 31

¹Neebo nimpanga icipangano kumenso yandi nemwine; cinshi nomba cintu Neebo ningatontonkanishisha pamubomfi ? ²Pntu cakaniko nshi icili muli Yahweh ukufuma mumulu? Nakabili cakupyanikanshi kuwamaka yonse ukufuma kuo mwasumbuka ? ³Bushe tebonaushi kubabifi? nkubomba kwenu kuli bakabomba bamampulu. ⁴Bushe wena talolesha mibele yandi, nokupenda intapulo shandi? ⁵Nga Neebo ngenda mububifi, nangula amakasa yandi ngayakalakasha mubucenjeshi, ⁶Leken Neebo imbe uwapimwa mucakupiminako camumulu kukutula Yahweh ehibe bucishinka bwandi. ⁷Nga intapulo shandi shapilibuka ukufuma munshila, nomutima wandi waenda panuma yamano yandi, kabili nga akalema konse kalambatila kumaboko yandi, ⁸Nomba lekeni neebo ndetanda, nokuleeka nabambi bambi balye, nokuleka ifilimwa fyandi finukulwe. ⁹Nga umutima wandi wakwata ukubepekwa kumwanakashi, nangu nga neebo nalilila pamwwinshi wamwinamupalamano wandi, ¹⁰Iyena umukashi wandi engatwila umbi ingano, nkuleka bambi basende pali ena. ¹¹Pantu ici mulandu uukulu uwakukandilwapo kubapingushi, pantu mulandu uukulu. ¹²Pantu ici mulilo uuwakupwililisha ukonaula nokufumya imishila yandi yonse iyafula. ¹³Nga neebo nalisulile umulandu wamjubomfi wandi umwaume nangu kumubomfi wandi umwanakashi lintu bena balimukuilishanya kuli neebo. ¹⁴Cinshi nomba, cintu neebo ningacita lintu Yahweh akema? nalintu ena akantandalila? cinshin nevo nkasuka kuli wena? ¹⁵Bushe tewena wapangile nevo mwifumo ewapangile naulyawine? Bushe bonse tabatupangile minda capamo? ¹⁶Nga neebo natana abalanda ukufuma mufyobalaefwaya, nangu ukukwata umulandu kumenso yabamukamfwilwa kukweba ati yapone. ¹⁷nangu ukukwata ukulya umunofu nemwine neka nabana bnshiwa nabatana. ¹⁸Pantu ukufuma kubwaice bwandi ena alindetela pamo nanebo, elyo pamo ngashibo, na nevo nalimutungulula ukufuma munda muli bamayo. ¹⁹Nga Nebo nalemona uulionse ukonaika pamulandu wakufwaya insalu, nangu umupina uuli onse mukukana kwata icakufimba. ²⁰Nga umutima wakwe tawakwete ukumpela neebo kabili wena ngataumfwile icikabilila kumasako yampanga shandi, ²¹Nganebo naliimishe amaboko yandi pabana banshiwa, lintu nevo namwene ukwafwilisha kwandi mumwinshi. ²²Nomba lekeni ukuboko kwandi kuwe ukufuma pacipeya, nokuboko kwandi kumokke ukufuma kwifupa. ²³Pantun kulofya ukufuma kuli Yahweh kwali ukwakukututunya kuli neebo, napamulandu wakucindama kwakwe nevo tekuti imfikeko. ²⁴Nga Neebo napangile golide icakucetekelamo candi, nangu ukukwata ukulanda ati nikuli golide nimweba kucetekela kwandi. ²⁵Nga Neebo nasekelele pa cuma candi calikula ukucila apabantu iminwe yandi yalikwata ifingi, lyana leteni ubupingushi bali neebo! ²⁶Nga Nebo nalimona akasuba ilyo kena kabalika nangula umwenshi uleenda umwabutisha. ²⁷Nomutima waandi wabelama mukubelelekwa, nangu akanwa kandi kena kafyompa amaboko yandi. ²⁸Ici pamo cali lubembu ulwakukandilwapo kuli bakapingula; pantu neebo nakaninina Yahweh ullya alimumulu. ²⁹Nga Nebo nalesekelela pakulofya ukwa ena ulya uwampata, nangu ukuimya nemwine lintu ububi bwamusanga. ³⁰Nangu Nebo ukukwata ukucusha akanwa kandi ukubembuka pakulombela umweo wakwe kucitipu. ³¹Nga abaume abakwi hema lyandi ukweba ati awe, Nani uwinga sota uushikuta ifyakulya fyakwe. ³²Umwene tabalile alala mumisebo; nanebo naliswile kminshi yandi kubalando. nomba ifyo tafili ifyo, lyena ubupingushi bwise pali nevo! ³³Nga nevo nafimba pamampulu yandi nga Adamu, pakufisa ulubembu lwandi mucifuba. ³⁴Bushe nevo nalitinine ibumba likulu nangula bushe ukusulwa kwa ndupwa nevo kuntinye, Ukeba ati Nebo ndeba tondolo, nokufuma ukuya kumwinshi iyo? ³⁵Iye ati umo nevo ngaling'ufwile! moneni, ukufwaya kwandi nyuku, ukwakwebati uwamaka yonse nevo kuti angasuka,

nokwebati umulani wandi alikwata ibuku.³⁶Cinecine nebo kuti nafilbula fyena pakubeya kwandi, nokuffwala fyena ngefisote kuli nebo.³⁷Nebo kuti nalanda kuli ena impendwa yantapilo yandi; nebo kuti naya ukupalama kuli wena nga cilolo.³⁸Nge calo candi calila pali nebo, nangu ukweba ati nemikolwa capamo eico fyalifulishanya.³⁹Nga nebo nalya ifisabo kulya ukwabula indalama, nangu ukukwata umulandu kulya ukonaula jubumi bwabo.⁴⁰Leken i myuga ikule mucifulo cangano. Namankumba apali barle.

Chapter 32

¹Elyo aba aume batatu balilekele ukwasuka kuli Yobo, pantu ena aleimona umusuma mumenso yakwe umwine eka.
²Nomba ukukalipa kwakwe kwaimine kuli Elimu umwana mwaume wakwa Barakele umwwina busi, kulupwa lwakwa Ramu: pali Yobo ubukali bwakwe bwalimine pamulandu wakutila ena aleimona umusuma umwine ka ukucila Yahweh.
³Pamo pali batatu ababite ubukali bwalimwimine pantu bena tabasangile kwasuko, nakabili tasekele Yobo. ⁴Nomba Elimu aliokwete ukulolela mpaka Yobo akwete ukalanda, pantu bena bali abakula ukucila wena. ⁵Lintu Elimi amwene ukweba ati tamwali ubwasuko mutunwa twaaba bantu atatu, nomba ubukali bwakwe bwaliime. ⁶Na Elimu umwana wakwa Bareke mwana Busi alyaswike nokulanda ati, nebo ndili mwaice nemwe muli bakulu saana eico nebo ntinine nokuibwelamo ukukana langa mwebo ukutontonkanya kwandi. ⁷Nebo nalandile ukweba ati, Inshiku shifwile ukulanda, nokufula kwamyaka kulingile ukusambilisha amano. ⁸Nomba umupashi emo waba mubantu; nomupu wamaka yonse bena ulabapela ukumfwikisha. ⁹Abantu abakulu telyonse bakwataamano; nangu abakulu ukumfwikisha ubupingushi.
¹⁰Eico, Neebo nalilandile ukweba ati, umfweni kuli nebo nalamyeba amano yandi. ¹¹Moneni nebo napembe pamashiwi yenu; nebo napele ukutwi kumilandu yenu, mpaka mwebo mwafwaya ukufumya cintu mwingalanda. ¹²Nomba, nebo nalolele kulimwebo, kabili moneni, takwali nangu umo pali mwebo uwakweba ati anshinine Yobo, nangu ukweba ati asuke amashiwi yakwe. ¹³Ukweba ati mwwebo mwilanda ati, Fwebo natusanga amano; Yaweh kuti amuposa ena panshi, te muntu iyo. ¹⁴Nomba ena talungamike amashiwi yakwe pali nebo; nangu nebo ukwasuka ena kukulanda kwakwe. ¹⁵Bena balipapile bena tabaswike nangu pamo; bena tabakwete fyakulanda. ¹⁶Ilyo nebo nakwete ukulolela, pantu bena tabaleasuka awe, nomba nabeminina shililili, nokukana asuka awe? ¹⁷Nebo nalandile ati, nebo ndeasuka pamo iciputulwa candi, nebo pamo ndelanga ukutontonkanya kwandi, ¹⁸Pantu nebo ifyakulanda nafisula, muli nebo ulensukilisha.
¹⁹Moneni, munda yandi, mwaliba kwati mwangashi uushakwata inkupiko; uulimiupipi nokulepuka kwati libotolo lyandakai. ²⁰Nebo nalalanda pakweba ati neebo inwkate ukupema; nebo nalaisula imilomo yandi nokwasuka. ²¹Shi mwileka incindikishe umuntunse nmitima ibili. ²²Pantu neebo nshaishiba ukupele amashiwi ayatelela ku muntu, mukubombefi kalenga wandi kuti ansenda bwangu.

Chapter 33

¹Nomba, Yobo, ndekupapata, umfwa ukulanda kwandi; kutika ku mashiwi yandi yonse. ²Mona nomba, ningasamuna akanwa kandi; ululimi lwandi lululanda mu kanwa kandi. ³Amashiwi yandi yalefuma pa mutima wandi uwakaele; imilomo yandi ilanda ifituntulu ifyo yaishiba. ⁴Mupashi wakwa Lesa ewampangile; no mupu wamaka yonse ewampela umweo. ⁵Ngolefwaya, ungasuke; bika amashiwi yobe munkonka pali nebo elyo iminina. ⁶Mona, nebo ndi nga webo kucinso cakwa Lesa; nanebo wine napangilwe ukufuma kwiloba. ⁷Mona, umwenso wandi tawakutinye; nakabili ukutitikisha kwandi takwafine pali webo. ⁸Amatwi yandi nayomfwa ifyo ulandile; ningumfwa iciunda ceshiwi icilelanda, ⁹Ndi uwasanguluka uwabula imembu; ndi wakaele, kabili tamuli ulubembu muli nebo. ¹⁰Mona, Lesa nasanga inshila yakungikatilamo; aleti ndi mulwani wakwe. ¹¹Abika amakasa yandi mu kunonda alolekesha monse emompita. ¹²Mona, mulici taulungeme- Nde kwasuka, pantu Lesa mukulu utucila umuntunse. ¹³Bushe kanshi cinshi ico ushupanina naena? Tangwako ku kubomba kwakwe ukuli konse. ¹⁴Pantu Lesa alandafye umuku um- nangu, imiku ibili- nangula umuntu tapoosako amano. ¹⁵Muciloto, na mucimonwa cabushiku lilya umuntu aponena mutulo utwine twine nalala mu busanshi. ¹⁶Kabili Lesa alesula amatwi ya muntu, no ku konkomesha ica kuti teti balabe, ¹⁷pakuti afumye umuntu ku micitile yalubembu, napakuti acingilile icilumba muli ena. ¹⁸Lesa acingilile umweo wa muntu ukufuma ku cilindi, umweo wakwe ukufuma kumfwa. ¹⁹Umuntu alasapulwa naku bukali bwine pabusanshi bwakwe, nokusashila kwa mafupa yakwe kwamutatakuya, ²⁰pakuti ubumi bwakwe bwapata ifyakulya, no mweo wakwe upata ifya temwikwa. ²¹Umubili wakwe ulapwa mukumoneka; amafupa yakwe, ayashlemoneka; nomba yalafumina kunse. ²²Awe, umweo wakwe upalamina ku cilindi, no bumi bwakwe bwapalama ku bawipaya. ²³Lelo nga pali malaika uwa ku mwiminako, uwa ku mwimininako, umo ukufuma pali bamalaika ikana, ukumulanga ifyo ifwile ukucila ifisuma, ²⁴elyo nga cakuti malaika uli no luse kuli ena no kulanda kuli Lesa, 'Pususheni uyu muntu ukufuma ku cilindi, Nasanga ica kumulubwilako, ²⁵Kabili umubili wakwe ukesaba uwayemba ukucila no wakanya; kabili akabwelela ku nshiku shakukosa kwabulumendo bwakwe. ²⁶Akapepa kuli Lesa, na Lesa akamubelela uluse, pantu na mona icinso cakwa Lesa nokwanga, Lesa akapela umuntu ukucankwa. ²⁷Kabili ulya muntu akamba kuntanshi ya bantu banankwe ukutila, 'Nalibembwike no kupondokela ica ololoka, lelo ulubembu lwandi talwasalapwilwe. ²⁸Lesa alipuususha umweo wandi uku ufumya kukuya ku cilindi; ubumi bwandi bwalakonkanyapo ukumona ulubuto. ²⁹Mona, Lesa alacita ifi fyonse ku muntu, imiku ibili, ee, nangulafye imiku itatu, ³⁰pakuti abweshe umweo wakwe ukufuma ku cilindi, pakuti asanikilwe no lubuto lwa mweo. ³¹posako amano, Jobo, umfwa kuli nebo; batondolo nalalanda. ³²Ngacakuli naukwatera ifili fyonse ifya kulanda, ungasuka; landa, pantu nintemwa ubulungami bobe. ³³Ngatefyo, kabili umfwa kuli nebo; ikala tondolo, kabili nalaku sambilisha amano."

Chapter 34

¹Kabili, Elihu akonkenyepo ukulanda: ²"Umfweni ku mashiwi yandi, mwebo mwebaume bamano; nkutikeni, mwebo mwebaishiba. ³Pantu ukutwi kusala amashiwi ngefyo ululimi lusonda ifyakulya. ⁴Natusale fwebene ifyalungama natusange ifisuma mukati kesu. ⁵Pantu Yobo atila, ndi mulungami, 'nomba Lesa nafumyapo insambu. ⁶Temulandu wabulungami bwandi, lelo ninsangwa ukuti ndi wabufi. Icilonda candi tacipola, nangula nshaba nalubembu. ⁷Muntunshi uwabanga Yobo, uunwa ukusekwa nga menshi, ⁸uwikatana nabacita ifyabipa, kabili uwenda na bantu abacita ulubembu? ⁹Pantu atila, 'Tapali ico umuntu asangamo mukucita ifyo Lesa afwaya. ¹⁰Nomba umfweni kuli nebo, mwebo mwebantu bacumfwila: Lesa wacine teti acite ifyabipa; she umuntu nakalya. uwamaka yonse teti afyeleshe umuntu nakalya. ¹¹Pantu alipila umuntu ukulingana ne milimo yakwe; aficitila kumuntu onse ukulingana ne mibele yakwe. ¹²Icishinka, Lesa tacita fyabipa, kabili uwamaka yonse tapondamika bupingushi. ¹³Nani uwamupela ukutungulula isonde? kabili nani uwamupele icalo conse? ¹⁴Nga abika umutima pamwine, eico nga cakuti apokolola umwine umupashi wakwe no mwela wakwe, ¹⁵kabili ifya mweo fyonse kuti fya onaika pamo; no muntu kuti abwelela kulukungu nakambi. ¹⁶Nga cakuti nomba uli wacumfwila, kutika kuli ifi; umfwa kuciunda ca mashiwi yandi. ¹⁷Icine cine uwapata umulinganya kuti ateka? Nakabili kuti wasusha Lesa, umulungami kabili uwamaka? ¹⁸Lesa, eulanda ku mfumu, Ukuti uli cinangwa, 'nakubakankala ukuti muli mbifi? ¹⁹Lesa, uushilanga umuncishanya ku ntungulushi kabili ushalapo umukankala ukucila umupina, pantu bonse bapangwa ku minwe yakwe. ²⁰Namunshita imo bakafwa; napa bushiku pakati abantu bakasunkanishiwa nokupita; nabantu bamaka balasendwa, lelo teku minwe yabantu. ²¹Pntu amenso yakwa Lesa yaba pamibele ya muntu; alamona intampulo shakwe shonse. ²²Takuli imfinshi nangu ukufita fititi umo abacita ifyabipa bengafisama. ²³Pantu Lesa tabikila umuntu inshita nangu umo; takuli ubufwayo bwa muntu uli onse iyakuya kuli ena mukupingulwa. ²⁴Afungaula abamaka mutunono ukwabulla ukufwailisha; no kupyankishapo bambi pacifulo cabo. ²⁵Pantu alishiba bwino imicitile yabo; aba bantu alabawisha mu bushiku; balonaulwa. ²⁶Napa menso yabantu bambi; alabepaya pamulandu wamicitile yabo iyibi nga babifi. ²⁷Pantu nabapatuka nokuleka ukumukonka no kuleka ukuposako amano kumibele yakwa yonse. ²⁸Muli iyinshila, balemya ukulila kwa bapina ukwisa kuli ena; alomfwa ukulila kwaba cushiwa. ²⁹Bushe ngaikala tondolo, nani uwinga museka? ngacakuti afisa icinso cakwe, nani uwunga mumona? ateka icalo conse na bantu pamo pene. ³⁰Pakuti ulinemibele iyibi eteka, pakutla takuli uuli onse awakucusha abantu. ³¹Limbi umo kuti alanda kuli Lesa ati, nindufanyapo, nomba nshakatale membukapo nakabili; ³²mfundeni ifyo nshimona; nalibembuka, nomba nshakabwekeshepo. ³³Bushe uletontonkanya ukti Lesa akakanda shilya membu shaulya muntu, apo wakana ukufwaya kwakwe? Ufwile wasala, tenebo. eico landa eco waishiba. ³⁴Abantu bacumfwila bakatila kuli nebo-icishinka, umuntu onse uwamano uumfwa kuli nebo akalanda, ³⁵Yobo alanda ukwabula ukwishiba; namu mashiwi yakwe tamwaba mano. ³⁶Nga cakuti Yobo alibikilepo utumashiwi utunono pamulandu wakulanda pa muntu uucita ifyabipa. ³⁷Palubembu lwakwe alundapo na bucipondoka; ilyo ali nafwebo alatoota no kufusha amashiwi ayakusalula Lesa."

Chapter 35

¹Elyo Elihu akonkenyepo, no kulanda no kutila, ²"Bushe ici eco uleti bulungami nga walanda ati, nalilungama pacinso cakwa Lesa? ³Pantu wipusha, bushe busumanshi bwabamo kuli nebo? ⁴Nkamyasuka, weba elo na banobe. ⁵Punamina mu mulu, no kulolesha; lolesha umulu, waba uwabutisha ukucila weba. ⁶Nga wabembuka, bushe bubinshi walacita kuli Lesa? nga ububi bobbe ngabwafula, ninshi walamucita? ⁷Ngacakuti uli mulungami, nicinshi umupela? Bushe finshi apokelela ukufuma kuli weba? ⁸Ububi bobbe kuti lwa cena abantu, ngefyo uli muntu, no bulungami bobbe kuti bwa afwa umbi umwawana wa muntu. ⁹Pamulandu wa micitile wamititikisha, abantu balalila; baleta mutule ukufuma ku bantu bamaka. ¹⁰Lelo tapali ulelanda ati, 'Alikwai Lesa kabumba wandi, uupela inyimbo mu bushiku, ¹¹eutusambilisha ukucila ifyo asambilisha ifiswango fya pesonde, kabili utulenga twaba abamano ukucila ifyoni fya mulwelele? ¹²Ecilya bakutla, lelo Lesa tapela ubwasuko pamulandu wafilumba fyabantu. ¹³Lesa takatale akutika ku kulila kwa cipumbi; uwamaka yonse taposako na mano. ¹⁴Efyo bwacepesha ubwasuko bobbe ngawatila ukuti taumumona, elyo utwele umulandu pa cinso cakwe, elyo ucili ulemulolela! ¹⁵Nomba uletila ukuti ubukali bwakwe tabulungulusha, nakabi taposako amano nangu panono ku lubembu. ¹⁶Elyo Yobo ayasamuna akanwa kakwe pakulandafye ifya buwelewele; afusha na mashiwi ukwabula ukwishiba."

Chapter 36

¹Elihu akonkenyepo nokulanda ati, ²"ntekaishisha panono, nalakulangako ifintu fimo pantu ndinafimo ifyakulundilako Lesa. ³Nalakolonganika amano ukufuma ukutali; Ndinokwikisha ukuti ubulungami bwaba nakalenga wandi. Mucine cine, amashiwi yandi tayabe yabufi iyo; uwakula mu mano ali nawebo. ⁴Mucine cine, amashiwi yandi tayabe yabufi iyo; uwakula mu mano ali nawebo. ⁵Mona, Lesa wamaka, kabili talekelesha nangu umo; wamaka ku maka yamano. ⁶Tasungilila imweo sha bantu ababifi lelo acita ifisuma kuli abo abalecula. ⁷Takafumyepo amenso yakwe pabantu abalungama lelo ababika pacambaso nge mfumu umuyayaya, kabili balasumbulwa. ⁸Nga babikwa muminyololo nokukakwa mu myando shabucushi, ⁹kabili asokolola kulibena ifyo bacita nabampula mafunde necilumba cabo. ¹⁰Kabili alashinkula amatwi yabo kufipope fyakwe, nokuba konkomesha ukuti bafume kuli buncitatubi. ¹¹Nga bakutika kuli ena

noku mupepa, bakekala abomi munshiku shabo, bakalasekelela mu myaka yabo. ¹²Lelo, ngatabaleumfwa, bakonaulwa no mupanga; bakafwa pantu tabakwete mano. ¹³Onse ushakwata bulesa mu mutima bailetelela ubukali; tekuti balile mutule nelyo Lesa nabakilila. ¹⁴Bafwa mubwaice; nobumi bwabo bukapela muli bacilende bapacilonganino. ¹⁵Lesa akapolola umuntu wacushiwa ukumufumya mubucushi bwakwe; akakomonona amatwi yabo ilyo balecushiwa. ¹⁶Icine cine, akafwaisha ukukufumya mu bulanda nokukuleta pancende iyikalamba apo apashakabe ifyakosa elyo epakaba netebulo lyobe nefyakulya ifinngi ifya nonesha. ¹⁷Kabili nomba waisala ubupingushi pa bantu imbifi; ubupingushi no mutende fyasendwa pamo ku ba mweo. ¹⁸Wibeleleka ku cipyu cikutwale ku kusekwa, nangula ubukulu bwa mafuta umulandu bukulufye. ¹⁹Bushe ifyuma fyobe filakupela ubukumu, pakutila wiba mu bulanda, nangula ubukulu bwamaka yobe yonse kuti bwakupususha? ²⁰Wilafwaisha mubushiku, ukucita ulubembu kuli bambi, elyo abantu baleonaulwa mu ncende shabo. ²¹Ucengele pakuti wibwelela kulube pamulandu uli uwaeshiwa mu macushi pakutila utaluke ku kubembuka. ²²Mona, efyo Lesa aisansabika ku maka yakwe; nikasambilisha nshi uwaba nga ena? ²³Bushe ninani atala amutungulula pa mibele yakwe? Bushe ninani watala atila kuli ena ati, 'Naulufyanya?' ²⁴Ibukisha ukulumbanya ifyo acita, uo abantu bamba. ²⁵Abantu bonse balolekeshe pa milimo kulya, nomba eico balolekesesha imilimo apatali. ²⁶Mona, Lesa mukulu, nomba tatwamwishiba bwino; npendwa ya myaka yakwe tekuti ishibikwe. ²⁷Pantu amatoni ya menshi alayakula alasungulula nge mfula ukufuma kuli fube fube wakwe, ²⁸elyo amakumbi yaponya na matoni mubwingi pa bantu bonse. ²⁹Icine cine, nani uwingeluka efyo anshika amakumbi ne fyakupangala fifuma mucisote cakwe? ³⁰Mona, asalanganya ulubuto lwakwe ukumushinguluka no kufimba panshi yabamba. ³¹Muli iyyinshila alapingula abantu nokubapela ifyakulya ifingi. ³²Aisusha inkuba mu minwe yakwe mpaka kwishiwi lyakwefye eba ukuponena epo asontele. ³³Ukupangala kwiko kwishibisha amabimbi, ing'ombe nasho shine shilomfwa ukwisa kwaiko.

Chapter 37

Tichishinka, umutima wandi watutuma palici; kabili wasela ukufuma apo usangwa.²Kutikeni, ala, kutikeni icongo ceshinwi lyakwe, iciunda icilefuma mukanwa kakwe.³Atuma mwisamba lyamulu onse, elyo atuma ukubyata kwankuba yakwe ukufika kumpela yapano isonde.⁴Pnuma yaiko iciunda cakubuluma; apangala ne ciunda cakwe icapulamo; talesha inkuba shakwe ilyo ishiwi lyakwe lyaumfwika.⁵Ukupangala kwa kwa Lesa kwali wamisha ne shiwi lyakwe; acita ifintu ifikulu ifyakuti teti twishibe.⁶Pantu eba fubefube, 'pona mwi sonde;' ifyo fine no bufumi bwa mfula, 'Bwisa mukuba ubufumi ubukalamba ubwa mfula.'⁷Alesha ukuboko kwa muntu onse ukufuma mukubomba, pakuti umuntu onse uwo abumba engamona ukubomba kwakwe.⁸Nakabili ne fiswango fiya ku kufisama nokwikala mu fimpoko mpoko fyabo.⁹Icipupu camwela cifumuna kumuputule wakukulyo nakutala kufuma kukwandatila kwa mwela shakukapinda kakukuso¹⁰Kumupu wakwa Lesa amenshi makasa yalapangwa; amenshi ayengi yalakambatana yakosa nge cela.¹¹Mucishinka, aisusha ikumbi lyatikama no mutonshi; asalanganya ukumensha kwakwe mu makumbi.¹²Alashingulusha bwangu bwangu amakumbi yashinguluka kukutungulula kwakwe, pakutila yabombe ifili fyonse ayakonkomesha pamulu we sonde fyonse.¹³Apanga ififyonse ukucitika; ilingi line ficitikila mukulungika, limbi pamulandu wakutapilila icalo cakwe, nangula kukulangililako icikuku cakwe.¹⁴Yobo, umfwa kulici; iminina shilili nokutontonkanya pafisuma ifyacita Lesa.¹⁵Bushe walishiba ifyo Lesa alengele amakumbi nenkuba ukula myanshamo?¹⁶Bushe uleumfwa ifyo ukupona kwa makumbi, ifintu ifisuma ifyo Lesa apanga, uwaba uwaololoka mu mano?¹⁷Bushe uleumfwa ifyo imingila yenu ilekaba ilyo icalo cicilipo pantu umwela ulefumina ku masamba?¹⁸Bushe weba kuti wasalanganya imyulu ngefyo ene acita- umuulu uwupangwa uwakosa nga ingalashi nge cela?¹⁹Tusambilishe ifyo twingalanda kuli ena, pantu fweba teti tutalikane pamulandu nemfifi yaba mu mano yesu.²⁰Bushe kuti nameya ati ndefwaya ukulanda naena? bushe umuntu kuti atemwa ukuwinwa?²¹Nomba, umuntu tekuti aloleshe pakasuba nga cakweba ati amakumbi yaselapo elyo no mulu no mwela wapuupa elyo amakumbi yabuta.²²Ukufuma ku kabanga ukuleisa ubukata ubwacipasha- ni kuli Lesa fye uko tuli no kukwatila umwenso.²³Nga kuwapulamo, uyo teti tumusange! uwakulishapo amaka ayakulu; kabili takasualeko ku munganya na ku mulimo wabulungami.²⁴Eico, abantu bamutiinina ena. Takabalekepofye abantu abaimona ukuba aba mano abene."

Chapter 38

¹Nomba na Yahweh alyaswiike Yobo ukufuma mu mpatapata ya mwela, nokulanda ati, ²“Uyu ninani uulefulunganya pamashiwi aya bula ukwishiba? ³Kaka nomba mumusana umushili obe kwati mwaume pantu ebo nalakwipusha webo na webo ungasuke. ⁴Walipi webo ilyo nebo nabikile umufula wa pe sonde? njeba nga webo walyumfwikisha. ⁵Uyo uwakwete ukubika icipimo pali cena, nga webo walishiba? nangulafye uyo uwatambalikepo umushilwa pali cena? ⁶Nipesa pamulu umufula waciko waba? nangula uwabikile ilibwe ilya pakona pali cena; ⁷Ilyo intanda sha kumana shaimbile capamo, na bonse abana abaume bakwa Yahweh hapundile aba nsansa?”Nangu uyo uwaisele ku minshi ya cimana, ilyo atobekwe nomba, elo nga ena akwete ilyashi ukufuma mwifumo? ⁸Ilyo Nebo napangile ikumbi ena icakufimba, no kumupombelesha mukufita ukwatikama pali ena? ⁹No kutoba pali ena incende sha fipope, no kubika imipindo ne minshi. ¹⁰No kulanda ukweba ati, wise upelele pano, omba tekuti uye kuntanshi: napano amabimbi yobe epo yailekala? ¹¹Bushe munshiku shobe walikonkomeshe kumaca ica kucita; no kulenga amacaca ukwishiba incende sha shiko: ¹²Ukweba ati shena shikate impela she sonde, ukweba ati ababifi bakuntwemo ukufuma muli cena? ¹³Iline isonde lilaipilibula nge loba ukuisalila; nafyena fyaminina elo ca kufwaala. ¹⁴No kufuma ku babifi ulubuto lwaabo

Iwalifumwapo, no kuboko ukwa pamuulu kwali mokolwa.¹⁶ Bushe webo walibala awingilamu tumfukumfuku twa cimana? nangula webo ukwenda pa kushiika kwa cimana? ¹⁷Bushe webo imishi ya mfwa yalisuka kuli webo nangula webo ukumona iminshi yafinshingwa ya mfwa? ¹⁸Bushe webo walishiba ukupabuka ukwe sonde njeba nga webo walishibe fi fyanse. ¹⁹Nikwisa ukuli inshila kulya ukwaikala ulubuto- na pakufita, no kwisa icifulo caciko? ²⁰Bushe webo wafibuula fyena ku mumpaka wafiko, na webo kuti waishiba inshila yaku ng'anda yafiko? ²¹Webo walishibe ici, pantu webo nombamba walifyelwe? nangula pantu impendwa ya nshiku shobe shikulu! ²²Bushe webo walingila umusungilwa fube fube? nangula webo walimona umusungilwa imfula ya mabwe. ²³Ifyo nebo nasangile pa nshita sha mabwafya, panshiku sha kulwa ne nkondo? ²⁴Ni munshila nshi ulubuto lwakanishiwa, mutu musalanganina umwela waku kabanga pano isonde? ²⁵Uyo uwa akenye amenshi umwakupitila mulamba, nangula inshila apa kupitila inkuba; ²⁶Pamulandu wakweba ati ilokele pa calo, palya apashaba muntu; pa mpanga apashaikala umuntu. ²⁷Mu kwikusha umwapomoka na mu mushili uwaonaika; no kulenga icani iciteku cimene pali cena? ²⁸Bushe imfula yali kwata wishi? angula uyo uwa fyele amatonni ya cime? ²⁹Ukufuma mwifumo lyakwani umwafumine amenshi makasa? no kutalala ukwa mu mulu, uyo uwakufyele nani? ³⁰Na menshi yalafiswa ku caba nge libwe, na pamulu wa menshi ayengi palaba apakosa. ³¹Bushe webo kuti wakakisha ifyaikala intanda isha ku pleyadese, nangula ukutompolola imyando yakwa Orion? ³²Bushe webo kuti waleta pantanshi Masarote mu nshita shakwe? nangula bushe webo kuti watungulula Bere kumo nabana bakwe abaume? ³³Webo walishiba ifipope imyulu ikonka? bushe webo kuti wabika bukateka kulya mu calo? ³⁴Bushe webo kuti waimya ishiwi lyobe mu makumbi, ukwebati ubwingi bwa menshi webo bukufimbe? ³⁵Bushe webo kuti watuma ukumyansha ukwa nkuba, ukweba ati shena shiye, 'no kulanda kuli webo ukweba ati, Fwebo tuli pano?' ³⁶Uyo uwabika amano mu fiputulwa fyamu fitungu? nangula uyo wapeela ukumfwikisha ku mutima? ³⁷Uyo wingapenda amakumbi mu mano nani? nangula uyo wingekalika amaboko ya mumulu? ³⁸Ilyo ulukungu lukula nokuba ulwa kosa, ne fibungulubwe filambatana capamo bwangu? ³⁹Bushe kuti waipala inkalamu ica kutakanya? nangula ukwisusha ifisuma ku bana ba nkalamu. ⁴⁰Ilyo shifisama umoshilala, no kulalilila mukulolela ukwikata? ⁴¹Uyo upekanishisha mwankole ifya kulya fyakwe nani? ilyo abana bakwe balilila kuli Yawheh, no kwendauka pakukana kwata ifya kulya?

Chapter 39

¹Bushe webo walishiba inshita shintu imbushi mabwe sha mumpanga ilyo shi fyala? nangula bushe webo ulabika icishibilo ilyo ukucula ukwansebulu ishikota? ²Bushe webo ulapenda ne myenshi intu shena shifishapo? nangula ukwishiba inshita ilyo shena shifyala? ³Shena shilakontama ishine sheka, shena shilapapa abana bashiko, shena shilapoosa ukufumya icishilenga ukucuula kwa shiko. ⁴Abana bashiko balaba abawama, bena bakuliila mu mpanga; bena baya kuntanshi, no kukana bwela kuli bena awe. ⁵Uyo atuma impunda yamumpanga ukuya iyabula umulandu nani? uyo atonsolola imyando iya kukakilako impunda ya mu mpanga nani? ⁶Ayo mayanda nebo napangile mu ciswebebe ukweba ati emwakwikala, ne calo ca mucele emo bena bakulaikala. ⁷Ena alapunika ubwingi bwaba mu musumba, nangula ena ukusungilila ukulila kwa ciko tacumfwa. ⁸Ilafwaya impili mu kumona umulemfwe, na ena alafwailisha panuma ya fintu fyonse ifimena ifya katapa k,atapa. ⁹Bushe imboo kuti yatemwa yena webo ukukubombela, nangula ukukakililwa ku mukondo obe? ¹⁰Bushe webo kuti wakakila imboo ku mwando wakwe mu mumpaba nangula yena kuti yakukonka mu mupokapoka panuma yobe? ¹¹Bushe webo kuti yena waicetekela, pantu amaka yakwe yakuulu? nangula bushe webo kuti waishila ukucucutika kobe kuli yena? ¹²Bushe webo kuti yena waicetekela, ukweba ati yena ikakuletela ku mushi imbuto shobe, no kukolonganya shena apakupumina? ¹³Bushe ipindo lyakwa mwakatala lilapampaila bwino nangula bushe akwata amapindo na masako ifyakwa kabaso? ¹⁴Pantu alasha amani yakwe bacalo, no kuyakafya yena mu lukungu; ¹⁵No kulaba ukweba ati amakasa yena kuti ayashonaula yena, nangula ukweba ati ifinama fya mumpanga fyena kuti fyayatobaula. ¹⁶Umwanakashi alisashila pa bana bakwe, kwati bena tebana bakwe: ukucucutika kwa mwanakashi kwafye ukwabula ukutina. ¹⁷Pantu Yahweh alimutanine amano, nangula ukumwakanyako ukumfwikisha. ¹⁸Ni nshita nshi umwanakashi ema pamulu umwine eka apasumbuka, umwanakashi alapunika kabalwe no wendapo. ¹⁹Bushe webo kuti wapela kabalwe inkosho? bushe webo kuti wafwika amasense mu mukoshi wakwe? ²⁰Bushe webo kuti wamupanga ena ukuba no mwenso elo nga makanta? ubukata ubwakulila kwakwe kwa kutinya. ²¹Ena apalaula mu mupokapoka no kusaninwa mu kukosa kwakwe: ena alaya mu kukumanya abaume abakosa. ²²Ena alapunika pa kutina, no kukana tutuma awe; nangula ena ukupilibuka kunuma ukufuma ku lupanga ²³Akamufuko akamifwi kapwila pali ena, ne cilimi icefumo ne nkwele. ²⁴Ena alamina umushili mu kupontauka na mukutuluma: nangula ena tasumina ukweba ati cibuluma ca ntandala. ²⁵Ena alanda mukati kantandala ati, 'eya, eya, no kumusha nobulwi apatali apo, ukubuluma ukwa ba kalamba no kupundisha. ²⁶Bushe mano yobe pungwa ukupupuka, 'no kutambalika amapindo yakwe ukulola kukapinda ka kukulyo? ²⁷Bushe i webo weba kapumpe ukupupukila mu mulu, no kupanga icinsa cakwe pamulu apasansuka? ²⁸Umwanakashi apanga ubwikashi no kulunda pamulu wa libwe, pa muulu wa cilibwe, napa ncende apa afya. ²⁹Ukufuma palya epo afwaila ifilyo, na menso yakwe alalolesha apatali sana. ³⁰Utwana twakwe pamo ntonka umulopa: na konse ukuli ifitumbi, kulya umwanakashi eko aba."

Chapter 40

¹Mukutwalilila Yahweh alyaswike Yobo; no kulanda ati, ²"Bushe ena uufwailisha ifilubo kuti alalanda nowamaka yonse ena uwakweba ati alekalipila Yahweh, lekeni ena asuke ci. ³Nomba Yobo alyaswike no kulanda ati, 'kuli Yahweh, ⁴Moneni,

nebo nshili nkantu, cinshi nebo nde asukila mwebo: Nebo nabika iminwe yandi pamulu wa kanwa kandi. ⁵Umuku umo nebo ninanda; nomba nebo nshasuke awe, imiku ibili; nomba nebo nshalundepo. ⁶Nomba Yahweh ayaswiike kuli Yobo ukufuma mu mpatapata ya mwela, no kulanda ati, ⁷"nomba kaka umushikpi obe mu musano nomba kwati mwaume: Nebo nalakwipusha weba, na weba nebo unjebe. ⁸Bushe weba pamo ulefulunganya umulinganya wandi? bushe weba nebo ulenseka ukweba ati weba ube uwaololoka? ⁹Bushe weba watwata ukuboko kwati kwakwa Yahweh? nangu bushe weba ishiwi lyobe kuti lya bulukuta pamo kwati ni ena? ¹⁰Kanshi isaamike ukuwama nokuininika; no kufwala wemwine weka ubucindami nokuwama. ¹¹Poosa kumbi ubukali ubwa cipyu cobe: no kumona uli onse ukweba ati ali nemisamwe, no ku mucefyana ena. ¹²Mona, pali onse uwakweba ati ali uwa misamwe, no kumuleta ena pesamba; no kunyantawila ababifi panshi mu cifulo cabo. ¹³Bafise bena capamo mulukungu; no kukakila impumi shabo mubufisolo. ¹⁴Nomba nebo pamo nkayebelela kuli weba ukwabe ati ukuboko kobe ukwa kulyo kuti weba kwa kupususha. ¹⁵Moneni, nomba imfubu iyo nebo napanga pamo nobe; yena ilalya icani elo nge ng'ombe. ¹⁶Eico nomba, ukukosa kwakwe kuli mu musana wakwe, na maka yakwe yali mu mishipa iya pefumo lyakwe. ¹⁷Ena apetamina umucila wakwe kwati mu Kedari; ubushipa bwa matanta yakwe bwaliplikana capamo. ¹⁸Amafupa yakwe mipaipe ya mukuba; na mafupa yakwe yaba kwati tushimbi twafyeela. ¹⁹Ena emukulu uwakutampa mufyapangile Yahweh; ena uwakweba ati apangile ena kuti apanga ulupanga lwakwe ulwa kukumanya kuli ena. ²⁰Cine cine impili shileta kuli ena ifyakulya, uko ifinama fyonse ifyampanga fyangala. ²¹Ena alala mwisamba lya cumuti camunganunshi, umwafisama mu matete, na mu matipa. ²²Icimuti ca munganunshi ena cilamufimba ku cintelelewe cakwe; Imiarabimu ya ku mumana ilaishinguluka. ²³Moneni, ena alanwa mu mulonga, no kusakamana awe: ena alateteka ukweba ati ena kuti Yorodani aisula mu kanwa kakwe. ²⁴Ena alaibuula yena ku menso yakwe: imyona yakwe tekuti itulwe ku ndobani.

Chapter 41

¹Bushe kuti waloba Lefitani ku ndobani? nangula kuti wakaka ululimi lwaciko ku mwando? ²Bushe kuti wabika umwando mummyona yaciko, nangula iciputulwa calulimi ukupula mu ndobani? ³Bushe ipaange ifingi ifya kupapata kuli weba? Bushe kuti yalanda amashiwi ayafuka kuli weba? ⁴Bushe kuti yapanga icipangano na weba? icakweba ati ucibule ukuba umubomfi ukutwalilila? ⁵Bushe kuti walacangasha nga iconi? Bushe kuti wakakila ku mubomfi obe umukashana? ⁶Bushe ibumba lya bashila kuti baikabula abene? Bushe kuti bayakanya pa kushitisha abamakweba? ⁷Bushe kuti waisusha imifwi ya mala mu mpapa yaciko nangula amafumo mu mutwe wa ciko? ⁸Bikamo ukuboko kobe limofye, kabili ukalaibukisha ubulwi kabili tawakabwekeshepo napeka. ⁹Mona, uluesubila ukucikata kuti abepafye; bushe tawingaponenafye panshi pa kucimona? ¹⁰Takuli nangula umo uwingakalipa ukwinga Lefiatani; Ninani, elyo, ilyo engeminina ku menso yandi? ¹¹Ninshi uwabalilepo ukumpelapo fimo pa kweba ati na nebo imubweshe? Fyonse ifyaba mwisamba lya lwelele fyandi. ¹²Nshakekale tondolo ukulosa ku molu yakwa Lefiatani, nangula pa bwafya bwa maka yaciko, nangula pa busuma bwa kulenga kwaciko. ¹³Ninani uwingacifula insalu shaciko? Ninani uwingengila musekete shaciko? ¹⁴Ninani uwingesula ifibi fya cinso na menso yaciko, aya kutinya? ¹⁵Panuma yaciko papangilwa imilaini ya nkwele, yalikwata pamo kwati balamatikapofye. ¹⁶Cimo calipalamina ku cibiyi pakweba ati umwela tekuti wingile pakati kayako. ¹⁷Yalikambatana na yabiye; yali kwatana pamo, pakweba ati tayapatukene. ¹⁸Nga catesemuna palabyata ulubuto; amenso yaciko yaba kwati fiipa fya ku maca. ¹⁹Ififuma mu kanwa kaciko filaya filepya, insase shamulilo eshifumamo. ²⁰Mummyona yaciko mulefuma icunshi kwati ni mpoto bepiki pamulilo pakuti ikabe sana. ²¹Ukupema kwaciko kulasha amalasha ukuba icimbili mbili; umulilo ulafuma mu kanwa kaciko. ²²Mumukoshi waciko emwaba amaka; na ku cinso caciko balekatwa umwenso. ²³Umunofu waciko wali kwatana pamo; yaba ngeyalamatikwapofye; taitenta. ²⁴Umutima waciko walikosa ngelibwe walikosafye ndi nge mpelo. ²⁵Nga caibuka aba maka balakwaka; pamulandu wa mwenso balafulungana. ²⁶Nangulafye umupanga wa cisanga ta wingilamo, nangulafye lifumo, nangulafye mufwi, nangula lifumo ilikulu. ²⁷Imonafye icela kwati ni ka cani, no mukuba nao kwati cimuti icabola. ²⁸Umufwi tekuti ucifulumune; amabwe mucakulashilako yasangukafye nge cano. ²⁹Inkonto imonafye kwati litete; kabili cilaseka ukutenta kwefumo nga baciposela. ³⁰Mwisamba lyaciko muli iciinga icatwa; cilacita umukula pamatipa kwati papitile itolokoshi. ³¹Cilalenga amenshi ukubilauka kwati menshi ayalebilauka mu mpoto; ³²Muntucapita mulashala mulebeka, umuntu kuti amona amenshi ayashika kwati nindale. ³³Tapaba icapalama naco pa mushili nshi, cabumbilwe icabula umwenso. ³⁴Conse iciyumfwa cilatina, cena ni mfumu iyateka fyonse ifya cilumba.

Chapter 42

¹Nomba Yobo alyaswiike Yahweh no kulanda ati, ²"Nebo ningishiba ukweba ati mwebo kuti mwacita ifintu fyonse ukweba ati tekuti ukupanga kwenu kube ukwa kwiminina. ³Uyo cinshi uyo uwabula ukwishiba nokupanda amano? Icine cine, nebo nakwete ukulanda ifintu ifyo nebo nshakwete ukumfwikisha, ifintu ifyakosa pali nebo ukumfwikisha, ifyo nebo nshakwete ukwishiba pamulandu uyo. ⁴Mwebo mwalandile kuli nebo ati, 'Umfweni, nomba na nebo nde landa; Nebo ndeipusha mwebo ifintu, na mwebo nebo mulenjeba.' ⁵Nebo nalikwete ukumfwa pamulandu wenu kumatwi nalyumfwile, nomba ililine amenso yandi mwebo yamimona. ⁶Elo nebo nemwine naisula; nebo nalapila mu lukungu na mu mito." ⁷Ici caishileba ati panuma ena akwete ukulanda aya mashiwi kuli Yobo, Yahweh alilandile kuli Elifashi uwaku Temani, "Ubukali bwandi bwaimina pali weba na pababiyo abo babili, pantu mwebo tamwanandile nebo icisuma, elo ngo mubomfi wandi Yobo fintu acitile. ⁸Eico nomba, buleni pali mwebene utu ombe utulume cine lubali naba sukusuku

cine lubali, kabiye ni ku mubomfi wandi Yobo, no kufinika ica kuninika pali mwebene. Umubomfi wandi Yobo akapepa pali mwebo, na nebo nkapokelela ipepo lyakwe, elo ukwebati Nebo nshakabombe kuli mwebo panuma ya bupumbu bwenu. Mwebo tamwalandile icisuma pamulandu wa nebo, elo ngo mubomfi wandi Yobo fintu acitile." ⁹Elo Elifashi uwaku Temani, na Bildida uwaku Shuhili, na sofari uwaku Naamati baliile no kucita ifyo Yahweh akwete ukukonkomesha bena, na Yahweh alipokelele Yobo. ¹⁰Ilyo Yobo apepele pa babiye, Yahweh alimubikilepo pa kushama akwete. Yahweh ena alimupele imiku ikbili ukucila pa fikwatwa fintu akwete intanshi. ¹¹Nomba bamunyina bakwa Yobo bonse, nabankashi yakwe bonse, na bonse aba mwishibe intanshi, balishile kuli ena no kulya na ena ifya kulya pamo nabo ku ng'anda yakwe. Bena ena bamulangile ukumulilila ubulanda no ku musansamusha pa busanso bonse bulya Yahweh akwete ukuleta pali ena, na cila umo pali bena apeepele Yobo icipande ca silfere ne nindamunwe iya golide.

¹²Yahwehapalile ubumi bwakwa Yobo ubwa kupelekesha ukucila pa bwa kutampa; ena alikwete impanga amakana ikumi limo na shine ne ngamali amakana mutanda, ne ng'ombe ishilume isha makoli ikana limo shibili shibili, ne mpunda ishikota ikana limo. ¹³Ena pamo alikwete abana abaume cine lubali nabana abanakashi batatu. ¹⁴Ena alinike umwana umukashana uwakutampa ali ni Yeremia, no wa bubili ali ni Kesia, no wa butatu ali ni Kereni-hapuki. ¹⁵Mu calo conse tabasangilemo abanakashi abawama elo nga bana abanakashi abakwa Yobo. Wishi abapeele bena icakupyaninina ukulola kuli ba ndume yabo. ¹⁶Panuma ya ifi, Yobo aikele no mweo imyaka 140; ena ali mwene abana bakwe abaume na bana babana bakwe abaume, ukufika pa nkulo shine. ¹⁷Nomba Yobo alifwile, ukuba umukote no kufula ukwa nshiku.

Proverbs

Chapter 1

¹mapinnda yakwa Solomoni umwana umwaume uwakwa Dabidi, imfumu yabena Isreali. ²Aya amapinda eya kusambilisha amano no kulangilila ukusambilisha amashiwi ayene yene, ³Kuti weba wapokelela ukulangillilwa mukucengela mummyende, umulungami, uwa mulinganya, kabili uwatambalala. ⁴Aya mapinda eyapela amano kuli balya ababula amano, no kupela abalumendo ukwishiba o kulaikuka. ⁵Lekeni abantu abamano bakutikeko no kubalundilapo ukusambilila kwabo, kabili lekeni abantu abacengela bakwate amano yakutubulula, ⁶Ukwiluka amapinda, munsoselo, na mashiwi ya bantu abamano na fityeleko. ⁷Ukukwatila Yahweh akatina ekutampilapo ukuba na mano-ifipuba fyena filasula amano no kufundwa. ⁸We mwana wandi umwaume umfwa ukufunda kwa kwa wiso kabili wiksuula amafunde yakwa noko; ⁹Yali no kuba icisote icawama ku mutwe obe kabili umunyololo uwakukobeka mu mukoshi obe. ¹⁰We mwana wandi umwaume, nga cakuti ababifi bakutunka, weba wilasumina. ¹¹Nga cakuti balanda ati, "Isa kuli fwebo, leka fwebo tuleya babelamina tubepaya, leka tubabelamine no kusansa abantu apabula umulandu; ¹²Leka fwebo tubamine aba bumi, kwati nifilya ishiinshi ipiita abatuntulufye, no kubacita kwati ni aba bonse abaletelemukila mu cilindi; ¹³tuli nokusangaa umusango onse uwafyuma; tuli no kwisusha amayanda yesu fintu tukabapokolola. ¹⁴Posa pali fwebo icakwishibilako cobe kabili tuli no kwatafye ituumba limo bonse pamo". ¹⁵We mwana wandi umwaume, wilaya nabo munshila; uleshe no lukasa lobe ukukumanya muntu bapita; ¹⁶Amakasa yabo yalabutukila mukucita ububi kabili balangufyanya kukusumya umulopa. ¹⁷Pantu uleicushafye ukuteya ubukonde ne conicine cilemonako. ¹⁸Pantu balapembelela ukusumya umulopa wabo abene-- balatengamina ubumi bwabo abene. ¹⁹Elyo efyaba ne mibele ya abo bonse abanonka ifyuma mubucenjeshi; abashili balungami balapiita ubwikashi bwa abo bonse abekatako kuli ici. ²⁰mano yalebilikisha mu misebo, umwanakashi asansula ishiwilya kwe mu ncende sha palwalala; ²¹Icaumfwika icongo mu misebo umwanakashi alebilikisha, apakwingilila pa minshi yamu musumba yalanda amashiwi ati, ²²"Mukafika lilali, mwe bantu abapelwa amano, muli no kutemwa ukupelwa amano? kufika lilali, mwebapunika, muli no kusansamukila mukapuni, kabilik kufika lilali, mweyipuba, muli no kupata amano?" ²³Bweleleni ku kulungika kwandi; Na nebo ndi no kwitulula umupashi wandi pali mwebo; Nebo nkalenga ne fyebo fyandi fikeshibikwe kuli mwebo. ²⁴Nebo nganaita, na mwebo mulakana ukumfwa; Nebo nganatambika ukuboko kwandi nomba takuli nangu umo uuposako amano. ²⁵Nomba mwebo mwalisulile fyonse fintu nalemyeba kabili tmwaposeleko amano ku kulungika kwandi. ²⁶Nanebo ndi no kuseka lintu, ukaba no bulanda, Na nebo ndi no kumipunika ilyo umwenso ukamishila. ²⁷Ilyo ico mutima cikamishila kwati mabimbi ne cinkunka cikesa pali mwebo kwati ni cimwela, ilyo ubucushi no bulanda fikesa pali mwebo. ²⁸Elo muli kwita pali nebo, na nebo nshakasuke; bali no kulamfwaya fwaya, nomba tabakansange. ²⁹Pamulandu ukuti balipatile ukwishiba kabili tabasalilepo ukutina Yahweh, ³⁰tabalefwaya ukukonka ukufunda kwandi; kabili balisulile no kulungika kwandi. ³¹Bali no kulalya ifitwalo ifya mu mibele yabo, kabili ifitwalo fya mu mabala yabo efyo bali no kwikuta. ³²Pantu ukubulwa amano ekukabepaya ilyo bafumako, kabili amasange yafipuba eyali no kubonaula. ³³Nomba uyo onse uuleumfwa kuli ebo ali no kwikalafye bwino kabili ali no kwikala umutende ukwabulo kutina ubwafya."

Chapter 2

¹We mwana wandi umwaume, nga weba wapokelela amashiwi yandi no kuyasunga na mafunde ya kuli weba, ²panga amatwi yobe mukukutika ku mano na mukupilibwila umutima obe mukumfwikisha. ³Nga weba walilila pa mucetekanya no kwimisha ishiwi lyobe pa kumfwikisha, ⁴nga weba fyena fifwaya kwati weba uuli mu kufwaya silfere no kufwaya pa kumfwikisha elo weba uli mu kufwaya ifyuma fintu bafisa, ⁵nomba weba uuli no kumfwikisha akatina ka kwa Yahweh na weba uuli no kusanga amano ya kwa Lesa. ⁶Pantu Yahweh alapela amano; ukufuma mu kanwa kakwe mwisa

ukwishiba no kumfwikisha.⁷Ena alabika pamulu iciunda ca mano pa baololoka; ena ali icakucinga pali bonse abo abenda muli bucishinka;⁸ ena alalinda ne nshila sha bupingushi na ena alasunga inshila isha bacishink bakwe bamo.⁹Nomba webo uli no kumfwikisha ubulungami, ubupingushi, no kutambalala, ne nshila shonse ishisuma.¹⁰Pantu amano yali no kwisa mu mutima obe, no kwishiba kuli nokuba icawama mu mweo obe.¹¹Ubucindami bukalinda pali webo; ukumfwikisha webo kuli no kukulinda.¹²Bena bakakupokolola webo ukufuma munshila sha babifi. ukufuma kuli abo abalanda ifyabipa,¹³ukufuma kuli abo abenda munshila yabalungama no kuya munshila yamfinshi.¹⁴No kufuma ku basekelela mu fyabubi nakubasaminwa mu fyabuwelewele.¹⁵Bena bakonka inshila isha pondama, no kubomfya ishapotama, bena balifisa inshila.¹⁶Amano no bucindami buli no kukupususha webo ukufuma ku mwanakashi cilende, ukufuma ku mwanakashi uushaba noku kanafwa na ku mashiwi ya bubumbimunda.¹⁷Uuleka cibusu wakwe uwa ku bukashana bwakwe no kulaba icipingo cakwa Lesa wakwe.¹⁸Pantu ing'anda yakwe ilebila panshi kumfwa ne nshila shakwek webo shikakutungulila kuli bonse mu mipolo.¹⁹Bonse abo abalya kuli ena tabakalwale napeka, na bena tabakafike kunshi ya bumi.²⁰Elo webo uli no kwenda mu nshila ya bantu abasuma no kukonka inshila isha bantu abalungama.²¹Pantu abaololoka bali no kupanga imishi yabo mu calo, na bonse aba cishinka bali nokushala mulya mwine.²²Nomba aba bifi bali no kuputulwa ukufuma mu calo, na babepa bali no kuputulwa ukufumamo muli cena.

Chapter 3

¹We mwana wandi umwaume wlaesha ukulaba ukufunda kwandi, no kusunga amafunde yandi mukati kamutima obe,
²pantu ukulepa kwa nshiku shobe ne myaka yobe ukwa bumi bobbe, kwena umutende ukufushiwa kuli webo.³Wilaleka ukwiminina ukwa kutemwa ne cishinka lyonse webo fikushe; fyena ufikake capamo mu mukoshi obe; fyena ufilembe pa libwe ilya mutima obe.⁴Nomba webo ukasanga ukupalwa no kucindikwa ukwawama, mu menso aya kwa Lesa na bantu.
⁵Ukwate ukutetekela muli Yahweh ku mutima obe onse, no ku kana kwata ukusambilila ukwa kumfwikisha ukwa palobe we mwine weka;⁶mu misebo yobe ena umwishibe na ena akapanga inshila shobe ishaololoka.⁷Wilaba uwa mano we mwine mu menso yobe weka; tina Yahweh no kupilibuka ukuya ukufuma ku bubi.⁸Kwena ku kaba ukwa kuposha ku mubili obe no ku wamya pa mafupa yobe.⁹Cindika Yahweh mu fyuma fyobe na mu fisabo fyakubalilapo fintu elefumya,
¹⁰ne fya kututilamo fyobe fyena fikesula nnefya ku kandawilamo fyobe fikaba ifya isula, ukufula umwangashi uwandakai.¹¹We mwana wandi umwaume, ukulungika ukwa kwa Yahweh webo wilakusula o kupaata ukwebaula kwakwe,¹²pantu Yahweh alacenjisha bonse ena atemenwe, elo nga wishi abomba ku mwana umwaumeuyo ena asekelamo.¹³Uyo uusunga amano alipalwa; ena pamo alakwata ukumfwikisha.¹⁴Ifyo webo unonka ukufuma mu mano fisabo ukucila ico icikabwela muli silfere ena akakupa ne cibweshu cintuj cawama ukucila golide.¹⁵Amano yantu yakwa umutengo ukucila amafuta ya mutengo ne fishilinganishiwa webo ufwaya kuti fyalinganishiwa kuli ena.¹⁶Nakwata ukulepa ukwa nshiku shakwe mukuboko kwakwe ukwa kulyo;; mu kuboko kwakwa ukwa kuso muli ubunonshi no mucinshi.¹⁷Imisebo yakwe misebo ya kusansamuka ne nshila shakwe shonse sha mutende.¹⁸Umwanakashi cimuti ca bumi kuli bonse abo abakwata ukwikatako kuli cena; bonse abo abakatako pali ici balaba abansansa.¹⁹Ku mano Yahweh aimbile umufula wa calo; ku kumfwikisha ena alipampamika imyulu.²⁰Ku kwishiba kwakwe ukushika kwatoboke ukwisuka na makumbi yaponese umume wayako.²¹We mwana wandi umwaume, wileka ifi ukuya ukufuma mu menso yobe; sunga ikiciunda ca mano no kucindama.²²Yena yakaba ubumi ku mweo obe ne cakufwala ica kupalwa icakufwala ukushingulusha ukoshi obe.²³Nomba webo ukukenda pa musebo obe mu kusungwa bwino, no lukasa lobe talwakaiputule;²⁴Ilyo webo ulambalala panshi, webo tawakabe uwa mwenso; ilyo webo ulambalala panshi, utulo tobe tukaba utwalowa.²⁵Wiba uwa mwenso ku cakutinya icakupumikisha nangula pumpunta uwakuletwa ku babifi, ilyo ici cikesa,²⁶Pantu Yahweh akaba pa lubali lobe no kusunga ulukasa lobe ukufuma mu kukwatwa mu lukose.²⁷Wikwata ukwikatilila icisuma ukufuma kuli abo uyo ukwete co, ilyo ico cicili mu maka yobe uku bomba.²⁸Wilanda ati ku mwina mup;alamano obe, "kabiye, ukese napeka, na mailo nebo nkakupa ico," ilyo webo nnaukwata indalama we mwine.
²⁹Wipanga ifyabipa ku mwina mupalamano obe---uyo umo uwaikala umutelelewe kuli webo.³⁰Witalikana pamo no muntu uwabula umulandu, ilyo ena tacitile icabipa kuli webo.³¹Wifulilwa umuntu walufyengo nangula ukusala inshila shakwe shonse.³²Pantu ukupetama kwa muntu kwa muselu kuli Yahweh, nomba ena aleta umuntu uwaololoka mu kucetekela kwakwe.³³Ne citipu cakwa Yahweh cili pa ng'anda ya muntu umubifi, nomba ena apala imikshi ya batu abaololoka.³⁴Ena apunika abakapuni, nomba ena apela ipalo lyakwe ku batu abafuuka.³⁵Abantu ba mano bakakwata umucinshi, nomba abatumpa bakasumbulwa pamulu mu kusebana kwabo.

Chapter 4

¹Umfweni, mwe bana abaume, kufyo wiso alemifunda, no kukutika elyo muli nokwishiba ifintu ifi.²Ifyo ndemisambilisha fisuma; tamufwile ukusala ukufunda kwakwe.³Ilyo nali umwana umwaume uwakwatata, ninshi nalifye umunono kabili umwanafye kuli bamayo,⁴balenjeba kabili balelanda kuli nebo ati, "Leka umutima wikatishe amashiwi yandi; sunga amafunde yandi nokuba no bumi.⁵Nonka amano nonka nokwiluka, wilalaba kabili wilasula amashiwi ya mukanwa kandi;⁶Wilalekesha amano nayo yakakusuga; uleyatemwa nayo yakakusunga umutende.⁷Amano ecintu cimo icikankala, elyo nnka amano nokuposa fyonse ifyo wakwata elyo ukeluka.⁸Amano uyatemwa nayo yakakucindamika; yakakucindika nga wayafukatila.⁹Yakakufwika icitebo ca bucindami ku mutwe obe.¹⁰Umfwa, wemwana wandi umwaume kabili pokelela amashiwi yandi, kabili ulino kukwata imyaka iingi iya bumi bobbe.¹¹Nebo ndekufundila

munshila yamano; ndekutungulula munshila sha lungama.¹²Ilyo uleenda, takuli nangula umo uwingeminina munshila yobe kabili ngawabutuka, tawakaipuntule.¹³Ikatisha ukusambilisha, wileka kuye; uyalonda, pantu ebuni bobe.

¹⁴Wilakonka inshila yababifi kabili wilaya munshila ya abo abacita ububifi.¹⁵Talukamo, wilapitamo; alukamo muli iyo nshila kabili sendama intulo mpaka bapuntusha umuntu.¹⁶Pantu tabasendama utulo mpakafye bacita ububifi kabili tabasendama utulo mpaka bapuntwisha umuntu.¹⁷Pantu balalya umukate waa babifi kabili banwa ubwala bwa lufyengo.

¹⁸Nomba inshila ya bantu abaololoka yaba kwati lubuto lwa kubalilapo uluya lulekulilako ukubuta; lulabeka ukucilamo kabili ukucilamo mpakafye ukwisula kwabushiku kwaisha.¹⁹Inshila ya mubifi yaba kwati ni mfishi iya fitisha- tebeshiba ico bengapuntulako.²⁰We mwana wandi umwaume umfwa ku mashiwi yandi; kutika ukutwi kobe kufyo ndelanda.

²¹Wileka yafumemo mu menso yobe; yasange mu mutima obe.²²Pantu amashiwi yandi ya bumi kuli abo abayafwaya kabili yabumi ku mubili wabo onse.²³Suga umutima obe bwino kabili uleulinda mukucenjela konse, pantu emufuma akamfuku mfuku ka bumi.²⁴Wilalanda icishili icishinka kabili wilalalanda ku kanwa kobe amafisakanwa.²⁵Leka amenso yobe yaloleshefye kuntanshi kabili ne nkopyo shiloleshe kutanshi yobe.²⁶Linganya umupita amakasa yobe; elo inshila yobe ili no kupekanishiwa.²⁷Wialukila lubali kukwa kulyo nangula kukwa kuso; bwesha amakasa yobe kububi.

Chapter 5

¹We mwana wandi umwaume, pepeka ku mano yandi; teyanya amatwi yobe mukufwikisha kwandi,²pakutula webo wingasambilila pakubaka kabili ne milomo shobe shingacingilila ubwishibilo.³Pantu imilomo yabacita ifyabipa intonya na ubuci kabili na kanwa kakwe kalitelela ukucila amafuta,⁴Nomba mu kulekelesha aba uwabulanda nge cikuni ica uma, icileputula ngo lupanga ulwatwa.⁵Amakasa yakwe yaya panshi ku mfwa; intampulo shakwe shiya shonse ku manda.

⁶Tapela na mapange ku nshila ya mweo. Nentampulo sha makasa yakwe shakupapa; teshiba ena noko aleya.⁷Ili line, we mwana wandi, kutika kuli nebo; tekwesha ukupilibukila ukufuma mukukutika ku mashiwi ya mukanwa kandi.⁸Sunga inshila shobe ukufuma kuli ena kabili tekwesha ukwisa mupepi ku mwiinshi wa ng'anda yakwe.⁹Muli ilya nshila webo tawakapele ubucindami bobe kuli bambi nangula imyaka ya bumi bobe ku muntu umunkalwe;¹⁰abeni tabakasekelele mu maka yobe; no kucula kkobe takwakaye mu ng'ada yambutushi.¹¹Nkupela ya mweo obe webo uli nokututa ilyo umunofu obe kabili umubili obe waonaika.¹²Webo uli no kulanda, "Nicinshi Nebo napatile inkonka kabili no mutima wandi wasulile ukulungika!"¹³Nebo shakakutike kwishiwi lya bakafundisha bandi nangula amatwi yandi ku fyakulangilila fyandi.¹⁴Nebo nikwepefye ukupwililika ukonaikala mu kati kaa kulongana, pa bantu abakolonganikwe."¹⁵Nwa amenshi ukufuma mucakutapilako cobe kabili nwa amenshi ayapita ukufuma mu cishima cobe.¹⁶Bushe utulonga tobe tu katulaika ukulikonse kabili no tumimana tobe utwa menshi tupita palwelele?¹⁷Leka bena babe pali webo weka kabili takuli pa mwenu uwakuba na webo.¹⁸Leka akafukufuku kobe kabe akapalwa kabili leka webo usangalale mu mukashi wakubulumendo bobe.¹⁹Pantu ea mutmwikwa kabili uwakusenaminwa. Leka amabele yakwe yakwikucishe webo inshita shonse; leka webo ube uwakukonkanyapo mu kutemwa kwakwe.²⁰Pantu inshi webo, we mwana wandi umwaume ,onaikile ku bacita ifyabipa? Nicinshi webo ufumbatile icifuba camwanakashi umuncende? ²¹Yahweh alamona ifili fyonse umuntu acita kabili alatamba inshila shonse isho asenda.²²Umuntu umubifi ali nokwikatwa ku masambi yakwe; na masambi yakwe yali nokumwikata ena saana.²³Ali okumfwa pamulandu ena nabulisha inkonka; ena atangulula kubupiba bwakwe ubukulu.

Chapter 6

¹We mwana wandi umwaume nga webo wabikila lubali impiya shobe elo nge cakubelelela ku mwina mupalamano obe nge cakubwesha nga webo wapeela icakulaya ku ca kubwesha kuli umo uyo webo tawishibe,²nomba webo wabika icakwikatwamo kuli we mwine mukulaya kobe na webo wakwata ku mashiwi ya mukanwa kobe.³Ilyo webo wakwa ku mashiwi ya mukanwa kobe, we mwana wandi umwaume, citeci no kuipususha we mwene, apo webo waponena mumaboko ya mwina mupalamano obe; Kabiye no kuinasha we mwine no kupanga umulandu ku menso ya mwina mupalamano obe.⁴Wipela webo amenso yobe ukulala, ne fipenipeni fya menso yobe ukulashipula.⁵Ipusushe we mwine kwati kakonge ukufuma mu maboko ya balunshi, kwati con i ukufuma mu maboko yaba citeya.⁶Lolesha ku buswa, webo we muntu umunang'ani, suminisha inshila yabuko, na webo ube na mano.⁷Ta bwakwata katungulula, nangu wakubalolekeshapo, nangu ni kateka,⁸nomba bulapekanya ifya kulya mu lusuba na mu nshita ya kusombola bulabikma ifyo bukalalya.⁹Ninshita nshi webo ukafisha ukulala, webo we muntu umunang'ani? Nililali webo ukema ukufuma mutulo tobe? ¹⁰"Ukulala kunono, ukushipula kunono ukunaka kunono ukwa maboko pa kutusha"- ¹¹ne cipowe cobe cikesa kwati cipondo no kubulwa kobe kwati mushilika uwapambana.¹²Umuntu incinaungwa- umuntu incita tubi- uwikala mu kulubana kwa kulanda kwakwe,¹³Ushinisha ku menso yakwe , upanga ifilangililo ku makasa yakwe no ku sonta ku minwe yakwe.¹⁴Uwelenganya ifibi kufya kupililika mu mutima wakwe; ena lyonse abyala ulubuli.¹⁵Eico ubonaushi bwakwe ena bukamwishila lilya line; palya pene ena akabaulwo bubi ukwabula kuposhiwa.¹⁶Kwaliba ifintu mutanda fintu Yahweh apata, cine lubali ifya muselu kuli ena¹⁷Amenso ya muntu uyumfwa, ululimi ulubepa, amaboko ayasumya umulopa wa muntu uwabula umulandu,¹⁸umutima uwelenganya imicitile ya bubifi, amakasa ayo ayaya ulubilo ku kucita ububi,¹⁹kambone uyo ufumya ukupema ubufi na umo uyo uutanda ulubuli muli bamunyinabo.²⁰We mwana wandi umwaume, konka amafunde yakwa wiso no kukana suula ukufunda kwa kwa noko.²¹Lyonse yena yabike pamo mu mutima obe; yena uya kobeke pa mukoshi obe.²²Ilyo webo uli mukwanda, yena webo yakula kutungulula; ilyo webo

ulesendama, yena webo ya kulalinda pali webo; ne lyo webo washibuka, yena webo yakalakusambilisha.²³ Pantu amafunde katolitoli, o kufunda lubuto; no kwanga uko ukwisa mu kutungilila ni nshila ya bumi.²⁴ Uku webo kulakusunga ukufuma ku mwanakashi umubi, ukufuma ku mashiwi yabubumbimunda aya mwanakashi umubi.²⁵ Wiesha ukukumbwa mu mutima obe panuma yakuwama kwakwe no kuleka ena webo akwikate ku nkopyo shakwe.²⁶ Ukusendama kuli cilende kuti kwa shitishiwa pamutengo wa mukati utuntulu, nomba umukashi wa umbi webo kuti washitisha ubumi bobbe sana.²⁷ Kuti umuntu asenda umulilo pa cifuba cakwe ukwabula insalu shakwe ukupya?²⁸ Kuti umuntu aenda pa mafito ayakabisha ukwabula amakasa yakwe ukupya?²⁹ Elo efyo no muntu uyo usendama no mukashi wa mwina mupalamano wakwe; na umo uyo uusendama kuli ena takabe uwabula umulandu.³⁰ Abantu tabasula umung'o nga ena aiba mukusekesha ukubulwa kwakwe ilyo ena ali ne nsala.³¹ Nomba nga ena akwatwa, ena akapela ukubweseshapo imiku cine lubali pafyo ena aibile; ena akapela ifili fyonse ifya mutengo mu ng'anda yakwe.³² Uyo umo ucita ubucende takwata amatontankanyo; na umo uucite fi alayonaula umwine.³³ Impumo ne nsoni efyo ena akwate no kusebana kwakwe takwa ka kumunwe ukufumishiwapo.³⁴ Pantu umufimbila upanga icipyu ca muntu; ena takalange uluse ilyo ena akabula icilandushi cakwe.³⁵ Ena takasakamane ne ca mafuto na ena takashite ukubwesha, nelyo webo wingamutulila ena ifya bupe ifingi.

Chapter 7

¹We mwana wandi umwaume, sunga amashiwi yandi no kututula amafunde we mwine.² Sunga amafunde yandi nokuba no bumi no kusunga ukulungika elo nga kasanga akalinsio lyobe.³ Yena uya kake pa minwe yobe; yena uyu lembe pa cipande ica mutima obe.⁴ Ku mano ulande ati, "Webo uuli nkanshi yandi." no kwita umucetekanya ati webo uli muntu wandi umwanakashi,⁵ Ku ku isunga we mwine ukufuma ku mwanakashi cilende, ukufuma ku mwanakashi umbi umbi mukulanda kwakwe ukwa mashiwi ayatelela.⁶ Mufya kuloleshamo ifya mu ng'anda yandi nebo nali loleshe mu capikulwa candi.⁷ Nebo naliloleshe mu bantu ababulwa amano, na nebo na mwenekeshe mu baume umusepela uyo ushakwete amano.⁸ Ulya mulumendo ali mukupita panshi mu musebo mupepi naku cifutu caku mwakwe, na ena alimukuya ukulola ku ng'anda yakwe.⁹ Ici cali mukufita kwa mu bushiku bwa cungulo, mu nshita sha bushiku no kufita.¹⁰ Kulya umwanakashi ena ali mukumenye, na fwala kwati ni cilende, uwa mutima uwabufi.¹¹ Umwanakashi uwabilima no kukana umfwa; na makasa yakwe tayekala pa nga'nda.¹² Ililine mutumisebo, nomba mu ncende umo bashitishisha ifintu, na mufufutu fyonse ena alolela no kusendaminina.¹³ Elo umwanakashi ena amukumbatila na ena amumyanga, ku menso ayakosa umwanakashi alandile ati kuli ena,¹⁴ "Nebo ni mpanga umutebeto wandi uwa mutende ilelo, Nebo ni mpela imilapo wandi,¹⁵ elo iseni nebo nimfuma mukumikumanya mwebu, mu kufwaya webo amenso yobe, na nebo webo ni nkusanga.¹⁶ Nebo ni nsalanganya ifya kufimba paca kusendamapo candi, ifya mishilwa ya malangi malangik ukufuma mu Egypti.¹⁷ Nebo paca kusendamapo candi ni mfuminishapo muri, icikulankonde, na kinemone.¹⁸ Isa, leka fwebo tunnwe ifya isula ifya citemwiko ukufika ku lucelo; leka fwebo tubule ukusamwa ukukulu ukwa milimo iya citemwiko.¹⁹ Pantu umulume wandi tali mu ng'anda yakwe; ena aliya palwendo ulutali.²⁰ Ena alibula naka cola ka mpiya kakwe pamo na kena; ena akabwela pa bushiku bwa mwenshi utuntulu."²¹ Ku kufula kwa kulanda umwanakashi ena amupilibula; ku kutelela kwa milomo ya mwanakashi ena amubembula.²² Ena aile panuma ya mwanakashi mukukana ishiba kwati ni ng'ombe iileya mu kwipaiwa, kwati nimbwa iya kwatwa mu citeyo,²³ mpaka utupimfya utwa mifwi twapula mubu lyakwe. Ena ali kwati coni icileya ku kufwa. Ena teshibe ati aleshilitisha ubumi bwakwe.²⁴ Ililine, we mwana wandi umwaume, umfwa kuli nebo; umfikisha ku mashiwi ya mukanwa kandi.²⁵ Wileka umutima obe upilibukile lubali ku nshila ya mwanakashi; wileka utungululwe mu nshila ya mwanakashi.²⁶ Umwanakashi alilenga bantu abengi ukubaponesha mu malwele na baalwele abafwa bena bali abengi.²⁷ Mwanakashi ing'anda yakwe ni nshila ya ku mipolo; yena yaya kokela ku muputule wafita uwa mfwa.

Chapter 8

¹Bushe te mano aya bilikisha? Bushe te mucetekanya uwimye shiwi lya uko?² Pamulu wa tupili apasansuka mumbali yanshila, apa cilinganya inshila, Amano yabuula ukwiminina.³ Kuntanshi yamwinshi apakwingilila mu musumba, apa kwingilila mu musumba, umwanakashi epo abilikisha.⁴ Nikuli mwebu, mwe bantu, eko Nebo ndimukukutula; ishiwi lyandi niku bana baume ba bantunse.⁵ Webo uwa bula mano, sambilila amano; na webo we muwele wele, webo kwata amatontankanyo ya mucetekanya.⁶ Umfweni, pantu Nebo ndimukulanda ifintu fya mano, nelyo imilomo yandi yaisuka Nebo ndelanda ifintu ifya loloka.⁷ Pantu akanwa kandi kalanda ifya cishinka, nefya bubi fyamuselu ku miomo yandi.⁸ Amashiwi yonse aya mukanwa kandi ya bulungami; muli yena tamuli nangu cimo icapetama nangu kakulola mumbi.⁹ Yonse yene yaliba ayalungama ku muntu uyo uwa mucetekanya; amashiwi yandi yaba aya loloka kuli abo abafwaya ukwishiba.¹⁰ Nonka ukulungikwa kwandi ukucila silfere; nonka ukwishiba ukucila golide uwawama.¹¹ Pantu amano yasuma ukucila korali; tapali kasunga uwingalingana naena.¹² Nebo, Amano, nalikala uwacenjela, na Nebo nalisanga ukwishiba no kucindama.¹³ Ukutina Yahweh ekupata ububi. Nebo nshatemwa ukuitutumuna no nokuyumfwa, nenshila ibi, no kulanda kwa kuputula. Nebo yena shayatemwa.¹⁴ Nebo nalikwata ukupanda amano ukusuma nokumfwika kwa mano; Nibone ukwishiba; inkosho fyaba kuli nebo.¹⁵ Nikuli nebo imfumu shitekela, nabakateka bapangila amafunde ayalungama.¹⁶ Nikuli nebo bacilolo batekela, abacuma, na bonse abo abateka bapingwila icalo.¹⁷ Nebo nalitemwa bonse abo abatemwa nebo, na bonse abo abamfwaya nebo bwangu, nebo balansanga.¹⁸ Kuli nebo kwaliba ubukankala no

kucindikwa, nefyuma ifingi no bulungami.¹⁹ Ifisabo fyandi fisuma ukucila golide, nelyo golide uwawama; necibweshwa candi cisuma ukucila silfere uwawama.²⁰ Nebo nyenda munshila isha wama, mukati kanshila isha bupingushi.²¹ Elo ecalenga, Nebo mpanga bonse nebo abantemwa bakwate icikwatwa ca cuma; Nebo ndino kwisusha umwakubika mwabo.²² Yahweh alimumbile nebo pakutampa, uwantanshi uwa milimo yakwe nomba.²³ Mu myaka yakukale Nebo nalipangilwe--ukufuma mukubalilapo, ukufuma mukutampa kwa calo.²⁴ Pantanshi takulaba ba bembu, Nebo nalifyelwe-pantanshi takulaba utumfuku mfuku utwa menshi ayengi.²⁵ Pantanshi impili tashilabikwapo na pantanshi ya tupili, Nebo bali mfyele.²⁶ Nebo nalifyelwe pantanshi Yahweh talapanga icalo ne mpanga, nangula nelyo cakubalilapo kulukungu mwisonde.²⁷ Nebo nali kulya lintu ena alimukubika imyulu, lintu ena anshilile icishilwa cashinguluka pamulu wa menshi.²⁸ Nebo nali kulya lintu ena alimukubika amakumbi mu mulu na lintu utumfuku mfuku mu menshi twaishileba utwa kosa.²⁹ Nebo nali kulya lintu ena abikile apakupelela ku cimana, elo amenshi tekuti yasalangane ukulingana nefunde lyakwe, nelyo kulya kwabikilwe icipimo ku mufula wapa calo.³⁰ Nebo nalimupepi na ena, elo ngo mwana uwakulelwa; Nebo nali icakusaminwamo cakwe ubushiku no bushiku, lyonse nalesekela pantanshi ya ena.³¹ Nebo nali uwakusekelela mwisonde lyakwe lyonse, ne cakusaminwamo candi cali mu bana abaume ba bantu.³² Ililine, mwe bana bandi abaume, kutikeni kuli nebo, pantu bonse abo abasunga inshila shandi bakaba abashuka.³³ Kutikeni ku kulungika kwandi nokuba aba mano; kabili mwiyaaleka.³⁴ Uyo umo ukutika kuli nebo akaba uwapalwa. Ena akaba linda cila bushiku paminshi yandi, ukulolela pambali ya fishingitini fya minshi yandi.³⁵ Pantu uyo onse usanga nebo, asanga ubumi. naena akasanga ukupalwa kuli Yahweh.³⁶ Nomba ena uyo upusana, afyenga ubumi bwakwe umwine; onse uyo uwapata nebo atemwe mfwa."

Chapter 9

¹Amano nayakulila, umwanakashi ing'anda yakwe umwine; umwanakashi na basa ifishingitini cine lubali ukufuma ku mabwe.² Umwanakashi naipaya inama shakwe, na sankanya umwangashi wakwe, no kupekanya itebulo lyakwe.³ Umwanakashi natuma ababomfik bakwe abakashana, ukuya mukwata ukufuma apaleepa apatali pa mujsumba, ⁴"Uyo uwabula amano nani? Lekeneni ena apilibukile kuno lubali!" kuli umo uwabula amano yasuma ena alanda ukweba ati, ⁵"Iseni, lyeni icakulya candi, no kunwa umwangashi Nebo nkwete ukusankanya. ⁶Sheni nokuba na mweo; endeni mu musebo uwa kumfwikisha.⁷ Uyo onse uukanda uupunika alapokelela ukusekwa, no yo onse uwebaula umuntu umubifi alapokelela ukusulwa. ⁸Wiebula upinika, nangula ena webo akakupata; ebula umuntu uwamano, na ena webo akakutemwa. ⁹Peela ku muntu wamano, na ena akaba lyonse uwakwatisha amano; sambilisha umuntu uwaololoka, a ena akalundapo pa kusambililapo kwakwe. ¹⁰Ukujtina Yahweh ekutampa kwa mano, no kwishiba uwa mushilo umo ekumfwikisha. ¹¹Pantu ukupila muli nebo inshiku shobe shikaba ishafulilako, ¹²Nga webo uli uwamano, webo ulu wamano pali we mwine, na nga webo ulapinika, webo ukasenda ici wemwine weka. ¹³Umwanakashi wabula amano mu tuutu; ena aliba uwabilima no kukanaishiba nangula fimo. ¹⁴Uyu mwanakashi aikala pa mwinshi uwa pa ng'anda yakwe, pa citebe mu ncede umwaleepa mu mushi. ¹⁵Uyu mwanakashi alimukwita ukufuma kuli bonse abo abali mukupita mupepi muli ilya nshila, ku bantu abali mukwenda ukololoka mu musebo wabo. ¹⁶"Lekeneni uli onse uyo uwabula amano apilibukile ku ncede kuno lubali," ena alimukulanda ati kuli abo bonse aba shikwete amano. ¹⁷"Amenshi ayakwiba yali lowa, no mukate uwa kufisa wali wamisha." ¹⁸Nomba ena takwata ukwishiba ukweba ati abafwa baliba kulya, naba lalikwa bakwe bali umwaleepa ku mipolo.

Chapter 10

¹Amapinda ya kwa Solomoni. Umwana umwaume uwamano alasansamusha wishu, nombu umwana umwaume icipuba cena cilenga nyina ubulanda. ²Ifyuma fintu bamonokela mububi tafyakwata akantu, nombu imicitile iyawama ilapokolola umuntu kumfwa. ³Yahweh takalekeleshe umololoke ukulacula ne nsala, nombu akaleka umubifi abulwa cintu alefwaisha. ⁴Umunang'ani bulalenga umuntu abulwa, nombu iminwe iibombesha ilenga umuntu anonka. ⁵Umwana umwaume uwamano akolonganikila limo ifisabo mulusuba, nombu ca nsoni kuli ena uulala utulo panshita yakusepa. ⁶Amapinda ayafuma kuli Lesa yaba pa muntu umololoke, nombu akanwa ka mubifi kalafubatilala pafyakonaula. ⁷Ukwibukisha umuntu umololoke kulalenga insansa, nombu ishina lya mubifi lyena lilaloba. ⁸Umuntu uwamano alapokelela amafunde, nombu umuntu cilande lande ena alabongolola. ⁹Uwenda uwakaele enda mubusuma, nombu uwenda munshila ishabipa ali no kwishibikwa. ¹⁰Uushinisha kulinso alaleta icimfulunganya, nombu icipuba icilanda icilende lande cikaposwa panshi. ¹¹Akanwa ka muntu umololoke kamfuku mfuku ka menshi yabumi, nombu akanwa ka mubifi kafimba pakonaula. ¹²Ukupato lulenga ukwinya ulubuli, nombu ukutemwa kulafimba pa kulufyanya konse. ¹³Amano yasangwafye pa milomo ya muntu umusuma, nombu ubwembya bwabelako inuma ya wabula amano. ¹⁴Umuntu uwamano eusungba ukwishiba nombu akanwa ka cipuba kena kaleta ukonaula mupepi. ¹⁵Ifyuma fya muntu umukankala elinga lya musumba wakwe; ububusu nabo ebonaula abapiina. ¹⁶Icilambu ca muntu umololoke ecimutungulula ku bumi; amalipilo ya mubifi ya mutungulula ku kubifya. ¹⁷Ukukonka fintu balekufunda ala yaliba ninshila ya kuya ku bumi, nombu uukana ukulungikwa alaya ikciyeyeye. ¹⁸Imilomo iyabufi ifimba palupato, kabili uulesalanganya ulwambo cipuna. ¹⁹Mukufusha kwa mashiwi, ta mubula ukulufyanya, nombu uwamano alasunga akanwa kwakwe pakulanda. ²⁰Ululimi lwa muntu umololoke ni silfere umusuma; umutima wa mubifi umutengo wakwe unono. ²¹Imilomo ya muntu umololoke ilisha abengi, nombu ifipuba fyena filafwa pamulandu wa kubulwa amano. ²²Amapalo yakwa Yahweh yalapela

ubukankala kabili talundapo ubucushi awe.²³ Ku mubifi caba ngo bwangalo ubo icipuba cangala, nomba amano ni nsansa sha muntu uwiluka.²⁴ Icitina umuntu umubifi ecili no kuponena pali ena, nomba icifwaya umuntu umololoke cena cili no kupeelwa.²⁵ Umubifi aba kwati libimbi ilipitafye, kabili ilishabepo napeka, nomba umuntu umololoke mufula uukabapo ukutwalilila.²⁶ Ngafilya fine umwangashi ukalipa mu meno ne cushi flya cikalipa mu menso, eflyo cikalipa no watuma umunang'ani.²⁷ Ukukwata akatina kuli Yahweh kulalenga ubumi ukukokola, nomba imyaka ya mubifi ikepipa.²⁸ Isubilolya bantu abaololoka ensansa shabo, nomba imyaka ya bantu ababifi yena ikepipa.²⁹ Inshila yakwa Yahweh ilacingilila abo bonse abakaele, nomba ababifi bena balonaulwa.³⁰ Umuntu umololoke takatelente ishiwe nomba umuntu umubifi takatwalilile ukwikala mu calo.³¹ Ku kanwa ka muntuj umulungami ekufuma ifisabo fya mano, nomba ululimi lwa mubifi luli no kuputulwa.³² Imilomo ya muntu uwaololoka ileshiba ifisuma, nomba akanwa ka mubifi kenashishiba ifyabipa.

Chapter 11

¹Sekelo wabufi wa muselu kuli Yahweh, nomba ena atemunwa mu cakufina icituntulu.² Ilyo icilumba caisa, elo ubusbani bwaisa, nomba na bafundikana amano yalesa.³ Bumpomfu bwa baololoka bulaba tungulula bena, nomba inshila sha basobana ku babumfi shikabonaula bena.⁴ Ifyuma fycabecabe pa bushiku bwa cipyu, nomba mukucita ifyaololoka fikakupokolola webo ukufuma ku mfwa.⁵ Ubololoke bwa muntu imomfu builengela inshila yakwe ukololoka, nomba umubimfi ali nokupona pamulandu wabubimfi bwakwe.⁶ Ubololoke bwa waololoka kulabasunga bena umutende, nomba ababumfi bakanyantaulwa ku lunkumbwa lwabo.⁷ Ilyo umuntu umubimfi amfwa, ifyo alelelela ena fyaonaika kabili no kulolela ukwali mumaka yakwe yaisa apfye.⁸ Umuntu umololoke apokololwa ukufuma mumafya kabili caisa pa babimfi mucifulo.⁹ Nefya mukanwa kakwe umuntu umusenshi awonaula umwina mupalamano wakwe, nomba ukupitila ku bwishibilo umuntu umololoke akasungwa bwino.¹⁰ Ilyo abantu abaololoka bapalwa, umusumba ulasekelela; Ilyo ababimfi baonaika, bena balapunda ukwa kwangalila.¹¹ Ukupitila mu mapalo yaba ololoka umusumba ulasansabikwa; ku kanwa ka mubimfi umusumba waposwa panshi.¹² Umuntu uukwata ukusula umunankwe takwata amano, nomba umuntu uufwikisha aba tondolo.¹³ Uuli onse uwenda aleshunguluka mu bukwakwa asokolola inkama, nomba uwacishinka mu mupashi asunga ubwafya no kufimbapo.¹⁴ Kulya ukutakwaba ukulanshanya, uluko lulawa, nomba ukucimfya kwisa ukupitila mukulanshanya ukwingi.¹⁵ Uuli onse uwaikatila pa mweni icishinka ali nokucula sana nomba umo uwapata ukupela ukutunkana muli ulya musango wa malayo wa kaele.¹⁶ Umwanakashi wacikuku apoka ubucindami, nomba abantu bakatutumya baikatitilafye pa fyuma.¹⁷ Umuntu waluse anokelamo umwine eka nomba umo umunkalwe aicena umwine eka.¹⁸ Umuntu umubimfi abepa ku kupoka icilambu cakwe, nomba umo uubyala ubulungami asombola icilambu ca cishinka.¹⁹ Umuntu uwacishinka uucita icituntulu ali nokwikala, nomba umo uupepeka ububi ali nokumfwa.²⁰ Abo imitima yabo yapetama bamuselu kuli Yahweh, nomba ba mpomfu mu mibele yabo bena bala mutemuna.²¹ Ba uwacishinka pali ifi- umuntu umubimfi takaye ukwabula ukupanikwa, nomba abana ba bantu abololoke bali nokusungwa bwino.²² Kwati ningaminwa ya golide mu myona ya nkumbu eflya umwanakashi umusuma ukwabula ukufundikana.²³ Uku kabila kwa bantu abololoke ifitumbukamo busuma, nomba abantu ababimfi kuti balolela pa bukali.²⁴ Kuli umo uusalanganya- ena ali nokulundapo ifingi; na umbi uwaikata icakupela- ena aisa kubucushi.²⁵ Umuntu wa cishinka ali nokupalwa kabili na umo uupela amen shi kuli bambi ali nokukwata amenshi umwine eka.²⁶ Abantu bacusha abantu abakana ukushitisha ingano, nomba ubupe ubusuma bufwika icisote ku mutwe wakwe uushitisha.²⁷ Umo uufwaisha akabila ubusuma kabili akabili akabila ububile, nomba umo uufwaisha ububi ali nokubusanga.²⁸ Bonse abo abatetekela mufyuma fyabo bali no kupona, nomba kwati liluba, abantu abololoke balalelema.²⁹ Umo uuleta ubucushi mu ng'anda yakwe ali nokwikala mu mwela kabili umupuba ali nokuba umusha ku wa mano umutima.³⁰ Icisabo ca mololoke cimuti ca mweo, nomba uwalufyengo asenda abomi.³¹ Moneni! umuntu umololoke alambulwa pe sonde; imiku iingi umubimfi kabili umubembu!

Chapter 12

¹Uyo uwatemwa ucenjeshiwa alitemwa ukwishiba, nomba umo usula ukulololwa alitumpa.² Yahweh apela ukusensmina ku muntu musuma, nomba alapingula umuntu upanga amatontonkanyo ayabi.³ Umuntu takabelele mu bubi, nomba abantu abalungama umushila tawakanukulwe.⁴ Umukashi uwasalapuka alenga umulume ubukata, nomba uleto musebanya aba ngo bulwele bwa cilonda mu mafupa.⁵ Amatontonkanyo ya mulungami yalilungama, nomba ukulangilila kwa babipa kwabufi.⁶ Amashiwi yabantu babipa ni nkose shipembelela ukusumya mulopa, nomba amashiwi yatambalala ya labapokolola.⁷ Abantu ababipa nga baloba balalobelela, nomba ing'anda ya walungama umuntu ikeminina.⁸ Umuntu ukatashiwi ubusuma bwa ku milomo nomba wa mutima wabipa alasulwa.⁹ Musuma umuntu uwaba panshi uwaikwatila umubomfi ukucila umo uwa icindamika umwine nomba abulwa ifya kulya.¹⁰ Umuntu uwalungama alasakamana pakukabila kwa fitekwa, nomba ubulanda bwa babipa buluku.¹¹ Naumo ulebombesha mu calo takabulwe ica kulya nomba uyo onse ukonkelesha mufyafye fyabulo kubomba tatontonkanya.¹² Umuntu wabipa alakabila ifya kwatwa kubabipa, nomba umushila wa walungama ulasekesha.¹³ No muntu wabipa alekatwa mu fifuma mu milomo, nomba umuntu walungama alafuma mu bwafya.¹⁴ Ififuma mu fisabo fya mashiwi ya muntu mwisula ifintu ifisuma, imilomo ibombwa ku minwe ibwelele kuli wena.¹⁵ Inshila ya munangwa ilamu wamina ku menso yakwe, nomba umuntu wasalapuka amfwa ku kucenjeshiwa.¹⁶ Umunangwa alangisha ubukali pa bushiku bwine bulya, nomba usulako nokusaluka kubokusuma.¹⁷ Umo alanda icishinka alande caololoka, nomba kambone wabufi, alabepa.¹⁸ Amashiwi ya umo

ulanda bwangu bwangu yaba kwati lupanga, nomba ululimi lwa wasalapuka lupelo bundapishi.¹⁹Fya kumilomo ya cishinka filatwalilila, nomba ululimi ulubepa lwabafye lwa kupelela.²⁰Ifyelenganishiwa mu mutima iya batontonkanya mu kupango bubi, nomba ukusamwa kufuma kubapandilila pamutende.²¹Icibi tacakese pa walungama, nomba ababipa bakesulamo ubucushi.²²Imilomo yabufi yamuselu kuli Yahweh, nomba abo abekalila mu cishinka batetekela balamusansamusha.²³Umuntu wasalapuka tafisulula ukwishiba kwakwe, nomba umutima wa munangwa ufumya ubunangwa.²⁴Ukuboko kwa bacincila ku kateka, nomba abantu abanang'ani bapaticishiwa mu kubomba.²⁵Ukusakamikwa kwa mutima wa muntu ula mufininina panshi, nomba ubusuma bwa mashiwi bulenga ukusamwa.²⁶Umuntu uwalungama alalangwa kubanankwe, nomba inshila yababifi ibatwala mu kulubanta.²⁷Abantu abanang'ani tabasowelesha ubwangalo nomba ku muntu wakalabomba akabowanonka pe sonde.²⁸Uyo wendela mu nshila yawama asanga umweo no wenda munshila ilya takafwe.

Chapter 13

¹Umwana umwaume uwamano alomfwa kufyo wishi alemulangilila, nomba uwakapuni tomfwa ku kukalipilwa.²Ifitwalo ififuma mukanwa kwakwe umuntu alsekela mu fintu ifisuma, nomba insuuna ya wacenjela yena konaula.³Uyo usunga akanwa kakwe aisungila ubumi bwakwe, nomba uyo uwasamuna imilomo yakwe alailetelela umwine.⁴Insuna ya muntu umunang'ani takwata nangula cimo, nomba insuna ya mutu uwa cenjela ena ali no kwikuta.⁵Umuntu uwaololoka alipata amashiwi yabufi, nomba abantu ababifi bacitafye abene umusebanya, nokulacita ifya nsoni.⁶Ubololoke bulacingilila abo bonse abafilubo mu nshita yabo, nomba ububifi bulonaula abo abacita ububi.⁷Kwaliba bamo abaibepa ukuba abakankala abene, nomba abashaba nangula fimo fyonse, kabili kwaliba bamo abapelafye fyonse, ilyo balikwata ifyuma ifingi.⁸Ifyuma fya muntu ukukankala kuti fyalubula ubumi bwakwe, nomba umuntu umulanda tatina.⁹Ulubuto lwa bantu abaololoka lulasekelela, nomba ilampi lya bantu ababipa lilino kufumishiwapo.¹⁰Icilumba cena ciletafye ifimfullunganya, nomba abo bonse abakutula kufisuma kwaliba amno.¹¹Ifyuma fya kunonkela munshila iyaabipa filapwa, nomba ukwata ulupiya mu kubomba ne minwe yakwe ali no kulenga ulupiya lwakwe ukufula.¹²Ilyo isubilo lya tantalila, umutima ulatompoka, nomba icilekabilwa nga cafikilishiwa cimuti ca mweo.¹³Uyo usuula fintu balemufunda alayonaula umwine, nomba uyo uucindika amafunde ali no kulambulwa.¹⁴Ukufunda kwa muntu uwamano kamfukumfukku ka bumi, kulafumya kulukose lwa mfwa.¹⁵Amano yalalenga umuntu acindikwa, nomba inshila ya bashakwata icishinka ilaleta ubusanso.¹⁶Umuntu uwacenjela alacita amano muli conse cintu alesala, nomba icipuba cena cilasalanganya ubupuba bwakwe.¹⁷Intumi iyabipa iponena mu bwafya, nomba intumi ya cishinka ileta ukupola.¹⁸Uyo uusula ukusambilila ali no kukwata ukubulwa ne nsoni, nomba uufwaya ukumulungika alacindikwa.¹⁹Ala cilawama ico walefwaisha nga camoneka, nomba bunani kufipuba ukufuma kububi.²⁰Ukwenda no muntu uwamano nobe uli no kuba uwamano, nomba uwenda ne fipuba ali no kucula.²¹Ubusanso bwisa pababikfya, nomba umuntu uwaololoka alalambulwa ubusuma.²²Umuntu umusuma alashila abenshikulu bakwe icakupyana, nomba ifyuma fya babipa fisungilwa umuntu uwaololoka.²³Mwibala lya mulanda mulaseka ifyakulya ifingi, nomba umuncishanya ulafumyapo.²⁴Uyo ushibula ubwembya alipata umwana wakwe umwaume, nomba uyo uwatemwa umwana wakwe umwaume alatekanya ukumufunda.²⁵Umuntu uwaololoka alalya no kwikusha insuna yakwe, nomba ifumo lya wabipa lyonse likala ne nsala.

Chapter 14

¹Umwanakashi uwa mano nakula ng'anda yakwe, nomba umwanakashi watumpa ena ayonaula no kuiponya panshi ku minwe yakwe umwine.²Nomba umo uyo uwenda mukololoka alatina Yahweh, nomba umo uyo uushaba na cishinka mu nshila shakwe ena mulemusula.³Mukanwa ka watumpa mwise inkonto yapa numa yakwe, nomba imilomo yawamano bena ikabalinda.⁴Kulya ukushaba ing'ombe, ukulishiwa takuba ukwa wama, nomba icibwesha cafisabo kwisa ukufuma ku makaya ng'ombe shilu.⁵Kambone wacine talanda ubufii, nomba kambone wabufi apeema ukufumya ubufi.⁶Abatumfya alafwailisha amano na kulya takuli, nomba ukwishiba kwisa ukwaanguka kuli umo uyo uwacengela.⁷Enda uye ufumeko ku muntu uwatumpa pantu weba tawakasangeko ukwishiba ukwa pamilo yakwe.⁸Amano ya muntu uwacenjela kumfwikisha inshila yakwe umwine, nomba ukutumpa kwabatumpa kubeepa.⁹Ukkutumpa kwaba tumfya lintu amampulu yapelwa nga malambo nefyakunika, nomba mukati kabaololoka ukupalwa kulakanishiwa.¹⁰Umutima walishiba ukutunta kwa uko umwine takuli no mweni uwingakanishiwako ukusekelela kwa kuko.¹¹Ing'anda iya bantu ababi ikonaulwa, nomba itenti ilya baololoka likakwata ifyacikushi.¹²Kuli inshila ingaba isuma ku muntu, nomba ku lutwe yena ilatungulula kumfwa.¹³Umutima kuti waseka nomba kuti waba uwakalipa no kusekelela mukushalikisha pamulu kuleta ubulanda.¹⁴Uushaba na cishinka mu mutima akapoka ifyo inshila yakwe yakwata, nomba umuntu musuma akakwata ica mumibele yakwe.¹⁵Umo uyo uwabulwa amno atetekela ifintu fyonse, nomba umuntu uwacenjela alatontonkanya pamulandu wa ntampulo shakwe.¹⁶Umuntu wa mano alatina no kupilibula ukuya ukufuma ku bubi, nomba abatumpa tabakwete ukucetekela ukwakupwishishisha ukusoka.¹⁷Umo uyo uwa angufyanya ukuba uwakalipa alacita ifintu ifya buwele wele, no muntu uyo uupanga apange yabi ali patwa.¹⁸Abapelwa amano cikwatwa cabawelewele, nomba abantu abacenjela cibalika ca kwishiba.¹⁹A bantu ababi bakakontama panshi kuntanshi kuli bonse abo abawama na bonse abo ababifi bakakontama panshi ku minshi ya bantu abalungama.²⁰Umuntu ushakwata balamupata naku cibusa cakwe cine, nomba umuntu uwacuma alakwata ababiye abengi.²¹Uyo untu alanga imisula pa mwina mupalamano alabembuka, nomba uyo untu alanga ububile ku uushakwata alapalwa.²²Bushe tabalulumba abo

abatunganya ububi? Nomba bonse abo abapanga ukucita ifisuma bakapokelela ukutemwa ukwaiminina ne cine.

²³Mukukosa konse ukwa mulimo mulafuma icibweshwa, nomba ilyo kulifye ukulanda, kutwala mu cipowe. ²⁴Icibali ka bantu bamano ecuma cabo, nomba ukutumpa kwa batumpa bena bulabaletelafye ukutumpa ukwingi. ²⁵Kamboene wa cishinka alapususha imyeo, nomba ena uyo uupema ukufumya ubufi alaleta ukwipaya. ²⁶Mukatina kuli Yahweh mwaliba ukupama ukwakosa; icicikaba ica kufisamamo pa bena bakwe. ²⁷Akatina ka kuli Yahweh kamfuku mfuku ka bumi, elo ati umuntu kuti abwela ukuya ukufuma ku nkose shamfwa. ²⁸Mu bwingi bwe pendwa ya bantu bakwe emusangwa ululumbi lwa mfumu, nomba ukwabula abantu ubukankala buba icibolya. ²⁹Umuntu uwatekanya alikwata ukumfwikisha ukulu, nomba umuntu uwa anguka ukukalipa akoselesha ukutumpa. ³⁰Ukutekanya kwa mutima ebuni pa mubili, nomba akalumwa kufwaya kwa mafupa. ³¹Uyo umo uyo uucita akalumwa ku mupinaalatuka uwapangile ena, nomba uyo umo uulanga ububile ku wabulwa ena alamucindika. ³²Umuntu umubifi aleta ukupona panshi kububi bwa micitile yakwe, nomba umuntu umulungami nakwata ubucingo nangula ni mu mfwa. ³³Amano yaikala mu mutima wa wacenjela, nomba nangula mukati ka batumpa kuti aleka umwine eka ukwishibikwa. ³⁴Ukucita ifintu ifyalungama ku koselesha uluko nomba ulubembu ca nsoni ku muntu onse. ³⁵Uluse bwa ku mfumu bwaba mu mubomfi uyo ubomba mukucenjela, nomba ubukali bwakwe buli pali umo uyo uubomba mu nsoni

Chapter 15

¹Ukwasuka ukwatekanya kulabweshwa icifukushi, nomba amashiwi ayakalabana kulemya ukukalipa. ²Ululimi ulwa muntu wa mano lulanda ukwishiba, nomba akanwa aka babula amano ketulula ubuwele wele. ³Amenso yakwa Yahweh yali monse monse, yali mukutwalilila ululonda pa babi na pa basuma. ⁴Ulilimi uluposha cimuti ca bumi, nomba ululimi ulwa bufi loaula umupashi. ⁵Umupumbu asula ukulungika ukwa kwa wishi, nomba ena uyo usambilila ku kulungikwa alaba uwacenjela. ⁶Mukati ka ng'anda ya muntu uwaololoka mulya mwaliba ifyuma ifikulu, nomba ifya cibweshwa ca muntu umubifi ena cilamupela ubwafya. ⁷Imilomo ya muntu uwa amano itanda pamulandu wa kwishiba, nomba teifyo elo ku mutima wa bawele wele. ⁸Ilambo lya babifi ici ca muselu kuli Yahweh, nomba ena atemwa umo uyo ukonka ici cisuma. ⁹Inshila ya bantu ababifi ici camuselu kuli Yahweh, nomba ena atemwa umo uyo ukonka ici cisuma. ¹⁰Ukulanda kwakula ukulolela ulionse uyo uulekelesha umusebo na ena uyo uwapata ukulungikwa akafwa. ¹¹Imipoto no kuloba nafisuka kuntanshi yakwa Yahweh; ukucilisha imitima ya bana abaume aba bantunse? ¹²Abapunika tabatemwa umo uyo ena uumulungika; ena teti aye ku wamano. ¹³Umutima uwasekela upanga pa menso apasuma, nomba ku mutima uwacenwa umupashi ulatobeka. ¹⁴Umutima wa mupashi ufwaya ukwishiba, nomba akanwa ka mupumbu kalya pa buwele wele. ¹⁵Inshiku shonse isha kucululuka shalibipa, nomba umutima uwawama wena mutebeto uushaba ne mpela. ¹⁶kusuma ukwacepa ku katina ka kuli Yahweh ukucila ifyuma, ifyuma ifingi no kusakamana. ¹⁷Cisuma icakulya pamo no musalu kulyha ukuli ukutemwa, ukucila umwana wang'ombe uwapekanishiwa pamo no kupatwa. ¹⁸Umuntu wa cipyu emya ulubuli pa mulu, nomba umuntuj uyo uli uwatekanya ukukalipa alatalalika ifyongo. ¹⁹Inshila ya mutu umung'ani yalaba kwati ni ncende pamo ne cisansala ca myunga, nomba inshila ya waololoka ninshila ya pamulu iya kulwa. ²⁰Umwana umwaume wa mano alaleta insansa kuli wishi wakwe, nomba umuntu umuwele wele asula nyina wakwe. ²¹Umupumbu alasekelela emuntu uyo uwabula amatontonkanyo, umo uyo uwakwata ukumfwikisha aleendca mu musebo uwaololoka. ²²Ukupekanya kulaya ukwalubana kulya ukushili aba kupanda amano, nomba ku mpendwa iikulu ya bakupanda amano bena balatunguluka. ²³Umuntuj alasanga ukusekela ilyo ena apeela ukwasuka kwa mukanwa kakwe; ifyo yawama amashiwi munshita ishisuma! ²⁴Umusebo uwa bumi ilatungulula apakupilukila ku muntu wa cenjela, pakweba ati bena kuti bapilibukila ukuya ukufuma kwisamba lya ku mipolo. ²⁵Yahweh alaponya panshi ing'anda yaba yumfwa, nomba ena alacingilila ifipe fya kwa mukamfwilwa. ²⁶Amatontonkanyo ya mubifi yaba aya muselu kuli Yahweh, nomba amashiwi yakusekesha yaba aya wama. ²⁷Umuntu uyo ukwataicibweshwa ukufuma ku ushalungama asanga ukwisa ukwamafya ku lupwa lwakwe, nomba uyo umo uwapata ukubosha akaba no mweo. ²⁸Umutima wa muntu uwaololoka ulafwaya ica kwasuka pantanshi talacita ici, nomba akanwa ka bantu ababifi ketulula ukufumya ifya bipa fya kako. ²⁹Yahweh aliba ukutali ukuya ukufuma ku bantu ababi, nomba ena alomfwa amapepo ya bantu abaololoka. ³⁰Ukubuta kwa menso kuleta ukusansamuka ku mutima, ne lyashi ilya wama bumi ku mubili. ³¹Ukutwi kulya ukufwa ukukalipilwa kulapeela ubumi, akekala mukati ka bantu abamano. ³²Uyo umo uusula ukukanda alaisula umwine eka, nomba ena uyo ukutika ku kutungulilwa alasangamo ukumfwikisha. ³³Akatina ka kuli Yahweh kutungulula mu mano, no kufuuka kulesa pantanshi ya mu cinshi.

Chapter 16

¹Ukupakanya ukwa mutima kwalola ku muntu umwine, nomba ukwasuka ukufuma ku lulimi lwakwe kwisa ukufuma kuli Yahweh. ²Imibele ya muntu yonse yaliba iya sangululwa mu menso yakwe umwine, omba Yahweh eupima imipashi. ³Tuulula imilimo yobe kuli Yahweh na kupekanya kobe kukatunguluka. ⁴Yahweh apanga icili conse pa mulimo waciko, nangula mubifi pa bushiku bwa bwafya. ⁵Umutima onse uwaisansabika wa bunani kuli Yahweh, nomba ube uwa cine pali fi, bena tabakaye mukukandwa. ⁶Mukwaiminina kwa kutemwa nabicine efimba pa membu na katina kakuli Yahweh abantu balaluka ukufuma ku bubi. ⁷Ilyo imibele ya muntu yasekesha kuli Yahweh, ena alapanga nangula ukweba ati abalwani ba muntu ukuba aba mutende kuli ena. ⁸Kasuma akali akacepa kufya mu busuma, ukucila ifikulu ifisa ku bupondamishi. ⁹Mu mutima wa muntu umwine mufuma ukupekanya ukwa mibele yakwe, nomba Yahweh eutungulula

intampulo shakwe. ¹⁰Ukucenjela kwa bupingushi kuli pa milomo ya mfumu; akanwa kakwe takalingile ukonaula ubupingushi. ¹¹Icupima cacine ciisa ukufuma kuli Yahweh ifya kupima fyonse mu mufuko fili milimo yakwe. ¹²Ukucita ububi ca bunani ku mfumu, pantu icitebe calipekanishiwa mu kubomba ifya lungama. ¹³Imilomo iyalunga yaba iyakuseksha imfumu na ena alitemwa umuntu uyo uulanda amashiwi ayalungama. ¹⁴Ubukali bwa mfumu ni ntumi ya mfwa nomba umuntu uwa mano kuti aasha ukutalalika icifukushi. ¹⁵Mu lubuto lwa cinso ca mfumu mwaliba ubumi no kupalwa kwakwe kwaliba kwati likumbi ilyakweba ati yaleta imfula ya cilala. ¹⁶Kuwama nshi uku ukwakukwata amano ukucila golide. Ukukwata ukumfwikisha kulingile ukusalwa ukucilishamo pali silfere. ¹⁷Inshila iyasalala ya balungama yalipilibuka ukuya ukufuma ku bubi; na umo uyo uulinda imibele yakwe alasunga ubumi bwakwe. ¹⁸Ukuyumfwa kwisa kuntanshi ya konaulwa, no mutima wamatutumuko kuntanshi yakuipuntula. ¹⁹Caliwama ukuba no mutima uwafuuka mukati ka bantu aba bula amano, ukucila ukwakana ifyapokololwa ku bantu ba matutumuko. ²⁰Uyo onse uusakamana pafyo bena baebelwe basanga ifya wamisha, na bonse abo abacetekela muli Yahweh bakapalwa. ²¹Uyo uwaba no mutima wa mano aketwe uwacenjela, no kulanda ukwalowa kufuntula ukusambilisha ukumfwika bwino. ²²Ukumfwikisha ekamfukumfuku ka bumi kuli uyo uukwete ci, nomba ukulungika aba bulamano ebuwele wele bwabo. ²³Umutima wa muntu wa mano kupeela ukucenjela ku kanwa kakwe no kulandako ukukutika ku milomo yakwe. ²⁴Amashiwi yasuma yaba ngo luto lwa buci---yaba ayalowa ku mutima no kundapa amafupa. ²⁵Kwaliba inshila iimoneka iyalungama ku muntu, nomba ulutwe lwaiko ni nshila ya mfwa. ²⁶Insuna ya ubomba ibomba pali ena insala yakwe ena ilamukoseleshako. ²⁷Umuntu icinangwa ashula ububi, no kulanda kwakwe kwaba kwati mulilo uubabula. ²⁸Umuntu uwapusauka alemya ulubuli no wa lwambo alalekanya ifibusa ifyapalamana. ²⁹Umuntu uwa lufyengo alabepa ku mwina mupalamano wakwe, no ku mutungulula ena munshila iya pannshi iya kweba ati tayaba bwino. ³⁰Uyo uushinisha ku menso alatontokanya ifintu ifishalungama; bonse abo abasuminkanya imilomo bakaleta ububi ukupita. ³¹Umutwe wa ndale cibalka ca bukata; ici cipokelelwa mukwikala ukwa mu mibele ya bulungami. ³²Cali wama ukukokola ukukalipa ukucila ukuba impalume noyo utungulula umutima wakwe alikosa ukucila uyo uwapoka umusumba. ³³Icipendwilo ciposwa pa cakwishibilapo, nomba ukuputula umulandu onse kufuma kuli Yahweh.

Chapter 17

¹Cawamapo ukukwata umutende na ubufungau bwa mukate ukucila ing'anda iyaisulamo imitebeto no lubuli. ²Umubomfi wamano ali nokuteka pa banaabacita ifya nsoni kabili ali nokwabanyako ne cakupyanina nga umo uwamuli ba munyina. ³Ica kalopwelamo capali silfere kabili ilungu lya pali golide, nomba Yahweh alesha imitima. ⁴Uwabipa ateyanya ku milomo ya mubimfi; uwabufi apela ukutwi kwakwe kululimi lwa bonaushi. ⁵Uuli onse uuseka abapina atuka uwa mulengele ena kabili na umo uusekelela mukayofi takaye ukwabula ukupanikwa. ⁶Abeshikulu ecibalika cabakote kabili abafyashi baleta ubucidami ku bana babo. ⁷Ukulanda kwa mololoke takuwamina pa fipuba; imilomo yabufi ya wamina umukalamba. ⁸Amafisa kanwa yaba ge libwe lya cisense kuli umo uulipela; konse ena apilibukila, ashuka. ⁹Uuli onse uloleksha pafilubo akabila ukutemwa, nomba umo uubwekeshapo ubwafya asalanganya ifibusa. ¹⁰Ukukalipila kuya mukati ka muntu uufwikisha ukucila ukupuma umwanda umo ukuya mu mupuba. ¹¹Umuntu umubi akabilafye ububi, eico umutumwa umukalwe ali no kutumwa kuli ena. ¹²Cawamapo ukukumana na bere uwaibilwa abana ukucila ukukumana no mupuba mu bupuba bakwe. ¹³Ilyo umo abweseshu ububi pa busuma, ububi tabwakatale abufuma pa ng'anda yakwe. ¹⁴Ukutampa kwa lubuli kwaba nga umo uuli mukusansa amenshi ukuli konse, eico enda ukufuma kukumanama ilyo tacilatobeka. ¹⁵Umuntu uusapota umuntu umubi kabili umuntu uuseka umuntu umololoke- bonse ba muselu kuli Yahweh. ¹⁶Nicinshi umupuba engalipilila ulupiya kukusambilila pa mano ilyo ena takwata amano. ¹⁷Icibusa citemwafye inshita yonse kabili munyina afyalwa pa nshita sha mafya. ¹⁸Umuntu uushakwata amano alenga icilayo cakakwa kabili aba uwakulenga pa kongole sha pamwina mupalamano wakwe. ¹⁹Uuli onse uwatemwa ulubuli atemwa ulubembu; uuli onse uwimya icibi cakwe akabila ukonaulwa. ²⁰Umuntu uwakwata umutima uwapondama tapaba ifyo asanga ifisuma; umo uwakwata ululimi lwabufi aponena mubufi. ²¹Uuli onse umufyashi wamupuba ailetelela ubulanda umwine eka; kabili wishu wa mupuba takwata insansa. ²²Umutima wakusekelela emuti uusuma, nomba umupashi uwakotolwa uumika amafupa. ²³Umuntu umubifi apoka amafisakanwa ya mubufisolo ku konaula inshila ya mulinganya. ²⁴Umo uwakwata ukufwikisha atwala icinso cakwe mupepi na mano, nomba amenso yawa mupuba yatumwa mumpela ye sonde. ²⁵Umwana umwaume umupuba bulanda kuli wishu wakwe kabili bukali ku mwanakashi uwamufyele ena. ²⁶Kabili, tecisuma ukupanika abololoke; nangula ukulopola abakakala pakololoka kwabo. ²⁷Umo uushakwata ubwishibilo abofyafye amashiwi ayanono kabili ena uwatekanya umupashi akwata ukufwikisha. ²⁸Kabili na bapuba batontokanya ukuba aba mano ena ngaba tondolo; ilyo ena asunga akanwa kakwe akaisalwa, ena ailenga ukuba uwa mucetekanya.

Chapter 18

¹Umo uwipatula no kuba eka aifwaila umwine ukukabila kwakwe no kukafwaya ukumfwa kuli fyonse ifya mano. ²Umunangwa tafwaya ukufwailisha ifya kwishiba, nomba kanofye ififisuluka fintu ifyaba mu mutima. ³Ilyo umuntu uwabipa aisa, no kucendwa kulesa pali wene---pamofye no kutukwa no kupontwa. ⁴Amashiwi ya mu kanwa ka muntu yaba menshi ayashika: nicishiba ca mano kamfuku mfuku ka mulonga. ⁵Tecisuma ukulemekesha umuntu wabipa no kupondamicila ubupingushi umuntu walungama. ⁶Imilomo ya munang'ani ileta ulubuli na ku kanwa kaletelala ukupumwa. ⁷Akanwa kamunang'ani ekamonaula no kwikobelesha umwine eka ku milomo yakwe. ⁸Amashiwi ya

walwambo yaba kwati cakulya camukubutuka no kukulukila mu mala.⁹Kabili umo ubomba panono panono munyina wakwe bonaushi uwacilapo.¹⁰Ishina Iya kwa Yahweh lupungu lwakosa; umuntu uwalungama alabutukilamo no kwicingilila.¹¹Ifyuma fya mukankala fyaba kwati musumba uwakosa na mukumwenekesha kwati lupango lwalepesha.¹²Icantanshi alaponeshiwa umuntu wa mutima wa cilumba, nomba mukwicefya mufuma ukucindikwa.¹³Umo uwankula ilyo talaumfwikisha--- bubbungwa ne nsoni.¹⁴Umupashi wa muntu kuti washipicisha ubulwele, nomba nani wingasenda umupashi wafunshika?¹⁵Umutima wa wamucetekanya uleshiba no kutwa kwa wasalapuka kulafwaya ukwishibefi.¹⁶Icabupe bwa muntu bukamwiswila umusebo ukulu napeka ukumutwala kubacindami abaume.¹⁷Uwakutampilapo ukulubulula umulandu alamoneko walungama mpakafye kubele lubulula nnkwe aisa no ku mulengulula.¹⁸Ica kuteye cipa eciputula ifitala napeka cipatanya impalume shakosa.¹⁹Namunyina walufyanishiwa alakosa kwati musumba wakosa, no lubuli lwaba kwati mipindo ya palupango.²⁰Ififuma kufisabo fya kanwa icifu cikekuta, mu kusombola kwa ku milomo yakwe ku kamwikusha.²¹Imfwa no mweo fitungululwa kululimi, na onse uwatemwa lulimi akalye fisabo.²²Uyo uwasango mukashi asange icintu icisuma nomba na pokelela ukusenamina ukufuma kuli Yahweh.²³Umuntu umupina endelafye uluse nomba umuntu umucindami alasuka bukali bukali.²⁴Umo unaula abanankwe ailengafye mukwifumya kuli bena, nomba kuli ubunankwe ulambatila kwati untu mwafyalwa nakwe.

Chapter 19

¹Awamapo umuntu umulanda uwenda muli bukaele bwakwe ukucila uyo icipuba icakwata indimi shibili.²Onsefye, tecisuma ukukwata ukufwaisha ukwabulo kwishiba kabili uyo uubutuka bwangu alalufya inshila.³Ubupuba bwa muntu bulonaula ubumi bwakwe kabili umutima wakwe ulafulilwa Yahweh.⁴Ifyuma filalundapo ifibusa, nomba umuntu icipuba alaifumya kufibusa fyakwe.⁵Kambone wabufi ali no kulimunwa, kabili uyo ulanda ifyabufi tali no kupusumuka.⁶Abengi balaipalamika ku muntu umukankala kabili cila muntu no cibusa wa uyo uupela ifyabupe.⁷Bamunyanane bamuntu umulanda bonse balamupata ena; cilaumo ifibusa fyakwe ngafyaba apatali ukufuma kuli ena! kuti abafwaya ukuti alande nabo, nomba tabalipo banaya.⁸Uyo uwaba no mutima wa mano alitemwa ubumi bwakwe; uyo uusunga ukwiluka alino kusanga ubusuma.⁹Inte iyabufi ili no kulimuwa, nomba uyo uulanda ifyabufi ali nokonaika.¹⁰Tawama icipuba ukulaipakisha ifyamalila--- kuti cacilamo umusha ukuteka abana ba mfumu.¹¹Umuntu uwamano alakokola ukukalipa kabili ni kululumbi lwakwe eko asulilakofye.¹²Ukufulwa kwa mfumu kwaba kwati cibulumo ca nkalamu, nomba ubusuma bwaiko bwaba ngo mume pa cani.¹³Umwana umwaume icipuba cilaletelala wishi kabili umukashi uwalubuli aba nga menshi ayaletwalilila ukutona.¹⁴Ing;anda ne fyuma fya kupyana ukufuma kuba fyashi, nomba umukashi uwacenjela afuma kuli Yahweh.¹⁵Umunang'ani bulalenga umuntu ukuponena mutulo, nomba uyo uushifwaya ukubomba ali no kuponenwa ne nsala.¹⁶Uyo uubela amafunde alasunga ubumi bwakwe, nomba uyo uusunga inshila yakwe ali no kufwa.¹⁷Uyo onse uulelepela abalanda alekongwesha Yahweh kabili ali noku mubwesesho pali fyonse ifyo acita.¹⁸Limuna umwana obe umwaume ilyo kucili isubilo kabili wilafwaya ukuti ena afwe.¹⁹Umuntu uufulwa bwangu muleke umwine akaifutile amafuto; ngba cakuti wa mupokololako, uli no kubweseshapo ukumufutilako na peka.²⁰Kutika kubalekupanda amano kabili pokelela ukufunda, pakuti nobe uwamano kumpela ya bumi bobe.²¹Mu mutima wa muntu mulaba amapange ayengi, nomba, ukufwaya kwakwa Yahweh kulabelelela.²²Ukuba ne cumfwilo eco umuntu afwaya kabili umuntu uulanda aliwamapo ukucila uwabufi.²³Ukucindika Yahweh kutungulula umuntu ku bumi; uyo onse ali no kutusha bwaino kabili takacule ku bubi.²⁴Umuntu umunang'ani alashika iminwe yakwe mukabesei; alafilwa ukubweseha pa kanwa kakwe.²⁵Uma uwakapuni, kabilik umuntu uwabula mano ali no kucenjela; nga wafunda uwa mano ali nokwiluka.²⁶Uyo uwibila wishi kabili no kutamfya nyina mwana umwaume uuleta nsoni no musebanya.²⁷Nga cakuti wakana ukumfwa ku mafunde, we mwana wandi umwaume, ninshi wafuma ku mashiwi ya mano.²⁸Kmbone wabufi alasusha ubupingushi kabili akanwa ka mubifi kalacibula amampulu.²⁹Ubupingushi bwabelako abamiponto kabili ne fikote fyabelako ifipuba.

Chapter 20

¹Umwangashi uwamiponto n cakunwa icamaka ica mpoma; uyo onse uupumbukilako mukunwa takwata mano.²Akatina akakutina imfumu kwaba kwati kuti na kwa mwana wa nkalamu ilya ili mukubuluma; na umo uyo alepanga umwine ukukalipa aibembukilo bumi bwakwe.³Ici bucindami pali onse ukufuma ku fyongo, nomba uwatumpa onse alatolokela mu fikansa.⁴Umunang'ani talima ukufuma pa mwela, ena alafwaya ifisabo pa nshita ya kusombola nomba takakwate nanngula fimo.⁵Umulimo wa mu mutima wa muntu waba kwati menshi ayashika, nomba umuntu umo uwa kumfwikisha akatapulamona.⁶Abantu abengi balabilisha ena wa luse nomba nani uwinga sanga umo uyo uwa luse?⁷Umuntu uwalungama enda muli bucishinka, na bana bakwe abaume abo abakonka paanuma yakwe bakaba abapalwa.⁸Imfumu iyo iyaikala pa citebe ilabomba imilimo iya kupungula ena icakuminako fyonse ku menso yakwe bubi ukweba ati buli pantanshi yakwe.⁹Nani uwingalanda ati, "Nebo nalisunga umutima wandi uwa wama; Nebo ningwama ukufuma ku lubembu lwandi"?¹⁰Ifya kupiminako ukufina ne fishilingile ukupiminako--- fyonse fya bunani kuli Yahweh.¹¹Nangula mwaice bamwishibila muficitwa fyakwe, nangula i,ili,oyakwe yaliba iisuma nangula iyaololoka.¹²Amatwi ayomfwa na menso ayamona-- Yahweh ewafipanga fyonse fine.¹³Witemwa ukulala nangula webo ukesaba munsala; isula amenso yobe na webo ukakwata ifya kulya ifingi.¹⁴"Fibi! Fibi!" ushita efyo alanda, nomba ilyo ena ayakumbi ena alayumfwa.¹⁵Kulya

kuli golide no kwikuta ku mabwe ayamutengo, nomba imilomo yakwishiba fipe ifyakosa umutengo.¹⁶Bula insalu yakwe umo uyo uwabikile icakulunda pa mweeni, no kwikata mu cakulaya ilyo ena abika icakulinda pa mwanakashi umbi umbi.¹⁷Umukate ulomfwika uwalowa ku muntu uwabufi, nomba panuma mu kanwa kakwe mwisulafye tu mabwe tuono.¹⁸Bika amapange pa kupanda amano na pakucingililwa kwa mano kwimya ubulwi.¹⁹Uwa bukwakwa asokolola inkama, na elyo webu tauli nokuba pamo na bantu abo abalandisha sana.²⁰Nga muntu atipwila wishi nangula nyina wakwe, akatolitolu kakwe kakabikwa kunse mukati ka mwafita.²¹Icuma icasangwa bwangu bwangu bakutampa taca kapalwe mu kulekelesha.²²Wilanda ukweba ati, "Nebo ndino kukupa panuma pali ici cilubo!" Lolela pali Yahweh na ena webu akakupokilola.²³Ifya kupiminako ifishalinga fya muselu kuli Yahweh, ne cakupiminako icakufinsha tacawama.²⁴Amatampulo ya muntu yaba ayatola kuli Yahweh; kanshi nomba ena kuti aumfwikisha shani inshila yakwe?²⁵Ici lukose pa muntu ukulanda no kususha, "Ifi fintu fya mushilo," no kutampa ukutonkanya pamulandu wafintu cipilibula ilyo panuma ya kupanga umulapo wakwe.²⁶Imfumu ya mano ilela umubi no kubweseshwa icakuminako umupeto pali bena.²⁷Umupashi wa muntu katolitolu kakwa Yahweh, "fwaya monse mufiputulwa ifya mukati kakwe."²⁸ukwiminina ukwa luse ne cishinka filinda imfumu; ena apanga icitebe cakwe icakosa kutemwa.²⁹Ululumbi lwa balumendo emaka yabo ne fyakufwala fya bakote ni ndaale ya mishishi yabo.³⁰Ukulwa kwa mwela ukupanga icilonda cisamfya umubifi no kumwa kupanga ukusamfya ifilundwa fya mukati.

Chapter 21

¹Umutima uwa mfuma mulonga uwa menshi mu maboko yakwa Yahweh; ena ala upilibwila konse konse ena wa musekesha.²umuntu onse inshila yakwe isuma mu menso yakwe umwine eka, nomba ni Yahweh uyo alingulula imitima.³Ukubomba icisuma no bulungami caliba icapokelelwa kuli Yahweh ukucila ilambo.⁴Amenso aya musamwe no mutima uwakuyumfwa--- necengelo ca babifi--- cena lubembu.⁵Ukupekanya kwa wacincila yatwalafye ku mutende, nomba uuli onse uyo uubomba mukwanguka esa fye mu nsala.⁶Ukukwata umwakusungila mu lulimi ulwa bufi kubutuka ukwa mwela no lukose ulwamfwa.⁷Ulufyengo ulwa babifi bena kukabakula ukuya, pantu bali kene ukubomba ifya bulungami.⁸Inshila ya mutu umubifi yaliba iya bufi, nomba umo uyo uwawama alacita ifisuma.⁹Cisuma ukwikala pakona ulwa mutenge ukucila mung'anda ukwakana pamo no mukashi uulanda landa.¹⁰Akanwa ka mubifi kafwaya ububi; umwina mupalamano wakwe tasanga ukupalwa mu menso yakwe.¹¹Ilyo abakupunya bakandwa, aba bula amano besa mukuba aba mano, na ilyo abantu aba mano batungululwa, ena alabika ukukwata ukwishiba,¹²Umuntu uwaololoka alalinda ing'anda yha muntu alacita abantu ababifi mu busanso¹³Uyo umo uwisala amatwi yakwe ku kulila ukwa mupina, ena pamo akalila ukufuma , nomba ena taba kamwasuke.¹⁴Ica kupelwa ica munkama cilanasha ubukali ne cakupelwa ica kuboosha cilanasha icipyu icakosa.¹⁵Ilyo ubupingulo bupangwa, bulaleta ukusekela ku muntu uwaololoka, nomba bulaleta ukututumya kuli bakabomba ba mampulu.¹⁶Uyo umo uyo uwendauka ukufuma mushila ya kumfwikisha, ena akatusha mu cilanganino ca bafwa.¹⁷Uyo onse uwatemwa ukwangala akesaba umupina; noyo umo uyo uwatemwa umwangashi na mafuta takabe uwacuma.¹⁸Umuntu umubifi cakuwamishako ica mulungami, napa muntu uubepa cakuwamishako pa waololoka¹⁹Cisuma ukwikala muciswebebe ukucila ukuba pamo no mukashi uwalubuli uumfisha ku mutima.²⁰Mucakusungilamo icakusekesha na mafuta bafisungila mubwikalo bwa ba mano, nomba umuntu uwabula mano ici alaciciibula.²¹Umo uyo ucita icawama no kuba no luse-- uyu muntu alasanga ubumi, ubulungami, no mucinshi.²²Umuntu uwa mano alapima umusumba uwa bamaka, na ena alaleta panshi icakosa muli ico bena bakoselamo.²³Uyo onse uulinda akanwa kakwe no lulimi alaisunga umwine eka ukufuma ku busanso.²⁴Uusamwa no muntu uwa matutulume--- "uutumfya" ili eshina lyakwe----- uubomba ku kuyumfwa no kuitutumuna.²⁵Ulukumbwa lwa muntu umunang'ani umwine lulamwipaya, pantu amaboko yakwe ilafilwa ukubomba.²⁶Ukuleepa ukwa kasuba konse ena alakumbwa no kukumbwa ukucilamo, nomba umuntu uwaololoka alapeela no kukana kwata kunuma.²⁷Ilambo ilya mubifi ici ca muselu; ukucilisha ukuba icamuselu ilyo ena aleta ici ku matontonkanyo yaabi.²⁸Kambone uwabufi akafwa, nomba uyo umo uukutika akalanda ku nshita shonse.²⁹Umuntu umubifi alapanga icinso cakwe icakosa, nomba uwa wama alawamya imibele yakwe.³⁰Kulya takuli mano, takuli ukumfwikisha, no wa kupanda amano ifyo ifingeminina pali Yahweh.³¹Bakafwalo bapekanishiwa pa bushiku ubwakulwa, nomba ukucimfya kwaba kuli Yahweh.

Chapter 22

¹Ishina iliksuma lyalilingba ukusala ukucila ifyuma ifingi kabili umucinshi waliwama ukucila silfere na golide.²Umukankala no muntu umupina bakwatafye icintu cimo cine icapalana---- Yahweh ewabumba aba bonse.³Uwamano ena alamona ubwafya no kufisama umwine eka, nomba uwabulwa amano aitwalafye mukwangaika pamulandu waici.⁴Icilambu cakuicefya no kutina Yahweh fyuma, ubucindami, no bumi.⁵Imyanga ne nkose fili munshila umupita umubifi; Uyo onse ulonda ubumi bwakwe alabusungila ukutali ukufuma kuli bena.⁶Sambilisha umwaice inshila intu afwile ukwendelamo, kabili nangula akota takafumemo.⁷Umuntu umukankala euteka umuntu umupina kabili no ukongola alaba umusha kuli uyo akongolako.⁸uutanda ulufyengo ali no kusepa ubwafya kabilik inkonto ya cipyu cakwe ili nokonaulwa.⁹Uyo uli na menso yaluse ena ali no kupalwa, pantu alakana icakulya cakwe nabalanda.¹⁰Tamfisha ukutali uwakapuni, kabilik epakuti peeba ulubuli; ifikansa ne nsele fili nokutalala.¹¹Uyo uwatemwa umutima uwakaele kabili uyo uulanda ne shiwi lya citeete, euli nokuba ni cibusa wa mfumu.¹²Amenso yakwa Yahweh eya sunga amano, nomba alapasa amashiwi yaushili wacishinka.¹³Umuntuj umunang'anda alanda ati, "Mu musebo muli inkalamu! Nga nafumina

panse kuti ya njipaya." ¹⁴ Akanwa ka mu cende cikulo icashika; icipyu cakwa Yahweh cifulilwa uyo uwaponenamo.

¹⁵Ukutumpa nga kwa kakatila kumutima wa mwaice, nomba ubwembya bwakumutumpulula bwena kuti bwa katalushako. ¹⁶Uyo uufyenga umuntu umupina pakuti afushe ifyuma fyakwe, nangula uupeela umuntu umukankala, ali no kulola kubupiina. ¹⁷Teyaamikako ukutwi kobe no kumfwa amashiwi aya ba mano kubikako umutima obe ku kwishiba kwandi, ¹⁸Pantu cili no kuwama nga cakuti ukasungila mu mutima obe, nga cakweba ati fyonse fileba pamulomo yobe. ¹⁹Elyo ukucetekela kobe kuleba muli Yahweh, nebo ndesambilisha bena kuli webo ilelo nangulafye ni webo wine. ²⁰Bushe nebo nshakulembelapo inoselo amakumi yatatu isha kukulangilila amano, ²¹aya kukusambilisha ifya cishinka na mashiwi aya cine, elyo uli no kupela ubwasuko bwa cshinka kuli abo abalekutuma? ²²Wilapoka umupina pantu ena mupina, angu ukucusha abalekabila pa mwinshi, ²³Pantu Yahweh ali no kubalubulwilako umulandu wabo, kabili ali no kupoka ubumi bwa abo abapolola bena. ²⁴Wilapanga bucibusa nabantu aba kwata icifukushi, kabili wilaba pamo no muntu uufulwa bwangu, ²⁵nangula limbi kuti wasambililako imibele yabo, no kuibika we mwine mulukose. ²⁶Wilasansha pa bantu abaposhanya mu minwe pakupanga ubulayo, nangula ukuibika injiminikshi yaulekongola ukuba icikatilo ca misha. ²⁷Pantu nga cakuti taukwete inshila ya kuti ulipilemo, bushe tekuti besebapoke no bulili bobe bantu ulalapo? ²⁸Wilasesha umumpaka wakale uwebwe ulya untu ifikolwe fyobe fyapakwile. ²⁹Bushe naumona umuntu uwacenjela mu mulimo wakwe? Euli no kwiminina ku menso ya mfumu; ena takeminine ku menso bantu yawe yawe awe.

Chapter 23

¹Ilyo webo waikala mukulya na bakateka, umwenekeshe bwino ifili pantanshi yobe, ²kabili bika umwele pa mukoshi obe nga uli muntu uwatemwa ukulya ifyakulya ifingi. ³Wikumbwa ifya malila fyakwe pantu fyakulya fya bufi. ⁴Wibombesha saana ku kukwata ifyuma; ba uwamano ayengi ku fya kwishiba ukwiminina. ⁵Kuti waleka amenso yobe ulubuto pali ici? cili nokuya, pantu icishinka cili nokusenda amapapiko kwati nikapumpe kabili okupupuka mu muulu. ⁶Wilya ifya kulya fya umo uuli na menso ya bibi-kabili wikumbwa ifya malila yakwe, ⁷pantu ena ali nga ulya muntu umutengo wafyakulya. "Iya kabili no kunwa!" ena alandile kuli webo nomba umutima wakwe tauli na webo. ⁸Webo uli nokuluka ifinono ifyo walile kabili webo uli nokonaula ifyebo fyobe ifisuma. ⁹Wilanda mukumfwa kwa mupuba, pantu ena ali nokusula amano ya fyebo fyobe. ¹⁰Wifumyapo ilibwe lya mupaka nangula mu mpanga yabana banshiwa, ¹¹pantu kalubula wabo alikonsa kabili ena akabalubulwiksha bena kuli webo. ¹²Twala umutima obe kufyakukonka kabili na matwi yobe ku fyobe fyabwishibilo. ¹³Wiikata inkonka ukufuma ku mwana, pantu webo nga wamuma ena ne nkonto, ena tafwe. ¹⁴Niwebo uufwile ukumuma ena ne nkonto kabili nokupususha umweo wakwe ukufuma ku manda. ¹⁵We mwana wandi, nga umutima obe wamano, elo umutima wandi uli no kutemwa; ¹⁶imfyo shandi shikasekelela ilyo imilomo yobe yalanda ifyalungama. ¹⁷Wileka umutima obe upate aba masambi, nomba kokanyapo mu katina kakwa Yahweh inshiku shonse. ¹⁸Icishinka kulya kuli isubilo kabili ne cilolelo cobe tacaputulwe. ¹⁹Umfwa-webo! - we mwana wandi umwaume, kabili ba uwamano kabili tungulula umutima obe munshila. ²⁰wiba pamo na bonse abanwa ubwalwa saana, nangula abafulumukila ukulya inama, ²¹pantu cakolwa kabili uwabuka baba abapina kabili ukushinshila ukafwika bena indelemba. ²²Kutika kuli wiso uwa kufyele webo kabili wisula noko obe ilyo aba umukote. ²³Shita icishinka, nomba wishitisha cena; shita amano, ifyakukonka, kabili ukufwikisha. ²⁴Wishi wa muntu umulungami akaba uwakusekelela, kabili ena uwafyala uwa mano umwaume akatemwa muli ena. ²⁵Lekeni wwiso abe na noko obe batemwe kabili leka no wakufyele webo asekelele. ²⁶Mwana wandi umwaume, pela umutima obe kabili leka amenso yobe yamone inshila shandi. ²⁷Pantu umu ncende cilindi icashika, kabili umwanakashi umbi umbi cishima icamafya. ²⁸lalilila mukulolela nge cipondo kabili akusha impendwa yakubepa mu bantu. ²⁹Ninani alanda? Ninani wakwata ubulanda? Ninani wakwata ulubuli? Ninani wakwata ukundandaula? Ninani wakwata ifilaso apabula umulandu? Ninani wakwata umulopa mu menso? ³⁰Abo abaibika pa mulu wabwalwa, abo abesha ubwulwa ubwasankanishiwa. ³¹Wilolesha pa bwalwa ilyo bwa kashika, ilyo bwabengeshima mulukombo kabili uya bwino pamukoshi. ³²Mu kulekeshesha usuma nge noka kabili utunga nge folo. ³³Amenso ybe yakamona ifyeni ifintu kabili no mutima obe ulanda ifintu fya lubembu. ³⁴Webo uli nokuba nga umo uulele pa mumana ukulu nangula ukulala pa mulu wa mulongoti. ³⁵"Banguma nebo," webo winokulanda, "nomba Nebo shaumfwile. Ilyo Nebo nabukile? Nebo kalakabila nakumbi ukunwa."

Chapter 24

¹Webo wilakumbwa abo abacito bubi, no kukabila ukwenda pamo nabo, ²pamulandu imitima yabo itontontanyafye ifyabupumbu na kumilomo balandilakofye ifya bwafya. ³Ukupitila mu mano emo ing'anda ikulilwa na mukwishiba emo ikosela. ⁴mukwishiba ifyumba filesukamo fyonse ifya mutengo napeka ifya bukankala. ⁵Ubomfya amano alikosa, no muntu uwacenjela alakwatisha amano; ⁶Kubutungulushi kuti mwacimfishamo inkondo na kubwingi bwa bakupanda amano kulaba ukucimfya. ⁷Amano yaba apasansuka ku cinangwa; na muminshi takasamunemo akanwa. ⁸Kwaliba umo utontontanya ukupango bubifi-- abantuj bakamwita umukalamba wa fya bubifi. ⁹Ukutontontanya kwa bipa bupulumushi no wakapuni wa muselu ku bantu. ¹⁰Ngacakutula watompoka ku mwenso mu bushiku bwa bwafya ninshi amaka yobe webo yanono. ¹¹Bapolole abo balasukwa batwalwe kukufwa no kubweshwa abo bonse abaleteletenta ukulungama kukwipaiwa. ¹²Ngacakutula mwalanda ati, "Iye, tatwaishiba pali fintu," bushe uyo uumona mu mitima yenu, nalimo bushe ulolekesha ukwishiba ifyo alamona? ¹³We mwana wandi umwaume, ulte ubuci pamulandu baliwama, pakwebaati uluto lwa buci mukumfwika kuli webo. ¹⁴Fwaisha amano mu mutima obe--- ngacakutula wa yasanga, ukesaba

uwatantalila mu nshiku ne subilo lyobe talyakaputuke kuli webo.¹⁵Wilafisamina ngafileya ificita umuntu wabipa mu kusansa ing'anda ya walungama, umuntu wikonaula ing'anda yakwe!¹⁶Pakutula umuntu uwalungama kuti apona imiku cine lubali nokwima napeka, nomba abntu abbipa bakaipuntula no kupwililika.¹⁷Wilacankikwa ilyo umulwani obe apona no kulenga umutima obe ukusamwa ilyo aipuntula,¹⁸Epali Yahweh amona no kusuminisha no kubwesha ubukali ukufuma kuli ena.¹⁹Wilapanga ubukali pamulandu wababifi, napeka wilakumbilwa abantu ababipa,²⁰Pakutula umutu mubi tatwalilila kuntanshi ne lampi lya bantu ababipa likafumapo.²¹Utin Yahweh, no kutina imfumu, wemwana wandi wilaesha ukwampama pamo pali balipondoka.²²Mukupumikisha icikunka cilesa, ninani aikeshiba ubukulu bwa bucushi bukesa muli bea?²³Ifi efilanda abacenjela. Ukuba no mu ncishanya mu kupingula tacawama.²⁴Kuulanda ku muntu wakwe, "Webo uli muntu walingama," ukalapishiwa ku bantu bakamupata ku nko.²⁵Nomba abo abalemufunda ne cabubi cikafula ne cabupe cabusuma cikesa pali bena.²⁶Umon apela ubwasuko bwafumaluka alapelwa, ukufyompa ku milomo.²⁷Upekanye ukubomba mulimo wapanse, no kupanga ifili fyonse kuli wemwine fyamwibala; panuma yaifi ukule wemwine ing'onda.²⁸Tekweshwa ukuba bukambone bwa kushinina umwina mupalamano webo ifyo tawishibe bwino no kufilomba ku milomo yobe webo.²⁹Tekweshwa ukulanda, "fileya fine apangile kuli webo; nanebo eflyo ndepanga kuli enna."³⁰Napitile peebala lya muntu umunang'ani; pa mwangashi wamuntu ushitotnkanya bwino.³¹Lyonse lyasapile kufyani fyakulilefye apali ponse, no mushili onse wakupilwe na kuli bakaenya, ne cibumba ca mabwe calibongolweke panshi.³²Napeka nali mwene no kutontonkanyapo palici; naloleshe no kupokelela ukusambililako.³³Ukulambalalako panono, ukushipulako panono, ukwikumbatako panono ku minwe ku kutushako--³⁴no bupina bukesa tandala pali webo, no kubulisha kobe kukaba kwati nimpuka yabashilika.

Chapter 25

¹Aya nayo emapinda yambi ayakwa Solomini, ayakopolwelwe na bantu abakwa Hisekia, imfumu ya bena Yuda.

²Bucindami bwakwa Lesa ukufisa umulandu, nomba imfumu ifwaya ubucindami.³Kwati nifilya fine mu mulu mwasansuka ne calo fintu cashika, eflyo ne mitima ya shamfumu taishibikwa.⁴Fumyamo ba munyela muli silfere no ukbomfya silfere akabomfya fye bwino.⁵Nangu cibe fyo, fuma abantu ababi ku cinso ca mfumu ne citebe cakwe cili no kwikalililwa ku kucita icawama.⁶Wicindamika we mwine ku cinso ca mfumu kabili wiiminina pacifulo ca bantu abakulu.

⁷Cawama ena ukulanda kuli webo ati, "Piluka isa pano," ukucila ena ukucefyapa pa menso yaba mano.⁸Witwala bwangu umulandu kucilye. pantu kuti wacita kukulekeleshe umunobe nga kumfwishe nsoni?⁹Lubululeni umulandu pakati kaimwe no munenu ne nkama wisokolwela umbi,¹⁰epali uleumfwa akusebanya ne lyashi lyobe lya bipa lyaumfwika.

¹¹Ama Apele ya golide ayabikilwe pansani shabeka eflyaba na mashiwi ayalandwa panshita iyalanga.¹²Ukufunda kwa mano mukutwi kuuleumfwika kwaba nga kalutenga ka golide aka kukutwi.¹³Ngo kutalala kwa mfula ya bufumi bwa buta munshita ya kusombola eflyaba ne ntumi ya cine ku baituma; pantu talalika imitima ya bashikulu wabo.¹⁴Amakumbi no mwela ukwabula imfula ifyaba no muntu uwitacisha pafyabupe ifyo ashapela.¹⁵Ukutekanya kuti kwanasha umutima wa mukulu wa bashilika no lulimi ulwanacililila kuti lwa mokole fupa¹⁶Nga wasanga ubuci, lya ubulingile-- epali waikutisha, no kuluka.¹⁷Wilaya cishinka cilanshita ku ng'anda ya munobe, limbi kuti akutendwa no kukupata.¹⁸Umntu ushinina munankwe bukambone bwa bufi abange inkonto babomfya mu nkondo, nangu lupanga, nangu umufwi uwatwa.

¹⁹Ucetekela umuntu ubepa munshita yama cushi kwa nge lino ilisokona kabili ngo lukasa ulwalemana.²⁰Cili ngo muntu ukufule cakufwala munshita ya mpepo, kabili ngo bwalwa ubwa kalipa pa cilonda cili kwati kwimbila uli na macushi.

²¹Uwakupata ngali n e nsala, umupele ifyakulya, nangu ali ne cilaka, umupele amenshi,²²pantu cili kwati ulebika amalasha ayalekuka pamutwe wakwe kabili Yahweh akakulambula.²³Umwela wa kukapinda ka kukuso uleta imfula ifuntauka no lulimi ulusokolola inkama lulenga ukuponya icinso.²⁴Cawama ukwi kala pacoona pamutenge ukucila kwikala no mukashi walubuli.²⁵Nga menshi ayatalala ku uli ne cilaka, elyo lisuma ilyashi ukufwa ku calo cakutali.

²⁶Umololoke utina pa cinso ca mubifi aba nge cilambe icafundaika na kamfukumfuku kafundaika.²⁷Tacawama sana ukulyo buci ubwingi; eico ifyebho fyobe fibe ifya kutotela fibe bwino bwino. ifimonwa fipya fyalipusana ukupilibula mu mafya ya mavesi.²⁸Umntu ushifwaya no kukanya mutima aba ngo musumba wa mishiwa apashabe linga.

Chapter 26

¹Kwati ni mfula yabuta mu lusuba nangula ni mfula mu kusombola, elo uwatumpa takwata ubucindami.²Elo ngo luseba mukululumba na kamimbi ilyo kena kalepupuka, eflyo ukubuta kwa lutipu lushishila pa ushakwata³Ica kuminako ni pali kafwalo cabelapo, no mukobelo nopa mpunda wabelapo ne nkonto yabelapo pa numa shabatumpa.⁴Tekweshwa ukwasuka uwatumpa umwabela ukutumpa kwakwe, nangula webo kuti waisaba kwati ni ena.⁵Asuka uwatumpa no kuba muli ena mukutumpa kwakwe, elo ena takeseba uwa mano mu menso yakwe umwine eka,⁶Uyo onse uutuma amashiwi mu minwe ya watumpa alateeta amakasa yakwe umwine no kunwa ukufyengelesha.⁷Kwati molu ya walemana fintu yapeepela panshi eflyaba ipinda mu kanwa kawatumpa.⁸Kwati kukaka kwa mabwe mu kafunda epipelwa ubucindami ku watumpa.⁹Kwati myunga iyo ilimukuya mu minwe ya wakolwa eflyaba ipinda mu kanwa kawatumpa.¹⁰Kwati untu alasa abo bonse abafilonda ukushinguluka ena ni umo uyo uulemba uwatumpa nangula ukulemba uuli onse uuli mukupitafye mu pepi.¹¹Elo nge mbwa ibwelela kufyo ilukile iine yeka ifi eflyo uwatumpa uyo uubwekeshapo ukutumpa kwakwe.

¹²Bushe webo walimonapo umo uyo uwaba uwa mano mu menso yakwe umwine eka? kwaliba nacimbi icilolelo pa watumpa ukucila pali ena.¹³Umntu umunang'ani alanda ati, "kulya kuli inkalamu pa nshila! kulya kuli inkalamu pakati

ka ncende pambilibili!"¹⁴Elo nge ciibi cibweela pa mainceshi yaciko, efyo no muntu umunang'ani pa cakusendamapo cakwe.¹⁵Umuntu umunang'ani alabika iminwe yakwe mu nsaani na kabili ena takwete amaka aya kwimya pamulu pa kanwa kakwe.¹⁶Umuntu umunang'ani aba uwa mano mu menso yakwe umwine eka ukucila abaume cine lubali abo abasuka kubupingushi busuma.¹⁷Kwati ni umo uyo uubula no kwikata ku matwi ya mbwa ni uyo uuiposa mulubuli uloshi lwakwe umwine.¹⁸Kwati muntu uwapeena uyo uuposa ifikokofya mulilo, imifwi, ne mfwa¹⁹ ni umo uyo ubepa umwina mupalamano wakwe no kulanda ati, "Nebo nshali mukukweba fye ifya misamwe?"²⁰Pamulandu wa kubulwa inkuni, umulilo ulaya ulashima; no kulya ukushili uwakapwepwe, ulubuli talubapo.²¹Elo nga mafito pakubilima kwa misolilo ne nkuni pa mulilo, efyaba umuntu uwa fikasa pa kusongesha ulubuli.²²Amashiwi ya mukapwepwe yaba kwati misasulo; yena ilakokela pesamba mufiputulwa fya mu mubili.²³Kwati ni silfere uwapaminwa pali ba munyela be bumba, efyo cili nge milomo iyoca no mutima ubifi.²⁴Umo uyo uupata umubiye alailufyanya umyumfwikile yakwe ku milomo yakwe ena alabika ukupililika kwakwe mukati eka mwine mumfwa,²⁵Ena akalanda amashiwi ya luse, nomba ena mwikamumfwa, pantu kulya kuli ifya muselu cinelubali mu mutima wakwe.²⁶Nangula ulupato lwakwe kuti afimbapo ku bucenjeshi, ububi bwakwe bukasokoloka mu cilonganino.²⁷Uyo onse uwimba icilindi akawila mulya mwine na mabwe yakabwelela pali uyo ena uuyasunga.²⁸Ulullimi ulwa bufi ulupata abantu lukashonaulwa na kanwa katasha muli bubumbi munda kaleta icibolya.

Chapter 27

¹Wilatakisha pamulandu wa bushiku ubwa mailo, pantu webo tawishibe ifyo ubushiku bwingaleta.²Leka umuntu umo pamo webo akulombe te kanwa kobe we mwine weka; umweni te milomo yobe we mwine weka.³Languluka ukufina ukwa libwe no kwa musenga— ukusonsomba ukwa wa bulamo amano kwalifiisha ukucila fyonse fi.⁴Kuli ulufyengo ulwa cipyu no bukali bwabo kwati mukuku, nomba uyo uwingaba uwaiminina kuntanshi ya mufimbila?⁵ukwebaulwa kusuma ukwa moneka ukusuma ukucila ukutemwa ukwa fisama.⁶Ukutemwa cilonda iciletwa ku munobe, nomba ukufyompa fyompa kwa bengi kwaba lwani.⁷Umuntu uyo uulile ukwikuta alasula nangu luuto lwa buci, nomba ku muntu uuli ne nsala, ifintu fyonse ifya luula fyalilowa.⁸Kwati coni cilya icilulumba ukufuma mu cinsa ca ciko efyaba umuntu uyo uyu uya ukufuma uko ena ekala.⁹Amafuta ayanukila no bubani filapanga umutima ukusekelela, nomba ukulowesha ukwa cibusa kulesa ukufuma ku kupandwa amano kwakwe.¹⁰Wiesha ukuleka icibusa obe ne cibusa cakwa wiso, na kabili wiya ku ng'anda yakwa munonko pa bushiku ubwa bonaushi bobe. Umwina mupalamano wa mupepi musuma ukucila munonko uyo uwaba ukutali.¹¹Ube uwa mano, we mwana wandi umwaume no kulenga umutima wandi ukusekela; nomba Nebo ndino kupela panuma ubwasuko kuli umo uyo nebo uulentumfya.¹²Uwacenjela amano bwafya no kufisama umwine eka, nomba ababula amano baya po no kucula palya¹³Bula icakufwala ca uyo uwabika ukulinda pa mwinshi, no kwikata ico alaya ilyo ena abika ukulinda pa mwanakashi uwafwa,¹⁴Uyo onse uupela umwina mupalamano wakwe ipalo kwi shiwi ilya kukwatisha ku macaca lilye palo likapokelelwa ukuba itipu!¹⁵Umwanakashi ulandilila aba kwati kubelelela kwa kutonatona pa bushiku ubwa mfula;¹⁶Uufisa umwanakshi abakwati afisa umwela, nangula ukwesha ukukwata amafuta mu kuboko kwakwe ukwa kulyo.¹⁷Iceela cilanona icela cinankwe; mu musango umo wine, umuntu alanoona cibusa wakwe.¹⁸Uyo umo usunga icimuti ca mukunyu akalya ifisabo fya ku mukunyu, na uyo umo usunga shikulu wakwe akapelwa umucinshi.¹⁹Fintu ifyo mu menshi impumi ya muntu imoneka, efyo no mutima wa muntu umoneka ku muntu.²⁰Fintu efyo imipolo na kukuloba tafibala afikuta, efyo na menso ya muntu tayabala ayekuta.²¹Icakwipikilamo caba pali silfere ne cakukafishamo caba pali Golide; no muntu eshiwa ilyo ena alumbaniwa.²²Nangula nga webo washonaula uwabula amano ku mwinshi—ukulola ku cakupeelelamo— elyo ena ubuwele wele tekuti bufume pali ena.²³Ube uwa cine webo pakwishiba imibele ya mukuni obe no kusakamana pamulandu wa maombe yobe,²⁴pantu icuma tecakutwalilila. Ne cibalika teca kubelelela pa nkulo shonse?²⁵Webo ufwile waishiba ilyo icani icauma caya no kumena icandakai camoneka, ne nshita ilyo icani ukufuma mu mpili wakolonganikwamo.²⁶Abo abana ba mpanga bakafwaya ifya kufwala fyobe, no mbushi shikafwala umutengo wa mabala.²⁷Kukaba umukaka wa mbushi pa fya kulya fyobe —ifya kulya pa bang'anda yobe—na mukulela pa babomfi bobe aba kashana.

Chapter 28

¹Abantu ababifik balabutuka ukuya ilyo tapali nangula umo bena uli muku batefya, nomba abantu abaololoka bali ngo musepeela wa nkalamu uwabula umwenso.²Pamulandu wa bupulumushi ubwa mu calo, bwaliba naba katungulula abengi, nomba ku muntu uwaba nokumfwikisha no kwishiba, kuti aikala inshita ishitali.³Umubtu umupina uyo uupatikisha abantu bambi ababulwa ali kwati ni mfula iyumaula ukweba ati taishilepo ifilyo.⁴Abo bonse abaasha amafunde balatasha abantu ababifi, nomba abo bonse abasunga amafunde balalwa pali bena.⁵Abantu ababi tabakwata ukumfwikisha ubupingushi, nomba abo bonse abafwaya Yahweh balomfwikisha ifili fyonse.⁶Caliwama ku muntu umupiina uyo uuleenda muli bucishinka bwakwe ukucila pa muntu uwacuuma uyo uwaponlama imicitile yakwe.⁷Ena uyo uusunga amafunde ena emwana umwaume uyo uwakwata ukumfwikisha, nomba uyo uuli cibusa wa bantu ababuuka uusebanya wishi.⁸Uyo upanga ifyuma fyakwe kushakalooba akolonganya ifyuma fyakwe pali bambi uyo uulesakamana abalanda.⁹Nga umo apilibwila kumbi amatwi yakwe ukufuma mukukutika ku mafunde, nangula ukupepa kwakwe kwa bunani.¹⁰Uyo onse uutungulwila uwaololoka mu imibele iibi. kuti awila mu cilindi cakwe umwine, nomba ababula umulandu bakakwata ifikwatwa ifyawama.¹¹Umuntu uwafyuma kuti aba uwamano mu menso yakwe umwine

eka, nomba umuntu umupina uyo uwakwata ukumfwikisha kuti ena amusanga ukufuma.¹² Ilyo uwaololoka aleanga kulaba ubukata ubukulu; nomba ilyo umubifi ena, abantu balafuma ukufwaya.¹³ Uyo uufisa ubupulumushi bwakwe takatunguluke, nomba uyo fyena uufiskolola no kuleka fyena kuti aba uwakulangwa uluse.¹⁴ Uyo lyonse uwikala nokutina alipalwa, nomba uyo onse uukosha umutima wakwe kuti awila mu bwafya.¹⁵ Kwati ni nkalamu ilebuluma nangula bere ulebendela, efyaba naba katungulula ababifi pa bantu abalanda.¹⁶ Katungulula uyo uwabula ukumfwikisha kwine kwine munkalwe kabili kapatikisha; nomba uyo uwapata ubunonshi bwabucenjeshi kuti inshiku shakwe shatantalila.¹⁷ Nga uuntu nganakwata icisendo ku muntu ica kusunga umulopa, ena akabutuka ukufika ku mfwa. no wakumwafwa ena tapakabe.¹⁸ Uyo onse uwenda muli bucishinka akasunga uwa mutende, nomba uyo imibele yaba iyapondama akawa ukwabula ukwibukila.¹⁹ Uyo uubomba mu calo cakwe akakwata ifya kulya ifingi, omba uyo onse uukonkelela ifyacinangwa akakwatisha ukubulwa ukwafula.²⁰ Umuntu uwa cine akakwata amapalo ayakalamba, nomba uyo uwingila mucuma bwangu takaye mukucushiwa.²¹ Tacawama ukulanga akapatulula, nomba pantu icipimfya ca mukate umuntu kuti acita icabipa.²² Umuntu walunkumbwa alangufyanya panuma ya ku kwata icuma, nomba ena taishiba ukweba ati ukubulwa kukesa pali ena.²³ Uyo onse ufunda umuntu umo, panuma akasanga amapalo ayacilamo ukufuma kuli ea ukucila ukufuma kuli umo uyo uwalulimi ulutasha fye mubumbimunda.²⁴ Uyo onse uwibila wishi na nyina no kulanda ukwaba ati, "Ulute lubembu," ena ni cibusa kuli umo uyo uonaula.²⁵ Umuntu uwa cilumba ena emya ulubuli, nomba uyo uwacetekela muli Yahweh akaya pantanshi.²⁶ Umuntu uyo uutetekela mu mutima wakwe wine alitumpa, nomba uyo onse uwendela mu mano akapokololwa.²⁷ Uyo uupela ku mupina takabulwe angu cimo, nomba uyo onse uufimba amenso yakwe kuli bena akapokelela intipu ishingi.²⁸ Ilyo ababifi beema, abantu abene beka balafisama; nomba ilyo bena balooba, na baololoka balafulilako

Chapter 29

¹Umuntu uwapokelela ukwebaulwa ukwingi omba uwatalamika umukoshi wakwe akakontolwa ukwabula ukupola.² Ilyo abantu abalungami balekula, abantu balasekelela, nomba umuntu umubifi aletenka, abantu balatonga.³ Uuli onse uwatemwa amano wishi alasekelela, nomba uusunga icibusa naba cende onaula ifyuma fyakwe.⁴ Imfumu ilenga icalo ukwikala mu mulinganya, nomba umo uufwaisha ifya kucikilisha afiposa panshi.⁵ Umuntu uutasha umwine mupalamano wakwe afungulula iciteyo ca makasa yakwe.⁶ Mu masambi ya muntu umubi aikatwa, nomba umuntu umulungami aleimba no kusangalala.⁷ Umuntu umololoke alishiba insambu sha mupina; umuntu umubifi takwata ukufwikisha ubu bwishibilo.⁸ Abaseka bakosha umulilo mu musumba, nomba abo aba mano bafmyapo icipyu.⁹ Ilyo umuntu wamano apingishanya nomupuba, ena alambalamuka kabili aleseka, kabili takwakabe ukutusha.¹⁰ Abantu bamilopa nga bapata umo mpofu kabili no kukabila ubumi bwa mololoke.¹¹ Umupuba aleeta icipyu conse ku mupashi wakwe nomba umuntu wamano alatompola.¹² Nga kateka aba uwakukutikila ku bifi bonse abamubombela ena bakaba ababimfi.¹³ Umuntu umupina kabili abakabila bamobene, pantu Yahweh apela ulubuto ku menso yabo bonse.¹⁴ Nga imfumu yapingula umupina pa cishinka icipuna cakwe ica bufumu cikekalilila ukutwalilila.¹⁵ Ikonto kabili iyakusambilishishako ipela amano, nomba umwana uwalekeleshiwa mukufundwa abika nyina wakwe insoni.¹⁶ Ilyo abantu ababimfi bali mu maka, ubupulushi bula kula, nomba abantu abalungami bali nokumona ukupona kwa abo abantu ababimfi.¹⁷ Sambilisha umwana obe kabili ena akakupela ukutusha; ena ali nokuleta ukutemwa mu bumi bobbe.¹⁸ Nikwisa ukushaba bakasesema ifimonwa fya bantu fyabutuka abafye, nomba umo uusunga amafunde alapalwa.¹⁹ Umusha takololokele pa fyebo, pantu nangula ena alofwikisha, takwakabe icibwesa.²⁰ Bushe webo ulamoa umuntu uwakwangufyanya mu fyebo fyakwe? kuli ukulolela ukwingi ku mupuba ukutula pali ena.²¹ Umo uufinya umusha wakwe ukufuma ku bwaice, ku kulekelesha kw aici kukaba ubwafya.²² Umuntu umukali emya ulubuli kabili no mukalamba wa cipyu apanga amasambi ayengi.²³ Icilumba ca muntu cimubwesha umwine panshi, nomba umo uwakwata umupashi wakuicefya akapelwa umucinshi.²⁴ Umo uwakanya na kabolala acena ubumi bwakwe; ena alomfwa icitipo kabili no kulandapo tapali.²⁵ Umwenso wa muntu upanga iciteyo, nomba umo uwacetekela muli Yahweh akacingililwa.²⁶ Abengi nyibo abakabila icinso ca bakateka, nomba umulinganya pa muntu bufuma kuli Yahweh.²⁷ Umuntu wabupondamishi wamuselu ku muntu umulungami, nomba umo uwaololoka inshila shakwe camuselu ku muntu umubimfi.

Chapter 30

¹Aya mashiwi yakwa Aguri umwana umwaume wakwa Yake--bucisendo. Uy muntu walandile kuli Itiele, kuli Itiele elyo na kuli Ukali: ²Mucishinka nalicilamo kwati ninama ukucila pa muntu, no kukanaba no kwishiba ifya buntu ifyo aba.³ Nshaasambilila amano, nshicita ifyakwishiba wamushilo.⁴ Ninani uwapiluka ku mulu no kubwelela panshi? Ninani ulonganya pamulu umwela no kufukatila mu minwe? Ninani ukacilila pamulu amenshi mucakufwala? Ninani uwasumbula impela yonse ya pano pesonde? lishina nshi, napeka lishina nshi lya mwana? mu cishinka walilishiba!⁵ Iahiwi lyonse lyakwa Lesa lyalipimwa; cisoelole ca abeni bafisamamo muli cena.⁶ Wiesha ukulundako ku mashiwi aya, limbi kuti akotokela webo, na webo wasanguka wabufi.⁷ Ifintu fibili efyo ndekulomba kuli webo; mwifipokolola kuli nebo ilyo nshilafwa: ⁸Buleni ukubepa no bufi no kubutalusha ukubufumya pali nebo, mwimpela nebo ubupina nangula ubukankala, lekenifye ndelya ifyakulya ifya ninga.⁹ Epali naikutisha, ine kuti namilaba no kulanda ati, "Ninani Yahweh?" nangula nabo mupina, naisaiba no kusebanya ishina lya kwa Lesa wandi.¹⁰ Wiesha ukwamba umubomfi ku musungu wakwe, epali akulapisha wasangwa wacilubo.¹¹ Ikwaba inkulo ilapisha bawisabo kabili abashipala banyinabo.¹² Kwaliba

inkulo imoneka kwati bakaele mu menso yabo abene, kabili ilyo tabasamba ifiko fyabo.¹³Kwaliba inkulo iyaba na menso yacilumba, na mukulolesha kwabo mwaliba icilumba!¹⁴Kwalibainkulo iyo amenso yatwa nge mipanga, ne nsekete shabo shaba kwati myele, elyo balakotaula abalanda ukuba fumya pano pa calo na bapiina ukubafumya mu bantu.

¹⁵Umunsundo waliba na bana abanakashi babili: abalanda ati, "Leta leta," kwaliba ifintu fitatu ifishikuta, na fine ifishilanda ati, "capwa".¹⁶Imipolo; ifumo ilishilafyalapo; icalo icishikuta amenshi; no mulilo ushilanda ati, "capwa!"

¹⁷Ilinso ilipunika wishi no uusula ukunakila nyina, amenso yakwe bali nokuyatonkolamo kuli bamwankole aba munika, kabili bali nokuyalya kumakubi.¹⁸Kwaliba ifintu fitatu ifyo ifyawama kuli nebo fine ifyo nshamfwikisha; ¹⁹Ifyo icipungu cenda mulwelele, ifyo insoka yenda pamwalala webwe, icibwato cenda pakati ka mumana; no kwenda kwa mwaume ku mukashana.²⁰Ifi efyenda umwanakashi umucende: kuti elya akumuna napakanwa no kutila ati, "Tapali cintu nebo ndufyenye."²¹Pesamba lya fintu fitatu icalo cilafilwa ukushipikisha."²²Umusha lintu aisaba imfumu; icipuba ilyo caikuta ifyakulya; ²³Umwanakashi uwapatwa lintu aupwa; na lintu umubomfi umwanakashi apokolola icupo ca kwa nakulu untu abombela.²⁴Ifintu fine ifyaba ifinono pamo pa calo kabili fyalikwatisha amano: ²⁵Ubuswa fibumbwa ifishakosa, nomba bupekanya ifyakulya fyabo mulusuba; ²⁶ba paati fibumbwa ifishakwatisha amaka, nomba bapanga amayanda yabo mulifi myalala ifyasansuka.²⁷makanta nao takwata imfumu, nomba onse enda natantama mu mulongo. ²⁸Malinso nao, kuti wamwikata na mu minwe yobe ibili, lelo alasangwa na ku mfwa ku fipango.²⁹Kwaliba ifintu fitatu ifikakasa ubusaka kabili fine ifikakasa pakwenda: ³⁰Inkalamu, intu yakosa pa nama shimbi— ishifulumuka pa menso ya mulwani nangula umo; ³¹na mukolwe lintu aletaasa pankota; na pumbwe; ne mfumu iyo abashilika bali kulubali lwakwe.³²Nga cakuti wali uwatumpa, waleibililika we mwine, nangula nga cakuti walepanga ububi—talabika umunwe obe pakanwa kobe. ³³Pantu nga watitila umukaka kuti walepa ukuti utikame kabili nga watitila imyona kuti mwafuma umulopa nga cakuti wapusanya, elyo ngawacita ubukali kuti mwafuma ulubuli.

Chapter 31

¹Amashiwi ya mfumu Lemuele-- ayo nyina alemweba. ²Cinshi, we mwana wandi umwaume? cinshi ici, we mwana umwaume uwa mwifumo lyandi? Bushe cinshi ulefwaya, we mwana umwaume uwa mulapo yandi? ³Taufwile ukupela amaka yobe kumwanakashi, nangu inshila kuli abo abonaula isha mfumu.⁴Te cakweshia isha mfumu, we Lemuele, Tecakweshia ishamfumu ukuwa umwangashi, nangula intungulushi ukulanwa ifikola, ⁵pamulandu wakuti ilyo banwa kuti balaba icipope, no kutelusha insambu sha abo bonse abatitikishiwa.⁶Peeleni ifya kunwa ifikola ku bantu abaleonaika nomwangashi uwakalipa kubalecula. ⁷Lekeni bena ebakuti balenwa kabili bena balelaba kubulanda bwabo kabili tabali no kulaibukisha amacushi yabo.⁸Landa kuli abo bonse abashingailandila abene kabili ulepokololako abo bonse abale onaika. ⁹Ulebalandilako no kupinfula umulandu ukulingana ne nsambu no kulubulwilako umupina na bantu abalekabila.¹⁰Ninani engamusanga umukashi wa mano? umutengo wakwe wakutali ukucila amabwe ya yewelo. ¹¹Umutima wa mulume wakwe walimushininkisha, kabili takabe umulanda. ¹²Alacikta ifintu ifisuma kuli ena tefibi iyoo inshiku shonse isha bumi bwakwe.¹³Alafwaya insalu ya masako ya mpanga ne ya tonge iya telela no kupikula ku minwe yakwe. ¹⁴Aba kwati maato yaba shimakwebo; alaleta ifya kulya ukufuma ukutali. ¹⁵Alema ilyo bucili bushiku no kupela ica kulya kubali mung'anda yakwe, no kupela icakaniko kubabomfi bakwe abashana.¹⁶Ena kkubala alolekesha ibala no kulishita; ne fisabo ifya muminwe yakwe ali byalamo imyangashi. ¹⁷Alikosa umwine na maka no kulenga amaboko yakwe ukukosa.¹⁸Alishiba ifili no kucitika ukusandulula ifisuma, ubushiku bonse ilampita talishimya. ¹⁹Alabika iminwe yakwe pa kamuti ka kupikwilako, ne minwe yakwe ilafumbata umupeto wa kupikwalako.²⁰Aalafumbatula iminwe yakwe ku bantu abalanda; alafumbatula iminwe yakwe na ku bantu abalekabila. ²¹Ena tatina nangula kube ukutalala kubamu ng'anda, pantu bonse aba mung'anda yakwe balikwata insalu ishakaba.²²Ena alapanga ifyakwashika pa bululu bwakwe, kabili alafwala ne nsalu ishatelela ne sha kashikila. ²³Umulume wakwe alishibikwa pa mwinshi, ilyo aikala na bakulu ba mu calo.²⁴Ena alapanga insalu ishatelela no kushitisha kuli bena, ne mishipi ashitisha kuli bashimakwebo. ²⁵Alafwala amaka no mucinshi, kabili ena ali no kusekela kuntanshi.²⁶Alasamuna akanwa kakwe no kulanda ifyamano kabili ifunde lya citeele lyaba palulimi lwakwe. ²⁷Alalolekesha ku mibombebe yaba mung'anda yakwe kabili talya umukate wa bunang'ani.²⁸Abana bakwe balema no kumwita uwashuka, no mulume wakwe alamutasha ati, ²⁹"Abanakashi abengi balacita bwino, nomba webu walicila pali bonse."³⁰Ukuwama kulabepa, ubusuma nabo kuicushafye, nomba umwanakashi uutina Yahweh, ena ali no kulumbanishiwa. ³¹Mupeleni ifisabo fya mu minwe yakwe kabili lekeni bamutashe pa mwinshi pa mulandu wa milimo yakwe.

Ecclesiastes

Chapter 1

¹Amashiwi yakwa kashimika, umwana umwaume uwakwa Davidi imfumu ya mu Yerusalemu. ²"mupu wamupu! alanda kashimika, umupu wamupu! fyonse mupu!" ³Cibweshanshi cintu umuntu akwata mukubombesha kwakwe mwisamba lya kasuba?⁴Inkulo imo ilimukupita ukuya, aimbi inkulo ili mukwisa, nomba icalo cabelelela lyonse. ⁵Na kasuba nako kalatuula na kasuba nako kalawa, kabili kalaya ku cifulo cakako uko kenu katulila. ⁶No mwela ulaya ukulola ku kapinda ka kukulya no kupipibukila ku kapinda ka kukuso ; ulaya uletwalilila ukushinguluka kwa uko.⁷Imilonga yonse ibutukila ku cimana; nomba icimana ta cisula; mu cifulo ukufuma imilonga iilesa, ekuntu yena ipilibukila peeka. ⁸Ifintu fyonse

fyalisula mukubombesha; umuntu tekuti afilondolole. ne linso talikuta ukulolesha nangu ukutwi ukwisuula mu kumfwa.⁹Icintu icabapo elo cine icikabapo; neco icacitwa eico icikacitwa; nakulya takuli icintu icandakai mwisamba lya kasuba.¹⁰Bushe kwalibako icintu bengalanda ati, 'moneni, ici candakai? Ici eko cali naku nshita sha ku kale, icabapo eko cali ilyo fwebo tatulabapo.¹¹Takwaba umuntu nangu umo ukwibukisha ifintu fya ku kale; nangula takwali ukwibukisha ifintu ifyo ifikesa kuli bonse abakesa panuma.¹²Nebo kashimika nali mfumu pali Isreali mu Yerusalemu.¹³Na Nebo napele umutima wandi pakufwaya no kufwailisha ukufuma amano ukulola pa fintu fyonse ifibombwa mwisamba ilya muulu: umulimo uwa ku cululusha uo Yahweh apele ku bana abaume ukubombamo.¹⁴Nebo na mwene imilimo yonse iyo ibombwa mwisamba ilya kasuba; nakabili, moneni, fyonse mupu no ku cusha umupashi.¹⁵Cilya icapetama tekuti cena cibe icaololoka: na cilya icipembelwa tekuti cipendwe.¹⁶Nebo mu mutima wandi nemwine nalilandile ukweba ati, "moneni, Nebo naisa apakalamba mucifulo, no ku kwatisha amano ukucila bonse bena abaliko intanshi pali nebo mu Yerusalemu. nomba, umutima wandi walikwete ukwishiba ukukalamba ukwa mano no kwishiba.¹⁷Na nebo nali peelee umutima wandi mu kwishiba amano, na mukwishiba ubupena no bupuba: Nebo naile ukweba ati ifi nafyo kucusha umupashi.¹⁸Pantu mukufulisha ukwa mano muli ukufulisha ukwa macushi, na ena uufusha ukwishiba alafusha ubulanda.

Chapter 2

¹Nebo naalilandile mu mutima wandi ati, "Isa ililine, nebo ndi nokukweshwa webo ku nsansa. Elo ipakishe mu kwangala." Nomba lolesheni, ici naco pamo talikwete ubupilibulo.²Nebo nalilandile pamulandu wa kuseka, "Ici ku peena," a pamulandu wa kwangala, ati ici cinshi?"³Nebo alengwile mu mutima wandi umwa kupelela e mwine ku mwangashi. Nebo nalilekele amatontonkanyo yandi ukuitungulula ne mwine ku mano nangu Nebo nali uwakwikata mukutumpa. Nebo nali mukufwaya cinshi icisuma pa bana ba bantu ica kucita mwisamba lya mulu munshiku sha bumi bwabo.⁴Nebo nali kushishe ifintu mukubomba. Nebo nali kulile pali ne mwine amayanda no kulima ne mwine amabala ya myangashi.⁵Nebo nali kulile pali ne mwine amabala ne mpanga isha seba, na Nebo nali byelema imisango yonse iya fitwalo iya fimuti muli yeena.⁶Nebo nali citile ne fishiba fya menshi aya kutapilisha mu mpanga umo umwamene fimuti ifyo na byele.⁷Nebo nali shitile abasha abaume na basha abanakashi; Nebo nali kwete na basha aba fyalilwe ku cipango candi. Nebo nalikwete pamo umukuni uukulu uwa maombe ne fitekwa, ifya fulisha ukucila pa mfumu isho isha tungulwile pantanshi ya nebo mu Yerusalemu. Nebo pamo nali longanike pali ne mwine silfere na golide, ifyuma ifya mfumu ne fitungu. Nebo nalikwete na bakwimba, pamo abaume na banakashi, na bambi bakanakashi, aba kuilemena fya bana ba bantu.⁸Elo Nebo naishile kula no kukwata icuma ukucila bonse abo abali bantanshi mu Yerusalemu, na mano yandi yashele muli nebo wine.⁹conse cintu amenso yandi ya fwaile, Nebo nsha keene yena ukuya peela. Nebo nshakenye umutima wandi ukufuma kuli fyonse ifya kwangala, pantu umutima wandi wali sekelele muli ifyonse ifya kubomba kwandi na mukwangala cali ecibweshwa candi icamukubomba.¹⁰Nomba Nebo naliloleshe pa milimo yonse iya maboko yandi yakwete ukubomba, na pa kucucutika kuntu Nebo nakwete ukucita, nomba peka, ifintu fyonse fyalil ifyabula ubupilibulo- kwati kutefya umwela. Mulya tamwali icibweshwa mwisamba lya kasuba mukati kakako.¹¹Nomba Nebo nabwela muku cetekela amano, na pamo ukupeena nangu ukutumpa. Pantu kuti acita shani umuntu uyo ukukesa konkapo nge mfumu ifyo imfumu yena bwangu ya bombele?¹²Nomba Nebo nalitampile ukumfwikisha ifyo amano yasuma ukucila ukutumpa, pamo elo ulubuto lusuma ukucila ukufita.¹³Umuntu wa mano abomfya amenso yakwe mu mutwe wakwe ukumona uko ena alimukuya, nomba uwatumpa enda umwafiita, nangu Nebo nalishiba icintu cimo cine icikaponena kuli bonse bene.¹⁴Nomba Nebo nalandile mu mutima wandi ati, "Conse iciponena uwatumpa, napali nebo wine cikaponenapo. Elo bushe bulekanonshi ubwapangwa nga Nebo naba uwa mano sana?" Nebo na pwililisha mu mutima wandi, "Ifi fyonse tafili no bupilibulo."¹⁵Pantu ku muntu wa mano, kwati ni kuwatumpa, ena takwaba ica kwibukisha lyonse. Munshiku ishikesa ifintu fyonse fikalabwa fyonse. Umuntu wamano sfa pamo kwati ku fwa kwa watumpa.¹⁶Elo Nebo naeseshe ubumi pantu milimo yonse iibombwa mwisamba lya kasuba fyabe fiibi kuli nebo. Ifi fyalil pamulandu wa fintu fyonse ifya bula ubupilibulo- kwati kutefya umwela.¹⁷Nebo nalipatile ukucila kwandi konse pafyo Nebo nalecula mwisamba lya kasuba pantu Nebo nali no kufisha kunuma ku muntu uyo ukukesa panuma ya nebo.¹⁸Pantu uyo uwaishiba nangu cakwweba ati ena akaba umuntu wa mano nangu uwatumpa? nangula ena akaba umukulu pa fintu fyonse mwisamba lya kasuba uko umulimo na mano yandi ya kuliile. Ici naco cintu cabula ubupilibulo.¹⁹Elo Nebo nalitampile ukupela umutima wandi mukupelelwa pa milimo onse uyo Nebo nakwete ukucila mwisamba lya kasuba.²⁰Pantu kwingaba umuntu umo uyo uubomba ku mano, mukwishiba, na mukubombesha, nomba ena akasha ifintu fyonse ena akwata ku muntu uyo uusha pangile conse muli ici. Ici naco cintu cabula ubupilibulo- kabili cintu icishalungama icikulu.²¹Bushe cibweshwa shi ico umuntu asangamo ukufuma mumilimo yonse na mukufuma mu kupilikita ukwa mutima uko ena abombe pesamba lya kasuba?²²Inshiku shonse imilimo yakwe ili mukukalipwa na macushi, elo ati uubushiku umutima wakwe tausanga ukutusha. Icinaco cintu cabula ubupilibulo.²³Kulya takuli nangu cimo icisuma pa muntu ukucila pa kulya no kunwa no kusanga ukusansamuka mu kubomba kwakwe. Nebo namwene ati ici cishinka calisa ukufuma mu kuboko kwa kwa Lesa.²⁴Pantu nani enga lya nangu uyo uwingakwata icintu icaibela icakwangala ukutaluka ukufuma kuli Lesa?²⁵Pantu ku muntu uyo uusekesha ena, Lesa apela amano no kwishiba no kusekelela, lelo, ku mubembu ena apela ukubombo ukwaku kolonganya no kutulika elo ati ena apeelee ic ukuya kuli umo uyo uusekesha Lesa. Ici naco cintu caula ubupilibulo- kwati kutefya umwela.

Chapter 3

¹Ku cintufye conse calikwata inshikta, napeka inshita ku mulandu onse mwisamba lya muulu. ²Kwaliba inshita yakufyalwa ne nshita yakufwa, inshita yakulimba napeka nenshita iyhakunukujla icalimbwa, ³inshita iya kwipaya napeka ne shita iyakupola, inshita yakuwiksha napeka nenshita yakukula. ⁴Inshita iyakulosha nenshita iya kuseka, inshita iyakulila napeka nenshita iyakushana, ⁵Inshta yakuposaika amabwe napeka nenshita yakukolonganika amabwe, ne nshita yakufukatila nenshita yakukana fukatila. ⁶Kwaliba inshita iyha kuilolesha napeka nenshita iya kukana kuilolesha, inshita iya kusunga ifintu napeka nenshita iyakuposaika ifintu, ⁷Inshita iya kulepaula ikfyakufwala napeka nenshita iya kubila cipya cipya insalu, inshita iya kwikala tondolo nap;eka nenshita iya kulanda. ⁸Kwaliba inshita iya kutemwa nenshita napeka iya kupata, inshita iyakuya munkondo napeka nenshita iya kuya mutende. ⁹Bushe bukumu nshi ubo umubomfi engakwatamo muncito yakwe? ¹⁰Nebo nalimona imilimo iyo Lesa apela ku bantunse mu kupwililisha. ¹¹Lesa alipanga ifintu fyonse icisuma mu nshita yaciko. Alibika peka bumuyayaya mukati ka mitima yabo. Lelo umuntunse tekuti acumfwikishe mufyo Lesaacita, ukufumafye kukutampa kwabo munshila yabo ukufika kwabo kumpela. ¹²Nalishiba ukuti takwaba icawama ku muntu ukucila mukuissekesha napeka nokucita icawama mukutwalilila ubwikakashi- ¹³napeka icakutula uuli onse kuti alya napeka kuti anwa, napeka kuti aumfwikisha ifyo engasanga ukusangalala mu mulimo yakwe. ifi ecabupe cakwa Lesa ku bantunse. ¹⁴Ningishiba ukutula fyonse ifyo Lesa acita cikalilila umuyayaya. Takuli cimbi icingalundwako kuli cena peka ukufumyako, pantu ni Lesafye ewaficita pakutula abantu bonse bengapalama kuli wena nomucinshi. ¹⁵Consefye icabapo cintu icali na kale; conse icili nokubapo cintu icalipo na kale. Lesa apangile umuntunse ukuba ifintu icafisama. ¹⁶Ndimukumona ububifi ubuli mwisamba lya kasuba, ukofye kuli ubupingushi, napeka mucifulo cabololoke, ububifi fye ebuliko. ¹⁷Ndi mulanda mu mutima wandi, "Lesa ali nokupingula abalungami napeka nababifi mukashita akayana ku cintu conse napeka ku mulimofye onse." ¹⁸Ndi mukulanda mu mutima wandi, "Lesa aleesha abantunse kukulanga bonsefye ukutula babafye nge nama." ¹⁹Pantu icili mukuponena abana ba bantu napeka ecili mukuponena no mwana wanama pamo pene. Ukufwa kwa umo cilipamo ngo kumfwa nga bambi. Ukupema kumokwinefye kuli bonse. Takuli ubupusano ku bantunse nangula inama. ²⁰Fyonsefye tafili nabupilibulo. Fyonsefye fileyafye kumo kwine. Ifintu fyonsefye fyafuma ku lukungu, napeka fyonsefye fibwelela ku lukungu. ²¹Nani uuli mukwishiba nga mupashi wa muntunse ulaya ku muulu napeka umupashi wa nama ulaya panshi yha calo? ²²Eapo napeka di mukwibukisha ukutula takwaba icintu cimbi ku muntu ukucila pakusangalala mu n cito yakwe, pantu ifyofye efyo apelwa. Nani enga mubweshwa ukunuma mukumona pafinga muponena?

Chapter 4

¹Kabili napeka nalimwene ifya mutitikisha ificitika pano calo, Nebo nali mwene ifilamba ifyabaletitikishiwa, apabula nangu umo uwakubasansamusha, abalebatitikisha bali kwatishepo amaka! tapaleba nangu umo uwakubasansamusha! ²Nebo nalikumbilwepo na bantu abafwa ukucila aba bumi abalipo. ³Nomba abashilafyalwa abashilatala ukumona ifibi ificitika pano calo, bena bawama ukucila aba bonse babili, bamo abashilati ukumona ububi ubucitika pano pe samba lwa kasuba. ⁴Elyo nali mwene ukuti ukubombesha konse pamo no kutulukusha mu milimo yonse, filengafye anabantu ukulacimfyanya- ifi nafyo fyafye kabili kuuma umwela. ⁵Umuwelewele tafungulula amaboko yakwe kabili alafyenge umubili wakwe. ⁶Ukutushako panono kwali wamapo ukucila ukulabombesha sana no kulaumafye umwela. ⁷Napeka nebo nalibwekeshepo ukumona icintu na cimbi icicitika mwisamba lya kasuba. ⁸Kwaliba umuntu uwaikalafye eka. Uwabula no munankwe takwatapo no mwana nangufye ni munyina, ukubomba nako abombafye pefye, amenso yakwe nayo tayekuta ifyuma. Kabili alepusha ati, "Nga kanshi ninani uo nebo nakulabombela imilimo icakuti nalakana no kusansamuka? ala icina co cafye- elo kabili mulimo uubi. ⁹Caliwamishapo ukuba babili ukucila ukuba weka, ukulabombela capamo bonse babili, umulimo ulanguka. ¹⁰Pantu umo ngaawa, umubiye kuti amwimya. Lelo uuli eka nga awa, ninshi cabulanda kuli ena pantu takwete uwakumwimyo. ¹¹Napeka nga cakuti abantu babili ngabasendama pamo, kuti bakaba; nomba nga uli weka kuti waka shani?" ¹²We muntu nga uli weka, kuti icipondo cakucimfya, nomba nga muli babili, lyena kuti mwashanshalako. No mwando uwapyatwa ne ntambo shitatu walyafya ukuputula. ¹³Umwana umupina uwa mano aliwamapo ukucila imfumu iikote ishakwata amano, iishifwaya no kulapadwako amano. ¹⁴Umulumendo umo kuti afuma mucifungo, aisaba ni mfumu, elyo limbi kuti afyelwefye umulanda muli ico cine icalo. ¹⁵Nebo nali mwene ukuti bonse abenda muno mwisamba lya kasuba bakonkele umulumendo uwapyene pa bufumu. ¹⁶Nomba nao ewalatungulula abantu bakwe abo tekuti bapendwe kubwingi, kabili abakonkelepo taba mutemenwe, pantu ici naco cafyefye kabili kuuma umwela.

Chapter 5

¹Linda intapulo shobe webo ulimukuya ku ng'anda yakwa Lesa. Kabiye mupepi ku kutika ukucila ukupela ilambo lya bapuba, abo abatabofwikisha ukuti bali mukucita ifya bipa. ²Wiba sana bwangu ku kulanda na kanwa kobe, kabili wileka umutima obe ube bwangu sana kukuleta ubwafya pantanshi yakwa Lesa. Lesa wa mu muulu, omba webo uli pe sonde, eico leka amashiwi yobe yabe ayanono. ³Nga naukwata webo ifintu ifyakucita ifingi kabili wasakamana pali ci, webo uli nokukwata ifilolo ifyabipa. Ubwingi bwa mashiji webo ulanda ebwingi bwa fintu ifipuba, webo uli nokulanda. ⁴Ilyo webo wapanga umulapo kuli Lesa, wiwaya waya ukucita ici, pantu Lesa takwata ukutemwa mufipuba. cila ico webo

walapile webo uli nokucita. ⁵Cawamapo uku kanapanga umulapo ukucila ukupanga umo uwotaucita webo ucite. ⁶Wisuminisha akanwa kobe ukulenga umubili obe ukubembuka. Wilanda ku mutumwa wakwa shimapepo, "ukuti ukulapa ukuti ukulapa kwali mupuso." Nicinshi mulelengela Lesa ukufulwa pakulapa kwa bufi, ukukalifya Lesa ku konaula imilimo shaminwe yenu? ⁷Pantu ilyo kwaba ifilolo ifingi kabili namashiwi ayengi, yabulafye ubupilibulo. Mucifulo, cakutina Lesa! ⁸Ilyo webo wamona umupina atitikishiwa kabili ayibiwa kabili nokufyengwa mucitungu cenu, wiba uwakupapa kwati tapali nangula umo uwishibe, pamulandu kuti abantu abali mu maka abalolesha abo abali panshi yabo, kabili balasambulapo umo pali bena. ⁹Mukulundapo, ifyaba mu calo fya pa muntu uuli onse, kabili imfumu iine ifumya mu mabala. ¹⁰Uwatemwa silfere tali nokwikata na silfere, nangula ena uuli nokutemwa ifyuma takabe uwaikata ifya bukumu bwakwe. Ifi fyonse, fya cabe cabe. ¹¹Nga ubunonshi bwafula, eico na bantu bene balafula abalya. Bushe busuma nshi bwaba mufyuma ku mwine ukufumyako ukulafitambafye na menso yakwe? ¹²Ulala kwa mubomfi kwalilowa, nangula ena alya itunono nangula ifingi nomba ifyuma fya muntu umukankala tafimusuminisha ena ukulala bwino. ¹³Kwaliba ububi Nebo nakwata ukumona panshi yakasuba: Ubunonshi bwaikatwa ku minwe, ifitumbukamo muli ena umwine mipamba. ¹⁴Ilyo umuntu umukankala alufya icuma cakwe ukupitila mukukana shuka, umwana wakwe umwaume, umo uwao ena akwete ukufyala afumapo apabula nangula kamo mu minwe yakwe. ¹⁵Nga umuntu aisa ukufuma mu maka yakwa nyina wakwe, eico ena ali nokuya ubwamba. Ena teti asende nangula fisabo fyamukucula kwakwe mu minwe yakwe. ¹⁶Na bumbi ububi ukuti umuntu nga aisa, eico ena alaya. Eico bukumunshi bwabako pali ena. Uuculila pa mwela? ¹⁷Mu nshiku shakwe ena alya ne mfimfi kabili mukukalifiwa ukukulu na ukulwala kabili no bukali. ¹⁸Lolesha, ico Nebo namona kukuba icisuma kabili kukuba icalinga umuntu ukulya kabii no kunwa kabili no kusangamo ubuseko mukucula kwakwe nga ena alecula panshi yakasuba mu nshiku sha ubu bumi ubo Lesa akwata ukumupela ena. Pantu ici ecilambu ca muntu. ¹⁹Ku muntu uuli onse uwo Lesa apela ubu nonshi kabili ne fyuma kabili nokupokelela ukwakanishiwa kwakwe kabii ukusekelela mu milimo yakwe- ubu ebupe ukufuma kuli Lesa. ²⁰Pantu ena telyonse akalaibukisha mu nshiku shakale isha bumi bwakwe, pamulandu Lesa alenga ena ukumusanga ne fintu ifyo ena asekelelamo mu kucita.

Chapter 6

¹Kwaliba icabipa ico namona pe sonde lya kasuba, kabili casabankana fye mu muntufye onse. ²Lesa apela abacuma, no bumi, uwacindikwa ushibulisha nangula kamo ukukabila cakwe umwine, nomba peka Lesa amupela iciputulwa ca kusansamuka umwine. Icfwile, abamukusangalala umwine. Ici cabulefye, napeka caba ngobulwele bwabipisha. ³Umuntu nga afyala abana ikana limo no kwikala imyaka ingi, cakutina inshiku shamyaka shilefulilakofye, nombafye mu mutima wakwe tamwasangwemo icisuma ku bulishafye ne mipolo mwakumushika, peka ndelandefi akamwana akafyalwa akapopo kawamapo ukumucila. ⁴Pantu akapopo kafyalilwafye mwabulo bulole no kupitililafye mu mfinshi, ne shina lya fimbililwafye mu mfinshi. ⁵Napeka akamwana takalolesha akasuba nangula kwishibapo ifili fyonse, kena kalatusha ukucila ulya muntu tatusha. ⁶Nangulafye ngo muntu aikala imyaka amakana yabili lelo taleendela munsansa mufisuma ifili fyonse, baleila bonse pamo ku cifulo cila umo asangwa. Umuntu onse abombelelafye akanwa, lelo insala ta iputuka. ⁸Nacabushe uwashilimuka no munangwa nipesa balekanina? cakumwenamo nshiumuntu umupina nangula aishiba ifyo engapanga mu bantu bambi? ⁹Efyo amenso yamona fyaliwama ukucila pafyo umutima ulekabilafye. Ifi nafyena fyafye-kwati kukupulafye umwela. ¹⁰Icili conse icabapo calipelwa ishina, no muntu uli onse alikwati aleshibikilwa limo. Naco caisabafye cabule ku muntu ukusamba imilando no muntu uwakosa ukumucikapo. ¹¹Amashiwi ayengi epo yali, no bwingi bwa fyafye bwaisa. Cibweshanshi ica uyu muntu? ¹²Nalimo ninani uwaishiba icisuma ca muntu mu mweo wakwe, bwaba ngo muupu ne nshiku ishafye shipitafye kwati cinshingwa? Ninani uwingebo muntu ifyo fikamuponena mwisamba lya kasuba panuma talaya?

Chapter 7

¹Ishina ilisuma lyaliwama ukucila amafuta aya mutengo, kabili ubushiku ubwakufwa bwaliwama ukucila ubushiku bwa kufyalwa. ²Cawamapo ukuya kung'anda yalocha ukucila ukuya kung'anda yamutebeto, pantu ukulocha kwisa pa bantu bonse pampela ya mweo, elyo abantu aba mweo bafwile babika ifi mu mutima. ³Ubulanda bwaliwama ukucila inseko, pantu panuma ya bulanda ubwa pa menso insansa sha mutima shilesa. ⁴Umutima waba mano uba mung'anda ya kulocha, nomba umutima wa fipuba uba mung'anda ya mutebeto. ⁵Cisuma ukumfwa kuku kalipila kwa wa mano ukucila ukumfwa ku lwimbo lwa fipuba. ⁶Pantu filya imyunga ilepya mwisamba lya mupika ipuka, efyaba no kuseka kwafipuba. Ifi nafyo tafyafwa kantu. ⁷Umupatikisha ulenga umuntu uwa mano ukuba kwati cipuba, kabili ukubosha kulonaula umutima. ⁸Ukupwa kwa mulandu kwaliwama ukucila ukutampa kwa mulandu; kabili abantu abatekanya mu mutima baliwama ukucila abayumfwa mu mutima. ⁹Wilafulwa bwangu mu mutima obe, pantu ukufulwa kwikala mu mutima yafipuba. ¹⁰Wilalanda ati, "Ni cinshi inshiku sha kale shawamine ukucila ishandakai?" Pantu tacawama ukwipusha ifyo. ¹¹Amano, yasuma, yaba kwati ca kupyaninina. Yacibweshi kuli bonse abamona akasuba. ¹²Pantu amano yalacingilila ngafilya ulupiya lucingilila, nomba ubusuma bwakwiluka bwa kuti amano yalapela umweo kuli abo abayakwata. ¹³Lolekesha umulimo wakwa Lesa: Bushe ninani uwingolola icintu ico acita ica kolobana? ¹⁴Ilyo inshita yaba bwino, ikala mwasansamuka muli ubo bwine busuma, nomba ilyo inshita shaba ishabipa, lolekesha pali ici: Lesa eusuminisha fyonse ewalenga uubali kulubali lunankwe. Pantu nipali uyu wine mulandu, takuli nangu umo uuli no

kusanga nangula cimo icikesa bakonkapo.¹⁵ Mu mweo wandi uwakuicushafye nebo nalimona ifintu fyonse. Kwaliba umuntu umulungami uonaikila mubulungami bwakwe, kabili kwaliba, no muntu umubembu uwikala no bumi bwa kukokola mu cucita ububifi.¹⁶ Taufwile ukuba uwaitemwa, uwa mano mu menso yobe we mwine. Nicinshi webi we mwine uleyonawila?¹⁷ Taufwile ukuba umubifi sana nangula ukuba icipuba. Nicinshi webi walafwila ilyo inshita yobe tailafika?¹⁸ Cisuma icakuti wikateko kuli aya mano, kabili wileka ukuba umulungami. Pantu umuntu uutina Lesa alafuma ku lifi fyonse¹⁹ Amano yaliba na maka mu muntu uwa mano ukucila bacilolo ikumi aba mu musumba.²⁰ Pali cino calo tapaba umuntu umulungami uucita icisuma kabili uushibembuka.²¹ Taufwile ukukutika ku mashiwi yonse ayalandwa, pantu kuti waumfwa uko umubomfi obe alekutuka.²² Pantu inshita ishingi, umutima obe walishiba, ukuti nobe walitukapo bambi.²³ Fyonse ifi nalifyesha nebo mu mano. Nalandile ati, "Nebo ndeba uwamano," Nomba yalitalwike.²⁴ Amano yaliba apatali kabili yalishika. Ninani uwingayasanga?²⁵ Nebo naloseshe umutima wandi ku kusambilila kabili no kwishiba nafwaile amano no kulondolola ificitika, kabili no kwishiba ukuti ububi kutumpa kabili no kuli ubupuba kupena.²⁶ Nebo nalisanga ukuti kwaliba icintu icakalipa ukucila imfwa mwanakashi uuli onse uwakwata umutima uwaisulamo inkose na makonde, kabili iminwe yakwe minyololo. Uyo onse uwasekesha Lesa ninshi ena apusumuka kuli uyo mwanakashi, nomba umubembu ali no kwikatwa kuli uyo mwanakashi.²⁷ "Mona ico nebo nasanga," Efyalanda kafundisha. "Nebo nalundako cimo ku cinankwe ico nasanga no kufwaya ukulondolola ificitika."²⁸ Ifi efyo nebo ncili ndelolekeshapo, nomba nebo nshila sanga ifi. Nebo ninsanga umwaume umu umulungami mwikana limo, nomba nebo nshisangilemo umwanakashi nangula umu muli aba bonse.²⁹ Ici cena eco nsangile: Lesa ewalenga abantunse abakaele, nomba abene nabaya iciyeyeye ukulalolesha pafyakosa ifingi."

Chapter 8

¹Uyo uwaba uwa mano nani? Uyo uwaishiba umwalola ifikacitika mu bumi? Amano mu muntu yaleenga impumi yakwe ukubeeka, o kukosa kwa pa menso yakwe kwafumapo.² Nebo ndimukukupanda amano webi mukumfwa ku mafunde ya mfumu pa mulandu wa mulapo obe mukusungilila ena.³ Wiangufwanya ukuya ukufuma pa menso yakwe, no kukana iminina mukutungilila umuntu umu mububi, pantu imfumu icita conse ena afwaya.⁴ Amashiwi ya mfumu yalatungulula, elo nani uwingalanda kuli ena ati, "Cinshi webi uuli mukucita?"⁵ Uyo onse uusunga amafunde ya mfumu alaitalusha ku bubi. Umutima wa muntu wa mano waalishiba inshita shisuma isha kucita.⁶ Pantu ku milandu yonse kwaliba ukulungika kwafintu ne nshita ya kubomba, pantu amashiwi ya muntu yakulu.⁷ Takuli nangu umu uwashiba icili no kwisa kuntanshi. Nani uwingalanda muntu cikeshila?⁸ Takuli nangu umu uwakwata amaka pa mweela wena ukucilinganya, na elo, takuli nangu umu uwakwata amaka pa bushiku bwamfwa yakwe. Takuli nangu umu uwingafumya abo abali munshita shankondo, no bubifi tekuli bupusushe bonse abo abalimubusha.⁹ Nebo nakwata ukwibukisha fyonse fi, Nebo naabikapo umutima wandi pamilimo yonse iyo iibombwa mwisamba lya kasuba. kuli inshita ilyo umuntu aacita insambu pa muntu umbi kuli ulya muntu muku mubifya.¹⁰ Elo Nebo na mwene ababifi abashikwa pa mbili bili. Bena baali bulilwe ukufuma ku ncende ya mushilo no kushikwa na bena balebatasha ku bantu mu musumba umu bena bali mukucitila imilimo yafya bubifi fyabo. Ifi na fyo fintu fyabula ubupilibulo.¹¹ Ilyo ukupingula ababifi na peeka takucitwa bwangu, nipa mulandu imitima ya bana ba bantu bacitila ububi.¹² Pakweba ati umubembu acita ububi imiku umwanda umu na lya line baikle inshita ishitaali, Nebo ningishiba ati ku kawama pali bonse abo abacindika Lesa, pantu bonse abo abaiminina kuntanshi ya ena no kulanga ena umucinshi.¹³ Nomba tabwakaye bwino pa muntu umubikfi; ubumi bwakwe tabwa katwalilile. Inshiku shakwe shili kwati kufyuka kwa cinshingwa pantu ena taapeela ubucindami kuli Lesa.¹⁴ Kulya kuli icintu na cimbi ica bula ubupilibulo icibombwa mwi sonde: kulya kuli abantu abalungama abo ababula ifyo ababifi bakweete, naabo bantu ababifi ababula ifyo abalungami bakweete. Nebo nalilandile fi pamo fintu fyabula ubupilibulo.¹⁵ Elo Nebo ndimukutasha ukusamwa, pantu umuntu taba ne fintu fisuma mwisamba lya kasuba ukucila pa kulya no kunwa no kusamwa. Ukusamwa kwakwe kukaya na ena mu mulimo wakwe pa nshiku shonse isha bumi bwakwe isho Lesa apele ena mwisamba lya kasuba.¹⁶ Ilyo nabikapo umweo wandi pa kwikshiba amano no kwishiba imilimo iyo ibombwa mwi sonde, imilimo lyonse ibombwa ukwabula ukulala pa menso mu bushiku nangu mu kasuba,¹⁷ nomba Nebo nalishininkishe imilimo yakwa Lesa yonse, ne yu umuntu teti umfwikishe imilimo iyo iyibombwa mwiksamba lya kasuba. Pakweba ati umulimo wa muntu mukufwaya ubwasuko, ena tekuti ausunge. Nangu umuntu wa mano engasumina ena naikshiba, ena cine kuti afilwa.

Chapter 9

¹Nebo nalitontonkenye sana pali ifi fyonse, nasangile no kwebati uutungulula imicitile ya bantu bonse abaololoka na bamano ni Lesa, lelo tapaba nangula umu uwaishiba ifikala mucitikila kuntanshi nga kutemwa nangula kupata.² Fyonse fimo fine ifishila umuntu, pantu ifiponena abakaele, efiponena nababifi, ifiponena abawama efiponena nababipa bene, ifiponena abasangululwa efiponena naba shasangululwa. Ifiponena abapepa Lesa efiponena nabashipepa Lesa. Ifyo cikaba ku muntu uwawama efyo cikaba na kumuntu umubifi, ifyo ciba kuwalaya ubulayo efyo ciba na ku uushilaileko.³ Lelo ici cintu ecabipisha muli fyonse ificitika muno mwisamba lya calo, icakweba ati, ifiponena bonse fyena fyaba fye fimo fine. Mu mitima yabantu mwalifulisha ububi; kabili ubupena bwaliba mu mitima yabo munshita bali no bumi bwabo, napanuma balaya kubafwa.⁴ Pantu aba bonse abacili no bumi balakwata isubilo, lelo imbwa iya bumi yena yaliwamapo ukucila inkalamu iyafwa.⁵ Pantu abantu ababumi bena balishiba ukuti bali no kufwa; lelo abafwa bena

tabashiba akantu nangula kamo, kabili tekuti babalambule; pantu icakubebukishako cabo calilabwa.⁶Pantu ukutemwa kwabo, no kupata kwabo no bukwa bwabo, fyonse fyalilabwa kale tabakatale napeka aba kumako ku filecitika muo mwisamba lya calo awe.⁷Kabiye munshila yobe, no kulya imikate mukusansamuka, kabili no kunwa umwngashi obe na ku mutima uwabuta tuutu; pakuti Lesa alisuminisha kale imilimo yobe.⁸Munshita yonse leka insalu shobe shileba isha buuta tuutu; na mafuta yelabulapo pa mutwe obe.⁹Ipakisheni mu bumi pamo no mukashi untu watemwa, inshiku shonse isha bumi bobe ubwafye buntu Lesa apela kuli webo muno mwisamba lya calo; pantu ici ecilambu cobe munshita ya bumi bobe na mukubombesha kobe kuntu ubombesha muno mwisamba lya calo.¹⁰Umulimo onse fye untu iminwe yobe yasanga ulebomba na maka yobe yonse, pantu kumipolo kuntu uleya takwaba umulimo uuntu wingabomba nangula kwelenganya nangula ukwishiba nangula amano.¹¹Napeka nalibwekeshepo no kumona; muno mwisamba lya calo ukuti telyonse ababutukisha ulubilo bacimfya, kabili telyonse abakwata amaka bacimfya mu lubuli, aba mano nabo bene telyonse bakwata ifyakulya, naba cenjela nabo bene telyonse bakwata ubusambashi, abasambilila nabo bene telyonse baba abashuka, pantu inshita elyo ne shuko fisafye pa bantu bonse.¹²Pantu no muntu wine takwaba uwaishiba lintu inshita yakwe ikafika. Ngga filya fine isabi likatwa mu bukonde, nangula nga filya fine ikfyonu fikakwa mu lukose, eflyo na bantu bene baponenwa ne shamo ilisafye mukupumikisha.¹³Ici naco nalicimwene ukuti ca mano muno mwisamba lya calo, kabili cena cikulu kuli nebo.¹⁴Kwaliko umusumba umo uunono umwaleikala abantu abanonofye; kabili kwalishile nemfumu iikulu iyakwete amaka, yaishile shunguluka umusumba yaisa kulako ne fya kulwishishako ifikulu.¹⁵Elyo mwalisangilwemo no muntu, umupina nomba alikwete amano, kabili ena ewapuswishe ulya umusumba ku mano yakwe. Lelo tamwali umuntu uaibukishe ulya muntu umupina.¹⁶Elyo nebo nalilandile ati, "Amano yaliwama ukucila amaka, nomba amano ya mupina yalasulwa, ne fintu engalanda tekuti fyumfwike."¹⁷Caliwamishapo ukulaumfwa ku mashiwi ayo abamano balanda ninshi nabateka umutima, ukucila ukulaumfwa ku kubilikisha kwa kwa kateka wa fipuba fya bantu.¹⁸Amano yaliwama ukucila ifyanso fya nkondo, lelo umubifi umofye kuti aonaula ifisuma ifingi.

Chapter 10

¹Nga filya fine balunshi abafwa bonaula umusukupala uutuntulu uwamafuta aya bwema ubusuma. Efyaba no kutumpa apanono kulonaula ishina lya bantu uwacindamikwa pa mulandu wa mano yakwe.²Umutima wa muntu uwamano umuloshafye kukucita ifyawama, lelo umutima wa muntu icipuba wena uciloshafye kukucita ifyabupuba.³Kabili icipuba konse fye kuntuciya cileenda, umutima wakwe ubafye uwabulwamo amano, kabili eba na onse ukuti cipuba.⁴Umutima wakwa kateka nga wafuilwa webo, wifumapo, pantu ukutekanya kulapwisha ifya bupulumushi ifikulu.⁵Kwaliba icibi ico namona muno mwisamba lya calo, icaba kwati cilubo cintu ba kateka bacita: "Ifiwele wele ifingi fyalibikwa pa fifulo ifyacindama sana, lelo abakankala bena bekalafye apashacindama."⁶Nalimonapo ababomfi bale endela pamo naba pali kabalwe lelo bacilolo bale endela pamo naba pali bakabalwe lelo bacilolo bena baleenda panshi.⁷Uwimba ubucinga no kuwa ewingawilamo; no muntu uutila icibumba, insoka kuti yamusuma.⁸Uutobaula amabwe na mabweyene ayo yali no kumucena. Uulepula ifimuti ifimuti fine kuti fya mulasa⁹Icela nga naituna noyo muntu tacinoneneko, ninshi uyo muntu ali no kubikishako sana amaka pakuti abombe. Kanshi ukubomba bwino kwashintilila pakubomfya bwino amano.¹⁰Insoka nga yasuma ilyo bashila shilika, ninshi uwaishiba ukusungula tapali fintu engacita.¹¹Amashiwi ya mukanwa ka wakwata amano yalamulenga ukuba uwatemwikwa, nomba imilomo ya watumpa ilamonaula.¹²Akanwa ka watumpa kena kalepupumina ukulanda ifya buwele wele, na pakushalikisha alandafye ifya bupena.¹³Icipuba cena cilafusha ifya kulanda. Umuntu ena taishiba icikesa mucitikila kuntanshi; ninani engamyeba icikesa miponenana?¹⁴Ukubombesha kwaba wele wele kulabalenga ukunaka, pantu takwingaba nangula umo uwingeshiba fintu engaya ku mushi.¹⁵Cili no kuba shani kuli webo, we calo, lintu imfumu yobe yaba akalumendo ne filolo fyobe fyatwala amano mukulyafye munshita ya kumaca?¹⁶cilaba icashuka, icalo, ilyo catekwa ne mfumu umwana wa mukankala ne filolo fyakwe filalya munshita iyawama pakwebati bakwate amaka, tekulanwinafye umusanwe.¹⁷Ubunang'ani bulalenga amakomba yafyutuka, no kunaka kwa maboko kulalenga ing'anda yalaloka.¹⁸Ifyakulya ifisuma filalenga ababomfi ukutemwa, no mwangashi nao ulalenga abantu ukusansamuka; nomba ulupiya elufwaikwa pali ifi fyonsefye.¹⁹Wilalanda ifyabipa pa mfumu lintu ali mucumba cobe icakusendamamo, kabili lintu uli weka mu cumba cobe umo usendama wilalanda ifyabipa pa mukankala; pantu ifipupuka mu muulu kuti fyapiita amashiwi fyayatwala na fintu ulelenda.

Chapter 11

¹Tumeni imikate yenu pa menshi, pantu webo ukafisanga napeka pantanshi yanshiku ishing. ²Akanyeni ifi kubali cine lubali nangula abantu cine konse konse, pantu webo tawishibe ifibi ifili mukwisa pe sonde. ³Amakumbi nga yaisulamo imfula, yalekoshe ayene yeka pe sonde, kabili nge cimuti caponena kukapinda ka kukulyo nangula kukuso, ukuli konse icimuti caponena, kulya eko cikabelelela. ⁴Ena eutamba umwela takuli ukubyala, kabili ena alatamba amakumbi takasombole. ⁵Nga webo tawaishiba inshila ya mwela, nangula amafupa ya mwana yakula mwifumo lyawaimita, eico webo tekuti wishibe imilimo yakwa Lesa uwalengele ifintu fyonse. ⁶Mulucelo byala imbuto shobe; paka icungulo, bomba ne minwe shobe ishilekabila, pantu webo tawishibe icingashuka, nangula lucelo nangula cungulo nangula ici nangula cilya, nangula fyonse fikaba ifisuma. ⁷Icishinka ulubuto lwaliwama, kabili fintu ifisuma pa menso ku kumona akasuba. ⁸Nga umo aikala imyaka iingi, lekeni ena asekelele muli bonse bena, nomba mulekeni ena atontontanye panshiku shafimfi ishili mukwisa, pantu bakaba abengi. Ifili fyonse ifikakonkapo fyabula ubupilibulo. ⁹Senda insansa, mulumendo,

mu bulumendo bobe, kabili leka umutima obe usekelele mushiku sha bulumendo bobe. Pepeka ifisuma ifya kukabila kwa mutima obe, kabili na conse icili mu menso yobe. Eico ishiba ukuti Lesa akakuleta webo mubupingushi pali ifi fintu fyonse.¹⁰Fumya ubukali ukufuma ku mutima obe, kabili no kusula ubukali bonse mu mubili obe, pamulandu ubulumendo kabili na maka ya buko fyafye.

Chapter 12

¹Uleibukisha kabumba obe mu nshiku sha bulumendo bobe, ilyo inshiku sha bubi tashilafika, na pantanshi yamyaka ilyo ikafika ukalatila, "Tamuli kusamwa muli yena," ²Ucitefi ilyo ulubuto lwa kasuba no lwa mwenshi no lwa ntanda ilyo tafilafita, na makumbi ayafita yalebwela pakonkapo ne mfula.³Ni panshita ilyo bakapaso bakucipango batutuma, na baume abakosa bakuntama, na banakashi abaletwa baleka pamulandu wa kacepesha, na bonse abalengela pa fipunda fya mu mang'anda baba notufimfi.⁴Yaisaba ninshita ilyo ifibi fya iswilwe ifyamumisebo, ne ciunda calilekele ukumfwikisha, ilyo abaume baleumfwa kwati lishiwi lya coni, no kwimba kwa bakashana amashiwi yaleumfwikila akashiminina apatali.⁵Yaisaba ni nshita ilyo abaume baisaba no mwensho apasansama ne fya kutulumusha fili mu misebo, ne cimuti ca mu almode wabalula, ne cipaso cileikulululafye icine, no tufisabo twa twamika twa twapanduka. Elyo no muntu aleya ku ng'anda yabwikashi bwa kubelelela ne misowa ukushunguluka mu misolo monse.⁶Wibukishe kabumba obe ilyo umwando wa mukuba taulaputuka, nangula ibakuli lya golide talilakobeka, nangula lukombo ululi pakamfukumfuku ka menshi ulu shilatobeka, nangula amenshi ayo icibumbili ta cilaonaika, ⁷Ilyo ulukungu talulabwelela kwa loba kuntu lwafumine no mupashi ukubwelela kuli Lesa uwa upele."⁸Fyabule! fyabule!" efyalanda kafundisha. "Ifintu fyonse fyabule!" ⁹Kafundisha alishilimuka no kutungulula abantu ukwishiba. Napeka alaputulukamo no kufwailisha kunse no kubika ukutantika bwino amapinda ayengi.¹⁰Kafundisha alafwaisha ukulemba ifyalungama, amashiwi ayasuma kabili aya cishinka. ¹¹Amashiwi ya bantu abashilimuka yaba kwati ca kutunkwilako. kwati misumali iyapompominwa muli cimo ifyaba amashiwi aya. Abakulu aba kulonganika ifya mapinda, ififuma kuli kacema umo.¹²We mwana wandi umwaume, ndekwibulula pafintu fimo ifya pitapo. Ukucita kwa fitabo takwabe mpela, no kuya belengesha sana yalapelo buneke bwa mubili.¹³Empela ya mulandu panuma ya ifi fyonse ifyo waumfwa, fili fyakuti uletina Lesa no kusunga amafunde, pantu ifi ifilefwaikwa ku bantu abapusana pusana. ¹⁴Ni kuli Lesa ekufuma fyonse ifyabupingulo, kubikapofye na fyonse ifya fisama, nangula icisuma nangula icabipa.

Song of Solomon

Chapter 1

¹Ulwimbo lwa Nyimbo ulwa kwa Solomoni. ²Iye, ukucila ena kuti afyopa nebo na ukufyompele kwa kanwa kakwe, pantu icitemwiko cobe cisuma ukucila ubwalwa. ³Amafuta yabusubo bobe yalikwata ukunsekeshwa ukusuma; Ishina lyobe lili kwati mafuta yalyena lya fukumunwa, eico abakashana bakutemenwa webo. ⁴Senda nebo na webo, kabili fwebo tukabutuka. Imfumu yandeta nebo kumuputule wakwe. Fwebo tuletotela; fwebo tulesekelela pali webo; leka fwebo tulumbanye icitemwiko cobe; Icisuma ukucila ubwalwa. cili icasambu pabanakashi bambi ukutemwa webo.⁵Nebo nalifita nomba nalitemwikwa, mwebo mwebana abanakashi aba mu Yerusalemu mwa fiita kwati litenti lyami Kedari, abatemwaikwa kwati fipembe fyakwa Solomoni. ⁶Mwindolesha nebo pamulandu Nebo nalifiita, ni pamulandu akasuba kalikwete ukungoca nebo. Abana abaume aba bamayo bandi balifulilwe na nebo; bapangile nebo kasunga webala lya myangashi, nomba ibalaa lyandi ilya myangashi nebo shakwete ukusunga.⁷Njeba nebo, webo umutima wandi watemwa, nikwisa webo ulishisha ifitekwa fyobe? Nikwisa webo utushisha ifitekwa fyobe pakati ka kasuba? Ni cinshi nebo ningabela nga umo uwa kupapa pambali yafitekwa fyobe ifishindika?⁸Nga webo tawaishiba, umusuma sana pabanakashi, abakonka mu makasa ya fitekwa fyandi, kabili cema utwana tobe utwambushi mupepi ku matenti yaba kacema.⁹Nebo nakupalanya webo, wemutemwikwa wandi, kuli kabalwe umukota wakwi celeta lyakwa Farao. ¹⁰Amasaya yobe yasuma ne fikubi, umukoshi obe ne fikonto fya masikiyo. ¹¹Fwebo tuli nokulenga pali webo ifikuti fya golide na silfere ya matoni.¹²Elo imfumu yalala pa cakulala cakwe, nardi wandi apela umununko wakwe. ¹³Umutemwikwa wandi ali kuli nebo kwati coola ca muri ukuti cishikilwe ubushiku na cilala pakati ka mabele yandi. ¹⁴Umutemwikwa wandi ali kuli nebo kwati cisansangu ca hena mu mabala ya myangashi yaku En Gedi.¹⁵Ufwikisha, webo uli musuma, wemutemwikwa wandi; umfwa, webo uli musuma; amenso yobe ya nkunda.¹⁶¹⁷Umfwa, webo uuli musuma, wemutemwikwa wandi, uuli musuma. Ubusashi bwesu buntu bwalelema. Imyalo ya ng'anda yesu ya Cedari; ne nsonta shesu sha mikupiri.

Chapter 2

¹Nebo ndiluba ilya balula ilya mu Sharoni, mu mbali yamulonga. ²Ifyo libalula mu kati muli bacilasa efyaba uwatemwikwa wandi mu bakashana.³Nga filya icimuti ca mu apele caba mufimuti fya mu mutengo efyo uwatemwikwa wandi mu kati kabalumendo.Naikala mwisamba lya cintelelwe no kukabilo kukulu, nefisabo fyakwe fya lilowesha ku kulya. ⁴Antwele mu ng'anda ya mwanakashi, ne cppampa cakwe kuli nebo citemwiko.⁵Umpuputule ku mukate uwa fumbikwa bwino, na unteleshe nebo kuli waini, pantu nde endela mucitemwiko. ⁶Atambalike ukuboko kwa kuli cipiko

Chapter 3

pamutwe wandi, no kuboko kwa li kulyo na mfukatila nebo.⁷Ndi nokulapa, mwebana banakashi bamu Yerusalemu, ku mpombo nangula mu nsebula ishikota, ukuti tamwakabukulusha nangula ukusha icitemwiko mpakafye cikaishilefye.⁸Kli ishiwi lya watemwika wandi! umfweni, alesa, aleciluka mumpili, nokutolauka pa tupili.⁹Umudemwika wandi ali nge mpombo nangula umwana wansebula, lolesha, naiminina mupepi ne cibumba cesu, alelengela, pacipundca, ukupatula ifipikulo fya fimbwa pacipunda.¹⁰Umudemwika wandi alanda kuli nebo nokutula ati, "Ima, wudemwika wandi uwayemba wandi umofye, isa mu nshila pamo na nebo."¹¹Lolesha, amainsa nayapita; ne mfula ifumfuma sana naiya.¹²Amaluba nayabalula mu calo; inshita iya kutungwila naifika no kulila kwa fyoni naisa, ne ciunda ca cip;ele cile umfwika mu calo.¹³Ne cimuti ca mukunyu na cilenga imikunyu ipompo ukupya, ne myangashi naibalula, elepelelela ukununcila kusuma. Ima, wudemwika wandi, uwayemba wandi umofye, isa tuye munshila.¹⁴Wenkunda yadi, umwafutama muli cilibwe, umwabelama umwafutama mulupili ulwasuluka, uleke nebo nkwishibe. Peka uleke ngumfwe ishiwi lyobe, pantu ishiwi lyobe lya lilowa, ne mpimi yobe yacitemwiko."¹⁵Twikatileni ba mumbwe besu, utwana utunono tumumbwe ulwale onoula imyangashi, p;antu imyangashi yesu alisapula.¹⁶Umudemwika wndifye nebo wine bunke, na nebo ndiwakefye; alekumbata no kushilisha mu mulemfwe.¹⁷Bwelela kuno; wudemwika wandi, ilyo ubushiku bwa cikutuma ne fintelelwe fyafumapo. Bwelela kuno; ukuba kwati nimpombo nangula umwana wa nsebula mu mikonko ya mpili.

Chapter 3

¹Ubushiku bonse pabulili bwandi nebo nalefuluka untu umweo wandi watemwa; nalolesha pali ena, nomba nshamusangile.²Nasukwa nemwine nalanda ati, "Nalaima indeya mukulapitana mu musumba, impilitane mu misebo na mumisol; inje mukufwaya ena untu umwebo wandi watemwa." Namufwaya fwaya, nomba nsha musangile.³Balalonda abalepitana mu musumba basukwa bansanga. Na nebo nalepusha nati, "Bushe na mumonako untu umweo wandi watemwa?"⁴Cilyafye nafuma pali bena na musanga untu umweo wandi watemwa. Na mwikatisha kabili shamulekele ukuti aleya mpakafye na mwingisha mu ng'anda yaba mayo. ku cumba uko nebo banjimitile.⁵Ndefwaya mwebo mulape, mwebana abanakashi aba mu Yerusalemu, mu mpombo ishikota kabili mwebabomba mu mabala, ukuti tekvesha ukwimya nangula ukubusha ukudemwa mpakafye ukwine ku kaitemenwe.⁶Cinshi cilya cilefuma mu matololo kwati ni ntumba ya cushi, umuli ifya nunkila na muri kabili nefya nunkila icisuma, ifya kwatamo ubunga bunga ifyo bashimakwebo bashitisha?⁷Mona, bulili bwakwa Solomoni; Impalume amakmi mutanda nayo yacishinguluka -abaume abamaka aba mu Yerusalemu.⁸Bena bonse bali ne mipaga kabili balishiba ukulwa. Cila mutu ali no mupanga kulubali lwakwe, nabaiepekanya ukwimina abaleto mwenso ubushiku.⁹Imfumu Solomoni yaipangile iine icipuna ca kwikalapo ica fimuti ifyalefuma ku Lebanoni.¹⁰Imikonso yaciko yangilwe na silfere; apakushintilikisha apa golide, kabili icitebe cakupilweko Insalu isha kashikila. Mukati mwayemfeshiwe nabana abanakashi aba mu Yerusalemu.¹¹Fumineni panse, mwebana abanakashi aba mu sioni, kabili mumone imfumu Solomoni naifwala icibalika ico nyina amupikwilile pa bushiku bwa bwinga bwakwe, napa bushiku bwa kusekelela kwa mutima wakwe.

Chapter 4

¹Cine webo waliwama, wudemwika; webo waliwama. Amenso yobe ya nkunda panuma ya cakuifimba cobe. Umushishi obe uuli kwati cikuuka ca mbushi uulimukuya nokukokela mu llupili lwa Gileeadi.²Ameeo yobe yali kwati cikunka ca mpanga isha kaatwa, ishili mukwisa ukupiluka ukufuma mu ncende umwa kusambila. Cila umo niba mpundu, na umo tapali mukati kabo uwafwilwapo.³Imilimo yobe ilikwati bushishi ubwakashika ce; akanwa kobe kali wamisha; mumbali ya matwi yobe muli kwati fipandwa fya ponegranati panuma ya cakuifimba cobe.⁴Umukoshi obe uuli kwati cakulindilapo cakwa Dabidi ulu bakuulile utulambe twa mabwe, umo bakobeke inkwela ikana limo muli lyene, shonse nkweela shabashilika.⁵Ama beele yobe yali kwati ni nsebula shibili, ishili niba mpundu ba kakonge, abali mu kulya mukati kaba cananika.⁶Pntanshi ya bushiku ukupeema ne fishingwa fyabutuka ukuya, Nebo nkaya ku tupili lwa muri na ku lupili lwa libani.⁷Webo waliwama mu nshila shonse, we watemwika wandi na muli webo tamwaba uubulema.⁸Isa kuli nebo ukufuma mu Lebanone; we nabwinga wandi. Isa kuli nebo ukufuma mu Lebanone; isa ukufuma pa muulu wa sheniri na Hermone, ukufuma ku mendo ya nkalamo, ukufuma mu lupili sha mendo ya mbwili.⁹Webo walingibila umutima wandi, wenkashi yandi, wena bwinga wandi; webo walingibila umutima wandi, mu kulolesha umuku umo uwalungama pali nebo uuku umo akabondo aka mu mukoshi obe.¹⁰Ifyo kwa wama ukudemwa kobe, wenkashi yandi, wena bwinga wandi! ifyo kwawammisha ukudemwa kobe ukucila umwangashi, no kununka ukwa mafuta yobe kwacila ifye fungo fimbi.¹¹Imilimo yobe, wena bwinga wandi, luuto lwa buci; uubuci no mukaka fili mwisamba lya luliimi lobe; ukununka kwa fya kufwala fyobe kuli kwati kununka kwa Lebanone.¹²We nkashi yandi, n a bwinga wandi libaala ilya cingililwa, libaala ilya cingililwa, kamfuku mfuku aka iisalilwa.¹³Imisambo yobe liibala lya fimuti fya ma ponegranati ifisabo fisuma, na hena ne filimbwa fya nardi,¹⁴nardi na seferone, icilolo na kinemone ku fimuti fyonse ifya libani, muri ne cikulankonde kuli fyonse ifye fungo.¹⁵Webo uulibala lya kamfuku mfuku, cishima ica menshi ayatalala, umulonga uupongolokela panshi ukufuma mu Lebanone.¹⁶Shibuuka we mwela waku kapinda ka kukuso, isa we mwela waku kapinda kaku kulyo, puuta pebaala lyandi elo ati ifye fungo fipeele ukununka kwafiko. No watemwika wandi eese mwibala lyakwe noa kulya fiimo ifya mu fiisabo ifisuma.

Chapter 5

¹Naisa mwi bala lyandi, we kashi yandi, we nabwinga wandi; nasaba ifinya muti fya muri. Nindya uluto lwandi ulwa buci bwandi; ninwa umwangashi no mukaka. ndelya, mwe banandi; nweni no kukolwa icitemwiko.²Ndi mutulo, lelo umutima wena naushibuka. Naumfwa ukukonkosha kwa mutemwikwa wandi o kulanda, "njiswileiko, we nkashi yandi, wemutemwikwa wandi, we nkunda yandi, wa cishnka wandi, nebo umutwe wandi naubomba ku mume, ifikuti fya mu mutwe wandi nafibomba ku mume wabushiku."³Nimfula ilaya lyandi; cinshi nalalifwalila nakambi? ninsamba kumakasa yandi; cinshi ico ndeyalamfisha? ⁴Wemutemwikwa wandi fumya ukuboko kobe pacipunda ca pacibi, no mutima wandi watunta.⁵Nalimine mukwiswila umutemwikwa wandi; naku minwe yandi kwali uluto lwa muri, no munwe wandi kwali muri, naku cakwikatako ica kucibi.⁶Naiswilile umutemwikwa wandi, lelo umutemwikwa wandi alipilibwike nokuya. No mutima wandi walifumine ilyo nalandile. Nalemufwya, lelo nshamusangile; nalemwita, lelo talengasuka nebo.⁷Bamalonda abalesangwa nanebo balepitana mu musumba. Balinsangile; balingumine; bamalonda abalelinda nebo balimpokele icakufimbana.⁸Ndefwaya mulape, mwe bana abanakashi yakwa Yerusalem, ukuti nga mwasanga umutemwikwa wandi- bushe kuti mwamwishiba shani?- pantu nindyala pamulandu ne citemwiko.⁹Bushe umutemwikwa obe acila shani pamwaume umbi, uwawamamisha mukati kabanakashi? cinshi umutemwikwa acilila abatamwikwa bambi?¹⁰Umutemwikwa wandi alibengeshima elyo nokukashikila, alatambwa mu baume amakana ikumi limo. ¹¹umutwe wakwe waba nga golide iyalopololwa; ifikuti fya mumushishi wakwe uwafita waba kwati ni mwankole.¹²Amenso yakwe yaba nge nkunda iileenda mumbali yamenshi, usamba mu mukaka, kabili nga lingi. ¹³Amasaya yakwe yaba kwati luputa, ulwa menamo ifya kusuba ifinunkila bwino. imilomo yobe maluba ayatonya muri. ¹⁴Iminwe yakwe yalibulungana bwino kwati ni golide; ifumo lyakwe lyaba kwati meno ya nsofu ayabikwako ifya safiri. ¹⁵Amolu yakwe ni ncenshi sha marbele isha shimpwa pamashinte aya golide iyalopololwa; ukumoneka kwakwe nga Lebaoui, uwayemba nge mikedari.¹⁶Akanwa kakwe kalilowesha; uwatemwikwa umupwilapo. uyu emutemwikwa wandi, kabili uyu emunandi, mwe bana abanakashi bakwa Yerusalem.

Chapter 6

¹Bushe ciusa obe alekwisa we wawama, nganshi pali banamayo? nikwisa cibusa obe alolele, pakkuti tumufwaile capamo? ²Cibusa wandi atelemucile kwibala lyakwe, ku mputa uko babyala ifimuti ifimucila bwino, kukucema impanga shakwe mu mabala no kusaba amaluba. ³Ine ndiwwamutemwikwa wandi, no mutemwikwa wandi, no mutemwikwa wandi aleceme mpanga shakwe mu maluba. ⁴Waliwama we cibusa wandi nga Tirsu, we mutemwikwa nga Yerusalem, ⁵loleshako amenso yobe kuli ine, ico na yantinya. Umushi obe uli ngomulongo wa mbushi ishilele mulupili lwa Gileadi. ⁶Amenso yobe yali ngomulongo wa mpanga ishikota ishilenina ukufuma mukusamba shonse shena niba mpundu, neyafwilwapo tapali. ⁷Intenga shobe shili ngefipandwa fyha pomegranate mu cipimbo cobe. ⁸Aba basano bali amakumi mutanda, na cine konse konse, nabanakashi ukwabula upenda. Lelo ⁹inkunda yandi iyafikapo yafyelwe imo mpo kuli nyina; yalitemwikwa kuwaiifele. abanakashi bamumona kabili batila ali palwa; umwana umwanakashi uwafyelwe muli nyina. Umwana umwanakashi ilintu amumwene amwitile ukuba uwapalwa; bana mfumu naba filolo nabo balimumwene uwapalwa, nakabili balemulumbanya.¹⁰"Nni uyu nani alelengela ngo lucelo celo, uwawama ngo mwenshi uwalengela ng kasuba upapusha nga mabumba ashunguluka imendela?"¹¹Natentemukile kwibala lya myangashi kukuya mona imbuto, ku kumona nga nashitula, nga naibalula imipomegranate. ¹²Nshishibe icalectika napumikilwemofye ninsendwa mwikeleta lya bantu bandi aitemwa abene. ¹³Bwela, bwela, we shulamu! Bwela, bwela cinshi ico mwamona! mu mwina shulamu, aba kwati bantu abalecinda?

Chapter 7

¹Ifyo amakasa yobe yawama ukumoneka mu nsapato shobe, we mwana umwanakashi uwa mukankala! ukukwishingana kwa matanta yobe yaba kwati fikonto, ifyabumbwa kuminwe yaba kalamba abantu abacenjela. ²Umutete obe waba kwati mufukula uwabulungana; cikana ukukwata ubwalwa ubwasankanishiwa. Ulufumo lobe lwaba kwati mwina wa ngano uwashingulukwa kuli bacananika. ³Amabele yobe yabili yaba kwati ni nsebula nkota shibili, ba mpundu babili aba kakonge. ⁴Umukoshi obe uli kwati lupungu lwelino lya nsofu; amenso yobe yali filambe mu Heshboni pa mwiinshi wa Bathi Rabbim. Imyona yobe ili kwati lupungu mu Lebanoni ulumoneka mupepi na Damaskasi. ⁵Umutwe obe uli pali webo kwati ni kabalwe; umushishi pa mutwe obe uwakashikila. Imfumu naikatwa mufikuti fya iko. ⁶Ifyo wawama kabili ifyo webo watemwikwa, wemutemwikwa wandi, na ukucakilwa! ⁷Ubutali bobe buli kwati nishiku sha cimuti catuncindu, kabili na mabele yobe kwati fisasangu fya fisabo. ⁸Nebo nalandile, "Nebo ndefwaya ukunina kuli cilya icimuti catuncindu; Nebo ndinokwikata imisambo shakaena." Amabele yobe yaba nge cisansangu ca mwangashi, kabili no kununka kwa myona yobe kwaba kwati maapele. ⁹Akanwa kobe kaba kwati bwalwa ubusuma, uulepita uwatambalala pa mutemwikwa wandi, uuleyangala pa milomo sha abo abalele. ¹⁰Ninebo wemutemwikwa wandi, kabili ena alakabila nebo. ¹¹Isa, wemutemwikwa wandi, leka fwebo tuleya mu calo lubali; leka fwebo tupwishe ubushiku mu mushi. ¹²Leka fwebo twime bwangu tuleya kwibala lya myangashi; leka fwebo tuleyamona nga imyangashi naikwata ukupuuka, nangula amaluba uaiko nayakwata ukwisuka, kabili nangula pomegranatesi naibalula. Kulya nebo ndinokukupela webo icitemwik candi. ¹³Mandrakesi yapela umununko wauko; pamwinshi nikwisa fwebo tulelolesha fyonse ifyakusekesha ifisabo, ifipya kabili ne fya kale, ukuti webo nikwata ukubikila pali webo, wemutemwikwa wandi.

Chapter 8

¹Kanshi ga walikwati uli ndume yandi, uwaonkele kumabele yakwa mayo wandi. Nomba nkunsangafye kunse, Nganakufyompa, nangula umo tekuti ansule nebo. ²Napeka ndekubula nokukutwala ku ng'anda yakwa mayo ulenangilila nebo. Naeya kupela umwangashi usuma kukumona nafimbi fya meenshi basusa ku mupomegramate. ³Ukuboko kwakwe kwa kuli cipiko kuli pamutwe wandi nokuboko kwakwe kwa kukulyo kwamfukatila nebo. ⁴Ndefwaya ukulapa kulimwebo, mwebana banakashi ba mu Yerusalemu, ukutula peka tamwabukulule icitemwiko mpakafye caitampilafye. ⁵Ninani uleisa ukufumina mu matololo, nacikilisha pa mutemwikwa wakwe? Nakubushishe weba mwisamba lya kamuti ka mwapele; emo noko obe ifumo lya kolomokele; mulya mwine emo wafyalilwe weba, no kukubula weba. ⁶Umbike nebo ngecilangililo mukati kamutima obe, kwati cilangililo pacipeya cobe, pantu icitemwiko calikosa kwati nimfwa. Ubufuba bwalulwa nge fyaba ingehena; ukuti ulubebe ulwakako, lwaba lubingu ulushipwa, ulubingu lwakuka ukucila pamulilo uli onse. ⁷Amenshi ayafulisha teti yashimye icitemwiko, nangula lubundo lwa menshi yakosa munshila. Ngacakuti umuntu apela fyonse ifipe fya mung'anda pacitemwiko ukupela kuti kwa sulwa. ⁸Tuli nankashi umunono na mabele tayalakula pacifuba. Nishani tukacita kuli nkashi yesu mubushiku ba kamulaya palwa kupwa? ⁹Nga cakuti aba cibumbili, fwebo tukakulapo ulupungu lwa silfere. Ngacakutula abaseko fwebo tukapindako impindo yamukadari. ¹⁰Nebo ndicibumbili, na mabele yandi nebo yaleba kwati ni mpungu; ifi mu menso ndingo wapelwa umutende. ¹¹Solomoni alime bala lya myangashi mu Baali Hamane. Apele ibala lya myangashi kuli bakalinda nokuliwamya. Cila umo aletwalamo impya ikaa limo sha fingolo ngolo ifya mukuba pa fisabo. ¹²Ibala lyandi lya mwangashi, ilyandifye ne mwine, lili pali nebo; ikana limo yafingolo ngolo fili kuli weba fyobe, Solomoni, ali na makana yabili yafingolo ngolo shakuli abo abalinde bala nokuwamya ifisabo. ¹³We usangwa mwabala, abanandi bandi balimumfwa ishiwi lyobe weba; leka nanebo ndyimfwe ili. ¹⁴Endesha, wemutemwikwa wandi, napeka ube kwati ni mpombo nangula kwati mwana wansebula uli mumpili shanunkila.

Lamentations

Chapter 1

¹Umusumba uwalimo abantu abengi nomba waisabafye bunke. waisabafye nga mukamfwilwa, wali ukulu panko. Uli umwa wa mfumu panko, pandakai waisabafye nga bantu abali mubusha. ²Uleloshafye ubushiku bonsse, ne minsoshi elelukutafye pa matobo. Tapali nangula umo uwa mutemwa ulemutalalikako, nabanankwe ale umwana nankwe nabamutaluka. Baisaba abalwani bakwe. ³Yuda nabamusenda mubusha mukucula no busha bwine bwine. Moneni aya mukwikala nenko shimbi no kwabula kusanga apakutushisha. Ali uwasungulukwa nabalwani na pakubutukila tapali. ⁴Mwimisebo yonse ya mu sioni losheni pamulandu tapali uleisa nomba kumalila. Mu mpongolo tamuli nangula umo Bashimapepo pakupema baletusaila. Bana cisungu bonse bali bubulanda, na ena pamo, alecushilisha. ⁵Patampitile ukutungulula bantu babapocole, nabalwani babo abashilika. Yahweh na kuli nyina pamusango wa bubifi. Nabana abanono na nasenda mubusha, balebacushafye. ⁶Ukutashiwa na kupwa ku mukashana wa mu sioni. Nabana baume bamfumu baisaba nge nsebula ishilasanga apakulyo mulemfwe, yasuka na maka yaiko yapwa. ⁷Napa bushiku bwa kucululuka no bwa bulanda Yerusalemu aleibukisha mu matontontanyo aleibusha ifipe ifisuma akwete kale. Ilyo atinine abalwani bakwe, takwali wa kumwafwa. Nabamucimfishe balemupunika pafyo bamonawile. ⁸Yerusalemu walilufyenye sana, emulandu wine wabela uwafiko. na bonse aba mucindike kale nomba na bamusula pantu alemonekafye ubulwani. Nao alatusalafye, na kufilwa ukwenda. ⁹Asangwiwe uwafiko kunsalu alefwala. Taenekele ukutti ifi fintu pali wene elemonafye uwashuka ukupona kwakwe kwa kupapa. Tapali nangula umo ukumutalalikako. Alelilafye, "Lolesheni ukucula kwandi, mwe Yahweh, ifyo abalwani bandi baitutumuna. ¹⁰Abatucimfya balibula ukuboko kwabo no kutupoka ifipe fyesu. Kulaimwena uko abena fyalo baleingila no mwa mushilo, umo abindile ukwingila mu cilonganino cakwe. ¹¹Na bantu baletetatafye mukufwaisha ifya kulya. Baambile ukukomboshanya ifipe fyabo ne fyakufwala kufyakulya pakususha ubumi bwabo. Lolesheni, Yahweh, ungambonako nebo, pantu nebo ninsulwa. ¹²Tacilemisakamika, mweba mwebalepita apa? Lolesheni no kumona nga kwalibako umo uwamonako ngo kucula kwaminsoshi ifyo ifyamutitikisha. muli nebo, epo Yahweh alolekeshe pali nebo mu bushiku bwa bwabukali no mulilo. ¹³Ukufuma ku mulu ekwatuma umulilo ukwisa mu mafupa yandi wanenga kupompoteke. Kwaisaba bukonde ku makasa yandi no kumbwesessa kunuma. Aisampanga uwafunshika no kundekelesha. ¹⁴Nekoli lya bupulumushi fyandi fyalipintika ku maboko yandi fipikinkana capamo ukufika ku mukoshi. fyaaisaleta no kunaka ukukosa kwandi kwapwa. Nashikulu ampela nebo mukati kaminwe, muli abo nebo nshilingile ukwimininako. ¹⁵Nashikulu aposa kumbali abaume abamaka abandi abo abancingilila nebo. Ena akolonganika ibumba lyabalwani bandi mu kuputaula abana baume. Nashikulu anyataula bana cisungu abana abanakashi bakwa Yuda icakukanikamo umwangashi. ¹⁶Napalifi fyonse ico ndelosessa, amenso yandi nebo yaisulamo iminsoshi; No wakunkoselesha ali ukutali naumo walimpupulula umweo wandi nebo. Nabana bandi na balekeleshiwa bamulandu umulwani wandi nebo natakalala pali nebo. ¹⁷Sioni natompolala amaboko no kuyaponya, takuli nangula umo wakumusansamusha pali bonse aba shunguluka Yakobo no kumucandilila. Yerusalemu asanguka icabunani kuli bona. ¹⁸Yahweh wa bulungami kuli bacisanguka abasangukila amafunde. ukufuma, umfweni, mwe bantu bonse, nokumona ukulila kwandi. Banacisungu na balumendo bandi na baya mubusha. ¹⁹Napundile mutule kubantemwisha nomba bona nabafutuka kuli nebo. Na bashimapepo nabo nabakalamba bandi nebo nabubapwisha mu

Chapter 2

musumba, mukufwayha fwaya ifya kulya fya kutuusha imyeo yabo.²⁰Lolesheni, Yahweh, pantu nebo ndi mubujcushi ubukulu sana na munda mwandi na musakalala, umujtima wandi nawaluka muli nebo, pantu nshifwaya kumfwa. Nakunse, ulupanga lwanengele ukufwilwa; na mukati ka mayanda monse.²¹Baleumfwa ukutonga kwandi, lelo tapali nangula umo ulensansamushako nebo. Bonse abalwani bandi nabomfwa ubucushi bwandi ubumponene, na bena naba cankwa pakucula kwandi pantu nimwe mupangile. Mulinkuleta ubushiku mwabilikishe; lekeni nabo banake nga nebo.²²Pangeni bonse ababifi bese kuntanshi yenu. mubapuumaule sana ngafilya mwampumaule nebo pamulandu wabubi bwa bupulumushi bwandi. pantu ukutonga kwandi nakukula na mu mutima wandi naupumika.

Chapter 2

¹Nashikulu nnafimba abana abanakashi aba mu sioni panshi ya makumbi ya cifukushi. Naposa ubushiku bwakwa Isreali panshi ukufuma ku mulu ukufika pe sonde. Takatale ebukisha icitebe camakasa yakwe mubushiku bwa bukali bwakwe. ²Nashikulu nabongolila nokukana kwatile ukumbu yonse imisumba umwikala Yakobo. Na mubushiku bwa bukali nabongolola panshi imisumba yacingililwa yabana banakashi bakwaYuda; mu musalula emo awishisha pannshi ubufumu nabacilolo. ³Mulubebe lwamulilo lwabukali emo aputwila ulusengo lwakwa Isreali. Nabweseshamo ukuboko kwa kukulyo ukufuma mu bulwani. Alebilimya pali Yakobo kwati lubebe lwa mulilo ulesabanta no ku shunguluka mu ncende shonse. ⁴Nangula ubuta bwakwe pali fwebo kwa bwamulwani wakwe, nabika ukuboko kwakwe ukwa kulyo kwati i munsakabinga atwalilile ukwipayaula bonse ebo itemenwe mu matenti yabana abanakashi ba mu sioni; no kwitulula bukali bwakwe kwati mulilo. ⁵Nashikulu aleisa kwati mulwani. alimina pali Isreali. Aleimina na pampango shonse shili mu cipago. Peka noponya impango ishakosesha, Kabili nafusha imisowa nokulila mu bana banakashi bakwa Yuda. ⁶Kabili asopomona insakwe kwati ni mwibala. Napeka aleonaula icifulo ca mutebeto wakwe ukulonga. Yahweh nalenga pakulongana kwa mutebeto ne sabata ukulabwa mu sioni, Ena nasuula ba shamfumu na bashimapepo pamulandu wacifukushi cabukali. ⁷Nashikulu nakana icipailo nokukana cindamika apamushilo pakwe. Wena napela pampango nga mufipongo sha mu calo mu minwe ya mulwani. Bafilwa ukwima no kubilikisha mung'anda yakwa Yahweh, ngapali bulya bushiku kwasalwa ubwamalila. ⁸Yahweh nasalapo ukonaula icibumba ca musumba wa bana abanakashi bakwa sioni. Napombolola intambo yakupiminako mukololoka napeka tatale tomplolola ukuboko kwakwe ku cibumba icalupango. Napanga impongolo ne cibumba icalupango ukukuluka; capamo no kupwa. ⁹Ishakwe impongolo na shikuluka panshi; natobolola nokufunaula imipindo yakwisalilako, utwipi twipi ku mfumu na kubana bamfumu nokubikapofye na kunko, tamuli ifunde na bakasesema tabamwene icimonwa ukufuma kuli Yahweh. ¹⁰Na bakulu bamwana mwanakashi wa mu sioni bekele panshi no kuba tondolo. Nabapuop ulukungu pamulu wa mutwe nabaikaka ifisapusha mu musana na banacisungu ba mu Yerusalemu naba kontamina imitwe yabo panshi. ¹¹Amenso yandi yali akafifi pamulandu wa minsoshi no mwifumo na musakalala; ne libu na lifukumukila panshi pamulandu wa kufunsa ulwa kwa mwana mwanakashi wa bantu bandi; na bonka aba misolo sha mu musumba. ¹²Balelanda kuli banyinabo, "Nipisa apali mbuto no mwangashi?" balifwa icitu kwati ngomuntu waputaulwa mumisolo yamisumba, abaikala abafwila pafifuba fyaba nyinabo. ¹³Nimwisa napangila bukambone bwa pali webo nicinshi nalakupalanyako webo wemwana mwana mwanakashi wakwa Yerusalemu? nikuli cinshi nalakulinganyako kwati niwebo, ukutu kunsansamusha webo, nacisungu mwana mwanakashi wa mu sioni emulandu wine ukutobolola kobe ku kulu ukulimuli bemba nani wingakuposha webo? ¹⁴Bakasesema bobbe bamona ifyabufi ne fimonwa fyobe. Talele fishibwe fya bupulumushi fyobe mukufumyapo ubusha bobbe, kwena pakuti balepela amashiwi yabule ncito kabili yakuluba. ¹⁵Nakuli bonse abo abapitanshila baletota amapi pali webo, Balelisha utumpyete no kupukumya imitwe ya bulwani ku kulanda ati, "Uyu emusumba uwitwa' ewpitapo ukuwama; 'ukusekelela kwabo abaikala pesonde'?" ¹⁶Bonse abalwani bobbe nabesula utunwa twabo ubulwani pali webo. Balisha utumpyete no kusumanya insekete shamumeno no kulanda ati, "Twalamukibula ubu ebushiku twalemupembela! natumusanga no kumumona!" ¹⁷Yahweh napanga ico atontonkenye ukucita kabili na fikilisha amashiwi yakwe, yantu akonkomeshe munshiku sha kale. Natobolola tapali no kubomfwila inkumbu pantu pali iwe ninenga umulwani wakwe ukusawa pali ena; ninsumbula ulusengo lwa balwai bakwe. ¹⁸Imitima yabo yalilila kuli shikulu, amalinga yabana abanakashi bakwa sioni! leka iminsoshi ipongoloke akasuba no bushiku. Yumfwile inkumbu we mwine wileka akanga akali mulinso lyobe ukutusha. ¹⁹Ima, lila ukufuma pakati kabushiku nakutendeka kwa bushiku ulucelo celo itulula ifya mu mutima obe kwati menshi peka imya amaboko yobe webo kuli wene pamulandu wabumi bwa bana abalefwa icintu pamulandu wa cipowe mu makona mulimonse aya mislo. ²⁰Moneni, Yahweh, natontokanya palya mwafulula mu musango uyo. bushe abanakashi batwalilila ukulye fisabo fya mu mafumo yabo, abana abafyalwafye abomi? nangula bashimapepo na bakasesema babepaile mucifulo ca mushilo cakwa shikulu? ²¹Ukutampa abalumendo naba kulu nabalambalala mu lufukutu mu misolo. Banacisungu nabalumendo naba putaulwa kulupanga; na mubepayaula mu bushiku bwabukali bwenu ukukana babelela inkumbu. ²²Mwaitile, mufifulo monse nelyo mwaitile abantu mu bushiku bwa mutebeto, iminsoshi mu ncende yonse, muj bushiku bwa bukali bwakwa Yahweh takuli nangula wakubutuka nangula ukupusuka; abo nafyele abatuntulu umulwani alibonawile.

Chapter 3

¹Ndi muntu uwamona ukucululuka kunkonto yacifukushi cakwa Yahweh. ²Nantungulula nebo anenga ukwenda umwafita umwabuta awe. ³Mucine cine apilibwila ukuboko ukubo bulwani pali nebo libili libili, cila bujshiku. ⁴Apango

mubili wandi nebo nenkanda ukupwa afwantaula amafupa yandi.⁵ Ainya ifibumba ukuncilikila nebo, no kunshungulusha nebo kubusungu no kucula.⁶ Nampangila nebo ukwikala mu cifulo cafitu, kwati nokuba ngabafwa kale.⁷ Akule cibumba no kuncilikila nebo ukuti ninkwatila apakufumina. Apanga iminyololo yandi nebo, ngo kufina kwa mukuba.⁸ Kabili ilyo nakuta no kupunda mutule kukungafwa alafulunganya ipepo lyandi.⁹ Akilikila umusebo wadi ku mabwe; no kucita imisebo yandi iya shokoloka.¹⁰ Ali kwati ni Bere ulempembela a mfishamina nebo, nge kalamu iliumwafisama.¹¹ Napilibula inshila yandi peka alenga nebo ukuba uwapepuka wabule cintu.¹² Anyanta pabuta bwakwe no kumbika nebo icakulasapo imisolobwa.¹³ Andasa mumfwo mfwo ku misolobwa yamu mifuko yakwe.¹⁴ Naisaba uwapatwa kuli bonse abantu bandi, balanyimba na munyimbo munshiku shonse.¹⁵ Fya isushiwa muli nebo umushila uwalula no kumpatikisha nebo mukunwa no kukolwa.¹⁶ Nanenga ukutobolwa ku nsakalabwe, no kunega nebo ukwifulunga mu mito.¹⁷ Umutima wandi takuli umutende; nindaba ifyo ubusuma bumfwika. Nomba nalanda,¹⁸ Ukucindamikwa kwandi na kupwa no kukana kwata isubilo kuli Yahweh.¹⁹ Ngibukisheni mu bushiku bwandi na kutubatuba, mukulula no busungu.²⁰ Muli no kutwalilila ukwibukisha no mutima wandi no kukotamina pali nebo.²¹ Kweni ukucila pakwibukisha na mulici emo mpembelela.²² Na mucikuku cakutemwa cakwa Yahweh eco tatulobela na munkumbu shakwe shili tashakapwe,²³ fiba ifyandakai cila kacelo; bucine bwena bukulu.²⁴ Yahweh eo nasobola," efilelenda umutima wandi, eo na kwatilako isubilo muli ena.²⁵ Yahweh musuma kuli bonse abapembelela muli wena, ku mitima ifwaya wena.²⁶ Cili icawama ukutalala tondolo kwi pusukilo lyakwa Yahweh.²⁷ Cili cawama ku muntu ukusende koli ilyo acili umunono.²⁸ Leken ekale bunke no kuba tondolo, ilyo nabika cimo pali wena.²⁹ Leken babike utunwa twabo mulufukutu nalimo kuli kwaba isubilo.³⁰ Leken apele inseke shakwe kuule mupuma, mulekeni asebane.³¹ Epakuti shikulu takatale ukukana fwebo umuyayaya,³² Napakuti nangula engalengo bulanda, ali no kuba ne nkumbu pakuba no bwingi bwa kusenamina kwakwe.³³ Pantu tabacushishe ukufuma ku mutima nangula ukulenga abana babantu inkumba bulili.³⁴ Ku kushonawila kumakasa bonse abakakwa pesonde,³⁵ Ukupeteka ubupingushi bwa muntu kuntanshi yawapulishamo,³⁶ Kukufyengo muntu mukulubulula kwakwa -shikulu tasuminishako palifi.³⁷ Nani uwalanda ifi pafwile pacitika cimo, pakafye shikulu umwine acisumiisha.³⁸ Tacifuma mukanwa kawapulishamo icabipa angula icisuma.³⁹ Nikwisa umuntunse engailishanishisha? Nikwisa umuntunse engailishanya pamulandu wa kupanikwa kwa pa mpulumushi?⁴⁰ Leken fwebo twipime mu myendele o kwipitulukamo, o kuleka tubwelele fwebo kuli Yahweh.⁴¹ Leken tumye imitima na maboko kuli Lesa mu myulu.⁴² Twafuma na mu mafunde yenu na bucisanguka, mwebo tamutubelela uluse.⁴³ Mwebo mwaikupilisha mwebene mubukali no kutukonka fwebo mwatwipaya mwakana ukutubelela inkumbu.⁴⁴ Muli abaifimbilisha mwebene ku makumbi pakuti takuli ipepo lingafika no kupulamo.⁴⁵ Mutupange fwebo kwati makosho nangula ubusafya na kutukana mukati kabantu.⁴⁶ Bonse abalwani besu bapontela fwebo,⁴⁷ Ukusakama ne fikulo fyaba kuli fwebo ubonaushi no kutobolola.⁴⁸ Amenso yandi yaleitulukilamo iminsoshi pamulandu wakonaulwa kwa bantu bandi.⁴⁹ Amenso yandi yaleutulula iminsoshi yakukana putuka, ukukana tusha.⁵⁰ Mpakafye Yahweh ukufuma ku mulu alolesha panshi no kumona.⁵¹ Amenso yandi yancusha sana ku mutima wandi pamulandu wa bonse abana banakashi ba mu musumba wandi.⁵² Bena ba nungafye kwati cono abo ababa abalwani bandi; banungafye apabula mulandu.⁵³ Baleputula bumi bwandi mu cikulo, nokulapola amabwe pali nebo,⁵⁴ no kupindulula amenshi ukukwisula, no kufimbo mutwe wandi nebo. Nalanda, nebo nomba nafwa!⁵⁵ Naita peshina lyenu, mwe Yahweh, ukufuma panshi ya cikulo.⁵⁶ Umfweni ishiwi lyandi ilyo nalanda ati, 'mwikomeka amatwi mu kulosha kwa mutule.⁵⁷ Mulimpalume mubushiku nakutile kuli mwebo; mwalandile, witulumuka!⁵⁸ Shikulu mwacingilila umutima wandi mumilandu, mwampokolola umweo wandi nebo.⁵⁹ Yahweh, na mumona ifyabipa ufyo napanga nebo; mpingwile umulandu.⁶⁰ Namumona fyonse fya cilandushi, cabo na mapange yabo yabulwani pali nebo.⁶¹ Namumfwa ukuponta kwabo mwe Yahweh nokumpangila konse bakwata pali nebo.⁶² Imilomo no tunsonja twa balwani bandi nebo baisa mukumpakasa nebo ubushiku bonse.⁶³ Moneni ukwikala kwabo no kwima; balampunika ninebo bamba munyimbo.⁶⁴ Mukabweshe kuli bena imicitile yabo ukukonka ne milimo yabo iyaku minwe.⁶⁵ Mukabapela umutima wamisula! icitipu candi cikaba pali bena.⁶⁶ Mukabapepeke mubukali bwenu no kubalofya mwisamba lya mulu, wakwa Yahweh."

Chapter 4

¹Ifyo golide ibeka iyashimantukila; ifyo golide iisuma yapilibuka! iye ifyo amabwe ayasuma yasalangana mu makoona yonse aya mu misebo.² Kumfwa ku bana abaume abakwa sioni abatemiwika abalingilwe kuli golide iyalopololwa, nomba babatunga kwati mitondo, iyabumbwa ku minwe yakwanakabumba!³ Bamumbwe bena bapela utwana twabo ibele baonsha, nomba mwe bana abanakshi mwe bamu bantu bandi baba abakaka, ngaba mwakatala ba mu matololo.⁴ Ululimi lwaonka lwalambatila mu kanwa pamulandu wacilaka; abana balefwaya ifyakulya, lelo tapali nangula umo uwakubapeela.⁵ Abo abalelya ifisuma amano yabapwa mu misebo. Abo abaleisa nokufwala ifisuma lelo balele mu mito.⁶ Kabili ukukandwa kwa mwana umwanakashi uwa mu bantu bandi kwa cila pafilubo fya mu Sodoma, uyo bawishishe mu nshitafye inono kabili takwali no kuboko kwa kumwafwa ena.⁷ Abakankala bakwe bali abawama ukucila fube fube; uwabutisha ukucila umukaka; imibili yabo iyakashika ukucila Korali, imipangilwe yabo yaba kwati ni Safiri.⁸ Imimonekele yabo nomba ili iyafita ukucila imile; bena tabali nakwishibwa mu misebo. Inkanda shabo shalambatila pa mafupa yabo; shena shaisaba elo ishauma elo ngo lubao.⁹ Bonse abaipaiwe ku lupanga bali abawama ukucila bonse abaipaiwe ku nsala, pantu aba banaka babalasa pamulandu wakubulwa ifisabo fya mwibala.¹⁰ Iminwe yabanakashi ba luse baipika abana babo bena; bena baba ifya kulya fyabo panshita ilyo abana abanakashi ba bantu bandi batobaika.

¹¹Yahweh alanga icipyu cakwe conse; ena aitulula ukufuma ubukali bwakwe. Ena nasonteka umulilo mu sioni ati waoca umufula wakwe.¹²Imfumu sha pesonde tashasumine, nangula bekashi ba panonse tabasumine ati icibambe napamo umulwani kuti aingila pa mwinshi wa Yerusalemu.¹³Ifi fycitike pamulandu wa membu shaba kasesema amampulu yabashimapepo bakwe abasumya umulopa waba lungama mukati kauko.¹⁴Bena balulumba,nge mpofu, ukupula mu misebo, Bena bakantaikwa no mulopa ati takuli nangula umo uwakwikata kunsalu shabo.¹⁵"Tutalukeni! Natukowela!" efyoabantu babilikisha kuli ena. Tulukeni! Tutalukeni! mwitwikatamo!" Elo bena balelulumbafye; abantu balandile ati mukati kanko. "Bena teti bekale kuno."¹⁶Yahweh umwine bena nabasalanganya takalileshe pali bena nakabili. Bena tabakapele bashimapepo umucinshi, na bena tabalangile ukupalwa ku bakalamba.¹⁷Amenso yesu yanaka, ukulolesha apafye pakutwafwa; ukufuma kubakutulinda fwebo twalinda panko ati tabali okupususha fwebo.¹⁸Bena bakonka intampulo shesu, twafilwa ukwenda mu misebo yesu. Impela yesu ili mupepi ne nshiku shesu shali pendwa, impela yesu naisa.¹⁹Abalekonka babutuka ukucila kapumpe mu mulu. Bena batutefya fwebo ku lupili no kutufisa mu matololo.²⁰Umupu uwa mu myona yesu- Yahweh uwasubwa umo- ena ali umo uwaiketwe mucilindi cabo; ni kuli uyo fyalandilwe ati, "pesamba lya cinshingwa cobe fwebo tuli nokwikala mukati ka nko."²¹Sekeleni no kkusamwa, umwana mwanakashi Edomu, webo we wikala mu calo ca Usi. Nomba kuli webo pamo ulukombo luli nokupita; webo ukalunwa nokuicita ubwamba we mwine weka.²²We mwana mwanakashi Sioni, ukukandwa kobe kuli nokwisa ku mpela; ena takalundeko ubusha bobe. Nomba we mwana mwanakashi waku Edomu ena akakandilwa pa membu shakwe.

Chapter 5

¹Ibukisheni , mwe Yahweh, fwebo icatuponene; lolesheni no kumona ukusebana kwesu.²Icikwatwa cesu cabwelela kuli bambi bambi; amayanda yesu ku beni.³Twaba abana ba nshiwa, ababulwa bawishi, na banyinefwe kwati niba mukamfwilwa.⁴Fwebo tufwile ukupela silfere pa menshi fwebo tuli mu kunwa, fwebo tufwile ukupela silfere pakukwata inkuni.⁵Bonse abo abali mukwisa panuma ya fwebo bali mupepi panuma ya fwebo; fwebo tuli abacucutika fwebo tatukwete kusunga ukutusha.⁶Fwebo natupelwa fwebene ku bena Egypti na ku bena Asshuri p;akukwata ifya kulya ifilingi.⁷Bashifwe bali bembwike, na bena tabalipo kabili, na fwebo twaseenda ifilubo fyabo.⁸Abasha ebatutungulula pali fwebo, takuli nangula umo uwakutupokolola fwebo ukufuma mu minwe yabo.⁹Fwebo tukwata umukate mukuibika mu kaposi mweo, pamulandu wa lupanga mu matololo.¹⁰Inkanda shesu shaba elo ishakaba elo nge buuku pamulandu wa kupya ukwa mutima ku nsala.¹¹Abanakashi aba mu Sioni baciita ulwa, naba nasisungu mu misumba yakwa Yuda.¹²Abakankala baba kobeka kumaboko yabo, no mucinshi taulangwa ku bakalamba.¹³Abalumendo babapatikisha ukupela pampelo na baice batantalimba ne nkuni isha finisha.¹⁴Aba kalamba nabakwata ukusha iminshi ya misumba, na balumendo nabakwata ukusha ukulisha ifilimba fyabo.¹⁵Nakuputuka ukusekelela kwa mitima yesu, no kucinda kwesu na kubwelela mu kuloosha. Icialika nacipona ukufuma ku mitwe yesu;¹⁶Iye kalanda kuli fwebo, pantu fwebo natubembuka!¹⁷Pantu palifi imitima yesu naisa lwala, pali ifi fintu amenso yesu nayanaka.¹⁸Pa lupili lwa Sioni ulwa icibolya, ba mumbwe baleendaukapo pali lwena.¹⁹Nomba webo, Yahweh, mukatungulula ukutwalilila, na webo ukekala pa citebe cobe ukufuma ku nkulo no kuya kunkulo.²⁰Cinshi mwebo fwebo mutulabila lyonse? cinshi mwebo fwebo mwtushila pa nshita ishitali pakulepa ukwa nshiku shenu?²¹Tubwesheni fwebo kuli mwebene, Yahweh, na fwebo twalabwela. Lengeni inshiku shesu cipya cipya elo ngefyo cali mu nshiku sha kale-²²Kno ninshi mwebo ukuk,ana namutukana fwebo na mwebo muli abakalipa kuli fwebo ukucila mucipya.

Daniel

Chapter 1

¹Umwaka wa butatu ukutampa mukuteka kwakwa Yehoyakimu imfumu yakwa Yuda, Nebugandinesari imfumu yaku Babiloni yaishile ku Yerusalemu no kushunguluka umusumba mukupitula fyonse ifyabamo.²Na shikulu apele Nebugandinesari ukucimfya imfumu Yehoyakimu imfumu yakwa Yuda, nayo yapele fimo ifipe fyamung'anda yakwa Lesa. Nao afibulile aile nafyo ku Babiloni, ukufibika ku ng'anda yaka lesa kakwe,³Ifumu yaebele Ashipenasi, icilolo mukulu wafyabumu, mukuletapo bamo ba mubantu bakwa IKSreali, nabakubufumu, na pabana babakakala usalepo-⁴Abana baume abashakwatamo ubulema, abamoneka bwino mu mimonekele, abacenjela mu mano yonse, aba bamo ukwiluka no muketekaya, abalingile ukubombela ku cipango ca mfumu. ukubasambilisha amabuku no lulimi lwabena Kaldi.⁵Imfumu yabapendele kulya ifilyo fya bufumu ne fyakunwa ifya mwangashi. Ababalumendo bali nokusungwa ukufika pa mwaka itatu, panuma yaifi elo bakesabombela imfumu.⁶Palya abalumendo pali Danieli, Hanania, Mishaeli na Asaria, abamubantu ba bwina Yuda.⁷Nacilolo mukulu ainike amashina: Danieli aleitwa Belteshasari, Hanania aleitwa Shadraki, Mishaeli aleitwa Misheki, na Asaria aleitwa Abidnego.⁸Kwena Danieli aletontokanya mu mutima ukukana lyako ifya kulya fya mfumu ifyo yakonkomeshe nangulafye ku mwangashi wakunwa. Alombele insambu nokupapata kuli cilolo mukulu ukuti amusuminishe uku kanalyako noku kan a nwako.⁹Nao Lesa apele Danieli ububile no kubelelwe uluse ku kupapata kuli cilolo mukulu.¹⁰Naciolo mukulu alandile kuli Danieli, ati ndi no mwenso wa kuli shikulu imfumu. Akonkomeshe kufyakulya ne fyha kunwa ifyo amipimine. Nga cakuti imfumu ngamilolekesha nokumona mwapusanako nabalumendo aba munshiku shenu? Imfumu iyakosa kuti yaputulo mutwe wandi."¹¹Danieli aladile ku mubomfi ukulinda uyobasontele kuli cilolo mukulu ukulolekesha pali Danieli, Hanania, Mishaeli Asaria.¹²Atile twesheni fwebo, fwebabomfi

benu, panshku ikumi, mutupele fwwebo umusalu weka weka ku kulya na menshi yakunwa.¹³Elyo mukapalanye ukumoneka kwesu ku balumendo abalelya ifyakulya ifyo imfumu yakambishe, no kwesha fwebo, fweba bomfi benu, mukacite ifyo mukamona.¹⁴Nomubomfi walebalinda alisuminishe pali ici, no kwisa besha panshiku ikumi.¹⁵Panuma yanshiku ikumi baishilemoneka abalelema bwino kabili abaina bwino ukupita paba lumendo abalelya ikfyo imfumu yakonkomeshe.¹⁶Nomba umubomfi walebalinda afumisheko ukubapela umwangashi nokulabapelaye umusalu.¹⁷Aba abalumendo bonse, Lesa abapele ukwishiba no kwiluka kufya fitabo fyonse na kumano, na Danieli ku fimonwa fyonse na kufiloto.¹⁸Panuma yanshiku ukukumana iyabikilwe ku mfumu kukubatwala kuli ena, cilolo mukulu abalangishe menso yakwa Nebukadnesari.¹⁹Imfumu yalandile kuli bena, napali bonse abalipo pe bumba tapali uwakupalanyako kuli Danieli, Hanania, Mishaeli, Asaria. Baleiminina ku menso ya mfumu kukubombela ku mfumu.²⁰Na mu mepusho ayamano na kumucetekanya ifyo imfumu yabepwishe, yasangilwe imiku ikumi iya wamano ukupita pabafingelengwe na pali bonse abepusha ku bafwa, na kuli bonse abali mubufumu bwakwe bonse.²¹Danieli ali kulya ukufika napa mwaka wakubalilapo wa mfumu Sailashi.

Chapter 2

¹Mu mwaka uwalenga bubili ubwa kuteka kwa mfumu Nebukadnesari, emo alotele ifiloto. Amatontonkanyo yakwe yalisakamene, kabili tasendeme.²Elo imfumu yaitile abafingelengwe na bonse abalanda na bafwa. Kabili aitile na bonse ababuka na baume aba mano. Alefwaya bena bamwebe ifiloto. Elyo bena baingile mukati no kwiminina ku cinso ca mfumu.³Imfumu yalandile kuli bena ati, "Nebo nacikwata iciloto, kabili na matontonkanyo yandi na yasakamana ukwishiba fintu iciloto cilepilibula." ⁴Elo abaume aba mano balandile ku mfumu mu ci Aramaiki, "We mfumu, wikale ukutwalilila! landeni iciloto kuli fwebo, na fwebabomfi bobo, na fwebo twalamyeba umo cilolele." ⁵Imfumu yaasuka ku baume aba mano, "Ubu bwafya ndepanga ukucita, nga cakuti tamwalondolole kuli nevo ici ciloto no kucishimbulula, imibili yenu ndeilepaula tunono tunono na mayanda yenu ndeyacita imipili yafishala." ⁶Nomba nga cakuti mwanjeba iciloto no kushimbulula, ndemipela ifya bupe, ifilambu, no mu cinshi uukalamba. Elyo njebeni nevo iciloto no kushimbulula kwa ciko." ⁷Ba aswike napeka ati, "Lekeni imfumu itwebe, fwebabomfi benu, iciloto na fwebo tulemishimbulwila." ⁸Imfumu yabasuka, "Nebo ningishiba ukuti mulefwaya naimbi inshita pantu na mumona ukuti ukusala kwandi kwa cine pali ici." ⁹Nomba ngata mwanjeba nevo iciloto, kulifye ishiwi limo kuli mwebo. Mulefwaya mupekanye amashiwi yabufi ayakuti musuminishanye bonse elyo mulande kuli nevo mpakafye imfumyeko amano. Kanshi nomba, njebeni iciloto, kabili nomba nalaishiba ukuti mwanjeba ifyo cilepilibula." ¹⁰Abaume abamano bayasuka imfumu, "Tamwaba umuntu muli cino calo uwingacita ifi fintu imfumu ilefwaya. Takwaba imfumu iikulu nangula intungulushi iyafwaya ifintu ifyaba ngefi kuba fengelengwe, nangula kuli bamo abalanda nabafwa, nangula kubaume aba mano." ¹¹Icintu ico imfumu ilefwaya cintu ca afya, kabili takuli nangula umo uwingeba imfumu mu ici kanofye Lesa, uushaikala pano na bantunse." ¹²Ici calengele imfumu ukufulwa kabili yalikalipe, kabili yapele icipope ica konaula abaume bonse aba mano aba mu Babiloni. ¹³Elyo icipope califumine ica kwipaya abaume aba mano, kabili balitumine ukulolesha pali Danieli naba nankwe ukuti nabo bene bafwe." ¹⁴Daniele aaswike mkutekanya kabili mukwiluka kuli Alioke mushika wabalelinda imfumu, uwaishile kukwipaya abume bonse aba mano mu Babiloni. ¹⁵Daniele aeaba mushika wa mfumu, "Cinshi ico icipope ca mfumu cabela mukwangufyanya?" Elyo Alioke aebele Daniele fyonse ifyacitike. ¹⁶Elo Daniele alingile no kulomba ukuti bamusuminishe ku mfumu pakuti ashimbulule ku mfumu." ¹⁷Elo Daniele ku ng'anda yakwe no kushimkilako abanankwe Hanania, Mishaele, na Asalia conse icacitike. ¹⁸Acincishe bena ukufwaya inkumbu ukufuma kuli Lesa wa mu mulu pali ii nkama pakweba ati Daniele na banankwe beonaikila pamo na baume bamano aba mu Babiloni." ¹⁹Bulya bwine bushiku inkama yalifisulwilwe kuli Daniele mu cimonwa. Elo Daniele atashishe Lesa wa mu mulu. ²⁰Kabili Daniele alandile ati, "Libe ilyacindama, ishina lya kwa Lesa ukutwalilila kabili ukututwalilila, pantu amano na maka fyaba kuli ena." ²¹Eupilibula inshita ne myaka; eufumyapo ishamfumu no kubikapo ishamfumu shimbi pafitebe fyabo. Eupela amano kubaume abamano no kwishiba kuli abo abakwata ukwiluka. ²²Eufisulula ifyashika ne fintu ifyafisama pantu ewaishiba ifyaba mumfinshi, no lubuto twaikalamo na ena." ²³Lesa wafikolwe fyandi, nevo nakutotela kabili nakutasha pantu amano na maka mwapela kuli nevo. Nomba mwalenga icshibwe kuli nevo ico twacipusha kuli mwebo; mwalenga cishibwe kuli fwebo umulandu uuntu imfumu yasakamene." ²⁴Elo Daniele aile kukumona Alioke (untu imfumu yasontele ukwipaya cila umo uwa mano mu Babiloni) Aliile no kulanda kuli ena ati, "Wionaula abaume abamano mu Babiloni. Ntwala ku mfumu kabili nalaya langa imfumu ukushimbulula kwa ciloto cakwe." ²⁵Elo bwangu bwangu Alioke aingishe Daniele ku cinso ca mfumu no kulanda ati, "Ninsanga umo uwa mubasha aba Yuda umuntu uwafisulwilwa ukushimbulula kwa ciloto ca mfumu." ²⁶Imfumu yalandile kuli Daniele(uo ishina lyakwe lyali ni Beltesari)." Bushe webo kuti wanjeba iciloto ico na cimona no kushimbululwa kwa ciko?" ²⁷Daniele aaswike imfumu no kulanda ati, "Inkama intu imfumu yalandile taingafisululwa na baume aba mano, nangu niabo abalanda na bafwa, nangu abafinjelengwe, nangulafye ababuka." ²⁸Nangula cibefi, kwaliba Lesa uwaikala mu mulu, uufisulula inkama, kabili nalenga cishibwe kuli webo, we mfumu Nebukadnesari, icikacitika mu nshiku ishikesa. Ici eciloto cobe kabili ecimonwa camumatontonkanyo yobe ilyo wasendeme pa bulili bobo." ²⁹Awe mwebo, mwe mfumu, amatontonkanyo yenu pa bulili bwenu aya fintu ifili nokwisa, na umo ulefisulula inkama nalenga cishibwe kuli webo ifili no kucitika. ³⁰Awe nevo, iinkama taifisulwilwe kuli nevo pakweba ati webo, we mfumu, wiluke umo cilollele, na pakweba ati wishibe amatontonkanyo yobe." ³¹We mfumu, waliloleshe kabili wali mwene icimpashanya icikalamba. Ici cimpashanya, cali

icikulu icalebekesha sana, caiminina ku cinso cobe. Ukubeka ukwa kutinya.³²Umutwe uwacimpashanya wapangilwe na golide uwa engululwa. Icifuba na maboko yali ya silfere. Akafumo na matanta yapangilwe no mukuba,³³kabili amolu yapangilwe ne cela. Amolu yaciko yapangilwe lubali icela kabili lubali iloba lyebumba.³⁴Mwali mwene, ilibwe lyamokoka, apabula iminwe ya bantu, no kuya fwanta pamakasa yaciko aya cela ne bumba, no kucishonaula.³⁵Elo icela, ibumba, umukuba, silfere, na golide panshita ilya ine fyali tobawilwe tunono tunono kabili fyaishileba kwati misungu yamale iyo balepuula mulusuba. Umwela wafyalula wafisenda kabili tapali nangu fimo ifyasholepo. Nomba ilibwe ilya fwantile icimpashanya lyishileba ulupili ulukalamba no kwisula isonde lyonse.³⁶Ici eciloto. Nomba twala eba imfumu tushimbulule.³⁷Mwebo, mwe mfumu, nimwe mfumu yashmfumu nimwebo Lesa wa mumulu apela ubufumu, amaka, ukukosa, no mucinshi.³⁸Alipela mu minwe yenu monse umwaikala umutundu wa muntunse. Alimipela na pa nama sha mu mpanga na pa fyoni fya mu mulu apela mu minwe yenu, no kumilenga mube kateka pali fyonse. Ni mwebo icimpashanya ca mutwe wa golide.³⁹Pnuma yenu, nabumbi ubufumu buli nokwisa ubukacepako pali webo, kabili ubufumu ubwa citatu ubwa mukub ubukateka pano calo ponse.⁴⁰Kukaba no bufumu ubwalenga bune, ubwakosa nge cela, pantu filya icela citobaula ifintu fimbi tunono tunono no kufwanta ifintu fyonse. Efyo bukafwanta ifi fintu no kufishonaula.⁴¹Nga filya fine mwebo mwa mwen, amakasa nefikondo fyali lubali fya pangilwe ukusankana ne bumba kabili lubali capangilwe ne cela, efyo ubo bufumu bukaba ubwalekana lekana; kumo ukukosa kwa cela kuli no kubamo, nga filya fine mwebo mwa mwene icela fya sanshikana ne bumba ilya nakilila.⁴²Ngefyo ifikondo fya kumakasa fyapangilwe ne cela kabili lubali fyapangwa ne bumba, efyo bufumu bukaba lubali ubwa kosa kabili lubali ubwanakilila.⁴³Nge fyo mwebo mwa mwene icela fyasanshikana ne bumba ilya nakilila, efyo abantu bakalasanshikana; lelo tabakekale pamo, ngafilya icela tafingaisansha ne bumba.⁴⁴Mu nshiku isha shamfumu isho, Lesa wa mu mulu akaleta ubufumu ubushakonaulwe, kabili tabakabucimfye ku bantu bambi. Bwena buli no kutobaula amabufumu yambi tunono tunono no kuya fisha yonse kumpela, kabili bwena ebukashala ukutwalilila.⁴⁵Nga filya mwebo mwa mwene ilibwe lyamokoka ukufuma kulupili, nomba tekuminwe ya bantu. Lyafwanta pa cela pa mukuba, pe bumba, pali silfer, na pali golide fyaba tunono tunono. Lesa mukulu nalenga mwebo mfumu, mwishibe, icili no kucitika panuma yaifi. Iciloto cacine kabili ukushimbululwa uku kwa cishinka.⁴⁶Imfumu Nebukadnesari yawile icinso cakwe kuntanshi yakwa Daniele kabili yacindike ena; akonkomeshe ukuti bacite ama bupe nefyanukila ifisuma batule kuli ena.⁴⁷Imfumu yalandile kuli Daniele ati, "Cine cine Lesa obe ni Lesa uwacila tu lesa, shikulu wa shamfumu, kabili eumo uufisulula inkama, pantu webo naufisulula iyi nkama."⁴⁸Elo imfumu yacitile Daniele umucinshi wapa mulu, kabili yamupele ena ifya bupe ifingi ifisuma. Yamulengele ukuba kateka wacitungu conse ica mu Babiloni. Daniele aishileba kangalila wa baume bonse aba mano aba mu Babiloni.⁴⁹Daniele alombe ku mfumu, kabili imfumu yasontele shadiraki, Misheki, na Abedinego ukuba bakangalila ba citungu ca Babiloni. Nomba Daniele ena ashele ku cipango ca mfumu.

Chapter 3

¹Imfumu Nebukadnesari yapangile icimpashanya ica golide ubutali bwaciko bwali amata amakuli mutanda mukusalala amata mutanda. Ena acibikile mu nika ya Dura mucitungu ca Babiloni.²Nomba Nebukadnesari atumine inkombe ukuya no kukolonganika abakulu abafitungu, ababikwapo abakutungulula, ba kateka, naba kabilo, pamo naba mpanda mano, bakasunga wafipao, bashicilye, naba kapingula, na bonse abakulu aba mufitungu ukwisa mukupela umucinshi ku cimpashanya cintu imfumu abikile.³Nomba bakacingilila wafyalo, abalashi, bakateka, ba kabilo, bakabaka wampango, aba fipope, bashi calo, naba kulu bonse ba mufyalo fya bulashi balilongene mukupela umucinshi ku cimpashanya cintu Nebukadnesari imfumu yabikile. Bena baiminine kuntanshi ya ciko.⁴Nomba kabila akwatisha ukupundisha, "Mwebo mwaebwa, mwe bantu, inko, naba ndimi,⁵at panshita shintu mwebo mwaumfwa iciunda ca ntandala, icimpeta, isese, nsango, ipango, ifimpeta kunyambi, no musango onse uwa nyimbo, mwebo muli no kuwa panshi no kutota, ku cimpashanya ca golide cintu imfumu Nebukadnesari abika.⁶Uyo onse ushawe panshi no kutota, kuli cilya cimpashanya, ali no kuposwa mukati kelungu lya mulilo ilili mukubilima."⁷Elo ilyo abantu bonse baumfwile iciunda ca ntandala, icimpeta, isese, nsango, ipango, no musango onse uwa nyimbo, abantu bonse, abanko, aba ndimi bapona panshi no kutota ku cimpashanya ca golide cintu Nebukadnesari imfumu yabikile.⁸Ililine pali ishi nshita bamo abena Kaldi bali shile nokuleta amalyashi palwa ba Yuda mukuba fyenga.⁹Bena bali mukulanda kuli Nebukadnesari imfumu ati, "Mwe mfumu, beni bumi ukutwalilila!"¹⁰Mwebo, mwe mfumu mwacitile ifunde ilya kwaba ati umuntu onse uyo uwa umfwa iciunda ca ntandala, icimpeta, isese, nsango, ipango, o musango onse uwanyimbo, mufwile mwapona panshi no kutota ku cimpashanya ca golide.¹¹Uyo onse ushakapone panshi no kutota ali no kuposwa mukati kelungu lya mulilo uuli mukubilima.¹²Ililine kuli bamo aba Yuda abo mwebo mwasontele pa butekeshi pa citungu ca bulashi bwa Babiloni; amashina yabo niba Shadraki, Mesheki, na Abednego. Aba bantu, mwe mfumu, nangu ukumfwa kuli mwebo. Bena kuli tu lesa twenu tababombelako nangu kutota ku cimpashanya ca golide cintu mwebo mwabika.¹³Nomba Nebukadnesari, aiswilemo ku cipyu no bukali, akonkomeshe ati Shadraki, Mesheki elyo na Abednego baletwe kuli ena. Elo bena baletwe aba bantu kuntanshi ya mfumu.¹⁴Nebukadnesari alandile kuli bena ati, "mwebo na mukwata ukupanga mu mano yenu, Shadraki, Meshaki, na Abednego, ati mwebo tamuli na kuboomba kuli tu lesa twandi nangu kutota ku cimpashanya ca golide cinyu Nebo nakwata ukubika?"¹⁵Ililine nga mwebo na mupekanya- ilyo mwebo muleumfwa iciunda ca ntandala, icimpeta, isese, nsango, ipango, ne fimpeta ku nyambi, no musango onse uwa nyimbo- no kupona panshi no kutota ku cimpashanya ca golide cintu Nebo nakwata ukupanga, fyonse fileba bwino. Nomba mwebo nga mwakana ukutota,

mwebo bwangu bwangu muleposwa mukati kelungu lya mulilo uwalubebe. Nani uyo lesa uyo winga milubula mwebo ukufuma mu maboko yandi?"¹⁶Shadraki, Meshaki, Abednego bali bweshe ku mfumu ati, "Nebukadnesari, fwebo tatuli nangu cimo ica kubwisha kuli mwebo pali uyu mulandu."¹⁷Nga kwaba ica kubwisha, ici ati Lesa wesu uyo fwebo tubombela ali no kutusunga fwebo bwino ukufuma mwilungu lya mulilo, na ena akatulubula fwebo ukufma mu maboko yobe, we mfumu.¹⁸Nomba nga iyo, lekeni ici cishibikwe kuli mwebo, mwe mfumu, ati fwebo tatwabombe kuli tu lesa tweenu, na fwebo tatwatotele ku cimpashanya ca golide mwebo mwabika."¹⁹Nomba Nebukadnesari ali swilemo ku cipyu; no kulolesha kwa pa menso yakwe kwalya lwike pali Shadraki, Meshaki, na Abednego. Ena akonkomeshe ukweba ati ilungu bali kafye imiku cine lubali ukukabisha ukucila fintu lyali mukukafiwa.²⁰Nomba akonkomeshe bamo abaume abakwatisha amaka mu maboko yabo mu kuk, aka Shadraki, Meshaki, na Abednego no kubaposa mwilungu lya mulilo.²¹Bena bali kakilwe bali mu mingila yabo, amatoloshi yabo, ifitebo fyabo, ne fya kufwala fyabo fimbi, na bena bali baposele mu kati ke lungu lya mulilo.²²Pamulandu wakweba ati ukukonkomesha ukwaba mfumu kwali ukwakukonkwa mu maka ne lungu lyali kafiwe sana, no lubebe lwa mulilo lwali peye abantu abo babulile Shadraki, Meshaki, na Abednego.²³Aba baume batatu, Shadraki, Meshaki, na Abednego, baponene mu kati ke lungu lya mulilo ilyo bena bali nababa kaka.²⁴Nomba Nebukadnesari imfumu alimine bwangu bwangu nokupapa. Ena alipwishe ba mpanda mano bakwe, "Bushe fwebo tatwapselele abaume batatu mu mulilo?" Bena bali bweshe ku mfumu ati, "Cine cine mwe mfumu."²⁵Ena alilandile ati, "Nomba Nebo ndimukumona abaume bane abo abashikakilwe bali mu kwenda mu mulilo, na bena tabapile. Ukumoneka kwa walenga bane kwapala kwati mwana mwaume uwatu lesa."²⁶Nomba Nebukadnesari aishile mupepi ku mwinshi we lungu lyha mulilo uuli mukubilima no kwita ukufuma, Shadraki, Meshaki, na Abednego, mwebabomfi bakwa Lesa wapulamo, iseni fumeni! Iseni kuno!" Nomba Shadraki, Meshaki, na Abednego baishile ukufma mukati ke lungu lya mulilo.²⁷Nomba bakacingilila bafyalo, abalashi, naba kateeka, naba mpanda mao ba mfumu abo abakwete ukukolongana pamo balimukumona aba baume. No mulilo tatwa ocele imibili yabo; no mushishi waku mitwe yabo tawalangile; naba tamba tamba babo taba onaike, takwali nangu ukununka kwa mulilo pali bena.²⁸Nebukadnesari alilandile ati, "Lekeni tutotele Lesa wakwa Shadraki, Meshaki, na Abednego, uyo uwatumine inkombe shakwe no kupususha ababomfi bakwe abo abatetekele muli ena, no kubika lubali ukukonkomesha kwa mfumu na bena bapeele imibili yabo ukucila ukukana bombela nangu ukutota tu lesa tumbi kano Lesa wabo."²⁹Eico Nebo ndepanga ifunde ilya kweba ati umuntu onse, uwanko, nangu uwandimi uyo ulanda pali Lesa wakwa Shadraki, Meshaki, na Abednego bena bakasusulwe ifilundwa, namayanda yabo yaka pangwe impili ya fishala pamulandu wa kweba ati takuli lesa umbi uyo uli no kupususha kwati nifi."³⁰Nomba imfumu yali kushishe Shadraki, Meshaki, na Abednego mukutwalilila mu citungu ca Babiloni.

Chapter 4

¹Imfumu mulopwe Nebukadnesari atumine icipope ku bantu bonse, mu fyalo, napeka mufitundu fyonse kubaikala pa calo: umutende yenu utwalilile.²Kuti caba icintu icisuma sana kuli nebo ukumwebako palwafishibilo napeka ifipisha amano ifyo Lesa uwapulishamo ifyo acita pali nebo.³Ifyo kwakula ifishibilo fyakwe, napeka ifyo akwatisha amaka aya cipesha amano! Ubufumu bwakwe, bufumu bwa muyayaya, napeka bukatebebe bwakwe bwaikalilila ku nkulo ne nkulo."⁴Nebo, Nebukadnesari, nali mukwikala uwansansa mung'anda yandi, napeka nali mukuipakisha ifya fyuma fyandi mwisano lyandi.⁵Nomba iciloto ico nalotele cilimukungufwisha umwenso, Ilyo nebo nalele kulya, namwene icimpashanya napeka icimonwa camumano yandi calinshupile.⁶Eico napangile icipope icakundetela bonse abaume abamano abamu Babiloni pakuti bese banondolwele iciloto.⁷Elyo kwali mukwisa bashimapepo abo abalanda nabafwa, na baume bamasambililo, napeka nabapendula, nalibalondolwele ifyali iciloto, lelo tapali nelyo umu uwakweshako ukunondolwela.⁸Nomba kumpelafye elyo Daneili aishile-- ni umu uwaleitwa ishina lya Beltishasari panuma yaka lesa kandi, napeka muli uyo mwali umupashi wa mushilo uwakwa Lesa- napeka nalimulondolwele iciloto.⁹"Belteshasari, umukalamba wabafinjelengwe, ndi mukwishiba ukutula umupashi wa mushilo uwakwa Lesa waba muli webo napeka tapali icingapesha amano icingakukosela webo. Ngebe nebo ifyali mukumoneka iciloto candi no bulondoloshi bwaciko.¹⁰Uku ekumoneka kwafyo namwene mu mano yandi ilyo nali nindala pa busanshi bwandi. Naliloleshe, napeka kwali icimuti mwisamba lya calo, Elyo ubutali bwa ciko bwali apatali sana.¹¹Icimuti cali kulile napeka caisaba icakosaa impela yaciko yafikile na mu myulu, napeka cali cakumonwa nakumpela ya calo conse.¹²Amabula yaciko yali ayasuma sana, napeka ifisabo eko fyalesaka sana napeka fyaleba fyakulya kuli bonse. ifinama fya mumpanga fyaleuba mucintelelwe ca cimuti, nefyoni fya mulwelele fyaleikala mu musambo yaciko. Nafyonse ifya mweo ifikulika emo fyalelya nokwikuta.¹³Mukmona kwandi mu mao yandi ilyo nali nindala pabusanshi bwandi, napeka kabili kamona, umu uwamushilo alitentemwike ukufma mu myulu.¹⁴Alibilikishe napeka atile, Temeni icimuti ciwe panshi napeka putauleni imisambo yonse fumeni namabula yonse, napeka salanganyeni nefitwalo. Lekeni fifulumukemo fyonse ifinama napeka nefyoni fyonse ifipupuka fiye icyeyeye ukufuma ku misambo.¹⁵Mushepofye inshimbi yacikomeneno icishiki icikwete imishila mu calo, cikakaeni ku cipafi ca mukuba ne cela, mucishingulushe no mulemfwe wa mu calo. Lekeni umume wa mu muulu ucibomfye. Lekeni cileikala pamo ne nama mufilimbwa fya mu mushili.¹⁶Lekeni imintontonkanyo yakwe ipilibuke ukufuma mu buntu, napeka lekeni imintontonkanya ya bunama isemo ukufika pa myaka cine lubali ikapite.¹⁷Uyu mulandu uli mubupingushi kuli bakamona, busalo ukapangwafye kuba mushilo, pakutula abo bonse abali abamweo babe mukwishiba ukuti uwapulamo ekatungulula pama bufumufye yonse pa bantu napeka apela bonse kuulifye onse uo

atemenwe ukupyanishishapo pali onse bena, nakuba kuli abo ababa abaume abanakila.¹⁸ 'Nebo, imfumu Nebukadnesari, nalikwete ici ciloto. Nomba webo, Belteshasari, ngeba ubupilibulo, p;antu tapali nangula umo umwaume uwa mano mu bufumu bwandi uwingalondolola kuli nevo. Lelo webo uli uwaipesha ukucita ico, pantu umupashi wa mushilo uwatu lesa waba muli webo.'¹⁹ Elyo Danieli, uyo uwainikwe Belteshasari, alipeshiwe amano apakalamba afunganishiwa pakashita, namatontokanyo yakwe yatina. Imfumu yalandile, "Belteshasari, wileka iciloto nobulondoloshi bwaciko bukutinye." Belteshasari alyaswike, "mwe shikulu wandi, lekeni iciloto cibefye kuli abo abamipata; cingabafye ububulondoloshi kubalwani benu."²⁰ Icimuti mwamwene- ico icalulumwike napeka caisaba icakosa, napeka ico impela yaciko yafikile mu myulu, napeka ico icaletambwafye icalo conse-²¹ Ico amabula yaciko ayasuma, napeka ico ifisabo fyaciko fyaletwalisha ifingi, icakutula muli cena mwali ifilyo kuli fyonse, napeka mwisamba lya cimuti ifinama fya mu mpanga fyonse fyaleisa mukutusha mucintelelwe, napeka umo fyonse ifyoni fya mu myuulu fyaleikalamo-²² Ici cimuti nimwebo, mwe mfumu, mwe bakula abakosa. Ukululumuka kwenu nobukulu napeka bwalifika mu myulu, napeka bukateka bwenu bwalikumana ikcalofye conse.²³ Mwebo, mwe mfumu, ukumona kwandi ni cimona, umo uwa mushilo, alitentemwike ukufuma mu muulu napeka atila, Temeni ciwe panshi icimuti apeka nokuconaula, lelo icishiki caciko sheni nemishila yaciko cikakililani pano calo, cikakililani ne cipafi ica ironi peka na silfere, mukati kamulemfwe wa mu mpanga. lekei cilepuminwa pamo ne finama fya mu mpanga mpakafye ikapwe imyaka cine lubali.²⁴ Ubu nomba ebulondoloshi, wemfumu. ubu ebupingushi bwa wapulamo ubwaisa pali webo, mwe shikulu mwe mfumu.²⁵ Muli nokutamfiwa ukufuma pa bantu, napeka muli nokulaiakala pamo ne nama mu mpanga. muli nokulalya umulemfwe nge ng'ombe, napeka ukalapuminwa umume wa mu muulu, napeka pali nokupita imyaka cine lubali mpakafye ukasambilile ukuti uwapulamo euuteka amabufumu ya bantu napeka ukuti apelefye kuli bonse abo atemenwe.²⁶ Pamo ngefuo cikonkomeshiwe ukusha icishiki ne mishila yaciko icimuti, muli iyinshila ubufumu bobo bulinokubwela kuli webo panuma yakutula wasambilila ukutula imyulu eitungulula.²⁷ Eico, mwe mfumu, lekeni ukulanda kwandi kumusekeshe. lekeni ukubembuka napeka citeni icili icaololoka. Pilibukeni ukufuma ku mampulu yenu mulelanga uluse kuli abo abatitikishiwa, napeka nipali ici nakalimo kuti casengulwilako ubunonshi bwenu ukutwalilila."²⁸ Fyonse ifi fintu fyali mukucitikila imfumu Nebukadnesari.²⁹ Panumafye ya myenshi ikumi limo na ibili alimukwenda mulya mwine mwisano lyakwe ilya mu Babiloni,³⁰ napeka atile, "Bushe ino te Babiloni mukalamba iyo nakulile mukuba ubwikashi bwandi, ku makafye yandi nemweine napeka kukuba ubukata bwa bucindami?"³¹ Ilyo amashiwi yakwe yacili, pa kanwa kakwe aka mfumu, ishiwi lyaishile ukufuma mu muulu: "Wemfumu Nebukadnesari, nomba cabilikishiwa kuli webo ukutula ubufumu bobo bwafumishiwa pali webo."³² Uli nokutamfiwa pa ukufuma pa babntu bandi, napeka ubwikashi bobo bulinokuba ne finama fya mu mpanga. Ukalalyafye umulemfwe wafyoni nge ng'ombe imyaka cine lubali ngayapwa mpakafye ukasambilile ukutula uwapulamo eutungulula amabufumu yonse aya bantu napeka alabapelaye kuli onse uo atemenwe."³³ Ubu bupingushi bwapali Nebukadnesari bwafikile apo pene mukwangufyanya. Apopenefye alitamfiwe ukufuma pa bantu. Alelya ifyoni nge ng'ombe, napeka no mubili wakwe walibombele ku mume uwa mu myulu. Imishishi yakwe yalikulile yalepa yaba nga amasako yakwa kapumpe, napeka amala yakwe yali ngefyo ficembe.³⁴ Panuma yakupwa kwa nshiku Nebo, Nebukadnesari, nainwine amenso yandi ukupulinkanya umulu, napeka amano yandi yabwelele kuli nevo. " Nalilumbenye uwapulamo, napeka nalipele umucinshi napeka napele ubukata kuli umofye uwaikalilila umuyayaya. Kubutekeshi bwakwe bwakumanafye ku nkulo ne nkulo shonse.³⁵ Icalo conse abekashi bapendwe kuli wene ngabafye; alacita pakati kabashilika ba mu muulu napeka abekashi ba mu calo alacitafye umofingamusekesha. Tapalifye nangula umo uwingamulesha nangula ukumucimfya."³⁶ Pakashitafye kamo kene amano yandi yalibwelele kuli nevo, nobucindami bwandi napeka nokuyemba kwandi kwabwelele p;ali nevo ifya bukata fya bufumu bwandi. Bashicilye bandi napeka nabakankala bandi bamona ukusenamina. Naliletelwe pacipuna candi, napeka pamopene namaka ayakalamba yalipelwe kuli nevo.³⁷ Nomba nevo, Nebukadnesari, ukulumbanya, ukusumbula, napeka umucinshi ku mfumu yamu muulu, pantu fyonse ifyo acita fyacishinka, napeka nenshila shakwe shaboloke. Alabacefya abo bonse abenda cilumba cilumba.

Chapter 5

¹Ilyo imfumu Belshasari aleteka alicitile abakankala bakwe ikana limo ifitebeto ifikulu, kabili alikele pamo nabo nokulanwa nabo umwvangashi. ²Nomba ilyo Belshasari acili alenwa umwvangashi, alitumine abakuya leta ifipe ifya golide nefya silfere ifyo wishu Nebukadnesari apitile ukufumya mwitempele ilya ku Yerusalemu, pakwebati imfumu nabakankala bakwe nabakashi bakwe na bantu bambi abakashi abo taupile bese balenwinmo.³ Elo baletetele ifipe ifya golide fintu bafumishe mwitempele mu ng'anda yakwa Lesa iyali mu Yerusalemu. Elyo imfumu na bakankala bakwe abakashi bakwe elyo nabakashi bakwe elyo nabakashi bakwe bambi abo taupile batampile ukulanwinamo. ⁴Lintu balenwa umwvangashi baletasha natulesa twabo utw golide mutwa silfere notwacela, utwafimuti, no twa babwe.⁵ Nomba panshita ilya ine kwaishile moneka icsansa ca minwe ya muntu cilelemba pa cibumba apa lungatene napo baletetea akatolitoli akalesanika mwisano lya mfumu, ninshi ne mfumu ilemonako uko icisansa cilelemba. ⁶Impimi ya mfumu yali wile, na matontonkanyo yalifulungene ku menso, ne ntungu sha mu musaa shalateenta na makufi yalaipumanya.⁷ Elyo imfumu yaishile pundisha pakuti bengishe mukati abakubuka, abaume abasambilila, abena Kaldi naba malele, naba babukila kuntanda. Elo imfumu ya ebele aba mano aba ku Bibiloni ati, "Umuntufye onse uwalabelenga ifi filembo no ku nondolwela umo filolole, alefwikwa insalu iya kashikila mu mukoshi wakwe, kabili ali no kuba kateeka uwabutatu mu

bufumu.¹⁸Elo aba mano bonse aba mfumu balishile, nomba balifililwe ukubelenga ifi filembo nangula ukulondolwela imfumu umo ifi filembo fyalolele. ⁹Elyo imfumu Belshasari yalitinine sana no kumoneka kwakwe kwaishileba aluka; nabakankala bakwe calibapeseshe amano. ¹⁰Nomba ilyo na mfumu aingile mu ng'anda ya fitebeto lintu aumfwile amashiwi ya mfumu pamo na bakankala bakwe. No kulanda ati, "mwe mfumu, mukwate ubumi ukutwalilila. Witina kabili wileka ne mfumu yobe ukuwa. ¹¹Mu bufumu bwena emo aba umuntu uwafikapo; uwakwata umupashi wakwa Lesa wa mushilo; Munshita yabawiso alisangilwe ukukwata ubwishibilo nokwiluka pamo na mano ayapala amano yatulesa yalisangilwe muli ena, kabili we mfumu, wiso, Nebukadnesari yali mucitile ukubo umukulu pa bantu abacita ifingelengwe, pali bakabuka, pabena Kaldi na pababukila kuntanda. ¹²Uyo muntu ni Danieli, untu imfumu yainike ati Beleshasari, alisangilwe ukukwata amatontonkanyo na mano elyo no bwishibilo ubwa kulondolola ifiloto, na mukwilula ifishimbiko na mukupikulula ubwile, kanshi lekeni bamwite Danieli nao alaisa ilula. ¹³Awe balimuletele Danieli pa menso yamfumu. Nayo imfumu yali mwipwishe ati, "Bushe ni webo Danieli umo uwa mubasha abotata imfumu yapitile ku calo caba Yuda? ¹⁴Ningumfwa ukwebati umupashi watu lesa waliba muli webo, kabili muli webo mwaliba ukwishiba no kwiluka na mano ayengi sana. ¹⁵Kabili aba mano naba kubuka bacisa kuli nebo, pakutla babelenge ifi filembo, no kuti banjebe umofilolele; nomba na bafilwa ukunondolwela umo ifi fintu filolele. ¹⁶Nomba ni ngumfwa ukuti webo wali kwata amaka ayakuti kuti wailulu ifi fintu elyo no kupilibula ubwile. Nomba nga cakwebati wabelenga ifi filembo no kunjeba umo filolele, twala kufwika insalu ishakashikila, no munyololo wa golide mu mukoshi kabili uli nokuba kateka uwalenga butatu mu bufumu." ¹⁷Elyo Danieli aishile asuka imfumu ati, "Ifya bupe fyenu lekeni fibe fyenu, ne filambu fyenu fintu mulefwaya ukumpela mufipele kuli bambi. Lelo, mwemfumu nalamibelengela ifi filembo no kumyeba umo filolele. ¹⁸Mwe mfumu, lesa uwapulamo alipele wiso Nebukadnesari ubufumu ubukulu, ubucindami pamo no bukata. ¹⁹Pamulandu na bukateka buntu apelwe, abantu abamishobo yonse ne ndimi shonse balemicindika nokulamutina. Alikwete na maka ayakupingwila imfwa nangula umweo, nauntu afwaya ukeufya alemucefya. ²⁰Lelo lintu umutima wakwe wishileba uwatalama pamulandu wacilumba, Lesa alimutamfishe pa bufumu no kucindama kwakwe kwalipwile. ²¹Nomba Lesa alimutamfishe ukufuma pa bantu no ku mupela amano yanama, ailekala ne mpunda sha mumpanga. Kabili alelya umulemfwe kwati ni ng'ombe, o mubili wakwe lyonsefye walebomba kumume wa mu muulu. Mpakafye lintu aishile sumina ukwebati Lesa uwapilamo ena alikwatisha amaka pa bufumu bwa bantu elyo alapela na ku muntu untu atemenwe. ²²Lelo mwebo, mwe Beltishasari, umwana wakwe, nangula mwalishiba ifi fyonse, tamwaicefya. ²³Nomba nausula imfumu ya mu muulu, pantu mwalibula ifipe fya mung'anda yakwe mwafileta kuli webo; kabili webo nabakankala bobbe, abakashi benu pamo nabalya bambi abakashi benu abo ushaupile mwalanwinamo umwangashi. Mwatampa nokulatasha naba lesa aba silfere naba golide, aba mukuba, nabacela, abafimuti, naba mabwe, abo abashimona nangula ukumfwa nangula ukwishiba; kabili tamwacindike Lesa untu umupu wenu waba mu minwe yakwe kabili ewakwata amaka pamicitile yobe yonse. ²⁴Eco atumine icisansa icacilalemba ifi filembo. ²⁵Kabili ifi efilembo ifilembelwe: 'Mene, Mene, Tekele, na Parisini.' ²⁶Nomu emololele aya mashiwi: 'Mene,' 'ilolele mukweba ati Lesa napenda inshiku isha bufumu bwenu kabili na bupwisha.' ²⁷'Tekele ilolele mukweba ati na mupimwa no kumisanga uwaanguka. ²⁸Parisini ilolele mukweba ati ubufumu bwenu nabwakanikana nabupelwa ku bena Media na kubena Pesia.'" ²⁹Elyo Belshasari alilandile ukweba ati bafwike Danieli insalu ishakashikila no munyololo wa golide mu mukoshi; no kumupela bukateka ubwa citatu mu bufumu. ³⁰Muli bulya bwine bushiku ubushiku Belshasari imfumu yabena Kaldi bali mwipeye. ³¹Kabili Dariusi umwina Madai alipokele ubufumu, ninshi akwete imyaka amakumi mutanda na ibili.

Chapter 6

¹Daruisi cali musansamwishe kabili alisontele abakuti balecingilila ubufumu umwanda umo a makumi yabili (120) kabili abakuti balefwako ukulateka mu bufumu. ²Napali bena alisontelepo bacilolo abakulu batatu, umo pali aba ali ni Danieli aba ebaleangalila bacilolo pakwebati ububi nangula bumo tabwishile pa mfumu. ³Elyo uyu Danieli aishileba uwalumbuka ku mfumu ukucila bacilolo banankwe pamo pene nabalecingilila ubufumu pamulandu wakwebati ena ali nakwatishapo amano. Eico kanshi imfumu yalepanga no kweba ati imfumu ikamupilusheko pa bufumu bonse. ⁴Elyo bacilolo bakulu na balecingililila ubufumu balefwaya apakumusangila no mulandu pakuti bamufyengeleshe, lelo balifililwe ukumusangamo umulandu nangula icilubo muli ena, pamulandu wakwebati ali uwa cishinka uushkwetemo bubi nangula umufulo. ⁵Elyo abo bantu batampile ukwambaushanya abti, "Tekuti tusangemo umulandu nangula umo uwakumufyengeleseshamo uyu Danieli kanofye limbi umulandu ukumine ku mipepele yakwa Lesa wakwe." ⁶Nomba aba bacilolo bakulu naba cingililila ubufumu bailekolongana ku mfumu. No kuyalanda ku mfumu ati, "mwe mfumu Dariusi, mube no bumi ukutwalilila! ⁷Bacilolo bakulu bonse aba bufumu, naba kapito na balecingilila ubufumu, abakulu bashicilye bonse, balipandene amano ukuti upange ifunde nokupatikisha abantu bonse ilyakwebati takuli umuntu nangula umo uwakupepa kalesa kambi nangula umuntu umbi ukufika panshiku amakumi yatatu, kanofye ukupepa webo. lelo nga cakutla asangwa tanakiile ali no kuposwa mucikulo ca nkalamu. ⁸Nomba, mwe mfumu, mulembe ilifunde no kufwatikapo pakwebati likalulwa, ukuligana na mafunde ya bena Media na bena Persia ilishalulwa." ⁹Elyo imfumu Dariusi yalilembele icipope no kufwatikapo. ¹⁰Lintu Danieli aishbe ukwebati imfumu naifwatikapo pacipope, aileingila mu ng'anda yakwe, mucumba cakwe (icapamuulu icali na cikwata amawindo ayali na yalolesha ku Yerusalemu), Muli ici cine cumba emo aleya mukulafukama imiku itatu cila bushiku akasuba na kasuba alepepa no kulatotela Lesa wakwe, ngafilya fine alecita na kale. ¹¹Elyo abo bantu balikolongene no kuyasanga Danieli alepepa alepusha Lesa pakuti Lesa

wakwe amwafwe.¹²Elyo baile ku mfumu no kuyalanda pa menso ya mfumu palwa cipope ca mfumu ati, "Bushe tamwafwatike pacipope apalembelwe ukuti panshiku amakumi yatatu takuli umuntu nangula umo uwa kupepa kalesa kambi nangula muntu umbi kanofye ukupepa webu, we mfumu, tawalandile ukuti uukakana alinokuposwa mucikulo ca nkalamu?" Imfumu yalwaswike no kulanda ati, "Ico cipope cena calipangwa kale ukulingana na mafunde yabena Media na bena Persia; ayashalulwa."¹³Elyo balyaswike ku mfumu, nokulanda ati, "Danieli, umo uwa mubasha uwa mubena Yuda, mwebu tamindicika mwebu mwe mfumu, nangula cipope cenu, nomba ena alepepa imiku itatu cila bushiku."¹⁴Nomba ilintu imfumu yaumfwile, yaalisakamene sana, kabili yatampile ukutontonkanya fintu inga pokololako Danieli. yalyeshe sana na maka mpaka ukufikafye na ku cungulo.¹⁵Elyo aba bantu bailekollongana ku mfumu no kuyalanda ati, "Wibukishe, we mfumu ukwebati ukulingana na mafunde yabena Media nabena Persia takwaba umuntu nangula umo uwingatelula icipope conse ico imfumu yapanga cena tacitelululwa awe."¹⁶Eico imfumu yalilandile, nabo baileleta Danieli nokuya muposa mucikulo ca nkalamu. Elyo imfumu yalilandile kuli Danieli ati, "Lesa obe untu ubombela lyonse, alekuposusha."¹⁷Awe baileleta ne cilibwe no kuya cicilika pamwinshi wa cikulo ca nkalamu, ne mfumu yalifwatikepo icifwatiko cakwe elyo ne fifwatiko fya bacilolo bakwe pakwebati fyonse fintu bapingwile pali Danieli fiyalulwa. ¹⁸Elyo imfumu yalibwelele ku cimpango nokuya ikala ne nsala ubushiku. kabili takwali nefilimba ifyo baletete kuli yena, no tulo twa mfumu twalipwile.¹⁹Nomba ku maca lilyafye kwabuta imfumu yalimine, yalyangufyenye no kuya kucikulo ca nkalamu. ²⁰Kabili cilyafye yapalamina ku cikulo ca nkalamu, elyo yabilikisha kuli Danieli ne shiwi ilyabulanda, Danieli wemusha wakwa Lesa uwa mweo, nga Lesa obe, untu obombela lyonsena kupokolola ku nkalamu?"²¹Ilyo linefye Danieli alilandile ku mfumu ati, "mwe mfumu, na mube no bumi ukutwalilila. ²²Lesa wandi acituma umungeli wakwe no kwisacilika utunwa twa nkalamu, nashena tashincenene pamulandu wakwebati nshikwete umulandu ku menso yakwe, napeka kuli mwebu, mwe mfumu, nshacitako ububi nangula bumo."²³Elyo imfumu yalisansamwike sana, kabili yali landile ukuti bafumye Danieli mucikulo ca nkalamu. Ilyo Danieli bamufumishe mucikulo ca nkalamu, shena tasha mucenene nangulafye panono, pantu alicetekele Lesa wakwe."²⁴Kabili imfumu yalandile, ukwebati abo bantu abaile landilila Danieli bena pamo na bakashi babo na bana babo- balibaposele mucikulo ca nkalamu, kabili ilyofye tabalafika na panshi ya cikulo inkalamu shali bankile shakokotaula na mafupa yabo yonse. ²⁵Awe imfumu Dariusi alilembele ku bantu bonse pamo ne mishobo yonse na bantu bonse abandimi shonse ishapali cino calo ponse: ati. "lekeni umutende wenu ufule sana." Ndepanga icipope icakwebati mu bufumu bwandi bonse abantu balingile ukulatiina no kulacindika Lesa uwa kwa Danieli, pantu ena e Lesa wa bumi kabili alibelelela ukutwalilila, elyo no bufumu bwakwe tabuli no konaulwa; no kuteka kwakwe kwa kutwalilila. ²⁷Alapususha kabili alapololola, kabili alacita ifipasha amano pamo ne fipapwa mu muulu na pano pa calo; apokolola Danieli ukufuma ku maka ya nkalamu."²⁸Awe Danieli ali uwashuka munshita shintu Dariusi aleteka na munshita shintu Sairasi aleteka umwina Persia.

Chapter 7

¹Mu mwaka wa kubalilapo wakwa Belsazare imfumu ya kubabiloni, Danieli aloyele iciloto ne fimonwa mumatontonkanyo yakwe pa bulili. Elyo alembele ici ciloto. alondolwele nelyashi lyonse lyali likankala: ²Danieli alandile, "Mu cimonwa candi ca mu bushiku namwene ifintu imyela ine iya mu mulu ilepipa palibemba mukulu. ³Ishili shine inama ishalepesha, cila cimo cali na cipusana ne cinankwe, filepeluka ukufuma muli bemba. ⁴Icantanshi cali nge nkalamu yali mapapiko kwati ni balanga, Elo nalolesha, amapapiko yali nukwilweko kabili calimishiwe ukufuma p;anshi caisaba icaiminina ku molu yabili, kwati muntu. Nomulangwe wabuntu wapelwe kuli cena. ⁵Napeka kwali inama iya bubili, kwati ni Bere, nomba ulubali lumu cali catingama; kabili cali ne mbatu shitatu na cisuma ku meno yamukanwa. Baisa ceba, ati ima uyelya iminofu yabantu ⁶Panuma yaici na mwene napeka namwene nacimbi icinama, cena calemoneka kwati ni mbwili. Napa mu saa pali amap;apiko yane amapapiko kwati ya fyoni, naco peka cali ne mitwe ine. Cali pelwe amaka ya kuteka. ⁷Panuma yaici na mwene mu cimonwa mu bushiku icinama calenga bune, icakujtulumusha, ica kusakamika nokukosa sana. Cali calepa ameno yacela, ayakulu noku kokotaula, nokuputaula tupifya tupifya, nokunyantaula ku makasa ifyashalapo. cali beleleka kufinama fyatangilileko, kabili cakwete insengo ikumi. ⁸Nali mweneshe insengo, naliloleshe no kumona napeka lubali lumbi ulusengo nalukulapo panshi nankwe. Ulusengo ulunono. shitatu pansengo shakubalilapo shali nukulwa namwene ulu lusengo lwaali na menso kwati menso yabantu na mukanwa mwali ifya cilumba ifikulu. ⁹Napeka nalimwene, ifipuna fyatekelwe pancende no wanshiku ne nshiku aikalapo. Ne cafwala cakwe cali cabuta tutu kwati nifubefube, no mushishi wali ku mutwe wali uwabutiksha sana. Ne cipuna cabafye ubebelwa mulilo, ne mikonso nayo mulilo weka weka. ¹⁰Nomulonga wa mulilo ulepongolika mucipuna kuliwena; kuli wena kwali abalebomba, kuli wena impendwa amakana ikana, nabali ikana na makana ikumi baiminine kuntanshi yakwe. Kwali imilandu ne cipuna ne fitabo fya likupwilwe. ¹¹Nalilile ukumona pamulandu wa cibulukuto ca mashiwi ya miponto yalefuma mukalusengo akanono. Nap;eka uk, wisamona ikcinama bacipaya, ne citumbi caonaulwa, nao watwelwe ku kocewa. ¹²Nefyashala ifinama fine, fyapelwe amaka mukuteka kwalifuminwepo, nomba inshiku sha bumi shalitalishiwe ukufika na panshita. ¹³Mu cimonwa candi ubushiku, namwene umo aleisa mu makumbi ya mu mulu kwati mwana wa muntu; aleisa ku mukote wanshiku nenshiku no kwisa itaba kuli wena. ¹⁴Amaka yakuteka no bukata na maka yakutungulula na fipelwa kuli ena pakati kka bantu bonse, na banko, na bandimi kuti bamubombela. Neshi nsambu shakuteka ne nsambu shamuyayaya bushakapanga, no bufumu buntu bushakonaulwe. ¹⁵Kuli nebo, Danieli, umupashi wandi wali sakamikwe pamulandu waici, ne cimonwa na mwene mu matontonkanyo yandik nalitutuma nebo.

¹⁶Napalamineko kuli umo waimininepo kuku mwipusha umulolele ikfi fintu.¹⁷Ifi finama, ifyasansuka ifili fine, eshamfumu shikema ukufuma pesonde.¹⁸Kwena abantu bamushilo bawapulishamo bakapokelella ubufumu, kupyannina umuyayaya na muyayaya.¹⁹Ilyo nalefwaisha sa ukwishibisha bwino palwa finama filya-Icali na cibelako kufinankwe icakutulumusha apakulu sana ico amenso yaciko yacela na mala yamukuba; cilekokota, no kuputaula tupimfya tupimfya, no kunyantaula ifya shelepo ku makasa yaciko.²⁰Peka nalefwaisha ukwishiba p;alwa nsengo shilya ikumi ishali ku mutwe, na palwa lusengo lwamenene no kukula, na panuma yaishi shitatushali ukwike no kupona. na kabili ukwishibisha pali kalya kalusengo akali na menso na pamulandu wa kanwa kalefumya ifyamiponto ifikulu kabili kalemoneka aka kulu ukupita pali shonse.²¹Natwalililefye ukumona, ulusengo lwa imishe inkondo nabantu abamushilo no kubafunsa.²²Mpakafye mukote wanshiku ne nshiku akesa, no bupingushi bwapelwe kubantu abamushilo bawapulishamo. Napeka ilyo inshita ikesa ilyo abamushilo abantu bakapelwa bufumu.²³Ifi efyo ulya muntu alandile, fily ifinama ikcinama icabune bufumu bukema pesonde bukapusanako ne shamfumu shimbi shape sonde, bukapokolola pe sonde ponse nokuyabongolola panshi no kubonaula tupimfya tupimfya.²⁴Elyo shilya nsengo ikumi, mukati kaubu bufumu mukema ishamfumu ikumi na bumbi ubufumu bukema panuma bukakonkapo p;ali ena. Yena ikapusanako na shimbi ishamfumu nakabili ikawisha shilya shitatu ishamfumu.²⁵Yalelanda amashiwi yabulwani ku wapulishamo no kulungulusha abantu bamushilo ba wapulamo Lesa. Ikesha ukupilibula imitebeto na mafunde, ifi fintu fikapelwa ku maboko ukufuma ku mwaka umo, nokuya imyaka ibili, ne cipande,²⁶Nomba icilye calitekelwe, nomba bafumishopo ubutungulushi namaka yabuko mukubonaula nokubulofya ukufika kumpela.²⁷Nobufumu bukatatila mukuteka, nobukalamba bwa mabufumu yamwisamba ya mulu, fikapelwa ku bantu ababa abamushilo ba wapulishamo. Nobo bufumu bukaba bufumu bwa muyayaya, nokuba yonse yambi amabufumu bakaibombela nokuinakila!²⁸Apa nomba impela yamulandu. Wali kuli nebo, Danieli, amatontonkanyo yandi yalintinishe no kututuma ne mpumi yali kingishe mukumoneka. lelo nabikile ikfi fyonse ne mwine palwandi."

Chapter 8

¹Umunwaka uwalenga butatu ukutula apo Belshasari imfumu yatampile ukulateka, nebo ne Danieli nali mwene icimonwa na (cimbi icakonkene na cilya ica pakubala).²Awe nalimwene mucimonwa, kwena lintu nalemona, nali mu shushani ku cipango mu itungu ca Elamu. Nebo namwene icimonwa ninshi nali mumbali ya mumana wa Ulai kanali.³Lintu nnainunwike nalimwene sukusuku uwali ne nsengo shibili ishitali naiminina mumbali ya mu mana, ulusengo lumo lwena lwali ulutali ukucila ulunankwe lelo ulwalepeshe elwa shalikishe ukumena.⁴Awe nali mwene sukusuku aleuuka ukulungama ku masamba na ku kapinda ka kukuso elyo naku kapinda ka kukulyo, ne finama fyonse fyali fililwe ukwiminina kuntanshi yakwe, kabili takwali nangula umo uwa kupokolola mu kuboko kwakwe. Awe alecitafye ifyo alefwaya mpaka asukwa akulafye sana⁵Lintu nebo nalepapa, naishile mona sawe afumina ku masamba baisapita na pa calo conse, ukwabula no kunyanta pashi. kabili sawe alikwete no lusengo lumo ulukulu ulwalemonakesha ulwali pakati ka menso yakwe.⁶Kabali aleyafye ukulungama apali sukusuku uwakwete insengo shibili-- untu na mwene naiminina mumbali ya mumana-- kaabili sawe alibutukileko ninshi ali bukali bwa maka yakwe.⁷Elyo kabili nalimwene aisafikafye mu pepi pali sukusuku. Ninshi nafulwa sana, aiasa mupunka no ku muputaula insengo shakwe shibili, kabili muli sukusuku tamwali na maka ayakwebati ashanshe. Awe ali mufulike na panshi amunyantaula na ku makasa yakwe, napeka takwali nangula umo uwakuti apokololeko sukusuku ku maka yakwe.⁸Kabali sawe aishile kwatisha amaka . Nomba lilya linefye akwatisha amaka ulusengo ulwa maka yakwe lwaputuka, elyo paisamena shimbi shine ishalemonakesha, ishaleya ku myela ine iya mu mulu.⁹Kabali palusengo lumo ulwali pali ishi shine, palishilemena akalusengo kamo akanono. Aka kalusengo kalikulile ukulungama ku kapinda ka kukulyo, na ku kabanga ukuyafika na ku calo icawamisha.¹⁰Kalikulile icakwebati kaile sansa ne fitafya mu muulu. Kaileponya panshi ifita fimo ne ntanda shimo, no kufinyantaulapo.¹¹Kali ikushishe nikuisumbula pakwebati kabe nga cilolo uwafyonse ifya mu muulu. Kalileseshe nefya ku mutulila amalambo ayacila bushiku, kabili kaliwishishe ne cifulo cakwe ica mushilo.¹²Nomba ifya mu muulu fyonse fyalepelwa kuli lwena, pamo pene no mutulo uwacila bushiku, pamulandu wa kutalama; lwalifuntwile ne cine panshi, kabili lwali ulwashuka muli fyonse fintu lwalecita.¹³Elyo naishile umfwa uwa mushilo umo alelanda kuli nebo, "Bushe ici cikabapo ukufika lilali,cimonwa ica mituulo yacila bushiku napamulandu wafintu ifya bipa ifya muselu, no kucimfiwa kwa cifulo ica mushilo pamo no kunyantaulwa?"¹⁴Nao umunankwe amwebele ati, "pali no kupita imituulo iya cungulo pamo neya kumaca amakana yabili ne myanda itatu (2,300) elyo icifulo ca mushilo cili nno ku shishiwa cipya cipya."¹⁵Nomba nebo, ne Danieli, lintu nalemona ici cimonwa no kufwaya ukuti ingiluke, moneni naisa monafye pantanshi yandi paisa iminina umo kwati muntu.¹⁶Elyo naisaumfwa ne shiwi lya muntu ukufuma kulya bushilya bwa mu mana wa Ulai kanali, lilebilikisha ukwebati, "Gabrieli ebako uyo muntu fintu ici cimonwa cilepilibila."¹⁷Elyo aisa apo nali ninjiminina ninshi ndetutuma sana ica kwati naishile ponena panshi ubunkupeme. Elyo alanda kuli nebo ati, "We mwana wa muntu fintu cili no kuba ku nshita ya ku mpela."¹⁸Kabali lintu alelanda kuli nebo, naliponene mutulo utukulu sana lintu nali panshi apo naponene ubuunkupeme. Nomba alinjikete animya.¹⁹Elyo alanda ati, "Mona, nebo nalakulenga wishibe icikesacitika mu nshita iya kumpela iya bupingulo, pantu ici cimonwa cili no kubako ku nshita yakumpela.²⁰Sukusuku untu wacimona nakwata insengo shibili-- aleimininako imfumu shibili iya ku Media neya ku Persia.²¹Elyo sawe nao aleimininako imfumu ya Grisi. Elo ulusengo lwena ulukulu ululi pakati ka menso yakwe ni mfumu yantanshi.²²Lulya lusengo ulwamokweke, icakwebati pancende palya lwali paisamena shimbi shine, cilolele mukwebati kuli no

kuba amabufumu- yane ayali nokwima aya muluko lwine ulu, lelo tashakakwate amaka aya kulingana na maka aya mfumu yantanshi. ²³Nomba munshiku shakumpela isha aya mabufumu, lintu fikafikilishiwa ifya bubifi elyo kuli nokwima imfumu imo iya kalabana impumi iya mataki kabili iya cenjela ukwiluka. ²⁴Kabili amaka yakwe yakaya yaleilundakofye, lelo teku maka yakwe. Ili nokukwata ne fyuma pamo no kushuka muli fyonse ifyo ikalacita, kabili ili no konaula abantu aba maka, pamo penefye na ba mushilo abakwa Lesa. ²⁵Ili no kuba iya cenjela pakucita amakwebo kabili ili no kuba ne cilumba. Abantu abengi ilinokubepaya panshita iyabula ukwenekela, nomba lintu ikemina cilolo waba cilolo, elo ikonaulwa ukwabula iminwe. ²⁶Kabili cilya cimonwa capamulandu na malambo aya cungulo naya lucelo cena caccine, nomba webo wisokolola ici cimonwa pantu cakunshita ya kuntashi. ²⁷Lelo nebo ne Danieli nalimfwile icintu, kabili nalilwele inshiku shimo. Nasukwa naima na bwelela a kumulimo wa mfumu. Nomba campwilefye amano pantu nshaishibe umo calolele.

Chapter 9

¹Mu mwaka wa kutampa wakwa Darusi umwana umwaume wakwa Ahasuerusi- ulupwa lwa bena Medai, uyo uwakwete ukupangwa imfumu pa bufumu ubwa bena Kaldi- ²Mu mwaka wa kutampa wakwa Dariusi ubo atekele, Nebo Danieli nali mukusamlila mwi buku ilya sungile amashiwi yakwa Yaweh, amashiwi ayo yaishile kuli Yeremia kasesema. Nebo naishibe ati kukaba imyaka amakumi cine lubali ukufika ku mpela yakuba weka. ³Nebo napilibwile amenso yandi kuli shikulu Lesa, mukumufwaya ena mu mapepo na mukumwipusha mukecefa, mukuka nalya, mukufwala fyasapuka, nokwikala mu mito. ⁴Nebo nalipepele kuli Yahweh Lesa wandi, na Nebo napangile ukuyebelela ukwa membu shesu. Nebo nalilandile ati, "Nebo ndemulomba mwe, shikulu- mwebo muli bakulu na Lesa uwakutinya- mwebo muli umo uyo uusunga icipingo ne cishinka ukutemwa bonse abo abatemwa mwebo nokusunga amafunde yenu. ⁵Fwebo natubembuka no kucita ifya bipa. Fwebo natucita ububifi no ku misangukila, no kupilibukila lubali ukufuma ku mafunde yenu naku fipope. ⁶Fwebo tatwaumfwa ku babomfi benu bakasesema abo balandile mwi shina lyenu ku mfumu shesu, ku ntungulushi shesu, na ku fikolwe fyesu, naku bantu bonse aba mu calo. ⁷Kuli mwebo, shikulu kulifye ubulungami kuli fwebo ilelo, nangula, ninsoni pa menso yesu- pantu abantu bakwa Yuda na bonse abo abekala mu Yerusalemu, na monse mu Isreali. Iciumine bonse abo abali mupepi na kuli abo bonse abali ukutali ukuya mu calo monse umo mwebo bena mwabasalanganishe. Ici ni pamulandu wa milimo yakumifutuka intu fwebo twacitile pali mwebo. ⁸Kuli fwebo, Yahweh, kulifye insoni sheka pa menso yesu- ku mfumu shesu, ku ntungulushi shesu, na kufikolwe fyesu- pamulandu wakweba ati fwebo twali bembukila pali mwebo. ⁹Kuli shikulu Lesa wesu kwaba inkumbu no kubelela uluse, pantu fwebo na tupondokel pali ena. ¹⁰Fwebo tatule umfwa kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa wesu mu kwenda mu mafunde yakwe ena ali mukupela ukupitila mu babomfi bakwe ba kasesema. ¹¹Bonse abena Isreali na bapula mu mafunde yenu no kupilibukila lubali, nokukana ukuba ne cumfwila kwishiwi lyenu. Icitipu no mulapo ifya lembwa mu malango yakwa Mose, umubomfi wakwa Lesa, na kwitulwila ukuya pali fwebo, pantu fwebo natubembuka pali mwebo. ¹²Yahweh alisuminisha amashiwi yakwe ayo alandile pali fwebo na pali bakangalila pali fwebo, pakuleta pali fwebo ubonaushi ubukulu. Pantu pesamba lya muulu tabwacita nangu fimo ifingapalanishiwa kufyo fya citike ku Yerusalemu. ¹³Elo nga fintu calembwa mu malango yakwa Mose, bonse ububusanso bwaisa pali fwebo, elyo fwebo tatwalomba pa luse ukufuma kuli Yahweh Lesa wedu mu kupilibuka ukuya ukufuma ku mampulu yesu nokumfwa ku cishinkacenu. ¹⁴Eico Yahweh asungile ukupekanya ubusanso ubo akaleta pali fwebo, pantu Yahweh Lesa wesu mulungami mu milimo yonse ena aacita, nangula fwebo tatunakila ishiwi lyakwe. ¹⁵Ililine, shikulu Lesa wesu, mwebo mwaletele ukufumya abantu benu ukufuma mu calo ca Egypti mu kuboko ukwamaka, na mwebo mwapangile ishina lyenu ukwishibikwa pali mwebene, elo nga muli buno bushiku. Nomba cimo cine fwebo twalibembuka; fwebo twalipanga ifintu fya kubifya. ¹⁶Shikulu, pamulandu wa milimo yabulungami yenu yonse, lekeni ubukali bwenu ne cipyu cenu caluluke ukuya ukufuma ku musumba wesu Yerusalemu, ulupili lwenu ulwa mushilo. Pamulandu wa membu shesu, na pamulandu wa mampulu ya fikolwe fyesu, Yerusalemu na bantu benu ukuba icintu icakutumfya kuli abo bonse fwebo abatusinguluka. ¹⁷Ililine, Lesa wesu, kutikeni ku mapepo yaba bomfi ben no kulomba kwa bufuke; pakufwaya kwenu, shikulu, pangeni icinso cenu ukubeka pa mwa mushilo mwenu umwatobeka. ¹⁸Lesa wandi, isuleni amatwi yenu no kukutika; isuleni amenso yenu no kulolesha. Fwebo natukwata ukupulumpunta; lolesheni pa musumba uyo uwa itwa peshina lyenu. Fwebo tatuleleka ukulomba kwesu ukwa bufuke kuli mwebo pamulandu wa bulungami bwesu, nomba pamulandu wa bukulu bwa luse lwenu. ¹⁹Shikulu, kutikeni! shikulu, tubeleleni uluse! shikulu, umfweni no kulomba! Pa kufwaya kwenu, mwikokola, Lesa wandi, pantu umusumba wenu na bantu benu bainikwa peshina lyenu. ²⁰Ilyo Nebo nali mukulanda- nokupepa no kutula ulubembu lwandi nolubembu lwa bantu bandi Isreali, no kwimininako ukulomba kwa bufuke kuntanshi yakwa Yahweh Lesa wandi mwipunda lya lupili lwa mushilo lwakwa Lesa- ²¹Ilyo Nebo nali mukupepa, umuntu Gabriele, uyo Nebo na mwene mu cimonwa pa kwamba, apupuka panshi kuli nebo mukupupuka kwa bwangu bwangu, panshita sha kuninika ca cungulo bushiku. ²²Ena ampele ukumfwikisha no kulanda kuli nebo ati, "Danieli, Nebo ililine naisa ukufuma ukupela webo ukucengela no kumfwikisha. ²³Ilyo mwebo mutampa ukwiminina no kupapata ukwafuka, no kwebwa kupelwa na Nebo ninjisa webo mu kukweba ubwasuko, pantu webo uli uwatemwikwa. Eico tontonkanya aya mashiwi no kumfwikisha iciloto. ²⁴Ba cine lubali amakumi cine lubali efipope pa bantu bobo no musumba wenu uwa mushilo mu kupwisha ubupulumushi no kubika impela pa membu, mu kukonsolola pa bubifi, ukuleta ubulungami ubwa kutwalilila, mukusenda mu ncende ya mwashilisha. ²⁵Ishiba no kumfwikisha ati ukufuma kwa kupela ikambisho ilya kulenga no

kukulwa kwa Yerusalemu mu kwisa kwa wasubwa umo (uyo uuli no kulungulula), kukaba cine lubali cine lubali amakumi mutanda- na babili. Yerusalemu akakulwa mu misebo na malinga ilikwete impembwe ukufika mu nnshita sha macushi.²⁶ Panuma yaba cine lubali aba amakumi mutanda- nababili uwasubwa umo akonaulwa nokukana bapo nangula cimo. Aba shilika bakwa katungulula uukesapo akonaula umusumba necifulo ca mushilo. Impela yakwe ikesa mukuseendwa nga mulamba, kulya kukaba ukulwa ukufuma ku lutwe. ukupomonwa pomonwa ukwa fipope.²⁷Ena akasuminisha icipangano ku bengi pantu cine lubali umo. Mukati ka hafu wa cine lubali ena akabika impela kwi lambo ne cabunga ukuleka pepindo lya makankamike ku kesa umo uyo uukapanga ukutobaulwa ukufika mu kupwisha ukonaulwa ati ukwa pangilwe kwitulwilwemo ukufuma pali umo uyowwapangile ukutobaula."

Chapter 10

¹Mu mwaka wabutatatu kuli cyrus imfumu ya persia, akasebo kalisokolweke kuli Danieli, uo ishina lyakwe aleitwa Belteshasari. Akakasebo kacishinka. Nipa mulandu wa cimfulunganya icikalamba, Danieli alyumfwikishe sana akasebo ilyofye mukati ku cimonwa.²Muli isho nshiku Nebo Danieli, nali mukullosha pamilandu shitatu. ³Nalileke ukulya ifyanona, nshalelya inama, nshalenwa ubwalwa, napeka nshaleisuba amafuta mpakafye ukufika kumpela yamilungu shitatu.⁴Mu bushiku ubwalenga amakumi yabili nshiku shine mu mwenshi wantanshi, ilyo nali kumbali yamumana ukalamba (uyo, ni Tigris) ⁵Naliloleshe pamulu nokumona umwaume nafwala ifyakolokondwe, nomushipi ukushinguluka mu musana uwapangwa kuli golide wine wine uphasi. ⁶Umubili wakwe wali nga topazi, napeka impumi yakwe yali kwati kubyata kwa nkuba. Amenso yakwe yali ngokubeka kwa mulilo, napeka amaboko yakwe napeka namakasa yakwe ngokubeka kwa kuba. ifibulukuto fye shiwi ngebumba ilikalamba.⁷Nebo, Danieli, neka namwene icimonwa, lelo abaume nali nabo tabacimwene icimonwa. Eico ukututuma kukalamba kwaishile pali bena, napeka bafulumwikifye abene baya mukufisama. ⁸Apo nashelifye neka nnapeka namona ici icimonwa icikulu. Tamwali amaka ayashele muli nevo; bukubengeshima bwandi bwapilibwike ubwafye mukumoneka, napeka tamwali amaka ayashele muli nevo. ⁹Apopene na umfwile, amashiwi yakwe- napeka ilyo naumfwile, naliwilefye ubunkupeme nokuba mutulo utukalamba ninshi icinso candi cili panshi.¹⁰Ukuboko kwalingikete, napeka campangile ukunaka naka mu makufi napeka namufisansa fya maboko yandi. ¹¹Umungeli alandile kuli nevo, Danieli we muntu umusuma, umfwikisha amashiwi nalalanda kuli webo. Iminina ubwiminine, pantu nintumwa kuli webo." Ilyo alandilefye aka akasebo kuli nevo, naliminine ndetutuma.¹²Elyo alandile kuli nevo ati, "witina, Danieli, ukufumafye mu bushiku bwantanshi wapilibwilile amatontonkanyo yobe kukumfwikisha napeka waliicefeshe wemwine pantanshi yakwa Lesa, amashiwi yobe yalyumfwikile, napeka ningisa ipamulandu wa mashiwi yobe. ¹³Cikateka ca bufumu bwaku Persia cacingikata twacilalwa naco, napeka naciba nimbikwa kulya ne shamfumu shaku Persia pa nshiku amakumi yabili nobushiku bumo. lelo Mikaeli, umo uwa muli bacilolo, eshile mukungafwa.¹⁴Nomba naisa mukukwafwa webo ukumfwikisha ifi nokucitika pa bantu bobo munshiku shakulekelesha. Pantu ici cimonwa canshiku ishingiri pakutika cisecicitike." ¹⁵Ilyo acili alelanda kuli nevo ukubomfya aya mashiwi, Nalipilibwike icinso candi ukufuma panshi napeka nshili namaka yakulanda.¹⁶Umo uwali ngomwana wa muntu angikete pa kanwa, napeka naiswile akanwa kandi napeka nokulanda kuli wena uwali naiminina pali nevo: " Mwe shikulu nimbunaika pamulandu wa cimonwa ici; Tapali amaka ayashele muli nevo. ¹⁷Ndi musha wenu. Finshi ningalanda naba shikulu wandi? pantu muli nevo nomba tamuli maka, napeka tapali ukupema ukushele muli nevo."¹⁸Napeka umo uwakwete imimonekele ngo muntu angikete nevo nokunkoselesha. ¹⁹Atile, "Witina, we muntu umusuma, umutende ube nobe! Ba uwakosa nomba, ba uwakosa!" Ilyo acili alelanda kuli nevo, Nali uwakosa. Natile, "Leken bashikulu balelanda, p;antu mwanenga ukukosa."²⁰Elyo atile, Bushe uli mukwishiba ngishile kuli webo? Ndimukubwelelamo bwangu kukuyalwa nemfumu yaku Persia. Ilyo ndeya, cilolo waku Greece ali nokwisa. ²¹Lelo ndinokukweba pafya lembwa mwibuku lya cishinka. Takwaba nangula umo uwingailangisha ukukosa kwabo, kano mikaeli cilolo obe.

Chapter 11

¹Pamo na nevo mu mwaka wakubalilapo kuli Darius umwina Madai, nangula Nebo nalimimine kukumukoselesha no kumutungilila ena. ²Na nomba Nebo ndekulanga webo icine. monakulya kukeminina nomba imfumu shitatu mu Persia, ne ya bune ikaba iya cuma sana ukucila bena bonse. na mukukosa kwakwe bonse ukulwa pabena Grisi. ³Ne mfumu ya maka ikeminina, ukweba ati, ikatungulule ku kukulwa ukwa kunyantilila, no kucita umwabela ukufwaya kwakwe. ⁴Nelyo ena akeminina ubufumu bwakwe bukonaulwa, no kulekanika ukulola ku mwela iine iya mu muulu; lelo tekubana bakwe nangula umwalola ukumfwa kwakwe bakaputulwa nangu pali bambi mupepi nabo.⁵Ne mfumu yaku kapinda kaku kulyo ikaba iyakosa, na umo uwamuli bacilolo; akaba uwakosa ukucila pali ena, no kukwata ukucimfya: no kucimfya kwakwe ku kaba ukucimfya ukwakosa. ⁶Na mukulekelesha kwa myaka bena bakalundana capamo abene beka; pantu umwana mwanakashi uwa mfumu ya ku kapinda kakukuso mu kumfwana na ena: nomba ena takashale na maka ku kuboko kwakwe; nomba umwanakashi akapelwa, na bena abo abamuletele, na ena uyo uwa mufyele ena, na ena shilya nshita.⁷Nomba ukufuma mu musambo uwa mwanakashi umushila umo ukeminina mu cifulo cimo, uyo ukesa pamo nabashilika, no kwingila mwilinga lya mfumu ya ku kapinda kakukuso, no kulwa pali bena, no kucimfya. ⁸Nao pamo akasenda abasha mu Egypti tulesa twabo, nefya bukankala fyabo, pamo ne fipe fyabo ifya kosa umutengo ifya silfere nefya golide; na ena akatwalilila imyaka iingikucila ku mfumu yaku kapinda ka kukuso. ⁹Elo imfumu yaku kapinda ka kukulyo ikesa ku bufumu bwakwe no ku bwelelela ku calo ca ciko.¹⁰Nomba abana bakwe abaume bakakalipa,

no ku kolongana pamo amabumba ya bashika aya kalamba; na umo icine akesa, nokusabankana, no kupitamo ukufika ku cipayngo cakwe.¹¹Ne mfumu iya ku kapinda ka kukulyo ikasashiwa; ku kulanga ukwisa kuntanshi no kulwa pamo naena, nangula ku mfumu yaku kapinda ka kukuso: na ena akaika pantanshi ibumba ilikulu; nomba ibumba likapelwa mu maboko yakwe.¹²Nalyo line ena akasenda ibumba ukuya, umutima wakwe ukaba ne cilumba; na ena akaposa panshi amakana ikumi limo ayengi: nomba ena takakoshiwe kuli ici.¹³Pantu imfumu yaku kapinda ka kulyo ikabwela no kubika kuntanshi, ibumba ilikalamba ukucila ilya ntanshi, ne cine akesa panuma ya myaka imo kwibumba likulu ilya bashilika na ku bukankala ubwingi.¹⁴N muli isho nshita kulya kukeminina abengi ne fipondo fya mu bantu bobo bakakoselesha abene beka ukufikilisha iciloto; nomba bena bakawa.¹⁵Elo imfumu yaku kapinda ka kukuso ikesa, no kuposa icakonawilapo, no kubula umusumba uwa malinga na bashilika baku kapinda ka kukulyo tabakeeme, nangula abantu na bantu babo abasalwa, nangula kulya tabakabe na maka aya kwiminina.¹⁶Nomba ena uyo ukesa pali ena akacita ukulingana no kufwaya kwakwe umwine, no kukana bapo uwa kwiminina pantanshi yakwe. naena akeminina mu calo icawama, ico icikonaulwa mu maboko yakwe.¹⁷Ena pamo akabika icinso cakwe ukwingila na maka ukwa bufumu bwakwe bonse, nokwimya umo kuli ena; uyo ena akacita: naena akapeela ena umwana umwanakashi wa banakashi, ku kumubosha ena: nomba umwanakashi ta keminine ku lubali lwakwe, nangula ukuba pali ena.¹⁸Panuma ya ifi ena akabwisha impumi yakwe kufilila, no kupoka abengi: nomba umukankala uwakulubali lwakwe akapwisha ukusebanya kwakwe; ukwabula ukusebanya kwakwe umwine ena akapanga ici umulandu ukubwesha pali ena.¹⁹Nomba ena akalwila impumi yakwe ukulola ku malinga ya mu calo cakwe: nomba ena akaputula no kupona, no kukana sangwapo.²⁰Nomba akeminina mu cifulo cakwe uwakupatikisha mufyokupeela mu bufumu bwa bukankala: nomba mukucepa kwa nshiku ena akonaulwa, nangula mubukali nangula mu nkondo.²¹Na mu cifulo cakwe mukema umuntu uwasuulwa, kuli uyo bena tabakupuele umucinshi uwabufumu; nomba ena akesa mu mutelwe no kupoka ubufumu mu mashiwi; pamo nabakankala aba cipingo.²²Na mumaka ayakukulula bena ukufuma pantanshi yakwe, no kuba uwaonaulwa; pamo nabakankala aba cipingo.²³Na panuma ya kupanga amafunde kuli ena, ena akabomba mukubepa: pantu ena akesa nokwisaba uwakosa ku bantu abanono.²⁴Ena akengila mu mutelwe mu cifulo icacitungu icabulashi, naena akacita fintu bawishi tabacitile, nangula niba wishi babawishi tabakwete ukucita; ena akasalanganisha mukati bena ifyakusampa, no konaula, no bucindami: bena naena bakapanga amapange pamalinga, nomba pa nshita shinono.²⁵Na ena akemya amaka yakwe no mutima wakwe pa mfumu ya ku kapinda ka kukulyo kwibumba ilikuulu ilya bashika, ne mfumu yaku kapinda ka kukulyo nayo ikema mu kulwa kwi bumba ilikulu elya bashika aba maka, nomba ena takeminine pantu bena bakaipangila amapange pali ena.²⁶Kabili bena abo abalya ifya malila fya kwe bakonaula ena, ne bumba ilya bashika bakaposwa: na bengi bakapona panshi abacenwa.²⁷Ne mitima ya mfumu ishi shibili shikaba mukucita ububi, na bena bakalanda ubufi pe tebulu limo; nomba shena tashakaye kuntanshi: Pantu nomba ulutwe lukaba panshita isha lingwa.²⁸Nomba ena akalukila ku calo cakwe ne fyuma ifikulu; no mutima wakwe ukaba pa cipangano ca mushilo; na ena akabomba bwino ku bwelela ku calo cakwe umwine.²⁹Panshita iya sontwa ena akaluka, no kwisa ukuloola ku kapinda ka kukulyo; nomba tacakabe nga pa kutampa, nangu elo nga panuma.³⁰Pantu amato aya kukitimu yakesa pali ena: eico ena akaba uwanaka, no kupilibuka, no kukwata ubukali pa cipangano ca mushilo: elo ena efyo akacita, ena akafwayafye ukupilibuka, no kukwata ukucenjela kuli bena abo abasuula icipangano ca mushilo.³¹Na maboko yakedma mu ciputulwa cakwe, na bena bakakowesha umwa mushilo ku kukoselesha, bakafumyamo no mutulo uwacila bushiku, na bena bakabikamo neca bunani kabili icakonaula.³²Nomba kuli abo abalecita ifya bubifi pa cipangano en akabalenga ukusanguka ku mashiwi ya kunasha nasha; nomba abantu abo abalecita ukwishiba Yahweh Lesa wabo bena ba kakosa, no ku bomba.³³Na bena balya abomfwikisha mukati ka bantu bakalungika abengi, nomba bakapoona ku lupanga, na kulubebe, na kubusha, nakukonaulwa, inshiku ishingiri.³⁴Nomba ilyo bena bakapoona, bena bakaba aba afwiwa panono nomba abengi bakailunda kuli bena pakunasha nasha.³⁵Na bamo aba muli bena abomfwikisha bakapoona, bena muku beesha, no kubalopoolola, muku balenga bena babe aba buuta nokufika kuunshita sha ku mpeela: pamulandu ninomba pantu inshita naibikwa.³⁶Ne mfumu ikacita ukulingana no kufwaya kwa iko; naena akaininika umwine eka, nokulayumfwa umwine eka pamuulu watulesa tumbi, nokulanda amashiwwi yambi yambi pali Yahweh Lesa uwacila tulesa tonse, nao akatungulula ukufika pa kupwa ukwa bukali pantu ubo ebupingushi ubuli noku bombwa.³⁷Nangula ena akasuula Yahweh waba wishi, nangula ukufwaya kwa banakashi, nangula ukusuula tulesa tumbi: pantu ena akalayumfwa umwine eka pali bonse.³⁸Nomb pa cifulo caiko ena akacindika Yahweh uwa malinga: na lesa uyo bawishi tabaishibe ena akacindika kuli golide na silfere na ku mabwe ayakosa umutengo, na kufintu ifya wamisha.³⁹Kabili ena akacita mu fintu ifya kosa kuli tulesa utweni, abobena abamwishiba akabafushisha ku bukata na ena akabapangila umuntu bena uwa kubatungulula pa bengi, no kubakanya impanga ya mu calo.⁴⁰Na panshita sha kupenda imfumu yaku kapinda ka kukulyo ikapunka muli ena; ne mfumu yakukapinda ka kukuso ikesa pali ena kwati mwela, ku maceleta, na bapali bakabalwe, nakumaato ayengi; na ena akengila na mufyalo, no kufungilila no kupitapo.⁴¹Ena akengila pamo mu calo cayemba, ne fyalo ifingi fikaposwamo; nomba ifi efikapusuka ukufuma mu calo, nangu ni Edomu, na Moabu, na bakalamba aba baba bakwa Amoni.⁴²Ena akatambalika kuntanshi amaboko yakwe pamo napa fyalo ne calo caku Egypti taca kapusuke.⁴³Nomba ena akakwata amaka pa fyatutilwa ifya golide na silfere, napali fyonse ifintu ifisuma ifya mu Egypti: na bena Libya na bena Itiopia bakaba mu ntampulo shakwe.⁴⁴Nomba ilyashi ukufuma ku kabanga no kufuma ku kapinda ka kukuso ena ikamupamfya: eico ena akaya kuntanshi ku cipyu icikulu ku konaula, o kulofya abengi.⁴⁵Na ena akemika amahema aya cipaango cakwe pakati ka cimana mu lupili ulwayemba ulwa mushilo; nomba ena akesa kulutwe lwakwe, kabili takwakabe nangula umo ena uwa ku mwafwa.

Chapter 12

¹Pali ilya nshita Mikaele, mukulu uwimininako abantu bobbe, ali nokwima. Kuli nokubafumafye mukutendeka paluko ululi lonse mpaka ilya nshita. Pali ilya nshita abantu bobbe bali nalilembwa mu citabo. ²Abengi muli abo abalala mulukungu lwa pe sonde bali nokwima, bambi kubumi bwakutwalilila kabili bambi ku nsoni kabili kukusulwa kwakutwalilila. ³Abo abakwata ukushilimuka bali nokubalekanya kubaliko kwa myulu mu muulu, kabili nabo abapilibula abengi ukubatwala ku bololoke babange ntanda ukutwalilila kabili ukutwalilila. ⁴Nomba webo, Danieli, isala pali aya mashiwi; sunga icitabo icaisalwa mpaka inshita ya mpela. Abengi bali nokubutuka pano kabili nakulya, kabili nobwishibilo buli nokukula. ⁵Kabili Nebo, Danieli, nalolekeshe, kabili kulya ukwali babili bambi nabeminina. Umo eminine kuno lubali lya kalonga, kabili umo eminine ku lubali lumbi ulwa kalonga. ⁶Umo pali bena alandile ku bantu uwafwele mufwakolokondwe, umo uwali pa muulu wa menshi ya kalonga, "Bushe ni nshita nshi kuli nokuba impela kufyakupesha amano ifi?" ⁷Nebo naufwile umuntu uwafwele mu fyakolokondwe, uwali pamulu wa menshi yakalonga-ena aimishe ukuboko kwakwe ukwakulyo kabili no kuboko kwakwe ukwa kuso ku mulu kabili nokulupa kuli umo uwaikala ukutwalilila ukucila cingaba pa nshita, shibili, kabili hafu wa nshita. Ilyo bapwile ukusansaula amaka ya bantu ba mushilo, fyonse ifi fintu fiili nokupwa. ⁸Nebo naufwile, omba Nebo shaufwikishe. Eico Nebo nalipwishe, "Mwe cibinda wandi, bushe nifinshi fikaba ifya ku mwenako pali ifi fintu fyonse?" ⁹Ena alandile, kabiye inshila yobe, Danieli, pantu amashiwi navesalilwa kabili ukwisalwa mpaka inshita ya mpela. ¹⁰Abengi bali nokusangululwa, ukuwamishiwa, kabili bakalopololwa, nomba ababimfi bali nokucita ifya bubimfi. Tapali umubimfi uuli nokwiluka, nomba abo abakwata ukusalapula ebali nokwiluka. ¹¹Ukufuma pa nshita ukuli impela yabikwa pa cabupe cakoca kabili icamuselu ukuti icakulenga ukupwisha ubonaushi cabikwapo, kulya kukaba inshiku ikana limo ne myanda ibili na makumi pabula 1,290. ¹²Uwapalwa umo uulolela mpaka impela ya nshiku ikana limo ne myanda itatu na makumi yatatu na shisano 1,335. ¹³Webo uufwile ukuya inshila yobe mpaka impela, kabili webo uli nokutusha. Webo uli nokwima mu ncende iyapekanishisha webo, ku mpela ya nshita."

Hosea

Chapter 1

¹Ici ecebo cakwa Yahweh ica ishile kuli Hosea umwana umwaume wakwa Bere mu nshiku shakwa Usia, Yotamu, Ahasi na Hisekia, imfumu yakwa Yuda, na mu nshiku shakwa Yeroboamu umwana umwaume wakwa Yoashi, imfumu yakwa Isreali. ²Ilyo Yahweh atampile ukulanda ukupitila muli Hosea, ena aladile kuli ena ati, "kabiye, kabuule we mwine weka umukashi uyo uuli ni cilende. Uyu mwanakashi akakwata umwana uyo uukesa kwata imibele ya bucileende. Pantu ne calo cili mukucita bucileende ubukulu ubwa kukana koka Yahweh no kufuma kuli ena." ³Elo Hosea aile no kuya upa Gomere umwana mwanakashi wakwa Diblaimu, no mwanakashi alimine no kumufyalila umwana umwaume. ⁴Yahweh alandile ati kuli Hosea, "Uka mwineke ishina lya kwe Yesreele. Pantu pa nshita inono ilyo Nebo nkakanda ing'anda yakwa Yehu, pa mulandu wa mulopa wakwa Yesreele, na Nebo nkabika kulutwe pa bufumu bwa ng'anda yakwa Isreali. ⁵Ici cikacitika mu bushiku buuntu Nebo nkatobaula uubuta bwakwa Isreali mu mupokapoka wakwa Yesreele." ⁶Gomere alimite napeeka no kufyala umwana mwanakashi. Nomba Yahweh alandile ati kuli Hosea, "Umwinike ishina lyakwe Ta-lililwa bulanda, pantu Nebo nshakabale kwata uluse pa bang'anda yakwa Isreali, ati Nebo bena nshakababelele nangu pamo. ⁷Elyo Nebo nkakwatila aba ng'anda yakwa Yuda uluse, na Nebo bena nkabapususha kuli nemwine, Yahweh Lesa wabo, Nebo bena nkabapususha kubuta, kulupanga, kubulwi, kuli bakafwalo nangu niba pali bakafwalo." ⁸Ililine panuma Gomere alikwete ukusumina Ta-lililwa bulamda alimite no kufyala naumbi umwana umwaume. ⁹Nomba Yahweh alilandile ati, "Umwinike ishina lyakwe Te-bantu bandi, pantu mwebo tamuli bandi bandi, na Nebo nshili Lesa wenu. ¹⁰Elyo impendwa ya bantu bakwa Isreali ikaba kwati mu caanga uwapambali ya cimana, uyo uo teti bapime nangu ukupenda. Ici cikaba ati kulya ici calandilwe kuli bena, ati, 'mwebo tamuli bantu bandi, ici cikalandwa kuli bena ati, 'mwebo muli bantu bakwa Lesa wa mweo.' ¹¹Abantu bakwa Yuda na bantu bakwa Isreali bakakolongana capamo. Bena bakasonta uwakuba tungulula umo abene beka, na bena bakapiluka ukufuma mu calo, pantu bukabo bushiku ubwa kulisha ubwakwa Yesreele.

Chapter 2

¹Landa kuli bamunonko, 'mwe bantu bandi!' napeka kunkashi shobe,' auti naulililwa ubulanda." ²Leteni ukupapata kuli banoko, leteni ukupapata, pantu nebo tali mukashi wandi, napeka nebo shili mulume wakwe. Leken i afume kucinso cakwe ifyabulalelale, napeka nemicitile yakwe iyabucende pakati kamabele yakwe. ³Nga iyo, epali namufula ashala ubwamba napeka nkalenga nkamufula akashala ubwamba ngo bushiku buntu afyelwemo. Ndiokumucita nga matololo, nga mu calo, ica umisha,apeka ndimukulenga afwe ku cilaka. ⁴Nshakatale mukwatila uluse pa bana bakwe, pantu bana bamuli bucileende. ⁵Pantu nyinabo ali ni cilende, napeka uwabafyele bonse ali mumilimo yabucileende, Alimukulanda ati, "Ndi nokuya no mutemwikwa wandi pantu balampela umukate napeka amenshi, amasako yampanga nefya kolokondwe, amafuta napeka ifyakunwa." ⁶Nipali ici ndinokukula ilinga mukusaka inshila yakwe ku myanga. Napeka nkakula icibumba pali ea pakuti teti asage inshila apakupitila. ⁷Akalafwaya abatamwuka bakwe lelo tabasange, akabafwaya, lelo

takasange, akalalanda ati," Ndiokubwelelafye kumulume wandi uwantanshi, ati caliwemeko kuli nebo ukucila ifyo cili lelo,⁸"Pantu talimukwishiba ati ninebo uwali mukumupela ingano, ubwalwa ubupya napeka amafuta, napeka ninebo uwamufushishe silfere napeka golide, ifyo ifyo balimukubomfya kuli Baali. ⁹Pali ici ndimukubwesha ingano shakwe panshita yakusombola, napeka ubwalwa bwandi ubupya munshita yaiko. Ndinokufumyapo amasako yampanga nefya kolokondwe ifyo ifyali mukubomfiwa mukufimba pafya bwamba bwakwe. ¹⁰Peka nkafimbula pabupuba bwakwe mumenso yabatemwikwa bakwe, napeka tapali nangu umu uwakumupokololako mu minwe yandi. ¹¹Ndino kumulesha ifyakusansamuka fyakwe-- imitebeto yakwa, ukusefya kupya ukwa mweshi na masabata yakwe, napeka nafyonse ifyo basonta ifyakucilila. ¹²"Ndino nokonaula ifimuti fyabwalwa napeka nefimuti fya miolife, ifyo atila, "Ifi efikwatwa fyandi ifyo abatemwikwa bandi bampele, ' Ndi nokufipanga ukubafye impanga, napeka ifinama fya mu mpanga efikala lyamo. ¹³Ndi nokumusunka panshiku sha mitebeto yakwa Baali, ilyo aipaye ifye fungo ukulifyene. Ilyo aisamike mukufwala amakosa nokuikobaika utuminyololo abatemwikwa bakwe nakuluba nebo-- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh. ¹⁴Eico ndi nokumubeleleka, nkamutwala mu matololo napeka nkalandu ukumukolopeka. ¹⁵Nkabwesha kuli ena amabala yabwalwa, napeka nomukonko wa Achori kukuba umwinshi wa cilolelo. Akalangsuka kulya ngefyo alengasuka munshiku shilya ali umusepela, nga munshiku shilya afumine mu Egypti. ¹⁶"Cikaba ni muli shilya nshiku- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh-- apeka tawakabwekeshepo ukungita ati Baali. 'icakuti ukangita, umulume wandi; napeka tawakabwekeshepo ukungit ati Baali. ¹⁷Pantu nkafumya amashina yaba Baali mu kanwa kakwe, ¹⁸pali bulya bushiku nkapanga icipangano nabo nefinama fya mu mpanga, nefyoni fya mulwelele, napeka nefikulika panshi. Napeka imisolobwa, na mata, ulupanga, inkondo nkalesha napeka nkapwisha mu calo, nkabalenga ukulaikala umutende. ¹⁹Ndi mukukulaya nebo ukuba umulume obe uwape nape. Ndimukulaya nebo ukuba umulume obe mubololoke, nambupingushi, icipangano icitetekelo, no luse. ²⁰Ndi nokwisa kuli webo mukukobekela ukwa mu citetekelo, napeka webo uli nokwishiba Yahweh. ²¹Muli bulya bushiku, nkasuka- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh- nkasuka imyulu, naapeka bakasuka icalo. ²²Icalo cikasuka ingano. ubwalwa ubupya napeka amafuta ayapya napeka bakasuka Yesreeli. ²³Nebo ndi noku mulimba mu calo, napeka nokukwata uluse pali Lo-Ruhamah. Ndi nokulanda kuli Lo-Amimi, muli bantu bandi; napeka bakalanda kuli nebo, uuli Lesa wesu."

Chapter 3

¹Yahweh alandile kuli nebo, "Kabiye kabili, temwa umwanakashi, temwa naku mulume, nomba nani uli ummucende. Temwa ena ngefyo ine, Yahweh, temwa abantu bakwa Isreali, nangula cibe fyo baalucila kuli lesa umbi kabili batemwa. ²Elo namushitile ukuba wandi pa fiputulwa ikumi limo na shisano isha silfere na homere wabele. ³Kabili nalandile kuli ena, "ufwile ukwikala nanebo inshiku ishing. Wicita bucende nangula kuba naumbi umwaume. muli inoine inshita, nkaba kuli webo. ⁴"Pamulandu wa bantu bakwa Isreali bakekala inshiku ishing ukwabula imfumu, cilolo, ilambo, ilibwe ilya imikwa efode no tulubi; ⁵Panuma yabana bakwa Isreali bakabwela nokufwaya Yahweh Lesa wabo na Davidi imfumu yabo, kabili munshiku shakulekelesha, bakabanakatina kuli Yahweh nakubusuma bwakwe.

Chapter 4

¹Umfweni ishiwi lyakwa Yahweh mwebo mwe bantu bakwa Isreali. Yahweh nakwata ukulubulwisha abekashi ba mu calo, pamulandu tamuli icishinka nangula icipangano ca cishinka, tamuli ukwishiba Lesa mu calo. ²Kuli ukutipa, ubucenjeshi, ukwipaya, ukwiba kabili ubucede. Abantu bakwata ukukotaula amafupa yonse, kabili ukusumya umulopa kwaisha pantanshi, yakusumya umulopa. ³Eico icalo cili mukulusha, kabili no uli onse uwikalamo akaloba; ne nema sha mumpanga kabili ne fyon fya mu mulu, kabili ne sabi lya muli bemba, fyonse fyasendwa. ⁴Nomba mwisuminisha uuli onse ukulete ukulubulwisha; mwisuminisha uuli onse ukubepesha uli onse. pantu ni webo, shimapepo Nebo ndi mukubepesha. ⁵Webo shimapepo uuli nokuiputula mu nshita yakasuba; bakasesema bali nabo kuiputula na webo mu bushiku, kabili nebo ndi nokonaula banoko bobe. ⁶Abantu bandi baonaulwa pamulandu wakubulisha ubwishibilo, Nebo ndi nokukukana webo ngashimapepo wandi. pamulandu webo wakwata ukulaba amafunde yandi, nangulafye ndi Lesa obe, nebo ndinokulaba abana bobe. ⁷Ubwingi bwa bashimapepo ukufula, ebwingi bambembukila nebo. Baicinja umucinshi ne nsoni. ⁸Balya palubembu lwa bantu bandi; basuminisha pa bwingi bwa filobo fyabo. ⁹Cikabafye cimo cine pa bantu na pali bashimapepo: Nebo ndinokubapanika bonse pamicitile yabo; Nebo ndi nokubalipila bena pamicitile yabo. ¹⁰Bkalalya nomba tabakakwate ukwikuta; bali nokulaulungana nomba tabakafule, pamulandu nabaleka ukufwila kuli Yahweh. ¹¹Ubucende, ubwalwa, kabili ubwalwa ubupya fikasenda ukufwikisha. ¹²Abantu bandi bepasha kukaalubi kabo akacimuti, kabili ne nkoto yabo iyakwendelako ibapela bena ubusesemo. Umupashi wabucende bwakwata ukubatungulula bena, kabili bakwata ukucita ubucende mucifulo cakuba abacishinka kuli Lesa wabo. ¹³Pamulu walupili epo bapelela amalambo kabili na patupili epo bocela icunshi, mwisamba lya cimuti, popula kabili na terebinti, pamulandu wa citelelwe icisuma. Eico abana babo abanakashi bapangila ubulalelale, kabili bamulamu benu abanakashi bapangila ubucende. ¹⁴Nebo shakapanike abana benu abanakashi ilyo basala ukupanga ubulalelale, nangula banafyalanwe benu ilyo bapanga ubucende, kabili balapela amalambo eico kuti bapanga ubucende na banakashi amaule. Eico aba bantu abatabofwisha bali nokuposwa panshi. ¹⁵Nangula webo, Isreali, walikwata ukucita ubucende, wileka Yuda abe uwamulandu wikaya ku Gilgali, mwebo mwe bantu; mwikaina ukuya ku Bete Aveni, kabili mwikalapa, ukulanda, "Nga pali Yahweh uwa mweo." ¹⁶Pantu Isreali akwata ukuba uwatumpa, kwati ni ng'ombe iilume iyatumpa.

kuti Yahweh abaleta bena ku mulemfwe kwati mwana wampanga mu ncende iyaseluka?¹⁷Efraimu ailunda umwine eka no tulubi; mulekei ena eka. ¹⁸Nangula ilyo ubwalwa ubwa maka bwapwa, bakatwalilila ukupanga ubucende; Bakateka bakwe batemwa ifya nsoi fyabo. ¹⁹Umwela ukamufimbisha ena mu mapindo; kabili bali nokuba ne nsoni pamulandu wa malambo yabo.

Chapter 5

¹Umfweni ifi, bashimapepo! muposeko amano, mwebo aba mung'anda yakwa Isreali! kutikisheni, mweba mung'anda yamfumu! pabupingushi buleishi mwebo mwebonse. pakutila muli ngolukose kuli mispa napeka ngo bukonde baleele pa Tabare. ²Naba cipondoka bayebeka mu kwipayana, nomba Nebo nalebapanika bonse bamuli bena. ³Nali mwishiba Efraimu, na Isreali tabali abafisama kuli nevo. Efraimu, paka waisaba kwati ni cilende; Isreali ali kowesha. ⁴Ifyabipa tafibasuminisha bena ukubwelela kuli Lesa pantu amatontonkanyo yabucileende yaba muli bena nakabili tabamwishiba Yahweh. ⁵Ne cilumba cabena Isreali icikabashinina; Isrealina Efraimu fikalabaletela na Yuda nao fikabaletela muli bena. ⁶Nangula baleya ne mikoko ne ng'ombe shabo ku kufwaya Yahweh, nomba tabale musanga ena, pantu alibatelushako umwine kuli bena. ⁷Tabakwate cinshinka kuli Yahweh, pantu bafyalila mubuceende abana. Lelo umwenshi upya wamatebeto ukabonaula pamo pene na mabala. ⁸Lisheni insengo shamitolilo mu Gibe, napeka lisheni amapenga mu Rama iciunda ca nkondo cilelila mu Beti Afene: Ulebakonkamo, we Benjamini! ⁹Efraimu akasaba icibolya pabushiku bwa ku kalipilwa. mukati ka mikowa yabena Isreali emo ndelanda ifikesapana. ¹⁰Intungulushi shabo Yuda bali kwati nabalya abalemya amabwe yamupaka. Nkapongolwela icifukushi candi pali bene kwati menshi. ¹¹Efraimu ale cushiwa, balemushonaula mu bupingushi, bamulandu asakamene ifya bubi kufya tulubi. ¹²Ifi nkaba kwati kanwa kuli Efraimu, napaka kwati cilonda konkola ku ng'anda yakwa Yuda. ¹³Ilyo Efraimu amwene amalwele, na Yuda amwene icilonda, nomba Efraimu aile ku Siria, na Yuda atumine intumi ku mfumu nkulu. Kwena takwali uwalingile ukusunga abantu bakwe nangula ukundapa ifilonda fyabo. ¹⁴Wena akaba kwati ni nkalamu kuli Efraimu, napeka kwati mwana wankalamu ku ng'anda yakwa Yuda. Nebo, nangula nevo wine, nkaba cenausula nokuya nkaye; nkabesalila, napeka takwaba nangula umo ukabasunga bena. ¹⁵Elo nkabwelela ku ncende yandi nevo, mpakafye bakabucishe ububi bwabo no kufwaya icinso candi, mpakafye ukucushiwa kwabo bakamfwaya ne mitima yabo."

Chapter 6

¹"Iseni, lekeni tubwelele kuli Yahweh. pantu fwebo natulepaula, nomba fwebo akatuposha; fwebo natucenaula, nomba ali no kutukakila ifilonda fyesu. ²Panuma yanshiku shibili akatubukulula, fwebo akatwimisha mu mulu pabushiku ubwalenga shitatu, kabili tukekala ku cinso cakwe. ³Lekeni fwebo twishibe Yahweh; lekeni tutashe ukwishiba Yahweh. Ukwisa kwakwe akafuma nga kasuba akaletula; akasa kuli fwebo kwati ni mfula iilefuma, kwati kamfuku mfuku kamfula iiletapilila icalo. ⁴Efraimu, cinshi nalacita kuli webo? Yuda, cinshi nalacita kuli webo? ukutemwa kobe kuli kwati makumbi yakumaca, kwati mume uwakuti bwangu bwangu wafumapo waya. ⁵Elyo nevo nkabaputaula tunono tunono pali bakasesema; bena nkabepaya kufyebo fya mukanwa kandi. Ukupingula kobe kuli kwati lubuto ulwabalikila konse. ⁶Pantu nevo mbekelwa mucipangano ca citetekelo te mu malambo, kabili ukwishiba Lesa kwacilapo pa mitulo yakoca. ⁷Kwati ni Adamu uwatobele icipangano; tabali abacishinka kuli nevo. ⁸Giledi musumba wa abo abacita ububi, umo banyanta amakasa ya mulopa. ⁹Ngafilya ifipondo fibelamina ukulolelapo umo, efyo nabashimapepo bakakilila pamo bacita ukwipaya munshila yaku Shekemu; ifyo bacita fyansoni apabulo mulandu. ¹⁰Mung'anda yakwa Isreali nevo namonamo ifintu ifya bunani; Efraimu alecita ubucende mulya, kabili Isreali aisaba uwakowela. ¹¹Pantu nobe wine, Yuda, nausontelelwa ukusombola, ilyo nkabwesha abantu bandi mubusha.

Chapter 7

¹Konsefye Nebo na fwaile ukuposha Isreali, amampulu yakwa Efraimu yasokoloka, elo ne milimo ya fiibi fya mu Samaria pantu bena baangala no kubeepa; abang'o balesa nokwingila, ibumba lyuuma nokwwikata mu misebo. ²Bena tabebukisha mu mitima yabo ati Nebo ndebukisha imilimo ya bubi iyabo yonse. Ililine imilimo yabo bena yalishinguluka; yena iili pantanshi ya menso yandi. ³Mufibi fyabo bena bacita imfumu ukuba ne nsansa, na ku bufi bwabo basekesha bacilolo. ⁴Bena bonse ba ceende, kwati libuku ilya kafuwa ukocelamo, koca aleka ukusonkesha umulilo ukufuma mukukandula umufuba wasuka wauma. ⁵Pa bushiku bwa mfumu yesu bacilolo baipangile abene beka ukulwala mu kukaba kwa mwangashi. Ena atambalike ku kuboko kwakwe kuli bonse abo bakatumfya. ⁶Pantu imitima yabo yakafiwa kwati liibuku, bena bapandwa mukupililika kwa mapange yabo. Mu bushiku bonse ubukali bwabo bulalala; mu lucelo buloca pamuulu kwati cimbilimbili ica mulilo. ⁷Bena bonse baba elo ukukaba elo nge buuku, o kulya bena bonse abo uyo uutungulula pali bena. Imfumu shabo shonse shapoona; nangu umo pali bena tapali uwakwita pali nevo. ⁸Efraimu umwine eka aisankanya mukati ka bantu Efraimu mukate uwa papatala uushapilibulwa. ⁹Abeni balya amaka yabo nomba ena teshibe ici. umushishi yabo waba uwabutulukila, nomba bena tabeshibe ici. ¹⁰Ubukankala bwakwa Isreali kulemushinina pali ena; nangu cibefyo, bena tabakwata ukubwelela kuli Yahweh Lesa wabo, nangu kukwata bena ukumufwaya ena, muli fyonse fi. ¹¹Efraimu ali kwati ni nkunda, iya pumbusa no kukana kwata ukutontonkanya, ukwita ukufuma ku Egypti, nomba bapupuka baya ku Ashuri. ¹²Ilyo bena bali mukuya, Nebo nkafungulwila ubukonde bwandi

pali bena; Nebo ndinokuba kosesha panshi kwati fyooni mu mulu. Nebobena ndinokuba kanda mu mukuni wabo capamo. ¹³kalanda kuli bena! Pantu bena nabaya ukufuma kuli nevo. Pumpunta alimukwisa kuli bena! Nebo bena kuli nabapokolola, nomba bena balimukulanda ubufi pali nevo. ¹⁴Bena tabalilila kuli nevo ku mitima yabo yonse, nomba bena bapumapo inkonto pafya kulalapo fyabo. Bena bakolongbana capamo pambuto no mwangashi uwandaka; na bena bapilibuka ukuya ukufuma kuli nevo. ¹⁵Nangu Nebo bena naba sambilisha no kukosha amaboko yabo, bena ililline batontonkanishisha ububi p;ali nevo. ¹⁶Bena babwela, nomba bena tababwela kuli nevo, uwapulamo. Bena balikwati buuta ububi. Bacilolo babo bakapona kulupanga pa mulandu wa cipyu ica ndimi shabo. Ici cikesa ica kutumfya cabo mu calo ca Egypti.

Chapter 8

¹"Bika kukanwa kobe ipenga! kapumpe ali mukwisa ku ng'anda yakwa Yahweh pantu abantu bandi nabatoba icipangano candi napeka bali bacisanguka kwifunde lyandi. ²Bali mukulilila kuli nevo, Lesa wesu, fwebo mu Isreali twali mwishiba. ³Lelo Isreali ali mukukana ifili bwino, napeka abalwani bali nokubapakasa. ⁴Bali bika ne mfumu shabo, nomba tenebo awe. Bali mukubika naba filolo, ukwabula nevo ukwishiba lelo kuli silfere napeka golide. Bali mukuipangila utulubi abene beka lelo cili mukuba ifyo fine lelo bali okuputulwa." ⁵Icana cobe ica ng'ombe nincisula, Samaria ubukali bwandi buli mukoca pali aba batu. Nipali ici bakafika kunshta nshi ilyo bakaba abakaele? ⁶Pantu utu utulubi twafuma mu Isreali, abantufye bakabasa ebatupanga; Tenebo Lesa awe! icana ca ng'ombe ica mu Samaria cili nokutobaulwa tupimfya tupimfya. ⁷Pantu abantu bali mukatanda umwela napeka bali mukusombola icipupu ca mwela. Nokwiminina kwa ngano teshikwete imitwe; Tashasek nobuluba, inga kuti shakula bwino bambi bambifye abapita nshila ebakashiswa. ⁸Abena Isreali nababamina; Nomba bali mukati kanko ngecipe icasulwa. ⁹Pantu bali mukuya ku Asiarira nge mpunda sha mu mpanga. Abena efraimu nababemisha abatemwikwa babo. ¹⁰Teapo peka nababafwala abatemwikwa babo mukati kafyalo. Nomba nevo ndinokubakolonganya pamo. Bakatampa ukonaula nokuposa ifyo ifisendo ifya shamfumu naba filolo. ¹¹Patu abena Efraimu bali mukulunda ifipailo ifya malambo ya masambi, lelo filimukuba ifipailo fya kupangilapo amasambi. ¹²Ndi mukulemba amafunde yandi pali bena imiku amakana, lelo bakalapitulukamo kwati ifintu ifyeni kuli bena. ¹³Pamo ngefya bupe nefya malambo yandi, balapela inama napeka balalya. lelo nevo, Yahweh, nshili mukubasuminisha pali ici ndi mukutontonkanya sana pa masambi yabo napeka nkapanika amasambi yabo. Bali nokubwelela ku Egypti. ¹⁴Abena Isreali balindaba nevo, kabumba wabo, Napeka balikula amasano. Abena Yuda bali mukufusha imisumba iyingi, Nomba ndi nokutuma umulilo monse mu misumba; Tuli nokonaula amakule yakwe ayakankala.

Chapter 9

¹Wisekelela, we Isreali, nensansa nga bantu bambi. Pantu pakucita ifyabula ukulungama, naufuma kuli Lesa obe. Watemwa ifya bupe bobe ifya buce nge fyakupuminapo ingano. ²Nomba ifyakupuminapo ingano ne fyakukaminamo tafimilisha; kabili umwangashi upya imilenga ukupona. ³Tbakatwililile ukwikalilila mu calo cakwa Yahweh; icilingile, Efraimu ali nokubwelela ku Egypti, kabili mu bushiku bumo bakalya ifyakulya ifyakuwela kuli Asiria. ⁴Bakaleka ukwitulwila umwangashi kuli Yahweh, nangula amalambo yabo. na malambo yabo tayakamusekeshe: kuli b ena fili nge fyakulya fya mu nshita yakuloosha. ifyo fyakulya fyabo fyabofye; tafyakesemo mu ng'anda yakwa Yahweh. ⁵Cinshi mukacita mu bushiku bwa kusala no bushiku bwa mubeto, mu bushiku bwa kusefya ubwa kwa Yahweh? ⁶Eico, moneni, bakaya pamulandu wakupokwa ifyuma, bakakolonganina mu Egypti, Memfisi akabashika bena. Nomba ifisuma fyabo ifya silfere-- bakayenya bakafikwata, mu ma tenti yabo mukamena ifimpusa ifya myanga. ⁷Ubushiku bwa kupanikwa buli mukwisa; ubushiku bwa cilandushi buli mukwisa. Leken i abena Isreali bonse beshibe ifi. Bakasesema abaweke wele, kabili naba kamona bakafulungana, pamulandu wa bwingi bwa kulufyanya kwenu na pamulandu wa bulwani. ⁸Kasesema ali ngo mulinshi wakwa Lesa wandi pali Efraimu. Nomba mu nshila monse muli inkose nge sha fyoni, kabili mu ng'anda yakwa Lesa muli ubulwani. ⁹Nabafika sana apatali abene mukuleta ububi nga filya cali mu nshiku sha kwa Gibe. Lesa aleibukisha ububi, ali okubapanikila pa membu shabo. ¹⁰Yahweh alanda ati, "nganasanga Isreali, cikaba ngowasanga umwangashi mu matololo. kabili nge fisabo fyakubalipo mu mwaka ku cimuti ca mukunyu, efyo namwene bashinwe. Bena baitwele kuli Baali wa ku Poeri, kabili baishileba ica bunani kabili baipeelee na ku cansoni. kabili baishileba ica bunani kuli ico cine batemenwe. ¹¹Lelo abena Efraimu, ubukata bwabo bwapupuka bwaya nge con. kabili kakwali ukupapa, nokwimita, amafumo. ¹²Pantu nangu bakusha abana babo, nkabalenga kabili ukufwilwa. pantu bakaba nobulandca ilyo nkabasha! ¹³Nebo nimbona Efraimu, alinga Turi, uwalimbwa mu mpanga ya mulemfwe, lelo uyu wine Efraimu ali nokufumisha abana bakwe kubakubepaya." ¹⁴Bapeeleni, mwe Yahweh- cinshi mwi ngabapeela? bapeeleni icisa iciponya amafumo na mabele aya bulamo mukaka. ¹⁵"Pantu ububi bwabo bonse ubwali mu Gilgali, emulandu wine nevo natampile ukubapata. Pamulandu wa micitile yabo iyabipa, nkabafumya mu ng'andca yandi. Nshakabatemwepo nakambi; bacilolo babo bonse bomankonso. ¹⁶Efraimu akapumwa, kabili umushila wabo ukooma; tabakatwale ifisabo. nangu bakwata abana, nkalenga abana babo abali mu mafumo ukufwa." ¹⁷Lesa wandi akabakana pamulandu wa kukaana mumfwila ena. kabili bakesaba abakwendaukafye mu nko.

Chapter 10

Isreali mwangashi uuleonaika utwala ifisabo fyaciko. Nge fisabo fyakwe fyafula ubwingi bwa fipailo ena akula. Nge calo cakwe ukufuma ifingi, ena afusha imyalo yakwe. ²Imitima yabo yalibepwa; ililine bali nokusangwa o mulandu. Yahweh ali nokutobaula ifipailo fyabo; ena ali nokonaula imyalo shabo. ³Pantu kabili bena bali nokulanda fwebo tatwakwata imfumu, pantu fwebo tatwatinine Yahweh, kabili ne mfumu- bushe nifinshi ena engacita pali fwebo?" ⁴Balanda amashiwi ayafye kabili nokulenga icipangano paku lapa ubufi. Eico umulinganya wimine kwati cintu icikola muli tumifoolo twa mu mabala. ⁵Abekashi ba mu Samaria bali nokuba no mwenso pamulandu wakana ka ng'ombe aaka ku Bete Aveni. Abantu baciko balosha pali bena, ngabo bashima pepo batulubi abakwete ukusekelela pali bena kabili napabukata bwabo, nomba tababako kulya awe. ⁶Bali nokusendwa ku Asiria ngo bupe pa mfumu nkalamba. Efraimu ali nokuba ne nsoni, kabili Isreali ali nokuba ne nsoni pakalubi kakwe. ⁷Imfumu yaku Samaria ili nokunaulwa, kwati cikuni caputulwa pamulu wa menshi. ⁸Incende iitali iyababimfi iili nokonaulwa. Ulu lubembu lwakwa Isreali! Imyunga na ficilasa fili nokukula pafipailo fyabo. Abantu bali nokulanda ku mpili, "Tufimbe fwebo!" kabili nakutupili, "Tuponena pali fwebo!" ⁹Isreali, webo wakwata ukubembuka ukufumafye kunshiku shakwa Gibe; kulya webo eko wakwete ukushala. Tawakalwe ubulwi no kucimfya abana abafilubo mu Gibe? ¹⁰Ilyo nebo nakabila ici, Nebo ndi nokubasalapula bena. Abantu bali nokukolongana pamo pali bena kabili nokubabika bena mukubakakila pa filubo fyabo fibili. ¹¹Efraimu mwana wa ng'ombe uwasambilishiwa uwatemenwe ukupula ingano, eico Nebo, ndinokubika ukucilika pamukoshi wakwe uusuma. Nebo ndinokubika ukucilika pali Efraimu: Yuda ali nokulima; Yakobo ali nokutobaula umushili umwine eka. ¹²Byaleni ubololoke pali mwebene beka, kabili somboleni ifisabo fya cipangano cacishinka. Tobauleni mwebene umushili, pantu ni nshita yakukabila Yahweh, paka ena abwela kabili nokubika ubololoke pali webo. ¹³Webo wakwata ukubuya ububimfi; webo ukasombola ubupondamishi. Webo wakwata ukulya ifisabo fya bucenjeshi pamulandu mwa cetekela mu mapange yenu kabili mu bashilika benu abengi. ¹⁴Eico ubulwi buli nokwima mu bantu benu, kabili ne misumba yenu yonse iya malinga ili nokonaika. Cikaba nga Shaimani, aonaula Bete Arbele pa bujshiku bwa bulwi, ilyo nyina atobawilwe mutupimfya tupimfya pamo nabana bakwe. ¹⁵Eico fili nokucitika kuli webo, Betele, pamulandu wabubimfi bobo ubukulu. Palucelo imfumu yabena Isreali ili nokuputulwa."

Chapter 11

"Ilyo Isreali ali umuntu umwaise nali mutemenwe, nakabili nali mwitile umwana wandi ukufuma mu Egypti. ²Nabengi bali betile, nabengi bali fumine mushila yandi. Ba pele amalambo kuli ba Baali no kocela ifya cunshi kutulubi. ³Nebo nafundile Efraimu ukwenda. kukubapinga pa fipeya, kwena tabaishibe bena ukuti nali bondepe. ⁴Nabatungululwilile ku nknkoli mu mukoshi mu kukakwa citemwiko. Nali kuli bena kwati niumo ulesumbula inkonkoli mu nsekete, no kunaka sana kuli bena no kubalisha ifilyo. ⁵Napeka takabwelelemo ku calo ca mu Egypti? napeka Abena Siria bakaba tungulula pamulandu balikene ukubwelela kuli nevo? ⁶No lupanga mu misumba yonse no konaula imipindo yapaminshi ya mpango; inkonaulwa pamulandu wamatontonkanyo bacitile. ⁷Abantu bandi nevo na babilisha bucishinka pakuti bafume kuli nevo. Bena baitwa ku wapulishamo, tapali nangula umo wingabafwa bena. ⁸Nicinshi ni nga kushila, webo Efraimu? Nicinshi ninga kusebekesha webo Isreali? Nicinshi ni nga kucitila kwati ni Sebuimu? umutima wandi ukunta muli nevo; pali fyonse ifyandi fya kukutemwisha ifyaba muli nevo. ⁹Nebo shakakotokele mucifukushi; Napeka nshakabwekeshepo ukukonaula webo Efraimu pantu ninebo Lesa nakabili nshili muntu; Ninebo uwashila muli mwebo, napeka nshakese mukukonaula. ¹⁰Bakamukana Yahweh; napeka ifyo akubuluma kwati ni nkalamu. Ilyo Yahweh akubuluma nabana bakasa balekanka ukufuma kumasamba. ¹¹Balya bekasa balekanka kwati fyonki ukufuma mu Egypti, kwati ni nkunda ukufuma ku calo ca Asiria. Nkabalenga nevo bekale mu myabo- uku ekulanda kwa kwa Yahweh. ¹²Efraimu anshunguluka nevo mukwibepeshafye, naba mu ng'anda yakwa Isreali mu bucenjeshi. Nomba Yuda aletwalilila ukuba muli Lesa nabucishinka kuli umo washila."

Chapter 12

¹Efraimu alelya umwela kabili alekonka panuma umwela wakukabanga. Aletwalilila ukulundapo ukubepa no konaulwa. Alepanga icipangano na Asiria nokupita amafuta ya miolife ku Egypti. ²Yahweh aletwala Yuda kucilye kabili akakanda Yakobo pafyo acita; ena ali nokumupela ukulingana nefyo acita. ³Mwifumo Yakobo aikete munyina ku citende, kabili ilyo aishilekula alilwile na Lesa. ⁴Alilwile no mungeli no kumucimfya. Alilile no kumulomba ukuti mupale. Akumenye Lesa ku Betele; kulya eko Lesa alandile naena. ⁵Uyu ni Yahweh, Lesa umwine wafita; "Yahweh" Eshina lyakwe ilya ku mwita. ⁶Eico bweleleni kuli Lesa wenu. Sungeni icipangano ca citetekelo no mulinganya, no kukonkanyapo ukulolela Lesa wenu. ⁷Abamakwebo nabakwata sekelo yabucenjeshi mu minwe yabo; balitemwa ubucenjeshi. ⁸Efraimu alanda ati, "Nebo ningisangila ifyuma; ninsanga ubunonshi ne mwine. Mukubomba kwandi konse tamwakasangwe amampulu muli nevo, nangula fimo ifingaba ulubembu." ⁹"Ninebo Yahweh Lesa obe ukufuma ku calo ca Egypti. Nebo napeka nkakulenga ukwikala mu matenti, nge nshiku isha sontwa isha matebeto. ¹⁰Nalandile kuli bakasesema, kabili bena nalibapele ifimonwa ifya pali mwebo. Mu maboko yabakasesema emo nabapelele imilumba." ¹¹Nga cakuti mwaba ububifi mu Giledi, cine cine abantu baba apafye. Mu Gillgali baletuula amalamba ya ng'ombe; ifipailo fyabo fili kwati mipili yamabwe mu mifolo ya mu mabala. ¹²Yakobo afulumukila ku calo cabena Aramu; Isreali alibombele pakuti akwate umukashi; kabili alisungile imikuni ya mpanga pakuti akwate umukashi. ¹³Yahweh afumishe Isreali mu Egypti ukubomfya kasesema, kabili

kuli kasesema eko bena abasungile. ¹⁴Efraimu nakalifya Yahweh sana. Eico shikulu wakwe ali nokusha umulopa wakwe pali ena kabili ali nokubweseshwa umusebanya pali ena.

Chapter 13

¹Ilyo Efraimu aladile ati, kulya kwali ukututuma. Ena ali sumbwilwe umwine muli Isreali, nomba ena aisaba no mulandu pa mulandu wakushishimuna Baali, naena alifwile. ²Ililine bena bali bembuke lyonse lyonse. Bena bapangile ica cimpasho ukufuma kuli Silfere wabo, utulubi elo umwabela ukwishiba kwabo, fyonse fi mulimo wakwa kapanga. Abantu baalandile ati kuli bena, "Aba bantu abapeela amalambo eba fyompotuombe." ³Elo bena bakaba kwati makumbi aya kaceelo, kwati cine ico iciya ukufuma bwangu, kwati misungu iyo iyutulwa ku mwela ukuya ukufuma apo bapumina, kwati cunshi ukufuma umwakufumina. ⁴Nomba ni nevo Yahweh Lesa obe ukufuma mu calo ca Egypti bashikulwinwe tabaishiba Lesa nomba ninebo; takwaba umupashi umbi. ⁵Nebo nalikwishiba mu matololo, mu calo cacilaka cikulu. ⁶Ilyo webo wakwete umulemwe nomba webo waishileba uwaikuta, pamulandu wa uyu mulandu nevo walindabile. ⁷Nebo naishileba kwati i nkalamu kuli bena; kwati ni mbwili nevo nali mukubalinda mululamba lwa nshila. ⁸Nebo bena nkabekata elo nga Bere ulya baibila abana bakwe. Nebo naisula ififuba ifya mitima yabo, noko nevo bena nabalya elo nge nkalamu, elo nge ciswango camumpanga bena ica batakanya mufipimfya. ⁹Nebo nkakonaula webo Isreali; uyo nani uli nokukwafwa webo? ¹⁰Ilukwisa nomba imfumu yobe, ati ena abe nokukupususha webo mu misumba yobe yonse? Balikwisa bakatungulula bobo, pamulandu wabo webo walandile kuli nevo, 'Mpeleni nevo imfumu na bakankala'? ¹¹Nebo nakupeele imfumu mu cipyu candi, na Nebo naibulile ena ukuya mubukali bwandi. ¹²Amampulu yakwa Efraimu nayakakwa pamulu; imembu shakwe nashitutila pamulu. ¹³Ukukalipwa kwaulepapa fili nokwisa pali ena, nomba ena tali mwana umwaume wa mano, pantu ilyo nninshita shakufyalwa, ena tesa ukufuma mwifumo. ¹⁴Bushe Nebo ndebapokolola bena ukufuma mu maboko yakumipola? bushe Nebo ndebapokolola bena ukufuma mumfwa? Ifikuko fyobe, nemfwa, filikwisa? Wemipoolo, ukonaula kobe, kulipi? Ukubelelo luse na kufisama ukufuma mu menso yandi. ¹⁵Nangu Efraimu aba uwakuya kuntanshi mukati kabamunyina, umwela uwakukabanga ukesa; umwela wakwa Yahweh ukapupa mukati ukufuma mu matololo. Utumfuku mfuku twakwa Efraimu tukoma ne fikshima fyakwe tafyakakwate amenshi. Abalwani bakwe bakasampa fintu batulika mu mayanda yabo. Ifipe fyonse fya wamisha. ¹⁶Samaria akaba uwa mulandu, pantu uyu mwanakashi tanakile pali Lesa wakwe. Bena bakawa ku lupanga; abana babo abaice bakonaulwa mufimpimfya, na banakashi babo abakwata amafumo bakabesula bakacitaulwa.

Chapter 14

¹We Isreali, bwelela kuli Yahweh Lesa wenu, pantu uli uwacilumba ku mampulu. ²Lapileni nokubwelela kuli Yahweh. Landeni kuli ena, "fumyeni amampulu pali fwebo no kusuminisha ubusuma, pakweba ati tulete ifisabo fisuma ifya pa milomo yesu. ³Asiria takatupususha fwebo; tatwakanine pali bakabalwe pakuya ku bulwa. Tatwakalande nakantu ku kubomba kwa minwe yesu, 'nimwe lesa wesu,' pantu eusunga abana banshiwa." ⁴"Nkaposha ukubulwa icishinka cabo; nevo nkabatemwa mumutende, ukufulwa kwandi ku kafuma pali bena. ⁵Nkaba ngo mume kuli Isreali; akabalula nge luba nokumena nokutwala imishila nge mikedari ya mu Lebanoni. ⁶Utumisambo twakwe tukafuma; no busuma bwakwe bukaba nge cimuti ca miolife, kabili nokununkila nge mikadari ya mu Lebanoni. ⁷Aba bantu bakekala mu cintelelwe cakwe nakabili; bakalima ingano noku balula ngo mwangbashi. abakalamba nga filya umwangashi wa mu Lebanoni. ⁸Efraimu, akalanda ati utulubi twanshi kuli nevo kabili? nanebo nkabasuka ati nevo nkaba kasunga pali bena. Naba ngo muti uwa mukupri uwalelema amabula; muli ena emukafuma ifisabo fyobe." ⁹Ninani uwa mano uwingomfwa ifi fintu? uwingomfwa ifi fintu pakutila afishibe? pantu inshila yakwa Yahweh yacishinka, nomo emo abalungami benda, lelo bampula mafunde bakaipununamo.

Amos

Chapter 1

¹Ifyebo fya kwa Amosi uwali mubacemi ukufuma ku Tekoa, ifyo amwene ukulingana na Isreali, munshiku shakwa Usia imfumu yakwa Yuda, na munshiku shakwa Yeroboamu mwana Yoashi imfumu yakwa Isreali, imyaka ibili ilyo tacilaisa icinkunka. ²Aladile, "Yahweh aunguluma ukufuma ku sione; Asansule ishiwi lyakwe ukufuma ku Yerusalemu. Imilemfwe yaba kacema yauma; na pamulu wa kamele napo pauma." ³Ifi ifyo Yahweh alanda: "Palya bupulumushi fitatu ifya ku Damaseke, napali fine, nshalelulule, umulandu bashota Gileadi kufya kushotelako fya cela. ⁴Nkaposha mulilo mung'anda yakwa Hasaele, nao akoca amayanda ayasuma ayakwa Ben-Hadali. ⁵Nkamokola no mupindo waku Damaseke nokoca uwaikalamo mu mukonko wa bena no waikata umulumbu wa mu Betene. Na bantu ba mu Aramu bakolwilwa ku Kiri." ifyo Yahweh alanda. ⁶Ifi ifyo Yahweh alanda: "Palya bupulumushi fitatu ifya ku Gasa, nangu pafintu fine, inshakatelulule umulandu wa kupita abasha boonse mu busha nokubapela kuli Adomu. ⁷Kabili nkatuma umulilo pelinga lya kwa Gasa. nao akoca amayanda yakwe aya pa fibumba. ⁸Nkalofya nabekashi ba mu Ashikeloni no muntu no waikata inkonto ukufuma ku Ashikeloni nkabwekesha no kuboko kwandi pali Ekroni, nabashalapo paba Pelisti mpaka bakasuke abaloba." Ifyo shikulu Yahweh alanda. ⁹Ifi ifyo Yahweh alanda: "Pamulandu wamembu shitatu sha mu Turi, nangula pali

Chapter 2

fine, nshakatelulule; umulandu balundulwila ku bantu bonse aba ku Edomu. Kabili no kutobe icipangano caba munina.¹⁰Nkatuma umulilo pafibumba fya ku Turi, nao akoca amayanda ayasuma aya kulya.¹¹Efyo Yahweh alanda, "Pali fitatu ifya bupulumushi bwakwa Edomu, nangula fitatu, napamulandu wabupulumushi bune, nshakatelulule, umulandu atangilila bamunina no lupanga aposa ne nkumbu shakwe. Atwalilila mubukali umwine nokusamiko mutima wakwe inshita yonse.¹²Eico nkatuma umulilo mutema, nao ukuca amayanda ayasuma aya ku Bsra."¹³Ifi efyo Yahweh alanda, "Pafintu fitatu ifya bupulumushi ifya bantu bamu Ammoni, nangu fine, nshakatelulule, umulandu wakulepula amafumo ya bana banakashi aba imita aba mu Gileadi, pakuti bakushe imimpaka.¹⁴Nkasonteka no mulilo pacibumba cakwa Raba, nao akoca amayanda ayasuma, ku kuwelesha mu bushiku bwabulwi, kucinkunka cabushiku bwa cipupu ca mwela.¹⁵Imfumu yabo ikaya muli bunkole na ba cilolo bakwe ." Efyo Yahweh alanda.

Chapter 2

¹Ifi efyo Yahweh alandile: "Pantu amasambi ya tatu yakwa Moabu, nangula pali fine, Nebo shakafumyepo ukupanikwa, pamulandu ena naoca amafupa ya mfumu yaku Edomu kukuba imitoi.²Nebo ndi nokutuma umulilo pali Moabu, kabili cikoaula ifikankala mu Keriete. Moabu ali nokumfwa ku mpooma, na kukupundisha kabili ne coongo ca ntandala.³Nebo konaula bakapingula muli ena, kabili kepaya bacilolo bonse pamo nakwe, ekulanda kwa kwa Yahweh.⁴Ifi efyo Yahweh alandile: "Pantu amasambi yatatu ayakwa Yuda, nangula, pafili fine, Nebo shakafumyepo ukupanikwa, pamulandu balikana amafunde yakwa Yahweh kabili tabasunga ifipope fyakwe. Ubufi bwabo bwalenga bena ukuluba pantanshi efyo na batata babo bali mukwenda.⁵Nebo ndi nokutuma ummulilo pali Yuda kabili ukonaula ifikankala mu Yerusalemu."⁶Ifi efyo Yahweh alandile: "pa masambi yatatu aya mu Isreali, nangulafye pali fine, Nebo shakafumyepo ukupanikwa, pamulandu bashitisha abakaele pali silfere kabili no ukabila pakulu kwa nsapato⁷Banyanta pa mitwe ya balanda nga bantu banyanta palukungu lwa panshi; basunka abacushiwa . Umwaume na wishi wakwe baya ku mukashana umo kabili kukwangasha ishina lyandi ilya mushilo.⁸Balanda panshi mumbali yacila cipailo pafya kufwala ifyasendwa nge cikatilo, kabili mu ng'anda yakwa Lesa wabo banwa ubwalwa bwa abo abapatikishiwa pakulipila amafuto.⁹Lelo Nebo naonawile abena Amorite panuma yabo, ubutali bwali ngo butali bwa mikedari; ena ali uwakosa nge mioke. Lelo Nebo ningonaula ifisabo fyakwe pamulu kabili imishila yakwe pesamba.¹⁰Kabili Ninebo namifumishe mwebo mu calo ca Egypti kabili nokutungulula imyaka amakumi yane mu matololo pa kukukwata icalo cabena Amore.¹¹Nebo di mukwimya bakasesema ukufuma mubana benu abaume kabili Nasiri ukufuma mu balumendo benu. Bushe tacili ifyo, mwe bantu ba mu Isreali?-uku ekulanda kwa kwa Yahweh.¹²Nomba webo wanwisha abena Nasiri ubwalwa kabili nokukonkomesha bakasesema ukukana sesema.¹³Lolesheni, Nebo kakufungaula webo nge celeta ilya isulamo ing'ano iinga fungaula umo.¹⁴Uubutuka ukonaika ukufuma kukubulwa: abakosa tabakalundweko ku maka yabo: nangula amaka ukumupususha umwine eka.¹⁵Uufubata ubuta takeminine;a ubutuka bwangu taka butuke; no wensha kabalwe takaipususha umwine eka.¹⁶Nangula uwakosa mu bulwi akabutuka ubwamba mu bushiku bulya- uku ekulanda kwa kwa Yahweh."

Chapter 3

Namwene shikulu naiminina ulubali lwa cipailo, nao angebele ati, "uma pamulu wa mpanda pakati iminshi isunkane. Utuputuule utupimfya tupimfya tonse utwa³Mbale babili kuti baendela pamo ilyo takuli ukumfwana pamo? ⁴Mbale inkalamu kuti yabuluma mu mutengo nga tapali ico ikete? mbale peka inkalamu iyana kuti yabuluma ilyo taikwete nangula cimo?⁵Mbale nakalimo iconi kuti caikatwa mulukose ngatapali ubulyo nakalimo ulukose lulapusa panshi apabula icipitilepo? ⁶Ngacakutula iciunda camutulilo caumfwika mu musumba, mbale bushe abantu tabatutuma? Nga cakuti icikuko caisa mu musumba, mbale bushe Yahweh teutumine ici?⁷Mucacine shikulu Yahweh tacita nangula cimo ukwabula usukolwelako ababomfi bakwe bkasesema.⁸Inkalamu naibuluma nani ushamfwe umwinso? Na shikulu Yahweh nalanda nani ushasesame?⁹Sabankanyeni ifi mu mpanga sha mu Ashidode, na mu mpanga sha mu Egypti; landeni, "Kolonganeni pamo mu mpili sha Samaria na ku mona ififulunganya ifili mulya no kufyengelesha ukulimo mulya.¹⁰Pakuti tamwaishiba ukucita busuma- ifi efyo Yahweh alanda- Abatutila ubukaka no kusampaula ifya tutilwa."¹¹Eifyo ifi efyo shikulu Yahweh alanda: "uli onse umulwani uka shunguluka icalo, no kuponya panshi impango shobe shakosa no kukupoka ifya bunonshi fyobe webo."¹²Ifi efyo Yahweh alanda: "Ifyo kacema apokolola ukufumya mu kanwa kankalamu amolu yabilifye, nangula akapimfya kakutwi; efyo abantu abena Iksreali abekala mu Samaria apo batubilisha; bakashiwepo pamakona abakankala nangula patupimfya twa pabulili."¹³Kutikisha no kulondolola ubunte bwa bulwani pa ng'anda yakwa Yakobo- uku ekulanda kwakwa shikulu Yahweh, Lesa uwacinkupiti: ¹⁴"Pakutula pabushiku ubo nkapanika ububi bwakwa Isreali, napeka nkapanika ifipailo fya pa Betele. Insengo sha pacipailo nkashimokaula no kuponesha panshi pamushili."¹⁵Nkatobaula ama yanda yamisakunta pamofye na mayanda ayatumonkola. amayanda yameno ya nsoku yakalofiwa, na mayanda atali yakonaika- ifi efyo Yahweh alanda."

Chapter 4

¹Umfweni amashiwi aya, mwe ng'ombe isha ku Bashani, mwebo mwe baba pa lupili lwa ku Samaria, mwe bacusha abalanda, mwebonaula abalekabila, mwebo mwebalanda kubalume benu ati, "Lekeni kuli fwebo tunwe."²Shikulu Yahweh nalapa umulapo wakwe, "moneni, inshiku shikesa pali mwebo ilyo mwebo bakamisendela kundobani,

abalekelesha pali mwebo kudobani shakulobelako isabi.³Muli no kuyapita pacipunda apo bafumya amatafwali ya cibumba ca mu musumba, cila mutu ali nokuyapita apopene, kabili muli no kuyaposwa ku Hamoni-ifi efyo Yahweh alanda.⁴"Kabiyei ku Betele no kubembuka, ku Gileadi no kulundapo ubupulumushi, akuleteni ifya malambo cila lucelo, ifyalenga ikumi fyenu cila bushiku ubwalenga shitatu.⁵Tuleni ilambo lya kutotela ilya mukate; bilisheni imitulo yakuitememya; bilisheni kuli bena, pantu ifi efyo mwatermwa ukucita, mwe bantu abena Isreali- ikfi efya landca shikulu Yahweh.⁶Ninebo na mupele ukubuta kwa meno mu misumbayenu yonse no kukubulwa umukate mu ncende shenu shonse. Lelo tamwabwelele kuli nebo- ikfi efyo Yahweh alanda.⁷Ninebo kabili n aikete imfula ukufuma kuli mwebo ilyo kwashele imyenshi itatu iya kusombola. Nalilokeshe imfula pa musumba umo, no kulenga ukukanaloka pa musumba umbi. Iciputulwa cimo ica calo pena yalilokele, nomba pa ciputulwa cimbi pena tayalokele pena pali apauma.⁸Aba mu misumba ibili angu itatu baile ku musumba umbi ku kunwa amenshi ninshi balepempenuka, nomba tabaikwite. Lelo tamwabwelele kuli nebo-ifi efyo Yahweh alanda.⁹Ninebo nalengele amabula yenu ukukonkotana nokkufufuma. Ubwingi bwamabala yenu, amabala yenu aya myangashi, ifimuti fyenu ifya mikunyu, ne fimuti fyenu ifya miolife- bamakanta balifikokotawile fyonse. Lelo tamwabwelele kuli nebo- ifi efyo Yahweh alanda.¹⁰Nalitumine icikuko pali mwebo ngefyo cali mu Egypti. Ninebo na ipeye abaume bena nabalumendo ku mupanga, nabali mubusha pali bakabalwe babo, nalengele no kununka kwa munkambi kwise mu myoa yenu. Lelo nalyo line tamwabwelelele kuli nebo-ifi efyo Yahweh alanda.¹¹Ninebo nawishishe imisumba iya muli mwebo, ngefyo nawishishe Sodoma na Gomora. Mwaishileba kwati cikooko icilepya ico bafumya pamulilo. Lelo tamwabwelele kuli nebo- ifi efyo Yahweh alanda.¹²Eico nebo nkacitapo cimo ica kusungusha pali webo, Isreali; kabili nkacitapo cimo ica kusungusha pali webo, iteyanye ukukumanya Lesa obe, Isreali!¹³Pantu, moneni uwapangile impili ewabumbile no mwela, asokolwele amatontonkanyo yakwe ku mutundu wa muntunse, uulenga ulucelo ukuba imfinshi, uunyataula ififulo fypamulu ifya muli cino calo. Yahweh, Lesa umwine wafita, eshina lyakwe."

Chapter 5

¹Ufweni amashiwi aya ayo Nebo ndmukubula elo nga yabulanda kuli mwebo, mweba ng'anda yakwa Isreali.

²Umukashana Isreali napon; ena takeme nakabili; na bamusha pa calo cakwe; kulya takuli nangu umo ena uwakumwimya.³P;antu ifi efyo shikulu Yahweh alandile ati: "Umusumba ulya uwailemo abantu ukufuma ukuya pamo ikana limo ukakwata umwanda umo abashalamo, na umo uyo uwaile ukufuma pamo umwanda umo ukakwata ikumi limo abashalapo paba g'anda yakwa Isreali."⁴Pantu ifi efyo Yahweh alandile ku ba ng'anda yakwa IKsreali: "Mfwayeni nebo nokuba no mweo!⁵Mwimfwaya nebo ku Betele; nangu ukwingila ku Gilgali; mwiya ulwendo lwaku Beere-sheba. pantu Gilgali icine cine akaya muli bunkole, na Betele takabe cintu.⁶Fwayani Yahweh nokuba no mweo, n angu ena akalepuka ukufuma kwati mulilo mu ng'anda yhakwa Yosefe. cena cikalya, na kulya takwakabe nangu umo uwakushimya ici mu Betele.⁷Abo bantu abapilibula ubupingushi mu fintu ifyalula no kuposa ubulungami panshi pa mushili!"⁸Lesa apanga Pleiade na Orione; ena abwesha ukuffitisha ku macaca; ena apanga akasuba ukufita ukuba ubushiku no kwita pa menshi aya mu cimana; ena etulwila yena ukufuma pamulu wa calo. Yahweh ili eshsina lyakwe!⁹Ena alaleta ukonaula ukwakukokana ibukila pabakosaelo ati ukonaula kwise pacamaka candi.¹⁰Bena balapata uli onse uyo bena uwebaula ku mwinshi wa mu musumba, na bena banona uwamuselu onse uyo ul.anda ifya cine.¹¹Pantu webounyantaula panshi abapina no kubapoka ifisendo fya ngano ukufuma kuli bena- nangu mwebo mwakula amayanda aya bombwa na mabwe, mwebo tamwakekalemo muli yena. Mwebo tamwakekalemo muli yena. Mwebo mulabyala na mabala ya myangashi yauko.¹²P;antu Nebo ningishiba ifyo ifya kupulumuka kwenu fintu fya fula ne membu shenu fintu shaba na maka. mwebo mweba bamba umulungami, nokucita ukubosha, no kubwela lubali ku babulwa ku mwinshi wa mu musumba.¹³Eico umuntu uwacenjela abatondolo panshita ishalinga, pantu ishinshita sha bubi.¹⁴Fwayani ubusuma no bubi awe, elo ati mwebo mube no mweo. Elo Yahweh, Lesa umwine wafita, akaba na mwebo mwalanda ati ena ali nafwebo.¹⁵Pateni ububi, temweni ubusuma, bilisheni ubupingushi ku mwinshi wa musumba. napamo Yahweh, Lesa umwine wafita, akaba no luse ku bashalako bakwa Yosefe.¹⁶Eico, ifi efyo Yahweh, Lesa umwine wafita, shikulu efyo alandile, "Ukulosha kukaba monse mufiputulwa, na bena bakalanda monse mu misebo, 'kalanda! k,alanda!' Bena baketa nabalimi bese ku malilo na bonse abo abeshibe ubulanda bwa kulosha.¹⁷Monse mu mabala ya myangashi mulya mukaba ukulosha, pantu ebo nkapita mukati ka mwebo," efyo Yahweh alanda.¹⁸Kalanda kuli mwebo mwebakumbwa ubushiku bwakwa Yahweh! Cinshi kuli mwebo pa bushiku bwakwa Yahweh? Ububukaba ukufita telubuto iyo,¹⁹elo ilyo umuntu abutuka ukufuma ku nkalamu, na bere ena amukumanya, nangu ena aya mu ng'anda nokubika ukuboko kwakwe pacibumba ne nsoka ena ya musuma.²⁰Bushe ubushiku bwakwa Yahweh tabwakabe ubwafita telubuto iyoo? bushe tekuba ukwafitisha?"²¹"Nebo nalipata, Nebo nalisula imitebeto yenu iya malambo, Nebo tekuti nkwate ukununsha mukulongana kwenu ukwa cintu bwingi.²²Nangu cibefyo mwebo mutula kuli Nebo ifya kuninika fya koca nefya kuniika ifya mbuto, Nebo fyena nshakafipokelele, nangu Nebo nalolesha pa malambo yafya mutende pafyaina fyenu ifya nama.²³Sesheni ukufumya pali Nebo icongo canyombo shenu Nebo nshaumfwe kuciundca capali mpango wenu.²⁴Mulici, no bulungami kwati kubelelele kwa kwituluka kwa mulopa.²⁵Bushe mwebo mwaletele kuli nebo ifya malambo nefya musangulo mu matololo pa nshiku amakumi yane, mweba ng'anda yhakwa Isreali?²⁶Mwebo na mukwata ukwimya icimpasho cakwa Sakuti, imfumu yenu, na Kaibani, ulutanda ka lesa kenu, ico mwebo mwaicitile pali mwebene.²⁷Eico Nebo kamutwala ukucila ku Damaseke," efyo Yahweh alandile, uyo ishina lyakwe ni Lesa umwine wafita.

Chapter 6

¹Ubulanda kuli abo abayangusha abali mu sioni, napeka kuli abo abamoneka abacingililwa mu mpili sha mu calo ca Samaria, ababa abaume abalumbuka abalulumbi mu calo, uko eka abena Isreali besa mukukabilako ubwafwilisho. ²Intungulushi shenu shilila, "koyeni ku Kalneh napeka nokumona; ukufuma kulya koyeni ku Hamati, ku musumba uukulu; napeka koyeni mukoke ku Gati waku Philistini. Nakalimo bali abasuma ukucila amabufumu yenu yabili? Nakalimo bushe imipaka yabo yalikulisha ukucila imipaka yeu?" ³Ubulanda kuli abo abafufya ubushiku bwa busanso napeka nokupanga icipuna cacimfulunganya mu cipalamika. ⁴Kubalala pakulalapo fya meno ya nsoku napeka abailekelesha pafyakkulalapo fyabo. Abalya ifya malambo fya mu mulongo wa mbelele napeka balabula ifya mukati kamacinka. ⁵Balimukwimba inyimbo ishabupuba imimbile yakwalenganya; balimukubomfya ifya kulilishako ngefya kwa Davidi. ⁶Balimukunwina ubwalwa mu nsengo shabamafukula napeka balimukwisuba amafuta ayanunka bwino, Lelo tabali nabulanda pakufunauka kwa kwa Yosefe. ⁷Eico nomba balimukusendwa bwangu muli bumbutushi, napeka imitebeto yabo abawowota ikafumapo. ⁸Nebo, shikulu wenu Yahweh, nindapa nemwine- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh, Lesa wamilalo, Nebo ndimukumfwa umuselu kucilumba cakwa Yakobo, Ndimukupata namakule yakwe. Nipali ico ndimukupokolola uyu musumba na fyonse ifilimo. ⁹Cilimukwisa icakutula abaume abali ikumi abali mukushala mu ng'anda imo, bali nokufwa. ¹⁰Ilyo umu uwamulupwa lwakwe nangula umu uwapali abo abaocele asendapo ifupa mu ng'anda, bushe pali umu uuli nobe?" oyo muntu ali nokulanda ati, Awe nangu umu." Elyo ali nokulanda ati, Batondolo, pantu tatuli nakulumbula ishina lyakwa Yahweh. ¹¹Niapa, moneni, Yahweh ali nokupela ifunde, napeka iyi ng'anda nkalamba ilinokutobaika tupimfya tupimfya, napeka ing'anda iyi inono ikaba fipandwa fipandwa. ¹²Bushe bakabalwe bengabutuka pafimabwe ikfya sansuka? Bushe umu kuti alima na plawu wa ng'ombe? Nipali ici namupilibula ubupingushi mufyakukola napeka ifisabo fyalulungami namupilibwila mufyakukola ifyalilisha. ¹³mwebasamwa palwa kwa Lo Deba, mwebalanda ati, tefwe twapokele Kenani mukubomfya amaka yesu?" ¹⁴Nomba moneni, Indimukwimya uluko lumu pali webo, mweba ng'anda yakwa Isreali- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh, Lesa wamilalo. Nabo bakamukanda ukufuma ku Lebo Hamati ukufika ku mumana wa mukuku uwa Arahah."

Chapter 7

¹Ifi efyo shikulu Yahweh anangile nebo. moneni, alenga makanta uwingi ku kumena kwantanshi atampa ukwima, lelo, moneni, cali mukulekelesha panuma imfumu naisombola. ²Nomba ilyo apwile ukulya ifimena fya mu mpanga, fyali filyo fyakulekelesha nomba na landile, "shikulu Yahweh, napapata ngeleleni; Yakobo kuti aima shani? pantu ena munono." ³Yahweh alangulwike pali ci. "alandile ati ico tacakakitike," efyo alandile. ⁴Ifi efyo shikulu Yahweh anangilile nebo: moneni, shikulu Yahweh aleita ku mulilo wakukanda. nao walakamya ishinba walasha upwishe pamo na menshi aya pesonde pamo pene no mushili. ⁵Nomba nalandile ati, "shikulu Yahweh, mukwai, kuti aima shani yakobo? pantu munono." ⁶Yahweh alangulwike pali ci, "neci cine tacakacitike," efyo shikulu Yahweh alandile. ⁷Ifi efyo anangile nebo: moneni, shikulu eminine ku cibumba, necakupiminako mu minwe yakwe. ⁸Yahweh alandile kuli nebo, Amosi, finshi ulemona?" nanebo natile, "nintambo." iyakupiminako." Nao shikulu alandile, lolesheni, ati ndebika intambo yakupiminako mukati ka bantu bandi ebena Isreali. ishakabelelele libili. ⁹Ne ncende iya kwa Isaki ikonaulwa, na mu ncende yamushilo iyabena Isreali ikoulwa, kabili nkalwisha aba mung'anda yakwa Yeoboamu ku mupanga. ¹⁰Kabili Amaziah, shimapepo waku Betele, atumine imilayi kuli Jeroboamu, imfumu yabena Isreali: ¹¹Amosi ifyo alanda ku mupanga wakwe eko Yeroboamu eko akafwila kabili Isreali akaya mubusha ukufuma mu ici calo. ¹²Amaziah alandile kuli Amosi, ati "weumona ifimonwa, kabiye, butukila ku calo cakwa Yuda, eko uyelye ifya kulya kabili eko uyeseesema. ¹³Lelo wisesesmenamo muno mu Betele, pantu mwene emwamushilo mwa mfumu. kabili wene etempele lya mfumu." ¹⁴Na Amosi alandile kuli Amaziah, "Nshili kasesema kabili nshili mwana kasesema. Nali umucemi, kabili uwakusunge mikumyu. ¹⁵Lelo Yahweh ambulile mukukonka imikuni kabili atile kuli nebo kabiye kasesema ku bantu bakwa Isreali. ¹⁶Nomba umfwa amashiwi yakwa Yahweh. Iwe wisesema pabena Isreali, kabili wilanda pang'anda yakwa Isaki! ¹⁷Eico ifi efyo Yahweh alanda, umukashi obe akacita ubucende mu musumba; nabana bobo abaume nabana bobo abanakashi bakawa ku mupanga; ne mpanga yobe bakakamya kumwando nanebo ukafwila mu mpanga iyakowela, kabili Isreali ukulululwa akalulwa mu mpanga yakwe."

Chapter 8

¹Ifi efyo shikulu Yahweh andangishe nebo. Lolesha, umuseke wafisabo fyalusuba! ²Ena alandile, "Bushe nicinshi webo wamona, Amosi?" Nebo nalandile, 'umuseke wafisabo fyalusuba,' Elyo Yahweh alandile kuli nebo, "Impela yaisa pa bantu bandi Isreali; shakabalekefye awe iyoo. ³Inyimbo sha mwitempele shikaba ishamisowa mu bushiku bulya- uku ekulanda kwa kwa shikulu Yahweh- ifitumbi ifingi, bali mukuposa apaliponse! tondolo!" ⁴Kutika kuli ifi, webo weunyanta abakabila kabili okufumya abalanda mu calo. ⁵Balanda, "Nilisa umwenshi upya ukapwa pakutula twingashitisha ing'ano napeka? Nilisa ubushiku bwe sabatga bukapwa p;akutula tgingashitiksha akalusense? Fwebo tuli nokupanga icipimino icinono kabili no kukusha umutengo, na fwewo tubepe na sekelo wabufi. ⁶Ifi eco fwebo twingashitisha ing'ano ishishi, shita ababusu na silfere, kabili naba kabila pasapato imo." ⁷Yahweh nalapa pa cilumba cakwa Yakobo, "Icishinka nebo shakatale alaba imicitile yabo yonse." ⁸Icalo tacakatankane palici, kabili na onse uwikala muli ici ukulusha? Conse ici

tacakeme nga kalonga ka Nile, kabili cili no kutumbana kabili ukushika napeka, nga kalonga ka ku Egypti.⁹"Cili nokwisa muli bulya bujshiku-uku ekulanda kwa kwa shikulu Yahweh- ukuti Nebo kalenga akasuba ukukatuma pakati, kabili nebo kafiinsha isonde mu bushiku bwa lubuto.¹⁰Nebo kapilibula imitebeto yenu mukulosha kabili ne nyimbo shenu mu bulanda. Ne nabika ifisamu mumisana yonse kabili nakwata ukukaka umutwe uuli onse. nebo kalenga ici ngo kulosha pa mwana umo umwaume, kabili no bushiku bwa bukali ku mpela.¹¹Lolesha, inshiku shili mukwisa- uku ekulanda kwa kwa shikulu Yahweh-ilyo Nebo ndi nokutuma icipowe mu calo, te cipowe capamukate, nangula icilaka ca pamenshi, nomba pa kuumfwa ishiwi lya kwa Yahweh.¹²Bali no kunaka ukufuma ku mumana na kumumana; bali nokubutuka ukufuma kukapinda ka kukuso ukufika ku kapindca kaku kabangba ku kukabila ishiwi lyakwa Yahweh, nomba tabakalisange.¹³Mu bushiku bulya bana cisungu abasuma kabili abalumendo bali no kufwapo ukufuma ku cilaka.¹⁴Abo abalapa palusambi lwa ku Samaria kabili no kulanda, "Nga ka lesa kobe ka mweo, Dani; kabili; Ngeshila sha Beeresheba eko shaba bali no kupona kabili tabakme napeka."

Chapter 9

¹Namwene shikulu naiminina pamulu wacipailo, nakabili nalandile, "Uma pamulu waminshi yafibumba pakutilla ifibumba fitenkane. Nokutobolola fyonse tupimfya tupimfya kuli fyonse ifyakumitwe, elyo kabili pakulekelesha nkabepaya bonse kulupanga. Tapakabe nangula umo uwkubutuka; nangula umo ukufulumuka.²Nga baimba ukuya panshi, nkabafumya kukuboko kwandi. Nangula benganina ukuya mumulu, Nebo nkababwesesho panshi.³Nangula benga fisama pamulu wama karmel, nebo nkabafwaya nokubasanga bena. nelyo bengafisama ukufuma ku cinso candi nokuya pamulu wa bamba, napopene nakonkomesha insoka, nasho shikabasuma.⁴Kabili ngabaya muli bunkole, nkabemisha abalwani babo, nako nkatuko ulupanga, nalo lukabepaya. nkalosha amenso ayabubi tali yabusuma pali bena.⁵Kabili shikulu Yahweh wamilalo ekekata icalo naco cikasungulika; nabekalamo bonse bakalaloshu; nabonse bakemina pamulu ngo mu mana, noku laelela ngo mumana wsa Egypti.⁶Uyu wine eukula intapulo sha mu mulu, ne cikulwa cakwe pa mulu we sonde. Uwita amenshi yali bamba ukuti, yapongolwele pesonde ponse, Yahweh eshina lyandi.⁷"Bushe tamuli nga bana babena Kushi kuli nebo, mwe bantu ba mu Isreali- uku ekulanda kwa kwa Yahweh- bushe tenebo nafumishe abana ba Isreali mu calo ca Egypti, na bapelishiti ukufuma mu Crete, na Asiria ukufuma mu Kiri?⁸Moneni, amenso yakwa shikulu Yahweh yali pabufumu bwa lubembu, kabili akabonaula bonse ukufuma pano pesonde, lelo ukufumyakofye aba mung'anda yakwa Yakobo- ekyalanda Yahweh.⁹Moneni, nkapela ifunde, kabili nkasunkanya aba mung'anda yakwa Isreali no luko lonse, nga filya basunkanya amataba mulunyungo, takwakabe nangula nikalibwe akanono akakaponena panshi.¹⁰Ababembu bonse mu bantu bandi bakepaiwa ku lupanga, abo bonse abalanda, 'ububi tabwakatupalame nangula ukutukumanya.¹¹Muli bulya bushiku nkemya itenti lyakwa Davidi iyapona, nokwimya ifyapona. nkalimya, no kulikula ngefyo lyali mu nshiku sha kale, ¹²pakuti bapoke ifyashalako kuli Edomu, ne mitundu yonse iyita pe shina lyandi- uku ekulanda kwakwa Yahweh- nkacita ici.¹³Moneni, ubushiku buleisa- uku ekulanda kwa kwa Yahweh- ilyo uulelima kuli plao akatangilila uulesombola, no wakunyantaula mummyangashi akacililila ulesenda imbuto. ne mpili shikalatonya umwangashi uwalowa, no tupili tonse tukasungulikafye utwine.¹⁴Kabili nkabwesho bankole bonse ukufuma mu bantu bandi abena Isreali. kabili bakakula imisumba iyali ifibolya no kwikalama, bakalima na mabala yamyangashi nokunwako umwangashi, bakalima amabala nokulyako ifisabo.¹⁵Kabili nkabalimba mu calo cabo, kabili tabakatale ukufumamo mu calo ico nabapele," ekulanda kwa kwa Yahweh Lesa wenu.

Obadiah

Chapter 1

¹Icimonwa cakwa Obadia shikulu Yahweh alandile fi pabena Edomu: Tuli mukumfwe nsebo ukufuma kuli Yahweh napeka umulashi natumwa pamulandu fyalo, alimukulanda, "ima pamulu! Aleni twime tulwe nao!²Moneni, nebo nkamupanga ukuba abacepesha kufyalo; ukuba icakupapa icasulwa apakalamba.³Imisula ya mutima obe yakutumpika, mwebo mwebalimukwikala mu cakubamo ica mumpili, webu ubwikalo bobu buli mukuba pamulu; we uli mukulanda mumutima obe, ati nani wingamponesha panshi pa lukungu?⁴Nelyo ulimukulelemba pamuulu kwati nicembe napeka weo icinsa cobe wabika pamuulu w ntanda, ndi nokuponesha panshi ukukufumya palya-uku ekubikisha kwakwa Yahweh.⁵Nga abang'oo baisa kuli webu, ne mpupu baisa nabo ubushiku-kuti webatungulula-bushe teti bebe ukulinga nefyo balimukufwaya? nga bakakolonganika bafisabo baisa kuli webu, bushe teti bashe ifya kusota?⁶Cali shani kuli Esau ifyafitapwa, ifyuma fyakwe ifyafiswa fyali fwaikwe!⁷Bonse abaume bakubulwi bakusengauka bakusunkulisha ukukufishafye ku mupaka. Abaume abo mwali nabo umutende bali nokukubepa baba citeyo cobe. abalelya imikate pamo nobe bakupangila ulukose. Tapali kabili ukumfwana muli webu.⁸Bushe nomba nebo muli ubu bushiku- uyu ni Yahweh uuli mukubikisha- onauleni bonse abamano ku Edomu napeka umfweni kisheni monse mwempili shakwa Esau?⁹Abaume bena abamaka bakatenshiwa, Temani, ica kutilla abaume fye bonse bali no kuputukako ukufuma ku lupili lwakwa Esau mukwipaiwa.¹⁰Pamulandu wacimfulunganya ico wacita kuli munonko yakobo, uli nokufimbwa ku nsoni, napeka uli no kuputulwako umuyayaya.¹¹Muli bulya bushiku ukemakana, muli bulya bushiku abeni, bakesasenda ifyuma fyebo, abeni bakesingila pamwinshi wakwe, bakapendula palwa Yerusalemu, nawebo nga umo uwa pali abo bene.¹²Nomba webu ngatawatmbile ubushiku bwakwa munonko, mubushiku bwakwe ubweshamo, napeka ubushiku

Chapter 1

bwabo ubwa kumanama. ¹³Mwiesha ukwingila pamwinshi iya bantu mu bushiku bwa kulanda; ngatamwatambalike ukuboko pa fikwatwa munshiku sha masanso. ¹⁴Mwilaesha ukwiminina pamampatu ya nshila napeka mwilaesha ukuleta abalepusukafye mu bushiku bwa kumanama. ¹⁵Pntu ubushiku bwakwa Yahweh nabupalama ukwisa pafylo fyonse. peka na efyo mwalicicita kuli webo; imicitile yobe ileba pamutwe obe. ¹⁶Pantu apofye naunwa mulupili lwa mushilo, eco fyonse ifyalo bakalanwa mukutwalilila. Bakalanwa napeka ukunwa no kupempenuka bakalatwalililafye nga bashabapo. ¹⁷Lelo mu lupili ulwa Sioni emuli nokuba abo bonse abakapusuka, napeka cikaba camushilo, naba mung'anda yakwa Yakobo bakasenda ifikwatwa fyabo. ¹⁸Abamung'anda yakwa Yakobo ikaba mulilo, napeka ing'anda yakwa Yosefe nayo mulilo. Napeka ing'anda yakwa Esau bakaba ifisoso, napeka bakocewa ku mulilo, napeka bakaba pwishishisha. Takwakabe uwakupusukapo ku ba mung'anda yakwa Esau, pantu Yahweh nalanda ici. ¹⁹Abantu bambi ukufuma ku Negebu ebakapoka mulupili kwakwa Esau napeka abantu baku mitentemuko bali no kwisapoka icalo bapelishiti. Bakesa poka icalo cakwa Efram napeka icalo ca Samaria, napeka Benjamini alinokukwata impanga ya Gileadi. ²⁰Bankole bonse aba bashilika aba bantu ba bana ba Isreali bakakwata icalo ca Kenani ukuya fika ku Zarephati. Bankole ba ku Yerusalemu, abo abali mu Sepharadi, bakakwata icalo ica Negebu. ²¹Abalubulwa bali no kuya ku lupili lwa Sioni ku kutungulula icalo conse ica mpili sha kwa Esau, napeka ubufumu bwena kwa Yahweh.

Jonah

Chapter 1

¹Nomna ishiwi lya kwa Lesa lyakwa Yahweh lya ishile kuli Yona umwana umwaume uwakwa Amitai, lyatile, ²"Ima nokuya ku Ninibe, ku musumba ukulu, nokuyalanda palici, pantu ububi bwabo nabufika kuli nevo." ³Nomba Yona alimine nokubutka ukufuma pa cinso cakwa Yahweh no kuya ku Tashishi. No kutelemukila ku Yopa no kusaga icibwato icala ya ku Tashishi. Eico alipile umutengo wakuya ukunina ukuya ku Tashishi, ukufuma pa cinso cakwa Yahweh. ⁴Nomba Yahweh atumine umwela pamu mana ne cipupu icikulu sana. nobwato bwangu bwangu bwapene bonaike. ⁵kabili abaleesha ubwato balyufweile umwenso na bantu abalimo batendeke ukupunda kuli tulesa twabo. Batendeke ukuposa ifipe basendele pa mu mana pakuti bwangukeko. Nomba Yona aile mukati ka bwato, no kulala utulo sana. ⁶Eico nomba umukalamba wa bwato alipaleme kuli ena no kulanda ati, cinshi ulecita we ulele uk u? ima! ita kuli lesa obe! limbi kuti lesa obe atufwa pakuti tatwalobe." ⁷Cila muntu alaeba umubiye ati, "iseni, tupendule, pakuti tumone uwalenga ici citu icabipa ukucitika pali fwebo." eico baliposele ifingi, nefingi fyaleponena pali Yona. ⁸Eico balandile kuli Yona ati, "twapapata tweba nani walenga kuti ici cabipisha ciponene pali fwebo. bushe mulimo nshi ubomba, elyo kabili ufumine kwisa? Calo nshi wafumako, kabili bantu nshi wafumako?" ⁹Yana alandile kuli bena ati, " ine ndi mu Hebere; kabili ndatina Yahweh, Lesa uwa mu mulu, uwapangile ba bamba elyo no mulundu uwauma." ¹⁰Elyo nomba abalumendo baumfwile umwenso no kulanda ati kuli Yona, "Bushe cinshi ici wacita?" pantu abalumendo balishibe ukuti uyu nabutuka ukufuma pa cinso cakwa Yahweh, pantu ena ali bebele. ¹¹Elyo balandile kuli Yona, "bushe cinshi twalacita kuli webo pakuti bamba atalale?" umwela waleya ulelundakofye pali bamba. ¹²Yona alandile kuli bena, "mbilenifye no kumposa pali bamba. Elyo nomba umwela walatalala, pantu ninjishiba ukuti ni pamulandu wandi uyu mwela waishila pali mwebo." ¹³pamulandu waico, abalumendo batendeke ukulanguluka ukubwelelamo. nomba tafyacitike pamulandu wakuti bamba aleya aleilundakofye. ¹⁴Eico balilile kuli Yahweh abati, "Twakupapata webo, we Yahweh, twakupapata, mwi leka tuculilemo pamulandu wabumi bwa uyu muntu, kabili mwileka umulopa wabakaele ube pali fwebo. pantu mwebo, mwe Yahweh, mwlacita ngefyo tupapete kuli mwebo." ¹⁵Eico babulile Yona no kumuposa pali bamba, na mabimbi yalitelele pali bamba. ¹⁶Eico abalumendo batinine Yahweh apa kulu. Bapele ilambo kuli Yahweh no kufikilisha ifilayo. ¹⁷Nomba Yahweh asontele icisabi icikulu icakumina Yona, na Yona aikele inshiku shitatu akasuba no bushiku.

Chapter 2

¹Nomba Yona apepele kuli Yahweh ilyo ali munda ya cisabi. ²No kutila, "Nebo nakutile kuli Yahweh mu macushi yandi nao alinjaswike; ukufuma mukati umo namininwe emo nalilile ukungafwa! na webo walingumfwile." Mwamposele nevo umwashika, mukati kamutima ka muli bamba, no mukuku walishungulwike nevo; amabimbi yonse na umukuku fyalepita pali nevo. ³na nevo nalandile, nevo nomba natafiwa ukufuma ku cinso canu; panumafye kabili nkalolesha shani pe tempele lyenu ilya mushilo. ⁴Amenshi yashungulwike ebo onse ukufuka na mumukoshi; naibile mu menshi ayashika. ifitabililila fyalimpombe ku mutwe. ⁵Natelemukile ku mashinte ya ku mpili; isonde nalyo imipindo yakwe yali pali nevo ukutwalilila. Lelo mwabulile ubumi bwandi ukufuma mu cilindi, mwe Yahweh, mwe Lesa wandi! ⁶Ilyo umweo wandi wanakile nevo, nalikutile Yahweh mu mutima wandi; kabili ipepo lyandi lyaishile kuli mwebo, mwi tempele lyenu ilya mushilo. ⁷Lelo balya abapepa tu lesa twabo utwabufi, basha intulo ya cipangano cabo ica cine. ⁸Nomba kuli nevo, nkamwipaila ilambo lya kwi shiwi lyandi ilya kutotela; nkafikilisha ico nevo nalaya. ipusukilo lifuma kuli mwe Yahweh!" ⁹Elyo nomba Yahweh alandile ku cisabi, naco calukile Yona ku mulundu uwauma.

Chapter 3

¹Elyo nomba ishiwi lyaishile kuli Yona umuku walenga cibili, aciti, ²"Ima, no kuya ku Nibebe, kuli ulya musumba ukulu,

nokuya bila imbila iyo ndekweba kuli bena." ³Eico Yona alimine nokuya ku Nibebe, ukukonkana nefyo Yahweh alandile kuli ena. Nomba Nibebe wali umusumba ukulu sana, uwakwendamo inshiku' shitatu.⁴Yona asukile afika mu musumba panuma yalwendo lwa bushiku bumo alandile nokutula, "panumafye ya nshiku amakumi yane ninshi Nibebe yaunaika."⁵Abantu aba mu Nibebe balisumine Lesa kabili babilikishe ukuti bafunge. Kabili batapile ukufwala bamasamu bansalu, ukutapila ku bakulu ukufika na ku baice.⁶Bwangu bwangu amashiwi yafikile ku mfumu ku Nibebe. yaimine pa cipuna ca bufumu, yafulile ica kufwala ca bufumu, no kufwala fimasamu fya nsalu, no kwikala mu mito. ⁷Kabili yapishishemo imbila iyakweba ati, "mu ni Nibebe, pansambu na maka yabufumu naba cilolo babo: Takuli nangula umo umuntu nangula inama, impanga ne ng'ombe, takuli kulya icili conse, kabili takuli kunwa amenshi."⁸Nomba fyonse fibili abantu ne nama bafwale ifisamu fya nsalu elyo kabili bonse tulile kuli Lesa. Kuli cila umo tuleke ububifi elyo no lukakala lufumo mu maboko yakwe. ⁹Nani wishibe? nga Lesa wacine kuti acinja amano no kufumyamo icifukushi no kufulwa pakuti ifyo twionaika."¹⁰Awe Lesa wacine amwene imilimo yabo, ukweba ati nabafuma ku fibi fyabo fyonse. kabili Lesa acingishe amano pamulandu wakumona pafyo bapanikwe nao tabonawile.

Chapter 4

¹Lelo kuli Yona ici cintu calibipishe ico alifulilwe. Eico Yona apepele kuli Yahweh no kulanda ati, ²"iye, mwe Yahweh, bushe ici teco nalandilepo ilyo nabwelele ku calo cakwesu? emulandu wine pa kutampa naesesheko naku bituka ukuya ku Tashishi- pantu nalishibe ukuti muli Lesa waluse, kabili uwa mutende, uukokola ukufulwa kabili uwafulisha uluse, kabili ushifwaya ukuleta ubucushi. ³Eico nomba, mwe Yahweh, nebo namipapata, sendeni umweo wandi, pantu cawama nebo ukufwa ukucila ukuba no mweo." "Yahweh alanda ati, "bushe nacilama webo ukufulwa?" ⁴kabili Yona afumine mu musumba no kuya ikala kunse ya musumba lya ku kabanga. Eko ale panga akamutanda no kwikala mu kantelelwe ukutampa ukumona ifyalacitika mu musumba.⁵Awe Yahweh apekenye akamuti ukumena no kukula apali Yona pakuti ena akwate akantelelwe ku mutwe. Ku kumulubula ku kucula kwakwe, na Yona alisekele pamulandu wa kamuti. ⁶Nomba Lesa wa cine atumine icinsenda mu kutula kwa kasuba mulucelo. Nokwaisalwa akamuti na kamuti kauma.⁷Nomba ubushiku bwakokelepo mu lucelo, Lesa atumine umwela. nakabili, nakasuba kabalile pali Yona atampile ukutontontanya ukufwa. Alandile umwine weka, "cawamapo nebo ukufwa ukucila ukuba no mweo." ⁸Kabili Lesa alandile kuli Yona, "bushe cisuma ukuti wafulilwafye napaka muti?" Elyo Yona alandile ati, "cilifye bwino nebo ukufulwa, cawapo no kufwa."⁹Yahweh alandile, "webo waumfwila aka muti ubulanda, ako webo tawakaculilepo, kabili tewebo walengele kakule. Kakulile ubushiku no kuma kauma ubushiku. ¹⁰Bushe na nebo nshimfwile ukumfwila ni Nibebe, ulya umu musumba ukulu, umo umuli abantu ukucila pali 120,000 bushe tawaishiba ubupusano bwaba pakuboko kwa kulyo elyo no kwa kuso, elyo kabili ne nama?"

Micah

Chapter 1

¹Aya emashiwi ya kwa Yahweh ayaishile kuli Mika waku Moreshete munshiku shakwa Yotham, Ahaz, na Haekiah, ishamfumu shakwa Yuda, afyo amwene ukullosha kuli Samaria na Yerusalemu.²³⁴Umfweni kuno, wecalo nabonse abaikalamo. Leken shikulu Yahweh abe kambone, pakati kobe, shikulu ukufuma mwitempele lyakwe ilya mushilo. Mona Yahweh alefuma muncende yakwe; aleisa panshi nakabili aletemuka muncende yakwe iya pamulu pano calo. Impili shonse shikasunguluka pantanshi akwe; imikunkuluko ikalepuka, kwati bupula kumulilo. Kwati menshi ayengi ayaitilwa panshi pamutelemuko.⁵Fyoseifi nipa mulanduwa membu sha kwa Yakobo, pamulandu wa membu shanganda yakwa Israeli. Ni membu nshi ishakwa Yakobo? bushe tebena samaria? bushe cifulo nshi icapamulu icakwa Juda? bushe te Yerusalemu?⁶Ndinokupanga Samaria umwina wa mpanga mwibala. Incende iyakubyalamo umwangashi, napeka ndinokupongolola amabwe panshi mumukunkuluko napeka nshakatale fimbapo pamufula wakwe. ⁷Ifyanshanya fyonse ifyabaswa ifyauko fikatobaulwa, nakambi ifyabupe ifyo apokelele fili nokocewa kumulilo, napeka nkacita utulubi nkacita icatobeka. Pantu nalonganika ifyabupe ukufuma kuli bacilende nakambi."⁸Pamuli uyu mulandu nkali ubulanda nokullosha; nkenda amakasa kabili ubwamba; ndinokullosha nga bamwakatala nkali nga mumbwe. ⁹Pantu ifilonda fyakwe tefyakuposhiwa pantu fyaisa naku Yuda. Fyaisa ingila mumishi mu bantu bandi mu Yerusalemu. ¹⁰Mwilandu kuba mu Gath ; mwilila kabili mwiloshia napanono. Ku Beth Leaprah ndimukukunguluka mulukungu.¹¹Piteni mwebaikala Mu Shaphir, mubwamba na munsoni. Mwebekashi bakwa Zaana mwiesha ukufumamo. Bett ezel alelosha. ¹²Pantu ubucingo bwabo tapali nabusendwa. Pantu abekashi bamu Marote balelola sana ifipya kabili ifisuma. Pantu ubonaushi bwakwa Yahweh nabwisa panshi- mumishi yamu Yerusalemu.¹³Kakeni amaceleta yenu kuli bakabalwe , mwebekashi ba mu Lachishi, mwebena lachishi nimwentapilo yalubembu mu bana banakashi bamu Zioni, pantu ifyamuselu mu Israeli fyangwa muli mwebo. ¹⁴Eico muli nokupela icumulayo kuli Moreshete-Gati; ama yanda yaku kasibu yabubomfi nemfumu shamu Israeli. ¹⁵Nkabwesha nakabili bukucimfya kuli mwebo, abekashi ba mu Mareshah; ukufika ku Adullam. Ubukata bwakwa Israeli bukesa. ¹⁶Beya ku mutwe nakabili putula umushishi obe pabana bobbe ebo webo ubekelwa, panga ulupala lobe ngakapumpe, pantu abana bobbe bakaya muli bunkole ukufuma kuli webo.

Chapter 2

¹Akalanda kuli abo abapanga ukucita ububi, kuli abo abaleelenganya pabusanshi bwabo ukucita ububi. namukuca kwalucelo bacita pantu nabakwata amaka. ²Balapanga ukupoka amabala yabene nokupoka; balapangila amayanda, nokuyapoka. Balatitikisha umwaume mpakafye bamupoke ing'anda, umwaume nefipe fyakwe bamupoka. ³Nipali ici Yahweh alanda ati, "Moneni kuno, ndinepange ilyakuleta icinkukuma pakati kauyu mutundu, ukufuma uko mwebo tamwakafumye pamukoshi. Tamwakatale amwenda abatalama, pantu ikaba inshita iyabubi. ⁴Mulya bushiku abaume bakemba inyimbo lwabulanda nakabili imilimo yabulanda nemisowa. Bali nokwimba, 'Israeli papwa atobaulwa; Yahweh alacita incende yabantu bandi. Bushe kuti afumishako kuli Neebo? icakaniko cafumishiwa kuli fwebo amabala kuli b akakanya!'" ⁵Eico nomba, mwebo mweba kankala tamwakakwate abakulundulula uwingakanya imipaaka mukulongana kuli Yahweh. ⁶"Mwiesha ukusesema," bakasesema babo ebalanda. "teti beshe ukusesema ififintu; umusebanya tawakatusange." ⁷Bushecinecine kuti calandwa, mweba ng'anda yakwa Yakobo, "Bushe umupashi wa kwa Yahweh tawatekanya? Bushe amashiwi yandi teyasuma kuli onsefye uulelanda mubololoke?" ⁸Panuma abantu bandi nabema kwati bashilikale. Mufulo umwando, umwingila, kuli ano abalifye mukuipitilafye mumutelelewe, ngabashilika abafuma knkondo eflyo baletontontokanya nomba filifye bwino. ⁹Muletamfya abanakashi bandi ukubafumya kumayanda yabo ayasuma; kabili kubana babo mupoka[0 ubucindami umuyaya. ¹⁰Imeni kabilo nokuya, pantu ino tecncende yenu apakuti mutushe, pantu palikowela, palyonaika icinecine. ¹¹Nga umuntu umo aisa kuli mwebo mumupashi wabukasesema wabufi nokulanda ati, "Nebo nakulasesema pabwalwa nefyakunwa ifikola", akaba kasesema wabo abaluba. ¹²Ndikokukolonhanika bonse kuli webo, Yakobo. Icinene ndinokukolonganika abashalapo abakwa Israeli, ndinokubaletacapamo ngaimbelele mwitanga, mukati kecinka. Kulinokuba ukubiliisha icongo pamulandu wampuka ya bantu. ¹³Uyo onse uwapongola inshila pali bena akabapitilila kuntanshi. Bakapongola ukupula pamwinshi nakabili nokufuma ukuya; lelo imfuma yabo ikapita pakati kabo Yahweh akaba pakati kamitwe yabo.

Chapter 3

1

²Mwebo mwebatemwa ububi nokupata ubusuma, mwebo mwebalepaula imikupo yabo, imibili yabo ukufuma kumafupa yabo. ³mwebo webalya imibili yabantu bandi, nokulepaula imibili yabo, ukutobaula amafupa yabo, nokubaputaulla mutupimfya, kwati ninama yakwipika mumpoto, kwatifye ninama mumpoto yakwipikilamo abantu. ⁴Lyenu mwebo mwentungulushi mukalilila kuli Yahweh, nomba takamwasuke. Akafisa icinso cakwe kuli mwebo pali ilya inshita, pantu naucita ububi. "Yahweh alanda ati, "Nomba palwa bakasesema abafumisha abantu bandi munshila, umo ngaabapelako ifyakulya, ba bilikisha 'icibote' nomba ngatabikilepo ifyakulya mutunwa twabo, balaipesha ukulwa nabo pali wena. ⁶Pali ico, bukaba bushiku kuli mwebo ubwabula icimonwa kuli mwebo; kukaba ukwafita icakuti tamwakapange ububi. Akasuba kakawa pali bakasesema, na ubushiku bukaba ubwafita pali bena. ⁷Balya abamona bakalenwa insoni, nabakabuka babo bakamwenesiwamo. Bonsefye bakafimba imilomo yabo, pantu takuli ubwasuko ukufuma kuli Lesa. ⁸Nomba palwa nevo, ningisushiwa amaka yamupashi wakwa Yahweh, kabili ninkwata umulinganya ukulu kabili na maaka, kukulanda kuli Yakobo imemba shakwe, nakuli Israeli amampulu yakwe. ⁹Nomba umfweni kuli ici, mwentungulushi shanganda yakwa Yakobo, namwebakateka bakwa Israeli, mwalipata umulinganya, nokukana fyonse ifyab ifyalungama. ¹⁰Mwakula Zion nomulopa na Yerusalemu na mampulu. ¹¹Mwentungulushi mupingula ukubomfya amafisa kanwa, bashimapepo benu bafunda pa mutengo, nabakasesema benu bamona ngapali ulupiya. Lelo mwashintilila pali Yahweh nokulanda ati, "Bushe Yahweh tali nafwebo? Tapali ububi ubukesa pali fwebo." ¹²Pali ico, pamulandu wamwebo, Zion akasanguka ibala ilyalimwa, Yerusalemu akasanguka umutuliko wafitantala, nolupili lwetempele lukaba muili wamutengo.

Chapter 4

¹Nomba cikatitika ati munshiku shakulekelesha ulupili lwa ng'anda ya kwa Yahweh lukapampamikwa pamulu wa mpili shimbi. Lukemishiwa pamuu wampili shimbi, nabantu abangi bakabutukilako. ²Inko ishingi shikaya nokutula, "Iseni tuleya kulupili lwakwa Yahweh, kunganda yakwa Lesa uwa kwa Yakobo. Akatusambilisha inshila shakwe, kabili tukendelamo." Pantu Zioni ifunde likafumapo, ne shiwi lyakwa Yahweh ukufuma ku Yerusalemu. ³Akapingula pakati kabantu abengi kabili akapingula ubwingi bwanko ukufuma ku tali. ⁴mucifulo caifyo, bakekala cila muntu mucimuti cakwe ica mwangashi na mwisamba lyacimuti camukunyu. Tapali uukabalenga ukuba abamwenso, pantu akanwa kakwa Yahweh uwamilalo nakalanda. ⁵Pantu abantu bonse balenda, cilaumo, mwishina lyatumilungu tumbi. Nomba tulinokwendela mwishina lyakwa Yahweh Lesa wesu umuyaya nomuyaya. ⁶Pali bulyabushiku Ifi efintu Yahweh alanda. "Nkakolonganika abalema, nabalya bonse abalekeleshiwa nkabalonganyika, balya bonse bantu nacushishe. ⁷Nkapilibwila abalema kukuba abashalapo, nabalya abafumishiwepo kukuba uluko ulwakosa, na Nebo ne Yahweh,, nkateka palupili lwa Zioni kuli webo cikatitika, umuyaya. ⁸Nobe welupungu lwacinkupiti wemupili wamwana umwanakashi uwa Zion-kuli webo kukesa ukuteka kwantanshi, ubufumuu ubwamwana wa Yerusalemu. ⁹Nomba, cinshi cintu ulependishisha, ukupundisha? Bushe tamwaba imfumu muli webo, Limbi kabilo obe alifwa? emulandu wine uleshikitila kwati untu alepapa? ¹⁰Shikitika kabili ukapapa ukapelwa ubufyashi, umwana umwanakashi uwa ku Zion, ngomwanakashi uulepapa. Pantu nomba ulinokufuma mumusumba, ulinokwikala bilimumpanga, kaili nokuya ku

Chapter 5

Babiloni, kulya eko ukapokololwa. Kulya ekuntu Yahweh akakupolola ukufuma kubalwani bobo.¹¹Nomba ishingi inko shalanganina webo; ishilanda, Leken i akowelee; namenso yatambe pali Zion! ¹²Tashaishiba amapange yakwa Yahweh, nangula ukwiluka amano yantu akwata ukuti abakumbinkanye ngo mupo wangano uwa uwakolonganikwa pesamba lya muti.¹³Ima pula , wemwana wamaka wakwa zioni, pantu ulsengo lobe nkalusangululula, kabili nkabika namabondo ukuba umukuba. ukushingila bantu abengi nokwashilishiwa kwakwa Yahweh, ubunonshi bwabo nefyuman fyabo ukuba ifyawkashikulu wapano isonde panse."

Chapter 5

¹Nomba iseni capamo mubulwi, wemwana mwanakashi umushilika! Pantu ukupokololwa kwabikwa pali fwebo! Kukutota bena eko bauma petobo umupingushi wakwa Israeli.²Nomba webo, umushilika, Bethremu Efrata, nangu cilifyo webo uli umunono mukati kamuko`wa wakwa Yuda, Ukufuma muli webo umo akesa kuli Nebo mukuteka Israeli. ³Eico Lesa akapela bena pantaanshi juwakwe mwifumo akapapa nabashala bamunyina ukubwekelamo ku Isreali.⁴Ena akeminina nokucema umukuni wakwe, mumaka yakwa Yahweh, mukusumbulwa ukweshina lyakwa Yahweh Lesa wakwe, Bena bakekala, Pantu nomba wena akaba umukulu kumpela iye sonde. ⁵Ena akatupela umutende. Nomba abena Ashuri mucalo cesu, nalintu bena bakanyanta pacubo cesu amakule yesu ayakankala; Nomba fwebo tukemya pali bena abacemi cinelubali nentungulushi cinekonsekonse pamulu wabaume.⁶Bena bakacemena icalo ca Ashuri kulupanga, necalo ca Nimrod apakwingilila. Ena akapokolola fwebo kuli Ashily, lintu bena bakesa mucalo cesu, lintu bena bakanyanta mukati kamimpaka. ⁷Kabili abashalako bakwa Yuda bakaba, mukati kabantu abengi, kwati mume ukufuma kuli Yahweh, kwati kusonsona pamulu wa cani. ati tabalolela pabantu,nabo tabalolela pabana babantu.⁸Nabashalapo abakwa Yakobo akaba mukati kanko, mukati kabantu abengi, kwati ninkalamo mukati kanama shamumpanga, kwati mwana wankalumu mukati kamunani wamumpanga. Ilyo ena aya ukupula muli bena, ena anyantaula pali bena nokuputaula ifipimfya, takwakabea nangu umo uwakumupokolola. ⁹Amaboko yobe yakasumbulwa pabalwani bobo, naco cikonaulabena.¹⁰Icicikacitika, muli bulyabushiku " ____ Ukukulanda kwakwa Yahweh ati" ____ neebo ndilinokonaula ama Oshi yenu ukufuma mukati kenu nokulofya amaceleta yenu. ¹¹Nebo ndilinokoaula imisumba mu calo cobe nokuposa panshi onse uwamaka obe.¹²Nebo ndilinokuonaula ifyamalele muminwe yobe, nawebo tawakabe nabakufwaya. ¹³Nebo ndilinokonaula ifyabaswa fyobe nefyaimikwa fyobo ifyamabwe ukufuma mu kati kobe. Tawakatale aushinshimuna ifyabumbwa neminwe yobe. ¹⁴Nebo nkanukula mukati kawebo kimyalo ukufuma muli webo, Na Nebo nkonaula imisumba yobe. ¹⁵Nebo nkacita icilandushi kubukali necipyu panko isho ishishikwata ukumfwa."

Chapter 6

¹Nomba umfweni fintu Yahweh alanda, " ima nokulubula umulandun obe kuntanshi yampi; Lekwni notupili nato tumfwe ishiwi lyobe. ²Umfweni mwebo mwempili, Yahweh alelubulwisha, mwebo mwemashintililo ye sonde. Pantu Yahweh alinomulandu nabantu bakwe kabili akalwa nabo mucilye ukwimina Israeli.³Mwebantu bandi, vinshi cintu NNebo namicitaNicinshi mwantendelwa? ngasukeni! Pantu ⁴Nebo nalimifumishe mu calo ca Egypti nokumipokolola ukufuma mubusha. Nebo nalitumine Mose, Aroni na Miriamu kuli mwebo..... ⁵Mwebantu bandi, Ibukisheni fintu Blaki imfumu abena Moobu apangile, nafintu Balamuumwana mwaume uwakwa Beori ena amyaswike lintu mwebo mwaiile ukufuma ku Kushitimu ukufika naku Gilgali, ukuti mwebo mwishibe imilimo yakwa Yahweh iyabololoke."⁶Finshi fintu Nebo ndetwala kuli Yahweh, Lintu ndekontamina panshi kuwapulamo? Bushe Yahweh kuti atemwa nganamupela amakana yamikoko, nangu amakana ikumi limo iyamina yamafuta? ⁷Bushe Nebo ndepela ibeli lyandi, icisabo camubili wandi palubembu lwameo wandi? Aleeba webo, wemuntu, icisuma cinshi cintu ⁸Yahweh alefwaya ukufuma kuli webo; kucita umulinganya, temwa icikuku, nokwenda uwafuuka na Leesa obe.⁹Ishiwi lyakwa Yahweh lilebilikisnangu mumusumba_ nangu nililine amano yalatina amano yobe:" Umfweni kunkonto, nauyo uwaibikile pacifulo. ¹⁰Mwaliba ifyuma mung'anda icishili cacishnka neecakupiminako icabufi icamuselu.¹¹Bushe Nebo kuti naaba umuntu uwakaele ilyo ndebomfya icakupiminako icishalungama, nomufuko uwabucenjeshi uwakupiminako? ¹²Abantu nabesulamo nobunkalwe, nabaikalamo balanda ifyabufi, nendimi shabo ishamutunwa twabo shabucenjeshi.¹³Ukalalya nomba tawakaleikuta; mukafumo kobe tamwakabea nangu fimo. ¹⁴Ulinokutulika ifipe ,nomba tawakaficingilile, kabili ifyo mukapusushapo nkafipela kumupanga. ¹⁵Ulinokulatanda nomba takalesombola; ukalenga imiolife nomba tawakalesubako amafuta wemwine; ukalafina imyanganshi nomba tawakalenwako.¹⁶Ulesunga ifipope fyakwa Omri, nemilimo yonse iyamung'anda yakwa Ahabuh. U uleenda namumano yantu bakupanda, iico nkamipela kukonaulwa nabo waikalanabo mukaba icakupapa, kabili mulinokusebana mwebantu bandi."

Chapter 7

¹Cabulanda kuli nevo! pantu naisaba kwati fisabo fya mulusuba, kabili kwati mwangashi iya kutolelesha; tamuli ifisansangu fya mwangashi ifyo ningalya, nangula mukunyu wakubangila untu umweo wandi wingafwaya. ²Uwacishinka muli cino calo aliloba; tamushele umuntu uwalunga mubantunse . Bonse balalililafye ukusumyo mulopa cila umo alunga munyina ukumuwikisha mu bukonde.³Iminwe yabo isuma ku kucita ubusanso: intungulushi shilabalomba ulupiya, nabaputula imilandu balomba amafisa kanwa, no muntu uwamaka alanda ukumupela ifyo umweo wakwe ulefwaya.

⁴Umusuma muli bena ali kwati ni nkololo, uwalungama sana muli bena alibipa ukucila ifyo bapindililila ifya myunga. Ubushiku nabwisa ubo bamalonda wabo baletina bukaba bushiku bwa kukandwa kobe, nomba bukaba bushiku bwa cimfulunganya.⁵Mwilacetekela umwina mupalamano; wilacetekela umunobe uli onse. Nangulafye mwanakashi uulambalala pacifuba cobe sunga umwinshi wa kanwa kobe. ⁶Pantu umwana umwaume talecindika wishi, umwana umwanakashi aleimina nyina, na nafyala aimina nyina fyala. umulwani wa muntu bantu aba mung'anda yakwe.⁷Nomba nevo, nakulalolesha kuli Yahweh. Nebo nakulalolela Lesa wepusukilo lyandi; Lesa wandi akang'umfwa nevo. ⁸Wilasekelela pali nevo, we mulwani wandi panuma nevo nawa, ndinokwima. Nangu nevo naikala mumfinshi Yahweh ali nokuba ulubuto pali nevo.⁹Pamulandu wakuti ni mbifya kuli Yahweh, nkaimwena ubulungami bwakwe. Mpaka ampapatila umulandu no kundubulwila umulandu wandi. akamfumisha panse palubuto, kabili nevo nkamona ubulungami bwakwe.¹⁰Elo abalwani bandi bali no kumona ici, kabili insoni shili no kufimba abalelanda kuli nevo ati, "Yahweh alikwi Lesa alikwi?" Amenso yandi yaka mulolesha; akalanyantaulwa kwiti balenyantauka amatipa mu misebo. ¹¹Ubushiku bwa kukula amalinga bukesa muli ubo bushiku mukakushako imimpaka ukutali. ¹²Muli ubo bushiku abantu bobo bakesa kuli webo, bakafuma ku Asiria a ku misumba ya ku Egypti, ukufuma ku Egypti ukufika ku mulonga, ukufuma ku cimana ukufika ku cimana, kabili ukufuma kulupili ukufika ku lupili. ¹³Nomba icalo cikashala amatololo pa mulandu wa bantu abaikala mulya, pa mulandu wafisabo ifya micitile yabo. ¹⁴Cena abantu bobo ku nkonto yobe, umukuni wa cikwatwa cobe. Baikala beka mu mutengo uwaba pakati ne calo ca mufundo. Leka bena baleya mu Bashani na mu Giledi nga munshita shakale. ¹⁵Nkabalanga ifishibilo, nga munshiku shilya ilyo mwafumine mu calo ca bena Egypti, ¹⁶Inko shili no kumona kabili shili no kukwata insoni pa maka yabo yonse. Bali no kubika amaboko yabo mutunwa twabo; amatwi yabo yakakoma. ¹⁷Bakalamyanga ulukungu kwati ni nsoka, bali no kwisa no mwenso kuli webo, Yahweh Lesa wesu, kabili bali no kutina pamulandu obe.¹⁸Ninani Lesa uwaba nga webo- uulekela amampulu, uupasa ubupulumushi ubwaba shalapo abo aikwatila? Tafwaya ukutwalilila ukufulwa. Pantu alebekelwa mucipangamo cakwe mu citetekelo.¹⁹Fwebo uli no kutubelela uluse napeka; uli no kupashila amapulu yesu pesamba ya makasa yobe. Imembu shabo akaposa panshi ya bembu apashika. ²⁰Mukapela icishinka kuli Yakobo ne cipangano ca citetekelo kuli Abrahamu ifyo webo walapile ku fikolwe fyesu mu nshiku shakale.

Habakkuk

Chapter 1

¹Ubusesemo ubwaishile kuli kasesema Habakuki abo amwene. ²"Mwe Yahweh, miku inga nevo nkalilila kuli mwebo, nemwe tamulengumfwa? nga nalilila kuli mwebo, 'mukucula!' lelo tamulempususha. ³Cinshi mwandengela umuba mu mampulu kwa ndenga ukumonaka uulecita ifyabipa? amacushi no kucululuka fili pantanshi yandi; amacushi, no kucululuka fyaimina pali nevo. ⁴Nomba ifunde lyaonaika, no mulinganya wapwa mu nshita shonse. Pantu ababifi nabashunguluka abalungami; Eico fyaingila na mu mulinganya. ⁵"Lolesha pa nko no kumona bena; papeni kabili sungukeni! Pantu cinefye kuli ifileciktika mu nshiku shenu ukuti tamwakasumine ilyo mwebo bakamyeba. ⁶Pantu moneni! nalafwaya ukwimya abena Kaldi- umutundu uwakalipa kabili uwakalabana- bena balanda ukulicilinganya icalo conse pakuti bakalamine imishi ishili yabo. ⁷Bakutinya kabili bakutina; ukupingula kwabo no bukata bwabo fifumafye kubene. ⁸Bakabalwe babo balabutuka ukucila imbwili, bakali ukucila imimbulu yakucungulo. Pantu bakabalwe babo balabutukisha, naba pali bakabalwe babo bafuma ku ncende iitali- balapupuka kwati ni cembe uulebutukila ukulya. ⁹Bonse besa no bukali; ubwingi bwabo bwaba kwati ni cimwela ca mu matololo bakollonganya abasha kwati mucanga. ¹⁰Elyo balapunika ishambumu, balapunika bakateka wabo, balaseka no musumba welinga, bena batulikafye imina ya mucanga ninshi no kupoka nabapoka. ¹¹Bakapita ngo mwela; bakafumpo- bantu abakaba no mulandu abamona amaka yabo kwati e lesa wabo. ¹²"Bushe tekufuma ku nshita yakale, Yahweh Lesa wandi, uwa mushilo wandi? tatwakafwe. Yahweh ewapala bena pa bupingushi, na webo, icilibwe, niwe wabapela amaka pakuti baletulungika. ¹³Amenso yobe yaliwama tayengalolesha pa kbubi, kabili tawalinga ukulolesha pabalecita ububi mwalekela napopene. Cinshi kanshi mulolekesha abo abafutuka? cinshi mwikalila tondolo ilyo umubifi alyo abo abacilamo ubololoke? ¹⁴Mwalinga umuntu ukuba kwati lisabi lya muli bembu, kwati fintu ifikulika ifyabula uwakufitungulula. ¹⁵Bonse alabaloba kundobani; abaume alabela mu mukwau; alabakolonganika bonse mu bukonde bwakwe, pantu mu bukonde bwakwe, elyo alasamuka no kwanga. ¹⁶Eico atulila ilambo ku bukonde bwakwe no koca ifyanunka icisuma ku mukwau, pantu mubukonde bwakwe emo alila ifyanona, nefyakulya fyakwe fintu fyaibela. ¹⁷Bushe kwena bakulakonkanyapo ukulaikata nokulafumya mubukonde bwabo no kwipaya abantu ba nko ukwabula uluse?"

Chapter 2

¹Nebo nkeminina apakulolela pandi kabili nakulaba ne mwine palupungu, kabili akulalonda pakuti ifyo alelanda kuli nevo nefyo nao alengasuka pafyo ngilishinye. ²Yahweh nao epakwasuka nevo ati, "kopolola ici cimonwa, nokulemba bwino bwino pa mabwe aya papatala pakweba ati uulebelega abelenge bwino. ³Pantu ici icimonwa ca ku nshita ya nshita pakuti cikacitike, cikacitika tacakafilwe. Nga cakuti cakokola, kucipembela. Pantu cili nokwisa tacakakokole. ⁴Lolesha! onse uyo umfwa mu mutima wakwe taololoka mu ena. Nomba umololoke akekala uwabumi ku citetekelo cakwe. ⁵Ca cine, ngefyo uukolelwe umwangashi abepwa, efyo no muntu uwacilumba tekala pang'anda. Alenga umukolomino wakwe

ukukula kwati ni ku mipolo; kabili kwati ni mfwa, yena taikuta. Akakolonganya inko shonse pamo; na bantu bonse bakalongana kuli ena.⁶Bushe aba bonse tabakamilandile mu mapinda na mu mnshoko, ukulanda pali ena, ati, Alishama uulefusha ifishili fyakwe! pantu nililali webo ukafusha ukufina kwafyo webo walanga ifyo webo wabula?⁷Bushe abafwaya kaloba tabakme mu kupumikisha, kabili abalekinya tabakeme? ukaba uwamilandu kuli bena.⁸Pantu webo wapokolwele abantu abengi, abantu bonse abashelepo webo walipokolwele. Pantu webo walisumishe umulopa wa bantu kabili wacitile ubuunkalwe kwi sonde, ku misumba, nakuli bonse abekalamo.⁹Alibo washama uunonkela aba mu ng'anda yakwe ifyuma fya mulufyengo. Pakuti abike icinsa cakwe apatali pakuti aipokolole umwine ukufuma ku kuboko kwa bubifi.¹⁰Walipanda amano ya nsoni kuba mung'/anda yobe mu kulofya abantu abengi, no kubembukila ubumi bobo.¹¹Pantu na mabwe ku cibumba yakalabilikisha, na makomba yaku mutenge yakalaasuka.¹²Cabulanda kuli mwebo mwebakulila umusumba mu kusumya umulopa, abasokola umusumba mu mampulu.¹³Bushe tacafuma kuli Yahweh umwine wafita icakuti ukucucutika kwa bantu kukonaikilafye mu mulilo, nnenko ishine sheka shiicushafye?¹⁴Pantu icalo cikesulamo ukwishiba ubukata bwa kwa Yahweh kwati fintu amenshi yafimba pali bamba.¹⁵Cabulanda kuli abo abapatikisha abena mupalamano ukunwa-icamubukali bwakwe kabili no kubalenga ukukolwa pakuti baloleshe pa bwamba bwabo.¹⁶Uli nokwisulamo insoni mucifulo cakuba nobukata. Nomba kwaluka kobe! Nwa, kabili uli no kumona uushafumyako inkanda ya kumpela! ulukombo lwakwa Yahweh luli mu kuboko kwakwe ukwa kulyo luleisa lukakushunguluka, kabili pa bukata bobo pakafimbwa umusebanya.¹⁷Ubunkalwe ubo mwacitile mu Lebanini bukalukila mwebo kabili ne nama isho mwalofeshe shikalamitina. Pantu mwasumishe umulopa wa bantu kabili mwacitile ubunkalwe ku calo, ku misumba, nakuli bonse abaikalamo.¹⁸Cakwafwa finshi ica kupashanya icabaswa? icakukupashanya ica engululwa! Uucinga ici ica engululwa, nikafundisha wabufi? pantu uucipanga nga ifi kalubi akashafwa kantu.¹⁹Cabulanda kubalanda kucimuti, 'shibuka! nangu kulibwe ilishilanda ati, 'Ima!' Bushe akalubi kuti kasambilisha umuntu? Mona, nangula bengengelulako golide nangula silfere, nomba kena takapema.²⁰Nomba Yahweh ena aba mu cilonganini cakwe ica mushilo! icalo conse, talaleni tondolo kuntanshi yakwe."

Chapter 3

¹Ipepo lya kwa Habakuku kasesema: Yahweh, nebo nalyumfwa ilyashi lyobe, kabili nebo ndeumfwa umwenso. ²Yahweh, bukululeni umulimo wenu pakati kaishi nshita; pakati kaunomwaka lengeni cishibikwe; ibukisheni ukuba nenkumbu mubukali bwenu.³Les a fumine ku Temani, uwamushilo ulefuma kulupili lwa mushilo ulwa Palani. Sela ubucindami bwakwe nabufimba imyulu, namwisonde lyonse wiswile ukumutasha.⁴Nokubekeshs kwati lubutu, imibengelele ibili-ilefuma mumine yakwe; kabili emo afisa amaka yakwe, necikuku cafuma pankasa shakwe.⁵Amalwele ayengepeya yaishile umulandu wakwe, necinkunkuma cafumine pamakasa yakwe.⁶Aliminine nokupima icalo c. mukati shali salike, nefyulu fiamuyaya fyalimufukamine Inshila yakwe yamuyaya.⁷Nbo nalimwene ama enti yakubena Kushi yalecula, fyasunkana ifisalu fyakuma tenti yamucalo icabena Midiani. Bushe milonga yalenga ukuti Yahweh afulwe? ⁸Bushe bushe bukali bobo ebwaimina imilonga? Nangu icipyu cenu ukwimina bamba?, mwapilwike pali bakabalwe benu nokucimfya kwenu amatololo?⁹Mwaletele ubuta bwenu ubwafumbulwapo; kabili mwabika amisolobwa yenu mu buta!Sela walakamya nesonde lyonse kumilonga.¹⁰Impili pakukumona webo shaletenkana mubukali. amanshi yaya pongoloka yayapitanapo; bamba uwaina aima apunda. Aimya amabok yakwe mumulu.¹¹Akasuba nomweshi fyaiminina fye shilili muncende muntu fyaba mumulu pakukupupuka kwa misolobwa yenu ngeilepupuka, ukubyata kwefumo lyobe kwalengele kwabuta.¹²Webo wacilinganya isonde ninshi uli necipyu. kubukali bobo wanyantaula isonde.¹³mwaile kukupusushaabantu bobo,ukupususha abasubwa bakwe. mwasansabike umutwe wamung'anda yamubifi basha pambilibili umufula wakukulapo ukufuma panshi ukufika pamulu. Sela.¹⁴Mwalashile umushilika kumutwe mushika wa fita fyakwe kwifumo lyakwe apo baishile lwati maponti, kukutupasa; ukwanga kwabo kwali kwati nibamo abaleonaula abalanda muncende yakufimamo.¹⁵Mwanyantawile palibemba nabakabalwe bobo, nokubatulika mumenshi ayengi.¹⁶Lintu naumfwile ifi umutima mukati watutuma! Imilomo yandi yasunkana kwishiwi. ukufupuka kwa isa mumafupa yandi,Nanemwine nalitutuma. Lelo nebo nakulolela tondolo mukutekanya mpaka mpaka ubobushiku bukese pa bantu bakwe mukutusansa.¹⁷Nangulafye imikunyu tailebalula , nemyanganshi nayo taileseka; umuolife wafilwa ukuseka namabala nayo tamuleba ifyakulya; kabili tamuli ing'ombe umwakusungila ifi efyonebo nkacita.¹⁸Nalyoline, nebo nkasekelela muli Yahweh. Nkasansamuka pamulandu wakwa Lesa wepusikilo lyandi.¹⁹Shikulu Yahweh emaka yandi abili alenga amakasa yandi kwati ninsebula iikota . Eunenga ukwenda pancende yapamulu. kuli kembisha mukalamba, mukubomfya ifilimba.

Zephaniah

Chapter 1

¹Ili eshiwi lyakwa Yahweh ilyaishile kuli Sefania umwana umwaume wakwa Kushi umwana umwaume wakwa Gedalia umwana umwaume wakwa Amalia umwana umwaume wakwa Hisekia, mu nnshiku shakwa Yosia umwana umwaume wakwaAmoni, imfumu yabena Yuda. ²Nebo kakufya conse icaba pamulu wa calo-efyo Yahweh alanda. ³Nebo nkonaula abantu ne nama; nkonaula ifyoni fya mulwelele ne sabi lya muli bamba, ukonawila pamo na babifi. pantu nkepaya nabantu pamulu wa calo. efyo Yahweh alanda.⁴Nebo nkafisha ukuboko kwandi pali Yuda napali bonse abekala mu

Yerusalemu. Nebo nkepaye na bonse abashalapo abakwa Baali aba pamo pantu na mashina yaba bantu abapepa utulubi naya bashimapepo, ⁵abantu ababa mung'anda yapa mulu balepepa imibili ya mu mulu, nabantu abapepa no kulapa Yahweh nomba na abo abalapa imfumu yabo. ⁶Nebo nkalofya abo bonse abangalikila abashikonka Yahweh, bonnse abashifwaya Yahweh nangu kwipusha ukutungululwa na ena. ⁷Taleni tondolo p;a cinso cakwa shikulu Yahweh! pantu ubushiku bwakwa Yahweh nabupalama; Yahweh alepekanya ilambo no kubika pambali abo alalika. ⁸"Cikaba pali bulya bushiku ubwelambo lya kwa Yahweh, ubo nebo nkakanda ifilolo nabana abaume aba mfumu, nabo bonse aba fwaya ifyakufwala ifyabena fyalo. ⁹Muli bulya bushiku nebo nkakada abo bonse abalecilukila apakwingilila, abesusha ing'anda yakwa shikulu wabo ifyabuluku no lufyengo. ¹⁰Elyo cikaba pali bulya bushiku- ifi efyo Yahweh alanda- kukaba ukucilauka kukalamba ukukesa ukufuma ku mwinshi we sabi, ikalafuma ku ciputulwa caabubili ica musumba, ne ciunda ca kutobaulwa ukukalamba ukufuma kutupili. ¹¹Lileni, mwebaikala mu ciputulwa ca mushika, pantu abantu bonse abena Kanani bali no konaulwa; abo bonse abapima silfere bali no kuloba. ¹²Cikesa mushiku ilya ilyo ebo nkalafwaya Yerusalemu ku katolitoli no kukanda abantu abo abaikalila abene mu mwangashi wabo kabili abalanda mu mitima yabo, 'ati Yahweh takatucite nangu cimo, nangu busuma nangu ububi.' ¹³Ifyuma fyabo fili no kusamfwa na mayanda yabo no kubongololwa. Bali no kukula amayanda yabo nomba tabakayekalemo, bakabyala ne myangashi, nomba tabakanweko umwangashi wabo. ¹⁴Ubushiku ubukulu ubwa kwa Yahweh buli mupepi, buli mupepi buleendesha ukwisa! iciunda cabushiku bwa kwa Yahweh bukaba ngefi uwamaka acila ubulanda! ¹⁵Ubo bushiku bukaba bushiku ubwa bukali, ubushiku ubwa kucula kabili ubwa bonaushi, ubushiku ubwa ku kalipwa, ubushiku bwa nkuuta ubwa konaulwa bushiku bwa mfinshi kabili ubwa kupampantila, bushiku bwa makumbi kabili ubushiku ubwatikama. ¹⁶Bukaba bushiku ubwa mapenga kabili ubwa ntandala ukwimina imisumba ya malinga ne mpungu shapa mulu isha nkondo. ¹⁷Pntu nkaleta na macushi p;a muntundu wa bantunse, pakweba ati baleenda kwati bantu impofu ukutula apo babembukile Yahweh. Imilopa yabo ikapongololwa kwati lukungu, ne filundwa fyabo ifya mukati fikaba kwati mafi. ¹⁸Nangu ni silfere wabo nangu ni golide wabo takabapokolole bena muli bulya bushiku bwa bukali bwa kwa Yahweh. Mumulilo wabufuba bwakwe icalo conse cili no konaulwa, p;antu akaleta ukupwililisha, kuli bonse abaikala pa calo."

Chapter 2

¹Kolonganeni mwebene capamo no ku kolongana mwe luko ulwakamba- ²pantanshi yafipope tafilaisha na bulya bushiku bukapita kwati misumba, pantanshi ubukali bwakwa Yahweh ne cipyu tacilaisha pali mwebo, ³fwayeni Yahweh, mwe bantu bonse aba mu calo abo abacita ubupingushi bwakwe! fwayeni ubulungami. Fwayeni ubufuke, napamo mwebo mukacingililwa mu bushiku bwa bukali bwakwa Yahweh. ⁴Pantu Gasa akaba icapomoka, na Ashketoni akaba ica kupumpunta. Bena bakatamfya ukufumya Ashdode akasuba pakati, na bena bakanukula Ekroni. ⁵Bulanda kubekashi bamumbali ya cimana, uluko lwa bena Krete! Yahweh alilandile pali mwebo, Kanani, icalo caba Pelishiti. Nebo webo nkakonaula mpaka tamwakabe umwikashi. ⁶Elo ululamba lwa cimana cikaba umulemfwe wa bacemi napa macinka ya mpanga. ⁷Ku citungu ca cimana cikaba kubo shalako aba ng'anda yakwa Yuda, abo abakalacema imikuni yabo kulya. Abantu babo bakalala panshi mu cungulo mu mayanda ya mu Ashkelone, pantu Yahweh Lesa wabo bena akabasunga no kubweshwa ubusha bwabo. ⁸Nebo nalikwete ukumfwa ukusebana kwa kwa Moabu. ne nsele sha bantu bakwa Amone, ilyo bena basebenye abantu bandi no kusuule mimpaka yabo. ⁹Eico, elo Nebo ndi no mweo- uku ekulanda kwa kwa Yahweh umwine wafita, Lesa wakwa Isreali- Moabu akaba kwati ni Sodoma na bantu bakwa Amone kwati ni Gomora; incende yabakaenya ne cishala ca mucele, icabongoloka ukutwalilila. Nomba abashalapo aba bantu bandi bena bakaba abasampwa, na bapusuka aba muuko shandi bena babuula icasangwa cabo. ¹⁰"Ifi fikacitika kuli Moabu na Amone pamulandu wakuitikisha apo bena nabasebanya no bantu bakwa Yahweh umwine wafita. ¹¹Nomba Yahweh akaba uwakutinya kuli bena, pantu ena akonaula tu lea tonse pano isonde. Uuli onse akamufukamina panshi kuli ena, cila umo ukufuma ku cifulo cakwe umwine, ukufuma kufilila ifyanko shonse. ¹²Mwe bena Kushi pamo mukaba abalwele ku lupanga lwandi, ¹³no kuboko kwakwa Lesa ku kekata kukapinda kaku kuso no konaula Ashuri, elo Ninebe akaba icabongoloka icakupumpunta, nge cauma elo nge ciswebebe. ¹⁴Nomba imikuni ikalala mulya, inama ishing'i isha mu mitundu, fyonse ne sela na cinungi, muntuntu shanceshi shauko emo fikatusha. akapululu kakemba ukuya ukuma pa nsolokoto; mwankole akaba panshila yakwingililapo; ifimuti fya Mikedari akafumyapo. ¹⁵Uyu eemusumba wa nsansa uwaikele ukwabula ukutina, uwali mukulanda mu mutima wakwe ati, "Ninebo, tapali uwa kulingana na nebo," Ifyo waba icabongololwa; icifulo ca fiswango ifilala muli ena. Onse uupitamo alailishanya uku.

Chapter 3

¹We bulanda ku musumba uuleikantaika! kabili uwamutitikisha. ²Uushileufwa kwi shiwi lya kwa Lesa, no kukana suminisha ukukolonganika ifyakwa Yahweh. Abashacetekela Yahweh kabili balikana nokupalama kuli Lesa wabo. ³Bacilolo bamukati bali mukuba ne nkalamu ishilebuluma. Bakapingula babo bali mimbulu ya ku cungulo abakokwete amafupa ukufika ulucelo. ⁴Bakasesema babo bali abaitalushako kabili abantu abamusalula. Bashimapepo babo bakowesha ifya mushilo basuulile ifunde. ⁵Yahweh ali umololoke mukati kabo. tacitile icibi nangula cimo. ulucelo no lucelo alepeela ubupingushi bwakwe! tabwalefisama kulubuto, lelo ababupondamishi tabaishibe insoni. ⁶Nalyonawile imitundu; ne mpungu shabo isha pamakona shalyonawilwe, pakuti peba nangula umo uwakupita. imisumba yabo yalyonawilwe yonse pakuti peba nangula umo umuntu uwakwikalamo. ⁷Nebo nalandile, 'mucinefye muli nokuntina.

ukufumyakofye abo abakolonganikwa ukukana ipaiwa ukufuma mu mayanda yabo ayo ayapekanishiwa.' lelo batendeki ulucelo ukonaula imicitile yabo yonse.⁸Eico ndoleleni- uku ekulanda kwakwa Yahweh- mpakafye ubushiku nebo nkema kukupokolola ifipe. ukukabila kwandi kukumbinkanya imitundu yonse, no kukolonganika amabufumu, kukupongolwela icipyu pali bena- no bukali bwandi ubulepya ngo mulilo; pantu kukupimpa kwandi ekwaba ngo mulilo abamwisonde lyonse bakapya.⁹Pantu lilya nkalula imilomo yabantu bandi, elyo bonse baketa peshina lyakwa Yahweh ukutila bamubombe no mutima umo. ¹⁰Ukufuma mumbali yalulamba lwa mu Kushi mukumulumbanya- ku bantu abasalagana- bakaleta ubupe kuli nebo. ¹¹Pali bulya bushiku tamwakofwe insoni mu micitile yenu yonse iyabumpula mafunde kuli nebo, muli iyo nshita kafumya bamuli mwebo abayumfwa na bacilumba, pantu tamwakatale amwitutumuna mu lupili ulya mushilo.¹²Nomba nkasha abantu muli mwebo abafuka elyo nabapina, kabili mukasangwa abeni abamwi shina lya kwa Yahweh. ¹³Abashalapo abamuli Isreali abalanda ubufi nokukana kwata umulinganya, abakwata ukulanda ukusuma mu kanwa kabo; kabili nokuba abaicefya, kabili takwakabe abakubatinya."¹⁴Imbeni, mwe bana abanakashi abakwa Sioni! Bilisheni,mwe bena Isreali. Sekeleleni nokwanga mu mitima yenu, mwe bana abanakashi abakwa Yerusalemu. ¹⁵Yahweh nafumyapo ukupanikwa; nafumyapo abalwani benu bonse! Yahweh emfumu mukati kabena Isreali. Tamwakatale amutina ububi napeka! ¹⁶Muli ubo bushiku ngalanda kuli Yerusalemu, "mwilatina, sioni. Mwileka amaboko yenu yanake.¹⁷Yahweh Lesa wenu ali mukati kenu, uwapulamo uwakumipususha. Akasansamuka nokusefya; akaba tondolo mukutemwa kwakwe; kasekelela ne nsansa pali webo. ¹⁸Nkalonganika abali nobulanda, abo abashalesangwa ku mitebeto, tabasangilwe nabo pamulandu wa nsoni.¹⁹Mona, Nebo mu nshita ilya nkooma bonse abakucusha, kabili nkapususha uusunta, ukubalenga ukuba abansansa, nkapilibula ubulanda bwabo ukuba insansa mu calo. ²⁰Mu nshita ilya nkamuleta; mu nshita ilya nkalonganika. nkamupela ukusekelela no kwanga mukati kaaba bantu mu calo nkabwesha bankole ku menso yenu," ekulanda kwakwa Yahweh.

Haggai

Chapter 1

¹Mu mwaka wa bubili uwa kwa Daris imfumu, mu mwenshi walenga mutanda, mu bushiku ubwantanshi ubwa mwenshi, amashiwi yakwa Yahweh yaishile ku kkuboko kwakwa Hagai kasesema ukuya kumulashi wa calo ca Yuda,Zerubabele umwana umwaume wakwa Shealtiele, napeka kuli shimapapo mukalamba Yoshua umwana mwaume wakwa Yozadaki, alanda ati, ²"Yahweh wa milalo alanda ifi; aba bantu balanda ati, 'Ino tenshita yesu iyakwisa napamo ukukula ing'anda yakwa Yahweh."³Elyo icebo cakwa Yahweh caishile mukuboko kwakwa Hagai kasesema, alanda ati, ⁴"Bushe ninshita yenu kuli mwebo mwebene ukwikala mu mayanda ayapwa bwino, Libe iyi ng'anda yaba amapopa?⁵Eapa nomba Yahweh uwa milalo yonse uli mukulanda ati: Wamyeni inshila shenu! ⁶muli mukubyla imbuto ishingi, lelo mwakula sombola utunono; mwalya ukwabula ukwikuta; mwakulanwa lelo icilaka tacalepwa nakalya. mwafwala ifyakufwala lelo imibili yenu iyabula ukukaba, napeka umubomfi uubomba nga asanga imiya, ibika impiya mu matumba ayatulika!'Yahweh uwa milalo alanda ifi: wamyeni inshila shenu! ⁸koyeni pamulu wa lupili, kaleteni imbao, napeka kuleni ing'anda yandi; lyeni ndinokuba uwa nsansa muli ico, napeka ndinokucindamikwa!--efili mukulanda Yahweh."⁹"Uli mukufwaya ifingi, nomba mona kuno! waleta utunono kung'anda, naponene naputapo fyaya! Nipali cinshi?" Efili mukubilikisha Yahweh wa milalo. Pantu ing'anda yandi yaba iyalekeleshiwa, libe mwebo cilamuntu ali mukwikala mu mayanda ayasuma.¹⁰Nipa mulandu uyu imyulu yamutanina umume, ne calo camutanina ubusomboshi busuma. ¹¹ndetuma icilala ukwisa pa calo napeka pamulu wa mpili, napamulu wa ngano napeka pamulu wa mwangashi uupya, pamulu wa mafuta napeka pamulu wa calo ififuma mu mushili, pa bantu bonse napeka pa nama, napeka napali yonsefye imilimo iya ku minwe yobe!"¹²Elyo Serubabele umwana umwaume wakwa Shealtiele, napeka shimapapo mukalamba Yoshua umwanamwaume wakwa Yozadaki, pamo penefye na bonse abantu abasheleko, abashalapo pa bantu bonse, bali nakile amashiwi yakwa Yahweh Lesa wabo napeka amashiwi yakwa Hagai kasesema, pantu Yahweh Lesa wabo na mutuma napeka abantu baletina sana icinso cakwa Yahweh. ¹³Elyo Hagai, umutumwa wakwa Yahweh, alanda amashiwi ayakwa Yahweh ku bantu bonse napeka alanda ati, "Nebo ndi naiwe!- uku ekubilikisha ukwa kwa Yahweh!"¹⁴Yahweh abushishe umutima wakwa mulashi uwakwa Yuda, Serubabelele umwana umwaume wakwa Shealtiele, napeka umutima wakwa shimapapo mukalamba Yoshua umwana umwaume wakwa Yozadaki, napeka umutima wa bonse abantu abashalapo abapa bantu bonse, pakutila kuti baya napeka bayabombelapo pa ng'anda yakwa Yahweh Lesa wamilalo, Lesa wabo ¹⁵pabushiku bwa makumi yabili na shine mu mwaenshi wa mutanda, mu mwaka wa cibili ku bufumu bwakwa Darius imfumu.

Chapter 2

¹Mu mwenshi wa cine lubali mu cushiku bwa makumi yabili na bumo ubwa ku mwenshi, ²"Landa ku mulashi mukalamba waku Yuda, Serubabelele umwana umwaume wakwa Sealtiele, napeka kuli shimapapo mukalamba Yoshua umwana umwaume wakwa Yozadaki; napeka ku ba shalapo aba ku bantu landa ati, ³Nani pali mwbo uwashala mwebo mwebamwene ifyo iyi ng'anda yalemoneka mubukata bwa kunuma? Nomba muli mukumona shani pali nomba? Bushe taili mukumoneka nge cacabecabe mu menso yrnu? ⁴Nomba, beni abakosa, Serubabelele!-uku kubilikisha kwakwa Yahweh-napeka brni abakosa webo shimapapo mukalamba Yoshua umwana umwaume wakwa Yozadaki; napeka beni

abakosa, mwe bonse ebeni abantu bonse mu calo-uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh-napeka bombeni, pantu ndina mwebo!- uku ekubilikisha kwakwa Yahweh Leas wamilalo. ⁵Ici nomba ecipangano ico twapangana na mwebo ilyo mwafumine mu calo ca Egypti, napeka umupashi wandi waimininafye pali mwebo. Mwilaba na mwenso!⁶Pantu Yahweh Lesa wamilalo alanda ati: munshitafye iyalinga ndinokusunkanya imyulu napeka icalo, babemba peka ne milundu lyauma! ⁷Ndino kusunkanya shonse inko, napeka inkofye shonse shili nokutampa ukuletako ifyabupe fyabo ifisuma kuli nevo, napeka ndinokwisushamo ubukata bwandi muli iy ng'anda, efya landa Lesa wamilalo.⁸Silfere peka na golide fyandi!-uku ekulanda kwakwa Yahweh Lesa wamilalo. ⁹Ubukata bwaino ng'anda buli nokuba ubukalamba kuntnshi ukucila kuntampilo, efyo Yahweh wamilalo alanda, napeka nkapela umutende muno mu ncende uku ekubilikisha kwakwa Yahweh Lesa wa milalo."¹⁰Mu bushiku bwa makumi yabili ne nshiku shine mu mwenshi uwalenga pabula, mumwka wa bubili mu butekeshi bwakwa Darius, ishiwi lyakwa Yahweh lyalishile kuli Hagai kasesema, alanda ati, ¹¹"Yahweh Lesa wamilalo alimukulanda fii: ipusheni bashimapepo pafikumine amafunde, napeka landa, ¹²ngo muntu ali mukusenda inama pa fyapatulwa ifya kwa Yahweh mufya kufwala mukansu wakwe, peka ku cinsempe celaya lyakwe lyakumyako ku mikate nakwilanda, ku mwangashi, nangu ku munsangofye onse uwa filyo, bushe fyonse fyaba ifya mushilo?" Bashimapepo bonse balyaswike ati, awe."¹³Elyo Hagai alandile ati, ngo muntu onse uuli uwakowela pamulandu wamfwamakumya ku cintumbi pamo ngefi fintu, ninshi nao aba uwakowela." Bashimapepo bayaswike capamo abati, ee, nabo bene naba kowela." ¹⁴Hagai alyaswike napeka alandile ati, eecifye kuli aba bantu napeka iyii nkoko iili kuli nevo!- ifi efyalanda Yahweh mukubilikisha- napeka cilifye ku milimo yakuminwe yabo. Ifyo bali mukupela kuli nevo ifishasangululwa!¹⁵Nipali ici, tontonkanyeni mu mano yenu ppalwa butungulushi ubwaletungululwa ukotwafuma ukufika pali buno bushiku.Liba ilibwe talilabikwa mwitempele lyakwa Yahweh, ¹⁶nomba cilishani peka? ilyo muli mukwisa kuminaya makumi yabili aya ngano, lelo kuli ikumi: napeka ilyo mwaisa ku mwangashi ukuti mufumye mucipulilo imiku amakumi yasano, ukusangafye makumi yabili. ¹⁷Naumine mwebo bonse nafyonse ifya mukucucutika kwa maboko yenu mukufufuma kwa mabula namukukantana kwa mabula ukuma lelo mwebo tamwali mukutwalilila ukupalama kuli nevo- uyu ni Yahweh alebilikisha. ¹⁸Langulukukeni ukufuma pali nomba nokuya kuntanshi, ukufuma ilelo pa bushiku bwa makumi yabili na fine isha mumwenshi uwakulenga pabula, ukufuma pali bulya bwine bushiku balekula umufula wa bukule bwe tempele lya kwa Yahweh cabikwapo. Tontonkanyeni bwino. ¹⁹Bushe paka mulimo imbuto shimbi ishi mubutala? isha mwangashi, amakumi, amapomegranate, napeka olive icimuti nafyo tafili fyalwa! Nomba ukufuma lelo buno bushiku nakula kupala!"²⁰Napeka ishiwi lyakwa Yahweh lyalishile umuku uwalenga bubili kuli Hagai mu bushiku ubwalenga amakumi yabili na shine mu bushiku ubwa mwenshi napeka alanda ati, ²¹Landa ku mulashi waku Yuda, Serubabelele, paka landa, "ndinokusunkanya imyulu napeka ne calo. ²²Pantu ndi mukuwisha ifipuna fyama bufumu napeka nde onaula amaka yonse aya mabufumu yabo paka nefyalo pamo! napeka nokupilibula amaceleta yabo na bonse abaninapo pa maceleta; Bakabalwe paka baninapo mukwensha ndebaponya panshi, cila muntu pamulandu wa lupanga lwa kwa wabo."²³Muli ubo bushiku-ukubilikisha ukwakwa Yahweh Lesa wamilalo-ndinokukubula, Serubabelele umwana umwaume wakwa Shealtiel, pamo ngo mubomfi wandi-ukubilikisha kwa kwa Yahweh. Ndinokukupanga ukuba ngalingi icikomeneno, pantu webo nalikusala- uku ekubilikisha kwakwa Yahweh Lesa wamilalo!"

Zechariah

Chapter 1

¹²³Mu mwenshi wacine konse konse mumwaka wacibili uwakwa Dariusi' emwaishile icebo cakwa Yahweh kuli Sakaria mwana Berikia mwana Iddo, kasesema, alandile, "Yahweh alikalipe pali bawishinwe! Alandile kuli bena, 'Yahweh wakwaWasti alandile fi: bwekeni kuli nevo! Efyalandile Yahweh wamilalo nanebo nkabwelela kuli mwebo, efyalanda Yahweh wakwa Wasti.⁴Mwiba ngaba wishimwe abo bakasesema bakale, abaebelwe, "Yahweh wakwa Wasti alandile fi: Bweleni kumibele yenu yabipa ne micitile yenu iyabipa!" lelo tabaumfwile kabili tabateseshe kuli nevo- efyalanda Yahweh. ⁵Bawishinwe- bali kwisa? nabakamona-bushe baba no bumi bwakutwalilila? ⁶Lelo ifyebo fyandi ne fipope fyandi ifyo naebele ababomfi bandi bakasesema tafyabacitikile?Pabushiku bwalenga amakumi yabili na shine umwenshi wemukuni na buno, uwali mwenshi wa Shabati, umwaka walenga bubili uwakwa Darius' emwaishile, icebo cakwa Yahweh caishile kuli Sakaria mwana Berekia umwana umwaume wakwa Ado, kasesema, no kulanda, ⁸Namwene mu bushiku, kabili moneni! Umuntu nainina pali kabalwe uwakashika, cee nakabili aimiine tondolo mu mukonko mu cimuti caminadas iyali umwashika; kabili kunuma yakwe kwali bakabalwe abakashika, abakashika ce nababuta." ⁹Nanebo na landile, "Nifusha ifi, mweshikulu?" o mungeli uwalelanda nanbo alandile kuli nebp. "nalakulondolwela pakuti wishibe ifi fyonse fili."¹⁰Efyo umuntu uwaiminine tondolo mu kati kamihadas alyaswike no kulanda ati, "Aba ebo Yahweh atumine ku kwendauka pesonde." ¹¹Nabo bayaswike umungeli wakwa Yahweh uwaiminine mukati ka cimuti camidas; nokulanda kuli ena, "Natwendauka pesonde; moneni, isonde lyonse lilitondolo kabili iliyabula icimfulunganya."¹²Ilyo umungeli wakwa Yahweh ayaswike no kulanda ati, "Yahweh Lesa wamilalo kufika nshita shi ilyo tamwabelele Yerusalemu uluse ne misumba yakwa Yuda, iyo mwakana pali iyi myaka amakumi cine lubali? ¹³Yahweh alyaswike umungeli uwalelanda nanebo amashiwi aya nsansa."¹⁴Elyo umungeli uwalelanda naena alandile kuli nevo, "Bika auti, Yahweh Lesa wamilalo alanda ati, nafuilulwa Yerusalemu na sioni ukufulwa apakalamba! ¹⁵Nimfulwa apakalamba pa mitundu yonse ili ne cibote pantu nevo nafuilwefye panono lelo imitundu yafwilishe ukuti kube ubucushi." ¹⁶Eico Yahweh wamilalo alande fi:

Chapter 2

Nkabwela kumusumba wa Yerusalemu no luse ulwingi. Ing'anda yandi ikakulwa muli ena efyalanda Yahweh wamilalo kabili umwando wa kupuminako ukatamalikkilwa pali Yerusalemu." ¹⁷Kabili bilikisha auti Yahweh wamilalo atila imisumba yandi ikasuka ibamo ubusuma ubwingi kabili Yahweh akasuka akalanguluka sioni no kusala Yerusalemu." ¹⁸Kabili nainwine amenso yandi no kumona kabili isengo shine! ¹⁹Nalandile ku mungeli uwalelanda nanebo, "finshi ifi?" Alingaswiike, ninsengo ishasalangenye Yuda, Isreali, na Yerusalemu." ²⁰Kabili Yahweh anangile abacenjela mufya kupanga bane. ²¹Nalandile, "Ninshi ababa bantu baleisa mukucita?" alingaswiike, nokulanda ati, "ishi nsengo shasalangenye Yuda icakweba ati takwali nowakwinuna umutwe. kabili ishi shimbi shikesa kukushitutumya kukuposa panshi insengo shanko ishilesumbwilwa icalo ca Yuda ulusengo pakuti cisalangane."

Chapter 2

¹Icakonkelepo nebo nainwine amenso yandi kabili namwene umuntu ne ntambo yakupiminako mu minwe yakwe. ²Nebo nalandile, "Nikwisa webu ulimukuya?" Eico ena alandile kuli nebo, ku kupima Yerusalemu, ku kupima ubwipi bwaiko kabili no butali." ³Ilyo umungeli uwali mukulanda nanebo aile kabili umungeli naumbi aile mukumukumanya ena. ⁴Umungeli wabubili alandile kuli ena, "Butuka kabili kalande kuli ulya umulumendo; landa, Yerusalemu akekala mu musumba uwaisuka pamulandu wabwingi bwa bantu kabili ne fitekwa ifili muli ena. ⁵Pantu nebo-uku ekulanda kwa kwa Yahweh-nkaba pali ena icibumba ca mulilo icashinguluka ena, kabili nebo nkaba ubukata bwa mukati ka ena." ⁶Imeni! Imeni! Butukeni ukufuma ku calo ca ku kapinda ka kukuso-uku ekulanda kwakwa Yahweh-pantu nebo nikawta ukusalanganya webu nge myela ine mu muulu-Ekulanda kwa kwa Yahweh. ⁷Ima! Butukila ku Sioni, webu we wikala na bana abanakashi aba ku Babiloni!" ⁸Pantu panuma Yahweh uwafita acindika nebo kabili atumine nebo ku nko isha lamba webu-pantu uwakwikala webu, aikata pamboni ye linso lya kwa Lesa!-Ilyo Yahweh apangile ifi, ena alandile, ⁹"Nebo nemwine kasunkanya ukuboko kwandi pali bena, kabili bakaba abafiko ku babomfi babo." Elyo webu uli nokwishiba ukuti Yahweh wafita natuma nebo. ¹⁰"Imbeni pa kusangalala kabili toteleni, we mwana umwanakashi wa Babiloni, pantu Nebo nemwine nndi pakwisa no kwingila muli webu!-uku ekulanda kwa kwa Yhweh." ¹¹Elyo inko ishikulu shikailunda ishine sheka kuli Yahweh muli kalya kasuba. Ena alandile, "Ilyo webu ukaba abantu bandi; pantu Nebo kekala mukati ka webu," kabili webu ukeshiba ukuti Yahweh wafita natuma nebo kuli webu. ¹²Pntu Yahweh akakwata Yuda nge cakaniko cakwe mu calo ca mushilo kabili akasala napeka Yerusalemu umwine eka. ¹³Talaleni, mwemibili yonse, panuma yakwa Yahwe, pantu ena naima ukufuma mu ncende yakwe iya mushilo!

Chapter 3

¹Peka Yahweh anangile nebo Yoshiya shimaepo mukulu naiminina kuntanshi ya mungeli wakwa Yahweh na satana naiminina ku kuboko kwa kulyo ku mushobaula palwa bubi. ²No mungeli wakwa Yahweh aebele satana; "Yahweh wandi nebo akushobaule, satana; Yahwehe wandi, "wa salile Yerusalemu, akushobaule webu! Bushe te cintu caengululwa mu mulilo?" ³Yoshua afwele imikansu iyafita na minina ku mungeli. ⁴No mungeli amwankwile no kulanda kubaiminine kutanshi yakwe, "mufule umukansu wafiko ukufuma pali ena." ⁵Napeka alandile kuli Yoshua, "mona! aulekelelwa ubupulumushi bobe webu na bufunishiwapo pali webu no kweba ukufwikwa umukansu uwabuta." Napeka nalandile, "Leken! abikwe icitambala icabuta ku mutwe!" Efyo balimufwikile icitambala icabuta icamukansu, pali umungeli wakwa Yahweh ali naiminina palya pene. ⁶Mukukonkanyapo umungeli wakwa Yahweh akonkomeshe Yoshua no kumweba ati, ⁷"Yaweh wabacinkupita alandefi: Ngacakuti wakulaenda mu misebo wandi, no kubaka amafunde yandi nebo, elyo ukulasunga ing'anda yandi no kulapingula, pantu nakupanga ukuya no kusongwa mukati kababemine apa kuli nebo. ⁸Umfwa, we Yoshua shimaepo mukulu, webu nabo ulipamo nabo webu! pantu aba bonse bena fishibilo pakuti nemwine ningimya umubomfi wandi nebo ngo musambo. ⁹Peka lolesha palibwe ilya mbicile pali Yoshua pantanshi yakwe. Pali cine lubali amenso palilifye ilibwe bunke, na nebo nkashika pafyabubi- uku ekulanda kwa kwa Yahweh waba cinkupiti- pa calo pa bushiku bumo. ¹⁰Napali bulya bushiku- ukulada kwa kwa Yahweh waba cinkupiti cila muntu akalaita umwina mupalamano ku kukwikata mwisamba lya mwisamba lya mukunyu icimuti."

Chapter 4

¹Elo umungeli uwalelanda na nebo alibwelele no kushibusha kwati muntu untu bashibusha mutulo twakwe. ²Alanda kuli nebo ati, "Cinshi ulemona?" Nanebo nalalandile ati, "Namona apa kuteka ilampi ica pangwa na golide konsefyee pali nakabeseni pamulu. cili namalampi cine lubali nayakwata iimpaipei cile lampi. ³Imiolife ibili yafimuti ili mumbali, kukulyo nako kwine kuli cimo cine." ⁴Elyo naladile peka ku mungeli uwalelanda nanebo. Ati, "shikulu cinshi ififintu filepilibula?" ⁵Elyo umungeli uwalelanda nanebo angasuka ati, "Bushe tawishibe ifyo ifi fintu filepilibula?" Nanebo nalandile ati, "Awe, shikulu," ⁶Elyo alanda kuli nnebo ati, "Ili eshiwi lyakwa Yahweh kuli selubabele: Te kumaka nangu kumampiti, nombu ku mupashi, efyo Yahweh umwine wafita alanda. ⁷Niwebo nani, welupili ulukalamba? kumenso yakwa selubabele uli no kulingana, kabili akaleta ilibwe lya pa mulu ku kupidisha icikuku! icikuku!" ⁸Icebo cakwa Yahweh caishile kuli nebo, ati, ⁹"Iminwe yakwa Selubabele yabikwa pa mufula wa ng'anda ino kabili iminwe yakwe eikapwisha. Elo mukeshiba kuti Yahweh umwine wafita eutumine nebo kuli mwebu. ¹⁰Ninani uwingasula ubushiku bwafintu ubunono? Aba bantu bakaseekelela kabili bakamona ilibwe lyakupiminako mu minw yakwa Selubabele. Aya

Chapter 5

amalampi cine lubali meso yakwa Yahweh ayhaledukanta pa calo conse." ¹¹Elo na nebo na ebele umugeli, "Finshi ifi ifimuti fibili ifya miolife ifimiine lubali kukulyo na lubali kukuso apakuteka amalampi?" ¹²Nakabili nebo nalimwipwishe ena, "Finshi ifi imisambo ibili iya miolife lubali lwa mipaipi ibili iya golide ilepongolwela amafuta ya golide ukufuma muli yena?" ¹³Elo alandile kuli nebo ati, "Bushe tawishibe ifi fintu?" Nanebo nalandile ati, "Awe, mwe shikulu." ¹⁴Elyo alandile ati, "Aba ebana abaume abasubwa amafuta ya miolife abemiina ku menso yakwa shikulu wapano calo consed."

Chapter 5

¹Nomba Nebo nalipilibwike no kwimya amenso yandi, na Nebo nalimwene, moneni, umufungilo uli mukupupuka! ²No mungeli alandile ati kuli nebo, "Cinshi webo wamona?" Nebo nali bweshe ati, "Nebo na mona umufungilo uli mukupupuka, ubutali bwaciko amata amakumi yabili na mubwipi amata ikumi limo." ³Nomba ena alandile kuli nebo ati, "Ici ecitipu icileya ukufuma pano pa calo conse pantu umunng'o onse akaputulwa ukulingana na fintu calandilwe pa lubali lumu, na onse uyo uulapa umulapo uwabufi akaputulwa ukulingana nafintu calandilwe pa lubali lubiye." ⁴"Nebo ici kacituuma ukufuma - uku kulanda kwa kwa Yahweh umwine wafita-elo ici cikengila mu ng'anda ya mung'o na mung'anda ya umo uyo uulapa ifya bufi pe shina lyandi. Ici cikabelelela mu ng'anda yakwe no kulya ifimuti fya mutenge na matafwali." ⁵Nomba umungeli uyo wali mukulanda na nebo afumine ukuya no kulanda kuli nebo ati, "Imya amenso yobe no kumona ifili mu kwisa!" ⁶Nebo nalandile ati, "Cinshi ci?" Ena alandile ati, "Ici ecipe umungongelwe ica kupiminako ico icili mukwisa. Ishi emembu shabo mu calo conse." ⁷Nomba intupiko iya fimbilwepo baali imishepo pa cipe na mulya mwali umwanakashi mwisamba lya ici uwaikela mukati! ⁸No mungeli alandile ati, "Ubu ebubifi!" Ena aposele umwanakashi kunuma mukati ka cipe, na ena aposelepo intupiko pamuulu apa isuka. ⁹Nebo naimishe amenso yandi no kumona abanakashi babili bali mukwisa ukulola kuli nebo, no mwela wali mumapindo yabo- pantu bena balikwete amapindo kwati mapindo yakwa kabaso. Bena balisumbwile icipe no kutwala pakati ka calo no mulu. ¹⁰Elo Nebo nalandile ku mungeli uyo uwali mukulanda kuli nebo ati, "Nikwisa bena bali mutwala icipe?" ¹¹Ena alandile kuli nebo ati, "muku mukulila icilonganino mu calo ca shinari payakwe, elo ati ilyo icilonganino cikapekanishiwa, icipe cika tumwa kulya ku ncende ukwapekanishiwe cena."

Chapter 6

¹Elyo nalipilibweke napeka nalinwine amenso yandi napeka nalimwene amaceleta yane balimukufuma pakati kampili shibili; napeka isho mpili shitatu shapangwa no mukuba. ²Iceleta lyantanshi pali kabalwe uwakashika, iceleta lyabubili pali kabalwe uwafita. ³Iceleta lya butatu pali kabalwe uwabuta napeka iceleta lyha bune bakabalwe pali abamabala. ⁴Elyo nalyaswike nnapeka nalandile ku mungeli alimukulanda na nebo, "nifinshi ifi mwe shikulu?" ⁵Umungeli alingaswike napeka alandile kuli nebo, "ati, iyi myela ine iya mumulu iyili mukuya ukufuma mucifulo umu imanina ku cinso cakwa shikulu wa calo conse. ⁶Umo uwali nakabalwe wafita alefuma ukuya ku calo caku kabanga; kabalwe wabuta alefuma aleya ku kapinda ka calo ca ku kuso, napeka kabalwe wamabala mabala alefuma aleya ku calo ca ku masamba," ⁷Aba bakabalwe abakosa bafuma baya napeka baletontonkanya ukuya napeka mukwendauka pa calo conse!" Eico umungeli alandile ati, "koyeni napeka endaukeni pa calo conse! napeka bashile fyose pa calo. ⁸Eico abilikishe ukufuma kuli nebo napeka alandile kuli nebo napeka atile, mona pali abo abalimukuya ukufumina ku calo cakukabanga; bali nokutobaula umupashi wandi ukulubali lwa calo ca ku kabanga." ⁹Eico icebo cakwa Yahweh caishile kuli nebo, aciti, ¹⁰Buleni ifya bupe ukufuma mulubutuko- ukufuma mu Heldai, Tobitah, neya Yedaiah- napeka koyei buno bwine bushiku napeka cisendeni muba ng'anda yakwa Yosiah umwana wakwa Safania, uyo uwashile ukufuma ku Babiloni. ¹¹Buleni sifere napeka na golide, pangeni icisote napeka cibikeni pa mutwe wakwa Yohana umwana wakwa Yozadaki, shimapepo mukalamba. ¹²Landa kuli ena napeka landa, Yahweh wamilalo alanda ifi: uyu muntu, ishina lyakwe musambo! alinokukula apa pantu ali napeka kabili nokukula itempele lyakwa Yahweh! ¹³Ni uyu wine eukula lyonse itempele lyakwa Yahweh, napeka alinokufwikwa bukatebebe, napeka akekala napeka akalateka pacipuna cakwe. Ali nokuba shimapepo pacipuna cakwe, napeka akkalapekanya icilye cakwe icamutende pakati kafintu fibili. ¹⁴Icisote cabufumu cikapelwa kuli Heldai, Tobitah, Yedaiah, nnapeka pali Heni umwana wakwa Safenia nge cakwibukisha mwi tempele lyakwa Yahweh. ¹⁵Elyo abobena abalifye ukutali baisa napeka baisa kula itempele lyakwa Yahweh, epo mukeshibila ukutali Yahweh uwamilalo alintuma kkuli webo; ifi fili nokucitikafye nga webo mucishinka waumfwa kwishiwi lyakwa Yahweh Lesa obe!"

Chapter 7

¹Ilyo imfumu Darius aletungulula pamyaka ine, ubushiku bwalenga shine shakwa Kislebu (cali nimumwenshi walenga shine), ishiwi lyakwa Yahweh lyaishile kuli Sakarika. ²Abantu baku Betele ninshi nabatuma sharesere, no ku Regemu-meleke na baume babo ku kulolesha ku cinso cakwa Yahweh. ³Balandile kuli bashimapepo abali mung'anda yakwa Yahweh na kuli bakasesema; balandile ati, "Bushe mu mweshi wabusano akaleko kulya ifyo balecita imyaka yonse?" ⁴Elo ishiwi lyakwa Yahweh wamilolo lya ishile kuli ine, aliti, ⁵"Landa ku bantu bonse aba mu calo na kuli bashipepo no kulanda, ati, ilyo mwaleko kulya no kupumapo inkonde mu mwenshi wabusano no wa cine lubali pali ilye myaka amakumi cine lubali, bushe ninebo mwalekela ukulya?" ⁶Bushe ilyo mulya no kunwa, bushe tamwilila no kuinwina? ⁷Bushe ifi tefyebo Yahweh abilikishe mu maboko yabakasesema bantanshi, ilyo Yerusalem ali uwashungulukwa ne

misumba kabili Negebu shafela fyali ifyaikalwamo?"⁸"Kabili icebo cakwa Yahweh caishile kuli Sakaria, aciti, ⁹"Yahweh wamilalo alandca ati, 'pinguleni ukupingula kwa cishinka, icipangano icishinka, no luse. lekenicila muntuj acitefi kuli munyina. ¹⁰Ngaba mukamfwilwa nabana banshiwa, no mulebeshi, no mupina-mwilabacusha, mwilaba nolupato kubanenu mumitima yenu. ¹¹Lelo balikene ukumfwa kwishiwi lyabo batenseshe nefipeya filumba filumba. Baisele namatwi yabo mukukana ukumfwa. ¹²Bacitile imitima yabo nge libwe ilyakosa tabaumfwile no kwishiwi lyakwa Yahweh. Atumine aya mashiwi ku bantu muli mupashi wamushilo panshita mukwangufyanya, mu mwenshi ybakasesema. Nomba abantu tabaumfwile, elo Yahweh wamilalo afuilwe pali bena. ¹³Cacitike ilyo baitilwe, nabo tabaumfwile. Mu munshila imo, "Efyalanda Yahweh wamilalo, "baitile nebo nanebo, nomba nanebo nshaumfwile. ¹⁴Ngafintu nabolwile ku kamfungwala ukuya mu mitundu yonse iyo bashaishibe, ne calo bashile icapomoka umushaba nowakupitamo nangu uwakubwelelamo

Chapter 8

¹Icebo cakwa Yahweh wafita caishile kuuli nebo, cilelanda, ²"Yahweh wafita alanda fi: Nebo nikwata akafindye pali sioni na kalifindye akakulu, kabili nebo ndi nobukali pali ena no bukali ubukulu! ³Yahweh wafita alanda fi: pakati ka Yerusalemu, pantu Yerusalemu ali nokwitwa umusumba wacishinka kabili ulupili lwakwa Yahweh wafita luli nokwitwa ulupili lwa mushilo!⁴Yahweh wafita alanda fi: Abakote abaume kabili abakote abanakashi bali nokuba napeka mu musebo wa Yerusalemu, kabili no muntu uuli onse akalakabila inkoto mu minwe yakwe pamulandu ena nakwata ukukula sana. ⁵Umusebo wa mu musumba uuli mukwisulamo abalumendo kabili na bakashana baleyangala muli wena⁶Yahweh wafita alanda fi: Nga ifintu fimo fyamoneka ukukosa mu menso yabashalapo pali aba bantu muli isho inshiku, bushe kuti camoneka icakosa mu menso yandi?- uku ekulanda kwakwa Yahweh. ⁷Yahweh wafita alanda ifi: Lolesha, ndi pakupususha abantu bandi ukufuma ku calo ukutulila akasuba kabili ukufuma ku calo ukuwila akasuba! ⁸Pantu Nebo ndi nokubabwesa bena kabili bali no kwikala pakati ka Yerusalemu, eico napeka bali nokuba abantu bandi, kabili Nebo ndi nokuba Lesa wabo mu cishinka na mubololoke!⁹Yahweh wafita alanda ifi: webo uuli nokukonkanyapo ukumfwa ifyebo fimo fine ifyo ifili nokufuma pa kanwa kakwa kasesema ilyo mufula wa ng'anda yandi watampa-iyi ng'anda yandi Yahweh wafita: konsha ukuboko kobe pakucita itempele lyena lingakulwa. ¹⁰Pantu panuma yaisho inshiku takwali ifisabo ifyakolonganikwa ku muntu nangula panama, kabili takwali umutende ukufuma kubalwani pa muntu uuli onse uuli mukuya nangula uuli mukubwela. Nebo nakwata ukubika umuntu uli onse cila umo no mwina mupalamano wakwe. ¹¹Nomba tacili nokuba nge nshiku shakunuma, Nebo ndi nokuba na bashalapo pali aba bantu uku ekulanda kwa kwa Yahweh wafita. Nkaba na bantu abacishinka- uku ekulanda kwakwa Yahweh wafita. ¹²Pantu ulubuto lwa mutende luli nokubyalwa; imyangashi ili nokupela ifisabo fya fiko kabili ne sonde lili okupela ifisabo fyafiko; ne myuulu shili nokupela umume wabo, pantu Nebo ndi nokulenga abashalapo pali aba bantu ukwikala pali ifi fintu fyonse. ¹³Webo wali icakumwenako ku nko shimbi ishacilapo, ing'anda yakwa Yuda kabili ing'anda Isreali. Eico Nebo ndi nokupokolola webo kabili webo uli nokuba ipaalo. Wiba uwakutina; leka amaboko yobe yabe ayakonsa! ¹⁴Pantu Yahweh wafita alanda ifi: Nebo napangile ukucita ububi kuli webo ilyo ifikolwe fyobe fyalufyenye ubukali bwandi - ekulanda kwa kwa Yahweh wafita -kabili shalangulwike, ¹⁵eico napeka Nebo ndi nokupanga muli inshi nshiku ukucita icisuma napeka kuli Yerusalemu kabili ku ng'anda yakwa Yuda! uwabula umwenso!¹⁶Ifi efintu ufwile webo ukucita: landa icishinka, umuntu uuli onse nomwina mupalamano wakwe. Pinguleni ne cishinka, umulinganya, kabili no muletande mu minshi yobe. ¹⁷Tekwesa ukupanga ukucita ububi mukati ka mutima obe pali umo nomunankwe, kabili witemwa umulapa wabufi- pantu ifi efintu Nebo napata! - uku ekulanda kwa kwa Yahweh. ¹⁸"Kabili ishiwi lyakwa Yahweh wafita lyaishile kuli nebo, lilelanda, ¹⁹"Yahweh wafita alanda ifi: ukufunga kwa mumwenshi walenga ine, no mwenshi walenga isano, no mwenshi walenga cine lubali, kabili no mwenshi walenga ikumi kuli nokwisa inshita yakusekelela, nokwanga, kabili nomutebeto uwansansa pang'anda yakwa Yuda! Eico icitemwiko icishinka kabili no mutende!²⁰Yahweh wafita alanda ifi: Abantu bali nokwisa napeka, angula abo bonse abekala mu misumba iingi iyapusana pusana. ²¹Ubwikashi bwa musumba umo buli nokuya ku musumba na umbi kabili nokulanda, ' leka fwebo bwangu bwangu tuye mukupapata pa cinso cakwa Yahweh kabili nokukabila Yahweh wafita nafwebo fwebene tuleya.' ²²Abantu abengi kabili ne nko shamaka bali nokwisa ku kukabila Yahweh wafita mu Yerusalemu kabili nokupapata ububile bwakwa Yahweh!²³Yahweh wafita alanda ifi: Muli isho nshiku abaume ikumi ukufuma mu citundu conse kabili ne nko bali nokwikata isekebele cashakufwala ca mu Yuda kabili nokukanda, Leka fwebo tuleya na webo, pantu fwebo natumfwa ukucila Lesa ali na webo!"

Chapter 9

¹"Uku ekubilikisha kwakwa Yahweh ku fyabo fyapa calo ca Hadraki na Damaseke, epo atusha; pantu amenso yakwe pa mutundu onse wabuntunse na kumikowa yonse yabena Isreali yaba kuli Yahweh. ²Uku ukubilikisha uku ukupakana kwa ku pakana na Turi na sidone, pantu aliba uwacenjela. ³Turi aikulila umwine ifibumba ifyakosa no kutulikamo Silfere ngo lufukutu, na golide nga matipa yha mu misebo. ⁴Lolesheni! Shikulu akabapyanuna mulya no kubonaula abakosa muli bamba, emo akabonawila mulibemba wamulilo. ⁵Ashikene akamona no kumfwa mwenso! Gasa nao akatutuma sana! Ekrone nao isubilo lyakwe likalengwo musebanya! imfumu ikaloba mu Gasa, na Ashikelone takekalwemo napeka. ⁶Uwakupulafye akapango bwikalo mu Ashidode, napeka akaputula icilumba cabena Pelisti. ⁷Pantu nkafumyapo imilopa pamulomo na fyakasaulwa mumbali ya menso. Nomba akesaba wa kupyanninina Lesa wesu kwati ni kasunga mu Yuda,

na Ekron akaba kwati i Yebusiti.⁸Nkapanga kampu ukushunguluka icalo candi ukuba nga bashilika bakulwa na balwani, nomba tapakabe nangula umo ukapitapo nangula ukubwelulukapo, pantu nakapita tapitepo nangula ukubwelulukakapo, pantu nakapi takapitepo bali bena, p;antu nomba ni ngimwena mu menso yandi nebo!⁹Sansamukeni sana, mwebana babanakashi ba mu Sione! punda we mwana mwanakashi we Yerusalemu! Bauma imfumu yobeileisa kuli webo. Ili yalungama no kucimfya. Ili yaikefya na ipatama p;ali punda, pampunda iyana ikota. ¹⁰Napaka akaputaula amatolokoshi yankonda mu Efraimu na bakabalwe ba mu Yerusalemu, nobuta akabufuna ubwa nkondo; kabili Jakalanda umutende ku banko, no butekeshi bwakwe kafuma kuli bamba ukufika kuli bamba, no kufuma ku mulonga ukufika kumpela ya pe sonde!¹¹Nakuli webo, pamulandu wa mulopa wacipingo candi cakuli webo, Nkabika aba kaili ukufuma mu cikulo mushaba na menshi. ¹²Bweleleni ku lupanga ulwakosa, mweba kaili abo isubilo! nangula fye lelo Nebo ndeeba nati Ngobwesha imiku ibili pali webo, ¹³pantu nkanyanta Yuda ngobuta bwandi Nkesushamo ubuta bwandi muli Efraimu. peka nkashibusha abana bobe, Sione, ukwimina ubulwani abana bobe, webo GBrisi, nkakucita webo, Sione ngo lup;anga lwa baume abakosa!"¹⁴Yahweh akamonekla kuli bena, ne misolobwa akailasa no kufuma kwa kalumba! panttu shikulu Yaweh akalisha ipenga no kwendela mu cipupu ukufuma ku Temani. ¹⁵Yahweh wacinkupita akabacingilila, no kubonaula no kubongolola amabwe aya mu mulengeni, peka bakanwa no kupunda kwa baume abanwine ubwalwa, no kwikuta kwati libakuli filya lisula na pamulu,kwati makona yapacipailo. ¹⁶Ifi Yahweh Lesa wabo akabapokolola pali bulya bushiku, ge fitekwa fya bantu. Ngefyaba utumabwe utubeka kucisote cabufumu. ¹⁷Musuma sana no kuwama sana efyo aba! Abalumendo bakekuta ingano na bana cisungu bakanwa umwangashi uwalowa!"

Chapter 10

¹Ipusheni imfula kuli Yahweh munshita ya mfula iya kushalikisha- Yahweh uupanga ukupangala kwa mfula- kabili eupela imfula inono ku bantu ne fimena mwibala. ²Utulubi twa kubukilak tulanda ifyabufi; nababuuka nabo bene babepafye ubufi; balotolola ifiloto fyabufi no kusansamusha kwabo ukwabulamo akantu, eco bendela kwati ni mpanga no kucula. ³Ubukali bwandi abwimina bakacema; ni mbushi ishilume-intungulushi-esho nebo nakanda. Yahweh umwine wafita akalasunga umukuni wakwe, abang'anda yakwa Yuda, kabili akabacita kwati ni kabalwe mu bulwi!⁴Kuli Yuda ekukafuma ilibwe lyapetungi; kuli ena ekukafuma uwakuba ngolupopo ulwa kwikatilila itenti; kuli ena ekukafuma ubuta bwa kulalwilako inkondo; kuli ena ekukafuma intungulushi shonse pamo. ⁵Bali no kuba kwati nimpalume abalenyantaula abalwani babo mu matipa ya mumisebo mubulwi; bakalwa inkondo, p;antu Yahweh alaba nabo, kabili bali no kumfwa insoni balya bonse abendela pali bakabalwe;⁶Nebo nakosha abamung'andca yakwa Yuda, kabili nkapususha aba mung'anda yakwa Yosefe, pantu nebo nakababwesha kuno kwine kwabo kabili nakabalelela uluse. Bakaba kwati nshabaposele nebo usha bena shabakene, pantu ninebo Yahweh Lesa wabo, kabili bena nkalabasunga. ⁷Elo abena Efram bakaba kwati ni mpalume, kabili imitima yabo ikalasanamuka nga bantu aba nwine umwangashi; abana babo bali no kumona no kusansamuka. Imitima yabo ikalasanamuka mu li nebo!⁸Nebo nakabalishisha pintu no kuba kolonganika, pantu bena nakabalubula, kabili bali nokuba abengi ngafilya fine bali kale! ⁹Nebo alibasalanganishisha mu bantu na bantu, nomba bali nokulangibukisha nebo mufyalo fya kutali, Elyo bena nabana babo bali no kwikala no kubwela. ¹⁰Pantu bena nakababwesha ukufuma mu calo ca Egypti nokubakolonganika ukufuma mu calo ca bena Asiria. Nkabaleta mu calo cabena Gileadi na mu Lebanone mpaka mukabule ne fyumba muli bena.¹¹Mumacusho yabo emo bali no kwabukila bamba; Nkoma amaputa ya muli uyo wine bamba kabili nakamya no kushika konse ukwa mu mana wa Nailo. Icilumba ca bena Asiria cili no kuponena panshi, ne nkonto yabena Egypti ikafumapo ukufuma pabena Egypti. ¹²Nebo nemwine nkalabakosha, kabili bakalaenda mwishina lyandi-ifi efyo Yahweh alanda."

Chapter 11

¹Isulako iminshi yobe, we Lebanone, no mulilo wilya imikedari yobe! ²Losha, we cimuti ca mukupri, pantu icimuti ca mukedari nacipona! Cinshi pumpunta abelele payacindama! Losha, mwemioke yaku Bashani, pantu umutengo uo tabengilamo na uyapona. ³Kulya kuli iciunda ica kulosha kwa bacemi, pantu ubucindami bwabo na bonaulwa! kulya kuli amashiwi ya nkalamu shinono ishili mukubuluma, pantu ica kusekelamo ica mulonga wa Yordani naupumputwa!⁴Ifi efyo Yahweh Lesa wandi alanda ati, "kwati mucemi, linda pamukuni uwabikwa pambali pakwipaiwa! ⁵(Bonse abo abashita shena balepaya shena na bena tabapelwa umulandu, na bonse abo abashitisha shena balanda ati, 'Amapalo yabe kuli Yahweh! Nebo naisaba uwacuma! pantu abalebomba ubucemi pa mukuni abene tabakwata bena ukulanguluka.) ⁶Pantu Nebo nshakabale nanguluka abekashi bali cino calo! –uku ekulanda kwa kwa Yahweh. Moneni! Nebo ne mwine ndi pakupilibuka pa muntu onse mu maboko yamwina mupalamano wakwe na mu maboko ya mfumu yakwe, na bena bakonaula icalo kabili takuli nangu umo pali bena uo Nebo nkapokolola ukufuma mu maboko yabo."⁷Elo Nebo nkaba umucemi uwa pa mukuni uwa bikilwa ukwipailwa pali bonse abo abashitisha impanga. Nebo nalibulile inkota shibili; inkota imo Nebo nainike "Ububile" na imbi Nebo nainike "Ukwikatana." Muli iyi nshila Nebo nalicemene umukuni. ⁸Mu mweshi umo Nebo nalyo nawile abacemi batatu. Nebo naishileba uwafita umutima kuli shena, na bena pamo nabo bali mpatile. ⁹Nomba Nebo nalandile kuli bena ati, "Nebo nshabombe elo ngo mucemi pali mweba nababili. Impanga iili no kufwa- lekeni yena ifwe; ne mpanga iili no konaulwa- lekeni yena yonaulwe. Leken impanga ishashala cilaimo ilye umubili wainankwe."¹⁰Elo Nebo nabulile inkota yandi, "Ububile" nalimokawile yena kukutoba icipangano cintu Nebo nakwetee ukupanga ku bantu na bantu bonse." ¹¹Pali bulya bushiku icipangano calitobelwe, na bonse abo abaleshitisha

Chapter 12

impanga nabo Nebo abalemona balishibe ati Yahweh alilandile. ¹²Nebo nalilandile kuli bena ati, "Nga ici caba icisuma kuli mwebo, nebo mpeleni ifilambu fyandi. Nomba nga iyo, mwicita ifyo," Elo nabena bapimine ukufuma ukwa filaambu fyandi- amakumi yatatu aya silfere. ¹³Nomba Yahweh alilandile kuli nebo ati, "Bikisha silfere mu cipao, icilambu icawama cintu bena balingile webu!" Elo Nebo nabulile amakumi yatatu aya silfere nokubika mu cipao mu ng'anda yakwa Yahweh. ¹⁴Nomba Nebo natobele inkonto yandi iya bubili "Ukwikata," nokonaula bumunyanane pakati kakwa Yuda na Isreali. ¹⁵Yahweh alilandile kuli nebo ati, "Peka, bula ifibombelo fya mu mucemi umuwelewele pali wemwine, ¹⁶Pantu mona, Nebo ndi pakubika pacifulo umucemi mu calo. Ena takasakamane impanga ishili cula. Ena takasakamane ukufwaya impanga ishaya ishaluba, nangula ukuposha impanga ishile sunta. Ena takasakamane ukulisha impanga ishili no buumi, nomba akalalya umunofu wa mpanga isha ina no kufumya amaboko yashiko. ¹⁷Bulanda ku cinangwa ca mucemi uyo usha umukuni! Ulupanga lukesa pakuboko kwakwe na palinso lyakwe ilya ku kulyo! Ukuboko kwakwe kukafumba ne linso lyakwe ku kulyo likaba impofu!"

Chapter 12

¹Uku ekubilikisha kwakwa Yahweh amashiwi ayakumine Isreali- ukubilikisha kwakwa Yahweh uwaasa imyulu napeka uwabika icakukulapo icalo, uwabika umupashi wamuntu mukati aka muntu, ²"Moneni, Ndi mupwpi nokupanga Yerusalemu ukuba ulukombo ukulenga abantu bonse abashinguluka ena ukupungaila. Cili nokuba ngafilya mu Yuda abamushingulukako bakapukila Yerusalemu. ³Muli bulya bushiku, Ndi mukupanga Yerusalemu ukuba icilibwe icakosa kuli bonse abantu. Ukufwaya ukuti asende napeka ifyalo fyonse ifya muno calo bakakolonganina pali uyu musumba. ⁴Muli bulya bushiku- uku ekubilikisha kwa kwa Yahweh- ndi nokuma bakabalwe bonse ukubafulunganya napeka abapatamapo bakaba nga mashilu. Kuba mung'anda yakwa Yuda, ndinokwisula amenso yandi, lelo bakabalwe bonse aba bantu ndinokuboma kuli bumpofu. ⁵Eico ishambumu sha mu Yuda bakalanda mu mitima yabo, Abekashi bamu YHerusalemu amaka yesu pamulandu Yahweh wamilalo Lesa wabo. ⁶Muli ubo bushiku nkapanga ishambumu sha mu Yuda nge icinga camulilo icikoaka kunkuni napeka nganamwenge uuleonka nawiminina mu ngano, pantu fileaka fyonse ukushinguluka abantu kukwa kulyo napeka kukwa kuso, Yerusalemu ali nokwikala peka mu cifulo cakwe. ⁷Yerusalemu ali nokubalilapo ukupususha aba muma tenti yakwa Yuda, pakuti ubucindami bwakwa Davidi napeka ubucindami bwa abo abaikala mu Yerusalemu tekuti babe abakulisha ukucila abo abaikala mu Yuda. ⁸Muli ubo bushiku Yahweh alinokuba kapokolola wabo abo abekashi bamu Yerusalemu napeka muli ubo bwine ubushiku abo abali mukuba abatompoka mukati kabo balinokuba nga Davidi, ilyo ing'anda yakwa Davidi ikaba nga Lesa, ukaba ngo mungeli wakwa Yahweh muntanshi yabo. ⁹Muli ubo bushiku ndinokutampa ukonaula fyonse ifyalo ifyo ifimukwisa mukulwiksha Yerusalemu. ¹⁰Lelo ndinokupongolola umupashi wandi uwankumbu napeka nkalapapatila pabang'anda yakwa Davidi napeka pabekashi bamu Yerusalemu, peka bakalalolesha pali nebo, pali umo uwabatanike. Bali nokundosha, nga umo uobaloseshe umwana uyo wune umwaume. Balinokulila ubulanda nga umo uulelila ubulanda bwa mfwa ya mwana umwaume ibeli. ¹¹Muli ubo bushiku mukaba ukulosa kukalamba mu Yerusalemu kukaba ngokulosa ukwa Hadadi Rimoni munika yakwa Megiddo. ¹²Icalo cilinokulosa, cila umukowa ukulekana kumukowa unankwe. umukowa waba mung'anda yakwa Davidi uli nokulekana napeka abakashi babo bakalekana kubaume. ¹³Umukowa wakwa Lebi ukulekana napeka abakashi babo bakalekana napeka abakashi babo bakalekana ukufuma kubaume. ¹⁴Cila mukowa kuishaleko imikowa - cila mukowa napeka abakashi babo kulekana ukufuma kubaume babo."

Chapter 13

¹"Muli ubo bushiku mukaba icimfulunganya akacalwila mung'ada yakwa Davidi nabekashi ba mu Yerusalemu, ukuuba mulebembu noku kowela. ²Muli ubo bushiku- ciksemo cakwa Yahweh wamilalo- nkaputula amashina yatulubi mucalo nato tatwakebukishiwe. nkatamfya ba kasesema kabili no mupashi wakowela ukufuma mu calo. ³Ngo muntu umbi akonkanya ukusesema wishi na nyina abamufyele bakalanda kuli ena. 'tawakabe no mweo, pantu!' kabili wishi na nyina bakapushamo icela nga asesema. ⁴Muli ubo bushiku cila kasesema akekatwe nsoni cila umo na umo pacimonwa mukusesema. Aba bakasesema tabakafwale nsalu yamasako, mu cifulo cakubepa abantu. ⁵Pali ci bakalanda, 'nshili kasesema! Ndi mwana umwaume ubomba mu mushili, mu mushili emombwena ukufuma ku bwaice!' ⁶Umo alanda kuli ena, finshi ifi fipumo pakati kamaboko?' naena akasuka, ifintu naiminwe mung'anda yabanandi. ⁷"We lupanga! imino mucemi wandi, umwaume umunandi-cisemo cakwa Yahweh wamilalo koma kacema ne mpanga shikasalangana! akabwesha kuboko patuono. ⁸Nomba mu calo conse- cisemo cakwa Yahweh wamilalo-pafintu fibili ifyamuli balya fikaputulwako na pabantu bamo kuleko mweo; cimo icamuli bena cikashalapo. ⁹Nkabwesha neco cabutatu mu mulilo kabili nkabalopola ngafilya balopolola ukuba; no kubasalaula ngafilya golide isalaulwa bakasuke abalilila kwishina lyandi elyo nkabasuka nkatila, 'Aba bantu bandi!' nabo bakatila, 'Yahweh e Lesa wesu!'"

Chapter 14

¹Mona! ubushiku bwa kwa Yahweh buli mukwisa ilyo ifipe fyobe filinokuba nokwakanishiwa mukati kobe. ²Pantu Nebo ndinokukolonganika uluko ululilonse ukwimina Yerusalemu uku kulwa kabili umusumba uli nokupokwa, na mayanda yakansapwa kabili na banakashi bakabapatikisha ukulala nabo. kabili na hafu wa musumba uli nokuya muli bunkole,

nomba abantu abashalapo tabakepaiwe ukufuma mu musumba.³Nomba Yahweh ali nokuya kabili nokupanga ubulwi nebo nesho inko nga ilyo ena apanga inkondo mu bushiku bwa bulwi. ⁴Pali bulya bushiku ulukasa lwakwe lukeminina palu mpili lwa Miolife, ululi lubali lwa Yerusalemu ku kabanga. Ulupili lwa miolife lili nokulepuka hafu pakati ku kabanga kabili na ku masamba kukaba umupoka poka ukulu kabili hafu walu pili ali nokubwelela mupepi n a kukapinda ka kukuso kabili na hafu umbi mupepi nakukapinda ka kukulyo.⁵Kabili webo uli nokubutukila mu mupokapoka pakati katupili lwa kwa Yahweh, pantu umupoka poka kalupili lwa kwa Yahweh, pantu umupoka poka pakati kaisho mpili uli nokufika ku Asela. Webo uli nokubutuka nga filya wabutwike ukufuma kucinkukuma mu nshiku shakwa Ussia, Imfumu yaba Yuda. Kabili Yahweh Lesa wandi ali nokwisa kabili na bonse aba mushilo bali nokuba naena. ⁶Pali bulya bushiku takwakabe ulubuto, nomba takwakabe ukutalala nangula ukukambantana. ⁷Pali bulya bushiku, bwaishibikwafye kuti Yhahweh eka, takwakabe ubushiku n angula akasuba, pantu icungulo cili nokuba inshita ya lubuto. ⁸Pali bulya bushiku amenshi ya bumi yali nokufuma mu Yerusalemu, hafu umbi ku kabanga ka mumana kabili na hafu umbi ku m asamba ka mumana, mulusuba kabili na mumpepo. ⁹Yahweh alinokuba imfumu pesonde lyonse. Pali bulya bushiku ku kabafye Yahweh, Lesa fye umo, kabili ne shina lyakwefye eka. ¹⁰Icalo conse cili nokuba kwati ni Araba, ukufuma mu Geba ukufika ku Rimone ku kapinda ka kukulyo ya Yerusalemu. Yerusalemu akakokanishiwapo ukwimishiwa kabili nokushala mu ncende yakwe, ukufuma ku mwinshi wa ku Benjamini ukufika ku ncende ukwali umwinshi wakubalilapo, ukuyafika ku mwinshi wapakona, kabili ukufuma kulupungu lwakwa Hananeli ukufika kufyakukaminamo umwangashi wa mfumu. ¹¹Abantu bali nokwikala mu Yerusalemu kabili Lesa pali bena. Yerusalemu ali nokwikala uwamutelelwe. ¹²Ici cili nokuba icinkunka ico Yahweh ali nokuminako abantu bonse abo abakemina Yerusalemu: Imibili yabo ikabola nangula beminine ku makasa yabo. Amenso yabo yakabola mufikolobwa kabili nolulimi luli nokubolo mukawwa kabo. ¹³Pali bulya bushiku cilya icifulunganya icikulu ukufuma kuli Yahweh cili nokwisa pali bena. Cila muntu akekata ukuboko kwa munankwe, kabili no kuboko kwa umo kuli nokuimishiwa pa kuboko kumbi. ¹⁴Yuds ali nokupanga ikondo pali Yerusalemu, bali nokukolanganika ifyuma fyonse ikfyo nko-golide, silfere, kabili n e fyakufvwalwa ifisuma mubukata ubukulu. ¹⁵Icikuko cili nokuba muli kabalwe kabili imfalanshi, kabili ne ngamila, kabili ne mpunda, kabili ne citekwa conse munk,ambi cili nokucula ku cikuko cimo cine. ¹⁶Kabili cili nokucitika kuli abo bonse abashala muli isho inko isho ishaisa kukwimina Yerusalemu bali nokulanina nokuya umwaka no mwaka ku kupepa imfumu, Yahweh wafita, kabili kukusunga umutebeto wansakwe. ¹⁷Cili nokucitika ukuti uuli onse ukufuma mu ko shonse isha pesonde tele ku Yerusalemu ku kupepa imfumu, Yahweh wafita, kabili Yahweh takaleta imfula pali bena. ¹⁸Nga uluko lwakwa Egypti taluninine ukuya, kabili bena tabakapokelele imfula. Icikuko ukufuma kuli Yahweh cili nokuma uluko ukuti winina ukuya ku kusunga umutebeto wansakwe. ¹⁹Ici cili nokuba icakukandwa pali Egypti kabili ukukandwa kuluko lonse ulutalwakanine ukuya mukusunga umutebeto wansakwe. ²⁰Nomba pali bulya bushiku, inyenjele shabakabalwe shili nokulanda, "Bumushilo bwakwa Yahweh," kabili no mupika mu ng'anda yakwa Yahweh uli nokuba kwati nimbale shashika ishaha pantanshi yha cipailo. ²¹Pantu impoto iili yonse mu Yerusalemu na mu Yuda shikaba isha mushilo kuli YHahweh wafita kabili nouli onse uukaleta ilambo ali nokulya ukufuma kuli bena kabili nokwipikilamo. Pali bulya bushiku bakashitisha tabakatale abasangwa mu ng'anda yakwa Yahweh wafita.

Malachi

Chapter 1

¹Icisingo ce shiwi lwakwa Yahweh kuli Isreali pamaboko yakwa Malaki. ²"Ninebo nakutemenwe webo," ekulanda kwa kwa Yahweh. Nomba webo ulande, "webo watutemwa shani fwebo?" "Bushe Esau tali munina Yakobo?" ekulanda kwa kwa Yahweh, "Nanebo natemenwe Yakobo, ³nomba Esau nalikwete ukumupala. Ninebo nakwata ukupanga ulupili lwakwe ukulekeshiwa mukutobeka, kabili ninebo nakwata ukupanga incende yakwe iya kwikalamo ba mumbwe bamumatololo." ⁴Nga Edomu alanda, "fwebo natumwalwa, nomba fwebo tukabwelela kabili mukukula ifyaonaika," Yahweh wafita akalanda, "kuti bakula, nomba nebo katoba napeka, bambi bakabeta bena 'icalo cababomfi'" kabili 'Abantu abo Yahweh abikapo ubukali ukutwalilila. ⁵Amenso yobe yakamona ifi, kabili ulino kulanda, Yahweh mukulu ukucila mu mupaka yakwa Isreali. ⁶Umwana umwaume acindika bawishi bakwe, kabili na babomfi bacindika shikulu wakwe. nganenebo, kabili, ninbo wishi, ubucindami bwandi bulikwisa? Nga ninebo umukulu, ukucinwa kwandi kuli kwisa?" ekulanda kwakwa Yahweh wafita kuli webo shimaepo, abasula ishina lyandi." Nomba webo ulanda, "Twasulashani ishina lyenu?" ⁷Pakupela ica bupe cakowela umukate pa cipailo candi. Nomba webo ulanda, Twakowesha shani webo?" pakulanda ukuti itebulo lya kwa Yahweh lya likowela. ⁸Ilyo webo wapela ilambo inama iya pofula amenso bushe te bubi? Ilyo wapela iyalemana kabili iyalwala, bushe te bubi? fitwaleni ku mulashi wenu! kuti ena akupokelela webo nangula ena ukwimya icinso cobe?" e Yahweh walanda uwafita. ⁹Ililine webo akuba ukwipusha icinso cakwa Lesa, ukuti engaba uwaluse kuli fwebo. Nomba Yahweh wafita alanda ukuti nefyo ifya bupe ifili mu maboko yenu, kuti ena aimyapo icinso nangula cimo pafyenu? ¹⁰"Iye nga kwali nangula umo pali mwaebho uwingesala iminshi ye tempele, pakuti webo taukoseshe umulilo pa cipailo candi! Nebo shakwata ukutemwa muli mwebo," ekulanda kwakwa Yahweh wafita," kabili shakapokelele ubupe ubuli bonse ubukafuma ku minwe yobe. ¹¹Pantu ukufuma ukufumina akasuba ukufika uko kawila ishina lyandi likakula pa nko kabili mu ncende yonse ncushi kabili ingano ishasangululwa shikapelwa mwishina lyandi. Pantu ishina lyandi likalamba ilikulu panko," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita. ¹²"Nomba webo ulesalullu ilyo walanda we itebulo lyakwa shikulu lyalikowela, kabili ukuti ne fisabo filipo, ne fya kulya fyalisulwa. ¹³Webo ukulanda,

Chapter 2

"Nicinshi ukutendukila ifi kaabili webo ulacifyola, "ekulanda kwakwa Yahweh wafita. "Webo waleta iyalepaulwa nangula iyalemana nangula iyawala; kabili nebo eco waleta ngo bupe bobe. Kuti nebo napokalela ifi ukufuma kuminwe yobe?" ekulanda kwa kwa Yahweh. ¹⁴"Uwabucenjeshi atipwa uukwete inama iilume mufitekwa fyakwe kabili alapa, ukupela kuli nebo, kabili yapelwa kuli nebo, eshikulu, iyalemana! pantu nebo ndi mfumu iikulu, "ekulanda kwa kwa Yahweh wafita," kabili ne shina lyandi likacindikwa ku nko."

Chapter 2

¹Ililine webo shima pepo, aya amafunde yobe. ²"Nga tawakakutike webo, kabili webo nga tawakafibike mu mutima obe ku kupela ubukata kwishina lyandi," ekulanda kwakwa Yahweh wafita, "ilyo nebo katuma icitipu pali webo, kabili nebo katipa ne paalo lyobe. Icishinka, nali kwata nebo ukubatipa, pantu webo taubikile amafunde yandi mu mutima obe. ³Mona, nebo ndipakukalipila inseke shobe, kabili nebo kashinga amfi pa finso fyenu, amafi ukufuma ku mitebeto yenu, kabili webo bakakusenda nayo. ⁴Webo uli nokwishiba ukuti Nebo nikwata ukutuma amafunde aya mafunde kuli webo, kabili ukuti icipangano candi cingatwalilila ukuba ne misonko," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita. ⁵"Icipangano candi na ena cali cabumi no mutende, kabili nebo kabapela kuli bena; Nebo kamupela ena umwenso, kabili alatina nebo, kabili ena ali mukwimanina mwishina lyandi. ⁶Icishinka ica kukonka cali pakanwa kakwe, kabili tapali ica bufi icasangilwe pamilomo yakwe. Ena ayendele na ena mu mutende kabili mubololoke kabili ena apilibwile abengi ukufuma kufilubo. ⁷Pantu imilomo yabashima pepo yafwi ukusunga ukwishiba kabili abantu bafwile ukufwaisha ukukonka ifilefuma pa kanwa kakwe, pantu ena mutumwa wakwa Yahweh wafita. ⁸Nomb webo wakwata ukupilibuka ukufuma kushila ya cishinka. Webo naulenga abengi ukuiputula no mucinshi kwi mfunde. webo naukwata ukubosha icipangano caba misonko, "ekulanda kwakwa Yahweh. ⁹"Eico, Nebo nikwa ukulenga webo ukusulwa kabili panshi panuma ya bantu bonse pamulandu tawakwa ukusunga ishila shandi, nomba mwakwete ukulanga akapatulula mu mamfya yama funde." ¹⁰Takwabafye wishi umu kuli fwebo bonse? Te Lesa fye umu uwalengele fwebo bonse? Nicinshi fwebo tufyengela cila muntu na munina wakwe, ekusula icipangano ca batata besu? ¹¹Yuda aba uwakufyenga. Ifintu fyanunani fycitwa mu Isreali kabili na mu Yerusalemu. Pantu Yuda nakowesha incende yakwa Yahweh iya mushilo iyo ena atemenwe, kabili naupa abana batu lesa twa mbutushi. ¹²Nga Yahweh engakuputula ukufuma mwi tenti lyakwa Yakobo umuntu uwacita, ifi, umu uwaima kabili umu uwayasuka, nangulafye alaleta ica bupe kuli Yahweh wafita. ¹³Webo weucita ici: Webo wafimba icipailo cakwa Yahweh ne filumba, na ukukumana kabili no kutonga, pamulandu ena tapilibuka ku kukumanya icabupe nangula ukucipakelela na ububile ukufuma mu maboko yenu. ¹⁴Nomba webo ulanda, "Ni cinshi ena?" pamulandu Yahweh aali nikambone pakati ka webo na umukashi waku bwaice bobe, uyo webo wakwata ukupondokela, nangula cakuti aali ni kamfwa obe kabili umukashi wacipangano cobe. ¹⁵Tabapangile bena umu, na kucakaniko ca mupashi wakwe? kabili ni cinshi amipangile mwebo umu? pamulandu ena alekupila ulubuto ukufumakuli Lesa. Eico mufwile ukuisunga mwe bene mu mupashi wenu, kabili mwiba aba kukanakwata bucishinka ku mukashi waku bwaice bobe. ¹⁶"Pantu Nebo nalipata ukulekana," ekulanda kwakwa Yahweh, Lesa wakwa Isreali, "kabili umu uwafwala umukansu wakwe no bunkalwe," ekulanda kwakwa Yahweh wafita." Eico icingilileni mwe bene mweka mu mipashi yenu kabili mwiba abalufyengo." ¹⁷Webo naukwata ukulenga Yahweh ukunenuka ku mashiwi yenu. Nomba webo ulanda, "Tukunenusha shani webo?" pakulanda, "uuli onse uwacita ububi musuma mu menso yakwa Yahweh, kabili ena ebo atemwa bena," nangula Alikwisa Lesa wwa mulinganya?"

Chapter 3

¹"Mona, Ninebo ndipakutuma inkombe yandi, kabili ena akapekanya inshila panshi yandi. kabili shikulu, uyo ukabila, akesa mukupumikisha kwi tempele lyakwe. Inkombe yapa cipangano webo watemwa, mona, ena akesa," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita. ²Nomba ninani akaba mukushipikisha kwa bushiku bwakwe ubwakwisa? Ninani akaba mukwimanina ilyo akamoneka? Pantu ena akaba ngo mulilo wakwa kasengulula kabili nga sopo yaba washa insalu. ³Ena akekala nga kalopolola kabili kasangulula wa silfere. Kabili ena akasangulula abana abaume ab kwa Lebi. Ena akabalopolola bena nga golide kabili silfere, kabili bakaleta ubupe bwabulungami kuli Yahweh. ⁴Kabili ubupe ba kwa Yuda kabili Yerusalemu bukaba ubwakusekesha Yahweh, nga mushiku sha kukale, kabili nga mucunshi camyaka. ⁵kabili Ninebo kesa kuli webo pabupingushi. Ninebo kaba bwangu kambone ku bafingelengwe, ba cilende, abo abalapa ubufi, kabili abo abapanga ubucenjeshi kumalipilo yaba bomfi abo baingisha, kabili abacenjesha bamukafwilwa kabili nabana bafwilwa, nabo abatafya imbutushi, kabili nabo bonse abataba cindika," ekulanda kwakwa Yahweh wafita. ⁶Pantu nninebo Yahweh, uushicinja, eico mwebo mwenseke shakwa Yakobo mwebasha onailwa. ⁷Ukufuma mushiku shaba wisenwe mwalipilibukila lubali ukufuma ku fyebo fyandi kabili no kukana kwata ukufisunga. Pilibukila kuli mwebo," ekulanda kwakwa Yahweh wafita." Nomba webo ulanda, "kuti twapilibuka shani?" ⁸Bushe umuntu kuti aibila Lesa? lelo webo ulangibila nebo. Nomba webo ulanda, "Twakwibila shani webo?" Mu cekumi kabili ubupe. ⁹Webo wali tipwa nakwtipo, pantu webo ulangibila nebo, na lonsee uluko. ¹⁰Leken i cekumi conse mu ng'anda yakusungilamo, pakweba ati mwingaba ifyakulya mu ng'anda yandi, kabili ngesheni nebo ililine pali ici," ekulanda kwakwa Yahweh wafita, nga shakeswile webo isolokoto sha mu muulu kabili ukwitulwila ipaalo pali webo, paka takuli umuputule uwaifi fyonse. ¹¹Nanebo kakalipila abo abonaula ifisabo fyenu eico pakuti tabonauwile ifisabo fya mu calo cenu. Imyangasi iya mu mabala yenu tayakaleke ukutwala ifisabo," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita. ¹²"Nenko shonse shikakwita webo

Chapter 4

uwapalwa, pantu webho ukaba mu calo ca kutemwa," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita.¹³"Amashiwi yenu paali nebo yali konsa," ekulanda kwa kwa Yahweh." Nomba webho ulanda, 'Bushe nifinshi fwebho twakwata ukulandapaliwebho?'¹⁴"Webho wakwata ukulandaukuti, 'kuwaya wayafye ukubombela Lesa. Bushe cibweshshi ukuti fwebho tukwete ukusunga ify kukabila kwakwe nangula ukwendela mukullosha pantanshi yakwa Yahweh wafita?'¹⁵Eico ililine fwebho twita ababi ukuti abapalwa. Bankacita wabubi te kuyafye pantanshi, nomba balensha Lesa kabili no kubutuka."¹⁶Kabiliabo abacine Yahweh balanda umo no mbiye. Yahweh alapepeka kabili no kukucinka , kabili ne citabo ca cibukisho calilembwa pantanshi yakwe ab abatina Yahweh kabili nokucindika ishina lyakwe.¹⁷"Bakaba bandi," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita, "mucikwatwa candi icapusanako, pa bushiku ubo Nebo nkacita. Nebo kabomfwila uluse bena, nga umuntu uubelela umwana wakwe uluse uumubombela ena.¹⁸Kabili na peka webho ukamona pakati kabololoke kabli ababomfi,pakati ka umo uwalepepa lesa kabili umo uushalekupepa webho.

Chapter 4

¹Pantumona, pantu ubushiku buli mukwisa, ubuli mukupya nge lungu, ilyo bonse abamataki kabili ne bonse bakacita wabubi bakesaba impilimbili. Ubushiku ubuli mukwisa bukaboca bena," ekulanda kwakwe Yahweh wafita," eico ukuti cikabashe bena olo imishila nangula musambo. ²Nomba pali webho weutina ishina lyandi, akasuba kabololoke kakatula nokuposha mu mapindo yakako, webho uli nokuya, kabili webho uli nokusombola ngotwana twa ng'ombe ukufuma. ³Pali bulya bushiku webho uli nokunyata panshi ababimfi pantu bali nokuba imiti pesamba lya lukasa lobe pa bushiku ubo kacita," ekulanda kwa kwa Yahweh wafita.⁴"Ibukisha amafunde yamubomfi wandi Mose ayo nebo namupele ena ku ayo nebo namupele ena ku Herobu pali Israeli onse , ifi pope kabili no butekeshi. ⁵Mona, Nebo nkakutumina webho Eliya kasesema panuma yamukwisa kwabukulu kabili inshiku shakucinga ishakwa Yahweh. ⁶Ena akalapilibula imitima yabana kuli bawishi wabo, eco ukuti nebo shishile kabili mukupuma icalo nokuconaula umwipwilapo."

Matthew

Chapter 1

¹Ibuku lya mfyalwa yakwa Yesu Kristu, mwana Dabidi, mwana Abraamu. ²Abraamu ali niwishi wakwa Isaki, elo isaki wishi kwa Yakobo, elo Yakobo wishi wakwa Yuda, elo naba munina. ³Yuda ali wishi wakwa Pelese elo na Sera ukuti Tama, Pelese wishi wakwa Isoni, elo Isoni wishi kwa Lamu.⁴Lamu wishi kwa Aminadabu, Aminadabu wishi kwa Nashoni elo Nashoni wishi kwa Samoni. ⁵Samon wishi kwa Boase, Boase wishi kwa Obedi muli Luti, Obedi wishi kwa Yese. ⁶Yese ali niwishi kwa Devedi mfumu Devedi wishi kwa Solomoni umukashi wakwa Ulia.⁷Solomoni ali niwishi kwa Lobaamu, Lobaamu wishi wakwa Abiya, Abiya wishi kwa Asa. ⁸Asa wishi kwa Yeseferi wishi kwa Yolamu, elo Yolamu wishi kwa Asiya.⁹Asiya wishi kwa Yotamu, Yotamu wishi kwa Ahase, Ahase wishi kwa Hisekiya. ¹⁰Hisekiya wishi kwa Manase wishi kwa Amoni, elo Amoni wishi kwa Yosiya. ¹¹Yosiya ali wishi kwa Yachoniya elo naba munina pa nshita yakutwalwa ku Babiloni.¹²Panuma yakutwalwa ku babiloni Yachoniya ali niwishi Shelitele, Shelitele wishi kwa Selubabele. ¹³Selubabele ali niwishi Abiudi, wishi kwa Eliyakimu, elo Eliyakimu wishi kwa Asole. ¹⁴Asole wishi kwa Sadoki wishi kwa Akimu, elo akini wishi kwa Eliudi. ¹⁵Eliudi wishi kwa Eleasali, Eleasali wishi kwa matani, matani wishi kwa Yakobo. ¹⁶Yakobo wishi kwa Yeseferi, Yoseferi mukashi wakwa Maliya umo Yesu afwelwe, uwitwa Kristu. ¹⁷Inkulo yonse uku tula pali Abrahamu paka pali Devedi yali ikumi limo na shisano, ukutula pali Devedi mpaka mu kasendwa mu Babiloni mpaka na Yesu yali ikumi limo nashine.¹⁸Uku fyalwa kwa kwa Yesu Kristu kwa citike mu nshila ngeyi, nyina, Asangilwe nefumo lya kumu pashi wa mushilo. ¹⁹Nomba Yoseferi, umukashi wakwe ali uwasanguluka elo tule fwaya ukumusebanya, alefwaya uku mulubula munkama.²⁰Acili aletontontanya palici fintu, malaika wakwa Lesa amoneke kuli ena mu ciloto, nokulanda, "Yoseferi mwana Devedi, Yoseferi mwana Devedi, witina uku pita Maliya ngo mukashi obe, pantu uyo na mayo ifumo emite, lya kuli mupashi wa mushilo. ²¹Ali nokupapa umwana, elo uka mwita Yesu, ukaba nikapususha wa bantu kumembu."²²Ifi fyonse fya citike uku fikilisha ukulingana nobusesemo, uboshikulu alandile ukupitila muli bakasesema, ukulanda."²³Moneni, nasisungu ali nokwimita elo akapapa umwana umwaume, elo baka mwita neshina Imanowe"le"-icailulwa ukuti, "Lesa ali naifwe."²⁴Elo Yoseferi aimine mutulo acitile ukulingana nefyo umungeli wakwa shikulu wamwebele, elo amusendele ngo mukashi. ²⁵Nomba taishibe mubili wakwe mpakafye apelwa umwana mwaume. Nokumwita ishina Yesu.

Chapter 2

¹Panuma yakufyalwa kwakwa Yesu mu Betelemu waku Yudeya elo Helodi ali kateka, abaume abasambilila kufuma kukabanga bafikile mu Yelusamu kulalanda, ²"Ali pisa uufyelwe kateka wa ba Yuda? Twamwene ulutanda ukufuma kukabanga elo nokutatakula." ³Elo Helodi kateka aumfwilefi, bali fulunganishiwa pamofye na Yelusalemu Onse.⁴Helodi alandile bonse ba shimapepo elo naba kalemba wa bantu, elo alibepwishe, "nipisa kristu afyalilwe?" ⁵Balandile kuli ena "Mu betelemu wakuyudeya ififine efyo calembelwe muli bakasesema, ⁶Nomba mwebho, betelemu, mumpanga ya Yuda tauliwa cepesha pali bakateka bonse bamuli Yuda, muli webho emukafuma kateka, ukacema abantu bandi mu Israele."⁷Kabili Helodi aitile munkama abaume abasambilila mukubepusha akashita ulutanda lwamoneke. ⁸Aba tumine mu Betelemu, kulanda, "Kabiye ni nokusokota bwino pakana akanono, elo ngamwa kasango, ngamwa kasanga mwise

Chapter 3

mumbweshe akasebo epali nanebo naisa nokukatatakula."⁹Panuma nabomfwa kuli bakateka, bakonkenyepo ukuya, nolutanda lwalimoneke kukabanga nalubatangilila pakafye nokuya iminina apo akanakali.¹⁰Elo bamwene ulutanda, balyumfwile insansa shikulu.¹¹Baingile mu G'anda nokumona akana naba nyina bamaliya. Bawile panshi nokukatatakula. Ba kakwile ifyuma nokutula umutulo wa Gold, Frankincense, Mori.¹²Pakuba cenjesha kuli Lesa mu ciloto takuli kubwelela kuli Helodi, nabo babwelele kucalo cakumwabo nenshila imbi.¹³Panuma nabaya, umungeli wakwa Lesa wamonekele kuli Yosefe mu ciloto nokulanda, "ima, senda akana kanono naba nyina, nokubutukila mu Egipti. Mukekalile nkasuke nkamyebe kuli Helodi akafwaisha konaula utwana utunono."¹⁴Bulya bwine bushiku, Yosefe alimine nokubula akana akanono naba nyina nokuya ku Egipti.¹⁵Aikele kulya mpaka nemfwa ya kwa Helodi. Uku kwali kufikilisha mubusesemo shikulu atangilile ukufuma mu Egipti emo naitile umwana wandi.¹⁶Napeka Helodi, elo amwene kuti naba mubepa kubaume abasambilila, alifulilwe saana. Atumine ukwipaya abaice abanono ukwamba pa mwaka ibili mu Betelemu na mucende monse, kukonkana kwanshita ilya apatikishe abaume abasambilila.¹⁷Afikilisha mu calandilwe kale kupitila muli Jeremiah kasesema, "imisowa ya lyumfwikike mu Ramah, ukulila nokullosha, Rachel alelosha umwana wakwe, akene ukusansamuka, pantu tabaliko."¹⁸Elo Helodi afwile, palya, mungeli wakwa shikulu amonekele kuli Yosefe mu Egipti nokulanda, "kabiyezi, bula umwana na banyina nokuya mu mpanga yakwa Isreal, kuli uyo uwale fwaya ubumi bwa kana nafwa."¹⁹Yosefe alimine, nokusenda akana na nyina, nokwisa mu mpanga ya kwa Isreal.²⁰Nomba alyumfwile Archolashi uwali kateka wa Yudeya mucende yakwa wishi Helodi, alwimfwile mwenso wakuyako, panuma Lesa namucenjesha muciloto, ashele necitungu ca Ngalileya.²¹Nokuya ikala mu musumba waleitwa Nasaleti. Ico kwali kufikilisha pafyo alandile muli bakasesema, aketwa Nasaleni.

Chapter 3

¹Muli shilya nshiku alitile Yohane kabatisha mukubilikisha mu mutengo uwa yudea aletila, ²Lapileni, lekeni ifibi fyonse ubufumu bwamumulu buli mupepi. ³Mulifi efyaseseme kasesema Esaya atile, Ishiwi lya ulubilisha mu mutengo, pekanyeni umusebo umwakwenda shikulu. Lungamikieni umusebo wakwe ube uwaololoka.⁴Nomba Yohane uyo alimukufwala insalu iya masako ya ngamila no mushipi wamukupo wanama mumusana wakwe. ifilyo fyakwe fyali fipaso nobuci bwa mumpanga. Abamu Jerusalemu, bonse mucitungu ica shinguluka umumana wa yordan balefuma baleya kuli ena. Bonse baleibishiwa kuli ena mumumana wa yordan; baleilondolwela ubufi bwabo.⁵Nomba ilyo amwene abamu falise naba saduki baleisa kuli wene kukwibushiwa, alandile kuli bena, mwebufyashi bwansoka mwe, nani amusokele pakuti mufulumuke kubukali ubuleisa? Eico byaleni ifitwalo ifyawama ubulapilo. Mwila elenganya nokuilandila palwenu ati, Twalikwata Abraham etata wesu! pantu ndemweba nati Lesa nakwata amaka aya kwimya abana bakwa Abraham ukufumya mulyaya mabwe.⁶Nakuba isembe lyalibikwa ukutengelesha umushila wafimuti. Kanshi icimuti conse icishitwala icisabo cilingile ukutemwa noukuposwa mumulilo.⁷Ndimukumibatisha namenshi kukulapila. Uyo uuleisa manuma yandi nakwata amaka ukucila nebo, nanebo nshilingile ukukakula intambo pamakasa yakwe, kabili nshilingile ukusenda insapato shakwe. Akamibatisha mumupashi wamushilo nakumulilo.⁸Ena nakwata ulupe muminwe yakwe mukupepwilako imisungu ukuleka iponene panshi napeka nokukolonganya ingano shakwe ukushibika mubutala. Lelo ali kubula imiungu nokuiposa mumulilo icakuti tekuti shifumemo nakalya.⁹Peka Yesu afumine ku Galile nokuya kumumana wa Yodani mukuya batishiwa na Yowane.¹⁰Lelo Yowane alyeseshe ukuti amuleshe, alandile ati, "Ndekabila ukubatishiwa nawebo, bushe nomba waisa kuli nevo?"¹¹Yesu alyaswike nokulanda kuli ena ati, "Cisuminishe nomba, pantu ecilingile fwebo ukufikilisha ubulungami." Lelo Yowane alimusuminishe.¹²Panuma yakwibishiwa, Yesu peka alifumine mumenshi palyapene, moneni, umulu walimwisukile. Alimwene umupashi ulekoka nge nkunda nokwisa ikala pali ena.¹³Mona, neshiwi lyafumine mumulu ukulanda ati, "Uyo emwana wandi uyo nanatemwisha. Uyo eombekelwamo."

Chapter 4

¹Elyo Yesu atungulwe no mupashi kuma tololo kukweshiwa kumulwani. ²Ilyo afungile inshiku amakumi yane akasuba nobushiku, ali insala. ³Umulwani alishile no kulanda kuli ena, Ngoli mwana wakwa Lesa, alule libwe ukubo mukwate. ⁴Yesu alyaswike ati, calembwa ati, tekucilyo ceka umuntu ekalilanobumi lelo ku ceboconse icifuma ku kanwa ka kwa lesa. ⁵Ilyo umulwani amutwele kumusumba uwamushilo amwimika napa kasonshi ketempele, nokutula kuli ena, ngauli mwana wa kwa Lesa, uiponye panshi, Akonkomeshe bamalaika bakwe ulwa iwe; kabili bakakusenda paminwe yabo pakutula tauipuntwile kulibwe. Yesu alandile ati, kabili calembwa, ati, wila esha sokulu Lesa obe. ⁶Peka, umulwani amutwele palupili ulwalepesha, noku mulanga amabufumu yonse aya pano isonde nobu cindami bwayako; ⁷Peka atile kuli ena, nkakupela fyonse ngawa pona wampepa.⁸Elyo Yesu alandile kuli ena, fuma apa wemulani: pantu calembwa, ati, wilaesha sokululu obe eo ulepepa, kabili wena eka eo ulebombela; Elyo umulwani amusha; ⁹Ilyo umulwani amusha; kabili moni, bamalaika balishileko no kumupunyangila.¹⁰Nomba yesu ilyo aumfwile ati, yohane naba mwikata, alifuminepo aile ku Galile. ¹¹Peka afumine ku Nasarete, no kuya ikala ku Capernahamu kulu lamba uwa chimana mumipa ka yakwa sebuluni naftali, ukuti cifikilishiwe icilandile kasesema Esaya, ati: ¹²Icasosele kasesema esaya ati: ¹³Mpanga yakwa Lesa sebuluni ne mpanga yakwa Naftali nshila yamumana kwishilya lya Yodan, Galile impanga yabena fyalo. ¹⁴Abantu abaikele umwafita bamwene ulubuto ulukulu, nabonse mumpanga ne chinshingwa camfwa, ulubuto nalubalika. ¹⁵Lutulafye papitile inshita Yesu atampile ukulashimika, nokweba ati, Lapileni, pantu ubufumu bwamumulu

naabuplana.¹⁸ Ilyo aleenda mumbali yamumana wa galile , amwene bamunyina , Simon uo baleita petro na andria baleta ubukonde mumumana pantu bali bashila. ¹⁹ Peka Yesu abebele ati, iseni mu Nkonke nkamicita ukuba abalondo bakubila abantu. ²⁰ Awe lilya line bashile ubukonde bwabo , bali mukonkele. ²¹ Kabili pakufuma palya amwene bamunyina bambi babili , Yakobo mwana sebede na Yohane munyina , bali mubwato pamo na sebede shibo , balelunda amakonde yabo ; nabo alibetile. ²² Awe lilya balishile ubwato nawishi, balimukonkele. ²³ Yesu aile muncende ishingiri ishamugalile , nokufunda namu synagoes , nokufunda imbila nsuma ya bufumu . nokuposha amalwele ayalekana lekana mubantu . ²⁴ Peka ululumbi lwakwe lwaile mu suria monse , na bantu basumine bonse kuli ena abalwele nefyakucushiwa , na abo abapena , naba bulebe; nabo alibaposeshe. ²⁵ Peka yalemukonka amabumba yabantu ayakalamba ayafumine ku Galile na Dekapoli na Yerusalemu na Yudea na kwishilya lya Yordani.

Chapter 5

¹ Ilyo yesu amwene icintubwingi , aile pitila palupilupili . Ilyo aile ikala. abasambi bakwe baile kuli ena. ² Elyo aasamwine akanwa kakwe nokufunda bene atile , ³ Balishuka abapina mumutima , pakuti ubufumu bwa mumulu bwabo. ⁴ Balishuka abo bonse abalelosa pakuti bali no kusansamushiwa. ⁵ Balishuka abafuka , pakuti bali nokukwata icalo. ⁶ Balishuka abo abansala ne cilaka cabulungami , pakuti bali no kwisushiwa. ⁷ Balishuka abacito luse pakuti bena baka belelwa uluse. ⁸ Balishuka abasanguluka imitima pakuti bena bakamona lesa. ⁹ Balishuka abo bonse abacito mutende , bena baketwa abana bakwa Lesa. ¹⁰ Balishuka abo bonse abaculili pamulandu wabulingami , pantu ubufumu bwa mumulu bwabo. ¹¹ Muli abashuka ilyo abantu bamulamata nokumucusha mwebu nokumweba amashiwi yabipa pamulandu waine. ¹² Sekeleleni noku sansamuka , pantu icilambu cenu cikulu mumulu. Mulici emo abantu bantashi balamatilwe pamo na ba kasesema bantashi . ¹³ Muli mucele uwa pano isonde. Nomba umucele nga waonaula umusango wauko kuti walowa shani peka? Tawakatale auwama peka kuli fyonse kano kuposewa kunse nokunyata ulwapo kumakasa ya bantu. ¹⁴ Muli ulubuto lwapano calo. Umusumba uwabikwa pamutwe wa lupili teti ufisame. ¹⁵ Nangu bantu tabasanika akatolitolu nokubika mwisamba lya museke , nomba baibika pacakutekapo akatolitolu , nayo yaba likila kuli onse mu ng'anda . ¹⁶ Lekenilubuto lubalike pa bantu mumusango wakuti bamone imilimo isuma nokutakisha Tata uuli mumulu . ¹⁷ Muli tontonkanyo ati naisa mukona ula amafunde nangu ba kasesema . Nshaisa mukonaula yene. nomba mu kufikilisha yene ¹⁸ Mu cine ndelanda kuli imwe ati kabili umulu na pacalo fikapite , takuli limo itoni nangu lilembu ili kafumi shiwapo , kabili fyonse fika pwishiwe. ¹⁹ Eico uyo watoba limo palyaya mafunde no kufunda bambi uku citefi ali nokwita uwacepesha mubufumu bwa mumulu. ²⁰ Nge fyo nalandile kuli kano ubulengami ukucila pa bulungami bwa kulondolola naba Fariseo , imwe tamuli nokwingila mubufumu bwa mumulu. ²¹ Mwalyumfwa na fintu casosele kuli bena munshita sha kale , Mwila ipaya , na onse uwa ipaya akaba mu bwafya mu bu pingushi ! ²² Nomba ndeti kuli imwe ati onsemulimwe , uuli nobwafya kuli munyina akaba mubwafya mubupingushi ; na onse uwalanda kuli munyina , We muntu uushilingile ! akaba no bwafya ku cilye ; na onse uwasosa ati , We cinangwa! akaba mubwafya kuku kandwa kumulilo wa Ngehena. ²³ Eco ngauli na cakutula icabupe pa cipailo peka waibukisha ati munonko ali nafimo kuli webo, ²⁴ Sha ica kutula cobe pa cipailo , nokuya . Intanshi musuminyishanye na munonko , nokwisa tula icabupe cobe. ²⁵ Lanshanya nyeni bwangu noule kulubulwisha ilyo muli nankwe ku cilye , nangu umulwani obe talakutwala kuli baka pingula baku kwikata uku kutwala kuba kalamba , naiw e baka kuposa mu cifungo. ²⁶ Cishinka ndeti kuli imwe , tawakatale aufuma mulya mpaka wali pilapo kamo akanono kalupiya ukwete. ²⁷ Mwa lyumfwa fintu casoselwe, wila cita bucende. ²⁸ Nomba ndemweba ati uyo onse uulelosa pa mwanakashu nokumu fwaya nacita nakwe ubucende mumutima wakwe. ²⁹ Nge linso lyobe ilya ku kulyo lyakupanga ukubembuka , litonkole kunse nokuli posa. Pantu cawama kuli webo ici lundwa ngacalenga ukupanga ububi nomubili obe uku kana yaposhiwa. ³⁰ Ngo uku boko kwa ku kulyo ukubembuka , kuputuleko nokuposa. cisuma kuli webo ukuti cimo icaci lundwa ukuya onaulwa ukucila umubili onse ukuya ku Ngehena. ^{31,32} Neci casoselwe aciti, Uyo uwatamfya umukashi wakwe, namupele kalata yakulekana nankwe. Nomba ndesosa kuli mwebu nati onse uyo waleka umukashi , kano pamulandu wa bulalelale , amulenga ena ukuba umucende . Na onse uwa mupa amulenga ukuba umucende. Nomba ndesosa kuli mwebu nati onse uyo waleka umukashi kano pamulandu wabulalelale , amulenga ena ukuba umucende . Na onse uwamupa amulenga ukuba umucende. ³³ Nakabili mwalyumfwa casoselwe ati kuli abo abantanshi , Wilala pa umulapo wabufi nomba ulile umulapo obe kuli shikulu. ³⁴ Nomba ndesosa kuli mwebu , mwilapa iyo, nangu mulu , pantu ecipuna cakwa Lesa; nangu pano calo , ici eci puna cakunyantapo amakasa yakwe ; ³⁵ nangu jerusalem , uyi emusumba ukulu wa Mfumu. ³⁶ Nangu kulapa umutwe obe, pantu teti upange umushishi obe uwabuta no wafita. ³⁷ Nomba leka ukulanda kobe kube E,e; nangu Ilyo Ifintu fimbi ifya kucita palifi ninshi fya fuma kumubifi. ³⁸ Mwalyumfwa icalandilwe ati , Ilinso pa linso , nakanwa pa kanwa ! ³⁹ Nomba nalanda ati mwikanya umo uuli umubi , uwa kuma uku umupele naka kulya kwine , pilibuka umupele nokubiye. ⁴⁰ Nomba umo nga afwaisha ukukutwala ku cilye no kukusenda umukansu , leka uyo muntu akwate inshita yobe. ⁴¹ Naumo uwakweba ukuya nao ulwendo lumu , kabiye nankwe shibili. ⁴² Pela kuli onse uwakulomba , peka wi bwelako kuwa fwaya ukulomba kuli iwe ⁴³ Mwalyumfwa icalandilwe ati , Ufwile ulemwama umwina mupalamano no kupata umulwani obe ! ⁴⁴ Nomba ine ndemweba ati , temwa umulwani nokupepela abo bonse abale mucusha. Ba kalemba bantanshi tamulingile ukupala aba mu cusha , citeni cisuma kulyabo abamupata ⁴⁵ Elo mwalaba abana abaume Wiso uuli mumulu. Pakuti apanga akasuba ukutulila ababifi naba suma , nokutume mfula paba lungama shalungama. ⁴⁶ Nga mwaatemwa aba mutemwa , Bushe cilambunshi mukakwata? Tamuli cimo cine ngaba

kasonkesha bacita cimo cine? ⁴⁷Nga bakulu , bakalamba bobbe , bushe cinshi winga cita kuli bambi? Tamuli cimo cine ngabena fyalo ifyo bacita? ⁴⁸Eico mwaba aba cishinka Efyo na Shinwe wa mumulu wa Cishinka.

Chapter 6

¹Moneni ukuti mwila bomba imilimo isuma iya bulungami pamenso yabantu pakwe bati bamimone, ngamwacita ifyo ninshi tamwa kakwate icilambu ukufuma kuli wiso uwaku mulu. ²Elo wapela, wilaitakisha we mwine kwati ba mbikishi ifyo balepanga muma sinagogo namunshila, pakwebati babatashe ku bantu. Mucishinka nebo ndimu kumyeba, bena balipoka icilambu conse. ³Nomba elo wapela, wileka ukuboko kwa ku kuso kwishibe ifyo ukuboko kwa kulyo kule panga. Icabupe cobe upeelee mukufisama. ⁴Elo na wiso uumona mukufisama akamilambula. ⁵"Elo mwapela, mwilaaba ngaba mbikishi, ico bena baitemwa ukwimaninako pakupela muma Sinagogo na muma mpatu yamisebo pakwebati abantu babamone. Mucishinka nebo ndimukumyeba, bena bali poka kale icilambu conse. ⁶Nomba weba elo watampa ukupepa ingila mu chumba cobe. Upinde na kuciibi nokupepa kuli wiso, uwa munkama. Elo wiso uumona munkama aka kulambula. ⁷Elo mulepepa, mwila bwekesha bwekesha amashiwi ngaba senshi abashaishiba Lesa, pantu bena batontonkanya ukuti ni mukulanda amashiwi ayengi elo bakomfwika. ⁸Eico, mwiba kwati nibena, pantu wiso alishiba ico ukabila libe taulumulumba. ⁹Eico mulepepa ngefi: 'Mwe Tata wa mu mulu, ishina lyenu lisumbulwe. ¹⁰Ubufumu bobbe bwise. Ubufwayo bobbe bucitike pano calo namu mulu. ¹¹Tupeleni icakulya cacila bushiku. ¹²Tweleni inkongole shesu, ngefyo nafwebo twelela abatukwatila inkongole. ¹³Mwitutwala mumatunko, nomba mutupusushe kubalwani. ¹⁴Ngamwaelela abantu ukubifya kwabo, namweba wiso wa mu mulu akamyelele. ¹⁵Nomba ngatamubelele ukubifya kwabo, na wiso takamyelele inkongole. ¹⁶"Elo mwaleka ukulya, ifinso fyenu fiiba ifya bulanda ngaba mbikishi, pantu bena babweshia ifinso fyabo pakuti babamone kubantu ati naba leka ukulya. Mucishinka ndimukumyeba, bena balipoka kale icilambu cabo conse. ¹⁷Nomba mweba, Elo mwaleka ukulya musambe pamenso musube namafula ku mutwe. ¹⁸Pakutula tafimoneke kuli bambi ukuti mwacileka ukulya, nomba fimonekefye kuli wiso uwaba mukufisama; na wiso uwaba mukufisama akamilambula. ¹⁹"Mwisungila ifyuma fyenu pano calo, apo ifishishi ne ndalawa fyonaula, naba kabolala balesa nokutoba nokwiba. ²⁰Lelo, sungileni ifyuma fyenu kumulu, uko ifishishi ne ndalawa tafyonaula, naba kabolala tabengila nokwiba. ²¹Ukuli icuma, ekuba nomutima. ²²Ulubuuto lwa mubili obe linso. Eico, ilinso ngalili bwino, ninshi umubili obe uli mu lubuuto. ²³Nomba ilinso ngatalili bwino, ninshi umubili obe onse uli mumfimi, ninshi nimfimi yacipeshia amano! ²⁴Umuntu umo tekuti abombe bashikulu bakwe babili, pantu kuti apatapo umo umbi amutemwa, nangu kuti alemenena kuli umo nokusuulapo umo. Naimwe tekuti mubombe Lesa nobunoshi bwa fyuma. ²⁵Eico ndimukumyeba ukutula, mwisakamana pa bumi bwenu, ukuti ndelyenshi nangu ndenwenshi; nangu pamibili yenu ukuti twala fwala inshi. Bushe umweo wenu tawacila ifyakulya, nomubili ukucila ifyakufwala. ²⁶Moneni ifyoni fya mu mulu. Tafilima nokusombola nokubika mumatala, nomba wiso wakumulu alatuliisha. Bushe tamwa cindamapo patoni? ²⁷Bushe ninani pali mweba nangu engasamikwa shani engalundilako inshiku sha bumi bwakwe? ²⁸Cinshi musamikilwa palwa fyakufwala? Tontonkanyeni pamaluba ya mpanga, ifyo yakula. Tayabomba nangu ukupikula insalu shakufwala. ²⁹Lelo nebo ndemyeba, na Solomoni wine nangu ali umunonshi nganshi tatalile afwalapo ngefi. ³⁰Apo Lesa afwika ifi amaluba yampanga, ayakuti yalipo lelo bwaisaca yaposwa mumulilo, bushe imwe nimwe ashingasa kamana ukufwika, mweba cisumino cinono? ³¹Kanshi mwilasamikwa amuti, bushe finshi tulelya? Nangu finshi tulenwa? Nangu finshi tukafwala? ³²Abena fyalo bafwaya ifi fintu, na wiso wa mumulu alishiba ukuti mulafikabila. ³³Nomba tampilenipo ukufwaya ubufumu nobulungami bwakwe, na fyonsefi fika bikwapo. ³⁴Eico, mwisakamana pa bushiku bwa mailo, pantu mailo ikaisakamana. Cila bushiku bwaliba ne sakamika lya buko.

Chapter 7

¹"Mwipingula, pakuti namweba mwikapingula. ²Pantu ubupingushi mupingula, namweba mukapingula, necipimo upiminako, namweba eco mukapiminwako. ³Nicinshi umumwana akapande akali mulinso lyakwa munonko, elo ninshi taumona umulando uuli mulinso lyakwa munonko? ⁴Nomba nicinshi wingalandila kuli munonko ati, 'Nkufumye umulando uuli mulinso lyobe,' ninshi cibe naukwata umulando mulinso lyobe? ⁵Mwebabumumbi munda! Mbale fumya umulando uuli mulinso lyobe, elyo wingafumya umulando uuli mulinso lyakwa munonko. ⁶Mwipela icilyo icamushilo kumbwa, nangula ukuposa imikate yenu kuntanshi yabakapoli. Pakuti bafishonaula kumakasa, nokubwela kukumiputaula mutupimfya tupimfya. ⁷Lombeni, mukapelwa. Fwayeni, mukasanga. Konkonsheni, neciibi cikeswilwa mweba. ⁸Pantu onse uulomba, alapokelela; naone uufwaya, alasanga; nakumuntu onse uukonkonsha, iciibi cikeswilwa ena. ⁹Nangula ninaani pali mweba, uuyo umwana wakwe umwaume engepusha umukate, amupela ilibwe? ¹⁰nangu aipusha isabi, amupeela insoka? ¹¹Eifyo, mweba mwebabifi mwaishiba ukupela ifyabupe ifisuma kubaana benu, ngacinshi ifyofine mukufusha Tata uwamumulu engafilwa ukupela ifyabupe ifisuma kuli abobonse abamwipusha? ¹²Eico, ico conse ufwaya abantu ukucita kuli weba, efyo naweba ulingile ukucita kuli bena, pantu ici efunde kabili cabukasesema. ¹³"Ingileni pamwinshi uunono. Pantu umwinshi ukulu nokukula kwanshila kutwala kubonaushi, nabengi abantu emo bapita. ¹⁴Lelo umwinshi uunono nenshila yalyafya iitungulula kumweo, elo banono abaisanga. ¹⁵"Mube abasalapuka kuli bakasesema ababufi, ebasa kuli mweba mufyakufwala fyamikoko lelo mukati mimbulu iisumaula. ¹⁶Kufitwalo eko mukabeshibila. Kufitwalo ekomukabeshibila. Nalimo abantukuti basuwa umwangashi ku mwingaumukunyu kuliba cilasa. ¹⁷Munshila imo icimuti icisuma citwamika ifitwalo ifisuma, nomba icimuti icabipa

citwamika ifyabipa?¹⁸ Icisuma cimuti tacitwamika ifitwalo fyabipa ,ifyofine necimuti icabipa tacitwamika ifitwalo ifisuma.¹⁹ Icimuti conse icishitwamika ifitwalo ifisuma cilatemwako noku upomya panshi no kuposwa mumulilo.²⁰ Elo mukabeshibila kufitwalo fyabo.²¹ Teuli onse ulanda kuli nebo, shikulu,shikulu ukengila mubufumu bwa mumulu ,Nomba kano ulepamga ubufwayo bwakwatata wa mumulu. ²² Abantu abengi bakalalanda pali bulya ubushiku; shikulu, shikulu, bushe tatwasesemene mwishina lyenu twalefumishamo imipashi yangulu , namwishina lyenu twapangile mosana ifipeshamano? ²³ Nomba nkalanda kulibene ,Atinshamishiba ! fumeni pali nebo ,mwebalecita amampulu!²⁴ Eico uyo onse uulekutika kumashiwi yandi nokuyakonka abango muntu wamano wakulile ng'anda yakwe pamulu welibwe. ²⁵ Ilye mfula yalokele , icibunshi calishile , necipupu caponene pa ng'anda , nayo tayaponene panshi. pantu yakulilwe pebwe. ²⁶ Nomba uyo onse ulakutika amashiwi yandi no kukana yakonka abango muntu watumpa uwakulile ing'anda yakwe mumufyanga. ²⁷ Imfula yalilokele , nolubunshi lwalishile ,necipupu caponene no kusunkanya ing'anda , nokupona , nokutobeka kwa ng'anda kwalibipishe.²⁸ Ilyo califi yesu apwile ukulanda amashiwi elyo kwaishile, kwaishile icinabwingi wamuntu balepapa imifundule yakwe; ²⁹ Pakuti ale bafunda ngo waba na maka , ukucila pali ba kalaliki.

Chapter 8

¹ Ilyo Yesu akokele ukufuma kulupili, icintubwingi calimukonkele. ² Moneni, umulwele wafibashi aishile nokukontama kuli ena, nokulanda ati, "Shikulu, nganamutemwa, kuti mwangwanya." ³ Yesu atambike ukuboko kwakwe nokumwikata, alandile ati, "Nintemwa. Sanguluka." Mukampampa alisangululwa kufibashi. ⁴ Yesu alandile kuli ena, "Mona tekvesha ukwebako umuntu uuli onse. Kabiye palobe, kailange kuli shimaepo, nokupela icabupe ico Mose akambishe, pakuba ubunte kuli bena." ⁵ Ilyo aleisa ku Kapenamu, umukalamba wabashilika aishile kuli bena, alemupapata ⁶ nokulanda ati, "Shikulu, umubomfi wandi umulebe nalambalala kung'anda kabili filekalipa." ⁷ Elo Yesu alandile kuli ena, "Nkesa nokwisa posha." ⁸ Umukalamba wabashilika alyaswike nokulanda ati, "Shikulu, nshilingile mwebo ukwisaingila mung'anda yandi. Landenifye ishiwi nomubomfi wandi alepola. ⁹ Pantu nanebo ndimuntufye uwasontwafye mumaka, uwapelwa nabashilika. Nanda kuli umo ati, 'Kabiye,' nao aya, nokulanda kumubiye, 'Isa,' nao isa, nakumubomfi, 'Citefi,' nao abomba." ¹⁰ Ilyo Yesu aumfwile ifi, calimupapwishe nokulanda kuli bonse abalemukonka, "Mucishinka nalanda kuli mwebo ati, nshisangilemo nangu umo uwamuba Isileli uwacitetekelo ngawebo." ¹¹ Namyeba, abengi bakesa ukufuma kukabanga nakumbo, bakakumana petebulo na Abulahamu, Isaki, naYakobo, mubufumu bwamumulu. ¹² Lelo abana baume ababufumu bakaposwa kunse mumfimi, uko ukukaba ukulila nokusumanya ameno." ¹³ Yesu alandile kumukalamba wabashilika, "Kabiye! Ngefyo usumine, efyo cileshitwa kuli mwebo." Nomubomfi apolele palyapene. ¹⁴ Ilyo Yesu aishile kung'anda yakwa Petulo, amwene umupongoshi wakwa Petulo nalwala nalambalalako. ¹⁵ Yesu amwikete, nempepo yalipwile. Alimine nokwamba ukubapekanishisha ifyakulya. ¹⁶ Elyo mucungulo aishile, abantu baletelwe kuli yesu abengi balikwete nengulu. Afumishe imipashi neshiwi nokuposha bonse abali nabalwala. ¹⁷ Muli iyi nshila fyalifikilishiwe ifyalandilwe na Isiah kasesema , alimukulanda, umwine asendele amalwele yesu nokuyafyala nokucula konse. ¹⁸ Nomba ilyo yesu amwene icintu bwingi nacimushingulika , apele ifilangililo fyakusha bushilya bwamumana wa Galilee. ¹⁹ Ilyo kalemba aishile kuli ena nokulanda , Kafundisha , nalamikonka konse kuntu muleya . ²⁰ Yesu alandile kuli ena , Bamumbwe balina mendo , nefyoni fyamumulu fili nefinsa, lelo umwanawamuntu takwete napakusamina umutwe wakwe. ²¹ Nabambi abasambi balandile kuli ena , shikulu nsuminisheni ndeya mbale nokuyashika tata wandi. ²² Lelo yesu alandile kuli ena , Nkonka , sha abafwa bashike abafwa banabo. ²³ Ilyo yesu aingile mu bwato , abasambi bakwe balimukonkele mubwato. ²⁴ Moneni , kilya kwaimine umwela uukulu pamumana , pakuti bulya bwato bwisalilwe namabimbi .Lelo yesu ali nalala. ²⁵ Abasambi baishileisa kuli ena nokumubusha , nokulanda , Tupususheni, shikulu twabunda! ²⁶ Yesu alandile kuli bena, cinshi muletina , mweba cishinka ?Elyo aleseshe nomwela necimana .kwali isaba nokutalala ukukalamba. ²⁷ Abantu calibapapwishe no kulanda , ninshi muntu washani uyuwine , uyo nomwela necimana filamumfwila?²⁸ Ilyo yesu aishile bushilya lubali naku calo ca Gadareness, abantu babili abali nengulu bamukumenye . Balimukwisa ukufuma kumanda abali abacimfulunganya , pakuti tapali abaleenda abengapita muli ilya inshila. ²⁹ Moneni balilile nokulanda , cinshi twingacita naimwe , umwana wakwa Lesa ? Mwishile kuno mukutukalifya apo inshita tailalikwa?³⁰ Nomba ibumba lyankumba lyali kulya mukulya , tapalepele sana ukufuma kuli bena. ³¹ Elyo ingulu shakonkenyepo ukupapata Yesu nokulanda , Ndamwashifumya kunse , mushitume muli lilya ubumba lya nkumba. ³² Yesu alandile kuli bena , kabiye ! Ingulu shaishile kunse nokuya munkumba ;nokumona , ibumba lyonse libutukile panshi yacimana nokufwila mumenshi. ³³ Bonse abo balemona inkumba balibutwike nokuya mu musumba nokuyalanda fyonse , makamaka ifyacitike kubantu abali nengulu ³⁴ Moneni , imisumba yonse yaishile kunse nokumona Yesu , Ilyo bamumwene , balimulombe nokusha icitungu cabo.

Chapter 9

¹ Yesu aingile mubwato, alyabwike, no kwisa mumushi wakumwabo. ² Kuli ena kwaletelwe uwabulebe naba mulalika pabutanda. Amwene icitetekelo cakwe, Yesu alandile kuwabulebe, "Wemwana ba uwakoseleshiwa. Imemba shobe na shelelwa." ³ Bamo, bamuli bakalemba batendeke kula ipushanya, "Uyumuntu aleponta." ⁴ Yesu alishibe ifyo baletontokanya nokulanda, "Fishi muletontokanya ifya bipa mutima yenu?" ⁵ Kuli ici cili icayangisha, ukulanda, imemba shobe nashelelwa, nangula kulanda, 'ima nokwenda?' ⁶ Nomba kuti mwaishiba kuti umwana wa muntu ali namaka muno calo aya kwelela imemba,... "Alandile kuwa bulebe, iminina senda ubutanda bobo, nokuya kung'anda

yobe.¹⁷Elo umwaume alimine nokuya kung'anda yakwe. ⁸Elo icintubwingi camwene fi, bali no mwenso no kupela ubukata kuli Lesa, uwapela amaka kuli fwe bantu. ⁹Napeka Yesu alepita kufuma kulya, amwene umuntu weshina Mateo naikala ali mukusonkesha imisonko mu ofesi. Alilandile kuli ena, "Nkonka." Alimine no kumukonka. ¹⁰Napeka Yesu aikele mung'anda mukulya, kwaishile, bakasonkesha wamisonko naba bembu abengi mukulya na Yesu nabasambi bakwe. ¹¹Elo aba Faliseyo bamwenefi, balandile kubasambi kuti, ninshi kasambilisha wenu alelila naba bembu? ¹²Elo Yesu aufwile, alandile, "Abantu abatuntulu tabakabila ing'anga kano fye abalwala." ¹³Mwalaya nokusambilila umo ifi filolele.' Ndimuntu watemwa uluse ukucila amalambo.' Nshaishila mukwita abalungama ukulapila, kano kubabembu." ¹⁴Lyena abasambi bakwe Yohane baishile kuli ena nokulanda, "Cinshi fwebo na bafaliseyo lyonse tulekela kulya, nomba abasambi benu, tabafungile ukulya?" ¹⁵Yesu alandile kuli bena, "Bushe kuti abana ba bwinga bengaloshiha cibe umwine wabwinga bacili na ena. Noma akashita kakesa elo shibwina akasendwa pali bena nomba bali nokulafunga." ¹⁶Tapali umuntu uwingabula icikamba icipya nokubika pansalu yakale pali cilya cikamba ngacale puka kufuma pansalu, icipunda kukulilako. ¹⁷Tapali umuntu uwinga bula umwangashi upya nokusansha mumwangashi wakale, ngabacitefi, imbiko kuti yaisula nomwangashi kuti waitika, nomwangashi kuti waonaika. Apalingile, kubika umwangashi mucipe cituntulu icisuma, nefipe fyonse kuti fyangungika." ¹⁸Elo Yesu alelanda ififintu kuli bena, kwali, kateka waishile nokufukama kuli ena. Alandile, "Umwana wandi mukashana nomba ali mukuleka umweo, kuti mwaisa nokubika indupi pali ena, nao alebapo." ¹⁹Elo Yesu alimine nokumukonka pamona basambi. ²⁰Kwali, uwanakashi uwalwele umukunko pamyaka ikumilimo naibili aaishile kunuma yakwa Yesu no kwikata pampela yamukansu wakwe. ²¹Kuli ena alandile fye umwine, "Nga naikatafye kumpela yamukansu, ndebafye bwino." ²²Elo Yesu apilibwike nokumumona, nokulanda, "wemwanakashi icitetekelo cobe nacikulenga ukuba bwino." Nomwanakashi aliposhiwe ukufuma palikalya kashita. ²³Elo Yesu aingile mung'anda yakwa kateka, amwene abalelisha ifimpeta necintu bwingi cilepanga ifyongo. ²⁴Alandile, fumeni apo, umukashana tafwile, nomba alelefye bali musekele nokususha. ²⁵Panuma yacintu bwingi nacifumishiwa panse, alingile mumuputule nokumwimya kukuboko, nao alimine, ²⁶imbila yaici yakumene konse kuli cilya citungu. ²⁷Napeka Yesu apitile ukufuma kulya, impofushibili shalimu konkele, shalepunda nokulanda, "Tubeleleni uluse, mwana Davidi." ²⁸Elo Yesu aleingila mung'anda, impofu shalishile kuli ena. Yesu alandile kuli bena. "Namu sumina kuti napangaci?" Nabo balandile kuli ena, "Emwane shikulu." ²⁹Napeka Yesu abakwete pamenso nokulanda, "Leken i cipangwe ukulingana ne cisumino," ³⁰Elo na menso yaliloleshe, elo Yesu abakonkomeshe nokulanda, "Moneni peba wakwishiba pali ifi." ³¹Nomba balya baume baile panse nokusalanganya lyashi palifyo incende yonse. ³²Napeka abaume babili balefye, kwaletelwe, ifipena fibili, abali nengulu batwelwe kuli Yesu. ³³Elo ingulu shafumine, umuntu uwali cipena alandile, icintu bwingi calisulile nokulanda, "Ici tacatala cibamo muno mu Isreali!" ³⁴Nomba aba faliseyo balelanda, "Nimuli kateka wafibanda, emo afumisha ingulu." ³⁵Yesu aile monse mumisumba namumishi. Ali konkenyepo ukufundisha muma Sinagogo, alebila mila suma yabufumu nokundapa amalwele ayapusana pusana na kulwala kwapusana pusana. ³⁶Elo amwene icintu bwingi, ali uwankumbu kuli bena, pantu bale cushiwa nokushikana koseleshiwa. Balinge mikoko yabula kasunga. ³⁷Alandile kuba sambu, "ukusombola nakukula, lelo aba kasombola naba cepa. ³⁸Eico pepeni kulishikulu umwine kasombola, pantu akafumya bakabwalala mwibala."

Chapter 10

¹Yesu aitile abasambi bakwe ikumi na babili nokuba pela amaka pamipashi yangulu, ukula tamfya, nokuposha amalwele ayalekana lekana na bonse abalwele. ²Nomba amashina yaba sambu nyaya. Uwantanshi Simon (uwaleitwa Petelo), na Adeleya ndume yakwa Yakobo mwana Sebedia, na Yohane ndume yakwe na ndume yakwe; ³Filipo, na Batelomeo, Tomashi, Na Mateo wali kaso, Yakobo Mwana Alphase, na Tito; ⁴Simon Sealoti, na yuda isekalyoti, ukaka lutuka. ⁵Bonse ikumi na babili Yesu aliba tumine, nokubalangilila nokulanda, "Takuli kuya pancende apali mukusangwa abashaishiba Lesa, nangula mu musumba wabena samaliya. ⁶Kabiyenifye kubaluba bana bakwa Israeli. ⁷Napeka ngamuleya, bileni nokulanda, nabufika ubufumu bwakwa Lesa. ⁸Mundape abalwala nokuposha amalwele, nokwimya abafwa ukuposha ababulebe nokufumya ingulu, mulekelelele na mupokelele, lekeleni peni. ⁹Mwisenda nangu icili conse nangu Goldi, Silvelle, Coppa mufyola fyenu. ¹⁰Mwisenda nangula cola mubulendo wenu, nangulafye icili conse nangulafye nisapato, nangula fyabu bomfi, pantu, umubomfi alingilwa ukulya ifilime. ¹¹Nangula musumba atemwa umushi mwaingila, fwayeni umusuma eko mwikale pakafye nokufuma. ¹²Elo mwaingila mung'anda, posheni. ¹³Mung'anda ngana muwama, lekeni umutende ubepo, ngatamu weme, lekeni umutende umibwelelele. ¹⁴Ngo muntu tamupokelelele nangu kukutika kwishiwi lyenu, elo mulefuma mung'anda nangula mumusumba, kunteni ulukungu kumakasa yenu. ¹⁵Mucishinka nalanda kuli mwebo, cikabipisha ukucila impanga yasodoma na gomola muli bulya bushiku bwabu pingushi. ¹⁶Moneni na mituma ngempanga mukati kamimbulu, mube abacenjela ngaba cemi na bukaele ngenkunda. ¹⁷Mubale mumone kubantu! bakamitwala mufilye nokumyuma mu masinagogi yabo. ¹⁸Baka mitwala ku buteko na kuli bakateka peshina lyandi, bukaba ubunte bwabo na kubena fyalo. ¹⁹Elo baka mitwalako mwikasakamikwa pafintu mukalanda, ifyo muka landa fika pelwa kuli mwebo pali kalya kane kashita. ²⁰Tekuli mwebo fikafuma umupashi wakwa wishinwe eukalanda muli mwebo. ²¹Indume ikatwa indume ibiye kukwipaya, ba wishu nomwana, abana ba kemina abafyashi babo nokuleka batwalwe mukwi paiwa. ²²Muli nokupatwa kuli bonse pamulandu weshina lyandi, nomba ukakosa mupakafye na kumpela, akapusuka. ²³Nga bamupakasa mumusumba, butukileni kumbi, cishinka nalanda kuli mwebo, tamwakapite mumisumba kanofye umwana wa muntu akese. ²⁴Umusambi tacila kasambilisha, nangu umubomfi kumusungu. ²⁵Kuti cawama

musambi ukuba, ngakasambilisha, umubomfi ngomusungu wakwe. Ngaitwa umwine wa ng'anda Belesebuli, cabulanda kuli balya abekalamo mung'anda!²⁶Mwibatina, tapali cintu ciksfiswa icishakasokololwe pambilibili.²⁷Ifyo namweba mubushiku, fikalandwa mukasuba, ico wauflwa icankama, cikabilikishiwa pamulu wa ng'anda.²⁸Mwitina uwipaya umubili nomba tepaya umweo. Mutine, uuleonaula fyonse umubili nomweo mumulilo.²⁹Nenseba shibili kuti shashitwa pali koini umo umunono? Tapengaba pali ulu lwingapona ukwabula amano yakwa Tata.³⁰Uupenda nomushishi wa mumutwe obe.³¹Mwitina, mwali cindama ukucila inseba ishingi.³²Onse uwansumina pabantu abengi, nanebo ndino kumusumina pali Tata waba mu mulu.³³Uwankana pabantu, ndino kumukana pali Tata wamu mulu.³⁴Mwitasha ukuti naisa pano calo kukuleta umutende. Nshaisa mukuleta umutende nomba inkondo.³⁵Naisa mukupusanya umwana na wishu, umukashana naba nyina, umuna fyala naba wishu fyala, umwanakashi naba nyina fyala.³⁶Abalume bakaba abalwani ba babanakashi babo.³⁷Uwatemwisha wishu nangula nyina kucilo ine tali na mutende na nebo; ³⁸Uwakana kuitwika icapindama nokukonka nebo tali na mutende na nebo. ³⁹Uwakwata ubwikalo akabulufya, nomba uwalufya ubwikalo pamulandu wandi akabusanga.⁴⁰Uwamipokelela apokelela mwebo, apokelela nebo, apokelela nowantumine. ⁴¹Uwa pokelela kasesema pamulandu wabu kasesema akafola icilambu kuli kasesema, uwa pokelela umuntu pamulandu wa bulungami akafola kumulungami.⁴²Uwapela utunono ami pokelela nangula amipela kapu wa menshi mwishina lya busambi, cishinka, nalanda kuli mwebo, takacilufye icilambu cakwe."

Chapter 11

¹Nomba yali ninshita elo Yesu apwile ukulangilila abasambi bakwe ikumi na babili, alifumineko alaya kuku sambilisha peka kuku sambilisha mu mishobo. ²Lelo Yohane pakufwila mu cifungo imilimo yakwa Kristu, atuminepo abasambi bakwe kukuyamweba. ³Elo alandile kuli ena, bushe niwebo uo balanda akesa, nalimo tulelola umbi?"⁴Na Yesu alibaswike ati, "Kabiyeni kalandeni kuli Yohane ifyo mulemona nokumfwa. ⁵Impofu shilelolesha, abafibashi balewamishiwa, naba shumfwikisha baleumfwa, nabafwa balebushwa, nabapina bashimikilwa mbila nsuma. ⁶Kabili alishuka uushipuntula ukupitila muli nebo.⁷Elo baleya mukubwekelamo, Yesu atapile ukulanda kucuntu bwingi palwa kwa Yohane, "Cinshi mwale kukumona kumutengo? Bushe litete ilitenkana ku mwela? ⁸Lelo cinshi mwale kukumona-Bushe uufwele ifyabusaka? Moneni, abafwala ifyabusaka bali mumayanga ya shamfumu.⁹Lelo cinshi mwailile-niku kumona kasesema? Ndelanda kuli mwebo ne wacila kasesema. ¹⁰Uyu eo calembelwe, 'moneni, ndimuku tumako umwiminishi wandi kuntashi yenu, uyo uukapekanya ishila kuli mwebo. ¹¹Ndemweba mucishinka, mubafyalwa kubanakashi tapali nangu umo uwakucila pali Yohane kabatisha. Lelo umunono mubufumu bwa mu mulu mukulu kuli nebo. ¹²Ukufuma pashiku shakwa Yohane kabatisha ukufika pali nomba, ubufumu bwa mu mulu bwa patikishiwa, aba bupatikisha babupoka kumaka. ¹³Pantu bakasesema bonse na mafunde fyabusesemo ukufika pali Yohane; ¹⁴Peka nga mulefwaya ukumfwa kuli ena Eliya uo batile akesa. ¹⁵Uli namatwi yakumfwa, omfwe. ¹⁶Lelo ndeipashanya kunshi inkulo ino? Yapala abaice abekala mumushika, nokubilikisha ababiye. ¹⁷Nokulanda ati, natumulishishe ifipakala, naimwe tamucindile. Natupume imisowa, tamufutile. ¹⁸Pantu Yohane aishile talelya kabili talenwa, nabantu balandile, 'Ali ne ciwa. ¹⁹Umwana wa muntu aisa aleya peka alenwa, nabantu batila ni cakolwa, umunabo waba kasangula nababembu! Peka amano yapelwa nsambu kuffumamo. ²⁰Elo atapile ukwebaula imishobo umwacitilwe ifyamaka fyakwe ifingi, pantu tashalapile. ²¹kalanda kuli iwe, betsaida! Aficitwa mu turi na Sidone cikaba eyefilya mubushiku bwa kupingulwa, ukucila kuli mwebo. ²²Na iwe we kapenamu, bushe ukasumbulwa mumulu? Na iwe we Kapenamu, bushe ukasumbulwa mumulu? Ukatentemukila kumbo. Aficitwa mu Sodomu ifya muka ifyacitilwe muli iwe, nga Sodomu waikalila ukufika kuli bunobushiku. ²⁴Lelo ndemweba, ati, kumpanga ya Sodomu cikaba eyefilya mubushiku bwa kupingulwa, ukucila kuli iwe. ²⁵Panshita ilya yesu asosele ati ndemutasha, mwetata shikulu wa mumulu napanshi, pakuti mwafishile ifintu ifi kubamona bakupashanya nokufisokolola kutwaice. ²⁶Eya Tata pakuti eflyo caba ca kusansamusha ku cinso cenu. ²⁷ifintu ifyo nafipelwa kuli Tata; Kabili takuli uwaishibo mwana, kano wishu nangu waishiba wishu kano mwana, noyo mwana atemwa ukumusokolwela. ²⁸Iseni kuli nebo bonse mwebacula kabili abafininwa, na ine ndemipela ukutusha. ²⁹Piteni ikonkoli lyandi nokusambilila kuli iwe, pakuti ndiufwaka kabili uwaicefya mumutima, elo mwingasanga ukutusha kumutima yenu. ³⁰Pantu ikonkoli lyandi lyalyanguka, necisendo candi calipepuka.

Chapter 12

¹Pali ilya nshita Yesu alile mubushiku bwe sabata ukupita mwibala lyangano. Naba sambu bakwe bali nensala bayambale nokusaba imitwe yangano nokwamba ukulya. ²Nomba elo abafaliseyo bamwene ifi, balandile kuli Yesu, "Moneni, abasambi bobele balecita ifyo ifunde lyakanya ukucita mubushiku bwe sabata."³Nomba Yesu alandile kuli bena, "Tamwabelenga ifyo Davidi acitile elo alinensala, nabantu alinabo. ⁴Aile mung'anda yakwa Lesa nokulya umukate mwibumba, icali cakutoba ifunde ena ukulya nokutoba ifunde nabo bonse abali nao, nomba ifunde lyaba kuli bashimapepo.⁵Tamwabelenga mwifunde mubushiku shesabata ba shimapepo mucilonganino ba onaula isabata nomba ukwabula umulandu? ⁶Nomba ndimukulanda kuli imwe ifi cimo icicilile icilonganino cili pano. ⁷Ngamwaishiba ifyo cilepilibula, nakabila uluse lelo temalambo, teti asushe ushili namulandu. ⁸Umwana wamuntu ni Lesa we sabata."⁹Elo Yesu afumine kulya aile mu Sinagogo. ¹⁰Kunuma kwali umwaume uwakwete icisansa cauma. Aba faliseyo baipwishe Yesu, nokulanda calisuminishiwa ukundapa mubushiku bwe sabata? Pakuti bamupele umulandu wakube mbuka.¹¹Yesu alandile kuli bena, bushe umwana uwaciba palya aciba namwebo, ninani uwakwata impanga imo, nempanga yakwe

yaponena mucikulo mubushiku bwe Sabata, tekuti aimye nokuifumya kunse? ¹²Kuti cakwata shani incito nebo, umwaume nacila impanga! Palifi cili ukucita icisuma pabushiku bwe Sabata." ¹³Elo Yesu alandile kumwaume fumya ukuboko kobe. "Alifumishe kunse nobumi bwalishile, ukuba kwati nikukuboko kumbi. ¹⁴Nomba abafaliseyo baya mukumweshwa ena. Balafwayailisha ifyo benga mwipaya. ¹⁵Elo Yesu aishibefi, alifumine kulya . Nabantu abengi bali mukonkele ena. Nokubaposha bena bonse. ¹⁶Ali bakonkomeshe bena ukukana mubika ena ukwishibikwa kuli bambi, ¹⁷Pakuti fifikilishe, pafyo alandile ukupitila muli Esaya kasesema, alandile, ¹⁸Mona, wemubofi wandi weonasala; we munandi umo, umo mutima wandi ucankilwa nkabika umupashi pali iwe, kabili nkabika umupashi wamushilo pali ena, nokubika ubupingushi ubwaololoka. ¹⁹Takapange fitala nangula ukumpuda; takuli nangu umo ukomfwa ishiwi lyakwe mushila. ²⁰Takamontole itete lya mumana kabili takashimye icikoko camulilo, mpaka cikafike mubupingushi bwakucimfya. ²¹Nabena fyalo bakakwata isubilo mwishina lyakwe. ²²Elo umo mpofu na cibulu, uwali nengulu, balimuletele kuli Yesu. Ali muposeshe ena, nefya fuminemo muli uyu mwaume ushalelanda alilandile nokumona. ²³Incintu bwingi conse calipapwike nokulanda, "Ukuti uyu mwaume kuti aba mwana wakwa Davidi?" ²⁴Nomba abafaliseyo elo baumfwile ififipapwa, balandile, "Uyu mwaume tatamfya ingulu kanofye kumaka yakwa Belzebu, umwana wangulu." ²⁵Nomba Yesu alishibe ukutontonkanya kwabo nokulanda kuli bena, "Ubufumu ubuli bonse bukapatulwa ukulingana nobwine ukupanga ukuitalusha, nemisumba yonse nangula amayanda yakapatululwa ukulinga nayene taya keminine. ²⁶Ngacakuti ciwa aletamfya ciwa, ninshi aleipatula umwine. Kuti uyu musumba waiminina? ²⁷Nangula ntamfye ingulu mumaka wakwa Belzebu, nga bana benu batamfye bena mumaka yabanani? Pali iinshita bakaba abapingushi. ²⁸Nomba ngakuti ntamfwa ingulu mu mupashi wakwa Lesa, Lelo ubufumu bwakwa Lesa bwaisa pali imwe. ²⁹Kuti uli onse angila mung'anda yamuntu wakosa nokubafye mulya mwine ukwabula ukumweshwa umwaume wakosa umuku wakubalilapo? ³⁰Lelo abalelefy mulya mwine mung'anda. Lelo umo ushili naine ninshi mulwani wandi, naumo ushikolonganika naine alapasa. ³¹Lelo ndimukulanda kuli imwe imembu nokusussha akelelwa nomba ukusussha kwaku mupashi wamushilo, takelelwe. Uyo ulanda amashiwi ayali yonse ayashilingile pa mwana wamuntu uyo akalelwa. ³²Nomba uyo ulanda ukumpinkana namupashi wamushilo uyo takelelwe ena , nangula muli cino calo nangu icileisa. ³³Panga icintu icisuma nefisabo ifisuma, nangula ukupanga icimuti icibi nefisabo ifibi, icimuti cikeshilwa kucisabo caciko. ³⁴Mwebana baba bula amano, pantu muli babi, kuti mwalanda shani ifisuma? Pantu kubwingi bwafya mumutima ifyo akanwa kalanda. ³⁵Umwaume umusuma asunga ne fisuma mutima kabili afumya ifisuma, nomwaume umubi asunga ne fibi mumutima umutima wakwe ufumya ne fibi. ³⁶Ndimuku landa kuli imwe mubushiku bwabupingushi abantu bakapelwa icilambu pamashiwi balanda ayakukana ishiba. ³⁷Pantu kuma shiwi yebo ukabelelwa, kabili kuma shiwi yobe ukasekwa. ³⁸Elo bakalemba bamo naba faliseyo bali mwaswike Yesu nokulanda, kafundisha, kutwakabila ukumona ifipapwa ukufuma kuli imwe. ³⁹Nomba Yesu alibaswike ukulanda kuli bena, mwebabi ne nkulo yatumpa mufwaya ifipapwa. Nomba takuli icipapwa icikapelwa kanofwe icakwa Yona kasesema; ⁴⁰Na Yona alimumala ya cisabi icikulu ishiku shitatu ngefyo umwana wamuntu akaba mushiku shitatu ne shiku shitatu ubushiku mumutima wa calo. ⁴¹Umwaume wakuninive akeminina mubipingushi muli inonkulo yabantu nokubaseka. Lelo nga balapila pakushimikila kwakwa Yona nokumona, umo umukulu ukucila Yona ulipano. ⁴²Namfumu wakukanda kakulyo akemina kubupingushi nabaume bamuli inonkulo yabantu nokubaseka bena. Bakesa kumpela yacalo ukumfwa amano yacifyalilwa aya kwasolomoni, nokumona, umo umukulu ukucila salomoni alipano. ⁴³Umupashi wakowela elo akafuma mumwaume akafwaya ukupita muncende yamunshila yalamba nokumfwa ukutasha, nomba tayakamoneke. ⁴⁴Elo calanda, nalabwelela kung'anda uko nafumine. Ukubwela, cikasangwa ing'anda naipyangwa nokubika ifintu bwino. ⁴⁵Elo waya wabula nemipashi imbi cine lubali iyabipa ukucila pali ena kabili yaingila nemikali yakupatikisha iya muntu. ⁴⁶Elo alelanda kucintu bwingi, lolesheni banoko nabamunoko beminine pamwinshi panse balefwaya ukulanda nobe. ⁴⁷Umo alandile kuli bena, lolesha ba noko naba ndume beminine panse ukufwaya balande nobe. ⁴⁸Nomba Yesu alyaswike nokulanda ninani wabeba, ninani mayo na muninane wandi?" ⁴⁹Elo atambike ukuboko kuba sambu bakwe nokulanda, "Moneni, aba ebamayo naba muninane! ⁵⁰Kuli uyo onse ucita ififwaya Tata wa mu mulu, uyo muntu ninshi nimuninane, ninkashi, kabili ni mayo.

Chapter 13

¹Pali bulya bushiku Yesu afumine mu ng'anda nokwikala kumbali yacimana cikalamba. ²Incintu bwingi icikulu cali mukolongene aninine mubwato nokwikala mukati nomba bonse baimine mucisebele. ³Elo Yesu alandile ifintu ifingi mu milumbe, alandile "kwali shibulimi waile mukutanda iseke. ⁴Peka alitandile, shimo shaponene mumbali yamu sebo, nefyoni fyalilile. ⁵Shimo iseke shaponene musakabwe, umushali loba ilingi. Palya pene shali pupuka pantu umushili tawafulishe panshi. ⁶Nomba elo akasuba kabalilapo, shali tola pantu takwali imishila, shalilokwete. ⁷Shimo inseke shaponene mufimuti fya myunga, icimuti ca myunga cakula no kutabilila. ⁸Shimo inseke shaponene mwiloba lisuma nefisabo fyalitwele, cimo imiku umwanda umo ubwingi, fimo amakumi mutanda, nashimbi amakumi yatatu. ⁹Uli namatwe, yakumfwa omfwe." ¹⁰Abasambi balishile no kulanda kuli Yesu, "mulandu nshi mulelandila mumilumbe kucintu bwingi? ¹¹Yesu alyaswike no kulanda kuli bena, "Nikuli mwebi kwa pelwa ukumfwa ifya mubunfisololo ifya mu bufumu bwa mu mulu, nomba kulibena taba pelwa. ¹²Kuwakwata utunono aka pelwa ifingi, no ushakwata, takakwate, noto akwata tuka pokwa. ¹³Finshi ndebabela mumilumbe, amenso balikwata, nomba tabamona, na matwi balikwata, nomba tabomfwa, nangu ukumfwikisha. ¹⁴Kuli bena ubusesemo bwa kwa Esaya buli mukufikilisha, ubwalanda, "Nangula mukomfwe, nomba tamwa kafyumfwikishe, ukumona muka mona, tamwa kafishibe. ¹⁵Muli aba bantu imitima

shalitalama, na kukosa ukumfwa, na menso yabo yalisalwa, nangu kumfwa kumatwi yabo, no kwiluka ku mitima yabo, balino kubwelako na peka, no kuba posha nkaba posha.¹⁶ Balishuka abo amenso yabo yalemona na matwi yabo yaleumfwa.¹⁷ Cishinka ndimukulanda kuli mwebo kuti bakasesema nabalungami abengi bakakumbwa ku mona fintu mumona nomba tabaka fimone, bakakumbwa ukumfwa ifintu mumfwa nomba tabaka fyumfwe.¹⁸ Umfweni kuli shibulimi uwa tandile inseke shakwe.¹⁹ Elo umo aumfwa amashiwi ya mubufumu bwa mu mulu taba keshibe umwakullosha ifi, umulwani aisa no kushisenda isha tandilwe mumitima, ishi enseke isha tandilwe mu musebo.²⁰ Isha tandilwe munsakalabwe muntu uwaumfwa ishiwi, nomba amafya ya calo yaisa nokufulunganya mufya calo.²¹ Tacikwete imishila icinefye, nokuma elo ubucushi nokupakaswa kwaima pa mulandu wa cebo, bwangu bwangu nokuwa.²² Kunseke isha tandilwe mufimuti ifya myunga, muntu uwa kwata icebo, nomba pamulandu walunkumbwa lya calo elo nolunkumbwa lwandalama lwatabilila icebo, nokuba uwabula ifisabo.²³ Inseke isha tandilwe mu mushili uusuma, muntu uwa kwata icebo elo nokucisunga, alaseka ifisabo elo noku twala ifilyo, nokuseka umwanda, amakumi mutanda, namakumi yasano, ubwingi ukucila pafyo wabyele.²⁴ Yesu alandile naumbi umulumbe kuli bena, ubufumu bwa mu mulu bwaba ngo muntu uwa tandile inseke mwibala, ishisuma.²⁵ Nomba elo abantu mukulala, nomulwani aisa nokutanda inseke mumo mwine elo afumamo.²⁶ Elo imisenga ya tulile, nokutwala ifisabo, elo kwamoneke namakumba.²⁷ Naba bomfi bamusungile baile mwibala, nokwipusha, mwe musungu bushe tamwa tandile inseke shisuma, ngamwa mena shani makumba?²⁸ Atandile kuli bena umulwani ewa pangile ifi, "umubomfi alandile kuli ena, mule fwaya tuye elo nokuya sepela pamo fyonse?"²⁹ Elo abebele ukuti awe; epali mwaseba nengano pamo.³⁰ Lekeneni kalolo nengano fyonse fikulile pamo ukufika napakusepa, elo nkeba aba kusepa ukubalilapo makumba noku tulika pamo elo noku fyoca, elo ingano bakalonganye nokutwala mubutala bwandi.³¹ Yesu aba shimikile naumbi umulumbe, "ubufumu bwa mu mulu bwa palana noluseka lwa lubango ulo shibulimi abulile nokutanda mwibala, elo elwacepeshe pa mbuto shonse.³² Elo ulo lwakulile lwaba ulukulu. Pafimunti fyonse, lwaba ulukulu, elo nefyoni mulwelele fyala ikalako mu misambo yauko.³³ Umulumbe umbi apele kuli bena wakutula, "ubufumu bwa mu mulu bwa pala ici tutumuko, ico umwanakashi umo abulile nokufisa mumilingo iya bunga itatu, kwasuka bwafimba bonse.³⁴ Fintu fyonse alelanda mumulumbe ku cintu bwingi; talandile ku bantu apabulo umulumbe.³⁵ Pakuti cifikilishe ica sosele kasesema, ukuti, ndeisiwila akanwa kandi kumulumbe. Ndimu kushimika ifyafisama ukutula pakulengwa kwa pano calo.³⁶ Elo ashile icintu bwingi, aingile mu ng'anda. Nabasambi bakwe balipalamine uko ali, tupili bwileni umulumbe wa makumba mwibala.³⁷ Nao pakwitaba atile kuli bena, utande imbuto shisuma, mwana wa muntu.³⁸ Ibala calo; nembuto shisuma, nibalya abana ba mubufumu. Kalolo bana aba mulu bembu.³⁹ Nomulwani uwaletanda nisanana. Ubusomboshi nimpela ya myaka, nababomfi niba malaika.⁴⁰ Makumba batulike nokocewa kumulilo, efyo cikaba ku kulekelesha kwanshita.⁴¹ Umwana wa muntu ali nokutumikisha aba ngeli nokukolonganika ukubafumya mubufumu bwa kwe bonse aba punwisha, naba lufyanya, nokuba posa mwilungu lya mulilo.⁴² Kulya kukaba ukulila nokushenka ameni.⁴³ Elo abalungama bakalabengeshima ngakasuba mubufumu bwakwa shikulu, uuli na matwi naomfwe.⁴⁴ Ubufumu bwa mu mulu bwaba ngefuyuma ifya fiswa mwibala umuntu elo asangile alifishile. Kabili mukusasamuka aya posa conse ico ali nakwata, nokushite bala lilya.⁴⁵ Napeka, ubufumu bwa mu mulu bwapala umuntu wa makwebo uwalefwaya ba mashini abasuma.⁴⁶ Kabili pakusanga mashini umo uwakosa umutengo, aileshitisha fyonse ifyo akwete nokushitisha elo aya shitamo.⁴⁷ Kabili, ubufumu bwa mu mulu bwa pala ubukonde ubwa teyua mu cimana, nokwikata isabi lya pusana pusana.⁴⁸ Panuma nalisula, abalondo pakukulila mu cisebele. Elo baikele palya nokukolonganika ilisuma mu mbeketi, ilyabipa nokuliposa.⁴⁹ Cikaba ififine ku mpela yakashita. Abangeli bakesa nokulekanya ababipa mu bulungami.⁵⁰ Bali nokuposwa mu mulilo uwabipa, umo bali nokushenka ameni nokulila ifilamba.⁵¹ "Namumfwa ifintu fyonse ifi?" Abasambi balilandile kuli ena, "emukwai."⁵² Napeka Yesu alandile kuli bena, "kalemba onse uwasanguka umusambi mu bufumu bwa mu mulu alingo muntu uwalingo mwine wa ng'anda, uwaposele ifyakale nokuleta ifintu ifipya."⁵³ Kulifi fyonse Yesu apwishishe uyu mulumbe, alifumine palya pacifulo.⁵⁴ Peka Yesu aingile ku mwabo nokusambilisha mu mashinagogi. Ifyatumbwikemo bali musulile nokulanda, "nikwisa uyu muntu afumishe amano elo nefipesha mano fya maka?"⁵⁵ Niuyu mwana kapenta wambao? Teuyu mwana banyina betwa Maria? Temunina wakwa Yakobo, Yosefe, na Yuda?⁵⁶ Teuyu bankashi bakwe twaba nabo? Nipisa afumishe ifi fyonse?"⁵⁷ Bali mulufyenye ena. Lelo Yesu alandile kuli bena, "kasesema teti acindikwe ukwabula icalo cakwe nolupwa lwakwe."⁵⁸ Teti acite ifipapwa kulya pantu taba mutetekele.

Chapter 14

¹Pali ilya nshita, Heridi imfumu yaumfwile ilyanshi palwa kwa Yesu. ²Alandile kuba bomfi bakwe, "Uyu ni Yohane kabatisha; naima kubafwa. Eico aya maka yacili yale bomba muli wena."³ Pantu Herodi aikete Yohane, nokumukaka, nokumutwala mucifungo pamulandu na Herodias, umukashi wakwa Philipo munyina. ⁴Pantu Yohane alandile kuli wena, "Tacasuminishiwa Herodias ukuba umukashi obe."⁵ Herodi alefwaya nokwipaya Yohane, nomba aletina abantu, pantu bale mulumbula ati nikasesema.⁶ Nomba elo ubushiku bwakufyalwa ubwa kwa Herodi bwafikile, umwana mwana kashi uwakwa Herodias acindile bwino pakati nokutemuna Herodi. Na pakulanda, alimulaile icilayo ukuti akapelwa conse ico akalomba.⁷ Panuma yakutunkwa kuli nyina, alandile, "Mpeniko pano, pambale, umutwe wakwa Yohane kabatisha."⁸ Imfumu yalipapile paco alombebe, nomba pamulandu wa cilayo na bonse aba sangilwe mukulya nayo, yalandile ati cifwile cacitika.⁹ Alibatumine nokuyaputulako Yohane umutwe mucifungo. ¹⁰Elo umutwe waletelwe pambale nokumupela umukashana nao asendele kuli nyina. ¹¹Elo abasambi bakwe baishile, basendele icitumbi, nokucishika. Panuma yaifi

fintu, baile nokuya eba Yesu.¹³ Elo Yesu aumfwilefi, alifuminemo mu bwato nokuya ukwakuti ali eka. Elo icinabwingi caumfwile palici, balimu konkele pamakasa ukufuma mu mishi.¹⁴ Elo Yesu akokele mu bwato amwene icintu bwingi, aumfwile ubulanda pali bena atampile ukupasha abalwele.¹⁵ Elo icungulo cafikile, abasambi baishile kuli ena nokulandati, "Muno ni mumutengo, ne nshita nayo yapwa. Paseni ibumba, pakuti baye mu mishi nokuya shitako ifyakuti balye."¹⁶ Nomba Yesu alandile kuli bena, "Abantu nangula tabeleko. Imwe bene bapeleni ifyakuti balye."¹⁷ Balandile kuli ena, "Tukwetefye imikate isano notusabi tubili."¹⁸ Yesu alandile kuli bena, "Leteni kuli nebo."¹⁹ Elo Yesu akonkomesha icinabwingi ukwikala panshi pafyani, abulile ne mikate isano notusabi tabili. Aloleshe nakumulu, apalile nokuputaula imikate nokupeela kuba sambu, na basambi balipeele icina bwingi.²⁰ Bonse balilile nokwikuta. Elo balongele ifya shelepo mumiseke nokwisusha imiseke ikumi limo na fibili.²¹ Bonse abalileko bali impendwa amakana yasano abaume beka beka, ukwabula ukupendelako abanakashi na baice.²² Palya pene acincishe abasambi ukunina mubwato batangile bayabukile bushilya, Elo ena ashele alepasa icina bwingi.²³ Panuma yakupwisha ukupasa icina bwingi, aninine palupili mukupepa. Elo icungulo cafikile, alikofye eka.²⁴ Nomba ubwato bwali ukutali pakufika ku mulundu, ico basendelwe na mabimbi, ico umwela wale basenda ukula batwala kumbi.²⁵ Munshita yalenga bune iya bushiku Yesu amonekele kuntubali aleenda pacimana.²⁶ Elo abasambi bamumwene aleenda pa cimana, batinine nokulanda ati, "Ciiwa," Elo bapundile sana mukutina.²⁷ Nomba Yesu alandile kuli bena apopene ati, mwitina! ninebo! mwebamwenso."²⁸ Petelo alimwankwile nokulanda ati, "Shikulu, nganimwebo, njiteni injise kuli mwebo, pamumana."²⁹ Yesu alandile, "Isa." Na petelo alifumine mubwato nokwenda pamenshi ukulaya kuli Yesu.³⁰ Nomba elo petelo amwene umwela wakosa, alitinine. Alitampile nokwibila, elo apundile nokulanda ati, "Shikulu, mpususheni!"³¹ Apopene Yesu alitambike ukuboko kwakwe, ukwikata Petelo, nokulanda kuli ena, "wewa cisumino cinono, cinshi uletwishika?"³² Elo nomba Yesu na Petelo baninine mubwato, necimwela canaka.³³ Elo abasambi bapepele Yesu mubwato nokulanda ati, "mucishinka ulimwana wakwa Lesa."³⁴ Elo bayabukile bushilya, baishile mupanga ya Genasaleti.³⁵ Elo abantu bamuli ilya ncende baishiba Yesu, nabo baishibisheko abantu ababashingulwike muncende, abantu batapile ukuleta abalwele.³⁶ Balamupapata ukuti aleke abantu bakumye kucisepe camukansu wakwe, nabonse abakumisheko balipolele

Chapter 15

¹Elyo bamo abamuba Faliseo nabamuli baKalemba baishile kuli Yesu ukufuma ku Yelusalemu. Balandile ati, ²"Nicinshi abasambi bobe baleonawila antambi shaba shimaapepo? Pantu tabasamba kumaboko ngabalelya." ³Alibaswike nokulanda kuli bena ati, "Mwebo nicinshi monawila amafunde yakwa Lesa pamulandu wantambi shenu?" Pantu Lesa alandile ati, 'Ulecindika Wiso nanoko,' no onse uulanda ifyabipa pali bawishi naba nyina cine cine akafwa.' ⁵Lelo mulanda ati, 'Onse ulanda kuli bawishi nangu banyina, "Ubwafilisho bonse ubo waciba nokupokelela ukufuma kuli nebo bupe ubwakupela Lesa," ⁶ulya muntu takabila kucindika wishu,' mulu uyo musango icebo cakwa Lesa casushiwa pamulandu wa ntambi shenu.' Mwebabumbi munda! cisuma Esey a aliseseme pali mwebo ati, ⁸Aba bantu banshishimunafye pamilomo, lelo imitima yabo yabfye ukutali nanebo. ⁹Bampepafye ifyafye pantu amasambilisho basambililisha mafunde yabantu."¹⁰ Elyo aitile cinabwingi ukwisa kuli ena nokubeba ukuti, "Umfweni nokwiluka- ¹¹Takwaba icintu icingila mukanwa kamuntu icikowesha. Lelo icifuma mukanwa kamuntu ecikowesha."¹² Elyo abasambi bakwe baishile kuli ena nokumweba ati, "Bushe namwishiba ati aba Faliseo balifulilwe ilyo baumfwile uko kulanda?" ¹³Yesu alyaswike nokulanda ati, "Conse icimuti ico Tata wamumulu tabyala cikanukulwa. ¹⁴Baleke beka, nintungulushi impofu. Ngacakuti intungulushi impofu iletungulula impofu inankwe, bonse babili kuti baya wila mucilindi."¹⁵ Petulo alyswike nokulanda kuli Yesu, "Londololeni uyu mulumbe kuli fwebo." ¹⁶Yesu alandile ati, "Bushe namwebo ubwishibilo bwenu bunono? ¹⁷Bushe tamwaishiba ukuti conse icingila mukanwa cilapitilila mumala nokufumina kunse mucimbusu"¹⁸ Nomba ififuma mukanwa fifuma panshi yamutima. Efintu fikowesha umuntu. ¹⁹Pantu mukati kamutima emufuma ifyabipa, ukwipaya, ubucende, ubulalelele, ubung'o, bukambone bwabufi, nemiponto. ²⁰Ifi fiintu efikowesha umuntu. Nomba ukulya ukwabula ukusamba kumaboko takukowesha muntu."²¹ Elo Yesu afumineko kulya nokuya ukupalamina kuncende yamisumba iya Tali na Sidoni. ²²Moneni, umwanakashi waku Kenani alifumine kulya kuncende. Alibilikishe nokulanda ati, "mumbelele uluse, Shikulu, Umwana wakwa Davidi! Umwana wandi naikatwa nengulu."²³ Nomba Yesu tamwaswike nangu lishiwi. Ilyo abasambi bakwe baishile nokumupapata, alandile, "Mwebeni aleya, aletupangila icongo."²⁴ Nomba Yesu alyaswike nokulanda ati, "Nshatuminwe ku muntufye uli onse lelo kano kumwana wampanga uwalubile uwa ng'anda yakwa Isileli."²⁵ Alishile mukutota kuli ena, ukulanda ati, "Shikulu, njafweni."²⁶ Alyaswike nokulanda ati, "Tacawa ukupela umukate wabana nokuposela utubwa utunono."²⁷ Nao alandile ati, "Eee, Shikulu, notubwa twine tulatola nobufungau ubulepona kwitebula lyakwa shikulu watuko." ²⁸Elyo Yesu alyaswike nokulanda kuli ena, Wemwanakashi, icicetekelo cakulisha; nacicitwe ukulingana nobufwayo bobe." Umwana wakwe apolele pali ilyaine nshite. ²⁹Yesu alifumine kulya nokuya mupepi necimana cikamba ica Galile. Alifumine nokuya kulupili nokwikala. ³⁰Icinabwingi caile kuli ena. Baletete kuli ena abantu abalwele ubulebe, impofu, bacibulu, nabalemana amolu, nabambi abengi abali nabalwala. Babaletete pankasa shakwa Yesu, naena alibondepe. ³¹Elyo icintu bwingi conse capapile pakumona bacibulu balanda, abalemana bapola, abalemana amolu baenda, nempofu shamona. Batashishe Lesa wakwa Isileli. ³²Yesu alikutile abasambi nokubeba ati, "Nikwatila icintu bwingi inkumbu pantu apo bekalile nanebo palepa nomba papita inshiku shibili ukwabula ukulyapo nangu kamo. Nshilefwaya ukubantamfya ukwabula ukulya, limbi kuti bafwa ulushile."³³ Abasambi balilandile ati, "Bushe nikwisa twingashita imikate muno muciswebeye iyakwisa kumana cintubwingi?" ³⁴Yesu alandile kuli bena, "Mukwete

imikate inga?" Bayaswiike ati, "Cine lubali, notusabi utunono." ³⁵Elyo Yesu akambishe icintu bwingi ukwikalako panshi, ³⁶Alibulile imikate cine lubali nesabi, napanuma yakutotela, aliputawile imikate nokupela kubasambi. Nabasambi balipele icintubwingi. ³⁷Abantu bonse balile nokwikuta. Elyo balonganike imiseke cinelubali iyaisula iyashelepo ngobufungau. ³⁸Abantu bonse abalile bali amakana yane abaume, ukwabula abanakashi nabana. ³⁹Elyo Yesu aebele cintubwingi ukuti cileya nabo baninine mubwato nokuya muncende ya Magedani.

Chapter 16

¹Aba Faliseo naba Saduki baishile nokumweshwa mukumwipusha ati abalange icishibilo ukufuma mulwelele. ²Lelo Yesu alibaswiike nokulanda kuli bena, "Ilyo caba icungulo, mulanda ati, 'kuleba fye bwino, pantu umulu naukashika.' ³Ilyo cali ulucelo, mulanda ati, 'umulu tawabe bwino, pantu umulu naukashika nokufutika.' mwaishiba ukulondolola imimonekele yamulu, nomba mwebo tamwaishiba ukulondolola ifishibilo fyanshita. ⁴Inkulo iyabubifi kabili iyabucende ikabila icishibilo, lelo takwaba icishibilo icingapelwa kuli yena kanofye icishibilo cakwa Yona." Elo Yesu abashile nokuya aya. ⁵Ilyo abasambi bafikile kucifulo bushilya, balilabile ukusenda umukate. ⁶Yesu alandile kuli bena, "Tekanyeni kabili cenjeleni kufilumba fyaba Faliseo naba Saduli." ⁷Abasambi batontonkenye abene beka nokulanda ati, "Nico tatwacisenda umukate." ⁸Yesu ena alishibe kalibela paliifyo nokulanda ati, "Mweba citetekelo cinono, nicinshi ico muleilishanisha mwebene mweka nokulanda ati nipamulandu tamusendele umukate? ⁹Mucili tamulaumfwisha nangu ukwibukisha imikate isano pabantu amakana yasano, elyo bushe mitonga iinga mwakolonganike? ¹⁰nangu mikate cine lubali iyamakana yane, nomba bushe mitonga iinga mwatolele? ¹¹Nicinshi tamwilukile ukuti temukate nacilalandapo? cenjeleni ku cilumba caba Faliseo naba Saduki." ¹²Ilyo bailwiike ukuti talebeba ukuba abayangwa icilumba camukate, lelo ukwangwa ukufunda kwaba Faliseo naba Saduki. ¹³Ilyo Yesu aishile muncende iya Kaisaliya Filipo, alipwishe abasambi bakwe, nokulanda ati, "Bushe abantu balanda ati ninebo nani?" ¹⁴Balyaswiike ati, "Bamo balanda ati Yowane kabatisha; bamo ati, Eliya; nabambi ati, Yelemya, nangu umo uwamuli bakasesema." ¹⁵Alandile kuli bena, "Ngaimwe mulanda ati ninebo nani?" ¹⁶Mukwasuka, Simoni Petulo alandile ati, "Nimwebo Klisitu Umwana wakwa Lesa wamweo." ¹⁷Yesu alyaswiike nokulanda kuli ena, "Walishuka weba, Simon Bali Yona, pantu tekumubili nangu kumolopa eko wayasukila ici, lelo ni Tata uwaba mumulu. ¹⁸Peka nalanda kuli weba ati niweba Petulo, napelibwe ili epo ukukula icilonganino. Namaka yamfwa tayakacicimfye nakalya. ¹⁹Nkakupela nenfungulo shabufumu bwamumulu, Naconse ico wakaka pacalo cikakakukwa namumulu, naconse ico wakakula pacalo cikakakulwa mumulu." ²⁰Yesu akambishe abasambi ukukana ebako nangu umo ati ena ewali Klisitu. ²¹Ukufuma panshita ilya Yesu atendeke ukweba abasambi bakwe ati alinokuya ku Yelusalemu, nokuya cula ukwingi mumaboko yabakulu na bashimapepo bakalamba naba kalemba, nokwipaiwa, nokubushiwa kubafwa mubumi pabushiku bwalenga butatu. ²²Elo Petulo amusendele pambali nokumukalipila, ukulanda ati, "Ico takutali kuli mwebo, Shikulu; ico tekuti cicitike kuli mwebo ico." ²³Yesu alipilibwiike nokulanda kuli Petulo ati, "Fuma kuli nebo, Satana! Uli cakuipuntulako kuli nebo, pantu tawangwa ifintu fyakwa Lesa, lelo wangwa ifintu fyabantu. ²⁴Yesu alandile kubasambi ati, "Ngaumo alefwaya ukunkonka, ayikanye umwine, asende nolupanda lyakwe, nokunkonka. ²⁵Pantu uufwaya ukupususha umweo wakwe akaulufya, naonse uwalufya umweo wakwe pamweo wandi akausanga. ²⁶Bushe kuti cayafwa shani umuntu ukunonka icalo conse elo alufya umweo wakwe? Nicinshi umuntu engakabusha nomweo wakwe? ²⁷Pakuti Umwana wa Muntu aleishila mubukata bwakwa Wishi pamo na bangeli bakwe. Elo akesapeela umuntunse onse umwabela imilimo yakwe. ²⁸Cishinka nalanda kuli mwebo, bamo muli mwebo pabeminine pano tabakasondepo imfwa mpakafye bakamone Umwana wa Muntu aleisa mubufumu bwakwe.

Chapter 17

¹Panuma yanshiku mutanda Yesu asendele Peter, James na John wabo aninine nabo ulupili ulutali beka. ²Ali pilibwiike mu menso yabo impumi yakwe yaba bekele nga kasuba nefya kufwala fyakwe fyale beka ngo lubuto. ³Moneni palya pene paishile moneka Mose na Eliya balelanda na ena. ⁴Peter aaswiike nokweba Yesu, "Shikulu, catuwamina ukwikala pano. Nga mulefwaya, ndekula insakwe shitatu- imo yenu, naimbi yakwa Mose naimbi yakwa Eliya." ⁵Elo acili mukulanda, moneni, ikumbi ilya bengeshima lyaba kupikila, elo kabili ishiwi ilikulu lyafumine mu mulu lili mukulanda, "Uyu emwana wandi uo natemwa muli ena emo nsansa mukila. Mumfwileniko. ⁶Elo abafundwa bakwe baumfwile ici baponene panshi nokumfwa umwenso sana. ⁷Elo Yesu aishile nokuba kwata nokulanda ati, "Imeni kabili mwitina." ⁸Elo bainwine amenso nomba taba mwenepo bambi kanofye Yesu eka. ⁹Elo bale koka ukufuma ku lupili Yesu aliba konkomeshe ukweba ati, "Mwilanda ici cimonwa ku uli onse mpaka umwana wa muntu akabuke kubafwa. ¹⁰Aba fundwa bakwe bali mwipwishe, ukulanda ifi "Nifishi kanshi ba kalemba balandile ati Eliya afwile ukwisa pa kubala?" ¹¹Yesu abaswiike ukweba ati, "Eliya caccine akesa nokwisa bwekeshapo ifintu fyonse. ¹²Nomba ndemyeba Eliya alisa kale lelo taba mwishiba. Nomba bamucitile fyonse ifyo balefwaya ukumucita. Munshila imo ine, umwana wa muntu nao wine bakamu cusha. ¹³Elo abasambi ba kutulwiike ati ali mu kulanda kuli bena palwa kwa Yoane kabatisha. ¹⁴Elo ba ishile kucintu bwungi umwaume aishile kuli ena akoka mupepi nankwe noku mweba ifi, ¹⁵Shikulu, mbeleleni umwana wandi umwaume uluse pantu ali lwala cipumpuntu kabili alacula saana. Pantu inshita ne nshita ala ponena mu mulilo nangu mu menshi. ¹⁶Na muletele ku basambi benu, nomba bali lililwe ukuposha." ¹⁷Yesu abaswiike nokulanda, "Mwe nkulo yabula icisumino kabili mwe ba bembu nkekala naimwe ukufika lilali? Nkashipikisha naimwe ukufika lilali? muleteni kuno kuli nebo. ¹⁸Yesu akalipile ingulu, yafumine elo nomulumendo ali polele plya pene. ¹⁹Elo aba sambu baishile kuli Yesu

mu bumfisololo nokulanda, Nicinshi calenga ati tufilwe uku ifumya?"²⁰ Yesu alandile kuli bena, "mulandu wa kucepa kwa cisumino pantu ndili mukulanda icine kuli mwebo, ngana mukwata icisumino nangu icacepa nga kaluseke kalubanga kuti mwalanda kuli ulu lupili, "Sela ukufuma apa ukuya kulya kabili, luka sela elo kube ico mwinga filwa ukucita."

²¹Amalembo yasuma aya pakale taya kwata vs. 21. Nomba uyu musano wa ngulu taifuma kano fye kumapepo nokufumya icakalya.²² Elo baikele mu Galile, Yesu alandile kuba fundwa bakwe, "Umwana wa muntu akapelwa mu minwe yabantu.

²³Elo baka mwipaya napa bushiku ubwalenga shitatu aka bushiwa. Aba fundwa bali kalipe.²⁴ Elo baishile ku kapenamu, abaume babili aba pokele umusangulo we tempele baishile kuli Petero nokulanda "Bushe kafundisha wenu talipila umusonko we tempele?"²⁵ Alandile "ee." Elo Petero aishile mung'anda Yesu alandile kuli ena pakubala ati ulentontonkanya shani? Simoni, nikuli bani imfumu sha pano calo shipoka umutulo nangu umulambo? Niku bana babo nangu kuli bambi?"²⁶ "Kuli bambi," Petero aya swike, kanshi abana bantungwa," Efyo Yesu asosele. Nomba pakuti twilengela ba kasangula uku bembuka, kabiye ku chimana cikulu, uposemo indobani, nokulobamo isabi ilya labalilapo ukufuma.²⁷ Elo wala isula mukanwa ulesangamo shekele. Usende nokubapela bakasangwisha uwa iwe naine."

Chapter 18

¹Pali kalya kene kashita abasambi balishile kuli Yesu nokulanda ati, "Nani umukulu mu bufumu bwa mumulu?"² Yesu umwine epakwita akana akanono, epa kukemika pakati kabo,³ nokulanda ati, "Ica cishinka ndimukumweba ati, kanofye mwapilibuka nokuba nganbana utucece lyena tekuti mwakwate inshila iya kuya ingila mubufumu bwa mumulu.⁴ Nipali ico, uyo onse uuli mukuicefya ngotu utwana utucece euli nokuba umukulu mubufumu bwamu mu mulu.⁵ Uyo uuli mukusekelela akana akacece nga akaa mwishina lyandi ninshi apokelela nebo.⁶ Lelo uyo uwalufyanya kamo akapali aka akasumina mwishina akapunwisha, camuwamina uyu muntu ukumukulikila ilibwe mu mukoshi wakwe, nokumuposa umwa kusika sana mu cimana."⁷ Ubulanda ku calo pamulandu wa cakuipuntulako! pantu cili mukwisa peka icakuipuntulako, lelo ubulanda buli nokuba ku muntu uyo uo icakuipuntulako fyaishilako!⁸ Eico ukuboko nakalimo ulukasa lobe lwa kutwala mu cipunwisho, ulingile ukuputulako nokuciposa ukucifumyako. Cakuwamina iwe ukwingila mu bumi uwabulisha napamo icilema ukucila ukuya poswa mu mulilo wapee mukuba uwakumanisha ifi lundwa mukuba namaboko yabili nakalimo amakasa yabili.⁹ Nakalimo ilinso ngalya kutwala mucakuipuntulako, ulitonkolemo nokuliposa nokuliposa uko ukulifumya kuli webu. Cilimukuwamisha webu ukuya ingila mu bumi ne linsofye limo ukucila ukuposwa mu Gehena ya mulilo mukukwata amenso yonse.¹⁰ Eico moneni ukumona ukuti mwaba abashilimuka ukuti tamusulilepo nangukamo pali utu utucece. Pantu ndimukulanda kuli mwebo ukutila mu mulu mulya abangeli lyonse bali mukulolesha pa cinso cakwa Tata wandi uuli mu mulu.¹¹ Tumo utusuma utwaba ancient Greek copies, Tatwalembwa muli ili lyashi pamulandu wakuti imipili bwile yafimo ukulundwamo, pantu umwana wa muntu aishile mukupususha ico icaluba¹² Bushe ulimukutontonkanya shani? Nga kuliko umuntu aliko ne mikoko umwanda umo, peka naumo pali isho yaluba, bushe tengasha isho amakumi pabula-napabula mu ncende yakapili nokuya mukufwailisha iya luba? ¹³ Peka ngaisanga, icine ndimukumyebe mwebo, alasansamuka pali ico ukucilapo pali isho amakumi pabula na pabula isho ishilipo ishabula ukuluba.¹⁴ Mu musangofye umo wine, tacaba mubufwayo ubwakwa Tata wenu mu mulu ukuti kamo akapati utu utucece kamo ukonaika.¹⁵ Nga munonko wenu akulufyanya napeka, uli mukulinga ukuyako nokumukalipila pakati kaiwe na ena mwaikala nao mweka. Peka nga kuti aumfwa kuli iwe, mufwile mwabweshanya pamo.¹⁶ Nomba nga ali mukukana ukumfwa kuli webu, kabuye kasende umo nakalimo babili bambi aba kuli webu pakuti patunwa twaba tubili nakalimo batatu bakambone cila lishiwi lifwile lyasininkishawa.¹⁷ Napeka nga nakalimo ali mukukana kuli mwebo, mulingile umulandu wenu mwaishibishako aba cilonganino cenu. Nga peka alimukutwalillila ukukana ukumfwa nakuba cilonganino, kuli mwebo mupangenifye abe umu (pagano) umusenshi nakalimo umusangushi.¹⁸ Ndi mukulanda kuli mwebo icine, fyonse ifintu ifyo muli muku kaka pano calo fili mukukakwa namu mulu. Peka fyonse ifintu ifyo muli mukukakula pano calo napeka mumulu fili mukukakulwa.¹⁹ Napeka ndimukulanda kuli mwebo, nga babili aba pali mwebo bali mukusuminishanya pano calo pamulandu wafintu fimo ifyo balomba, fili nokupelwa kuli bena ukupitila muli Tata wandi uwa mu mulu.²⁰ Nipali ici apali babili nakalimo batatu abali mukulongana pamo mwishina lyandi, ndimu mukubapo pakati kabo."²¹ Peka Petelo alishile napeka alandile kuli Yesu ati, "Shikulu, mikinga nakalimo munyinane nga ampuntula napeka namwelela imiku cine lubali?"²² Yesu alilandile kuli ena, ine nshili mukukweba imiku cine lubali iyo, lelo ntile amakumi cine lubali ukufushiwako (70x7).²³ Nipali ici ubufumu bwa mumulu bwapalanako ku mfumu iyalefwaya ukulubulwisha ababomfi bakwe.²⁴ Elo yatampile ukulubulwisha, baleteteleko umo uwapababomfi bakwe uwakwete inkongole amakana ikumi limo amatalanta.²⁵ Ico ukufumafye apo apokele alimukufilwa ukulupilamo, shikulu wakwe ali konkomeshe ukuti ashitishe fyonse pamo nabakashi peka nabana bakwe pamofye nafyonse ifyo akwata pakutila engalipila inkongole.²⁶ Eico uyo mubomfi awile panshi, akontama kuli ena, "Shikulu tekanyeni pali ine ndinokumulipilafye fyonse."²⁷ Eico shikulu wakwa ulya musha, ico aliumfwile inkumbu, alimukakwile noku mubelela uluse pa nkongole shonse.²⁸ Nomba ulya wine umubomfi ilyo afumine palya nokuya peka ailesanga umo uwa mubabomfi nga ena, uwa mukwatile inkongole umwanda umo demarii. Atampile ukumufina pamukoshi ati kanofye ulipile inkongole shandi.²⁹ Eico umubomfi munankwe ali wile panshi nokumupapatila pamaka. alandile ati, ntekanishisheniko nebo, peka ndinokumulipila inkongole.³⁰ Lelo ulya umubomfi wantanshi alikene. Kabinge, alile peka nokuya muposa mu cifungo nokutila ati kanofye ukandipile inkongole.³¹ Elo ababomfi banankwe bamwene ifyacitike, balikeketwe ubulanda nokupelelwa. Balisile nokulanda fyonse kuli shikulu fyonse ifyacitike.³² Eico ulya shikulu

wakwe alimukutile, nokulanda kuli ena ati, "we mubomfi uwabipa, ine nalikubelele uluse pa nkongole shonse pantu wali mukumpapatile.³³ Nomba iwe wafilwa ukubelelela umubomfi munobe, peka nebo nshakukwatile uluse?"³⁴ Nomba shikulu wakwe alikalipe icibi peka amubulile nokumupela kuli bakalungulusha nokubakonkomesha ati uyu tekwesha ukumulekako ukufuma mpakamfye akalipile inkongole.³⁵ Efyo peka na Tata wamumulu akacita cimo cine kuli mwebo nga tamuli mukubelele bamunyinenwe uluse ukufuma panshi yamutima wenu."

Chapter 19

¹Ilyo yesu apwile ukulaanda aya mashiwi, ali fumine mugalili nokuya mu yudea bushilya lya mumana wa yondani.

²Necintu bwingi cikalamba calimu konkele nao, alebaposha kulya kwine.³ Aba farise balishile kuli ena, balamutunka no kulanda kuli ena, calisuminishiwa umwaume ukukana umukashi wakwe pamulandu uuli onse⁴ "Yesu alyaswike ati, "tamwabelenga ati uwaba bumbile umwaume no mwanakashi?"⁵ Uwababumbile alandile ukuti, 'Napamulandu uyu eco umwaume akasha wishi na nyina no kukambatila ku mukashi wakwe, naba babili baba umubili umo.'⁶ Tabali babili peka, nomba umubili umo. Eico ico Lesa akambatika, takuli nangu umo uwinga kambatula." Balandile kuli ena. " Nicinshi Mose atukonkomeshe ukupeela icitupa cakulekana no kumutamfya?"⁸ Alandile kuli bena, "bunkosa mitima bwenu, ebwalengele Mose ukumisuminisha ukuleka abakashi benu, nokutampilafye ku kwamba tafyali muli iyo nshila.

⁹Ndelanda kuli mwebo ati, uyo onse uutamfya umukashi wakwe, apabula umulandu kano pabulalelale, aupa naumbi, acita ubucende; no mwaume uwaupa umwanakashi uo batamfya acita ubucende."¹⁰ Abasambi balandile kuli Yesu, " Uyo nga emulandu waba pamwaume nomukashi wakwe, cawamapo nokukanaupa." ¹¹Nomba Yesu alandile kuli bena, " Tebonse bengasumina kuli ayamashiwi, lelo kuli abacapeelwa. ¹²Kwaliba abaume abashaba namaka yakupupa pantu efyo bafyalwa ukufuma munda muli banyinabo, peka kwaliba nabambi abatungulwafye nabantu, peka kwaliba bamutungwi abaisangula ifyofine pamulandu wabufumu bwamumulu. Uwingapokelela ayamashiwi, nayapokelele."¹³ Elyo abana banono baletelwe kuli ena pakutula engabika amaboko yakwe palibena nokuba pepelele, nomba abasambi bali bakalipilile. ¹⁴Nomba Yesu alandile ukuti, "Leken abana banono, mwibakanya ukwisa kuntu ndi, pantu ubufumu bwamumulu bwaba ngababefi." ¹⁵ Atambalike namaboko pabana, nokufumako nokuya kumbi.¹⁶ Moneni, umuntu alishile kuli Yesu nokulanda ukuti, "Mwekafundisha, fintunshi ifisuma mfwile ukupanga pakuti mkwate umweo wamuyayaya?" ¹⁷Yesu alandile kuli ena, "Nicinshi wandipushisha palwacisuma? Kwabafye umo umusuma, nomba ngaulefwaya ukwingila mubumi bwakubelelele sunga amafunde."¹⁸ Umwaume alandandile kuli ena ukuti, "

Mafundenshi?" Yesu alimwaswike, "Wilaipaya, Wilacita bucende, Wilaiba, Wilabepesha abanobe ubufi, ¹⁹uleumfwila bawiso nabanoko, nokutemwa umwina mupalamano obe ngawemwine,"²⁰ Umwaume umunono alandile ukuti, "Ifyo fyonse nalisunga. Nifinshi fimbi ningakabila." ²¹Yesu alandile kuli ena, "Ngaulefwaya ukuba umusuma, kabiye, kashitishe fyonse ifyabunonshi bobe, upele nendalama kubapina, lyena walakwata icuma kumulu; elyo wise, unkonke." ²²Nomba ilyo umwaume aumfwile ifyo Yesu amwebele, alifuminepo uwabulanda pantu alikwete ifyuma ifingi.²³ Yesu alandile kubasambi bakwe, "mucishinka ndelanda kuli mwebo, calikosa umuntu wafyuma ukwingila mubufumu bwamumulu.

²⁴Peka ndelanda kuli mwebo, calyangukapo ingamali ukupita palinso lya nshindano ukucila uwafyuma ukwingila mubufumu bwakwa Lesa.²⁵ Ilyo abasambi baumfwile palici bapile sana nokulanda ukuti, "Nanani uukapusuka?"²⁶ Yesu alibaloleshe nokulanda ati, "Kubantu tekuti ficitike, nomba kuli Lesa fintu fyonse fyalyanguka." Elyo ²⁷Petulo amwaswike nokulanda kuli ena, " Moneni, twalishiile fyonse nokumikonka. Finshi tukakwata?"²⁸ Yesu alandile kuli bena, "Mucishinka ndelanda kuli mwebo ati, mukulengwa cipya ilyo umwana wamuntu akekala pa cipuna cabukata bwakwe, mwebo mwebankonka mukekala pafipuna ukumi limo nafibili, mukalapingula nemitundu ikumi limo nanabili iya bena Isileli.

²⁹Onse uwasha ing'anda, bamunyina, bankashi yakwe, bawishi, banyina , abana, nangu nimpanga pamulandu weshina lyandi akapokelela imiku umwanda umo elyo nokupoka umweo wamuyayaya. ³⁰Nomba abengi abantanshi bakaba abanuma, nabanuma bakaba abantanshi.

Chapter 20

¹"Ubufumu bwamumumulu bwapalanishiwa kumuntu umwine wampanga uwaile kunse bwangu mukacelo

mukwingisha babomfi bamwibala lyamwangashi. ²Panuma asumishenye nababomfi pamalipilo yabushiku bumo, abatumine mwibala lyamyangashi.³ Alifuminepo ukufika inshita mutanda nokumona ababomfi bambi nabeminina icimpwena muncende yamakwebo. ⁴Kuli bena alandile ati, 'Mwebo , kabiye ni mwibala lyamyangashi, nkesa mipela icilungeme,' Efyo baile namukubomba.⁵ Peka alifuminepo inshita mutanda napeka inshita pabula, acitile fimofine.

⁶Nakambi kwati inshita ikumi nakamo alifuminepo nokusanga bambi ababomfi bemininefye pamo icimpwena . Alibepwishe, 'Nicinshi mwiminine pamo icimpwena akasuba konse?' ⁷"Balyaswike kuli ena, 'Pantu tapali uwatwingishe.' "Alandile kuli bena, 'Nemwe bene kabiye ni mwibala lyamyangashi.'⁸ Ilyo icungulo caishile, umwine webala lyamyangashi alandile kumukalamba wapamilimo, 'Ita ababomfi nokubapela ifilambu, ukutampa kubakushalikisha nokubabikilapo.'

⁹"Ilyo ababomfi abaingishiwe panshita yekumi nakamo baishile, cilamuntu alipokelele amalipilo. ¹⁰Nomba ilyo ababomfi bakubalilapo baishile , batontonkenye ati bakapokelela amalipilo ukucilapo, lelo bapokelele amalipilo yamo yene cilamuntu nabo abaingile pampela yanshita.¹¹ Ilyo bapokelele ifilambu, bali ilishenye pabene bampanga. ¹²Balandile, 'Aba babomfi bakushalikisha bapwileko inshita imo muncito, lelo mwabalipila ukulingana nafwebo, fwebo fwebali mukusenda ifisendo cilabushiku nokupibilwa kucibe."¹³¹⁴ Lelo umwine alyaswike nokulanda kuli umo muli bena, "Cibusa,

nshikulufyenye. Bushe tatwasuminishenye nanebo pelipilo limo? Senda icili icobe nokuya. Nasala ukupela kuli aba babomfi baingishiwe pakushalila ngefyo cili kuli webo.¹⁵ Bushe tecefunde kuli nebo ukucita cintu ndimukufwaya icili kuli nebo? Nangu bushe waumfwa akaso kukuyangusha kwandi? ¹⁶Eico uwakutampilapo akaba uwakubalilapo nowa kushalikisha akaba wakubalilapo." ¹⁷Ilyo Yesu aleya ku Yerusalemu, asendele aba mubekumi nababili, namunshila alandile kuli bena, ¹⁸"Moneni, tuleya ku Yerusalemu, no Mwana wa Muntu akapelwa kuli bashi mapepo bakalamba, nakuli bakalamba. Bakamususha kumfwa ¹⁹nokumuleta kubena fyalo pakuti bamuwele, ukumuma ifikoti, nokumutanika. Lelo mubushiku bwalenga citatu akabuka." ²⁰Elyo banyina babana bakwa Zebede baishile kuli Yesu nabana bakwe abaume. Afukeme panshi kuli ena nokumulombako fimo. ²¹Yesu alandile kuli ena, "Nicinshi wulefwaya ukucitika?" Namayo alandile kuli ena, "Akambishe ukuti abana bakwe balya babili bengekala, umo kukuboko kwakulyo naumbi kukuboko kwakukuso, mubufumu bweni." ²²Lelo Yesu ayaswike nokulanda, "Tawishibe icintu uleipusha. Bushe kuti wanwa ulukombo ulo ndipakunwa?" Balandile kuli ena, "Natulinga." ²³Alandile kuli bena, "Ulukombo lwandi lwena mukanwa. Lelo ukukwila kukuboko kwakulyo nangula ku kwakuso tecandi ukupela, lelo caabo bonse abo Tata apekanishisha." ²⁴Ilyo abekumi mubasambi baumfwile ici, balifulilwe balikalipe ukufulilwa bamunyina babili. ²⁵Lelo Yesu alibetile kuli ena nokubeba, "Namwishiba ukuti bakateka wabena fyalo eabateka, nabo bonse abacindama muli bena bakwata amaka wakubateka. ²⁶Lelo tacilingile ukuba muli uyu musango muli mwebo. Icakuti, uli onse ulekabila ukuba umukalamba muli mwebo afwile ukuba umubomfi wenu, ²⁷noyo onse uwakabila ukuba uwakubalilapo muli mwebo afwile ukuba mubomfi obe, ²⁸ngefyo Umwana wa Muntu taishile mukupusushiwa, lelo mukupususha, nokupela ubumi bwakwe nokuba umusha wabonse. ²⁹Lintu baleya ukufuma ku Yeliko, icintu bwingi icikalamba calimukonkele. ³⁰Kwali abantu babili impofu baleikala mumusebo. Ilyo baumfwile ati Yesu alimukupita, balipundile, "Shikulu, Mwana Davidi, tukwatile uluse." ³¹Icintu bwingi calikalipwe, balebeba ukwikala tondolo, lelo balilile sana mucienda icikulu, "Shikulu, mwana Davidi, tukwatileni uluse." ³²Yesu aimininefye nokubeta nokulanda ati "Cinshi mulefwaya micitile?" ³³Balandile kuli ena, "Shikulu, amenso yesu naesuka," ³⁴Elo Yesu, abakwatile inkumbu, aikete mumenso yabo. Palyapene bapokelele amenso nokumukonka.

Chapter 21

¹Nda Yesu nabasambi bakwe bafikile muyelusalemu nokwisa kuli Bethphage, kulupili lwa Olives, elo Yesu atumine abasambi babili, ²nokulanda kuli bena, "Kabiye mumushi ukonkelepo, ulesanga kabalwe nakakwa, nomwana kumo. Bakakule nokubaleta kuli nebo. ³Ndakuti uli onse alanda icili conse kuli webo palwa filya, ukalanda, Shikulu nabafwaya, naulya muntu akabatuma pamo nawebo. ⁴Nomba ifi fyaishile pali filya fyalandilwe nakasesema filingile ukufikilishiwa. Alandile, ⁵"Eba umwana mwanakashi mu Zioni, 'Mona imfumu yobe ilimukwisa kuli webo, Icefye nokunina pali kabalwe- napa mwana, makana kabalwe." ⁶Elo abasambi baile nokuyalida fintu Yesu abalangilile. ⁷Baletele kabalwe nomwana nokubika nokumufisa pali bena, na Yesu aikele apo babafishilwe. ⁸Abengi abamucintu bwingi baposele mumusebo ifyakufwala nokufyanshika nabambi baswile imisambo ukufumya kufimuti nokufyanshika mu musebo. ⁹Elo icintubwingi caile kuli Yesu nabonse abamukonkele bali mukupunda, "Hosanna kumwana wakwa Davidi! Uwawalwa niuyo uwisa mwishina lyakwa Shikulu! Hosanna mumulu!" ¹⁰Elo Yesu aishile mu Yelusalemu, imisumba yonse yalimine nokulanda, "Ninani uyu?" ¹¹Ifintu bwingi fyayaswike, "Uyu ni Yesu kasesema ukufuma mu Nazaleti mu Galilee." ¹²Elo yesu aingile mwitempele. Afumishe bonse abo bashitile nokushitishiwa mwitempele, nokwalulwa amatebulo yakucinjamo indalama nefipula fyabo abashitise inkunda. ¹³Alandile kuli bena, "Calilembwa, 'Mung'anda yandi muketwa mung'anda yama pepo,' lelo mwapanga ngecinka lya bang'o." ¹⁴Elo impofu necilema baishile kuli ena mwitempele, baliba poseshe. ¹⁵Lelo ilyo imfumu kashimika nabakalamba bamwene ifintu fyabapapwishe fintu acitile nelyo baufwile abana bali mukupunda mwitempele nokulanda, 'Hosanna kili mwana wakwa Davidi, " Balishile fulwa. ¹⁶Balandile kuli ena, "Davidi ulimukumfwa ifyo balimukulanda?" Yesu alandile kuli bena, "Eee! Lelo tawatala belengapo, 'Kunse yatunwa twabana abanono nokunshiwa. ¹⁷Elo Yesu abashile nokuya kucalo ca Bathany nokupwako ubushiku kulya kwine. ¹⁸Nomba mulucelo elo abwela kumusumba, alinensala. ¹⁹Ukumona icimuti camukunyu mumbali lwamusebo, alileko tasangileko nangu kamo ukufumyako amabula. Alandile kulicena, "Takwa kabe icisabo kuli webo napeka," ²⁰Elo abasambi bacimwene, ²¹Yesu ayaswike nokulanda kuli bena, "Mucishinka nalanda kuli mwebo, ndana mukwata icitetekelo nokushikwata ukushika, ndata wakacite ndefyo naitile kulici cimuti camukunyu, lelo kuti walanda kuli ulu lupili, usendwe nokuya poswa mumumana, ' nokucitika cikacitika. ²²Conse ico ukalanda mwipepo, ndimukumisuminisha, mukapokelela. ²³Elo Yesu aishile mwitempele, imfumu bakashimika naba kulu babantu balishile kuli ena elo alimukufunda nokulanda, 'Niku makaci abomfya pakucita ifi, nowakupele ayamaka ninani?" ²⁴Yesu ayaswike nokulanda kuli bena, "Nanebo nkamipusha icipusho cimo. Ndamwanjeba, nkamyeba nikumakaci ncitila ifi fintu. ²⁵Ulubatisho lwakwa Yohane- nikwisa lwafumine? Ukufuma kumulu nangu ukufuma ku bantu?" Balanshenye palwabo, nokulanda, "ndacakuti twalanda, 'ukufuma kumulu, 'akalanda kuli fwebo, 'Cinshi nomba tawamusuminine?" ²⁶Lelo ndatwalanda, 'Ukufuma kubantu, 'Tulatina icintu bwingi, pantu bakalanda Yohane ndakasesema." ²⁷Elo bayaswike Yesu nokulanda, "Tatwishibe." Nao alandile kuli bena, "Tapali ukamyeba pamaka mbomfya pali ifi fintu. ²⁸Nomba cinshi mulimukutontonkanya? Umuntu alikwete abana abaume babili. Aile kuwa kubalilapo nokulanda, 'wemwana, kabiye mukubomba kwibala lyamyangashi." ²⁹Umwana ayaswike nokulanda, 'nshakaye,' lelo panuma alisa bwesha kampingu nokuya. ³⁰"Elo umuntu atile kumwana wakonkapo nokulanda kufintu fimo fine. Ayaswike nokulanda, 'Nksys, mukwai,

lelo taile.³¹ "Nani pabana babili uwabombele ubufwayo bwa bawishi?" Balandile, "Ukubalilapo" Yesu alandile kuli bena, "Cishinka nalanda kuli webo, kapoka wamisonko naba cende tabakengile mubufumu bwakwa Lesa apo taulacita.

³²Yohane aishile kuli wena ngamunshila ya balungami, lelo tamusumine, Lelo kapokawamisonko nabacende balisumina muli ena. Lelo webo, nelyo wamwene ici, tawalapile panuma nokwisa sumina.³³ Umfweni kumulumbe naumbi, kwali umuntu, umwine wampanga, alilimine ibala lya myangashi, abikileko nolupango, aimbile nomwaku finina, akulile icikulwa icikulu, nokusonkesha kuli bakalima, Elo aile mu calo cimbi.³⁴ Elo inshita yakufumya ifisabo yafikile, atumine ababomfi bamo kuli ba kalima ba myangashi mukusenda fyakwe.³⁵ Lelo bakalima basendele umubomfi wakwe, baumapo umo, umbi bamwipaya nokumutoba naumbi.³⁶ Peka, umwine atumine bambi ababomfi, bambi, ukucila abakubalilapo, lelo bakalima bamyangashi babacitile fye munshila imo ine.³⁷ Panuma yafilya, umwine atumine umwana wakwe kuli bena, nokulanda, 'Bakacindika umwana wandi.³⁸ Lelo ilyo bakalima ba myangashi bamwene umwana, balandile muli bena, "Uyunika pyana. Isa uleke tumwipaye nobupyani tusende." ³⁹Balimusendele, nokuposa kunse yebala lyamyangashi nokumwipaya.⁴⁰ Nomba elo umwine webala lyamyangashi ngaisa, cinshi cikacitika kuli bakalima ba myangashi?"

⁴¹Balandile kuli ena, "Ukonaula abo bantu babulanda munshila iyabipa kuli bakalima bambi, abantu bakamupelako icakaniko cakwe icaifyakulya panshita yakusombola."⁴² Yesu alandile kuli bena, "Tamwabelengapo mumalembo, 'Pelibwe ilyo bakakula bakene elyaisaba libwe lyapetungi. Ici cafuma kuli Shikulu, nokuba cipesha mano kumenso yeesu?"⁴³ Eico kuli mwebo, ubufumu bwakwa Lesa bukasendwa ukufuma kuli mwebo nokupelwa kumusumba akalafumya ifisabo.

⁴⁴Onse ukaponena pali ili libwe akapandauka mutu pimfya. lelo uli onse untu likaponena akatobeka.⁴⁵ Elo imfumu shabakashimika naba Pharise ba komfwa imilumbe yakwe, balyumfya ali mukulanda pali bena.⁴⁶ Mukufwaya ukumukwata, baletina icintubwingi, pantu balemupanga ngakasesema.

Chapter 22

¹Yesu alandile kuli bena napeka mumilumbe, alandile, ²"Ubufumu bwamumulu bwapala imfumu iyapekenye umutebeto wabwanga bwamwana wakwe umwaume. ³Atumine ababomfi ukuyaita bonse abalalikwe ukuti bengesa kumutebeto wabwanga, nomba tabaishile.⁴ Peka imfumu yatumine nabambi ababomfi, yalandile ati, 'Ebeni bonse abalalikwe, "Moneni, nimpekanya icakulya cacungulo. Ing'ombe notuombe twandi utwaina natwipaiwa, nefintu fimbi nafipekanishiwa. Iseni kumutebeto wabwanga."⁵ Nomba tabaumfwile baile nakumbi, umo kumabala, naumbi kumakwebo. ⁶Bambi balyumine ababomfi bamfumu, nokubalenga insoni, nokubepaya. ⁷Imfumu yalifulilwe, nokutuma abashilika ukuya ipaya bonse bakepaya nokoca umusumba. ⁸Nomba yalandile kubabomfi bakwe, 'Ubwanga nabupalama, nomba bonse abalalikwe tabalingile. ⁹Eico kabiyeni mumisebo ikalamba muciluke nokulalika bonse abantu kumutebeto wabwanga kulyabo bonse abomulesanga. ¹⁰Ababomfi bafumine nokuya mumisebo ikalamba nokubalonganya abantu bonse abobasangile, bonse ababi nabasuma. Elo ing'anda yabwanga yaiswile bonse abalalikwe. ¹¹Nomba ilyo imfumu yaishile mukati kukumona bonse abalalikwe, amwene umwaume uyo uushakwete ilaya lyabwanga. ¹²Nemfumu yalandile kuli ena, 'Cibusa, wingile shani muno ukwabula insalu yabwanga?' Nomba umwaume talandile kantu nangu kamo.

¹³Nomba imfumu yalandile kubabomfi, 'Mukakeni uyu mwaume amaboko namolu, nokumuposa kunse ukwaba imfifi, uko kukaba ukulila nokusumanya ameno.'¹⁴ Pantu abeni abantu balitwa, noma abanono ebasalwa.¹⁵ Nomba aba Faliseo baile nokuya anshika umwakwingilila Yesu mukulanda kwakwe. ¹⁶Nomba batumine abasambi bakwe kuli ena, pamo nabena Helodyani. Balandile kuli Yesu, "Kafundisha, twalishiba ukuti muli bacishinka, kabili mufundusha inshila yakwa Lesa mucishinka. Mulasakamana namatontontkanyo yamuntu onse, nakabili tamulanga kapatulula pabantu. ¹⁷Elo twebeni, Bushe cinshi uletontnkanya? Bushe cempfunde ukupela umusonko kuli Kaisala nangu iyo?"¹⁸ Nomba Yesu amwene ukubipa kwabo nokulanda ati, "Cinshi mwebo mulenjesesha, mwebabumumbi munda? ¹⁹Nangeni impiya yamusonko. "Nomba baletete denalyasi kuli ena."²⁰ Yesu alandile kuli bena, "Bushe cipasho neshina lyakwa nani fili apa?"²¹ Balandile kuli ena, 'Fyakwa Kaisala.' Elo Yesu alandile kuli bena, "Kanshi peni ifyakwa Kaisala kuli Kaisala, nakuli Lesa ifintu fyakwa Lesa." ²²Elyo baumfwile ici, bapapile. Ifyo bamushile nokuya baya.²³ Muli bulya bushiku bamo abamu basaduki, abalanda ati takwaba ukubushiwa, baishile kuli ena, Balimwipwishe, ²⁴balandile ati, "Kafundisha, Mose alandile ati, 'Ngacakuti umwaume afwa, tekwetepo umwana, munina kuti aupa umukashi wakwe nokukwata abana bakwa munyina."²⁵ Kwali bamunyina cine lubali. Uwakubalilapo alyupile nokufwa. Tashilepo umwana, ashilefye umukashi kuli munyina.²⁶ Nowa cibili munyina acitile icintu cimo cine, nowacitatu, ifyo fine nakuwalenga cine lubali.

²⁷Panuma yaaba bonse, umwanakashi alifwile. ²⁸Nomba mukututubuka, bushe akaba mukashi wakwa nani pali balya cine lubali? Pantu bonse balimupileko."²⁹ Nomba Yesu alibaswike alandile kuli bena, "Mwaliluba ico tamwaishiba umwalola amalembo nangu maka yakwa Lesa. ³⁰Pantu mukubuka tabopa nangu ukupwa. Pantu, bali ngabamalaika bakumulu. ³¹Nomba palwa kubuka kwabafwa, bushe tamwabelanga ifyo casoselwe kuli mwebo kuli lesa, alandile ati,

³²Ndilesa wakwa Abulahamu, Lesa wakwa Isaki, kabibili Lesa wakwa Yakobo? Lesa telesa wabafwa, lelo wabatuntulu."

³³Ilyo amabumba yabantu yaumfwile ici, basungwike kukufundisha kwakwe.³⁴ Nomba ilyo abafaliseo baumfwile ati Yesu natalalika abasaduki, balonge bonse pamo. ³⁵Umo pali bena, uwaishiba amafunde, aipwishe ena alipusho, ukumweshia ena. ³⁶"Kafundisha, lifundenshi ilikalamba muma funde?"³⁷ Yesu alandile kuli ena, "Uletemwa Shikuleu Lesa nomutima obe onse, nomweo obe onse, namano yobe onse." ³⁸Ili elikalamba kabili elyantanshi.³⁹ Nefunde lyacibili lintu lyapala ili- "Temwa umwina mupalamano ngefyo waitemwa," ⁴⁰Muli ayamafunde yabili epashintilila yonse nabakasesema."⁴¹ Nomba bali nabakolongana bonse pamo, Yesu alipwishe icipusho. ⁴²Alandile, "Bushe mutontnkanya shani palwa kwa Klistu?

Mwana wakwa nani?" Balandile kuli ena, "Mwana mwaume wakwa Davidi."⁴³ Yesu alandile kuli bena, "Ngakanshi cinshi Davidi amwitila mumupashi ena ati Shikulu, alandile, ⁴⁴"Shikulu alandile kuli Shikulu wandi, "Ikala kukuboko kwakulyo, nkasuke nkalenge abalwani bobo icakunyantapo amakasa yobe"?⁴⁵ Ngacakuti Davidi engeta Klistu 'Shikulu,' Kuti aba nani umwana umwaume uwakwa Davidi? ⁴⁶Takwali nangu umo uwayaswiwe, nangu umo umwaume uwamwipwishemo ifipusho ukufuma palibulya bushiku.

Chapter 23

¹Elyo Yesu alandile kucintu bwingi nakubasambi bakwe. ²Alandile ati, "Bakalemba nabafaliseo bekala pacipuna cakwa Mose. ³Eico conse ico bamyeba ukucita, mulecita nokufilama. Lelo mwikonkelesha ifyo bacita, pantu ifyobalanda tefyo bacita.⁴⁵ Eee, bakaka ifisendo ifyafina kukusenda, nokufibika pafipeya fyabantu. Lelo bena tabesha nokukumyako umunye kukufisenda. Babomba ifintu pakuti bamonye nabantu. Balapanga ifyakuikobeka ifingi, nokukusha imikansu yabo. ⁶Batemwa ifipuna fyabushimapepo kumitebeto nefipuna muma Sinagogo, 'nokulapelwa umucinshi muma maliketi, nokulaitwa ati 'Basambilisha' kubantu.⁸Mwilabeta ati 'Rabbi,' Iwe mwakwatafye kasambilisha umo, nomba mwebo bonse muli ba munina. ⁹Mwita umuntu mucalo ati tata, mwakwatafye tata umo, uwaba mu myulu. ¹⁰Takuli uwakwitwa 'kasambilisha' kuli mwebo kwaba fye kasambilisha umo mpo, ni Klistu.¹¹Nomba umukalamba pali mwebo akaba umubomfi. ¹²Pantu abaimya pamulu bakakoshiwa naba ikosha bakapilushiwa pamulu. ¹³Bulanda kuli imwe, ba kalemba na ba Faliseo, mweba bumi munda! Mwasumine ubufumu bwa mumulu pa bantu. Mwebene tamwingila iyoo, nangu kulekela abakusumina basumine iyoo. ¹⁴Mweba bumi munda, bakalemba naba Faliseo, mulya mung'anda yaba mukamfwilwa, nokupepa amapepo ayatali, mukapokelela ukupingulwa. ¹⁵Bulanda kuli mwebo, bakalemba naba Faliseo, ba bumi munda! Kuli mwebo mulashunguluka ponse pamenshi namu calo nokulenga umo ukulapila, ilyo umo apanga filya mwamupanga uwabifya saana imiku ibili.¹⁶"Bulanda kuli mwebatungululwa kumpofu, mulanda " Nangula walapa mucilonganino cilifye tacili kantu, nomba uwalapa umutulo mung'anda nkalamba yamapepo, aba wankongole." ¹⁷Muli mpofu shishaishiba! Icaculapo cinshi, pali golide ne n'ganda ya mapepo ilenga golide ukuba uwamushilo?¹⁸Kabili, 'Uwalapa pa bulambo, tacili cintu. Nomba uwalapa pa cabupe icilipo , aba uwamulandu kuwacibikilemo.' ¹⁹Mwebantu mpofu! Cili pisa icikalamba pa cabupe no bulambo ubupanga umutulo ukuba uwamushilo?²⁰Eifyo, uwalapa pa bulambo alapa na pali fyonse ifili pa mutulo. ²¹Uwalapa pe tempele nalapa na onse uwikala mwitempele. ²²No walapa umulu alapa icipuna cakwa Lesa no waikalapo.²³Bulanda kuli mwebo, ba Kalemba na ba Faliseo, ba bumi munda! Mulapela icekumi ca minti na dilo na semini, nomba mulasha ifyakosa pe funde-umulinganya, umutende, no luse na bucishinka, tulebomba fyonse nomba twilashapo fimbi ukufibomba. ²⁴Mwentungulushi impofu, mweba filwa ukumina akashishi lelo mwamina ingamali!²⁵Bulanda kuli mwebo, bakalemba na ba Faliseo, ba bumi munda, mwebasamfya kapu kunse, nomba mukati mwiswilefye ifiko na ukuitusha mwebene. ²⁶Mwe ba Faliseo impofu! Wamyeni mukati ka kapu na imbale, pakuti nakunse kwingaaluka ukwabuuta.²⁷"Bulanda kuli imwe ba kalemba na ba Faliseo, ba bumi munda, pantu mwaba nge nindi isha samfiwa, ishimoneka bwino kunse, nomba shaisula amafupa yabafwa ne fyakowela fyonse. ²⁸Munshila imoine, mula moneka abalungami kunse kubantu, mukati muli ba bumi munda aba talamina amafunde.²⁹"Bulanda kuli imwe, bakalemba na ba Falisayo, ba bumi munda, mwebakula inshishi yakwa kasesema no kuwanya imanda ya mulungami. ³⁰Nokulanda ukuti, 'Atubako munshiku sha fikolwe, nga tatwali nabo pamo mukusumya umulopa waba kasesema.' ³¹Eico mulayesha mwebene kuti muli baana ba balya baipeye ba kasesema.³²Naimwe isusheni imilingo ya fikolwe fyenu. ³³Mwensoka, mwebana ba mafwafwa, mukapusushiwa shani kubupingushi bwa mumulilo?³⁴Eifyo, moneni, ndi nokumitumina ba kasesema nabamano nabakalemba. Bamo mukepaya no kutanika, elyo bambi mukabalopaula muma Shinagogo yenu no kuba pakasa umushi no mushi. ³⁵Nefika fumamo umulopa onse wabalungami uwasumine mu calo, ukaba pali imwe, ukufuma kumulopa wakwa Abele uwakaele, no mulopa wakwa Sakalia, mwana Belekia, uo mwaipewe pakati ka ukwashila noubulambo. ³⁶Cishinka ndi mukulanda kuli mwebo, ifi fyonse fikesa muli shino nkulo.³⁷Yelusalemu, Yelusalemu, wewipaya ba kasesema no kusula abatumwa kuli mwebo nokubapola amabwe! Ninshita shinga nakabila ukukolonganika abana bobo, filya munkoko afukatisha utwana twakwe mumapapi yakwe, nomba mwalikana! ³⁸Mumone, ing'anda yenu yashilwa kuli mwebo icipompa. ³⁹Pantu ndi mukumyeba kuti tamwakambone nebo na peka, mukasuke amulanda, 'Alipalwa uwaishila mwishina lya kwa shikulu."

Chapter 24

¹Yesu alifumine mucilonganino alaya. Abasambi bakwe balishile kuli ena mukumusontelela ifikulwa fyetempele. ²Nomba alyaswiwe nokulanda kuli bena, "Bushe tamulemona ifi fyonse? Mucishinka ndelanda kuli mwebo, takuli ilibwe likashala pali libwe ilishakaposwe panshi."³Ilyo aikele palupili lwa Miolifi, abasambi baishile kuli ena munkama nokulanda ati, "Twebeni, nilisa ilyo ifi fintu filinokucitika? Fishibilonshi ifyakubwela kwenu nokupwa kwanshita? ⁴Yesa alyaswiwe nokulanda kuli bena, "Cenjeleni ukuti nangu umo emibepa. ⁵Pantu abengi bakeshila mwishina lyandi. Bakalanda ati, 'Ninebo Klisitu,' nokubepa abangi.⁶Mukomfwa inkondo namalyashi yankondo. Moneni ukweba ati tamutinine, ifi fyonse filinokucitika; Nomba impela ninshi icili tailafika. ⁷Icalo cikemina icalo cinankwe, nobufumu bukemina ubufumu. Kukaba ifipowe nefinkukuma muncende shimo shimo. ⁸Nomba ifi fyonse ekutampa kwamacusho yakupapa.⁹Elyo bakamipeela kubucushi nokumipaya. Mukapatwa kucalo conse pamulandu weshina lyandi. ¹⁰Abengi bakaipununa, nokuikana nokuipata. ¹¹Bakasesema babufi bakema nokubeepe abengi¹²Pantu ububi bukafulisha , eico necitemwiko

cakutemwana cikacepa.¹³ Nomba uukashipikisha ukufika nakumpela eukapusuka.¹⁴ Imbila nsuma iyabufumu iyi ikabilywa kucalo conse kukuba bukambone kufyalo fyonse. Elo impela ikesa.¹⁵ Eico, ilyo mwamona icamuselu icabonaushi, icalandilwe na Danyeli kasesema, naciminina umwa mushilo" (Uulebelenga eluke),¹⁶ "Elyo abakaba mu Yudeya bakabutukile mumpili,¹⁷ uukaba pamutenge wang'anda ekekila mukubuula ifipe fyakwe mung'anda,¹⁸ noyo onse uuli mwibala ebwela mukusenda insalu shakwe.¹⁹ Nomba ubulanda kulyabo abakaba namafumo naba kalaonsha abana muli isho nshiku!²⁰ Mulepepa Lesa ukuti mwikabutuka munshita yampepo nangu peSabata.²¹ Pantu kukaba ubucushi, ubushatala abubako ukufumafye kukutampa kwacalo ukufika nelelo. Takwakatale akuba nakabili.²² Ngaengakana ukucefyako ishonshiku, takuli nangu umo uwingapusuka. Nomba pamulandu wabasalwa isho nshiku shikacefiwako.²³ Elyo umo ngalanda kuli mwebo, 'Moneni, Yesu alipano!' nangu, 'Uyo alipalya mwikasumina.²⁴ Pantu ba klisitu babufi na bakasesema babufi bakeema nokulange fishibilo fikalamba nefyakupapa ifyakubepaikilako, ngacingacitwa, kumo naba salwa.²⁵ Moneni, nanyebela limo kuntanshi yanshita.²⁶ Eico, ngabamyebati, moneni, ali muciswebembe, mwikayako kuciswebembe. Nangu, 'Moneni, uyo alimukati kamuputule,' mwikasumina.²⁷ Ngefyo akalumba kafuma kukabanga nokumoneka kumasamba, efyo cikaba nokwisa kwamwana wamuntu.²⁸ Uko konse ukuli icitumbi, eko amakubi yakolongana.²⁹ Nomba panuma yabucushi ngabwapita akasuba kakafiita, nomwenshi tawakabale, nentanda shikapona ukufuma mumulu, namaka yamumulu yakatenkana.³⁰ Elyo ifilangililo fya Mwana wa Muntu fikamoneka mumulu, nabantu bapano calo bakalila imisowa. Elyo bakamona Umwana wa Muntu aleisa mumakumbi no bukata.³¹ Akatuma bamalaika neciunda icikalamba icamapenga, elyo bakalonganika pamo abasalwa bakwe ukufuma mutupinda tune, ukufuma ukwatampila umulu ukufika uko wapelela.³² Natusambilile kucimuti camukunyu, ilyo imisambo yatampa ukuba iiteku nokutampa ukufumya amabula, mwishibe ukuti amainsa yapalama.³³ Nelyo, mwamona ifintu fyonse, mwishibe ukuti ali mupepi, pamwinshi.³⁴ Mucishinka ndelanda kuli mwebo, ino nkulo tayakapite kano fyonse fikacitike.³⁵ Umulu ne calo fikapita, nomba ifyebho candi tacakapite.³⁶ Nomba ubushiku bulya nakashita kalya takwaba waishiba, nangu nibamalaika bamumulu, nangu mwana, kano Tatafye eka.³⁷ Ngefyo cali munshiku shakwa Nowa, efyo nokwisa kwa Mwana wa Muntu kukaba.³⁸ Elyo cali namunshiku shilya pantanshi yalyeshi balenwa nokulya, baleupa nokuupwa ukufika na panshita Nowa aingile mubwato,³⁹ tabaishibe nangu kamo mpakafye nelyeshi lyaisa nokusenda bonse-efyo nokwisa kwa Mwana wa Muntu kukaba.⁴⁰ Elyo abaume babili bakaba mwibala-umo akasendwa, umbi nao akashala.⁴¹ Abanakashi babili bakaba mukutwa, umo bakamupita umbi nao akashala.⁴² Eico mwishipula, pantu tamwaishiba ubushiku Shikulu akesa.⁴³ Nomba ishibeni ici, umwine wang'anda ngaalishibe inshita iyo umung'o alaisa, ngalishibwike ngatasuminishe ukumwibila.⁴⁴ Eico mube abaiteyanya, pantu umwana wamuntu akesa panshita iyo tamwaishiba.⁴⁵ Ngakanshi ninani umubonfi wacishinka uo Shikulu wakwe aisalile muba mung'anda yakwe pakuti abapele ifyakulya panshita iisuma?⁴⁶ Alishuka uyo musha uo Shikulu wakwe kamusanga aleicita ifyo ilyo aleisa.⁴⁷ Mucishinka ndelanda kuli mwebo ati Shikulu akamusansabika pali fyonse ifyo akwata.⁴⁸ Nomba umusha umubi alanda mumutima wakwe, 'Shikulu wandi akokola,'⁴⁹ nokutampa ukuuma ababomfi banabo, nokuya mukunwa nabacakolwa,⁵⁰ elyo Shikulu waulya Musha akesa pabushiku ubo ulya musha takeshibe nakashita ako takeshibe.⁵¹ Shikulu wakwe akamuputaula mutupimfya nokumupatwilo bwikalo nabambikishi, uko ukukaba ukullosha nokusumanya ameno.

Chapter 25

¹"Ubufumu bwamumulu bwapalanishiwa kuli bana cisungu ikumi limo ababulile amalampi nokuyasengela shibwinga.² Basano pali abo bali fiwelewele nabambi basano bali abamano.³ Lelo banacisungu abawelewele basendele amalampi, tabasendele amafuta awe.⁴ Nomba banacisungu abamano basende ifipe umwali amafuta elo namalampi.⁵ Shibwinga elo akokwele ukwisa, bonse bayambile ukushipula nokulala.⁶ Pakati kabushiku kwaumfwikike umusowa, 'Moneni, Shibwinga aisa! Fumeni mukumukumanya.'⁷ Banacisungu bonse baimine nokwasha amalampi yabo.⁸ Elyo abawelewele balandile kubamano, 'Tupeleniko amafuta pantu amalampi yesu yalashima.'⁹ Lelo abamano balyaswike nokulanda ati, 'Pamulandu tayatukumane mwebo nafwebo, kanshi kabiyeni kubashitisha nokuyashita mwebene.¹⁰ Elyo baile mukushita, Shibwinga alishile, nabonse abaipkanishishe baile nashibwinga kung'anda yamatebeto, necibi caliselwe.¹¹ Napanuma banacisungu bambi babwele nokulanda ati, 'Shikulu, shikulu, twiswileniko,'¹² Nomba ayaswike nokulanda ati, 'Mucishinka ndimukulanda kuli mwebo, nebo nshimishibe.'¹³ Eico mwishipula, pantu tamwishibe ubushiku nangu akashita.¹⁴ Pantu caba ngomuntu uwalefwaya ukuya kucalo cimbi. Aitile ababomfi bakwe nokubapela bena ifyuma fyakwe.¹⁵ Kuli umo apele amatalanta yasano, naumbi yabili, nakuli umbi apele italanta limo. Naumo apokelele ukulingana namaka yakwe, naulya muntu alimine ubulendo.¹⁶ Ulya uwapokelele amatalanta yasano palyapene aliyafuntwile nokulundapo nayambi yasano.¹⁷ Mumusango umo wine ulya uwapokelele amatalanta yabili alundilepo yabili.¹⁸ Lelo umubomfi uwapokelele italanta limo aile, nokwimba icilindi mumushili, nokufisa indalama shakwashikulu wakwe.¹⁹ Napanuma yanshita iitali Shikulu wabalya babomfi abwelele nokukwisa bepusha pafyo abashilile.²⁰ Umubomfi uwapokelele amatalanta yasano aishile nokuleta nayambi yasano. Alandile, 'Shikulu, mwampele amatalanta yasano. Moneni, ninundapo amatalanta nayambi yasano.'²¹ Shikulu wakwe alandile kuli ena, 'Wacita bwino, wemusha wacishinka kabili umusuma! Wali uwacishinka napafintu ifinono. Ndekupele bukasunga bwafintu ifingi. Ingila mukutusha kwakwa shikulu obe.'²² Umubomfi uwapokelele amatalanta yabili aishile nokulanda ati, 'Shikulu, mwampele amatalanta yabili. Moneni, ninundapo nayambi yabili.'²³ Shikulu wakwe alandile kuli ena, 'Wacita bwino wemusha wacishinka kabili umusuma! Wali uwacishinka namufintu ifinono. Ndekucita bukasunga bwafintu ifingi. Ingila

mukutusha kwakwa shikulu obe.¹²⁴"Kabili umubomfi uwapokele italanta limo aishile nokulanda ati, 'Shikulu, nalishiba ati muli muntu uwashupa. Musepa umo tamwabyele, nokusombola umo tamwatandile.²⁵Nalimfwile umwenso ecalengele ukuyafisa italanta lyenu mumushili. Moneni, italanta lyenu ili.²⁶Nomba Shikulu wakwe alimwaswike nokulanda kuli ena, 'Uli mubomfi uwabipa kabili umunang'ani, waishibe ukuti nsombola umo nshabyele nokusepa umo nshatandile.²⁷Kanshi ngawapele indalama shandi kuli bakasunga bandalama, pakuti nganaisa naisasanga indalama shandi nashilundyapo.²⁸Eico pokeni italanta kuli ena nokupela kumubomfi uyo uukwete amatalanta ikumi limo.²⁹Pantu kuli onse uwakwata, akapelako ifingi-kabili mukufusha. Lelo kuli uyo uushakwata icili shonse, naconse ico akwata cikapokwa kuli ena.³⁰Poseni umubomfi uwabula umulimo kunse ukuli imfimi, ukukaba ukulila nokusumanya ameno.³¹"Ilyo Umwana Wamuntu akesa mululumbi lwakwe pamo nabangeli, akekala pacipuna cakwe icumululumbi.³²Kuli ena kukalonganikwa ifyalo fyonse, akalekanya abantu umo nomunankwe, ngefyo umucemi alekanya imikoko nembushi.³³Akabika imikoko kukuboko kwa kukulyo, nembushi nasho kukuso.³⁴Elo imfumu ikalanda kuli bonse abakaba kukuboko kwakulyo, 'Iseni, bonse mwebapalwa bakwatata, pyaneni ubufumu ubo bamipekanishisha ukufuma kukutendeka kwacalo.³⁵Pantu ilyo nalinensala mwalimpele ifyakulya; nali necilaka mwampele icakunwa; nali umweni mwalimpokelele;³⁶nali uwabwamba mwalimfwikile; nali umulwele mwalinsungile; nalimucufungo mwalishile mukumbona.³⁷"Abalungami bakasuka nokulanda ati, 'Shikulu, nilisa mwali nensala twamipala ifyakulya? nangu nilisa mwali necilaka twamipala icakunwa?³⁸Nilisa twamimwene ngabeni nokumipokelele? nangu bwamba twamifwika?³⁹nilisa twamimwene abalwele nangu umufungwa nokumitandalila?'⁴⁰"Nemfumu alinokwasuka nokulanda kuli bena, 'Cine cine ndelanda kuli mwebo, ifyo mwacitile kuli uyo uwacepasha muli bamunonko, ninebo mwabombe.⁴¹Kabili akalanda kuli abo abakaba kukuso, 'Fumeni kuli nebo, mwebatipwa, ingileni mumulilo wape uyo bapekanishisha ciwa nabangeli bakwe,⁴²pantu nali nensala, tamwampeleko ifyakulya; nali necilaka, tamwampele icakunwa;⁴³nali umulendo, tamwampokelele; uwabwamba, tamwampele ifyakufwala; umulwele nomufungwa, lelo tamwansungile.⁴⁴"Nabo bakasuka nokulanda ati, 'Shikulu, nilisa twamimwene abansala, nangu abacilaka, nangu abalendo, nangu ababula ifyakufwala, nangu abalwele, nangu umufungwa, nokukana myangwa?'⁴⁵"Elo akabasuka nokulanda kuli bena, 'Cine cine ndelanda kuli mwebo, ico conse ico tamwacitile kubacepesha muli aba, ninshi tamwacitile kantu.'⁴⁶Aba bali nokukandwa kwamuyayaya, lelo abalungami kumweo wape."

Chapter 26

¹Nomba caishile ati elo Yesu apwishishe amashiwi yonse, alandile kubasambi bakwe.²"Namwishiba ati panuma yanshiku shibili icakulila cili nokubako, no mwana wa muntu ali nokupelwa kuku mwipaya."³Nomba ba shimapepo bakulu nabakulu babantu bali longene pamo kwisano lyakwa shimapepo mukulu, uweshina lya Kayafa.⁴Ba pandene amano pamo ukwikata Yesu ukumubeleleka noku mwipaya.⁵Pantu balandile ati, "Temunshiku shamutebeto, elo kuti caimya ici mfulunganya mu bantu."⁶Iilya line Yesu ali mu Betani mu ng'anda yakwa Simon wa fibashi.⁷Elo ale wamya petebulo, elo umwanakashi aisa kuli ena na kwata ibotolo lya mafuta lya alabasita amafuta yamutengo aye tulwile na pamutwe wakwa Yesu.⁸Nomba elo abasambi bakwe bamwene ifi, bali fulilwe basosele ati, "Bushe cinshi aonawile aya mafuta?⁹Aya nga twalishitishe pamutengo uukulu, nokupela kuba bulwa."¹⁰Nomba Yesu, alishibe fi, alandile kuli bena, "Cinshi mulecushisha uyu mwanakashi? Pantu abomba icintu cisuma kuli nebo.¹¹Mwaliba nabalanda inshiku pe, nomba tamuli naine pe.¹²Elo angitila aya mafuta kumubili, ampekanishisha ukunshika.¹³Icishinka nalanda kuli mwebo, konse uko imbila ili nokubilwa monse mu calo, ico uyu mwanakashi abomba konse ikalandwa uku mwibukisha."¹⁴Elo umo uwa mubekumi nababili, uyo baleita Yuda Isikalioti, aile kuli bashimapepo bakulu¹⁵nokutila, "Bushe mulefwaya ukuti mumpole imiletele ena kuli mwebo?" Bamupele isha mabwe amakumi yatatu.¹⁶Ukufuma lilya line batampile ukufwaya umusango wakumuletelamo kuli bena.¹⁷Lilya line ubushiku bwakubalilapo uwamukate uushatutumuka abasambi baishile kuli Yesu nokumweba ati, "Nikwisa mulefwaya ifwe tumupekanishishe mwebo ukwa kulila icakucilila?"¹⁸Atile, "Kabiyeni mumushi ku mwaume umo mumwebe ati, "Kasambilisha alanda, inshita ili mupepi. Ndino kusunga ubushiku bwa cakucilila ku ng'anda yobe nebo nabasambi bandi."¹⁹Abasambi babombe ngafintu Yesu ena abalangile, peka bapekanye icakulya cakucilila.²⁰Elo icungulo caishile, aikele panshi no kulya pamo nabasambi abekumi nababili.²¹Elo bena baleya, alandile ati, "Icishinka ndelanda kuli mwebo ati umo pali mwebo ali nokungipaya."²²Bali ababulanda sana, na umo umo atampile ukwipusha ena, "Cishinka bushe ninebo, Shikulu?"²³Alya swike, "Uyo uuletobela ukuboko kwakwe nanebo mu mbale ninshi euyo wine alengipaya.²⁴Umwana wa muntu alimukuya, nga fintu calembelwe pali ena. Nomba cabipa kuli ulya muntu uuli nokungipaya umwana wa muntu! Kutu cawama uyu muntu ngatafyelwe."²⁵Yuda, uwali nokumwipaya atile, "Bushe ninebo, kasambilisha?" Atile kuli ena, "Naulanda we mwine."²⁶Elo bena baleya. Yesu abulile umukate, aliupalile, nokumokaula. Apele nakubasambi nokutila, "Buleni, mulye. Uyumubili wandi."²⁷Abulile nolukombo nokutolela, peka alupele kuli bena atile, "Nweni ici, imwebonse.²⁸Uyu mulopa wandi uwacipingo uyo ulelitwa pabengi pakulekelelwa kwa mampulu.²⁹Nomba ndelanda kuli mwebo, nshakanweko peka kufisabo fyamyangashi, ukufika pabushiku elo nkanwa ici icipya pamo namwebo mubufumu bwakwa Tata."³⁰Elo baimbile ulwibo, baile kulupili lwa Mloli. ³¹Elo Yesu alandile kuli bena, "Imwe bonse muleipununa pamulandu waine, pantu calembwa ati, "Nkoma umucemi peka umucemi wampanga akasalangana."³²Nomba panuma ndino kwima, ndino kuya kuntanshi yenu nkamu tangilila ku Galili."³³Nomba Petelo atile kuli ena, "Nangu bonse balelengwa ukuwa pamulandu wenu, ine nshakawe."³⁴Yesu alandile kuli ena, "Cishinka ndelanda kuli iwe, buno bushiku, apo mukolwe talalila, ulenkana imiku itatu."³⁵Petelo

alandile ati kuli ena, "Nangu cibe fi ndino kufwa naiwe, nsha kamukane." Bonse abasambi balandile cimo cine.³⁶ Nomba Yesu aile naba kuncende iitwa Getisemani nokulanda ku basambi, "Ikaleni pano elo naya kulya no kupepa."³⁷ Abulile Petelo nabana babili bakwa Zebede pamo nabo no kutampa ukwikatwa ubulanda no kucula.³⁸ Nomba atile kuli bena, "Umutima wandi waikatwa ubulanda, cawama nokufwa. Pembeleni pano peka mumone naine."³⁹ Aile panono peka, akonteke impumi, no kupepa. Atile, "Mwe Tata, nga cinga citewa, lekeni ulukombo ulu lufume pali nebo. Tekufwaya kwandi, lelo bufwayo bwenu."⁴⁰ Aishile kulasambi peka asangile baleshipula, atile kuli petelo, "Cinshi mwafililwa ukupembelela naine panshita imo?"⁴¹ Pembeleni nokupepa pakweba ati mwiingila muma tunko. Umupashi naukosa, nomba umubili naunaka."⁴² Aile nomuku wabubili nokupepa, atile, "Mwe Tata, ulu lukombo lwipita kano nwe, ishina lyenu licindikwe."⁴³ Aishile napeka asanga baleshipula, pantu amenso yabo yaliketwe utulo.⁴⁴ Elo abashile peka, aile nokupepa umuku wa butatu, balandile amashiwi yamo yene-bonse.⁴⁵ Nomba Yesu aishile kulasambi nokulanda kuli bena, "Bushe mucili muleshipula nokulambalala? Lolesheni, inshita naifika, no mwana wa muntu ala ipaiwa muminwe yaba bembu."⁴⁶ Imeni, natuleya. Lelosheni, uyo uulengipaya na palama."⁴⁷ Elo acili alelanda, Yuda, umo uwa mubekumi nababili, aishile ne cintubwingi, icikulu caishile kuli ena pamo nabakuli bashi mapepo bakulu naba kulu ba bantu. Baishile ne mipanga.⁴⁸ Nomba umuntu uwaleya mukwipaya Yesu alibapele icilangililo, atile, uyo ndetomona euyo. Mumeni."⁴⁹ Lilya line aishile ku Jerusalemu nokutila, "Umutende, kafundisha!" nokumutomona.⁵⁰ Yesu atile kuli ena, "Cibusa, bomba ico ukonkele ukubomba." Nomba baishile, nokubika amaboko pali Yesu, nokumuma.⁵¹ Moneni, umo uwali pamo na Yesu, aingishe ukuboko kwakwe nokufumya ulupanga, nokukoma umubomfi wakwa shimaepo mukulu, ukutwi.⁵² Nomba Yesu atile kuli bena, "Bika ulupanga lobe mucibikilo, onse uwanga nolupanga akafwa kulupanga."⁵³ Ule tontonkanya ati teti nomba kuli Tata, nao kuti atuma ama bumba yaba malaika?⁵⁴ Nomba ukuti ilembo lifikilisho, ukuti ici cicitike?⁵⁵ Pali ilya nshita Yesu alandile ku cinabwingi, "Mwishile kuno ne mipanga ne fyanso kuku nguma kwati ndi cipondo? Lyonse ngikala nokusabilisha mwi tempele, nomba tamwangikete."⁵⁶ Nomba fyonse fi fycitika pakuti bakalemba baba kasesema bafikilisho." Nomba bonse abasambi bamushile nokubutuka.⁵⁷ Bonse abale uma Yesu bamutwele kuli Kayafa shimaepo mukulu, uko ukwali abena fyalo naba Kakulu balongene pamo.⁵⁸ Nomba Petelo alekonka ena akatala mukila apatali mupepi napa ncende yaku pinwilapo, yakwa shimaepo mukulu. Aile mu ng'anda nokwikala naba kalinda ukumona icileisa.⁵⁹ Nomba shimaepo mukulu na bonse baleloleshe ukumona ubunte bwa bufi kuli Yesu pakweba ati ba mutwale ku kumwipaya.⁶⁰ Tabasangile nangu cimo, nangu abengi balepela ubunte bwa bufi ubwaleisa kuli bena. Noma panuma babili baishile kuntanshi.⁶¹ Nokutila, "Uyu muntu atile, kuti natobolola ili tempele lya kwa Lesa nokuli kula munshiku shitatu."⁶² Shimaepo mukulu alimine nokumwipusha atile, taukwe icakwasuka? Cinshi ico balelanda kuli webo?"⁶³ Nomba Yesu taaswike ali tondolo. Shimaepo mukulu atile kuli ena, nde kwebela mwishina lyakwa Lesa wamweo, tweba ngauli Kristu, umwana wa kwa Lesa."⁶⁴ Yesu alyaswike atile kuli bena, "Namulanda mwebene. Nomba nde mweba, ukufuma nomba nokuya kuntanshi, ukamona umwana wa muntu naikala kukuboko kwakulyo kwa maka, nokwisa mumakumbi ya mumulu."⁶⁵ Nomba shimaepo mukulu aposele insalu nokutila, "Alelanda amashiwi yamiponto! Cinshi tule fwailo bunte? Moneni, nomba namumfwe miponto."⁶⁶ Muletonto nkanya shani?" Balyaswike batile, "Aleponta alingo kufwa."⁶⁷ Nomba bamufimbile pamenso nokumuma, nokumumina kumisambo yafyo bali nafyo muminwe.⁶⁸ Balandile, "Sesema kuli fwebo, niwebo Yesu. Nani wakuma?"⁶⁹ Nomba Petelo ali naikala panse mulubasa lwa ncende yaku pingwilapo, nomubomfi mwanakashi aishile kuli ena nokutila, "Naiwe wali na yesu umwina Galileya."⁷⁰ Nomba ali kene pamenso yabo bonse, alandile, "Nshishibe ico webo ulelandapo."⁷¹ Elo aleya panse pamwinshi, naumbi umubomfi mwanakashi amumwene nokweba bonse palya, "Uyu mwaume nao ali pamo na Yesu umwina Nazaleti."⁷² Naena peka alikene mubucenjeshi, "Nishishibe umuntu uyo."⁷³ Panuma yanshita inono, abaiminine mupepi baishile no kutila kuli Petelo, "Mucishinka wali umo uwamuli bena pantu ifyo ulelanda fyakupela inshila."⁷⁴ Elo atampile ukulila nokulapa, "Nshishibe umuntuyu," ilyo line na mukolwa alila.⁷⁵ Petelo aibukishe amashiwi yantu Yesu amwebele ati, "Elo mukolwe talalila atile ulekana imiku itatu." Elo aile panse nokulila apakulu.

Chapter 27

¹Awe ilyo bwacele ulucelo, bashimaepo bakalamba bonse na bakalamba babantu bapangene amano pakuti bepaye Yesu.
²Peka bamukakile, bamutungulwile, nokumutwala kuli kateka Pilato.³Eico Yuda, uwamufutwike, pakumona ukuti Yesu nasekwa, alilapile abwesesho amakumi yatatu aya Siuva kuli bashimaepo bakalamba nabakalamba,⁴ nokulanda ati, "Nimbembuka pakufutuka uwakaele." Lelo balandile ati, "bushe mulandu wesu? Kaimwene wemwine."⁵Elyo aposele isha Siuva mwitempele, afumineko, nokuya ikulika.⁶Awe bashimaepo bakalamba babulile isha Siuva nokulanda ati "Tecamwifunde ukubika ici mucipao pantu cabupe camulopa."⁷Lelo bapandene amano bonse, elyo impiya bashitilemo impanga yakwa kabumba umwakushika bambi bambi.⁸Eico impanga itwa ati, "Ibala lya mulopa" ukufika napali nomba.⁹Elyo cafikilishiwe icalandile Yelemiya kasesema, alandile ati, "Babulile ifiputulwa fyama Siuva amakumi yatatu, nomutengo wabikilwe paliena kubana bakwa Isileli,¹⁰ nokushipela kulikabumba webala, ngefyo Shikulu akambishe."¹¹Yesu aiminine pamenso yakwa kateka, nakateka alimwipwishe ati, "Bushe ulimfumu yaba Yuda?" Yesu alimwaswike, "Nausosa."¹²Kabili ilyo ashininwe nabashimaepo bakalamba nabakalamba, tayaswike nangu cimo.¹³Elyo Pilato alandile kuli ena, Bushe taumfwile ifyo bakushinine?"¹⁴Kabili tamwaswike icebo nangu cimo, eico Kateka alisungwike apakalamba.¹⁵Nomba panshita yamutebeto ngomwabelele umwata kateka alefumyapo umufungwa umo uwalesalwa nacintubwingi.¹⁶Pali ilya inshita kwali umufungwa uwayafya uyo baleita ati Balabasi.¹⁷Eico ilyo balongene

Pilato alandile ati kuli bena, " Bushe kuti mwatemwa ukumikakwila ani pali Banabasi, nangula Yesu uwitwa Klisitu?"¹⁸ Alishibe ati bapele Yesu kuli ena pamulandu walupato. ¹⁹Nomba ali naikala pacipuna cakwe icabupingushi, umukashi wakwe atumine ishiwi kuli ena nokulanda ati, "Nshikwete umulandu noyu muntu wakaele. Nincula icibi mubushiku bwelelo paciloto nacilota pali ena."²⁰ Lelo bashimapepo bakalamba nabakalamba bapapatile icintu bwingi ukuti bapusushe Banabasi, nokuleka Yesu epaiwe. ²¹Kateka alibepwishe, "Bushe ninani pali ababili mulefwaya mikakwile?" Balandile ati, "Banabasi." ²²Pilato alandile kuli bena, "Bushe nalacita cinshi kuli Yesu uwitwa Klistu?" Balyaswike, "Mutanikeni."²³ Awe Kateka alandile ati, "Ngacinshi, mulandunshi acitile?" Lelo bapundile mukubilikisha, "Mutanikeni."²⁴ Ilyo Pilato amwene ukuti tapali nangu cimo ico engacita, lelo icimfulunganyafye ecatampile, abulile amenshi, nokusamba amaboko pantanshi yacintu bwingi, nokulanda ati, "Ndiwakaele kumulopa wauyu muntu. Mushininkishe ici."²⁵ Awe abantu bonse balyaswike ati, "Umulopa wakwe ube pali fwebo, napabana besu." ²⁶Elyo afumishe Banabasi nokumupela kuli bena, amufopawile nokupela kukutanikwa.²⁷ Elyo abashilika bakwakateka batwele Yesu kumusumba ukalamba uwabutekeshi nokukolonganya abashilika bonse. ²⁸Balimufulile nokumufwika umukansu uwakashika. ²⁹Balimupangile icisote camyunga nokumufwika kumutwe, nokumupela inkonto kukuboko kwakulyo. Bamufukamine nokumutumfya, ati, "Uyo, Imfumu yabaYuda!"³⁰ Bamufwishile amate, babulile inkoto nokulamutunkula kumutwe. ³¹Panuma nabamutumfya, bamufulile umukansu nokumufwika insalu yakwe, nokumutungulula kukumutanika.³² Elyo balefuma, basangile umuntu uwafumine ku Sailine uwaleitwa Simoni, uyo bapatikishe ukuya nao pakuti amusendeleko ulupanda. ³³Baishile kuncende iyaleitwa ati Gologota, icilepilibula "Incende yakapanga." ³⁴Bamupele umwangashi kukunwa uwasankanishawa nobulushi. Ilyo asondelo, alifililwe ukunwa.³⁵ Panuma nabamutanika, balepawile insalu yakwe nokwamba ukuposelapo ifyakupendwilapo, ³⁶balikele nokulamulonda. ³⁷Napamutwe wakwe bapopelepo icakumushinina, icalebelengwa, "Uyu ni Yesu, imfumu yaba Yuda."³⁸ Elyo atanikwe notupondo tubili, kamo kukuso nakambi kukulyo. ³⁹Abantu bonse abalepita balemutuka, balepukumya imitwe ⁴⁰nokulanda ati, "Uyo uwingonaula itempele nokulikula munshiku shitatu, aipusushe umwine! ngamwana wakwa Lesa, aikoshe ukufuma palupanda!"⁴¹⁴² Mumusango umo wine bashimapepo bakalamba balemupunika, pamopene naba kalemba nabakalamba, nokulanda ati, "Alepususha bambi, nomba tekuti aipusushe umwine. Nimfumu ya baisileli. Naikoshe palupanda, elo tulemusumina." ⁴³Acetekele muli Lesa, kanshi Lesa wine amupusushe nomba, ngacakuti Lesa natemwa ukumupususha. Pantu alelanda ati, 'Ninebo Umwana wakwa Lesa.'"⁴⁴ Ifyo fine notupondo utwatanikwe nao twalemutuka insele. ⁴⁵Awe ukufuma panshita yakasuba pakati kwali imfifi pacalo conse ukufika ilyo akasuba kawa. ⁴⁶Kabili aepi napo akasuba kawa, Yesu alilile nomusowa ukalamba nokulanda ati, " Eli, Eli, lama sabakatani?" icilepilibula, "Lesu wandi, Lesa wandi, nicinshi mwandekeshi?" ⁴⁷Ilyo bamo abaiminine palya baumfwile fi, balandile ati, "Alimukwita Eliya."⁴⁸ Palyapene umo pali bena abutwike nokuyabula umwepu, aisushamo nomwangashi uwalula, nokubika kwitete, nokupela kuli ena ati anwe. ⁴⁹Bamo pali bena balandile ati, "Mulekeni eka. Natumone ngacakuti Eliya alaisa amupusushe." ⁵⁰Elo Yesu alilile neshiwi ilikalamba nokufwa afwa. ⁵¹Kabili moneni, insalu yamwitempele yalilepwike ukufuma pamulu ukufika pesamba, nesonde lyonse lyatentele, namabwe yonse yasalangene. ⁵²Inshinshi shaliswike, nemibili yabantu bamushilo abalele utulo yabukile kubafwa. ⁵³Bafumunine munshinshi pakubuka kwakwe, nokwingila mumusumba wamushilo, nokumonekela kubengi. ⁵⁴Nomba umukalamba wabashilika nabonse abaletamba Yesu bamwene ukulepuka nokutenta kwamushili nokucitika kwafintu, balyumfwile umwenso nokulanda ati, "Cinecine uyu mwana Wamuntu uwakwa Lesa." ⁵⁵Nabanamayo abalekonka Yesu abafumine ku Galile ukwisa musunga ninshi baleloleseshafye apatali. ⁵⁶Palyaba pali na Maliya Magadlena, Maliya nyina wakwa Yakobo na Yosefu, nanyina wabana baume bakwa Zebede. ⁵⁷Elyo cali icungulo, kwaishile umwaume umukankala ukufuma ku alimetiya, ishina lyakwe ali niYosefu, uwali musambi wakwa Yesu. ⁵⁸Akumenye Pilato nokumwipusha palwamubili lwakwa Yesu. Napilato akambishe ukutila umubili wakwa Yesu upelwe kuli ena⁵⁹ Elo Yosefu abulile mubili wakwa Yesu, nokuupombelesha munsalu iyabusaka iyakolokondwe, ⁶⁰nokuilambalika munshinshi yakwe iyiipya iyobafonkwele mwilibwe. Akunkulwishe ilibwe ilikulu nokushinka pamanda ilya nokuya aya. ⁶¹Maliya Magadlena na Maliya umbi bali kulya, nabekala bushilya nemanda. ⁶²Ubushiku bwakonkelepo, bwali bushiku bwakupekanishisha, bashimapepo bakalamba naba Faliseo bakolongene bonse pamo na Pilato. ⁶³Balandile ati, "Mwekateka, tuleibukisha uyu kabepa ilyo ali umumi, alandile ati, 'Panuma wanshiku shitatu akabuka,' ⁶⁴Kanshi shininkisheni ukuti imanda yakwe yacingililwe ukufika kubushiku bwalenga citatu, pantu limbi abasambi bakwe kuti baisa nokumwiba nokulanda kubantu ati, 'Nabuka kubafwa,' nokutumpikwa kwakulekeshi kulabipa ukucila ukutumpikwa kwantashi."⁶⁵ Pilato alandile kuli bena, " Shininkishe ukuti yalondwa. Kanshi kabiye ni nokulonda imanda pamaka." ⁶⁶Efyo baile nokucingilila imanda, bashinkile ilibwe nokubikapo abakulonda.

Chapter 28

¹Nomba pakupwa kwe Sabata, ilyo bwaleca ubwakutendeka ubwamulungu, Maliya Mandelena na Maliya umbi baishile kunshinshi. ²Peka moneni, kwaishile icinkukuma icikulu sana, pantu kwaishile umungeli yakwa Shikulu ukufuma kumulu, aishile nokwisa kunkulushapo ilibwe, nokwikalapo pelibwe.³ Ukumoneka kwakwe kwali ngenkuba, necakufwala cakwe icabuuta ngemfula yabuta. ⁴Bakalinda baumfwile umwenso nokuba ngabaume abafwile⁵ Lelo malaika abeti nokulanda kuli bena ati, "Mwitina , pakuti ninjishiba ukuti mulefwaya Yesu, uwatanikwe. ⁶Talipano, pantu nabuuka, ngefyo alandile. Iseni mumone apo bamulalike. ⁷Kabiye ni bwangu nokweba abasambi ati, "Nabuka ukufuma kubafwa.

Moneni, namitangilila kuGalili. Uko eko muleyamusanga.' Moneni, nimyeba."⁸Banamayo bafumine kunshinshi mumwenso lubilolubilo kabili nensasa, nokubutukisha ukuyaeba abasambi bakwe.⁹Moneni, Yesu alibakumemye nokulanda kuli bena ati, "Mwapoleni!" Banamayo baishile, nokufukama pankasa shakwe nokumupepa.¹⁰Elyo abebele ati, "Mwitina. Kabiyezi mwebe bamunyanane baye ku Galile. Uko eko balasanga."¹¹Nomba ilyo abanakashi baleya, moneni, bamo pali bamalonda baingile mumusumba nokweba bashimapepo bakalamba fyonse ifyacitike.¹²Nabo ilyo bakolongene pamo nabakalamba nokupandishanya amano nabo bapeele indalama ishingira kubashilika.¹³Nokubeba ati, "Mulande kuli bambi, 'Yesu' abasambi bakwe bacisa ubushiku nokwiba umubili wakwe ilyo twaciba natulala."¹⁴Ngacakuti akasebo kafikile mumatwi yakwa kateka, tukamunasha nasha kanshi mwebo mwisakamana."¹⁵Ilyo abashilika bapokelele indalama nokucita ifyo baebelwe. Akasebo kaile konse konse muba Yuda nokutwalilila bulya bushiku.¹⁶Lelo abasambi ukumi naumo baile ku Galili, kulupili uko Yesu abebele ukukumanina.¹⁷Ilyo bamumwene, balimupepele, nangu bamo batwishike.¹⁸Elyo Yesu aishile nokulanda kuli bena, "Kuli nebo kwapelwa amaka yonse mumulu napano calo."¹⁹Eico kabiyezi nokupanga abasambi mufyalo fyonse. Babatisheni mwishina lyakwa Tata, Umwana, no Mupashi wa Mushilo.²⁰Mulebasambilisha ukunakila fyonse ifyo namikambishe. Moneni, ndinemwe lyonse, ukufikafye nakukupwa kwanshita."

Mark

Chapter 1

¹Uku eku tampa kwa mbila nsuma iya kwa Yesu Kristu, umwana wa kwa Lesa. ²Ifyo calembelwe mu citabo ca kwa Esaya kasesema, lolesha nde tuma kapaso wandi kuntanshi yobe, uyo ukapekanya inshila yobe. ³Ishiwi ilya ulepunda mumulengo "pekanya inshilaya mfumu: Ololola umusebo."⁴Yohane alishile, ale ibisha mumutengo ale bilisha ukwibishiwa nokuleka iya bipa pakuti ba belwe uluse. ⁵Icalo conse ica Jodani na bantu bonse aba mu Yerusalemu balifumine bonse nokuya kuli Ena. Baleibishiwa kuli ena mu mumana wa Yoridani, no kusokolola ofya bipa. ⁶Yohane alefwala ikoti ilya masako ya nga mali no mushipi wa mpapa mu mu sana, elo alelya ifipaaso no buci bwa mu mpanga. ⁷Alebila, "Umo aleisa pa numa yandi uuncilile amaka, uo nshilingile uku kakula nokumuka kwila intambo isha ku nsapato shakwe. ⁸Ine ngibisha mu menshi, lelo Ena aka mibisha na mupashi wa mushile."⁹Ici ca citike mu nshiku shilya elo Yesu aishile ukufuma ku Nasareti mu Galili, ukwibishiwa mumenshi kuli Yohane mu mumana wa Yolodani. ¹⁰Elo Yesu aishile ukufuma mu menshi amwene umuulu na wisuka no mupashi uleisa uleituluka pali ena nge nkunda. ¹¹Ishiwi lya ishile ukufuma mu mumulu, "Niwe mwana wandi uo natemwa. ndi uwa sansamukisha muli webo."¹²No mu pashi wa mutungulwile ukuya kunse mu mutengo. Ali nolya mu mutengo inshiku amakumi yane, ale tunkwa na satana. ¹³Ali pamo nefinama fya mu mpanga, na bamalaika bale mubombela. ¹⁴Elo pa numa yakwi katwa kwakwa Yohane, aishile mu Galili ale bilisha imbila nsuma ya kwa Lesa. ¹⁵Alandile, "Ne shita yafikilishe, no bufumu bwa kwa Lesa buli mupepi. Suminene no kusumina imila iisuma. ¹⁶Elo aleenda mumbali ya cimana cikulu ica Galili, amwene Simoni na Andrea wabo, kwakwa Simoni baletaya ubusukonde mu cimana cikulu pantu balii bashila. ¹⁷Yesu alandile kuli bena, "Iseni, nkokeni, kabili ndino kumi panga abashila ba bantu," ¹⁸elo palya pene bashile amakonde baile na ene.¹⁹Elo Yesu aendele pa nono kuntanshi, amwene Yakobo mwana Zebedee na Yohane wabo; bali mubwato bale lunda amakonde. ²⁰Ali betile kabili bashile wishi Zebedee mu bwato naba bomfi ba kwe, peka bali mu konkele. ²¹Peka baishile mu kapenamu, peka pa sabata, Yesu aile ingila mwi sunagogo no kufudisha. ²²Bali papwike pa mifundile yakwe, pa kuti aleba ndisha nga umo uwa kwatile she amaka talinga ba kalemba. ²³Apo pene umwaume mwi shina gogo yabo uwakwete imipashi ii kulu. ²⁴Alandile, "Nifinshi tuli no ku cita na webo, Yesu uwa ku nazareti? Wishile ku kutonaula? Ninkwishiba ifyo waba. Uli wa mushilo uwa kwa Lesa!" ²⁵Yesu akalipile ingulu no kulanda, tondolo no kufuma muli ena!" ²⁶Ne ngulu sha mu posele panshi no kufuma muli ena ninshi shile punda ishiwi ili kulu. ²⁷Bonse abantu ba papwike, elo bonse bale ipushanya umo no munakwe, "Nicinshi ici? Ubufundisho ubupya na maka! Akambisha ne ngulu na sho shali mu nakile!" ²⁸Ma lyashi pali ena yafimonse mu cilungu conse ica Galili. ²⁹Elo baishile fuma mwishinagogo baile mu ng'anda ya kwa Simoni na Andrea, Pamo na yakobo na Yohane. ³⁰Nomba nafyala Simoni alambalele na lwala impepo, elo ba ebele Yesu palwa ena. ³¹Elo aishile, amwikete kuku boko no ku mwimya; ne mpepo yali fuminemo, no kutampa ukula babombela. ³²Cali mucungulo pa numa elo akasuba kawile, batwele kuli ena bonse abali abalwele nangula abaline ngulu. ³³Umusumba onse walongene pa mwinshi. ³⁴Nao aundepe abengi abalwele amalwele aya misango misango kabili afumishe ingulu ishngi, nomba tasu minishe ingulu uku landa pakuti sha limwishibe. ³⁵Aimine ulucelo celo, elo kucili na kufita; Aima aya mu mutengo ukulu nako ayapepa. ³⁶Simone nabo ali nabo baile muku mufwaya. ³⁷Bali musangile peka balandile kuli ena, Bonse bali mukuku fwaya. ³⁸Alandile, "Natuleya kumbi, tufume tuye ku misumba imbi pa kuti untwalilile. ukuya shimikillako kulya. Pa kuti eco naishile." ³⁹Ashingu lwike monse mu Galili, ale shimikila muma sinagogo "Yabo no kutamfye ingulu. ⁴⁰Uwafibashi aishile kuli ena. Alemupapata; Afukeme pashi peka alandile kuli ena, "Nga iwe nausumumunisha, kuti wangwamya." ⁴¹Aiketwe ne nkumbu, Yesu atambike ukuboko noku mwikata, alandile kuli ena, "Nintemwa. Pola wama." ⁴²palya pene ifibashi fyali pwile, lilya line alifyebwino. ⁴³Yesu ali musokele pamaka no ku muleka aya. ⁴⁴Alandile kuli ena, "Wi esha ukulanda icintu nangu cimo ku muntu uli onse, akuya, kailange we mwine kuli bashi mapepo, uyepeelako ubue paku wa mishiwa kobe pamo naefyo Mose akonkomeshe, paku peela bu kambone kuli bena." ⁴⁵Nomba ali fumine aile tampa ukubilikisha amashiwi aya ku poshiwa kwakwe, ukubilisha ukwa cilamo kwa lengele Yesu ukukana ingila mu musumba apa buta aikelefyeye mu mpanga. Lelo icintu bwingi ca twalilile ukwisa uko ali ukufuma mu ncende shonse.

Chapter 2

¹Ilyo aishile mu kapernahumu panuma yanshita ishinono, caufwikile ati ali pan'ganda. ²Nabengi bakolongene palya kabili tapali ncende, kumo napa mwishi, Na Yesu alandile icebo kuli bena. ³Elyo nabamo mubaume baishile kuli wena na bapita umwaume uwa bulebe; nasendwa na baume bane. ⁴Ilyo ba fililwe ukufika mupepi nanwe pamulandu wa cintubungi, ba fumishe umutenge uwali pamulu wa kwa Yesu, na pamulu nabakupukupo, baikishe ubutanda apalele uwa bulebe. ⁵Nga pa kumona icisumino cabo, Yesu asosele ku wabulebe, "Wemwana, imembu shobe shaelelwa." ⁶Ilyo line bamo abamuli bakalaliki baikele ifilya, baletontonkanya mu mitima yabo. ⁷"Ninshi ico uyu alandila ifyo? wa miponto! Ninani uwingelela ulubembu kanofye lesa eka?" ⁸Pa Iya pene Yesu aishiba mumupashi ifyo baletontonkanya mukati kabo. Alandile kuli bene, "Cinshi ico mule tontonkanshisha ifyo mumitima yenu?" ⁹Ni ciisa icayanguka, ukulanda kumwaume wa bulebe, "Imembu shobe shaelelwa nangu ukulanda ati, Ima. piita ubutanda bobbe no kwenda?" ¹⁰Nomba pakuti mwishibe ukuti umwana wa muntu alikwsata amaka pano calo aya kwelela impulumushi, "alandile ku wabulebe. ¹¹"Ndelanda kuli iwe, ima piita ubutanda bobbe, no kuya ku n'ganda yobe." ¹²alimine palyapene apitile no butanda, afumine na panse ya n'ganda kuntanshi ya muntu onse, pakuti bonse ba peshiwe amano no ku sumbula lesa, balandile no kutila "Tatwa bala monapo ifintu ngefi," ¹³peka alifumine nokuya kumbali ya mumana necintu bwingi conse caishile kuli ena nao alibafundile. ¹⁴Pa kupita, amwene Lebi umwana wakwa alufeo naikala pa cisangwilo camusangulo elyo alandile kuli ena, "Nkonke." Na ena alimine alamukonka. ¹⁵Yesu akwete icakulya mung'anda ya kwa Lebi na basangushi ne mpulumushi baleliila pamo na basambi, ico kwali abengi abamukonka. ¹⁶Ilyo bakalaliki, baba Fariseyo, bamwene ukuti Yesu alelya ne mpulumushi na basangushi, balandile ku basambi bakwe, "Ninshi aleliila pamo naba sangushi ne mpulumushi?" ¹⁷Ilyo Yesu aumfwilefi alandile kuli bena, "umuntu umutuntulu takabila shinganga; kono umulwele eukabila. Nshaisa mukwita abantu abalungami, kano impulumushi." ¹⁸Ilyo line abasambi ba kwa Yohana naba Farise balilekele ukulya. Kwaishile ico abasambi bakwe Yohane na basambi ba ba Fariseyo balekelo ukulya, nomba abasambi benu tabaleko kulya?" ¹⁹Yesu alandile kuli bena, " Bushe kuti aba kusangwa ku bwinga benga bengaleko kulya elo bali na shi bwinga? Apo bali na shi bwinga, teti baleke ukulya." ²⁰Nomba inshiku shileisa ilyo shibwinga akasendwa uku fuma kuli bena, namunshiku isho, bakaleko kulya. ²¹takuli nangu umo uubila icipimfya cansalu iipya pa ca kufyala ca kale. Ninshi icipimfya cile pulelepuka nokufumapo, icipya ukufuma ku ca kale, ne cipanda calakulilako. ²²Takuli uubika ubwalwa munsupa ya kale. Nishi ubwalwa ukale pula insupa. nensupa no bwalwa ta fyakabepo. Mucifulo cakuti ubwalya bwa bikwa mu nsupa ishipyi." ²³Napa bushiku bwe sabata Yesu apitile mu mabala yangano, na sambu bakwe batampile ukunukula imitwe ya ngano. ²⁴Aba Fariseyo balandile kuli ena, "Lelosha, nicinshi bale citila icisha suminishiwa ubushiku bwe sabata?" ²⁵Nao alandile kuli bena, " Bushe tamwabelenga ifyo Davidi acitile ilyo alekabila ne nsala- ena na baume abo ali nabena- ²⁶Aileingila munganda ya kwa Lesa ilyo Abiataru ali shimapepo mu kalamba, aliile buleti, uushasuminishiwe ku muntu uuli onse kano bashimapepo, kabili apeleko naboi ali na bena?" ²⁷Yesu alandile ati, "Isabata lyabelapo umuntu, te muntu ukubelapo Isabata. ²⁸Eico, umwana wa muntu eshikulu, uwe Sabata,"

Chapter 3

¹Yesu peka aingile mu Sinagogue, emwali umuntu uwali necisansa ica umina, ²Abantu bamo bale mumona nga ca kuti aleundapa pa bushiku bwe sabata pa kuti bamushinine. ³Yesu alandile ku muntu "wacisansa cauma," Ima no kwiminina pakati ke bumba." ⁴Napeka alandile ku bantu, "Bushe cawama ukucita ici suma nangu icibi, pabushiku bwe sabata ukupusha nangu ukwipaya? bali tandolo. ⁵Alibaloleshe no bukali kwikatwa ubulanda pamulandu wabunkosa mitima yabo, kabili alandile ku cisansa cali lololweke. ⁶Aba Fariseyo balimine no kuya lashanya nabena Herodi pafya ku mwipaya. ⁷Peka Yesu, naba sambu bakwe ku mumana, na kabili icintu ca bantu cali bakonkele ukufuma na Galilee na mu Yudea. ⁸Ukufuma mu Jerusalemu, no kufuma Indumea no kupita mu Jordan no kushinguluka Tyre na Sidon. Ilyo baumfwile ifintu ifingi ifyo alecita, cintu bwingi calishile kuli ena. ⁹Aebele abasambi bakwe ukumupekanishisha ubwato ubunono pamulandu wa cintubwingi, pakuti taba mutitikishe. ¹⁰pantu aundepe abengi. eco bonse abapuminwe impumo balamufwaila pakuti ba mukwate. ¹¹Ilyo ingulu shaloleshe Yesu, shapone panshi no kupunda, no kutila, "nimwe mwana wakwa lesa." ¹²Ashikonko meshe icibi ukutishimu sokolola. ¹³Apilwike kulupili, nabo alefyaya, nabo baile kuli ena. ¹⁴Asalile ikumi na babili (abo alinike abatumikishi) pakuti babe nankwe no ku batuma mu kubila imbila nsuma. ¹⁵Noku bapela bapela amaka yaku fuma ingulu. ¹⁶Asontele abekumi nababili: Simoni, uyo apele ishina Iya Petelo; ¹⁷Jemushi mwana Zebedee, na yowane munyina yakobo, uyo ainike ishina Boanerges, icilepilibula ba ku buluma; ¹⁸na Andreyu, Filipino, Batolomeo, mateo, Tomashi, yakobo, mwana Alufeyo, Tanddeaus, Simoni uwaleitwa Zeealot, ¹⁹na yuda Eshikalyoti, uwamufutwike. ²⁰Peka aingile mu nganda, cintu bwingi calilongene kabili, icakuti bafililwe no kulya umukate. ²¹Ilyo ulupwa lwa ufwele, bafumine ku kuya mwikata, "pantu baletila napena." ²²Abasangushi abafumine mu Jerusalemu balandile, " ali na beelzebui" na, "bakateka bangulu emo alafumisha ifwa." ²³Yesu alibetile no kuso sdela kuli bena mu milumbe, ati, " satana enga fuma shani satana? ²⁴Ngo bufumu bwa patukana ubwine, ninshi bulya bufumu tabwa keminine. ²⁵Nge nganda yapatukana iine, ninshi uya inganda taya kabe namaka yakwimina. ²⁶Nga satana aimina umwine nokupatulukana, takabe na maka yakwiminina, pantu nafika kumpela. ²⁷Pantu takuli uwingengila munganda ya wa maka nokwiba ifipe fyakwe ukwabula ukukaka uwamaka paku bala, no kupoka ifya munganda. ²⁸Ndesosa cine nati, imebu shabana babantu shonse shikelelwa, nemiponto isho ba ponta, ²⁹nomba uwapontela umupashi wa mushilo ta

kelelwe, pantu nabembuka ulubembu lwa muyayaya." ³⁰Yesu asosele ifintu pantu balelanda ati, "ali ne mipashi yangulu iibi." ³¹Elo banyina nabamunina balishile no kwiminina panse, batuma, no wakumwita. ³²Cintu bwingi cali mushingulwiwe noku mweba," banoko na munoko bali panse, bale kufwaya" ³³Ali baswiike ati, "mayo na muni nane ni nani?" ³⁴Aloleshe bonse abo aikele nabo ukushinguluka ati,"mona aba bali apa eba mayo naba nkashi na ba muninane! ³⁵Onse uucila ukufya kwa lesa emunyanane na mayo."

Chapter 4

¹Peka atampile ukufunda mumbali ya cibemba icikalamba, icintu bwingi camushingulwiwe. Aninine mu bwato ubwali palicibemba icikalamba, nokwikala mukati. Icintu bwingi conse cali mululamba lwa cibemba cikalamba. ²Abafundile ifintu ifingi mu milumbe, namukundisha kwakwe, ifi efyo alandile kuli bena. ³"Umfweni! Umulimi afumine mukutanda imbuto shakwe. Ilyo atandile, imbuto shimbi shaponene mumusebo, nefyoni fyaishile mukulya. ⁴Shimbi shaponene pamushi wamabwe, apo shishakwete umushili uwingi. ⁵Palyapene shalilemwike, pantu tapali umushili uwingi. ⁶Nomba ilyo akasuba kabalile shali babwike, napakubula imishila shalyumine. ⁷Imbuto shimbi shaponene mufimuti fyamyunga. Ifimuti fya myunga fyali kulile nokushitulaula, peka tashakwete necisabo. ⁸Imbuto shimbi shaponene mumushili uusuma nokufumya ifilimwa ifyalekula nokufula nokufusha, nobusomboshi ukufika ku makumi yatatu, amakumi mutanda, nemiku umwanda." ⁹Elo alandile, "Uuli namatwi yakumfwa, naomfwe!" ¹⁰Ilyo Yesu ali eka, abo abali mupepi nankwe nabekumi na babili bamwipwishe palwa milumbe. ¹¹Alandile kulibena, "Kuli mweba kwapelwa ifyankama ifya bufumu bwakwa Lesa. Lelo kuli abo abali kunse fyonse fili mu milumbe, ¹²pakuti ngabalolesha, balelolesha ukwabula ukumona, kabili pakuti ilyo baleumfwa, kwena baleumfwa lelo ukwabula ukwiluka pantu limbi kuti bapilibuka na Lesa kuti ababelela uluse." ¹⁴Alandile kuli bena, "Tamumfwile uyu mulumbe? Musangonshi mukelukilamo imilumbe yonse?" ¹³Katanda atanda icebo. ¹⁵Ishili eshili munshila, umo icebo citandwa. Ilyo baumfwa, Satana palyapene aisa nokusenda Icebo icatandwa muli bena. ¹⁶Kabili ishi embuto ishatandwa pamushili wamabwe; abo ilyo baumfwa icebo palyapene bacipokelela no kusangalala. ¹⁷Nomba pantu tabakwete imishila mukati kabo, nomba bashipikishako pakashi akanono. Panuma ilyo amafya nokupakaswa kwaipa pa mulandu wa cebo, palya pene ba pona. ¹⁸Nabambi ebatandwa mumyunga eabo abomfwa icebo, ¹⁹nomba ifya masakamiko fyamucalo nokubepekwa, kwa fyuma nefya kukabila ifintu ifingi fyatulaula icebo, elyo cakana nokutwala ifisabo. ²⁰Isho ishatandilwe pamushili usuma eabo abomfwa icebo, ukucipokelelo nokutwala ifisabo, amakumi yatatu, namakumi mutanda nangufye umiku umwanda. ²¹Yesu alandile kuli bena, "Bushe muleta inyali mumanganda kukuibika mwisamba lyacisaku nangu mwisamba lya bulili. Mulengisha elyo nokubika pacipailo ca nyali. ²²Pantu takwaba icafisama icishakeshibikwe, elyo tapali, icankama icishakasokoloke. ²³Ngomuntu nakwata amatwi yakumfwa, naomfwe!" ²⁴Alandile kuli bena, "Angweniko kufyo mumfwa, pantu icipimo mubonfya eco mukapiminwako, nafimbi mukalundilwapo. ²⁵Pantu uyo onse uwakwata, ifingi fikapelwa kuli ena, naonse ushakwata, nefyo akwata fine fikapokwa. ²⁶Napeka asosele ifi, "Ubufumu bwakwa Lesa bwaba kwati muntu uutanda ulubuto lwakwe pa mushili. ²⁷Asendama ubushiku nokwima akasuba, no lubuto lwalemuka nokukula, nangula teshibe ifyo lulekula. ²⁸Umushili ulaitwalila ifisabo uwine pakubala umusonga, umutwe, ²⁹elyo nenseke ishapyo mumutwe. Ilyo icisabo capya, apopene atumamo icikwakwa pantu ubusomboshi bwaisa. ³⁰Peka alandile, "Nikucintunshi twingapashanya ubufumu bwakwa Lesa, nangula mulumbenshi twingabonfya pakubulondolola? ³¹Bwaba ngoluseke lwa lubanga, ulo, ngabalubwala, elwacepesha panseke shonse ishapano calo. ³²Nomba, ngabalubwala, lulakula nokucila pafilimwa fyonse ifya mwibala, nokupanga imisambo iikulu, iyakuti ne fyuni fyamumulu kuti fyapangako ifinsa mucintelelwe caluko." ³³Mumilumbe iingi ngefi, abalandile icebo, ukulingana napo bengapela ukwiluka, ³⁴napeka talandile kuli bena ukwabula imilumbe. Nomba ilyo alieka alondolwele fyonse ku basambi bakwe. ³⁵Pali bulya bushiku, elo icungulo cafikile, alandile kuli bena, "Natuleya kulya bushilya." ³⁶Elo bashile icintu bwingi, ukuya na Yesu, filya fine ali, mubwato. Kwali nayambi amato ayaleya nankwe. ³⁷Apopene icimwela icikalamba calimine, namabimbi yaleingila mubwato icakuti nobwato bwali mupepi nokwisula amenshi. ³⁹Lelo Yesu umwine ali muntyana, nalala pacakwikalapo icanaka. Bamubushishe, nokulanda, "Kafundisha, tamuposeleko amano ukuti twalafwa?" ³⁸Alimine akalipila cimwela nokulanda kuli cibemba icikalamba, "Umutende! Talala!" Elo icimwela calala, kwali no mutende ukalamba. ⁴⁰Ilyo alandile kuli bena, "Nicinshi muletinina? Nanomba tamukwete icisumino?" ⁴¹Baiketwe umwenso ukalamba nokulanda kuli umo nomunankwe, "Ninani uyu kanshi, pantu no mwela na cibemba icikalamba fila mumfwila?"

Chapter 5

¹Baishile bushilya ya bemba, kucitungu ca Girasana. ²Ilyo Yesu alefuma mubwato, pali kalya kashita kwalishile kuli ena umuntu umwaume ukufuma kumipolo uwalinempashi yangulu. Iya bipa³ uyu muntu umwaume aleikala kumipolo. Tapali nangu umo uwakumukanya nangu umo, nangu minyololo. ⁴Umwaume alikakilwe imiku-nemiku kuntambo na kuminyololoAleputula iminyololo naintambo. Takwali nangu umo uwali na maka ayakumu kwanisha. ⁵Ubushiku na kasuba lyonse niku mipolo na mumpili, alelila umusowa ukulu elyo no ku laicenaula kumabwe umwine eka. ⁶Ilyo amwene yesualeisa apatali, ali butukile kuli ena elyo no kufukama kuli ena. ⁷Alilile no musowa wapamulu, "Finshi tukupangile, we Yesu, we mwana wa kwa Lesa wa pulamo? Napapata kuli lesa umwine, mwi nshupa nebo." ⁸Elyo alandile kuli ena, "Fuma mu mwaume we ngulu sha bipa." ⁹Aipwishe kuti, "Niweni ishina?" Alimwaswiike, "Ishina lyandi nine ibumba, ico tuli bengi." ¹⁰Umwaume alimu papatile imiku ne miku mwitufumya muli ino mpanga. ¹¹Nomba umukuni

ukalamba uwa nkumba, walelya palupili. ¹³elyo yalemupapatila, kulanda ukuti, "Tutume munkumba; tuleke twingile." ¹²Alishisuminishe; ingulu shabipa ukufuma elyo no kwingila mukumba, elyo shalitentemukile isha ingile mumeshi no ku nwina. ¹⁴kabili abalelisha inkumba balibutwike elyo baya landa pa fyacitike mu musumba nakunse, elyo na bantu baile kukumona iya citike. ¹⁵Kabili balishile kuli Yesu elyo bali mwene umwaume uwali ne ngulu, naikala palya, ne fyakufwala elyo na mano aya suma; elyo baiketwe umwenso. ¹⁶Onse uwamwene kacitika kuli ulya mwaume uwali ne ngulu shabipa ba lelondolwela bena muku shika, babili balondolwele pa lwa nkumba. ¹⁷Batendeke ukumu papatila kuli afumemo mu ncende yabo. ¹⁸Ilyo alepatama mu bwato, umwaume uwali ne ngulu alemu papatilela nalakoka nalaba nemwe. ¹⁹Nomba Yesu tamusuminishe, elyo alandile kuli ena, "Kabiye kuba ng'anda na kubantu bobele elyo ulande pafyo shikulu abambele pali iwe, elyo nefyo alangishe uluse kuli webu. ²⁰Alile elyo no kutampa ukubila imbila mu Dikapolasa pafintu ifikulu yesu abombele pali ena, cila umo alipapile. ²¹Nomba ilyo Yesu ale abukila bushilya mubwato, icintu bwingi ali mukolongene, no kumu shunguluka ali kumbali ya bamba. ²²Umo wa mubutungulushi mwishinagogi uweshina Jailo aisa, elyoamumwene, awile pa makasa yakwe. ²³Alipapete miku ne miku, alalanda, "Umwana wandi umwanakashi alimupepi no kuleka umweo. Na papata isa, elyo muta mbike amapi yenu pali ena na kalimo abako bwino no kwikalako." ²⁴Aile nao, elyo nebumba ili kalamba lyali mukonkele elyo na uku mutitikisha pamo naba mu shunguluke. ²⁵Nomba umwanakashi ali palya uwalwele umukunko pa myaka ikumilimo naibili. ²⁶Umwanakashi aliculishe saana ku ng'anga ishingi kabili aposele ifipe ifingi ifyo akwete, apalingile ukupola no mba cale cililako fye. ²⁷Ilyo aumfwile amalyashi pali Yesu, alishile kunuma yakwe mukati ka cinkupiti wa bantu elyo amukwete ku mukansu. ²⁸Umwanakashi ali landile, "Nga na kwata kunsalu yakwe, ndepola." ²⁹Ilyo umwanakashi umu kwete Yesu umulopa wa lilekele ukusuwa, elyo aumfwile umubili wakwe ukutula ali napola umukunka. ³⁰Yesu palya pene aiyumfwa umwine ukuti amaka nayaya ukufuma muli ena. Afumine muli cinkupiti wa bantu elyo alandile ukuti, "Nani uwa nkwata ku nsalu?" ³¹Abasambi balandile kuli ena, "Naumona cinkupitiuwa nkwata ine nani?" ³²Nomba Yesu alilolekeshe ukumona uwa cita ici. ³³Umwanakashi, alishibe icala mucitika, alitinine elyo no kukanka, umwanakashi aishile elyo no kulala kantanshi ya kwe elyo alanda kuli ena ifishinka fyonse. ³⁴Alandile ku mwanakashi, "Wemwanakashi, icitetekelo cobe cakundapa. Akuya mu mutende elyo pola ukufuma ku bwafya." ³⁵Kabili acili alelanda, abantu bamo bafumine kuntungulushi sha mu ma shinagogi, ba lalanda, "umwana obe umwanakashi nafwa. Chinshi ule cushisha kafundisha inshita ntali?" ³⁶Nomba ilyo Yesu aumfwile balelanda, alandile kuntungulushi yashina Gogi. "Witina sumina fye." ³⁷Tasuminishe umuntu nangu umo ukuya kuku mushindika ukufumyako fye petelo, yakobo, na yowane, munina wakwa yakobo. ³⁸Ba ishile ku nganda ya ntungulushi yashina Gogi elyo amwene abantu bale panga icongo; Balelosha no kupunda imisowa. ³⁹Elyo aingile mu ng'anda, atandile kuli bene, "Nishi imwe musobanine amano no kulosha? umwana tafwile alelefye utulo." ⁴⁰Nomba bali musekele, Nao alibafu mishe kunse ya ng'anda elyo asendelewishi wa mwana weshina ba nyina elyo na bonse alinabena, kabili aingile mu ng'anda umwali umwana. ⁴¹Yesu abulile ukuboko kwa mwana no kulanda kuli ena, "Talita, kumu!" emukuti, wemwana umwaice, nalanda kuli iwe, imanina. ⁴²Palya pene umwana no kubuka elyo no kwenda (uyu ali na imyaka ikumi limo naibili). Palya pene ba lipapile apakalamba saana. ⁴³Alibelebe peba nangu umo uwa kwishiba palwa ici cacitika. kabili nomba aebele ukumupela ifilyo.

Chapter 6

¹Yesu alifumine kulya nokuya kumusumba wakumwabo, nabasambi bakwe balimukonkele. ²Lilya Isabata lyafikile, alafunda mu Sunagogo. Abantu abengi balimunfwile noku papuka. Balandile, "Nikwisa afumishe aya masambilisho?" "Bushe ngefi fisungusho acita kuminye yakwe?" ³"Bushe temwana wakwa kafula wambao, umwana umwaume uwakwa maliya na munina wakwe Yakobo na Yose na Yuda na Simon? Bushe bakanshi bakwe tabali naifwe kuno?" Bali kalifishiwa na Yesu. ⁴Elyo Yesu alandile kuli bena, "Kasesema tapelwa mucinshi, nalimofye mumusumba wakwe namuli balupwa bakwe na mubang'anda yakwe." ⁵Alifilwa ukucita umulimo mumaka, komafye uwakubika amaboko pabalwele bamo bamo nokubondapa. ⁶Alipapuka pakukanaba aba busumino. Kabili alapitana ukushinguka mumishi no kufundisha. ⁷Peka aitile kumi na babili no kwamba ukubatuma babili babili, kabili abapele amaka pa mipashi iyakowela, ⁸nokubakambisha ukukana sendapo icintu iciliconse pabulendo bwabo, kanofye inkonto- umukate iyo, icola iyo, nangu nindalama mumishipi yabo iyo- ⁹kanofye ukufwala insapato, tekufwala imikansu ibili. ¹⁰Alandile kuli bena, "ngamwaingila mung'anda, ikalilileni umo mwine mpakafye no kufumako. ¹¹ngakwabo musumba ushakamipokelele nangula ukukutika kuli mwebu, ilyo mukafuma palya pene, kunteni ulukungu kumakasa lukaba bukambone kuli bena." ¹²Baile balebikisha pakuti abantu balapile. ¹³Bafumishe ingulu ishingi, nokusuba abalwele abengi na mafuta no kubondapa. ¹⁴Imfumu Herode alyumfwile ici, pamulandu ishina lyakwa Yesu lyali shibikwe. Bambi balelanda abati, "Yowane kabatisha nashukuka kubafwa, emulandu wine ifipeshamao fyamaka filetitikila muli wene." ¹⁵Nabambi balandile ati, "Ni Elaija." Kabili nabambi balandile, "nikasesema, umo muli bakasesema munshita shakale." ¹⁶Ilyo Herodi aumfwile ici alandile ati, "Yowane, uyo naputwile umutwe, nabuka kubafwa." ¹⁷pakuti Herodi atumine abakwikata Yowane nokumukaka ukumubika mucifungo pamulandu wakwa herodi yasi (umukashi wakwa munyina Philipo), uyo aupile. ¹⁸Pakuti Yowane aebele Herodi, "Tecefunde kuli iwe ukubula umukashi wakwa munonko." ¹⁹Nomba Herodiyas ali nobukali pali ena no kufwaya ukumwipaya, lelo alifililwe, ²⁰pantu Herodi aletina Yoyane; alishibe ati ali muntu uwabulungami kabili umuntu uwa mushilo, kabili ali musungilile. Ukukutika kuli wene calemukalipa sana, nangula cakuti alemumfwa bwino apakalamba. ²¹Ilyo bwafikile ubushiku ubusuma ubwakufyalwa kwakwe nao apangile amalila

nefilolo fyakwe na bakalamba baba shilika nentungulushi sha mu Galile. ²²Umwana umwanakashi uwakwa Herodiyas aishile umwine no kubacindila. Imfumu yalandile kumwanakashi, " N dipusha icili conse ico ulefwaya nanebo nalakupela. ²⁵Apangile umulapo kuli ena, "Icili conse walandipusha, ndekupela , ukufika napati ka calo cabuffumu bwandi, ²⁴"Afumene noku yalanda kuli nyina wakwe, " Bushe cinshi mfwile mwipushe?" Alandile, " Umutwe wakwa Yowane kabatisha. " ²³Palyapene ayangufyenye nokubwelela ku mfumu, nokwipusha, nokulanda, " Ndefwaya mumpele, apapene, umutwe wakwa Yowane kabatisha pambale yacimuti. " ²⁶Nangu ici calengele imfumu ukuba nobulanda, leelo takene ifyo bamulombelega pamulapo apangile na pabalalikwe ku malila. ²⁷Nomba imfumu yatumine umo mu bashilika bakwe nokumukambisha ukuleta umutwe wakwa Yowane kuli ena. Umushilika aile nokuya muputula umutwe mucifungo. ²⁸Aletele umutwe wakwe pa mbale nokuupela kumukashana, nomukashana apele umutwe kuli nyina. ²⁹Elyo abasambi baumfwile ici, baishile nokwisasenda umubili nokuubika munshinshi. ³⁰Abatumikishi baishile bonse pamo na Yesu noku mweba fyonse ifyo batitile no kufundisha. ³¹Elyo alandile kuli bena, "nkonkeni mwebene muciswebebe nokutushako panono." pantu abengi baleisa nokuya, tabakwete nenshita yakulya. ³²Baile mubwato abene kuncende ukushali abantu. ³³Nomba balibamwene baleya nabengi balibeshibe, nokubutukile kulya bonse pamakasa kumisumba yonse, babatangilile mukufika. ³⁴Elyo bafikile kunshiko , amwene icintu bwingi nokubomfwila ubulanda pantu bali ngemikoko ishishakwete kacema. Elyo ayambile ukubafundisha ifintu ifingi. ³⁵Elyo akasuba kawile , abasambi bakwe baishile kuli ena nokulanda ati, " Ino nimpanga ya ciswebebe nenshita nayo naipwa. ³⁶Batumeni baye mumishi namucende ishipalamineko bayeshitako ifyakulya abene. " ³⁷Ena alibaswike nokulanda kuli bena, " Bapeleni ifyakuti balye." Balandile kuli ena, " Bushe tuleya nokushita imikate ukufika kumyanda ibili iya denari nokubapela ukuti balye?" ³⁸Alandile kuli bena, " Elyo basangile , balandile ati, "Imikate isano nesabi libili. " ³⁹Akambishe abantu bonse ukwikala mumabumba pafyani ifya katapa katapa. ⁴⁰Baiklele panshi mumabumba ayamyanda namu makumi yasano yasano. ⁴¹Abulile imikate isano ne sabi libili, nokulolesha mumulu elyo apalile no kumokaula no kupela kubasambi nabo bapele ku bantu. Kabili ayakenye isabi libili mubantu bonse. ⁴²Bonse balilile mpaka baikuta. ⁴³Balanganike ifipinfya ifyamokaulwa ifyamikate, amakumi yabili ayaisula, elyo nefipinfya fyesabi. ⁴⁴Abaume abalile imikate bali amakana yasano. ⁴⁵Palyapene aebele abasambi bakwe ukunina mubwato nokumutangilila bushilya , ku Betasaida, panuma natanfya icintumbwingi. ⁴⁶panuma nabaya, aninine ukuya kulupili mukupepa. ⁴⁷Ilyo icungulo caishile, ninshi no bwato buli pakati ka cimana icikalamba, naena ninshi ali kumulundu. ⁴⁸Aloleshe no kumona ukuti bena nabashomboka necimwela, pantu icimwela calibacushishe. Pakashita kakupenda kwa ciine akabushiku ashile kuli bena, alenda pamenshi, alefwaya ukubapitilila. ⁴⁹Ilyo bamumwene alenda pali cibemba icikalamba, batontonkenye ati ciwa no kupunda apakalamba, ⁵⁰pantu balimumwene nokushupikwa icipesha mano. Palyapene fye asosele nokulanda kuli bena ati, "Beni abakosa! Ninebo! Mwitina!" ⁵¹Aninine mubwato nabo, no mwela walekele ukupunga. Bonse bapapwike sana. ⁵²Pantu tabaishibe ifyo imikate yalepilibula. Nico, imitima yabo yali iyabuma nkonso. ⁵³Panuma nababuka, baishile kuncende ya Genesareti nokukalila ubwato bwabo. ⁵⁴Ilyo bafumine mubwato, abantu pakumwishiba palyapene, ⁵⁵na bonse abamuli ilyampanga babutukileko nokuleta abalwele pama tanda yabo uko konse uko baleumfwa ati ekwali. ⁵⁶Ilyo lyonse aleingila mu mishi, nangula mu misumba, nangula nimucalo, balebika abalwele mumansa shamishika. Balemupapata ukuleka bekate kucakufwala cakwe, nabengi bonse abamwikete balipolele.

Chapter 7

¹Abafaliseo and bakalamba bamo abafumine ku Yerusalemu bakolongene kuli ena. ²Nabo baloleshe abasambi bakwe bamo abalile umukate kuminwe iya fiko, ekutila, iishisambilwe. ³(Pantu abaFaliseo na baYuda bonse tabalya ngatabasambile amaboko yonse , pantu baikatilile kufishilamo fyaba kalamba. ⁴Ilyo aba Faliseo bafuma kumishika , tabalya kamo batala basamba pamubili, baikatilila kufintu ifingi ifyo bapokelela, ifili nga ukusanfya inkombo, impoto, ifipe fyamukuba, nefipe fyonse ifyo balilamo.) ⁵Peka abafaliseo na bakalamba bamwipushe Yesu, " Nicinshi abasambi bobo umwalola ulutambi lwabakalamba, lelo balya imikate yabo ukwabula ukusamba kumaboko?" ⁶Abaswike ati, " Esaya aliseseme ulwaimwe abambikishi. Efyo calembwe aciti, 'Aba bantu bancindika kumilomo ,lelo imitima yabo yalifuma kuli ine. ⁷Ukupepa ukwabulamo akantu eko bampepa, ukufunda amakambisho yabantu nga masambilisho. ⁸Imwe mwaonaula funde lyakwa Lesa nokwikatisha ulutambi lwa bantu. " ⁹Peka alandile kuli bena, " Kutimwakana shani ifunde lyakwa Lesa nokusunga ulutambi lwa bantu! ¹⁰Pantu Mose alandile ati, ' Cindika wiso nanoko, ' kabili, 'uyo onse uulanda icibi kuli wishi nangula kuli nyina ali nakufwa. ¹¹Lelo imwe mulanda ati, ngomuntu alanda aeaba wishi napamo nyina, " Ubwafilisho bonse ubwingapokelelwa ukufuma kuli ine ni coribani" (ekulanda ati, ' Ukupelwa kuli Lesa'), ¹²kabili ukakana afwilisha wishi nangula nyina icili conse. ¹³Epakusangula cebo cakwalesa icafye kuntambi shenu isho mwakwata. Nefyapalana nefi fintu ifyomucita. " ¹⁴Aitile icintu bwingi peka nokulanda kuli bena, "Umfweni kuli nevo, mwebo, nokumfwikisha. ¹⁵Takuli icifuma kunse kamuntu icingakowesha umuntu ilyo caingila muli ena. Kano ico icifuma mumuntu ecimukowesha. " ¹⁶Ngomuntu ali namatwi ayakumfwa, naomfwe. ¹⁷Nomba ilyo ashile icintu bwingi nokwingila mung'anda, abasambi bakwe bamwipwishe palwa mulumbe. ¹⁸Yesu alandile, " Mucili tamulakutuluka? Tamwaishiba ukuti icingila mumuntu ukufuma kunse tekuti cimukowesha, ¹⁹pantu teti cingile mumutima, lelo ciya mumala nokufumina ukuposwa mucimbusu?" nokukulanda Yesu asuminishe ifyakulya fyonse fyabusaka. ²⁰Alandile ati, " Icifuma mumuntu ecimukowesha. ²¹Pantu mukati kamuntu, ukufuma mumutima, emufuma amatontonkanyo yabipa, ubulalelele, ubung'o, ukwipaya, ²²ubucende, ulunkumbwa, ububifi, ulongolo, ukufunuka, ilinso lyabubifi, ukulanda ifibi pabanensu,

icilumba, ubupumbu.²³ Ubu bubifi bonse bufuma mukati, efyo ifikowesha umuntu."²⁴ Alimine ukufuma kulya nokuya kuncende ya Turi neya Sidoni. Kulya aingile mung'anda, talefwaya umuntu ukwishiba uko ali, lelo tabamufishile.

²⁵ Mucituntulu, palyapene namayo uwakwete umwana umwanakashi uwakwete imipashi iyakowela alyumfwile palwakwa Yesu, aishile nokufukuma pankasa shakwe. ²⁶ Namayo ali mu Griki, uwali mu sirofonishani mukufyalwa. Amupapatile ukuti afumye ingulu mumwana wakwe umwanakashi. ²⁷ Nao alandile kuli ena, "Ieka abana babalilepo ukulya. Pantu tecisuma ukupoka ifilyo fyabana nokuposela mbwa." ²⁸ Nomba alyaswike no kulanda kuli ena, "Cisuma, Shikulu, Pantu nembwa shine mwisamba lyetebulo shilyako ubufungau bwabaice." ²⁹ Alandile kuli ena, "Pamulandu wafyo walanda, uli uwakakulwa ukuya. Nengulu shafumine mumwana wakwe umwanakashi," ³⁰ Aile kung'anda kumwakwe nokusanga umwana nalambalala pabusanshi, nengulu ninshi nashiya. ³¹ Elyo abwelelemo peka ukufuma kuncende ya Turi, nokupita mu Sidoni ukuya kulibemba mukalamba uwa Galili ukuninina kuncende ya Dekapoli. ³² Baletele kuli ena umu uushaleumfwisha kabili uwalefilwa ukulanda bwino, bamupapatile ukuti abikepo ukuboko kwakwe pali ena. ³³ Awe pakumufumya pacintubwingi mubunfisolo, abikile imimwe yakwe mumatwi, kabili afwishile amate nokumwikata palulimi. ³⁴ Elyo aloleshe mumulu, aikishe icefu, nokulanda kuli ena, "Efifata," emukutla, "Isula!" ³⁵ Palyapene amatwi yakwe yalikomweke, nakalimba kalulimi lwakwe kaiswike, ayambile nokulandafye bwino. ³⁶ Yesu abakambishe ukukana ebako muntu uli onse. Tabaumfwile kwikambisho lyakwe, batwalilile ukubilikisha ici. ³⁷ Balipapile sana, ukulanda ati, "Acita bwino ifintu fyonse. Alenga nabacibulu nabashilanda ukulanda."

Chapter 8

¹ Muli shilya inshiku, napeka kwalongene icintu bwingi napeka kabili balibulishe ifilyo ifyakulya. Yesu epakwita abasambi bakwe napeka alilandile nabo nokutla, ² Nabakwatila ubulanda pakuti icintu bwingi catwalilile ukuba nanebo utushiku tutatu napeka tabakwete ifilyo ifyakula. ³ Nganabatanfya ukuya kumang'anda yabo ukwabula ukulya, kuti bafwa ulushile umunshila. ⁴ Abasambi bakwe bamwaswike ati, "Nikwisa twingafumya imikate iyingi muli iyi ncende yaciswebebe kukubekutisha?" ⁵ Eico Yesu alibepwishe ilipusho. Mukwete imikate iyinga? "Bali mwaswike abati, 'cine lubale," ⁶ Akonkomeshe icintu bwingi ukwilako panshi. Elyo ena abulile imikate cine lubale, atotela, nokushimokaula. Apele nakubasambi bakwe ukuti bapele abantu, elyo papele abantu. ⁷ Balikwetepo notusabi utunono utwalinga, na panuma alikwete ukupela ukutasha pali bena, akonkomeshe abasambi ukubapela natwena. ⁸ Balilile nokwikuta, elo batolele ubufungau ubwashelepo ubwatusabi, imiseke cine lubale. ⁹ Icintubwingi cabantu cali impendwa nakalimo amakana yane aya bantu. Eico alibasuminishe nokubaleko baye. ¹⁰ Palyapene apilukile mubwato bonse pamo nabasambi bakwe, nakabili baile mu citungu ca Dalimanuta. ¹¹ Eico aba Faliseo balifumine baisa batampile ukupankana nankwe. Balafwaisha apangapo cimo icilangililo icakufuma kumulu, pamusango wakumwesha. ¹² Eico ena pakubwesha umweo mumupashi no kulanda, "Bushe nicinshi iyyi nkulo ilefwaila icilangililo? Iicine ndelanda kuli mwebo, takwingaba icikapelwa kuli iyi nkulo." ¹³ Eico alibashile, apilukila na mubwato peka, Napeka aile nakucifulo cimbi. ¹⁴ Nomba abasambi bakwe balilabikilweko ukesenda imikate bakwete. Tabakwete umukate nangu umu mubwato. ¹⁵ Alibakambishe bonse, "alandile, mulelolesha nokusalapula pamulandu wantungulushi shba Faliseo pamo ne ntutumushi yakwa Herodi." ¹⁶ Abasambi bakwe batampile ukulaisoshanya abene beka, "pantu nico tatukwete umukate uuli onse." ¹⁷ Nao Yesu pakukwata ukwiluka pali ifi, alandile kuli bena, "Nicinshi ico muleisosesha ati tatukwete umukate? Nakalimo tamulailuka? Bushe tamumfwa? Nakalimo imweo yenu iyaba iyakosa?" ¹⁸ Mwilaba namenso, nomba nicinshi tamumwena? Amatwi mwalikwata, nicinshi tamumfwala? Nicinshi tamwibukishisha? ¹⁹ Ilyo aputawile imikate isano pa bantu abali amakana yasano, nakalimo ni inga imiseke iya tuputusha tuputusha utwa mikate iyo mwalonganike?" Balimwaswike, "Ikumi limo na tubili." ²⁰ ²¹ Elo aputawile imikate iyili cinelubali pabantu amakana yane, bushe yali imiseke iyaisula iyamikate mwatolele?" Balandile kuli ena ati, "Cine lubali" Alandile, "Tekuti mumfwikishe iyo?" ²² Eico balishile ku Betisaida. Abantu kulya baletete umwaume impofu uyo uwalepapatila Yesu ati amwikate. ²³ Yesu alimwikete pakupoko ulya umwaume impofu, ali mutungulwile ukuya kumpela ya mushi. Nomba pakusaka amate mumenso yakwe nokubika amaboko yakwe pali ena, alimwipwishe, "Bushe naumonapo iciliconse?" ²⁴ Nao pakulolesha mumulu, alandile, "Ndemoni abaume kwati fimuti ifileenda." ²⁵ Peka alitambalike amaboko yakwe pa menso, napeka uyo umwaume aliswile amenso yakwe, yalibwekeshepo ukulolesha, alitampile ukulolesha ifintu fyonse bwino. ²⁶ Eico Yesu amutumine ukuti aleya kumwabo napeka, "Wiingila mumusumba." ²⁷ Yesu alifumine pamo na basambi bakwe mumushi ya Kaesalea filipo. Napakuya aipwishe abasambi bakwe, "Bushe abantu balanda shani pali nebo?" ²⁸ Bali mwaswike nokulanda ati, "Yowane Kebisha. Bambi nabo balandile ati, 'Eliya', nabambi. Umo uwamulibakasesema." ²⁹ Napeka alibepwishe atile, "Ngaimwe mulanda ati ninebo nani?" Petulo alandile kuli ena, "Niwebo Yesu Christu." ³⁰ Yesu alibasokele alandile mwikalanda kumuntu nangula umu palwanebo. ³¹ Napeka atampile ukubafundisha ati umwana wa muntu ali nokucushiwa mufingi, napeka alinokukanwa kubakalamba pamo na bashimapapo mukalamba naba Kalemba, kabili baka mwipaya pakupwa kwanshiku shitatu panuma ali nokwima kubafwa. ³² Alesosa aya mashiwi apapabuka. Eico petulo amusendele pambali atampile ukumukalipila. ³³ Na Yesu alipilibwike n kulolesha abasambi bakwe elyo petulo balimukalipile noku mweba ati, "Bwekela kunuma yandi, we Satana! Webu taubika sana amatontokanyo pafintu fykwa Lesa, lelo pafintu fya bantu." ³⁴ Eico aatile icintubwingi pamo pene nabasambi bakwe, napeka alandile kuli bena, "Nga kuli umu ulefwaya ukalankonka, aipingule umwine, apite umusalaba, elyo ankonke." ³⁵ Pantu uyo onse uufwaya ukupususha umweo akaulofya, nomba uyo onse uukalofya mweo pamulandu wakukabila nebo napamulandu we landwe lisuma akapusuka. ³⁶ Nicinshi cingapela

umuntu ubunonshi ukunonka icalo conse panuma ukulufya umweo? ³⁷Nganicinshi umuntu engapela pakuti akabushemo umweo wakwe? ³⁸Pantu uyo ukambela inso pamulanda we shiwe lyandi munkulo iyi iya bucente napeka iyabipisha ku bubifi, umwana wamuntu akamubela insoni ilyo umwana wamuntu akesa mululumbi lwakwa Wishi wakwe pamo naba ngeli bamushilo."

Chapter 9

¹Alandile kuli bena, "Mucishinka ndimukulanda kuli imwe, kuli bamo pali imwe abe minine pano aba aba shakomfyepo imfya ilyo tabalamona ubufumu bwakwa Lesa ukwisa namaka." ²Ilyo inshiku mutanda shapitile, yesu apitile Petelo na Yakobo na Yohane bonse banine pa mulu walupili, baileba beka. nakabili ala cindishe pali bena. ³Umukansu wakwe walya lwiike, ukuba uusuma uwabuta tutu, ukuchila ifibutisho pano pa calo. ⁴Nakabili Eliya na Mose bali monekw kuli bena, ba lelanda na Yesu. ⁵Petelo alyaswiwe nokulamda kuli Yesu, "Mwe kafundisha, cili icisuma kuli fwebo ukusangwa kuno, nomba natupange imitanda itatu, umo wenu, umo wakwa Mose, na umbi wakwa Eliya." ⁶(Ico taishibe ifyakulanda, elo bale lashanya.) ⁷Amakumbi yalishile yabafimba. Neshiwi lyalishile ukufuma muma kumbi, "Uyu emwana wandi uo natemwa sana. Umfweni kuli ena." ⁸Muku pilibuka, elo ba mwene palya pene, taba mwenepo uli onse, palifye Yesu. ⁹Elo baletemuka ukufuma palupili, alabakambishe uku kana eba uli onse ifyo bamona mpakafye umwana wamuntu akemishiwe ku bafwa. ¹⁰Lelo basungile inkama abene beka, nimba balelanshanya abene beka cishi "cikamwimya ukufuma kubafwa" cilepilibula shani. ¹¹Ba limwipwishe, "nicinshi ico bakalemba balandile ati Eliya afwile abali lapo ukwisa." ¹²Alandile kuli, Eliya alibalilapo ukwisa wamya fyonse. Nicinshi nomba calembelwa ukuti umwana wamuntu akacula mufintu ifingi noku mukana? ¹³Nomba ndelanda kuli mwebo ukutula Eliya aleisa nokubomba ifyo alefwayaikilwa, nga ifyo calembwa pali ena. ¹⁴Elo baishile ku basambi, ba mwene icintu bwingi naciba shunguluka bena, naba kalemba baletalikishanya. ¹⁵Nelo ba mwene Yesu, icintu bwingi icali papile no kubutukila kuli ena ba lemuposha. ¹⁶Alipwishe abasambi, "nicinshi ico muletalikishanya na bo?" ¹⁷Umo mucintu bwingi ayaswiwe kuli ena, "Mwekafusha, na cileta umwana kuli mwebo. Alikwata ingulu ishibi cilamulenga ukukanalalanda. ¹⁸Cilamututumya no kumuponya panshi, alamba nokufumya icite mukanwa nokusu minkanya ameno, nokuba uwatanama. Nacipusha aba sambu benu ukumundapa nomba bacifilwa." ¹⁹Alibaswiwe, "Mwenkulo ishisumina, ku naikala naimwe nshitanshi? kuti nasungilila ukufuka nshitanshi? muleteni kuli nebo." ²⁰bali mutwele kuli ena. Elo ingulu shamwene Yesu, palyapene shalimuposele mucimfulunganya. umulumendo aliponene panshi ne cite kukanwa. ²¹Yesu alipwishe wisshi, "Bushe camusendela ishitashi uyu ukuba muli uyu musango?" Wishi alandile, "Ukufumafye kubwaice bwakwe. ²²Nga camwikata cilamuposa na mumulilo nangula mu munshi kabili cilafwaisha ukumonaula. Nga kuti wacita ifili fyonse, tukwatileko uluse no kutwafwa." ²³Yesu alandile kuli ena, "Nga kuti wacita?" Fyonse fyaba ifyanaka kuli uyo usumina." ²⁴Palya pene wishi wamwana alila no kulanda, ninsumina! afwa ukukanasumina kwandi!" ²⁵Elo Yesu amona ibumba lileisa kuli bena ali tanfishe ingulu nokulanda webo we mipashi wafwa nakukambisha fuma muli uyu muntu. babili wikabwela na peka. ²⁶Walilile nokumufulunganya uyu mulumendo sana elo wafuma. Umulumendo aloleshe nga umo uwali nafwa, lelo abengi ba landile. "Nafwa." ²⁷Nomba Yesu ali mukwete muminwe noku mwimya, nomulumendo aliminine. ²⁸Elo Yesu aingile munganda abasambi bakwe ba mwipusha kumbali, nicinshi ico tatwacitanfisha ingulu?" ²⁹Alilandile kuli bena, "Ififyaifi teti fitanfiwe kanofye ipepo." ³⁰Bali fumine kulya nokupita mu Golidee. Tale fwyu nangu umo ukwishiba uku bali, ³¹Ico alefunda abasambi bakwe. Alandile kuli bena, "Umwana wamuntu alai nokupelwa ku minwe ya baume, bali no kumwipaya. Elo baka mwipaya, nga papita inshiku shitatu ali no kubuka peka." ³²Nomba taba umfwile ifyo alelanda, bali abamwenso ukumwipusha. ³³Nakabili baishile ku Capernamu. Elo baingile mung'anda ali bepwishe bena, "Finshi ifyo mwacilala nshanya elo mwacilaisa munshila?" ³⁴Nomba balifye tondolo. Pantu baletalikishanya umu na umo munshila pakwishiba umukalamba. ³⁵Naikalako aita aba sambu bakwe bonse ikumi na fibili ukuba pamo alandile kuli bena, "ngacakuti umo alefwaya ukuba umukulu, alingile ukuba umwaice pali bonse no kuba umubonfi wabonse." ³⁶asendele umwana umunono no kumubika pakati kabo. Ali mwimisha pa mabeya nokulanda kuli bena, ³⁷Uyu uwapokelela uyu mwana mwishi na lyandi apokelela ine, uyo onse uwapokelela ine tapokelele ine lelo uwamutumine.. ³⁸Yohane alandile kuli ena, "kafundisha, twacimona umo alefumya ingulu mwishina lyobe lelo twacimukanya pantu tatukonka." ³⁹Nomba Yesu alandile, "mwimukanya, takuli nangu umo uwingacita ify maka mwishina lyandi nokulanda ifibi pali ine." ⁴⁰Uyo onse ushili mulwani wesu ninshi ali nefwe. ⁴¹uyo onse uwamupela ulukombo lwamenshi ukunwa mwishina lyandi pantu imwe mwaba muli kilishitu, mucishinka icabupe cakwe. ⁴²Uyo onse uwacita cimo mutunono uwasumina muli nebo, muku lufyanya, cili icawama kuli ena ukuba nelibwe ilikulu ilyakakwa mumukoshi no kumuposa mu cimana. ⁴³Nga cakuti icisansa caminwe cilaku twala muku lufyanya, patulako. Cawama ukwingila mubukata bwakwa Lesa ukucila ukuba na maboko yabili nokwingila mumulilo, wamuyayaya. ⁴⁴ili ⁴⁵Nga cakuti amolu yalekutwala muku lufyanya, putulako. Cawama kuli webo ukwingila mubukata bwa kwa Lesa uwalemana ukucila ukuba na molu yabili nokuposwa mumulilo. ⁴⁶Umwakwebati imyolo tashifwa nomulilo taushima, ⁴⁷Nga cakuti ilinso lile kulanga ukulufyanya, lifumye kunse. Cawama kuli webo ukwingila mubufumu ukuba na Menso yabili nokuposwa mumulilo, umwaba imyolo ishifwa, nomulilo taushima. ⁴⁸Umwakwe bati imyolo tashifwa no mulilo taushima. ⁴⁹Uli onse akabikwamo umucele wa mulilo. ⁵⁰Umucele usuma, nomba nga umucele wafupuka, kuti mwaubwesha shani mukukana fupuka? Mube no mucele umo mubelele, beni no mutende.

Chapter 10

¹Yesu ashile ilya ncende aile ku ncende ya Judea kabili ku ncende mupepi no mumana Jordani, ne cintu bwingi ca bwelele kuli ena na peka. Alebafunda na peka pamo nge fyo abeleshe ukucita. ²Kabili aba Fariseyo baishile kuli ena kuku mwesha no ku mwipusha, "Bushe cefunde ku mulume ukuleka umukashi wakwe?" ³Ena abaswike, "Cinshi cintu Mose amwebele imwe pa lwe funde?" ⁴Batile, "Mose asuminishe umwaume ukubemba kalata yakumuleka elyo no kumuleka aye." ⁵"Ni pamulandu wa kukosa kwa mitima yenu amulembele ili funde," Yesu asosele kuli bena. ⁶"Lelo ukufuma ku kwamba kuku lengwa, 'Lesu balengele umwaume no mwanakashi,'" ⁷Ni pa mulandu yu umwaume ashila wishi na nyina noku lambatila ku mukashi. ⁸"naba babili bakaba umo: Eico tabali babili, lelo umubili umo. ⁹Kabili ico Lesu alundenye pamo, tekuti umuntu aputule." ¹⁰Ilyo bena bali mu ng'anda na basambi baipwishe ena napeka palwa ici. ¹¹Ena atile kuli bene, "Onse uwaleka umukashi no kupa umwana kashi umbi ninshi asende umukashi. ¹²No mwanakashi nga alekana no mulume wakwe aya upwa ku mwaume umbi, acito bucende." ¹³Lilya line baletele nabana abanono kuliu ena pakuti abe kate, lelo abasambi pile bena. ¹⁴Lelo Yesu pakumumona, alafulilwe sana paka atile kuli bena, "Leken abana banono ukuti bese kuli ine, peka mwibakanya, pakutula ubufumu bwakwa Lesu bwabela kulyabo abana nga bena. ¹⁵Icine ndeti kuli mwebo, uyo onse uushipokelela ubufumu bwa kwa Lesu ngo mwana munono mu cishinka takengile mo." ¹⁶Elyo abulile umwana mu maboko yakwe aliba palile no kutambika amapi yakwe kuli bena ¹⁷Ilyo atampile ulwendo, umuntu aile ulubilo kuli ena no kufukama kuntandshi yakwe no kumwipusha, "Kafundisha musuma, kuti nacita shani ukuli nigengisha mu bumi bwa muyayaya?" ¹⁸Yesu atile, "Cinshi wa ngitila umusuma? Takuli umusuma kano Lesu eka. ¹⁹Iwe walishiba amafunde: Wilaipaya, wila cita bucende. wilaiba, wilashinina ubunte bwa bufi, wilacita bucengeshi cindika wiso na noko." ²⁰Umuntu atile, "Kasambilisha, ifi fyonse nalisunga ukufuma ku ka nshita nali umwaice." ²¹Yesu ali muloleshe no ku mutemwa. Atile kuli ena, "Icintu cimo wabulwa, ufwile washitisha fyonse wa kwata no kupela kuba landa, peka ukuba ne fyuma mumulu. Elyo wise, wise unkonke." ²²Awe pakumfwe ci cebo amoneke uwabulanda peka afumine nokuya uwankumba bulili: pantu ali ne fyuma ifingi. ²³Yesu aloleshe mumbali peka atile ku basambi bakwe." ²⁴Calyafya ici ku lyabo aba cuma ukwingila mubufumu bwakwa Lesu! ²⁵Nabasambi bali peshiwe amano pa fyebo fyakwe. Lelo Yesu atile kuli bena na peka, "Mwe bana, ifyo caya fya ici ukwingila mu bufumu bwa kwa Lesu." ²⁶Cintu cayanguka ingamali ukuya pula muliso lya nyeleti ukucila umuntu umukankala ukwingila mubufumu bwakwa Lesu." ²⁷Cili bapeseshe amano saana no kutila kuli umo no buye. "Nga kanshi nani winga pusuka?" ²⁸Yesu aloleshe pali bena no kutila, "ku bantu ici cintu caya fya, lelo tekuti Lesu. Fyonse fintu fya ya nguka kuli Lesu." ²⁹Petelo atendeke ukusosa kuli ena, "Moneni. twalisha fyonse peka twa konka imwe." ³⁰Yesu atile, "Ica cine ndetila kuli mwebo, takuli nangula umo uwasha ing'anda nangu ba munyina nangu inkashi shakwe nangu ba nyinabo nangu ba wishi nangu abana nangu ama panga pamulandu wandi napa mulandu na cebo. ³¹Uu sha kapokelele imiku umwanda umo pali nomba mwisonde lino: amayanda na ba wabo ne nkashi shakwe naba nyinabo nabana ne mpanga, pamo nama cushi, namu calo ici kesa, ubumi bwa muyaya. ³²Kabili abengi abantashi bakaba abanuma, naba numa abantanshi." ³³Awe bali munshila balenina baleya ku Jerusalemu, peka Yesu aleya pantanshi yabo alebatangilila. Nabasambi balipeshiwe amano, nabalekonka panuma bali tinine. Elyo Yesu abulile abekumi nababili lubali na paka atampile ukubeba ifyalashiwa fimu mu ponene. ³⁴"Moneni, twalapilika tuye ku Jerusalemu, peka umwana wa muntu ali noku pelwa kuli bashimapepo bakalamba naba sangushi. Kabili bakamususha no ku mupingwila uku mwi paya no kumupela kubena fyalo. ³⁵Bali nokumupunika, nokumu sata amate, ukumufupaula, no kumwipaya. Nomba panuma yanshiku shitatu ali no kubuka." ³⁶Yesu na Yoane, abana baume bakwa Zebedee, baishile kuli wene no kutila, "kafundish, tulefwaya imwe mu tucitile ifyo tule mulomba." ³⁷Ena atile kuli bena, "Bushe muli fwaya ine mucitile cinshi?" ³⁸Batile, "Tusuminishe ukwikala na iwe mubukata, umo mu kuboko kwa kulyo na umbi ku kuso." ³⁹Nomba Yesu ali baswike, Iwe tamwishibe ico mulengipusha. Imwe namuipekanya ukunwako untukombo uto ine ndino kunwa nangu ulubatisho ulo ine ndino kwibishiwamo?" ⁴⁰Batile kuli ena "Natulinga". Yesu atile kuli bena, "ulukombo ulo ine ndino kunwa, naimwe muli nokunwa, nolubatisho ulo ndino kwibishi wa mo na imwe muli no kwibishiwa. ⁴¹Nomba uuli no kwikala kukwa kulyo nangu kukwa kuso kwandi nokumipala, lelo ni kuli abo ca pekanishiwa kuli bena." ⁴²Elyo nabambi abasambi ikumi ilyo baumfwile ifi batampile ukufulilwa Yakobo na Yoane. ⁴³Yesu aitile bena kuli ena no kutila, "Na mwishiba bonse abatungwa ukuba intungulushi sha bena fyalo ebatatiti kisha, nabakalamba babo balanga amaka pali bena. ⁴⁴Nomba ici tacifwile caba muli imwe, onse uufwayaisha ukubo mukulu muli imwe afwile abo musha wenu. ⁴⁵No onse uufwayaisha ukubo wantashi imwe afwile ukubo musha pali bonse. ⁴⁶Pantu umwana wamuntu taishile kuku bombalwa, lelo kuku bombala, no ku pelo mwewo wakwe ilambo pali bonse," ⁴⁷Baishile ku Jeriko. Elo bafuma mu Jeriko na basambi peka ne cintu bwingi, umwana wakwa Timeo, Bartimeo, impofu kalomba lombamba, naikalamba pambali ya musebo. ⁴⁸Ilyo aumfwile ati Yesu waku Nazareti, atampile ukupunda no kuti, "Yesu, mwana Davidi, nkwatileni inkumbu!" ⁴⁹Abengi bakalipile impofu, nokutula talala. Nomba ya twalilile ukulilisha, "Mwana Davedi, nkwatileni inkumbu!" ⁵⁰Yesu aiminine nokuba kambisha mwiteni ese. Baitile umwaume impofu, nokutula! ima ali mukukwita." ⁵¹Aposele ilaya lyakwe, no kwima, aile kuli Yesu. ⁵²Yesu amwaswike ati, "Bushe finshi uli mukufwaya ine nkucitile" Ne mpofu yatile, "Rabbi, ine nde fwaya ukumona." ⁵³Lilya line Yesu atile kuli ena. "Kabiye, Icikumino cobe nacikuposha." Palya pene atampile uku mona peka, nokukonka ena mumusebo.

Chapter 11

¹Nomba ilyo bafikile ku Yerusalemu, nokupalamina ku Betapangi naku Betani kulupili lwamiolifi, na Yesu atumine babili

abamubasambi bakwe,²naena alandile kuli bena, "Kabiyeni kumushi uuli lubali naifwe. lilya line mwaingilamo, mulesanga impunda ishatala ninwapo. muikakule nokuileta kuli nebo.³Ngo muntu uuli onse alanda kuli mwebo, ninshi mulecitila ici? mulande ati, 'Bashikulu baleifwaya apopenefye mulaishe kuno.'⁴Baliile no kusanga impunda nabaikakila paciibi kunse yamu museebo, elyo bali ikakwile.⁵Abantu bamo abaiminine palya balandile kuli bena, " Bushe nicinshi mulecita, ukukakula iyla mpunda?"⁶Balandile kuli bena ifyo Yesu abebele, na bantu babalekele babwelelamo.⁷Baletele impunda kuli Yesu nokuposapo ifyakufwala fyabo, naena alikelepo.⁸Abantu abengi bayanshike ifyakufwala mumuseebo, nabambi bayanshike amabula ayo baswile mumabala.⁹Abo abamutangilile nabo abali banuma balepunda, "Hosana! alipalwa uyo uwishila mwishina lyakwa shikulu.¹⁰Bwali palwa ubufumu ubuleisa ubwakwa tata Davidi!"¹¹Lilya line Yesu aingile mu Yerusalemu nokuya mwi tempele nokulolesha monse-Mose pali conse. Nomba panuma ishita yapwa, alifumine nokuya ku Betani nabekumi limo-nababili.¹²Ubushiku bwakonkelepo ilyo baleya ukufuma ku Betani, alyufwile insala.¹³Amwenene apatali icimuti camukunyu icakwete amabula, alile mukucimona npakutin engasangako icisabo kuli cena, ilyo afikile pali cena, tasangililoko icili shonse kanofye amabula, pantu tayali ninshita yamikunyu.¹⁴Alandikle kuli cena, "Takuli uli onse ukalya icisabo kuli iwe nakabili." Nabasambi bakwe balyumfwile ici.¹⁵Baishile ku Yelusalemu, nao aingile mwitempele nokwamba ukutanfya bakashimitisha naba kashita mwitempele. Alipilibwike amatebulo yabakacinja wandalama nefipuna fyaabo abaleshitisha inkunda.¹⁶Tasuminishe nungu umo ukusendamo icili conse ukufumya mwitempele icingashitishiwa.¹⁷Alibafundile nokulanda ati, "Tacalembwa ukuti, 'In'ganda yandi iketwa in'ganda yamapepo iya fyalo fyonse?' Nomba mwaicita ubwikashi bwafipondo."¹⁸Abakalamba babashimapepo nabakalemba pakumfwa ifyo alandile, balafwaya inshila yakuti bamwipailemo. Balemulina pamulandu wa icintu bwingi conse calipapile pakufundisha kwakwe.¹⁹Ilyo icungulo cafikile, balifumine mumusumba.²⁰Lintu baleenda akaceelo, balimwene icimuti camukunyu nacifumba ukufika kumishila.²¹petulo alibukishe nokulanda ati, "Rabi, moneni! Icimuti camukunyu ico mwatipile nacuma!"²²Yesu alibaswike, "Kwateni icicetekelo muli lesa."²³Cine cine ndalanda kuli mwebo ati ngomuntu uli onsde alanda kuli ulu lupili, ima no kuiposa wemwine muli bemba; ngacakuti nao tatwishike mumutima wakwe leelo asumina ukutila ifyo alanda filinokutitika, ifyo efyo lesa ali nokucita.²⁴Eico ndelanda kuli imwe ukutila: Conse ico mapepa neco mwaipusha, suminineni ukutila namucipokelela, nokuti cikaba cenu.²⁵Ilyo lyonse mwaiminina no kupepe, mufwile ukwelela onse uyo tamumfwana nao, pakuti tata wenu uwaba mumulu naena engamyelela nokwelela ukubifya kwenu."²⁶Nomba ngacakuti tamwelela, nakalya tata wenu uwamumulu tanyebelele ukulufyanya kwenu.²⁷Baishile ku yelusalemu napeka. Ilyo Yesu aleenda mwitempele, bashimapepo mukalamba, bakalemba, nefilolo baishile kuli ena.²⁸Balandile kuli ena, "Nikumaka nshi ucitila ifi fintu, elo nani wakupele aya maka ufcitilamo?"²⁹Yesu alandile kuli bena, "Nalamipusha ilipusho limo. Njebeniko naine nalamyeba ulwamaka mbofya pakucita ifi fintu."³⁰Ukwibisha kwakwa Yowane, kwafumine kumulu nangula nikubantu? Njasukeni."³¹Blalanshanya abene beka noku kansana no kulanda, "Ngacakuti twalanda, 'kufuma kumulu; alelanda ati, Nicinshi kanshi tamwamusuminene?"³²Nomba ngatwalanda ati, 'kufuma kubantu',..." Baletina abantu, pantu muntu onse alishinkishe ukuti Yowane ali nikasesema.³³Lilya line bayaswike Yesu nokulanda ati, "Tatwishibe. Lilyaline Yesu alandile kuli bena, nakalya naine wine nshimyebe kumakanshi ncitila ifi fintu,"

Chapter 12

¹Elyo Yesu atampile ukubomina imilumbe. Atile" umuntu alimine ibala lya myanganshi, abikileko ulupango kunse, kabili aimbile icikulo cakufininamo umyanganshi kabili alikulile icikulwa icikalamba nokucingilila ibala kuti balima ba myangashi. Elyo cile ukutali mulwendo lwakwe.²Peka panshita imo ine, atumine umubofi kubalimi bamyangashi pakuti ayepokako ifilimwa fyebala lya myangashi kuli ba balima ba myangashi.³Eco nabo balimukwete, elo nokumuuma, kabili balimubwekeshe ukwabula nangu kamo pafyo ba mutumine.⁴Peka alitumine umubanfi umbi, naowine balimuline elo no kumuncena kumutwe no kumucita ububi sana icali cansoni.⁵Atumine naumbi nao, balimwipewe. Bonse babacitilefye fimo fine, pamo ngefyo baimine bambi no kubepaya.⁶Kuli ena kabili kwashele umo untu atemenwe. Ewalekelesheko ukutuma kali bena. alandile, "Bafwile ukucindike umwana wandi umwaume."⁷Elo balya balimi balikonkenyepo ukuisosha, 'ukuti uku ekupyanana. Isa, uleke tumwipaye, no bupyani bukaba bwesu."⁸Peka balimwikete, bamwipaye, no kumuposa kunse yebala lyamyangashi.⁹Eico, bushe nicinshi umwine webala lya myangashi akacita? Akesa isa nokonaula bakalima bamyangashi no kupela ibala lya myangashi kuli bambi.¹⁰Bushe tamwabelenga ili lembo? "Ilibwe elo bakakula basulile elya isaba lya pa cifulo."¹¹Ici cafumine kuli shikulu, kabili cipesha amano kumenso yesu."¹²Panuma elo intungulushi shaba Yuda shalefwaya inshila sha kukwatilamo Yesu pantu nabomfwa ukuti alebebele mumilumbe.¹³Elo batumine kuli wena bamo paba Farise naba Herode ukumubemba keshu mumashiwi.¹⁴Ilo nabo baishile, balandile kuli wena, "Kafundisha," twalishiba ukuti kampingu yenu yalyangwako, elo tamutina umuntu nangu umo pantu tamwaba nakapatulula pakati kabantu. Mulafunda mucishika ukukonka munshila ya kwa Lesa. Bushe cefunde ukupela umusonko kuli kaisare? nangu awe? Bushe kuti twapela nangu awe?"¹⁵Na esu pakwishiba bukafuntu bwabo, no kutila kuli bena, "Cinshi munjeshesha? Ndeteleni indalama mbone."¹⁶Nabena batwele imo kuli Yesu. Alandile kuli bena "Bushe ici icipasho ne calembwapo fya kwani?" Nabo balandile abati, "fyakwa kaisare."¹⁷Yesu alandile, "Ifyakwa kaisare peni kaisare ne fyakwa Lesa peni kuli Lesa." Awe calibapapwishe ngashi."¹⁸Elo aba Sadduki, abalandile ukuti takwaba ukubuka, kubafwa, baishile kuli wena. Bali mwipwishe, abati,¹⁹"Kafundisha Mose atalembwelele ukuti, 'munyinefye ngafwa elo asha bakashi, ukwabula umwana, munyina afwile apyana ulya mukashi wakwa munyina, no kufyalilamo munyina imbuto;²⁰Kwali bamunyina namunyina abalicine lubali; uwantanshi aupile namayo elo afwa, tashilemo umwana."²¹Elo

uwakulenga bubili alimu bulile nao afwa, asha ukwabula umwana, nowakulenga butatu cimo cine.²² Nowacinelubali ukwabula umwana. nowakulekelesha, nomwanakashi nao afwa.²³ Mukubuka kwabafwa, elo baishile buka peka, nani ashilaba umukashi wa kwani? Pali bonse abali cine lubali abamupile.²⁴ Yesu alandile, "uyu temulandu untu winga lufyanyisha, pantu webo tawaishibe nelemba atemwa amaka yakwe Lesa?"²⁵ Eico elo bonse babuka bubafwa, babopwa atemwa ukupa, nomba babafye ngabamaika kumulu.²⁶ Nomba ukulingana nabafwa elo babushiwa, tamwa belenga ibuku lyakwa mose elo ali mumpanga, pafyo Lesa alandile kuli ena no kumweba, "Nine lesa wakwa Abrahamu na Lesa wakwa Iseki na lesa wakwa Yakobo."²⁷ Tali lesa wabafwa iyoo, lele abali no bumi. Mwaliluba.²⁸ Umo mulibakalemba alishile no kumwa ukulanda kwabo, alimwene Yesu alebasuka bwino. Alimwipwishe, "Bushe lifunde ci ilyaba ilya cindama pali yonse?"²⁹ Yesu alyaswiwe, "ilyacindama ni, 'umwa, Israle shikulu kabili Lesa wesu, shikulu umo.³⁰ Ufwile uletemwa shikulu lesa obe nomutima obe onse, no mweo obe onse, nakampingu obe, na maka yobe yonse.'³¹ Ifunde lya bubili nili, 'Ufwile uletemwa umwina mupalamano ngafwintu wemwine waitemwa; Takwaba ifunde limbi ilikalamba iyacila palya aya."³² Kalemba alandile, "Kafundisha! musuma, namulanda icituntulu ati Lesa abafye umo, peka takwa ba naumbi.³³ ukumutemwa nomutima ne cumfwila conse na maka, no kutemwa umo mubena mu palamano calilapo nokoca ifyabupe nefye lambo."³⁴ Elo Yesu amwene alikwete ukupela ubwasuko busuma, alandile kuli ena, "Tauli ukutali ukufuma kubufumu bwa kwa Lesa," Panuma iyaifyo, tapali nangu uli onse uwakwipushe Yesu amepusho ayali yonse.³⁵ Lintu yesu alefunda mwitempele lya nganda yamafunde, alandile, "cali shani bakalemba ukulanda ati kristu mwana wakwa Davidi?"³⁶ Davidi umwine, mumupashi wamushilo, alandile, 'shikulu alandile kuli shikulu; 'Ikala kukuboko kwandi ukwa kukulyo mpaka nkucitile abalwani bobe nungula icakunyantapo amakasa yobe.'" ³⁷ Davidi umwine alemwita 'shikulu; 'nishani Kristu abe mwana kwa Davidi?" Icintu bwingi icikalamba casekelele no kumfwa kuli ena.³⁸ uli uku kufunda, Yesu alandile, "Salapukeni naba kalemba, abatamwa ukwenda neni kansu no kulaposha muncende shamaliket, ³⁹ Necipuma cacindamisha mulya mu Synagogo na muncende shamatebeto. ⁴⁰ Balyonaula nokonaula ama windo yama yanda, nokupela amapepo ayatali pakuti abantu bamone. Aba bantu bakapokelela ukususishiwa."⁴¹ Elo Yesu aikele panshi ukufuma paka bokoshi kafyapupe muncende yetempele; aletamba abantu elo baleponya indalama shobo mu ka bokoshi abengi abantu abakankala balebikamo ifipendo ifikulu ifya ndalama. ⁴² Elo mukamfwilwa umubusu aishile nokubika mutuntini, utwakwete kacipedo akanono akandalama. ⁴³ Akutile abasambi bakwe no kulanda kuli bena, "Nalanda kuli mwebo, uyo mukafwilwa umubusu na bikamo ukucila bonse abasangwileko ku kabokoshi kacabupe. ⁴⁴ Bonse abapele ifingi. Nomba uyu mukafwilwa, nensala yakwe nobupina, abikilemo indalama shose isho ali nokuba nasho mubumi bwakwe."

Chapter 13

¹Elo yesu alefuma mucilonganino, umo wa mubasambi alandile kuli ena, "Kafundisha, moneni amabwe ayasuma nefikulwa ifisuma!" ²Na Yesu alandile kuli wena, "Takuli ilibwe nangu limo ililakashala nalikala pa mulu wali nankwe ilishakaponene panshi."³ Elo aikele palupili lwa miolifi apololenkene necilonganino, Petulo, Yakobo, Yowane na Andileya bamwipwishe ku mbali, "Twebeni, nilisa ifi fintu fikalatitika? Bushe filangililonshi tukeshibilako uktila ifi fintu fyaba mupepi no kucitika?"⁴ Yesu ayambile ukulanda kuli bena, "Salapukeni ukuti nangu umo ekamibepa ubufi. ⁵Abengi bakesa mwishina lyandi nokulanda ati, 'Nine,' nabengi bakabepaikwa ubufi. ⁶Ilyo mukomfwa inkondo na mangufungufu ya nkondo, mwikasakamna; ifi fintu fili nokucitika, nomba impela ninshi tailaisa. ⁷Icalo cikemina icalo, no bufumu bukemina ubufumu bunankwe. Kukabe f ifipeshamano muncenda shimo shimo, nefnsala. Nefi fikabafye ekwamba kwa macusho yabipisha. ⁸Mube abailuka. Pantu bakamitwala mufilye, nokumyuma ifikoti muma sinagogo. Mukeminina kuntanshi yabonse bafilolo neshamfumu pa mulandu nanebo, kukulanda bukambone kuli bena. ⁹Nomba imbila nsuma iyi ili nokubalilapo ukubilwa ku Calo conse. ¹⁰Ilyo bakamikata no kumitwlaa mukulubulula, mwikasakamana icakusolanda. Muli kalya kashita, icakulanda cikapelwa kuli mwebo; temwebo mukalalanda, lelo Mupashi Wamushilo. ¹¹Munyina akepaisha munyina, na wishi umwana. Abana bakemina abafyashi babo no kubepaisha. ¹²Mukapatwa kuli bonse pamulandu weshina lyandi. Nomba uyo onse uukekalilila ukufika na kumpela, uyo muntu akapusuka. ¹³Ilyo mukamona ica muselu naciminina umo tacifwile ukwiminina, " (Uulebelenga omfwikishe) " Nabonse abakaba mu Yudeya bakabutukile mumpili, nouli pa mulu wang'anda ekooka panshi nangula ukusenda icili conse mung'anda, nouli mwibala ebwela mukusenda ifyakufwala fyakwe. ¹⁴Nomba ubulanda kubalina mafumo nabakalaonsha muli shilya nshiku! ¹⁵Pepeni ukuti fikacitika munshita ya mpepo. ¹⁶Nakuli abo shikaba ninshiku shakumanama, ishishatala ashibapo ukutampamfye kukwamba kwa calo, ilyo Lesa apangile Icalo, ukwisafika nalelo, takwatata, akuba na peka. ¹⁷Ngacakuti shikulu engakana ukucefyako inshiku, takuli umuntu uwingapusuka. Nomba pamulanda wabasalwa, abo aisalile umwine, akepifyako. ¹⁸Elyo umo ngaalanda kuli imwe, 'Mona, Klistu ali pano!' nangu "Uyo ali palya!" mwisumina. ¹⁹Ba klistu babufi naba kasesema babufi bakamoneka bakalapela nefinshibilo nefipapwa ifyakubepaika, ngacingacitwa, nabasalwa kumo. ²⁰Mube abailuka! Namyebela limo fyonse ifili kuntanshi yakashita. ²¹Nomba panuma yamacushi muli isho nshiku, 'akasuba kakafita, umwenshi tawaka fumye ulubuto, ²²intanda shikapona ukufuma mumulu, namaka ayaba mumyulu yakatenkana.' ²³Elyo bakalolesha umwana wamuntu alekoka muma kumbi namaka aya kalamba mubukata bwakwe. ²⁴Elyo akatuma abangeli mukukolonganika abasalwa bakwe ukufuma kumyela ine, ukutampila ukwapelela icalo ukufika ukwapelela imyulu. ²⁵Sambilileni icisambililo ukufuma ku cimuti camukunyu, Ilyo imisambo yatampa ukuba iiteku no kwamba ukufumya amabula, mwishibe ukuti amainsa nayapalama. ²⁶Ifyo fine nemwe, ilyo mukamona ifi fintu filecitika,

mwishibe ukuti napalama. Mupepi nakumwinshi³⁰ Cine cine, ndelanda ati, iyi nkulo ino tayakapite mpaka ifintu fyonse fikafikilishiwe. ³¹Umulu ne calo fikapita, nomba amashiwi yandi tayakapite. ³²Nomba ubo bushiku nako kashita, takwakabe nangu umo uwaishiba, nelyo bangeli mumulu, nangula mwana kano tata. ³³"Shibukeni, pepeni, pantu tamwishibe akashita fikesa. ³⁴Capashanishiwa kumuntu uuli pa lwendo-asha ing'anda yakwe no kupela amaka kubabomfi, cila umo no mulimo, elo akonkomeshe malonda ukukana lala. ³⁵Eico bukeni pantu tamwaishiba ilyo shikulu wang'anda akabwela; limbi kuti cungulo, limbi bushiku pakati, ilyo mukolwe alila, nangu ulucelo. ³⁶Ngaisa mukupumikisha, mwileka akamisange na mulala. ³⁷Ifyo ndelanda kuli mwebo ndelanda na kuli bonse: Shibukeni!"

Chapter 14

¹Kwshalafye inshiku shibili kuca kucilila na ukusefya kwa mukate ushatutumuka. Bashi mapepo bakulu na ba kapaso bale fwailisha ifya ku mwikata yesu elo no ku mwipaya. ²Eico balelanda, "Tepashita ya kusefya, icina bwingi epali catwimina." ³Nomba Yesu ali mu Beteni mu nganda ya kwa Shimoni uwafibashi, ali nashilisha petebulo. Umwanakashi uwali ne kopo ca alashitaba umwali amafuta aya kosa umutengo, aya nukila aya nadi. Aishile icikopo no kwitulwila nadi pa mutwe wa kwe. ⁴Nomba bena balikalipwe saana. Ba leilansha lansha abene na bene no kulanda ukuti. "Icingalenga ubonaushi ubu?" ⁵Aya mafuta ya nukila kut yashitwa pa mutengo uukulu ukupita pandalama ma amakana ya tatu, ayadinali no kupela ku ba landa? Kabili baliilishenye pa mwanakashi. ⁶Nomba Yesu alindile, "Mulekeni eka ninshi mule mushupila?" Na bomba icintuicisuma pali nebo. ⁷Pantu abapina, mwaba nabo lyonse lyonse ne conse ico mwa fwaya ukupanga kuti mwa panga cisuma, Nomba ta muleba nanebo lyonse. ⁸Umwanakashi apanga apapelele amaka. Nansuba amafuta ya busubo ayakushi kwa nayo. ⁹Cine cine ndalanda ifi, "konse imbila nsuma ika bilwa mu calo conse, palwa uyu mulimo umwanakashiabomba cikalanda ukuba icaku mwiibukishako" ¹⁰Nomba Yuda Sikalioti, umo wa pa bekumi na babili aile kuli ba shima pepo mukulu pa kuti amapele muli bena. ¹¹Elo ba shima pepo aufwile ico bali abasansa no ku mulaya indalama. Atendeke ukufwailisha inshita iya ku mwilukilamo. ¹²Pa bushiku bwa kutapa bwa mukate ushitutuka, elo balepelapo imitulo yalambo lye pasaka, abasambi bakwe balandile kuli ena, "Nikwisa mupekanye ifwe ukuya pekanishishe, uko twinga ula umukate?" ¹³Atumine abasambi ba kwe babili na ukulanda kuli bena, "Kabiyeni mumusumba, mule kumanya umwaume na senda umutondo wa menshi. Mumu konke. ¹⁴Mu ng'anda umo aleingila nokulanda kumwine, "ulikwisa umuputule wabeni twalalila ipasaka pamo naba sambu bandi?" ¹⁵Alemilanga umu putule usuma uwa pa mulu upekanishiwe epo mutupe kanishishe." ¹⁶Abasambi balimushile balile ku musumba. Basangile fyonse ifyo abebele, na uku pekanya icakulya. ¹⁷Elo kwali icungula, aishile na bekumi na babili. ¹⁸Bakolengene kwi tebulo balelya, Yesu alandile, "Cine-cine ndelanda kuli mwebo, umo tulelya nankwe alamfutuka," ¹⁹Bonse baliketwe ubulanda na umo-umo balelanda kuli ena, "Bushe nani?" ²⁰Yesu alya swike nokulanda kuli bena, "Niumo wa mubekumi nababili, uuletobela umukate nanebo mu mbale. ²¹Pantu umwa nawa muntu cikabafi pafyo calembelwe pali ena. Nomba kuli uyu mwaume cile pitilamo umwana wa muntu ukumwalukila! aciwa mafye kuli ena nga tafwelwe." ²²Elo balelya, Yesu abulile umukate, nokuupala nokumokola, nokupela kuli bena, "buleni uyu mubili wandi." ²³Abulile kapu, nokutobela, nokupela kuli bena, nabo bali nwine. ²⁴Alandile kuli bena, "uyu mulopa wandi wa cipangano, ulesuumina pa cintu bwingi. ²⁵Mucishika ndimuku landa kuli mwebo, nshakatale nwa namwbo ici citwalo ca mwangashi mpakafye bukafikepo ubushiku bupya mu bufumu bwakwa Lesa." ²⁶Elo ba imba ulwakutasha, baile kulupili lwa miolifa. ²⁷Yesu alandile kuli bena, "mwebo bonse mule punuka, nge fyo calembwa kano kacema ne mpanga nasho shikasalanishiwa." ²⁸Pa numa ya shululuka, nkamutangilila mungalileya. ²⁹Petelo andile kuli ena, "Bonse ngabale punuka, teine iyoo." ³⁰Yesu alandile kuli ena, "mucishika, nalanda ati ilelo buno bushiku elo mukolwe talalila imiku ibili ulenkana imiku shitatu." ³¹Nomba petelo alandile, "ndimuku fwila pamo nawebo nebo shakukane." Na bonse balaile cimo cine. ³²Baishile kuncende iyaleitwa Getishi mani, na Yesu alandile kubasambi, "Ikaleni elo ndimuku pepa. ³³Asendele petelo, Yakobo, na Yoane pamo nankwe atapile ukulanguluka nokusakamana kwa saana. ³⁴Alandile kuli bena, "Kwa fitisha kumutima wandi mupepi nokuleka umweo, shaleni pano muli mukulosesha." ³⁵Aya kuntashi panono-panono, Yesu aponene panshi naciwama iyi nshita ukufungilisha pali nebo. ³⁶Alandile, "mwetata, fyonse ifintu filifye bwino namwebo. Nomba lekeni ulukombo lumpite. Nomba tekutemwa kwandi, kwenu." ³⁷Abwela asanga nabalala, nokulanda, petelo, Shimoni na mwebo namulala? tamulelolesha nangu nikolonko imo? ³⁸Lolesheni noku pepa kuti mwiingila mu kutunkwa. Umupashinautemwa, nomba umubili naunaka." ³⁹Kabili alile nokupepa, amashiwi yamo yene. ⁴⁰Elo abwelele, napeka asangile na balala, amanso yabo nayafina. Taba ishipe nefyo bengalanda kuli ena. ⁴¹Aishile nakambi umuku wa butatu nokulanda kuli bena, "Mucili mulekonkanyapo ukulala nokutusha kwenu? capitilila! Ishita naifika. Lelosheni umwana wamuntu afutuka mu minwe ya babembu. ⁴²Imeni; tuleya lolesheni; umo uunsangukile ali mupepi." ⁴³Awe acili alanda, Yuda, wamube kumi nababili, alifikile, necitu bwingi ali naco cili nemipanga nemipini, ukufuma kuli ba shima pepoo bekulu, bakapasu, nabakulu. ⁴⁴Nowa mu sangukile alibapele nefishibilo, umuntu "ndefyompa kumilomo mukwatani noku musenda bwino bwino." ⁴⁵elo Yuda afikile, palya pene aishile kuli Yesu nokulanda, "Kasambilisha, "nokumufyompa." ⁴⁶elo bamwililepo noku mwikata. ⁴⁷Naumo uwa mulibena bena uwali nomupanga nokumukoma umubomfi wa kwashimapo mukulu nokuputula ukutwi. ⁴⁸Yesu alandile kuli bena, "mwaisa kwati nikuli cipondoka, nangu kabwalala nrmipanga nemipini kuku njikata. ⁴⁹Lyonse elo naleba namwebo ndesambilisha mu nkuta, tamwanjikete. Nomba ici ca pangilwa pamulandu uwakwebati ifyalembwa fifikilisho." ⁵⁰Bonse abali na Yesu bali butwike nokumusha. ⁵¹Umulumendo, uwafwele isalu ya kolokondwe alemukonka, Yesu elo abaume bamwikete. ⁵²Aposele kolokondwe elo abutwike ubwamba. ⁵³Ba tewele Yesu kulu shima pepo

mu kulu. Balimukolongene pamo naba shimapepo, aba kulu, naba kapaso. ⁵⁴Nomba petelo ale mukonka akatala mukila, mu musolo wacipango cakwa shimapepo mukulu. Alikele pamo nabamalonda. ⁵⁵Nomba bashi mapepo mukulu necitu bwingi caba Yuda bali patilwe nokufyailisha ifintu benga shina Yesu finga mutwala kumfwa. nomba tasangile nangu cimo. ⁵⁶Abengi ba bulile ifishinka fyabufi pali ena, ifishinka fyabo pali ena tafya suminishe. ⁵⁷Ba mobali minine nokupela ifishinka fyabufi pali ena, bandile, ⁵⁸"Twaufwile pali ena alandile kuti, nkonaula ing'anda ikulu iya mapepo kuminwe, namu nshiku shitatu nkakula imbi." ⁵⁹Nabulya bwine bunte ba mushinine tabwa suminishe. ⁶⁰Shimapepo mukalamba aliminine pali bena nokwipusha Yesu, "Taukwete ifyakwasuka? Pafintu balelondolola palwawebo?" ⁶¹Nomba alifye tondolo nobasuuka ifilifyonse. Kabili shimapepo mukulu alimwipwishe kutila, "Niwebo kiristu umwana uwapalwa?" ⁶²Yesu alandile, "ninebo; ukamona umwana wa muntu naikala kukuboko kwa kulyo kwa maka nokwisa mu makumbi ya mumulu." ⁶³Shimapepo mukulu alepwile umukansu nokulanda, "Canshi kuli ifwe ukufwaya ba kambone?" ⁶⁴Namumfya umusalula. Bushe bupingush nshi kuli mwebo?" Nabonse bali pundile ukutila kuti afwe. ⁶⁵Bamo bantampile nokumusata amate nokumufimba pamenso nokumu lopaula amebya nokulanda kuli ena, "Sesema!" Bashi buteko balibasendele nokumumaula. ⁶⁶Nomba peteloalimwisamba musolo, umo umwanakashi, umubomfi wakwa shimapepo mukulu aishile kuli ena. ⁶⁷Amwene Petelo aleota mulilo, amuloleshe nokupalamina nokulanda ukuti, "Wali nakwe uyu Yesu wa kuna saleti." ⁶⁸Nomba alikene pali cii, nokulanda, "nshishibe nangula kwishiba pafyo ulimu landapo. Kabili alifumine panse, kabili namukolwe alila. ⁶⁹Kabili namayo umubomfi elo amumwene atampile ukulanda ukuti ulya uwiminine palya, uyu muntu ali nabena!" ⁷⁰Kabili alikene! peka pakashita fye akanono abaimine palya balelanda kuli petel, "Mucinshika uliwa bena, pantu uli mwina Galileya. ⁷¹Nomba atapile ukuitipa nokulapa, nshi mwishibe uyu muntu uuli muku landapo." ⁷²Palya penefye mukolwe akokolika imiku ibili, kabili petelo epakwibukisha amashiwi ayo Yesu alandile kuli ena: Elo mukolwe tala kokolika imiku ibili, ulenkana imiku itatu," ali konteme nokulila ifilamba.

Chapter 15

¹Kumatundala, bashimapepo bakalamba bakumene pamo na bakalemba ne filolo na bakalemba elyo na bonse abalesangwa mucibungwe ca ba Yuda. Ilyo line balimukakwile Yesu nokumusenda. Nokumutwala kuli Pilato. ²Pilato alimwipwishe, "Bushe ulimfumu yaba Yuda?" alimwaswike, "naulanda." ³Bashimapepo bakalamba balemubepesha ifintu ifingi. ⁴Peka Pilato alimwipwishe, "Nicinshi taulembweseshwa kwasuko? Mona ifintu ifingi ifyo balekubepesha!" ⁵Yesu taaswuke Pilato nangu kamo, nao alipapwike, ⁶Nomba panshita yakusefya, Pilato lyonse alekakwilapo umufungwa umo, mufungwa uyo balemupela, ⁷peka kwali umuntu waleitwa Balaba mucifungo pamo nefipondo uwaipewe munshita yabusangushi. ⁸icintu bwingi caishile kuli Pilato nokumwipusha ukubacitila ifyo alebacitila kunuma. ⁹Pilato alibaswike nokulanda ati, "Mulefwaya mikakwile mwebo imfumu yaba Yuda?" ¹⁰Mukwishiba ico nipamulandu walupato bashimapepo bakalamba Yesu ba muletele kuli wena. ¹¹Nomba bashi mapepo bakalamba basongeshe cintubwingi ukupundisha pakuti baba kakwile Balaba pali ena Yesu. ¹²Pilato alibepwishe napeka nokulanda ati, "Bushe ndecitashani kumfumu yaba Yuda?" ¹³Balipundile na peka, "Mutaniken!" ¹⁴Pilato alandile kuli bena, "Bushe bubinshi acitile?" Nomba bapundishe na kubilikisha, "Mutanike." ¹⁵Pilato pakufwaya aseshe cintu bwingi, abakakwilile Balaba. Apingwile Yesu nokuba pela kukumutanika. ¹⁶Abashilika bamutwele palubansa (Uwali musumba ukalamba uwabutungulushi), kabili baitile abashilika mumusango onse. ¹⁷Bamufwikile umukansu uwakashika, nokupikula icilongwe icamyunga nokumufwika kumutwe. ¹⁸Batampile ukumuponta nokulanda ati, "ale, imfumu yaba Yuda." ¹⁹Balemulopola itete kumutwe noku mufwishila amate. Bafukama nokumumwila. ²⁰Ilyo nabamutunfya, bamufilile ilaya lyakashika no kumufwika umukansu wakwe, nokumutwala mukumutanika. ²¹Umuntu umo, Simoni uwa ku Sailini, aleisa ukufuma ku calo (ena ali ewishi lya kwa Alekizanda na Rufas), bamupatikishe ukumusendelako ulupanda. ²²Abashilika batwele Yesu pancende apetwa Gologota (icilepilibula "incende yacipanga camutwe"). ²³Bamupele umwangashi wasankanishiwamo Muri, nomba tanwine ²⁴iyoy. Elyo bamutanike nokumulepawila ifyakufwala bafwailishe pakuti beshibe cilamushilika uwakusenda cila cipinfya cakufwala cakwe. ²⁵Akashita akalenga butatu elyo bamutanike. ²⁶Pacipampa palembelwe amashiwi bamutanikilepo, "Imfumu yaba Yuda." ²⁷Kuli ena kwatamikwe ifipondo fibili, umo kukulyo kwakwe naumbi kuli cipiko. ²⁸Amalemba yafikilishiwe ayalanda ati, 'Apendelwe pamo nababembu, ²⁹Elyo abalepitapo balamusalu, balapunya imitwe nokulanda, "Eya! Iwe wewingonaula no kukululula itempele mushiku shitatu, ³⁰ipusushe nokukoka ukufuma palupanda!" ³¹Cimo cine nabakalamba babashimapepo balamuseka umo nomunankwe, pamopene nabakalemba, kabili balandile, "Alepususha bambi, nomba kaipusushe umwine. ³²Klistu, emfumu yakwa Isireli, nomba nakoke ukufuma pamusalaba, pakuti tumone no kusumina." Nabalya atanikilwe nabo pamo balamutuka. ³³Panshita yamutanda, ukufita kwaishile pampanga yonse ukufika na panshita pabula. ³⁴Pa nshita yapabula Yesu apundile kwishiwi ilikulu. "Eloi, Eloi, lamasabakatani?" icilepilibula, "Tata, Lesa wandi, nicinshi mwandekeseshwa?" ³⁵Bamo abaimininenebaumfwile amashiwi yakwe nokulanda, "Lolesheni, aleita Eliya." ³⁶Peka umo alibutwike, kuyasenda umwangashi uwakalipa mumwepu, nokusomeka kwitete, nokumupela kuli ena ati anwe. Umuntu umo alandile, "Lekenituleshe nga Eliya alaisa amukosha panshi." ³⁷Elyo Yesu apundile ishiwi ilikulu no kufwa. ³⁸Necisalu icali mwitempele calepwike ukupatuka napabili ukufuma pamulu ukufuka panshi. ³⁹Umukalamba wabashilika uwaiminine alolekenkene nankwe amwene imifwile Yesu afwililemo, alandile ati, "Cishinka uyu mwana wakwa Lesa" Palya pali banamayo abaiminine apalepako baletambila apatali. ⁴⁰Pali bena pali Maliya umwina Magadlena, Maliya (nyina wakwa Yakobo umwaice nowa kwa Yose), na Salomu. ⁴¹Ilyo alimu Galile balemukonka nokumubombela. Abengi banamayo afumine nabo ku Yelusalemu. ⁴²Elo

icungulo cafikile, pamulandu bwali bushiku bwa kupekanishisha, ubwali, bushiku panuma lyeSabata, ⁴³Yosefu uwaku Alimatiya ishile kulya. Ali uwapelwa umucinshi muli bushicile uwalolelela ubufumu bwakwa Lesa. Ashipile nokuya kuli Pilato nokulommba icitumbi cakwaYesu. ⁴⁴Pilato alipapile pakumfyo ukuti Yesu nafwa kale; Peka aitile umukalamba wabashilika no kumwipusha nga Yesu nafwa. ⁴⁵Elo Pilato aumfwile kumukalamba wa bashilika ukuti Yesu nafwa, apele icitumbi kuli Yosefu. ⁴⁶Yosefu ashitile insalu yakolokondwe. Akoseshe umubili wakwa Yesu palipanda nokumupombeleshamo, nokumubika umubili mumbanda iiyali mulicilibwe ico batetele. Elo bakunkulwisheshepo icilibwe pamwinshi wanshinshi. ⁴⁷Maliya magdalena na Maliya nyina wakwa Yosisi amwene incende iyoo Yesu bamushikilemo.

Chapter 16

¹Elo bwapwile ubushiku bwe sabata, Mariya Magdalena, Mariya nyina wakwa ya Yakobo, na salome bashitile amafuta ayasuma pakuti bakayesuba umubili wakwa Yesu. ²Nomba ulucelo ubushiku bwantashi ubwa mulungu, Baile ku mipolo elo akasuba katula. ³Baile balelanshanya umo nomunankwe, "Nani aleyatufumishapo ilibwe ukufuma pamwinshi ukuya ku mipolo?" ⁴Elo balolekeshe, pantu lyali ilikulu. ⁵Baingile ku mipolo nokumona umulumendo nafwala insalu shabuta, nai kala lubali kukwa kulyo, nabo balitinine. ⁶Alilandile kuli bena, "Mwitina. Mulefwaya Yesu, uwaku Nazareni, uwatanikwe. naima! Tali pano. Lolesheni mu mipolo umo bamushikile. ⁷Nomba kabiyeni, nokweba abasambi bakwe na Petelo. "Alebatangilila ku Galilee. Eko mukamumwena, filya fine amyebile." ⁸Bali fumine no kubutuka ulubilo ukufuma mu mipolo: baletutuma no kupapa. Tabalandile nangu cimo ku bantu pantu baletina. ⁹Amabuuku yakale tamwali Mariko 16:9-20. (pa lucelo ubushiku bwantashi ubwa mulungu, panuma ya kwima kwakwe, paku bala amoneke kuli Mariya magdalene, ukufuma apo amufumishe ingulu cine lubali. ¹⁰Aile no kuya eba abo alesangwa nabo, panshita balelosa no kulila. ¹¹Bali umfwile ukuti aliima no kumoneka kuli ena, nomba tabasumine. ¹²Panuma yaififyonse alipuseneko mukumonaneke nefyo ali Elo aimine kubafwa amonekele ku bantu babili aba muli bena elo baleya ku calo cimbi. ¹³Balimine no kuya eba abasambi bashelep, nebumba tabasumine. ¹⁴Panuma amoneke kubekumi na umo elo bali nabashinguluke tebulu, nokubebaula pa kukana tetekela kwabo no kukosa imitima pantu tabasumine kuli abo abamumwene elo aimine kubafwa. ¹⁵Atile kuli bena, "akuyeni pano calo, no kubila imbila nsuma ku nko shonse. ¹⁶Uwatetekela nokubatishiwa aka pusuka, no ushitetekela akasekwa. ¹⁷Nefishibilo ifi fikakonka abatetekela: na mwishina lyandi bakafumya ingulu. Bakalandila mundimi ishipya. ¹⁸Bakekate nsoka ku minwe yabo, nga banwa ifyabipa, tafya kabacite kantu, bakabika amaboko yabo pa balwele, nabo bako ndapwa. ¹⁹Shikulu pakupwa ukulanda nabo, alisasendelwe kumulu no kwikala kukwakulyo kwa kwa lesa. ²⁰Abasambi baile nokubila imbila nsuma konse-konse, nashikulu aile nabo noku bakoselesha icebo ne fishibilo fyakonkapo). Moneni ifili pali

Luke

Chapter 1

¹Abengi nabesha ukubula imimo iyabombelwe ukufikilisha capamo muli fwebo, ²ngafintu fyapelwe kuli fwebo kubali bakambone peka ababomfi ba cebo ukutula pa kutampa. ³Elo ici camoneka cisuma kuli nevo pamo, pantu nevo nimfifwailisha fyonse ukutula pa kutampa, ukweba ati nkulembele nkushimikile we teofile umukankala uwamucinshi, ⁴elo ukweba ati wishibe icishinka pafintu fintu bakwebele. ⁵Munshiku shakwa Herodi imfumu yaba Yuda kwaliko shimapepo uwe shina Sekaria ukutula muciputulwa ca kwa Abiya; umukashi wakwe Elisabeti ali pamo mumukowa wakwa Aarone. ⁶Bali bonse abasuma mu menso yakwa lesa, balimukwenda abasuma monse mumafude namu fishimiko ifya kwa kuuku. ⁷Nomba taba kwete umwana pantu Elisabeti ali uushifyala, peka bali abafule nshiku. ⁸Nomba lintu caishile ati Sekaria ali ku cinso cakwa Lesa, uwali mukusenda imilimo yabu shimapepo mukukonkana neci putulwa cabo. ⁹Ukukonkana nolutambi muku salwa ndefyo bashimapepo babomba, ali umwasalwa kuli fyonse mukwingila mwitempele lyakwa kuuku mukoca ifyanunkila. ¹⁰Ne cintu bwingi ca bantu cali mukupapa panse panshi ta shakoca ifyanunkila. ¹¹Nomba umungeli wakwa Shikulu alimukumoneka kuli ena peka alimukwiminina lubali kukulyo lwa cipailo ca kodelapo ifya nunkila. ¹²Elo Sekaria alimukumumona, ali mukusakamana, peka nomwenso wali muku ponena pali ena. ¹³Nomba umungeli alimukulanda ati kuli ena, "Wiba uwasakamana, Sekaria, pantu amapepo yobe nayomfwikwa. Umukashi obe Elisabeti alinokukufyalila umwana. Uli nokumwita ishana lwakwe Yohane. ¹⁴Uli nokukwata ukusekelela nokwanga, peka abengi balinokusekelela mukufyalwa kwakwe. ¹⁵Puntu alinokuba umukalamba nokwanga mu menso yakwe kuuku. Ena takabale kunwa umwangashi nelo icakukola, peka ali no kwisulamo umupashi wamushilo ukutula mumala yakwa Nyina. ¹⁶Abengi aba lupwa lwakwa Isreali alinokubalulwila kuli kuuku Lesa wabo. ¹⁷Ena ali nokuya pantanshi ya menso yakwa Kuuku mu mupashi peka namaka ayakwa Eliya, ku kwalula imitima yaba wishu pa bana naba cintomfwa mukucenjela kwa bawama-nokupangila kuuku abantu abakanishiwa kuli ena. ¹⁸Sekaria alandilyati ku mungeli, "nikucinshi nkeshibile ci? Pantu nevo ndimukote nomukashi untu akwete imyaka iingi." ¹⁹Nomungeli alimukumwasuka nokulanda kuli ena, "Ninebo Gabriele, uuli mukwiminina ku cinso cakwa Lesa. Nebo nali tuminwe kukulanda kuli webo, kukuleta ku webo ili lyashi lisuma. ²⁰Mona! ulimukuba tondolo, uwabula ukusosa, kano inshiku shika fike lintu ifi fintu fikapona pantu tausumine amashiwi yandi, yantu yaka fikapo panshita shisuma. ²¹Nomba abantu bali mukulolela Sekaria. Bali abasunguka pantu alimukupose shita shikalamba mwitempele. ²²Nomba elo aishile ponse,

alimukufilwa ukulanda kuli bene. Elo baishibe ati namone cimonwa lintu ali mwitempele, ali mukubalamgilila bene peka aikele tondolo.²³ Elo shali mukupwa inshiku shakubomba, alile ku ng'anda yakwe.²⁴ Panuma yanshiku ishi, umukashi wakwe Elisabeti alinefumo ilya myeshi isano aikele ukwabula ukweba ati beshibe alimukulanda ati,²⁵ "Ifi efyo Kuuku abomba kuli nevo elo alimukulolesha pali nevo mumapalo ukweba ati afumye ukusebana pa bantu."²⁶ Umweshi wamutanda, umungeli Gabriele balimukumutuna ukufuma kuli Lesa mumushi wa Galili ishina Nasareti,²⁷ ku mukashana uwaimenwe ku mwaume uweshina ali ni Yosefe uwali mulupwa lwakwa Dabidi, peka umukashana ishina ni Maria.²⁸ Aishile kuli ena alilandilyati, "Umutende, wewa palwa wawapulamo! Kuuku ali nobe,"²⁹ Nomba alifungene kulya ya mashiwi alisakamene mutende wamusango shani uyu.³⁰ Nomungeli alilandile ati kuli ena, Witina, Maria, pantu nausanga ukupalwa kuli Lesa.³¹ Mona, uli nokwimita mukafumo nokufyala umwana umwaume, ulino kumwita ishina lyakwe Yesu.³² Akabo mukalamba peka aketwa umwana wawapulamo. Na Kuuku Lesa akamupe cipuuna cakwa Davidi wishi.³³ Akatungulula mu ng'anda yakwa Yakobo lyense, peka takwakabe impela ku bufumu bwakwe."³⁴ Maria alilandile ati ku mungeli, "Ici cika pona lilali, elo nshishibe umwaume?"³⁵ Nomungeli alimwaswiwe peka alimukulanda kuli ena, umupashi wamushilo ulimukwisa pali webo, namaka ya wapulamo ya lino kwisa pali webo. Elo uwa mushilo uuka fyalwa uli nokumwita umwana wakwa Lesa.³⁶ Mona, umuntu obe Elisabeti nao pamo nakwate fumo lya mwana umwaume mubukulu bwakwe. Noyu emweshi wa mutanda kuli ena, kukumwita uushi fyala.³⁷ Takuli nangu cimo kuli Lesa icayafya. Maria alilandile,³⁸ "Mona, ndi mwanakashi umubomfi wakwa Kuuku, lekeni ici cibe kuli nevo umwabele mbila yabo." Nomungeli alimushile ena.³⁹ Nomba maria alimine muli shilya nshiku peka bwangu alileku calo campili, ku mushi wa Yudea.⁴⁰ Aile mu ng'anda yakwa Sakaria nokuposha Elisabeti.⁴¹ Nomba lintu cacitike ati elo Elisabeti alimukumfwa ukuposha, no mwana mukafumo alitolweke, peka Elisabeti alimukwisulamo umupashi wamushilo.⁴² Ali mukwinye shiwi lyakwe likulu nokweba ati, "Wali palwa ni webo muba nakashi bonse peka bwali palwa ifisabo fya mwifumo lyobe.⁴³ Cinshi ici caponena nevo ica kweba ati nyina wakwa Kuuku aisa kuli nevo?"⁴⁴ Pantu lolesha, elo ishiwi lyakuposha kobe kuli mwikwisa mu matwi yandi, no mwana uuli mukafumo kandi natoloka ku kwanga.⁴⁵ Alipalwa ni uyo uwasumina pantu kuli nokuba ukufikilisha pa fintu filya fya soselwe ena ukufuma kuli Kuuku."⁴⁶ Maria alilandile ati, "Umutima wandi ulimukulumbanya Kuuku,⁴⁷ Peka umupashi wandi ulimukwangila Lesa umupusushi wandi.⁴⁸ Pantu ali mukulolesha pa bucushi bwa mubomfi wakwe umwanakashi. Pantu lolesheni, Ukufuma pali nomba aba kunshita shakale bali nokunjita uwapalwa.⁴⁹ Pa kweba ati uwamaka na mpangila ifintu ifikulu peka ne shina lyakwe lya mushilo.⁵⁰ noluse lwakwe lwafuma kunshita shakale nokuya kunshita shakale nokaya kunshita shakale kuli balya abamutina.⁵¹ Apanga ifya maka kukuboko; ali mukupasa bonse ababulamu, mukutontonkanya kwa mitima yabo.⁵² Alaponya ba shamfumu pafipuna fyabo. nabashikwete abemya pamulu.⁵³ Abali nensala abesushamo ifisuma, naba fyuma aba fumyapo aba bula akantu.⁵⁴ Alimukupela ukwafwa ku mubomfi wakwe Israeli elo nokulanga ukwibukisha ukubelelo luse,⁵⁵ (elo nafintu alimukulanda kuli ba tata wesu) kuli Abrahamu na ku fikolwe fyesu penape.⁵⁶ Maria alimukwikala na Elisabeti katwishi nalimo imyeshi itatu peka nomba elintu alimukubwelelamo ku ng'anda yakwe.⁵⁷ Nomba inshita shalishile kuli Elisabeti iya kwebati afyale umwana peka ali fyele umwana umwaume.⁵⁸ Abena mupalamano nabantu bakwe elo baumfwa ati Kuuku alimukulanga uluse lwakwe ulukulu kuli ena, peka balimukusekelela pamo nankwe.⁵⁹ Nomba ica citike pabushiku bwalenga cinekonsekose ati balimukwisa mukuputula umwana inkanda yapalutwe. Bali mukufwaya ukwita ena "Sakaria." Ishina lya kwa wishi.⁶⁰ Nomba nyina alimukwasuka peka nokwebati, "Awe slinokwinikwa Yohane."⁶¹ Bali mukulanda kuli ena ati, "Tamwaba nangu umo mulupwa lwenu uu beta ilishina."⁶² Ba citile ifilangililo kuli wishi elo beshibe ishina alefwaya ukwinika.⁶³ Wishi alimukwipusha apakulemba peka alimukulemba, "Ishina na lyakwe ni Yohane." Nabonse balimukupapa pali ci.⁶⁴ Palya pene akanwa kakwe kali mukwisuka peka no lulimi lwakwe lwali kakwilwe. Ali mukulanda peka alimu kulumba Lesa.⁶⁵ Nokutina kwalishile pali bonse abali mukwikala ab ena mu palamanno babo. Ifi fintu fyonse fyali mukulandwa monse mu ncende ya Yudea.⁶⁶ Bonse abali mukucumfwa bali mukucisunga mumitima yabo, bali mukulanda ati, bushe kanshi akaba shani uyu mwana?" Pakweba ati ukuboko kwakwa Lesa kwali pali ena.⁶⁷ Wishi Sakaria ali mukwisulamo umupashi wamushilo peka aliseseme, alimukulanda ati,⁶⁸ "ululumbi lube kuli Kuuku, Lesa wakwa Israele, pa kweba ati naisa mukupempula peka ukubacitile cilubula pabantu bakwe.⁶⁹ Peka alimukwimika ulusengo lwepusukilo mu ng'anda ya mubomfi wakwe Dabidi"⁷⁰ (elo ali mukulandila mutunwa twaba mushilo bakwe bakasesema munshiku shakale).⁷¹ Ukutupususha kuba lwani besu napeka ukufuma kuma boko yabonse apapata fwebo.⁷² Ali mukubomba ukulanga uluse kuli ba shifwe peka ukwibukisha icilayo camushilo,⁷³ umulapo untu ali mukulanda kuli Abraham Shifwe wesu.⁷⁴ Ukweba ati pakuba apokololwa kuma boko yaba lwani besu, tuli nokumubombela ukwabula umwenso.⁷⁵ Mu mushilo peka mubulingami kuntanshi yakwe munshiku shesu shonse.⁷⁶ Ee peka nobe, bakala kwita kasesema wawa pulamo pakweba ati ukatangilila pantanshi yakwa Kuuku muku mupekanisha inshila shakwe.⁷⁷ Ku kupela amano pe pusukilo ku bantu bakwe mukulekelelwa kwa membu shabo.⁷⁸ Ici cili nokucitika pantu icikuku no luse lwakwa Lesa pantu muli mukwisa tupempwilo kuca kwa mumulu ali nokwisa twafwa fwebo.⁷⁹ mukubalikila kuli abo abali mukwikala mumfifi peka namu cinshingwa camfwa. ali nokuciteci mukuba kilila amakasa munshila yamu tende."⁸⁰ Nomba umwana alimukukula peka nokuba uwakosa mumupashi, peka akaba mumatololo ukufika mubushiku bwakuti akamoneke kuli Israeli.

Chapter 2

¹Nomba muli shilya nshiku ,kwalishile kuli kaisare Augustine kwali tuminwe ifunde abantu bonse aba mucalo conse.

²Uku kwaliukupenda kwakubalilapo ukwabombake ilintu Kwirini ali mukalamba muncende ya suria. ³Elo cila umo umo alimukuya kuncende yaku mwabo mukulembwa muncende ya suria. ⁴Yosefe pamo alile nina ukufuma ku Galile , ukufuma ku ncende ya Nasarete , nokuya ku Yudea, kuncnde ya kwa Dabid , uwali mukwita Betlehemu , pantu ali wa mu ng`anda peka mulupwa lumu lwile lwakwa Dabid. <sup>5</sup>Ali mukuya mu kulembwa bonse na Maria , uwali uwa mu ng`anda peka ali nefumo. ⁶Nomba ilyo cali ifyo ninshi bena balikulya, yaishile inshita yakuti apape umwana wakwe. ⁷Afyele umwana umwaume, ibeli lyakwe, nokumupombelesha munsalu itali nokumubika umukondo, pantu tamwali umupulule mung`anda wabeni. ⁸Kwali bakacema abali muncende ilya abaleikala mumabala, abalesunga imikuni yanama shabo munshita yamfimi ubushiku. ⁹Malaika wakwa Shikulu amonekele kuli bena, nobukata bwakwa Shikulu bwabasanike nokubashinguka, nabo baiketwe umwenso uukalamba. ¹⁰Nomba malaika alandile kuli bena, "Mwitina, pantu namiletela imbila insuma iyakuleta ubukata kubantu bonse. ¹¹Mubushiku bwalelo Umulubushi nafyalwa pamulandu wenu mumusumba wakwa David! Ni Klistu Shikulu! ¹²Ici ecilangililo icipelwe kuli imwe: Mulesanga akanya nakapomba munsalu yamishilwa nokukalambalika namumukondo." ¹³Palya pene kwali icintu bwingi elo namalaika ukufuma kumulu, baletasha Lesa nokulanda ati, ¹⁴Ubukata kuli Lesa umwapulamo, kabili pabe umutende pacalo mubantu umo ena atakishiwa. ¹⁵Lintu caishile nomba ati ilyo abangeli bali nabafuma kulya nokuya kumulu, nabacemi balandile kuli umo nomunankwe ati, "Natuleya nomba kuBeteleemu pakuti tumone ici cintu nganacititika, ico Shikulu alenga fwebo ukwishiba." ¹⁶Babutukishe ukuya kulya nokusanga Maliya, Yosefu, nokanya, akali nakalalikwa mumukondo. ¹⁷Panuma ilyo bakwete ukumona ena, balengele ukwishibikwa icasoselwe kuli bena palwa mwana. ¹⁸Nabonse abaumfwile balisungwiwe pafintu fyalandilwe nabakacemi. ¹⁹Maliya ayambile ukutontontanya pafintu fyonse ifyo aumfwile, nokufibaka mumutima. ²⁰Abacemi babwekelelo, baletatakula nokulumbanya Lesa pafintu fyonse ifyo baumfwile nokumona, ngefyo casoselwe kuli nena. ²¹Ilyo inshiku cine konsekonse shapwile, ilyo bamuputwile inkanda yapampela, bamwinike ati Yesu, ishina ilyapelwe ukufuma kuli malimaika panuma talaimitwa mumala. ²²Ilyo impendwa shanshiku shabo ishakuba bwino shapwile, ukukonka namafulunde yakwa Mose, balimuletele kwiTempele muYelusalemu kukumulanga kuli Shikulu. ²³Ngefyo calembwa mwifunde lyakwa Shikulu, "Umwana umwaume onse uwaiswila ubufyashi alinokuba wakwa Shikulu." ²⁴Elyo bapele ilambo ukulingana necalandilwe mumafunde yakwa Shikulu, "Inkunda shibili nangu ifipele fibili ifyana." ²⁵Moneni, kwali umwaume muYelesalemu uweshina lya Simyoni, noyu mwaume ali umulungami nakatina kakuli Lesa. Alelelele ukusansamuka kwakwa Isileli, nomupashi wamushilo wali pali ena. ²⁶Kabili casokolelwe kuli ena kumupashi wamushilo ukuti takafwe kano akamone Shikulu Klisitu. ²⁷Alitungulwilwe nomupashi, Simyoni aishile kwiTempele. Elo abafyashi baletete akanya Yesu, ukucita umwabelele ulutambi lwefunde, ²⁸amupokele pamaboko nokulumbanya Lesa, nokulanda ati, ²⁹"Nomba lekeni umubomfi wenu imishe mumutende, Shikulu, umwabela ishiwi lyenu. ³⁰Pantu amenso yandi yamona ubupususho bwenu, ³¹ubho mwapekanishisha kuntanshi yabantu bonse: ³²Ulubuto lwakusokolola kubenafyalo nalulumbi kubantu benu Isileli. ³³Elo wishi nanyina bapapwike pafyo ena alandile pali ena. ³⁴Simyoni abapalile nokulanda kuli Maliya nyina, "Mona, uyu mwana masontwa kukuwa nokwima kwabantu abengi mu Isileli nokuteta nakukanishiwa- ³⁵nolupanga lulinokwingila mumutima obe wine-pakuti amatontontanyo yamitima iingi yakasokololwe." ³⁶Nakasesema weshina lya Anna ninshi alikulya. Ali mwana mwanakashi uwakwa Panweo ukufuma mumutundu wakwa Asha. Ali mukote. Aikele nomulume wakwe imwaka cinelubali ukutula kulibuna cisungu bwakwe, ³⁷ali nimukamfwilwa pamyaka amakumi cine konse konse. Tatalile ashapo itempele lelo alebomba fyemukuleka ukulya nakumapepo, ubushiku nakasuba. ³⁸Palikalya kashita apalamine kuli bena nokwamba ukupela amatotelo kuli Lesa, alandile napalwa mwana kuli onse uwalelelele ipusukilo lya Yelusalemu. ³⁹Elyo bapwishishe fyonse ifyobalingile ukucita ukulingana nefunde lyakwa Shikulu, babwelele ku Galile, kumusumba wakumyabo uwaku Nazaleti. ⁴⁰Umwana akulile nakukukosa, kumano, nokusenaminwa kwakwa Lesa kwali pali ena. ⁴¹Abafyashi bakwe baleya cila mwaka kuYelusalemu kumutebeto nakucakucilila. ⁴²Ilyo akwete imyaka ikumi limo naibili, napeka baile munshita yalutambi kucakucilila. ⁴³Panuma nabekala inshiku shonse ishakumanina isha mutebeto, bayambile ukubwelelela kung`anda. Lelo umulumendo Yesu alishalile kunuma muYelusalemu nabafyashi bakwe tabaishibe ico. ⁴⁴Baishibe ati ali mwibumba ilyaleenda nabo, baendele ubulendo bwabushiku bumo. Bayambile ukumufwaya mulibalupwa namufibusa. ⁴⁵Ilyo bamwene ati tabamumwene, babwelelelo kuYelusalemu nokwamba ukufwaya kulya. ⁴⁶Panuma yakumufwaya inshiku shitatu balimusangile mwitempele, naikala pakati kabakafundisha, alekutika kuli bena nakubepusha ifipusho. ⁴⁷Bonse abamumfwile basungwiwe pakwiluka kwakwe napafyasuko fyakwe. ⁴⁸Elo bamumwene, basungwiwe. Banyina balandile kuli ena, "Wemwana, bushe nicinshi watucushisha muli iynshila? Lolesha, bawiso nanebo twakufwaya sana." ⁴⁹Alandile kuli bena, "Bushe nicinshi mulemfwaila? Bushe tamwacishiba ati nacilacita mulimo wakwa Tata?" ⁵⁰Nomba tabailwiwe ifyapilibwile amashiwi yalya. ⁵¹Elo aile nabo kung`anda kunazareti nao alinecumfwila kuli bena. Nyina atashishe ifi fintu fyonse mumutima wakwe. ⁵²Yesu alekula Kumano, kwifumbi, kububile nakuli Lesa nakubantu.

Chapter 3

¹Mu mwaka uwakulenga ikumi limo nafisano kuli bukateka bwakwa Tiberi kasare- lintu ponti Pilato ali n ashimu cindikwa mu Yudeya, Herodi ali nimfumu yamu Galilee, umwaice wakwe Philip ali nimfumu yacitungu ca iturea naku Trachonitis, na Lusani ali ni mfumu ya Abilene, ²muli bushinapepo bukulu ubwa kwa Annas na Kayafa- Ishiwi lyakwa Lesa lyaishile kuli Yohane umwana wakwa Sekaria mu mutengo. ³Alile na mufitungu fyonse ifya shingu lwike Yodani, aleshimikila ulubatiso lwakulapila ku kwelelwa imemba. ⁴Nga fintu calembwa mwibuku lya mashiwi yakwa Esaya

kusokolola, "Ishiwi Iyaumo lilepunda mumatololo, pekanyeni inshila shakwa shikulu, lololoni umwakupita.⁵ Imikonko yonse ikashikwa, impili shonse notupili fikapaswa, neshapetama shikoloka, ne shakalabana shikakulwa mumisebo, ⁶nomuntu onsefye akamona ipusukilo lyakwa lesa."⁷Elyo Yohane alandile ku cintu bwingi icaishilekuli wena muku batishiwa, "mwebo mwebufyashi bwa nsoka! Ninani wamyebele ukubutuka kubukali ubuli mukwisa?"⁸Eico, seekeni ifisabo ifya wamino kulapila, na kabili mwitampa ukulanda mumitima yenu, twalikwata Abrahamu tata wesu, pantu ndimukulanda ati lesa nakwata amaka yakwimya abana bakwa Abrahamu ku mabwe.⁹Nandakai isembe Iyaibikwa kwi shinte Iya cimuti. Eico icimuti conse icishiseeka ifisabo ciili nokuputulwa nokuposwa mu mulilo."¹⁰Peka icintu bwingi calamwipusha, ati, "twalapanga shani?"¹¹Alyaswiwe nokulanda kuli bena, "uukwete imikansu ibili, apeleko uushikwete, noukwete ifyakulya apange ifyo fine."¹²Nabakasonkesha balishile kukubatishiwa, nokulanda kuli wena, "Kafundisha, Finshi twala panga?"¹³Alandile kuli bena, "mwilapoka indalama ukucila mu cipimo."¹⁴Abashilika bamo balamwipusha, ati, "Ngafwebo? Twala panga shani?" Alandile kuli bena, "mwilapiita indalama kumuntu onse muku patikisha, nangu ukumufyenga muku mubepesha ubufi. mulesaka manafye amalipilo yenu."¹⁵Abantu bale enekena ukwisa kwakwa Yesu, bonse balepapafye mumitima yabo palwa kwa Yohane, ukuti limbi e Kristu.¹⁶Yohane alibaswiwe nokulanda kuli bena bonse, "Nebo ndimukumi batisha kumenshi, nomba kuli umo alimukwisa uwa kwatisha amaka ukucila nevo, elyo nevo nshilingile nokukakula intambo pansapato shakwe. Ali nokumibatisha kumupashi wamushilo naku mulimo."¹⁷Nakwata nolupe mumine yakwe ku kwelwilako amakapa nokututula ingano mubutala. Nomba alinokoca imisungu mu mulilo uushishima."¹⁸Nafimbi ifingi fintu alekonkomesha, Yohane alelanda imbila nsuma ku bantu.¹⁹Elo mufumu Herodi yakalipilwe pa kuupa umukashi wa mwaice wakwe Herodias, na pali fyonse ifibi ifyo yapangile,²⁰alundilepo ifi pali bena bonse, ukuti akomene Yohane mu cifungo.²¹Elo yafikile, lintu abantu bonse naba batishiwa, Yesu nao alibatishiwe, nomba elo alepepa, umulu wali swike,²²nomupashi wamushilo wali shile pali wena uwale moneka kwati lukunda, ne shiwi lyali fumine mumulu, "uli mwana wandi uo natemwa sana. Muli webu emo nsekelela."²³Lintu Yesu atampile umulimo, akwetefye imyaka amakumi yatatu. Ali nimwana Yosefe ngefyo alenganishiwa, mwana Heli,²⁴mwana matati, mwana Levi, mwana Melk. mwana Yonai, mwana Yosefe.²⁵Yosefe alini mwana Mattatia, mwana Amos, mwana Nahum, mwana Esili, mwana Nagai,²⁶mwana Mati, mwana Matatia, mwana Semeni, mwana Yoseki, mwana Yoda,²⁷mwana Yoanani, mwana Resa, mwana Seruba beli, mwana Shealitieli, mwana Neli,²⁸mwana Meliki, mwana Adi, mwana Kosamu, mwana Elimadamu, mwana Ere,²⁹mwana Yoshua, mwana Eliese, mwana Yolimu, mwana matati, mwana Levi.³⁰Levi ali ni mwana Sumeon, mwana Yuda, mwana Yosefe, mwana Yonamu, mwana Elia kimu,³¹mwana Melea, mwana Mena, mwana Matata, mwana Natani, mwana Davidi,³²mwana Yese, mwana Obedi, mwana bowasi, mwana salmone, mwana nashone.³³Nashone mwana Aminadabu, mwana Adimini, mwana Arni, mwana Heslone, mwana Perese, mwana Yuda,³⁴mwana Yakobo, mwana Isaki, Mwana Abrahamu, mwana Tera, mwana Nahore,³⁵mwana Serugi, mwana Reu, mwana pelege, mwana Ebere, mwana Shela,³⁶Shela ali mwana wakwa Kainani, mwana Arfaksadi, mwana Shemu, mwana Noa, Lameke,³⁷mwana Metusela, mwana Enoke, mwana Yarede, mwana Mahalaleele, mwana Kainani,³⁸mwana Enose, mwana Sete, mwana Adamu mwana Lesa.

Chapter 4

¹Nomba Yesu, aisushiwemo umupashi, wa mushilo, afumine ku kamana ka Yodani balimu tungulwile ku mupashi wa mushilo mumutengo,²umo inshiku amakumi yane bale mutunka kuli ciwa. Talelyapo nangu cimo muli shilya nshiku, napampela ya nshita alyu mfwiwe insala.³Ciwa alandile kuli ena, ngoli mwana wakwa Lesa, eba ilibwe lisanguke umukate."⁴Yesu alimwaswiwe, "calilembwa, 'umuntu tekalila ku kulyafye kweka."⁵Peka ciwa atwele Yesu pamulu nokumu langa ifyamufumu fyonse pano calo pa kashitafye akanono.⁶Ciwa alandile kuli ena, "Ndinokukupela amaka yonse no bukata bonse, pantu yali pelwa kuli nevo, nanebo kuti napeela kuuli onse uo ndefwaya.⁷Eico, nga wafukama nokumpepa nkabandi obe,"⁸Nomba yesu alimwaswiwe nokulanda kuli ena, "Calilembwa, ulepepa shikulu Lesa obe, nokula mubombelafye eka."⁹Peka ciwa atwele Yesu ku Yerusalemu nokumubika pa mpela yacikulwa cetempele, nokulanda kuli ena, "Ngoli mwana wakwa Lesa, iponye panshi we mwine ukufuma pano."¹⁰Pantu calilembwa, 'Akakomkesha bamalaika bakwe pali webu, ku kwisa kucingilila.'¹¹Kabili, 'Bakakwimya kumaboko yabo, pakwebati ulukasa lobe taluipuntwile kwi libwe."¹²Pakumwasuka, Yesu alandile, 'Wilaesha shikulu Lesa obe.'" ¹³Lintu ciwa apwile ukwesha Yesu, afumine pali ena mpanka inshita imbi.¹⁴Elo Yesu abwelelemo ku Galileya mu maka ya mupashi pali ena Iya salangene muncende yonse.¹⁵Elo atampile ukufunde mu ma sinagogo na bonse bali mucindike.¹⁶Aile mu Nazaleti, Sinagogo pabushiku bwe sabata nokwimina kuku belenga.¹⁷Ibuuku lyakwa kasesema Esaya lyalipe lwe kuli ena. Aliswile ibuku nokusanga apalembelwe,¹⁸umupashi wakwa shikulu uli pali nevo, pantu alinsubile ukubilisha imbilansuma kuba pina. Alintumine ukuya bila ubuntungwa ku bafungwa¹⁹nokubwesha ukumona kuli bampofu, ukulubula bonse abatitikishiwa, nokubila umwaka wa kwafwa uwakwa shikulu."²⁰Elo apombebe ibuku, nokulipeela kuli bakasunga, nokwikalako. Na menso ya bonse abali mwi Sinagogo yaloleshefye pali ena.²¹Alyambile ukulanda kuli bena, " ileelo ici calembwa cafikilishiwa mukumfwa kwenu."²²Naonse uwali mulya alandile ifisuma pali ena nokupapushiwa pamashiwi ayasuma ayalefuma mu kanwa kakwe, kabili baleipusha ati, "Bushe uyu temwana wakwa Yosefe?"²³Alandile kuli bena, "Mucishinka mwala ngumina ili pinda lyakuti, "Shing'anga, yundape wemwine. Fyonse ifyo twa umfwile ifyo walepanga mukapenamu, panga fimo fine nakuno kwenu."²⁴Nomba alandile ati, "Mucishinka ndelanda kuli mwebo, takwaba kasesema uupokelelwa kwabo."²⁵Nomba mucishinka ndimukulanda ati mu Isreali mwali bamukamfwilwa abengi

munshita yakwa Eliya, lintu nemyeshi mutanda ne cipowe cikulu caponene mu mpanga yonse.²⁶Nomba Eliya tabamutumine kuli umo uwa muli bena, nomba kuli Serefati uwali mu Sidoni, kuli mukamfwilwa uwali mulya.²⁷Mwali abafibashi abengi mu Israeli mu nshita yakwa Eliya kasokolola, nomba takwali nangu umo uwapolele kanofye Naamani umwina Syrian.²⁸Na bantu bonse abali mwi Sinagogo baiswilemo ulupato lintu baumfwile ifi fintu,²⁹baliimine balimutamishe na mumushi, nokumupiita ku lupili apo bakulile umushi wabo, elyo bamuposele.³⁰Nomba ena apitile kabo nokutampa ukulaya ku mushi umbi.³¹Elo atelemukile ku kapenamu, umusumba wa mu Galilee, nokutampa ukubafunda.³²Bali papushiwe mukufunda kwakwe, pantu ale;anda na maka.³³Lelo mwi Sinagogo mwali umwaume uwakwete umupashi wakowela uwangulu, elo apundile ne shiwi likulu,³⁴"Ooh! Finshi twalapanga kuli mwebo Yesu waku Nazareti? mwaisa mukutonaula? Nali kwishiba fintu waba-we washila wakwa Lesa!"³⁵Yesu atamfishe umupashi wakowela, nokusosa, "Wilanda! fuma muli ena!" Lintu umupashi wakowela waponeshe umwaume panshi pakati kabo bonse, walifumine muli ena, nokukana mucena munshila ili yonse.³⁶Abantu bonse bali papile, nokutampa ukulandapo umo nomunankwe. baleti, "Mashiwi yamusango shani aya? Akonkomeshe imipashi yakowela ku maka nasho shafuma."³⁷Ilyashi pali ena lyatampile ukusalangana mu ncende shonse ishashingulwike umusumba.³⁸Elo Yesu afumine mwi Sinagogo nokwingila mung'anda yakwa Simoni. Lelo banyina fyala bakwe Simoni nalilwele ubulwele bwa kumfwa impepo, epa ku mupapata.³⁹Eico alimine mupepi na bena nokufumya impepo, nabo bwalifumine muli bena. Apopene alimine nokutampa ukubatasha.⁴⁰Lintu akasuba kaile mukuwa, abantu baletete kuli Yesu umulwele onse uwakwete amalwele. Abikilepo amaboko yakwe pali onse nokubondapa.⁴¹Nengulu nashena shali fumune muli bena, shalililele nokulandati, "Uli mwana wakwa Lesa! "Yesu alitamfishe ingulu nokushikanya ukulanda, pantu shali mwishibe ati ni Kristu."⁴²Lintu bwaceele, alifumine nokuya ikalafye eka. Cinkupiti wa bantu alamufwaya nokwisa kuntu aikele balyeshe nokumuteeka pakweba efuma pali bena.⁴³Nomba alandile kuli bena, "Ndino kushimikila imbila nsuma yabufumu bwakwa Lesa na kumishi shimbi, pantu uyu emulandu na tuminwe pano."⁴⁴Elo akonkenyepo ukushimikila muma Sinagogo yamu Yudeya.

Chapter 5

¹Nomba ifi fintu fyali mukucitika lintu icintu bwingi ca bantu cali nacimukolongana nokumushingulika Yesu namukumfwa ishiwi lyakwa Lesa, ali naiminina mululamba lwa cimana ca Gennesareti.²Epakumona amato yabili yali mupepi mupepi ya cimana. Abashila nabo bali peka palya pene balimukusamfya amakonde.³Peka Yesu epakunina mulibumo ubwato pali yalya ayali palya ubwali ubwa kwa Simon, alimwipwishe ukuti asunkile ubwato pa cimana ukutalushako mupepi mupepi munkunkusho ya cimana ukutalushako ku mulundu peka Yesu alikele mukati ka bwato peka alitampile ukulanda ku bantu.⁴Peka pakupwisha ukulanda, peka alilandile kuli simon, "Senda ubwato bobo nokubutwala napeka uuteye amakonde."⁵Simon alimwaswike nokutila, "Shikulu, twaciba natubomba sana ubushiku bonse apa bula ukwipaya akasabi nangu kamo, lelo peka apo niwebo walanda, nalaesha peka ukuteya amakonde."⁶Elofye bapangile ifi, baipeye amasabi ayengi sana, peka na makonde yabo yali lepwike.⁷Eico baitileko abanabo abali mu bwato bumbi ukuti bese babafweko, eico peka abanabo balishile baiswishe amato yonse pantu yafwaile yabunde nokubunda pa mulandu wabwingi bwa masabi.⁸Nomba Simon Petelo, peka pakumona ifi, peka epakupona panshi pa makasa yakwa Yesu, nokutila, "Fumeni kuli ine, 'pantu ine ndimuntu uwabipa, mwe ba Kuuku."⁹Pantu cali mupa pwishe, napeka bonse abali nabo balipapwike, pa kwipaya isabi elo baikete.¹⁰Napeka bali pamo na Yakobo Yohane, abana baume bakwe Zebede, abo abali abanabo bakwa Simon. Yesu peka alandile kuli Simon, "Wikwata umwenso, pantu ukufuma pali ili line uli nokuba umushila wa pabantu."¹¹Napeka pakubwisha amato yabo ku mulundu, bena peka epakushafye fyonse nokumukonka.¹²Eico ena pakuba peka muli umo uwamumisumba, mwalimo umwaume umo uwalwele sana ifibashi,. Ena pakumona Yesu, epakuwa nafimbapa cinso panshi nabeka epa ku mupapatila, nokutila, "Mwe Kuuku, ngamuli mukufwaya, kuti mwancita ine ukuba uwasangululwa."¹³Peka Yesu epa kufungulula ukubako kwakwe peka alikete, "peka alilandile ati, ndimukukabila. Sangululwe." Napeka ifibashi fyali mulekeleko.¹⁴Alimukambishe noku mweba ati, wiesha ukwebako umuntu nangufye umo, "Koyefye mu lwendo lobe, napeka kailangishe kuba kulu ba mapepo peka ukapele icabupe celambo lyapa ku sangululwa, mukulingana nefyo Mose amukambishe, pakupela kuli bene bukambone."¹⁵Eico utusebo utwa pali ena twasalangene ukupulamo, napeka icintu bwingi icafulisha ica bantu caleisa pamo mukumfwa kuli ena peka nokundapwa kumalwele yabo.¹⁶Peka alaesha ukufumako nokwingila peka mu mutengo nokupepa.¹⁷Eico peka bwalishile bumo ubushiku ubwa pali uto tushiku elo ali mukufundisha, uko peka ekwali aba Faliseyo peka nabakafundisha aba mafunde nabekala kulya napeka balifumine mu mishi shonse isha Galileya peka na mu Yudeya peka na mu Yerusalemu. Amaka yakwa Kuuku aya bundapishi yali pali ena.¹⁸Napeka abantu bamo balishile nabapinga umuntu pabutanda uwalwele ubulebe, lelo baloleshe ukuti bamone inshila apobenga pushisha umulwele mukati pakuti bamubike pantanshi yakwa Yesu.¹⁹Lelo peka balifililwe ukusanga inshila apakuti balishishe umulwele pamulandu wa cintu bwingi, ecalengele baile pamulu wa mutenge wa ng'anda nokutula umutenge, nokupusha uyo tata panshi mubutanda, pakati ka cintu bwingi, peka pa cinso ica kwa Yesu.²⁰Yesu pakumona icisumino cabo, peka atile "Iwe we muntu, ububifi bobo bonse bwa elelwa."²¹Eico bakalemba pamo naba Faliseyo batampile ukwipushanya, abati, "Ninani uyu uulelanda ifya muselu? Napeka uwingelela ububifi kanofye Lesa eka?"²²Nomba Yesu, pakwiluka ifyo bali mukutontonkanya, epakubasuka peka natila bene, nakalimo nicinshi muli mukwipushanya ifi mumitima yenu?²³Nakalimo nicinshi ica yanguka ukulanda ati, ububifi bobo bwa elelwa nakalimo ukulanda ati, 'senda ubutanda bobo

tampako ukwenda? ²⁴Eico ndimukumwebe ifi ifyo mufwile ukwishiba ati umwana wa muntu alikwata amaka pamo isamba lya calo peka mukubelela ububifi- "Ndimukukweba ati, ima, pita ubutanda bobo napeka kabiye kobe ku ng'anda." ²⁵Peka aliminine ku mulola wa cintu bwingi peka alibulile ubutanda bwakwe ubo bwine bamuletelepo nalala, peka alifuminepo nokuya aya kwakwe ku ng'anda, allelumbanya Lesa. ²⁶Abantu bonse bali papwike peka balumbenye lesa. baiswilemo umwenso, nokutila ati, twamona ifipesho amano ilelo. ²⁷Napeka panuma yakucitika ififintu, Yesu peka alifumineko kulya, peka amwene kasonkesha wa misonko ishina lyakwe ni Levi naikala mukayanda ketenti. "Atile ima nkonka." ²⁸Peka Levi alimine peka nomukumukonka, alishile nasyonse ifyo alecita kumuma yakwe. ²⁹Peka Levi apangile ukulongana kwa malila ukukulu nganshi mu ng'anda yakwe pamulandu wakwa Yesu. Kulya kwashileba bakasonkesha ba misonko abengi nabantu abengi abapusana pusana nabatentama kwitebulo balelya mukuipakisha amalila bonse pamo. ³⁰Lelo aba Faliseyo naba kalemba bena bali mukuilishanya kuba sambu bakwe, abati, "Nicinshi ico imwe muli mukulila pamo no kunwina pamo naba kasonkesha ba misonko peka babifi?" ³¹Peka Yesu alibaswike, "abantu abashalwala tabafwaya shi g'anga iyo; Kamofye abalwele. ³²Ndimukumwebe ifi nshaishile mukwita abakaele lelo mukwita ababipisha pakutila balapile nokuleka ififii." ³³Peka balilandile kuli ena abati, abasambu bakwa yohane kebisha peka napeka balekala mumafungo peka nokupepa, nabasambu baba Faliseyo nabo bene balapanga cimo cine. Nomba iwe abasambu bobo bali mukulya nokunwa." ³⁴Yesu napeka alilandile kuli bene ati, "Nakalimo bushe umuntu umo kuti apanga abana baume ba bwingi ukubeba ukuba mu mafungo apo shibwina umwine alipamo nabo?" ³⁵Lole utushiku tuli nokufika lintu shibwina alinokusendwa ukufumishiwa pali bena, lyena panuma ya utotushiku bali nokufunga amafungo." ³⁶Eico Yesu peka alandile kuli bena mu mulumbe ati, takwaba umuntu uulepula insalu iipya icikamba noku kambika pa nsalu iyakale; ninshi kuti alenga neipya yalepuka, nobusuma bwa nsalu ilya tekuti imone bwino. ³⁷Napeka takwaba uubika umwangashi uupya mu nsupa iyakale, nga umuntu kuti acita ifyo ninshi umwangashi uwakalipa kuti walenga insupa yalepuka nokutobaika. ³⁸Eico umwangashi uupya baubika peka mu nsupa iipya iyandakai line. ³⁹Ndimukumweba ati takuli umuntu uubalilapo ukunwa umwangashi wakale napeka uwingafwaya peka uupya, pantu kuti atila, ati, uwakale wawamisha."

Chapter 6

¹Napeka calicitike pabushiku bwe sabata elo aleya ukupita mumabala ya ngano, nabasambu bakwe bali mukuswa utu mutwe twa ngano, nokufikina kuminwe yaabo nokulya. ²Lelo bamo abamuba Faliseyo batile, "Nipacinshi muli mukucitila ifi fintu ifyakupula mwifunde ilya kucita pa bushiku bwe sabata?" ³Nao Yesu, pakubasuka, "Bushe tamuli mukubelenga ifyo Davidi acitile pakashita alinensala, ena na baume bantu ali nabo?" ⁴Aile mu ng'anda yakwa Lesa nokubula imikate iya tantikwa nokulyapo imo, nokupelako bamo abaume aboali nabo nokulya, nangula califye mwifunde ati abafwilefye ukulya kano bashimapepo epela." ⁵Lyena peka epa kulanda bena atile, umwana wa muntu emwine we Sabata? ⁶Napeka calicitike pasabbata ilya konkelepo aile mwi Sinagogo peka nokufunda abantu bonse abali kulya. Eico kulya kwaliko umwaume umo untu akwete ukuboko kwakwe ukwakukulyo kwali ukwali ukwaumina. ⁷Aba Faliseyo pamo naba kalemba bali kulya balemutamba mukanshinsa ukulolesha ngacakutila ala undapapo umo pe Sabbata, pakuti bena bengasanga apa kumupelela umulandu. ⁸Peka ena alilwike nokwishiba ifintu bali mukutontonkanya peka epa kulanda kuli uyo umwaume untu ali nalwala ukuboko ukwaumina, "Ati, ndimukukukweba ati ima no kwiminina pakati ka bantu bonse. Peka uyo umwaume alimine peka nokwiminina kulya." ⁹Napeka Yesu alandile kuli bena, "Ati, ndimuku mwipusha, ati bushe cefunde ukucita icisuma pa Sabbata nakalimo ukupanga ifya bipa, nakalimo ukupususha nakalimo ukonaula?" ¹⁰Peka aliloleshe ukubashinguluka bonse napeka alandile kuli uyo mwaume ati, "Ololola ukuboko kobe." Nao acitile ifyofine, napeka ukuboko kwalibwelele paka apakale. ¹¹Peka epakwisulamo icifukushi sana peka balelanshanya umo nomunankwe pamulandu wafyo benga panga ukucita pali Yesu. ¹²Calicitike muli uto twine tushiku alifumine aya ku lupili mukupepa. Atwalilile napeka ukupepa kuli Lesa ubushiku bonse. ¹³Peka elo bwacele ulucelo, epakwita abasambu bakwe ukwisa kuli ena, peka epo asobwele abe kumi naba bili pali abo, eabo ainike ati abasole atemwa abatumwa. ¹⁴Amashina yaba sole bali Simon (uyo untu ainike ishina lyabu Petelo) naba wabo Andreyo, Yakobo, Yoane, Filipi, Bartromeo, ¹⁵Mateyo, Tomas, Yakobo umwana wakwa Alphaus, Simon uyo baleita ati Zelote. ¹⁶Yuda umwana wakwa Yakobo, na Yuda Iscaioti, uwabeleleke Yesu. ¹⁷Nomba Yesu alikokele ulupili pamo nabo napeka alimakene pancende iya batama pamo ne cintu bwingi cabasambu bakwe napeka ne cintu bwingi impendwa yabantu abali mukufuma mu Yudeya namu Jerusalem napeka nabamululamba lwa cimana Tyre peka na Sidon. ¹⁸Balefuma balimukwisa mu kumfwa kuli ena napeka ku kundapwa ku malwele yabo. Abantu abalecushiwa ku ngulu ishabipa nabo bene baleundapwa. ¹⁹Bonse abamucintu bwingi balimukwisha namaka ukuti bamukumye ico amaka yakundapa yalefuma muli wena, napeka aleundapa bonse. ²⁰Eico peka alolekeshe pa basambu bakwe no kulanda kuli bena ati, "Mwaliba abapalwa mwe bapina, eico ubufumu bwakwa Lesa bwenu. ²¹Muli abapalwa mwebali nensala nomba, peka muli nokwikuta, muli aba palwa abalelila ifilamba, pantu mukala seka. ²²Muli abapalwa elo abantu bamupata, peka bamupatula peka bamusalula, ba mutuka peka elo bamukankamba amashina yenu nga yabipa pamulandufye we shina lya mwana wa muntu. ²³Muli kalya kashiku muli nokwanga nokusombola insansa, peka muli nokukwata mucine icilambu icikulu mu mulu, pantu ifikolwe fyenu abakale balecusha ba kasesema mumusango ngoyu wine. ²⁴Lelo ubulanda kuli imwe mwe bakankala, pantu peka mwalipokela mwebene ukusansamuka. ²⁵Ubulanda kuli mwebho peka mwaikuta, pantu namwebho mukatembauka kunsala, napeka ubulanda kuli imwe mwebho sansamuka nenseko pali nomba, peka mukalila nokupumapo imisowa."

²⁶Napeka ubulanda kuli mwebo abantu balandila ifisuma pali imwe, pantu nefikolwe fyabo fyalebapangila bakasesema wabufi. ²⁷"Napeka ndimukulanda ifi kuli imwe mwebaleumfwa mube nokutemwa abamipata napeka mube abakuba citila ifisuma. ²⁸Napeka mulepala abo bonse abalemutipwila napeka mulebapelako abo abamupanga ifyabipa. ²⁹Peka kuli abo bonse abakutoba ulupi petobo limo, napeka muleke akutobeko nakulibiye ilisheleko. Peka ngo muntu akubulila insalu yobe wimulesha ukumupela umukansu obe. ³⁰Pela peka kuli onse uulekulomba. Napeka ngakwaba uwakusendela ifintu fyobe, tekwesha ukumupinda ati kanofye uumbweshe awe. ³¹Fintu ulimukufwaya abantu bakucitile, naiwe efyo peka ubacitile. ³²Napeka nga uli mukutemwafye abobene abantu abakutemwa, nganicinshi abantu bakamutashishapo? Napeka ababifi nabo bene batemwana naba batemwa kale. ³³Napeka nga mupanga ifisuma kubantu abo bene aba mupangila ifisuma, nganicinshi abantu bakamutashishapo? Napeka ababifi nabo bene efyo bapanga. ³⁴Napeka ngaimwe mukongweshafye abo bene abantu mwashininkisha ati balalipila, nganicinshi abantu bali nokumutashishapo? Napeka ababifi nabo bene balakongweshabifi banabo, nokukabila peka ukulipila. ³⁵Lelo temweni abalwani benu nokubapangila ifisuma, bakongwesheni, peka mwibikako umulangwe wakukubweshabifi, namalipilo yenu yali nokukula, napeka muli nokuba abana baume bawapulamo. Nipakuti umwine eka musuma kubasha kwata ukutasha, nakubantu ababipa. ³⁶Muleba abaluse, peka pamo ngefyo wiso akwata uluse. ³⁷Peka mwilaba abakupingula, napeka libe naimwe tabamipingula. Peka mwila panga umufupula naimwe tabakamufupule. Napeka mule elela abanenu, peka naimwe baka mubelela uluse. ³⁸Mulepela, napeka fikalapelwa kuli imwe icipimo icisuma icikapelwa kuli imwe icashinswa, icakusunkanya-peka icakusempauka sempauka. Pantu icipimo ico uupiminapo umunobe, nawebo wine eco bali nokukupiminapo. ³⁹Napeka alimukubeba umulumbe, "Nakalimo umuntu icipofu kuti atungulula icipofu cibiye? Ngacakutula kuti cacitika ninshi peka bonse kuti bawila mucilindi, nakalimo teifyo fine? ⁴⁰Umusambi tacililila kafundisha wakwe lelo panuma yakufundwa peka umusambi alesa mukulingana nakafundisha wakwe. ⁴¹Nicinshi ulelolesesha akatobwele umunobe mu linso lyakwe, lelo wafilwa weba ukuifumya akali mulinso lyobe we mwine? ⁴²Nakalimo kuti walanda shani kuli wenuu ati leka nkufule akapapa akali mu linso lyobe, libe peka nawebo uli mukufilwa ukuifula akali mu linso lyobe? We mfunda buteshi we! Balishapo mbale ukufumya akali mu linso lyobe, napeka elyo uyefula munonko akapapa akali mu linso lyakwe. ⁴³Takwaba icimuti icisuma iciseka ifilyo ifyabola, napeka takwaba icimuti icabola icinga seka ifilyo ifisuma awe. ⁴⁴Nipali ici icintu conse bacishibila ku fisabofya ciko, Pantu takuli abantu abasaba amakunyu ku cimuti ca myunga, napeka takwaba abasaba ifi sabo fya myangashi kucimuti ca kangwa. ⁴⁵Napeka umuntu umusuma kucipao caku mutima wakwe ekufuma ifisuma, napeka umuntu uwabipa kucipao cakumutima wakwe ekufuma ifyabipa, pantu kubwingi bwafya bikwa mu mutima wamuntu efyo akanwa kalanda. ⁴⁶Nipacinshi muli mukungitila ati, Kuuku, Peka tamunakila nefintu ndimukulanda kuli mwebo?" ⁴⁷Umuntu onse uuli mukwisa kuli nebo napeka ali mukumfwa amashiwi ndimukulanda nokuyasunga, ndi mukumweba fintu ali nokupalana naco. ⁴⁸Ali mukupalana ngo muntu uyo uwalimukukula ing'anda yakwe, uwalimukwimbisha sana panshi peka nokukulapo umufula wa ng'anda pacilibwe icakosa. Peka ilyo mulamba wamenshi aishilepo nokupumapo tayatenkene nakalya, pantu yali kulilwe bwino. ⁴⁹Napeka umuntu uuleumfwa amashiwi yandi peka alimu kukana ukuyasunga ali ngo muntu uwali mukukula umufula wa ng'anda yakwe pamucanga, elo imfula yalokele mulamba uukulu uwa menshi wapuminepo pa ng'anda lilya line peka yaliwile, nokuwa kwa ilya ng'anda iciunda cali icikulu sana."

Chapter 7

¹Panuma lintu Yesu apwile fyonse ifyo alimukulanda mukumfwa kwabantu, aingile muKapenamu. ²Nomba umukulu wabashilika alinomusha uyo acindike ububi, ninshi ali nalwala mupepifye nokufwa. ³Ilyo uyu mukulu wabashilika aumfwile ulwa kwa Yesu, alitumine ifilolo fyaba Yuda, mukumwita pakuti engesa posha mubomfi wakwe. ⁴Ilyo bafikile kuli Yesu, bena balimupapatile, nokumweba ati, "Naulinga weba ukumutitila ici, ⁵pantu alitemwa icalo cesu, elo kabili emuntu uwatukulila neSinagogo lyesu." ⁶Elo Yesu akonkenyepo ukuya nabo. Lelo ilyo alimupepi neng'anda, umukalamba wabashilika atumine abanankwe kuli ena, "Shikulu, mwiicusha mwebene, pantu nshili uwalinga mwebo ukwingila mung'anda yandi. ⁷Pali uyu wine mulandu nshileipenda ukuba uwalinga ukwisa kuntu muli mwebo, nomba mwebo landenifye ishiwi nomubomfi wandi alepola. ⁸Pantu nebo ndimuntufye uwakwata amaka, nabashilika abontungulula. Nganalanda kuli umo, 'Kabiye' nao alaya, nakumubiye, 'Isa,' nao alesa, nakumubomfi, 'Citafi,' nao alacita." ⁹Ilyo Yesu aumfwile fi, calimupeshe amano, alimupapile, nokupilibukila kucintubwingi calamukonka nokulanda ati, "Ndelanda kuli mwebo ati, nshatala asangamo icicetekelo icabangefi namu Isireli mwine." ¹⁰Ilyo abo atumine babwelele kung'anda, basangile umubomfi napola. ¹¹Bwangu panuma yaifi, Yesu aile kumusumba uyo baleita ati Naini, nabasambi pamo nancintu bwingi camukonkele. ¹²Nomba elo ifikile mupepi nomwinshi wamusumba, moneni, umwaume uyali namfwa bali nabamusenda, umwana mwaumefye umo wamwanakashi (Uwali nimukamfwilwa), elo ninshi necintu bwingi ukufuma mumusumba calinacimukonka. ¹³Ilyo Shikulu amumwene, aiketwe inkumba bulili nokulanda kuli ena, "Leka ukulila." ¹⁴Palyapene ena alimukwikata icobamubikile icambao umwasendelwe umubili wakwe, nabonse abasendele imbokoshi baliminine. Alandile, "Mulumendo, ndimukukweba, ima." ¹⁵Elo umwaume uwali nafwa aimine nokwikala nokwamba ukulanda, naYesu amupele kuli nyina. ¹⁶Ilyo bonse baiketwe nomwenso, bakonkenyepo ukulumbanya Lesa, ukulanda ati, "Kasesema mukalamba naima ukufuma mulifwebo." ¹⁷Elo ululumbi palwakwa Yesu lwasalangene umusumba onse uwamu Yudeya nemmisumba iyashungulwike. ¹⁸Abasambi bakwa Yowane balandile fyonse palifi. ¹⁹Elo Yowane aitle kubasambi bakwe babili nokubatuma kuliShikulu noyakumwipusha ati, "Bushe eumo uli nokwisa,

nangula tulingile ukuloleka naumbi?"²⁰ Elo baishile mupepi nokwali Yesu, aba amaume bamwipwishe ena, " Yowane kabatisha natutuma kuli mwebo nokupwisha ati, ' Bushe nimwebo umo uli nokwisa, nangula tufwile ukulolela umbi?"²¹ Muli ilya nshita alyundepe abantu abengi kumalwele mukucula kwabo elo nakumipashi yangulu, nakumpofu apele amenso.²² Yesu alibaswike nokulanda kuli bena, " Panuma yakubwelelamo, twaleni ulusebo kuli Yowane pafyo mwamona nokumfwa. Impofu shilepokelela amenso, abalema baleenda, abafibashi balewamishiwa, bacibulu baleumfwa, abantu bafwa balebuka kumfwa, abalekabila baleebwa imbila nsuma.²³ Umuntu onse uushileka ukusumina muli nebo pamulandu waficitwa fyandi alishuka."²⁴ Panuma abatumwa bakwa Yowane kabatisha nabaya, Yesu ayambi ukulanda kucintu bwingi palwakwa Yowane, "Cinshi mwaile mukumona muciswebebe?"²⁵ Nomba cinshi mwaile mukumona? Bushe mwaume uwafwele insalu ishanaka naka? Moneni, abo bonse abafwala insalu ishamutengo nokwikala mukuilemena baba mufipango fyamfumu.²⁶ Nomba cinshi mwaile mukumona? Bushe nikasesema? Eee, ndemyeba ati, nokucila pali kasesema.²⁷ Uyu eo ifi fyalembelwe, ' Moneni, ndetuma umutumwa pacinso cenu, ulino kumipekanishisha inshila.²⁸ Ndelanda kuli mwebo, mulyabo abafyalwa kubanakashi tapaba uwacila pali Yowane. Lelo umo uwacepesha mubufumu bwakwa Lesa mukulu kucila pali ena."²⁹ (Ilyo abantu banse baumfwile ifi, ukulundapofye naba kasonkesha bamusonko, baebele ati Lesa wabulungami, pantu babatishiwe nolubatiso lwakwa Yowane.³⁰ Lelo abaFariseo nankonkotela shefunde bakene Ukubomba kwakwa Lesa palibena, pantu tababatishiwe mulubatiso lwakwa Yowane)³¹ Cinshi, Kanshi, ningapalanyako abantu baino nkulo? Baba ngafinshi? ³² Baba ngabana abanono abaleangala pancende shamakwebo, abekala nokulaita umo nomunankwe nokulanda ati, "Twalimilishishe imitolilo, tamwacindile . Twalimbile icimbo camalilo, tamwalilile."³³ Pantu Yowane kabatisha talelya mukate nokukana nyu mwangashi, nomba mulanda ati, 'Alikwete ingulu.'³⁴ Umwana mwaume aishile ena aleya nokunwa, lelo mulanda ati, 'Moneni, ena nikatubi kabili nicakolwa, cibusa wabakasonkesha wamusonko kabili abamembu!' ³⁵ Lelo amono yalungamikwa kubana bakwa namayo.³⁶ Umo uwamuba Fariseo alalike Yesu ukuti ayelya nankwe. Nomba panuma Yesu naingila mung'anda yamu Fariseo, aikele kwitebulo nokulya. ³⁷ Moneni, kwali namayo mumusumba uwali umubembu. Nomba ilyo aishibe ati naingila mung'anda ya MuFariseo kukulya, ashitile amafuta ayaluma umutengo mucibikilo icaalabasita. ³⁸ Elo aiminine kunuma yamakasa yakwa Yesu, nokullosha, nokukumuna amakasa yakwa Yesu nemisonshi yakwe, nokuyawamya nemishishi yakwe nokuyatomona elo nokuyasuba ayamafuta ayaluma umutengo.³⁹ Ilyo umuFariseo uwalalike Yesu pakumona ifi, atontonkenye umwine, nokulanda ati, " Ngacakuti uyu muntu ali nikasesema, nganaishiba umubelo wauyo ulemwikata, ukuti ena mubembu."⁴⁰ Yesu alimwaswike nokulanda kuli ena, "Simoni, ninkwata icakulanda nobe." Alandile, "Cilandeni, Kafundisha!"⁴¹ Yesu alandile, "Kakongweshwa wandalama umo alikwete abankongole babili. Umo amukongwele ama denarii imwanda isano, naumbi amakumi yasano. ⁴² Nomba ilyo bafililwe ukubweshwa inkongole, alibelele bonse. Palwaico, nani palibwali abamukongwele uwinga mutemwishapo sana?" ⁴³ Saimoni alyaswike nokulanda ati, "Uyo ayelele ifingi." Yesu nao alandile kuli ena, "Wapingula bwino."⁴⁴ Yesu apilibukile kuli namayo nokulanda kuli Saimoni, " Wamumona uyu namayo. Ninjingila kung'anda mumobe. Taumpele amenshi yakumakasa, lelo ena abomfya amakasa yandi neminsoshi yakwe nokuyakumuna nemishishi yakwe. ⁴⁵ Tawacintomona, lelo ena epo eishile talekelepo ukutomona amakasa yandi. ⁴⁶ Taunsubile umutwe wandi namafuta, lelo ena asuba amakasa yandi namafuta ayaluma umutengo. ⁴⁷ Eico ndelanda kuli webu, imembu shakwe, ishali ishingi, shaelelwa-pantu nakwatisha ukutemwa. Nomba uyo uwaelelwa panono, nokutemwa kunono."⁴⁸ Elyo alandile kuli ena, "Imembu shobe shaelelwa."⁴⁹ Abo abaikela nankwe bayambile ukuilishanya abene beka, "Bushe naini uyu uwakuti angelela nemembu?" ⁵⁰ Elo Yesu alandile kumwanakashi, " Icicetekelo cobe shakupususha. Kabiye umutende."

Chapter 8

¹ Kabili cacitike mukwangufyanya panuma Yesu nayamba ukushinguluka imisumba nemishi yalekana lekana, ukushimikila nokubila imbila nsuma palwa bufumu bwa kwaLesu. Abapekumi bali nankwe, ² pamopene nanamayo ulya uwaposhiwe kungulu nakumalwele: Maliya uwaleitwa Magadelena, uyo umo ingulu cine lubali shatamfiwe ukufuma muli ena; ³ Joana, umukashi wakwa Chuza, umubomfi mukalamba wakwa Herodi; Susana; nabambipo, abo, ukufuma mufyo bakwata, baleikwanisha mukukabila kwabo.⁴ Lintu icintu bwingi calekolongana, nabantu bayambile ukwisa kuli ena ukufuma kumisumba nemisumba, alandile umulombe: ⁵ "Umulimi aile mukutanda imbuto. Panuma nabyala, shimo shaponene mumusebo nasho balishinyantawile kumakasa, nefyoni fyamulwelele fyali shilile. ⁶ Shimo nasho shaponene pamabwe, panumafye yakumena, shalyumine, pantu tashakwete mutonshi. ⁷ Shimo nasho shaponene mumyunga, nokukulila pamo nemyunga ishashitulawile. ⁸ Lelo shimo nasho shaponene pamushili uusuma nokutwala ifisabo ifyali amakana mukufulisha." Panuma Yesu nalanda ifi fintu, apundile, "Uyo onse uli nokutwi kukumfwa, nao kaomfwe."⁹ Abasambi bakwe nabo balimwipwishe umwalolele ulya mulombe. ¹⁰ Alyaswike ati, "Ukwishiba kwafyanka ifyabufumu bwakwa Lesa fyapelwa kuli mwebo, lelo kuli bambi nandila mumilumbe, pakuti 'baloleshe lelo bemona, nokumfwa bomfwe lelo beiluka."¹¹ Nomba ubu ebupilibulo bwamulombe: Imbuto ecebo cakwa Lesa. ¹² Isho ishaponene mumusebo nyabo abomfwa, lelo kasebanya esa nokusenda icebo mumitima yabo pakuti besumina nokukanapusuka. ¹³ Shilya shaponene pamabwe nyabo, abomfwa icebo, nokucipokelela nensansa. Pamulandu wakubulwa imishila; basumina icebo pakashita akanono, mukashita akanono akakweshiwa balawa.¹⁴ Imbuto ishaponene munyunga bantu abomfwa icebo, nomba mukuya kwashita, balaponena namasakamano nefyuma nolunkumbwa lwabwikashi, nefisabo tafisumuka. ¹⁵ Nomba imbuto ishaponene mumushili uusuma, abo nyabo, abomfwa icebo necishinka nobusuma

bwamumitima, nokucikatisha elyo nokutwala ifisabo mukushipa kwakulolela.¹⁶"Takuli nangu umo uwasha ilaiti nokutupikalapo akabeseni mwisamba lyabulili. Lelo, abika pacakubikapo ilaiti pakuti onse uuleingila amone iilaiti.¹⁷Pantu takuli icintu icafiswa icishakasokololwe, nangula icilishonse icamunkama icishakeshibikwe nokuletwa palubuto.¹⁸Kanshi umfwikisheni, pantu kuli uyo uwakwata, ifingi fikapelwa kuli ena, lelo kuli uyo uushakwata, nefyo atontontanya ukukwata fikapokwa kuli ena."¹⁹Elo banyina nabamunina baishile kuli ena, nomba tabafikile kuli ena pamulandu wacintu bwingi.²⁰Balimwebele ati, Banoko nabamunonko nabeminina panse, balefwaya bakumone."²¹Lelo Yesu alibaswike nokubeba ati, "Bamayo nabamunyanane nyabo bonse abomfwa icebo cakwa Lesa nokucicita."²²Ubushiku bumo aninine mubwato nabasambi bakwe, nokulanda kuli bena, "Natuleya bushilya bwacimana icikulu." Efyo baobebe.²³Ilyo baleya baleoba ena alilele. Icimwela icikalamba calishile pacimana, nobwato bwaiswilemo amenshi, nabo balimubwafya.²⁴Elo abasambi bakwayesu baishile kuli ena nokumubusha, ukulanda ati, "Kafundisha mukalamba! Kafundisha mukalamba! Twalafwa!" Ashibwike mutulo nokukalipila umwela namabimbi yatalele, nabo balekele, nacimana cikalamba catalele.²⁵"Nao alandile kuli bena, "Icicetekelo cenu cilikwisa?" Elo bonse bapapile nokusunguka, nokulaipusha umo nomunankwe, "Bushe kanshi uyu ninani, uwakutalalika nomwela namenshi, nafyo fyamumfwila?"²⁶Baobebe ukuya kuncende yaku Gerasenesi, bushilya bwacimana cikalamba ica Galili.²⁷Elo Yesu afumine mubwato, balimukumenye kumwaume umo ukufuma mumusumba uwakwete ingulu. Panshita ntali tafwelepo icakufwala, nangula ukwikalapo mung'anda kanofye kunshinshi.²⁸Elo amwene Yesu, apundile nokumufukamina nokulanda kuli ena neshiwi likalamba, "Bushe cinshi mulefwaya ukucita kuli nebo, mwe Yesu, Umwana wakwa Lesa uwapulamo? Namipapata, mwingonaula."²⁹Nao Yesu akambishe ingulu ukufuma muli uyu muntu. Pantu pamyaka iingi shalemucusha, nangu balemukaka namaceni nemyando nokumulinda, lelo aleputula amaceni nengulu nasho shalemusenda ukumutwala muciswebebe.³⁰Nao Yesu alimwaswike, "Ngaiwe niwe nani? Alyaswike, "Itulwe," pantu ingulu ishingile shaingile muli ena.³¹Ingulu shapapete ukukana poswa mucilindi cakumbo.³²Nomba kwali nomukuni wabakapoli uwalelya mumbali yalupili. Ingulu shapapete ukuti shileya muli bena, naYesu ashisuminishe.³³Nengulu shafumine mumuntu nokuya ingila munkumba, nomukuni wankumba watentemwike ulupili nokuya wila mucimana cikalamba nokunwina.³⁴Elo abo bonse abalecema inkumba bamwene icacitike, babutwike nokuyalanda kumusumba namucende shashungulwike.³⁵Abantu baile kukumona icacitike, nokwisa kuli Yesu nokusanga umuntu umo ingulu shatamfiwemo. Ninshi alinaikala pamakasa yakwa Yesu, nafwala ifyakufwala natontontanyo ilisuma; bonse bapapile.³⁶Bonse abamwene ici baebele bonse ati umuntu uwakwete ingulu napola.³⁷Nabonse abena Gerasenesi baipwishe Yesu ukufuma kulya nokuya, pantu baliketwe nomwenso uukalamba. Efyo baninine mubwato nokubwekelamo.³⁸Elo umuntu uyo ingulu shafumishiweo apapatie Yesu ukuti akonke, nomba Yesu alimutumine, nokulanda ati, ³⁹"Bwelela kung'anda kumyobe nokushimika conse ico Lesa akaucitila." Elo uyumuntu aile, aleshimikila mumusumba onse ifyo Yesu amumucitile.⁴⁰Nomba ilyo Yesu abwelele, icintu bwingi camupokelele, pantu bonse balemukabila.⁴¹Moneni, umwaume weshina lyakwe ni Jairusi, uwali umo pabakalamba bamwiSinagogo, aishile nokufukama pamakasa yakwa Yesu, nokumupapata ukuti Yesu aye kung'anda yakwe.⁴²pantu umwana wakwefye umoumwanakashi, uwali nemyaka ikumi limo naibili, alimukufwa. NaYesu ilyo aleisa, icintu bwingi shalekwesa kwesa.⁴³Nomba kwali namayo uwalesuma umulopa pamwaka ikumi limo elo aliposepo impiya ishingile, nokukana pola iyo.⁴⁴Aishile kunuma yakwa Yesu nokukumya kumpela yansalu yakwe, napalya penefye umulopa walekele ukusuma.⁴⁵Yesu aipwisha, "Bushe nani ankumya?" Ilyo bonse bakene, Petulo alandile ati, "Kafundisha mukalamba, icintu bwingi cabantu cimishingulwikefye elo nabantu balemikumya-kumyafye."⁴⁶Yesu nao alandile ati, "Umo nankumya, pantu ninjishaiba nokumfwa amaka ukufuma muli nebo."⁴⁷Ilyo namayo amwene ati teti ubutuke naishibikwa, aishile kuli ena alatutuma nokufukama kuli. Pamenso yabantu bonse asokolwele ukumukumya nefyo apolele palyapene.⁴⁸Elo Yesu alandile kuli ena, "Wemwana wandi umwanakashi, icicetekelo cobe cakuposha. Kabiyepe mutende."⁴⁹Ilyo acili alelanda, umo ukufuma kung'anda yamukalamba wesinagogo, aishile alelanda ati, "Umwana obe umwanakashi nafwa. Wicushafye kafundisha."⁵⁰Ilyo Yesu aumfwile ici, ayaswike Jairusi, "Wiumfwafye umwenso; cetekelafye, alepola."⁵¹Ilyo aishile kunga'nda, tasuminishe nangu umo ukwingila nankwe, kanofye Petulo, Yowane nayakobo, nawishi wamwana nanyina.⁵²Nabonse balelila nokumulosha, nomba Yesu alandile ati, "Lekeni ukulosha; tafwile alelefye."⁵³Bonse balimusekele, pantu baishibe ati nafwa.⁵⁴Amwimisha pakuboko nokubilikisha, ukulandi ati, "Wemwaice, ima!"⁵⁵Umupu wamweo wabwelele, elo aimine bwangu bwangu. Abepwishe ukuti bamupeleko ifyakulya.⁵⁶Abafyashi bakwe bapapile, abakambishe ukukana ebako nangu umo pacacitike.

Chapter 9

¹Aitile abamwikumi nokubapela amaka nenkosho ishakufumya ifiwa nokuposha amalwele. ²Abatumine mukushimikila ubufumu bwakwa Lesa nokuposha abalwele. ³Alandile kuli bena, "Mwisendapo nangu cimo pabulendo bwenu- nangu ninkonto, nangu mufuko, indalama, nangu cakufwala nacimbi. ⁴Namung'anda yonse umo mukeng'ila, ikaleni mulya mpaka mukafumemo. ⁵Mumang'anda yonse umo tabakamupokele, ilyo mukafuma muli ulya musumba, mukakunte ulukungu kumakasa yenu kukulanga bukambone pali bena." ⁶Nomba ilyo bafumine nokuyamumishi, balebila imbila nsuma nokuposha monse muncende. ⁷Noma Herodi umwina Tetraki aumfwile fyonse ifyalecitika, alipapile, pantu calandilwe kuli bamo ati Yowane nabuka kubafwa, ⁸nabambi balandi ati niEliya uumoneke, nabambi ati umo uwamuli bakasesema abakale nabuka. ⁹Herodi alandile, "Naliputwile umutwe wakwa Yowane. Ngoyo ndeumfwa ulecita ifyo fintu ninani?" Akabile ukumumona. ¹⁰Elyo abatumba babwelele, bamwebele fyonse ifyo bacitile. Elo abasendele umwine,

nokuya akatalamukila kumusumba uwaleitwa Betisaida. ¹¹Nomba ilyo icintu bwingi caumfwile ici, bamukonkele. Alibapokele nokulanda kuli bena palwabufumu bwakwa Lesa, nokuposha bonse abakabilwe ukupola. ¹²Nomba ilyo icungulo cafikile, abamu bekumi baishile kuli ena nokulanda ati, "Tumeni icintu bwingi ciye muncende namumishi ishipalamineko namonse pakuti bayefwayo ukwakulala nefyakulya, pantu tuli kuncende iyataluka." ¹³Alandile kuli bena, "Bapeleni ifyakuti balye." Bali mwaswike, "Tukwetefye imikate isano notusabi tubili-kanofye tuye mukushita ifyakulya fyaaba bonse." ¹⁴(Bali bonse nalimo abaume amakana yasano.) Alandile kulasambi bakwe, "Lekeni bekale mumabumba nalimo yasano yasano." ¹⁵Elo bacitile fi, nokuteka abantu panshi. ¹⁶Babulile imikate isano nesabi ibili, aloleshe mumulu, nokupala nokumokaula mufipimfya, nokupela kulasambi bakwe pakuti bengapela icintu bwingi. ¹⁷Bonse balile nokwikuta, nefyashilepo fyalitolelwe-nemiseke ikumi limo naibili. ¹⁸Ilyo Yesu alepepa umwine eka, nabasambi bali naena. Alibepwishe, nokulanda ati, "Bushe amabumba yabantu balanda ati ninebo naani?" ¹⁹Bali mwaswike, "Yowane kabatisha. Bambi nambo ati Eliya, nabambi nabo ati umu uwamuli bakasesema ukufuma kukale nabuka." ²⁰Nomba alandile kuli bena, "Bushe ngamwebo mulanda ati ninebo naani? "Klistu uwakwa Lesa." ²¹Alibakambishe ukukana ebako nangu umu, ²²nokulanda ati, "Umwana wa Muntu ali nokucula kufingi nokukankambwa kubakalamba nakuli bashimapepo mukalamba nakuli bakalemba, alinokwipaiwa napabushi bwalenga citatu akabuka kubafwfa." ²³Alandile kuli bena bonse, "Ngomuntu alefwaya ukwisa kuli nebo, aikanye umwine asende necapindama nokunkonka. ²⁴Naonse ukapususha umweo wakwe akaulufya, lelo onse ukalufya umweo wakwe pamulandu wandi akausanga. ²⁵Busuma nshi umuntu enganonka calo conse, nokulufya nangu ukuiposa umwine eka?" ²⁶Onse uulengwa insoni palwa nebo napalwa fyebo fyandi, uyo eo Umwana wa Muntu akalengwako insoni ilyo akesa mululumbi lwakwe namululumbi lwakwa Wishi nolwa bamalaika bamushilo. ²⁷Ndelanda kuli mwebo mucinshinka, pali bamo abeminine pano abashakasonde imfwa ilyo tabalamona ubufumu bwakwa Lesa." ²⁸Nomba panuma nalimo inshiku cine konse konse ninshi Yesu nalanda aya mashiwi, asendele Petulo naYowane naYakobo nokuya kulupili mukupepa. ²⁹Ilyo acili alepepa, ukumoneka kwacinso cakwe kwacinjishe, nefyakufwala fyakwe fyayambile ukubeka ukwabuta. ³⁰Moneni, abaume babili balelanda naena, Mose na eliya, ³¹abamoneke mululumbi, nokulanda nakwe palwa kuya kwakwe, uko ali nokupwilishisha mu Yelusalemu. ³²Nomba Petulo nabonse abali naena baponene mutulo utwingi, nomba ilyo basantamwike, bamwene ubukata bakwe nabaume babili nabeminina nankwe. ³³Nomba ilyo balefumako kuli Yesu, Petulo alandile kuli ena, "Kafundisha mukalamba, cisuma fwebo ukuba kuno. Natupange imitanda itatu, umu uwenu, umu uwakwa mose, naumbi uwakwa Eliya." (Taishibe neco alelandapo.) ³⁴Nomba ilyo alelanda ici, ikumbi lyaishile nokubafimba, baumfwile umwenso ilyo baingile mwikumbi. ³⁵Neshiwi lyafumine mwikumbi, lilelanda ati, "Uyu emwana wandi umwaume, umu uwasalwa; mumfweni." ³⁶Panuma ishiwi ninshi nalyumfwika, Yesu asangwile ali eka. Baikele tondolo nokukana ebako nangu umu muli shilya inshiku ico bamwene. ³⁷Ubushiku bwakonkelepo, elo bakokele ukufuma kulupili, icintu bwingi cabakumenye. ³⁸Moneni, umwaume ukufuma mwibumba alilile, alelanda, "Kafundisha, ndemipapata moneni umwana wandi umwaume, emwanafye umu nakwata. ³⁹Moneni, umupashi ulamubomfya nokumulengo ukupunda; cilamufumfunsha necite cilafuma kukanwa. Pakumuleka cilaposa inshita iikulu nokumufwebaula. ⁴⁰Napapete abasambi benu ukuti bacifumwe, nomba tacifumishe." ⁴¹Yesu alyaswike nokulanda ati, "Wenkulo iishisumina kabili iyamufulo, kufika kunshitanshi nkaba nemwe nokubika palimwebo? Leta umwana obe umwaume kuno." ⁴²Ilyo umulumendo aleisa, icimupashi camuposele panshi nokumwalanganya. Lelo Yesu acikalipile nokundapa umulumendo, nokumupela kuli wishi. ⁴³Bonse bapapwike pabukulu bwaka Lesa. Ilyo bacili balepapa pafyo alecita, alandile kulasambi bakwe, ⁴⁴Lekeni ayamashiwi yengile mumatwi yenu: Umwana wa Muntu alinokwipaiwa muminwe yabantu." ⁴⁵Nomba tabailwike kuli ukukulanda. Califishilwe kuli bena, pakuti tabeshibe ubupilibulo, nabo bali abamwenso ukwipusha pali ayamashiwi. ⁴⁶Nomba ifikansa fyatampile muli bena pamulandu noufwile ukuba umukulu. ⁴⁷Nomba Yesu, aishibe ukutontonkanya kwamumitima yabo, abulile umwana umunono nokumubika pambali. ⁴⁸nokulanda kuli bena, "Uyo onse uwapokelela uyu mwana umunono mwishina lyandi, ninshi nampokelela; noyo onse uwampokelela, apokelela umu uwantumine, Pantu uyo uwacepesha muli mwebo ninshi ewakulisha." ⁴⁹Yowane alyaswike, "Kafundisha mukalamba, twacimona umu alefumya ifiwa mwishina lyenu twacimukanya, pantu tatukonka taba pamo nafwebo." ⁵⁰"Mwimukanya," Yesu efyo alandile, " uyo onse uushilepinkana namwebo ninshi ali namwebo." ⁵¹Ilyo inshiku shapalamine ishakusendwa kwakwe, aloleshe icinso cakwe ku Yelusalemu. ⁵²Atumine nkuntanshi yakwe uwakumwimininako, nabo balile nokwingila mumushi waSamaliya mukumulungamikila ena ifintu fyonse. ⁵³Nomba abantu kulya tabamusekelele pantu aloleshe icinso cakwe ku Yelusalemu. ⁵⁴Ilyo abasambi bakwe Yakobo naYowane bamweni ici, balandile ati, "Shikulu, bushe mulefwaya ukweba umulilo ukufuma mumulu nokuboca?" ⁵⁵Apilibwike nokubakalipila, ⁵⁶ifyo baile kumushi umbi. ⁵⁷Elo baleya mumosebo, umu alandile kuli ena, "Ndemukonka konse uko muleya." ⁵⁸Yesu alandile kuli ena, "Bamumbwe bali namendo, nefyoni mulwelele fyalikwata ifinsa, lelo Umwana wa Muntu takwata napakubifya umutwe." ⁵⁹Nomba alandile kuli umbi, "Nkonka nebo." Nomba alandile ati, "Shikulu, lekeni ndeyashika batata." ⁶⁰Naena alandile kuli ena, "Lekeni abafwa baishike nabafwa banabo. Nomba webo, kabiye nokushimikila ukutali namonse palwa bufumu bwakwa Lesa." ⁶¹Umbi nao alandile ati, "Ndemikonka, Shikulu, nomba lekeni shalikepo bonse abamung'anda yandi." ⁶²Yesu alibweshe kuli ena ati, "Takuli nangu umu uwinga bika ukuboko kwakwe pali Pulao nokulaloesha kunuma uyo talingile ubufumu bwakwa Lesa."

¹Napanuma yaifi fintu, Shikulu asontele abamakumi cinelubali nabambi, nokubatuma babili babili ukumutangilila mumisumba namuncende umo alingile ukuya. ²Alandile kuli bena, "Ukusombola nakukula, nomba ababomfi nabacepa. eico ipusha Shikulu wabusomboshi ukutuma ababomfi mubusomboshi bwakwe. ³Kabiyeni mwebo. Moneni, Namituma ngempanga mumimbulu. ⁴Mwisenda ifyola fyandalama, nangu icola cakwenda naco, nangu ninsapato, tekwesha ukuposha uuli onse mumusebo. ⁵Ing'anda yonse mwaingilamo, pakubalilapo landeni ati, 'Lekeni umutende ube muli iyi ing'anda!' ⁶Ngomuntu wamutende ali mulya, nomutende wenu uleba paliena, nombangateifyo, ukabwelela pali mwebo. ⁷Tkalilileni mung'anda imo ine, nokulya nokunwa ifyo abantu balemipela, pantu kabomba alingwa icakaniko cakwe. Tekwesha ukwenda ing'anda neng'anda. ⁸Onse umusumba mwaingilamo, nokumipokelela, lyeni conse ico mwapelwa ⁹nokuposha umulwele uuli mulya. Landeni kuli bena, 'Ubufumu bwa Lesa nabwisa mupepi nemwe.' ¹⁰Ilyo lyonse mwaingila mumusumba nokukana ukumupokelela, kabiyeni mumisebo yauko nokulanda ati, ¹¹Nolukungu mumusumba wenu ulwikate kumakasa yesu twalukuntula kuli mwebene! Nomba ishizeni ici: Ubufumu bwakwa Lesa nabwisa mupepi. ¹²Ndelanda kuli mwebo ati pabushiku bwabupingushi cikaba eefilyako kuli Sodoma ukucila ulya umusumba. ¹³Kalanda kuli webo, weKorasini! Kalanda kuli webo, Betisaida! Ngacakutula imilimo iikulu iyacitilwe muli webo wacitilwe muTayeri namu Sidoni, ngabalilapile kale sana, baiklele nensamu namumito. ¹⁴Lelo cikabako eefilya kuli tayeri naSidoni pabupingushi ukucila webo. ¹⁵Webo, Kapenamu, bushe uutontonkanya ukuti ukasumbulwa kumulu? Nakalya, ukaletwa panshi kunshinshi. ¹⁶Uyo onse uwakutika kuli mwebo akutika nakulinebo, noyo onse uwakana mwebo akana nanebo, naonse uwakana nebo akana uyo uwantumine. ¹⁸Aba makumi cine lubali babwelele nensansa, balandile, "Shikulu, nefiwa fyacilatunakila mwishina lyenu." ¹⁷Yesu alandile kulibena, "Namwene Satana alepona ukufuma mumulu ngolubuto. ¹⁹Moneni, nimipela amaka ayakunyata pali bakaling'ongo nesoka namaka yapamulwani, tapali nagu cimo munsila iyi yonse icinga kucena." ²⁰Nangu cibefyo mwitemwa mulici, ati mwebo imipashi iilimukuminakila, lelo temweni ukucilapo ukuti amashina yenu yalipampamikwa mumulu. ²¹Pali ilya nshita alitememwe apakulu muMupashi wa Mushilo, nokulanda ati, "Namilumbanya, Tata, Shikulu wamyulu necalo, pantu mwafisa ifi fintu kubamano nabamucetekanya nokufisokolola kulyabo abashifundwa, abali ngabana banono. Ee, Tata, ici eflyo cali icakusekelela mumenso yenu. ²²Ifintu fyonse fyalipelwa kuli nebo ukufuma kuli Tata, nangu umo uwaishiba ifyo Umwana mwaume aba kanofye Tata, tapaba nangu umo uwaishiba Tata ifyo aba kanofye Umwana mwaume nakuli abo Umwana mwaume asokololwela ena." ²³Nomba apilibikile kubasambi nokulanda nabo pambali, "Balishuka abamona ifintu ifyo mumona. ²⁴Ndimukulanda kuli mwebo, abengi bakasesema nemfumu shakabile ukumona ifintu mulimukumona, nomba tabafimwene, nokumfwa ifintu muli mukumfwa, nabo tabafyufwile." ²⁵Moneni, umo indishikweba mwifunde aiminineko pakuti engamweshwa, alandile ati, "Kafundisha, bushe nicinshi ningile ukucita pakuti mpyane umweo wamuyayaya?" ²⁶Yesu amwaswike ati, "Bushe cinshi calembwa mwifunde? Nga ubelenga shani?" ²⁷Apele ubwasuko nokulanda ati, "Uletemwa Shikulu Lesa nomutima obe onse, nomweo onse, namaka yobe onse, namano yobe yonse, nomwina mupalamo obe ngawemwine." ²⁸Yesu alandile kuli ena, "Wayasukafye bwino. Citeflyo, ulinokwikala." ²⁹Nomba ena, ukufwaya ukuilungamika umwine, alandile kuli Yesu, "Umwina mupalano wandi ninani?" ³⁰Yesu amwaswike nokulanda ati, "Umuntu umo aleya aletentemukila ukufuma kuYelusalemu ukuya ku Yeriko. Ifipondo fyalimukumenye, ifya pokele fyonse ifyo akwete, nokumuma, nokumusha icitutu. ³¹Ku cisuma shimapepo aletentemukila muli ilya inenshila, ilyo amumwene, apitililefye kumbali. ³²Mumusango umo wine umwina levi nao, ilyo afikile pali iyincende nokumumona, apitililefye kumbali. ³³Nomba umwina Samaliya, ilyo alipabulendo, aishile apo ali. Ilyo amumwene, aliketwa inkumbu. ³⁴Amupalamine nokukaka ifilonda, aitemo amafuta nomwangashi mufilonda. Amubikile napanama yakwe, amuleta noko basungila abalwele, nokumusunga. ³⁵Ubushiku bwakonkelepo apele ama denari yabili, nokupela kasunga wacipatala, nokulanda ati, 'Musungeni, naconse ico mukaposapo mukumundapa, ilyo nkabwela, nkesa mipela.' ³⁶Ngapali balya batatu nani uyo uletontonkanya ali umwina mupalamano kulya bapumine kufipondo?" ³⁷Alyaswike ati, "Ulya uwamubelele uluse." Yesu alandile kuli ena, "Kabiye nokucita cimocine." ³⁸Nomba ilyo baleenda mulwendo, aingile mumushi umo, namayo umo uweshina lya Malita amupokelele mung'anda yakwe. ³⁹Alikwete nankashi yakwe ishina lyakwe Maliya, uwaiklele pankasa shakwa Shikulu nokumfwa icebo cakwe. ⁴⁰Nomba Malita alipikintika ukupenya icakulya. Aishile kuli Yesu nokulanda ati, "Shikulu, bushe tamusakamene ukuti inkashi yandi inganjafwako ukupenya icakulya? Eico mwebeni ukuti anjafweko." ⁴¹Lelo Shikulu amwaswike ati, "Marita, Marita, nausakamana nokupamfiwa kufintu ifingi, ⁴²nomba cintufye cimo ecilefwaikwa. Maliya nasala icisuma sana, icishakapololwe ukufuma kuli ena."

Chapter 11

¹Cacitike ubushiku bumo ilyo Yesu alepepa muncende imo. Elo apwishishe ukupepa, umo uwamubasambi bakwe alandile kuli ena, "Shikulu, tusambilisheni ifyakupepa ngeflyo Yowane asambilishe abasambi bakwe." ²Yesu alandile kuli bena, "Ilyo lyonse mulepepa landeni ati, 'Tata, lekeni ishina lyenu licindikwe ngo mushilo. Ubufumu bwenu bwise.' ³Tupeni icakulya umukate wanshiku shonse. ⁴Tubeleleni imemba shesu, ngeflyo tubelela uyo onse utulufyanya. Mwitutwala mukweshiwa." ⁵Yesu alandile kuli bena, "Bushe nani pali mwebo uukwete cibusa, engaya kuli ena ubushiku pakati, alanda kuli ena, 'Cibusa, nkongolako imikata itatu, ⁶pantu cibusa wandi naisa ukufuma kumusebo, nanebo nshikwete icakumupela ukuti alye?' ⁷Elyo ena umo uuli mukati engamwasuka nokulanda ati, 'Wisakamana. Icibi nacisalwa kale,

nabana bandi, pamo nanebo, natulala kale. Tekuti njime nokukupela umukate.⁸ Ndelanda kuli webo, nangu tekuti abuke nokukupela umukate pantu uuli cibusa wakwe, lelo pamulandu wamukosha uwabula insoni, kuti aima nokukupela imikate iyingi ngefyo uulefwaya.⁹ Kabili ndelanda kuli mwebo, ipusheni, kabili cili nokupelwa kuli mwebo; fwayeni, muli nokusanga; konkonsheni, cili nokwiswilwa mwebo.¹⁰ Pantu umuntu onse uwipusha alapokelela; nomuntu uufwaya alasanga; nomuntu onse ukonkonsha, iciibi cikesulwa.¹¹ Bushe wishi muli mwebo alikwi, uyo ilyo umwana aipusha isabi, engamupela insoka ukucila ukumupela isabi?¹² nangu aipusha ilini, engamupela kaling'ongo.¹³ Ico, mwebo mwebabubifi mwaishiba ukupela ifintu ifisuma kubana benu, ngakanshi nicinshi mukufusha Shinwe wenu uwamumulu engafilwa ukumipela Umupashi wamushilo kuli abo bonse abamwipusha?¹⁴ Nomba ilyo Yesu alefumya iciwa muli cibulu. Panuma iciwa naciya, umuntu uyo ushalalanda alandile, necintu bwingi capapwike.¹⁵ Lelo bamo mubantu balandile ati, "Nikumaka yakwa Belizebu, kateka wafiwa, emo alefumisha ifiwa."¹⁶ Bamo bamwesesheshe nokufwaya kuli ena icishibilo ukufuma kumulu.¹⁷ Elyo Yesu aishibe amatontonkanyo yabo nokulanda kuli bena, "Bonse ubufumu ngabwalekana ubwine bweka kuti bwaonaulwa, neng'anda ngayalekana iiyine yeka ilawa.¹⁸ Nga satana ngaalekana umwine eka, bushe ngobufumu bwakwe kuti bwaiminina shani?¹⁹ Ngamwalanda ati mfumya ifiwa kubomfya Belizebu, ngabakakonka wenu bafumyisha ifiwa ukubomfya cinshi? Pamulandu waici, icikalenga baba bakapingula.²⁰ Nomba ngamfumya ifiwa kumunwe wakwa Lesa, ninshi ubufumu bwakwa Lesa nabwisa kuli mwebo.²¹ Ilyo umwaume uukwete abashilika abalesunga ing'anda yakwe, ifipe fyakwe filasunga bwino,²² nomba ilyo uukwatishepo amaka amucimfya, nomba ulya umwaume uukoseshepo aapoka icilwilo ico acetekemo nokonaula ifyuma fyaulya muntu.²³ Uyo uushili pamo nanebo napusana nanebo, nao uushikolonganya pamo nanebo alasalanganya.²⁴ Ilyo umupashi uwakowela wafuma mumuntu, ulapita muncende umushili amenshi nokufwaya ukutusha. Ngatausangile umwakutusha, ulanda ati, 'Nalabwelela mung'anda yandi umo nafumine.'²⁵ Ngawabwela, wasanga ing'anda naipyangwa nokubikwa bwino.²⁶ Elo uya nokuya senda imipashi imbi iili cine lubali iyabipisha ukucila ululya uwakubalilapo nokwisa shonse uukwisa iikala kulya. Nomba umubelo waulya muntu uulacilamo ukubipa ukucila napakubalilapo.²⁷ Cacitike fyo, ilyo nalanda ifi fintu, namayo umo aimishe ishiwi lyakwe ukucila pacintu bwingi nokulanda kuli ena, "Lyalishuka ifumo ilyakufyele namabele waonkeleko."²⁸ Lelo ena alandile ati, "Nangucibe fyo, balipalwa abo bonse abomfwa icebo cakwa Lesa nokucibaka."²⁹ Ilyo amabumba yabantu yailundile, Yesu ayambile ukulanda ati, 'Iyi nkulo ninkulo bubifi. Ilefwaya icishibilo, takuli icishibilo icingapelwa kuli yena kano icishibilo capali Yona.³⁰ Ngafilya fine Yona ali icishibilo kubena Ninive, efyo fine noMwana wa Muntu akaba icishibilo kuli iyinkulo.³¹ Namfumu wakupinda kakukuso akema kubupingushi pamo nabantu bankulo ino nokubapumya, pakuti afumine kumpela yapano calo kukwisaumfwa amano yakwa Solomoni, nomba moneni, uwakulisha ukucila naSolomoni uuli pano.³² Elyo abantu bamu Ninive bakeminina mubupingushi pamo nabantu abankulo ino nokubapumya, pantu bena balapile kukushimikila kwakwa Yona, nomba moneni, kuli umo uwacila napali Yona uuli pano.³³ Takuli nangu umo, panuma yakusanika ilampi alifisa muncende nangula mwisamba lya mutonga, nomba kano pamulu apatekwa ilampi, pakuti bonse abengengilamo bengamona ulubuto.³⁴ Ilonso lyobe elubuto lwamubili . Ilyo ilonso lyobe lyabe ilisuma, umubuli obe onse ukesulamo ulubuto. Nomba ilyo ilonso lyobe lyaba ilyabipa, nomubili obe ukesulamo imfimi.³⁵ Eico nomba, mube abacenjela pakuti ulubuto muli iwe lwiba mumfimi.³⁶ Ngacakuti umubili obe onse waisulamo ulubuuto, takuli ukubamo ifya mumfimi, lyena umubili obe onse ukaba kwati lilampi lyasanika ulubuuto muli pali webo."³⁷ Elo apwishishe ukulanda ifi, umuFaliseo amwipwishe ukuti bayelya nankwe kung'anda wakwe, efyo Yesu aingile nokulya.³⁸ UmuFaliseo apapile pantu Yesu tabalilepo ukusamba kuminwe panuma talalya icakulaya cacungulo.³⁹ Nomba Shikulu alandile kuli ena, "Ililine nelyo, mwebo mweba Faliseo musamfya kunse yamakapu elyo nefipe, nomba mukati kenu mwaisulamofy ifya bipa nolupato.⁴⁰ Mwebaume abashitontokanya! Bushe uwapangile kunse tewapangile namukati mukati?⁴¹ Peela kubalanda ifili mukati, elo nefintu fyonse ifikawamishiwa kuli webo.⁴² Kalanda kuli mwebo mwebaFaliseo, pantu mupela icapekumi ica minti naruyi naconse icamumabala yamisalu, nomba mwebo mwakana umulinganya nokutemwa Lesa. Cikankala ukucita umulinganya nokutemwa Lesa, kabili ukukana filwa ukucita ifintu fimbi nakapeka.⁴³ Kalanda kuli mwebo mweFaliseo, pantu mwaatemwa ifipuna fyakuntanshi muma sinagogi nokucindikwa ukuposhiwa mumaliketi.⁴⁴ Kalanda kuli mwebo, mwaba ngenshinshi ishashalembwapo isho abantu bapitapo ukwabula ukwishiba ati apo shili.⁴⁵ Umo injishikweba mumafunde alandile kuli ena, "Kafundisha, Ifyo mwalanda nafwebo mwatutuka."⁴⁶ Yesu alandile, "Kalanda kuli mwebo, bakafundusha befunde! pantu mubika abantu mwisamba lyafipe ifyafinisha kukufisenda, nomba mwebo tamwikatako kufipe nangu munwe umo uwakuminwe yenu.⁴⁷ Kalanda kuli mwebo, pantu mwakula inshinshi isha bakasesema, napeka abafyashi benu ebabepeye.⁴⁸ Efyo mwebo muli bakabone musuminisha kufyabombe abafyashi benu, ici cacine balibepeye namwebo mwakulile inshinshi shabo.⁴⁹ Pali uyu mulandu, Amano yakwa Lesa yalandile ati, 'Nkatuma bakasesema kuli bena pamo nabatumwa, nabo bakabacusha nokwipayapo bamo.'⁵⁰ Iyi nkulo, efyo, ikapanikilwapo pamulopa onse uwaba kasesema uwasuminwe kukutendeka kwacalo,⁵¹ ukufuma pamulopa wakwa Abeo ukufika pamulopa wakwa Zakaliya, uwaipaiwe pakati kalufuba elo necinyumba nyumba. Elco, ndemukulanda kuli mwebo, ino nkulo ilinokupanikilwamo.⁵² Kalanda kuli mwebo injishikweba shefunde, pantu mwafunyo infungulo yamano; mwebo mwebene tamwingilamo, nokufisa abo bonse abaleingila."⁵³ Elo Yesu nafuma kulya, bakalemba naba Faliseo balengulwile nokumutalika pafintu ifingi,⁵⁴ ukwesha ukumupela icilubo pamashiwi yakwe alandile.

¹Munshitaſye inono, elyo abengi imintapendwa yabantu bakumene bonse pamo nokutampa ukulatintana abene beka, ayambilepo ukulanda kudasambi bakwe mukwambilako, "Shilimukeni kucitutumushi caFaliseo, ici ebumumi munda. ²Nomba takuli nangu cimo icibeleme icishakasokololwe nangu icifishilwe icishakeshibikwe. ³Naconse ico mwalandile mumfifi cikomfwika mulubuto, nangu ngamwalandile mukutwi mukati kamupulule wang'anda fikabililwa pamuulu wamutenge wang'anda. ⁴Nalanda kuli mwebo, mwebanandi mwiba nomwenso kuli abo abepaya umubili, panuma yaifyo tabakwetepo necakucita cimbi. ⁵Nomba ndemilanga uyo mulingile ukutina. Tineni umo, panuma ngaipaya, nakwata amaka ayakumiposa mumulilo. Eico, nalanda kuli mwebo, mutineni? ⁶Bushe inseba shisano tashitwamuli mutucoini tubili utunono? Elo takwaba nangu lumo ulwalabwepo kucinso cakwa Lesa. ⁷Nangu mishishi yakumutwe obe yalipendwa. Witina. Walicindama ukucila napanseba. ⁸Ndelanda kuli mwebo, naonse ukansumina pacinso cabantu, no Mwana wa Muntu nao akamusumina pali bamalaika bakwa Lesa, ⁹nomba uwakana nebo mubantu nao akakanwa pacinso cabamalaika abakwa Lesa. ¹⁰Naonse uukalanda icebo icabipa ku Mwana wa Muntu, cikalekelelwa kuli ena, nomba ena uwakana ukucindika Umupashi wa Mushilo uwakwa Lesa takalekelelwe. ¹¹Ilyo bakamitwala mumasinagogi, kuli bakateka, nakubamaka nolupaka, mwisakamana pafyo mukasosa mukuicingilila, nangu pafyo mukalanda, ¹²pantu Mupashi wa Mushilo ukamifundisha mukashita kalya ico mukalanda. ¹³Elo umo ukufuma mwibumba alandile kuli ena, "Kafundisha, ebeni munyinanane akanye ifyacishale nakuli nebo." ¹⁴Yesu alandile kuli ena, "Wemwaume, naani wampangile ukuba kapingula nangu ndubulwila pali mwebo?" ¹⁵Alandile kuli bena, "Moneni ukuti mwafuma kulifyonse ifyalumkumbwa, pantu umweo wamuntu tawabelapo mukufula kwafipe ifingi ifyo akwata." ¹⁶Elo Yesu ababele umulumbe, alandile, "Ilyo ibala lyamukankala lyatwalishe ifisabo ifingi sana, ¹⁷atontonkenye umwine eka, alandile ati, 'Cinshi ico nalacita, pantu nshikwete icikulwa umwakusungila ifisabo fyandi? ¹⁸Alandile, 'Ifi efyo nalacita. Nalaponya amatata yandi nokukula amatata ayakulu, umo emonkalasungila ifisabo yandi nefintu fimbi. ¹⁹Ndinokulanda kumutima wandi, "Wemutima wandi, naukwa ifipe ifingi ifisungilwe kumyaka iingi. Tusha bwino, lya, nwa, nokusamwa." ²⁰Nomba Lesa alandile kuli ena, "Wemwaume icipuba, lelo ubushiku umweo obe ulefwai kwa, nefintu fyonse ifyo wapekanya, fileba fyakwa naani?" ²¹Efyaba uyo uisungila icuma cakwe nokukanaba umukankala kuli Lesa. ²²Yesu alandile kudasambi bakwe, "eifyo nalanda kuli mwebo, mwisakamana pabwikashi bwenu, nangu nipafyakulya; nangu nipamubili wenu, nangu nipafyo mukafwala. ²³Pantu umweo walicila pafya kulya, nomubili walicila ifyakufwala. ²⁴Tontontkanyeni pali bamwankole, tababyala nangu kusombola. Tabakwata umwakusungila ifyakulya nangu ubutala, lelo Lesa alabalisha. Ngamwebo mwebakwatishapo ubukata ukucila pafyoni! ²⁵Bushe ninani pali mwebo uwingafwaisha ukulundapo umukono umo pamushinku wakwe? ²⁶Ngacakuti mwafilwa ukucita icintu icacepesha, ngacinshi musakamanina pafyashala?" ²⁷Tontontkanyeni pali cananika ifyo akula. Tafibomba nangu kupikula. Nomba ndelanda kuli mwebo, naSolomoni mubukata bwakwe tafwelepo ngaumo uwapalifi. ²⁸Nomba ngaLesa alafwika ifyani ifyamwibala, ifilipo nelelo ubushiku buno, namailo caposya mwibuku lyamulilo, takacishepo nganshi ukumifwika, mwebacitetekelo cinono! ²⁹Mwitontontkanya pafyo mukalya nangu pafyo mukanwa, nokusakamikwa. ³⁰Pantu ifyalo fyonse muno calo fifwaya ifi, nashinwe wamumulu aishiba ifyo mukabila. ³¹Nomba fwayeni ubufumu bwakwe, nefifintu fikapelwa kuli mwebo. ³²Mwitina, mwetwana tunono, pantu Shinwe wamumulu aba uwasekelela ukumipeela ubufumu. ³³Shitisheni ifikwatwa fyenu nokupela kubapina. Pangeni umwakusungila ifyuma ifishipwa-ifyuma mumulu ifishipwa, uko kabolala tapalama, nangu icipelebesha. ³⁴Pantu ukuli icuma, ekuli nomutima obe. ³⁵Leken i ifyakufwala fyenu fibe ifyakakwa mumishipi, lekeni nenyali shenu shibe ishayaka lyonse, ³⁶namwebo beni ngabantu balya abalelelela ukumona shikulu wabo ilyo abwela ukufuma kumutebeto wabwina, pakuti ilyo abwela nokukonkosha, palyapene bamwiswila icibi. ³⁷Abapalwa niabo ababomfi bakwe abo Shikulu wabo akasanga balelela ilyo akesa. Cacinse nalanda kuli mwebo, akakaka mumusana umwine eka nokubekalika petebulo kukuba peela ifyakuulya, napeka akabwela kukubabombela. ³⁸Nga Shikulu aisa umuku wacibili kukulola munshita yabushiku, nangu mukulola kwacitatu, nokubasanga nabaipekanya, balishuka abo babomfi. ³⁹Nomba ishizeni ifi, ngacakuti umwine wang'anda alishibe akashita kabolala alinokwisa, takuti asuminishe ing'anda yakwe itobwe. ⁴⁰Mube abaiteyanya, pantu tamwaishiba akashita kakwisa kwa Mwana wa Muntu. ⁴¹Petulo alandile ati, "Shikulu, bushe muletweba umulumbe ifwe fweka, nangu wabonse?" ⁴²Shikulu amwaswike, "Naani uwacishinka intungulushi iyamano uyo shikulu wakwe asalile mubabomfi bakwe ukupela icakaniko cacakulya panshita iisuma? ⁴³Alishuka umubomfi uyo Shikulu akasanga alecita ifyo ilyo akesa. ⁴⁴Cine cine ndelanda kuli mwebo akamulenga ukuba kasunga wafikwatwa fyakwe fyonse. ⁴⁵Nomba ulya mubomfi ngalanda mumutima wakwe, 'Shikulu wandi akokola ukubwela,' nokwamba ukuma umubomfi umwaume nomwanakashi nokulya nokunwa nokukulwa, ⁴⁶shikulu wakwe ilyo akesa ubushiku takeshibila nakashita takeshibe nokumuputaula mutuputusha nokumupela incende kubashacetekela. ⁴⁷Ulya mubomfi, uwakwete ukwishiba ukufwaya kwakwa shikulu wakwe nao taipekenye ukucita ukulingana nokufwaya kwakwe, akomwa impumo ishingil. ⁴⁸Nomba ulya umo uushaishibe acitile icalingile ukuminwapo, ena akominwapo impumo ishacepa. Abo bonse abapelwa ifyafula, ukufuma kuli bena ifyafula bakafifwayako. Nao umo uyo bayashimisheko ifyafula, nefyafulisha bakafifwayako. ⁴⁹Naishile kukukosha umulilo pano pacalo, ninkabila ukuti walikoshiwa kale. ⁵⁰Nomba nebo ndinolubatishe ulonkabatisiwa pakuti lukabe ulwa pwililika! ⁵¹Bushe mwebo mutontontkanya ukutula nebo naisa kukuleta umutende pano pacalo? Awe, ndimukumweba, temutende lelo bulekano. ⁵²Ukufuma pali nomba ukuya kuntanshi mung'anda mukaba basano abapusana- batatu bakalekana nababili, nababili bakalekana nabatatu. ⁵³Bakalekana, wishu nomwana nomwana nawishi, nyina nomwana umwanakashi nomwana umwanakashi nanyina, umupongoshi nyina nomupongoshi umwanakashi nomupongoshi umwanakashi nanyina

umupongoshi.⁵⁴Yesu alandile kumabumba yabantu napeka, "Ilyo mwamona amakumbi yabako kwisamba lya calo, palyapene mulanda ati, 'imfula ileisa loka,' cachine ilaloka.⁵⁵Ilyo umwela ulepuupa uwakukapinda kakukulyo, mulanda ati, kuli nokukaba sana, ifyo fine filacitika.⁵⁶Babumi munda, mwebo mwaishiba ukupilibula imimonekele iya pano pacalo neya mummyulu, nomba bushe cinshi tamwaishibila ukwilula inshita yanomba?⁵⁷Bushe cinshi tamupingwila ifyawama mwebene bekafye?⁵⁸Ilyo mwaya noyo mupusene naena ilyo tamulafika kuli kapingula, munshila ucite amaka mumfwane mulandu pamo naena pakuti ena ekukulila kuli kapingula, elo nakapingula takakutwale webo kumukalamba weofesi, nomukalamba weofesi takakupose mucimfungo.⁵⁹Nebo nalanda kuli webo, webo tawakafumemo mulya kano webo walipilako akacepesha kandalama.

Chapter 13

¹Panshita ilya, mwali bamo abamwebele ulwabena Galili abo Pilato asanshishe umulopa wabo namalambo yabo. ²Yesu alibaswike nokulanda kuli bena, "Bushe muletontonkanya balya bena Galili bali babembu sana ukucila ebena Galili bonse pantu baliculile muli uyu musango? ³Awe, ndemweba ati. Ngatamulapile, bonse mwebo muli nokuloba mumusango umo wine.⁴Nakalimo balya mubekumi nachine konse konse abo ulupungu lwa mu Silomu lwawililelpo nokubepaya, bushe muletontonkanya ati bali babembu ukucila abaume ba MuYelusalemu? ⁵Awe, ndelanda ati. Ngatamulapile, bonse muli nokufwa."⁶Yesu apele umulumbe uyu, "Umuntu umo alikwete umukunyu uyo alimbile mwibala lyakwe ilya mwangashi nokwisa fwayako icisabo kulicena nomba tasangileko nangu cimo. ⁷Umwaume aebele umulimi, "Mona, pamyaka nomba itatu ndesa mukufwayako icisabo ukuti nsangeko icisabo kumukunyu nomba nshisangako nangu kamo. Citeme. Cinshi cingalalanfisha incende?⁸Umulimi alyaswike nokulanda ati, 'Cilekenifye uno mwakafye pakuti ndimbaulemo nokubikamo umufundo mulicena. ⁹Ngacakuti catwala icisabo umwaka uleisa, csuma; nomba ngatacitwele, kucitema!"¹⁰Nomba Yesu alefundisha mwisunagogo limo paSabata. ¹¹Moneni, namayo ali palya uwalwele mwaka ikumi limo nachine konsekonse uwakwete ingulu shakunaka. Ali uwapetama kabili taleololokesha.¹²Elo Yesu amumwene, alimwitile nokulanda kuli ena, "Wemwanakashi, naukakulwa kukunaka kobe." ¹³Abikile ukuboko kwakwe pali ena, palyapene namayo alyololweke nokulumbanya Lesa. ¹⁴Nomba kateka weSinagogo alifulilwe pantu Yesu aundepe paSabata. Kateka wesinagogo alyaswike nokulanda kucintu bwingi, "Mwabe inshiku mutanda isho tufwile ukubombamo umulimo. Iseni mundapwe lyena, lelo tepabushiku bwaSabata awe.¹⁵Shikulu alimwaswike nokulanda ati, "Babumi munda! Bushe temwebo mukakula ing'ombe napamo impunda ngayaponena mucikulo nokushitungulula kukunwa mubushiku bwesabata? ¹⁶Ngakuli uyu umwana mwanakashi uwakwa Abrahamu, uyo Satana akaka pamyaka ikumi limo nachine konse konse, cinshi engafililwa ukukakulwa kukukakwa kwakwe pasabata?"¹⁷Elo alandile ififintu fyonse, abo bonse abamutalike balengelwe insono, necintu bwingi casangalele pafintu fyonse ifyalulumbi acitile.¹⁸Elo Yesu alandile ati, "Bushe ubufumu bwakwa Lesa bwaba shani, kabili kuti bwapalanishawa kuli cinshi? ¹⁹Bwapalanishiwa kuluseke lwalubanga ulo umuntu asendele nokuposa mwibala, lwakula ukufika napacimuti icikulu, nefyoni fiamulwelele fyapangako ifinsa kumisambo yaciko."²⁰Napeka alandile ati, "Bushe nikucintunshi twingapalanya ubufumu bwakwa Lesa? ²¹Bwaba ngacitutumushi ico namayo abula nokusansha mubunga mufipimo fitatu ifyabunga bwamukate mpaka fyasalanganina mubunga bonse."²²Napeka Yesu aleenda ukupita mumisumba ikalamba namumishi, alesambilisha nokuti aye kuYelusalemu. ²³Umuntu umo alandile kuli ena, "Shikulu, bushe banonofye bakapusuka?" Alibaswike, ²⁴"Ipatikisheni ukwingila pamwinshi uununo, pantu, ndemyeba ati, abengi bakafwaya ukwingila, lelo bakafilwa ukwingila.²⁵Ilyo umwine wang'anda akengila nokwisalako icibi, elo mukeminina panse nokumaula kucibi nokulanda ati, 'Shikulu, shikulu, lekeni twingile.' Akasuka nokulanda kuli mwebo ati, 'Nshimishibe nangu mwafuma kwisa.'²⁶Nomba mukalanda ati, 'Twalile nokunwina pamenso yenu mwafundishe mumisebo yesu.'²⁷Nomba akasuka ati, 'Ndelanda kuli mwebo, nshimishibe uko mufumine. Fumeni pano, mwencita tubi!' ²⁸Kukaba ukulila nokusumanya ameno elyo mukamona Abulamu, isaki, Yakobo, nabonse bakasesema mubufumu bwakwa Lesa, nomba ninshi namuposwa panse. ²⁹Bakafuma kukabanga, kumasamba, kukapinda kakukuso, kukapinda kakulyo, bakekala kwitebulo mubufumu bwakwa Lesa. ³⁰Ishibeni ici, abo abacepesha ebakaba abantanshi, nabo abacindama bakaba abampela."³¹Panuma yaifyo, bamo abaFaliseo baishile nokulanda ati, "Kabiye nokufuma pano pantu Herodi alefwaya ukukwipaya." ³²Yesu alandile ati, "Kabiye nokweba uyo mumbwe, 'Mona, ndefumya ingulu nokuposha amalwele lelo namailo, nabulya bushiku ninshi nafikilisha ifyo mfwile ukucita.'³³Limbi, cili icikankala nebo ukutwalilila lelo, mailo, nangu ubushiku bukakonkapo pantu tacasuminishiwa ukwipaila kasesema ukufuma kuYelusalemu.³⁴Yelusalemu, Yelusalemu, uwipaya bakasesema nokulasa amabwe bonse abatumwa kuli webo. Mona ifyo nakabile ukukukolonganya ngefyo inkoko ikolonganya abana bakwe mumapindo yaiko, mona tawalefwaya ci. ³⁵Mona, ing'anda yashala amapopa. Ndelanda kuli mwebo ati, tamwakambone mpaka mukalanda ati, 'Alishuka uyo uwishila mwishina lyakwa Shikulu.'"

Chapter 14

¹Cacitike pesabata limo, ilyo aingile mung'anda yamuFaliseo umo uwali intungulushi mukulya umukate, balemulolekesha. ²Moneni, palya pali umo umuntu uwalecula kuli Edema. ³Yesu alipwishe abaishiba bwino ifunde lyaba Yuda nabaFaliseo, "Bushe cefunde ukundapa pasabata, nangu iyo?"⁴Nabo baikelfye tondolo. Elo Yesu alimwikete, alimundepe, nokuleka aleya. ⁵Alandile kuli bena, "Nani pali mwebo uwingaleka umwana wakwe umwaume nangu ing'ombe ukuwila mucishima pasabata palyapenefye engafilwa ukumufumya? ⁶Nabo balifililwe ukupela ubwasuko kuli

ifintu.⁷Yesu alimwene bonse abalalikwe bakabile ukwikala pafipuna fyacindama, alandile umulumbe kuli bena,⁸"Lyonse ilyo mw'alalikwa kumutebeto wabwinga, tekwesha ukwikala pancende iyamucinshi, pantu limbi kuli umbi uwacindamisha uulalikwe.⁹Nomba ilyo bonse abalalikwe mwafika, alelanda kuli webo, 'Mupele uyu umbi icicipuna wikelepo,' munsoni uleyabula incende iyacepesha.¹⁰Nomba ilyo bakulalika, kabiye nokuyaikala pancende iyacepesha, nomba ilyo uwacimilalika aisa, kuti alanda ati, 'Wecibusa, kabiye palya pamulu.' Lyena kuti wacindamikwa nabo bonse abekele palya peteubo nobe.¹¹Pantu bonse abaimya abene beka bakacefiwa, nabo bonse abaicefya abene beka bakasansabikwa.¹²Yesu nakabili alandile kumuntu uwamulalike, "Ilyo lyonse wacita icakulya nangu umutebeto, tekwesha ukulalika abanobe nangu bamunonko nangu ulupwa nangu abena mupalamano abanonka, pakuti nobe bengesa kulalikako, lyena elyo ukukalipilwa libili.¹³Nomba ilyo wapanga umutebeto, lalika abapina, abashenda, abalemana, nempofu,¹⁴lyena ukaba uwapalwa, pantu bena tekuti bakulipile nakabili webo. Pantu ulinokulipilwa libili mukututubuka kwabalungami."¹⁵Elo umo uwamuli bena uwaikele petebulo naYesu aumfwile ifi fintu, alandile kuli bena, "Alishuka uyo ukalyako umukate mubufumu bwakwa Lesa"¹⁶Nomba Yesu alandile kuli ena, "Umuntu umo apekenye icakulya icikulu nokulalika abengi.¹⁷Ilyo icakulya capekanishiwe, atumine umubomfi kukulanda kulyabo bonse abalalikwe, 'Iseni, pantu fyonse nafipekanishiwa."¹⁸Bonse bafwaile icakuleseshamo. Uwakubalilapo alandile kuli ena, 'Ninshita ibala ilikulu, ndefwaya ukuya limona. Ndekupapata njeleleko.' "¹⁹Naumbi alandile ati, 'ninshita ing'ombe ishamakoli, ndefwaya ukuya mukushesha. Ndimukukupapata njeleleko.'²⁰Elo naumbi alandile, 'Ningupa, kanshi tekuti ndiseko."²¹Umubomfi aishile nokwisa eba shikulu wakwe ifi fintu. Elo shikulu wang'anda afulilwe nokulanda kumubomfi wakwe, 'Kabiye bwangu bwangu mumisebo namutushila monse utwamusumba nokulalika bonse abapina, abashenda, impofu nabalema.'²²Umubomfi alandile ati, 'Shikulu, ico mwacinjeba ukupanga napanga, nomba nakushalako umuputule."²³Shikulu aebele umubomfi wakwe, 'Kabiye mumashila nembao nokupatikisha bonse ukwisa, pakuti ing'anda yandi isule.²⁴Pantu ndemyeba ati, tapali pali abo baume abalalikwe abengofwako icakulya"²⁵Nomba amabumba ayakalamba yaleenda nankwe, elo apilibwike nokulanda kuli bena,²⁶"Ngacakuti umuntu aisa kuli nebo nokukana pata wishi, nangu nyina, umukashi, abana, indume nangu inkashi, nangufye mweo wakwe, tekuti abe umusambi wandi.²⁷Pantu uyo onse uushisendele icapindama cakwe nokunkonka tekuti abe umusambi wandi.²⁸Pantu pali mwebo nani uyo ulefwaya ukukula ulupungu tabala ekala panshi nokupenda ishoengaposapo pakupwisha?²⁹Mumano yambi, ilyo akula umufula afilwa ukupwisha, nabo abamona bayamba ukumupunika,³⁰ukulalanda ati, 'Uyu muntu alyambile ukukula nafilwa nokupwisha.'³¹Napamo nimfumu nshi, ilanda pakuya mukukumanya imfumu imbi kubulwi, iyo taibalilapo ukwikala nokupandashanya amano ngacakuti nailinga ukulwa nabashilika amakana ikumi ayakuya kumanya iyo ileisa kuli yena namakana amakumi yabili?³²Ngateifyo, ilyo ifita fimbi fili ukutali, taengatuma inkombe nokuyaipusha ifilefwaikwa pakuti bacite umutende.³³Eico, uyo onse uushilekako kucintu conse akwata takabe musambi wandi.³⁴Umucele usuma, lelo umucele ngawalufya ukulowa, bushe kuti walengwa shani ukulowa nakabili?³⁵Taukwete buyo kumushili nangu nikumufundo. Ulingile ukuposwa. Uyo ukwete ukutwi kukumfwa, naomfwe."

Chapter 15

¹Nomba bonse bakasonkesha nababembu bali mukwisa kuli Yesu mukufwa kuli ena.²Bonse aba Farise na bkalemba bale ilishanya abene beka, balimukulanda ati, "Uyu muntu alimukupokelela aba bembu nokulida pamo nabo.³Yesu abebele bene uyu mulumbe, alimubeba ati,⁴"Ninani pali mwebo nganakwata impanga umwanda umo peka alufyapo imo, teti ashe amakumi pabula na pabbula mu mpanga peka nokuyamukufwaya imo ilubile nokusanga.⁵Nomba elo aisanga alimukuibika pamabeya yakwe nokutemwa.⁶Elo aisa ku ng'anda, alimukwita nabena mupalamano bakwe, nokulanda kuli bena, 'Sekeleleni pamo nanebo, pantu aisanga impanga yandi iyalubile.⁷Ndimukulanda kuli mwebo ati, elo kukabo kusekelela mumulu pamubi umo uwalapia, ukucila pabali amakumi pabula wa pabula abantu abashikwe umulandu wakwebati balapililepo.⁸Nangu nani umwanakashi uukwete impiya ngaalufyapo imo, teti asanike, nokupyanga mung'anda okufwayasana asuka aisanga?⁹Elo aisanga, alimukwita ifibusa nabena mupalamano, nokulanda kuli bena, 'Sekeleleni pamo nanebo, pantu nisanga impiya yandi iyo nalufishe.'¹⁰Eico ndimukulanda kuli mwebo, kulabo kusekela pamenso yaba malaika Lesa ukucilapa mubi umo uwalapila."¹¹Nomba Yesu alimukulanda ati, 'Umuntu umo alikwete abana baume babili,¹²nomwaice pali bena alandilyati kuli, 'Tata, mpeleniko icakaniko caryuma icikaba icandi. Elo abakenye.¹³Panuma yanshiku, nomwana umwaice alimukulanganika pamo ifyo akwete peka alile naku calo cakutali, peka kulya eko aposele fyonse ifyo akwete mumikalile yakwangala.¹⁴Nomba elo alimukuposa fyonse, insala yalishile mulya mu calo, peka alitampile ukucula.¹⁵Aile palamina umwine kuli umo uwamui cilya calo, uwamutumine mumpanga yakwe mukulisha inkumba.¹⁶Ali uwansansa ukufwaya ukulalya amakapa yantu inkumba shalelya pantu nangu umo takwali uwakumupelako.¹⁷Nomba elo umutima waishile muli ena, alandilyati, ifyo ababomfi bakwatata bafula abalimukulya icakulya nokushapo, nanebo ndikuno, ndimukucula kunsala!¹⁸Ndimukwima nokufuma peka ndinokuya kuli tata peka nkayaalanda ati kuli ena, "Tata, nali bambukila umulu na mwebo.¹⁹Nebo nshilingile ukwebati mungite peka ubo mwana nenu; mumpange nebo umo umubomfi uwamuba bomfi benu."²⁰Elo umwana mwaume alimine nokusha nokuya kuli wishi, elo acili ukutali, wishi alimumwene nokukwata ubulanda, peka alibutwike nokuya mukumbatila nokumutomona.²¹Nomwana alandile ati kuli ena, "Tata, nebo nali bambukilo mulu na mwebo pamo, nshilingile nebo ukweba ti mulengebo mwana nenu."²²Na wishi alandile kuba bomfi bakwe, 'Leteni bwangu insalu iisuma, mubike pali ena, peka bikeneni necakuminwe, peka nensapato ku makasa yakwe.²³Nomba leteni nomwana wa

ng'ombe uwaina pekka ipayeni. Leteni tulye noku sekelela! ²⁴Pantu umwana wandi ali uwafwa, peka nomba ali uwamweo. Ali uwaluba peka nomba nalondoka.' Nomba balitampile ukusekelela. ²⁵Nomba umwana mukalamba alifumine kwibala. Elo aishile alepalamina ku ng'anda, aumfwile inyimbo nokucinda. ²⁶Aitilepo umo paba bomfi amwipwishe cinshi cicitike. ²⁷Nomubomfi alandilyati kuli ena, umwaice obe naisa mu ng'anda peka ba wiso nabepaya umwana wa ng'ombe uwaina pantu namupokelela uwamweo. ²⁸"Nomwana umukalamba alifulilwe alikene ukwingilamo, peka wishi alishile nokumupapata ena. ²⁹Nomba umwana umukalamba alimukwasuka wishi ati, 'Moneni iyi myaka yonse na mubombela, peka ine nshafuma mwishiwi lyenu, eka mwebo tamwampelapo umwana wa mbushi ukweba ati nanebo nsekelele pamo na banandi, ³⁰nomba elo uyu mwana wenu aisa, uwamililile ifyamu bwikashi pamo naba cilende, mwamwipaila umwana wa ng'ombe uwaina. ³¹Na wishi alimuku mweba ati, 'Wemwana uli pamo naine yonse, nafyonse ifyonkwete fyobe. ³²Nomba cilicisuma ukusekelela nokusansamuka, pantu umwaice obe uyu aliuwafwa, peka nomba aliuwamweo; alilubile, peka nomba namoneka.'"

Chapter 16

¹Yesu naena alandile kubasambi balwe ati, " Kwaliko umukankala umo uwakwete umubomfi mukalamba, akasebo kasoselwe kuli ena ati uyu mubomfi mukalamba aleonaula ifyuma. ²Elo uyu mukankala amwitile nokulanda naena, "Ngefi ndeumfwa paliwebo finshi? Mpela imibombelo yobe, pantu tekuti ube umukulu wababomfi iyo. ³" Uyu mubomfi mukalamba aliyaswike umwine eka, 'Bushe kanshi cinshi mfwile ukucita, pantu shikulu wandi alampoka bukacefya bwamibombele yandi? Nshikwete amaka yakwimba ifilindi, kabili ndiwansoni kukulomba. ⁴Kanshi naishiba ico mfwile ukucita, pakuti ngabantanfyia iyi incito yabukacefya, abantu bengampokelela mumang'anda yabo. ⁵Elo umukalamba wababomfi aitile onse uwankongwele shikulu wakwe, nokwipusha uwantanshi, 'Bushe nishinga wakongwele Shikulu wandi?' ⁶Alimwaswike ati, ' Imbale umwanda umo ishamafuta ya miolivi. ' Nao alandile ati, 'Senda apowakongwelele, ikala bwangu bwangu nokulemba amakumi yasano. ' ⁷"Elo umukalamba wababomfi alandile nokuwakonkapo ati, 'Ngaiwe nishinga wakongwele?' "Nao alyaswike ati, 'Umwanda umo amasaka yangano. 'Nao alandile ukuli ena ati, ' Bula apo wakongwelele, nokulembapo amakumi cinekonsekonse. ⁸Elo Shikulu wamubomfi mukalamba atashishe kacefya wabula icishinka pakubomba kwabucenjeshi. Pantu abana besonde lino baba abacenjelesha mumicitile nabantu babo ukucila bana banono abalubuto. ⁹Ndelanda kuli webo, ipangile ifibusa mumusango uwafyuma uwabipa pakuti ilyo caya, bengakupokela mumekashi yamikalile ayamuyayaya. ¹⁰Uyo onse uwacishinka mutunono aba uwacishinka namufingi, noyo onse ushalungama mutunono abaushalunga namufingi. ¹¹Ngacakuti waba uwabula icicetekelo mukubonfyia ifyuma, bushe nani enga kucetekela kufyuma fyacishinka? ¹²Nabushe nga cakuti tawaba necishinka kukubonfyia ifikwatwa fyabantu bambi, bushe ninani enga kupela impiya shobe? ¹³Takuli mubomfi uwingabombela bashikulu babili, pantu kuti atemwa umo nokupata umbi, limbi kuti alebombela umo nokusula umbi. Tekuti ubombele Lesa pamo nendalama. ¹⁴Elo umufariseo, uwatemwishishe impiya , aumfwile ifi fintu fyonse, naena balimupatile. Alandile kuli bena, " ¹⁵Muilungamika mwebene pafinso fyabantu, lelo Lesa aishiba imtima yenu. Conse icisansabikwa pacinso cabantu camuselu pacinso cakwa Lesa. ¹⁶Ifunde nabakasesema bamoneke ukubomba kwabo panuma Yowane naisa. Ukufuma pali ilya nshita, imbila nsuma iyabufumu iyakwa Lesa yabililwe, nabonse baipatikishe ukuyumfwa. ¹⁷Lelo cili icayanguka umulu necalo ukupita ukucila itoni limo ilyacilembo cefunde ukuba ilyafye. ¹⁸Uyo onse uwantanyia umukashi wakwe nokupa umbi acita ubucende, noyo onse uwaupa uyo batanfyia kumulume acita ubucende. ¹⁹"Kwali umuntu umwaume umo uwafwala insalu iyakashikilila neyakolokondwe nacila bushiku aleitakishisha pafyuma fyakwe. ²⁰Kwali nakalombalomba uweshinakwe ni Lazarasi uwali nalalikwa pamwinshi wang'anda yakwe, umubili wakwe mwali ifilonda, ²¹lyonse alekabila ukulya ifyalepona kwitebulo lyamukankala. Nembwa shaleisa lyonse kukumunyangila ifilonda. ²²Nomba ilyo kalombalomba afwile nokusendwa nabamalaika kulubali lwakwa Abrahamu. Nao umukankala alifwile nokushikwa, ²³nokucula kungeena, aloleshe amenso yakwe nokumona Abrahamu ukutali pamo na Lazarasi kulubali lwakwe. ²⁴Apundile nokulanda ati, ' Tata Abrahamu, mbeledeniko uluse tuminineko na Lazarasi, pakuti engatubika umunwe wakwe mumenshi nokutalalika ululimi lyandi, pantu nacula kubukali bwamulilo. ²⁵" Nomba Abrahamu alandile ati, 'Wemwana, ibukisha ati mubwikashi bobe wapokeleifintu fyobe ifisuma, nao Lazarasi mumusango umowine ifintu ifibi. Nomba nao lelo ali mukutusha kuno, nobe ulimubwafya. ²⁶Pali fyonse, nakubikwako ubucingo, ukuti ulefwaya ukuciluka nokwisako tekuci ese, noyo onse ulefwaya ukutoloka ukufuma uko nokwisa kuno tekuti ese kuno. ²⁷" Umukankala alandile ati, 'Namipapata, Tata Abrahamu, ukuti mumutume ese kung'anda kuli batata-- ²⁸pantu nalikwata namuninane basano-pakuti engabakambishako, pakuti bekesasangwa mukucula kwaba kuli inoncende. ²⁹"Nao Abrahamu alandile ati, 'Balikwata Mose nabakasesema; balekeni bomfwe kuli bena. ' ³⁰"Umukankala alyaswike ati, "Awe, Tata Abrahamu, lelo ngacakuti umo alile kulibena ukufuma kubafwa, kuti bena balapila. ' ³¹"Nomba Abrahamu alandile kuli ena ati, ' Ngatabomfwa kuli Mose nakuli bakasesema bambi, tapali nangu umo uwingabapatikisha nangufye bengamona umo ukubuka kubafwa.'"

Chapter 17

¹Yesu alandile kubasambi bakwe, "Tekuti kukane ukuba ifintu ifingatukanya ukubembuka, lelo kalanda kuli uyo fingshilamo! ²Ngacawamine ukukaka ilibwe ilikulu mumukoshi wakwe nokuya muposa mucimana cikalamba ukucila alenga umo uwamubanono ukuipuntula. ³Ibakeni mwebene. Ngacacuciti munonko abembuka, mukalipile, ngalapila,

mwelele. ⁴Ngakulufyanya imiku cine mubushiku bumo, nemikucine lubali abwela kuli webo, ukulanda ati, Nalapila,' ufwile wamwelela!⁵ Abasambi bakwe balandile kuli Shikulu, "Kusheni icicetekelo." ⁶Shikulu alandile, "Ngacakuti mwakwete icicetekelo ngoluseke lwalubanga, kuti mwalanda kucimuti calumalubeni, "Shulika, nokulimbwa mumumana,' naco kuti camyumfwila.⁷ Naani palimwebo, uwingaba nomubomfi alelima nangula alesunga imikoko, uwingalanda kuli ena lintu abwela kumabala,' Isa bwangu bwangu wikale nokulya?' ⁸Teti alalande kuli ena, 'Pekanya fimo ifyakutinje, elo bika nomushipi mucakufwala cobe kabili mpekanishisha pakuti mpwishe ukulya elyo nokunwa. Bushe tepanuma wingalya nakalimo ukunwa?'⁹ Nalimo kuti afilwa ukutasha kumubomfi pafintu fyonse ifyo amukambishe, bushe kuti atasha? ¹⁰Cimo cine nawebo, lyonse ilyo wacita ifintu bakweba ukucita, ufwile ukulanda ati, ' Tatuli babomfi basuma. Lelo twabomba ifyo tufwile ukucita."¹¹ Yafikile inshita ilyo aleya ku Yelusalemu, alepita mumbali yamumpaka ya Samaliya na Galili. ¹²Ilyo aingile mumushi umo, kulya bamukumenye abaume ikumi limo abalwele ifibashi. Baiminine apatali apo ali ¹³nokulabikisha, ukulanda ati, " Yesu, Kafundishe mukalamba, tubelele uluse."¹⁴ Elo abamwene, alandile kuli bena, "Kabiyeni nokuyailanga mwebene kuli bashimapepo." ¹⁵Elo baile bonse ninshi nabawamishiwa. Ilyo umo amwene ati napola, abwelele, nomusowa uukalamba alelumbanya Lesa. ¹⁶Aponene pankasa shakwa Yesu, nokupela amatotelo. Ali mwina samaliya.¹⁷ Elyo Yesu alandile ati, "Bushe tabaciba ikumi limo abaciwaminishiwa? ¹⁸Bushe ngaba pabula balikwi? Takwali nangu umo uwabwelele nokupela amalumbo kuli Lesa, ukufumyakofyeko umwina fyalo. ¹⁹Alandile kuli ena, "Ima, nokuya. Icicetekelo cobe cakulenga ukupola."²⁰ Kabili aipushiwe kubaFariseo inshita ubufumu bwakwa Lesa buli nokwisa, Yesu alyaswike nokulanda ati, "Ubufumu bwamumulu tabwisa ngecakuloleshafye bwino. ²¹Nangu ngeshakusosa ati, 'Mona, ubu bulyapa!' nangu, 'Bulya palya!' Pantu moneni, ubufumu bwakwa Lesa buli muli mwebo."²² Alandile kumasambi bakwe ati, "Inshiku shileisa ilyo mukafuluka ukumona ubushiku bumo ubwanshiku shamwana wa Muntu, lelo tamwakabumone. ²³Bakalanda kuli mwebo, "Moneni, kulya! Moneni, apa!' Mwikafuma nangula ukubutukila kuli bena, ²⁴ngefyo inkuba imyansha ngayasanika ukufuma kwikumbi kuya kwikumbi linankwe, efyo umwana wa Muntu akaba mubushiku bwakwe."²⁵ Nomba icakutampilapo ali nokucula kufintu ifingi nokukankambwa neiinkulo. ²⁶Ngefyo cacitike mukashita kakwa Nowa, ifyo fine efili nokucitika munshiku shamwana wa Muntu. ²⁷Balelya, balenwa, baleupa, nokulekana ukusukila nelyo Nowa aingile mubwato-nelyeshi Iyaishile nabonse baonaika. ²⁸Ecimo cine, ngefyo cacitike munshiku shakwa Loti- balelya nokunwa, ukushitisha nokushita, ukubyalala nokukula. ²⁹Nomba ubushiku ubo Loti afumunine muSodoma, yalokele iyamulilo naSalufa ukufuma mumulu nokonaula bonse. ³⁰Mumusango umo wine efyo cili nokuba mubushiku Mwana wa Muntu akasokololwa. ³¹Muli ubo bushiku mwikaleka uuli pamutenge ukukoka pakuti engasenda ifipe fyakwe munganda, kabili tekwesha ukuleka uuli kumabala ukubwela. ³²Muleibikisha muka loti. ³³Uyo onse uifwaila umweo wakwe akaulufya, lelo uyo onse uulufya umweo wakwe akasanga. ³⁴Ndesosa kuli mwebo ati, muli kalya akashita kamfinshi akabushiku pakaba abantu babili pabusanshi. Umo akasendwa, naumo akashala. ³⁵Kukaba banamayo babili abakalatwa bonse. Umo akasendwa, naumbi akashala. ³⁶"Kukaba babili mwibala, umo akashala, umbi nao akashala. ³⁷Bamwipwisha, Nikwisa, Shikulu?" Alandile kuli bena, "Konse ukuli icitumbi, ekukolongana amakubi."

Chapter 18

¹Lilyaline apele umulumbe kuli bena pafyo bafwile ukupepa lyonse nokukana nenuka, ²abebele ati, "Mumusumba umo mwali kapingula uushaletina Lesa kabili tacindike abantu.³ Nomba mwali mukamfwila muli ulyamusumba, aleisa lyonse kuli ena, nokulanda ati, ' Ngafweni ukupingula umulandu noyo tuilufyenye nao.' ⁴Panshita iitali tamupele ubwafwilisho, lelo panuma yakashita akanono ailishenye umwine, 'Nangu nshitina Lesa nangula uukupela umuntu umucinshi, ⁵nomba pamulandu wamukamfwila uulempafya, ndinokumwafwa ukupoka ubupingushi, pantu andetela umulele pakulaisa lyonse lyonse."⁶ Elo Shikulu alandile ati, "Kutikeni kufyo kapingula uushalungama alanda. ⁷Nomba bushe Lesa takalete ubupingushi kusalwa bakwe abalila kuli ena ubushiku nakasuba? Nalimo akabakokosha kumulandu wabo? ⁸Ndelanda kuli mwebo ati akaleta ubupingushi kuli bena mukwangufyanya. Ifyofine, nelyo Umwana wa Muntu akesa, bushe cinecine akasanga icicetekelo pesonde?"⁹ Nakabili apele umulumbe umbi kulyabo bonse abaleilishanya abene beka ukuti balungami nokulakankamba abantu bambi, ¹⁰"Abaume babili baninine ukuya kwitempele mukupepa-umo ali muFaliseo naumbi ali nikasonkesha wamusonko.¹¹ Ulya muFaliseo aliminine nokupepa amashiwi yapalwakwe umwine, 'Les, namitasha nshaba ngabantu bambi-Ifipondo, abashalungama, abacita ubucende-nangu nikasonkesha wamusonko. ¹²Nshilisha imiku ibili mumulungu. Mpela icapekumi pali shonse iconkwata."¹³ Lelo kasonkesha wamusonko, aiminina akatalamukila, tapunamine namumulu, aiketefye pacifuba cakwe, nokulanda, 'Les, mbeleleni uluse, nemubembu.' ¹⁴Ndimukulanda kuli mwebo, uyu mwaume abwekelemo kunganda nalungamikwa ukucila bambi, pamulandu onse uisumbula akacefiwa, naonse uicefya akasumbulwa. ¹⁵Abantu baleleta kuli ena abana abanono pakuti abakwatemo, lelo abasambi pakumona ifi, balibakanishe. ¹⁶Nomba Yesu alibetile kuli ena, nokulanda ati, "Lekeni abana banono bese kuli nebo, kabili mwibakanya. Pantu ubufumu bwamumulu bwaba ngababa ififine. ¹⁷Mucishinka ndelanda kuli mwebo ati, uyo onse ushakapokelele ubufumu bwakwa Lesa ngomwana munono cine cine takapusuke."¹⁸ Nomba kateka umo alimwipwishe, alandile ati, "Kasambilisha musuma, bushe ncite cinshi pakuti nkapyane umweo wamuyayaya?" ¹⁹Yesu alimwaswike, "Bushe cinshi wanjitila umusuma?" Pantu takwaba uwaba umusuma, kanofye Lesa eka. ²⁰Walishiba amafunde-wilacita bucende, wilaipaya, wilaiba, wilashinina munobe unbute bwabufi, cindika wiso nanoko." ²¹Kateka alandile ati, "Fyonsefyo nalifisunga ukufuma mubwaice bwandi."²² Kabili Yesu pakumfwa ifi, alandile kuli ena, "Kuli icintu

cimo ico wabulisha. Kabiye ushitishe fyonse ifyo wakwata nokupela kubalanda, elo ukakwata icakaniko kumulu-elo wise, unkonke." ²³Ilyo Kateka aumfwile ifi fintu, alifulilwe sana, pantu alinonkele sana. ²⁴Elo Yesu, amwene ati afulwa alandile ati, "Caba icayafye abafyuma ukwingila mubufumu bwakwa Lesa! ²⁵Caba icayanguka ingamali ukupita palinso yanshindano, ukucila umuntu uwafyuma ukwingila mubufumu bwa Lesa." ²⁶Bonse abaumfwile ukukulanda, "Kanshi naani engapusuka?" ²⁷Yesu alyaswike, "Ifintu ifyayafya kubantu fyalyanguka kuli Lesa." ²⁸Petulo alandile ati, "Cisuma, twalisha fyonse ifyesu nokumikonka." ²⁹Yesu alandile kuli bena, "Cishinka, ndelanda kuli mwebo ukutila takwaba uwasha ing'anda, nangu mukashika, nangu nimung'ana, nangu bafyashi, nangu baana, pamulandu wabufumu bwa kwaLesu, ³⁰uushakapokelele ifingi muli cino caalo, namucaalo cileisa, umweo wamuyayaya." ³¹Panuma nakolonganika abekumi kuli ena, alandile kuli bena ati, "Moneni, tuleya ku Yelusalemu, nafyonse ifyasesemwe palwa Mwana wa Muntu fili nokufikilishiwa. ³²Pantu alinokupelwa kubena fyalo, alinokusekwa, nokulengwa insoni, nokusakilwa amate. ³³Napanuma nabamulopaula, bali nokumwipaya, napabushiku bwalenga citatu alinokubuka nakabili." ³⁴Bena tabailwikepo nangu cimo palwa ififintu, nelishiwi lyafishilwe kuli bena, kabili tabailwike ififintu ifyasoselwe. ³⁵Caishile icakuti, ilyo Yesu apalamine ku Yeliko, impofu imo iyaleikala mumbali yamusebo ilelomba, ³⁶nokumfwile icintu bwingi cilepita, yaipwishe icalectitika. ³⁷Bamwebele ati niYesu umwina Nazareti eulepita. ³⁸Elo impofu yapundile, nokulanda ati, "Yesu, Mwana Davidi, mbeeleni uluse." ³⁹Elo bamo abalepita bamukalipile, nokumweba ukuleka ukupanga icongo. Apundishe nakabili, "Mwana Davidi, beeleni uluse." ⁴⁰Na Yesu aliminine palyapene nokweba abantu ati bamulete kuli ena. Elo Impofu yapalamene, Yesu amwipwishe, "Cinshi ulefwaya nkucitile?" Alyaswike ati, "Shikulu, ndefwaya ukumona." ⁴²Yesu alandile kuli ena, "Pokelela amenso. Iicetekelo cobe cakuposha." ⁴³Palyapene amwene nokumukonka, alumbenye Lesa. abantu bonse, abamwene ici, batotele Lesa.

Chapter 19

¹Yesu aingile peka ali mukupita ukuya mu Jeriko. ²Moneni, kwali umuntu kulya uwe shina Zakeyo. Ali mukulu wabakasonkesha wafyuma peka ali kwete impiya. ³Alimukufwaya ukumona Yesu ninani, nomba talimukumumona pamulandu wa cintu bwingi, Pantu ali umwipi talepele. ⁴Elo ali mukubutuka ukuya pantanshi yabantu nokuya piluka ku cimuti ca mukunyu pakuti amumone. Pantu Yesu alimukwisa mukupita muli uyu musebo. ⁵Elo yesu ali mukwisa mukufika pali ilya ncende, aliloleshe mumulu alilandile ati kuli ena, "Zakeyo, koka bwangu, pantu lelo ndimukuya mukwikala kumobe." ⁶Elo alyangu fyenye ukukoka peka ena alimupokelele nokusansamuka. ⁷Elo bonse bamwene fi, bali ilishenye, balandile ati, "Ali mukuya mukutandalila umuntu uuli umubembu." ⁸Zakeyo aliminine alandile ati kuli Kuuku, "moneni, kuuku, iciputulwa cimo pafyo nakwata nda pela kubalanda, peka ngana finsha bamo palifimo, ndabweseshapo imiku ine pacipendo." ⁹Yesu alandile ati kuli ena, "Lelo ipusukilo nalisa mung'anda yobe, pantu uyu ni mwana Abraham. ¹⁰Pakuti umwana wamuntu aishile mukufwaya nokupususha abo abaluba." ¹¹Elo baumfwile ifi fintu, atwalilile ukulanda peka ukubeba mumilumbe, pantu ali mupepi naku Jerusalemu, peka baletontankanya ati ubufumu bwakwa Lesa buli mupepi nokwisa ililine. ¹²Alandile ati nomba, "Umuntu umukankala aile ku calo caku tali kukupokelela umwine ubufumu peka ukubwela. ¹³Ena aitile ababomfi bakwe ikumi peka abapele indalama ama paundi ikumi nokulanda kuli bena ati, 'tampeni ukusandulula ukufika mukubwela. ¹⁴Nomba abekala calo bakwe taba nutemenwe peka batumine intumi panuma yakwe, at, tatutemenwe ukukwata uyumuntu ukulatutungulula.' ¹⁵Ici cacitike elo alimukubwela, aisa napokelela ubufumu, aebele ababomfi bakwe ukuya mukweba abo ashililile impiya ukwisa kuli ena ukuti eshibe akalundilwepo elo balesandulula. ¹⁶Uwantanshi alishile kuli ena, alandile ati, mwe Kuuku amapaundi yenu yali ikumi nokulundapo. ¹⁷Umukankala alandile ati kuli ena, 'Mwabombeni, wemubomfi musuma. Pantu wali uwacine mutunono, uli nokukwata amaka ukupula pafyalo ikumi.' ¹⁸Uwacibili aisa, alandile ati, 'Ama paundi, mwe Kuuku nasangile yasano, ¹⁹'Umukankala alandile kuli ena, 'Webo uli nokutungulula pafyalo fisano. ²⁰'Naumbi alishile alandile ati, Kuuku, impaundi shobe ishi isho nasungile munsalu, pantu nalikutinine webo, ²¹pantu uli muntu wa afya. Ubula nakuntu tawabikile, peka usomola nakuntu tawalimine.' ²²Nowafyuma alimwebele ati, 'nalakupingula mufyo ulimukulanda webo wine, we mubomfi wabipa. wali mukwishiba ati, nsombola noko nshalimine. ²³Nomba webo cinshi tawansungile impiya shandi kucibikilo nayo yafulilako, elo nalimukwisa nasanga nashifulilako?' ²⁴Nowafyuma alimukweba bonse abali mukwiminina mupokeni indalama mupele ulya akwete ikumi.' ²⁵'Nabalya balilandile kuli ena, Mwe Kuuku, nakwata ikumi.' ²⁶'Ndimukulanda kuli mwebo, ati uukwete balinokupela na peka nafimbi nomba uwabulwa bakamupokolola nokupela umbi. ²⁷Nomba abalwani bandi, abashalimukufwaya nebo ukulabatungulula beleteni apa, mubepaye pali nebo.' ²⁸Nomba elo alimukulanda kuli bena, alimukuya kuntanshi, alimukupiluka alimukuya ku Yerusalemu. ²⁹Peka elo alimukupalamina mupepi na Betfage na Batani, kulupili ulo bali mukwita ati ulwa Miolife, ³⁰alimukutuma babili abasambi, alimukubeba. "Kabiyeni mumushi uuli kuntanshi. Elo muli mukwingila, mulimukusanga umwana wa mpunda uo tabala patamapo kumuntu. Mumukakule muleteni na kuli nebo. ³¹Umuntu onse ngacimwipusha, 'Cinshi mulimukukakwila?' Mumwebe ati, Kuuku alimukufwaya alinayo nomulimo." ³²Abo abo batumine balile nokuyasanga umwana wa mpunda ngefyo Yesu alimukubeba. ³³Elo bali mukukakula impunda, umwine alimukubepusha ati, "Cinshi mulimukukakwila impunda?" ³⁴Balyaswike, "Kuuku alimukufwaya alinoyo nomulimo" ³⁵Baliletele nakuli Yesu, nabo babikilepo insalu shabo pa mwana wa mpunda peka bamubikanapo Yesu. ³⁶Awe elo alimukuya, bale anshika insalu shabo munshila. ³⁷Elo balapalamina mupepi nakuncende ya lupili lwa Miolife, ne cintubwingi cabasambi batampile ukwanga no kulumbanya Lesa kumashiwi yakulu pali fyonse ifyamaka ifyo balemona, ati, ³⁸balandile ati, "yali palwa imfumu ilimukwisila mwishina

lyakwa kuuku! Umutende mumulu nobukata umwapulishamo.³⁹ Bamo aba muba Farise abali mu cintu bwingi balalanda ati ku ena, "Kafundisha, kalipileni abasambi benu." ⁴⁰Yesu alimukubasuka ati kuli bena, "Ndimukumyebe, aba ngababatondolo, amabwe yakabilisha." ⁴¹Elo Yesu apaleme mukumono musumba, aliulilile, ⁴²Alandilyati, "Nga waishiba iwe wine lelo buno bushiku, nangu webi, ifintu ifingaleta mutende! Nomba bali fifisa kuli webi mu menso yobe." ⁴³Pantu akashiku kalimukukwishila elo ababifi bobbe bakaku shinguluka nokukushinga nokukwikata monse monse. ⁴⁴Bali nokuku ponya panshi webi nabana bobbe pamo. Tabali mukusha muli webi ilibwe limo pali nankwe pantu tawaishibe inshita yakukupempula." ⁴⁵Yesu alimukwingila mung'anda yamapepo peka atampile ukufumya abale shitisha, ⁴⁶alandilelyati kuli bena, "Calilembwa, 'Ing'anda yandi ikaba ni ng'anda ya mapepe, nomba mwebi mwaipanga ning'anda yabakabwalala." ⁴⁷Elo Yesu alefunda lyonse mung'anda ya mapepo bashimapepo abakulu nabakalemaba balefwaya ukuti bamwipaye, nentungulushi shabantu, ⁴⁸nomba tabafwaile nshila umwaku bombela pantu bonse abantu bale umfwa kuli ena nokubikako amano.

Chapter 20

¹Muli buno ubwamutushiku uto Yesu alefundisha abantu mung'anda yamapepo peka alebila imbila nsuma nabashimapepo abakulu naba kalemba abakulu balimukwisa kuli ena. ²Bali mukulanda kuli ena. "Landa makaya kwani ulimukubombela ifi fintu, nangu nani wakupela aya maka." ³Ali mukubasuka atile kuli bena, "Nanebo ndempishapo cimo, na mwebi mungebe. ⁴Ukwibisha kwakwa Yohane: Kwafumine kumulu nangu ku muntu?" ⁵Nabo balitontontkenye abene, balandilyati, 'ngatwalanda ati, 'Lwa fumine mumulu alelanda ati, 'Nomba cinshi tamwamusuminine? ⁶Nomba ngatwalanda ati, 'Lwafumune kubantu, 'abantu bonse baletupola amabwe pantu basumina ati Yohane ali ni kasesema." ⁷Elo balimukumwasuka peka ati tatwishibe uko lwafumine. ⁸Yesu alimukubasuka bena, :Nangu ninebo nshamwebe amaka ayo mombelelo ifi fintu." ⁹Ali bebele abantu uyu mulumbe, "Umuntu alilimine ibala lya myangashi, alisonkeshe nakubalimi, peka aile nakucalo cimbi panshita iitali. ¹⁰Elo inshita yali mukufika ali mukutuma umubomfi kubalimi ba myangashi, ukuti bamupeleko ifilimwa fya myangashi. Nomba abalimi bamyangashi balimumine peka bamutumine ukwabula kantu." ¹¹Napeka atumine naumbi umubomfi nao wine bali mumine, nokumusha ubwamba, peka bamutumine ukwabula kantu. ¹²Napeka alimutumine uwabutatu, naowine balimukene nokumuposa kunse." ¹³Elo Kuuku webala lya myangashi alimukulanda ati, :Ndino kucita cinshi? Ndino kutuma umwana wandi natemwa , nakalimo ena baka mucindika. ¹⁴"Nomba abalimi ba myangashi elo bamumwene, bali mukulanshyanya, ati, uyu ninkonkani yakwe. Natumwipaye, ukuti ibala lya myangashi libe lyesu." ¹⁵Bali muposa kunse lye bala lya myangashi peka bali mwipeye. Bushe nomba Kuuku webala lya myangashi alimukucita cinshi kuli bena? ¹⁶Ali mukwisa nokubonaula aba bakalima wamyangashi, peka aka pela ibala lya myangashi kuli bambi." ¹⁷Nomba Yesu alimukubalolesha, nokubeba ati, nomba capilibula cinshi ici cilembo; Ilibwe lintu bakakula basulile lyaisaba ilyapa cifutu? ¹⁸Onse uuli nokuponena palibwe ili ali nokuputuka kamo kamo, peka untu likaponenapo ali nokufunga uka." ¹⁹Elo bakalemba naba shimapepo abakulu balanshyenye uku mwikata palya pene, pantu balishibe ati alimukulanda mumi lumbe pali bena. Nomba balimukutina abantu. ²⁰Bali mukumulolesha, elyo batumine inengu abale moneka ukuba aba cine, peka ukuti basange ububi mukulanda kwakwe. ukuti bamupele kubuteko nokubamaka yaba kateka." ²¹Bali mukumwipusha, ati, "Kafundisha, twalishiba mulanda nokufundusha icishinka, peka tamuli namuncishanya ku bantu nangu umo, nomba mufunda icine munshila yakwa Lesa. ²²Cefunde kuli fwebi ukupela umusonko kuli Kaisara nangu iyo?" ²³Nomba Yesu alishibe ukucenjela kwabo, alimukubasuka atile kuli bena, ²⁴"Nangeni indalama. Cipasho neshina lyakwa nani cilipo?" Balimwashwike ati, "Kaisara." ²⁵Alilandilyati kuli bena, "Kanshi peleni kuli Kaisara ifintu fyakwe, peka kuli Lesa ifintu fyakwe Lesa." ²⁶Tabali napakumusangila necilubo mufyo alimukulanda pantanshi yamenso yabantu, nomba bapapile mukwasuka kwakwe, balitalele. ²⁷Peka elo aba Saduki, bamo balimukwisa kuli ena, bamo balanda ati takwaba ukubuka kubafwa, ²⁸balimuku mwipusha ati, Kafundisha, Mose alitulembele ati umuntu uuli wabo afwa, asha umukashi, ukwabula abana, umuntu ulya abule umukashi, nokumufyalila wabo abana. ²⁹Kwali ababwananyina cine lubali nowakulalilapo alyupile namayo alifwile ukwabula umwana, ³⁰peka nowa bubili cimo cine. ³¹Nowa butatu alimubulile, peka umusango umo wine ngefyo cinelubali bafwile ukwabula ukusha abana. ³²Panuma namayo nao alifwile. ³³Nomba elo baka shukuka, akaba mukashi wakwani? Pakwebati ababonse cine lubali balimupileko." ³⁴Yesu alimukubeba bonse, "Abana ba bwikashi bumo balopa nokupwa. ³⁵Nomba abalingwa abawamino kumono bwikashi bulya, nokubuka kubafwa tabopa nangu kupwa. ³⁶Pantu tabengafwa kabili pantu bali ngabamalaika peka bali bana bakwa Lesa, pakuba abana bakubuka kulya. ³⁷Nomba abafwa balabuka, ngefyo Mose alangile pacimpusa mu mpanga, ifyo aita Kuuku Lesa wakwa Abrahamu peka Lesa wakwa Isac peka Lesa wakwa Yakobo. ³⁸Nomba tali Lesa wa bafwa, peka uwabamweo, pantu bonse bali abomi." ³⁹Bamo muli bakalemba balimukumwasuka, "Kafundisha, ulimukwasuka bwino." ⁴⁰Paka tabapaleme mukwipusha ena amepusho awe. ⁴¹Yesu alimukulanda kuli bena, "Kabali abantu balanda shani peka ati Kristu mwana wakwa Davidi? ⁴²Pantu Davidi umwine alilandile ati mwibuku lya Malumbo, Kuuku alandile kuli Kuuku wandi, 'Ikala kukuboko kwanddi kwa kulyo, ⁴³'nkasuke cite abalwani bobbe icakubikapo amakasa yobe.' ⁴⁴Eico Davidi alimukwita Kristu Kuuku.' nomba abashani umwamna wakwe?" ⁴⁵Mukumfwa kwa bantu bonse alimukulanda kubasambi bakwe, ⁴⁶"Cenjeleni kuli bakalemba, abafwaya ukwenda naba fwala insalu shitali nokutemwa ukubaposhia muncende yama kwebi napamipando iisuma muma Sinagogo peka namumiputule iisuma mumitebeto. ⁴⁷Abaliila bamukamfwilwa amayanda, peka nokupepa amapepo ayatali. Abantubauyu musango balimukupokelela ukucula ukukulu sana."

Chapter 21

¹Awe Yesu pakukontamuka amenso amwene abakankala baleposa ifya bupe fyabo mu cipao. ²Peka amwenw mukamfwilwa umupina aleposamo utunyampuka tubili utwalupiya. ³Elyo atile, "ndemyeba cine, nati uyu mukamfwilwa umupina abikilemo ifingi ukucila bonse; 'Bonse bena bonse ni kufingi fyabo babikilemo ifya bupe, lelo uyu mukamuka mfwilwa, ni kukubulwa, abikilemo ifyamalila ifyo akwete.'" ⁴Peka ilyo bamo balelanda ulwetempele ilya kulililwa kumabwe yasuma ne fya bupe ifyamushilo atile, ⁵"Ifi mulolesha, inshiku shileisa ilyo tapakashale ilibwe pamulu wa libwe libiye icishakaposwe panshi." ⁶Ilyo bamwipwishe, ati, "Kafundisha, ninshitanshi ilyo ififintu fikacitika? Kabili cinshi tukeshibilako ukuti nishita ili mupepi?" ⁷Yesu alyaswike, "Cenjeleni, bekamilufya. Pantu abengi bakeshila mwishina lyandi, abati, nine, 'peka jinshita naipalama.' Mwikaba konkelela. ⁸Ilyo mukomfwe nkondo ne mpasase, mwikatentuka, pantu ifi fintu fili nokubalilapo, ilyo impela tailafika." ⁹Elyo alandile kuli bena, "Umutundu ukemina umutundu ubiye, nobubufumu bukemina ubufumu bubiye. ¹⁰Kukaba nefinkukuma ifikulu, peka uku noku kube fipowe nefikuko, kukaba nefya kutinya nefyakwishibilako fikabamba mu mulu. ¹¹Lelo ilyo ficili tafilabako fyonse ifi, elyo bakamwikata, nokumipaksa, noku mitwala mufilye namufifungo, kumitwala kushamfumu nabakateka pamulandu weshina lyandi. ¹²Cikesamubelako bukambone. ¹³Eico ipingwileni ukukana etetwila kobela ica kulondolola; ¹⁴Pantu nebo nkamupela akanwa namano ayo ifilwani fyunu fyonse fikafilwa ukuyacincitila nangu ukwipilibwila. ¹⁵Lelo mukakanwa na kubafyanshi, bamunonko, ulupwa, naba cibusa, kabili bakepayapo abamuli imwe. ¹⁶Peka mukaba abapatwa pamulandu kuli bonse pamulandu weshina lyandi. ¹⁷Kabili umushishi wapamitwe yenu tawakalobe nangu umo. ¹⁸Mukushipikisha emo mukamweno bumi. ¹⁹Ilyo mukamona Jerusalemu nashingulukwa kuba shilika, elyo ishibeni ukuti ukonaulwa kuli mupepi; ²⁰Ilyo abali mu Yudea babutukile Kumpili; na bonse abali mukati kamusumba bafuminemo, elyo nabonse abali kunse yacalo tabaingile mumusumba. ²¹Ico isho ninshiku shacilandushi, ishakufikilishamo fyalembwa. ²²Awe kalanda kubali na mafumo nabale onsha muli shilya nshiku! pantu pakabo ukucula kukalamba pacalo nobukali pabantu aba. ²³Peka bakawa kukanwa kalupango, nokutwalwa mubusha mu mitundu yonse, na yelusalem ukabo wanyatwapo kubenafyalo ikasuke aifike nshita yabena fyalo. ²⁴Kabili peka ifyakwishibilako pakasuba no mwenshi nentanda, na pamwesonde pakabe nkumba bulili ku mitundu ishili mukupelelwa kukubuluma kwabemba na mabimbi. ²⁵Pantu ifyamaka fyamu fikatenkanishiwa elyo bamona mwana wamuntu aleisa mumakumbi namaka nobukata ubwingi. ²⁶Mona mwana wamuntu aleisa mumakumbi namaka nobukata ubwingi. ²⁷Lelo pakuntampa kubako ifi fintu, inuneniko mwinunune imitwe, pantu ukulubuka kwenu nakupalama. ²⁸Yesu abebele mumilumbe, moneni umukunyu, nefimuti fyonse. ²⁹Ilyo nafilamba, elyo mukamona nokwishiba mwebene ukuti amaisa naya palama. ³⁰Ifyo fine naimwe, ilyo mukamona ififintu fileisa mukeshibe ukuti ubufumu bwakwa Lesa buli mupepi. ³¹Ndemweba cine, nati inkulo inotayakapite iyo fiaksuke afipona fyonse ifi. ³²Umulu ne calo fikapita, lelo fyebo fyandi tafyaka pite. ³³Ukuba mwisakamane mwebene, epali imitima yenu yaingililwa kubulili noku kolwa kolwa namasaka mika yabwikashi buno, nobushiku bulya bwaisa pali imwe nokupumicisha kwati citeyo. ³⁴Pantu cikesa kuli bonse abaikala panonse ponse. ³⁵Lelo lolesheni munshita yonse, mube abatotela ukuti mukose kukupusuka kuli ifi fyonse ifikesa citika, nokwiminina ku menso ya mwana wamuntu. ³⁶Peka inshiku shonse akasuba ali mucilonganino, alesambilisha nenshiku shonse ubushiku alefumo aleikala panono mulupili ulwitwa Miolife. ³⁷Nabantu bonse balecelela ukuya kuli ena mu cilonganino ku kumfwa.

Chapter 22

¹Nomba ilyo wali mukupalama umutebeto wamukate uushatutumuka, uwali mukwitwa ati icakucilila. ²Ba shimapepo bakulu naba kalemba bali mukufwaya umwakweba ati bamwipaile Yesu, pantu bali mu kutina abantu. ³Nomba satana aingile muli Yuda, umo uyo beta Iskariote, uwali umo uwamubekumi nababili. ⁴Yuda aile kuli ba shimapepo bakulu naba mushika nokulanda kuli bena umwakumufutu kila kuli bena. ⁵Bali abansansa nokusumina ukumupela ena indalama. ⁶Ali sumine kabili ali mukufwaye nshita iya kuba pela kuli bena ukufuma apashili icintu bwingi. ⁷Ilyo kwaishile ubushiku bwa mukate uushatutumuka, ubo bushiku bwa kwipaiwamo umwana wampanga wa cakucilila. ⁸Elo Yesu atumine Petro na Yohane, alandile ati; "Kabiye ni mutupekanishishe fwebo ica kucilila, elo twise tulye." ⁹Nabo balandile kuli ena, "Nikwisa mule fwaya fwebo tuye mipekanishisha?" ¹⁰Nao alibaswike bena, "Moneni, ilyo muleingila mumushi, alemukumanya umwaume nasenda umutondo wa menshi. Mukonkeni na mung'anda muntu eleya ingila. ¹¹Nomba landeni kumwine wa ng'anda, 'Kasambilisha alanda kuli weba, ni kwisa ing'anda yabeni, uko tulelila icakucilila pamo nabasambi bandi?" ¹²Ena alemulanga umuputule uukulu uwayanshikwa, emo mulepekanishishe." ¹³Elo baile nokuyasanga ifintu fyonse ifyo alandile kuli bena. Nomba bapekanishishe icakucilila. ¹⁴Ilyo ishinta shafikile, ali kele panshi nabatumwa. ¹⁵Nomba alimukulanda kuli bena, "Na fulukisha sana ukulya icakucilila pamo na mweba apo nshila cula. ¹⁶Pantu ndelanda kuli mweba, nshakalye na peka mpaka cikafikilishiwe mubufumu bwakwa Lesa." ¹⁷Nomba Yesu abulile ulukombo, kabili nomba ilyo atotele, alandilelyati, "Buleni ici, no kwakana mwe bene. ¹⁸Pantu ndelanda kuli mweba, nshakanweko ifisabo fyamyangashi napeka mpaka mubufumu bwakwa Lesa na bwisa." ¹⁹Nomba ilyo abulile umukate, kabili ilyo atotele, alimokawile kabili apela kuli bena, alandile ati, uyu mubili wandi, uyo uule pelwa kuli mweba. Citeni ici kukwibukisha nebo." ²⁰Abulile no lukombo mumusango umo wine panuma ya mulalilo, alandile ati, "Ulu lukombo cipingo cipya mu mulopa wandi, uyo ule itilwa pali mweba." ²¹Nomba moneni. Ukuboko kwa umo uulemfutuka kuli na nebo pe tebulo.

²²Pantu umwana wamuntu ena aleya nga fintu camuwamine. Nomba kalanda ku muntu uyo uulemufutuka!" ²³Bali tampile ukulanshanya abene beka nani pali bena umo ici cintu cile ishila. ²⁴Nomba kwaimine ifikansa muli bena pakuti nani pali bena uwingalinga ukubo mukalamba. ²⁵Nao alandile kuli bena ati, "Ishamfumu shabena fyalo sha kosha bukateka pali bena, na bali no lupaka pali bena betwa bakafwa bafintu fisuma. ²⁶Nomba kuli mwebo tacilifyo. Muli fyo, lekeni uyo uuli umukalamba muli mwebo abe ngo mwaice, nouli uwakulisha abe ngo ulebombela. ²⁷Pantu umukulu nani uwikele mukulya kwitebulo nangu umo ulebombela? Bushe teumo uwikele kwitebulo? Nomba ndi muli mwebo ngaumo uule bombela. ²⁸Nomba mwebo muli bano abali mukutwalilila naine mukunjisha. ²⁹Nebo ndemupa twila ubufumu, nge fyo Tata apantwilile nebo ubufumu, ²⁸ukweba ati mulye no kunwa kwite bulo lyandi mu bufumu, na mwebo muli nokwikala pa fipuna ukupingula imikowa naibili iya bana bakwa Israele. ³¹"Simone, Simone, cengeleni, Satana aipwishe ukukwata mwebo, no kweba ati amusepe nge ngano. ³²Nomba nali kupepele, ukwebati icitetekelo cobe ciwa. Panuma ilyo ukapili buka peka, ukakoseleshe bamunonko. ³³"Petro alandile kuli ena, "Kuuku, ndi uwaipékanya ukuya na mwebo pamo ku cifungo na ku mfwa. ³⁴"Yesu alilandiile. "Ndi mukukweba, Petro, mukolwe talalila bunu bushiku, panuma ulenkana imiku itatu ati tawa ngishiba. ³⁵"Nomba yesu alimukulanda kuli bena, "Ilyo namutumine ukwabula icakunwinamo, no mufuko, nangu insapato, bushe mwali bulilwe icintu?" ³⁶Nomba alandile kuli bena, "Nomba line, uukwete icakunwinamo, nasende, nomufuko. Uyo uushikwete ulupanga nashitishe icakufwala nokushita cimbi. ³⁷Pantu ndimukulanda kuli mwebo, conse icalembelwe pali nebo cili no kufikulishiwa, apendelwe pamo nabapulumushi; Pantu icalembelwe nebo cili noku fishiwapo. ³⁸"Nomba balimukulanda, "Kuuku, moneni! pano pali impanga shibili." Alandilyati kuli bena, "Nashikumana" ³⁹Yesu aile, ifyabo musango alecita, ku lupili lwa Miolife, nabasambi bakwe bali mukonkele wena. ⁴⁰Ilyo bafikile, alandilyati kuli bena, "Pepeni ukuti mwiingila mukweshiwa." ⁴¹Aile kumbi ukufuma pali bena kwati libwe baposa kabili afukeme panshi kabili alapepa, ⁴²ati, "Tata, ngakufwaya kwenu, fumyeni ulukombo pali nebo, Lelo tekufwaya kwandi, nomba ukufwaya kwenu kucitwe. ⁴³Nomba malaika ukufuma mumulu alimoneke kuli ena, elemukoselesha ena. ⁴⁴"Pakuba mukucula ali mukupepa peka na peka, namabe yakwe yaishileba amatoni ayakulu ngaya mulopa yali muku ponene panshi. ⁴⁵Ilyo alimukwima pa kupepa, alimukwisa kubasambi bakwe no kwisa basanga bena bali mutulo pamulandu wabulanda, ⁴⁶nokubepusha bena, "Cinshi mulalile? Imeni nokupepa, ukweba ati mwiingila mumatunko. ⁴⁷"Awe ilyo ali mukulanda, moneni, icinabwingi calishile, pamo na Yuda, umo uwamube kumi nababili, alimukubatangulula, aishile mupepi kuli Yesu muku mufyompa, ⁴⁸nomba Yesu alandile ati kuli ena, "Yuda, uli mukufutakilo mwana wamuntu kuku mufyompa?" ⁴⁹Ilyo bonse abashingulwike Yesu bali mukumona icali mukupona, balandile ati, "Kuuku, kuti twakoma kulupanga? ⁵⁰Nomba umo pali bena akomene umubomfi wakwa Shimapepo mukalamba, nokuputula ukutwi kwa kulyo. ⁵¹Yesu alandile ati, "Nacilinga!" Ali mwikete kukutwi, no kumuposha ena. ⁵²Yesu alandile ati kuli bashimapepo bakulu, nabamushika betempele, nabakulu abamwishile ena, "Kwati nipacipondo epo mwishile nempanga ne nkonto? ⁵³Ilyo nali namwebo lyonse mwitempele, tamwabikile amaboko yenu pali nebo. Nomba shino nshita shenu, peka yamaka yamfifi. ⁵⁴"Ena balimumine, nokumuleka aye, niokumutwala kung'anda yakwa shimapepo mukalamba. Nomba Petelo alimukukonka apatali. ⁵⁵Panuma ilyo bakoseshe umulilo mukati kalubansa lwa ng'anda yacilye, nokwikalapo pamo, Petelo aike pakati kabo. ⁵⁶Umukashana umo umubomfi alimumwene lintu aikele mulubuto lwamulilo ali mukumulolekesha ena nokulanda ati, "uyu muntu nao bali naena." ⁵⁷Nomba Petelo alikene, alandilyati, we mwanakashi, nebo nshimwishibe. ⁵⁸"Panuma ya nshita shinono naumbi nao alimumwene, nokulanda ati, "Nawebo nobe mwaliba nankwe pamo." Nomba Petelo alandile ati, "Wemuntu, nebo nshili nankwe. ⁵⁹"Panuma nalimo ikoloko imo naumbi umuntu ali mushininkishishe nokulanda ati, "Cine uyu muntu pamo ali naena, pantu mwina Galili." ⁶⁰Nomba Petelo alandile ati, we muntu, nebo nshishibe ifyo uli mukulandapo." Palya pene, lintu ali mukulanda, mukolwe alililile. ⁶¹Alipilibwike, na Kuuku aliloleshe kuli Petelo, na Petelo alibukishe amashiwi yakwa kuuku, ilyo alandile kuli ena, "Apo mukolwe talalila ilelo ulenkana imiku itatu." ⁶²Petelo aile panse no kulilisha saana. ⁶³Nomba abaume abalesunga Yesu balemutumfya no kumuma. ⁶⁴Kabili bali mubikilepo icakumufimba pali ena no kumweba, ati, "Sesema! Ninani umo uwakuma?" ⁶⁵Bali mwebele fingi, nefintu fimbi peka pali Yesu, nokumupontela. ⁶⁶Elo nomba bwacele ulucelo, abakalamba babantu bali longene pamo bonse, naba shimapepo bakulu naba kalemba. Bali mutwele naku cilye ⁶⁷no kulanda ati, "ngauli Klistu, tebe." Nomba ali landile kuli bena, "Ngana myeba, tamwa sumine, ⁶⁸hangula ngana mipusha, tamwa ngasuke. ⁶⁹Nomba ukufuma lelo nomba, umwana wamuntu alino kwikala kuku boko kwakulyo ukwamaka ukwakwa Lesa." ⁷⁰Nabonse bali mukulanda ati, "Nomba uli mwana wakwa Lesa?" Yesu alimukulanda kuli bena, "Naulanda ati ninebo." ⁷¹Bali landile ati, "Bushe kuti twafwaya kambone? Pantu fwe bonse natuyumfwila ukufuma mukanwa kakwe umwine."

Chapter 23

¹Necintubwingi cabonse calimine nokutwala Yesu kuli Pilato. ²Batampile ukumushinina ena, nokulanda ati, "Natusanga umuntu uuleonaula icalo cesu, uulekanya ukupela Kesa ilambo, nokulanda ati ena niYesu, kabili nimfumu." ³Pilato alimwipwishe, nokulanda ati, "Bushe uli mfumu yaba Yuda?" Yesu alimwaswike nokulanda ati, "Nausosa." ⁴Pilato alandile kuli bashimapepo mukalamba nakumabumba yabantu, "Nshisangilemo ububi muli uyumuntu." ⁵Nomba balemupatikisha, nokulanda ati, "Alefulunganya abantu, nokufundisha muYudeya, ukutampila kuGalili ukufika kuli inonishita." ⁶Elo Pilato aumfwile ifi, ngacakuti umwaume alimwana Galili. ⁷Iyo asangile ukuti ali wamulukuta lyakwa Helodi, amutumine kuli Helodi, uyo umwine uwali kuYelusalemu mulisho nshiku. ⁸Elo Helodi amwene Yesu, alitemenwe,

pantu alikabile ukumumona panshita ntali. Alyumfwile palwakwa Yesu kabili akabile ukumona ifisungusho fimo ifyalecitwa nankwe. ⁹Helodi aipwishe Yesu mumashiwa ayengi, lelo Yesu tayaswike nangu cimo. ¹⁰Bashimapepo mukalamba nabakalemba baiminine, mukumushinina ena mumaka. ¹¹Helodi pamo nabashilika batukile Yesu nokumupunya. Bamufwikile ifyakufwala ifya bukata nokumutuma ukubwelela kuli Pilato. ¹²Helodi napilato baishileba ifibusa bulya bwine ubushiku, panuma ici tacilatitika bali abalwani. ¹³Pilato aitile bonse bashimapepo bakalamba nabakateka namabumba yabantu ¹⁴nokulanda kuli bena, "Mwacileta kuli nebo uyu mwaume ngomwaume uletungulula abantu kukucita icibi, nokumona, Ine, nokumwipusha pamenso yenu, nokukanasangomo akabi ukullosha kufintu ifyo mulemubepesheko ¹⁵Awe, nangu ni Helodi, pakweba ati amubweshe kuli fwebo, namukumonafye, tapali mulandu uwakuti afwilepo. ¹⁶Ndemukanda ena nokumuleka ena." ¹⁷Nomba casuminishiwe ukubakakwila umo muba Yuda umufungwa panshita wamatebeto. ¹⁸Nomba balebilikisha bonse, ukulanda, "Mufumyenipo uyu muntu, nokutukakwila Barabasi!" ¹⁹Barabasi ali mwaume uwaposelwe mucifungo pali bucisanguka nabukepaya. ²⁰Pilato alandile kuli bena, ukukabila ukufumya Yesu. ²¹Nomba balepunda, balelanda, "Mutanikeni, mutanikeni." ²²Alandile kuli bena umuku wacitatu, "Mulandunshi, Bushe bubinshi acitile uyu muntu? Nshisangilemo icabipa icakuti engepailwapo. Eifyo panuma yakumupanika, ndemulekako." ²³Nomba bakoselepofye ukupundisha, ukweba ati bamutanike. Amashiwi yabo yanashishe Pilato. ²⁴Elo Pilato acitile ico bafwaishe ukucita. ²⁵Akakwilile uyo bafwaishe ukukakula uwali mucifungo kulibucisanguka nokuwipaya. Nomba abapele Yesu kubukabilo bwabo. ²⁶Elo balemutungulula kukwipaiwa, bapikimisha Simoni uwaku Sairini, ukufuma kucalo, babikile ulupanda pali ena ukuti asende, ukukonka Yesu. ²⁷Icintu bwingi cabantu, nabanamayo baiketwe ubulanda nokumullosha, balemukonka. ²⁸Abalolesha, Yesu nokulanda kuli bena, "Mwebana banakashi abamu Yelusalemu, mwindilila, lelo iililileni mwebene nabana benu. ²⁹Pantu moneni, inshiku shileisa isho bakalanda ati, 'Shalishuka ing'umba nemfumo ishishafyalapo, namabele iyashaonshapo.' ³⁰Elyo bakalalanda kumpili, 'Tuponeneni,' nakutupili, 'Tushikeni.' ³¹Pantu ngabacita ififintu ilyo icimuti nacilemba, ku ti cacitika shani kucimuti icauma?" ³²Abaume babili, imbifi shibili, shatwele pamo nao kukufwa. ³³Elo baishile kuncende iitwa "Incende yakambanga," kulya eko bamutanike notupondo- kamo kukulyo nakambi kukuso. ³⁴Yesu alandile ati, Tata, beleleni, pantu tabeshibe ifyo balecita." Elo bapendwile, nokwakanya ifyakufwala fyakwe. ³⁵Abantu abaiminine baletamba elo nabakateka balemupunika ati, "Alepususha bambi. Naipusushe umwine, ngacakuti niKlistu, umo uwasalwa." ³⁶Nabashilika pamo nabo balemutumfya, ukulamupalamina, nokumupela ifikisa, ³⁷balelanda ati, "Ngauli mfumu yaba Yuda, ipusushe wemwine." ³⁸Babikilepo necishibilo pali ena, "Uyu nimfumu yaba Yuda." ³⁹Imo imbifi uyali naitanikwa palya yatukile ena nokulanda ati, "Bushe niwe Klistu? ipusushe uutupusushe nafwebo." ⁴⁰Imbifi yakalipile umunankwe, nokulanda ati, "Bushe tautina Lesa, pamulandu wakuti tuli mukucula kumo kwine? ⁴¹Fwebo naitulinga ukucula, pantu twapokela ukulingana nemilimo yesu. Lelo uyu muntu tacitile icilubo icili shonse." ⁴²Elo alandile ati, Yesu, mukanjibukishe ilyo mukesa mubufumu bwenu." ⁴³Yesu alandile kuli ena, "Cinecine ndelanda kuli weba, lelo line uleba naine muparadaise." ⁴⁴Cali nalimo inshita iyalenga mutanda, nemfinshi yafimbile incende yonse ukufika napanshita yalenga cine lubali napabula ⁴⁵elo nolubuto lyakasuba talwabalile. Nensalu yamwitempele yalepwike pabili. ⁴⁶Nokupunda neshiwi ilikalamba, Yesu alandile ati, "Tata, muminwe yenu emo nabika umweo wandi." Panuma yakulandafi, alilekele umweo. ⁴⁷Ilyo umukalamba wabawabashilika amwene icacitike, alumbenye Lesa, nokulanda ati, "Mucishinka uyu muntu mulungami." ⁴⁸Ilyo amabumba yabantu abaishile bonse ukwisa shininkisha namenso ifintu fyonse ifyacitike, babwelele baleuma pacifuba. ⁴⁹Nabonse abamwishibe, nabanamayo abalemukonka ukufuma kuGalile, abaiminine akatalamukila, abaletamba ifi fintu. ⁵⁰Moneni, kwali umuntu wainikwe Yosefu, uwali umo uwamu cilye. Ali muntu umusuma kabili umulungami. ⁵¹Uyu muntu tasuminisheko kubwanshiko bwacilye nemicicile yabo. Afumine kumusumba wa Alimatiya, alefwaya ubufumu bwakwa Lesa. ⁵²Uyu muntu, aile kuli Pilato, nokuyaipusha umubili wakwa Yesu. ⁵³Ausamwine, nokuupombelesha munsalu yakolokondwe, nokuubika munshinshi iyaputwilwe mwilibwe, umo umuntu nangu umo tatalile abikwamo. ⁵⁴Bwali bushiku bwakupekanishisha, ne Sabata lyali nokwamba. ⁵⁵Elo banamayo abalemukonka ukufuma ku Galile bailemona inshinshi nokumona ifyo umubili wabikilwe. ⁵⁶Babwelele nokupekanya ifyacena icisuma namafuta. Napa Sabata balitushishe umwabela ifunde.

Chapter 24

¹Ulucelo celo pabushiku ubwakubalilapo ubwamulungu, baishile kunshinshi, basendele ifyanunkila fintu bali nabapekanya. ²Basangile ilibwe nalifumapo pamanda. ³Elo baingile, nomba tabasangilemo umubili ukwaYesu. ⁴Ilyo cacitike ici, ninshi bonse bali mukupapushiwa amano pali ici, palya pene, abaume babili baiminine pali bena mumikansu ishabengeshima. ⁵Banamayo baumfwile umwenso nokuwa kufinso fyaba panshi, balandile kuli banamayo, "Nicinshi mulefwayaila abamweo kubafwa?" ⁶Talipano, nomba nabushiwa kubafwa! Ibukisheni ifyo alandile kuli mwebo ilyo ali kuGalile, ⁷alandile ati Umwana wa Muntu nalinga ukupelwa mumaboko yabaume ababembu kukutanikwa, napabushi bwalenga citatu akabuka nakabili. ⁸Banamayo baibukishe ifyebo fyakwe ⁹nokubwelela kunshinshi nokulanda ifi fintu fyonse kubekumi naumo elo nakuli bambi. ¹⁰Maliya magadeleni, Joana, Maliya nyina wakwa Yakobo, nabambi banamayo bapele akasebo palwa ififintu kubatumwa bakwe. ¹¹Nomba iyimbila yali kwati yabufi kubatumwa, tabasumine ifyabeble banamayo. ¹²Elo Petulo aimine nokubutukila kunshinshi, no, kulengalenga nokuloleshamo, amwene insalu shakolokondwe ishine shekafye. Petulo afumine kulya nokuya kung'anda, alepapa icacitike. ¹³Moneni, babili muli bena baleya bwali bwine ubushiku kumushi uwaleitwa Emasi, apali amakumi mutanda ama sitedya ukufuma Ku Yelusalemu.

¹⁴Balelanshanya abene beka pafintu ifyacitike. ¹⁵Ifyo cacitike, ilyo balelanshanya nokuipusha abene beka, Yesu umwine balibapalamine nokwendela pamo nabo. ¹⁶Nomba amenso yabo yalifishilwe kukukana mwishiba. ¹⁷Yesu alandile kuli bena ati, "Finshi mwebo mulelanshanya ili muleenda?" Baiminine palya nokulolesha kwabukali. ¹⁸Umo pali bena, uwaleitwa Kileopasi, amwaswike ati, "Ninshi ulifye weka muYelusalemu uushishibe ifintu ficitike kulya munshiku shino?" ¹⁹Yesu alandile kuli bena, "Fintunshi?" Balimwaswike, "Ifintu ukulolenkana palwa kwaYesu umuNazarini, uwali kasesema, impalume mucishinka icebo kuli Lesa nakubantu bonse, ²⁰nefyo bashimapepo mukalamba nabakateka bamupele mukumushinina kumfwa nokumutanika. ²¹Nomba twasumine ukuti ewali nokupususha Isileli. Ee, nokucilishamo, lelo bushiku bwalenga shitatu apo ififintu fyacitikila. ²²Nomba kabili, bamo banamayo abamwibumba lyesu nabatupapusha, baciya kunshinshi lucelo celo. ²³Lelo tabacisangamo umubili wakwe, bacibwela, nokulanda ati nabamona icimonwa cabamalaika abacilanda ati mutuntulu. ²⁴Bamo abaume abaciya kunshinshi, bacasanga ngefyo fine banamayo bacilanda. Lelo tabacimumona. ²⁵Yesu alandile kuli bena, "O mwebaume ifipumbu abafina imitima mukusumina mulifyonse bakasesema balandile! ²⁶Bushe tacalingile ukuti Yesu ukucula ifi fintu, nokwingila mululumbi lwakwe?" ²⁷Nomba ukufuma pali Mose nokupita muli bakasesema bonse, Yesu abelwilile ifintu fyonse ukullosha kumwine mumalembonyonse. ²⁸Elo bapalamina pamushi uyo baleyako, Yesu aipangile ngoulepitilila. ²⁹Lelo bamupapatile, nokulanda ati, "Ikala nafwebo, pantu bwalaila nakasuba nakawa." Elo Yesu aile nabo ukuti ekale. ³⁰Efyo cacitike, ilyo aikele nabena panshi ukuti balye icakulya, abulile umukate, aupala, nokuuputalu, apele nakuli bena. ³¹Elo amenso yabo yaiswile, elo bamwishibe, ifyofine efyo alubile kumenso yabo. ³²Balanshenye abene beka, "Bushe cinshi ico imitima yesu tayacitentela muli fwebo, ilyo acilanda kuli fwebo munshila, nokwisula kuli fwebo amalembonyonse?" ³³Baimine ilyaine inshita nokubwelela ku Yelusalemu. Basangile abekumi naumo nabalongana bonse nabambi abali nabo, ³⁴balandile ati, "Shikulu nabuka mucinecine, acimonekela nakuli Simoni." ³⁵Nabo balondolwele ifintu fyonse ifyacitike munshila, nefyo Yesu ailangile kuli bena mukupula kwamikate. ³⁶Panuma nabalanda ifi fintu, Yesu umwine aiminine pakati kabo, nokulanda kuli bena, "Umutenda ube namwebo." ³⁷Balyumfwile umwenso nokututuma, nokutunganya kwati bamwene iciwa. ³⁸Yesu alandile kuli bena, "Cinshi mwatinina? Cinshi ifipusho fyaimina mumitima yenu?" ³⁹Moneni amaboko yandi namakasa yandi, ukuti ninebo nemwine. Njikateni nokumona. Pantu iciwa tacikwata umunofu namafula, ngefyo mulemo ninkwata." ⁴⁰Panuma nalandile ici, abalangile iminwe yakwe namakasa yakwe. ⁴¹Ilyo bali tabalasumina pamulandu wansansa, nokuba abapapushiwa. Yesu alandile kuli bena, "Bushe namukwatapo ifyakulya?" ⁴²Bamupele akapusha kesabi ilyakanikwa, ⁴³abulile nokulya pamenso yabo. ⁴⁴Alandile kuli bena, "Ilyo nali namwebo, nalimyebele ati fyonse ifyalembwa mwifunde lyakwa Mose namuli bakasesema namumalumbo filingile ukufikilishiwa." ⁴⁵Abeswile bakampingi babo, pakuti bengeluka amalembonyonse. ⁴⁶Alandile kuli bena, "Efyo calembwa, aciti Klisitu alingile ukucula nokwima nakabili kubafwa pabushiku bwalenga shitatu. ⁴⁷Ukulapila nokulekelelwa kwamembu kufwile kwabilwa kufyalo fyonse, ukwambila kuYelusalemu. ⁴⁸Mulinte shaifi fintu. ⁴⁹Moneni, ndemitumina ifyo Tata alaile. Ikale mumusumba musukile mufwale amaka ukufuma kwapulamo." ⁵⁰Na Yesu abatungulwile ukufuma kulya ukuya mupepi naku Betani. Aimishe amaboko yakwe nakubapala. ⁵¹Cacitike ukuti, ilyo alebapala, abashile nokusendwa ukuya mumulu. ⁵²Bamupepele nokubwelela kuYelusalemu nensansa ishing. ⁵³Batwalilile mwitempele, nokupala Lesa.

John

Chapter 1

¹Mucitendekelo mwali ishiwi, neshiwi lyali pamo na Lesa, neshiwi lyali ni Lesa. ²Uyu ali mucitendekelo na Lesa. ³Ifintu fyonse fyapangilwe muli ena, peka ukwabula ena ngata kwali icintu nangu cimo icapangilwe. ⁴Muli ena mwali ubumi, nobu bumi bwali lubuto lwa bantu. ⁵No lubuto lwabutishe umwa kufita, lelo ukufita takwa lwanshishe. ⁶Kwali umuntu uwatuminwe ukufuma kuli Lesa, ishina lyakwe ni Yohane. ⁷Aishilebo bunte nokulanga lubuto, ukuti bonse basumine ukupitila muli ena. ⁸Yohane tali lubuto, nomba aishile ukuti alangishe ulubuto. ⁹Ulu buto lwa cinshinka, ulupela ulubuto kubantu bonse, luli nokwisa mucalo. ¹⁰Ali pano calo, necalo ca pangilwe ena, necalo taca mwishibe ena. ¹¹Aishile kuba kwabo, nabakwabo taba musengelele. ¹²Nomba bonse aba musengelele, abasumine ishina lyakwe, abapele insambu isha kwitwa abana bakwa Lesa. ¹³Aba abasha pangilwe ku mulopa, nanguku kupangwa kunsuna ya mubili nangu kuku fwayo kwa mwaume, nomba kuli Lesa. ¹⁴Ishiwi lyaishilepo mubili nokwikala naifwebo. Kabili twa mwene ubukata bwakwe, ubukata ngo bwamwana bwawa fyalwa eka kuli wishi, Uwaisulamo ukusenama ne cinshinka. ¹⁵Yohane apele bukambone palwa ena nokubilikisha, atile, "Uyu eumo uyo nebo nalandile, uyo aleisa panuma yandi mukulu ukucila nebo, pantu ewabalilepo." ¹⁶Ukutula mukufula kwa kwe twali pokelela ukusenama pa numa yakupalwa. ¹⁷Pakuti ifunde yapelwe ukupitila muli Mose. Ukupalwa ne cinshinka fyaishile ukupitila muli Yesu kristu. ¹⁸Takuli nangu umo uwingamona Lesa; Lesa fye eka, uwaikala kulubali lwakwa wishi, ewalenga Lesa ukwishibikwa. ¹⁹Ubu ebu kambone bwakwa Yohane elo aba Yuda batumine ba shimapepo nabena Levi kuli ena ukufuma ku Jerusalem ukwipusha ena, "Ni webo nani?" ²⁰Elo asumine- tabafishible, nomba asumine- "Teine Kristu." ²¹Bali mwipwishe, "Bushe niwebo nani? Niwebo Eliya?" Alandile, "Tenebo." "Balandile, "Uli kasesema?" Aasuka, "Awe." ²²Elo balandile kuli nebo, "Bushe niwebo nani, pakuti tutwale ubwasuko kuli abo abatutumine? Bushe ulelana shani wemwine?" ²³Alandile ati. "Nebo ndishiwi, lya ulelila mu mutengo: 'Pangeni imisebo yakwa shikulu iya ololoka; Fintu Esaya kasesema alandile.'" ²⁴Nomba line abafumina kuba Fariseyo batuminwe, ²⁵nokumwipusha balandile kuli ena, "Cinshi wibishisha nga cakuti tauli Kristu nangu Eliya nangu kasesema?" ²⁶Yohane ali baswike bena ati, "Nebo ngibisha ku menshi. Bamo pali imwe abemine tamwishibe. ²⁷Eumo uuli

nokwisa panuma yandi, elo no lushishi ulwa pansapato shakwe nebo nacepa ukukakulapo." ²⁸Ifi fintu fyale citika mu Betani kulubali lubiye ulwa Jordani, kulya Yohane aleibisha. ²⁹Ubushiku bumbi Yohane amwene Yesu aleisa kuli ena no kutila, "Moneni, umwana wa mpanga wa kwa Lesa uule fumya imembu shaba pano cola! ³⁰Euyu uo nebo nalumbwile ati, 'Uyo aleisa panuma yandi mukulu ukucila nebo, pantu aliko kale; ³¹Pantu nebo nsha mwishibe, lelo nimukuti asokoloke kuli Isreali ukuti naishile mu kwibisha mu menshi, ³²Yohane amwiminine mucishinka, ati, "Namwene umupashi uleisa ngenkunda ukufuma mu mulu, nokwikala pali ena. ³³Naine wine nshamwishibe, lelo uwantumine mukwibisha mu menshi atile kuli nebo, 'untu wanono mupashi uleikala pali ena nokwikalilila, Euyo aleibishisha no mupashi wa mushilo; ³⁴Naine namona nokushimike mushinka ati uyu emwana wakwa Lesa. ³⁵Peka ubwakonkapo elo Yohane naiminina nababili abamu sambu, ³⁶Ba mwene Yesu aleenda, naYohane atile, "Moneni, umwana wa mpanga wakwa Lesa, ³⁷Nabasambi bakwe babili bamumfwile alelandafi elo bakonkele Yesu. ³⁸Elo Yesu apilibwike nokumona bena balemunkonka elo alandile kuli bena, "Bushe cinshi mulefwaya?" Balandile, "Rabbi")Icalola mukutula "kafundisha") "Nikwi mwikala" ³⁹Alandile kuli bena, "Iseni mumone." Elo baishile nokumona uko baleikala; baiklele nabo pamo bulya bushiku, Inshita yali mupepi ikumi limo. ⁴⁰Umo uwa mulyabo babili aumfwile Yohane alelanda peka akonkele Yesu ni Andrew, munyina wakwa Simon Petelo. ⁴¹Asangile munyina Simon ukutula kuli ena, "Natusanga- umupusushi" (ica pilibula ati Kristu). ⁴²Amuletele nakuli yesu, peka Yesu amuloleshe nokutula, "Niwe Simon umwana wakwa Yohane. Wa kulaitwa Kefa" (icakupilibula mukuti Petelo). ⁴³Ubushiku bwa konkelepo, elo Yesu afwaile ukufuma ukuti aye ku Galili, asangile Filipi nokutula kuli ena, "Nkonka." ⁴⁴Filipi alefuma ku Betsaida, Icalo cakwa Andrew na petelo. ⁴⁵Filipi asangile Nataneli peka alandile kuli ena, "Untu Mose alembele muma funde, naba kasesema, natumusanga: Yesu umwana wakwa Yosefe, Ukufuma ku Nazaleti." ⁴⁶Natanali alandile kuli ena, "Bushe ifintu ifisuma kuti fya fuma mu Nazareti?" Filipi alandile kuli ena, "Isreali mumone." ⁴⁷Yesu amwene Natanaeli aleisa ena nokutula pali ena, "Moneni umu Isreali wa cishinka, muli ena tamwaba bucenjeshi!" ⁴⁸Natanaeli alandile kuli ena, "Wangishiba shani?" Yesu amwaswike peka alandile kuli ena, "Elo filipi akwitile, webu wali mwisamba lya cimuti, nali kumwene." ⁴⁹Natanaeli ayaswike, "Rabbi, uli mwana uwa kwa Lesa! uli mfumu ya bena Isreali!" ⁵⁰Yesu alyaswike peka alandile kuli ena, "Pamulandu wakutula; nandile kuli webu, Nakumwene ulu mwisamba lya cimuti; bushe wasumina? Uli nokumona ifintu ifikulu ukucila palifi. ⁵¹"Elo alandile, mucinshika ndesosa kuli mwebu, mukamona umulu nawisuka, peka naba malaika ba kwa Lesa balenina peka balekonka pa mwana wa muntu."

Chapter 2

¹Panuma yanshiku shitatu, mucitu bwingi mu Cana wa mu Galili, na nyina kwa yesu eko ali. ²Yesu na basambi ba kwe balilalikwe ku bwinga. ³Elo umwangashi wapwa, nyina kwa Yesu alandile kuli ena, "Tabakwete umwangashi." ⁴Yesu alandile kuli ena, "We mayo, ninshi waishila kuli nebo? Akashita kandi takala fika." ⁵Na nyina alandile kubabomfi, "Fyonse ifyo alemweba, mu cite." ⁶Nomba kwali nemitondo mutanda iya mabwe naitekwa, umwabelo musango uwakusangulula wa buyuda, umwakubamo umo imilingo ibili atemwa itatu. Yesu alandile kuli bena, "Isusheni amenshi mu mitondo. Awe baiswishe napamilomo. ⁸Elo alandile kuli bena, "tapulenimo nomba, twaleni ku mukulu wa malila." Nabo bali twele. ⁹Awe, elo umukulu wa malila aumfwa amenshi ayasaguko umwangashi, nokukanaishiba uko bsfumishe (lelo ababomfi abatapile amenshi balishibe). Umukulu wa bwinga. ¹⁰Lelo balandile umukulu wa bwinga nokulanda kuli ena, "Umuntu onse abala ateka usuma elo akolwa elo atekapo uwabipa." ¹¹Icishibilo ici Yesu acitile mu cana wa muGalili, eca ntanshi pafishibilo fyakwe, no kulengo ubukata bwakwe bumoneke; elo abasambi bakwe elo basumina. ¹²Elo ba pwile Yesu na banyina, naba muninyina na basambi bakokele ku Capenamu eico baile ikalako inshiku ishinono. ¹³Peka umulalilo wabayuda wali mupepi, na Yesu apitile ku Jerusaremu. ¹⁴Peka asangilemo abaleshtisha ig'ombe, imikoko, elo nenkunda mwitempele, nokubushanya indalama bekala mulya. ¹⁵Peka elo apangile icikupulo cabwemya atamfishe bonse mwitepele, imikoko ne gombe aitaila ne ndalama shabakabula alikupukwile amatebulo. ¹⁶"Na kubaleshitisha inkunda alandile, "Fisendeni fumyeni muno. mwila cita ing'anda yakwa Tata ngeya makwebo." ¹⁷(Awe abasambi balibukishe ukuti fyalilebwa, ukuti "ukupimpile ng'anda yenu kwandya.) ¹⁸Eico bayuda abali mumaka bali mwipwishe abati, "Cilangililo nshi uletulanga apo uli mukutafya umusango uyu? ¹⁹Yesu alyaswike, "tobololeni itempele, kabili nkalikula munshiku shitatu." ²⁰Eico abayuda balandile, imyaka amakana, ne myaka mutanda elo lyakulilwe nomba webu ulelada ati munshiku shitatu ukalikula?" ²¹Lelo, ena alandile ati ing'anda yamapepo mubili wakwe. ²²Eico elo abukile ukufuma kubafwa, abasambi balibukishe amashiwi alandile palici, basumine mufyalembwa namashiwi Yesu abebele. ²³Nomba elo ali mu Jerusalemu panshita yamulalilo, abengi basumine mwishina lyakwe pa kumona filangililo ifyo alecita. ²⁴Lelo Yesu umwine tabasumine pantu alishibe bonse. ²⁵Pamulandu tali nakukabila ukuti umo ashimike bukambone kuli ena ubwamuntu, pantu alishibe umwine icali mu muntu.

Chapter 3

¹Nomba kwali umu Faliseo uwaleitwa ishina lya Nikodimasi, intungulushi yaba Yuda. ²Uyu nuntu aishile kuli Yesu panshita shabushiku nokulanda kuli ena, "Rabi, natwishiba ukuti uli kafundisha uwaishile ukufuma kuli Lesa, takuli nangu umo uwingapanga ifilangilio ifyo uleshita kano alina Lesa." ³Yesu abwesesheshe, "Mucishinka necishinka, ngaumo tafyelwe napeka, teti amone ubufumu bwakwa Lesa." ⁴Nikodimasi alandile kuli ena ati, " Umuntu kuti afyalwa shani libili ilyo ninshi mukulu? Teti napeka engile munda yakwa nyina umukulu nokufyalwa, kuti afyalwa?" ⁵Yesu abwesesheshe

ubwasuko, "Mucishinka necishinka, kano umo afyalilwa mu menshi namumupashi, ngateifyo teti engengila namu bufumu bwakwa Lesa. ⁶Naconse icifyalwa kumubili camubili, naconse icifyalwa kumupashi camupashi. ⁷Cikupapusha ukuti nalanda kuli webo, 'Ufwile ukufyalwa napeka.' ⁸Umwela upupa ukuli konse kuntu watemwa; mulomfwa iciunda cauko, nomba tamwishiba uko wafuma nangula uko uleya. efili uli onse uwafyalilwa ku mupashi. ⁹Nikodimasi abweshe nokumweba ukuti, "kuti fyabako shani ifi fintu?" ¹⁰Yesu ayaswike nokumweba, "Niwebo kafundisha waba Isileli, wafilwa ukumfwikisha ifi fintu?" ¹¹Mucine, necine, ndekweba, tulanda ifintu twishibe, nefyo twinga pela bukambone pafyo twamonapo. Ilyo ninshi tamulesumina bukambone bwesu. ¹²Ngacakuti nakweba ifintu fyapano pacalo wafilwa ukusumina, kuti wasumina shani nganakweba webo ifintu fyamumulu? ¹³Takwaba nangu umo uwanininipo ukya kumulu kanofye uyo uwakokele ukufuma kumulu-Umwana wa Muntu. ¹⁴Ngafilya Mose asumbwile icisoka muciswebebe, efyo no Mwana wa Muntu akasumbulwa, ¹⁵ukuti uli onse ukasumina muli ena akakwate umweo wamuyayaya. ¹⁶Pantu Lesa atemenwe pano calo, ukuti apele Umwana wakwe fye uwafyelwe umofye mpo, ukuti onse uwasumina muli ena takonaike lelo akaba nomweo wamuyayaya. ¹⁷Pantu Lesa tatumine Umwana mu calo no kwisasusha, nomba aishile ukwisapususha abamucalo ukupitila muli ena. ¹⁸Onse uwasumina muli ena tasushiwa, lelo ushamushumina alisekwa kale pantu tasumina mwishina ilya Mwana wakwa Lesa umofye. ¹⁹Uyu emulandu wabupingushi: Ulubuto nalwisa mu calo, nabaume batemwapo infinfi kucila ulubuto pantu imititile yabo yabubifi. ²⁰Pantu onse uucita ifyabubifi alipata ulubuto, nakulubuto teti eseko, pakuti ificitwafyakwe filasebanishiwa. ²¹Nangu cibe ifi, onse uucita icishinka esa kulubuto pakuti imilimo yakwe imoneka apabuta ukuti naibombelwa muli Lesa, ²²Panuma yaifi, Yesu nabasambi bakwe balile mumpanga ya Yudeya. Nakulya ailepwako inshita nabo nokukwibishiwa. ²³Nomba Yowane nao aleibisha mu calo ca Aenoni mupepi naku Salimu pantu kulya ekwali amenshi ayengi sana. Nabantu baleya kuli ena baleya mukwibishiwa, ²⁴elo Yowane ninshi tabalamuposa mu cifungo. ²⁵Elyo kulya kwaishileima ifikansa pakati kabasambi bakwa Yowane nomu Yuda palwa lubatisho. ²⁶Baile kuli Yowane nokulanda kuli ena, " Rabi, ulyamwaciba nao kulya bushilya bwa Mumana wa Yodani, ulya uo mwapelelepo ubunte, moneni , nao alebatisha, nabantu bonse baleya kuli ena. ²⁷Yowane alyaswike, " Umuntu tekuti apokelele icili conse kano calipelwa kuli ena ukufuma kumulu. ²⁸Mwebo mwebene kuti mwapela ubunte pafyo nalandile, 'Tenebo Klistu,' lelo, 'Nebo natumwa kukumutangila.' ²⁹Nabwina lyonse wakwa shibwina. Nomba umunankwe wakwa shibwina, aiminine no kumumfwa, asekelele sana pakumfwa ishiwi lyakwa shibwina. Ici, ifi, ecapwishisha ukusangalala kwandi. ³⁰Nomba afwile ukufushiwa, naine ukucepa. ³¹Uyo onse uwisa ukufuma pamulu mukulu pali fyonse. Nao uufuma pa calo afuma mu calo nokulanda alanda palwa calo. Uyo uwafuma kumulu acila fyonse. ³²Apela ubunte pafyo amona nokumfwa, lelo tapaba nangula umo uwasumina ubunte bwakwe. ³³Uyo onse uwapokelela ubunte nokusuminisha ati Lesa wacishinka. ³⁴Uwo onse uyo Lesa atuma alanda ifyabo fyakwa Lesa. Pantu tapela umupashi kuku pima. ³⁵Tata atemwa Umwana nokupela fyonse mumaboko yakwe. ³⁶Uyo onse uwasumina mu Mwana akwata umweo wamuyayaya, nomba uyo onse uwakana ukunakila umwana takamone mweo, lelo icipyu cakwa Lesa icikaponena pali ena."

Chapter 4

¹Elo Yesu aishibe ukuti aba Faliseyo nabomfwa ukuti alepanga umulimo wa kwibisha asambi ukucila Yoan. ²(Nangula cibe Yesu umwine taleibisha, lelo basambi bakwe), ³Alishile Judah nokubwelelamo peka ku Galileya. ⁴Lelo tacali ica mwangukila ukuya pita mu Samaria, ⁵Eco afikile ku musumba wa Samaria, uwitwa Sychar, mupepi nakuka putulwa ka calo ako Takobo ashile apela umwana mwaume wakwa Yosefe. ⁶Icilambe cakwa Yakobo cali palwa pene. Yesu alyumfwile ukunaka ukwa kufuma ku lwendo lwakwe, eico aikele mupepi necilambe. akashita kali nakalimo inkoloko mutanda. ⁷Namayo umwikashi alishile mukutapa amenshi, na Yesu alandile kuli ena, "Mpeniko amenshi ykunya." ⁸Elo abasambi bakwe libe nabaya mu musumba mukushita ifilyo. ⁹Elo namayo umwikashi wamu Samaria alandile ati kuli ena, kuti caba shani weebo, uli Muyudah, ulimukunomba nebo, nena mayo umwina Samaria, yamo aya kunwa?" Pantu aba Yudah tantumfwana nnabena Samaria. ¹⁰Yesu ali mwaswike nokutila nebo, "nga wingeluka ica bupe bwa kwa Lesa, nangula wingeshiba untu ulelanda kuli webo, mpelako aya kunwa,' nga kuti wamulomba, nga kuti akupelako amenshi yabumi; ¹¹Na namayo alilandile kuli ena, "shikulu, mwebo tamukwetepo nangu icitapo necilambe calilepa. nikwi uko mwebo mwakwatila amenshi yabumi? ¹²Mwebo tamucililepo, mwebo, ukucila umufyashi wesu Yakobo, uyo uwatupela icilambe nokula nwamo fwebene, ngefyo fine abana abaume pamo pene nefitekwa?" ¹³Yesu abweseshapo icasuko, bonse abanwako aya amenshi ayalefuma muli ici cilambe bakomfwa peka icilaka, ¹⁴lelo uyo onse uunwako amenshi aya kufuma kuli nebo aya ndepela takabe necilaka napeka. Pakuti, aya menshi yantu nebo ndepela yali nokuba akamfukumfuku ka menshi muli nebo, nikamulonga akapongoloka kubumi ubwabula impela. ¹⁵Na namayo alandile kuli ena, "shikulu, mpeniko aya menshi pakukuti ninkalaumfwa icilaka pakuti nikalaisa libili libili kukutapa amenshi. ¹⁶Yesu alandile kuli ena, "kabiye, kamwite umulume obe, nabwana mubwele. ¹⁷Na namayo alyaswike nokulanda kuli ena, "Nshakwata umulume wandi, "Walanda bwino, 'Ati nshakwata umulume; ¹⁸Pantu wali nabalume basano, napeka, uyo muli nao temulume. Pantu ngefyo walanda ca cishinka. ¹⁹Na namayo alandile ati kuli ena, "Shikulu, namona ukutila nimwebo kasesema. ²⁰Abafyashi besu bsle pepa muli ishimpili, lelo mwebo mwalanda ati Jerusalemu ecifulo ukofye abantu bafwile ukulapepa. ²¹Yesu alandile kuli ena, "Sumina muli nebo, kuti akashita kali mukwisa uko mwebo tamwakapepele tata nakalimo palupili mu Jerusalemu. ²²Mwebo mupepa ico tamwaishiba. Ifwe tupepa ico twaishiba, pakuti ukupusushiwa kwaishile ukupitila mu ba Yudah. ²³Nangu cibe ifyo, akashita kali mukwisa, nanomba kali pano, elo baka pepa wacishinka bakapepepa tata mu

mupashi namucinshinka, aba abamusango uyu ebalya tata afwaya saana elo alemupepa.²⁴ Lesa ni mupashi, nabantu aba mupepa ena bafwile ukula mupepepa mu mupashi namu cishinka.²⁵ Na namayo alandile kuli ena at, ndi mukwiluka ukuti Messiah ali mukwisa (uyo untu beta Kristu). Elo ena akeke, ali nokulondolola fyonse kuli fwebo.²⁶ Yesu alandile kuli ena, Enebo wine, umuntu untu bale laandapo.²⁷ Pali kalya kene kashita abasambi bakwe bali bwele. Nomba nabo bata mpilefye ukupapa nga nicinshi ena alelandila naena uyu na mayo, lelo tapali nangu umuntu uwalandile, ati "Nicinshi uli mukufwaya ukulanda nakwe?"²⁸ Na namayo ashile icipe cakwe ica menshi, abwekelemo ku musumba, nokulanda ku bantu,²⁹ Iseni mumone umuntu uulandile pali fyonse ifyo na citile. Nakalimo kuti aba Kristu, kuti caba?"³⁰ Bashile umusumba nokwisa kuli ena.³¹ Mukashita kalya kene, abasambi baleisoshala pali ena, ukulanda ati, "Rabbi, lyeni." "Lelo ena atile kuli bena "Ninkwata ifyo ifyakuti ndyee ifyo mwebo tamwishibe,"³³ Eco abasambi balandile umo nomunakwe, "Takuli nelyo umo uumuleteleko akantu nangula kamo akakuti engalya, eko bali?"³⁴ Yesu alandile kuli bena, "Ifilyo fyandi ku cita ubufwayo bwa uyo uwantumine nebo nokupwikilisha umulimo wakwe."³⁵ Temwebo mwalanda ati, "Kuli imyeshi ukucila pali nebo peka ubusomboshi bwalaisha? Nebo ndelanda kuli mwebo, inuneni mumone peka moneni amabala pantu nayapya nokulinga ubusomboshi!"³⁶ Uyo uulesombola apokelela amalipilo napeka akolonganya ifisabo fya bwikalo ubwabula impela, pakutula uyo uulebyala noyo ulesombola bonse basansamukila pamo.³⁷ Muli nebo imilandile; umo abyala, na umbi asombola," Cacishinka.³⁸ Natuma mwebo ukuti musombole pafyo mwebo mushabombele. Bambi bali bomba, namwebo namwingila mu milimo yobe."³⁹ Abena Samaria abengi abamuli uyo musumba balisumine ena pamulandufye wakumfwa akasebo kakwa na mayo uwapele bukambone busuma," Ati alandilefye fyonse ifyo nacita."⁴⁰ Eco ilyo abena Samaria baishile kuli ena, bali nobukabilo ubwa kukabila ena ekale nabena, lelo aikelefyen inshiku shibili.⁴¹ Lelo bambi icintu bwingi basuminefye pamulandu wakumfwa icebo cakwe.⁴² Balandile kuli na mayo, "Fwebo tatusuminine pamulandu wa kumfwakufyo wa cilanda, lelo fwebo pafyo fye fwebene twa yumfwila, nafwebo twaishiba ukuti uyu muntu ca cine nikapususha wa calo conse."⁴³ Pamulandu wa isho nshiku, ali fumuneko kulya pamulandu wa Galileya.⁴⁴ Pantu Yesu fye umwine alilandile atile ati kasesema tapelwa mu cinshi ku calo cabo.⁴⁵ Elo afikile ku Galileya, Abena Galileya bali musekele. Eco bali balimwenefye fyonse ifintu ifyo alecita mu Jerusalemu pa cakucilila, ico bonse nabonse balileko kulya ukwali ica kucilila.⁴⁶ Peka alishile napeka ku kana wa mu Galileya, iko apangile amenshi ya sanguka umwangashi. uko kwali umo uwali umukulu wa mutebeto untu umwana wakwe umwaume ali nalwala.⁴⁷ Eico ena pakumfwa ukuti Yesa naisa ukufuma ku Galileya, ile kuli Yesu nokumwipusha ukutula akooke nokundapaumwana wakwe umwaume, ico ali pepi nokufwa.⁴⁸ Yesu epa kulanda kuli ena, "Nakalimofye wa mona ifilagililo nefi papwa, teti musumine."⁴⁹ Na shimucindikwa alandile kuli ena, "Shikulu, iseni kookeni ku mwana wandi alafwa."⁵⁰ Yesu alandile kuli ena, "kabiye umwana obe ali nobumi." uyu muntu alisumine amashiwi Yesu alandile kuli ena, eico alile nokuya.⁵¹ Elo alekookela pesamba, akumene nabancito bakwe, nokulanda ati, umwana obe nalindafye bwino.⁵² Eico abepwishe akashita umwana atampile ukumfwako bwino. Bali mwaswiike, nimailo yafumineko kakulenga cine lubali elo impepo ya mulekeleko."⁵³ Nawishi alibukishe ati, nikalya kene kashita Yesu alandile kuli ena ati, "umwana obe ali nobumi." Eico umwine pamo nabonse aba mu ng'anga yakwe balisumine.⁵⁴ Ici ecilangililo calenga bubili ifyo Yesu acitile elo afumine ku Judeya uku kugalileya.

Chapter 5

¹Panuma yaifi kwali ukusefya ukwa ba Yuda, na Yesu aninine ukuya ku Yelusalemu. ²Nomba mu Yelusalemu pamwinshi uwitwa umwishi wamukoko pali icishiba, mucitundu ca Alamaiki citwa ati Betisaida, calikwete insaka mutanda. ³Icintubwingi icabantu abali nabalwala, nge umpofu, ifilema, nangula abalwele ubulebe. ⁴"Malaika wakwa Lesa alekoka inshita limo limo mukufundaula amenshi uyo onse uwatolokelamo ulubilo mucilambe alepola kubulwele bonse ubo alwala."⁵ Umwaume umo alipalyapene uwali nalwala imwaka amakuni yatatu nacine konsekonse. Nelo ⁶Yesu amumwene ena nalambalala palya, elo aibukishe ati alikokolapo palya, alandile kuli ena, "Bushe ulefwaya ukupola?"⁷ Umulwele alyaswiike ati, "Kafundisha, nshakwatapo uli onse uwakundikisha mu cilambe elo amenshi yafundaika. Lyonse nganaisa, ninshi umbi naiposamo kale pali nebo." ⁸Yesu alandile kuli ena, "Ima, senda ubutanda, nokwenda."⁹ Palyapene umwaume alipolele, nokusenda ubulili bwakwe nokwenda. Nomba ubu ubushiku bwali bweSabata.¹⁰ Elo aba Yuda balandile kuli ena ati nani wakuposha, "Pantu liSabata kabili tawfwile ukwimya ubutanda bobe." ¹¹Alibaswiike, "Uyo uwacilenga ine ukupola acilanda kuli nebo ati imya ubutanda nokwenda."¹² Balimwipwishe ena, "Ninani uyo umwaume uwacilanda kuli iwe ati, 'Imya ubutanda no kwenda?'" ¹³Nangu cali ifi uwaundepwe taishibe uwamundepe pantu Yesu ali nafumapo kale mubunfisolala, pantu pali icintubwingi pali ilya incende.¹⁴ Panuma yaifyo, Yesu amusangile mwi Tempele nokulanda kuli ena, "Mona, wapola! wikabembuka napeka, pakuti icabipa cikakutitikila napeka."¹⁵ Umwaume alile nokuyalanda kuba Yuda ati ni Yesu wacimuposha.¹⁶ Pamulandu waifi aba Yuda bali mucushishe Yesu, pantu acitile filya fintu pa Sabata. ¹⁷Yesu alyaswiike kuli bena, "Taata alimukubomba neliline, naine, ifyofine, ndimukubomba."¹⁸ Pamulandu waifi aba Yuda balifwaile ukumwipaya tepamulandufye wakonaula Isabata, lelo napakwita Lesa ati wishi, ukuibika cimocine na Lesa. ¹⁹Yesu alibaswiike bena, "Mucishinka, umucishina, umwana tapali ifyo engacita umwine, kamofye ifyo amona kuli Wishi acita, pantu ico conse Wishi alecita, momwana ifyofine efyo acita." ²⁰Pantu Wishi alitemwa umwana nokumulanga fyonse ifyonse acita umwine, kabili akumulanga ifintu ifikulu ukucila napali ifi icakuti mukapapa.²¹ Pantu Wishi alemya abafwa no kubapela umweo, ifyo fine nomwana kuti apela umweo kuuli onse. ²²Wishi tappingula nangu umo, nomba apela ubupingushi bonse kumwana ²³pakuti umuntu acindike umwana ngefyo acindika Wishi. Uyo ushaishiba umwana,

taishiba Wishi uwamutumine kuli bena.²⁴Mucishika, mucishinka, uyo uwaumfwa amashiwi nokusumina mu wantuma aba no mweo wamuyayaya nokukana pingulwa, nomba afuma kumfwa nokuba nomweo.²⁵Mucishinka, mucishinka, ndimukumyeba inshita ili mukwisa, naifika, elo abafwa bakomfwa ishiwi lya mwana wakwa Lesa, na bonse abakomfwa bakekala.²⁶Ngefyo Tata akwata umweo mumwine, efyo apela nakumwana pakuti akwate umweo mumwine,²⁷ na Wishi apela amaka umwana aya bupingushi pantu Mwana wa Muntu.²⁸Mwipapuka pali ici, kuli no kuba inshita iyo umuntu uuli mumanda akomfwa ishiwi lyakwe²⁹ nokufuma: abo abacita bwino ku kubuka kwabafwa ukwamweo, nabo abacita ububufi kukubuka kubafwa kubupingushi.³⁰Tapali ifyo ningacita ine nemwine. Ilyo ndimukumfwa, ninshi ndimukupingula, no bupingishi bwandi bwali pwililika pamulandu nshifwaya ifyapalwandi lelo bufwayo bwawantuma.³¹Ngandepela ubunte bwandi nebo, ninshi ubunte bwandi bwabufi. Ngamfwile ukupela ubuntu bwandi, ubunte bwandi kuti bwaba ubwabufi.³²Paliba umo upela ubunte pali nebo, nanebo nalishiba ati ubunte apela pali bwacishinka.³³Mwatumine Yowane, nao apele ubunte.³⁴Nomba ubunte mpokelela tabufuma kumuntu. Ndimukumyeba ifi fintu pakuti mupusuke.³⁵Yowane ali Litila ilyaleyaka no kubeka, nomba mwalefwayafye ukusekelela mulubuto lwakwe mu inshita iyinono.³⁶Ubunte ubo nkwete bukulu ukucila Yowane, umulimo Tata ampela ukuti nkapwishe, muli ukulu uyo mbomba, ubunte pali nebo ukuti Tata ewantuma.³⁷Tata umwine uwantuma akapela ubunte pali nebo, Tamwaumfwapo ishiwi lyakwe nangula kumona umubili wakwe.³⁸Tamwakwata amashiwi ayaikalila muli mwebne, pantu tamwasumina muli uyo uwantuma.³⁹Mulafwaya amalembu pantu mutontonkanya ati nimumalembu mwaba umweo wamuyayaya, naya malembu yapela ubunte bwandi,⁴⁰ nokukana fwaya ukwisa kuli nebo pakuti mukwate umweo wamuyayaya.⁴¹Nshipokelela lulumbi ukufuma ku muntu,⁴² nomba nalishiba ati muli mwebu tamwata icitemwiko cakwa Lesa.⁴³Naisa mwishina lyakwa Tata, nomba tamwampokelela. Lelo umbi ngaisa mwishina lyakwe, kuti mwamupokela.⁴⁴Kuti mwasumina shani, uyo uusumina ubukata ukufuma kumunankwe nokukanafwaya ubukata ukufuma kuli Lesa umompo?⁴⁵Witontonkanya ati nebo nkakufyenga pacinso cakwata Tata. Lelo uumifyenga ni Mose, uo mwakwatamo isubilo.⁴⁶Ngacakuti mwasumine Mose, nanebo ngamwalinsumina, pantu alembele pali nebo.⁴⁷Ngamwakana ukusumina ukulemba kwakwe, bushe kuti mwasumina amashiwi wandi?"

Chapter 6

¹Panuma yaifi fintu, Yesu aile kuncende imbi iya cimana cikulu ica Galili, icobeta limbi ati icimana cikula ica Tibelya.
²icintu bwingi calemukonka kumulandu wafishibilo ifyo balemona alepanga pali abo abalwele.³Yesu apiliwike ulupili kabili aikele panshi na basambi bakwe.⁴(Nomba ukusefya kwa cakucilila, ukwa ba yuda, kwali mupepi.)⁵Ilyo Yesu ainwine amenso nokumona icintu cilimukwisa, alandile kuli Filipo, "Nikwisa walashita umukate pakuti aba bantu balye?"⁶(Nomba Yesu alandile ifi pakwesha Filipo pantu ena umwine alishibe ifyo alino kupanga.)⁷Filipo alimwaswike, "Imikate ya kushikta nama Danali imyanda ibili teti ikumane ukuti umo umo akwateko nangula kanono."⁸Umo uwa mubasambi, Andeleya, wabo wakwa Simoni Petulo, alandile kuli Yesu,⁹"Kuli umulumendo kuno ukwete imikate isano iya bari nesabi libili, nomba nifinshi utu twine twingapanga pa bantu bafula ifi?"¹⁰Yesu alandile, "Leken i abantu bekale panshi." Nomba kwali ifyani ifingi pancende palya. Eico abaume baikele panshi, balipo impendwa amakana yasano.¹¹Elo Yesu abulile imikate na panuma ya kutasha, apele abao abaikele. Apangile fimo fine ne sabi, ukulingana nefyo balefwaya.¹²Ilyo abantu baikwite, alandile ku basamba bakwe, "Kolonganyeni ubufungau bwashala, pakutla talufishe nnagu kamo."¹³Elo ba kolonganike ubufungau bwa mikate nokwisusha imitonga ikumi limo na fibili ukufuma kumikate isano iya yabali ku bantu bonse abalile.¹⁴Nomba, ilyo abantu bamwene icishibilo apangile, ba landile, "Uyu cachine ni kasesema uuleisa mu calo."¹⁵Ilyo Yesu aishibe ati bali mu pepi nokwisa mwikata kumaka pakuti pamupange imfumu, aile peka ku lupili eka.¹⁶Ilyo cali icungulo, abasambi bakwe batentemukile ku cimana icikulu.¹⁷Bapilwike mu bwato, balaya ku Kakapenamu. Kwali fitile pali ilya nshita, na Yesu ali talaisa kuli bena.¹⁸Icimwela icikulu cale pukuma, ne cimana icikulu catampile ukufundauka.¹⁹Ilyo baobeleso inkafi amakumi yabili na yasano nangula amakumi ya tatatu, ba mwene Yesu aleenda papa cimana, no kulaisa mupepi no bwato, kabili balyumfwile umwenso.²⁰Nomba alandile kuli bena, "Ninebo! Mwitina."²¹Elyo balekabala ukumupokelea mu bwato, na palyapene ubwato bwalifikile ku mulundu uko baleya.²²Ubushiku bwa konkelepo, icintu bwingi icali naciminina bushilya bwa cimana icikulu camwene ukuti takuli ubwato bumbi kanofye bumo, kabili na Yesu tanininemo na basambi bakwe lelo abasambi bakwe bali nabaya beka.²³Nangula cali ifi, kwali amato yambi ayafumine ku Tibelya mupepi naku ncende uko balile imikate panuma Shikulu yapela ukutasha.²⁴Ilyo icintu bwingi camwene ati Yesu na basambi bena tabaliko, bena bene bapilwike mu bwato no ku kuya Kapenamu ukulafwaya Yesu.²⁵Panuma ya kumusanga bushilya bwa cinema cikalamba, balandi kuli ena, "Rabbi, nililali mwaishile kuno?"²⁶Yesu abaswike, nokulanda ifi, "Cine, cine mulemfwaya, tepamulandu wa fishibililo, lelo nipamulandu wa mikate mwalile no kwikuta."²⁷Mwilabombela icakulya iconaika, nomba mulembombala icakulya icikalilia ku bumi bwa kutwalilila umwana wa Muntu akamipela, pantu Lesa Tata alibikapo icikakatikilo pali nebo.²⁸²⁹Elyo balandile kuli ena, "Nifinshi twingacita, pakuti tubombe incito yakwa Lesa?" Yesu abaswike no kulanda kuli bena, "Iyi encito yakwa Lesa: Ukuti mwasumina muli uyo atuma,"³⁰Elo balandile kuli ena, "Nicinshi icishibilo kanshi wingapanga, pakuti tumone no kusumina? Nifinshi walapanga?"³¹Ifikolwe fyesu fyalile Mana muciswebene, ngefyo calembwa, Abapele imikate ya kulya ukufuma kumulu."³²Elo Yesu abaswike, "Cine, cine, Te Mose uwamipele imikate iyalefumine mu mulu, lelo ni Tata aba mumulu ewalepela umukate wa cine ukufuma ku mulu."³³Pantu umukate wakwa Lesa ni ulya uwisa ukufuma mu mulu no kupela ubumi kuba mu calo.³⁴Elo alandile kuli ena. "Mukwai, muletupela uyu mukate lyonse."³⁵Yesu alandile kuli

bena, "Nine mukate wa bumi; uyo uwisa kuli ine takomfwe insala, no wasumina muli ine takabale omfwa icilaka.³⁶ Lelo nimeyeba icacine na mumona nomba tamulesumina.³⁷ Bonse abo Tata ampela bakesa kuli nevo, noyo onse uwisa kuli nevo nshakamupose panse.³⁸ Pantu naisa ukufuma mumulu mukukana panga ubufwayo bwandi, nomba bufwayo bwa uyo uwantumine.³⁹ Ubu ebufwayo bwa uyo uwantumine, ubwa kuti nikalufyapo nangu umo pali abo bonse ampele, nomba bakabushiwa pa bushiku bwakulekesha.⁴⁰ Pantu ubu ebufwayo bwakwa Tata, ubwa kuti onse uwamona umwana noku musumina akakwata ubumi bwa kutwalilila noku mubusha pa bushiku bwa kulekesha.^{41,42} Elo aba Yuda batampile ukung'wintana pali ena pantu alandile ati, "Ninebo mukate uwaisha ukufuma ku mulu." Balandile, "Bushe uyu te Yesu umwana umwaume wakwa Yusufu, uyo wisha nanyina twaishiba? Nga nomba ni cinshi alalandila, 'Naisa ukufuma ku mulu'?"⁴³ Yesu alyaswike no kulanda kuli bena, "Lekenini ukung'wintana pakati kenu.⁴⁴ Takuli nangu umo uwingesa kuli nevo kano Tata uwantuma amukula, kabili nkamubusha pa bushiku bwa kulekesha.⁴⁵ Calilembwa muli ba kasesema, 'Bonse bakafundwa na Lesa.' Onse uwaumfwa noku samabilila kuli Tata esa kuli nevo.⁴⁶ Te onse uwamaona Tata, kanofye uwafuma kuli Lesa-ena alimona Tata.⁴⁷ Cine, cine onse uwasumina nakwata umweo uwa kutwalilila.⁴⁸ Nine mukate wamweo.⁴⁹ Ifikolwe fyenu fyalile Mana muciswebewe, kabili fyalifwile.⁵⁰ Uyo emukate uwakoka ukufuma ku mulu, pakuti umuntu nga alyako ekafwa.⁵¹ Ndi mukate uupela ubumi uyo uwakoka ukufuma kumulu, Nga onse alyako kuli uyu mukate akekalilila penape. Umukate untu nkapela mubili wandi kubumi bwa bapano isonde.⁵² Aba Yuda balifulilwe no kutampa ukulatalikana abane beka, balenanda " Uyu muntu kuti atupela shani mubili yakwe ukuti tulye? Elyo⁵³ Yesu alandile kuli bena, "Cine, cine ngatamulile umubili wa Mwana wa Muntu no kunwa umulopa wakwe, tamwakabe umweo muli mwebo.⁵⁴ Uyo onse uulya umubili wandi nokunwa umulopa wandi alikwata umweo wakutwalilila, kabili nkamubusha pa bushiku bwaku lekelesha.⁵⁵ Pantu umubili wandi cakulya cacine, no mupopa cakunwa cacine.⁵⁶ Uyo uulya umubili wandi no kunwa umulopa wandi akekalilila muli nevo, naine muli ena.⁵⁷ Ngafilya Tata uwamweo autumine, elo njikala uwa mweo ku mulandu wakwa Tata, efoyo noundya nao wine, akaba no bumi pamulandu na nevo.⁵⁸ Uyo emukate uwakoka ukufuma kumulu, teulya ifikolwe fwenu fyalile no kufwa. Uyo uulya uyu mukate akekalila umuyayaya.⁵⁹ Nomba Yesu alandile ifi fintu muma Sinagogo ilyo alefundisha mu Kapenamu.⁶⁰ Elyo abasambi bakwe abengi abaumfwileko balandile, "Uku kufunda kwayafya; Nani enga kumfwa?"⁶¹ Yesu, alishibe mu mutima wakwe ukuti abafundwa bakwe baleing'wing'isha pali ici, alandile kuli bena, "Bushe ici camikalipa?"⁶² Ngacakuti mwamwene umwana wa Muntu alepilikula ukuya uko ali kale?⁶³ Umupashi eulenga ukuba no mweo; umubili tawafwa. Amashiwi ayo nalanda kuli mwebo Mupashi kabili ya bumi.⁶⁴ Lelo pali bamo palimwebo abashilesumina." Pantu Yesu alishibe pakutampa abo abashakasumine noyo uukamufutuka.⁶⁵ Alandile, " Mulandu waici. Nalandile kuli mwebo ukweba kuti takuli nangu umo uwingesa kuli nevo kanofye Tata amusuminisha."⁶⁶ Pamulandu waici, abengi pa basambi bakwe balile kabili tabakonkenyepo ukwenda nankwe.⁶⁷ Elo Yesu alandile kubekumi na babili, " Tamulefwaya ukuya namwebo, te ifyo fine?"⁶⁸ Simon Petulo amwaswike, " Shikulu, nikuli nani twingaya? Ukwete amashiwi ya Mweo uwakutwalilila,⁶⁹ kabili natusumina nokwisa ishiba ukuti nimwebo uwamushilo wekafye uwakwa Lesa."^{70,71} Yesu alandile kuli bena, "Bushe nshamisalile mwe bekumi na babili, na umo pali mwebo ni ciwa?" Nomba alelanda pali Yuda umwana wakwa Simoni Isicalyoti, pantu eumo pa bekumi na babili, uwali no kufutika Yesu

Chapter 7

¹Panuma aya ifi fintu Yesu aendele ukuya mu Galile, ico ena talefwaya ukuya mu Yudeya pantu aba Yuda balefwa ukumwipaya.² Nomba ukusefya kwaba Yuda ukwansaka kwali mupepi.³ Eico bamunyina balandile kuli ena, "sheni ino ncende no kuya kuYudeya, ekutula abasambi bobbe nabo bamone imilimo yobe iyo uleci.⁴ Takwaba nangu umo ucita ifintu mubunfisololo pakuti eshishibikwe. Ngacakuti wacita ifi fintu, ilange wewine kucalo.⁵ Nelyo bamunyina tabasumine muli ena.⁶ Yesu ena alandile kuli bena, "Nebo inshita tailaisa, nomba akashita kenu mwebo nakapekanishiwa.⁷ Elyo icalo tekuti cipate mwebo, nomba kuti capata nevo pantu nevo pela bukambone palwa cena nemilimo yaciko iyabipa.⁸ Imwe pilukeni muye kumalila; nevo nshayeko kuli ayo malila pantu inshita yandi tailafikia.⁹ Panuma ilyo alandile ifi fintu kuli bena, aikele kuli Galili.¹⁰ Nomba inshita bamunyina baile ku malila, elyo na ena wine aileko, tepa cintu bwingi lelo mukufisama.¹¹ Naba Yuda balelolesha pali ena pamutebeto nakulandi ati, "Alikwisa"¹² Kulya ekwali ukulanshanya ukukalamba mumabumba pali ena. Bambi balandile, "Muntu umusuma," Bambi balandile, "Iyo aleonaula ibumba."¹³ Eico takwali nangu umo uwalelanda apabuta pali ena pakutina aba Yuda.¹⁴ Nomba ilyo amalila bwangu bwangu yafikile pakati kashiku kulya, Yesu aile mucilonganino atendeke nokufunda icebo cakwa Lesa.¹⁵ Elyo aba Yuda bapapishe, nokulanda, "Ngo uyu muntu aishiba shani ifi fintu? Pantu tasambilila."¹⁶ Yesu alibaswike nokulanda, "Ukufundusha kwandi te kwandi, lelo kwauyo uwantumine.¹⁷ Na onse uwafwaya ukucita ubufwayo bwakwe, akeshiba palwa kufunda kwakwe, nangu ngakwafuma kuli Lesa, nangu nanda ifyapalwandi.¹⁸ Uyo onse uulanda ifyafuma mumwine aifwaila ubucindami bwakwe, nomba uyo onse uufwaya ubucindami bwauyo uwantumine, uyo muntu wacishinka, eico tamwaba icabipa muli ena.¹⁹ Bushe Moses tamipele ifunde? Lelo tapali nangu umo pali mwebo uusunga amafunde. Bushe cinshi mulefwaila ukwipaya nevo?²⁰ Elyo ibumba lya yaswike, "ulingulu. Nani alefwaya ukukwipaya?"²¹ Yesu ayaswike nokulanda kuli bena, "Nacitile umulimo umo, naimwe mwapapile pafyo wali.²² Mose apeepe mwebo ukusembulula (te kutila ici cafuma kuli Mose, nomba cafuma kufikolwe), napesabata pene musembulula umuntu.²³ Ngo muntu apokelela ukusembululwa pesabata mutila ifunde lyakwa Mose talitokeke, ni cinshi mwebo mukalipila nevo ico nganapanga umuntu apwililika umutuntulu umumi pasabata?²⁴ Mwila pingula ukulingana nemimonekele yakwe, nomba mupingulefye

bwinobwino.²⁵ Bamo pabafumine ku Yelusalemu balandile, "Bushe te uyu balefwaya ukwipaya?"²⁶ Mona, alanda pambilibili, nabo tabalandile cintu kuli ena. Teti cibefyo bakatungulula ukwishiba sana ukuti uyu ni klisitu, kuli caba? Nomba natwishiba uko ena afuma.²⁷ Nomba ilyo klisitu akesa, takuli nangu umo ukeshiba uko afuma.²⁸ Nelyo Yesu apundile mwitempele, nokufunda elyo nokulanda, "Mwebo bonse namwishiba nebo nokwishiba uko nafuma. Nebo nshaishile nemwine, nomba ena uwantuma ine wacishinka, kabili tamwamwishiba.²⁹ Nali mwishiba pantu nafuma kuli ena kabili ewatuma ine.³⁰ Baliesha ukwikata ena, nomba takwali nagu umo uwabikile ukuboko pali ena pakuti inshita yakwe yali tailafika. Nomba abengi mucintu bwingi basumine muli ena, nabalya balandile,³¹ Ilyo Yesu akafika, akacita ifingi ifishibisho ifikacila ifi uyu alecita.³² Ilyo aba Faliseo baumfwile icintu bwingi cileitepelesha ifintu ifingi pali Yesu, nabashi mapepo naba Faliseo batumine abashilika kukwikata ena.³³ Yesu nelyo alandile, "Nebo na nomba ndinaimwe munshita iyacepesha, elyo nebo ndeya kuli ena uwatumine.³⁴ Muli no kufwaya nebo lelo mwebo tamwa kasange. Uko nebo naya mwebo tamwakeseko,"³⁵ Elyo aba Yuda kulya balanshenye abenebeka, nikwi uko uyu mwaume akaya uko ifwe tatwinga mona ena? Bushe akaya kubasalangana muba Griki nokufunda abaGriki.³⁶ Bushe lishiwinshi alanda? Mukafwaya nebo lelo tamwakambone; uko nkaya, kuli mwaisa mwaiseko?³⁷ Nomba pa kulekelesha, ubushiku ubukalamba ubwa malila, Yesu aiminine no kupunda, nokubeba, "Ngomuntu aumfwila icilaka, ese kuli nebo nokunwa.³⁸ Uyo uwasumina muli nebo, ngefyo amalembo yalanda, imimana ya menshi ya mweo ikafunda mwifumo lyakwe."³⁹ Nomba alandile pali mupashi, abo bonse abasumina muli ena bakapokelela; no mupashi wali taulapelwa ico Yesu ali talacindamikwa.⁴⁰ Bamo abali mwibumba, ilyo ba umfwile ayo mashiwi, balandile, "cacine ni Kasesema. Bambi balandile, "Uyu ni Klisitu." ⁴¹ Nomba bambi balandile, " bushe kuti cacitika klisitu ukwisa ukufuma ku Galili? ⁴² Bushe amalembo tayalanda ukuti Klisitu akesa ukufuma mubufyashi bwakwa Davidi nokufuma mu Betilehemu, mumushi umo Davidi ali?⁴³ Ilyo ukulekana kwainine mu mabumba pamulandu wakwe. ⁴⁴ Bamo balefwaya ukwikata ena, nomba takwali nangu umo uwabikile amaboko pali ena.⁴⁵ Ilyo ababomfi babwelele kuli bashi mapepo bakalamba nabaFaliseo, abalandile kuli bena, "Bushe cinshi tammuletele ena? ⁴⁶ Elyo ababomfi bayaswike, "Takuli nangu umo uwalandile ngefi."⁴⁷ Eico abaFaliseo bali baswike, "Bushe namwebo nabamibepa? ⁴⁸ Bushe bamo pali bakateta nangu paba Faliseo balimusumina? ⁴⁹ Nomba cintu bwingi tacaishibe amafunde, balitipilwe."⁵⁰ Nikodimusi (umo uwa muba Faliseo aishile kuli ena intanshi) alandile kuli bena, ⁵¹ Bushe amafunde yesu yapingula umwaume ilyo tabalaumfwa ukufuma kuli ena nokwishiba ifyo ena acita?" ⁵² Balyaswike nokulanda kuli ena, "Bushe naiwe wine wafuma ku Galili? Fwailisha nokumona takuli kasesema uwaisa ukufuma mu Galili." ⁵³ Elyo bonse cilaumo aile kwakwe kung'anda.

Chapter 8

¹Yesu alipilwike aya palupili lwami Olifi. ²Kumatuntuko ya lucelo alishile kwitempele napeka, nabantu bonse balile kulya kwine; alikeleko panshi no kufunda. ³Bakalemba naba Faliseo balimuletele na mayo untu baikete natoba ifunde ilya bucende. Bali mubikile palwanga bwa. ⁴Elyo balandile kuli ena, "Kafundisha, uyu namayo na sangwa no mulandu wakutoba ifunde ya bucende. ⁵Nomba mwifunde, Mose alitwebele ukumutoba amabwe abantu bamusango uyo; ulelandapo shani pali ena?" ⁶Balandile ifi mukufwaya apakumwikatila pakuti bamupele umulandu, lelo Yesu ali konteme panshi no kulemba panshi kumunwe wakwe. ⁷Ilyo batwalilile ukumufwasa ifipusho, aliminineko no kulanda kuli bena, "pali mwebo bonse uusha citapo ifyabipa, nabangilile ukuposa ilibwe amutobe." ⁸Napeka akontamine panshi, no nokulalemba panshi ku munwe wakwe. ⁹Ilyo baumfwilefye balefyukafye umo na umo, ukutampilafye kuba koloki. Pakulekelesha Yesu epakushalafye eka, nana mayo ulyawine babikile pa lwangambwa. ¹⁰Yesu pakwiminina no kulanda kuli ena, "Wenamayo, bali kwisa abakuletele? Nakalimo tapali nangu umo uwacikuseka?" ¹¹ Alandile, "Tapali nangu umo, Shikulu." Yesa alandile, "Nakalimo nanebo tekuti nkuseke. Kabiye nokuya nomba wikabwekeshapo nokucita napeka ifyabipa." ¹²Napeka Yesu alandile kuli bena, ukuti, "Ndi lubuto lwapano calo; uyo ulimukunkonka takatale enda umwafita lelo ali nokukwata ulubuto lwabumi." ¹³ Abafaliseo balandile kuli ena, "Waipela bukambone wemwine weka, bukambone bobebwacishinka." ¹⁴Yesu alyaswike no kulanda kuli bena, " Nangula kuli icakutula nalilandile bukambone nemwine pa lwandi, bukambone bwandi bwa cishinka. Nindishiba uko nafumine napeka ndimu kubwelelamo. Nomba mwebo tamwaishiba uko nebo nafumine nakalimo uko ndimukuya. ¹⁵Muli mukupingulafye ku mubili, nebo nshipingwilepo nangu umo. ¹⁶Nomba nganapingula, ubupingushi bwandi bwacishinka pantu nshaba neka lelo na Tata uwatumine. ¹⁷Twasumina, mu mafunde nakalimo calilembwa ukuti bukambone bwine bwine bwababili. ¹⁸Ninebo nemwine ndilandila bukambone, elyo natata uwantumine apela ubunte pawa lwa ine. ¹⁹Balandile kuli ena, "Wiso abakwisa?" Yesu alyaswike, " Yesu alyaswike, "Tamwaishiba nebo nangula ni Tata; ngamwalindishibe, ngamwalishibe natata nao." ²⁰ Alandile aya amashiwi mucipao mukati ketempele. Kabili tapali nangu umo uwakumwikata pantu akashita kakwe takali nakafika. ²¹Napeka alandile kuli bena, "Ndefuma ndeya kumbi; mukankabila nokufwila pafyabipa fyenu. Uko nebo ndikuya mwebo teti mwiseko iyo." ²² Aba Yuda batile, "Nakalimo aleipaya umwine? Emulandu alandila, 'Uko ndeya bushe kuti muyako?'" ²³Yesu alandile kuli bena, "Mwebo mwafumine pesamba; nebo nafumine umwapulamo. Imwe muli bamuli cino calo; nebo nshili wamuli cino calo. ²⁴Ecalenga, nalandile kuli mwebo ukuti ndinokufwila mumembu shenu. Nomba ngamwakana ukusumina ukuti NINEBO, muli nokufwila mumembu shenu." ²⁵Balandile kuli ena, " Niwe ani?" Yesu alandile kuli bena, " ifyo ndimukulanda kuli mwebo ukufuma kuntampilo nifyo fine. ²⁶Ndi nefingi ifyakulanda kuli namwebo kabinge no bupupingushi pali mwebo. Nipali ici, uwantumine wena wacishinka; nefintu ifyo naumfwile kuli ena, nefi fintu nanda kucalo." ²⁷Tabaumfwikishe ifyo alelanda kuli bena palwakwa Tata. ²⁸Yesu alandile ukuti, ilyo

mwasumbulu umwana wa Muntu, nakalimo mulino kwishiba at NINEBO, no kuti nshicita ishapa lyandi. Ngefyo Tata amfundile, nanda ifi finru.²⁹ Uyo uwantumine ali nanebo, pantu ncita ifi musekesha." ³⁰Ilyo Lesa alelanda ifi fintu, abengi bamusumine.³¹ Yesu peka alandile kuli abobene aba Yuda abo abali naba musumina. Nga mwebo muli mukwikalilila mwishiwi lyandi, lyene mwebo mu cishinka mukaba abasambi bandi; ³²Kabinge muli nokwishiba icishinka, necishicinka cikamyalulu ukuba abakaela. ³³Balimwankwile, "nakabili ifwe tuli bufyashi bwa Abrahamu nakabinge tatwaba tekwapo ubusha ku muntu uulifye onse; nomba mwebo bushe muli mukulanda, nokuba abantungwe?"³⁴ Yesu ali baswiike ukuti, "Cine, cine ndimukulanda ukuti, uyo onse uuli mukucita ububifi ninshi ena musha wa bubifi. ³⁵Umusha tekaliilila akashita ntali mung'anda, lelo umwana ekalilila pe. ³⁶Nipali ici, ngo mwana amukakula, muli nokukulwa mucine cine"³⁷ Nindishiba ukuti muli bufyashi bwakwa Abrahamu; nomba mulefwaya ukunjiipaya pantu icebo candi tacaba muli mwebo. ³⁸Ndemyeba ifyo namona kuli Tata, namwebo mucita ifyo mwaumfwa kuli wiso."³⁹ Bali mwaswiike nokulanda kuli ena, umufyashi wesu fwebo ni Abrahamu." Yesu atile kuli ena, "ngamuli bana bakwa Abrahamu, ngamulabomba imilimo yakwa Abrahamu. ⁴⁰Kwena, nomba muli mukufwaya ukunjiipaya, ngo muntu ulemyeba icishinka ico naumfwile kulu Lesa. ⁴¹Mucita imilimo yakwa wiso." Balandile kuli ena, "Tatwafyalilwe mu bulungani; twakwatafyete Tata: Lesa."⁴² Lesa alandile kuli nebo, "Mwebo muli mukubomba imilimo yakwa wiso, ngamwali ntemwa, pantu nafumine kuli Lesa nomba ndipano; kabili nshaile palwandi, lelo alintumine. ⁴³Nga nicinshi tamuleumfwila amashiwi yandi? Nipali ici pantu tekuti mumfwe amashiwi yandi. ⁴⁴Mwaba abakwa wiso, ciwa, nomba mulefwaya ukucita ubufwayo bwakwa Tata. Ali nikepaya ukufuma mukutendeka nomba tacita cishinka pantu tamwaba icishinka muli ena. Ilyo alanda alanda ubufi, alanda lyonse ukubonfya ubuntunse pamulantu wakuti ni kabepa kabili ni wishu wabufi.⁴⁵ Ico, pantu ndimukulanda icishinka, eco teti musumine nebo. ⁴⁶Ninani pali mwebo uwingashinina ulubembu? Nganalanda icishinka, nicinshi tamunsumina? ⁴⁷Uyo uuli wakwa Lesa omfwa ifyebo fyakwa Lesa; teti mumfwe pantu tamuli bakwa Lesa."⁴⁸ Aba Yuda balimwaswiike nokulanda kuli ena, " Bushe tatulenda ukutula uli mwina Samaliya kabili wakwata ingulu?" ⁴⁹Yesu alyaswiike, "Nshakwate ngulu, lelo nacindika baTata, imwe mwalimususha. ⁵⁰Nebo nshili mukufwaya ubukata; kuli umo ulefway no elyo nokupingula. ⁵¹Cine, cine, ndelandi kuli imwe, ngo muntu asunga icebo, takamone ifwa,"⁵² Eico aba Yuda balandile kuli ena, "Ifwe tuli mukumona ati uli ngulu. Abrahamu naba kasesema balifwa; lelo ulimukulanda, " ngo muntu asunga ishebo candi, takafwe." ⁵³Tawacila Tata wesu Abrahamu uuwafwa, mwalimucila? Nabakasesema balifwa. Nomba utontokanya ukuba nani?"⁵⁴ Yesu alibaswiike, "nganai takisha, ubukata bwandi bwafye,; pantu ni Tata uunkatamika-uyo mulanda ukuti ni Lesa yenu. ⁵⁵Mwebo tamwamwishiba , lelo nebo nalimwishiba. Ngakuti nalanda ukuti, 'nshamwishiba,' Ninshi kuti naba ngaimwe, uwabufi. Nangula cibe ifi, nalimwishiba elo nsunga ishiwi lyakwe. ⁵⁶Wiso Abrahamu asangalele ubushiku bwandi; alibumwene nokusangalala. ⁵⁷Aba Yuda balandile kuli ena, " Bushemwalifisha imyaka amakumi yasano, nokumona Abrahamu?" ⁵⁸Yesu alandile kuli bena, "Cine, cine, ndelandi kuli imwe, panuma Abrahamu eko nali, NABA." ⁵⁹Elo batolele amabwe kukumutoba, lelo Yesu aifishile nokufuma mwitempele.

Chapter 9

¹Kabili pakupita, amwene umuntu uwali impofu ukutula kukufyalwa kwakwe. ²Nabasambi bakwe bali mwipwishe, "Kafundisha, nani wabembwike, nyuyu muntu nangu bafyashi bakwe, pakuti afyalwe ngempofu?"³ Yesu alyaswiike ukuti, " Te ena nelyo abafyashi bakwe ababembwike, lelo nipa mulandu wa mulimo wakwa Lesa ukuti usokolokele muli ena. ⁴Tuli nokubomba imilimo yawantuma ilyo kucili akasuba. Imfinshi ileisa elo nangu umo takalingwe ukubomba. ⁵Nangu ningaba mucalo, ndilubuto lwa calo." ⁶Panuma Yesu alanda ifi fintu, afwishile amate pa mushili, apangile amatipa ku mate, elo amusubili amatipa mu menso. ⁷Alandile kuli ena, " Kabiye kasambe mu cilambe cashi Shilomu" (icilepililula " Ukutumwa"). Nao alile, ayasamba, nokubwela alemona. ⁸Lelo kubena mupalamano nabonse aba mumwepo ngakalombaloma balandile, "Bushe te uyu muntu aleikala no kulomba?" ⁹Bamo balandile ati, "eo." Bambi balandile ukuti, "Awe, amoneka kwati eo." Lelo alandile ati, "Ninebo." ¹⁰Balandile kuli ena ati, " Nomba amenso yobe yamwene shani" ¹¹Alibaswiike, "Umuntu uwiitwa Yesu apangile ulutipa no kunsaba mumenso yandi no kulanda kuli nebo ukuyasamba ku Shilomu; nalile nokuyasamba. ifyo namwene." ¹²Balandile kuli ena, "Alikwisa?" ¹³Alyaswiike, ukuti nshishibe. ¹⁴Basendele umuntu uwali impofu no kumutwala kuba Faliseo. ¹⁵Bwali bushiku bwesabata elo Yesu apangile amatipa nokwisula amenso yakwe. ¹⁶Napeka aba Faliseo balimwipushe uwamuposeshe amanso. Alandile kuli bena, " Icibika amatipa mumenso, elo nayasamba, nomba ndimukumona." ¹⁷Bamo aba Muba Faliseo balandile ati, " Uyu muntu tafuma kuli Lesa pantu tasunga Isabata." Bambi balandile ati, "Bushe umuntu umubembu kuti abomba ifishibilo ngefi?" Nomba pali ukulekana pakati kabo. ¹⁸Kabili baipwishe impofu napeka, nicinshi ulelanda pali uyu muntu, pakukuposha amenso?" Umwaume impofu alandile ati, "Nikasesema." ¹⁹Kabili aba Yuda tabamusumine ati ali niimpofu uwapokelele amenso basuka baita abafyashi bakwe uyo uwapokelele amenso. ²⁰Baipwishe abafyashi ati, "Uyu mwana wenu uyo mulandapo ati afyelwe impofu? Nishani kabili alemona." ²¹Elo abafyashi bakwe ba bamwaswiike, "Natwishiba ati mwana wenu elyo afyelwe impofu. ²²Nomba amona shani, tatwishibe, kabili nani uwacimuposha amenso. Mwipusheni, uyu mukulu. Kabili kuti ailandila umwine." ²³Abafyashi bakwe balandile ifi fintu, pamulandu balikwete umwenso naba Yuda. Kalekale aba Yuda bali nabasuminishanya ukuti onse uwasumina muli ena ati ni klistu nalingwa ukufumishiwa mu sinagogo. ²⁴Pamulandu waici, abafyashi bakwe bandile, "mukulu, mwipusheni." ²⁵Umuku wabubili balitile umuntu uwali impofu nokulanda kuli ena, "Pela ubikata kuli Lesa. Natwishiba ukuti uyu muntu mubembu." ²⁶Elyo ulya umwaume yaswiike ati, "Ine teti ngishibe ati mubembu. Nalimpofu, nomba ndimukumona." ²⁷Balandile kuli ena, "Bushe cinshi aciciti kuli webu?"

Aiswile shani amenso yobe?" ²⁷Alibaswike ati, Nimyeba kale, namufilwa ukufumfwa! Nicinshi mulefwaya ukumfwa napeka? Bushe tamulefwaya ukuba abasambi bakwe namwebo, mulefwaya? ²⁸Nabo balimutukile nokulanda ati, "Iwe uli musambi wakwe, nomba fwebo tulibasambi bakwa Mose. ²⁹Twaishiba ukutila Lesa alanda kuli Mose, nomba tatwaishiba kuntu atula." ³⁰Umuntu alyaswike no kulanda kuli bena, "Ici cipesha amano, mukukana ishiba uko afuma, elo ninshi aliswile amenso yandi. ³¹Twaishiba ukutila Lesa takutika kubabembu, nomba umo ngawakwalesa acita nobufwayo bwakwe, alomfwa kuli ena. ³²Ukufuma apo icalo catampila takwatala akumfwikako umuntu uyo amenso yakwe yaisukapo uwafyelwe impofu. ³³Ngacakuti uyu muntu tafuma kuli Lesa, tapali ico engacita." ³⁴Balimwasuke nokulanda kuli ena, "Wafyalilwefye mumembu, nomba uletufunda?" Palyapene bamuposele panse. ³⁵Yesu alyumfwile ukuti nabamutamfwa mu Sinagogo. Amusangile panse no kulanda ati, "Nausumina mumwana wa Muntu?" ³⁶Alyaswike no kulanda ati, "Ninani, Shikulu, pakuti musumine?" ³⁷Yesu alandile kuli ena, "Naumumona, euyo ulelanda kuli webu." Umuntu alandile, "Shikulu, Nasumina." noku mupepa. ³⁸Yesu alandile, "Naishile mu calo ku bupingushi pakuti abo bonse abashimona bengamona nabo bonse abamona bengaba impofu." ³⁹Bamo abamuba Faliseo abali nao baumfwile ifi fintu noku mwipusha, "Bushe fwebo tulimpofu?" ⁴⁰Yesu alandile kuli bena ati, "Ngamwali mpofu, ngatamwaba nemembu, namba mulanda ati, 'Tulamina,' ifyo fine efyo imembu shabelelela.

Chapter 10

¹Ndimukumweba mucishinka ati, "Ushinga pamwinshi we chinka lya mikoko, nokwingila pambilibili; ena mupupu kabili mun'go. ²Lelo uwingilila pa mwinshi, emucemi wa mikoko. ³Wena ewapamwishi amwiswilako nemikoko yalafuma alaita nayo ilamumfwa alantungulwila kunse. ⁴Elo afumya shonse shakwe shine, asitangilila, wemikoko ila mukonka, pantu shaishiba shiwi lyakwe. ⁵Lelo umbi umbi tekuti shimukonke, kano ukumubutuka pantu tashaishibe shiwi lyabambi bambi. ⁶Uyumulumbe Yesu alandile kuli bena, lelo balya tailwike ifyo alelanda kuli bena. ⁷Peka yesu alandile bena, "Kabili ndemweba, "Mucishinka ati, ninebo mwinshi wa mikoko. ⁸Bonse abambangilile ba pupuka kabili bang'o nemikoko taya umfwile kuli bena. ⁹Ninebo mwinshi, Ngomuntu aingilila muli nebo, alinokupusuka, kabili akulaningila nokufuma kabili akulaisanga nomulemfwe. ¹⁰Umung'o teshila shimbi kano ku kwiba nokwipaya nokonaula. Nebo naishshile ukuti shibe nomweo kabili shibe na woeacilamo. ¹¹Ninebo kacema musuma. umucemi musuma utulo mpanga mweo wakwepanshi pamulandu wa mikoko. ¹²Uwamalipilo ushili muceni ushili mwine wa mikoko tangwako ukusunga bwino imikoko. Uyo ali mukumone mimbulu no kubutuka nemimbulu yaisa shi sompaula noku shipalanya. ¹³Afulumuka pantu mubomfi wamalipilo pamulandu wa mikoko. ¹⁴Ninebo mucemi musuma, naishibe shandi neshandi shine shaishiba nebo. ¹⁵Tata aishiba nebo nanebo naishiba Tata, na Tata alingishiba nali bika ubumi bwandi panshi pa mulandu wamikoko. ¹⁶Kabili mikoko imbi ndimayo neishili yamwicinka uli nasho ndino kushileta, kabili shishikomfwe shiwi lyandi elo kukaba umukuni umo, umucemi umo. ¹⁷Pamulandu wa ici eco Tata antemwamwenwa: Pakuti peka ndetulo mweo wandi ukuti ngubule peka. ¹⁸Takuli uwingaupokolola kuli nebo, lelo ndeutula nemwine. Ndinamaka ayakutula, isambu na pokele kuli Tata. ¹⁹Kwali kabili ukupatukana mu bayunda pafyebo ifi. ²⁰Awe abengi abamulyabo balalanda ati, abanengulu ne ciciwa. Nicinshi mumfwila kuli ena? ²¹Bambi balalanda, ifi tefyebo fya wa kwate ciwa. Bushe iciwa kuti cashibula amenso ya mpofu? ²²Elo kwali amalila ya kusangulula mu Jerusalem; ²³Yali ninshita yampepo, na Yesu aleenda mulukungu lwa kwa solomon. ²⁴Eico abayuda bali mushingulwike, nokutila kuli ena, "Bushe ukutulenga ifwe tukaleke ukukutwishika? Nganiwebo Kristu tweba mukupabuka." ²⁵Na Yesu alibaswike ati, "Nali mwebele, kabili tamulesumina imilimo iyo icitila mwishina lya kwa Tata, eilenshimika bukambone. ²⁶Lelo tamutetekela, pantu tamuli bamumikoko yandi. ²⁷Imikoko yandi yuumfwe shiwi lyandi, na lishishiba nasho shilankoka mpeka kuli shena ubumi bwa bulempela. ²⁸Naine mpela kuli shena ubumibwabula mpela, kabili nangu umo takashisomple muminwe yandi. ²⁹Tata,, uwashipele kuli nebo, epulamo kuli bonse, kabili takuli nangu umo uwinga shifumya muminwe ya kwa Tata. ³⁰Nebo natata tuli cimo." ³¹Peka abayuda batolelele amabwe ukuti bamu pole. ³²Yesu ali baswike, ati, "Namulange milimo iingi isuma iyafuma kuli Tata. Bushe ni paiyo milimo mulefwaila muli mukumfwaya ukumpola amabwe. ³³Abayuda bali mwaswike, ati, "Tatule kupola amabwe pamilimo isuma lelo pamulandu wa miponto, pantu, ngo muntu, waipanga ukuba Lesa." ³⁴Yesu abaswike, ati, bushe talemwa mumafunde, yenu, ati, "Muli milungu?" ³⁵Nga abalanda milungu, nishi nikwinikwishwi lya kwa Lesa lyafumine (Namalembo teti yatobwe), ³⁶Bushe ulelanda auti nebo Tata alimpatwileko nokutuma mu calo, ulimukupota, "Ico uli mukulanda, nebo ndimwana wa kwa Lsa?" ³⁷Nomba ngashibombele milimo ya kwa Tata mwisumina muli nebo. ³⁸Lelo ngandabomba, tacinsakamika ngatamusumine nebo, sumineni fye mumilimo pakutila mwishibe nokumfwikisha ukuti Tata ali muli nebo na nebo ndimuli Tata." ³⁹Peka balefwaisha ukwimwikata, ali sompomweke muminwe nokuya kumbi. ⁴⁰Peka ali fumineko nokuya ku Jordani ku ncende uko Johne abalile ukubatisha, nao aileikala kulya. ⁴¹Nabengi baleya kuli ena nokutila, "Yohane ena tapangilepo icishibilo icili conse, lelo fyonse fintu ifyo Jone palwa ayumuntu fya cishinka. ⁴²Nabantu abengi basumine muli ena kulya.

Chapter 11

¹Nomba kwali umuntu ishina lyakwe ni Lasaro uyo uwalwele. Aleikala ku Betani, mumushi walimo Maliya nenkashi mbiye Malita. ²Aloi ni Maliya ulya wasubile Yesu amfuta umwali Muri napeka awapupwite amakasa yakwe ne mishishi, euyo ndume yakwe Lasoro uwalwele. ³Bankashi yakwe batumine imilai kuli Yesu, Balandile, "Shikulu umuntu obe uo watemwa nalwala." ⁴Ilyo Yesu aumfwile ifyo, alandile, "uku kulwala tekufwa iyo, nomba mwakuti ubucindami bwakwa

Lesu nomwana wakwa Lesu acindaminemo mulici."⁵Nomba Yesu atemenwe Maliya nenkashi mbiye na Lasaro. ⁶Ena lintu aumfwile ukuti Lasaro nalwala, Yesu apwile inshiku shibili kuntu ali. ⁷Elyo panuma yaifi, alandile ku basambi, "Nomba tuleya ku Yudeya na napeka. ⁸Abasambi balandile kuli ena, "Rabi, apapene aba Yuda bafwaile ukumitobe amabwe, peka tubwelele kulya kwine?" ⁹Yesu abaswike, "Bushe mukasuba kamo mwaba baawala banga?" Nga umuntu enda akasuba, taipuntula, pantu alemona lubuto lya ici calo. ¹⁰Uyo onse, uleenda mubushiku, alaipuntula pantu ulubuto talwaba muli ena." ¹¹Alandile kuli bena, napanuma yaifi fintu. alandile kuli bena, "umunensu Lasaro alalefye utulo, nomba nalaya ndeyamwinya mutulo." ¹²Abasambi batampile ukulanda kuli ena, "Shikulu, ngalefye utulo ninshi aaleya buka." Na ¹³Yesu alandile palwamfwa yakwe, bena baletontonkanya pakusendama mutulo. ¹⁴Elyo Yesu alandile kuli bena apabuta, "Lasaro nafwa. ¹⁵Nisekelela pali mwebu, apo shasangilweko pakutula munsumine. Nomba twendeni kuli bena." Tomasi obeta Mpundu, alandile ku basambi banankwe, "Lekenifye tulyafwila pamo nao." ¹⁷Kabili Yesu ilyo afikile, asangile Lasaro na bamushika mumanda papwa inshiku. ¹⁸Nomba Betani yapalamine mupepi na yelusalemu, kuti paba intamfu mupepi na ikumi limo na yasano mukupenda kwama sitadiya. ¹⁹Nabonse abamu ba Yuda balishilelosa nokukoselesha Malita na Maliya, pamulandu wa ndume yabo. ²⁰Elyo Malita aumfwile ukuti Yesu alimunshila, aile mukumusengela kunshila no kumukumanya, ninshi Maliya ashele naikala mung'anda. ²¹Malita alandile kuli Yesu, "Shikulu, ngawaciba kuno, indume yandi ngatafwile. ²²Mulinombaline, ninjishiba ukuti fyonse ifyo mwingalomba Lesu, kuti amipela." ²³Yesu alandilekuli ena, "ndume yobe alepuputuka napeka." ²⁴Milita alandile kuli ena, "Nindishiba akabuka napeka mubushiku ubwakulekelesha." ²⁵Na Yesu alandile kuli ena, "Ninebo kushukuka peka bumi, ulya onse ulesumina muli nebo, nangu ngaafwa, alinokuba no bumi; ²⁶naonse uli nobumi no kusumina muli nebo, takafwe. Bushe wasuminefi?" ²⁷Alandile kuli ena, "Ee, Shikulu, ninsumina ukuti nimwe klisitu Umwana wakwa Lesu, uyo waisa pa calo." ²⁸Ilyo alandilefi, aile no kuya ukwali nkashi mbiye Maliya nokuya mwita mubunfisolu. Nokulanda kuli ena, "Kafundisha nafika alemukukwita." ²⁹Ilyo aumfwile ifi, afulumwike bwangu nokuya kuli ena. ³⁰Yesu ena tali talaingila mumushi alifye kunse palyapene bakumene na Malita. ³¹Nomba aba Yuda, bali nabena mung'anda nabekala, bamwene Maliya ainime bwangu nokuya panse, bali mukonkelemo, baletontonkanya ukuti aya kumipolo mukulila kulya. ³²Ilyo Maliya afikile pancende apo Yesu ali alimumwene, afukeme panshi nokulanda kuli ena, "Shikulu, ngamwali kuno, ndume yandi ngatafwile." ³³Ilyo Yesu amuloleshe alelila, naba Yuda bantu aishile nabo balelila, ashinshimukile mu mutima nokumfwe nkumbu; ³⁴alandile, "nikwisa mumushikile?" Balandile kuli ena, "Shikulu, isakuno nokumona." ³⁵Yesu alilile. ³⁶Elyo aba Yuda balalanda, "moneni ifyo atemenwe Lasaro!" ³⁷Nomba bambi pali bena balandile, "Te uyu muntu, uwashibwishe impofu, kabili elengele uyu muntu efwa?" ³⁸Napeka Yesu alishinshimukile umwine, alile kunshinshi. Elyo inshinshi yalingakubwendo, icakupwapo ilibwe. ³⁹Yesu alandile, "Fumyenipo ilibwe." Malita, nkashi yakwa Lasaro, uyo wine wafwile, alandile kuli Yesu, "Shikulu, pali ino nshita icitumbi cilenunka pantu papitile inshiku shine." ⁴⁰Yesu alandile, "Bushe nshalandile kuli mwebu ati, ngamwasumine, muli nokumona ululumbi lwakwa Lesu?" ⁴¹Babikile ilibwe pa mbali. Yesu aloleshe mumulu no kulanda, "Tata, ndemutasha apo mulangumfwa. ⁴²Nanebo nalishiba ukuti mulomfwa kuli nebo, pamulandu wa cintu bwingi icinshingulwike, pakuti basumine ukuti walintuma." ⁴³Peka lintu apwile ukulandafi, alipundile mwishiwi ilikulu, "Lasaro, fuma isakuno!" ⁴⁴Umuntu wafwa alifumine; amolu na maboko yali nayapombeleshiwa munsalu, nakumenso bamupombeleshiwa icitambala. Yesu alandile kuli bena, "Mupombololeni nokuya aye." ⁴⁵Elyo abengi aba Yuda baishile kuli Maliya, pakulolesha ico Yesu apangile, balimusumine. ⁴⁶Nomba bambi pali bena baile kubaFaliseo no kulanda kuli bena ifintu Yesu apangile. ⁴⁷Elyo bashimapepo naba Faliseo bapangile icilye nokulanda, "twalacita shani? Uyu muntu napanga ifilangililo ifingi. ⁴⁸Ngatwamulekafye uyu muntu, abengi bali noku musumina; Abena Roma bakesa tufumya pafifulo nokupoka incende yesu elyo necalo cesu. ⁴⁹Peka, mulya mwine, mwali umuntu uwali pali bena, Kayafa, ali nishimapepo mukulu ulya mwaka, alandile kuli bena, "Mwebu tamwaishiba nangu cimo. ⁵⁰Tamulanguluka ukweba ati umuntu umo alingile ukufwila abantu pakuti imishobo yonse ikonaka." ⁵¹Ifi alelanda tepalwakwe. Alelandila, pakuba shimapepo mukalamba muli ulya mwaka, aseseme ukuti Yesu alino kufuma kunshinshi, telwapa calofye iyo, ⁵²lelo ni pamulandu wakuti abana bakwa Lesu abasalanganishiwa benga kwata ukukolonanganishiwa nga umo. ⁵³Ukufuma pali bulya bushiku mukutwalilila batantike ukwipaya Yesu. ⁵⁴Ukutampa lilya line Yesu taleenda pambilibili muba Yuda, lelo apatwike kulya nokuya ku calo caba mupepi neciswebebe mu musumba uwaleitwa Efulemu. Eko aileikala nabasambi bakwe. ⁵⁵Ilyo ukusefya icakucilila kwaba Yuda kwapaleme, nabengi baile ku Yelusalemu ukufuma ku calo panuma icakucilila tacilafika pakuti baisangulule abene. ⁵⁶Bali mufwailishe Yesu, nokulanda umo nomunankwe ukuti tali mukumoneka kuno ninshi bali mucilonganino, "Muletontonkanya shani? Bushe takese kukusefya umutebeto?" ⁵⁷Peka bashimapepo naba Faliseo basongeshe abantu ngaumofye amona ukuli Yesu, akeseleta akasebo pakuti benga mwikata.

Chapter 12

¹Peka elo kwashele inshiku mutanda ye pasaka, Yesu ku Betani, kulya Lasaro ulya abweseshu ukufuma mumfwa. ²Bali mupangile amalila kulya, Nomba Marita ali pekenya, nomba Lasaro bali pamopene balelya na Yesu. ³Peka Maria abulile ibotolo lya mafuta yapangilwe yamutengo sana, asubile amakasa yakwe nokuwamya amakasa ku mushishi. Mung'anda mwakumenefye umunuko usuma wa mafuta. ⁴Yuda Escarioti, umo wa mu basambi, uyo wine wa mubeleleke. Alandile, ⁵"Nicinshi amafuta aya tamushitishishe mulupiya imyanda itatu ya makoini nokupela abalanda?" ⁶Nomba alandile ifi, tepamulandu wa kusunga abalanda, iyowo wene ali mung'o. Pakuti alesungo mufuko wa lupiya lwa lebiqwamo. ⁷Yesu alandile, "Muleke cisungililwe ukufika pabushiku bwa ndi bwa kushikwa. ⁸Abalanda muli nabo lyonse. Nomba nebo

shakatwalilile akuba na mwebo⁹Umulongo wacintu bwingi waba yuda elo baumfwele ati Yesu alikulya. Nabo balishile, tepali Yesu eka napali Lasaro, uyo babushishe kubafwa. ¹⁰Bashimapepo bakulu bakwete amapange ya kwipaya na Lasaro wine. ¹¹Nipali ena abayuda abengi bale musuminina Yesu. ¹²Ubushiku bwa kunkokelepo cintubwingi mukalamba ali shile ku malila. elo baebelwe ukuti yesu aleisa ku Yerusalemu, ¹³Elo basendele imisambo ya tucindu baile muku musengela elo bali mukupunda, "Hasana! Ashuke ulya alimukwisa mwishina lya kwa shikulu, imfumu ya kwa Isreali." ¹⁴Yesu asungile umwana wampunda no kwikalapo; ngefyo amalemo yalembwa, ¹⁵"Witina we mwana mwana kashi Sione, lolesha, imfumu yobe ileisa, naikala pamwana wa mpunda." ¹⁶Abasambi bakwe tabaishibe ifi pakutampa; nomba ilo Yesu apelwe ubukata, elo bali mukwibukisha ifyalembelwe ena nefyo ba mucitile. ¹⁷Nomba icitubwingi ali naco ilo aimishe Lasaro mumipolo nokumwinya ukufuma mumfwa bali shimike bukambone. ¹⁸Pa mulandu uyu cintubwingi aile mukuku manya, pantu baumfwile filangililo apangile. ¹⁹Aba Farise balelanshanya abenebeka." lelo sheni, tapali fyomulecita; lolesheni, icalo conse cili mukumu konka. ²⁰Nomba mwali aba Giliki bamo apilwiwe ukuya pepa kumalila, ²¹Elo bena baishile kuli filipi uyo uwa fumine mu Betisaida wa mugalili, nokumwipusha, ati mukwai tulefwaya ukumona Yesu." ²²Filipi aile nokulanda kuli Andrea; Andrea bailile pamo na Filipi, bailelanda kuli Yesu. ²³Yesu ali baswiwe nokulanda, " akashita nakafika ako mwana wamuntu alacinda mikwamo. ²⁴Ca cishinka, ndelanda kuli mwebo, ulubuto nga taluponene mu mushili nokubola kuti lwaba filya fine; nomba nga lwabola, kuti lwasekeshe ifitwalo ifingi. ²⁵Uwatemwo bumi bwakwe akabulufya; Nomba wapata ubumi bwakwe pa calo akabusanga mubumi bwa kubelelela. ²⁶Ulimu kubombela nebo, alenkonka, nokonkaba nomubofi wandi. Uyo onse umombela, Tata akamucindika. ²⁷Ililine umutima wandi wasakamikwa kuti nalanda shani?" Tata, mpokololeni pali ndakai?" Nomba kuti nalanda nomba ubwafya akashita nakafika. ²⁸Tata, cindamiken i shina lyenu." Elo ishiwi lya fumine kumulu no kulanda, "Nindicindika peka kai cindika." ²⁹Elo cintubwingi caimine palya ca lyumfwile nokulanda ati kubulukuta kwamfula. Nabambi bali mukula" Nda mungeli ulelonda kuli ena." ³⁰Yesu alandile, ati "ilishiwi talishile kuli nebo, nomba nikuli mwebo. ³¹Nomba ngulula wa pano pacalo na poswa kunse. ³²Elo nkasendwa ukufuma pano pacalo, nkasenda bonse uko ukaba ne mwine." ³³Ena mukulandefi mukulangilila umusango wa mfwa ali no kufwako. ³⁴Cintu bwingi ca mwaswiwe, "Fwebo tuumfwa mu mafunde ukuti Kristu akabelelela. peka mwebo mule landa shani ati umwana wa muntu alimukusendwa?" Ninani uyu mwana wa muntu?" ³⁵Yesu alandile kuli bena, ati "Ulubuto luli namwebo akashita kanono endeni mulubuto elo lulipo, mukuti ukufita kwifika pali mwebo. Uleendao mwakufita teshiba kuntu aleya. ³⁶Muli nolubuto, sumineni ulubuto pakuti mube abana ba lubuto." Yesu alandilefi balilekene nokuya fisama. ³⁷Nangu Yesu apangile ifilangililo ifingi kuli bena, taba musumine. ³⁸Pakuti ishiwi lya kwa kasesema Esaya lifikalishe, ca landa ati: "Shikulu, nani wasumina utusebo twa cishinka nakalimo ninani ukuboko kwa kwashikulu kwa bikilwepo ukusokolwelwa?" ³⁹Epanulandu uyu wine tabasaminina; peka Esaya alandile, ⁴⁰"Abashibatike amenso, no kuba koshe mitima; ukuti belolesha ku menso no kwiluka mumitima, bepilibuka, ukuti mba poshe." ⁴¹Esaya alimukulanda pantu ali mukumona bukata bwa kwa Yesu nokulandila ena. ⁴²Peka nangu califi, abengi bakalrka bali sumine muli Yesu, peka pa mulandu waba Farise, tabalandile apabuta baletina musinagogo. ⁴³Bali mutemwa ubukata kubantu ukucila ubukata kuli Lesa. ⁴⁴Yesu alilile nokulanda, "Onse wasumina muli nebo tasunna muli nebo ninshi asumina uwantumine. ⁴⁵Nowamona nebo ninshi amona nowantumine. ⁴⁶Naisa ukubo lubuto pa calo, pakuti onse ulensumina eikala mwakufita. ⁴⁷Ngaumo aumfwa amashiwi yandi nokukana sunga nshimupela mulandu; patu nshaisa mukupela imilanduaba pacalo, lelo mukulubule calo. ⁴⁸Nebo ulimukunkana nokusula amashiwi yandi nshili mukumupo mulandu. Ishiwi litu nalandile lika mupelo bupingushi muka shita kampela. ⁴⁹Pantushili mukwilandila nemwine ni Tata wantumine, ewapele kuli nebo ifunde ica kulanda nokusosa. ⁵⁰Ndimu kwishiba ukuti ukonkomeshe ubumi bwa kubelelela, kabili efyofine nanda- ngefyo Tata nao alanda kuli ine, naine efyo nalanda.

Chapter 13

¹Nomba cali mupepi nokusefya kwa cakucilila Yesu alishibe akashita kakwe nakesa akakufuma muli cino calo nokuya kuli wishi. Peka kwata ukutemwa abakwe bene abo abali mu calo, alibatemwa ukufika kupela. ²Nomba cibanda kalekale ali cibika mu mutima wakwe Yudah Escariot, umwana mwaume wakwa simon mukubeleleka Yesu. mucakulya ca cungulo. ³Yesu- elo uwaishibe ukumona ukuti wishi ali mupela amaka yapafintu fyonse mu minwe yakwe napeka ukuti afumine kuli Lesa kabinga ali mukubwelela kuli Lesa- ⁴imakana ukufuma kumulilo nokulako icakufwala. Eico abulile itaulo aliikakile umwine mu musana. ⁵Peka epakwitulwila amenshi mucipe epa kutampa ukusamba amakasa yaba sambu nokubakumuna kwi taulo lilya alinafwala mumusana. ⁶Aishile kuli Simon petelo, na petelo alile kuli ena, "Shikulu, nakalimo bushe mwakulansamba lyonse amakasa yandi?" "Na yesu alimwaswiwe nokutila kuli ena, ifyo nebo ndecita tei ifishibe ili line,, lelo ukafishiba ku ntanshi. ⁸Petelo atile kuli ena, "Tamwakale nsamba amakasa lyonse." Yesu ali mwaswiwe, nga nebo nshikusambile, taukwete ica kaniko nanebo. ⁹Simon petelo atile kuli ena, " Shikulu, mwinsamba fye amakasa, lelo pamo nomutwe. ¹⁰Yesu napeka alandile, "uusambile takabila peka ukusamba, kanofwe ukusambwa amakasa, lelo apopenefye nainoneka ubusaka; webu wali wama, lelo tebonse awe. ¹¹(Ico yesu ali naishiba nokumubembalekesha, eco alandile ifyo. "Teonse uwawama.") ¹²Eico elo Yesu asambile amakasa yabasambi bakwe napeka abulile icisalu cakwe napeka alikeleko napeka panshi , napeka alandile kuli bena, "Bushe namfwikisha pali ifi ndi mukupanga kuli mwebo? ¹³Muli mukungita 'kafundisha" nakalimo "Shikulu; Peka muli muli mukulungika mu kulanda, pakuti efyo naba. ¹⁴Inga cakuti, shikulu na kafundisha, bene bali misambile amakasa, lyene kuti mwasambana amakasa umo nomunakwe. ¹⁵Pakuti nebo na mulangisha ifyo naimwe mufwile ifyo fine ukulacita pamo ngefyo nacita. ¹⁶Mucishinka

nebo nalanda kuli mwebo, natila nati umusha taibika pa mulu ucila uwa mwingisha: Nakalimo bushe kapaso kuti aikusha ukucila uumutumine.¹⁷ Nga cakutila kuti mwanga fishiba ifintu ifi, ninshi muli palo mwebo nga mwapwa ukufishiba.¹⁸ Nshili mukulanda pali mwebo bonse iyo, ndimukwishiba abo ne mwine nasala- pamo ngefi nge ifyalembwa fifikilishiwe; cilanda ati uyo onse uwalya umukate ati, aimishe icitende pakundwisha."¹⁹ Namwebo kabeli libe ifi fintu tafila pona pakutila elo fikaona, mukasumine ati ninebo nalandile,²⁰ Icishinka ndalanda kuti mwebo, elo onse uuli mukusengelela, nakalimo ukupokelela umo pabo nebo natuma ninshi ali mukupokelela nanebo, kabinge uyo onse uwapokelela nebo ninshi apokelela uwantumine."²¹ Elo Yesu alandile ifi, ali mukushupikwa muli mupashi. Alishininkishe nokulanda, "Mucishinka, mucishinka, ndimukulanda kuli mwebo ndetila umo pali inebo akampilibukila."²² Nabasambi bakwe bali mukuloleshanya umo nomunakwe, nokupapuka ati ali mukulanda shani.²³ Umo uwa pabasambi bakwe, untu yesu atemenwe, alilambaleleko mwisamba lya cintamba, etebulo peka na Yesu pambali.²⁴ Simon petelo alibwishe abasambi nokulanda ati, "Ali mwipwishe nakalimo nani untu uli mukulandapo."²⁵ Peka aliipalamike mupepi mupepi kuncende kuntu Yesu abelele nokulanda nao, "Shikulu, nani?"²⁶ Lyena Yesu alibankwile, "Ni uyo wine twalatobela nao utupimfwa pimfya utwamukate mu lukombo noku pelwa kuli ena." Elo atubike umukate mu mulukombo, nokupela Yudah mwana Simon Escariot.²⁷ panuma ya mukate, satana alimwingile muli ena, eico Yesu alandile kuli ena, "Fintu uli mukupanga ukucita cita mukwangufyanya!"²⁸ Nomba tapali ngungula umo pali abo abali nabalala mwisamba lye tebulo abaisibe ati nalanda kuli ena.²⁹ Bamo balatunganya abati, nakalimo Yudah apo ekasunga wa cipao ca ndalama, Yesu alandile kuli ena, "Shita ifili mukufwaikwa kwibungano twalakwata, "nakalimo alimukufwaya fimo fimo ifyakupela abalanda.³⁰ Panuma apokelela umukate, apopenefye alifumine panse. Bwali bushiku.³¹ Elo Yudah nafuma naya, Yesu alandile ati, nomba umwana wamuntu akataminikwa, peka Lesa nao akatamikwa muli ena.³² Nga Lesa akatamikwa muli ena, Lesa naowine akatamika umwana muli ena wine, napeka akatwalila ukumukatamika peka apopene.³³ Mwetwana utucece ndipamo naimwebo pakashitafye akaipipisha. Mukalakabila mumbone, napamo ifyo nalandile kuba Yudah, "Uko ine ndi mukuya mwebo tamwakeseko. "Nomba nebo ndimukumyeba ifi."³⁴ Ine ndi mukumupela ifunde ilipya, ilya kutila mulingile mwakwata ukutemwana umo nomubiye, pamo ngefyo nebo namutemwisha, efyo namwebo.³⁵ Mukucita ifi abantu bonse bali noku mwishiba ukuti muli basambi bandi, inga mwalilila ukula itemwa umo nomunakwe."³⁶ Smoni petelo alandile kuli ena ati, "Shikulu, muli mukuya kwi?" Yesu ali mwaswike, Elo nebo nalaya, teti munkonke napeka, nakalimo mukalankonka limbi."³⁷ Petelo alilandile kuli ena, "Shikulu, nga nicinshi nebo nshinga mukonkela nomba? Ndinokuposa panshi ubumi bwandi pali mwebo."³⁸ Yesu alyaswike. "nakalimo bushe mwebo kuti mwaposa ubumi bwenu panshi pamulandu wa nebo? Mucishinka, ndelanda kuli mwebo, "libe mukolwe talatala kulila uli nokunkana imiku itatu."

Chapter 14

¹"Mwileka ati imitima yenu ilesakamana. Sumineni muli Lesa, musumine na muli nebo. ²Mu ng'anda yaba Tata mwaliba imiputule iingi. Ngata cali fyo nganali mwebele, pandi ndimukuyamuku mupekanishisha incende. ³Nganaya nokumupekanishisha ncende, ndinokwisa peka kuli mwebo noku mupokelela kuli nebo wine pakwebati uko ndi na mwebo bene eko mukabe.⁴ Na wishiba uko ndimukuya." ⁵Tomas alandilyati kuli Yesu, "Shikulu, tatwishibe uko mulimu kuya, tule ishiba shani inshila?" ⁶Yesu alandile ena ati, "Nine nshila, icishika, no burni; takuli nangu umo uwa kwisa kuli Tata kano kupitila muli nebo. ⁷Ngawa ishibe nebo, walishiba na Tata ukufuma nomba wamwishiba peka wa mumona."⁸ Filipi alandile kuli Yesu ati, "Shikulu, tulangeni ba wiso, elo twala umfwa bwino." ⁹Yesu alandile kuli ena, "Nali ba nobe inshita iitali ukwabula uku ngishiba, Filipi? Uyo onse uwambona amona naba Tata cinshi walandila ati, "Tulange wiso?"¹⁰ Tawasumina ati nebo naba muli ba Tata naba Tata muli nebo? Mashiwi nanda kuli webo nshilanda ukufuma ku ma ka yandi, nomba ba Tata abekala muli nebo balebomba muli nebo. ¹¹Usumine ati naba muli ba Tata, naba Tata muli nebo, nangula kusumina pamilimo yabo.¹² Mucishinka nalanda kuli webo, onse uusumina muli nebo akabomba imilimo iyomomba peka acita imilimo ikulu ukucila iyi pantu ndimukuya kuli Tata. ¹³Fyo ifyomukebusha mwishina lyandi, nkabomba pakuti Tata akapelwe ululumbi mumwana. ¹⁴Nga wangi pushapo fimo mwishina lyandi, nkapanga.¹⁵ Ngawa ntemwa ufwile wasunga amafunde, ¹⁶Kabili nka pepa kuli ba Tata, kabili baka mupela naumbi kasansa musha uo mukaba nao lyonse! ¹⁷umupashi wa cishinka. Icalo teti cimupokelele pantu taca mumona kabili taca mwishiba. Lelo mwebo namu mwishiba pantu ekala muli mwebo peka akekala muli mwebo.¹⁸ Nshaka mishe mweka; nkabwela kuli mwebo, ¹⁹Elo mpanshita iipi icalo tacatale acimbona, lelo mwebo mukalambina. Pantu nalikalilila, namwebo bene mukekaliila. ²⁰Pali bulya bushiku mukeshiba ati ndimuli ba Tata, nokuti mwaba muli nebo, naine ndi muli mwebo.²¹ Onse uukwete amafunde noku yasunga uyo ewantemwa, na onse uwa ntemwa ali nokute mwikwa kuliba Tata, ka mutemwa noku ilanga nemwine kuli ena." ²²Yuda (te Iscariot) Kuli Yesu, "Shikulu, ni cinshi ica kweba ati ukuilanga we mwine kuli fwebo ukukana ilanga ku calo?"²³ Yesu ali mwashwike nokumweba, "Ngakuti uuli onse antemwa akasunga ishiwi lyandi. Batata baka mutemwa, nokwisa tukesha kuli ena nokwisa panga ing'anda yeesu na ena. ²⁴Uyo ushantemwa tasunga amashiwi yandi. Ishiwi lintu mwa umfwa taya fuma kuli nebo lelo kuli batata abantumine.²⁵ Nalande ifi fintu kuli mwebo ilyo ndi mwikwikala na mwebo. ²⁶Nangu cibe fyo kasansamusha umupashi wa mushilo uyo batata bakatuma mwishina lyandi- aka mufundisha fyonse noku mutubulula ifingi ifyo nalandile kuli mwebo. ²⁷Namishilo mutende; namipelo mutende wandi. Nshili mukumu pela nga filya bamipela aba pano calo. mwiba nemitima ya kusakamana, nokutina mwi tina."²⁸ Mwalyu mfwiile ifyo nalandile kuli mwebo, ndimukufumapo, nkabwela kuli mwebo; Nga mwali ntemwa, Ngamwali

sansamwike pantu nebo ndimukuya kuli batata ba Tata bakulu pali nwbo. ²⁹Ndimuku myeba apo tacila citika, ngacacitika uli nokusumina. ³⁰Nsha kabale nkalande ifingi na mwebo, pakuti kateka wa cino calo ali mu kwisa. Takwetepo amaka pali nebo. ³¹Pakuti calo cikeshiba ukuti nali temwa ba Tata ndacita nefyo banjeba ba Tata. Natwime tuye tufume kuno,"

Chapter 15

¹"Ndi mwangashi wacishinka, naba Taata ni bakalima. ²Balasenda umusambo muli nebo uushitwala ifisabo, cila musambo ushitwala fisabo balautombwela pakuti watwalilako ifilimwa nafimbi. ³Waliba uwasambwa pamulandu nakasebo nalanda kuli webu. ⁴Ikalilila muli nebo, nanebo muli webu. Ndefyo umusambo tekuti utwale ifisabo palwakwe kano washala mu myangashi, nangu niwebu, kano washala muli nebo. ⁵Ndi myangashi, webu uli misambo. Onse uwashala muli nebo nanebo muli ena atwala ifisabo ifingi, ukwabula nebo tekuti ucite icili conse. ⁶Ngacakuti uli onse tashele muli nebo, ena ali uwaposha ndo umusambo nokuuma, bakalonganika nemisamisambo pamo nokuposelela kumo mumulilo, baliocewa nokocewa. ⁷Ndawashala muli nebo, namashiwi yandi yashala muli webu, ipusha ifilifyonse ulefwaya, naco cikacitwa nawebo. ⁸Tata alumbwe pali ici, watwala ifisabo ifingi nokushinikisha ukuti basambi bandi. ⁹Ndatata alintemwa, nanebo nali kutemwa. Shala mucitemwiko candi. ¹⁰Ndawasunga amafunde yandi, ukushala mucitemwiko candi, ndefyo nasunga amafunde yabatata nalishala namucitemwiko cabo. ¹¹Nalanda ifi fintu kuli webu pakuti insansa shandi shikabe muli webu ne nsansa shobe shikaba ishapwililika. ¹²Ili lifunde lyandi ilyakutemwa umunobe ndefyo waitemwa. ¹³Tapaba nangu umo uwakwata icitemwiko icikulu ukucila ici-pakuti apele ubumi bwakwe mubabiye. ¹⁴Muli banandi ngamwacita ifyo namituma. ¹⁵Nangu namita ababomfi, ngo mubomfi teshishiba ifyo umusungu wakwe alimu kucita. Nakwita umunandi, pafili fyonse ifyo naumfwa ukuma kuli tata naliba panga uku kwishiba. ¹⁶Tawansalile, lelo nalikusalile nokukusota pakuti wingaya nokuya byala icisabo, necisabo cobe cifwile ukushala. ¹⁷Ifili fyonse wingepusha pali tata nimwishina lyandi, akamipela. Ifi fintu nakutuma, pakuti muletemwana cila muntu. ¹⁸Nda cakuti icalo calimipata, ishizeni ukuti capatile nebo apo mwebo tacilamipata. ¹⁹Ndawali pacalo, icalo ngacali kutemenwe ndefyo palwaciko. Nomba tauli wapa calo nakuba nakusalile ukuba kunse yacalo, eico icalo ca kupatila. ²⁰Ibukisha ishiwi nalandile kuli webu, Umubomfi takula pamusungu wakwe; Ndabali ncushishe, nawebo baka kakucusha; ndabali sunga ishiwi lyandi, nawebo bakasunga ayobe. ²¹Bakacita ifi fintu kuli webu pamulandu weshina lyandi, pantu tababaishiba uwantumine. ²²Ndanshaishile nokulanda nabena ndabalikwete ulubembu lelo nomba tabakwete nokwelelwa pamembu shabo. ²³Onse uwampata alipata na Tata. ²⁴Ndansha bomba imilimo iyo onse muli bena tabombe, ndatabakwete ulubembu, lelo balimona no kupata fwebobene nebo na Tata. ²⁵Lelo ifi pakufikilisha ishiwi ilya lembwa muma funde, "Balipatile ukwabula umulandu; ²⁶Ilyo Kasansamusha akesa- untu nkatuma kuli mwebo ukafuma kuli Tata, uli, Mupashi wa Wacishinka, ulefuma kuli Tata-eukapela bucishinka pali nebo. ²⁷Nawebo ufwile wapela bucishinka, pantu waliba nanebo ukufumafye nakukutampa.

Chapter 16

¹Nalilanda ifi fintu kuli mwebo ukuti tamwaka futuke, ²bakamitamfya mwebo nokumifumya mufilonganino. Nomba kashita kali mukwisa elo umo umo wa mwipeye aka mitotela no bupe kuli Lesa. ³Baka lapanga ififintu pamulandu tabaishiba Lesa pamo na nebo. ⁴Ndimu kulanda ififintu pamulandu elo akashita kakesa, muke bukisha ati na limyebele palwa palwa aba bantu, nshamyebile pa lwa ififintu ku kutampa nali na mwebo. ⁵Nomba ndimukuya ku wantumine tapali pali mwebo wangi pusha, muleya pisa? ⁶Nomba pantu nalilandile ififintu kuli mwebo, ubulanda na bamisula mumitima. ⁷Nomba mucishinka ndimukumyeba, cawama nebo kuya, nganshite, umutende tawakese pali mwebo, nomba nganaya, ndi nokutuma kuli mwebo. ⁸elo ukesa, umutende ukeshibikwa ku calo ngecabipa kulubembu. Kubulungami, nakubupingushi- ⁹Palubembu, pamulandu taba sumine muli nebo, ¹⁰pa bulungami, pamulandu ndi mukuya kuli Tata, ele mwebo tapali inshita mukumbona nebo, ¹¹elo palwabupingushi, pamulandu katungulula wa cino calo alipingulwa. ¹²Ndine fintu ifingi ifya kulanda kuli mwebo, lelo tefya kumfwa muli nomba. ¹³Lelo elo, umupashi wa cishinka, ukesa, ukamyafwa mufitutulu fyonse, takalande fya kwe eka, ele ukalanda ifyo aumfwile, akalandolola mufikesa. ¹⁴Aka cindike nebo, mulandu akapita ifyandi elo nokulanda kuli mwebo. ¹⁵fyonse Tata aikata fyandi, palwa ifyo umupashi ukapita fyandi no kulondolwela mwebo. ¹⁶Pakashita fye kakupenda tamwakatwalilile kumbona nebo, panuma ya kashita kambi akanono mukambona nebo. ¹⁷Bamo basambi balelelenda kuli umo nomunabo, "Finshi alelanda kuli fwebo pa kashita fye kaku penda takamone kuli fwebo elo panuma ya kashita kukupenda tuka mu mona, elo, pantu ndimukuya kuli Tata? ¹⁸Bakonkenyepo ukulanda, "Finshi ifyo alelanda, pakashita fye akakupenda? Tatwishibe ifyo ali mukulandapo. ¹⁹Yesu alimwene kuti balefwaya ukumwipusha, eco alandile kuli bena, "eifyo fine muleipushanyapo mwebene, pafyo nalosha mukulanda, "Pakashitafye akakupenda ta mwakambone nebo, elo na peka mukashitafye aka kupenda mukambona nebo? ²⁰Cishinka- ne cishika, ndimukulanda kuli mwebo mu kalukusha ifilamba elo no kubilisha misowa, nomba calo cikatemwa. Imwe mukafula ukupelelwa, ukupelelwa insansa. ²¹Elo umwanakashi inshita nga yafika iyakupapa, alofwa ubulanda, mulandu akashita kakwe nakafika, panuma ya kupelwa umwana, tebu kisha bukali nakabili mulandu ali wansansa kuti umuntu nafyalwa mu calo. ²²nomba muli ababulanda, nomba ndino kumimona na peka, elo imitima yenu ikasekelela, elo tapakabe peka nangula umo ukafumyapo insansa pali mwebo nakalya. ²³Pali kalya kasuba tamwa kanjipushapo nangulafye, ndi mukulanda kuli mwebo nga mwaipusha ifintu kuli tata mwishina lyandi, alino kupela kuli mwebo. ²⁴Muli nomba tamwalombe mwishina lyandi icili conse iyoo, ipusheni muli nokupokelela, nokusansa mushiaw

kuka fikilishapo."²⁵Ndimukulanda ififintu mu mapinda mukulanda, nomba akashita kali mukwisa elo nshakalandilepo nemwe mu mapinda, nomba kuli mwebo palwalala pali Tata.²⁶Muli kalya kasuba mukalandila mwishina lyandi nshakalande ne mwebo ico nkamipela kuli Tata palwenu,²⁷Tata fye mwine alimitemwa panulandu mwalintemwa nebo elo pantu mwa linsuminisha kuti na fuma kuli Lesa.²⁸nafuma kuli Tata, elo naisa muno calo. Napeka ndimukusha icalo no kuya kuli Tata."²⁹Abasambi bakwe balilandile, "Lolesha, nomba ulelandafye palwalala elo taule bomfya mapinda mukulanda.³⁰Nomba twaishiba kuti imwe na mwishiba fyonse, elo tamulefwaya nangulafye umo uku mwipusha ifipusho, pantu, twali sumina ukuti wafuma kuli Lesa."³¹Yesu ali ba swike, "Mwalisumina na nomba?"³²Mona akashita nakafika, emukwai, elo akashita nakafika, elo muka salanga nishiwa cila umo akaba no mulandu Tata ali na nebo.³³Ndi mu kulanda ififintu kuli baimwe kuti mube aba mutende muli nebo, muli nokupakaswa mu calo nomba ndemikoselesha, nincifya icalo."

Chapter 17

¹Panuma Yesu alandile ifi fintu, ainwine amenso yakwe nokulolesha mumulu nokulanda ati, "Taata, inshita naisa, tatakuleni umwana wenu pakuti umwana wenu akamitatakule-²Pamo ndefyo mwamupela amaka pabantunse bonse pakuti akapele ubumi bwa kutwalilila kuli bonse abo mwa mupela.³Ubu bumi bwakutwalilila: Pakuti dishibe, Lesa umofye uwacishika, nountu mwatumine, Yesu Kristu.⁴Na kutatakula pa calo. Nimpwisha nemilimo iyo mwampele uku bomba.⁵Nomba, Taata, ntatakuleni nobukata bwenu ubo na kwete namwebo elo icalo tacila pangwa.⁶Na sokolwele ishina lyenu kubantu abo mwampele ukufuma pa calo. Bali benu, nokubapela kuli nebo, nokusunga ishiwi lyenu balisunga.⁷Nomba baishiba ati ifili fyonse fintu mwampela filimukufuma kuli mwebo,⁸Pantu ifyo nakwata ukubapa mashiwi yonse yantu mwampele. baliya pokele na mucishinka balishibe ati nafumine kuli mwebo, nokucipokelela ati nimwebo mwantumine.⁹Nabapepelela. Nshihepelele icalo lelo abo bonse abo mwampela, apo benu.¹⁰Ifili fyonse fyandi nobe fyobe, nefyobe fyandi, nafitatakwilwa mulibena.¹¹Nshili mu calo, nomba aba bantu bali mu calo, ndimukwisa kuli mwebo. Taata wamushilo, basungeni mwishina lyenu ilyo mwampela pakuti bakabe bamo, ndefyo tuli buumo.¹²Elo nali nabena, nabasungile bwino mwishina lyenu lintu mwampela. Nalibacingilile, tapali uli onse mulibena uwa onawilwe, ukufumyako umwana wa bonaushi pakuti amalemo ya fikilishiwe.¹³Nomba ndimukwisa kuli mwebo, lelo ndimukulanda ifi fintu mu calo pakuti bakakwate insansa shandi shikafikilishiwe muli bena.¹⁴Nimbapela ishiwi lyenu, ne calo calibapata pantu tali kucalo, ndefyo nebo nshili wa kucalo.¹⁵Nshilemyeba ukubasenda ukubafumya mu calo, lelo imwe kubasunga bwino nokubacingilila kumulwani.¹⁶Tabali bapano calo, ndefyo nebo nshili wapa calo.¹⁷Bapatuleni ku cishinka cenu. Ishiwi lyenu lyacishinka.¹⁸Ndefyo nebo mwantumine mucalo, efyo nanebo nabatuma mucalo.¹⁹Pantu kumulandu wabena naipatulako, pakuti nabo baipatuleko mucishinka.²⁰Tali aba beka napepela, lelo bonse abakasumina muli nebo ukupitila mwishiwi lyabo.²¹Pakuti bonse bakabe umo, nga mwebo, Taata, muli nebo na nebo ndimuli mwebo. Nabo bene babe muli fwebo pakuti icalo cikasumine ati mwalintumine.²²Ubukata ubo mwampele, Nimbapela, pakuti bakabe umo ndefyo fwebo tili umo:²³Ndi mulibena, namwebo muli nebo- pakuti baleitwa pamo mukwi katana ukwapwililika, pakuti icalo cikeshibe ukuti mwali ntuma, nokubatemwa ndefyo nebo mwatemwa.²⁴Taata, ndimukufwaya balya mwampela babe nanebo kuntu ndi, nokumona ululimbi lwandi, ululumbi mwampele pantu mwalintemwa lintu umufula wa calo taulabako.²⁵Taata mweba lungami, icalo tacamishiba, lelo nalimishiba; naba balishiba ati mwalintumine.²⁶Napangile ishina lyenu ukwishibikwa kuli bena, elo nkali panga ilyakwishibwa pakuti icitemwiko mwankwatila cikabe muli bena, nanebo nkaba muli bena."

Chapter 18

¹Panuma Yesu alandile aya amashiwi, alile na basambi bakwe bushilya bwamukonko uwa Kidiloni, ukwali ibala ilyo aingilemo na basambi bakwe.²Nomba Yuda, uwali nokumufutuka, naowine alishibe incende, pantu Yesu balekumana na basambi bakwe inshita ne nshita kulya.³Elo Yuda, atungulwile ibumba ilya bashilika naba shimilimo ukufuma muli bashimapepo bakalamba namu ba Faliseo, baile kulya nafyengo, imisaniko, nefyanso.⁴Elyo Yesu, uwaishibe ifintu fyonse ifyalecitika kuli ena, aile kuntanishi yabo noku bepusha, "Ninani uyo mulefwaya?"⁵Balimwaswike, "Yesu umwina Nasaleti." Yesu alandile kuli bena, "Ninebo." Yuda, uwamufutwike, naena aiminine nabashilika.⁶Nomba ilyo alandile kuli bena, "Ninebo," balibwelele kunuma nokupona panshi.⁷Napeka alibepwishe, "Ninani mulefwaya?" Nabo balilandile ati, "Yesu umwina Nasareti."⁸Yesu alyaswike, "Nacimyeba ukuti Ninebo. Ngacakutula mulefwaya nebo, lekeni aba baye."⁹Pakuti ishiwi lifikilishiwe ilyo alandile: "Abo bonse abo mwampela, nshalufyapo nangu umo."¹⁰Elo Simon Petulo, uwali no mupanga, afumishe nokukoma umusha wakwa shimapepo mukalamba nokumupula ukutwi ukwakukulyo. Neshina lyamubonfi ali nimalikasi.¹¹Yesu alaindile kuli Petulo, "Ingisha umupanga mucitubo. Bushe kuti nakana ukunwa ulukombo ulo Tata apela kuli nebo?"¹²Nomba ibumba lya bashilika na bakapitalo, naba shimilimo baba Yuda, baikete Yesu noku mukaka.¹³Bamutwele kuli Ananiasi, pantu ali niwishifyala wakwa ka kayafasi, uwali shimapepo mukala.¹⁴Nomba Kayefasi ewapele itontonkonyo kuba Yuda ukuti umuntu umo nalinga ukufwila abantu bonse.¹⁵Elyo Simoni Petulo akonkele Yesu, pamo nomusambi umbi. Naulya musambi alishibikwe kuli shimapepo mukalamba, alingile pamo na Yesu mumusolo wakwa shimapepo;¹⁶Nomba Petulo ali naiminina kunse yamumwinshi. Umusambi umbi, uwaishibikwe kuli shimapepo mukalamba, alile nokulanda ku mukashana uwalelonda pamwinshi, nokumwingisha petulo.¹⁷Elo umubonfi mwanakashi, kalonda wa mwinshi, alandile kuli Petulo. "Nobe uli wamusambi ba uyu muntu?"

Alandile. "Tenebo."¹⁸Nomba ababomfi naba mubuteko abali nabeminina palya, nabapanga nomulilo wamalasha, bali mukonta, pantu kwali nakutalala. Petulo nao ali nabo, naiminina aleonta.¹⁹Bashi mapepo bakalamba napeka balimwipwishe palwabasambi bakwe nama fundisho yakwe.²⁰Yesu alibaswike bena, "Nanda palwalala ku calo. Lyonse nalefunda muma sinagogo namu mama tempele umo aba Yuda bakolongana. Tapali ifyo ndimukulanda mubunfisololo.²¹Nicinshi mulendipushisha? Ipusheni abo abomfwa nebo pafyo nalandile. Lolesheni, aba bantu balishiba ifyo nalandile."²²Nelyo Yesu alandile ifi, umo uwa mubuteko nowaiminine palya aumine Yesu inkapila nokulanda kuli ena, "Bushe ifyo efyo wingasuka shimapepo mukalamba?"²³Yesu alimwaswike ena, ngacakuti ndimukulanda ifyalubana, nshinina icilubo, nomba ngacishinka, nicinshi wangumina?"²⁴Kabili Ananiyasi amutumine namukaka kuli Kayafasi shimapapo mukalamba.²⁵Nomba Saimoni Petulo ali naiminina aleicenjelesha umwine. Abantu napeka balandile kuli ena, bushe tauli wamubasambi bakwe weba?"²⁶Umo uwamubabonfi ba bashimapepo bakalambanuwali nilupwa wamawume uyo baputwile ukutwi kuli petulo, alandile, nicinshi nshacikumwena mwibala naena?"²⁷Peka petulo alikene na peka; palya pene namukolwe alilile.²⁸Nelyo Yesu bamufumishe kuli Kaisala ukumutwala kuciputulwa cikulu icabuteko. Cali lucelo sana, lelo tabaingile muciputulwa cabuteko pakuti amalemba yafikilishe.²⁹Nomba Pilato alifumine panse kuli bena nokulanda, "Bwafyanshi mwasanga ubo mulemushinina?"³⁰Balimwaswike nokulanda kuli ena, "Ngacakuti uyu muntu tali nicinta bubifi, ngata tumuletele kuli mweba."³¹Pilato ena alandile kuli bena, musendeni mwebene beka mubupingushi bwenu ukulingana nefunde lyenu." Aba Yuda balandile kuli ena, tecakwifunde ukwipaya umuntu uuli onse."³²Balandile ifi pakuti ishiwi lyakwa Yesu lingafikilishiwa elyo alandile ukulangelila imfwa alingile ukufwako.³³Napeka Pilato aingile muciputulwa cabuteko peka nokwita Yesu nokulanda kuli ena, "Bushe uli mfumu yaba Yuda?"³⁴Yesu alimwaswike, "ulimukalanda wemwine, nangu bambi bacilanda kuli weba?"³⁵Pilato alyaswike, "Nebo nshili mu Yuda, bushe ninebo? Abantu bobo nabashimapepo ebakulete mu minwe yandi nebo. Nifinshi wacitile?"³⁶Yesu alyaswike, "Ubufumu bwandi tebawuli cino calo. Ngacakuti ubufumu bwandi bwapali cino calo, ninshi ababonfi bandi bakalwa pakuti nshipelwe kuba Yuda."³⁷Pilato peka alandile kuli ena, "ninshi uli mfumu?" Yesu alyaswike, "Naulanda ati ndi mfumu. Uyo emulimo uyo nalyalilwe, napalyuyu mulimo icalenga ukwisa pa sonde, pakuti mpele bukambone bwacishinka. Umuntu onse uwa mulibucishinka omfwa kwishiwi lyandi."³⁸Pilato alandile kuli ena, "bushe icishinka nicishinka?" elyo alandile ifi, alile panse napeka kuba Yuda nokulanda kuli bena, "Nshisangilemo ububi muli uyu muntu."³⁹Nomba namukwata ulutambi ulwakufumya umuntu umo mucifungo palwa ilyo mulesefya icakucilila. Bushe mulefwaya mifumishe imfumu yaba Yuda?"⁴⁰Elo bapundile napeka nokulanda, "Teuyu muntu, kano Banabasi." Nomba Banabasi ali kacinfya.

Chapter 19

¹Elo pilato apiitile Yesu nokumukumuna. ²Abashilikale babilile icisote camyunga. Bacibikile na kumutwe wakwa Yesu nokumu fwika umukansu uwakashikila. ³Baishile kuli wena nokulanda ati, "Mulopwe, mwe mfumu yaba Yuda" no kumuma ifikoti. ⁴Elo pilato afumine panse peka nokulanda kuli bena, "moneni, namuleta kuli mweba palwalala pakuti mwishibe ukuti nshi sangilemo ubwafya." ⁵Na Yesu afumine panse, na fwala ne cisote ca myunga nomukansu uwaka shikila. Pilato alandile kuli bena. "Moneni, kuno kuli umwaume!" ⁶Nomba bashimapepo bakulu ne filolo fya mwene yesu, fyali pundile nokulanda ati, "Mupopeleni, mupopeleni!" Pilato alandile kuli bena, "Musendeni mwebwne no ku mupopela, pantu nshisangilemo ubwafya."⁷Ba Yuda bali mwaswike, "Natu kwata ifunde, no kukonka neli funde nalinga ukufwa pantu aleitutumuna ukuba umwana wakwa Lesa." ⁸Elo pilato aumfwile ililyashi, alitinine saana, ⁹no kwingila mu cipango peka nokulanda kuli Yesu, "Nikwisa watuntuka?" ¹⁰Nomba Yesu tale mwasuka. ¹¹Elo pilato alandile kuli ena, "Taule nsosha? Tawishibe ukutuli ninkwata amaka aya kukulekelako, na maka ya kukupopela?" ¹²Yesu alyaswike ati, "Taukwetepo amaka pali nebo kano ya pelwa ukufuma kumulu. Eico, uwampele kuli mweba engakwata ulubembu."¹³pali ici casuko, pilato alyeshe ukumulekako, nomba aba Yuda bale punda, ati, "Ngawa mulekelako uyu muntu, ninshi tauli munankwe wakwa kaisare. onse uupanga umwaice ukuba imfumu mulwani wakwa Kaisare." ¹⁴Elo pilato aumfwile aya mashiwi, atwele Yesu panse nokwikala pacitebe cakupingwilapo apetwa apakupapika amabwe." ¹⁵Momba mucilimi ca Aramaiki, "Gabata."¹⁶Elo bwafika ubushiku bwa kupekanya ipasaka, panshita yalenga mutanda. Pilato alandile kuba Yuda, "Moneni, kuno kuli imfumu yenu!" ¹⁷Bali pundile, "Muta mfyeni, mutamyeni; Mupopeleni!" Pilato alandile kuli bena, "Bushe mpopele imfumu yenu?" ¹⁸Bashimapepo bakulu bayaswike, Tatwakwta mfumu kano Kaisare." ¹⁹Elo pilato abapele Yesu ukuti ba mpopele. ²⁰Elo bamupitile, no kuya, napita nomusalaba wakwe, ukutwala ku ncende iitwa "Incende yamafupa." ²¹iitwa mucilimi ca aramaiki ati Gologota." ²²Ba popele Yesu palya, nabaume babili, umbi bushilya naumbi bushilya na Yesu pakati. ²³Pilato alembele ne cakwishibilako no kucibika pa musalaba. Palya balembelepo: YESU UWA KU NAZARETI, IMFUMU YABA YUDA. ²⁴Abengi aba Yuda balibelengele icakwishibilako pantu incende uko Yesu ba mpopele kwali nakupalamina nomusuma. icakwishibilako calembelwe mu Aramaiki, mu Latini, namu Greeki. ²⁵Elo bashimapepo bakalamba aba ba Yuda balandile kuli pilato, 'imfumu yaba Yuda nomba uyu alelanda ati ndimfumu yaba Yuda.'"²⁶Pilato alyaswike, "Nganinamba ninshi ninamba."²⁷Elo abashilika bapopele Yesu, bapiitile ne nsalu shakwe, nokusha kanya pane, cila mushilika ali kwetepo cimo; Lelo uyu mukansu walifye wena walifye umuntulinkuli, uwa pikulwa umwabulo mulundo. ²⁸Elo batampile ukulanda kuli cila umo umo, "Twilepula, nomba na tupendulefye pakwebati twishibe ninani calaponena; Pakwe bati icalembwa cifikilishiwe icilandati, balyakene umukansu wandi umo babelele nokupendula pafya ku fwala fyandi." ²⁹Efyo abashilika bacitile. ³⁰Mupepi no musumba wakwa Yesu paimi nine

banyina, bankanshi ya banyina, Maria muka kolopa na maria Mandalena.²⁶Elo Yesu amwene banyina no musambi uyo ate mwishishe nabeminina apepi, Alandile kuli banyina, "Wemwana kashi, mona, umwana obe!"²⁷Elo alandile na kumusambi, "mona banoko!" ukufuma pali yo nshita umusambi amusendele ku ng'anda yakwe.²⁸Panuma yaifyo, elo amona ukutula ifintu fyonse fya fikilishiwa na pakuti amalembo yafikilishiwe, Yesu alandile, "Naumfwa icilaka."²⁹Bombo umwali ubwalwa ubwakalipa yabikilwe filya, lelo babikile ku mwepu ubwalwa ubwakalipa nokutunga kwitete nokuupela ku kanwa kakwe.³⁰Elo Yesu anwine umwangashi uwakalipa alandile ati, "Capwa. Aokobwele nomukoshi ngo ulekele umweo."³¹Elo aba yuda, pantu bwali bushiku bwa kupekanishisha, tabalefwaya ifintumbi ukulala pa musalaba (Pantu ubu bushiku ubwe sabata bwali ninshiku nkulu), balombele kuli pilato ukuti bafunaule amolu nokuba fumyapo.³²Elo abashilika baishile noku funaula amolu ku mwaume uwa kutampilapo no wakonkapo abapope lwe na Yesu.³³Elo baishile pali Yesu, bamwene ati nafwa kale, tabamu funawile molu ena.³⁴Eico umushilika umo amutunkwile umusumbo mu mbafu, palya pene imilopa na menshi fyali fumine.³⁵Umo uwamweneko apeela bukambone pali ici, na bukambone bwakwe bwa cishinka. Naishiba ukwebati ifyo alelanda fya cishinka, pakutula namwebo musumine.³⁶Nefi fintu ficitika muku fishapo amalembo yakuti, "Tabaka mufune ifupa nangu limo."³⁷Peka, icalembwa na cimbi cilanda ati, "Bakalamutamba uo balashile."³⁸Panuma ya ifi fintu, Yosefe uwaku Arimataya, uwalipo umusambi wakwa Yesu (Nomba mubumfisolo pa kutina aba Yuda), alombele kuli pilato ukuti amusuminishe ukufumyapo umubili wakwa Yesu. Pilato alimusuminishe. Epokwisabula icitumbi ca kwa Yesu.³⁹Nikodemas nao alishile, uwaishile kuli Yesu pakwamba ubushiku. Aletele amafuta aya murina aloe, Yafinine ama kilo umwanda umo.⁴⁰Eico basendele icitumbi cakwa Yesu nokucipombelesha mu nsalu ba cisuba na mafuta ayanunkila bwino, ukukonka no lutambi lwaci Yuda pakushika icitumbi.⁴¹Lelo kuncende uko bamupopele kwali ibala; namwibala mwali imanda umo bashatalile abashikamo umuntu.⁴²Pantu bwali bushiku bwa kupekanya ubwa ba Yuda elo na kabili neco imanda yali mupepi, emo Yesu bamubikile.

Chapter 20

¹Awe ilyo bwacele ubwantanshi ubwa mulungu , ilyo kucili akafifi, Maliya Magadelena aile kunshinshi nokumona ilibwe nalisendwa ukufuma pamanda. ²Eico alibutwike nokuya kuli Simoni petro no musambi umbi uo Yesu atemenwe, nokulanda kuli ena, "Umubili wakwa shikulu nabasenda ukufuma kumanda, nafwebo tatwishi uko bamubikele."³Elo Petro no musambi baile, nokuyafika ku nshinshi. ⁴Aba babili belebutukila pamo, no musambi umbi alibutukishe ukucilila Petro nokufika bwangu ku nshinshi. ⁵Ilyo ainaminemo, amwene insalu nashilambalala palya, nomba taingile mukati. ⁶Elyo Simoni Petro amukonkele panuma yakwe no kwingila mumanda. Amwene insalu nashilambalala mukati ⁷pamo necitambala cali ku mutwe wakwe. Tacali pamo nensalu shalamabalele mulya nobma shali nashifungwe ishine sheka. ⁸Elyo umusambi umbi, uwabalilepo ukufika kumanda, nao aingilemo, amwene nokusumina. ⁹Pantu bali tabalaishi ilembo lyakwima kwakwe kubafwa. ¹⁰Eico abasambi balibwelelemo kumayanda yabo peka. ¹¹Nomba Maliya aiminine kunse yanshinshi alelosha, ilyo alelosha, aile aleingila munshinshi. ¹²Amwene abangeli babili naba fwala ifyakubuta nabekala, umo ekele kumutwe, elyo umbi nao ekele kuntambalilo ukwabikilwe umubili wakwa Yesu. ¹³Nabo balandile nao, "Wemwanakashi, nicinshi ululelosha?" Alandile kuli bena, "Pantu nabasenda Shikulu, elo nshishibe uko bamutwele."¹⁴Ilyo alandile ifi, alipilibwike no kumona Yesu naiminiba kulya, nomba taishibe ukuti ni Yesu. ¹⁵Yesu aladile kuli ena, "Wemayo." Kanshi cinshi ulelosha? Nani ulimukufwaya?" Ena muli kampingu alemona kwati mulimi, efyo alandile kuli ena, "Kafundisha, ngana mumusende, njebeni uko mumubikile, naine nje musende."¹⁶Yesu alilandile kuli ena, "Maliya." Apilibwike, no kulanda kuli ena mu Cilamaiki, "Rabi" (icilepilibula Kafundisha). ¹⁷Yesu alandile kuli ena, "winjikata pantu nshilafika kuli Tata, kabiye kuli bandume yobe no kubeba ukuti ndeya kuli Tata shinwe, Lesa wandi kabili Lesa wenu."¹⁸Maliya Magadelena aile no kulanda kubasambi, "Nimbona Shikulu," nokutula na njeba fyonse¹⁹Mucungulo, pa bushiku bwantanshi ubwamulungu, ifibi fyali nafisalikwa umwaikele abasambi pantu baletina aba Yuda, Yesu aishile nokwiminina pakati kabo nokulanda kuli bena, "Umutende ube nemwe."²⁰Panuma yakulanda nabo, ali balangile iminwe na mulubafu. Abasambi bali nensansa pantu bali mwene Shikulu.²¹Yesu alandile kuli bena napeka, " Umutende ube mwebo. Ifyo Tata antuma efyo naine ndemituma."²²Ilyo Yesu alandile ifi, alibaputile umupu no kutula, "Pokelelni umupashi wa mumushilo."²³Uyo onse mwaela imembu, ninshi naelelwa; uyo onse mwakana ukwelela imembu, ifyo fine shakana ukwelelwa."²⁴Tomasi, uwa mubekumi naba babili uwitwa mpundu, talipo ilyo Yesu aishile. ²⁵Abasambi banankwe bali landile kuli ena, Balandile kuli ena "Kano namona mumunwe yakwe umo bamupopele ne misomali, nokwikatamo mukati kaminwe yakwe, elyo ndesumina."²⁶Panuma yanshiku cine konse konse abasambi bali mukati peka, na Tomasi ali nabo. Yesu alishile ninshi nefibi nafisalika, nokwiminina pali bena, nokutula, " Umutende ube naimwe."²⁷Elyo alandile kuli Tomasi, "Leta iminwe yobe nokumone amaboko yandi, leta iminwe yobe no kubika mulubafu. Wiba uushisumina, nomba sumina."²⁸Tomasi alyaswike nokulanda ati, "Shikulu wandi kabili Lesa wandi."²⁹Yesu alindile kuli ena, "Nico wambona, eco wa suminina. Balishuka abasumina nelyo tabamwene."³⁰Nomba Yesu acitile ifishibilo ifingi mu menso yabasambi, ifishibililo fimo tafyalembwa mwibuku ili."³¹nomba fyonse ifi fyalembelwe pakuti musumine ukuti Yesu ni kapususha, mwana wakwa Lesa, no kuti bamusumine, nokubano bumi mwishina lyakwe.

Chapter 21

¹Panuma yafintu ifi, Yesu ailangile ku basambi peka pa mumana wa Tiberias. ifi efyo ailangile: ²Simon petelo ali pamo na Tomasi uwitwa Didymus, Nathaniel ukufuma ku Cana, mu Galilee, abana baume, bakwa Zebedee,na basambi bambi

babili abakwa Yesu. ³Simon Petelo alilandile kuli bena, "naya mukwi paya is+abi." Balandile kuli ena, "naifwe bene tulekonka." Baliile nokupiluka mu bwato, nomba tabaipayepo nangu limo ubushiku bonse. ⁴Lelo, elo bwacele palucelo, Yesu aiminine kunse yamumana, nomba abasambi taba mwishibe ati ni Yesu. ⁵Elo Yesu alandile kuli bena, "balumendo namukwatapo icilyo?" Balimwaswike, ati, "awe." ⁶Ali bebele, "teyeni amakonde kukulyo kwa bwato, mwalaipayako linono." Eico baliteyele amakonde bafililwe ukwimya amakonde pantu mwali impendwa iikulu ye sabi. ⁷Elo umusambi uo Yesu atemenwe alandile kuli petelo, "Ni shikulu." Elo Simon Petelo aumfwile ukutila ali ni shikulu akakile ilaya mumu sana (Pantu alisamwine) no kuliposa pa mumana. ⁸Abasambi bambi bali shile mubwato (pantu tapepele na kunse, nalimo imikono imyanda ibili,) nokufumya isumbu nesabi. ⁹Elo bafumiine kunse bamwene umulilo wa malasha ne sabi, pali no mukate. ¹⁰Yesu alandile kuli bena. "Leteni isabi ilyo mwipeye." ¹¹Simon Petelo aliile peka nokwimya amakonde ku nse, mwalifumine isabi ilingi umwanda umo, amakumi yasamo na itatu, nsnguls isabi lyafulile, isumbu talyalepwike. ¹²Yesu alandile kuli bena, "Iseni nokulya umwikulo." Tapali nangu umo pabasambi uwalimukwipusha ati, "Nimwebani?" Balishibe ukuti ni shikulu. ¹³Yesu alishile, abulile umukate, nokubapela, nesabi pamo. ¹⁴Uyu wali emuku wabutatu uo yesu ailangile kubasambi panuma yakwima ku bafwa. ¹⁵Panuma yakulya umwikulo, Yesu ali mukulanda kuli simon petelo, "simon mwana mwaume wakwa yohane, bushe walintemwa, ukucila ifi?" Petelo alilandile kuli ena, "E shikulu, mwalishiba ukuti nalitemwa." Yesu alandile kuli ena, "ilishani imikoko shandi." ¹⁶Alilandile nankwe na peka pamiku ibili, "Simon mwana mwaume wakwa yohane, bushe Petelo alandile kuli ena, "E shikulu, mwalishiba walintemwa?" Yesu alilandile kuli ena, "sunga bwino imikoko shandi." ¹⁷Alilandile kuli ena umuku walenga itatu, "Simon mwana yohane, bushe walintemwa?" Petelo ali umfwile ubulanda pantu Yesu amwipwishe imiku itatu, "Bushe walintemwa?" Alandile kuli ena, "Shikulu mwalishiba fyonse, mwalishiba ukuti nalitemwa. Yesu alandile kuli ena, "ilishani imikoko yandi. ¹⁸Ndimuku kweba mucishinka ati, elo wali umulumendo, walimukufwika weka, aka kufwala mu musana no kuya uko utemenwe, lelo elo wakula ukemya amaboko, yobe nokufwikwa kuli bambi nokutwala uko tauli mu kufwaya." ¹⁹Yesu alimukulanda ifi, peka pakalanga umusango wamfwa petelo ali noku tatakwilamo Lesa. Panuma yakulanda ifi, alandile nakuli petelo, "nkonka." ²⁰Petelo alipilibwike nokumona umusambi uo Yesu atemenwe alebakonka, umusambi atile pacifuba ca kwa Yesu pa mulalilo uwandile, ati, "Shikulu, nani alemwalukila?" ²¹Petelo alimumwene nokulanda kuli Yesu, "Shikulu alimukupaunga cinshi?" ²²Peka Yesu alandile kuli ena, "nga ndekufwaya ukuti ekalilile mpaka nkabwele, cinshi kuli webo? Nkonka." ²³Ilyashi ili lyasalangene mu bene beka, ukuti ulya musambi ekamonamfye Yesu talandile kuli petelo ukuti ulya musambi takafwe nge ndimukufwaya kuti aikalila mpanka nkabwele, cinshi kuli webo?" ²⁴Eyu musambi uwali kambone pamulandu waifi fintu nokufilemba-kabili twalishiba bukambone bwakwe bwacishinka. ²⁵Kwaliba nafimbi fintu ifingi ifyo alembele. Nga kuti fyalilembelwe cimo cine, icalo conse nga tekuti mube amabuuku yalembwamo.

Acts

Chapter 1

¹Umulandu wakubalilapo nokulembela, Teofile, fyonse ifyo Yesu abalilepo ukubomba nokufundisha, ²ukufika nobushiku ilyo asendelwe, panuma elo alimukupelefunde kusambi bakwe abo aisalile umwine ukupitila mumupashi wa mushilo. ³Panuma yaku cula kwakwe, ailangile umwine umumi kuli bena mufilangililo ifingi. munshiku amakumi yane alemoneka kuli bena, peka alimukulanda pamulandu wa bufumu bwa kwa Lesa ⁴Elo alongene nabo pamo, abebele ukukana fuma mu Jerusalemu, nomba ukulolela ifyo Wishi alaile ngefyo alimukulanda, "Mwalyu mfwiile kuli nebo, ⁵ati Yohane aleibisha mumenshi, nomba mukabatishiwila mumupashi wamushio mutusiku utunono." ⁶Elo bene balongene pamo balimukumwipusha ena, "Kuuku, bushe nimunshita ino mule bwesha ubufumu kuli Israele?" ⁷Ali mukubasuka ati, "Teimwe ukwishibe nshita nangu myaka ifyo ba Tata babika abene mumaka yabo. ⁸Nomba mulinokupokelela amaka elo mupashi wamushilo akesa pali mwebi, peka mukaba ba kambone monse mu Jerusalemu peka na monse mu Yudeya na Samaria, nokufika kumpela yapano calo." ⁹Elo kuuku Yesu alimukulanda ififintu, elo balimukulolesha mumulu, alisendelwe mumulu, peka nekumbi lyali mufishile mumenso yabo. ¹⁰Peka balolekeshe mumulu elo alimukuya, bwangu, abaume babili baishile mukwiminina apo bali mufyaku fwala ifya buta. ¹¹Balandile ati, "Mwebaume abena Galili, cinshi mwiminine pano muli mukulolesha mumulu? Uyu Yesu uuli mukusendwa ukufuma pali mwebi ukuya mumulu, alinokubwela umusango umo wine mwamumona alimukuya kumulu." ¹²Nomba bali mukubwelela ku Jerusalemu ukufuma kulupili ulu beta ulwa Miolife, ulwali mupepi na Jerusalemu, ulwendo lwapa bushiku bwe Sabata. ¹³Elo bali mukufika, balimukupiluka pamulu, epo baile ikala. Bali Petelo, Yohane, Yakobo, Andrea, Filipi, Tomasi, Bartolomeo peka Mateo, Yakobo (umwana wakwa Alufeo) na Simon Selote, na Yuda umwana kwa Yakobo. ¹⁴Bonse bali abakoselela mumulimo umo wamapepo pamo nabamayo na Maria nyina wakwa Yesu, naba wabo. ¹⁵Mulisho nshiku Petelo alimukwiminina pakati kaba wabo (abalongene pamo nalimo umwanda umo namakumi yabili), elo alandile ati, ¹⁶"Mwebi wesu, lyali nokufishiwapo ilembo, lilya umupashi wamushilo walandile limo mukwana kakwa Davidi ulwa kwa Yuda, uwali intungulushi kuba limukwikata Yesu. ¹⁷Pantu ali umo uwa muli ifwe peka apendwilile icakanikemo ca mukupyunga uku." ¹⁸Nomba uyu muntu ashitile impanga mu cilanabe ca kuulungana napakuwa ubunkupemo no mubili wakwe walilepwike, namala yakwe yalifumine kunse. ¹⁹Bonse abaikale mu Jerusalemu balimukumfwa palwa ici, elo bailtile ilye mpanga mululimi lwabo "Akeldama," (ekulanda ati, "Impanga yamu lopa.") ²⁰"Ngefyo calembwa mwibuku lya malumbo, 'Leken i impanga yakwe pabe amapopa, Peka pebapo umwikashi na kabili'; 'Leken i umbi abule icifulo cakwe icabutungulushi.' ²¹Napeka baume abaleenda naifwe munshita yonse kuuku Yesu alimukufuma nokwingila muli fwebo.

²²Ukutampa kukwibishiwa kwakwa Yohane nokufika kubushiku elo alimukusendwa ukufuma pali fwebo, aishileba wakubuka kwakwe." ²³Baimike babili Yosefe uwitwa Bari-saba, uwitwa kabili Yusti, peka Matia. ²⁴Elo bapepele balandile ati, mwe Kristu mwaishiba imitima yabantu bonse, langeni palyaba babili uo musalile. ²⁵Ukubule ncende iyi iya bukabomba nobwa butumwa ubo Yuda ayalwikeko ukuya ku cifulo cakwe." ²⁶Bapendwile pali bena, peka icipendwilo ca wile pali Matia, peka alimukupendwa pamo nabasambi abekumi naumo.

Chapter 2

¹Elo akashikuka Pentecoste kafikila, bonse balipamo muncende imo. ²Elo kwaishile ukufuma mumulu kwati nicimwela icikulu ica mwela, peka caiswile monse mu ng'anda umo bali na bekala. ³Napeka kwamoneke kuli bene indimi kwati mulilo, ishalekana lekana, nokwikala pali umo umo bonse. ⁴Nabonse baiswilemo no mupashi wamushilo peka balitampile ukulanda mundimi shimbi, ngefyo umupashi walimukuba kanya. ⁵Lilya line mwali aba Yuda abalimukwikala mu Jerusalemu, abantu abatina Lesa, abafumine munko shonse isha mwisamba lya mulu. ⁶Elo iciunda caufwikile, ne cintubwingi calimukwisa nokusunguka pantu onse ali mukubomfwila mululimi lwakwe. ⁷Bali peshiwe amano nokusunguka, balandile ati, "Cine, bushe tebena Galili bonse aba balelanda?" ⁸Cinshi ico tuli mukubomfwila cila umo mululimi lwakwe ulo afya lilwamo? ⁹Abena Partia, nabena Mede nabena Elamu, nabo bonse abekala mu Mesopotamia, mu Yudeya na Kapadokia namu Ponti na Asia, ¹⁰abamu Frugia na Pamfulia, mu Egypti ne ncende sha libya neshapa Kurene, na batandashi ukufuma mu Roma, ¹¹aba Yuda ne nsangu, abena Krete nabena Arabia, tuli mukubomfwila no kulandila mundimi shesu ifikalamba fyamaka yakwa Lesa. ¹²Balimukusunguka nokupeshiwa amano; bali mukusosa kuli umo nomunankwe, bushe ici calolamwi?" ¹³Napeka bambi balebatumfya nokweba ati, "Nabesulamo umwangashi uupya." ¹⁴Nomba Petelo alimukukwiminina mubekumi limo, nokukwatishe shiwi, elo alimukulanda kuli bena, mwe baume abena Yudeya peka naimwe bonse abekala mu Jerusalemu, lekeni ici cishibwe kuli mwebo; peka umfweni kwishiwi lyandi. ¹⁵Aba bantu taba kolelwe ifyo mwebo mulelanda, pantu ninshita ya kasuba pakati. ¹⁶Nomba ici ecalimukusosa kasesema Yoele. ¹⁷Cikaba munshita shakulekelesha, Lesa efyo alandile, nketulula umupashi wandi pa bantunse. Abana benu abaume nabana benu abanakashi baka sesema, peka abana baume abalumendo bakamone fimonwa, peka abakalamba benu abaume bakalote filoto. ¹⁸Cine paba bomfi bandi abaume nabana mayo muli uto tusiku nketulula umupashi wandi, nabo bakasesema. ¹⁹Napeka nkalanga nefipesha mano mumulu namu mbili bili nefishibilo mu calo panshi, umulopa, umulilo, nokufuka kwa cushi. ²⁰Akasuba kakaluka kakabe mfifi, peka no mweshi ukubo mulopa elo tabulaisa ubushiku bwakwa Kuuku. ²¹Napeka onse uukalilila kwishina lyakwa kuuku akapusuka. ²²Mwe baume abena Isreai, umfweni aya mashiwi: Yesu umwina Nazareti umuntu untu Lesa alangile kuli mwebo ku fyamaka ne fipesha mano nefishibilo ifyo Lesa alimukucita muli ena mukati kamwebo, ifyo mwebene mwaishiba. ²³Uyo, muntu untu Lesa abapele umwabelele ukupanga kwakwe mukwishibila kale; peka kubantu ababifi, mwamutanike muminwe yababipisha no ku mwipaya pakumupopela pa lupanda. ²⁴Nomba Lesa alimwimya, napeka elo akakwile ifya bukali fya mfwa, pantu wene ukwikatililwa ku mfwa tacinga citika. ²⁵Pantu Davidi alimusosele ati, "Nalimwene kuuku lyonse mumenso yandi. Ico aba kukulyo kwandi ukuti bensesha. ²⁶Eico umutima wandi wali temenwe nolulimi lwandi lwali sekelele, awe nomubili wandi nao ukekala mwisubilo. ²⁷Peka tamwakaleke umweo wandi kumipolo, nangu kuleka uwamushilo wenu amone ukubola. ²⁸Mwanengele ukwishibe nshila ya bumi, muli nokunenga ukungisushamo insansa pacinso cenu. ²⁹Mwe bawesu cili cisuma kuli nevo ukulanda kuli mwebo nokupama palwa cikolwe Davidi, alifwile nokumushika, ne mipolo yakwe yaliba muno ukufika nakuli nomba, ³⁰napeka, ali ni kasesema napakwishiba Lesa alimukulapa kuli ena peka ati alimusonta umo uwamubufyashi bwa mumusana wakwe akekala pacipuna cakwe ca bufumu. ³¹Ali mukumona ifili no kwisa citika kuntanshi peka alimukulanda pamulandu wa kushukuka kwakwa Kristu, ati uyu takalekwe ku mipolo, nomubili wakwe tawakamone ukubola awe. ³²Uyu Yesu- Lesa alimwimishe, namukuti naifwe tuli bakambone. ³³Napeka, pakuba uwasansabikwa kukwa kulyo kwakwa Lesa nokupokelela icalailwe umupashi wamushilo kuli Wishi, alitulula ico muli mukumona peka nokumfwa. ³⁴Pakuti Davidi taninine kumulu, nomba alilandile ati, 'Kuuku alilandile ati kuli kuuku, "Ikala kukuboko kwandi kwa kulyo , ³⁵mpaka na cakakucitile abalwani bobe icipunkutekapo amakasa yobe." ³⁶Napeka, lekeni bonse aba ng'anda yakwa Isreali beshibe ukwebati Lesa alicita ena kuuku peka Kristu, untu mwebo mwatanike. ³⁷napeka, elo bali mukumfwefi, cali muku bapita kumitima, bali mukulanda kuli petelo nakuli bambi abasambi, "Mweba wesu, cinshi tulecita?" ³⁸Napeka Petelo alilandile kuli bena, "Lapileni peka mwibishiwe onse uwa muli mwebo, mwishina lyakwa Yesu Kristu kukupwisha imembu shenu, peka muli nokupokelela icabupe umupashi wamushilo. ³⁹Pakwebati icalailwe cilikuli mwebo nakubana benu nakuli abo bonse abali ukutali, na bonse abantu abo kuuku wakwa Lesa alimukwita." ⁴⁰Naku mashiwi yambi ayengi ayo ashimike, alinamukubapapata, alandile ati, "Muitule kuli ino nkulo yabipa. ⁴¹Nomba abo abapokelele amashiwi yakwe peka balibishiwe, peka bali lundilweko muli bulya bushiku nalimo amakana yatatu. ⁴²Napeka baleba abacincila mukusambilisha kwabatumba, nokumfwana, mukumokaula umukate namumapepo. ⁴³Umwenso waliponene abantu bonse, nefipesha mano, nefishibilo ifingi ifyali mukucitika kubasambi. ⁴⁴Bonse abatetekela bali pamo, peka ifintu fyonse fyali fyabonse. ⁴⁵Peka balimukushitisha ifipe fyabo nefyuma fyabo nokufyakanya kuli bonse, ukulingana nafintu umuntu alekabila. ⁴⁶Cila bushiku nobushiku balekosho kulongana umutima umo mung'anda yamapepo. Balemokaula umukate kumwabo, balimukulya ifilyo nokwanga nomumfwano, ⁴⁷balelumbanya Lesa nokukwato bubile kubantu bonse, peka ubushiku nokushiku kuuku alelundapo abalepusuka.

Chapter 3

¹Nomba ilyo Petulo nayoane baleya kwitempele panshita yakupepa, iyanshita yapabula. ²Elo umwaume uwalemene ukufuma panshita yakufyalwa ninshi alinasendwa pamwinshi wetempele uwaleitwa ati Beautiful. Epo lyonse balemubika pakuti engalalombako ifyabupe kubaleingila mwitempele. ³Ilyo amwene Petulo nayoane baleingila mwitempele, alibalombekeko ifyabupe mumpiya. ⁴Petulo, atontomesha amenso yakwe paliena, pamo nayoane, balandile kuliena ati, "Tuloleshe." ⁵Elo umwaume umulema abaloleshe, ukucetekela ukupokelelako fimo. ⁶Nomba Petulo alandile ati, "Siuva nagolide nshikwete, iconkwete, ndekupela. Mwishina lyakwa Yesu Klistu umwina Nazareti, enda." ⁷Bamwikete pakuboko kwakukulyo, Petulo amwimishe, napalyapene amakasa yamwaume notusokoso fyakosele. ⁸Aswinkwite, nomwaume umulema aiminine nokwamba ukwenda; aingile mwitempele pamo napetulo elyo nayoane, baleenda, aletoloka, nokulumbanya Lesa. ⁹Abantu bonse abamumwene nokutasha Lesa. ¹⁰Bashininkishe ukuti niulya mwaume uwalelomba abantu icabupe icampiya pamwinshi wetempele uwaleitwa ati Beautiful; baiswilemo ukupapuka nokusunguka pafyacitike kuliena. ¹¹Ninshi alinapalamina kuli Petulo nayoane, abantu babutukile bonse pamo kulukungu ulwaleitwa ati lukungu lwakwasolomoni, ukupapuka apakalamba. ¹²Elo Petulo amwene ici, alyaswike abantu, "Mwebaume abena Isileli, cinshi mulepapa? Mulandunshi mwatushulukila, kwati limbi twamulenga ukwenda kumaka yesu nangula nimulibulesa?" ¹³Lesa wakwa Abrahamu, nowakwa Isileli, nayakobo, Lesa wabashibo, akatamika umubomfi wakwe Yesu. Niulya uwapelwe nokukakambwa pacinso cakwa Pilato, ilyo alefwaya ukumukakula. ¹⁴Mwakana uwamushilo kabili umo umulungami, mwafwaishepo ukukakula kepaya. ¹⁵Mwaipeye kapela wamweo, uyo Lesa aimishe kubafwa-nomba tulinte palwaici. ¹⁶Mucicetekelo camwishina lyakwe, ishina lyakwe lyamuposha, umo uyomulemona nokwishiba, uwakosa. Icicetekelo ukupitila muli Yesu nacimuposha mukusangwapo kwenu bonse. ¹⁷Nomba, bamuninefwe, mwacitile mukukana ishiba, ngefyo intungulushi shenu shacitile. ¹⁸Lelo ifintu ifyo Lesa asokolwele kutunwa twabakasesema, ukutila Klistu afwile ukucula, nafifikilishiwa. ¹⁹Lapileni, icakuti, mubwelelamo mubusuma, pakuti imemba shenu shingafumishiwapo, pakuti inshita yakubukulushiwa ingesa ukufuma kukusangwapo kwakwa Shikulu; ²⁰pakuti engatuma Klistu uwasalilwa mwebo, Yesu. ²¹Niumo mumulu uwingapokelelwa ukusukila ifintu fyonse fikalungamikwe, pafyo Lesa alandile kale pakanwa kakwe muli bakasesema bakwe. ²²Cinecine Mose alandile ati, 'Shikulu Lesa akemya kasesema ukulingana nanebo ukufuma muli mwebo bamuninane. Mukomfwe conse ico akalanda kuli mwebo. ²³Cikacitika ukuti onse ushakomfwe kuli kasesema akonaulwa umupwilapo ukufuma mubantu. ²⁴Eico, bonse bakasesema ukufuma kuli Samweo nabonse abamutangilile, baseseme nokubilisha ishinshiku. ²⁵Mwebo mulibana babakasesema necilayo cakwalesa ico apangene nefikolwe fyenu, ngefyo alandile kuli Abrahamu, 'Mubufyashi bobo intundupwa shonse ishacalalo shikapalilwa.' ²⁶Panuma Lesa nabusha umubomfi wakwe, amutumine kuli mwebo icantanshi, pakuti mwebo mupalwe kukufumya onse muli mwebo mumpulumushi,"

Chapter 4

¹Elo Petelo na Yohane balimukulanda kubantu, ba shima pepo nomukalamba we tempele naba Saduke balishile kuli bena. ²Bali necifukushi pantu petelo na Yohane bali mukusambilisha abantu nokubilila muli Yesu ukwima ku bafwa. ³Bali bakwete nokuba bika mucifungo mpaka ulucelo, ico cali cungulo. ⁴Nomba abantu abengi abali mukumfwa amashiwi balisumine; peka impendwa ya baume abasumine yali kwati amakana yasano. ⁵Elo caishileba ubushiku bumbi ba kateka wabo nabakalamba naba kalemba balilongene ca pamo mu Yerusalemu. ⁶Anasi Shima pepo mukalamba ekoali na Kayafa, peka na Alekisanda na bonse abamulupwa lwakwe shima pepo mukalamba. ⁷Elo baimike Petelo na Yohane mulwalala, balibepwishe bena ati, "Nimumakanshi, nangu ni mwi shina nshi, muntu mubombela ifi?" ⁸Nomba Petelo, aliswilemo umupashi wa mushilo, alandile ati, kuli bena, mweba kateka babantu naba kalamba, ⁹nga ifwe tule bushishiwa ilelo ulwamulimo uyu uusuma uulebombwa uwakuposha uyu umulwele, nimunshilanshi uyu muntu apolele, ¹⁰Leken i ci cishibikwe kuli mwebo nakuli bonse abantu abena Israele ati uyu muntu uwiminine kuli mwebo umumi ni mwishina lya kwa Yesu Kristu uwaku Nazareti untu mwebo matanike, nomba Lea alimwimishe kubafwa. ¹¹Yesu Kristu elibwe lintu ba kakula basulile nomba lyaisaba ilya pa citumfu. ¹²Nepusukilo talyaba muli nangu lishina limbi mwisamba lya muli ilya palwa kubantu muntu bali nokupusukilamo. ¹³Nomba elo bamwene ukushipa kwakwa Petelo na Yohane no kwibukisha ati tabaishiba kantu peka tabasambilila, cabapesha amano, peka baishibo kweba ati Petelo na Yohane bali pamo na Yesu. ¹⁴Patu bali mwene umuntu uyo waposhiwe naiminina pamo nabeba, tabakwete icakulanda palici. ¹⁵Nomba panuma abatumwa babebale ukufuma pa cilye, bali mukulanshanya capamo. ¹⁶Balandilyati, "Bushe tule citashani kuli aba bantu? Pantu ifishinka nafipelwa ne fishibilo nafibombeka muli bena na fishibikwa kuli bonse ebekala mu Yerusalemu; teti tukane. ¹⁷Nomba ukweba ati cilunduluka mu bantu, tubebe ukwebati bebwekeshapo ukulanda kumuntu onse mwishina ili. ¹⁸Nomba bali betile nokuba pele funde ukukana landa nangu kusambilisha nangu panono mwishina lya kwa Yesu. ¹⁹Nomba Petelo na Yohane balimukwasuka ati kuli bena, "Nga calungama mumenso yakwe Lesa ukunakila imwe, ukucila ena, mwebo mupingule. ²⁰Pantu fwebo twafilwa ukuleka ukulanda pamulandu wafintu tumwene nokumfwa. ²¹Panuma yakubebekesha Petelo na Yohane, babalekele baye. Pakukana sanga umwakucushisha bena, pantu abantu bonse balepelo mucinshi kuli lesa pali fyonse acitile. ²²Umuntu untu cacitikile icicishibilo ca kuposhiwa aline myaka ukucila amakumi yane. ²³Panuma elo babalekele ukuya, Petelo na Yohane baishile ku bantu babo balimukulondolola fyonse ifyo bashima pepo bakalamba naba kalamba balimukubeba bena. ²⁴Elo baumfwile ifi, baimishe amashiwi yabo kuli Lesa nomutima umo nokweba ati, "Kuuku wabumbile umulu napano calo ne mimana, nafyonse iyaba muli fyene. ²⁵Walandile

ku mupashi wamushilo ukupitila mu kanwa ka babomfi bobe, shifwe wesu Dabidi, 'cinshi ico abena fyalo nenko shalulunkanina peka na bantu ukutontonkanya ifintu fyabipa?²⁶ Walandile ati, Imfumu yapesonde shalonganina shonse pamo, naba kateka balongana pamo kuli Kuuku, na Kristu wabo!²⁷ Cine, bonse Helodi na Pilato, pamo na bena fyalo na bantu abena Isreale, balongene pamo mumusumba pamulandu wamubomfi wenu washila Yesu, untu mwasubile.²⁸ Balongene pamo ukubomba fyonse ifyo ukuboko kwenu kwa yakenye ukweba ati efyo fikesacitika.²⁹ Nomba Kuuku, lolesheni pakusoka namapange pa babomfi pa kulanda amashiwi yobe nokushipa.³⁰ Tambiko kuboko kobe kukuposha nokupanga ifishibilo nefipisha mano ukupitila mwishana lya mubomfi obe wamushilo Yesu."³¹ Panuma elo bapepele, pancende pantu balongene bonse palimukutenkana peka balimukwisushiwamo no mupashi wa mushilo peka bali mukulanda icebo cakwa Lesa mukushipa.³² Nempendwa yabonse abasumine balino mutima umo nokulanda kumo. Takwali uwalimulanda ati icintu akwete cakwe, nomba fyonse fyali fya bonse.³³ Nikumaka yakulu abatumba balimukushimikila ukwimakwa kwa Kuuku Yesu bukambone, na mapalo yakalamba yali pali bena pamo.³⁴ Tapali umuntu pali bena uushakwete conse, pantu onse uwa kwete ibala ne ng'anda baleshitisha balimukuleta indalama mufintu balimukushitisha.³⁵ Peka bali mukuleta kumakasa yabatumba, peka bali mukwa kanya kuli cila umo fintu alimukufwaya.³⁶ Yosefe, untu abatumba balimukwita Barnaba(icapilibula ati umwana wa kukoseleshiwa) umwina Lebi, ukufuma ku Kupro,³⁷ asitishe ibala ilyo akwete alimukuleta indalama nokupela kumakasa ya basambi.

Chapter 5

¹Nomba umuntu uweshina lyakwe Ananiya, pamo nomukashi wakwe Safira, bashitishe iciputulwa pafikwatwa fyabo,² nofumumyapo icipande campiya pafintu bashitishe (nomukashi wakwe nao alishibe ci), nokutwala icipande cimo icashelepo nokubika pankasa shabatumba.³ Nomba Petulo amwebele ati, "Ananiya, nicinshi Satana aiwisiwala mutima obe kukubepa Umupashi wa Mushilo nokufisapo shimo indalama pamutengo wampanga wacishitisha? Bushe elo yali tailashitishiwa, bushe tayali yobe, napanuma naushitisha, bushe tayali mukufwaya kobe? Nomba nicinshi watontonkanisha ici cintu mumutima obe? Taubepele kubantu, lelo wabepa kuli Lesa."⁵ Ukumfwa ayamashiwi, Ananiya aponene nokufwa, nabonse abaumfwile ci bakwete umwenso.⁶ Abaume abanono baishile nokumupombelesha, nokumusenda kukumushika.⁷ Napanuma yanshita shitatu, umukashi aishile, taishibe icacitike.⁸ Petulo alandile kuli ena, "Njeba nangacakuti mwacishitisha impanga pali uyu mutengo." Nao alandile ati, "Ee, nifyofine."⁹ Petulo alandile kuli ena, "Ngamwa cisuminishanya shani bonse ukuti mweshe Umupashi wakwa Shikulu? Mona, amakasa yabaume ayashikile umulume obe yali pacibi, nobe wine yalekusenda."¹⁰ Nao wine palya pene aponene pankasa nokufwa. Ilyo abaume abaice baishile, bamusangile nafwa, nokumusenda ukuya mushika mupepi nomulume wakwe.¹¹ Icilonganino conse caumfwile umwenso nabonse abaumfwile ifi fintu.¹² Ifyakumwenako nefipisha amano fyalebombwa mubantu kuminwe yabatumba. Bonse balongene pamo mulukungu lwakwa Solomoni.¹³ Peka nabambi abashalepo tabaleikoselesha ukuilunda kuli bena; nangu califi, lelo nomba balipelwe umucinshi kubantu.¹⁴ Nangucalifyo abasumini baleilunda kuli Shikulu, amabumba yabaume nabanakashi,¹⁵ icakuti balesenda abalwele mumisebo nokubabika pampasa napamisengele, nomba ilyo Petulo alepitapo, icinshingwa cingaponenapo pali bamo abali mulibena.¹⁶ Kwaishile bonse pamo abantu abengi ukufuma mumisumba ukushinguluka Yelusalemu, kukuleta abalwele nabonse abacucutika nemipashi wakowela, bonse balyundepwe.¹⁷ Nomba shimapepo mukalamba aimine, nabo bonse abali nankwe (abapendelwa mubaSaduki); baishilemo imbikishi¹⁸ nokubika amaboko pabatumba, nokubasungila umwakusungilwa mufifungo finono.¹⁹ Munshita yabushiku malaika wakwa Shikulu aiswile ifibi kufifungo nokubafumya, nokulanda ati,²⁰ "Kabiyeni, nokwiminina mwitempele nokulanda kubantu amashiwi yamweo."²¹ Ilyo baumfwile fi, baingile mwitempele ulucelo nokulafundisha. Nomba umukalamba wabashimapepo, nabonse abali nankwe, baitile icilye, abakalamba bonse abamubantu bakwa Isileli, nokutumwa kucifungo kukuleta abatumba.²² Nomba abatumba tabaile basangamo mucifungo, babwelele nokuleta akasebo,²³ Fwebo twasanga icifungo nacisalwa bwino nabakulonda nabeminina pafibi, nomba ilyo twacisulamo, tatwacisangamo nangu umo mukati.²⁴ Nomba kangalila wetempele nabakalamba babashimapepo baumfwile ifi, balipapile sana palwa bena kuli nefili nokufumamo.²⁵ Umo alishile nokubeba, "Abaume abomwabikile mucifungo nabeminina mwitempele bali mukufundisha."²⁶ Kasunga wetempele aile nabashimilimo, nokuya basenda, ukwabula ifikansa, pantu balitinine ati kuli babatoba amabwe.²⁷ Ilyo babaletele, babemike kucilye. Elo umukalamba wabashimapepo alebepushisha,²⁸ kukulanda ati, "Twalimikambisha ukukana fundisha muli ilishina, nomba mwaisusha Yelusalemu nelifundisho nokufwaya ukuleta umulopa wauyu muntu pamitwe yesu."²⁹ Petulo nabatumba balyaswike ati, "Tufwile ukunakila Lesa tebantu iyo."³⁰ Lesa wabatata abushishe Yesu, uyo mwaipeye nokumubika pacimuti.³¹ Lesa alimusumbula kukuboko kwakwe ukwakukulyo ukuba Umwana wamfumu kabili kapususha, ukupela ubulapilo kuli Isileli, nokwelelwa kwamembu.³² Tuli bakambone baifi fintu, ifyofine noMupashi wa Mushilo, uyo Lesa apela kulyabo bonse abamumfwila.³³ Ilyo abasangwa mucilye baumfwile ici, balifulilwe nokufwaya ukwipaya abatumba.³⁴ Nomba umufaliseo uweshina lya Gamalio, kafundisha mukalamba uwamafunde uwacindikwe nabantu bonse, aliminine nokukambisha abatumba ukuti bafumine panse mukashita akanono.³⁵ Alandile kuli bena, "Mwebantu bamuIsileli, tekanyeni kuco mulefwaya ukucita kuli ababantu.³⁶ Munshita yakunuma, Teudasi alimine ukuitunga ukubapa umo, nabaume abengi, nakalimo imyanda ine, balimukonkele. Balimwipye, nabonse abalemunakila balisalangene nokupwa.³⁷ Napanuma yauyu muntu, Yuda uwakuGalili alimine munshiku shakupenda nokusenda abengi. Nao alikandilwe, nabonse abalemumfwila balisalangene.³⁸ Nomba ndelanda kuli mwebo, fumeni kuli ababantu

nokubaleka beka, pantu ubu bwanshiko nangu umulimo ngawakufuma kubantu, ulinokuwa. ³⁹Nomba ngawakwa Lesa , tamwakabakwanishe ukubawisha; mukasanga ukuti mulelwishanya naLesu. "Efyo abapapatile. ⁴⁰Efyo baitile abatumwa ukwingila nokuboma nokubakambisha ukukanalumbula mwishina lyakwa Yesu, nokubatamfya. ⁴¹Balishile icilye baya balesefya kukupendwa abakankala kukuculila peshina. ⁴²Panuma yaifyo cilabushiku, mwitempele namumang'anda neng'anda, baleya balefundisha nokushimikila imbila nsuma ukuti Yesu niKlistu.

Chapter 6

¹Nomba muli ishi nshiku, ilyo impendwa yabasambi balefula, elo abacihela batampile ukuilishanya, pantu bamukamfwilwa bayambile ukubalekesha. ²Elo abamubekumi baitile ibumba lyabasambi nokulanda kuli bena, "Tacili icawama fwebo ukuleka icebo cakwa Lesa pamulandu wakupekanya icakulya. ³Eico mufwile ukusala, bamunonko, abaume cine lubali ukufuma muli mwebo mwebene, abaume abeshina ilisuma, abaisulamo umupashi namano, abo twingapela uyu mulimo. ⁴Fwebo, tulingile ukutwalilila mumapepo namu butumikishi bwacebo. ⁵Ukulanda kwabo kwasekeshe ibumba lyonse. Elo basalile Stifeni, umwaume uwaishulamo icicetekelo nomupashi wamushilo, naFilipo, Prochorasi, Nicano, Timoni, Parmenasi, nanicolasi, insangu umwina Antioki. ⁶Abasumini baletetele aba baume kubasambi, abapepele nokubikapo ababooko yabo pamitwe shabo. ⁷Eico icebo cakwa Lesa catwalilile ukusabankanishiwa, nebumba ilikulu ilya basambi lyalikulile mu yelusalemu, nebumba ilikalamba ilya bashimapepo baishileba bakofwila wacicetekelelo. ⁸Nomba Stifeni, uwaisulamo icikuku namaka, alecita ifisungusho nefishibilo ifingi mubantu. ⁹Elo kwaishile ima abantu abali bamo abamwisinagogo ilyaleitwa isinagogo lyabena Libya naba Kureni, nabamo ukufuma ku Cicilya naku Asia. Bamo balekansana na Stifeni. ¹⁰Nomba balifililwe ukwiminina mukulanshanya namano nomupashi uwali muli Stifeni uyo alelandilamo. ¹¹Elo bapele ifyama fisa kanwa kubaume bamo nokulanda ati, "Natumfwa ati Stifeni alesosa amashiwi yamiponto kuli Mose elo nakuli Lesa. ¹²Batenseshe abantu, abakalamba, bakalemba, nokwisa kuli Stifeni nokumwikata nokumuleta kucilye. ¹³Baletetele inte shabufi, ishalandile ati, "Uyu muntu talekele ukulanda amashiwi ayakususha incende yamushilo nafunde. ¹⁴Pantu natumumfwa alelanda ati Yesu umwina Nazareti alino kona ula iyi ncende nokucinja infishilano fyakwa Mose ifyo apele kuli fwebo. ¹⁵Elyo bonse abaiketele mucilye bamuloleshe nacinso cakwe alemoneka kwati cinso camungeli.

Chapter 7

¹Shimapepo mukalamba alandile," Bushe ifi fintu fyacine?" ²Stefeni alandile, "Bamunyanane naba Tata, Umfweni kuli nebo: Lesa wabukata amonekele kuli tata Abulahamu ilyo ali ku mesopotamiya, ninshi ali talaikala ku halani; ³Alandile kuli ena, "Fuma mu cobe naba lupwa bobbe, nokuya kucalo ico nakulanga. ⁴Elyo ashile icalo ca bena Chaudenisini nokwikala ku halani; Ukufuma kulya , panuma yamfwa yaba wishu, Lesa amuletele muli cino calo, umo muleikala nomba. ⁵Tapele nangu kuli umo ukube cakupyanwa kuli ena, awe nangu fye lya kunyatapo ulukasa lelo alimulaile Abulahamu ali talakwata mwana- wakwebati akapela impanga kuli ena iyakwe naba mubufwashi bwakwe abakakonkopo. ⁶Lesu alelanda kuli ena ifi; ukuti abana bobbe bakalale panshita inono mu calo cabene, kabili abekashi bacilya calo baka basungila abasha noku bateka buluku buluku pa myaka imyanda ine. ⁷Nomba nkapingula uloluko nomulingo wa luko, efyalandile Lesa kabili panuma ya ifyo bakafuma nokwisa nshishimuna muli ino ncenole. ⁸Elyo Lesa apele Abulahamu icipangano cakusembululwa, Elyo Abulahamu aishileba, wishu wakwa Izaaki nokumusembulula pa bushiku bwalenga cine konse konse; Izaaki aishile ba wishu wakwa Yakobo, Yakobo wishu wa fikolwe ikumi limo nababili. ⁹Pantu ifikolwe ifi fyalikwete akalumwa pali Yosefu, balimushitishe ku Ingupite, lelo lesa ali nankwe. ¹⁰Kabili amupuswishe ku machushi yonse, Apele Yosefu ukutemwikwa na mano kuli falao, imfumu yaku Ingupite, ama sontele ukuba cilolo mukalamba mu caalo ca Ingupite napali fyonse ifya n'ganda yakwe. ¹¹Nomba kwaishile icipowe mu ingupite monse namu kenani, nobucushi ubukulu na bafyashi besu tabasangile ifyakulya. ¹²Nomba ilyo Yakobo aumfwile ukuti kwali ifyakulya ku ingupite, atumine ifikolwe fyesu palwendo lwa ntashi. ¹³Pabulendo bwacibili Yosefu ali sokwelele kuli ba wabo nolupwa lwakwa Yosefu lwalishibike kuli Falao. ¹⁴Yosefu atumine bawabo ukubwelela ukuya eba Yakobo wishu ukwisa ku Ingupite, Pamo nolupwa lonse, abantu bonse amakumi cinelubali nabasano. ¹⁵Eico Yakobo aile ku Ingupite, nokumfwila, kulya kwine nefikolwe fyesu. ¹⁶Babasendele ukuyabashika ku shekemu munshishi iyo Abulahamu ashitile pa mutengo wa siuvele ukufuma kubana abaume bakwa Hamoo mu Shekemu. ¹⁷Elo inshita ya bulayo ya paleme, Ubulayo ubo Lesa apangile kuli Abulahamu, abantu balifulile no kusandana mu Ingupite. ¹⁸Mpaka ilyo kwaimine imfumu imbi mu Ingupite, Imfumu iishaishibe Yosefu. ¹⁹Yacitile ubucenjeshi kubantu besu noku patikisha ifikolwe fyesu ukulanga utunya tonse utwafyalwa pakuti benga tusunga nomweo. ²⁰Pali ilyanshita mose alifyelwe; ali umusuma sana pancinso cakwa Lesa kabili balimusungile bwino pamyenshi itatu mun'ganda yaba wishu. ²¹Ilyo bamufumisha panse umwana umwanakashi wakwa Falao amusendele noku mukusha ngomwana wakwe umwaume. ²²Mose asambilishiwe mumano yonse yabena ingupite nokuba uwamaka mucebo namuncito. ²³Lelo ilyo mose akumenye imyaka amakumi yane, caishile mu mutima wakwe ukutandalila ba wabo, abena Izalao. ²⁴Ukumona umwine Izalao balemucusha, mose alimupokolweleko nokucita icilandushi kuwalemucusha alimwipye umwina ingupite: ²⁵Atontokenye ati ba wabo balailuka ati Lesa kukuboko kwakwe ali mukubapela ukulubuka, nomba tabailwike. ²⁶Ubushiku bwakonkelepo amwene abaume babili balelwa elo aesehe ukupanga umutende palibena, ukulanda, "mwebaume babili balelwa mulibawabo; nicinshi muleicenena?" ²⁷Nomba uwalufyenye kumunankwe amunsunkile, nokweba ati, Ninani akusonta ukuba kateeka na kapingula palifwebo?

²⁸Ulefwaya ukunjipaya, ngafileya waipete umwina ingupite mailo?"²⁹Mose alibutukile pakumfwa ayo mashiwi; abele umweni mu calo ca midiyani uko aileba wishu wabana abaume babile. ³⁰Ilyo imyaka amakumi yane, yapitile, malaika amonekele kuli ena mu mutengo wa lupila lwa sinai, mu lubinga lwa mulilo mucimpusa. ³¹Ilyo mose amwene umulilo alipapile paco amwene; Kabili ilyo apaleme ukucilolesha, kwaishile ishiw ku mfi ukufumaumu ukwebati, ³²"Nine Lesa wafikolwe fyobe, Lesa wakwa Abulahamu na Izaaki na yakobo. "Mose alikutumene tafwaile nokuloleshapo. ³³"Shikulu alandile kuli ena, "Fule nkwalilo kumakasa yobe, Pantu incende wimininepo yamushilo. ³⁴Cinecine nimbona ukucula kwabantu bambi abali mu ingupite; Ningumfwa ukushikitika kwabo, kabili nakoka mukwisa mukuba pususha; nomba isa, nalakutuma ku ingupite. ³⁵"Uyu mose uyo basulile uo bale eba ati, Ninani uku sontele ukuba kateka nakapingula?"eo Lesa atumine ukuba kateka nakalubula Lesa amutumine kukuboko kwakwa malaika uwamoneke kuli ena mucimpusa. ³⁶Mose abatungulwile ukufuma mu Ingupite, panuma yakupanga ifisungusho nefishibilo mu Ingupite napali bamba wakashika, namu mutengo muryaka amakumi yane. ³⁷"Ni mose wine uwalandile kubantu baku Izalaeli, Lesa akamimisha kasesema mubakwenu, kasesema nga nebo." ³⁸Uyu emuntu uwali mulukuta mu mutengo na malaika walaisa kuli ena palupili lwa sinayi; uwali nefikolwe fyesu, kabili ewapokele ifyeyo fya mweo nokutupela. ³⁹Lelo ifikolwe fyesu fyalikene ukumfwa; bamusunkile ukufuma kuli bene kabili mumitima yabo balibwelelemo ku Ingupite. ⁴⁰Pali ilyanshita ba ebele aloni, Tupangile tu lesa utukatutungilila Nomba uyu mose, uwatufumishe mumpanga ya Ingupite tatwishibe ificitike kuli ena. ⁴¹Elyo bapangila umwana wan'gombe munshiku shilya nokupela ilambo ku kalubi, kabili basansamukile pamulandu wancito yaminwe yabo. ⁴²Lelo Lesa alipilibwike nokubaleka baleshinshimuna intanda mumulu, ngefyo calembwe mucitabo caba kasesema, Bushe mwatulile kuli nebo inama ishaipaiwe na malambo pamyaka amakumi yane mumutengo, we n'ganda izalaeli?" ⁴³Mwapokele in'ganda yakwa molechi nolutanda lwakwa Lesa wakwa Lifani, nefilubi ifyo mwapangile ifyakuti mulenshishimuna nokumisenda akamitwala ukutali ukucila babiloni. ⁴⁴Ifikolwe fyesu fyakwete ubunte mumutengo pamo ngefyo Lesa akonkomeshe ilyo alandile kuli mose, ati alingile ukuipanga mumusango uyo amwene. ⁴⁵Panuma ifikolwe fyesu munshita yakwa Yohana, bapokele Tabanako nokwisa nelyo bapokele icalo ukufuma kunko nokubatanfya mumenso yafikolwe fyesu; Tabanako yaikela mucalo mpaka inshita yakwa davedi, ⁴⁶Uwasangile ububile kumenso yakwa Lesa nokwipusha ngakuti asanga incende kwikalama kun'ganda yakwa Yakobo. ⁴⁷Lelo ni solomoni ewakulile Lesa in'ganda. ⁴⁸"Nomba kwena Lesa mukulu tekala mu mayanda yapangwa neminwe yabantu, ngefyo kasesema alanda, ⁴⁹Umulu ecipuna candi icabufuma, ne calo ecikalilo camakasa yandi. Nin'gandashi mwingankulila? Efyalanda shikulu, nangula nincendenshi iyo ninga tushishamo? ⁵⁰Bushe temaboko yandi yapangile ifintu fyonse ifi?" ⁵¹Mwebankosa mitwe, mwebashasembululwa mumitima na matwi Lyonse mula kanya mupashi wamushilo; mucita fye ifyo ifikolwe fyenu fyacitile. ⁵²Ninani pali ba kasesema uyo ifikolwe fyenu fisha cushishe? Baipete bakasesema abatungilile pakwisa kwa mulungami; naiwe nomba mwaba ba kafuntu kabili abakumwipaya, ⁵³Imwe mwebantu mwebapokele amalango ayasubilwe naba malaika, lelo tamwa yasungile. ⁵⁴Nomba ilyo bacibungwe baumfwila ifi fintu cali baputwile mumitima bala mushenkanishisha nameno stefeni. ⁵⁵Lelo ena pantu aliswilemo no mupashi wamushilo, atontomeshe mumulu nokumona ubukata bwakwa Lesa nokumona Yesu eminine kukuboko kwakulyo kwakwa Lesa. ⁵⁶sitefeni alandile, "Lollesheni, namona imyulu naisuka nomwana wa muntu eminine ku kuboko kwa kulyo kwakwa Lesa. ⁵⁷Palico abacibungwe baisele amatwi, yabo nokupunda neshiwi ilikulu babutukile napo ali kukucita icintu cimo. ⁵⁸Bamwankile kunse yamusumba nokutanpa ukumupola amabwe. Bakambone batulile ifyakufwala fyabo ifyakunse pa makasa yamulumendo uweshina lya sauli. ⁵⁹ulo balepola sitifeni amabwe, alekuta peshina lyakwa shikulu nokulanda, "Shikulu Yesu, pakeleleni umupashi wandi. ⁶⁰Akokele nokwita ishiwi ilikulu, "Shikulu mwibapela mulandu pali ululubembo.ulo alandile ifi, aponene na mutulo.

Chapter 8

¹Sauli alisuminishenye nabo mumfwa yakwe. Elo kwantampile muli bulya bushikubu kupakaswa kukalamba kucilonganino icalo mu Yelusalemu; nabacisumino bonse balipasangene muncende shaku Yudeya namu Samaliya, ukufumyakofye abasole. ²Abakosa mucisumino bashikile Sitifeni nokulilauka sana pali ena. ³Lelo Sauli alyeseshe ukonaula icilonganino. Aleingila ing'anda neng'anda, ukulakulanya abaume nabanakashi, nokubabika mucifungo. ⁴Lelo aba busumino abasalangene baile baleshimikila icebo. ⁵filipo aile mumusumba wa samaliya no kubabilila icebo cakwa kristu. ⁶Cinkupiti wa bantu alekutikisha ifyo filipo alelanda; balekutika no mutima umo nokumona ifisungusho acitile. ⁷Imipashi yafibanda yafumine mubengi abakakilwe, ninshi ilelila neshiwi ilikulu, nabengi abalemana amolu balipolele. ⁸Elo kwali insansa muli ulya musumba. ⁹Lelo kwali umuntu umo mumusumba uwe shina lya simoni, uwale bomfya ubuloshi, alepapusha abantu baku samaliya ilyo aleyumfwa ukuti ali muntu umucindami. ¹⁰Bonse abena samaliya ukufuma kubanono na bakulu, bale angwako kuli ena; Balelanda ati, "Uyu muntu maka yakwa lesa ayo beta Ayakulu". ¹¹Bale mukutika pantu ale bapapusha panshita iitali namanga yakwe. ¹²Nomba ilyo basumine filipo ilyo alebila imbila nsuma, palwa bufumu bwakwa lesa neshina lyakwa yesu kristu, bonse bali batishiwe abaume na banakashi. ¹³Na simoni wine alisumine, napanuma yaku mubatisha akonkenyepo ukwikala na filipo. Ilyo amwene ifisubilo ne fintu ifikulu ifyalecitika, alipapile. ¹⁴Nomba ilyo abatumwa mu yelusalema baumfwile ati samaliya na pakelela icebo cakwa lesa, batumine Petelo na yohane kuli bena. ¹⁵Ilyo baishile bapepelela pakuti benga pakelela umupashi wamushilo. ¹⁶Pantu ukufika ilyanshita, mupashi wamushilo ali talaisa palibena babatishiwefye mwishina lyakwa shikulu Yesu. ¹⁷Elyo petelo na yohane batambalike iminwe palibena, elyo bapokelele mupashi wamushilo. ¹⁸Nomba ilyo simoni amwene ati mupashi

wamushilo apelwe ukupitila muku tambalika amaboko kwa ba tumwa, abatambike indalama. ¹⁹Alandile, "Mpeni ayamaka naine pakuti onse uwa ntambikile iminwe enga poka mupashi wamushilo". ²⁰Lelo petelo alandile kuli ena, "Indalama shobe kashonaikile pamo nobe, Pantu wacitontokanya ati kuti wapoka icabupe cakwa Lesa ne ndalama. ²¹Taukwetemo ulubali muli uyu mulandu pantu umutima obe taulungakene na Lesa. ²²Eco kanshi lapila ukufuma kububi bobe nokupepa kuli shikulu, pakuti limbi enga kubelela uluse kumulandu wamutima obe. ²³Pantu nimbona mu bululu bwa bwanga na mufikakilo fya mampulu." ²⁴Simoni ayaswike nokulanda, "Mpepelelako kuli shikulu, pakuti fyonse fyo walanda pekaba nangu cimo icikancitikila. ²⁵Ilyo bapela ubunte nokulanda icebo cakwa shikulu, petelo na yohane bapilukile ku yelusalemu balesabankanya imbilansuma kumishi shingi mu samaliya. ²⁶Nomba malaika wakwa shikulu alandile kuli filipo ati, "Ima nokuya ku kapinda kamusebo umwalola ukutentemuka ukufuma ku yelusalemu ukuya ku Gaza." (Uyu musebo waba muciswebeye.) ²⁷Ateukile nokuya. Aloleshe kwali umwaume uwafumine ku Etopya, ali ni mutungwi umukatami uwale bombela kandasi namfumu wabena Etopya. Ewali kasunga wacipao caphuma fyakwe fyonse. Aishile ku Yelusalemu mukupepa. ²⁸Alebwelala ali naikala mwi celeta, kabili alebelenga kasesema Ayisaya. ²⁹Mupashi alandile kuli filipo, "Kabiyepo wikale mupepi ne celeta. ³⁰Elo filipo abutukila kuli ena, ukomfwa alebelenga kasesema Ayisaya nokulanda, "Bushe naukutuluka mufyo ulebelenga?" elyo atila ati, ³¹Nomba iciputulwa camalemba ico umwina Ethiopia alebelenga cali nici, "Asendelwe ngempanga kukwipaiwa, kabili ngomwana wampanga filya atalala kuwakumubeya, tayasamwine nakanwa. ³²Mukucendwa kwakwe emo apokelwe umulandu. Bushe nanani engalondolola ifikolwe fyakwe? Pantu umweo wakwe wapokelwe pacalo." ³³Elo mutungwi aipwishe Philipo, nokulanda ati, "Nakupapata, bushe nani kasesema alelandapo, mwine, nangula niumbi?" ³⁴Philipo ayambile ukulanda, nokwambilapo amalemba ukushimikila imbila nsuma yakwa Yesu kuli ena. ³⁵Efyo baile mumusebo, bafikile pamenshi ayengi namutungwi aipwishe ati, "Mona, pali amenshi ayengi pano. Cinchi cinkandesha ukukana batishiwa?" ³⁶Philipo alandile ati, "Ngolesumina nomutima obe onse, kuti wabatishiwa". Mutungwi alyaswike ati, "Ndesumina ati Yesu Klistu mwana wakwa Lesa." ³⁷Efyo umwina Ethiopia akambishe amaceleta ukwiminina. Baile mumenshi, bonse Mutungwi naphilipo, nafilipo amubatishe. ³⁸Elo bafumine mumenshi, umupashi wakwa Shikulu wasendele Philipo, namutungwi tamumwenepo Philipo nakabili, lelo ile alesangalala. ³⁹Nomba Philipo amonekele ku Azotasi nokupita muli ilya ncende, ukubilisha imbila nsuma mumisumba yonse mpaka ukwisa ku Caesarea.

Chapter 9

¹Nomba Saulo, akonkeenepofye ukulalanda ifyabipa nokufwaya ukwamba ukwipaya abasambi bakwa shikulu, aliile nakuli shimapepo mukulu ²aya mulomba amakalata yakutwala ku ma Sinagogo mu Damasike, pakwebati ngasanga onse uwafuma ku nshila, umwaume nangula umwanakashi, akabakwata nokubapiita ku Yerusalemu. ³Lintu uleenda, lilyafye apalama ku Damaseke, palyapene ulubuuto lwalishile ukufuma ku mulu nokushunguluka pantu ali; ⁴aliponene napanshi nokumfwa ishiwi lile landa kuli ena, "Saulo, nicinshi cintu ulencushisha?" ⁵Saulo alimwaswike, "Niwebo nani, Shikulu? Shikulu alandile ati, "Ninebo Yesu, Untu ulecusha; ⁶Nomba ima, kabiye kengile mumusumba, balaya bakwebe fintu uli nokupanga." ⁷Abaume bantu Saulo aendele nabo ba imininefye ukwabula ukulanda, ishiwi lyena balelyumfwa, nomba tabalemonapo nangula umo. ⁸Saulo alimine panshi, nalintu ashi batwile amenso yakwe, talemonapo nangula fimo; elo bamupitile pakuboko nokumutwala mu Damaseke. ⁹Na panshiku shitatu alifye ukwabula ukulamona, talelya nangula ukunwa. ¹⁰Lelo kwali umusambi ku Damaseke ishina lyakwe ni Ananias. Shikulu alandile kuli ena mucimonwa ati, "Ananias! Na ena alimwaswike, "Mona nadipano, Shikulu." ¹¹Na Shikulu alandile kuli ena, "Ima, nokuya mumusebo untu betati uwaololoka, na pang'anda yakwa Yuda wipushapo umwaume uufumune ku Tursusi ishina lyakwe ni saulo, ali mukupepa. ¹²Namona mucimonwa umwaume uweshina lya Ananias aingila muntwali nokuta mbalika amaboko pali ena, pakwe bati amone peka." ¹³Nomba Ananias alimwaswike, "Shikulu, nalyumfwa ifingi kubantu pali uyu mwaume, napafintu ifibi fintu acita kuba mushilo bobe mu Yerusalemu. ¹⁴Nakwata amaka ukufuma kumfumu na kuli bashimapepo kukwikata onse uwaita pe shina lyobe." ¹⁵Nomba Shikulu alandile kuli ena, "Kabiye pantu nimusala ukuba umubomfi wandi, kukupiita ishina lyandi bena fyalo na kushamfumu naku bana bakwa Israeli; ¹⁶Nkamulanga fintu ali nokucula pamulandu we shina lyandi." ¹⁷Elo Ananias afumineko, nokukwingila mu ng'anda. Nokutambalika ukuboko kwakwe pali ena, alandile ati, "Munyanane Saulo, Shikulu Yesu, uwamonekele kuli weba mumusebo lintu waleisa, nantuma pakwebati wingatampa ukumona no kwisulamo umupashi wa mushilo." ¹⁸Palyapene mumenshi yakwa Saulo mwafumine ifyalemoneka kwati mapalo, atampile nokumona; alimine nokubatisiwa; ¹⁹Elo aliile icakulya alikoshiwa. Alikele nabasambi mu Damaseke panshiku shimoshimo. ²⁰Elo line atampile ukushimika Yesu mu ma Sinagogo, ati mwana wakwa Lesa. ²¹Bonse abamumfwileko balipapile nokulanda ati, "Teuyu muntu uwaleipaya bonse abamu Yerusalemu abalelanda pali ili shina? Aisa nakuno mukubapiita abakakwa noku batwala kuli bashimapepo bakalamba." ²²Nomba Saulo akwatisha amaka ayengi, alapelenganya amano aba Yuda abaleikala mu Damaseke pa kubashinina ukuti Yesu e Kristu. ²³Cilya papita inshiku ishingi, aba Yuda bapingene ukumwipaya. ²⁴Nomba amapinge yabo Saulo aliyeshibe. Balelindafye pamwinshi we linga akasuba nobushiku pakwebati bengamwipaya. ²⁵Nomba abasambi bakwe balimupitile ubushiku nokumukoosha pacibilima, mumuseke. ²⁶Elo abwele ku Yerusalemu, Saulo afwaile ukuilunda kubasambi, nomba bena bonse balemutiina ena, tabatetekele ukwebati aali musambi. ²⁷Nomba banabasi ali mupitile noku muleta ku batumwa, nokubeba fintu Saulo amwene Shikulu mumusebo nafntu Shikulu alandile kuli ena, nafintu Saulo alandile ishina lya kwa Yesu ku Damaseke mukukosa. ²⁸Ali pamo na bena, aleingila nokufuma mu Yerusalemu. Alelanda mukukosa ishina lyakwa

Shikulu Yesu. ²⁹Nokulaipushanya nabena Hela; nomba bena balefwayafye ukumwipaya. ³⁰Lintu bamunyina baishibe, bamutelemwishe ku kaisarea nokumutuma ukuya ka Tarsusi. ³¹Eico, icilonganino cali no mutende monse mu Yudea, Galile, namusamaria cakulilwe; na ukulaendela mu katina kakwa Shikulu na mukwafwiwa na mupashi wa mushilo, icilonganino calikulile mu mpendwa. ³²Elo yafikile, lintu petelo apitile monse mufitungu, alitemukile nakubantu ba mushilo aba kwa Lesa abaleikala mu Lidda. ³³Kulya asangile umwaume uweshina Iya Aeneas, uwalele pabutanda imyaka cine konse konse, ico aliwabulebe. ³⁴Petelo alandile kuli ena, "Aeneas, Yesu kristu akundapa. Ima nokupanga ubutanda bobo, "Napopene alimimine. ³⁵Eico bonse abaleikala mu Lidda na mu Sharon Balimumwene umwaume nokupili bukila kuli Shikulu. ³⁶Lelo mu Yoppa mwali umusambi ishina lyakwe ni Tabita (ilyalola mu kwebati "Dorkas") Uyu mwanakash alisushiwemo imilimo ishisuma nefya nkumbu alepanga pabapiina. ³⁷Namunshiku shilya alilwele nokufwa; lintu bapwiile ukumusamba, baile mulalika mu cuuba capamulu. ³⁸Ico Lidda yalifye alopepi naku Yoppa, naba sambu balyumfwileko ati petelo ali kulya balitumineko abaume babili kuli ena, kukuya mupapatila, "ukwebati ese kuli fwebo ekokola." ³⁹Petelo alimine nokuya nabena. Elo afikile, bamupitile ku cuumba capa mulu, na bonse bamukamfwilwa baiminine na ena balelila, nokulamulangisha imikansu na malaya fintu Dorkas alepanga lintu ali na bena. ⁴⁰Petelo alibatamfishemo bonse mu cuumba, alifukeme, nokutampa ukupepa; elo, apilibukiile ku citumbi, alandile ati, "Tabita, ima." Elo ashinkwile amenso, na paku mona petelo aliikele. ⁴¹Petelo alimutambike nokuboko kwakwe nokumwimya; nokwita abantu bamushilo naba mukamfwilwa, nokupeela kuli bena uwa mweo. ⁴²Uyu mulandu walishibikwe monse mu Yoppa, na bantu abengi balitetekele shikulu. ⁴³Petelo alikeele inshiku ishingira mu Yoppa nomwaume uweshina Iya Simoni, tanna.

Chapter 10

¹Mu musumba wa Kaisarea mwali umwaume, ishina lyakwe balemwita Korneli, uwali umukulu mwibumba iliyaleitwa italiani. ²Ali ni kapeka, umo uwapetamina Lesa naba mu ng'anda yakwe, alepeela nefya nkumbu ku bantu, nokupepa kuli Lesa lyose. ³Panshita iyakulenga pabula iyabushiku bumo, alimwene mu cimonwa umungeli wakwa Lesa uleisa kuli ena. Umungeli wa landile kuli ena, "Korneli." ⁴Korneli alimuloleshe nomwenso wali mwikete nokulandati, "Nishani, kafundisha?" Umungeli walandile kuli ena, "Amapapo yobe nefya nkumbu fyobe nabinina fyaba cibukisho ku cinso cakwa Lesa. ⁵Eico tuma abaume baye ku musumba wa Yoppa baye piita umwaume ishina lyakwe ni Simoni untu beta ati Petelo. ⁶Ena ekala kwa Simoni Kanuka, untu ing'anda yakwe yaba mupepi ne cimana." ⁷Cilya umungeli uwalelanda kuli ena aya Korneli akuutile ababomfi babili aba mung'anda yakwe, nomushilika uwali nikapepa pabalemubombela. ⁸Korneli alibelele fyonse ifya citike nokubatuma ku Yoppa. ⁹Elo mubushiku bwakonkelepo panshita iya kulenga mutanda, lintu bali mubulendo nokupalamana nomusumba, Petelo aninine pa ng'anda yapamulu mukupepa. ¹⁰Insala yalimwi musumine nokufwaya ukulya nomba lintu abantu baleipika ifyakulya alikwete icimonwa, ¹¹nokumona umulu naucenama amona necisalu cilekooka, icapala kwati lipepala iliyalekooka ukufuma kumulu, lyalekoshiwa ne fifutu fine. ¹²Muli cena mwali ifinama fyonse ifya kwata amolu yane nefintu fyonse ifikulaika panshi, ne fyonni fya mumulu. ¹³Elo ishiwi lyalandilwe kuli ena: "ima, Petelo, ipaya uleye." ¹⁴Nomba petelo alandile ati, "teifyo, shikulu, pantu nshatala lyapo conse icakowela necisha batishiwa." ¹⁵Nomba ishiwi lyalishile napeeka umukuwa bubili: "Cintu Lesa apanga ukuba icabutishiwa, wiciita ukuba icakowela." ¹⁶Nefi fycitike imiku shitatu, elo icisalu capitilwe apopene ukubwelela ku mulu. ¹⁷Lelo lintu Petelo apelinganishiwe amano pali fintu amwene ukwebati finshi fyapilibula, moneni, abaume bantu batumine kuli Korneli nabe minina kunse ya lupango, panuma uakwipusha ishila yakuya kung'anda. ¹⁸Balitile no kwipusha ngaca kwebati Simoni, untu baleita ati Petelo, aaleikala kulya. ¹⁹Lintu Petelo acili aletontonkanya pacimonwa, umungeli walandile kuli ena, "Mona, abaume batatu abalekufwaya. ²⁰Ima telemukila panshi nokuya nabena. Wisakamana ukuya nabemna, pantu ninebo mbatumine." ²¹Elo Petelo atelemwike ku baume nokulandati, "Ninebo untu mulefwaya. Nicinshi mwaishila?" ²²Balandile ati, "umukulu wabashilika uweshina Iya Korneli, umuntu uwalungama uutina Lesa, no kulandilwa ifisuma ku kukowa onse uwa ba Yuda, bali mumunyeli wamushilo no kumweba ukutuma kuli mwebo ukwisa ku ng'anda yakwe, pa kwebati engomfwa amashiwi ukufuma kuli mwebo." ²³Elo Petelo abebele ukwingila nokwikala na ena. elo ba munyina aba ku yoppa balimutwele. ²⁴Ubushiku ubwakonkelepo baishile ku Kaisarea. Karneli alelelela bena; akuutile pamopene ulupwa lwakwe na banankwe aba kupalamine. ²⁵Lintu Petelo aingile, Korneli alimukumenye no kupona pa makasa yakwe kukumupepa. ²⁶Nomba Petelo alimwimishe, nokulanda ati, "Imininako! Nanebo wine ndimuntu." ²⁷Lintu Petelo alandile naena, alingile mukati no kusanga abantu abengi naba kolongana pamo. ²⁸Alandile kuli bena, "Imwe mwebene namwishiba ati tacasuminishiwa umu Yuda ukulanda nangula ukutandalila umweni. Nomba Lesa anangilila ukwebati, nshilingile ukwita umuntu uuli onse ati uwakowela nangula uushabatishiwa. ²⁹Emulandu wine naishila ukwabula ukutakataka, Litu mwantumine. Eico ndimukumipusha nicinshi mwantumine." ³⁰Korneli alandile, "Papita inshiku shine ukushinta pali kano kashita, nali mukupepa panshita iyalenga pabula myng'anda yandi; nokumona, umwauma naimanina kuntanshi yandi nafwala nefya buuta. ³¹Alandile, Korneli amapepo yobe na bayomfwa kuli Lesa, nefya nkumbu fyobe na fibukishiwa kuli Lesa paliwebo. ³²Eico tuma umo ku Yoppa, no kuyaita umwaume uweshina Iya Simoni umtu beta ati Petelo. Ena ekala mung'anda yakwa Kanuka uweshina Iya Simoni, ekala kumbali ya cimana. ³³Ilya line natumine kuli mwebo aba kumiita. namwebo mwapanga bwino pakwisa. Eico, bonse tuli mu menso ya kwa Lesa ku kumfwa fyonse fintu shikulu akwebele ukutweba. ³⁴Elo Petelo aiswile akanwa kakwe nokulanda, "mucishinka, nimbona ukwebati Lesa takwata akapatulula. ³⁵Lelo, mu mutundu onse uyo onse

uumutiina no kupanga ifya bulungami bwakwe bakamupokelela.³⁶Mwalishiba amashiwi yantu atumine ku bantu bamu Israeli, lintu balebila imbila nsuma yamutende iya kwa Yesu Kristu, Shikulu wafwe bonse-³⁷mwebo mwebene mwalishiba ishiwi ilya citike, lyakumene monse mu Yudeya, ukutampila mu Galilee, panuma yalubatishe luntu Yohane alebikisha;³⁸Ifya citike pa lwakwa Yesu waku Nazareti, fintu Lesa amusubile nomupashi wa mushilo namaka. Alepiytana nokupanga ifisuma nokundapa bonse abalecushiwa kuli ciwa, pantu Lesa ali naena.³⁹Fwebo tuli bakambone bafyonse fintu Yesu apangile, mu calo caba Yuda namu Yerusalemu. Balimwipye mukumukulika pa cimuti,⁴⁰nomba lesa alimwimishe pa bushiku ubwalenga shitatu nokumulenga amonekele ku bantu,⁴¹tekubantu bonse, lelo kuli baka mbone abasalilwe limo na Lesa kuli fwebo fwebalenwa nokulya naena panuma yakwima ku bafwa.⁴²Alitukonkomeshe ukulanda kubantu nokushimiko kwebati uyu wine ewasalilwe na Lesa ukuba kapingula wabatuntulu na bafwa.⁴³Nikuli ena ekobakesema bonse hashimika, pakwebati onse uwasumina muli ena akapokelela ukwelelwa imembu ukupitila mwishina lyakwe."⁴⁴Lintu Petelo acili alelanda ifi fintu umungeli wafikile pali bonse abalemfwa kwishiwi lyakwe.⁴⁵Abantu abafumine kwi bumba lya bena ku sembululwa abatetekela abaishile na Petelo -bali papile, pantu icabupe ca mungeli caitulwilwe napa bena fyalo.⁴⁶Ico baleumfwako aba bena fyalo balelanda mufilimi fimbi nokulumbanya Lesa. Elo Petelo abepwishe,⁴⁷bushe umuntu kuti akanya amenshi kuli aba bantu ukwebati beba tishiwa, abantu abapokelela umungeli kwati ni fwebo?" Elo abakonkomeshe ukubatisiwa mwishina lyakwa Lesa, Yesu Kristu.⁴⁸Elo balimupapatile ukwebati ekale nabena inshiku shimo.

Chapter 11

¹Nomba abatumwa na nabamunyinefwe abali mu Yudea baliumfwile ukuti abena fyalo nabo bapokelele icebo cakwa Lesa. Elo ²Petelo aile ku Yerusalemu, abena kusembululwa babikene ³ifikansa nokulanda," "aingile kubantu nokulya nabo!"⁴Nomba Petero alitampile ukubashimikila nokubeba ati, ⁵Nalepepa ine mumusumba wa Yopa, nokumona icimnwa cacipe mano cilwisa panshi, kwati ni nsalu iikulu ukufuma mumulu nacika katila kufufutu fine, caponene pali ine. ⁶Nali mwene inama shamolu yane shapano nse, nefiswango, nwfikulika, ne fyuni fya mulwelele.⁷Elo naumfwile ishiwi kuli ine, "Ima, Petelo nokuya!" ⁸Naine nalandile ati, teti ndeya mwe shikulu, pantu nshalyapo icabu wele wele neca kowela mukanwa kandi. ⁹Nomba ishiwi lyanjebele peka ukufuma mumulu, "Ici Lesa asangulula ta ulingile ukwita icakowela. ¹⁰Neffintu fyecitike umuku walenga itatu, na fyonse fya bwelelemo peka mumulu."¹¹Apopene peka kwali na baume batatu, nabeminina kuntashi ya ng'anda apo twali, batuminwe kuli ine ukufuma mukaisarea. ¹²Umupashi wamushilo wankonkomeshe ukuya nabena, nokukana batunganya. Ba munyinefwe mutanda naile nabo nokuya ingila mu nganda ya muntu. ¹³Nao ailetwebe ifyo amwene malaika naiminina munganda yakwe nokulanda kuli ena, ati, "Tumo muntu ku Yopa nokuyaleta Simoni uyo beta Petelo. ¹⁴Uyo eukalanda kuli iwe ifyo uli nokupusuka iwe naba ng'anda yobe bonse.¹⁵Nomba ilyo natampile ukulanda nabo umupashi wamushilo wapone pali bena, ngefyo naifwe cali pakutampa. ¹⁶Nomba naibukishe icebo cakwa shikulu, ifyo calandile aciti, "Yohane alebatisha na menshi, nomba mukalabatisha mumupashi wamushilo.¹⁷Nga Lesa abapelele icabupe icapalana neco twapelwe nefwe elo twasumine muli shikulu Yesu Kristu, uli nani ukukana Lesa? ¹⁸Elo baumfwile fintu ifi, tabalandilepo cintu nomba baleshi nshimuna Lesa nokutila, "Kanshi Lesa napela abena fyalo nabo ukulapila kwamweo wamuyayaya.¹⁹Nabonse abasangilwe mukupakaswa kwa citikwe pali Stephani, kwasalanganine mu Fonike na mu Kupro, na mu Antioko, balelandafye cebo ku ba Yuda baka. ²⁰Nomba bamo abamuli bena abaume, ukufuma mu Kupro, na Kurene, kwisa ku Antioke, nokulanda nakuba lela, ukubila kuli bena imbila nsuma yakwa shikulu Yesu. ²¹Eico ukuboko kwakwa shikulu kwali pali bena, na bantu abengi bapilibukile kuli shikulu noku sumina.²²Nelyashi lyonse palwa bena, lya fikile mu matwi yaba filonganino mu Yerusalemu, nokutuma Barabas ku Antioke. ²³Nao elo aishile nokumono kusenaminwa nokukuseleshiwa kwakwa Lesa, ali sansa mwiike noku bakoselesha bonse ukuba nemitima yabo yonse na shikulu. ²⁴Pantu ali umuntu musuma uwaisulamo umupashi wa mushilo ne citetekelo, na bantu abengi balilundilweko kuli shikulu.²⁵Elo Barabas aile ku Tarsis kukumona Sauli. Elo amusangile amutwele ku Antioke. ²⁶Belongene bonse kulya ngecilonganino mwaka utuntulu, nokufundisha abantu abengi nabasambi ebali abena Kristu bantanshi mu Antioke.²⁷Nimuli shilya shine nshiku bakasesema bamo batelemwike ukufuma mu Yerusalemu ukuya ku Antioke. ²⁸Umo muli bena ali ni Agabu eshina lyakwe, aiminine nokutungululwa nomupanshi wa mushilo nokutila ati kuli nokuba icipowe mu calo conse neci cacitike munshiku shakwa Klaudi.²⁹Eico abasambi bonse basuminishanye ukutuma abali mu Yudea. ³⁰Nabo bacitilefi, batumine ulupiya ukuba kalamba ukupitila muli Barnabas na Sauli.

Chapter 12

¹Nomba nipali ilya nshita Helodi imfumu yabikile amaboko pabana cilonganino pakuti ibakande. ²Yaipye yakobo munyina Yohane peka kulupanga.³Napanuma yakumono kuti casekesha aba Yuda, akonkeshepo nokwikata Petelo nao. Ne nshita yali mu nshiku shamukate ushitutumuka. ⁴Panuma yakumwikata amuposele mucifungo, nokumutwala kubashilika bane pakuti balemumumona apo talatontonkanya ukumutwala kubantu panuma yacakucilila.⁵Nangu Petelo asungilwe mu cifungo, nomba amapepo yacilabushiku aya kukanaleka yalecitwa kuli Lesa kuba mu filonganino. ⁶Elo Helodi aile mukumufumya pali bulya bushiku ailesanga petelo nalala pakati kabashilika babili, nakakwa munshimbi, ninshi alinabalemusunga kuntanshi yacibi mucifungo.⁷Apopene, nomungeli wakwa shikulu amonekele kuli ena nolubuto lwabalike mucifungo monse. Aimishe Petelo nokumwimya ati, "Ima bwangu nokufula inshimbi kumaboko. ⁸Elo umungeli

peka amwebele ati, ima nokubula insapato shobe ufwale, "Nao Petelo acitile ifyofine. Napeka umungeli amwebele ati, "Fwala ifyakufyala fyobe nokunkonka."⁹Elo petelo afumine nokukonka umungeli. Taishibe ifyalecitika nga fya cine. Pantu alemona kwati nalimo cimonwa.¹⁰Panuma yakupita pamwinshi wakubalilapo nowa cibili, bailepita na palicimwishi ca fyela icalola mu musumba; neci cintu caisukilefye cine ceka. Nabo balifumine bonse no kuya mumusumba, nomungeli alifumine pali bene nokuluba.¹¹Petelo elo aishile umwine, alandilo kuti, "Icishinka cintu namona cakuti shikulu natuma umungeli wakwe ukumfuma mu maboko yakwa Helodi, nakwisubilo lya ba Yuda.¹²Elo aibukishe icicintu, alimine nokuya ku ng'anda yakwa Maliya nyina wakwa Yohane, uo baleita Mariko, uko abantu abengi balekumanina lyonse mu mapepo.¹³Elo akonkweshe kucibi capa cipata, kaboyi umukashana ishina lyakwe ni Roda ewaile mukwisula kucibi.¹⁴Napakumfwa ishiwi lyakwe Petelo, alifililwe ukwisula icibi, pamulandu wa nsansa nomba, alibwelelemo mung'anda noku yabebo kuti Petelo eminine pamwishi.¹⁵Eico balimwebele ukuti, "Shi nafulungana," nao apampamikefye ukuti cishinka, "Peka balimwebele ukuti, "Mungeli wakwe."¹⁶Nomba Petelo alikonkenyepo ukukonkosha nabo elo baiswile icibi, balimumwene nokupapa.¹⁷Nao Petelo ali bacebwishe kukuboko ukuti babe tondolo, nokubebe fyo shikulu amufumishe mu cifungo alandile ati, kebeni Yakobo na bamunyina." Elo afumapo nokuya kumbi.¹⁸Nomba elo bwacele, takwali cimfulunganya kubashilika pafyacitike kuli Petelo.¹⁹Napanuma Helodi alimu fwailikishe nokukana mumona, aipushishe abashilika nokubebo kuti bali nokufwa. Elo atelemwike ukufuma mu Yudea no kuya ku Kaisale nokuyaikala kulya kwine.²⁰Helodi aliulilwe ku bantu ba mu Yuri na Sidoni pantu baile kuli ena ne cintu cimo, na panuma yakunakilisha Blasti, kaafwa wa mfumu, ewalebafwilishako, baleipusha palwa mutende pantu icalo cabo capokelele ifyakulya ukufuma ku mfumu yamu calo.²¹Napabushiku bwalingwa Helodi alifwele ifyaku fwala fyabufumu, nokwikala pacipuna cakupingwilapo nokutampa ukulanda kuli bena.²²Abantu bali pundile, "Ilishiwi lya tulubi, telya muntu!"²³Apopene nomungeli wakwa Shikulu ali mupuminemo pantu tapele bucindami kuli Lesa; bali mulile ku myambo nokufwa.²⁴Nomba icebo cakwa Lesa calekulilako nokusanduluka.²⁵Eico elo Barnabas na Sauli bapwishishe imilimo yabo, balibwelelemo ku Yelusalemu nokuya leta Yohane uwitwa Mariko.

Chapter 13

¹Nomba mucilonganino, camu Antioko mwali bakasesema naba kafundisha. Emwali Banabasi, Simyoni (uwaleitwa Nigere), Lushia waku Kurene, Manaeni (uwafyelwe pamo namunina wakwa Herodi Tetrachi), elo na Sauli.²Napeka baletatakula Shikulu nokufunga, Umupashi waMushilo walandile ati, "Tufumisheniko Banabasi na Sauli kukumbombela umulimo wandi uyo nabetila."³Panuma nabafunga, namapepo, balibatambikileko indupi nokubalekelako ukuya.⁴Eico Banabasi na Sauli banakile Umupashi wa Mushilo nokutelemukila ku Seleucia; ukufuma kulya baile mubwato kucilila ca Saiprasi.⁵Napeka pakufika mumusumba wa Salamisi, babilikishe icebo cakwa Lesa muma Sinagogo yaba Yuda. Elo balikwete Yowane Mako ngakafwilisha wabo.⁶Awe elo baptile mucilila conse ukuya ku Pafosi, basangile uwamalele, kasesema wabufu umu Yuda, uwaleitwa Bari Yesu. Uyu muntu wamalele uwalipamo na Proconso, Sergios Paulasi, uwali umuntu uwacenjela.⁷Uyu muntu aitile Banabasi na Sauli, umulandu alekafayisha ukumfwa icebo cakwaLesi.⁸Nomba Eliyamas, "Uwamalele" (ifyo efyo ishina lyakwe lyaalwilwe) abapashishe; afwaishe⁹Elo Saulo, uwitwa Paulo, uwaisushiwamo mupashi, palya pene aloleshe pali ena¹⁰nokulanda ati, "Wemwana waciwa, wewaisulamo impulumushi shonse elo nokufutika. Uli mulwani waconse icabulungami. Kabili tawakaleke ukulufyanya inshila shakwashikulu, bushe ukaleka?"¹¹Nomba lolesha, ukuboko kwakwashikulu kuli pali webo, elo walaaba impofu. Tawamonepo akasuba pakashita akanono. "Palya pene akwetwe nakafifi, nemfinshi; ayambile ukwipusha abantu ukuti bamutungululeko pakuboko.¹²Panuma Cilolo pakumona icacitike, casumine, pamulandu calimupeshe amano kukufunda kwa kwashikulu.¹³Nomba Paulo nabanankwe baiminine mubwato ukufuma ku Paphosi nokwisa ku Perga mu Pampiyaliya. Lelo Yoane abashile bonse nokubwelela ku Yelusalemu.¹⁴Paulo nabanankwe baile ukufuma ku Perga nokwisa ku Antioki iya ku Pisidiya. Kulya eko baile mwisinagogo pabushiku bwaSabata nokwikalako.¹⁵Napanuma yakubelenga ifunde nabakasesema, abakalamba besinagogo basumine imbila, nokulanda ati, "Bamunyanane, nganamukwata amashiwi yacikoseleshi kubantu kuno, cilandeni."¹⁶Elo Paulo aiminine nokwimya amaboko; nokulanda ati, "Mwebaume bamuIsileli mweba mwebacindika Lesa, kutikeni.¹⁷Lesi waaba bantu abaisileli asalele bashibo nokubafusha ilyo baiklele mumpanga yaingupito, nokuboko ukwasumbulwa abatungulwile ukufuma kulya.¹⁸Napamyaka amakumi yane ababikile mumatololo.¹⁹Panuma yakonaula ifyalo fine lubali mumpanga yaKenani, apele abantu besu impanga yabo iyabupyani. Nefi fintu fyonse fyasendele imyaka imyanda ine namakumi yasano.²⁰Panuma yaifi fyonse, Lesi abale abapingushi mpakafye inshita yakwa Samweo kasesema.²¹Napeka abantu baipwishe imfumu, nalesa abapele Sauli umwana mwaume uwakuKishi, umwaume uwakumutundu wakwa Benjamini, kukuba imfumu pamyaka amakumi yane.²²Panuma Lesi namufumyapo kukuba imfumu, aimishe Davidi kukuba imfumu. Nipali Davidi Lesi alandile ati, "Ninsanga Davidi umwana wakwa Jese ukubaba umwaume wapamutima wandi, uupanga fyonse ifyo mfwaya ena ukucita."²³Ukufuma mukufyalwa kwaulya mwaume Lesi aletele Isileli kapususha, Yesu, ngefyo alaile ukucita.²⁴Panuma Yesu talaisa, Yoane ashimikile kubena Isileli bonse pamulandu walubatisho lwakulapla.²⁵Elo Yoane alepwishishisha umulimo wakwe, alandile ati, "Bushe mutontokanya shani ati nebo nine nani? Tenebo. Lelo kutikeni, uyo uleisa panuma yandi, nebo nshilingile ukukakula intambo shapansapato shakumakasha yakwe."²⁶Mwebamuninefwe, mwebana bamulupwa lwakwa Abrahamu, bamo mulimwebo abatina Lesi, nikulifwebo imbila yabupususho iyi yatumine.²⁷Pantu kuli abobonse abali muyelusalemu, nentungulushi shabo, tabamwishibe, bafikilishe ukulanda kwabakasesema ukwalebelengwa lyonse

pasabata kukumususha.²⁸²⁹ Nangu tabasangile mulandu wamfwa, baipwisha Pilato ukuti bamwipaye. Panuma nabapwisha ifintu fyonse ifyalembelwe pali ena, bamufumisha palupanda nokumubika munshinshi.³⁰ Lelo Lesa amubushishe kubafwa.³¹ Alimoneke panshiku ishingi kubengi abo aishile nabo ukufuma kugalile ukufika kuyelusalemu. Aba bonse ninte kubantu.³² Eico nafwebo tulemishimikila imbila nsuma iyo Lesa alaile bashibo³³ alifikilisha kuli fwebo, abana bakwe, pakubusha Yesu. Ngefyo calembwa mumalumbo yabubili: 'Webo uli mwana wandi umwaume, lelo naba Wiso.'³⁴ Icishinka cakuti amubushishe kubafwa pakuti umubili wakwe wikabola, Lesa alandila muli iyinshila: 'Nkapela amapalo ayamushilo kabili ayacine ayalailwe kuli Davidi.'³⁵ Eco mushamalumbo napeka alandila ati, 'Tawakalekelesha uwamushilo obe ukumona ukubola.'³⁶ Pantu Davidi wena abaombele ukufwaya kwalesa munkulo yakwe, alifwile; ashikilwe nabawishi elo nomubili wakwe wabolele.³⁷ Lelo uyo Lesa abushishe tabolelepo awe.³⁸ Nacishibikwe kuli mwebo, mwebamuninefwe, ukupitila muli uyu muntu cabilwa kulimwebo ukwelelwa kwamembu.³⁹ Napeka naonse uwamutetekela alungamikwa kulifyonse ifyo ifunde lyakwamose talyamulungamika.⁴⁰ Eico cenjeleni ukuti icasosele bakasesema tacamititikilapo: ⁴¹'Moneni, mwebakafutika, camipesha amano kabili nokonaulwa; ndebomba umulimo munshiku shenu, umulimo uyo mwebo tamwakasumineko, nangula cakuti umo abalikisha kuli mwebo.'⁴² Awe Paulo na Banabusi baile, abantu babapapete pakuti bengalanda amashiwi yamowene pesabata ilyakonkelepo.⁴³ Elo ukulongana kwamwisinagogo kwapwile, abengi abajuda nabailundile abashinshimuna bakonkele Paulo na Banabasi, abalandile kuli bena nokubakoselesha ukutwalilila munkumbu shakwa Lesa.⁴⁴ Nakabili pesabata, mupepifye nomusumba onse wakolongene kukumfwa icebo cakwa shikulu.⁴⁵ Ilyo baJuda bamwene icintubwingi, baiswilemo akalumwa nokulanda ifintu ifingi ifyakususha pafyalandile Paulo nokumutuka.⁴⁶ Nomba Paulo na Banabasi balandile mukupama nokutula, "Cili icikankala icakuti icebo cakwaLesale citale cisoswe kuli mwebo. Ukumona ifyo mwebo mulecikana mwebene nokumona ifyo muleikanya mwebene kumweo wamuyayaya, moneni, tuli mukubwelela kubenafyalo.⁴⁷ Pantu efyo Shikulu atukambisha, ukulanda ati, 'Namibika mwebo ukuba ulubuto kubenafyalo, pakuti mwingatwala ipusukilo muncende shonse ishacalo.⁴⁸ Ilyo abenafyalo baumfwile ifyo, batemenwe nokulumbanya ishiwi lyakwa Shikulu. Mubwingi bwabo basalilwe kumweo wamuyayaya basumine.⁴⁹ Icebo cakwashikulu casalangene muncende yonse.⁵⁰ Elo abajuda basongenye abanakashi abandalama nabaume abacimfulunganya mumusumba. Baimishe ukupakasa Paulo naBanabasi nokubafumya muncende yabo.⁵¹ Lelo Paulo naBanabasi bakuntile ulukungu kumakasa yabo kukubakuntula. Elo baile kumusumba wa Ikonyamu.⁵² Nabasambi baiswilemo icimwemwe nomupashi wamushilo.

Chapter 14

¹Awe mu ikoma efyo fine baingile mwishinagogi lyaba Yuda nokulanda umusango wakuti icintu bwingi caba Yuda bena hela lyacetekela.² Nomba aba Yuda abalekana ukunakila basongele abena fyalo ukutontonkanya ifibi nokuba panga abalwani ba bamunina babo.³ Elo baikele inshita iyi tali bale landila mumaka ya muli shikulu, naena ashimike icebo cakusenamina kwakwe, ubunte pakuleka ifishibilo nefi sungusho uku pangwa muminwe yakwe.⁴ Awe icintu bwingi camumushi ca akanike; bamo bali kuba Yuda, nabambi nabo bali kuba Tumwa.⁵ Nomba abena fyalo naba Yuda (naba kateka wabo) balibakene nokuba panga ifyabipa no kubapola amabwe.⁶ Nomba palya penefye balikutulwiwe pali filya, nokubutukila kumishi ya mu Likoania umu sumba wamu Lustula na Debi neya shunguluka icitungu.⁷ Bali kulya nokulashimikila imbila nsuma.⁸ Napoka mu Lusitula mwaikela umwaume, uushakwete amaka mumakasa, icilema ukutula munda muli ba Nyina, uushatalile enda.⁹ Wena aleumfwa Paulo alelanda; nawena, pakutonta amenso no kumona ukuti muli wena muli icitetekelo kukuposhiwa, apundile ishiwi likalamba.¹⁰ "Apundile ishi ilikalamba," Iminina kuma kasa yobe." elo umuntu alikilawike no kwenda.¹¹ Elo cintu bwingi camwene ifyo paulo apangile, basansaishe ama shiwi yabo, nokulanda mucu Likaoniya, ba Lesa abapalana na fwebo na bantunse yaiza, ikala nafwebo.¹² Batile Banabasi "Seu," na paulo heme, pantu wena ali ni ntungulushi ya mashiwi.¹³ Awe shimapepo wa kwa Seu, uyo no lufutu lwakwe lwali apailolesha no musumba, aletele In'gombe shituntulu ne cintamba ca maluba kumwinshi, alefwaya kwipailako ilambo pamo na mabumba.¹⁴ Nomba abatumwa, Banabasi na paulo, mukumfwa, bale pawile imikansu shabo.¹⁵ Ba cilukile mwibumba, balebilikisha, kuti mukwai ngacinshi mulecitile ifi? nafwebo tuli batunse aba umfwile imo ine na mwebo tule mweba imwebo imbila nsuma kuli mufwile ukutaluka kufintu fwabipa no kwikalila na Lesa, uwa pangile imyulu napano isonde nefimana fyonse twabamo.¹⁶ Mumyaka yakunuma, asuminishe inkoshonse ukwenda mumibele yabo.¹⁷ Nangula tailekelefywe ukwabula ubunte ubwakuti ekabumba wafyawama umipela, imfula ukufuma mu myulu na ifisaba panshita ya fiko, nokwisa shamo mumitima yenu ifisuma nokusangalala."¹⁸ Napakulanda amashiwi aya, paulo na banabasi baleseshe ichtubwingi; ukupela amalambo kuli bena.¹⁹ Awe aba yuda ukufuma mu antiyoke na muikonyamu baishile no kupakasa icintubwingi. bala poola paulo amabwe no kumukulwila kunse ya musumba, no kuntotonkanya ukuti nafwa.²⁰ Nomba abasambi bamu shungulwiwe, alimine nokwingila mu musumba. Ubwa kokelepo, aile mu Debi na Banabasi.²¹ Panuma na ba shimikila imbila nsuma mu musumba no ku panga abasambi abengi, ba yalukile ku lustra, mu inkonta na mu Andioke:²² Ba lekoselesha mitima ya ba sambu no kuba tungilila uku kalilila mu citetekelo, balelanda," tuli nokwingila mu bufumu bwa kwa Lesa nokupita mu bucushi ubwingi."²³ Elo baba sontele abakalamba ba filonganino napeka ba pepele no kuleko kulya baba lekele kuli shikulu untu batekeleko.²⁴ Napeka pa kupita mamu Pesidiya, ba fikile mu pamfulice.²⁵ Kabili ilyo balandile ifyebo mu Perga, ba telemukile mu Italia.²⁶ Kufuma kulya ba landile ku Antioke, uko basekeshiwe ukusena mina kwa kwa Lesa mukubomba kuti na kupwa.²⁷ Panuma na bafika mu Antioke no

kukolongananika ifilonga nino pamo, no kulondolola ifintu fyonse Lesa abombebele ukuti bena, nefyo baiswile ifibi fya citetekelo ku bena fyalo. ²⁸Baikele inshita ntali na basambi.

Chapter 15

¹Peka bamo abaume abakonkele ukufuma ku Yudea ukuya Antioki nokusambilisha bamunyina, ukulanda ati, "Tamuli nakupusuka ngatamuputwilwe inkanda yakumpela umwabela ifunde lyakwa Mose, tekuti mupusuke." ²Ilyo ici caishile kuli Paulo na Banabasi ukusosa nokulanshanya nabalya bantu, elo Paulo na Banabasi, nabambi abamuli bena, babasalile ukuya piluka kuYelusalemu ukuya kubasambi nabakalamba ukuyalanda pali ililipusho. ³Eico bena, napakutumwa kucilonganino, bapitile mu Foinike namu Samariya nokubilikisha ukulapila kwabena fyalo. Baletele insansa ishingini kuli bonse ababwananyina. ⁴Ilyo baishile ku Yelusalemu, bali bapokelele kucilonganino nakubatumwa napeka kubakalamba, peka nokubeba fyonse ifyo Lesa abombebele pamo abena. ⁵Nomba abaume bamo abasumine mwibumba lyaba Faliseo balimine nokulandile ati, "Cikankala ukubaputula nokubakambisha ukusunga ifunde lyakwa Mose." ⁶Elo abatumwa nabakalamba balongene bonse pamo ukupituluka muli uyu mulandu. ⁷Panuma yakulanshanya sana Petulo aliminine nokulanda kuli bena, "Bamunyanane, namwishiba ati kunshiku shakale Lesa alimusalele, kukweba ati mukanwa kandi abena fyalo bali nokumfwa icebo cambilansuma, nokusumina. ⁸Lesa, uwaishibe mitima, abashimikile bena pakubapela Umupashi wa Mushilo, ngefyo ena apangile kuli fwebo. ⁹Tacita kapatulula pakati kesu nabena, pakuwanya imitima yabo kukusumina. ¹⁰Eico nombamba cinshi muleesha Lesa, icakwebati mubike ikoli pamikoshi yabasambi ilyo nangu nibatatefwe nangu nifwebo tatwali nokulisenda? ¹¹Nomba natusumina ukweba ti tuli nokupusuka ukupitila mucikuku cakwa Shikulu Yesu, ngefyo bena bali." ¹²Ibumba lyonse lyaikele tondolo ilyo baleumfwa kuli Banabasi naPaulo apele akasebo kufishibilo nefilangililo ifyo Lesa apele kubena fyalo ukupitila muli bena. ¹³Panuma ilyo balekele ukulanda, Yakobo alimwaswike, nokulanda ati. 'Bamunyanane, kutikeni kuli nebo. ¹⁴Simoni nalanda ifyo Lesa mukubalilapo munkumbu ayafwile abena fyalo pakuti asende ukufuma muli bena abantu pamulandu weshina lyakwe. ¹⁵Necebo cabakasesema casumine kuli ci, ngefyo calembwa, ¹⁶panuma yaifi fintu nkabwela, peka nakula nakabili itempele lyakwa Davidi, ilyo ilyawile panshi; nakula peka nokubweshia icibolya napeka, ¹⁷pakuti abaume abashalapo bengafwaya Shikulu, ukulundapofye nabena fyalo abaita peshina lyakwe.' ¹⁸Ifi eflyo Shikulu alandile, uwalengefi fishibwe ukufuma kunshita yakale. ¹⁹Eico, nasala nati tatulingile ukucusha abena fyalo abaisa kuli Lesa. ²⁰Nomba tuli nokulemba kuli bena ati bafwile bataluka kufyakoweshiwa ifya tulubi, nakubulalelele, nakunama isho bafina pamukoshi, nakumulopa. ²¹Pantu Mose alebilwa mumisumba munshita shakale napeka alabelengwa namuma Sinagogo cile Sabata." ²²Nomba cali cisuma kubatumwa nabakalamba, pamo necilonganino conse, ukusala Yuda uwitwa Barisabasi, na Sailasi, abali intungulushi shacilonganino, nokubatumwa ku Antioki pamo naPaulo naBanabasi. ²³Balembalelele: "Ukufuma kubatumwa nabakalamba, nakubabwananyina abena fyalo mu Antioko, ku Silya, nakuSiliciya: Umutende!" ²⁴Pantu natumfwa ati abantu bamo nabaya ukufuma muli fwebo, abo tushaebele ukufuma ukwabula insambu muli fwebo, peka nabamifulunganya kumashiwi ayonawile imitima yenu, ²⁵cili icisuma kuli fwebo ukuba amano yamo, ukusalapo abaume nokubatuma kuli mwebo pamo naba temwikwa besu Banabasi naPaulo, ²⁶abaume abaiposele kumfwa pamulandu weshina lyakwa Shikulu Yesu Klistu. ²⁷Eico twatuma Yuda peka naSailasi, abali nokumyeba ifintu ifi pamashiwi yabo. ²⁸Cili cisuma ku Mupashi Wamushilo nakuli fwebo, ukukana mitwika icisendo icafina ukucilamo: ²⁹ukutalukako kufntu ifyaipailwa utulubi, kumulopa, nakufyatitilwa, nakubulalelele. Ngamwaisunga mwebene ukufuma kuli ifi ninshi cawama kuli mwebo. Shalenipo." ³⁰Elo bena, ilyo basalangene, bakokele ukuya ku Antioko; panuma ilyo bakolonganike ibumba lyabantu, babapele kalata. ³¹Ilyo babelengele, balisansamwike pantu balikoseleshiwe. ³²Yuda na Sailasi, nabo pakuba bakasesema, bakoseleshe ababwananyina mumashiwi ayengi nokupela bena inkosho. ³³Panuma ilyo baikelile inshita shimo kulya, batuminwe mumutende kubabwananyina abo ababatumine. ³⁴"Nomba camoneke bwino Sailasi ukwikala kulya." ³⁵Nomba Paulo na Banabasi baikelile mu Antioko, ukusambilisha nokubila (nabambi abengi) icebo cakwa Shikulu. ³⁶Panuma yanshita shimo alandile kuli Banabasi, "Nomba natubwelelemo nokuya pempula ababwananyina mumisumba yonse umu twabilile icebo cakwa Shikulu, nokumona ifyo bali." ³⁷Banabasi afwaile ena ukusenda Yowane uwaleitwa ati Mako. ³⁸Nomba Paulo alandile ati tecisuma ukusenda Mako, uwabashile mu Pampiyalya nokukana twalilila nabo mumulimo. ³⁹Ilyo kulya kwaimine ifikansa ifikulu, elo balekene umu umu, peka Banabasi asendele Mako nokuya nao ku Saipulasi. ⁴⁰Lelo Paulo asalile Sailasi nokubasha, ilyo ababwananyina babapele kunkumbu shakwa Shikulu. ⁴¹Ilyo bapitile mu Silya na Silisiya, mukukoselesha ifilonganino.

Chapter 16

¹Paulo nao aishile ku Debe nakuLiyastra, peka moneni, umusambi uweshina lyakwe Timoti ali kulya, umwana mwaume uwamwanakashu umu Yuda uwacitetekelo, lelo wishu lyakwe ali mu Griki. ²Ena balemushimika icisuma kuba babwananyina aba mu Liyastra namu Ikonyamu. ³Paulo afwaile ukweba ati aye nankwe, elo alimubulile nokuya muputula inkanda yapampela pamulandu waba Yuda abali muli ilya ncende, pantu balishibe ukweba ati wishu alimu Griki. ⁴Elo bena baleya balepita mumisumba, balepela abantu ifipope ifyalandilwe kubatumwa naba kalamba abali mu Yelusalemu bena ukuti balefikonka. ⁵Elo ifilonganino fyalikoshiwa mucitetekelo peka namukulundwa kwampendwa ubushiku nobushiku. ⁶Paulo naba cibusa wabo baleya nokupita muncende sha Frugia naGalatiya, napakuleshiwa noMupashi Wamushilo ukubilo cebo mucende ya Asia. ⁷Ilyo baishile mupepi Musia, baeseshe ukuya ku Bitumia, nombamba

Umupashu wakwa Lesa walibakenye. ⁸Elo bapitile mu Musia, baishilekokela mumusumba wa Troa. ⁹Ilyo Paulo amwene icimonwa ubushiku: umuntu umwina Masedonya naiminina palya, alepapata alemweba ati, "Mwise mutentemukile ku Masedonya mwise mutwafwe." ¹⁰Lintu paulo amwene ici cimonwa, palya pene apekenye ukuya ku Masedonia pakulondolola ati Lesa natwita fwebo ukuyamukubila imbila kuli bena. ¹¹Napakufuma kuTroa mubwato twapekenye ukuya ku Samatrake, peka ubushiku bumbi twaishile ku Neopolisi. ¹²Ukufuma kulya twaile ku Filipi, ukwali umusumba wa Makedonia, kabili uwali calo cikalamba mucende yacalo cabena Roma, peka twalikele mumusumba panshiku ishing. ¹³Pabushiku bweSabata twafumine kumwinshi wakunse mupepi nomumana uko twamwene ati kuti kwaba ukwakupepela. Twalikele pamo nabanakashi abalongene. ¹⁴Peka umwanakashi uweshina Iya Lidya, uwaleshitisha ishakashika uwafumine kumusumba wa Tuatira, uwalepepa Lesa, aleumfwa kufyebo. NaShikulu amwishibe umutima kukumfwa ifintu Paulo alelanda. ¹⁵Elo ena nabang'anda yakwe babatishiwe, batupapatile, ati, "Ngamwambona ukuba uwacishinka kuli Shikulu, iseni mwikale mung'anda yandi." alitupapatile. ¹⁶Iyo caishile ati, ninshi tuleya kuncende ukwakupepela, umuntu umwanakashi umwaice uwakwete umupashi uwakowela alitupapatile. Aletele bawishikulu bakwe ifyuma ifingi mukubuka. ¹⁷Uyu mukashana akonkele Paulo nafwebo nokupunda, alandile, "Aba bantu babomfi bakwa Lesa Uwapulamo. Balemibilila inshila yepusukilo." ¹⁸Alandilefi panshiku ishing. Nomba Paulo, alikalipe apakalamba pali ena, nokupilibukila kuli ena nokulanda kumupashi, "Ndekweba mwishina lyakwa Yesu Klistu kufuma kuli ena." Walifumine muli ena palyapene. ¹⁹Ilyo bashikulu wakwe bamwene ati isubilo iyacibwesha cabo naliya, baumine Paulo na Sailasi peka babatwela nkuncende yacisankano kuli bakateka. ²⁰Ilyo balimukubaleta kuli bakapingula, balimukulanda ati, aba bantu nababifya umusumba wesu. Aba baYuda. ²¹Bali mukubila intambi ishishaba mumafunde iya ciRoma shintu takuli nokubomba nangu kupokelela. ²²Nomba icintu bwingi caimine Paulo na Sila naba kapingula balimukulepula insalu shabo nokubafula nokubakonkomesha ukubomina kunkonto. ²³Ilyo babebele ukumwa bena sana, baposelwe mucifungo nokukonkomesha bakalinda wamucifungo ukubalinda bwino. ²⁴Panuma yakumfwa ifyobaba konkomeshe, bakalinda babaposele mucifungo camukati peka babakakile amakasa yabo mufimuti. ²⁵Mukwaluka ubushiku pakati Paulo na Sailasi balepepa peka no kwimba inyimbo kuli Lesa, peka nabafungwa banabo baumfwile kuli bena. ²⁶Lilya line kwaishile icinkukuma icikulu, ilyo neco bakulilepo icifungo cali tenkene; peka palya iminshi yonse yaliswike, peka cila umo umo efyo babakakile fyali ponene napanshi. ²⁷Nomba kalinda wacifungo ilintu ashibwike mutulo peka amwene ukwisuka kwaminshi yacifungo; alimukubula ulupanga ati aipaye umwine, pantu aishibe ati abafungwa bonse nababutuka. ²⁸Nomba Paulo alibilikishe kwishiwi likukulu, alimukulanda ati "Wicita icabipa wemwine, pantu emo tuli fwebo bonse." ²⁹Nakalinda ulubuto nakwingila no kututuma no mwenso, aliwile panshi kuli Paulo na Sailasi, ³⁰nokuba fumisha panse nokulanda ati, "Mukwai, Bushe kuti nacita shani pakuti mpusuke?" ³¹Bali landile ati, "Sumina muli Yesu, peka alinokupusuka peka naba mung'anda yobe." ³²Balenda icebo cakwa Shikulu kuli ena, pamo pene nakuli cila umo abali mung'anda. ³³Nomba kalinda alibabulile shilya shine nshita shabushiku peka asambiile ifilonda fyabo, peka ena nabonse abali mung'anda bali batishiwele palyapene. ³⁴Nomba ilyo baletete Paulo na Sila pamulu mung'anda peka apekunye ifilyo kili bebe, nokusekelela kukalamba pamo nabo abali mung'anda, pakwebati basumune muli Lesa. ³⁵Ilyo line bwacele, bakapingula batumine amashiwi kuli bakalinda, balandile ati, "lekeni abo bantu baye." ³⁶Bakalinda wa cifungo aebele Paulo amashiwi aya, ati, "bakapingula nabatuma amashiwi kuli ine ukweba ati muye. Nomba eico fumineni pano, peka muye umutende." ³⁷Nomba Paulo alandile ati kuli bena, "Batumine pabantu ukwabulo kuti batupingule, fwebekashi bamuRoma-peka batuposele namu cufungo. Elyo balefwaya batufumye mubumfisol? Awe! Leken abene bese nokwisa tufumya. ³⁸Bakalinda batwele amashiwi aya kuli bakapingula, peka ilyo baumfwile ati Paulo na Sailasi balibaRoma, bali nomwenso. ³⁹Bakapingulaa balishile nokulombo bwelelo kuli bena nokubafumya, balibepwishe bena ukuya kumbi ukufuma mumushi. ⁴⁰Elo Paulo na Sailasi bafumine mucifungo baishile kung'anda yakwa Lidia. Ilyo Paulo na Sailasi bamwene ababwananyina, bali muku bakoselesha nokufuma mumusumba.

Chapter 17

¹Nomba ilyo bapitilemumusumba iya Amfipoli na Apoloniya, baishile kumusumba wa Tesalonika, ukwali Isinagogi lyaba Yuda. ²Paulo, umwabelele umwata wakwe, aile kuli bena, napamaSabata yatatu alepelulula nabo mufyalembwa.

³Alesokolola ifyalembwa nokufilondolola ukutila cilifye bwino Klistu alinokucula nokwima peka ukufuma kubafwa. Efyo alandile, "Uyu Yesu uyo nebo ndebilikisha kuli mwebo ni Klistu." ⁴Abengi abaYuda abalangililwe bailundile kuli Paulo na Sailasi, ukulundapo nebumba ilikalamba sana ilyaba Griki abaleshinshimuna, nabanakashi abengi abaletungulula.

⁵Nomba kubashasumina abaYuda, baumfwile akalumwa, babulile abaume ababifi muncende shamakwebo, nokubakolonganika bonse, nokulenga umusumba ukwisulamo ifyongo. Ukonaula ing'anda yakwa Jasoni, balefwaya ukutwala Paulo na Sailasi ukubafumisha pabantu. ⁶Nomba ilyo tababasangile, bakulile Jasoni nabambi bamunyina ukubawala kubalashi bamusumba, balelila, "Ababaume bapilibula icalo nokuciposa panshi. ⁷Aba ebantu abo Jasoni apokelele nabasusha amaka yakwa Kaisara; balelanda ati kuli naimbi mfumu-Yesu." ⁸Icintu bwingi nabalashi bamumusumba balisakamene ilyo baumfwile ifi fintu. ⁹Nomba ilyo abalashi balipilishe Jasoni nabambi indalama shabucingo, babalekele baya. ¹⁰Pabushiku bulya bamunyina batumine Paulo na Sailasi ukuya kuBeleya. Ilyo bafikile kulya, baingile musinagogo lyaba Yuda. ¹¹Nomba ababantu bali abacishinka necine ukucila aba muTesalonika, pantu bapokelele icebo mukuipokanya kwapwililika ukwabakampingu, ukubebeta amalembu cilabushiku ukumona ngefyo fyalilingile ukuba. ¹²Elyo nabengi abamulibena bacetekele, ukulundako nabengi abakwatishe amaka abamuba Hela

abanakashi nabengi abaume.¹³ Nomba ilyo abaYuda abamuTesalonika baumfwile ati Paulo aleshimikila icebo cakwa Lesa ku Beleya, baile kulya ukusongelekanya no ukufulunganya amabumba yabantu.¹⁴ Palyapene, bamunyina bamutumine ukuti aye pali cibemba cikalamba, nomba Sailasi na Timoti baikele kulya.¹⁵ Abo abatungulwile paulo bamutwele ukutali ukufikafye nakumusumba wa Athenisi. Ilyo bashile Paulo kulya, bapokelele ukufuma kuli ena amakambisho ayakwa Sailasi na Timoti ukwisa kuli ena mukwangufyanya.¹⁶ Ilyo line Paulo alebalolela mu Athenasi, umupashi wakwe walikalipe mukati kakwe pantu alimwene umusumba nawisulamo ifilubi ifingi.¹⁷ Elyo atontonkenye inshiku shonse mumaSinagogo pamo naba Yuda nabambi abalepepa Lesa, nabalya abali muncende shamakwebo nabo bonse abalemoneka ukuba kulya.¹⁸ Nomba bambi abengi abamu Epikulyani na Sitoiki abamano balongene naena. Bamo balandile ati, "Bushe cinshi uyu kafulunganya alefwaya ukulanda? Bambi balandile ati, "Amoneka ngaumo uleita abantu ukuti bakonke balesa abeni," pantu aleshimikila palwa mbilansuma yakwa Yesu nokututubuka.¹⁹ Basendele Paulo nokumutwala kuli Areopagasi, ukulanda ati, "Tulefwaya fwebo twishibe ubufundisho ubupya ubo webo ulelandapo?²⁰ Pakuti webo waleta ifintu ifyeni mumatwi yesu. Eico, tulefwaya ubupilibulo bwaifi fintu."²¹ (Nomba bonse abana Athena nabonse abeni bekala kulya ukuposafye inshita mukukana citapo akantu nangu kamo lelo kano mukulanda nokukutika kufintu ifingi ifipya.)²² Lyena Paulo aiminine mukati ka Areopagasi nokulanda ati, "Mwebaume bamu Athenyasi, ndimukumona kwati mwaba abacilamo kukupepa ifintu ifili fyonse.²³ Ilyo napitilemo namwene ifintu ifyo mupepa, nasangile icipailo napalembwa ati, "Kuli Lesa uushaishibikwa." Kanshi cinshi ico mupepa mukukana ishila,²⁴ Lesa uwapangile icalo nafyonse ifyabamo, pantu abani Shikulu wamyulu necalo, tekala mumatempele ayakulwa neminwe.²⁵ Nangula ukubombelwa kumaboko yabantu, kwati untu ukabilapo icili conse, pantu ena umwine eupela abantu umweo nomupu necili conse.²⁶ Ukufuma kumuntu apangile icalo conse icabantu ukwikala pano pacalo, nokukwata inshita ishalingilwa limo nemipaka mucende isha kwikalamo,²⁷ pakuti hafwaye Lesa nangula limbi kuti basanga inshila iya kuya kuli ena nokuya sanga ena. Kabili taba apatali ukufuma kulifwebo bonse.²⁸ Efyo muli ena emotwakwatila ubumi nokutenta nokubapo kwesu, ngefyo naumo uwaba muli mwebo kalemba mwamishikakulo alandile, 'Pantu naifwe tuli bufyashi bwakwe.'²⁹ "Eico, apo tuli bufyashi bwakwa Lesa, tatulingile ukulatontonkanya ukuti umusango wakwa Lesa fyapalana na golide, nangula siuva, nangula ilibwe-ifyalanganishiwa kukufwaisha kwakutontonkanya kwabuntunse.³⁰ Pakuti Lesa amwenekeshe panshita iyakukana ukwishiba, nomba linenakonkomesha bonse fye abantu konsekonse ukulapila nangu ukusumina.³¹ Nipakuti apekenye ubushiku ubo akapingwilamo icalo mubulungami necine kumuntu uyo asontele. Lesa alipeele icakushinina kuli uyu muntu kumuntu onsefye pakumubusha ukufuma kumfwa."³² Nomba ilyo line abantu abamu Athenisi ilyo baumfwile ukubushiwa kubafwa, abengi balepunika nokutumfya Paulo; Nomba bambi balandile ati, "Tuli nokumfwa kuli mwebo peka pali uyu mulandu."³³ Ukufuma apo pene Paulo alibashile.³⁴ Lelo abaume bamo balilundile nokusumina, ukulundapofye na Dionyasiyasi, uwaku Areopagasi, nomwanakashi uweshina lya Damarisi, nabambi abamuli bena.

Chapter 18

¹Panuma yaifi fintu Paulo afumine ku bena Atena nao aile kukorinti . ²Kulya akumenye umuYuda ishina lyakwe Aquila, uwaku pontusi, uwaishile bwangu ukufuma ku italia alino mukashi wakwe Priskila, pakuti kalinda aebele abaYuda bonse ukufuma kuRoma. Paulo aile kuli bena, napakuti alebomba amakwebo yamo yene, aikele pamo nabo mukubomba, ³Pakuti bena balepanga amatenti emakwebo yabo.⁴ Elyo Paulo eletontonkanishisha mushinagoge mwisabata lyonse, aleesha ukunasha bonse aba Yuda naba Griki. ⁵Nomba ilyo Ssilasi na Timote baishile panshi ukufuma ku Masedonia, Paulo alefwaisha umwine ekafye ukubila icebo, Nakucilisha kuba Yuda ukutali Yesu ena eKlistu ⁶Nomba ilyo aba Yuda balemukanya nokutuka ena, Paulo akuntile ifyakufwala fyakwe nokulanda kuli bena, umulopa wenu ube pamitwe yenu mwebene . Ine ndifye bwino. Ukufuma nombaline ndinokuya kubena fyalo.⁷ Peka ilyo afumine kulya aile kung'anda yakwa Tito Yusti, umuntu uwalepepa Lesa. Ing'anda yakwe yapaleme kuli shinagogo. ⁸Krispi, intungulushi ya shinsgoge, asumine kuli shikulu, bonse pamo naba Mung'anda yakwe; Nabengi aba mucorinti abaumfwile ico balisumine no kubatishiwa.⁹ Elyo shikulu alandile ku Paulo mu bushiku mucimonwa, Wiba no mwenso, Nomba landa nokukana bafye tondolo. ¹⁰Pakuti ine ndinaiwe, nangu umo takuli uwingacena iwe, pakuti ine ninkwata abengi abantu mulio uno musumba. ¹¹Paulo aikele kulya umwaka umo ne myenshi mutanda ,nokufundisha icebo cakwa Lesa kuli Bena.¹² Nomba Galio aishileba umulashi waAkaya, abaYuda baishile ima capamo namano yamo yene ukwimina Paulo nokumutwala kucipuna icakupingwilapo; ¹³balandile ati, "uyu muntu naongola abantu ukuti balepepa Lesa mukupusana nobufwayo bwefunde."¹⁴ Ilyofye Paulo alefwaya ukuti alande, Galio alandile kuba Yuda, "Mwebo mweba Yuda, ngacali icacine uyu mulandu auba uwakulufyanya nangu ukubipisha ukwakucena bantu. ¹⁵Nomba pakutula amepusho pafyebo namashina namafunde yenu, kapwishisheni mwebene mweka. Nebo tekuti intemwe ukuba kapingula uwaiyi milandu."¹⁶ Galio abacitile bena ukufuma mufipuna fyabupingushi. ¹⁷Efyo bonse baikete Sositenesi, intulungushi iye Sinagogo, nokumuma kuntanshi yacipuna cabupingushi. Nomba Galio tasakamene palifyo bacitile.¹⁸ Paulo, ilyo aikele kulya mubwingi bwanshiku, nokunina mucibwato icikalamba aile kuSria na Prisila na Akula. Ilyo ali talafumapo pacabu, Cakenkrea, ali uwabeya imishishi yakwe pakuti ali nomulapo uyo akwete. ¹⁹Elo bafikile ku Efese, Paulo alishile Prisilana na Akula kulya, nomba ena umwine eka aile mwisunagogo alelanshanya naba yuda²⁰ Elo baipwishe Paulo ukwikla inshita iyalepa, alikene. ²¹Nomba apekenye ukuya tusha kuli bena, efyo alandile, "Nebo nkabwela peka kuli mwebo ngacakuti Lesa atemwa. Elyo afumine ku Efese mubwato."²² Ilyo Paulo afikile mu kaisarea, aile kulya nokuposhako ulukuta lwamu

cionganino camu Yelusalemu napeka aile panshi ku Antioki.²³ Panuma yakuposa inshita kulya, Paulo afumine nokuyapita muncende shamu Galatiya namu Frugia nokwafwilisha bonse abafundwa.²⁴ Nomba umo umuyuda uwaleitwa inshina lyakwe Apolo, umwina Alexandaria eko afyalilwe, aishile ku Efese. Uwaishiba ukulanda bwino nowamaka mumalembo.²⁵ Apolo ena bali mufundile amafundisho aya cebo cakwa Shikulu. Ali uwakosa mumupashi, alandile nokufundisha bwino ifintu ifingi ifyakwa Shikulu, nomba aishilefye ulubatisho ulwakwa Yowane.²⁶ Apolo atendeke ukulanda nokushipa mwisinagogo. Nomba ilyo Prisila na Akula baumfwile ena, basendele ena pambali nokulondolola kuli ena inshila iyakwa Lesa ukwacilamo ukwapwililika.²⁷ Ilyo afwaile ukwabukila muuAkaya, bamunyinabakoseleshe ena nokulembela abasambi bakwe mu Akaya ukuti bapokelele ena. Ilyo afikile, acitile namaka ukwafwa abo bonse abasumine ukulinganya namapaalo yakwa Lesa.²⁸ Apolo mumaka ayafulisha anashishe abaYuda mucintu bwingi pakulanshanya, ukubalangilila ukupitila mumalembo ukuti Yesu e Klistu.

Chapter 19

¹Cacitike lyo Apolosi alikuKolinto, Paulo apitile mucalo capamulu nokwisa kumusumba waefeso, nokusangako abasambi bamo kulya. ²Paulo alandile kuli bena ati, "Bushe mwalipokelele umupashi wamushilo ilyo mwasumine?" Balyaswike ati, "Awe, tatwatata atumfwapo napacamupashi wamushilo." ³Paulo alandile ati, "Bushe nikuli cinshi mwabatishiwileko?" Balyaswike nokulanda ati, "Nikulubatisho lwakwa Yoane." ⁴Elo Paulo abaswike ati, "Yoane alebatisha ulubatisho lwacilapilo. Aleeba abantu ati bafwile ukusumina muli umo uuli nokwisa panuma yakwe, uuli, niyesu." ⁵Elo abantu baumfwileci, babatishiwile mwishina lyakwa shikulu Yesu. ⁶Ilyo Paulo abikilepo amaboko yakwe pali bena, nomupashi wamushilo waishile palibena nabo balandile mundimi nokusesema. ⁷Bonse pamo bali amakumi yabili nabasano. ⁸Paulo aliile mwisinagogo nokulanda pamaka pamyenshi itatu, mukwetetula nomukupatikisha bena palwabufumu bwakwa Lesa. ⁹Lelo bamo abamubaJuda bakoshiwe imitima nokuba bacintomfwa, bayambile ukulanda ifyabubifi pacinso cacintu bwingi. Elo Paulo abashile nokusenda abasambi, ukulanshanya nabo cilabushiku mucikulwa cakulanshanyamo icaku Tairanasi. ¹⁰Batwalilile pamwaka ibili, pakuti abo abaleikala mu Asia bengomfwa icebo cakwashikulu, bonse abajuda naba griki. ¹¹Lesa alecita ifintu ifikulu kukubomba kwakwa Paulo, ¹²icakuti notusalu twakuikumyunako nama aproni ayalemukumya yalebomba kubalwele namalwele yalepola nemipashi yangulu yalefuma milibena. ¹³Nomba bamo abajuda abalefumya ingulu baleenda muncende. Baleita ishina lyakwa shikulu Yesu klistu pakuti bengakwata amaka yakutamfya imipashi yangulu lyonse balelanda ati, "Mwishina lyakwa Yesu untu Paulo ashimikila, nakukambisha ukufuma."

¹⁴Nashimapepo mukalamba uwabayuda, uwaleitwa ati Sikeva, alikwete abana abaume abalecita ifi. ¹⁵Umupashi wangulu wabaswike ati, "Yesu nalimwishiba, napaulo nalimwishiba, lelo ngamwebo nimwebo bani?" ¹⁶Umupashi wangulu wali mumwaume waikulile pabaleitunga ukufumya nokubacimfya nokuboma. Nabo babutwike ukufuma mung'anda ukwabula ifyakufwala elo nokubacena. ¹⁷Ici caishibikwe kuli bonse, abajuda naba Griki, abaleikala mu efeso. Balitinine, neshina lwakwa shikulu Yesu lyasumbwilwe. ¹⁸Kabili, abengi abasumini baishile nokutumbula imembu nokusumina ifyampulumushi bacitile. ¹⁹Abengi abalecita ifyamalele baletele amabuku yonse nokuyoca pamenso yacilamuntu. Elo bapendele umutengo wafiko, fyafikile ku imyanda amukumi yasano iyasiva. ²⁰Eico icebo cakwashikulu casabankene bwangu mumusango iyakupapa. ²¹Elo Paulo apwishishe ubutumikishi mu Efeso, apangile ukuyapita mumacedoniya namu Achaia pakuya kuyelusalemu; elo alandile ati, "Panuma njira kulya, mfwile ukuya ku Rome." ²²Paulo atumine mumacedoniya bakafwa bakwe babili, Timoti na Erastasi. Nomba ena umwine alishalileko mu Asia pakashita akanono.

²³Napali kalyakashita tamwali icimfulunganya napanono mufeso ukullosha umwakupita. ²⁴Nomba umo kafula yafyasiuva uweshina lya Demetriasi, uwalepanga ifyakubumba ifyasiuva mu Atemis, aletele ifintu ifyamakwebo ifyabakapanga. ²⁵Ico akolongenye bonse ababomfi abaiincito nokulanda kulibena ati, "Mwebasambila, namwishiba ukuti muli aya makwebo tulapangamo impiya ishingiri. ²⁶Wamona kabili waumfwa, temuefeso, lelo monsefye mu asia, uyu Paulo nalanda mukumfwa nokubwisha abenge. Alimukulanda ati takwaba tulesa utwingapangwa neminwe. ²⁷Takuli necakutinya nokufulunganya amakwebo yesu, lelo pamopene netempele ilyakwa lesa wa Atemisi lyafye. Kabili alinokulufya amaka yakwe, uyo bonse abamu Asia necalo conse cipepa." ²⁸Elo baumfwile ifi, bakalipwe nokulila, nokulanda ati, "Wamaka Atemisi uwabena efeso." ²⁹Ici calenge umusumba ukubamo icimfulunganya, nabantu babutukile mucibansa. Baikete abanankwe bakwa Paulo, Gaius na Aristarchus, uwafumine mumacedoniya. ³⁰Paulo alefwaya ukwingila mwibumba lyabantu, lelo abasambi bakwe balimukenyeye. ³¹Nabamo abanankwe abakulu abamuncende imo ilya iyamu Asia bamukenyeye ukwingila mucibansa. ³²Abantu bamo balepunda cimo, nabambi cimbi, pantu icintu bwingi cali mucimfulunganya. Abengi tabaishibe ifyo baishile bonse pamo. ³³Bamo abantu bapandile Alexanda amano, abo abajuda balesunkilisha. Nomba Alexanda aimishe ukuboko, nokufwaya ukupela ubucingo kubalongene. ³⁴Nomba elo baishibe ati mujuda, bonse balilile pama hawala yabili muciuunda cimo, abati, "Atemis wewa maka uwakwa Efeso." ³⁵Ilyo kalemba wamusumba atalalike icintu bwingi, alandile kuli bena, "Mwebaume abamu Efeso, bushe muntu nshi ushaishiba ati umusumba wamu Efeso uwaba Efeso ekasunga wetempele ilikwa Atemis mukalamba kabili icimpasho kucapona ukufuma mumulu. ³⁶Ukumona ati ififintu teti fikanishiwa, kanshi lekeni ukupanga icongo kabili mwibilimina. ³⁷Pantu namuleta aba baume kuno ukwakulubulwila abashili bang'o nangula bamiponto yatule twesu. ³⁸Eico, nga Demetriasi nantukushi shinankwe bengashupana nouli onse, umwakulubulwila namwisuka nabalashi epo bali. Kanshi nabaipashanye abene beka. ³⁹lelo ngawafwaya cimbi pali ifi, kuti calandwapo kukwa kukumanina lyonse. ⁴⁰Lelo tuli

mubwafya pakutubepesha ukullosha mukwimya intulubundi buno bushiku. Pantu tapali mulandu pali ici cimfulunganya, kabili tatwalondolole icili conse." ⁴¹Ilyo alandile ici, asalangenye abalongene.

Chapter 20

¹Panuma lintu icongo capwile, Paulo alitumine abasambi bakwe nokubakoselesha, alandile kukubashalikapo nokuya ku Mesidonya. ²Ilyo baptile mucende shonse nokulanda amashiwi yacikoselesho kuli bena, aishile ku Grisi. ³Nokupwako imyenshi itatu kulya, abaYuda bena balimupangile lintu alimupepi nokuya ku Silya mubwato, elo apangile ukubwelela ukupita mu Mesidonya. ⁴Abamushindike ukuya ku Asia bali ni Sopatere umwana wakwa Puri ukufuma ku Berea; Aristarki na Sekundi, bonse bali basumini bamu Tesalonika; Gai uwaku Derbe; Timote; na Takiki na Trofimu ukufuma ku Asia. ⁵Nomba aba bantu baleya pantanshi yesu nabena baletulolela fwebo ku Troasi. ⁶Twaleya mubwato ukufuma mu Filipino panuma yanshiku ishamukate ushatutumuka, na munshiku shisano twabwelele ku Troasi. Kulya twaikoko inshiku cine lubali. ⁷Pabushiku bwakutampa ubwamulungu, ilyo twali natulongana pamo mukumokaula umukate, Paulo alandile kubasumini. Ali mukupekanya ukufumako ubushiku bwakonkelepo, elo atwalilile ukulanda icebo ukufika ubushiku pakati. ⁸Mulya mwali imisaniko iingi mung'anda iyali pamulu umo twali bonse pamo. ⁹Pewindo pali napekela umwaume umwaice uwaleshipula, aliponene panshi ukufuma pang'anda yabutatu nao balimwimishe uwafwawa. ¹⁰Nomba paulo alikokele panshi nokuya itambalikapo umwine eka pali ena, nokumukumbatila. Alandile ati, "Mwilakafya icongo, pantu umweo wakwe emo uli." ¹¹Nomba aile pang'anda yapamulu nokumokaula umukate nokulya. Panuma alandile kuli bena inshita itali pasuka payamba ukufita, alile. ¹²Babweshe umulumendo umutuntulu nabo balyumfwile bwino. ¹³Fwebo fwebene twalimutangilile Paulo necombo nokuya uku Aso, kulya eko twapekenye ukuyasenda Paulo. Ifi efyali ukufwaya kwakwe ena ukwamibombe, pantu efyo apekenye ukwenda kumulundu. ¹⁴Ilyo atukumenye pa Aso, twamusendele necombo nokuya ku Mituleni. ¹⁵Nomba bafumine kulya nobwato nokufika ubushiku bwakonkelepo apalungatene necilila caKiosi. Ubushiku bwakonkelepo bafikile pacilila ca Samosi, nobushiku bwafumineko twaishile kumushi wa Miletasi. ¹⁶Pantu Paulo afwaishe ukupitilila Efese nobwato, pakuti taposele inshita itali mu Asia; pantu alebutukila ukuba ku Yelusalemu kubushiku bwaPentecosti, ngacingaba icingafwaikwa kuli ena ukucite ci. ¹⁷Ukufuma ku Miletasi atumine amaume nokwita kuli ena abakalamba bacilonganino. ¹⁸Panuma nabesa kuli ena, alandile kuli bena, "Mwebo mwebene ishieni, ukufuma ubushiku bwakutampa lintu nanyantile ulukasa lwandi mu Asia, umo monse naposele inshita yandi kuli mwebo. ¹⁹Natwalilile ukubombela Shikulu mukuicefye mumano namuflamba, namukucula ukwingi ukwacitike kulinebo kumapange yaba Yuda. ²⁰Mwebo mwalishiba ifyo nshanenwike ukulondolola kuli mwebo ifintu ifingi ifyali fyakwafwa, nefyo nafundile palwalala ne neng'anda neng'anda, ²¹mukushinikisha kuli bonse abaYuda nabena fyalo pamulandu wakulapila ukulola kuli Lesa namucicetkelo icamuli Shikulu Yesu. ²²Nomba moneni, ndimukuya ku Yelusalemu, ukubomfiwa nomupashi, nshshibe icili nokucicika kuli nebo kulya, ²³kanofye Umupashi wa Mushilo wanshinina kuli nebo ukuti mumisumba yonse iminyololo nokucula konse filendolela. ²⁴Nomba shiletonkanya pamweo wandi ukuba uwacinda kuli nebo nemwine, ngacakuti napwisha ulubilo nokusondwelela umulimo uyo napokelele ukufuma kuli Shikulu Yesu, ukushininkisha imbilansuma yacikuku cakwa Lesa. ²⁵Nomba moneni, ninjishiba ati mwebo bonse, abamuli mwebo abo naleshimikila palwabufumu, tamwakamone icinso candi nakabili. ²⁶Eico ndeshinkisha kuli mwebo mubushiku bwelelo, ndiwakaele kumulopa uwamuntu uuli onse. ²⁷Pantu nshali nomwenso ukulondolola kuli mwebo ubufwayo bonse ubwakwa Lesa. ²⁸Eico mube abacenjela pamulandu wamwebo bene, napamulandu wamukuni onse uyo Umupashi wa Mushilo wamusontele ukuba bakangalila. Mube abacenjela ukucema icilonganino cakwa Lesa, untu anonkele mumulopa wakwe wine. ²⁹Ninjishiba ati panuma yakufumapo, imimbulu iikali ilinokwisa mukati muli mwebo bene kabili taili nokushapo umukuni. ³⁰Nindishiba ati mukaba muli mwebo abantu bamo abali nokwima nokulanda amashiwi yakusula nokusendapo bamo abasambi panuma yabo. ³¹Eico mube nokuibaka. Ibukisheni ati pamyaka itatu nshalekelepo ukumikambisha muflamba mwebo bonse ubushiku nakasuba. ³²Nomba namitula kuli Lesa nakucho mucikuku cakwe, icingamikula nokumipela ubupyano pamo nabo abasangulukwa. ³³Nebo nshalekumbwa Siuva, golide, nangu icakufwala. ³⁴Mwebo mwalishiba ati ayamaboko yandi yalebomba mubufwayo bwandi nobufwayo bwabantu bonse abali nanebo. ³⁵Mufintu fyonse namipele icakumwenako ifyo mufwile ukwafwa abanaka kukubomba, nefyo mufwile ukwibukisha ifyebo fyakwa Shikulu Yesu, ifyebo ifyo umwine eka alandile: 'Cepalo ukupela ukucila ukupokelela.' ³⁶Panuma yakulanda muli iyi nshila, alifukeme panshi nokupepa pamo nabo bonse. ³⁷Kwali nokulila ukwingi nokumukumbatila Paulo nokumufyompa ena. ³⁸Bali nobulanda bonse abengi pafintu ifyo alandile, ati tabakatale abamonapo icinso cakwe napeka. Nomba elo bamushindike mubwato.

Chapter 21

¹Peka elo twapatukene nabo nokuya ukufumako peka twaile, twaololwekefye ukulungatanya ku ntunga ya musumba wa ko, napeka akashiku kakonkelepo twafikile kumusumba wa Rhodes, napeka pakufuma kulya kuntu twafikile ku musumba wa Patara. ²Napeka twasangile ubwato ubwali mukutapukila ku Phoenicia, twaile mukushipa nokutapuka. ³Peka pakumona icilila ca Cyprus, epakucisha lubali kukapinda kakukuso lubali kubwato, napeka twalimukulala ku Siria peka twafikile nokusiika ku Ture, uko eko icibwato capatwilile ifipe. ⁴peka pakusanga abasambi, eko twaikoleko utusiku cine lubali. Ukupitila mu mupashi baeshe ukumu lesa Paulo ukutula tafwile ukuya ku Jerusalem. ⁵Panuma yakupwa uto utushiku, napeka twalifumine mulya, nokutwalilila ulwendo lwesu, peka bonse, pamo nabakashi babo peka nabana

babo, baliisansinshe pamo nafwebp pakufuma mu musumba. Eico twali fukene bonse mululamba lwacimana nokupepa, ⁶napeka twali mukubashalikapo mumaposhu umo nomunankwe. Peka twapilukile mubwato bonse, napeka bonse bali mukubwelelamo kumyabo kumushi. ⁷Peka pakupwisha ubulendo bwesu bwakufuma ku Turi, twali mukufika ku Ptolemai. Kulya peka eka twali mukuposhanya naba munyinefwe napeka eko twaikeleko akasiku kamo. ⁸Napeka pa kashiku akakonkelepo twalifumine nokuya peka mu Kasaria. Twalingle mung'anda yakwe Filipi, kasabankanya, uwali pamo nabamuli ba cine lubali, napeka twalikele pamo nankwe. ⁹Peka uyuwine mwaume alikwete abana banakashi bana cisungu bane abali mukusesema. ¹⁰nafwebo twalikeleko kulya utushikufwe utwafulana, peka twali mukukokako ku Yudea kasesema umoifi uweshina lyakwe Agabu. ¹¹Peka epakubula umushipi wakwa Paulo, aikakila nakumolu yakwe peka nakumaboko yakwe, atile ati, Ii efili mukulanda umupashi wa mushilo, ififine efyo aba Yuda bamu Jerusalemu bali nokukana umwine wa mushipi uyu, napeka bali nokumulama nokumupela mumaboko yabena fyalo. ¹²Ifwe pakumfwa ifi fintu, napeka ifwe pamo pene nabantu bonse abasangilwepo twalyeshe namaka ukumu papatila ukuti eesha ukupilukila mu Jerusalemu. ¹³Paulo alitwaswike ati, "Nicinchi muli mukucita, muli mukulusha peka muli mukulepula umutima wandi? pantu ine ndimukuipekanya, peka tepamu landufye weka uwakuti ine bayenkaka, lelo napeka ukuti ine ndeyafwila mu Jerusalemu pamulandu wa bukabe bwakwa kuku Yesu Kristu." ¹⁴Napamulandu wakutalama kwa kwe Paulo, ifwe twali ukutalafye tondolo napeka twatile, "Imifwaile yakwa kuku naipangike." ¹⁵Napeka pakupwa kwa uto tushiku, twalongele imifuko yeesu nokupilukila kweka ku Jerusalemu. ¹⁶Peka kuulya kuntu fwebo pamo nabasambi abafumine ku Kasaria twali mukuya nabo pamo. Nabo baletele umwaume ishina lyakwe ni Manasoni, umwaume uwali mukufuma ku Cyprus, uyo umusambi uwaliiba uwantanshi, ukukwine kwakwe eko twali mukwikala. ¹⁷Peka pakufika ifwe mu Jerusalemu, ba wesu balitu pokelele nokwanga naba sansamuka. ¹⁸Peka pakashiku akakonkelepo paulo alile peka nafwebo ku ng'anda kwa yakobo, napeka abakulu bakulu balipalya pene. ¹⁹Peka pakubaposhu bonse, alelanda utusebo kuli umo umo pafintu ifyo na Lesa alimukucita mubena fyalo ukupitila muncito yakwe. ²⁰Napeka elo baumfwile ifi fintu, bali lumbenye Lesa, peka epakulanda ati, "mwamona, mweba wesu, bali amakana ayengi abali mukusumina abamukati kaba Yuda. Abo peka abali mukusunga amafunde. ²¹Bali mukulanda palwa webo, bali mukubeba ati webo uli mukusambilisha aba Yuda abali mukwikala mubena fyalo abali mukupilibukila Mose, peka bali mukulanda ati iwe uli mukubeba ati imwe tamufwile ukuputulako inkanda sha kumpela kumibili yabana benu abaume, napeka tamufwile ukulaenda umwabwela intambi shabo. ²²Peka tuli nokupanga shani? napeka bakomfwa ukutula webo nawisa. ²³Webo panga ifi tulimuku kweba. kuli abaume banee abapanga umulapo. ²⁴Eico webo kasende aba abaume peka uisungulule pamo nabo, nokulipila amalipilo ayapali bena, ukutula babeye umishishi kumitwe yabo. pakutula bonse bakwate ukwishiba ati fyonse ifyo bali mulanda pali webo bali mukuputafye ubufi peka balino kusambilila nokutula, nawebo ulimukukonka bwino, mukusunga amafunde. ²⁵Pamulandu wabenafyalo abo abasumina, tuli mukubalembela ukulingana namapange yeesu ukuti bafwilefye baisunga ukutalukako kukwipaila ingulu amalambo, peka tabafwile ukulya umuli umulopa ukwabula ukucinga pamukosi, nangu ifyatitwa pamukoshi nokutalukako ku bulalelale." Peka Paulo abulile abaume, napeka akashiku kakonkelepo aliisangulula umwine pamo pene nabo. ²⁶Peka epakuya munganda yamapepo (Itempele), peka nokutampa ukulanda pafyo utushiku twa kusangululwa ukufikilisha napeka pa mulandu wakupela umutulo kuli cila umo nomunankwe. ²⁷Napeka panuma yakupwa utushiku cine lubali twali mupepi nokupwishiwa, pali bamo aba Yuda abali mukufuma ku Asia, peka pakumona Paulo mweka mu ng'anda yamapepo, baimishe icimfulunganya pacintubwingi peka nokulasonta iminwe yabo pali ena. ²⁸Napeka balepundisha abati "Mwebaume bamu bena Isreali, tutuleni, uyu emuntu uyo uuli mukusambilisha abaume bonse konse konse ifintu ifya pusanako kubantu, pa mafunde, elo peka naimo ncende napeka, pali fyonse, peka ali mukuleta aba Giriki mu ng'anda yama pepo napeka na kowesha ici cifulo camushilo." ²⁹Napeka babalilepo ukumona trofimu umwikashi wamu Efeso peka bali bonse pamo mumusumba napeka baletonkanya ati nabaleta Paulo mukati kanganda ya mapepo. ³⁰Eico umusumba onse walifulu mwike, napeka abantu bonse balibutukile capamo napeka baikete paulo. nganda yamapepo, napeka mukwangufyanya ifiseko fyalisalikweko. ³¹Peka bonse bali mukulwisha sana ukwesha ukuti bamwipaye, napeka ilyashi lyalifikile bwangu ku mukulu wa bashilika ati monse mu yerusalemu mulifye icimfulunganya. ³²Peka apo alimine nokusenda abashilikale peka nabakulu bakulu abantepa napeka noku butukilako ku cintubwingi. Napeka elo icintu bwingi ca bantu cali mukumona abashilikale nomukulu wabo kapitao balilekele ukuma Paulo. ³³Eico umukulu wabashilika kapitao apalamine nokwikata Paulo, peka akambishe ukuti ba mukake iminyololo ibili. Napeka alipwishe ati ninani uyu peka nicinshi apangile. ³⁴Napeka bamo mucintu bwingi balepundisha cimo ne cinankwe, pantu kapitao tali naishibapo akantu nangula kamo pafishinka pamulandu wa kufulisha icongo, peka akambishe ukuti Paulo bamuletefye mu ng'anda yaba fungwa. ³⁵Napekafye elo baletele Paulo pakufikafye pa masitepusi, abashilikala nabwangu ba mwankile nokumusenda pamulandu wa cimfulunganya ca cintubwingi. ³⁶Napeka pamulandu wa cintu bwingi cabantu abali mukukonka panuma napeka bali mukupunda sana, "abati mufumisheni kuli fwebo!" ³⁷Peka elo paulo bali muku muleta mu ng'anda ya kulindwa, atile ku mukulu kapitao ati, ndumukwipusha ifi bushe teti munsuminisheko ine ukulandako fimo kuli iwe?" kapitao atile, "Bushe ulimukulanda ici Giriki?" ³⁸Bushe nakalimo taulimwina Egypt abo mu kashita kamo akakunuma bali bacipondoka nokutungu lulwa ku baume amakana yane, abaietwe nokubatwala mu mutengo?" ³⁹Paulo atile, nebo ndimu yuda nfumine ku musumba wamu Tarsy mu Kilikia. Peka ndimwikashi wamusumba uushili wa mubumfinsolo. ndimukumu papata, ifi munsuminisheko ndimukufwaya ukulandako kuli aba bantu." ⁴⁰Napeka kapitao mukulu elo amupele insambu, Paulo aliminine apo pene pa mashitepushi napeka aimishe ukuboko kwakwe nokukapisha abantu. Nomaba elo palifye kuta tondolo epa kulanda kuli bena mu lulimi lwa ci Hebele. Alandile ati,

Chapter 22

¹Mweba wesu bonse nabatata bonse, umfweni kukuilandila kwandi ukwakuicingilila ukwa kulenga imwe mwishibe. ²Elo icintubwingi caumfwile peka ukulanda kwa kwa Paulo alimukuilandila mululimi lwa ci Hebele, baikelfye tondolo. napeka alandile ati, ³"Nebo ndimu Yuda, mukufyalwa uwali mukufyalilya mu tarcy wa mu Kilikilia, peka nali mukusambila peka mwine mumusumba mu ceni cakwa Gamalieli. Peka nalekonkomesha ukukonka munshila shonse isha mafunde ya fikolwe fyesu. Peka naliba uwakoselela saana muli Lesa ngefyo na mwebu bonse mwaba ukufika nanomba. ⁴napeka nale cusha abalekonka iyi nshila ukuba twala ku kufwa, nali mukuba kaka nokubatwala ku cifungo bonse abaume nabana mayo. ⁵Bashi mapepo ba pamulu peka nefikolwe kuti ba suminishako ifi. Peka nali mukulapoka bakalata kuli bena ebakutwala kuli ba wesu ku Damaseke, peka naleya kulya nokubaleta nabakaka ku Yerusalemu mukuba panika. ⁶Napeka ifyali mukucitika nifi lintu nali palwendo lwa ndi ulwakupala mina ku Damaseka, nakalimo mucitunda suba kwabyatile ulubuto lwakupapa ulwa nshingulwike pali nebo. ⁷Peka naponene panshi peka nali mukumfwa ishiwi lilelanda kuli nebo, Saulo, Saulo nganicinshi uli mukuncushisha ifi? ⁸Nanebo naaswike ati, nimwe bani, bakuku? Nao atile, ninebo Yesu umwina Nazareti, untu uli mukucusha. ⁹Napeka nabo bonse abali mukuba nanebo balimuku mona ulubuto, lelo tabaali mukumfwa ishiwi ilyali mukulanda kuli nebo. ¹⁰Nanebo natile, bushe ncite shani, mwe kukuu? Napeka ba kukuu batile kuli nebo, ima peka nokuya ku Damaseka. Napeka kulya eko bali nokukweba ifi fyose ifyo webo ulingile ukucita. ¹¹Peka ine nshali mukulolesha pamulandu wakubyata kwa lubuto ulwabutisha, napeka nalifye mukwikatwa pakuboko kubo twali nabo elo balentungulula, peka nafikile mu Damaseka. ¹²Napeka kulya nakumenye umwaume ishina lyakwe Anania, umuntu untu apepa ukulingana ne nkonka sha mafunde untu aba Yuda bonse abaikaleko balemu shimika umibele iyawama. ¹³Alishile kuli nebo, aliminine pali nebo, peka atile we Wesu Sauli, tampa ukumona peka. pali ako kene kashita nalimumwene. ¹⁴Napeka atile, Lesa waba fyashi besu nakusonta iwe peka ukutila wishibe imifwaile yakwe, pakutila umone uwaololoka, napeka ukutila iwe umfwe ishiwi lwakwe ililefuma mukunwa kakwe. ¹⁵Napeka webo uli nokuba kambone wakwe ku bantu bonse pafyo wamona napafyo waumfwa. ¹⁶Napeka nipacinshi uli mukulolesha? Ima, nokwibishiwa, peka samba ububifi bobbe, peka akwita peshina lyakwe. ¹⁷Napeka panuma elo nali mukubwelela ku Yerusalemu, peka elo nali mukupapa mu ng'anda yamapepo, icali mukucitika kuli nebo nali mukupelwa icimonwa. ¹⁸Napeka nali mumweene alelanda kuli nebo, ati, endesha peka fuma mu Yerusalemu bwangu, napeka tabakasumine bukambone bobbe. ¹⁹Nanebo natile, mwe kukuu, abo bonse balimuku ngishiba ati nalebaposa mufifungo peka nokuma bonse abali mukusumina muli mwebu muli yonse ama Sinagogo. ²⁰Napeka elo umulopa wakwa Stephini uwali ni kambone wenu walimukusuma, napeka nebo nali peka palya ningimakana nalimukusuminishako, napeka nalimukunga insalu shabali mukumwipaya. ²¹Napeka ali mukulanda kuli nebo ati, 'Koye, pantu ndimukukutuma ukutali nganshi ukuya ku bena fyalo. ²²Napeka bali mukumfwa ukufika napali ayamashiwi, napeka bali mine nokubilikisha amashiwi yaba pamulu ati, "Mufumyeni uyu pali cino calo, napeka uyu tacimu wamine ukuba nobumi." ²³Napeka elo bacili balepundisha amashiwi yabo, bali namukuposaika insalu shabo, peka bali mukufukutula ulukungu lwe loba pali bena mu mwela, ²⁴Umukulu kapitao akonkonkomeshe Paulo ukuti bamutwale mu ng'anda yakulindwa. Napeka abebele ukuti bafwile bamwipushishe bwino nokupumwa kutila ena umwine eshibishe bwino icalenga balepundilila pali wena mu ntunga nga ilya. ²⁵Napeka elo ba mukakile ku myando yamyunga, Paulo atile kumukulu uwali naiminina palya pene, "Bushe calisuminishiwa mumafunde umuntu umwina Roma napeka untu bashila pingula ukumupuma?" ²⁶Napeka elo umukulu wabashilika aumfwile ifi, aile ku mukulu kapitao napeka alimutotoseshe ati, "Nicinshi muli mukupanga ukucita? Pakuti uyu muntu mwikashi wamu Roma?" ²⁷Umukulu kapitao alishile peka atile kuli ena, ati "Njeba, bushe uli mwikashi wamu Roma?" Paulo peka atile, "Ee mukwai." ²⁸Napeka umukulu kapitao alimwaswike ati, nebo pakuba umukaya naliposelepo ulupiya ulwingi sana pakutilambe umwikashi." Lelo paulo atile, "Nebo pakuba umwikashi mulya nico emo nalyalilwa. ²⁹Napeka abaume abali mukuya mukumukonga ifipusho balifumineko kuli ena mukwangufyanya kapitao umukulu nao wine alikwete umwenso, panuma yakusambibilapo ukutila Paulo mwikashi wamu Roma, pantu bali naba nabatabilila pa mulu. ³⁰Napeka pakasiku akonkelepo, umukulu kapitao alimukufwaisha ifishinka fyamulandu kuba Yuda, ifya kuti bamushinine paulo. Napeka balimukakwile, peka aebele bashimapepo abakulu peka necilye conse ukwikala. Peka baletete Paulo ukumwitulusha nokumumwimika pakati kabo palwanga mbwa.

Chapter 23

¹Paulo alimukulolekesha ukutonta amense yakwe pali bashi cilye napeka epakulanda ati, "mweba wesu, nebo ndimukaya kuli Lesa ukulingana namantontonkanyo yandi ayasuma ukufika kuli kano kashita." ²Umukulu waba shimapepo Anania akonkomeshe abo abali mukwimakana mupepi na ena ukumupankula ulupi pakanwa. ³Napeka Paulo alandile kuli ena ati, "Lesa alinokupankula iwe, we cibumba ico bashingulako ulupemba. Bushe ulimu kwikala apa mukupingula ine umwabela ifunde, ukweba ine ukuti ba mpankule, icishili mwifunde?" ⁴Abali mukwimakana mupepi pepi balandile ati, "Ifi efyo webo uli mukuponta shimapepo umukulu?" ⁵Napeka Paulo alandile ati, "Nebo nshilimukwishiba mweba wesu, ati, nakalimo nishimapepo umukulu. pantu calilembwa ati, tawfwile wapanga umufupula kuli katungulula wabantu." ⁶Napeka paulo elo alimukumona ukuti pali balya bashi cilye pali bamo baba Sadukki napeka bamo ba Faliseyo, peka alandile ishiwi lyamukupanga muli bashi cilye, "Mweba wesu, Nanebo wine ndimu Faliseyo, umwana waba

Faliseyo, napeka ndimukukwata isubilo lya pakubuka kwa bafwa ecandetelela nebo ukupingulwa." ⁷Napeka panumafye yakupwisha ukulanda ifi, ifikansa fyalimine pakati kaba Faliseyo peka naba Saduki, peka icintu bwingi cali patukene. ⁸Abasaduki bena balimukulanda ati takwatala akubako ukubuka kubafwa, takwaba nangula bangeli, napeka nangula mipashi, lelo aba Faliseyo bena balimukufisuminisha fyonse ifi. ⁹Apopene kwali mine uku wowota ukukalamba sana, napeka bamo pali bakalemba abalikuba kuba Faliseyo nabo baalimukwimina pa mulu napeka nefisansa, balelanda ati, "Fwebo tatusangilemo ubwafya muli uyu muntu. Kashinga mupashi nakalimo mungeli uulimukulanda muli ena?" ¹⁰Napeka pali mukwima ukukansana ukukulu, kapitao umukulu ali mukwikatwa no mawenso pa mulandu wakutula nakalimo paulo balamuputaulafye tupifya tupimfya kuli bena, napeka akonkomeshe abashilikale ukutula bakoke panshi napeka ukuti bamubule pamaka ukumufumya mukati kabo, napeka ba mulete libe nakakwa. ¹¹Napeka kasiku kankonkelepo ubushiku kuuu ali mukwiminina pambali yakwe nokulanda kuli wena ati, ube uwashipa, pakuti ifyo waciba walanda buka mbone pali nebo mu Jerusalemu, napeka eflyo uuli mukuya mukunshimika bukambone namu Roma. ¹²Peka elo bwaishile ca, bamo aba muba Yuda balimuku pangana napeka balimukuibika bonse capamo umulapo, abati tatwalye napeka tatwanwe ifili fyonse mpakafye tumwipaye Paulo. ¹³Nakalimo bali abaume ukucila amakumi yane abaipangile ukuba pamo. ¹⁴Napeka bali mukuya kuli shimaepo umukulu peka nakubakulu bakulu napeka batile, "natupanga umulapo uumulapo uwakulisha ukukana lya icili conse mpankafye natumwipaya Paulo. ¹⁵Napeka, nakalimo, esheni ukwibukisha icilye cilombe kuli kapitao mukulu amukosheko amulete kuli webo, pakutula mwebo kuti mwamona umo umulandu wakwe mwingo mfwila ifishinka. Napeka kuli fwebo tulifye abaipekanya bwino ukumusalipa libe talafika kuno. ¹⁶Lelo umwana mwaume uwakwa nkashi yekwe aalimu kumfwa ifyo bali muku mulalilila balemupembela eico peka alile nokwikala mu ng'anda yakulidwa napeka ali mukumweba Paulo. ¹⁷Paulo peka ali mukwita umo wapali bamalonda peka atile, "sendeni uyu umulumendo mutwaleni kuli Kapitao mukulu, pakutula uyu nakwata tumo utusebo alimukukabila ukumweba. ¹⁸Eico ulya malonda asendele ulya mulumendo napeka bamutwele kuli kapitao mukulu napeka atile, "Paulo uwa kakwa aciba ali mukungita kuli ena, napeka aciba alengipusha ukuleta uyu mulumendo kuli mwebo. Nakwata tumo utwa kulanda na mwebo. ¹⁹Kapitao umukulu alimubulile amwikata ku kuboko amutwele ku ncende iyafisama napeka alimwi pwise, "nga cili shani ukutula naukwa utusebo kuli nebo?" ²⁰Uyo umulumendo peka atile, "Aba Yuda nabapanga na capamo uukwipusha webo uku kosesha kuli bene Paulo mailo kucilye cabo, abati tuli mukufwaya mumulete pakutula tumwipushishe bwino pa milandu yakwe. ²¹Apa ndimukukweba ati wiesha ukumupela kuli bene pakuti bali peka ukucila abaume amakumi yane abo abali mukulalilila nokulolela ukumwipaya. Napeka bali lapa umulapo bonse uwakukana lya napeka ukukana nwa mpakafye ukumwipaya. Napeka bali abaipekanya bwino, bali mukumulolela imwe ukusuminisha. ²²Kapitao umukulu peka asuminishe umulumendo ukuya, napeka panuma yakumukambisha, tecakwesa ukwebako nangula umo ukutula naunjabako uto utusebo. ²³Napeka alitile babili pali ba malonda nokubeba ati, "Kasendenipo abashilikale imyanda ibili baipekanye ulwendo ulwakuya ukutali ku Kasaria, nabaume abapali bakabalwe amakumi cine lubali nabena, napeka abaume imyanda ibili abatutamfundo, napeka mwebo muli mukuya pa kashita akalenga butatu akakucitundaca ubushiku. ²⁴Napeka abakambishe ati peka mupekanye ifinama umwakuti paulo peka enga ninamo napeka mu musende mu cibote ukumutwala kwa Felix umulashi. ²⁵Napeka ena epakwandika kalata muli uyu musapu: ²⁶Kalaudi Lucia we mulashi uwapulishamo Felix, namucelela mwanee, ²⁷Uyu mwaume bali mwikete kuba Yuda napeka ali mupepi mupepi nokumwipaya kuli bena peka elo naileko kuli bena pamo nabashilikale napeka nalimupokolwele, peka pakusambilila ukutula uyu ali mawna calo wamu Roma. ²⁸Nebo nalimukufwaisha ngishibe ico bali mukumupelela umulandu, peka namusendele nokumukosesha ku cilye cabo. ²⁹Nali mukusambilila ukutula ena balimukumupela fye umulandu ukupitila mufipusho ukupitilafye mu mafunde yabo, napeka apo tapasangilishiwe icakumushinina ena icinga lingalingila ukufwa nakalimo ukukakwa mucifungo. ³⁰Napeka napokelele akasebo kuli nebo akaletila naba mupangila uyu muntu ukumwipaya, peka nebo eco nalimuku mutuma kuli mwebo napeka nalimukweba bashimilandu bakwe peka pakutula balete ifya kupingulapo kwabo pali ena pacinso cenu, mushaleno. ³¹Napeka abashilikale bali mukonka konka pafyo baebelwe. peka bali mukusenda Paulo napeka epakumuleta wena ubushiku kuli Antipatri. ³²Napeka pakashiku akakonkelepo, ubwingi bwaba bashilikale balishile abaume bapali bakabalwe epakuya nankwe napeka bena bonse bali bwekelemo kung'anda yabulinshi. ³³Napeka abaume bapaliba kabalwe bali mukufika fye kuli kasama napeka bapele umukanda ku mulashi, napeka balimulangishe Paulo kuli ena. ³⁴Napekafye umulashi pakubelenga umukanda, ali muku mwipusha Paulo uli mukufuma ku citungunshi. Napeka pakupwa ukusambililapo ukutula alimukufuma ku Cilicia, ³⁵Ena atile, "Nebo ndimukukabila nkomfwikishe sana bwino ilyo bashimilandu bobo bakesa kuno." peka akambishe ena ukutula ba musungile mu citungu icikulu ica buteko bwakwa Herodi.

Chapter 24

¹Peka pakupwa kwa tushiku tusano, Ananias umukulu wabashi mapepo, nabamo bamo abakulu, napeka nenkakashi Telulas nabo bali mukuya kulya. Peka abo bantu bailetele ubupingulo pali Paulo kabala ku mulashi. ²Napeka elo Paulo amakene ku mulashi Tetulas atampile ukumushinina napeka atile ku mulashi, "Nipa mulandu obe fwebo natukwata icibote sana, napeka umuntontonkanya wenu utuletela ubutantiko ubwa yana mucalo cesu, ³Napeka namatotelo yonse yalapokelwa muli fyonse ifyo mupanga, mwebashimu cindikwa ba Felix. ⁴Napeka nebo nshili mukufwaya ukumutendusha, nebo ndimukumupapata ukulingana nobusuma bwenu mutumfweko icalinga. ⁵Fwebo twali mukusanga

uyu mwaume lisamika napeka uwalenga ubutomboshi kuba yuda bonse ukushinguluka icalo conse ukuba bacipondoka. napeka ena nitungulushi yaba cipanwa ku Nazara. ⁶Napeka ali mukuka bila noku kowesha ing'anda yamapepo, eco tuli mukumwikalila. mukusosa kumbi, twabamukukabila ukumupingula umwabela amafunde yeesu. ⁷Lelo Lysia umukulu wabuteko, alishile peka amwikete pakuboko nokumusenda ukumufumpula mu mako yeesu ku maka. Napeka akambishe bonse bashi milandu bakwe ukwisa kuli mwebo. ⁸Napeka elo muli mukwipusha Paulo pali ifi ifimukucitika namulinga ukusambililapo ulubali lonse pali ifi fyonse tuli mukumu pepelapo imilandu. ⁹"Aba Yuda napeka baibikile capamo abati nifyo fine fyonse ifyebo fya cine. ¹⁰Peka elo umulashi acebwishe paulo ukutila alande, Paulo aalimukubasuka ati, "Nalimukumfwa ukutila mu myakafye iingi iya pita imwe mwali mu kapingula abana calo, napeka nanebo mukumfwa isansa ndimukufwaya ukuilandila ne mwine kuli mwebo. ¹¹Napeka namulinga ukwiluka mwe bene ukuti tapalati papwe nangula utushiku ukufika kwikumi limo nashibili apo nailile ku kupepa ku Yerusalemu. ¹²Napeka elo balimukwisa bansangile mu ng'anda yamapepo, napeka nebo nshali mukukansana nabo nangula umo, peka nshali mukwimya icintu bwingi napeka nakalimo ni mwisinagogo, nakalimo mu musumba. ¹³Napeka tabakwetepo nangula fishinka ifya mulandu napeka bali mukufwaya ukunshinina ine. ¹⁴Elo ine ndimuku suminishako kuli mwebo, icakutila ukulinganane nshila elo balandile iyabutomboshi, ukupashanyako nenshila nebo ndimukubombela lesa wafikolwe fyesu. Nebo ndimukutekela ifintu ifilifyonse munkonka umwabela amafunde napeka mufya lembwa muli bakasesema. ¹⁵Napeka nebo ndimukukwata isubilo limoline muli Lesa peka nga aba bene abaume, ukutila kuli noku ba ukubuka kubalungama peka nabaa filubo. ¹⁶Napeka nebo lyonsefye ndimukutulukusha ukuba nomulangwe uwakaele pantanshi yakwe Lesa napeka kubantunse. ¹⁷Napeka panuma ya myaka iyingi nebo naileko nalimukupela ifya luse kubantu bandi napeka nalimu kupela nefya bupe. ¹⁸Elo ndimukupangefi, bamo aba Yuda ukufuma ku Asia abansangile nebo ndimukusefya kwa kusangululwa mu ng'anda yamapepo, takwali nakalimo icintubwingi nakalimo icimfulunganya iyo. ¹⁹Napeka aba abaume abalimukuitunga abali kuli imwe nombamba napeka bali mukufwaya ukunshinina nebo, nshili mukwishiba nganaliko necintu bali naco. ²⁰Napeka nakalimo, aba baume kuti bailandila ifilubo ifyo bali mukunsanga ndimuku panga nebo elo nebo ndiningiminina pantashi ya cilye caba Yuda. ²¹Napeka nakalimofye nipa cintufye cimo ico nebo nali mukupundisha elo nebo nali mukwiminina mukati kabo, nifi ukukumako pakukubuka kwa bafwa eco nebo ndimukubela kuli imwe ukumpingula ilelo. ²²Peka Felix, untu aishibishe bwino pafyo aebelwe palwawa nshila, ena aimike umulandu uwa kumfwa ifi. Alandile ati, Elo lucia komanda ali nokunkonka ukufuma ku Yerusalemu, nebo nokulangulukapo pali uyu mulandu wenu. ²³Napeka akambishe ba malonda ukuti Paulo kamusungileni mukafungo kanono, pakutila akwateko ubuntungwa ubwalinga pakutila ifibusa fyakwe fimo kuti foleisa mukumusansa mushako peka nokumwafwako muli tumo tumo uto ali mukukabila. ²⁴Napeka panuma yatushiku tumo, Felix alimuku bwela nomukashi wakwe Drusila, uyo ali umu Yuda, napeka atumine ukwita Paulo napeka alimuka bila omfwe kuli ena ulwa pamulandu wakwa Yesu Kristu. ²⁵Napeka elo Paulo alimukupitulukamo pamo naena pamulandu wabololoke, peka nokuteka umutima, napeka pabupingulo ubwalaswa bwise, Felix alimukwikatwa no mwense napeka atile, "kabiyezi ukoo taluka nombamba. Peka elo ndinokukwata akashita na kambi peka, ndinokutuma ulwa pali webo. ²⁶Napeka lubali lumbi ali mukusubila ati nakalimo Paulo akamupelapo ulupiye, eco ali mukutumuna apa napa kuli ena napeka bali mukulanda na ena. ²⁷Peka elo pa pwile imyaka ibili, poki Festus apyene ubulashi panuma yakwa Felix, nombamba Felix alimukufwaisha ukutemunwa naba yuda, ashile Paulo mu cifungo.

Chapter 25

¹Nombamba, Fesite alingile mumusumba, napanuma yanshiku shitatu, alimukufuma ku Laivea aile nina ku Yerusalemu. ²Ba shamfumu baba shimapepo pamo nentungulushi shaba Yuda bali mukuleta amabupingushi pamulandu wakwa paulo, peka bali mukwipusha Fesite bwangu- ³balimukumwipusha ena ukuti abacitile uluse pamulandu wakwa paulo- ukuya mubula ku Yerusalemu, pantu balepekanya ukuya mwipaila munshila. ⁴Fesite alimubasuka ati Paulo afwile abe ku Kaisarea, peka naena wine alimukuyako bwangu. ⁵"Eico, alanda ati, "abo abamuli mwebo, "bafwile baya kulya pamo nafwebo. Nga kwaba fimo ifyabipa ku muntu, baka mwebe cilubo. ⁶Fesite taile inshiku ukucila pali cinekonse konse nangula inshiku ikumi peka nombamba alimukuya kokela ku Kaisarea, peka pabushiku ubuli nokukonkapo alimukwikala pacipuna cakupingwilwapo peka nokweba Paulo ukumuleta kuli ena. ⁷Elo afikile, aba Yuda ukufuma ku Yerusalemu baiminine mupepi, peka balimukuleta amabupingulo ayengi ayo bafililwe ukupwisha bwino. ⁸Paulo alimukuicingilila umwine nokulanda ati, 'Nshali namulandu ku malango yaba Yuda nangu nipamulandu we tempele nangu nipamulandu wakwa Kaisarea. ⁹Nombamba Fesite alimukufwaya ukusekesha aba Yuda, peka elo alimukwasuka Paulo nokweba ati, "Ulefwaya ukuya nina ku Yerusalemu peka ukuya muku pingulwa na nebo pamulandu waifi fintu kulya?" ¹⁰Paulo alandile ati, "njiminine kucipuna cakupingwilwapo cakwa Kaisarea eko ndinokupingulwa, nshali ne cabipa kuba Yuda, nefyo namwebo mwaishiba bwino. ¹¹Nga nalicita icibi peka nganali cita ica wamina imfwa, nshile tinemfwa. Nombamba mulifyo bali mukunshinina fya bufi, tapali nangu umo uulempela kuli bena, "kuli Kaisarea eko ndimukwipusha." ¹²Panuma Fesite alandile ku cilye, alimukwasuka, "Ulimukwipusha kuli Kaisarea. Kuli Kaisarea eko uli mukuya!" ¹³Nombamba panuma yanshiku, imfumu Aglipa na Berenike bafikile ku Kaisarea mukupela umucinshi kuli Fesite pakutandala kwabo. ¹⁴Panuma yakuba kulya panshiku ishing, Fesite alimukulondolola imilandu yakwa Paulo ku mfumu, alandile ati, "Umuntu umo uwali mukusha umufungwa kuli Felix. ¹⁵Elo nali mu Yerusalemu, ba shimapepo bakulu naba kalamba baba Yuda baletetele amabupingushi pamulandu wa uyu muntu kuli nebo, peka balenombamba ukweba ati batanwe insambu

pamulandu wa ena.¹⁶ Nali mukubasuka bena ati, talimusango wesu waci Roma ukumu pelo muntu uo tabapingula ukwabula uwakumushinina pafintu bamwebele pafyo acitile ukuti aicingilile umwine pamulandu wabupingushi.¹⁷ Eico, elo balimukwisa pamo kuno, nshali mukulolela, nomba ubwakonkapo nalimukwikala pacipuna cabupingushi, peka naebele nomuntu ukweba ati, bamulete.¹⁸ Elo abalimukumushinina balimukwiminina, tabalimukumushininkisha ena ifya bufi ngafintu nebo nalimukwishiba.¹⁹ Palifyo, bali nefikansa pali ena pamulandu nemipepele napa mulandu wamuuntu umo Yesu uwali uwafwa, untu Paulo ashimika ukuba uwa mweo.²⁰ Awe nebo, pamulandu waku fwailisha uyu mulandu, peka elo nalimukwipusha ena ngali mukufwaisha ukuya ku Yerusalemu mukwiminina mubupingushi kulya pamulandu uyu.²¹ Nomba elo Paulu ashininwe ukusungwa mucifungo pakulolela ukuputulwa kwa mulandu kuli ba mulopwe, nalimukubeba ukuti bamusunge nkasuke nkese mutuma kili Kaisarea."²² Agilipa alandile ati kuli Fesite, "Nanebo wine ndimukufwaya ukumfwa kuli uyu muntu." "Mailo," Fesite alandile ati, "Ulinokumumfwa ena,"²³ Elo pabushiku bumbi, Agilipa na Barenike balishile nokusefya ku kalamba; balishile mu cikulwa pamo nabakalamba babashilika ne ntungulushi sha bantu aba mumushi. Elo Fesite alandile aebele, Paulo aliletelwe kuli bena.²⁴ Fesite alandile ati, "Imfumu Agilipa, peka nabonse mwe bantu abali pano pamo na fwebo, mwamumona uyu muntu; bonse mwe cintu bwingi caba Yuda cangitile nebo mu Yerusalemu napano pamo, peka balipundile pali nebo ati talingile ukuba nomweo.²⁵ Nebo nasambilile ati tacitile nangucimo icakweba ati afwe; nomba pantu aputwilwa kuli ba mulopwe, napingula ukumutuma.²⁶ Nomba nshikwete icintu cine icakulemba kuli kuuku. Palwa uyu mulandu, namuleta kuli mwebo, maka maka kuli webo, Imfumu Agilipa, elo nomba nkware fimo ifyakuti nembe pali uyu mulandu.²⁷ Pakweba ati tacili cansambu kuli nebo ukutuma umufungwa peka ukweba ati numbule nomulandu pali ena."

Chapter 26

¹Elo Agilipa alandile ati kuli Paulo, nawilandile wemwine, "Nomba Paulo atambalike ukuboko peka acitile ukulanda.

²"Ndi uwaicingilila ne mwine elo nensansa, mwe mfumu Agilipa, pakucito mulandu pa cinso cenu ilelo pamulandu wakushininwa kuba Yuda, ³maka maka pantu mwebo mwaishiba intambi na mepusho yaba Yuda. Elo napapata mungumfwe nebo mukutekanya.⁴ Icine, bonse aba yuda balishiba ifyo naikala ukufuma ku bwaice bwandi namulupwa lwandi namu yerusalemu. ⁵Balingishiba ukufuma kukutampa, nga balimukunsuminisha ukulanda ati, naikele ngo mu Fariseyo, umwalole ciputulwa ca mipepele.⁶ Nomba ndimukwiminina pano ukwebati mpingulwe pamulandu wa kucetekela mu cilayo capangilwe kuli Lesa kuli ba shifwe. ⁷Ni kuli ici cine cilayo ati imikowa ikumi naibili mucetekelo bapokelele elo balepepa Lesa mukupimpa ubushiku na kusuba peka nipali ici cicetekelo, mwe mfumu, ati aba Yuda epo ba lenshininina nebo. ⁸Cinshi ico mulimukupingwila kuti icishingatetekelwa ati lesa ala busha abafwa?⁹ Nomba ifyo fine, nanebo mumutima wandi ati, ndinokucite fintu ifingi ukucusha kwishina lyakwa Yesu umwina Nazareti. ¹⁰Nalicitilefi mu Yerusalemu. nali mukubesalila mucifungo abantu ba mushilo lintu nalimukupoka amaka kuli ba shimapepo ba kalamba; peka nga baipaiwa, nali mukusuminishako kuli bena. ¹¹Nalimukuba cusha imiku iingi na mumasinagogo peka na limukwisha ukuba patikisha ukuponta. nali mukuba botokela nalimukubakonkelela nokuba cusha sana ukuya namumishi ya muncende shimbi.¹² Elo nali mumulimoyu, naleya ku Damaseke na maka nobutumwa ukufuma kuli ba shimapepo ba kalamba; ¹³Peka munshila kulya, pakati kakasuba, mwe mfumu, nali mwene ulubuto ukufuma mumulu ulwali ulwabutisha ukucila akasuba, peka lwali balike ukushinguluka bonse nebo nabaume abo twali nabo mulwedo pamo nanebo. ¹⁴Elo bonse twaponene panshi, nalimukumfwa ishiwi lilimukulanda kuli nebo ati mululimi lwa ci Hebere, iliti, Sauli, Sauli, cinshi ulimukuncushisha? Cakosa kuli webo ukupanta paca kusoselako.¹⁵ nomba nalilandile ati, nimwebo bani, kuuku?" nakuuku ali mukwasuka, ninebo Yesu untu ulimukucusha. ¹⁶Nomba line ima peka iminina kumakasa yobe; Pantu nipali uyu mulandu ndimukumonekela kuli webo, kuku kweba webo ukweba ati ube umubomfi wandi peka ukaba kambone ukulola ku fintu ifyo wishibe pali nebo nomba peka pa fintu ifyo ndinokulanga kuli webo panuma; ¹⁷Peka ndinokupokolola webo ukufuma ku bantu peka ukufuma ku bena fyalo kuli uyo ndinokututumako.

¹⁸Muku besula amenso yabo peka mukubapilibula ukubafumya ukufitile nokubatlwa ukubutile peka ukufuma mucifungo cakwa satana nokuya kuli Lesa, elo ati bali nokupokelela kuli Lesa ukwelelwa kwa membu peka mukwikala aba mushilo uko ndimukupela kuli bena mukutetekela muli nebo.¹⁹ Eico, mwe mfumu Agilipa, nshili mukukana iciloto camu mulu; ²⁰Nomba, kuli abo mu Damaseke intanshi, peka namu Yerusalemu, peka na monse mu ncende ya Yudeya, peka nakuli abo abena fyalo pamo, nali muku ba pele mbila ukweba ati balingile ukulapila peka ukupilibukila kuli Lesa, bacite nemilimo iilingile ukulapila. ²¹Nipali uyu mulandu aba Yuda nebo bankakile mwitempele nokufwaya ukunjipaya.

²²Eico nebo nimpokelela ubwafwilisho ubwakufuma kuli Lesa ukufika nakuli buo bushiku, peka nebo naiminina ndi kambone kuli bonse abanono naba kulu pamulandu wafishilipo napalifyo bakasesema na Mose alimukulanda ifili no kucitika-²³ ati Kristu afwile ukucula, ukulanda ati eu katendeka ukwima kubafwa euli nokubila ulubuto kubantu bakwe nakubena fyalo."²⁴ Elo paulo paku icingilila, Fesite alimukulanda mwi shiwi likulu, "Paulo, naupena; ukusambilila kobe kuli mukukulenga ukupena." ²⁵Nomba Paulo alimukulanda, "nebo nshilimukupena, mwebakankala ba Fesite, nomba nebo ndimukulanda amashiwi yacine peka amashiwi yabupingushi. ²⁶Pantu imfumu naishiba pali ififintu; peka elo ndimukulanda nokushipa kuli ena, pantu nisubila ati tayakana ukwishibapo nangu cimo muli aya, pantu ici taca bombelwe kucifutu.²⁷ Bushe muli mukusumina bakasesema mwe mfumu Agilipa? Nalishiba mwali sumina." ²⁸Agilipa alimukulanda kuli paulo, "nimu nshita ishinono ulimukunasha nasha ukweba ati imbe umwina Kristu?" ²⁹paulo alimukulanda ati, ndimukupepa kuli Lesa, ati nangu nimu nshitashinono nangu nimushikalamba, tewebwe weka, nomba

pamo kuli bonse abali mukufwa lelo, bali nokuba nga nebo, nomba ukwabula ifi iminyololo yamu cifingo.¹³⁰ Nomba imfumu yalimukwiminina, na kateka, peka na Berenike pamo, nabonse balya bali mukwikala pamo nabo;³¹ Elo bashile icikulwa, balimukulanda bonse kuli umo nomunankwe balimukulanda ati, "uyu muntu tacitile icakweba ati afwe nangu kukakwa." ³² Agilipa ali mukulanda kuli Fesite, "Uyu muntu ngatalimu kubutukila kuli kasarea ngataba mukakwile."

Chapter 27

¹Elo bali mukutontontokanya ukuti tufwile ukupilukila ku Itali, bapele Paulo napeka nabamo abali nabakakwa kuli malonda uwe shina lya Julyusi uwapampuka ya bashilikale. ²Napeka twapilukile mu cibwato ukufuma ku Adramattium ubwali mupepi nokushikuka ukuya shoka ku fyabu fya ku Asia. Peka twalimukuya pa cimana. Aristarchus ukufuma ku Tesalonika mweka mu Makedonia nabo twali mukuya nabo pamo. ³Naeka akasiku akali mukukokapo twamukufika ku mpaka yaku musumba wa Sidon, uko Julius akwatile paulo uluse, alimulekeleko ayakubanankwe ukuya musakamana. ⁴Napeka pakufuma kulya kuntu twalimukuya iya cimana napeka twali mukwuya shoka icilila ca cyprus, mupepimupepi naku cishi, pantu icipupu ca mwela cali mukutucusha. ⁵Napeka twali mukuya ukwabuka icimana ca cilicia napeka pamfuliya, twali mukufika ku mpanga ya Myra, umusumba wa Lycia. ⁶Napeka kulya, malonda alimukusanga icibwato icali mukufuma ku Alexandria ubo ubwali mukuya ku Italy. Alitupatikemo bonse. ⁷Napeka twali mukuya panono panono patusikufye utwingi napeka mukupelekesha twafikile mu mpika mupepi mupepi Cnidus napeka icipupu tacali mukutusunisha fwebo ukuya kulya, peka twali mukuya lambatila ululamba lwa ku Krete, ukupulinkana na Salomon. ⁸Napeka twalimukuya mululamba mu mpika, nsukafye twailefikafye ku ncende imo ifi iyo bali mukwita ati ifishoke fisuma, mupepi mupepi no musumba wa Lasea. ⁹Eico twalimukukwata inshita ntali, peka inshita yaba Yuda yali naipita kale, napeka yali mukuba peka iya busanso pa kuya. Eico Paulo alibasokele, ¹⁰napeka atile, "mwe baume, nebo ifyo ndimukumona ulu lwedo lwesu tuli mukuya lwa bwafya lwa kucenwa napeka nokulufya, talilwa kulufyafye ifipe fyeka iyo napeka ubwato, lelo napeka no bumi bwesu." ¹¹Lelo malonda ali mukupela sana ukumfwa kuli kangalila napeka ku mwine wa cibwato tali uwa angwako kufyali mukulanda Paulo. ¹²Napeka icabu tacali ica anguka ukukwata ukutubilishako pamulandu wa cipupu mulya, abengi abasendelwe batile tuleyeni tufumeko kuno, napeka namukweshana namaka kuti twafika mu musumba wa phonix, kuti twakwatako ukutubilishako ku suka icipupu kulya cipwe. Phoenix cali cabu mu crete, mukulolenkana konse ukwa kukapinda kakumasamba napeka nokukapinda kuku mbonshi. ¹³Napeka ilyo icipupu caku masamba catampile ukulwa sana, elo abasendelwe balimukutontontokanya abati batintile akapuba baile balungatana ku Crete mupepi mupepi. ¹⁴Nakalimo panumafye yakashita akanono kwalishile mukwangumfyanya inkunka iya maka, ico bali mwikwita ati yurakwilo, catampile ukupuma ukukokela panshiukufumina ku cishi. ¹⁵Napeka ilyo icibwato cali mukwikatwa ku maputa napeka twali mukusenda mululamba ku cipupu. ¹⁶Napeka Twali mukuya ukulambatila mukubutukila kula cishi akanono akobali mukwita ati Kauda, napeka mu bwafya twali mukupilikita ukwikatwa akabwato kakupusukilamo. ¹⁷Napeka elo kwali ukwikata aka bwato kakupusukilamo, bali kemishe noku katabilila ku myando ku cibwato. peka bali aba mwenso bali mukufwaya ukufulumukilamo ku lulamba lwa mucanga ku Syritas, napeka bali misheko akapuba kapa mwelu napeka bali mukusendwa mululamba. ¹⁸peka twali mukukwata icimfulunganya cakusunksa ku cipupu icakutula nakasiku akakonkelepo batampile ukulaposaike ifipe fyabo ukucilamo. ¹⁹Mutusiku utwalenga tutatu napeka abalendo bali mukucilamo ukuposaika nefibombwlo fya mu cibwato ku minwe yabo. ²⁰Elo akasuba peka nentanda tafyali mukubalika palifwebo patusikufye utwingi. ²¹Napeka elo bali mukwenda ulwendo ulutali ukwabula ifilyo, elo Paulo alimakene pakati kabalendo napeka atile, "Mwebaume, mulingile ukumfwa kuli nebo, napeka mwikwata ukuya ukufuma ku Krete, peka pakumona uku ukucenwa peka nokulufya. ²²Napeka ndimuku mukonkomesha ndimukutula mube abashipa, pantu takwakabe ukulufya ubumu ubuli bonse pali fwebo, lelo icibwato ceka ecikonaika. ²³Napeka akasiku kali mukufumako ubushiku umu ngeli wakwa Lesa untu nebo ndiwakwe, untu nebo ndimukupepa-umungeli wakwe alimukungimininako. ²⁴Napeka alandile ati, "Mwiikata nomwensu, Paulo. Uli mukuya mukwimakana kuli Kaisala, napeka ndimukumona, Lesa mu luse lwakwe umwine ali mukukupela bonse abouli mukuya nabo. ²⁵Napeka mubefye abashipa, mwebaume! peka nebo ndimukukwata icisumino muli Lesa peka ukutula fili mukucitika ukulingana nefyo nali mukwebwa kuli nebo. ²⁶Napeka tulingile ukubutuka mukuyaposwa pali tumo utufilila. ²⁷Napeka elo pali mukupita utusiku ikumi limo notusiku tune ubushiku, elo twali mukusendwa muli uyo ine inshila napeka nimuli cilya cine cimana ca Adriatic, calimukuba nakalimo pakati kabushiku abalendo bonse balimu kutontontokanya ati bali mukupalamina ku mpanga shimo ifi. ²⁸Babulile ifipimo napeka basangile intamfu amakumi yabili; napeka panuma yakasita akalinga, napeka babulile nefipimo ifingi napeka basangile intamfu ikumi limo nafisano. ²⁹Napeka balimukwikatwa na cimweso abati nakalimo kuti twaposwa pa mabwe, napeka bapose utupuba tune ukufuma ncende napeka bali mukupela ukutula ulucelo lwise bwangu. ³⁰Napeka abalendo bali mukulolesha inshila benga leseshamo icibwato napeka bali mukunashako akabwato kakupusukilamo muli cimumana, napeka bali mukupanga ukutula kuti baposa utupuba panshi ukufuma ku cisolo. ³¹peka Paulo alimukulanda kuli malonda napeka naku bashilika, "Kanfye aba bantu bekalefye mucibwato napeka tekuti mupusuke. ³²peka abashilikale bali mukuputaula imyando iya kabwato napeka muku kaleka kaleya kaleyendela. ³³Peka elo ulubuto lwakuca lwali mukwisa, paulo napeka ali muku koseshesha bonse pamo ukutula babule icakulya nokulya. Napeka alimukulanda ati, buno bushiku bwakulenga ikumi limo notushiku tune icakutula mwali mukwikala mwisakamika napeka ukwabula icilyo-napeka tamwali mukulya nangula kamo. ³⁴Napeka nebo ndimukumupapata ukuya kanya ifilyo, peka kano akasiku kepusukilo. Napeka tapafwepo umuntu

nangula umo uuli mukulufya umweo wakwe napeka nangula ukulufyapo umushishi waku mutwe wakwe.³⁵ Napeka elo ali mukuleka ukulanda ifi, alibulile umukate napeka alipepele ipepo lya kutasha Lesa pa menso yabantu bonse. Napeka aliputawile umukate napeka atampile ukulya.³⁶ Napeka bonse bali mukukoseleshiwa napeka bonse bali bulile ifilyo.³⁷ Twali bonse pamo 276 imyeo mucibwato.³⁸ Napeka elo balimukulya sana, bali mukupanga ukwangushako icibwato pakuposaika ingano shabo pa cimumana.³⁹ Napeka elo bwa cele, tabali mukwishiba ukuli impanga, napeka bali mukumonafye umucanga mwisenga, napeka bali mukulanshanya abati nakalimo kuti ba oba icibwato ukucitwala kulya.⁴⁰ Napeka bali putawile imyando ukwangushako utupuba napeka notusha mucimumana. napeka pakashita kamo kene bali mukwangushako imyando iya tumitanto napeka bali mukwimya itanga lya kuntanshi pa mulandu wa cipupu camwela, napeka balallosha kululamba lwesenga.⁴¹ Napeka icibwato caile pama pa mulundu wa mucanga napeka epo caile pantama. Napeka epo intyana yaile pantama apo napeka yalipanda wike ukufuma pa mulu pamulandu wa maka yamaputa.⁴² Napeka abashilika bonse bali nabakwata amapanga aya kuipaya bonse abafungwa pakuti tapengaba nangulafye umo uwingo owa ukuya napeka tapali uwa kufulumuka.⁴³ Lelo peka malonda waba fungwa alimukufwaya apususheko Paulo, eico ali mukukanya amapange yabo; napeka akonkomeshe ukubeba ati abo abengo owa bapiluka mukushipa muli bu bwangu naapeka baye bwangu kumpanga.⁴⁴ Napeka abantu bambi abalashala balabakonkapo, bamo pafipimfya fya mbao, napeka bamona nabo mumisapu imbi iya kupilukila ukufuma mu cibwato napeka peka muli iyi ine nshila capangilwamo ukutula fyebo bonse tufikilemo abomi ku mpanga.

Chapter 28

¹Napeka elo twali mukusendwa fye abomi mukupulinkanya, twali mukusambilila ati icilila ico balimukwita ati Malta.

²Napeka abana calo bali mukutupela fwebo ifya luse sana, napeka balitukoseshe umulilowakonta napeka balimukutupokelela capamo bonse paka pamulandu wamfula peka nokutalala.³ Napeka paulo ali mukubunganya icikako cankuni napeka abikile pa mulilo, napeka insoka yefolo yali mukwisa ukufuma pamulandu wa cikabilila napeka yakankatile kukuboko kwakwe.⁴ Napeka elo abena calo balimukulolesha bana iyi nama naikankatila ku kuboko kwakwe, napeka bali mukulanda umo nomunankwe, "Abati uyu mwaume nakalimo ni ntalamisoka uyo uwali mukupusuka ukufuma mu cimana, napeka bukalele tabu muwamine ukwikala noburni."⁵ Napeka akuntile iyi nama mweka mukati ka mulilo napeka ena takwetepo ukucushiwa nakalya.⁶ Napeka bali mukulolela wena ati nakalimo alafimba napeka nakalimo alaiatwa nempepo napeka nakalimo alapona nokufwa. Peka panuma bali mukumutamba akashita akatali napeka balelolesha bamona tapali nangula akabi akali mupangika pali wena. Eico bali mukucinta peka imilangwe yabo napeka balandile abati uyu nao nika Lesa.⁷ Napeka mu nchende mulya iya mupepi mupepi mwali ifyalo ifyali ifyakwa mulopwe umwaume wa ku cilila, umwaume uwe shina lya Publius. Ena ali mukupokelelafwe bonse napeka alimuku twako sana muluse patusiku tutatu.⁸ Napeka cali mukupangwako icakutula umufyashi wakwe umwaume uweshina lya Publius alilele pamulandu wakwikatwa nempepo nepeka nokunyonga mumala. Napeka elo paulo ali mukwingila kuli ena, ali pepele, napeka alitambikepo indupi shakwe pali ena, napeka alipolele.⁹ Napeka panuma yakupangika ifi napeka icintu bwingi ica bantu muli ico icishi abo abali abalwashi napeka bali bundumwike, napeka balishile nokuposhiwa.

¹⁰Napeka abantu bali mukutu cindika umucunshi apakulu sana, napeka elo twali mukuipekanya ukuti tuleya palwendo lwesu, bali mukutu pela fyonse ifyo twali mu bukabe bwesu.¹¹ Napeka panuma yakupwa imyeshi itatu twali mukufwaya ukuya mu cibwato ico icali mukupembela icipupu icali pa cilila, icibwato cakwa Alexandra, icali" na tumpundu twalu lesa" etwali mukuba imitwe yacilangililo.¹² Napeka panuma elo twali mukufika ku mpanga ya musumba wa Syracuse, twali mukwikalako utusiku tutatu.¹³ Napeka twali mukufuma kulya nokuya napeka twali mukufika ku musumba wa Rhegium. Napeka panumafye yakashiku kano icipupu icakukapinda kaku kulyo cali mukwima nokupukuma ububi, napeka mu tusiku tubili twali mukwisa kumumba wa Puteoli,¹⁴ napeka kulya twali mukusangako ba wesu bamo napeka twali mukulalikwa peka ukwikala nabo pa tusiku cine lubali, muli uyu musebo twali mukuya ku Roma.¹⁵ Napeka pakufuma kulya kuntu ba wesu, panuma elo bali mukumfwa pa lwa fwebo, peka bali mukufuma ukwisa mukutukunya pa ntamfu apatali ku cisankano ca Appius napeka pashakufikilamo shitatu. Napeka elo paulo ali mukulolesha ba wesu, ali mukutasha lesa napeka calimupele icikoseleshi.¹⁶ Napeka elofye twali mukwingila mu Roma, paulo peka mu bwana lale pamo nabashilika abobali mukula musunga.¹⁷ Napeka elo shaishile peka panuma yatusiku tutatu Paulo ali mukwita capamo abo abaume abali bantu ngulushi bamu ba Yuda. Napeka elo bali mukwisa capamo, ali mukulanda kuli bena, mweba wesu, nangula nebo nshapangapo icabipa nangufye apacesha ku bantu napeka nangula kuntambisha ba shifwe, nebo nalifye mukusenda abafungwa ukubafumya ku Yerusalemu mu minwe yabena Roma.¹⁸ Napeka panuma yaku nkonga ifipusho nebo, bali mukukabila ukunkalakombe uwakalele, pantu tabali mukusangamo umulandu wa kumpigwile nebo ukufwa.¹⁹ Napeka elo aba Yuda bali mukulanda ukulingana namapange yabo, nebo nali mukubapatikisha ukucila batwale umulandu wandi kwa Kaisala, napeka tepa mulandu uwakutula nali mukuleta uluko lwandi ukulu shinina.²⁰ Napeka uyu wine mulandu, napeka nebo ndimukumwitila ukutula twiloleshe namwebo napeka ukulanda namwebo, napeka nipali ici pa mulandu we subilo lya bena Israel eco nebo ndimukukakilwa mu minyololo.²¹ Napeka balandile kuli wena abati, "fwebo tatuli mukupokelelako umukanda nangu umo ukufumina kuba Yuda palwa webo, napeka tatuli mukupokelelako ba wesu ukwisa napeka no tusebo napeka icili chonse icishili bwino palwa webo.²² Napeka fwebo ubukabe bwesu tulimukukabila ukuyumfwila kuli webo ifyo webo uli mukutontonkanya mumilangwe yobe pali ici cakaniko, napeka pantu cili mukwishibikwa kuli fwebo ukutula cili mukulandilwa bubi bubi

mpanga yonse."²³ Napeka ilyo basontele akasiku kakwe kambi abantu abengi peka bali mukwisa kuli wena kucifulo ca bweni. Napeka ali mukubatula umulandu. Napeka ali mukupela bukambone pamulandu wa bufumu bwa kwa Lesa. Napeka ali mukulwisha ukubanasha nasha palwa kwa Lesa, Napeka fyonse ukufuma kumafunde yakwa Mose napeka ukufuma nakuli ba kasesema, ukufumafye ulucelo napeka ukufika ku bushiku. ²⁴ Napeka bamo bamo balishininwe pafintu ifyo ali mukulanda, napeka bamo bamo nabo tabasumine. ²⁵ Napeka elo bali mukukana suminishanya umo no munankwe, balishile panuma Paulo alimukulanda ishiwi limo. ' "Peka mupashi wa mushilo wali mukulanda bwino ukupulinkanya muli Esaya kasesema kubafyashi abaume. ²⁶ Ali mukulanda ati, "Kabiye kuli ababantu napeka landa, ukupitila mukumfwa mulimukumfwa, napeka tamuli mukumfwikisha: napeka muli mukulolesha muli mukumona, napeka tamuli mukwiluka nakalya. ²⁷ Napeka imitima sha aba bantu yali kupililwa, napeka amatwi yabo yaliba ayakosa mukumfwa napeka balisala amenso yabo, napeka epali balolesha na menso yabo, napeka baumfwa namatwi yabo, napeka baumfwikisha ne mitima shabo napeka bapilibuka napeka nebo kuti nabondapa. ²⁸ Napeka nipali ico, muli mukukabila ukwishiba ukutula ili pusukilo lyakwa lesa lili mukutumwa kubena fyalo, napeka bena bali nokulyumfwa." ²⁹ Napeka elo fye apwishishishe ukulanda iffintu, aba Yuda balifumuneko baya; napeka bailekwata ukupinkana abene beka. ³⁰ Napeka Paulo alikwikalafye pamyaka yonse ibili mu ng'anda yakwe iya kusonkela, napeka ali mukulapokelelafye bonse abali mukwisa kwakwe, ³¹ napeka ali mukutwalilafye ukubilisha ulwa bufumu bwakwa Lesa napeka alimukufundafye ifintu palwa kwa Lesa Kristu mukushipa konse ukwabula nokuleshiwa.

Romans

Chapter 1

¹ Polo, umubomfi wakwa yesu klistu, uwaitilwe ukuba umutumwa uwapatwilwe kumbila nsuma yakwa lesa, ² Ilyo alaile libela muli bakasesema wakwe mumalembo ya mushilo, ³ Ilyo mwana wakwe uwafyelwe mubufyashi bwa kwa dobidi lubali kubuntunse. ⁴ Ukupitila muli mapashilo, calilandilwe ukuba umwana wakwa ubukakubafwa yesu klistu ⁵ Muli uyo twapokelele umubili nobutumwa cumfwila necitetekelo mumafunde yonse, mubufwayo bweshiwi. ⁶ Muli ine emomwebonse mwaitwa kuli yesu klistu. ⁷ Kuli bonse abali roma abatamwikwa bakwa lesa abaitwa kuba ukuba abantu bakwe abamushilo,, ukusemina no mutende ukufuma kuli lesa klistu. ⁸ Icakubalilapo, ndetotela lesa wandi ukupitila muli yesu klistu kuli imwe bonse, ico pakuti icisumino cenu calibelwa panwe sonde. ⁹ Pantu lesa wandi ekambone, wandi mombela mumupashi wandi mubila yamwana wakwe umwaume, ngokutwalilila kwandi uko mwebo milumbula. ¹⁰ Lyonse indamulo mumapepo ukupilibula mukulekelesha nkaba uwapwililika nomba ukupitila mubukabilo bwa lesa ukwisa kwandi kuli mwebo. ¹¹ Pantu ndefuluko kumona imwe, ukuti mupeleko icabupe, icamupashi, mutifulo cacamikosha mwebo. ¹² Ekutula tusansamushiwe pamo namwebo, uko cicetekelo cabambi icenu ne candi. ¹³ Nomba nshili mukufwa mwebo ukukanandishiba, bamuninane, nalimukukabila ukwisa kuli mwebo nomba nalikakwa ukufika na kuli nomba, mucifulo cakuti mone ifisabo fyalimba mwebo pamo ngefikwete abena fyalo. ¹⁴ Ndimukuba nenkongole kubena hellala pamo nabeni naba welewele ababula amano. ¹⁵ Ifyo fine, ndinomutima uwakubile imbila isuma nakulimwebo aba mu roma. ¹⁶ Pamulandu ishili nansonni kumbila nsuma, pantu emaka ya kwalesa ayakupususha. kuli onse uucetekela, kumuyuda na kumwina hela pamo ¹⁷ Pantu bulungami bwakwa lesa emo kwasokolwe ukuba ngefyo calembwa, acitile "umulungami" akekalilila kucicetekelo eko akekalilila nobumi. ¹⁸ Pantu ubukali bwakwa lesa asokolwelwe ukufuma mumulu nakukanapepa konse no kulungama kwa bantu abashimaisha icine mukulungama. ¹⁹ Pantu cingeshibikwa cakwa lesa camoneka muli bena. pantu lesa icilengele ukumoneka. ²⁰ Pantu imibele yakwe ishimoneka ukulumbula amaka yakwe ayo ashimoneka necipasho cakwe, kuli ukwamwenekesha; ukufuma apo icalo calengelwe, ashibikwe mufilegwa na lesa ilyo apanga, takwali kabili ukwelela. ²¹ Nipali cicine nangu balishibe lesa, tabakwete ukumucindika nga lesa nangu kumupelafye amatotelo. mucifulo, baishile baba abawelewele mumitontonkanyishishe, namukubulwa amano imitima yali iya fita. ²² Pakwisosela ukuti bamano, basangwike abawelewele. ²³ No bukankala bwa kwa lesa ushingabola babwalwile icinpashanya capasho ca buntunse, necafyuni, necimpashanya camolu yenu, ne cafikulika. ²⁴ Eico lesa aposela mulunkumbwa lwa mitima yabo kukukowela, kuku isebanya abene beka. ²⁵ Pakuti icine cakwa lesa tacalwike cabufi, bashinshimwine no kubombela icibumbwa ukucila kabumba, uwabo uwa palwa ukutwalilila. Ameri. ²⁶ Pamulandu waiti? lesa aposela ifyalwinso lwamusebanya, pantu nabanakashishi babo bacinjenye ukwampama cifyalilwa kuli abo abashakwete butifyalilwa. ²⁷ Kuti caba cimocine nabaume nabo ifyo fine pakuleko musango wacifyalilwa cabwanakashishi balafwafwa mulunkumbwa. Aba bali baume abacitilde ifya musebanya nabaume banabo nabo bapokelele icilambu umwabelele milimo yabo. ²⁸ Kabili ico bakene. ukwishiba lesa, abapela ukuba namano cila onaika, ayakulacita ifintu ifyalubana. ²⁹ Basuka baba abaisulamo ukulungama konse, ubucende, ububifi, ulwinso. baisulamo ulupato, akafindwe ukwipaya nimibele iyabipisha. kabili abalwambo. ³⁰ abaso lwambo, aba miponto, abapatalesha, aba misula, naba mataki, abelenganye fibi, abashumfwa, kubafyashi. ³¹ Abashakwata mano, abashanacitetekelo, abamitima iyatalama, abashaba no luse ³² Abomfwikishe nkonkan yakwa lesa, ukuti bonse abalecita ifyamusango uyo tacabawamine kufwa. tepamulandu wa kutula ba citilefya musango uyo loleni pamulandu wakuti basuminishe abacitilefyo.

Chapter 2

¹ Eico taukwete nangu cimo icakuipokolwelako, weba wemuntu, weupingula, pantu ifyo upingula umbi uleipela imilandu

wemwine.²Pantu webo weupingula ucita fimo fine. Nomba twalishiba ukuti ubupingulo bwakwa Lesa bukonka mucishinka ilyo bwaponena kulyabo abacita ifintu.³Lelo tontonkanya palifi, iwe wemuntu, weupingula abacita ififyonse nobe wine ucita fimofine, Bushe ukapusuka kubupingushi bwakwa Lesa? ⁴Nangu utontonkanya panono pabucindami bwabusuma bwakwe, nokulolela ukupanika, nomucetekanya wakwe? Bushe walishiba ati ubusuma bwakwe bwabelako ukukutungulula kukulapila.⁵Lelo nikulibunkosa mitwe bwenu nokukana lapila kwamitima yenu eko muleisungila mwebene icipyu pabushiku bwacipyu, ubo, ebushiku bwakusokolola ubupingushi bwakwa Lesa ubwalungama.⁶Akabwesha kuli cilaumo ukulinga nemilimo yakwe: ⁷Kulyabo ukulingana nokushipikisha, imilimo iisuma ikabila ukutashiwa, ululumbi, nokukana bola, akapela umweo wamuyayaya.⁸Lelo kulyabo abaitwa, abashinakila cishinka lelo banakila icishalungama, icipyu necifukushi icili nokwisa. ⁹Lesa akaleta amacushi nokucucutika pamuntu onse uucita ifyabipa, ukubalilapo abaYuda elo naba giliki. ¹⁰Lelo ubukata, umucinshi, nomutende ukesa pali bonse abacita ifisuma, ukubalilapo abaYuda, nakuba giliki. ¹¹Pantu takwabako akapatulula kuli Lesa. ¹²Abo bonse ababembuka ukwabula amafunde nabobene bakanaika ukwabula amafunde, ala nabonse ababembuka kumulandu wamafunde bakapingulwa namafunde. ¹³Pantu tebakomfwa abefunde ababulungami pacinso cakwa Lesa, lelo nibakacita befunde abakalungamikwa. ¹⁴Nomba abena fyalo, abashakwata ifunde, ukukonka necifyalilwa bacita fintu ifyamafunde, bena lifunde kubene beka, nangu tabakweto ifunde. ¹⁵Palifi balanga ukuti imicitile ifwaikwa mwifunde yalilembwa mumitima yabo. Kampingu wabo alabeminako bukambone, namatontontanyo yabo yalabapela imilandu nangu ukubapokololako nakubene beka ¹⁶nakuli Lesa wine. Ifyo fikacitika ubushiku ilyo Lesa akapingula abantu bonse kufyankama fyabo, ukulingana nembila nsuma yandi, ukupitila muli Yesu Klisitu. ¹⁷Nomba ngawaita ukweba ati uli muYuda nokushintilila pefunde nokuyumfwa muli Lesa, ¹⁸nokwishiba ukufwaya kwakwe nokushininkisha ukwishiba icisuma pamulandu wakukonka ukufuma mwifunde; ¹⁹ngacakuti uleitunga ukutungulula impofu, ulubuto kulyabo abali mumfifi, ²⁰intungulushi shabawelegele, kafundisha wabana banono, ifi efyo mwakwata mwifunde ukuba ngamano necishinka, ngefi fifulunganya shani ifyo umuntu ekala umweo wakwe?²¹Imwe mwebafunda bambi, bushe mulaifunda mwebene? mwebashimikila pakukana iba, bushe muleba? ²²Imwe mwebalanda ukwebati mwilacita ubucende, bushe mulacita ubucende? mwebo mwebapata utulubi, bushe mulebila amatempele?²³Mwebo mwebaitakisha mwifunde, bushe mulasusha Lesa pakutoba ifunde? ²⁴Pantu, "Ishina lyakwa lesa lilatukwa kubena fyalo pamulandu wenu," ngefyo calembwa. ²⁵Pantu ukusembululwa kwabukumulu kuli mwebo ngacakuti mwakonka ifunde, lelo ngacakuti mwakana ukukonka ifunde, ukusembululwa kwenu kwaba ngokukana sembululwa. ²⁶Ngecacucita umuntu ushasembululwa akonka ifilefwaikwa pefunde. Tabe ngoushasembululwa abangowasembululwa? ²⁷Bushe ushasembululwa kucifyalilwa takakupele imilandu? Ici nipamulandu wakweba ati walikwata amafunde ayalemwa nokusembululwa, lelo niwe katoba wamafunde!²⁸Pantu temuyuda uli ngomuyuda wakunse; nangu ukusembululwa ukucitwafye kunse yamubili. ²⁹Nomba umuyuda mukati, nokusembululwa kwamumutima, nakumupashi, teulya uwakutampa. Ukutasha kwaulya muntu takufuma kubantu lelo kuli Lesa.

Chapter 3

¹Nomba bushe busumanshi aba Yuda ba kwata? Na bushe buyonshi bwaba mu kunsembululwa? ²Cikalamba munshila shonse. Icakubilapo pali fyonse, aba Yuda bali aba cetekela mu fyebo fyasokolwa kuli Lesa. ³Nga bushe bamo aba Yuda taba kwete icicetekelo? Ukukana cetekela kwabo kuti kwa onaula icishinka cakwa Lesa? ⁴Tacifwile caba ifi. Cifwile, lekeni Lesa asongwe uwa cishinka, nangu umuntu onse wabufi. Ifyo calembwa, "Ukuti mulangwe ukuba abalungami mu mashiwi yenu, na ukuti mwalaya ilyo mukesa muku pingulwa." ⁵Nomba ubulungami bwesu nga bwalanga ubulungami bwakwa Lesa, bushe kuti twalanda inshi? Kuti twalanda ukuti Lesa talungama kukuleta ubukali bwakwe pali ba fwebo? (ndebomfya ukulingana no buntu.) ⁶Tacifwile caba ifi! Nga Lesa kuti apingula shani icalo?⁷Nomba icishinka cakwa Lesa ukupitila mubufi bwandi bufusha ubukata bwakwe, ninshi ndepingwilwa ngo mu bembu? ⁸Cinshi tatulandile, ngefyo balandile ifya ukukandwa, bambi bali shinikishe ifyo twalelanda, "Leken i fwebo tucite ifibi, palweba ici ifisuma fise"? Ukusekwa kwabo kwali linga. ⁹Bushe kabili? Tuleyelela fwebene? Awe iyoo. Pantu twali bepeshiwa akale bonse aba Yuda naba Hela, bonse bena, baba mulubembu. ¹⁰Ifi efya lembwa: "Takwaba nangu umu umulungami, nangu umu. ¹¹Takwaba nangula umu uufwa. Takwaba nangula umu uufwaya Lesa. ¹²Bonse naba pilibuka. Bonse pamo basonguka abafye. Takwaba nangula umu uucita ifisuma, takuli, takuli nangu umu. ¹³Imilimo yabo ninshinshi iya isuka. Indimi shabo sha kwata ubufi. Ubusungu bwa nsoka panshi yamilomo yabo." ¹⁴"Utunwa twabo twaisulamo ificipu na ukukalipa." ¹⁵"Amakasa yabo yabutukila ku kufumya umulopa. ¹⁶Ne shila shabo mwaba ubonaushi nokucula. ¹⁷Aba bantu tabakwata ukwishiba inshila ya mutende. ¹⁸Ta mwaba ukutina Lesa mu menso yabo. ¹⁹Ililine natwishiba ukuti conse ifunde lyalanda, cilanda kuli umu uwaba panshi yefunde. Ici eshila ukuti akanwa konse kesalikwe, na conse icalo cilubulule kuli Lesa. ²⁰Ici pamulandu wa milimo yama funde tapakabe umubili uukalungamikwa mu menso yabo. Ukupicila mu mafunde aya yaisa mukwishiba ulubembu. ²¹Nomba ililine ukufuma kwi funde bwaa moneka ubulungami bwakwa Lesa. Capelwe ubunte kwi funde na bakasesema, ²²ici, ebulungami bwa kwalesa ukupitila mucicetekelo muli Yesu Klistu kuli abo bonse abasumina. Pantu takuli bu mucishanya. ²³Pantu bonse nababembuka na uku pelela kubukata bwa kwa Lesa, ²⁴naba kukuluka ukushinikisha mukusenaminwa kwa kwe ukupitila mukwelela ukuli muli Klistu Yesu. ²⁵Pantu Lesa apekenye Klistu Yesu ukuba kalubula ukupitila icicetekelo mu mulopa wakwe. Apele Klistu ukuba koshinikisha wa cishinka cakwe, pamulandu wa bulungami bwakwe pa membu shakale, ²⁶mukulolela kwakwe. Ifi fyonse

fikacitikapa kulanga ubulungami bwa kwe pali ino nshita. Ici cali ukuti ailange umwina, na ukulanga ukuti alungamike uuli onse pamulandu wa cicetekelo muli Yesu.²⁷Ukuyunfwa kabili kuli kwi? Nacisalilwa. Ukupitila umwa bela ifunde? Iya milimo? awe, nomba ukupitila mwi funde Iya cicetekelo.²⁸Twasanga kabili ukuti umuntu alungamikilwa ku cicetekelo ukwabula imilimo yama funde.²⁹Nangula Lesa ni Lesa waba Yuda beka? Tali Lesa wa bena fyalo nabo? Nasumina, wabena fyalo nabo.³⁰Apo, icine, Lesa umo, akalungamika ukusembululwa ku cicetekelo, na uwabula ukusembululwa ukupitila mu cicetekelo.³¹Tufwile kabili ukusunga ama funde ukupitila mucicetekelo, teti cibe ifi! Nomba, twikatilile ama funde.

Chapter 4

¹Bushe kuti twalanda shani pali Abrahamu, icikolwe cesu fwebo ku mubili, uwayambilepo? ²Nga cakutula ifyo Abrahamu imilimo yakwe yali mukumulenga ukuba uwakaye, kuti caba kuli ena icakuyumfwilamo nomba pa cinso cakwa Lesa. ³Bushe amalembo yalanda shani? "Abrahamu asumine muli Lesa, kabili ali uwapendwa paba kaele."⁴Nomba uyo uulebomba, uyo ena amalipilo yakwe teti ya pendwe nge cabupe, malipilo palifyo ubomba. ⁵Nomba uyo ena uushibomba lelo ena alenga abo ba shaishiba Lesa ukubalenga ukuba aba kaela, uyo icicetekelo cakwe cipendwa ukuba uwakaele. ⁶Ifyo Davidi na ena alandile pakupalwa kwa muntu uyo Lesa alependela icine cakwe nangula tabomba imilimo. ⁷Ena alandile ati; "Balishuka abo bonse aba belelwa uluse pa fintu efyo bapanga ifibi, abo imemba shabo shelelwa. ⁸Alishuka uyo muntu ou Shikulu tali mukulu pendela imemba shakwe."⁹Bushe ilishuko Iya landilwe Iwa kuli abofye abatemwa, nangula nabo bonse abashatemwa? Natulanda ati, "Icicetekelo calependwa kuli Abrahamu ukutula wa kaele." ¹⁰Bushe calapendwa nga shani kuli ena? Bushe ici caliko ilintu natetwa nagula ninshi talatemwa? Ici cacitike ninshi talatetwa, te panuma yakutetwa!¹¹Abrahamu apokelele icishibilo cakutetwa nge cilangililo camuli kukale na mucicetekelo nangula ilyo ali tala putulwa. Icikankala cakulenga ena ukuba wishi wa abo bonse abasumina nangula tabali mukutemwa, pamulandu wakutula bukaele bwabo bulependwa muli bena. ¹²Nakabili ewaba wishi wa abo abaletetwa te kuli abo beka abashili mukutetwa lelo na kuli abo abendela mu cicetekelo ngefyo umufyashi wesu Abrahamu alecita ilyo talatemwa. ¹³Amalayo ayalailwe kuli Abrahamu naba mu lupwa lwakwe icalo conse tepa mulandu wakusunga amafunde lelo kupitila mucicetekelo no kuba uwakaele. ¹⁴Nga alaile ukupeela icalo kuli abo abasunga amafunde icicetekelo ngatamwaba akantu, ne cilayo nga caye. ¹⁵Ifunde Iya ishilebelako pa mulandu wa kukonka, nomba nga tapali mafunde, ninshi teti pabe kupula mu mafunde. ¹⁶Nipa mulandufye wa cicetekelo, calengele icilayo no kupalwa fipelwe kuli bonse abasunga amafunde, lelo na kuli abo bonse abakwata icicetekelo ngecakwa Abrahamu. Uyu ena emufyashi wesu bonse, ¹⁷efyo calembwa ukutula, "Nebo nakusonta ukuba wishi wa mitungu iingi." Abrahamu ali pacinso cakwe nga umo uwacetekelwa, uyu ena, Lesa, eupela ubumi ku bafwa nakabili eulenga ifintu ifishili kuba no bumi fibe nobumi. ¹⁸Ena abikilepofye ukusumina nokucetekela, mukutula kuti ena akaba wishi wa mitundu ishing, ukukonka nefyo ali mukwebwa, "efyo nolupwa lobe lukaba." ¹⁹Ukwabula ukunenuka ukufuma ku cicetekelo, alemona umwine ukuti umubili ukutitq naufwa (Pamulandu wakutula ena apalamine ku myaka ya kufyalwa cikalwa cikanga umwanda umo), elyo nokufwa kwacisa cakwa Sara. ²⁰Nomba pa mulandu wabulayo bwakwa Lesa, Abrahamu talufyenye nangu ukutwishinka. Mulingile, alifye mukutwalilila mucicetekelo no kulumbanya Lesa. ²¹Ali mukushininkisha nganshi ukutula eico Lesa aalaya, aliba namaka yakuicita. ²²Eico ici cali ifi, "ena alependwa ukuba uwakaele."²³Nomba amashiwi, "yali mukupendwa kuli ena" tayalembelwe eka awe. ²⁴Yalembelwe nakuli fwebo bene, yali mukupendwa nakuli fwebo fwe basumina muli ena ukutula yesu ni Shikulu nakabili alibukile kubafwa. ²⁵Uyu wine ewatupususha ukutufumya mufyabubifi fyesu nakabili eco amubushisha pamululandu ifwe tube abakaele.

Chapter 5

¹Pamulandu twalilungamikwa ku cicetekelo, twaba mumutende na Lesa ukupitila muli Yesu Klistu Shikulu. ²Ukupitila muli ena emo tukwatila ukupitila mucicetekelo kucikuku apo twashintilila, kabili tusaminwa mwisumino lyalulumbi lwakwa Lesa. ³Teico ceka awe, lelo tusangalala namukucula kwesu. Pantu twaishiba ukuti ukucula kwesu ekushipa. ⁴Ukushipikisha kuleta umubelo, nomubelo uleta isubilo, ⁵kabili isubilo nalyo talileta ukusekwa pantu ukutemwa kwakwa Lesa kwaisula mumitima yesu ukupitila mumupashi wamushilo, uwapelwe kuli fwebo. ⁶Pantu ilyo fwebo twali abanaka, panshita iyalingwa Yesu afwilile abashali bakwalesa. ⁷Pantu caba icakosa ukufwila umuntu umulungami, nangu cakuti umo kuti limbi afwila umuntu umusuma. ⁸Lelo Lesa alanga ukutemwa kwakwe kuli fwebo, pantu ilyo fwebo twali ababembu, Klistu alitufwilile. ⁹Nokucilisha, limbi, nomba icakuti fwebo twalungamikwa kumulopa wakwe, kabili tukapusushiwa kumulopa wine ukufuma kucipyu cakwa Lesa. ¹⁰Icakuti, ilyo twali abalwani, tabweseshiwe kuli Lesa ukupitila mumfwa yamwana wakwe, ukucilisha, napanuma yakutubweshwa, tulinokupusushiwa kumweo wakwe. ¹¹Teico ceka, tusangalala muli Lesa ukupitila muli Shikulu Yesu Klistu, uyo fwebo ukupila muli ena nomba twapokelela ubu bwampano. ¹²Eico, ngefyo ukupitila mumuntu umo ulubembu lwaingile mwisonde. Nemfwa yasalanganine kubantu bonse, pantu bonse balibembwiwe. ¹³Ukusukilafye ifunde, ulubembu lwaisaingila mwisonde, pantu takwaba ukwishiba ulubembu ilyo takuli ifunde. ¹⁴Nangu cibefyo, imfwa yatuntwiwe ukufuma kuli Adam ukwisafika kuli Mose, ukufikafye nakulibonse abashabembwiwe ngokukana nakila kwakwa Adam, ukuli ngecikumwenako kuli uyo uwali nokwisa. ¹⁵Lelo icabupe tacali ngecakweshiwa. Pantu kukweshiwa kwaumo abengi balifwa, ngobwingi bwacikuku cakwa Lesa kabili necabupe cacikuku mumwaume umo, Yesu Klistu, cashunguluka abengi!¹⁶Icabupe tecintu icafuma kulubembu lwaumo

uyo. Ubupingushi bukonka ububi bumo nokuleta mukusekwa, lelo icabupe cikonka ukulufyanya ukwingi nokuleta ukulungamikwa. ¹⁷Ngacakuti, ngakulufyanya kwaumo, imfwa yaishile ukupitila muli umo, ngokufula kwamusango shani kulyabo abapokelela ukufulisha kwacikuku necabupe cabulungami iciteka mumweo ukupitila muli umo, Yesu Klistu. ¹⁸Eico nomba, ngefyo ukubembuka kwatwele kukusushiwa kwabantu bonse, eflyo ukubombafye kumo ukwacitetekele kwaletete ubulungami nomweo kubantu bonse. ¹⁹Pantu ukupitila mukukana umfwa kwamuntu umo abengi baishileba ababembu, ngefyo ukupitila mucumfwilo icaumo emo abengi balengelwe abacetekela. ²⁰Lelo ifunde lyaishile mukufusha ulubembu. Lelo uko ulubembu lusangwa, eko icikuku cifulisha. ²¹Ici cacitike ukuti, ilyo ulubembu luleteka mumfwa, elo necikuku cinga teka ukupitila mukucetekela kwamweo wamuyayaya ukupitila muli Yesu Klistu Shikulu wesu.

Chapter 6

¹Kanshi finshi tukalanda? Bushe tufwile ukutwalilila mulubembu pakuti icikuku cingekalilila nafwebo? ²Tacifwile ukuba ifyo. Fwebo fwebafwa kulubembu, kuti twatwalilila shani kabili mulubembu? ³Bushe tamwaishiba ukuti ifyo abengi ababatishiwe muli Klistu Yesu babatishiwe mumfwa yakwe? ⁴Twashikilwee, kabili, nao ukupitila mulubatisho mumfwa. Ici cacitike pakuti ngefyo Klistu abukile ukufuma kumfwa kululumbi lwakwa Wishi, eifyo tufwile ukwenda mumweo uupya. ⁵Pantu ngacakuti twaikatana nankwe mukupalana nankwe mumfwa yakwe, tuli nokwikatana nankwe mukubuka kwakwe. ⁶Twalishiba ici, ukuti umukote wesu umwaume atanikwe nao pakuti umubili walubembu wingonaulwa. Ici cacitike pakuti fwebo tatuli basha kabili abalubembu. ⁷Uyo uwafwa etwa umulungami ukullosha kulubembu. ⁸Nomba ngacakuti twafwile na Yesu, fwebo twasumina ukuti tukekala nankwe. ⁹Fwebo twaishiba ukuti ifyo fine Yesu abukile kubafwa, tekuti afwe nakambi; imfwa taikwete amaka pali ena nakambi. ¹⁰Kanshi ukullosha kumfwa ukuti afwile kulubembu, afwile limo ukufwila bonse. Nangu cibefyo, umweo ekala, ekala umweo wakwa Lesa. ¹¹Mumusango umo wine, namwebo mufwile mwaipenda abafwa kulubembu, lelo abamweo kuli Lesa muli Klistu Yesu. ¹²Kanshi mwileka ulubembu luteke mumibili wenu iibola pakuti munakile kulunkumbwa lwamubili. ¹³Mwipela filundwa fyamubili kulubembu, ukuba ifibombelo fyafishalungama. Lelo ipeleni mwebene kuli Lesa ngabo bonse abaipela kufuma kumfwa ukuya kumweo, nokupela ifilundwa fyamubili kuli Lesa ngefibombelo fyakubonfya ifyabulungami. ¹⁴Mwileka ulubembu lumiteke. Pantu tamuli pesamba lyalubembu, lelomuli mucikuku. ¹⁵Kanshi cinshi? Bushe nomba tufwile ukubembu pantu tatuli pesemba lyefunde? ¹⁶Tekuti cibefyo iyo. Bushe tamwaishiba ukuti ngamwaipela mwebene ngabasha, ninshi mwaba abasha kuli uyo mwebene munakila? Mwaba abasha kulubembu, ulutwala kumfwa, nangu abasha kucumfwilo, icitwala kubulungami. ¹⁷Ukutasha kube kuli Lesa! pantu mwali abasha kulubembu, nomba mwanakila ukufuma mumitima icilangililo cakufunda icomwapelwe. ¹⁸Mwaba abakaele ukufuma kulubembu, nokulengwa abasha babulungami. ¹⁹Ndelanda ngomuntu pamulandu wakunaka kwaminofu yenu. Ngefyo mupela ifilundwa fyamibili yenu kufishasangululwa nakufibi, mumusango umo wine, nomba kanshi peleni ifilundwa fyamibili yenu nabasha babulungami kukusangululwa. ²⁰Pantu ilyo mwali abasha balubembu, mwali abakaele kubulungami. ²¹Pali ilyanshita, bushe cisabo nshi mwakwete icafintu ifilemilenga ukuba abansoni? Pantu ifitumbukamo mulifyo fintu nimfwa. ²²Nomba pamulandu wakuba abakaele ukufuma kulubembu nokuba abasha kuli Lesa, mwakwata icisabo cakushishiwa. Icfumamo mweo wamuyayaya. ²³Pantu cilambu calubembu nimfwa, lelo icabupe cakwa Lesa mweo wamuyayaya muli Klistu Yesu Shikulu wesu.

Chapter 7

¹Nangu tamwaishiba, bamunyanane (Pakweba ati ndimuku landa kubantu abaishaba pamafude) lelo amafunde yateka pa muntu munshita yonse ali no mweo? ²Pakweba ati umwanakashi uwaupwa naikalililwa mwifunde lya mulume ilyo acili nobumu, nomba umulume nga afwa, ninshi apokololwa mwifunde lya cupo. ³Ifi nomba, umulume wakwe ngali umumi, ngayaupwa no mwaume umbi ninshi aketwa umucende. Nomba umulume wakwe nga afwa, ali umuntungwa kumafunde, nomba teti abe umucende nangu ngaikala no mwaume umbi. ⁴Eflyo, mwebo ba muninane, mwa pangilwe abafwa ku mafunde ukupitila mumubili wakwa Klistu. Nipalici mwilunde na kuli umbi, ba uyo, kuliena wa bushiwe kubafwa, pakutu twalike ifitwalo fyakwa Lesa. ⁵Pakweba ati ilyo fwebo twali mu mubili, aba pulumushi, fyashile mu mafunde, eyale bombela mufilwandwa mukutwa inika ifitwalo fya mfwa. ⁶Nomba twaliliba abalekwako kumafunde. fwebo twaliba abafwako kulico twa kakilweko. Apa nomba twaliba ababombela mumusango wandakai waishila mumupashi, temumusango wakale wa malembo. ⁷Peka nishani twingacita nomba? Amafunde ayene ebupulumushi? Awe iyowo, teifyo, lelo kwabula amafunde ngashaishaba bupulumushi, abula kulanda, "Ati wilaikumbwa." ⁸Nomba ubupulumushi lwa mwene apakwingilila ukupitala mu mafunde no kupangamo mulinebo ulunkumbwa lwami sangofye yonse. Nomba ukupitila mumafunde, ubupulumushi bwalifwa. ⁹Nebo munshita imo nali mukuba nobumi ukupitila mumafunde, nomba peka amafunde yali mukwisa, ubupulumushi bwa bwelele uba mweo nanebo nali lifwile. ¹⁰Na mafunde ya kutungulula ku mweo nokubweluluka ukufuma kumfwa kuli nebo. ¹¹Pakutla ubupulumushi bwakwita pakwingilila ukupitila mu mafunde na mafunde yabepaike nebo. Ukupitila mumafunde nebo yali ngipeye. ¹²Kwena amafunde ya mushilo, ilango nalyo lya mushilo bukaele, nobusuma. ¹³Nalimo icisuma kuti caleta ukufwa kuli nebo? Teti cicitikefi. Nomba ubupulumushi, mubwanshiko ubupulumushi ebusontelela ati bupulumushi, lwapange mfwa muli nebo pakuti icisuma ukupitila mu mafunde ubupulumushi bube ubwa bipa saana. ¹⁴Pakuti twaishiba ukuti amafunde yabu mupashi, nomba nebo ndiwa mubuntunse. nalibawatekwaka panshi ya busha kubupulumushi. ¹⁵Pakuti kuti nacistashani,

nshaishiba. Pakuti ndafwaya ukupange cisuma ndafilwa ukupanga neco ico nakana ukupanga eico mpanga.¹⁶Nomba nga mpange ico nshifwile ukupanga, ndasuminisha amafunde mukuti amafunde yaliwama.¹⁷Nomba ndakaite nebo ukupange, nomba bu pulumushi bwaikala muli nebo. Pakutla naishiba mulinebo, mukuti nimumubili wandi, tamwaikala icisuma nangula cimo.¹⁸Pakutla ubukabilo bwa fisuma bwaba muli nebo, nomba nshifi cita iyowo.¹⁹Pakutla ifisuma ifyo mfwaya, nshifipanga, nomba ububibo nshifwa ebo mpanga.²⁰Kanshi nga mpangeco nshilefwaya ukupanga tenebo ukupange, nomba kanshi bupulumushi bwaikala muli nebo.²¹Ifi nasanga ili funde: Peka ilyo nafwaya ukupanga ubusuma, ububi buli mukusangwa muli nebo.²²Epakuti ndimukusekelela mumalango Lesa waaka mukati muli nebo.²³Nomba nalemona ifunde lyapusanako mufilundwa. Ililelwishanya nefunde lyandakai mumatontonkanyo yandi yaisumbula nokumbika mubusha bwefunde lya bupulumushi ubuli mufilundwa fyandi.²⁴Nemuntu wabulanda! Ninani ukalubula nebo ukufuma mu mubili wamfwa!²⁵Nomba ndi mukutasha kuli Lesa upulinkana muli Yesu Klistu Shikulu wesu! ifi napeka, nemwine mombela mwifunde lya kwa Lesa mu matontonkanyo yandi. Nganaba, mubuntunse mombela mwifunde lya bupulumushi.

Chapter 8

¹Eco nomba tabali nakusekwa ababa muli klistu yesu. Pantu ²mwifunde lya mupashi wa mweo muli klistu yesu lyalimitabula ukufuma kwifunde lya lubembu ne mfwa.³Pantu icintu ico amafunde ya filwa ukupanga pakukana pa mulandu wa bu mubili, emulandu lesa alandile. pakutuma umwana wa kwe wine mu cikoepa mubili wa masambi napeka pamulandu wa sambu yenu necakutula pa masambi, no kuseka isambi ilili mumu bili. ⁴Apangilefi pakuti icipope camafunde cifishiwepo muli mwebo, fwebashenda umwalola bu mubili, nomba umwalola bu mupashi. ⁵Onse uwikala ukulingana na bumubili aposa amano mufintu fya bumubili nomba ukwila mukulingana namatontonyo ya bu mupashi bacita fya bumupashi. ⁶Pantu ukwangwa mubili nimfwa, nomba ukwangwa fya mupashi bumi ne cibote. ⁷Ukwangwa mubili bulwani kuli lesa, tacina kuma funde ya kwa lesa. nangula cili icayanguka ukuci panga. ⁸Ababa muli bu mubili taba sansamusha lesa iyoo. ⁹Nomba, imwetamuli muli bumubili muli bu mupashi, nga cine-cine umupashi wa kwa lesa waikala muli mwebo, nomba umuntu nga abulwa mupashi wa kwa klistu, wena temwina mwakwe nakalya. ¹⁰Nga klistu alimuli mwebo, umubili citumbi icacindikwa kulubembu, nomba umupashi nga uli muli mwebo ubwikashi bwenu bwalicindama mubulungami. ¹¹Ngomupashi wa kwe uwatutubwishe yesu ukufuma kubafwa waikala muli mwebo, akamipala ubumi pamo mumibili yenu iya mfwa ukupila muli mupashi, uwaikala muli mwebo. ¹²Nakabili, bamunina, tulibankongole nomba tekumubili pakuti twikale umwa bela bumubili. ¹³Pantu nga mwaikala ukulingana nabumili, mili nga ba fwa, nomba nga mupashi mulenga imibilimo ya ba mubili yafwa mukaba no bumi. ¹⁴Pantu abengi fwebo tutungululwa nomupashi wa kwa lesa, aba bana bakwa lesa. ¹⁵Mwebo tamwapekelela umupashi wa busha ukuti mwikale nomba mwapokelela umupashi wa bwana, elyo twa punda ukuti, "Abba, tata!" ¹⁶Umupashi wine washimika bunte kumipashi yesu kuti tuli bana ba kwa lesa. ¹⁷Ngakuli abana, napeka tulimpyani shakwa lesa., nafwebo tuli mpyani shinankwe na klistu, nga cine cine tulecula pamo nankwe ukuti ninshi ukucindikwa tukacingililwa pamo nankwe. ¹⁸Pantu ndecila ubu cushi tuli nabo munshita ino ta bwakacile ubukata buka sokololwa kuli fwebo. ¹⁹Pantu ilibumbwa lilomfwikisha ububumbo kulolela ukusokolola kwa mwana wa kwa lesa. ²⁰Pantu ifimumbwa fyalengelwekulamba kukuicushafye, tekuitemenwa iyo, nikuli uyo uwafilamfilamfishe, mwisubilo ²¹Kuti ifibumbwe ifinefikaikakula no kuikakula mu busha bwa kubola, no kutwalwa mubuntungwa bwa bu kata bwabana ba kwa lesa. ²²Pantu twalishiba kuti ifibumbwa fyonse filetelela no kukoma mafumo capamo nanombaline. ²³Teifi fyeka iyoo. lelo neifyebo fwaba nefisabo fyantanshi fya mupashi tuletetela mukati, ngabalelelela ukuba abana bamano, ekulumbuka kwamibili yesu. ²⁴Pantu nimwisubilo twapusukila. Nomba isubilo lyacamoneke tesubilo iyoo. Pantu bushe nani wingaba nesubilo paco amwene. ²⁵Nomba ngatwasubila efyo tatumwene, tulelelela pali ici no mutekatima. ²⁶imo ine, umpashi napeka atwafwa namubunang'ani bwesu. pantu tatwaishibe natintu twingapepa, pantu umupashi wine alatupapatila nokuleta kushingalandwa. ²⁷Uceceta mumitima nokwishiba amatontonkanyo yamupashi pantu upapatila ababa mumli bumushilo bwabulesa ukuling'ana no kukabila kwakwa lesa. ²⁸Pantu twaishiba ukwebati bonse batemwa lesa, babombela ifintufyonse capamo mukuleta ubusuma, kuliabo abaitwa ukulingana nemilimo yabo. ²⁹Pantu abo aishibile limo, nokulingulula abalingulwila limo ukuti bakabe abapalana no mwana wakwe, ukuti akabe ibeli muli ba munina abengi. ³⁰Nabo alingulwila limo, alibetile. Abo aitile napeka alibalungamike. Nabo alungamike, napeka alibacindamike. ³¹Nganishani tulelanda palwa ifi fintu? Ngalesa aba naifyebo, Nnani wala pinkana nafwebo? ³²Uyo usha sungilile umwana wakwe wine nomba amupele wena muli baifwe bonse, bushe akalekashani ukupela ubupe nefintu fyonse pamo nawena? ³³Bushe nani ukaseba abasalwa bakwa lesa. Nilesa euka lungamika. ³⁴Bushe nani ukabaseba? Ni klistu yesu uwafwaile cacilishamo saana, Wacatutubwike uuli kukubabo kwakulyo kwakwa lesa, Napeka nikapapatila wa fyebo. ³⁵Bushe ninani ukatupatulula ukutufumya kukutemwa kwakwa klistu? Buchushi nangula kucucutuka, nangula kupakaswaaa, kusapula, nangula bulwani nangula lupanga? ³⁶Efyo calembwa kutla, "pantu fwebo abasuma twipailwa akasuba konse, twabikwa nge mikoko ishabelako ukwipayaa" ³⁷Nimulifi fyonse twaba abacimfya ukupitila muli uyo uwatutemwa fwebo. ³⁸Ndecibiko kuti nangu nimfwa nangula bumi, nangu fintu filipo nangu fintu fikesabapo, nangu maka, ³⁹nangula kusansama, nangula kushika, nangula cibumbwa cimbi, tekuti cibe namaka ya kutupatululako ukutufumya kukutemwa kwa kwa lesa, ukwa muli klistu yesu shikulu.

Chapter 9

¹Ndelanda icishinka muli Klistu. Nshilebepa, nakampingu wandi alenshinina ukupitila mumupashi wamushilo ²ukuti kuli ubulanda elyo nokukalipa ukushipwa mumutima wandi. ³Pantu ndekabila nemwine ukutipwa nokubikwa pambali ukufuma kuli Yesu pamulandu wabamunyanane, abo abalubilo banandi ukupitila mumunofu. ⁴Abo baisraeli. Balipoka, ululumbi, umulapo, icabupe cefunde, ukupepwa kwakwa Lesa, elyo namalayo. ⁵Abo efikolwe abo Klistu aishile mumucinshi mumunofu-uyo uwaba Lesa wabonse. Nasumbulwe umuyayaya. Ameni. ⁶Lelo tacili icakuti amalayo yakwa Lesa nayafilikwa. Pantu teonse umuisraeli uwaba muisraeli wacine. ⁷Nangula bonse abana bakwa abrahamu abana abacishinka. Lelo, "kupitila muli Isaac abana bobo baketwa abobe." ⁸Eico, abana bamunofu tebana bakwa Lesa. Lelo abana babulayo bapendwa bana bobo. ⁹Pantu ici icebo cacilayo: "Pali iyi nshita nkesa, ngomwana umwaume uwapelwa kuli Sara, ¹⁰Teici ceka, panuma Rebeka nafyala kumwaume, tata wesu Isaac- ¹¹ninshi nabana bacili tabalafyalwa kabili talacitapo icintu icili conse icisuma nangu icibi, pakuti umulimo wakwa Lesa ukulingana nobusalo wingeninina, tepamulandu wamilimo, lelo nipamulandu waumo uwita- ¹²pantu calandilwe kuli ena, "Umukulu akabombela umwaice." ¹³Cili ngefyo calembelwe: "Yakobo uyo natemwa, lelo Esau uyo napata." ¹⁴Kanshi cinshi twalalanda? Bushe kwaliba icishalungama kuli Lesa? Teci cibefyo. ¹⁵Pantu alandile kuli Mose, "Nkabelela uluse untu kabelelo uluse, nkabelela inkumbu untu nkabelela inkumbu." ¹⁶Eico, tepamulandu wauyo uufwaisha, nangu uyo uubutuka, lelo nipamulandu wakwa Lesa, uulanga uuluse. ¹⁷Amalembo yalandile kuli Pharo, "Pamulandu wauyu mulimo nalikwimishe, pakuti nkalangishe amaka yandi muli webo, kabili pakuti ishina lyandi likashimikwe kucalo conse." ¹⁸Eico kanshi, Lesa alanga uluse palyabo atemenwe, nabo bonse alefwaya, abalenga ukuba abaumalala. ¹⁹Ukalanda kuli nevo, "Mulandu nshi asangila ifilubo? Ngakanshi nani engatalika kubufwayo bwakwe?" ²⁰Mucaibela, weumwaume, niwe nani uwingatalika Lesa? Nangu bushe icabumbwa cinglanda kuli kabumba uwacibumbile, "Bushe kanshi mulandu wambumbile muli uyu musango? ²¹Bushe kabumba takwata insambu peloba ukubulapo limo abumba icipe icakubonfya icaibela, nalimbi ilyacipe abumbamo icipe icakubofya cilabushiku? ²²Ngacakuti Lesa, uulefwaya ukulanga icipyu cakwe namaka yakwe ukwishibikwa, engasunga mukutekanya ifipe fyacipyu ifyapekanishiwa kukonaula? ²³Bushe ngacakuti acitile ici pamulandu wakulanga ubucindami bwalulumbi lwakwe ukwishibikwa kufipe fyaluse, ifyo apekanya kale kululumbi lwakwe? ²⁴Bushe ngacakuti acitile fwebo, abo abitile, tekuba Yudafye beka, lelo nakubenafyalo bene? ²⁵Ngefyo asosa muli Hosea: "Nketa abantu bandi abashali bantu bandi, nomutemwikwa wandi umwanakashi uyo nshatemenwe. ²⁶Kabili cikaba ati uko nalandile kuli bena, "Tamuli bantu bandi," baketwa 'abana baume abakwa Lesa wamweo." ²⁷Isaiah alilile israel, "Nangu cakuti impendwa yabana baume abakwa Israel bafula ngomucanga wapacimana icikalamba, abashalapofye ebakapusuka, ²⁸pantu Lesa akapela umusela pacalo mukupwilika kabili mukukana kokola." ²⁹Ngefyalandile Asaiah kunuma, "Ngacakuti Lesa wamilalo tatushililepo fwebo abashelepo, ngatwali nga Sodoma, kabili ngatwaishileba nga Gomorra." ³⁰Bushe kuti twalanda shani? Ukuti abena fyalo, abashalecita ubulungami, bapokelele ubulungami, ubulungami kucicetekelo. ³¹Lelo Israel, uwacitile ifunde lyabulungami, tabafikilepo palici. ³²Cinshi cingakanya? Pantu tabacitileci kucicetekelo, lelo nikumilimo. Baipuntwile kwilibwe lyakuipuntulako, ³³ngefyo calembwa ati, "Moneni, ndebika ilibwe lyakuipuntulako ilibwe lyamulandu. Uyo onse ukasumina mulilyo libwe takalengwe insoni."

Chapter 10

¹Ba munyanane, ukufwaya kwa mutima wandi nokupapata kwandi kuli Lesa kwa pali bena pepusukilo lyabo. ²Pantu mpela ubunte pali bena ukweba ati balicincila palwakwa Lesa, nomba tekulingana nobwishibilo. ³Pantu, ukufilwa ukumfwa ubulungami ubwisa ukufuma kuli Lesa nokufwaya ukuipangila ubulungami bwabo, tabaipele kuli kubulungami bwakwa Lesa. ⁴Pantu Klistu ekafikilisha wa malayo palwa bulungami kuli onse uwasumina. ⁵Pantu Mose alemba palwa bulungami ubo bafuma kumalango; "Umuntu acita ubulungami bwa malango akekalila muli ububwine balungami. ⁶Nomba ubulungami ubufuma kuku cicetekelo bulanda ifili "wilanda mu mutima obe, "Ninani akanina mumulu?" (emukwebati ukukosha Klistu panshi); ⁷Kabili wilanda ati, "Ninani uukakokela mu manda?" (ekweba ati, ukubusha Klistu kubafwa). ⁸Nomba cilanda ati shani? "Icebo cili mupepi namwebo, mukanwa kenu namu mutma yenu." Ico ecobo cacicetekelo, icotabila. ⁹Pantu ngawalanda ku kanwa kobe akweba ati Yesu Klistu ni Shikulu nokusumina mu mutima obe ukwebati Lesa alimubushishe ukufuma ku bafwa, ukapusuka. ¹⁰Pantu niku mitima umuntu asuminina noku lungamikwa, elo nakukanwa kakwe umuntu ala lapila nokupusuka. ¹¹Pantu amalembo yalanda "Onse uwa musumina taka lengwe insoni." ¹²Pantu takuli ubupusano pakuti kaba Yuda naba Giliki, pantu Lesa umo wine ni Lesa wabonse kabili mukankala kuli bonse abeta pali ena. ¹³Pantu onse uwita peshina lyakwa Shikulu akapusuka. ¹⁴Nga kanshi kuti baita shani pali ena uyo bashasuminamo? Kuti basuminamo shani uyo basha umfwapo? Kuti baumfwa shani ukwabula uwakushimikila? ¹⁵Nomba kuti bashimukula shani kano ngana batumwa?- Ngafilya calembwa, "Ifyo yawama amakasa ya abo ababila imbila nsuma!" ¹⁶Nomba tebonse aba umfwilile imbila nsuma. Pantu Esaya alanda ati, "Shikulu, ninani asumine imbila yesu?" ¹⁷Eico icicetekelo cishila mukumfwa, nokumfwa ku cebo cakwa Klistu. ¹⁸Nomba ndelanda ati "Bushe tabaumfwile?" ee, cishinka sana. "Iciunda cabo caliya mucalo conse, na mashiwi yabo kumpela yacalo." ¹⁹Nakucilisha nalanda, "Bushe Israeli taishibe?" Pakubala Mose alanda, "Nkamisonsomba mukabe no bukwa kubashili luko. Kuli ulu lweni uluko ulwabulo kukwata amano, nkalenga mukakalipe." ²⁰Isaya alipamine ilyo alanda ati "Nasangilwe kuli abo abashamfwaila. Namonekele kuli abo abashamfwaila, ²¹lelo kuli Israeli alanda ati "Akasuba konse natambalike amaboko yandi ku bantu bacintomfwa naba cintala."

Chapter 11

¹Nalilandile nati, bushe Lesa kuti akana nanebo wine ndimu Isreali, uwa mulupwa lwakwa Abrahamu, umutundu wakwa Benjamini. ²Lesa takalukila abantu bakwe, eba aishiba tamwaishiba amalemba yalanda pali Eliya, emo alandilako abena Israeli kuli Lesa? ³"shkulu, balipaya bakasesema bobbe, baliwisha panshi icintamba cobo. Nebo neka nshelepo, bali mukufwaya umweo wandi. ⁴Nomba Lesa aaswike shani kuli ena? "nali sungilila nemwine abantu bandi amakana cine lubali abashafumina bali." ⁵Nangula palifi, napali inonshita kuli abashalapo pamulandu wakusala kwa kusenaminwa. ⁶Nomba ngacakuti nikusenamina, tepamulandu wancito. Nangu kusenaminwa tekusenaminwa. ⁷Ngakanshi nicinshi? Israeli tasangile ico alimu kufwaya, kano kuba salwa ebafikumanishe, nomba abashala balitalamikwe. ⁸Cili ngefyo calembelwe: "Lesa ali bapele umipashi yabuntu, pamulandu amenso yabo yelamona, namatwi yabo pakuti yelaumfwa, pali ino nshita." ⁹"Nao Dabidi, "Leken ikebulo libe bukonde nolukose ne libwe lyakuipuntulako no kubabwelela abene. ¹⁰Leken amenso yabo pabe imfunshi pakutila balamona, nenuma shabo mukontamike Lyonse. ¹¹"Nanebo nalandile, "Bushe baipuntwile kukupona? nakalya." Lelo mukuluba kwabo emwaishile ipusukilo ilyaishile kubena Fyalo, pakweba ati abena Israeli bafulwe. ¹²Nomba ngacakuti mukulufyanya kwabo eburnonshi bwesonde, elyo nangula balufya ubunonshi bwabo ubwesonde, fikulunshi efya bakapwisha? ¹³Nomba ndelanda kuli mwebo mwebena fyalo, epofyendimutumwa kubena fyalo, ndimukukwate cilumba mubutungulushi. ¹⁴Epali napanga ukusonsomba ubukwa kuli bonse abamulopa wandi. Epali bamo pali bena twa pusushapo bamo. ¹⁵Ngacakutila kuli ukukankwa cilepilibula ukubweshanya kwa Calo, ukupokelelwa kwabo ukufuma kumfwa ukuya ku mweo kukaba ¹⁶shani? Nga kutila ifisabo fyaku balilako fya mushilo, ninshi nomufuba wamushilo, ngaimishila yamushilo efyo nemisambo yaba. ¹⁷Elyo nga imisambo imo yafumishiwako, ngacakuti weba, Ifisabo fyamumpanga, naulundwako kuku kumako ku mushila wa mafuta ya Miyolife. Wilaita kisha kumisambo, ¹⁸tafile yumfwa ukucila imisambo. Ngacakuti uleyumfwa, tewebo uutungilila imishila, nomba mishila eitungilila mwebo. ¹⁹Nomba ukalanda ati "imisambo yafumishiwako, pakuti ningalundwako." ²⁰Ico cishinka. Pamulandu wakukana umfwila baliputulwako, nomba uli mukwiminina bwino mu cicetekelo cobe. Witontontokanya pamulu wemwine, nomba tina. ²¹Nga akuti Lesa tasungilile imisambo yampanga, na mwebo teti amisungilile. ²²Lolesheni nomba, imicitile nobukali bwakwa Lesa: Ubukali ubwaisa paba Yuda abafilwa, Lelo uluse ulwaisa kuli mwebo, ngacakuti mwaikalila muluse lwakwe. Ngaitefyo na weba wine ukaputulwako. ²³Ngacakuti nabo, ngacakuti tabakonkenyepo ukucito bubi, bakaba lundikako. pantu Lesa nakwata amaka yakubalungika napeka. ²⁴Ngacakuti waputwilweko mukuba kwamibele yaci muti fyamikunyu wampanga, necaibelako mumimonekele uli mukunyu uwalandwako kumi kunyu iisuma, kuti cabashani ifi, imusambo yami kunyu uwaibela, imisambo iyo bafumishe kuti ya bwelela kuci muti ca mukunyu? ²⁵Pantu nshile fwaya ukuba abakukana sokwa, bamuninane, muli ulu lukuta, pakutila tumuli abamano kukutontontokanya kweni: Tebunkosamitwe saana ubwaisa kuli Israeli paka impendwa yabena fyalo yaisamo. ²⁶Ngefyo Israeli akapusuka, ngefyo calandilwe. Ukufuma ku Siyoni kukafuma kalubula. Ena akafumya buncitatubi mli Yakobo, ²⁷neci cikaba cipangano candi nabo, elyo nkafumyapo imemba shabo. ²⁸Ngefyo icebo caba, balwani pamulandu na mwebo. ngefyo ukusala kwaba, batemwikwa pamulandu wafikolwe. ²⁹Pafya bupe napa bwite bwakwa Lesa taficinja. ³⁰Ngefyo mwali ababula ukumfwila Lesa kale, nomba mwalipokelela uluse pamulandu wakukana ukumfwa kwabo. ³¹Pamo munshilangei, nomba aba ba Yuda bali ababula ukumfwila. Ifyafuminemo fyali nifi pamulandu waluse lwalangwa kuli mwebo epakuti nabo bapokelele uluse. ³²Pantu Lesa akenye fyonse mukukana umfwila pamulandu wakuti alange uluse muli fyonse. ³³Iye ukushika kwabucindami nakabili ukwamano nangula ukwishiba kwakwa Lesa! ngefyo tamwinga fwaya ubupingushi bwakwe, nokusanga ishila shakwe ukufikapo! ³⁴"Ninani uwaishiba ukutontontokanya kwakwa Shikulu nangula uwinga mupandako amano? ³⁵Nangula pakutampa uwapeleko efili fyonse Lesa, ukuti Lesa akamu bwesha?" ³⁶Ukufuma kuli ena nangu ukupitila muli ena ekofyonse fyabelako. kuli ena kube ubukata umuyayaya. Amen.

Chapter 12

¹Eico ndemupapata, mweba munyinanu, muluse lwakwa Lesa, ukutula imibili yenu bulilambo bwa bumi, bwamushilo, bwapokelelelwa kuli Lesa. uyu emulimo wabelako. ²Mwiba abapalama no bwikashi, no kwikala kwa muli cino calo, lelo mwalulwe mukucinja kwa matotontontokanya yenu. Chiteni ici mukwishiba icisuma, icasuminishiwa, kabili icapwililika mukufwaya kwakwa Lesa. ³Pamulandu ne cikuku icapelwe kuli ine ndelanda kuli cila umo pakati kenu: Wilatontontokanya ukuba uwapamulu ukucila ifyo winga tontontokanya, lelo utontontokanye no kutekanya, cila umo umwabela icipimo calitetekelo ico Lesa apela kuli weba. ⁴Pantu twalikwata ifilundwa ifingi mumubili umo, lelo tefilundwa fyonse fya kwata umulimo umo wine. ⁵Munshila imo ine, nafwebo fwebali abangi tuli umubili umo muli shikulu, kabili onse cilundwa camubiye. ⁶Twalikwata ifya bupe ifyapusana ukulingana ne cikuku ico capelwa kuli fwebo. Nga umo icabupe cakwe ngakusesema, lekeni cicitwe ukulingana nomwabela cipimo cacitetekelo. ⁷Nga umo ica bupe cakubombela abantu, lekeni abombe, nga umo akwata icabupe caku sambilisha, mulekeni asambilishe. ⁸Nga umo icabupe ca kukoselesha, lekeni akoseleshe. Nga umo icabupe cakwe cakupela, mulekeni abombe mukutwalilila. Nga umo icabupe kutungulula, lekeni ulecitwa mukutwalilila. Nga umo ica bupe ngacakulanga uluse, cicitwe mukunakilila, ⁹Leken ukutemwa kube ukwabula bashikamfutu. Pateni ifya bipa; ikaleni kuli ico icaba icisuma. ¹⁰Ukusakama ukutemwa bamunyanane, mulesekelelana umo no mubiye. Ukulango ukutemwa, ukuicindika bonse. ¹¹Kukupimpa mwiba

abasakamana, kuli bumupashi mwisakamana. Palwa kwa shikulu mubombeleni. ¹²Sekeleleni mucicetekelo, shipikisheni kuma cusho, beni abacicetekele kumapepo. ¹³Akaneni icilekabilwa na bantu bakwa Lesa aba mushilo. Fwaye inshila ishingi ishakulango kusungilamo. ¹⁴Mulepala abalemicusha; bapaleni mwila batipwila. ¹⁵Sekeleni pamo nabo abaleskela, losesheeni pamo naba lellosha. ¹⁶beni abaisakamana umo nomunankwe. Mwitontonkanishisha munshila shakwisansabika. ¹⁷Milabwesesho kumuntu nga umo ububi pa bubi. Citeni ifintu ifisuma pamenso ya bantu bonse. ¹⁸Pamo fye ngefyo cingafwaikwa kuli mwebo, ikaleni abamutende nabantu bonse. ¹⁹Mwila ilandula, mwebatemwikwa, lelo peleni incende kucipyucakwa Lesa. Pantu calembwa ati "icilandushi cakwa Lesa; nkalandula; efyo alanda shikulu." ²⁰Nomba "lelo umulwani obe ngali nensala, mupele icakulya. angali ne cilaka mupele icakuti anwe. Pantu ilyo mwacita ifi; mukalulika umusolilo pamutwe wakwe." ²¹Mwicimfishiwa kububi, lelo cimfisheni ububi kubusuma.

Chapter 13

¹Umuntu onse abe uwanakila ku ntungulushi shikalamba, pantu ubutungulushi tabufuma kumbi kano bwasantwa na Lesa. ²Onse uulimukukanya batungulushi ninshi alimukupinkana nefunde lyakwa Lesa: na bonso aba pinkana nalyo bakapokelela ubupingushi abene. ³Pantu bantungulushi tababa icakutinya kuli balya balimukucita icisuma, kano kuli balya abalimukucita ifibi. Mulefwaya ukukanalata bantungulushi? ⁴Citeni icisuma, elo mukapokelela ukutasha kwabo Pantu nitungulushi yakwa kukucita icisuma pali mwebo. Nomba nga mwacita icibi, pantu tasenele umupanga uwabula incito. Pantu mubomfi wakwa Lesa, uwacita ubukali ku ulecita icibi, ⁵pali ico mufwile mwanakila, tepamulandufye wa bukali, lelo na pamundu wa kampingu. ⁶Pamulandu waici mulaleta no mutulo. Pantu intungulushi babomfi bakwa Lesa abakonkanyapo kuli iciine. ⁷Peleni ku uli onse eco alingile ukukwata umutulo kuo umutulo ufwile ukupelwako, umusangulo kuo umusangulo ufwile ukupelwako, umucinshi kuo umucinshi ufwile ukupelwako. ⁸Mwikakililwa kucili conse, ukufumyakofye ukutemwa cilaumo no munankwe. pantu onse uuli mukutemwa umunankwe ali mukufikilisha amafunde. ⁹Amafunde, "wilacita ubucende, wilaipaya, wilaba nolunkumbwa." ¹⁰Nga naukwa ukutemwa tawacite munobe icibi. Eico ukutemwa ekufikilisha kwe funde. ¹¹Pamulandu waici, namwishiba inshita ino inshita yakuti mushibuke mutulo. Pantu ipusukilo nalipalama ukucila liya mwasumina. ¹²Ubushiku bulimupepi nokupita nakasuba nakabalika nakale. Natu fumyepo imilimo yamfishi. natufwale ifyanso fya bulwi. ¹³Lekeni twende muli bubwino nga abantu abenda mulubuto lwa kasuba, temuli bucakolwa nangu mukusekelela kwa bucakolwa: twiendela mubulalelale nangu mulu buli mulunkumbwa, na mukalumwa. ¹⁴Nomba fwaleni shikulu Yesu Klistu, kabili mwila umfwila ififwaya umubili, kukufikilisha fintu umubili ufwaya.

Chapter 14

¹Pokeleleni onse uwanaka mucicetekelo, ukwabula ukupingu mukutalikana. ²Umo umuntu ngali mucicetekelo ukulya ifili fyonse, umbi uwanaka alyefye umusalu weka. ³Na umo ulya fyonse tafwile ukusula uushilya; naumo uushilya fyonse epingula umubiye uulya fyonse. Pantu Lesa alipokelela ena. ⁴Niwebo nani, we upingula umubomfi waumbi? Nikuntanshi yakwa Shikulu wakwe uko engeminina nangu ukupona. Pantu alengelwa ukwiminina, pantu Shikulu kuti amulenga ukwiminina. ⁵Umuntu umo kuti amonati ubushiku bumo bwali cindama ukucila ububiye, bambi balanda ati inshiku shalilingana. Lekeni cila umo ashininwe mumatontonkanyo. ⁶Uwasunga ubushiku, nikuli Shikulu asungila; na ulelya, aliila kuli Shikulu, pantu natotela kuli Lesa. Uyo ushilelya, akanina ukulya muli Shikulu, nao natotela kuli Lesa. ⁷Pantu takuli uwa muli fwebo uwingekalila nobumi umwine, kabili takuli uwingafwila umwine. ⁸Pantu nga twaba no bumi, ni kuli Shikulu twabela no bumi, kabili ngatwafwa, ni kuli Shikulu twafwila. Elyo nangu twaba no bumi nangu twafwa, tuli bakwa Shikulu. ⁹Nipali uyu wine mulandu Klistu afwilile na ukwikala peka, pakuti abe ni Shikulu wa bonse abafwa na abo aba bumi. ¹⁰Nomba webo, cinshi upingwila munonko? Na webo cinshi usulila munonko obe? Pantu fwebo bonse tuli no kwiminina kuntanshi ya bupingulo ku cipuna cakwa Lesa. ¹¹Pantu calilembwa, "ngefyo ndikala," efyo Shikulu alanda, "Kuli nebo ikufi lyonse likafukama, no lulimi lonse luli no kuyebelela kuli Lesa." ¹²Elo nomba, fwebo cila umo tukaya ilubulwila kuli Lesa. ¹³Eico, twila bwekeshapo ukupingula umo no munankwe, nomba saleni ici, nangu umo eba icakuipuntulako nangu ica kulufyanya munyina. ¹⁴Nebo ninjiba ukucetekela kwandi muli Shikulu Yesu nalishininkisha ukuti takwaba icakulya icikowesha. Cili kuli uyo umwine uwamona ukuti cilakowesha, kuli ena kuti camukowesha. ¹⁵Pa mulandu waca kulya munonko nga akukalifya, ninshi tauleenda mukutemwa. Taulingile ukulenga munonko ukonaika pamulandu wa cakulya untu Klistu afwilile. ¹⁶Elo wisuminishisha ico webo ulemona ukuti csuma cilandilwe mububi. ¹⁷Pantu ubufumu bwakwa Lesa tabuli mucakulya nangu mukunwa, lelo mukuba abakaele, aba mutende, nensansa mumupashi wa mushilo. ¹⁸Pantu kuli uyo uwapuswishe Klistu munshila iyo alisuminishiwa kuli Lesa na bantu bali shinkinisha. ¹⁹Eico nomba, lekeni tulolekeshe pafintu ifya mutende na pafintu ifya kukula umo no mubiye. ²⁰Mwi onaula umulimo wakwa Lesa pamulandu no kulya. Ifintu fyonse fyalisanguluka, nomba cibi umuntu ukulya ico conse icingalenga umo ukubifya. ²¹Cisuma ukukanalya inama, nangu ukukana nwa ubwalwa, nokukana cita ico conse icingalenga munonko ukuba mububi. ²²Icicetekelo mwakwata, cisungeni pakatikenu na Lesa. Alishuka uyo onse uucita ifintu amwene ukuti fya cine. ²³Lelo uyo ulya icintu ninshi alimukutwishika, pamulandu wakuti tamuli icicetekelo. Na conse umushili cicetekelo lubembu.

Chapter 15

¹Nomba fwebo fwebali abakosa twafwe abashili na maka, no kweba ati tatufwile ukusekesha fwebene. ²Leken i cila umo uwa muli fwebo asekeshe umwina mupalamano pakucito busuma bwa kumukula. ³Pantu na Klistu taisekeshe umwine, pantu, ifyo calembwa, "Insele shaabo abkutukile weba shaponene pali nebo." ⁴Pantu fyonse fyalembelwe akale fyalembelwe ku kutulungika ukweba ati ukupitila mu kuteka umutima nokupita muku koseleshiwa kwa malembo tuli nokukwate subilo. ⁵Nomba Lesa wa kuteka umutima no wakukoselesha amupe mwebo amaka ukuba mu mano yamoyene pamopene umwabela Klistu Yesu. ⁶Ukute acite fi netontonkanyo limo mukulumbanya nakanwa kamo Lesa kabili Tata wakwa Shikulu Yesu Klistu. ⁷Eico pokeleleni umo no munankwe, pamo ngafintu Klistu amupokelele mwebo, kululumbi lwakwa Lesa. ⁸Pantu nebo nalandile ati na Klistu aishileba umubomfi waba putwile inkanda yapamutwe lwa bwaume mukwimininako Lesa wa cine. Pa mulandu wafilayo ifyapelwe ku fikolwe, ⁹naku bena fyalo ululumbi kuli Lesa mu luse lwakwe. Ngefyo calembwa, "Eico nkapela ukulumbanya kuli mwebo mu bena fyalo no kwimba isha kulumbanya kwishina lyenu. ¹⁰Peka calandwa ati, "Sekeleleni, mwebo mwe bena fyalo, pamo na bantu bakwe." ¹¹Napeka, "Lumbanyeni Shikulu, mwe bena fyalo bonse: lekeni abantu bonse ba lumbanye ena." ¹²Peka, Esaya alandile ati, "Umushila wakwa Yesu uli no kwisa, umo uukema ku kuteka abena fyalo: muli ena abena fyalo bakakwate subilo." ¹³Nomba Lesa we subilo esushe muli mwebo ukusekelela pamo no mutende mukusumina, nokuti kumaka ya mupashi wa mushilo wikalilile mwisubilo. ¹⁴Nebo nemwine nincimfiwa pali mwebo namwisushiwamo nobusuma, ukwisushiwa nokwishiba konse. Nincimfiwa pakuti namwebo bene namulinga ukusambilisha kuli umo no munankwe. ¹⁵Nomba nebo ndelemba nokupama kuli mwebo pamulandu wafimo pakwibukisha mwebo napeka, pamulandu wa cikuku nebo napelwe kuli Lesa. ¹⁶Ici cabupe cali tacingile ukuba umubomfi wakwa Klistu Yesu ku bena fyalo, icabupe nga shima pepo wambila nsuma yakwa Lesa, pakweba ati ukutula abena fyalo kwaba ukwapokelelwa, ukwashishiwa mumupashi wa mushilo. ¹⁷Muli Yesu Klistu ninkwata apakutakishisha ukwa mulimo wakwa Lesa. ¹⁸Pantu nshilinakupama ukulanda fimbi kano ifyo Klistu abombe ukupitila muli nebo kuba cetekela bamubena fyalo. Ifi efintu fya bombelwe ku cebo naku mulimo, ¹⁹kumaka yafishibilo ne fipeshamano, nakumaka ya mupashi. Ifi efyo fyali ukufuma ku Yelusalemu noku shingulika ukufika ku Iluriki, mfwile ukusenda imbila nsuma yakwa Klistu. ²⁰Muli iyi nshila, ukukabila kwandi nipa kubila icebo, kuntu Klistu tabamwishibe ishina, ukweba ati nikula pacakukulapo ca muntu umbi. ²¹Cili ngafintu calembwa: "Nabo aba shaebelwe pali ena bese bakamumone nabo aba shaumfwile bali no kumfwa." ²²Eico nacingililwe imiku iingi ukwisa kuli mwebo. ²³Lelo nomba, nshikwete icifulo muli ino ncende, no kwebati ni mfuluka mu myaka iingi ukwisa kuli weba. ²⁴Pantu ninkwata icicetekelo ukumona mwebo lintu nkapita ukupula ukuya mulwendo lwandi ulwaku Spani, nokwafwilisha kuli weba mu lwendo lwandi kulya, ilyo nkasekelela pakubapamo pakutampilapo. ²⁵Lelo nomba ndimukuya ku Yelusalemu, mukubombela abamushilo bakwa Lesa. ²⁶Pantu cali cisuma ku bena Makedonia na bena Akaya ukucito musango wakwafwa abapina bamu shilo bakwa Lesa abali mu Yelusalemu. ²⁷Cawama, bacitile cisuma, nokuba bankongole kuli bena. Pantu nga bena fyalo bapokelelako kufintu fyabo fya mupashi, bena bankongole kuba Yuda ukubombela bena ku fintu fyabo fyamubili. ²⁸Eico, ilyo nkapwisha uyu mulimo no kwisalila ifi fisabo kuli bena, nkaya ku Spani nokutandalila mwebo pa kuya. ²⁹Ninjishibo kwebati ilyo nkesa kuli mwebo nkesa ninjisulamo amapalo yakwa Klistu. ³⁰Nomba ndimukumipapata, mwebamunyanane, muli Shikulu Yesu Klistu, namu kutemwa ukwa mupashi, mukoshanye pamo na nebo mumapepo yenu kuli Lesa kuli nebo. ³¹Pepeni pakwebati mpokololwe ukufuma kulyabo abashicetekela mu Yudea, no kweba ati ukubomba kwandi ku Yelusalemu kukabe ukwa pokelelwa ku bamushilo bakwa Lesa. ³²Pepeni pakweba ati nkese kuli mwebo mukusekelela ukupitila mu bufwayo bwakwa Lesa, na mukuti tube pamo na mwebo, mukusango kutusha. ³³Namu mutende wakwa Lesa ubepamo namwe bonse. Cibefyo fine.

Chapter 16

¹Ndelangisha mwebo Foibe nkanshi yesu, umubomfi wa cilonganino caku Kenkerea, ²pakwebati mwingamupokelela muli Shikulu. Pangen i cila mubusuma ubwa wamina abantu bashili abakwa Lesa, nokumupepa fyonse fintu engafwaya kuli mwebo, ico ena aba uwakwafwa abengi nanebo wine kuno. ³Poshenipo Priscila na Aquila, ababomfi banandi muli Klistu Yesu. ⁴Abaposele imyeo yabo mumafya pa mulandu nomweo wandi. Napela ukutasha kuli bena, tenebo neka awe, nomba kuli fyonse ifilonganino fya bena fyalo. ⁵Poshenipo icilonganino camung'anda yabo. Poshenipo Epainete uwatemwikwa wandi, uwatampilapo ukupeela ukwisa kuli Klistu mu Asia. ⁶Poshenipo Maria, uwaculile sana pali mwebo. ⁷Poshenipo Androniki na Yunia, abantu bandi nabafungwa banadi. Balishibikwa sana kubatumwa, kabili bena bali muli Klistu lintu nebo nshilabamo. ⁸Poshenipo Ampiliati, uwatemwikwa wandi muli Shikulu. ⁹Posheni Urbani, umubomfi munensu, muli Klistu, na Stachysi, uwatemwikwa wandi. ¹⁰Poshenipo Apele uwasuminishiwa muli Klistu. Poshenipo bonse abamung'anda yakwa Aristobulusi. ¹¹Poshenipo Herodiani, umuntu wandi. Poshenipo bonse abamung'anda yakwa Narkisi, ababa muli Shikulu. ¹²Poshenipo Trufaena na Trufosa bakabomba muli Shikulu. Poshenipo Persisi uwatemwikwa wandi, uwabombe sana muli Shikulu. ¹³Posheni Rufusi, uwasalwa muli Shikulu, na banyina abali niba mayo. ¹⁴Poshenipo Asunkriti, Flegoni, Hermes, Patrobabasi, Hermasi naba muniyinefwe abali nabena. ¹⁵Posheni Filologe na Yulia, Nere nankashi yakwe, na Olumpa, na bonse abantu bamushilo abakwa Lesa abali na bena. ¹⁶Poshanyenipo umo nomubiye mukuifyompa kwa mushilo. Fyonse ifilonganino fyakwa Klistu fya miposha. ¹⁷Lelo namipapata mwebo, bamunyanane, ukulatontonkanya palwabo bonse abaleta ukupatulukana nefipunwiso. Abakanya ukusambilisha kuntu mwebo mwasambilile. Fumeni kuli bena. ¹⁸Abantu ababefita tababombela Shikulu Klistu, lelo ifya mumala yabo.

Nakukulanda kwa kutentemba nefya kutasha balelufya imitima yaba kaele.¹⁹ Pantu icumfwila cenu cafika kumuntu onse. Nasamwa, eico, pali mwebo, nomba ndefwaya mwebo mube abamano kufisuma, no kuba uwakaele kufyabipa.²⁰ Lesa wacibote akashaonaula satana mwisamba lya makasa yenu. Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu Klistu kube namwebo.²¹ Timoti, umbomfi munandi, amiposha, na Luciasi, Yosone, na Sosipatere, abantu bandi.²² Nebo, Tertiusi, uwatempa iyi kalata, ndemiposha muli Shikulu.²³ Gaiusi, umweni wandi ne cilonganino conse, alemiposha. Nebo Erasitusi kasunga wa cipao ca calo, alemiposha, na quartusi munyinefwe.²⁴ Lekenikikuku cakwa Shikulu Ysu Klistu Cibe namwebo bonse.²⁵ Lelo kuli ena uwingamilenga ukuba abakosa kumbila nsuma yandi namu mashimiko yakwa Yesu Klistu, umwalola ubusokololo bwa cankama icasungilwe mubumfisolo pa myaka iingi.²⁶ Nomba lelo casokololwa nokwishibwa ukupitila mumasesemo na mumalembo kunko shonse, kwi kambisho lyakwa Lesa wamweo, kukuleta icumfwilo ne cicetekelo.²⁷ Kuli Lesa wamwano eka, ukupitila muli Yesu Klistu, kupelwe ululumbi umuyayaya. Amen.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, uwaitilwe kukubo mutumwa wakwa Yesu Kristu kukufwaya kwa Lesa, na sositene muninefwe, ²kulukuta lwakwa Lesa uli mu Korinti, kuba tishiwa muli Yesu Kristu, abaitwa abantu bamushilo, kabili kuli bonse abakonse conse abetwa peshina lya kwa Shikulu Yesu Kristu, uli ni Shikulu wabo. ³Ukusenamina no mutende fibe kuli imwe iffuma kuli Lesa taata na Shikulu Yesu Kristu. ⁴Lyonse intotele imwe kuli Lesa wandi umulandu no luse lwakwa Lesa eco Kristu Yesu apele kuli mwebo. ⁵Pakuti muli ena emo mwacindami kilwa mucintu conse, mukusosa conse na mukwishiba conse, ⁶fiya bukambone Yesu Kristu bwaikashiwe muli mwebo. ⁷Uyo akamwikasha ukufika nakumpela ababulo mulandu mubushiku bwa kwa Shikulwifwe Yesu Kristu. ⁸Lesa wacishinka, uwamwitile ukwisa mukumfwana kukumfwana mu mwana wakwe Yesu Kristu Shikulwifwe. ⁹Lelo mwe bamunyanane, nde mupapatila mwishina lya kwa Shikulwifwe Yesu Kristu, mulande akanwa kamokene, peba nokulekana pali imwe. Lelo mulundane bonse mumucetekanya umwaice namukulingana kuno kwine. ¹⁰Pantu mwe ba muninane nimbona kubena kloe umulandu wenu ukuti mwabe fikansa muli imwe. ¹¹Awe ifikansa ndesos: Onse uwapali imwe alanda "ndiwakwa Paulo." Nangu "uwakwa apoilo," nangu "uwa Cephas," nangu uwakwa Klistu. Bushe Klistu nayakanyo mwine? Bushe Paulo ewamutanikilwe? Bushe nimwishina lyakwa Paulo emo mwabatishiwe? ¹²Natotela Lesa ico nshaibishepo bangu umo, kano Klistu na ¹³Gaius. Epali umo ukuti ni mwishina lyandi emo mwaibishiwe. ¹⁴(Awe naibishefye nabamunganda mwa Stefano. Aba shalako, nshishibe ngana libishepo nabambi) ¹⁵Pantu Klistu tantumine nebo mukwibisha lelo kukubila imbila nsuma-tepamulandu wakucenjela ukulanda pamulandu wa capindama cakwa Klistu pakuti teti cibulwemo amaka. ¹⁶Pantu icebo ca capindama buwele wele kubaleonaika. lelo kuli bonse abalepusuka, maka yakwa Lesa. ¹⁷Pantu calembwa, ati " nkonaula amano yaba mano. Peka nkafulunganya ukwishiba kwaba cenjela." ¹⁸Alikwi uwamano? Alikwi kalemba? alikwi uwa fitala uwabwikashi buno? Bushe Lesa tatumpika amano yaba pano insonde mubuwele wele? ¹⁹Peka apo isonde mubwishibilo tabaishiba Lesa, Lesa ali uwasansamuka mukupususha abo bonse abalecetekela ukupitila mukubila kwa buwele wele. ²⁰Pakuti abayuda balimukulomba ifishibilo na bena Hela bafwaya amano. ²¹Lelo ifwe tubilisha Klistu uwatanikwe, icakucingilila kuba Yuda napeka ubuwele wele kubena fyalo. ²²Lelo kuli abo abaitwa na Lesa bonse aba Yuda na bena Hela, tubika Klistu ngamaka namano yakwa Lesa. ²³Pakuti ubunangwa bwakwa lesa bwa mano ukucila abantu, kabili ukunaka kwakwa Lesa kwakosa ukucila abantu. ²⁴Pantu moneni ukwitwa kwenu, mwena wesu. mwebengi, tamwali bamano kubuntunse. Tebengi abali abamaka, tebengi abakankala. ²⁵Lelo Lesa asalile ifyabunangwa fya pano calo kukulenga bekatwe insoni abamano. Lesa asalile nefyanaka fya pano calo kukulunga ifyakosa fibe nensoni. ²⁶Lesa asalile ifya sauka nefyasulwa mwisonde peka asalile ifishali cintu, mukuleta mukupwisha abaleitunga icintu. ²⁷Ukuti umuntu wapononse nangu umo eitakisha kumenso yakwe umwine. ²⁸Umulandu wafyo Lesa acita, nomba muli Klistu Yesu, uwaishile kuli fwe uwamano ukufuma kuli Lesa. ²⁹Ukuti, ayafilya calembwa "uleitakisha aitakishe muli Kuuku."

Chapter 2

¹Ilyo naishile kuli mwebo, nshali mukwisa nensoselo shakubeleleka nakalimo mumano mukusosa ifyafiswa ifya cine palwa kwa Lesa. ²Peka nali mukusalapo ukukana ishibapo nangu cimo ilyo nali mukati kenu kano Yesu Klistu, napeka ena ukutanikwa. ³Peka nalinamwebo mukunaka, na mu mwenso, na mukututuma ukwingi emo nabelele. ⁴Kabili icebo ne mbila yandi tayali mu fyebo fya kulembeleka, ifya mano. Nakalimo peka, califye pamo nefilangililo fya mupashi peka namaka, ⁵ukuti icitetekelo cenu ciba mumano yabuntunse, kano mumaka yakwa Lesa. ⁶Lelo amano yena tulanda mubafikapo lelo temano ya bwikashi buno, napamo mubutungulushi bwa nkulo ino, ulifye mukupita. ⁷Nipali ici tulanda amano yakwa Lesa mufishinka ifyafiswa, mu mano ayafiswa ayakwa Lesa kunkulo ifileta ubukata. ⁸Takuli wa muli bakateka wabwikashi buno uwaku tuluka ifi, pantu abakutulukafi, ngatabatanike Kuuku uwabukata. ⁹Lelo efyo calembwa, ati, ilinso talyamwene nokutwi takwa umfwile, mu mutima wamuntu tafyaimininemo fyonse ifyo Lesa apekanishisha abamutemwa. ¹⁰Efyo lesa atusokolwela mu mupashi. Uceceta fyonse nefyashika fyakwa Lesa. ¹¹Pantu muntu nshi aishibe fya muntunse kanomupashi wa uyu muntunse uwaba muli wene? Ifyo fine nefya kwa Lesa takuli uwafikutuluka kano mupashi uwakwa Lesa. ¹²Awe ifwe temupashi wa pano calo twapokelele lelo umupashi uwafuma kuli Lesa, ukuti twishibe ifyo tupelo bupe kuli Lesa. ¹³Kabili ifi tufilanolila temufyebo ifisambilishawa ku mano ya buntunse

Chapter 3

lelo fisambilishiwa kumupashi. Twilwila ifyabumupashi mu fyebo fyabu mupashi kubantu.¹⁴Lelo umuntu wa kafyalilwa tapokelela ifya mupashi wakwa Lesa pantu kuli ena fya buwele wele kabili afilwo kufishiba ico ukwishibwa fishibwa ku mupashi.¹⁵Awe uwabumupashi apingule ifintu fyonse lelo ena tappingulwa kumuntu nangu umo.¹⁶"Pantu nani ulwaishibe fya mumutima wakwa Kuuku ukuti asambilishwe wene?" Lelo ifwe umutima wakwa Klistu tuli nao.

Chapter 3

¹Nanebo mweba munyinane, nali fililwe ukulanda kuli mweba ngakubantu aba bumupashi, nomba ngamu kweba ati nga kubantu aba bamubili, elo ngaku twana utunono utwa muli Kristu.²Nali munwinshishe umukaka, tali fyakulya fya kosa, pantu mwali tamula ipekanya kuli ifyo, na nomba mucili tamula ipekanya.³Apo nanomba muli bumubili. Apo mwaba muli mweba ubukwa ne cifukushi, bushe tamuli mukwikala umwabela bumubili, no kulaenda umwabela bumubili?⁴Pantu apoumo alimukulanda ati, "Nebo ndimukukonka Paulo," elyo naumbi alimukulanda ati, "Nebo ndimukukonka Apolo," tamuli bantu fye?⁵Nga kanshi Apolo cinshi? Paulo nao nani? Babomfi muli abo emo mwasumine, ngefyo Kuuku amupele umulimo umo umo.⁶Nebo nalilimbile na Apolo alimukutapilisha, nomba Lesa ewameneshe. ⁷Elo nomba, nangu niuyo walimbile nangu ni uyo watapilile tali kantu. Nomba ni Lesa ewalengele fimene.⁸Nomba uulimba noyo utapilila bali umo, naumo umo ali nokupokelela icilambu ukulingana no mulimo abombebe.⁹Pantu tuli babomfi bakwa Lesa abali mukubombebe pamo. muli ibala lyakwa Lesa, ubukule bwakwa Lesa.¹⁰Umwabela uluse lwakwa lesa ubo bwapelwe kuli nebo nga kabomba mukulu, nalibika umufula na umbi akulapo palici, nomba lekeni umo umo asakamane ifyo ukuulapo.¹¹Pantu takuli uwingabika icakukulapo cimbi pamo ne cabikwa, icili ni Yesu Kristu.¹²Nomba nga umo akuulapo pacakukulapo pamo nga Golide, Silfele, amabwe ayakosa umutengo, ifimuti, impimbili, nangu icani, ¹³umulilo wakwe ukamoneka, pantu ubushiku bwine bukaulanga. Pantu ulu nokuweshwa mumulilo, umusango wauko, ifyo umuntu umo umo abombebe.¹⁴Ngo mulimo wamuntu washala, ali nokupokelela icilambu; ¹⁵nomba ngo mulilo waumo wanya, akacula saana, nomba umwine akapusuka, elo ngo wabutushiwa mumulilo.¹⁶Tamwa ishiba ati muli ing'anda yakwa Lesa na kweba ati umupashi wakwa Lesa waikala muli mweba? ¹⁷Nga umo aonaula ing'anda yakwa Lesa, Lesa akonaula umuntu uyo. pantu ing'anda yamushilo, neyi ng'anda ni mweba.¹⁸Lekeni umuntu nangu umo eibepa. Nga umo uwamuli mweba aimona uwamano muli buno bwikashi, lekeni abe umuwelewele, ukwebati abe uwa mano. ¹⁹Pantu amano yapali cino calo buwele wele kuli Lesa. Pantu calilembwa ati, "Ewikata abamano mukucenjela kwabo." ²⁰Na peka, "Na Kuuku aishiba ukutontokanya kwabo mano ukweba ati kwafye."²¹Pali uyu mulandu, lekeni umuntu nangu umo eitakisha mu muntu. Fyonse fintu fyenu, ²²nangu ni Paulo, nangu Apolo, nangu ni pano Calo, nangu bumi, nangu ni mfwa, nangu fintu ifyabapo, nangu fintu fikesapo. Ifintu fyonse fyenu, ²³namwebo muli bakwa Kristu, na Kristu wakwa Lesa.

Chapter 4

¹Ifi eflyo mutunge fwebo, ngaba bomfi ba kwa Kristu na bakangalila pa cankama cakwa Lesa. ²Nomba ica fwaikwa muli kangalila cakweba ati umuntu uwa cishika.³Nomba kuli nebo kantu fye akanono mweba ukupingula nangu niku cilye ca bantunse. Pantu nangu ni nebo wine nshapingula. ⁴Nebo nshaishibe icakukuntukilwako ne mwine, nomba te muli ici nalungamikilwako. Umo uwakumpingula nebo ni Kuuku.⁵Eico mwipingula cintu ilyo inshita tailaisa, intanshi Kuuku talaia. Akaleta mulubuto ifya fiswa fyamu mfifi nokulenga amapange ya mutima. Noma umo umo akapokelela ukutasha ukufuma kuli Lesa.⁶Nomba, mweba bwananyina, naloseshe kuli nebo wine nakuli Apolo pamulandu wa mweba, elo ukufuma kuli fwebo ukweba ati musambilile muli fwebo tekucilamo mufya soswa, "ukweba ati mwitumikwa nangu umo kukuba nakapatulula kuli kasambilisha umo ukucilo munankwe. ⁷Pantu nani amucilanya pakati kobe na bambi? cinshi ukwete ngo ushapokelele? Ngawali pokekelele ici, cinshi utakishisha ngo usha pokelelele ici?"Mwali kwata kale mwali fwaya! Mwali nonka kale mwali kwato bufumu ukwabula fwebo icine, nga mwali kwata ubufumu, elo na fwebo tukwate ubufumu pamo na mweba. ⁸Pantu ndimukutontokanya Lesa alibika abatumwa apabuta ngaba kulekelesha, nga bantu abapingwilo kufwa twalengwa cakutamba kuba pano isonde kuli bamalaika, naku bantu.⁹Fwebo tuli bawelewele pamulandu wakwa Kristu, nomba mweba muli bamano muli Kristu fwebo tuli abanaka, lelo mweba muli abakosa. Mweba muli abacindikwa, lelo fwebo tuli abasulwa. ¹¹Ukufika kuli shino nshita tuli ne nsala ne cilaka, uli ubwamba, tuli mukumwa, tuli aba bulwa amayanda.¹²Tulacucutika, tuli ababombela kuminwe yesu. Elo ba tutuka, tula pala. Elo twacushiwa, tushipikisha fye. ¹³Elo batubepesha, tula papata. Ukufika kuli nomba twaba fisoso fya pano isonde, ifiko ifikuswa kuli fyonse.¹⁴Nshili mukulemba ifi fintu kukumulenga insoni, nomba kuku mukonkomesha nga bana bandi abate mwikwa. ¹⁵Nangu namukwata abakumucingilila amakana ikumi muli Kristu, tamukwete ba wiso abengi, pantu naba umufyashi wenu muli Kristu yesu ukupitila mumbila nsuma. ¹⁶Elo mweba ndimuku mupapata mube abampashanya nebo.¹⁷Nico ecalengele ntume kuli mweba Tmote umwana wandi uwatemwikwa kabili uwa cishika muli Kuuku. Eu kamibulula imibele yandi iya muli Kristu, pamo ngefyo nsambilisha monse monse na mu filongonino. ¹⁸Nomba bamo muli mweba nabatumikwa, nokubomba kwati nalimo nshakeke kuli mweba.¹⁹Nomba nkesa bwangu kuli mweba, nga Kuuku atemwa. Nomba nkesha temu mashiwi mweka ku baitumika nomba ndino kumona amaka yabo. ²⁰Pantu ubufumu bwakwa Lesa tabwaba mu mashiwi nomba ni mu maka. ²¹Cinshi mulefwaya? Nkese kuli mweba ne nkonto nangu nkese nokutemwa no mupashi uwafuka?

Chapter 5

¹Natumfwa fintu balandile ati mwaliba ubulalelale muli mwebo, umusango wabulalelale ubushaba nangu ni mubenafyalo: Umuntu ali no mukashi wakwa wishi. ²Namwebo mwaba abayumfwa! Tamulingile ukulila, elo ati umo uucitile ifi alingile ukufumya muli mwebo? ³Nangu cakweba ati nshiliko mumubili, nebo ekondi mumupashi. Nebo bwangu nimpingula pali uyo umo uucitile ifi, ngo kweba ati ekondi uko. ⁴Elo namulonganina mwishina lya kwa Kuuku Yesu na nebo ndina mwebo mumupashi, na maka yakwa Kuuku Yesu pamo, ⁵Ukupela uyu muntu kuli Satana kukumona ula umubili, elo no mupashi wakwe ukapusuke mu bushiku bwakwa Kuuku. ⁶Ukuyumfwa kwenu takwa wama. Tamwaishiba ukweba ati icitutumumu cinono cimya umufuba onse? ⁷Fumyenimo muli mwebo icitutumushi icakale elo nomba mube aba citutumushi canomba, abashatu tumushiwa, nga fintu muli. Nga Kristu, ilamba lyesu, alipaiwa. ⁸Elo lekeni nomba tusefye umutebeto, tewa citutumushi cakale, uwa citutumushi camusango ubi nowa bubifi. Ukwebati, lekeni tusefye umukate uusha tutumuka uwa cishinka ne cine. ⁹Nalembele kuli mwebo mu nkalata yandi mwilaumfwana nabantu ababulalelale. ¹⁰Nashalondolwele munshila yakweba ati babulalelale bamuli cino calo, nangu bantu kuli bena muli no kufwaya ukuya ukufuma pali cino calo. ¹¹Kwena nomba ndimukulemba kuli mwebo ukweba ati mwila umfwana pamo na umo uyo bali mukwita uwa bwananyina nomba uwaba uwabulalelale, nangu walunkumbwa, nangu uupepa utulubi, nangu uwabelesha ukutukana, nangu cakolwa, nangu untu akumbwa. Mwilaumfwana no kulila pamo nankwe. ¹²Bushe nincito yandi ukupingula abo abali kunse ya cilonganino? Nangu, tamuli nokupingula abo abali mukati ka cilonganino? ¹³Nomba Lesa ali nokupingula abakunse. "fumyeni umubifi wa muntu muli mwebo."

Chapter 6

¹Elo umo uwa muli mwebo nganakwata umulandu ku mubiye, alafwaya ukuya mukupingulwa kubashalu ngama ukukanaya ku bantu ba kwa Lesa? ²Tamwaishiba ukweba ati abantu bamushilo ba kwa Lesa bakapingula aba pano calo, bushe tamuli abasumunishiwa ukupingule milandu iya cepesha? ³Tamwa ishiba ukweba ati mukapingula ba malaika? Nokucishapo, nomba, kuti twapingula ifya mubwikashi bwanomba? ⁴Nga nomba mwaba nokupanga ubupingulo pafya pali buno bwikalo, cinshi mubikila imilandu ya uyumusango pali abo abashili napakwiminina mukati ka cilonganino? ⁵Nalande fi kukweba ati mukwate insoni. Tamuli muli mwebo umo uwakwata amano ayasuma uwa kweba ati alungika aba bwananyina? ⁶Nomba umo munyina aya kuba mafunde nowa bwananyina mubiye nakuba shasumina eko bacitefi! ⁷Ici cena cibi kuli mwebo icine cine ukweba ati mwakwati lana imilandu mwebene, cinshi ico mushasalilepo ukumubifya? Cinshi ico mushalilepo mwebene ukumubepesha? ⁸Nomba mwebene mwacite cilubo nokubepesha, nokucite fi kulibamunyinenwe! ⁹Tamwaishiba ati abashalungama tabakapyane ubufumu bwakwa Lesa? Bemibe. Aba bulalelale, abapepo tulubi, aba cende, aba bembuka na banabo abaume abacende, ¹⁰nangu bang'onaba kobwa, nangu fipondo, nabansele-bene tabakapyane ubufumu bwakwa lesa. ¹¹Efyo namwebo bamo efyo mwlia nomba mwalisambi lwe mwalishiwe, mwali lunganikwe mwishina lyakwa kuuku Yesa Kristu na mu mupashi wakwa Lesa wesu. ¹²"Ifintu fyonse fyali suminishiwa kuli nebo," nomba te fyonse ifyaku ngafwa. "Fyonse fyalisuminishiwa kuli nebo," nomba nebo nshile suminisha ukutekwako kucintu conse. ¹³"Ifyakulya fya cifu, necifu ca fya kulya," Nomba lesa akacita fyonse pamo fine. Umubili tauli wa bulalelale, icakweba ati, umubili wakwa Kuuku, na kuuku akapekanisha umubili. ¹⁴Lesa pamo uwaimlshe kuuku nao pamo akemyu fwebo kumaka yakwe. ¹⁵Tamwalshiba ati imibili yenu ifipande fyakwa kristu? Bushe nomba mbule ifipande fya kristu no kwebatifibe fyakwa cilende? Efyo cibe! ¹⁶Tamwalshiba ukweba ati uwailunda kuli cilende ninshibaba umubil umo naena? Elo amashiwl yakwa Lesa yalanda ati; "Aba babili nokuba umubili umo " ¹⁷Nomba uyo uwailunda kuli kuuku aba umupashi umo pamo na ena. ¹⁸Butukeni ukufuma ku bulalelale! Ulubembu lonse luntu umwutu apanga abembukila umubili wakwe wine. ¹⁹Tamwaishiba ukweba ati umubili wenu ni ng'andaya mupashilo, umakala muli mwebo, uyo mwakwata ukufuma kuli Lesa? ²⁰Tamwalshishiba ati tamuli bene? Pantu balimishitile mumutengo. Eico cindikileni Lesa mu mibili yenu namu mupashi wenu, uwapelwa kuli Lesa.

Chapter 7

¹Nomba ukulingana nomulandu ifyo mwalembele pali ifyo: "Eico cawama kumwaume ukuna ukukwata kumwanakashi" ²Nomba pamulandu wamesho ayengi mubulalelale, umo umwaume afwile akwata umukashi wakwe umo umwanakashi afwile akwata umulume wakwe umo. ³Umulume afwile afikilishaumulimo wakwe uwakukumanapamo no mukashiwakwe no musango umo wine umukashi ku mulume wakwe. ⁴Tekuti umukashiakwate amaka ayengi umwine pamubili wakwe, kano umulume. Munshila imo ine umulume takwete amaka ayengi pamubili wakwe, nomba kano mukashi abomba. ⁵Mwilaitana bonse, kanokwikala mukuisuminisha na panshita ishalinga. citenici elo mubepamo bonse mukupepa. Elyomwise mube pamo napeka, elo pakwebati satana emutunka pa mulandu wakukana tekanya kwenu. ⁶Nomba ndimukulandefi fintu kuli mwebo mukusuminisha nomba temukubike funde. ⁷Ntemenwe muntu onse ukuba nganebo. Nomba cila umo na kwata icabupe cakwe ukufuma kuli lesa. Umo icabupe camusango, naumbi icaulyamusango. ⁸Kubashaupa nabamukamfwilwa ndimukulandati ici csuma kulibena ukuba abakukanaupa, ngafintu nebo. ⁹Nomba ngabafilwo kuisunga abene, kuti baupa. Pantu kuti caba icisuma kuli bena ukupa ukucila ukuba nokufwaisha. ¹⁰Nomba kubaupana ndimukupelefunde_tenebo, nomba ni shikulu_umukashitalinakutaluka ukufuma ku mulume. ¹¹(Nomba ngataluka afuma ku mulume, alinokwikala uwakukanaupwa nangufye abwelele kumulume). nomulume talingilekulekamukashi. ¹²Nomba kuli bambi ndimukulanda_nebo, tekuuku_ati ngaumo uwa bwananyina

nakwatomukashi umwina fyalo, nao afwaisha ukwikala nao, talingilekumukana.¹³No mwanakashi ngali no mulume umwina fyalo, nao afwaisha ukwikala nao, talingile ukumukana. No mwanakashi ngali no mulume umwinafyalo, nao afwaisha ukwikala nao, talingile ukumukana ena.¹⁴Pantu umulume umwinafyalo nawamishiwa pamulandu wamukashi, no mwanakashi umwinafyalo nawamishiwa ku wabwananyina. Eico abana benu ngabali abakowela nomba baba abamushilo.¹⁵Nomba umwinafyalo nga afumako, mulekeni aye. mumulandu yu, munyina nangu inkashi talekwa ubusha mumulapo. Lesa alitwita mukwikala mumutende.¹⁶Pantu walishiba, umwanakashi, limbi ulinokupususha umulume? nangu kuti waishiba, umwaume limbi ukapususha umukashi?¹⁷Ifyo fine , na kuku ali pela umo umo umulingo, lekeni umo umo ende umo lesa umwine amwitile.Ili efunde lyandi mufilonganino fyonse.¹⁸Bushe umo aliputwile inkanda yabwaume iyapalutwe lintu aitolwe ukusumina. Talingile ukweshu ukufulunganya ukuputulwa inkanda_yapalutwe ya bwaume. Bushe umo aliputwilwe inkanda ya bwaume yapalutwe lintu aitolwe mucicetekelo?¹⁹Talingile ukuputulwa nkanda yapalutwe ya bwaume. Nangu kukana puntulwankanda nangu kuputulwenkanda temulandu. Umulandu kusunga amafunde yakwa lesa.²⁰Umo umo alingile aikala mubwite aitolwemo lintu lesa amwitile ena mukusuminisha.²¹Webo wali umusha lintu lesa webo akwitile?pamulandu wisakamana yo.Nomba ngawingesa umuntungwa,ninshi cawama.²²Pantu umuntu umowaitilwe kuli kuuku ali musha uwabula umulandu kuli kristu.Munshila imo ine ,umo uwali muntungwa ilyo aitolwe mukusumina musha muli kristu.²³Mwebo mwalishitilwe mumutengo,eico mwiba abasha ba bantu.²⁴Bamuninefwe,mumusango onse nalimo ilyo aitolwe,lekeni umo umo emo ekalilile pamo na lesa.Nomba ukulingana nabashatala abopwa,nebo nshikwetepo ifunde ukufuma kuli kuuku.²⁵Nomba ukulingana nabashatala abopwa,nebo nshikwetepo ifunde ukufuma kuli kuuku.Nomba nebo ndebapanda amano ngaumo,muli kuuku muluse,mukubo wa cishinka.²⁶Eico ndimukutontontokanya ati pamulandu wa bonaushi ubulimukwisa,kuti caba icisuma ku muntu ukuba fintu ali.²⁷webo naukakwa kumukashi? Wifwaya ukufumako. Nga uli uwakaele kumukashi, wifwaya umukashi.²⁸Nomba nangu upe, ninshi taupile lubembu, no ushabala apwiwa nga aupwiwa bembwike. nomba abo aba cita baka kwata amafya ayafula mumibili yabo, na nebo nde fwaya musunge ukufuma kutifi.²⁹Nomba fi ndimukulanda ati: Inshita naicepa. Ukufuma nomba, lekeni abo abakwete abakashi bekale nga bashili nabo.³⁰Nabo abalia bafwile baba ngaba shilelila, na kuli abo abasekelela babe ngaba shilesekelela, nakuli abo abashita babe ngaba shikwetepo nangu kamo,³¹na kuli abo aba bombela kufya pano calo nabobene babe ngaba shifi bombelako. Pantu imibele ya pano calo ili mukuya ku mpela.³²Ndimukufwaya mwebo ukuba abakaele ukufuma ku masakamiko. Uushaupa asakamane ifintufya kwa Kuuku, muntu engasekesha Kuuku.³³Nomba uwaupa asakamane ifintu fyapano calo, muntu engasekesha umukashi wakwe,³⁴na akanishiwa. Namayo uushaupwiwa, nangu uushabala opwiwa asakamane ifintu fyakwa Kuuku, ukweba ati abe uwapatuka umubili no mupashi. Nomba umwanakashi uwaupwiwa asakamane ifintufya pali cino calo, umwakusekesha umulume wakwe.³⁵Ndimu kusesefi kukusangilamo icisuma mwebene, no kukana bika icakumikata pali mwebo . Ndimukusesefi icisuma, elo ati mube abanakila kuli Kuuku ukwabula icakumupusaula.³⁶Nomba na umo atontontokanya ati tacitile icisuma kumwanakashi wakwe uushabala opwiwa, nga ali mucipino mupepi no kupwiwa elyo afwaya ukuba ifyo-afwile acita ifyo afwaya. Tacitile lubembu. Alingile aupa.³⁷Nomba nganaiminina bwino mumutima wakwe, uushaba nokupatikishiwa nomba ali namaka paku iwamya imibele yakwe umwine, no kweba ati apingula umwine mumutima wakwe ukucite ci, ukusunga ngoyo akobelela, acita cisuma.³⁸Eico noyo uuleupa uwakpbekelwa acita icisuma, na uyo uwasala ukukana upa nao acita ica wamisha.³⁹Umukashi nakakwa kumulume wakwe ilyo ali uwa weo. Nomba umulume wakwe nga afwa, wakaele ukupwa kuli onse atemwa, noma nimuli Kuuku epela.⁴⁰Ukupanda amano, akaba uwansansa nga aikala ifyo ali. Kabili ndetontontokanya ati, nanebo wine umupashi wakwa Lesa ninkwata.

Chapter 8

¹Nomba pamulandu wafyakulya ifyo baipaila utulubi: Twaishiba ico fwebonse twa kwato kwishiba. Ukwishiba kulenga ifilubo, nomba ukutemwa kulakula.²Nga umo atontontokanya ati naishibapo fimo, ulya muntu ninshi acili talaishiba ifyo afwile ukwishiba.³Nomba umo nga atemwa Lesa ulya muntu ena eo baishiba kuli Lesa.⁴Elo nomba, pamulandu wakulya ifilyo ifyo baipaila utulubi: Twalishiba ati akalubi pali cino calo tecintu no kweba ati takuli Lesa nomba umo.⁵Pantu nangu ibepo iitwe milungu mumulu nangu pano calo (nangu kwaba tu "lesa" naba "kuuku abengi"),⁶lelo kuli fwebo kwaba fye Lesa umo, shifwe, ni uyo fyonse fya fuma ena, na fwebo ekotwaba abo abomi, na Kuuku umo Yesu Klistu, umo fyonse fishila muli ena, nafwebo muli ena.⁷Nangu cibefyo, uku kwishiba takwaba kuli bonse, nomba bamo kukale balepepa akalubi, no kulya ifya kulya baipaila akalubi na kampingu wabo uwanaka alitolela.⁸Nomba icakulya tacitupalamika kuli Lesa. Tatulufya nangu cimo ngata tulile, nangu tatulile⁹cilibwino.Nomba sakamaneni ukwebati ubuntungwa bwenu bwiba ubwako naula abanaka mucicetekelo.¹⁰Nga cakweba ati umo amona webo, wewaishiba, ulelya mwitempele lya tulubi. Bushe amano yakwe ayanaka yakakosa bushe tayakakose mukulalya ifya ipalwa utulubi?¹¹Eico pamulandu wa kwishiba kobe uwanaka aonaika pamulandu wamusango wa kalubi, munyina untu Klistu afwilile.¹²Awe, ilyo wabembuka kuwa bwana nyina, nokufulunganya amatontontokanyo yabo ayanaka ni kuli Klistu eko wabembuka.¹³Eico, ifyo kulya ngafya panwisha munyinane, nshakabale lya inama napeka, elo ati nikalenga munyinane ukuwa.

Chapter 9

¹Bushe nshili muntungwa? Napeka nshili mutumwa? Nshamumwene Yesu Shikulwifwe? Bushe tamuli babomfi bandi

mulu Shikulu? ²Nga nshili mutumwa kuli bambi, kano kuli mwebo pantu mulu fikakatikilo fya butumwa bwandi mulu Shikulu. ³uku ekuicingilila ku bantu abale ndubulwisha. ⁴Bushe tatuli ne nsambu shakulya no kunwa? ⁵Bushe tuli ne nsambu shaku bula bakashi babamunynefwe ngefyo abatumwa bacita nabamunynefwe mulu shikulu na Kefas? ⁶Nangu ni Barnabas naine tatuli na maka yakuleka kubomba? ⁷Bushe mushilika nshi uiteyanishisha ifyanso fyaku nkondo umwine eka? Bushe ninani uulime myanga nokukana lyako ifisabo fya uko? Nangu ninani uucema umukuni wampanga nokukana nwako umukaka wa shikp? ⁸Bushe ndelandila ififintu umwabela amaka yamuntu? Bushe amalango tayalanda ififintu? ⁹Pantu calilembwa mu malango yakwa Mose, ati tekvesha ukukaka in'gombe kukanwa iilelye ngano." Bushe ingano sheka esho Lesa asakamana? ¹⁰Bushe talandile palwa ifwe? calilembwa kuli ifwe pantu uulelima alingile ukulalima necicetekelo, no ulekulula alingile uku kulula necicetekelo paku sombola bwino. ¹¹Nga twatandile ifya bumupashi mulu imwe, bushe cintu cakosa ukusombola ifya bumubili mulu imwe? ¹²Nga bamo bakumako ku bantungwa bukafuma kuli imwe, bushe ifwe teti tucilepo? Nomba ifwe teti tulwishe ububuntungwa. Lesa ifwe tuleikalila mulu fyonse ukucila ukufuma kumbila nsuma yakwa Klistu. ¹³Bushe tamwaishiba ati ababombela pacilonganano balye fifuma pacilonganono? Bushe tamwaishiba ati ababombela pa cipailo bakana ifipelwa pa cipailo? ¹⁴Ngefyo, nashikulu umwine aebele bakabila wambila nsuma ifya bafwile ukupokelela ifyabwikashi bwabo ukufuma mumbila nsuma. ¹⁵Nomba ine teti nkumeko kuli ububuntungwa. Napeka teti nembeko pantu cibi kuti camponena. Lelo cawama ine ukufwa ukucilo muntu abela kutakishishamo. ¹⁶Pantu nga nabila imbila nsuma, nshili ne cakutakishishamo, pantu mfwile ukucite ifi no bulanda bukabe kuli ine nga na filwa ukubila imbila nsuma. ¹⁷Pantu nganacitefi mukuitemenwa, ninkwata icilambu. Nomba nga nshiitemenwe, ninshi nkwetefye umulimo, cakalanda kuli ine. ¹⁸Bushe nge cilambu candi ni cinshi? Icakuti ilyo nashimika, limbi mpela imbila nsuma kwabula nangu cakundipila ne cotacifwile ukusenda insambu shandi mu mbila nsuma. ¹⁹Pantu nangu ndi muntungwa kuli bonse, nalyu musha kuli bonse, pakuti ncimfwe abengi. Nakuba Yuda nali nga baYuda pakuti ncimfwe aba Yuda. ²⁰Naku ba malango nali nga umo wamumalango pakuti ncimfwe ababa mumalango. Nacitile ifi nangu nshali mu malango. ²¹Naku bakunse yamalango, nali nga umo wakunse yamalango, nelyo nshili kunse yama lango yakwa Lesa, nomba mu malango yakwa Klistu. Ncitilefi cakuti ncimfishemo bonse abakunse yamalango. ²²Nakubanaka nali ngowanaka, pakuti ncimfwe abanaka. Naishileba onse kufintu na kubantu bonse. Pakuti mpusushemo bamo. ²³Ifi fintu fyonse ncitila pamulandu wambila nsuma, pakuti mbe uwakumako ku mapalo. ²⁴Bushe tamwaishiba kuti bonse ababutuka ulubilo balabutuka? Nomba umo fye eupoka icilambu. Eico butukisheni nokucimfya noku poka icilambu. ²⁵Nomba onse uubutuko ulubilo alapilukila umwine eka mulu fyonse, bacitefi pakuti bapokelele icilambu icibola, nomba na tucite cakuti tupokelele icilambu. ²⁶Eico mbutukilefi, tecibutuke butuke iyo, ifi efyo ndwa, tekulwa ngouleuma umwela. ²⁷Nomba nimpela umubili wandi noku ubomfya ngo musha, icakuti na Shimikilako na bambi, noku kanaba uwasulwa nangu ukukankambwa.

Chapter 10

¹Nshilefwaya imweo kukana ishiba, mweba munyinane, ico bashifwe bali mwisamba lyekumbi no kupitila pacimana. ²Bonse babatishiwe kuli Mose mwikumbi napa cimana. ³Nabonse balilile icakulya caku mupashi. ⁴Bonse banwine icakunwa cakumupashi cimo cine. Pantu balenwa ukufuma mulu cilibwe ca kumupashi ica lebakonka, neci cilibwe ni Klistu. ⁵Nomba lesa tacankilwamo mulu abo bantu, nefyo bali nafyo fyali salangene mumatololo. ⁶Kanshi ifi fintu fyali cikope kuli ifwe, eco tatufwile ukuba ngabo abakumbwefibi ngefyo ba kumbilwe. ⁷Mwiba ngaba pepo tulubi, ngefyo bamo bali. Ngefyo calembelwe, "abantu balii kele panshi ku kulya no kunwa, nokwima kukwangala." ⁸Twicita ubulalelele, ngefyo bamo aba mulu imwe bacita. Ubushiku bumo, abantu amakana yabili na yatatu bali fwile pa mulandu wa ici. ⁹Twiesha Klistu, nga bamo abamuli bene bacitile no kuloba ku nsoka. ¹⁰Napeka mwingwinta, nga bamo aba mulu bene bacitilo nokulomba kuli bamalaika ba mfwa. ¹¹Ififintu fyacitike kuli bena ngecikope kuli ifwe. Fyalembelwe kuku tusambilisha pafyo inshita shampela nashifika. ¹²Eico uutontonkanya ati aliminina abe uwacenjela pakuti tawile. ¹³Icakvesha tacakamusange kano icabumuntu. Nomba wacishinka Lesa. Takamilekeleshe mucakvesha ukupitila mulu ico mwina nashiwako. Namu kweshiwa ali nokupekanya yakufuminamo, pakuti mube namaka yakucishipikisha. ¹⁴Eico, mweba temwikwa banandi, fumeni kutulubi. ¹⁵Ndelanda kuli imwe ngo muntu uwakwata ukwishiba, eco kuti mwapingula kufyo ndelanda. ¹⁶Ululukombo lwe palo ulo tupala, bushe tekwanishisha mumulopa wakwa Klistu? Umukate uyo tumokaule bushe tekwanishisha mumubili wakwa Klistu? ¹⁷Pantu kuli iciputulwa cimo camukate, nangu twaba abengi twaliba umo mumubili. Ifwe bonse tulakumako kuciputulwa ca mukate bonse pamo. ¹⁸Lolesheni ku benz Isreal umwabela bumubili. Bonse teabo abalye fyalalambo yapailwa pacipailo? ¹⁹Bushe ndelanda shani? Icakuti utulubi cintu? Nangu icakulya cipailwa kumalambo cintu? ²⁰Nomba ndelanda palwa fintu ifyo abena fyalo bepaila amalambo, icakuti bapala ifyo fintu ku fiwa nokukana pela kuli Lesa. Nshilefwaya imwe ukwampana ne fiwa! ²¹Teti munwine mu lukombo lwakwa shikulu no lukombo lwafiwa. Teti peka mulile petebulo lyakwa Shikulu nelya fiwa. ²²Nangu bushe tulenge Shikulu uwakalumwa? Bushe twaliba na maka ukumucila? ²³Fyonse fyalisuminishiwa," nomba tefya kwafwa. "Fyonse fyali suminishiwa," nomba tefyonse fikuula abantu. ²⁴Umuntu onse afwile ukufwailako no mwina mupalamano. ²⁵Lyeni conse icileshitishiwa pacisankano kwabula ukwipusha amepusho yaku itwishika. ²⁶Pantu "icalo cakwa Shikulu, no mwisulo waciko." ²⁷Ngo ushatetekela amwiba kukakulya, naimwe mulefwayo kuya, lyeni conse icile pekanishiwa kuli imwe ukwabulo kutwishika. ²⁸Nomba umo ngalanda ati imwe, "icicapelwe kwilambo" tekuti mulye pamulandu wa umwebele, napa mulandu wakuitwishika. ²⁹Umutama wamuntu umbi, ndepilibula teobe. Pantu cinshi ubuntungwa

bwanda bwala pingwila no mutima waumbi? ³⁰Nga nalye cakulya nokutotela, cinshi ningalatukilwa pantu napela ukutotela? ³¹Eico, cibe kulya nangu kunwa, nangu muli conse ico mulecita, citeni fyonse mululumbi lwakwa Lesa. ³²Mube abashitungwa akabi kuba Yuda, nakuba Heka, naku lukuta lwakwa Lesa. ³³Ifyo fine, ndesha ukutemuna abantu bonse mufingi. Nshiifwaile fyandi nemwine, lelo ifya cinabwingi pakuti ba pusuke.

Chapter 11

¹Mulepalanya, ngafilya nanebo mpalanya Kristu. ²Napeka nde mitatakula pantu mulananguluka mulifyonse. Nokukwatisha ifya cishilano nashilile kuli mwebo. ³Apapene ndefwaya imilangilile mukuti Kristu emutwe wa mwaume onse, napeka umwaume emutwe wamwanakashi, napeka Lesa emutwe wakwa Kristu. ⁴Umwaume ulepepa nalimo alesesema ku mutwe nakukupwa cansoni kumutwe wakwe. ⁵Kwena na mayo ulepepa nalimo alesesema ku mutwe kwa fimbulwa ninshi asebanya umutwe wakwe. Pantu cimocine noukupukwile kumutwe ninshi asebanya umutwe wakwe. ⁶Ngana mayo takupile kumutwe, kabili nabeya nomushishi uwipi, nomba nga camuselu kuli na mayo ukuba uwabeiwa umushishi kumutwe, afwile aikupa kumutwe. ⁷Pakuti umwaume talingile umutwe wakupikwa, pakuti aba mucimpasho nobukata bwakwa Lesa. Nomba namayo bukata bwa mwaume. ⁸Pantu umwaume tapangilwa kuli namayo. Pantu namayo ewa pangilwe ukufuma kumwaume. ⁹Nomba nangula umwaume tapangilwe namayo, nomba, namayo apangilwe umwaume. ¹⁰Palici cintu namayo alingile aline cakumwenako casuminishiwa pamutwe wakwe, pamulandu wabangeli. ¹¹Nomba muli Shikulu, namayo tapangwako ukwabula umwaume, nangula umwaume kwabula umwanakashi. ¹²Pakutula filyafine umwanakashi afumine ku mwaume, eifyofine nomwaume afuma mumwanakashi. Nafyonse fyafuma kuli Lesa. ¹³Mwipingula mwebene: Nakalimo nalinga namayo ukupepa kuli Lesa nafimbulwa kumutwe? ¹⁴Kwena akafyalilwa tukamifunda mwebo ngo mwaume nacilinga ukukwata umushishi utali, nishi camusebanya kuli ena? ¹⁵Napeka akafyalilwa takafunda ati umwanakashi ngakwato mushishi uwalepa, ninshi bucindami bwakwe? Pantu umushishi wakwe wapelwa cakufimbana. ¹⁶Nomba uli onse umuntu alefyaya ukukansana nankwe palifi fintu, kwebo tatwaba namusango walutambi lumbi, nangula nimufilonganano fyakwa Lesa. ¹⁷Nomba pa kumilonga ifya konkapo, shilemitasha imwe. Pakutula ilyo mulekolongana pamo, ukukolongana kweni tamukolonganina mubusuma lelo mukulufyanishishakofye. ¹⁸Pakuti icakubalilapo, ndofwa ukuti mukulongana kweni kwa cilonganinino, mwalibo kupatukana muli mwebo, namuli fimo nalisuminisha ati cishinka. ¹⁹Pantu mulinokuba ifiputulwa muli mwebo, pakuti abalingilwa aba cine babe abasokoloka mulimwebo. ²⁰Pantu ilyo mukolongana pamo, temulalilo wakwa Shikulu mulya. ²¹Pakutula pakulya, uli onse alabilimina ukulya umulalilo ilyo abanankwe bonse tabalalya napeka umbi ali nensala, naumbi nakolwa. ²²Iyee nakalimo tamwakwata amayamda umwakulila noku nwinamo? Nakalimo mulefupula icilonganano cakwa Lesa nabashikwete mwanalenge nsoni tefyo? kuti nalanda shani kuli mwebo? Nakalimo mitashe? Awe cine nshamutashe mulici. ²³Pakutula nebo nashililwe ukufuma kuli Shikulu ico nashilile na mwebo, ilyo Shikulu Yesu ubushiku ba mufutwike, abulile umukate. ²⁴Napeka ilyo atashishe, alimo kawile alandile, "Uyuemubili wandi, wapali mwebo. Mukalepangefi mukunanguluka." ²⁵Peka palya pene abulile ulunweno panuma yakulya umukate, peka alandile, "Ulu lunweno lwa ndakai cipingano camu mulopa wandi. Lyonse mulepangefi mwanwa, mukunanguluka." ²⁶Lilya lyonse mulelya uyu mukate no kunwa mulunweno mubilisha imfwa yakwa Shikulu mpakafye nokwisa kwakwe. ²⁷Uli onse ukalila nangula ukunwa mulunweno lwakwa Shikulu mumusango ushilingile, akaba no mulandu kumubili nakumulopa wakwa Shikulu. ²⁸Nalimo umuntu intanshi aipime umwine eka palwa kwe, namumusango yu emo alile umukate na kunwina mulunweno. ²⁹Peka ulelya no kunwa mukukanaishiba bwino ukulya umubili nokunwa naipingula umwine palwakwe. ³⁰Ecilya bamo bamuli mwebo abengi babelabafunshika napeka abalwala, nabambi balala utwamfwa. ³¹Nga cakuti mwaipima mwebene, tekuti mupingulwe. ³²Nomba pakuba abapingulwa kuli Shikulu, tulafundwa, pakutula twilasekelwa pamo naba mwisonde. ³³Eifyo mwebamunyanane ilyo mwakulongana pamo mukulya, muleipembelela. ³⁴Ngaumo aumfwa insala, alye kung'anda yakwe, pakutula ifyo mwakolongana pamo mwiba aba pingulwa, napeka pali fimo fyomwalemba, ukamilangilila ilintu ukesa,

Chapter 12

¹Palwa fya bumupashi ifyabupe, mwe bamunyanane, nshilefwaya mwebo ukuba ababulo kwishiba. ²Mwalishiba mukuti lilya, mwali abatumpa pali calemitungulula ukumitwala kutulubiuto tushilanda, munshila monse bamitungulwilemo kuli twena. ³Eifyo ndemilangilila mwishibe ukuti takuli nangu umo wingalandila mumupashi wingalandila, "Yesu ni Shikulu," kanofye mumupashi wa mushilo. ⁴Awe nomba kuli ukupusana kwafyabupe, nomba mupashi nicimo wine. ⁵Peka kuli ukupusana kwa bukabomba, nomba Shikulu niomo wine; ⁶Peka kwalba ukupusana kwafya milimo ifyakosa, nomba ni Lesa umo wine ubombela muli fwonse na fyonse. ⁷Nomba kuli umo na umo kwapelwa icakumoneka ca mupashi mukwa fwilishanya kwabonse. ⁸Pakuti kuli umokwapelwa kuli mupashi ishiwi lya mambo, nakuli umbi ishiwi lya mano kumupashi umo wine. ⁹Nakulicimbi kwapelwa icisumino ku mupashi umo wine nakuli umbi icabupe cabundapishi umupashi umo wine. ¹⁰Nakuli umbi ukubomba kwa peshamano, nakuli umbi ukusesema. Nakuli umbi kwapelwa ukushininkisha imipashi, nakuli umbi ukulandila mundimi shimbi shimbi, nakuli umbi kupilibula indimi shimbi shimbi. ¹¹Nomba fyonsefi fibombwe kumupashi umo, kabili umo wine eufyabanya kuli cila umo umo icabupe, umwine umwatemenwe. ¹²Pakutula filya umubili waba umo peka walikwata ifilundwa ifingi mumubili, efilya fine na muli Kristu. ¹³Pakutula kuli mupashi umo emobonse twabatishiwe mukuba mumubili umo, nangu ba Yuda nangula aba kililiki,

nangula abasha nangula abantungwa, nakabili fwebonse twa nwine mu mupashi umo.¹⁴ Pakutila umubili tawaba bunke, waba nefilundwa ifingi.¹⁵ Ngacakuti amakasa alanda, "aponshili ininwe, nshili cilundwa cakumubili," pakuti cisangwe camumubili pakulandefi.¹⁶ Nga cakuti ukutwi ngalanda, "ati pantu nshili linso nshiciputulwa ca mubili" tacili cintu icaba mubili pakulandafi.¹⁷ Ngo mubili onse wabeliso, ngokumfwa kuti walaufwa shani?¹⁸ Nomba Lesa apangile ifilundwa, cila cimo cimo, ukuba mumubili kulingana nemo alefwaila.¹⁹ Ngacakuti fyonse fyali cilundwa cimocine, ngomubili kuti wa kwisa? ²⁰ Kwena mwaba ifilundwa ifingi ifya mubili, lelo umubili umofye.²¹ Nomba iliso tetililande kuminwe, "Ati nshilekufwaya." nomutwe ukulanda kumakasa, "Ati inshilekufwaya." ²² Kwena ngacakuti ifilundwa fya mubili ifyabe fyanaka mukubomba, fifwile fyabako. ²³ Nomba ifyo twalinga ifilundwa fimo ifyamu mubili uba ifisha kwata amaka nomucinshi, twalifipela umucinshi ukalamba, napeka nefishakwata ubusaka fyalikwata ubusaka. ²⁴ Nomba ubo tushipela. Kufyabusaka, Lesa apantukenye umubili, ifya mucinshi ukulamba kukwafwa fishaba na bucinshi ukuba ifyacindama ngafyena.²⁵ Epakuti ukulekana mumubili, pantu icilundwa cifwile ca afwana cimo cine. ²⁶ Nomba icilundwa cimo ngacaba mukucula, fyonse ifilundwa fifwile fyaculila pamo; nangula icilundwa cimo nga cacindama nafyonse filundwa kusansa mukila pamo. ²⁷ Kabili mwebo muli mubili wakwa Kristu, kabili cila umo umo cilundwa camunankwe. ²⁸ Nomba Lesa asontele mu cilonganino abakubalilapo batumwa, aba bubili niba kasesema, aba butatu niba kafundisha, elo pakonka aba fisungusho, nabafyabupe fya bundapishi, abakwafwilisha, aba kuteka, abalandila mundimi shalekana lekana. ²⁹ Bushe abalibonse batumwa? Nangula bonse niba kasesema? Nangula bonse niba kafundisha? Nangula bonse niba kapanga wa fipeshamano? ³⁰ Bushe bonse bali kwata ifyabupe fya bundapishi? Bushe bonse balalandila mundimi? Bushe bonse niba kapilibula wandimi? ³¹ Lelo biken iimitima pafyabupe ifikulu. Kabili nomusango umwacilamo nalamilangilila.

Chapter 13

¹ Napeka nakalimo kuti nasosa mu ndiMI sha bantu nse nakalimo mushaba ngeli. Lelo nakalimo nshitwete ukuemwa, ndifye mukwepanga icongo nakalimo icabulebulefye. ² Nakalimo ukusokolola ica kusesema nakalimo bukasokolola napeka mukumfwikisha fyonse fyeka ifyafisama ifya cine peka nobwishibilo, napeka ndimuku kwata bonse ubutetekelo ubwa kweba ati mwe mpili fumeni apa. Napeka nganshili mukukwata ukutemwa nshili kantu awe. ³ Napeka nakalimo ndi mukupela fyonse ifyuma mukocewa abalanda, napeka umubili wandi mukocewa. Napeka nshili mukukwata ukutwmwa, nshili musangamo nelyo kamo. ⁴ ukutemwa kulatekanya napeka kwa luse. Ukutemwa takuleta ubukwa napeka takuli mukuleta ichilimba. Takwininika pamulu ⁵ nangu takuimya. Napeka takuifwaila ifya kuko. Napeka takuisusha, napeka takusungila imbikishi shapafilubo. ⁶ Napeka takusansa muka pafintu ifishiweme. Nipali ici kuleta ukusansa muka pafya cishinka. ⁷ Ukutemwa kushipikisha fyonse, kutetekela ifintu fyonse napeka kushinshimisha fyonse. ⁸ Ukutemwa takupwa. Napeka nga kuti kwaba amasesemo,, fyene fili nokupita nokupwa. Napeka nga kuti kwaba indimi, nashoshine shikatalala. Napeka ngakuti ukusambilila, kwena kuli nokupita. ⁹ Napeka twaishibakofye lubali lumu napeka tusesemakofye limo limo. ¹⁰ Napeka ilyo icapwililika cilimukwisa, muli ico cilino kufufutisha no kupwisha. ¹¹ Napeka ilyo nali umwaice, nalimukusosa ngo mwaice, nali mukutontonkanya ngo mwaice, nali mukulinga ngo mwaice. Ilyo nalimucimo ca bukulu, nasulile fyonse ifya bwaice. ¹² Napeka pali nomba tufimwena mwikalasi ngefintu ifyalubana, napeka impumi pa mpumi. Peka ndimukwishibamo muli tumo, napeka ndimukukwata ukufiluka fyonse elo ndimukufishibisha. ¹³ Napeka pali nomba kuli ifintu fitatu ifyashala. Icitetekelo, isubilo, napeka icitemwiko. Napeka pali ifi fyonse icili mukukulishapofye citemwiko.

Chapter 14

¹ Konkelesheni ukutemwa napeka biken iimyeo yenu pafya bupe fyakwa mupashi, makamaka pafya kusesema. ² Pantu uuli mukusosela mu ndimi tali mukusosela ku bantu lelo nikuli Lesa. Nipali ici tapali umuntu nelyo umo uwingomfa ifyo alimukusosa ifikalamba mu mupashi. ³ Napeka umuntu uuli mukusesema ali mukusosa ku cinabwingi mukukula icilonganino, mukwimya, napeka mukubasansamusha. ⁴ Lelo umuntu uuli mukusosela mu ndimi alimu kuikulafye umwine, napeka uuli musesema ali mukukula icilonganino ukucimya. ⁵ Nali mukukabila ukutila imwe bonse mulesosela mu ndimi. Napeka nakucilisha, ndimukukabila imwe bonse ukulasesema. Pantu umuntu uuli mukusesema nacilishapo uuli mukusosela mundimi (kanofye nakalimo umuntu umbi ailula pakutila icilonganino cumfwikishe umo filolele). ⁶ Napeka peka, mwebawesu, nganali mukwisa kwenu ndimukusosela mundimi, finshi ndi mukusangamo? Tapali nangu cimo, konofye ndi mukusosela kuli mwebo mubusokololo, napeka mu bwishibilo, napeka mubusesemo, napeka mukufunda. ⁷ Cili mukuba icapalanako munshila ngei, ifintu ifishaba nabumi pakulila-pamofye ngefi ifimpeta napeka amasese-ngatafili mukulila mukupusinkana kwa ciunda, ngo muntu kuti aishiba shani ati aya yalelila fimpeta nakalimo masese yalelila? ⁸ Napeka ama penga ngali mukulila mu ciunda icishishibikwe, napeka umuntu kuti ailuka shani pakuti aiteyanye ukuya munkondo? ⁹ Napeka cilifye muntunga imo ine kuli imwe pa mulandu wa ndimi. Nga muli mukusosa ifishili mukumfwika, cilimukuba shani pakuti cumfwike ati ecilandilwe? Muli mukubafye no uuli mukuma umwela. ¹⁰ Kwena pali kmukuba indimi ishing iisha punshinkana pano calo conse, napeka tapabapo ululimi ulushipilibulwa. ¹¹ Napeka ngashili mukumfwa ubupilibulo bwa citundu, ndimukubafye ngo mutulatulafye ku ulimukusosa, napeka uuli mukusosa kuli nevo nao ali mukuba ngo mutulatulafye kuli nevo. ¹² Napeka cilifye kuli webo. Napeka apo mwebo mwalibika pafyasokololwa bumupashi, fwayeni namaka ya kusoselesha icilonganino pakutila cibe icaikatana. ¹³ Napeka kuli uyo onse uuli mukusosela mundimi afwile apepelapo pakuti apilibula. ¹⁴ Napeka nga ndimukupepela mu ndimi,

umupashi wandi ninshi uli mukupepa, lelo amatontonkanyo yandi tayaletwala ifisabo.¹⁵ napeka finshi nebo ndi mukucita? Nebo kuti napepa no mupashi wandi, napeka nebo kuti napopene napepela namu matontonkanyo yandi. Nebo kuti naimba mu mupashi wandi, napeka kuti naimbila namu matontonkanyo yandi.¹⁶ Napeka mukupalakanya, nga uli mukupala Lesa mu mupashi, peka bambi abali mukuba kunse bala sosa shani "Ameni" Ilyo uli mu kupela amatotelo kuti aishiba ifyo uli mukusosa?¹⁷ Napeka nakalimo webo uli mukupelafye amatotelo mukulinga, napeka abantu bambi tabali mukukulwa.¹⁸ Ndiku mutotela Lesa ukuti ndimuku mulandila mu ndimu sana ukucila mwebo bonse.¹⁹ Napeka mu cilonganino ndimukukabila ukusosela nakalimo amashiwiye yasano ukulingina nokumfwikisha kwandi pakutula ntungulule bambi, napeka amashiwi amakana ikumi limo mu ndimi.²⁰ Mweba wesu, mwilekuba abacece mukutontonkanya kwenu mube abasumuka.²¹ Mumafunde mwena mwalembwa ifi, "Mukusosa mundimi shabantu abeni namutunwa twa beni emo nkasosela kuli aba bantu. Napeka nangulafye tabakatale abomfwa kuli nebo," Efyo Shikulu asosa.²² Nipali ici lyena, indimi shena shaliba cishibilo, tekubatekela awe, lelo kuli abo abashatetekela, napeka ukusesema kwena cishibilo, teba shatetekela, lelo kuba tetekela.²³ Napeka nipali ico, icilonganino conse nga caisa pamo napeka nabonse balelandila mu ndimi napeka elyo kwaisa abakunse napeka abashatetekela baisamo, bushe tekuti basose ati mwilifulungana?²⁴ Napeka nga imwe bonse mulesesema napeka abashatetekela nakalimo peka aba kunse baisamo, bena kuti bashininwa mufyo baleyumfwila abene. Napeka kuti bapingulwa pafyo balimukuyumfwila ifilesoswa.²⁵ Napeka inkama sha mu mutima wakwe kuti shasokoloka. Napeka pali ico, kuti awa icinso cakwe panshi nokushi nshimuna Lesa. Napeka kuti atila muli Lesa mukati kenu.²⁶ Napeka ninshi cimbi icilimukukonkapo, mweba wesu? Peka ilyo mwabungana pamo, cila muntu ali nolwimbo, nakalimo isambililo, napamo ubusokololo, nakalimo ululimi, nakalimo ubwilulo. Citeni fyonse mukukula icilonganino.²⁷ Napeka nga umo alimukusosela mu lulimi, lekeni pabe babili, nakalimo batatu, napeka cila umo muku bwela, napeka lekeni pabe umo alepilibula ifyo bali mukusosa.²⁸ Napeka nga cakutula tapali nangula umo uwinga pilibula, lekeni bonse bekalefye tondolo mucilonganino lekenifye cila muntu isosele umwinefye palwakwe napeka kuli Lesa.²⁹ Napeka lekenifye babili napamo batatu ebo basose ubusesemo, napeka nabambi nabomfwilefye mukulingulula ifya soswa.³⁰ Napeka ngacakutula kwapelwa ubusokololo kuli abo abekele mukati, lekeni peka uwantanshi abefye tondolo.³¹ Napeka napali ici umo pali iwe kuti apelwa ukusesema umo na umo pakumona ukuti umo kuti asambililako napeka bonse kuti baba abasumbulwa.³² Napeka umupashi waba kasesema ulanakila bakasesema.³³ Napeka Lesa tali Lesa wacimfulu mfulu, lelo uwamutende. Ili efunde mufilonganino fyonse ifya bantu ba mushilo aba kwa Lesa.³⁴ Napeka bana mayo bekalefye tondolo ilyo bali mukulongana. Napeka tabapelwe insambu ishakulanda. Napeka, balingilefye baba mukunakila, pamo ngefyo calembwa mumafunde aciti.³⁵ Ngakuti ifyo bali mukukabila ukusambilila, nabayefye abena myabo abalume kwabo kumayanda. Napeka cansoni kuli bana mayo ukulalanda mu cilonganino.³⁶ Napeka nakalimo bushe icebo cakwa Lesa cafumine kuli mwebo? Napeka bushe nimwebo cabalilepo ukufikilapo?³⁷ Napeka nga nakalimo kuli umo uuli mukuituntumba ukuti abe kasesema napamo uwabumupashi, afwile aishiba ukutula ifintu ifyo nalemba kuli mwebo kukonkomeshiwa ukwa kwa Shikulu.³⁸ Napeka ngacakuti pengaba umo uushingasuminako kuli ifi, mwimusuminisha, lelo abe uwakankambwa.³⁹ Napeka, mweba wesu, bikeni ipange lyenu muku sesema, napeka mwiesha ukulesha abali mukukabila ukusosela mu ndimi.⁴⁰ Napeka lekeni ifintu fyonse ficitilwe mubusuma napeka munkonka.

Chapter 15

¹Nomba ndefwaya ukumishibusha imbila nsuma nabilile kuli mwebo, iyo mwapokele kabili iyo muleimininapo, ²neyo mulepusukilapo ngamwaikatilila icebo namibilile, kanofye nga mwasumine apafye. ³Pantu naletele kuli mwebo pakubala kantanshi cikankala ico namwebo napokelelele ati Klistu afwilile imemba shesu ukulingana namalembelo, ⁴ukwebati alishikilwe nokuti alibushiwe pabushiku ubwalenga shitatu ukulingana na malembelo. ⁵Klistu amonekele kuli Kefas; elo peka ku bekumi nababili; ⁶elyo kabili amonekele kuli bamunyinefwe ukucila imyanda isano pamuku umo. Abengi batuntulu nomba bambi balifwa. ⁷Elo amonekele kuli James elyo ku batumwa bonse. ⁸Pakulekelesha kuli bonse amonekele kuli nebo, kwati niku muntu afyelwe akapopo. ⁹Pantu nine walekelesha kubatumwa. Nshalinga nokwitwa umutumwa pantu nacushishe ulukuta lwakwa Lesa. ¹⁰Lelo kukusenamina kwakwa Lesa noli ifyondi, nokusenamina kwakwe muli nebo takwali kwafye. Lelo nabombebe pamaka ukucila bonse nomba kwena teine,, lelo kusenamina kwakwa Lesa naba nao. ¹¹Eico nangu ninebo nangu bena, twali Shimike kabili mwalisumune. ¹²Nomba ngacalibilwa ukwebati Kristu abushiwe kubafwa, nicinshi bambi mulandila ati takwaba kubushiwa kwabafwa? ¹³Kanshi ngatakwaba ukubushiwa kwabafwa, ninshi na Klistu wine tabukile. ¹⁴Elyo Klistu ngatabushiwe ninshi ukushimikila kwesu kwafye, kabili necisumino cenu cine cabufye. ¹⁵Kabili peka twasangwa bakambone babufi palwa kwa Lesa pantu twapele ubunte ukwebati Lesa abushishe Klistu kubafwa. Lelo tamubushishe, ngecacine abafwa tababushiwa. ¹⁶Pantu abafwa ngatabushiwa, na Klistu wine ninshi tabushiiwe; ¹⁷na Klistu ngatabushiiwa icisumino cenu cafye kabili mucili mumemba shenu. ¹⁸Ninshi bonse abaalal utulo muli Klistu baliloba. ¹⁹Ngacakuti muli buno bwikashi twakwata isubilo muli Klistu ninshi nifwe ba nkumbabulili pabantu bonse. ²⁰Nomba apo Klistu alibushiwa ku bafwa icisabo cantanshi kuliabo abalala. ²¹Apo imfwa yaishile mumuntu, nimumuntu mwine emo ukushukuka kwa bafwa kwaishile. ²²Pantu muli Adam bonse balafwa elo namuli Klistu bonse bakaba abamweo. ²³Nomba cilamuntu mu mutande wakwe; Klistu, ulicisabo cantanshi, lelo bonse abakwa Klistu bakaba abamweo pakwisa kwakwe. ²⁴Elo impela ikesa ilyo akapela ubufumu kuli Lesa wishi ilyo

akonaula amabuteko yonse nensambu namaka.²⁵Pantu afwile ukuteka mpaka akabike abalwani bakwe bonse panshi yamakasa yakwe.²⁶Umulwani akalekelesha ukonaula nimfwa.²⁷Pantu "abika afintu fyonse panshi yamakasa yakwe." Nomba ngacalandwa ati "abika ifintu fyonse." cilelanga apabuta ati icitacilelanga na Lesa wine alinokunakila.²⁸Ilyo fyonse fyamunakila, lyena umwana wine akanakila uyo uwalenga ukubika fyonse ukumunakila, pakuti Lesa akabe fyonse mulifyonse.²⁹Nganomba bakacita shani abo ababatishiwila abafwa? abafwa ngatababushiwa iyo, cinshi babatishiwila?³⁰Ngacinshi twabela mubusanso inshita shonse?³¹Ndofwa cilabushiku! ici caine ukuti ngitakishisha muli mwebo ico nakwata muli Shikulu Yesu Klistu.³²Nifinshi nonkamo, ukulingana nobuntunse nganalwile nefiswango ku Efeso, abafwa ngatababushiwa? "Katulelyafye nokukunwa pantu mailo tukafwa."³³Mwilabepekwa "Ukwampana nababi konaula imbele isuma."³⁴Shilimukeni! ikaleni mubulungami. Mwila konkanyapo ukubembuka. Pantumwebambi tamwaishiba Lesa. Ndelandefi pakumyufwisha insoni.³⁵Nomba umbi akalanda ati, "Abafwa babushiwa shani elyo mubilinshi bakesanao? Nomba umbi ngakalanda ati abafwa babushiwa shani, elyo mubilinshi bakesa nao?"³⁶wecilubi! Wecilubi! ico wabyala tacakabe no mweo kano cafwa.³⁷Ico wabyala temubili mwaciko ukabapo, lelo lubutofye. Nalimo kuti lwaba lwangano nangula cimbifye.³⁸Lelo Lesa akacipela umubili ukulingana nokusala kwakwe kabili kulubuto lonse umubili waluko.³⁹Imibili yonse tayalingana, Lelo kwaliba umubili wa bantunse, naumbi uwanama, elyo naumbi mubili wafyuni, naumbi wesabi.⁴⁰Kwaliba peka imibili yamumulu nemibili yapano calo. Lelo bukata bwa mubili wamumulu musango umo elyo ubukata bwa wapacalo nibumbi.⁴¹Kwaliba ubukata bumo bwakasuba nabumbi bukata bwamweshi, nabumbi bukata bwantanda. Pantu ubukata bwa lutanda bwalipusana kulunankwe.⁴²Efyo caba namukubushiwa kwa bafwa, icibyalwa cilabala necibushiwa tacibola.⁴³Cibyalwa mukusebana, cibushiwa mubukata cibyalwa mubunkake, cibushiwa mumaka.⁴⁴Cibyalilwa mumubili wacifyalilwa; cibushiwa mumubili wamupashi, ngakwaliba umubili wacifyalilwa kwali umubili wamupashi.⁴⁵Peka calembelwa ati, "Umuntu wantanshi Adam aishileba umuntu wamweo." Adam wakulekelesha ali mupashi upela ubumi.⁴⁶Nomba umupashi tewabalilepo kwisa lelo afyalilwa, elyo nomba umupashi.⁴⁷Umuntu wakubalilapo wakumushili. Apangilwe kulukungu. Umuntu wacibili afumine kumulu.⁴⁸Ngafilya umuntu apangwa kulukungu aba, efyo nabonse abapangwa kulukungu baba, elyo filya fine fyomuntu wa mumulu aba efyo baba abena mulu.⁴⁹Ngafilya fine twakwata icimpasha camuntu waku mushili, tukakwata peka icimpasha camuntu wakumulu.⁵⁰Nomba nalandefi bamunynane ukwebati umubili nomulopa teti fipyane ubufumu bwa mumulu. Nangula icibola ukupyana icishibola.⁵¹Moneni! Ndenyeba icankama: Bonse tatwakamfwe, lelo bonse tuka pilibuka.⁵²Tukapilibuka pakashitafye akanono, mukukapa kwalinso, pantandala yakulekelesha. Pantu intandala ikalila, nabafwa bakabushiwa abashingabola kabili tukapilibuka.⁵³Pantu uyu mubili uubola ufwise ukufwala ukushibola noyu mubili uwamfwa ufwise ukufwala icishifwa.⁵⁴Nomba ilyo uyu mubili ubola wafwala icishibola, elyo noyu mubili ufwa wafwala icishifwa lyena cikafishiwapo icalambwa ukwebati, "Imfwa yaminwa kuku cinfya."⁵⁵Wemfwa ukucinfya kobe kulipi? Wemfwa ulubola lobe lulipi?⁵⁶Ulubola lwamfwa lubembu, namaka yalubembu malango.⁵⁷Lelo kube ukutotela kuli Lesa, uutupela ukucinfya muli shikulu Yesu Klistu!⁵⁸Eico mwe bamunynane koseni nokukana telententa. Lyonse abashipikisha mumulimo wakwa Shikulu, Pantu mwishibe ukwebati imilimo yenu muli Shikulu teyafye.

Chapter 16

¹Nomba palwa musangulo wakupela abamushilo bakwa Lesa: ukulingana nefyo naebele ifilonganino fyaku Galatia efyonaimwe mucite.²Pabushiku bwakubalilapo kutampa umulungu umo naumo palimwebo abike fimo pambali nokusunga ukulingana napo mukwatile. Mucite ifi pakulila kwikaba ukusangula uyo nkesa.³Ilyo nkafika kuli uyo onse mukasonta, nkabapela amakalata yakubalondolola kuli bena nokubatuma nefyabupe fyenu ku Jerusalemu.⁴Nga catutila cikalenga naine nkaye tukaya nabo.⁵Lelo nkesa kuli mwebo ilyo nkapita mu Macedoni. Pantu nkapita mu Macedoni.⁶Limbi nkekala nemwe nangufye nkwikala nemwe pa mwela, pakuti mukangafwe palwendo lwandi konse ukonkaya.⁷Pantu nshilekabila ukumimonafye mulupita. Pantu ndesubila ukwikala nenwe inshita itali, shikulu nga asuminisha.⁸Lelo nkekala mu Ephesus mpaka inshita ya pantekoste,⁹pantu umwinshi uukalomba ukwisuka kuli nebo, kabili nabalwani abengi.¹⁰Nomba ilyo Timote akesa, mukamone ukwabati alinamwebo ukwabula umwenso pantu alebomba pancinto yakwa Shikulu ngefyo ndecita.¹¹Kwikaba nangu umo uwakumusula. Mukamwafwe mulwendo lwakwe mumutende pakutila akesw kuli nrbo. Pantu ndemutetekela ukwisa naba munyina.¹²Nomba palwakwa munyinefwe Apolos, ulimukoseleshe apakalamba ukuti akese mitandalila nabamunyina. Lelo tebufwayo bwakwe ukuti akese palinomba. Nomba kwena akesa panshita isuma.¹³Leloni, iminineni abakosa mucisumino, bombeni ngabaume koseni.¹⁴Lekeni fyonse ifyomulecita ficitilwe mucitemwiko.¹⁵Mwalishiba abanganda yakwa Sitefani, ukwebati abali fisabo fyakutampa mu Achaia, kabili baliba abatalila mukupyungila abamushilo bakwa Lesa, nomba ndemikonkomesha bamunyinefwe,¹⁶mube aba kunakila kubantu ababefyoo nabonse abafwiliisha mumulimo nokubomba naifwe.¹⁷Ndesekelela pakwisa kwakwa Sitefanis, Fotunatus, na Achaicus. Bapyane pancende yenu ilyo tamulipo.¹⁸Pantu pakutusha umupashi wandi nowenu eico angweniko kubali ngabana.¹⁹Ifilonganino fya ku Asia bamuposha. Aquila na Priscilla bamiposha muli Shikulu, pamo necilonganino icili munganda yabo.²⁰Bonse bamunyinefye bamiposha. Poshanyeni nokutomona ukwamushilo.²¹Ine paulo, nalembefi nokuboko kwandi.²²Uyo onse uushatemwa Shikulu abe uwatipwa mwe Shikulu iseni!²³Ukusenamina kwakwa Shikulu Yesu kube naimwe.²⁴Icitemwiko candi cibe naimwe bonse muli Klistu Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, intumiya kwa Yesu Klistu muku fwaya kwakwa Lesa, na Chimote lupwa wesu, mucilonganino cakwa Lesa cili mu Korinti, nakuli bonse aba mushilo mu mpanga yonse ya Achaia. ²Ukusena mina ne cibote fibe nemwebo ukufuma kuli Lesa tata wesu na Yesu Shikulwifwe. ³Na Lesa tata wakwa Yesu Klistu, alumbanishiwe. Enani Lesa wa luse na Lesa wacisansamushi conse. ⁴Lesa utusansamusha na mukucushiwa kwesu konse, pakuti twasansamushe na bonse abalecushiwa. Tusansamushe na nambi basansamushiwe pakuti Lesa atubomfwe mukusansamusha ifwe. ⁵Pakutilla ngefyo ifya kucula fyakwa Yesu Klistu fyafulisha kuli fwebo, efyo nefya kusansamushiwa fya fushiwa kuli fwebo ukupitila muli Klistu. ⁶Elo ngatwa cushiwa, kusansa mushiwa kwenu no kupuka kwenu; nangula nga twasansamuka, kusansamuka kwenu, ukulebomba mukushipikisha kwenu mu fyaku cula fyenu mwebo efyo fine nafwebo tuculako. ⁷Kabili ukutetekela eko twatetekela mwebo kwalikosa, mukwishiba ati muli aba kumako kumacushi ifyo mukaba bakumako kukusansa mushiwa. ⁸Pantu mweba mwana umo, tatulefwaya tatulefwaya fwebo mwebo ukukana ishinba amacushi aya tuponene mu Asia. pakuti twa finininwa ukucilamo, ukupit pamaka aya kushipikisha, twasukatwa tompoka imitima, twalandile kuti nomwakupo kolwela umweo na mubula. ⁹Nomba fwebo twali no kwibukisha imfwa fwebene, ukuti twiba abaitetekela fwebene, kukana kutetekela Lesa ubusha abafwa; wena atululwile mu mfwa iya kulefi. ¹⁰Napeka akalwila, kabili wena eo twatetekela ukutilla kuti aka tulwila. ¹¹Namwebo mukakoshanye na fwebo mumapepo, pakutilla abengi ba katotele pamulandu wa fwebo pacabupe twapelwa icaishile muma pepo yengi. ¹²Pantu mukutakisha kwenu nimubunte bwaba kampingu wesu, pakuti nimumushilo na mubufuma cumi. Mufyakwa Lesa, mukusenamina kwakwa Lesa. Emo twaendele pano pesonde no kucilako emo twaendele kuli mwebo. ¹³Pantu tatulemaba fimbi kuli mwebo, kamo efyo mwinga belenga nokwishiba. Kabili ndetetekelo kuti mukafika pakwishiba, filya mwaishibako lubali, ¹⁴ukuti mwalyumfwile ukufumyamo fwebo, filyafine na mwebo muli icakutakishisha mubushiku bwakwa Shikulu Yesu. ¹⁵Kabili pakuba nokusefya kuntu nalefwaya ukubalilapo, ukwisa kumwenu! ukuti mube necaswuka icabubili; ¹⁶Kabili nalefwaya ukwisa pita pali mwebo pakuya kuma Kedonia, na peka pakubweluluka muma Kedonia ukufika kuli mwebo, Nokushindikwa kuli mwebo pa kuya ku Yudea. ¹⁷Nanomba paku pangafi, bushe nalecita bumwalu mwalu? Nakalimo fintu mpanga, nangula mpanga ifintu umwalola ubuntunse, pakulanda ati "Ee, ee" nangula "Awe, awe" pashita imo? ¹⁸Nomba mucine cakwa Lesa, tatwalande kuli imwe ati "Eee" nangula "Awe." ¹⁹Pantu umwana wakwa Lesa, Yesu Klistu, uo twashimikile, Sailasi, Timote naine twamushimikilapo teuyu "Ee" nangula "Awe" ukucila, inshita yonse enani "Ee." ²⁰Pafilayo fyonse fyakwa Lesa ni "Ee" muli ena. Eico ukupitila muli ena emo tulandila ati "Ameni" kuli Lesa mupashi wamushilo. ²¹Nomba ni Lesa mwine kumaka yakwe ukupitila muli Klistu, kabili ni Lesa umumwine watusubile, ²²napeka wena ewa tukakatishe nokutupela mupashi mumutima yesu ecikatilo. ²³Awe ndelilila kuli Lesa abe nikashinina kukunshinina, ukuba ni pakumulekafye eco nshaishile inshitaino kukolinto. ²⁴Tekulanda kuliba cibinda pacitetekelo cenu, nomba twaba ababombela pamo na mwebo. Kukumuletela kusansamuka; Pantu mwaiminina kucitetekelo cenu.

Chapter 2

¹Nomba napingwile ici nemwine nshakeke mubukali napeka. ²Ngakanshi na mukalifya nani winganengo kusangalala? ³Napeka eco cine nalembela epali pakwisa nalengwa nsoni kulyabo abafwile ukunsengelela. Ninshininkisha kuti insansa shikaba fye nashilya shine mwampele. ⁴Pantu mumacushi ayengi noku tumana kwamitima ekonamulembefi mufilamba ifingi, temukumikalifya nangu mwishibo ukutemwa kwangi ukonami kwatila kucilamo. ⁵Pali umo ngaba uwacifukushi tenebo na mulenge cifukushi, kanolubalifye alenga imwe bonse ubalinda epali nakosha umuklandu wakwe. ⁶Kuwabafi kwawama ukususha uku ukwafuma kucintu bwingi. ⁷Eco nakabili awamino ukubelwa inkumbu nokumu sansamusha. Epali uwabangefi afwakucikonko. ⁸Eco ndimukumi papata kuti mukushe ukutemwa. ⁹Kwenu kuli wena pantu eco nalembela nico icakuti mwebo mweshe kwishiba nga muli abamucinshi mufintu fyonse. ¹⁰Nomba uyo mwaielela uluse pacintu, nanebo namubulanda luse ngana mwelela pacintu nipa mulandu wenu naelela kucinso cakwa Klistu. ¹¹Epali twapusushiwako kuli satana. Pantu tatwalaba amapange yakwe. ¹²Awe pakwisa ku tioas kukushimikila ilandwe lyakwa Klistu nomwinshi waiswilwe muli shikulu, shamwene ukutalukwa kuli bamuninane. ¹³Eco nshasangileko Tito muninane. Nomba ilyo nabashalikepo naile ku Makedonia. ¹⁴Nomba kube ukutotela kuli Lesa, utulenga ukucimfyape muli Yesu, uulenga ubwema busuma kukumweshwa mumikoko yonse kuli fwebo. ¹⁵Eco tuli lyena lisuma lyakwa Kristu kuli Lesa, muba pusuka na mubaleonaika. ¹⁶Kubaleonaika lyena lyabamfwa, lyena lyamfwa ilitwala kumfwa. Nakubale pusuka, lyena ilitwala kumweo naku mweo. Bushe nani uwingafikako kuli ifi fintu? ¹⁷Pantu tatuli nga bacina bwingi abapima shiwi lyakwa Lesa, kukumwenamo, nomba ngaba cishinka bakwa Lesa, tulandila muli Kristu kucinso cakwa Lesa.

Chapter 3

¹Tuleyamba ukuilumbanya fwebene napeka? Tatulefwaya amakalata yamakambisho kuli weba nangu ukufuma kuli iwe, nangu kubantu bamo kuti caba? ²Mwebo mwebene mube amakalata yama kambisho, ayalembwa mumitima yesu, ayakwishibikwa kubantu bonse. ³Kuti mwalanga ukuti nimwebo kalata wakufuma kuli Kristu, ififuma mulukuta. Fyalilembwa tekuli ici lelo nikumupashi wakwa Lesa. Tacalembwa pa cipimfwa celibwe, lelo paci pimfya camuntu mu mucima. ⁴Napalifi cikoseleshi ico twakwata ukupitila muli Yesu panuma yakwa Lesa. ⁵Tatule cifyanya fwebene beka kwati tulepoka ifili fyonse ngefilefuma kuli fwebo. Lelo ukucimfya kufuma kuli Lesa. ⁶Ni Lesa uwapanga fwebo ukuba aba

Chapter 4

bonfi nge cipangano cipya. Ici ecipangano tekalata lelo mupashi. Pantu inkalata kwipaya, lelo umupashi upela umweo.⁷Nomba ulukuta lwamfwa ulwalembelwe pamabwe lwaishile mubukata pakuti abakwa Israele ukufilwa ukumona mukololoka pamenso yakwa Mose. Pamulandu wabukata bwali pamenso yakwe, ubwaleituluka.⁸Bushe ubukata bwakula shani ubwa kumupashi?⁹Pantu nga bukapyunga bwakusekana bwali bwabukata pali bukapyunga bwabulungami bukacilishamo mubukata!¹⁰Muciishinka palici ica pangwa mubukata tacakabe cabukata muli uyu mucinshi, pamulandu wabukata ubuli pano.¹¹Pantu nga capita cali nobukata, nga icakwikalila kuti ubukata bunga!¹²Ngacakuti natukwata isubilo, tuli abakosa.¹³Tatuli nga Mose, uwali mukubika cimo pamenso pakuti abana bakwa Israele bemona nshiku, nelyo bali mukubelenga icipingo cakale cali cimocine icafimbwa. Tacalefumishiwapo, pamulandu umo ukuba muli Kristu fyali fumishiwapo.¹⁵Nangufye nilelo, inshita yonse iyo Mose abelengwa cafimbwa kumutima yabo.¹⁶Nomba umuntu ilyo bapilibukila kuli Shikulu icafimbwa cafimbukapo.¹⁷Nomba Shikulu mupashi. Ulikwisa umupashi wakwa Shikulu, mwaliba ubuntungwa.¹⁸Nomba fwebo bonse, nefinso ifishafimbwa tulimukumona ubukata bwakwa Shikulu. Twalikushiwa mubukata bumo bwine ukufuma kubukata no kuya kubukata umwapangwa Shikulu, uli mupashi.

Chapter 4

¹Pamulandu waifi natukwata ulukuta, ngefyo twabelelwa luse, tatwaumfwe umwenso.²Icakuti, twalikana inkama pamone insoni. Tatwenda mubucenjeshi, napamo ukukana icebo cakwa Lesa. Mukulanga ifishinka, lelo tulailandila fwebene kumuntu onse mukukana naka kumenso yakwa Lesa.³Lelo ngacakuti imbila yesu yafimbwa ninshi yafimbwa kubaleonaika.⁴Litipo, ka lesa kamuli lino isonde kapofweshwa abashasumina. Icakufumamo, tabamona ulubuto lwambila nsuma yabukata bwakwa Kristu, uli cipasho cakwa Lesa.⁵Pantu tatuimya twimya Yesu Kristu ati e Lesa naifwe tuli babomfi bakwa Yesu.⁶Pantu Lesa ewalimukulanda, ulubuto lubengeshima nokufumyapo infinfi." Alitulanga mumitima yesu, nikuleta ulubuto lwamano no bukata bwakwa Lesa ukupitila muli Yesu Kristu.⁷Lelo tuli ne cipao mwibumba, pakuti fibe ifya yana namaka ayakalamba yafuma kuli Lesa tekuli ifwe.⁸Tuli aba cushiwa munshila shonse, lelo ababula ukusininkishawa. Tuli abasanswa lelo aba taisushiwamo no kukumbwa.⁹Tuli abapakaswa lelo ababulwa ukukanwa; kuti twawa lelo ukwabula ukonaika;¹⁰lyonse ukusenda imfwa iyakwa Yesu, pakuti umweo wakwa Yesu ube muli fwebo.¹¹Pantu fwebo bamweo lyonse tupalwa imfwa yakwa Yesu, pakuti umweo wakwa Yesu ube muli bumubili bwakumupashi.¹²Pantu imfwa ilimuku bomba muli fwebo, lelo mweo ulimukubomba muli webo.¹³Lelo natukwata umupashi umowine mu citetekelo ukulingana nefyo calembwa: "Nalisumina, napa ndimukulanda,¹⁴Pamulandu wakwishibefi umo uwaimishe Yesu akemya nafwebo pamo na Yesu pacinso cakwe.¹⁵Pantu fyonse bukabilo bwakwe, pakuti ukuse naminwa kube pabantu nabantu pakuti cilete ukutasha nokukusha ubukata bwakwa Lesa.¹⁶Pakuti tatuli abanenuka. Lelo nelyo ubuntu bwesu bwa kunse bonaika cipyapya ubushiku nobushiku.¹⁷Pali kano kashita, ulubuto luli mukusa nikwa ukupekani shiwa fwebo mukati kafina kwa bukata ubwabula ukupimwa.¹⁸Pantu fwebo tatuletamba ifintu ifili lubembu, lelo fimo ifishili lubembu. Ifintu fyonse ifyo tumonatefyakubelela lelo fyonse ifishimoneka fya mukati.

Chapter 5

¹Natwishibati ing'anda yesu litenti ilya pano isonde ngalya onaulwa, natukwata ubukule ubwa fuma kuli Lesa. Ni nga'anda iishapangwa kumaboko ya muntu nomba ning'anda ya mukati, mumulu.²Pantu muli lino itenti emo tutusha, nokulolela ukufwikwa icakwebati twikalemo ica mumulu.³Ukweba ati pantu ngatwa bikwapo tatwakasangwe ubwamba.⁴Nangu lintu muli lino itenti, tula bwesha umutima, pakwebati twali nefya fina. Tatule fwaya ukukana fulwa, mumusango, tule fwaya ukufwikwa, elo ati icamfwa cifwile ukucimina ku bumi.⁵Naumo uwatupekanishisha fwebo ifi fintu ni Lesa, uwatupele umupashinge ca kutwi katila ku cili nokwisa.⁶Ekweba ati lyonse tube abamitima iya tekanya, pa kwishiba ati nangu tuli ku mwesu mumubili, tuli ukutali na Kuuku.⁷Pantu twenda mu kutetekela, temukumona.⁸Elo twateka imitima. Icile fwaikwa kukanaba mumubili nokuba kumwesu na Kuuku.⁹Elo twabikapo umutima, nangu tuli kumwesu nangu tatuli ku mwesu, tuli aba kumusekesha.¹⁰Pantu tuli nokumoneka bonse kucipuna cakupingwilwapo cakwa Kristu, elo ati cila umo umo akapokelele ico abombebe mumubili, icisuma nangu icibi.¹¹Eico, pakwishiba ukutinya kwa kwa Kuuku, tula nasha nasha abantu. Icilelenga ukumoneka kuli Lesa no kusubila ati nacilengwa kumoneka nakuli ba kampingu besu.¹²Tatuli mukufwaya ukuyumfwa kuli mwebo na peka, nomba, tuli mukupela mwebo umulandu wakuyumfwilapo pali fwebo, elo mukwate ubwasuko kuli abo abayumfwa pamulandu wa mimonekele nomba tefya pamulandu wa cishili mumutima.¹³Pakweba ati tuli abafuma mumano yesu, nikuli Lesa, nangu tuli mumano ayasuma, ni pali mwebo.¹⁴Pakwebati nipa kutemwa kwakwa Lesa eko fwebo twa fwailwamo, pamulandu wa kupingule ci: Ukwebati pantu umuntu umo afwaile bonse, ekweba ati bonse bali fwile.¹⁵Ali fwilile bonse, elo ekwebati abo abali no mweo tabalingile ukuikalila abene nomba bekalile ulya uwaba fwilile nokushukula pamulandu wabo.¹⁶Pali ili lyashi, ukutula pali ndakai tatwaishiba uuli onse umwalolo mubili, nangufye twaishibefye limo kristu umwalolo mubili. Nomba tatwa mwishibe.¹⁷Eico nga onse ali muli Kristu, ali icibumbwa ica nomba. Ifintu fyakale nafipita. Moneni na fisa ifyanomba.¹⁸Ifintu fyonse fyafuma kuli lesa. Alituwikishisha ku mwine ukupitila muli Kristu no kutupela fwebo umulimo uwa kuwikishanya.¹⁹Ekwebati, muli Kristu Lesa ali mukuwikishisha aba pano isonde kuli ena, uku kana penda amampulu yabo pali bena. Ali tupela fwebo ne cebo cakuwi kishanya.²⁰Elo twali sontwa aba kwimininako Kristu, kwati nangu ni lesa euli mukupanga ukupapata ukupitila muli fwebo. Tulomba kuli mwebo, pamulandu wa kufwaya kwa kwa Kristu:

Chapter 6

"Ukweba ati muwikishiwe kuli Lesa!"²¹ Ali mucitile uushaishibe ulubembu ukweba ati abe uwalu bembu pamulandu wesu, ukweba ati fwebo tube abalungami bakwa Lesa muli ena.

Chapter 6

¹Ukubombela pamo na ena, nafwebo tulamipapata ukweba ati tamufwile ukupokelela uluse lwakwa Lesa apafye. ²Eico alanda ati, "Munshita ya mapalo nalyumfwile kuli webo, na mubushiku bwepusukilo webo nali kwa fwile." Lolesha, nomba enshita yakupokelelwamo. Lolesha, nomba ebushiku ubwepusukilo. ³Tatubika icakukupunwisha kuntanshi na onse, tatu fwaya icebo cesu ukwebwa ububi. ⁴Mulifi, natuishininkisha fwebene muli fyonse ifile citika, ukweba ati tuli babomfi ba kwa Lesa. Tuli babomfi mukucula ukwingi, mukushishimisha ukwingi, mufya ma cushi, mumafya, ⁵mukumwa, mufifungo mufyongo mukucucutika, mukufulunganishiwa utulo, ku nsala, ⁶mukusanguluka, mukwishiba, mukutekanya, mucongwe, mumupashi wa mushilo, mu kutemwa kwakushibepa. ⁷Tuli babomfi bakwe mu cebo ca cine, mumaka yakwa Lesa. Natukwata ifyanso fya bulungami kuku boko kwa kulyo nakuku boko kwa kuso. ⁸Tubomba mubukata namukusulwa, mu lwambo namu malumbo, kwati tuli abalufya, lelo abacine. ⁹Tulimukubomba kwati tabatwishiba nomba tuli abaishishibikwa bwino. Tubomba nga bafwa no kunona! tuli nomba no bumi. Tule bomba ngabale patikishawa ku filemoneka nomba tatuli abasulwa ukufika kumfwa. Tuli ¹⁰mukubomba nobulanda, nomba tuli mukusekelela lyonse. Tuli mukubomba ngaba pina, nomba tuli mukupanga abakwata abengi. Tuli mukubomba ngabashikwete nangu cimo, nomba natukwata ifintu ifingi. ¹¹Twali mukulanda fyonse mucishinka kuli mwebo, mwebena Korito, ne mitima yesu iliyaisuka iikulu. ¹²Taba micingilile kuli fwebo, nomba mwalicingilila mwebene munitima yenu. ¹³Nomba kube ukuikabusha ndimukulanda nga kubana isukeni mwebene imitima ikule pamo. ¹⁴Mwiba abakwikoli pamo nabashasumina. Pantu kwika tananshi nabalungami kuti kwaba ukumfwananshi? Kumfwananshi ulubuto pamo ne mfifi? ¹⁵Kumfwananshi kuli Kristu na Behali? Nangu ku lanshyanya nshi kuwa sumina pamo no ushasumina? ¹⁶Nangu kulashyanya kuli pakati ke tempele lya kwa Lesa notulubi? Pantu tuli tempele lyakwa Lesa wa mweo, filya Lesa alandile: "Nkekala nkaba Lesa wabo, nomba bakaba abantu bandi." ¹⁷Eico, "Fumeni muli bena, mupatukeko," efyo alanda Kuuku. "mwikateko kufintu ifisha sanguluka, nanebo nkasekelela mwebo. ¹⁸Nkaba umufyashi kuli mwebo, na mwebo mukaba abana bandi abaume na bana kashi,"efyo alanda Kuuku uwa maka yonse.

Chapter 7

¹Eco, pakuba na malayo aya, twisanguluke ku kuikantaika konse kwamubili nomutima tube abafisho mushilo mukutina Lesa. ²Mutubike mu mitima! tatwalufyenye muntu nangu umo. Tatwaonawile muntu nangu umo nangu tatwabebele umuntu nangu umo. ³Nshilelandila kuku museka pantu ninanda fi; ukuti imwe muli munitima, yesu kukufwila pamo nokubela abamweo pamo. ⁴Nali musubula apakalamba inetakisha apakalamba ngisulamo ukusansamuka kwalifulo kusekelela kwandi mubucushi bonse ubutuponena. ⁵Pantu na pakufika kumakedonia. Tatwali na katalamikila nakalya ku mibili yesu lelo twali abacu shiwa monse monse ubulwi nomwenso mukati. ⁶Lelo lesa kasa, kasansamusha wa balanda, asansamwishe ifwe pakwisa kwa kwa Tito. ⁷Peka tepamulandufye wakwisa kwakwe kweka ati eco Lesa atusansamushishe. Lelo nipakunsamushiwafye kwakuti Tito ali kupokelele ukufuma kuli mwebo. Alitwebele pamulandu wakukumako kwenu, ubulanda bwenu, napamulandu wacilumba mwakwete pali nebo. Nanebo nalisansamwike saana. ⁸Pakuti nelyo namulengole ubulanda, muli ulya kalata nshiseka nelyo naisekele pakumono kuti ulya kalata umolengele ubulanda, nangu ni kunshita inonofye ndesekelela. ⁹Nomba ndimukuba nensansa, tepamulandu muli nobulanda, nipali ici, ubulanda bwenu bwamuleta kukulapila. Namusambilila ubulanda bwabubifi, tamwa culile ibusha palwa ifwe. ¹⁰Pantu ubulanda ubuya umwalola Lesa bucito kulapila ukutwala ku kupusuka ukushicita ukutontokanya. Lelo bwapano insonde bucitemfwa. ¹¹Pantu ubulanda ubu umwalola ku kufwaya kwakwa Lesa moneni ifyo cacitike ukucila ukwilandila ukulwa. kulanga bukaele bwenu. ifyo caba icikalamba, mumwenso wenu, bukubapo kwenu, ukumfwa bwino kwenu, napeka umuntontokanya wenu muku mona ukutila umulinganya uufwile wacitwa. Mulifyonse ifyo mwashininkishe mwebene muli bukaele bwenu. ¹²Napeka pakulemba kuli mwebo, nshali mukumulembela pamulandu wakufwailisha ifilubo muli mwebo, nakalimo kuli umo uwaculile kufibi, lelo nipakutila ubusuma bwenu kuli fwebo kwishibikwe nakuli mwebo mucinso cakwa Lesa. ¹³Nipali ici peka fwebo uli abakoseleshiwa. Peka mulundapo kwesu ukwa kusansamuka, peka tuli abansansa saana ukucilamo palwakwa Tito ukusansamuka kwakwe, pali ici umupashi wakwe uciliulemusansamusha mwebonse. ¹⁴Napeka nga nebo nayumfwa palwa mwebo, nshabe uwabikwa mu nsoni. Cimbi mukucilubo, muli fyonse fye ifyo twali mukumweba fya cine, ukutakisha kwesu palwa mwebo ni pali Tito ukushininkishiwa ukwa cine. ¹⁵Ukwampana kwakwe kuli mwebo nako kwine kwali ukukalamba ilyo aleibukisha ukunakila bonse, ifyo mwamupokelele nomwenso kabili nokututuma. ¹⁶Peka ndi uwasansamuka pantu nimpwisha ukushininkinsha buchishinka ubwaba muli mwebo.

Chapter 8

¹Tuli mukukabila mwebo ukwishiba, mweba wesu, pamulandu wakusena mina kwakwa Lesa ukwapelwa kufilonganino fyaku Makedonia, ²pakashita kakupita mu cipimo nobucushi, ku bwingi bwakufula kwa nsansa shabo napeka mufya kucula fyabo pamo namucipowe fyabaletela ubukankala nobunonshi ubwingi ubwakupapa. ³Ndimukubabela ubunte

ukucile bapela mufyo tabaenekele, napeka ukucishapo saana pafyo bapekenye, napeka bapele mubuntungwa bwabo⁴ napeka batupapete ukwamaka ukusuma ukutila twingatwalilila nabo mukulongana kwaba kwa Lesa abamushilo. ⁵Ifitafyafye mukucitika pamo ngefyo twasubile lelo balibalile abene beka baipela kuli Kuuku, elyo napeka kuli fwebo ukupitila mubufwayo bwakwa Lesa. ⁶Twali mukusonsomba Tito, uwatampile uyu mulimo, ukucila enga pwililisha kuli mwebo uyu mulimo wa kusenamina. ⁷Napeka mwali abakakililwa muli fyonse namu citetekelo, mukusosa, mukusambilila, muli konsefye ukwiluka, napeka namucitemwiko palwa fwebo. Mukumona ukutila icine cine fyonse ifi file citilwa mukusenamina. ⁸Ndimukusosa ifi temukupela icipope iyo. nipali ici, ndimukonkomesha mukupela ubunte ubwacishinka ubwa citemwiko cenu mukulinganya kumicitile yabantu bambi. ⁹Pantu mwebo mwalishiba ukusenamina kwakwa Kuuku, Yesu klistu. Nangula engaba umukankala, palwa imwe ena aishileba umupina, pamulandu wakutila mukucula kwakwe mwebo mube aba kankala. ¹⁰Pali uyu mulandu ndi mukumupelako amao ayali nokumwafwa. Panuma ya mwaka umo uwapwa, tamwali abakutampa ukucitapo fimo. ¹¹Eico nomba pwilishisha. Apo wacibikile mubwansuko napeka tontonkanya ukucita ico, cibike conse muku citwala mukupwisha, pamo ngefyo wacitita. ¹²Napeka nipali ici ngoli mukupekanya ukucitita cita, cintu icisuma kabili icapokelelwa icic cintu. Peka cili mukushintilila pafyo umuntu aba, tepamulandu wafyo acita nangula akwata. ¹³Nipali ici tacili icayanguka kuli bambi peka ukucushiwa kwenu. Napeka paba umulinganya. ¹⁴Mukukwatisha kwenu ukwa pakutendeka kwa nshita kuli ukufushako ifyo bali mukukabila. Nipali ici cine ukuti ukukwatisha kwabo kukafushako ubukabilo bwenu, peka nakucilisha kufwile kwaba umulinganya. ¹⁵Cili ngefi calembwa; "umuntu umo uwali mukukwatisha takwete napeka ifintu fimbi ifyashalepo, napeka naumbi uwali nakwata utunono tali nabulisha. ¹⁶Nipali ici amatotelo yabe kuli Lesa, uwabikile muli Tito umutima uwabusakamano wapafyo nakwata pali mwebo. ¹⁷Nipali ici tepamulandu uwakusuminisha ukupapata kwesu, lelo ali uwacincila pali ifyo. Alishile kuli mwebo umwine mukuitemenwa. ¹⁸Peka natutuma pamo nankwe wesu uyo uwatashiwa mufilonganino ifingi pamulimo wakubilisha imbila nsuma. ¹⁹Tepali ici ceka, napeka ali uwasalwa nefilonganino mukuba ena kuli fwebo ukuba umulendo wapali uyu mulandu wa kusenamina, uyo uuli mukubombwa nafwebo kukubo bukata bwakwa Kuuku umwine napeka kuli fwebo uusuma. ²⁰Tatuli mukukabila ukulungikila libela ukuti umuntu nangula umo tafwile ukuilishanya palwa ili funde tuli mukubombelapo. ²¹Tuli mukucita ubusakamano ubwakucita icili icisuma, tepa mulandufye wakwa Kuuku, lelo pamopenefye neci nabwingi cabantu. ²²Napeka tuli mukutuma naumbi wesu pamo nabo. Twalimweshana sana mufintufye ifingi napeka alisangwa ukuti uuntu wacincila saana apamulandu wacishinka cabucetekelo ukwata palwa mwebo. ²³Palwa kwa Tito, twaliba aba ampama nankwe napeka nikapyunga musuma palwa mwebo. Palwa ba wesu, baliba batumwa ukufuma mu filonganino. Peka baliba bukata kuli Klistu. ²⁴Napeka balangeni ukutemwa kwenu, napeka balangeni kufilonganino pamulandu wa kutakisha kwesu palwa mwebo.

Chapter 9

¹Pamulandu wakubobela abantu bamushilo bakwa Lesa, tacisuminisiwe kuli nebo ukulembela kuli mwebo. ²Ningishiba pamulandu wakufwaya kwenu, uko ndimukuyumfwilapo pamulandu wabantu wabena Makedonia. Nebo nalye bele bena ati abena Akaya bali sbsipeksnya pamwaka wapita. Ukupimpa kwenu kwakoselesa bamo muli bamo kumicitile. ³Nomba natuma bamunyinefwe elo ati ukutakisha kwesu pamulandu wenu kwiba kwafye, kabili elo mufwile mwaba abaiteyanya, elo ngafintu nalandile fintu mufwile ukuba. ⁴Epali, limbi bamo abena Makedonia baisa pamo na nebo kabili basanga tamuli abaiteyanya, tukalengwesoni- Nshalande nangu cimo pamulandu wenu- pamulandu wakukwata icisubilo muli mwebo. ⁵Elo natontonkenye ukweba ati cisuma ukukoselesha bamunyanane ukwisa kuli mwebo nokwisa pekanya limo bwangu pafya bupe mwebo mwa laile. Ici efyo cifwile ukuba icipekanishiwa nge palo, kabili tacili pamo ngo musangulo. ⁶Icishinka nici: Uyo alebyala alimukefya alinoku sombola utunono, kabili ulya ali mukubya pamulandu wa mapalo akasepa amapalo. ⁷Lekeni cilaumo umo apele ukulingana nafintu apekenye mumutima wakwe, takuli kupela nomutima kweka nangu kupatikisha; pantu Lesa atemwa uupela nensansa. ⁸Na Lesa ali namaka yakucita ica luse conse cisule kuli mwebo, elo kabili, lyonse, mufintu fyonse, muli noku kwata fyonse muli mukufwaya. Ici cikaba elo kabili muli nokulundilwapo ifisuma fyonse ifyakwa fwomulimo uusuma. ⁹Cili nga fintu calembwa: "Alakanya ubukankala bwakwe kabili apela kuli bena abapina. Ubulungami bwakwe bwaikala umuyayaya. ¹⁰Ena uupela imbuto kumulimi uutanda ne nomukateku cilyo akapela no kufusha imbuto shenu kukutanda. ali nokufusha ukusombola kwa bulungami bwenu. ¹¹Mukapelwa ubucindami munshila shonse elo muli nokupela bwino. Ici bwesha ukutotela kuli Lesa ukupitila muli fwebo. ¹²Pa kusenda uku kubomba takuli kwa kupela kukubulwa kwa bantu bamushilo bakwa Lesa, nomba kwa kufusha mumilimo ya kutotela kuli Lesa. ¹³Pamulandu wa kweshiwa kwenu noku bomba kwa uyumulimo, mukacindikilamo Lesa mu cumfwila cenu mukusuminishe mbila nsuma yakwa Kristu. Mukacindikilamo Lesa muli fyonse mu fwaya kupela ku bene na kuli cil umo. ¹⁴Bena balamupapatila mwebo, nokumupepela mwebo. Bali mukucitefi pamulandu wa luse ulukulu ulwa kwa Lesa ulwaba muli mwebo. ¹⁵Kube ukutotela kuli Lesa pa cabupe cakwe icishinga landwa!

Chapter 10

¹Nebo, Paulo, nemwine ndemupapata, mukufuka nomutembo muli Kristu. Nali uwafuka lintu nali kumenso yenu, nomba ndi kumbi mupepi namwebo ilyondi kumbi. ²Ndemulomba ukweba ati, ilyo ndi mupepi na mwebo, shaka fwaye nokuba nokupama uko ndinako mukufwaya kwandi. Nomba ndimukutontonkanya nshaka kabile, kuli bamo abaitunga abendo mwabelo buntunse. ³Nangu twendela mubuntunse, tatulwila cilambu umwalola umubili. ⁴Pantu ifyakulwilako fyesu

tefyaku mubili. Lelo, fyamaka ku konaula ukulwisha abafikansa. Tulwisha abaleta ifikansa nokutungulula kwabipa.

⁵Tonaula kabili ukulwisha conse icaimikwa icikanya kwishiba amano yakwa Lesa. Tutwala amatontonkanyo yonse mu busha mu cumfwila cakuli Kristu. ⁶No kuba abaipekanya ukukanda imilimo yonse yabu cintomfwa, elo bwangu bwangu icumfwila cenu cikapwililika. ⁷Lolesheni ifili pantanshi yenu. Nga umo aishiba ati ali muli Kristu, muleke umwine eshibe mu mwine ati ifyo ali muli Kistu, elo pamo nafwebo. ⁸Pantu nangu ningaitakisha ukucishamo amaka, ayo Kuuku ampela kuli fwebo ukukula mwebo tekonaul mwebo, nshaka kwate isoni. ⁹Nshile fwaya ukumoneka ati nebo ndimukumutinisha muma kalata yandi. ¹⁰Pantu abantu bamo balanda ati, "Bakalata bakwe balyafya no kukosa, nomba imimonekele yamubili wakwe yali naka. Namashiwi yakwe yaba aya yanguka ukumfwa." ¹¹Lekani abantu bamusango yuu beshibe ati umo twabela mumashiwi yamumakalata ilyo tatulipo efyo tufwile ukuba namukubomba ilyo epo tuli. ¹²Talule fwaya ukuya apatali kumabumba fwebene nangu ukulinganya fwebene kuli bena aba kuli umo nomunankwe, nokulinganya abene kuba nankwe, tabakwete kwishiba. ¹³Fwebo, nangu cibefyo, tatwa kaitakishe ukucila mucipimo. Nomba, tukacitafye ukufika mucipimo umo Lesa atupimine, ukufika nakuli mwebo. ¹⁴Pantu tatule ilundulula fwebene, ilyo tufika kuli mwebo. Fwebo twali abantanshi ukufika kukubila imbila nsuma yakwa Kristu. ¹⁵Fwebo tatuitakisha ukucila mumulingo, umo abantu bambi baleculila. Mukweba ati, icitetekelo cesu ati cika twalilila ukukula, imilimo yesu muli mwebo cikakula ukutwalilila. ¹⁶Paku subila muli ci, elo ati tukwate ukubika imbila nsuma mumishi mupepi na mwebo. Tatwa katakishe pamulandu wamilimo iile bombwa muncende shimbi. ¹⁷Nomba lekeni uyo uuletakisha, atakishe muli Kuuku. ¹⁸Pantu tekuli uyo aleitakisha umwine uukasuminishiwa. Mukweba ati, ni uyo umwine uyo Kuuku atakisha.

Chapter 11

¹Kuti caba bwino ngamwantekela umutima nangula natumpa panono. Nomba napapata ntekeleniko umutima! ²Pantu nalikwata ubufuba pali mwebo. Ngafintu Lesa akwata ubufuba pali mwebo, ukutula apo namilaile ukupwa ku mwaume umo. Namilaile ukumipeela ukuba ngo mwanakashi umusuma uushatala kumanapo no mwaume kuli Kristu. ³Nomba ninkwata umwenso wakwebati bamo, nga filya Eva abepelweku bucenjeshi bwa nsoka, amano yenu kuti yayalukila ku fya biipa ukufuma pacishinka noku pwililika ifilola kuli Kristu. ⁴Pantu kuti umo aisa nokushi mika Yesu naumbi ukucila untu twamishi mikile. Nangu kuti mwapokelela mupashi uwapusanauntu mwapokelele. Nangu kuti mwa pokelela imbila nsuma ukucila iyo mwapokelele. Tekeni imitima nefi fintu bwino bwino! ⁵Pantu nebo ntontonkanya ukwebati nshili uwacepeshapo kuli abo betwa abatumwa. ⁶Nomba nangu nshacenjela sana mukulanda, lelo mumano mwena nalicenjela. Namunshila yonse na mufintu fyonse twalilondoleleifi kuli mwebo. ⁷Bushe napangiile ulubembu pakwe bati mwebomusansabikwe? ico na shimike imbila yakwa Lesa kuli mwebo. ⁸Nacushishe ikuta shimbi pakusumina ukutungilila ukufuma kuli bena pakwebati mombele mwebo. ⁹Lintu nali namwebo nali mukukabila, nshabikile icisendo pamuntu uuli onse. Ukukabila kwandi kwa kumene nabamunyanane aba fumine ku Makedonia. Muli ukubika icisendo pali mwebo, nalakonkanyapo ukupanga ifyo. ¹⁰Lintu icishinka cakwa Kristucaba muli nebo, uku kuitakisha kwesu takwa katalalikwe mufiputulwa fya Akaya. ¹¹Ninshi? Pantu nshamitemwa? Lesa ewaishiba. ¹²Nefyo mpanga ndekonkanyapo ukupanga, pakwebati mputule umwakulandila kuli abo abafwaya ukulanda ukwebati basangwe nokuba kwati nifwebo mufintu ifyo baleita kishishapo. ¹³Abantu ababefi batumwa babufi nakabili babomfi babucenjeshi. balaifungusha abene ngabatumwa bakwa Kristu. ¹⁴Neci, cimipapushe, efyo na Satana aifu ngwishe umwine ukuba nga Malaika wa lubuto. ¹⁵Tecakupapa sana ababomfi bakwe nabena baifungwishe abene ukuba aba bomfi babulungami. Impela yabo ikaba ifyabe imilimo yabo. ¹⁶Ndelanda na peka; Mwileka umuntu nangula umo antontonkanishishe ukutula ndimuwelewele. Nomba ngamwapanga, mpokeleleni ngo muwelewele pakutula njitakishe panono. ¹⁷Cintu ndelanda muli uku kuitakisha kwa kwanga nshilelandila munshila shikulu alandiilemo- ndelanda ngo muwelewele. ¹⁸Apo abantu abengi batakishisho mwabela ubuntunse, nanebo nalaitakisha. ¹⁹Ico mwebo mushipikisha abawelewele. Muli bamano mwebene! ²⁰Ico mwebo mushipikisha umo nga amipanga ubusha, nga amilila ifintu fyenu, nga amikata bunkole, nga aisansabika umwine, nangula nga amitoba ulupi pa menso. ²¹Nkalonda ku nsoni shenu ukwebati twali abanaka ukupanga filya. Lelo umonga aitakisha ndimukulanda ngo muwelewele nanebo nkaitakisha. ²²Bushe ba Hebere? Nanebo efyo naba. Bushe bena Israele? Nanebo efyo naba. Bushe nimbuto shakwa Abrahamu? Nanebo efyo naba. ²³Bushe babomfi bakwa Klistu? (ndimukulanda nga cipena.) Nebo nacilamo: mufya kucululuka ifikulu, mu fifungo ifingi, mukupumwa ukucila mu cipimo, ukukumana nemfwa ishing. ²⁴Ukufuma kuba Yuda napokelele ifya miku isano "nauminwe ifya makumi yane ukubulapo cimo." ²⁵Imiku itatu nauminwe ku nkonto. umuku umo bantobele amabwe. Imiku itatu nali bundile. Nalindile pa cimana akasuba no bushiku. ²⁶Nali mukwenda libili libili, muma sanso mutumana, mumasanso kufipondo, muma sanso mubantu bandi, mumasanso kubena fyalo, mumasanso mumishi, mumasanso mumutengo, mumasanso pacimana, mumasanso kuli ba munyanane babufi. ²⁷Nabombele mukuculuka no kucucutika, mukukana lala ubushiku, munsala necilaka, lyonse lyonse muku funga, mukutalala no bwamba. ²⁸Ukwabula ifi fyonse, kwali ukupamfya kuli nebo akasuba na kasuba ku nkuta shonse. ²⁹Ninani uwanaka, nanebo nshinakile? Ninani waipuntula, nanebo nshifulilwe? ³⁰Nganaitakisha, nkantakisha pafya kunaka kwandi. ³¹Lesa kabili wishu wakwa Shikulu Yesu, umo uwapalwa umuyayaya, naishiba ukwebati nshilebepa! ³²Pa Damaseke, cilolo wakwa Aretasi Imfumu alelonda umusumba wa Damaseke kuku nkwa. ³³Nomba nabikilwe mumuseke noku mfumisha pa nsolokoto mwi linga, nokufyontomoka ku minwe yakwe.

Chapter 12

¹Ndetakisha, nangula tafipanga cintu. Nomba nkaya kufimonwa no busokololo ukufuma kuli Shikulu. ²Nalishibo muntu wamuli Klistu untu pa myaka ikumi na ine iya pitapo nga ali mumubili nangula kunse ya mubili, nshishibe Lesa ewaishiba apiitilwe ku mulu uwalenga butatu. ³Kabili nalishibo kwebati uyu muntu-nga ali mumubili, nangula kunse ya mubili, nshishibe, Lesa ewaishiba- ⁴apaiitilwe mu Paradise no kumfwa amashiwi aya shingalandwa aya shasumini shiwa ku muntu ukulanda. ⁵Ukwimininako uyu muntu waifindetakisha. Nomba ukwimininako pa lwandi nshiletakisha, kanofye mufya kunaka kwandi. ⁶Nangu ninga salapo ukutakisha, nshakabe umuwelewele, pantu ndimukulanda icishinka. Nomba ndeleka ukutakisha, pakwebati takwakabe nangu umo uukantontokanishisha ifingi ukucila pali fintu amwene muli nebo nangula ukumfwa kuli nebo. ⁷Pa kuitakisha kukuisansabika nemwine pamulandu nobukulu ubwacilamo ubwa busokololo, no munga wapelwe kuli nebo mu mubili, malaika wakwa satana ku kuntutamo ififunshi epali naisansabika nemwine. ⁸Imiku shitatu napaapaatile Shikulu pali ici, pakutila acifumyepo pali nebo. ⁹Nomba anjebele ati, "Icikuku candi nacikumana pali webo, ico amaka yaba ayafikapo mu kunaka." Kanshi ndeitakisha pafya kunaka fyandi, pakwebati amaka yakwa Klistu yabikwe pali nebo. ¹⁰Eico nalikushiwa ukunaka kwandi muli Klistu, mu nsele, mubucushi, mu kupakaswa na mufya lumani mani. Nga nanaka, nakabili ndakosa. ¹¹Nomba muwelewele! Nimwebo mwampatikishe juli ifi, ico nebo mfwile ukutashiwa kuli mwebo. Pantu nshali uwa shalila kuli abo beta ati abatumwa abacilamo, nangu tapali fintundi. ¹²Ifishibilo fya cishinka ifya mutumwa fyacitilwe muli mwebo mu kutekanya konse, ifishibilo ne fya maka ne fipasha mano. ¹³Pantu nikuli cinshi mwabelele abacepako ukucila inkuta shimbi, nico nebo nsha cushishe mwebo? Mumbelele uluse pali ici cilubo! ¹⁴Moneni! ninjipelesha ukwisa kuli mwebo umuku uwalenga butatu. Nshaka micushe, pantu tefyenu mfwaya. Mfwaya mwebo. Pantu tebana babikila abafyashi. Lelo abafyashi ebasungila abana. ¹⁵Nkasamwa sana ukuposela no kuposelwa pamulandu nemitima yenu. Apo natemwa mwebo ukucilamo, bushe natemwiwa panono? ¹⁶Nomba kacibe, nebo nshamicushishe nomaba apo ndi nchenjeshi, ninebo namikwete kulongolo. ¹⁷Bushe namipitiile kulongolo lwa abo natumine kuli mwebo? ¹⁸Napatikishe Tito ukuya kuli mwebo, natumine naumbi munyinane kuli ena. Bushe Tito alimilile ifyenu? Bushe tatwaendele mumupashi umo wine? Bushe tatwaendele muntampulo shimo shine? ¹⁹Mule tontonkanya inshita yonse iyitwale icingilila kuli mwebo? mumenso yakwa Lesa, mwebatemwikwa, fyonse fintu tulanda tulandila muli Klistu ku kumikosha. ²⁰Eco ndimukutina limbi lintu nkesa nshakamisange ngefyo ndefwaya. Ndimukutina ati tamwakansange nga fintumulefwaya. Ndimukutina limbi kuti kwaba ukulaka, akalumwa, icipyu, ulubuli, ulwambo, utuntepentepe, ukuutumika, ne mpasase. ²¹Ndetina ati lintu nkabwela, Lesa wandi kuti aicefya kuli nebo pali mwebo. Ndetina kuti naloosha abengi abo ababembwiwe akale kabili abashalapila kukukowela nobucende no linkumbwa fintu bapangile.

Chapter 13

¹Iyi ilimukuba nomba akashita akalenga shitatu iyakutila nebo ndimukwisa kuli mwebo. "Eico nipali ici imilandu yonse ilingile yaishibikwa bwino mufishinka kunte shibili nakalimo shitatu." ²Napeka mukubangilila bwangu bwangu nali mukusosa kuli abo abali mukubembuka napeka kuli bonse abo cikumine peka pa kashita kakulenga bubili ilyo nalimukuba uko, napeka nali mukusosa peka: Ilyo nebo ndi mukubwela napeka, nshakabatenkeleshe abo. ³ndi muku mweba ifi pantu muli mukulolesha ukumona ifishinka ifya kutila Kristu ali muku sosela ukupitila muli nebo. Ena tali uwanaka kuli mwebo. Pali ici, ena ali namaka muli mwebo. ⁴Pantu ena alitanikwe mukunaka, napeka aliba uwa bumi ukupitila mu maka yakwa Lesa. Napeka fwebo twali mukuba abanaka muli ena, napeka tuli mukuba ababumi ukupitila muli ena kumaka yakwa Lesa kuli mwebo. ⁵Napeka yesheni mwebene, mukuilolesha ngamuli mukuba mucitetekelo. Yesheni mwebene. Napeka bushe tamuli mukwibukisha ici palwenu mwebene, ukuti Yesu Kristu alibamuli mwebo? Nakalimo, limbi nifyo muli mukufilwa ukuipima. ⁶Napeka ndimukusubila ati muli mukuishininkisha mwebene ati tatwafilwanapo ukuipima. ⁷Napeka tuli mukupepa kuli Lesa ukutula tamufwile peka ukucita ifya lubana. Nshili mukupepa ukuti nakalimo tukamoneke mukuba natukwata ukupula mukupimwa, nakalimo, nebo ndimukupepa icakutula mwebo mulingile ukucita icili icabulungi, ukupulinkana fwebo mukumoneka mukuba abakwata ukufilwa icipimo. ⁸Napeka nipali fwebo tatuli abalinga ukucita icilifye conse ukulosa ku cishinka, napekafye nipacishinka. ⁹Napeka nipali ici tuli mukwanga fwebo tuli mukuba mubunake napeka tuli mukuba mukuluba. Napeka tuli mukupepa ukuti mube mukuba aba pwililika. ¹⁰Ndi mukulemba ifi fintu fyonse elo ndi ukutali namwebo pakutula elo ndimukuba namwebo nshili muku mukakasha mwebo pa mulandu wakubomfya amaka yandi- peka ayo Shikulu apele kuli nebo aya kuti ninga kulilamo mwebo, napeka teya kumuposa panshi. ¹¹Icakulekelesha, mweba wesu, sansamukeni! Bombeni ukupuputulwa, peka mube abakoseleshiwa peka abasalapuka mukutontonkanya, mwikale peka mumutelelewe. Napeka na Lesa uwacitemwiko napeka uwamutende ali nokuba namwebo. ¹²napeka poshanyeni bonse capamo mukufyompana kwa mushilo. ¹³Napeka bonsefyene abantu ba mushilo abakwa lesa ba mucelela. ¹⁴Ukusenamina kwakwa Shikulu Yesu Kristu, Peka necitemwiko icakwa Lesa, napeka nokubungana kwakwa mupashi wa mushilo fibe yonse pali mwebo bonse.

Galatians

Chapter 1

¹Paulo, umutumwa-temutumwa uwafuma ku muntu nangu mumaka ya muntunse, nomba nimuli Yesu klistu na Lesa

wishi, uwamwishe ukufuma kuba fwa-² nabonse bamunyina bali nanebo mu filonganino fya mu ngalatiya.³ Icikuku no mutende ifufuma kuli Lesa Tata na shikulu Yesu klistu, ⁴ uyo waipeshe umwine pa mpulumushi shesu pakuti tupokololwe ukufuma mububi bwaino nkuno, ukulingana nokukabila kwakwa Lesa Wishi, ⁵ kuli wene kupelwe ubucindami umuyayaya no muyayaya. Cibe ifyo fine. ⁶ Ndemupapata apo muleyalukafi bwangu ukufuma mu cikuku cakwa klistu. Nokubutukila kumbila yapusanako, peka takwaba imbila imbi, ⁷ nomba abantu bamo abalemonaula no kufwaya ukupilibula imbila yakwa klistu. ⁸ Nomba nelyo kwaisa malaika ukufuma kumulu aleshimikila kuli mwebo imbila iyapusana neyo twashimikile kuli mwebo, abe uwatipwa. ⁹ Ifyo ntendeke ukulanda, napeka ndelanda, "Ngaumo ashimikila imbila yapusanako neyo mwasenda, lekeni abe uwatipwa." Bushe mufwaya ukutashiwa kubantu nangu kuli Lesa? ¹⁰ Nalimo mulefwaya ukusekesha abantu? nangu cakuti mulefwaya ukusekesha abantu, nshili mubomfi wakwa klistu. ¹¹ Peka ndemyasuka, mwebabululu bandi, ndelanda ukuti imbila ilya nashimikile teya bantu. ¹² Pantu nshaifumisha ku muntu, nangula, kuifunda. Lelo nimu kufisululwa kwamuli Yesu klistu uwaishile muli ena. ¹³ Mwalishibe ubumi bwandi ubwakunuma muba Yuda, ilyo nalecusha icilonganino cakwa Lesa nokucilishamo ukwesha ukufulunganya ifi. ¹⁴ Nalilunduluka muba Yuda ukupita abengi abanshita yandi, naba mu mutundu wandi, pakui nali uwapimpa sana kufya lutambi lwafikolwe fyandi. ¹⁵ Nomba Lesa, wandekenye mwifumo lyakwa mayo, nokunjita mucikuku cakwe, ¹⁶ nali uwansansa ilyo afiswilwile umwana wakwe kuli ena, ukuti mubilishe mubenafyalo apopene nshaipwishe abakumubili naku mulopa. ¹⁷ Peka shapilwike ukuya ku Yelusalemu kuli balya abatumikishi bantangilile, palya pene naile ku arabiya, nomba peka nabwelele mu Damaska. ¹⁸ Panuma yamyaka itatu napilukile ku Yelusalemu mukutandalila Kaefa nokwikala nakwe inshiku ikumi nashisano. ¹⁹ Nomba nalolesha umbi mutumikishi nshamumwene kanofye yakobo, minyina wakwa Shikulu. ²⁰ Peka ifyo ndelomba kuli mwebo, lolesheni kuli Lesa tebufi ndebepa. ²¹ Naile kuncende yaku Silia naku Cicilya. ²² Awe kubafilonganino fyamuli klistu mu ba yudanshaishibikwa mukumonana. ²³ Nomba baleumfwafye balelanda, ati umuntu waletucusha natampa ukubilisha imila nsuma iyo alefulunganya kale." ²⁴ Elyo bacindikile Lesa muli nebo.

Chapter 2

¹ Ilyo papitile imyaka ikumi na ine, naninine kabili ukuya ku Yelusalemu pamo na Banabasi, nasendele Natito twaile pamo. Awe ² napilwike pakusokololwa nokupela imbila nsuma iyo nabilile ku bena fyalo. Nalandile mubunfisol kulyabo abali abacindama, ukushininkisha ukuti nshalebutuka- nangula nshabutwike-nangula nangu cimo. ³ Awe nangu ni Tito ali pamo nanebo, tabamupatikishe ukuputulwa, nelyo ali umwina Hela. ⁴ Lelo pamulandu wa bamuninefwe aba bufi abakwisokelesha ku kulengula bucine bwesu ubotukwe muli klisitu Yesu. Bafwaishe fwebo ukuti tube abasha, ⁵ kuli aba tatwaumfwile mukuna nakilila iyo, nangu niku kashita akalinga, ukuti icine ca mbila nsuma cikalilile na mwebo. ⁶ Awe kuba lemoneka cintu (ifyo bali kale tecintu kuli nebo, Lesa taba nakapatulula)-ku bantu, ndelanda, abo abamoneke ukucindama tabalundileko nangu kamo kuli nebo. ⁷ Mucaibela, bamwene ukuti ni nsumbula imbila nsuma kuba shaputulwa, ngefyo Petulo apelwe imbila nsuma kuba putwilwe. ⁸ Pantu Lesa, uwabombebele muli Petulo kubutumikishi kulyabo abasembulwilwe, kabili nokubombeka muli nebo kubena fyalo. ⁹ Ilyo Yakobo, Kayafasi, na Yowane, abo bashintililemo nge nceshi, bamwene icikuku icapelwe kuli nebo, bapele ukutasha kwamipepele kuli Banabasi na nebo. Basuminishe ifwe ukuya kubena fyalo nabo ukuya kuba putwilwe. ¹⁰ Batukonkomeshe ukulaibukisha abapina, icintu cimo ico nalekabila ukucita. ¹¹ Nomba Kayefasi ilyo aishile ku Antyoki, namutalike palyapene pantu alangilefye apabuta tutu ati ali mukuluba. ¹² Panuma abaume bamo tabalaisa kuli Yakobo, Kayefasi alelya nabefyalo. Nomba ilyo aba baume baishile, alekele nokufumapo pabena fyalo. Aletina abo abaleintunga uku putulwa. ¹³ Aba Yuda bonse baibimbile muli bungwila buleme. Na Banabasi akonkeleshe ukuluba kwa bungwila buleme kwabo. ¹⁴ Ilyo namwene ukuti umubelo wabo tawali munkonka ne cishinka ca mbila nsuma, nalandile kuli Kayefasi pamenso yabo, "ngoli mu Yuda lelo wikala ngo mwina fyalo ukupusama nomu Yuda, kuti wapatikisha umwina fyalo ukwikala ngo mu Yuda?" ¹⁵ Fwebo tuli ba Yuda kuku fyalwa tebena fyalo ababembu; ¹⁶ nomba twaishiba ukuti takwaba uulungamikwa kumilimo ye funde lelo niku cicetekelo muli Yesu Klisitu. Twaishile mucicetekelo muli Klisitu Yesu pakuti twingalungamikwa mucicetekelo muli Klisitu teku milimo ye funde. Pantu kumilimo yefunde takuli nangu umo uwinga lungamikwako. ¹⁷ Nomba ngacakuti, ilyo tulefwaya ukulungamikwa muli Klisitu, nomba twasangwa ukuti tuli ba bembu, ninshi kuti Yesu atumikisha ulubembu? Teifyo iyo! ¹⁸ Pantu nganakulula ifyo naunawile, nashininkisha ukuba katoba wefunde. ¹⁹ Pantu ukupitila mwi funde nalifwile kwifunde, pakuti ningaba no mweo uwakwa Lesa. ²⁰ Nalitanikwa na Klisitu. Tenebo uwikala, lelo ni Klisitu uwikala muli ine. Umweo ndIkala mu mubili ndikalilia ku cicetekelo mu Mwana wakwa Lesa, uwantemenwe nokuipela umwine pali nebo. ²¹ Nshilefumyapo icikuku cakwa Lesa, pantu ngacakuti ubulungami kuti bwanonkwa ukupitla mwi funde, kanshi ukufwa kwakwa Klisitu kwa bufi!

Chapter 3

¹ Mwebena Ngalatuya imbulwa mano! Ninani wa miloweke? camonekefye pambilibili Yesu Kristu na popelwa. ² Neci cintu ecofye ndefwaya ukusambilishiwa ukufuma kuli mweboo: Mwalipokelela umupashi ku milimo ya mafunde nangu kuku mfwikisha icicetekelo? ³ Bushe mwaba imbulwa mano? Mwe batampile kumupashi, bushe mwala pwishisha ku buntunse? ⁴ Mwaliculile ifintu ifingi apafye-nga cishinka ninshi ciibi? ⁵ Uyo uupelo mupashi kuli imwe noku bomba ifipapwa pali imwe abombefi naku milimo yama funde, nangu mu kumfwa kwa kutetekela? ⁶ Ngefyo Abrahamu, "atetekele Lesa nao alingwa ukuba umulungami," ⁷ Munshila imo ine, ukumfwikisha, elo nabonse abatetekela ebana bakwa Abrahamu.

⁸Icalembwa pa kumwena limo ukuti Lesa akalungamikila abena Fyalo ku citetekelo, lyali landile limo libena kuli Abrahamu, ukutila, "Muli weba emo imitundu yonse ikapalilwa." ⁹Eico, bonse abali mucitetekelo bapalilwa muli Abrahamu, umwaume wa citetekelo. ¹⁰Bonse abali muku cita ifilanda amafunde bali tipwa; ngefyo calembwa, "Itipu lyaba pali uyo onse uushaikalilila ku fintu fyonse ifyalembwa mwibuku lya mafunde, noku ficita." ¹¹Camoneka ukutila takuli nangu umo uku wa lungamikilwa ku mafunde ku menso ya kwa Lesa, pantu, "Abalungami bakekalila ku citetekelo." ¹²Nomba amafunde tayalimu citetekelo, lelo, uupanga ifyo amafunde yalanda akekala muli yena. ¹³Kristu atu fumishe mwitipu lya mafunde pakwisaba uwatipwa pali fweba-pantu calilembwa, "Alitipwa uyo onse uuikulika ku cimuti"- ¹⁴Pa kwebati ipalo lyakwa Abrahamu lyaisa ku bena fyalo muli Yesu Kristu, pakuti ku citetekelo eko tukapokelela umupashi. ¹⁵Ba munyanane, ndeken nande muli bumuntu. elo umuntu- apanga incito alabikapo nefunde, takuli nangu umo Uwingalifu myapo nangu ukulundapo. ¹⁶lelo ublayo bwalilandilwe kuli abrahamu na kuwasalwa wakwe. Talanda ati, "Kubasalwa," Icilelanda ukuti abengi, nomba kuli umo, "Nakuwasalwa, "Uwaba muli Kristu. ¹⁷Lelo ico ndimulanda nici: Ifunde, ilyaishile panuma ya myaka imyanda ine na makumi yatatu, tali lafya icipingo icabikileko Lesa, kukonaula icilayo. ¹⁸pantu ubupyani nga bwaishila ku mafunde, ninshi ta bwake shile mu malayo. Nomba Lesa abupele kuli Abrahamu mu cilayo. ¹⁹Bushe amalango busumanshi yakwete? Yabikilweko pamulandu wabu cintomfwa mpaka abasalwa bakwa Abrahamu bakese abo icilaya capangilwe. Ifunde lyali shishiwa ukupitila muli bamalaika no kuboko kwa kwa kapokola. ²⁰Lelo kapokola tewaumofye awe, nomba Lesa eumo. ²¹Eico bushe ifunde lyali pusana necilayo? Awe! Eico ifunde ngalya kupela umweo, ninshi ubulungami bwaishila mwi funde. ²²Nomba icalembwa calikomenenapo ukuti conse caba mulubembu. Lesa acitile ifi pakutila ubulayo bwa kupususha ku citetekelo muli Yesu Kristu bwinga pelwa kuli uyo onse uwasumina. ²³Ilo icitetekelo cali tacilaisa, twalelindi kwa abena malango, abakomenenwa mpaka icitetekelo cikaso loko. ²⁴Eico ifunde lyasangwike kacingilila ukushinta na kukwisa kwa kwa Yesu, pakuti tulunga mikilwe ku citetekelo. ²⁵Nomba apo cilya citetekelo caisa, tatuli bena kacingilila. ²⁶Eico mweba bonse muli bana bakwa Lesa ukupitila mukutetekela Yesu Kristu. ²⁷Ico nabengi muli mweba ababatishiwe muli Kristu bafwala Kristu. ²⁸Takwaba mu Yuda nangu muhela, takwaba kaboi nangu umuntungwa, takwaba mwaume nangu mwanakashi, ico bonse mwaba umo muli Kristu Yesu. ²⁹Awe mweba ngamwaba muli Kristu, muli basalwa bakwa Abrahamu, impyani umwabela icilayo.

Chapter 4

¹Ndimukulanda ukuti impyani, ngaili umwaice tacili icapusana ukufuma kubusha bonse nangula mwine wancende yonse. ²Nomba aba panshi yaba cilolo nokuloleka inshiku shikafike ishakekenye wishi. ³Pantu nelyo twali abaice, twali abasha kunkoka yacalo. ⁴Nomba inshita isuma elo yafikile, Lesa atumine umwana, ukufyalwa mumwanakashi, ukufyalwa mwifunde lyakumupashi. ⁵Acitilefi pakukana kosha amafunde. Pakuti tupokelele ukupusuka ngomwana. ⁶Pantu muli bana. Lesa alituma umupashi wamwana mumitima. Ukwita Lesa Taata." ⁷Pakuti mwiba abasha, nomba umwana nomwana nelo uleumfwa kuli lesa. ⁸Nomba panshita neyo tamwakamwishibe lesa mukalengwa ukuba abasha ba abo abakamwishiba, namaka yonse,lelo tetu Lesa tonse. ⁹Nomba mwaisa mukumona mukwishiba Lesa ukucila ifyo mwaishiba pali Lesa, kuti mwacita shani ukubwelela kumisango imbi iya milungu? Kuti mwafwaya shani ukubwelela mubusha napeka? ¹⁰Kuti mwaikishisha inshiku ne myenshi shipya nenshiku nemyaka! ¹¹Ndemyumfwila ubulanda umulimo wandi kuli wabombwa apabula nangula cimo. ¹²Ndemipapata mwendume, beni nganebo, ngefyo naba nga mweba. Mwancita ububi. ¹³Nomba namwishiba ukuti mulandu wabulwele bwamubili pakuti indete imbila umuku wakubalilapo. ¹⁴Nangula umubili wandi ukamitwala mukweshiwa, tamwansushishe nangu ukunkana nebo. mucilingile mumpokelele nebo nga malaika wakwalesa. nga tuli muli Yesu umwine. ¹⁵Nikwisa kabili ukuli amapalo yenu nomba? Ndimu kumyeba icishinka palifi, ngacili icayanguka. Kuti mwafumya amenso yenu nokupela kuli nebo. ¹⁶Pantu ninsanguka umulwani wenu pamulandu ndimukumyeba icishinka? ¹⁷Bali mimpimpilila ukumisenda, apabula imulimo usuma. Bafwaya ukumifumya konse pakuti muba pimpile bena. ¹⁸Cisuma lyonse ukupampamina pamulimo usuma, nangula telo ndemiminina mweba. ¹⁹Mwebana bandi abanono, napeka ndimubukali bwabufyashi pakuti Kristu akabe muli mweba. ²⁰Kuti nakabila ukuba nemwe ililine nokucinja ishiwi lyandi, pantu ni papuka pali mweba. ²¹Njebeni, ukukabila kwenu ukwakuba mwifunde. Lelo tamumfwa kwifunde? ²²Pantu calilembwa ukuti Arahamu akwete abana balili, umo uwamumubonfi mwanakashi na umbi uwamumwanakashi umuntungwa. ²³Umo afyelwe mumubonfi mwanakashi kumubili, nomba uyu umbi afyelwe mumwanakashi umuntungwa ukupitila mubulayo ²⁴Ifi fyonse fyapangilwe mumulumbe, aba bonse abanakashi baleimina ifipangano fibili. Cimo cafumine mulupili lwa Sinai nokufyala abana mubasha. uyo ni Hager. ²⁵Nomba Hager aleiminina ulupili lwa Sinai mu Arabia; nokwiminina umusumba wa Yelusalemu, pakuti bali mubasha nabana babo. ²⁶Nomba mu Yerusalemu pamulu pali ubuntungwa, kabili pali mayofwe. ²⁷Ngefyo calembwa "Sansamuka, weba wengumba ushikwata abana punda nokubilikisha nensansa, pantu ulecula nobukali bwakukana fyala, pamulandu balipo bwino ukucila abo bonse abanakashi bakwata abalume." ²⁸nomba imwe, mwendume, nga Iseac, mwana wabulayo. ²⁹Pali ilya nshita umo uwafwelwe ukulingana nomubili acushishe umo uwafyelwe ukulingana nomupashi cili cimocine. ³⁰Nomba bushe icipande calanda shani?" Mutamfwe umwanakashi umusha nomwana wakwe. Pakutila umwana wamusha mwanakashi tabakene ubufumu bwamumulu nomwana wa muntungwa mwanakashi. ³¹Lelo mwendume, tatuli bana ba musha mwanakashi, nomba kumuntungwa umwanashi.

Chapter 5

¹Pantu Klisitu alitupela ubuntungwa ukupitila mukutulubula. Koseni, peka ukukana bwelela muciteyo ca busha. ²Lolokesheni, Nebo, Paulo, nalimwebele ukuti ngamwasembululwa, ninshi klisitu tekuti peka abe icintu kuli mwebo nakalya. ³Ndimukushimika peka kumuntu ulesembululwa ninshi nafilwa ukusunga amafunde yonse. ⁴Ngamwakoselela mumafunde ninshi na mufuma kuli Klisitu, nokutuluka kucikuku ca luse lwakwe. ⁵Pantu ni kumupashi, mubusumino, emo tupembelela isubilo lyabulungami. ⁶Ukuputulwa nangu ukushiputulwa takuli kantu kuli mwebo, kanofye ukusumina muli Yesu Klistu ukupitila mu kutemwa. ⁷Mwalebutuka bwino. Nani wamifumya kucishinka cakwa Lesa? ⁸Uku kupakaswa takwishila ku wa mwitile! ⁹Icitutumushi cinono cilenga umufuba uwingi ukututumuka. ¹⁰Nalikhwata isubilo muli Shikulu pakuti mwilatontonkanya ifyapusa. Umuntu uukamucusha nao akacula nokupingulwa, nangula abe ninani. ¹¹Ba wesu, ngancili ndebila imbila ya pakuputulwa, ninshi cinshi ndeicushisha? Nganifyo ninshi ulupanda lwalifumishiwa pali nebo. ¹²Abo bonse abalemicusha, kuti natemwa baitungula abene beka! ¹³Pantu mwaitilwe mu butungwa, bawesu. Nomba mwisangula ubuntungwa ngenshita yakucitilamo ifya bu mubili; eico, mukutemwana emo mubelelane umo nomunankwe. ¹⁴Pantu ifunde lifikilishiwa mwikambisho limo: "Uletemwa umunobe ngefyo waitemwa wemwine." ¹⁵Lelo ngamulasumana elyo nokufunshanya, cenjeleni epali mwayonaula umo nomunankwe. ¹⁶Ndemweba ukuti, endeni mumushilo nokukanasenda ifyalukumbwa fyamubili. ¹⁷Pantu ifyalunkumbwa fyamubili filalwa no mupashi, nefya mupashi filalwa no mubili. Ifi fyonse filapinkana cimo ne cinankwe, pakutula tamupangile ifyo mulefwaya. ¹⁸Nomba nga muletungululwa no mupashi ninshi tamuli bena malango. ¹⁹Nomba imilimo ya mubili iili babwelu niyi: Ubulalelale, ukukowela, ubucende, ²⁰ukupepa utulubi, ubuloshi, ulupato, ifikansa, ubukwa, icipyu, umufimbila, akapatulula, bucaibela, ²¹akaso, ukukolwakolwa, iciyoyo nefyalingana nefi. Ndemikambisha, ngefyo namikambishe kale, ndemyeba ati bonse abalecita ifi tabakapyane ubufumu bwakwa Lesa. ²²Nomba ifisabo fyakumupashi nifi; Ukutemwa, insansa, umutende, ukutekanya, icongwe, ubusuma, ukutetekela, ²³abamutalalila, ubusuma noku ikanya; kuli ifi fintu takwaba ifunde. ²⁴Awe bonse abakwa Klisitu Yesu naba tanikilwa pamo muli bumubili walubembu pamo pene nemifwaile nensuna shamibili. ²⁵Nga twikala muli bumushilo, natwende na muli bumushilo. ²⁶Twiba aba mataki, aba matutumuko umo no munankwe, lelo ababelana akalumwa.

Chapter 6

¹Bawesu, ngaumo uwa muli mwebo asangwa ne cilubo, imwe mweba bumupashi wamyeni ena mu mupashi wabusuma. Muleyangwa mwebene, pakuti namwebo mwitunkwa. ²Sendelaneni ifisendo, ekufikilisha ifunde lyakwa klistu. ³Eico umo nga aitontonkanya ukubapa cimo ilyo tali ifyo, aicushafye umwine eka. ⁴Cila umo afwile ukupima imilimo yakwe, nelyo umwine ukutontonkanya kwa kuyumfwa kukaba mumwine eka temu muntu umbi. ⁵Pakuti umo naumo akasenda icisendo cakwe. ⁶Uwafundwa icebo afwile ayakanyako fyonse ifisuma ifintu kuli uyo uufundisha. ⁷Mwilabepwa. Lesa tewakupunikwa, eico ico muntu abyala, eco akasombola. ⁸Eico onse uubyala imboto shakwe ku buntunse, ukufuma ku buntunse akasombolako ubonaushi. Uwabyala imbuto shakwe ku Mupashi, ukufuma kumupashi wine akasombolako ubumu bwa kulwalilila. ⁹Twikana kubomba ifisuma, pantu panshita iisuma tuka sombola ifisabo, ngatatunakile. ¹⁰Ilyo twakwatako inshita, tubombe bwino abantu bonse, nakucilisha aba mung'anda ya busumino. ¹¹Moneni amalemba ayakulu ayo na milembela no kuboko kwandi. ¹²Abo abafwaya ku moneka bwino muli bu mubili eba mipatikisha ukusembululwa. Bacitefi pantu tabafwaya ukucushiwilwa pamulandu walupanda lwakwa Yesu. ¹³Pantu nabobene abaisembulula tabasunga amafunde, pantu bafwaya imwe ukusembululwa pakuti bakaitakishishe mumibili yabo. ¹⁴Nomba nebo teti ntakishishe cimbi kano pacapindama cakwa shikulu Yesu, uo icalo catanike nanebo natanikilwako ku calo. ¹⁵Pantu nangu kusembululwa nangu ukukana sembululwa tecintu, lelo kuba icilengo cipya ecintu. ¹⁶Nakuli abo bonse abendela umwabela ukufwaya kwakwe, umutende no luse fibe pali bena, pamo napabena Isileli aba kwa Lesa. ¹⁷Ukufuma ilelo nokuya kuntanshi nangu umo ecusha nebo, ico nebo nasenda mu mubili wandi ifibala fyakwa Yesu. ¹⁸Ukusenaminwa kwakwa Shikulu Yesu klisitu no Mupashi wenu mweba munyinane, Cibe ifyo fine.

Ephesians

Chapter 1

¹Paulo, umutumwa wakwa Klisitu Yesu ukupitila mukufwaya kwakwa Lesa, kubashila bakwa Lesa mu Efeso abacishinka muli Klisitu Yesu. ²Icikuku cibe nemwebo nomutende ukufuma kuli Lesa Tata wesu na Shikulu Yesu Klisitu. ³Nakuli Lesa nashifwe uwakwa Shikulu Yesu kube amalumbo, uwatupalile mumupashi mwipalo munyulu muli Klistu Yesu. ⁴Lesa atusalile ifwe muli ena ukufuma ku mufula wa calo, ukuti tube abamushilo kabili ababula ulubembu ku menso yakwe mukutemwa. ⁵Lesa atulingile libela nokutusalila fwebo ukuba abana muli Yesu Klisitu, ukulingana namaka ayaba mukufwaya kwakwe. ⁶Ena atubulile ukulatasha ena mululumbi muluse ulu atupele muli umo uyo atemwa. ⁷Muli yesu klisitu twali lungamikwa mumulopa wakwe no kulekelelwa kwa mampulu, umwabela ubucindami bwaluse lwakwe. ⁸Ena alundilapo uluse lwakwe pali fwebo mumano namukwishiba. ⁹Lesa alengele aishibikwa kuli fwebo pakutula twishibe icafisama cakwe umwabela ukubekwa kwakwe. ¹⁰Luntu inshita yalinga ili no kwisa, elo Lesa akafikilisha amapange yakwe akakolonganika ifintu fyonse ifya mu mulu nefya pano insonde ukuti Kristu eukalafiteka. ¹¹Nico twali muli Kristu ecalengele ukuti Lesa atusale, tube abana bakwe pantu Lesa atusalilefye limo ukufumafye ku kwamba ukulingana na

Chapter 2

mapange wena Lesa mufintu fyonse abomba umo elefwaila.¹² Lesa alitusonta pakwebati fwebo, fweba balilepo ukutetekela muli Kristu, tulenge ukulumbanya ubukata bwakwe.¹³ Muli Kristu, namwebo, elo mwaumfwile amashiwi yacishinka, imbilansuma yepusukilo, mwalisumine muli Kristu kabili mwakakatikwe no bulayo bwa mupashi wamushilo.¹⁴ Ico ecikatilo cabupyani bwesu tusuke tukwate kukutasha ubukata bwakwe.¹⁵ Napali uyu mulandu, ecalenga ukwebati pantu naumfwila palwa cisumino cenu mu mfumu Yesu nafintu mwatemwa abamushilo bonse.¹⁶ Nshatala leka ukutasha Lesa pamulandu namwebo ndamilubulako ngandepepa.¹⁷ Ndalomba na lesa wamfumu yesu Yesu Kristu shikulu uwacindama ukuti amipeele mupashi uwakumipanda amano no kumisokolwela pakuti mwishibe.¹⁸ Pakuwamishiwa kumenso yamitima shenu, ukuti mwishibe icakutetekela ico amifwaila no bucindami bwa bukata bwa mpyani shakwe sha mushilo.¹⁹ Elo ndalomba no kwebati mwishibe ifyo amaka yakula ayabomba muli fwebo fwebasumina, amaka ayabomba muli fwebo maka yamo yene ayakulisha saana.²⁰ Aya emaka yamoyene ayo abomfeshe pakubusha Kristu ku bafwa no kumuteka lubali lwa kukulyo kwakwe mumulu.²¹ Nomba alimusansabika alimupeela ubufumu ukucila pali bakateka bamumyulu bonse ubuteko bonse abamaka bonse ne shamfumu shonse, alikwata ishina ilyaishibikwa ukucila amashina yambi yonse aya lumbuka pali ino nshita nenshita ilela kuntashi.²² Lesa abikile fyonse filambile panshi ya makasa yakwe, nokuipela umwine ku lukuta ngo muku wafyonse.²³ Icilonganino emubili wakwe, umwisulo lyauleisusha fyonse muli fyonse.

Chapter 2

¹Namwebo bene, mwali abafwa mumampulu ne membu shenu.² Umo mwali mukwenda panshila yapita ukulingana no bwikalo bwa cino calo mwali mukwikala mu nshila yakwa kateka namaka ya waba mulwelele, umupashi uulebomba mubana aba bucintomfwa.³ Pakubala bonse na fwebo twali mukwikala pamo naba bantu ukufikilisha ulunkumbwa lubi ulwa mibili yesu no kacita ukufwaya kwa lunkumbwa lwa mubili na mano.⁴ Nomba Lesa aliba uwacindama ku lunse lwakwe, ku mulandu wa bukulu bwa citemwiko ico atutemenweko.⁵ Elo twali abafwa muku bifya ali tupangile aba mweo pamo na Kristu- niku kusenamina mwapusukile.⁶ Lesa atubushishe pamo na Kristu, na Lesa atulengele ukwikala pamo na Kristu mu myulu muli Kristu Yesu.⁷ Pakutula munkulo ilimukwisa alange kulifwebo ubukankala bushili bwakupima ubwa ku senamina kwakwe uko alanga mu luse lwakwe kuli fwebo muli Kristu Yesu.⁸ Pantu niku kusemina mwa pusukile ukupitila mu cisumino elo ici tacafumine kuli mwebo, ca bupe ica kwa Lesa.⁹ Tekufuma ku milimo, pakuti takuli uwinga itakisha.¹⁰ Pantu tuli fibumbwa fya kwa Lesa twapangilwe muli Kristu pakuti tubombe incito ishisuma isho Lesa atupekanishishe akale ukuti tukendemo.¹¹ Eico ibukisheni ati namwebo bene kale mwali abena fyalo mu mubili. Bala mita "abasha sembululwa" mumubili ukwa pangwa neminwe ya bantu.¹² Pantu pali ilya nshita mwali aba patukako kuli Kristu, bamwisa ku bwikala calo bwa mu Israeli, abeni kufipangano fya bulayo ukwabula isubilo kabili ukwabula Lesa mucalo.¹³ Nomba muli Kristu mwebali ukutali na Lesa balimileta mupepi ku mulopa wakwa Kristu.¹⁴ Pantu emutende wesu. Apangile umo muli babili ku mubili wakwe aonawile icibumba cabukakashi ica tulekenye.¹⁵ Ekweba ati, aonawile amalango ya mafunde ne fipope pakweba ati engapanga umuntu umo umupya muli ena, epakupanga umutende.¹⁶ Kristu awikishenye abantu babili mu mubili wakwe kuli Lesa ukupitila mu capindama, ukwipaya ubukakashi.¹⁷ Yesu aishile muku bila imbila nsuma ya mutende no mutende kuli mwebo mwe bali ukutali no mutende kuli abo abali aepi.¹⁸ Pantu muli Yesu emo fwebo bonse twakwatila inshila mumupashi umo kuli ba Tata.¹⁹ Elo kanshi nomba mwe benafyalo tamuli kabili abeni na bamwisa, Lesa muli bekala calo banabo nabantu bakwe Lesa abamushilo elo aba mwibumba lya bana abakwa Lesa.²⁰ Mwakulwa pamufula wa batumikishi naba kasesema, na Kristu Yesu umwine elibwe lye tungi.²¹ Muli ena emo ing'anda yonse ya suntinkana pamo no kukula mukuba itempele lya mushilo shikulu.²² Nimuli ena emo namwebo bene mule kulwa pamo ukuba incende ya kwikalamo Lesa mu mupashi.

Chapter 3

¹Nipa mulandu wa nevo paulo, ndimufungwa wakwa krisitu Yesu kuli mwebenafyalo.² Nga cine cine kwa kushuka kwakwa lesa uko napelwe ukwakuli mwebo.³ Umo nalengelwe ukwishiba icankama ukusokololwa kuli nevo. Ici ecishinka ecafisw ico nalembela kuli mwebo panono.⁴ Nga mwabelenga mulifi, ngamwailuka ukupashanya kwandi mucankama cakwa krisitu.⁵ Ici cishinka tacaishibikwe kunkulo shimbi kubana ababaume ababantu. Icishasokolwelwe kubana ba bantu mushita shimbi ifyo casokolwelwe nomba mumupashi kubatumikishi naba kasesema.⁶ Icishinka icafisw cakuti abena fyalo nimpayani shinensu, kabili abamumubii umo nafwebo, kabili bakakana bacilayo muli Klisitu ukupitila mumbila.⁷ Ifyonabela umubonfi kucabupe camapalo aya kwaLes aicapelwa kuli nevo umwabela ukubomba kwamaka yakwe.⁸ Kuli nevo-nangu naba umunono kubacepesha pali bonse abashila-kwapelwa icikuku ici, kukubila kubena fyalo imbila nsuma yabucindami ubushinga kumiwako ubwakwa klisitu,⁹ nokulenga kumoneke kubantu bonse ukulundolola- kwaca nkama icafishilwe kuli Lesa, kabumba wa fyonse.¹⁰ Uku kwanshinka kwalengele ukwishibikwa ukupitila mucilonganino pakuti kusokololwe kuli bakateka nabalashi ba mummyulu amano ayashisaangwa sangwa ayakwa Lesa.¹¹ Ici cacitilwe umwabela ukupanga kwa nshita shakutwalilila uko acitile muli Klisitu Yesu Shikulwifwe.¹² Pantu muli Yesu twakwata ukupama nokufiko mukushipa pamulandu wacitetekelo mulu ena.¹³ Eico ndimukumikoselesha mwinaka pamulandu ndeculila mwebo, eci ebucindami bwenu.¹⁴ Kuli ci cintu ndafukama kuli Tata,¹⁵ kuli cilalupwa mumulu napacalo kwainikwa.¹⁶ Ndimukupepe pakwafwilwa kwenu, ukulingana nobunonshi bwabucindami mukukoseleshiwa namaka ya kupitila muli mupashi wa mushilo, ulimukati kenu.¹⁷ Ndimukupepa ukuti Klisitu ekale mumitima ukupitila

Chapter 4

mucitetekele, ukuti mulimbwe noku shipa muli kutemwa pamulandu,¹⁸ pakuti mube bwino mukumfwikisha, pamopene nabantu bamupashi, kabili abakulwa mukutemwa, mukose kukulingululwa bonse,¹⁹ inshibeni ukutemwa kwa Klisitu, ukwacila ubwishibilo bonse, pakuti mwingesula nomwisula onse uwa bulesa.²⁰ Nomba kuli uyo uwingacita ifintu pamaka ifyo twipusha nokucita, ukulingana namaka yakwe ayabomba muli fwebo,²¹ kuli uyo kupelwe ululumbi mucilonganino na kuli Yesu Klisitu kunkulo shose penape.Cibe fyofine.

Chapter 4

¹Eico, nebo nemufungwa wakwa Shikulu, ndemupapata ndelanda ukuti mwendele mu bwite ubo mwakutilwemo.

²Ndemupapata mubelelele mubupete namukunakila konse nokutekanya, abapimpa mukutemwa. ³Mube abacincila muli buumo no mushilo nokupikintika mukusunga umutende.⁴ Twaba umubili umo nomushilo umo, ngefyo twakutilwe mubusumino bumo. ⁵Peka kwabafye Shikulu umo, busumino bumo, ulubatisho lumo, ⁶na Lesa umo nashibo wabonse, uwapamulu pali bonse peka uwaikala pali bonse,⁷ Kuli cilaumo kwalipelwa ishuko ukulingana necipimo cabupe bwakwa Klisitu. ⁸Ngefyo amalembo yalelanda; ukuti "Ilyo apilwike mumulu atungulwile abasha mubusha, napeka apele ifyabupe ku bantu.⁹ Cipilibula shani kuti "Alipilwike," pantu alikokele ukwisa pancende shapanshi pa calo? ¹⁰Uwakokele niuyo wine uwapilwike ukuyapulamo mu myulu yonse, pakuti esushiwemo ifintu fyonse.¹¹ Klisitu apele bamo ukuba abatumwa, bamo bakasesema, bamo bakabila bambila nsuma, nabambi bakakumba nabakasambilasha. ¹²Apele ifi fyapupe pakuti umulimo wabana bakwa Lesa abamushilo ubombelwemo, pakukula umubili wakwa Klisitu. ¹³Akonkenyepo ukukula umubili mpaka bonse tukafike pakwishiba buumo mubusumino namukwishiba umwana wakwa Lesa, napakuti twaisakula nokufika pamulingo wakwisula kwakwa Klisitu,¹⁴ Twalikulilwe na Klisitu pakuti tatusendelwe ngabana abapitwa namabimbi, nangu ukupitwa nomwela wa masambilisho no kufinsha kwa bantu ababufyunfyuntungu bwabo. ¹⁵Lelo, ukulanda icishinka mukutemwa, ninshi tulekula mu nshila ya uyo wabango mutwe, ukuti, ni Klisitu. ¹⁶Klisitu akulile umubili onse, nokuushimpa pamo pakuti kube ukutungilila mumbali shonse, nomba ilyo ulubali lonse lwabombela pamo, calenga umubili onse ukukula pakuti wakulila uwine weka mukutemwa.¹⁷ Nomba ndelanda nokukonkomesha pali ici muli Shikulu, pakuti tatwendele ngabena fyalo benda mubuwelewele bwamano yabo.

¹⁸Balifitwa mummyfwile yabo, peka abakosa imitima ukufuma kubwikashi bwakwa Lesa wabo pamulandu wabututu kwabo, peka pamulandu wakukosa kwamitima yabo. ¹⁹Bali ababula insoni nokwikalilila mumitontonkanishishe yabo mufyo palepanga kukubomba bucilende nokukumbwa ifyama nkowesha fyonse.²⁰ Lelo mwebo tefyo mwasambilile Klisitu. ²¹Ndeshininkisha ukuti mwaliumumfwapo pali ena, mwalisambilishiwapo ukusha fyonse ifyamubwikashi muli ena, ngefyo icishinka caba muli Yesu. ²²Mwasambilishiwi ukusha fyonse ifyamwibwishi bwakale, ukufula ubuntu bwakale. Pantu ubuntu bwakale bwalikowela pamulandu wakufwaya ulungolo.²³ Awe mupangwe abandakai kumupashi na mumatontonkanyo, ²⁴no kufwala ubuntu mumimonekele yandakai uwapangile mucipasho cabu Lesa- mukulungama nabumushilo bwacishinka.²⁵ Eico, funyenipo bufi, lanshanyeni icine umuntu onsefye nomunankwe, pantu tuli filundwa fyabanensu. ²⁶Kalipeni lelo mwibemba. ²⁷Mwileka akasuba kawe ninshi namufulwa. Mwipela ciwa insambu.²⁸ Uyo onse uwaleiba etwalilila ukwiba. Lelo ubombe, ukubomba imilimo iwakwafwa namaboko yakwe, pakuti engakwata icakupelako uyo onse ulecula. ²⁹Mwileka icabipa conse cifume mukanwa kenu. Bofyeni amashiwi ayakwafwa mukukula bambi, ukulingana namafya wabo, pakuti amashiwi yobe yengaba ayakwafwa bonse abaleyomfwa. ³⁰Mwikalifya Umupashi Wamushilo uwa kwa Lesa, pantu nimuli ena emo mwakakatikilwe kubushiku bwabupususho. ³¹Bikeni icabukali conse, icacipyu, icakufulwa, icalubuli nensele kumbi, pamo pene neshabubifi conse. ³²Beni abamutembo kuli umo nomunankwe, abanaka imitima, abailekela ukubifya ngefyo Lesa muli Klisitu amwelele mwebo

Chapter 5

¹Eico beni abapashanya Lesa, nga bana abatemwikwa. ²Napeka endeleni mukutemwa, ngefyo Yesu alitemwa nokuipela umwine pali fwebo, icakuninika celambo kuli Lesa.³ Lelo tamufwile mwaba na matontonkanyo yabipa pamo ngaya; Ubulalelale, nokukowela konse, nangu lunkumbwa, twileka fyonse ifi filumbulwe muli ba imwe. ⁴Mwileka ilyashi lya nsoni lisangwe muli imwe pamo nge ifi; Ifya buwelewele, ukutali kana kanofwe ukumutatakula inshiku shonse.⁵ Pantu tufwile ukwishibo kuti aba bulalelale, abakowela, nakaso, bonse ababamuli ici tabali nokupyana ubufumu bwakwa Kristu na wishi. ⁶Mwileka mulufiwe ku muntu nangu umo ku mashiwi yafye, pamulandu wa ifi fyonse ubukali bwakwa Lesa bulimukwisa nombaline pa bana babucintomfwa. ⁷Eico mwi ampama nabo. ⁸Pantu ifisabo fya lubuto busuma bulungami ne cishinka. ⁹Endeni nokusambilila ifitemuna Lesa. ¹⁰Elo fwayeni ifinga seksha Lesa. ¹¹Mwi ampama nabendala mumilimo yamfimi mutalukeko kuli abo. ¹²Pantu cansoni nokulumbula ifyo bacita mu nkama.¹³ Nomba icintu ngacasokolokela mu lubuto, cilesa pabwelu nokumoneka. ¹⁴Pantu cintu conse icendela mu lubuto cilamoneka. Eico shibukeni mwebali mutulo no kufuma mumfwa na shikulu ale balikila muli mwebo.¹⁵ Eico cenjeleni mukwenda kwenu, mwienda nga batumpa lelo ngaba mano. ¹⁶Mube aba bomfya inshita pantu inshita sha bubifi na shifika. ¹⁷Eico mwiba abasha shilimuka, lelo ukwishiba efyaba ukufwaya kwa kwashikulu. ¹⁸Kabili twiba abakolwa umwangashi pantu emutula ukuiposaika icesu tube abaisulamo no mupashi wamushilo. ¹⁹Tufwile ukuwabana mukulumbanya mushamalumbo, na musha nyimbo nokumutatakula mukati ka mitima pantu nishikulu. ²⁰Tube abakupela amatotelo inshita shonse pafisuma fyonse atupela mwishina lya kwa shiku Yesu Kristu na Lesa wishi, ²¹Mube aba na kila na umo nomu nankwe mu katina kakwa Kristu. ²²Mwebakashu mube abanakila abalume benu, nga kuli shikulu. ²³Pantu umulume emutwe wamwanakashu

ngefyo kristu nao emutwe wa cilonganino, kabili umupusushi wesu. ²⁴Nomba ngefyo icilonganino cinakila kristu efyo nabanakashi banakila ku balume babo muli fyonse. ²⁵Mwebalume temweni abakashi benu ngefyo Kristu atemenwe icilonganino no kuipela kuli cene. ²⁶Pakuti alushishe no kulusangulula ukupitila mukusambwa kumenshi ya cebo cakwa Lesa. ²⁷Pakupelesha umwine pa cilonganino mukumutatakula, umwabula ifiko nangula imikone nangula icintu conse, lelo umushilo ukwabula icingalenga. ²⁸Ifyo fine abalume bafwile ukutemwa abakashi babo ngefyo batemwa imibili shabo. ²⁹Pantu takwaba nangu umo uwapata umubili wakwe, lelo alauposako amano nokusakamana bwino ngefyo na Kristu asakamana icilonganino. ³⁰Pantu tulifipandwa fya mubili wakwe. ³¹Pantu nipali ici umwaume akasha bawishi na banyina nokulambatila kumukashi wakwe, nomba tabali babili lelo umubili umo. ³²Ici cishinka cafiswa icikulu cilelanda pali Kristu ne cilonganino. ³³Lelo naimwe bonse mutemwe abakashi benu ngamwebene, namwebakashi mucindike abalume benu.

Chapter 6

¹Mwebana nakileni abafyashi benu muli shikulu, ecawama. ²"Cindikeni umufyashi umwaume no mufyashi umwanakashi" (ilifunde lya kubalilapo ilyaba ne cilayo), ³"Ukuti kube bwino kuli iwe; peka ube uwanshiku ishingini pano pa calo". ⁴Naimwe, mwe bawishi, mwilenga abana ukufulwa; lelo mubatemwe mukuba funda nokukonkomesha kwakwa shikulu. ⁵Mwe basha, beni aba cumfwila kubale mitungulula no mucinshi uwafikapo, mucishinka ca mitima yenu. Beni aba cumfwila kuli bena ngefyo mwakwata icumfwila kuli Kristu. ⁶Beni aba cumfwila kubale mitungulula nangula tabaliko ukuleka bomfwe bwino. Beni aba cumfwila ngabasha bakwa Kristu, uucita ubufyayo bwakwa Lesa ukufuma panshi yamitima yenu. ⁷Pela nomutima obe onse, nangula ifyo mwalesunga shikulu tebant. ⁸Pantu twalishiba conse icisuma mucishinka umuntu acita, akapokelela ica bupe ukufuma kuli shikulu, nangula musha nelyo temusha. ⁹Naimwe, mwe bashikululwibo, citeni fyo fine kuli bena mulecefyako amapinge, pakwibo ukuti bena na imwe shikulwinwe ali mulu, nakuli ena takwa umusobololo. ¹⁰Icakushalikisha, koseni muli Lesa namubulamba bwa maka yakwe. ¹¹Fyaleni ifya bwilwi fya kwa Lesa, ukuti mube abamaka kukushangila fya kubembekesha umu lwani. ¹²Pantu ukulwisha kwesu tekubuntunse bwa mulopa no mubili, lelo kuli ba shamfumu ba mumfimi naba kateka, ne fibanda fya panshi ifya mfimi ino, kufi mipashi fya bubifi ifya munulu. ¹³Eico buleni ifya bulwi fya fyakwa Lesa, ukuti mukose ukushipa mubushiku bwa mulwani, ukuti mwiminine abakosa apo mwa cita fyonse. ¹⁴Eico imininini abaikako mushipi uwacine pamutima, kabili abafwala bulungami ngeca kucinge cifuba, ¹⁵Kabili abafwala kumakasa ukupela kwa mbila nsuma iya mutende. ¹⁶Pali fyonse buleni nekwela ya kusumina emo mukakosele kukushimye mifwi yonse iya mubifi. ¹⁷Buleni ne cakuba ku mutwe ce pusukilo, no lupanga lwamupashi ulo ecebo cakwa Lesa. ¹⁸Mupepele mu mupashi, ishita shonse, mupepele yonse namipapata, mulole icine mukushangila konse nokupapatila abamushilo naine wine, ukuti impelwe cebo pakwa samuna akanwa mukushipa kukulenga cishibikwe icankama ica mbila nsuma. ¹⁹Ukuti mpelwe icebo pakwasamuna akanwa kandi mukushipa cishibikwe icankama cambila nsuma, ²⁰ico nabelako inkombe iya kakwa kumaceni lombeni ukuti nkose ukulandamo ifyo mfwiwe ukulanda. ²¹Awe Tukiki, muninefwe uwatemwikwa kabili kapyunga wa cishinka muli shikulu, akamulenga ukwishibe ifyandi fyonse ukuti na imwe mwishibe ifyo ndi! ²²Eo natuma ici kuli imwe, ku kuleka mwibe ulwa ine no kukoselesha imitima shenu. ²³Umutende ube kuli bamuninefwe, no kutemwa pamo ne cisumino, iffuma kuli Lesa shifwe na shikulufwe Yesu Kristu. Ukusenamina kube kuli bonse abatemwa shikululwifwe Yesu Kristu ukutemwa ukushifwa. ²⁴Ipalo libe kuli abo abatemwa shikulu wesu Yesu Kristu ukwabula ulupato.

Philippians

Chapter 1

¹Paulo na Timoti, umubonfi wakwa Klisitu Yesu, kubantu bakwa Lesa abamushilo muli klisitu Yesu kubali mufilipi, kuli ba kangalila naba dikoni. ²Ukupalwa kwandi kube kuli mwebo no mutende uwafuma kuli Lesa na kuli shikulu Yesu klistu. ³Ndetashe kuli Lesa mu kashita konse mulenjibukisha, ⁴mukupepa, kwandi konse pamulandu wamwebo bonse ndepepa lyose no kusansamuka. ⁵Pamulandu wakwikatana pamo mumbila nsuma ukufuma pa kubalilapo ukufika na nomba. ⁶Mukuti watampile imilimo iya wama muli mwebo akafishapo ukafika na mubushiku bwa kwa Yesu klistu. ⁷Kwena cintu calinga kuli nebo ukusakamana mwebo bonse. Pantu ndina mwebo mu mutima wandi. Aba ampana pamo nanebo mu kusenamina kwa mukukakwa kwandi mucifungo na mukulandila imbila nsuma. ⁸Peka pantu Lesa ni kambone, pafyo milanguluka mwebonse muluse lwa kwa shikulu Yesu klisitu. ⁹Ili epepo lyandi: Pakuti ukutemwa kwenu kwisule ukucishamo mukwiluka na mwishiba ¹⁰mukuleka musuminishe ifyapulomo pakuti mwebo mube abapulamo mukuba abalungami, kabili abapwililika bukasuke bwafika ubushiku bwa kwa Klisitu, ¹¹abaisulamo nefisabo fya bulungami fyaishila muli klisitu nakube ubukata no kutasha Lesa. ¹²Mwebamuninane, ndefwaya mwebo ukwishiba, ifyancitikila fyaishila mukukushishako imbila suma. ¹³Peka ifyatumbukamo, ifikakilo muli klistu fyaisaba lubuto ukukumanafye muncende yonse yaba malonda ukufika na kuli bambi bonse. ¹⁴Abengi pamulandu wa minyololo yandi cinkupiti waba munyinane bamo balamwenamo fimo muli shikulu ukushipa ukulanda ishiwilya kwa Lesa. ¹⁵Bamo bashimikila Klistu pamulandu wambikishi nefikasa fyakutalika, nabambi pamulandu wakusamwa. ¹⁶Bambi nabo bacita mukutemwa pakwishiba ukuti nacilwa pamo pakuti mbile imbila nsuma. ¹⁷Nomba bambi bashimikila klisitu mulupato,

Chapter 2

temucishinka. Pakulundilako ubucushi palinebo muminyololo.¹⁸ Nga kanshi cinshi? kanofye kumisango wonse-katwishi ngakufumakwitontonkanyo lwabipa nangu lituntulu, peka mulifi ndasansamuka, na kabili nakulasansamuka.¹⁹ Elo ninjishiba ukuti ifikesa tumbukamo kukakulwa pa mulandu wa mapepo yenu naku kwafwiwa kuli mupashi wakwa Yesu Klisitu.²⁰ Umwalola icakupembelela kwandi cisumino candi pantu nshakekatwe insoni, awe lelo ukuti mukupama konse, efyo nakale cali efyo nandakai nkapelela klistu mucinshi mumubili wandi, nangu mubumi, nangu mumfwa,²¹ Pantu kulinebo ukuba no bumi ni klistu peka ukufwa busambashi.²² Peka nganaba nomweo mumubili, ninshi ici kuli nebo mulimo wa kufusha fitwalo. Nicinshi ico ningasala? nshikishibe.²³ Nebo nabikilwa kufintu fibili. Mfwaya kuya nokuba pamo na klistu, pantu ecawama,²⁴ peka ukwikala mumubili ecisuma ukubapo mwebo.²⁵ Peka pa kushinkisha ulwa ici, subilo nebo naishiba ati peka nkalaba pamo na mwebo bonse, mu kukula kwa kuli mwebo no kusansamuka mukucetetela,²⁶ pakuti ukumfwa kwenu kufule muli klistu palinebo pamulandu wakwisa kwandi napeka.²⁷ Mwebo mwikale imikalile iwamina mbila nsuma yakwa Klisitu, nangu naisa nokumimona nangula ndikumbi, ndefwaya ukumfwa ifyakuti na mwina abakosa mucitetekelo cambila nsuma.²⁸ Mwebo mwiba abamwenso kucintu nangu cimo kufilwani fyenu. Ukukosa kwenu kuleba necishibilo cakubalanga, ukonaulwa kwabo lelo cikalanga ipusukilo lyenu-icafuma kuli Lesa.²⁹ Pantu capelwa apabula amalipilo kuli mwebo muli Klisitu temukumusunafye, lelo nokuculila pali ena,³⁰ peka nokuba abapilinkita kumokwine mwamwene muli nebo, nefyo muleumfwa muli nebo.

Chapter 2

¹ Nga kuli ukukoselesha muli Klistu, nga kuli ukusansamushiwa ukwapelwa ku citemwiko, nga kuli ubwananyina mumupashi, nga kuli uluse ne nkumbu, ² lyena pangeni insansa shandi ukufikapo pamulandu wakuba buumo mumano, ukukwata icitemwiko cimo cine pakuba abakatana mumupashi, no kukwata umulimo umo. ³ Mwicita nangu cimo mulibukaitmwe nangu akatutumushi. Lelo mukuicefya lengeni abanenu ukuba abacilile mwebo. ⁴ Leken iukulolesha fye pa fimikumine, nomba nefikumine abanenu⁵ Kwateni aya mano muli mwebo ayo ayali muli Klisitu Yesu, ⁶ uyo, wakuti nangula alimu cimpaasha cakwa Lesa, taitontonkenye ukulingana na Lesa ekwaba ati cintu engaekatilila. ⁷ Lelo, aliifumishamo mu bucindami pakusenda icipasho cabusha, nokufyalwa mucimpasho. ⁸ Aliicefeshe nokuba uwacumfwila mpaka nakukufwa, elo imfwa yapa capindama! ⁹ Eico lesa nao amuninike pacambaso, amupele neshina iyacila pamashina yonse. ¹⁰ Acitile ifi pakuti mwishina lya kwa Yesu ikufi lyonse lifwile ukufukama, ikufi lyabali mumulu napashi yacalo. ¹¹ Acitile ifi pakuti ululimi lonse lulanda kuti Yesu Klistu nimfumu ku lulumbi lwakwe Lesa Taata. ¹² Elo Kashi, mweba temwikwa, ngafilya lyonse mwaba abomfwila, teluntufye ndipo nakucilisha ilyo nshilipo, bombeleni ipusukilo lyenu no mwenso no ukututuma. ¹³ Pantu ni Lesa ali mukubomba muli mwebo mukufwaya namu kubomba pa kuti asansamuke. ¹⁴ Pangeni ifintu fyonse ukwabula ukuilishanya nokumutalika. ¹⁵ Pakuti mube ababula umulandu lelo abafuka, abanaba kwa lesa ukwabula akalumwa pakati kankulo, iyabipa no kulubana, mubengashime ngo lubuto mucalo. ¹⁶ Sungilileni ishiwi lyamweo pakuti ubo bushiku nkaitakishe ati nshabutwike apafye nangu ukubomba apafye. ¹⁷ Pantu nangu ndeitilwa nge cabupe pelambo pamulimo wakutetekela kwenu, ndinensansa nokusangalala namwebo bonse. ¹⁸ Mumusango umo wine mufwile ukusansamuka nokwanga pamo nanebo. ¹⁹ Nomba ndesubila muli shikulu yesu ukutuma Timoti kuli mwebo mukwangufyanya, pakuti nanebo nakokoseleshiwe nga naishibapo fimo palimwebo. ²⁰ Pantu nshikwete umbi, uwaba nga ena uwabako mucishika kuli mwebo. ²¹ Puntu bonse bafwayafye ifyakubawamina, ifishili ifya kwa Yesu Klisitu. ²² Lelo mwalishiba ubucindami bwakwe, pantu ngefyo umwana nawishi, ifyo apyungile nanebo mumbila nsuma. ²³ Elo ndesubila ukumituma nganamumona ifyo ifintu fileenda kuli nebo. ²⁴ Nomba ndinecitetekelo muli Shikulu ukuti nanebo ndimukwisa mukwangufyanya. ²⁵ Ndemona cikankala ukutuma Epapuloditisi ese napeka kuli mwebo. Niwesu napeka mubonfi mushilika, nikapaso mubonfika kukukabila bwandi. ²⁶ Pantu alisakamene sana, elo alefuluka ukubanamwebo bonse, pantu mwalyumfwile ukuti alilwala. ²⁷ Pantu kwena cacine alilwele icakuti ngalifwile. Lelo Lesa amubelele uluse, lelo teekafye, nanebo wine nikwata ubulanda pabulanda. ²⁸ Eico cikankala icakuti ndemutuma, pakuti ngamwamumona napeka mwingasangalala, ico kuti calenga ukukanaba uwabulanda sana. ²⁹ Pokeleleni Epapuloditisi muli shikulu nensansa. Cindikeni abantu nga ena. ³⁰ Pantu cali nipamulandu wambila epo afwaile afwile. Tasakamene ukufwa mukumombela nokupwililisha apo tamwabombele mumulimo kuli nebo.

Chapter 3

¹ Icakulekelesha, mweba munyinane, sekeleni muli Shikulu. Kuli nebo ukulemba ifi fintu fimo peka kuli mwebo takuli bwafya kuli nebo. Peka fisunga mwebo bwino. ² Cenjeleni kuli isho mbwa. Cenjeleni kuli abo babomfi ba misango yabipa. Cenjeleni kuli bantu bashasambululwa. ³ Pantu nifwe fwebasambululwa- bamo aba pepela mumupashi wakwa Lesa, nokuba abata kisha muli Kristu Yesu, noku kana kwata icitetekelo mumubili. ⁴ Nangu cibe fyo, ine nemwine mfwife nakwata icitetekelo mumubili wandi. Nga umo atontonkanya na kwata icitetekelo mumubili, ine nacilapo. ⁵ Ine natetelwe nunshiku cinekonse konse, kubantu abetwa abena Israeli mu mukowa wakwa Benjamini, umu Hebrew waba Hebrew, uusunga ama funde, umu Farise. ⁶ Nalamete ulukuta, kubulungami nali uwale sunga amafunde, nali uwa kaele. ⁷ Nomba ifintu ifyali ubunonshi kuli nebo, tunga ukuti kulu fya pamulandu wakunonka Kristu. ⁸ Mu cishinka nomba ntunga ifintu fyonse ukulufya pamulandu namano yakwa Yesu Kristu shikulu wandi. Eico ailisulako kuli fyonse- nalifisenda ndefya bulebule- pakuti nakushe Kristu. ⁹ Nowa kasanga muli ena, nokwata ubulungami mukati kefunde lyandi, lelo ico icilepitila mucishinka cakwa Kristu- umulungami ukufuma kuli Lesa ico ecishinka. ¹⁰ Nomba ndimukufwaya

ukumwishiha nokushansha kwaku buka kwakwe nabanankwe abakucula kwakwe. Kuli mukwisa nda ena mukufwa kwakwe, ¹¹mukuba kuti naesha ukubuka ukufuma kubafwa. ¹²Nomba ico nakwatila ifi fintu, nangu naliba uwa pwililika, lelo ndolesha pakutekanya pafya natekenya pali Yesu Kristu. ¹³Bamunyinane, nshilimuku tontonkanya ukuti palwandi nalitekenya. Lelo icintu cimo nacita: Ndimukulaba icili kunuma nokupamfya ukuya kufili kuntansi, ¹⁴Naloleshe pa cimonwa nokumona icilambu cakunina caitwa na Lesa muli Yesu Kristu. ¹⁵Fwebonse fwebakula, natutontonkanye muli iyi nshila namukupusanyako palcili conse, Lesa akacisokolola kuli mwebo. ¹⁶Mucili conse, nokumona kuco twaicita, natuisunge mu musango umowine. ¹⁷Beni bakakopa bandi, bamunyinane. palamaneni nokutamba bonse abalimukwenda mucilangila ico mwakwata muli fwebo. ¹⁸Abengi balimukwenda- abo abali pabo na myebele, nokwishiba ukuti ndimukumweba neminsoshi- ngabalwani bapa musalaba wakwa Kristu. ¹⁹Impela yabo yabonaushi. Na Lesa wabo ninda yabo nolulumbi lwabo ni nsoni shabo. Batontonkanya ifyapa calo. ²⁰Lelo ubwikashi bwaba mumulu, ukufuma ukutulolela umupusushi, Shikulu Yesu Kristu. ²¹Akacinja imibili shesu shapashi mumibili yapangwa ndo mubili walulumbi lwakwe, uwapangwa namaka yakwe ukupashanya ifintu fyonse kumwine.

Chapter 4

¹Eico, mwebamunyinane abo mfulukisha, icongwe necilongwe candi, mulifi iminineni inshiki muli shikulu, mwebifusa fyatemwikwa. ²Ndimukupapatila Eudilya, elo ndimukupapatila na Siyantieci, ukuba nelango mulu Shikulu. ³Ee, nakwipusha ati, weuli mukwampana nanebo, ukwafwilisha aba banamayo ababombebe nabebo mukusabankanya imbila nsuma, pamo na Kilementi nabonse ababomfi abalemukonka, abo bonse abo amashina yabo yaba mwibuku lyamweo. ⁴Sekeleni muli Shikulu lyonse. Peka nkalanda, sekeleleni. ⁵Lekeni ukunakila kwenu kwishibikwe kubantu bonse. Pantu Shikulu ali mupepi. ⁶Mwisamwa pafintu ifili fyonse. Lelo, mufili fyonse mwipepo nokubwekeshapo ukutotela, leka ukwipusha kobe kwishibikwe kuli Lesa, ⁷nomutende wakwa Lesa, uwacila ubwishibilo bonse, ukatungulula imitima yenu namatontonkanyo yenu muli Klisitu Yesu. ⁸Pakulekelesha, bamunyinane, ifintu fyonse ifyacishinka, fyonse ifyacindama, fyonse ifyalingana, fyonse ifyasanguluka, fyonse ifyatemwikwa, fyonse ifyakasebo akasuma, ngakuli conse icilibwino sana, ngakuli icintu icakulumbanishiwa, ntontonkanyeni pali ifi fintu. ⁹Ifintu ifyo wasambilila nokupokela nokumfwa nokumona muli nebo, uleficita, na Lesa wa mutende akalaba nawebo. ¹⁰Ndasansamuka apakalamba muli Shikulu pantu nomba pakulekelesha namubweshwa ukwangwa pali nebo, . Mwali abakunjangwa kukwamba kwanshita. Lelo takwali inshita yakwafwa. ¹¹Nshilelanda ifi pantu ndimukufwaya, apo ninsambilila ukuba uwaisushiwa mufintu fyonse ifyamamponena. ¹²Nalishiba ifyo caba ukuba umupina, nokukwata ifingi. Munshila shonse namufintu nasambilila icankama cakwishiba ifyo wingekuta nangu ifyo wingaba nensala, nangu ifyo wingakwata ifingi nangu wingaba mukucula. ¹³Kuti nacita ifintu fyonse ukupitila muli ena uyo uunkosha. ¹⁴Nangu cingaba, walicitile bwino pakuba nanebo mumafya yandi. ¹⁵Mwebena Filipo ishibeni ukuti mukutampa kwa cebo, lintu nafumine ku Masedonya, takwali icilonganano calentungilila mubwafya bwamukupela namukupokelela ukufumyapo mwebo weka. ¹⁶Nelyo nali mu Tesalonika, mwalitumine ubwafwilisho pafyo nalekabila ukucila limo. ¹⁷Tacakuti ndekabila icabupe. Lelo, ndefwaya ifisabo ifyakufusha ukulanda kwenu ¹⁸Nimpokelela ifili fyonse ifyakumanina, nokucilpo. Naleyakanyafye nomba pakuti napokelela ukufuma ku Epafuloditisi ifintu ifyo mwatumine. Fyali fyacena icisuma, ilambo ilyapokelelwa kabili ilyakutemuna Lesa. ¹⁹Lesa wandi akamona ifintu fyonse ifyomukabila ukulingana nobunonshi bwakwe mululumbi muli Yesu Klisitu. ²⁰Nomba kuli Lesa wesu Tata kupelwe ubukata umuyayaya pe. Nacibe ifyofine. ²¹Posha bonse abamushilo mu Yesu Klisitu. Bamunyinane abali nanebo bamiposha. ²²Bonse abantu abakwa Lesa abamushilo abali kuno bamiposha, maka maka abo abang'anda yakwa Kaisala. ²³Uluse lwakwa Shikulu Yesu Klisitu lube nomupashi wenu.

Colossians

Chapter 1

¹Polo, umutumwa wakwa Klistu Yesu ukupitila mukufwaya kwa kwa Lesa, na Timote muninefwe wesu, ²kuba sumina naba muninefwe aba cishinka muli Klistu uwali Kolose. Ukusenaminwa kube namwebo, nomutende ukufuma kuli Lesa Tata. ³Tulepela ukutasha kuli Lesa, wishu wakwa Shikulu Yesu Klistu, na lyonse tulimukumpepelako mwebo. ⁴Tuli mukumfwa icitetekelo cobe muli Klistu Yesu ne citemwiko ico wakwata kuli abo abapatulwako kuli Lesa. ⁵Walikwata icitemwiko pamulandu wesubilo ilyasungwa mu mulu. Mwalyumfwa palifi mwacetekele ne subilo panuma yacebo cacishinka, mumbila nsuma, ⁶icaisa kuli mwebo. Imbila nsuma ilemukange cisabo nokukula mu Calo conse. Cilapanga ifi muli imwe ukufuma ubushiku mwacumfwile nokwiluka pakusenaminwa kwakwa Lesa mucishinka. ⁷Iyi nimbila nsuma ngefyo mwasambilile ukufumaepa Epafulas, umubonfi munensu uwasumina, uwaba necishinka pali fwebo. ⁸Epafulas ewatwishibishe pakutemwa kwenu ukwa mumupashi. ⁹Pamulandu wauku kutemwa, ukufuma ubushiku twaufwile ifi tatwaleka kumipepela. Tulalomba ukutila mwaisushiwamo nokwisiba mubufwayo bwakwe mumano yonse namubwishibilo bwa mumupashi. ¹⁰Tuli mukumipepelako ukuti mwaenda aba ololoka mukusekesha Shikulu. Tulimukupepelako ukuti mwatwala ifisabo ifisuma muli fyonse ifyo muli mukucita pakuti mukakule mubwishibilo bwa kwa Lesa. ¹¹Tuli mukupepa ukuti mwingakosa mumisango yonse ukulingana namaka yabuka bwakwe mukushipisha monse na mukutekanya. ¹²Tuli mukupepa ukuti mukabe abansansa mukupela ukutasha kuli Tata, uwamipangile ukukwata icakaniko muku pyana mubupyani bwaba mubamushilo mulubuto. ¹³Alitupokolola mumaka yanfinfi

Chapter 2

nokututwala kubufumu bwamwana wakwe uwatemwikwa. ¹⁴Mu mwana wakwe emo twapusukila nokwelelana imembu. ¹⁵Umwa cipasho cakwa Lesa ushimoneka. Abali kufilengwa fyonse. ¹⁶Muli ena emwalengelwe fyonse, mufyamumulu nefyapano calo, ifilimukumoneka nefishili mukumoneka. Nangula ubufumu nangula amaka nangula insambu, fyonse fyali mukulengwa kuli ena. Kabili fyalimuku pangwa kuli ena. ¹⁷Umwine ewayambilepo fyonse tafilabako namuli ena fyonse emo fyaikatanina. ¹⁸Ena emutwe wacimubili, na mucilonganino. Ena entampilo kabili ebeli kuli bonse abafwa, nomba ewakwata incende yonse pali fyonse. ¹⁹Pantu Lesa alinensansa ukuti ukwisulamo kube muli ena, ²⁰nokumfwana ukupitila mumwana ifi fyonse fyakwe. Lesa apangile umutende ukupitila mumulopa wakwe palupanda. Lesa abweshanya fyonse umwine nangula fya pano calo nangu mulwelele. ²¹Panshita imo, mwali abeni kuli Lesa nabalwani mumatontonkanyo nemisango yabipa. ²²Lelo nomba alimibweshanya mumubili wakwe ukupitila mumfwa. Atitilefi pakuti amibike abamushilo, ababula ubwafya, npali fyonse ukuitalusha kuntanshi yakwe, ²³nga cakuti mwakonkanyapo mucitetekelo, mukabikwamo nokukosa, ukwabula ukusela ukukafuma kwisubilo lyambila nsuma iyo mwaumfwile. Iyi nimbila nsuma iyashi mikilwe kumuntu onse uwapangwa pesamba lya mulwelele. Iyi nimbila nsuma iyo nebo Polo naisaba umubonfi. ²⁴Nomba ndimukusansamuka mumacushi yenu, mumubili wandi ngefyo fyabulile muku pulinkanya kwa kwa Klistu pamulandu wamubili wakwe, ico icili ngecilonganino. ²⁵Nipalici cilonganino nabela umubonfi, ukuli ngana nobukabilo ukufuma kuli Lesa icapelwa kuli nebo nakuli mwebo, pakwi sushiwamo necebo cakwa Lesa. ²⁶Ici cankama icashinka icafiswa kuba mushinku nekulo. Nomba cali sokololwa kuli abo aba sumina muli ena. ²⁷Cili kuli bena ukuti Lesa alefwaya ukumilenga mwishibikwe ubukakata ubwankama bwacishinka ubuli mukati kabena fyalo, uyo uli ni Klistu muli imwe, isubilo lyabukata. ²⁸Uyu eo twaleshimikilapo. Tuli mukucincisha umuntu onse nokufunda umuntu onse namano yonse, pakutitwingemininako uli onse muli Klistu. ²⁹Kabili eco ndeculila ukulingana nokukosa kwakwe ukulebomba muli nebo mu maka.

Chapter 2

¹Pantu ndimukufwaya mwebo ukweba ati mwishibe ukwangwa fintu kwakula pali mwebo, pantu balya abali mu Laodikea, na bonse abasha mona icinso candi mu mubili. ²Nebo ndimukubomba elo imitima yabo ibe iya koshiwa pakweba ati baletwe mu kutemwa na mubukankala bwa mwisulo bwa kwishiba, na mu mano ya cine yakwa Lesa, ico ni, Klistu. ³Muli ena fyonse ifyuma fya kwshiba na mano fya fiswa. ⁴Ndimukusefeli elo ati nangu umo elufya mwebo mukusosa. ⁵Pantu nangu nshili na mwebo mu mubili, lelo ndimukuba ma mwebo mu mupashi. Ndimukusekelela pakumimona fintu muli mukwikala bwino na mumaka ya mu cisumino muli Klistu. ⁶Elo mwebo mwapokelele Klistu Shikulu, endeni muli ena. ⁷Beni abalimbwa muli ena, beni abakulwa pali ena, beni abali mukukulila mu cisumino ngafilya mwebo ba myebele, no kwikalilila mukulatotela. ⁸Lolesheni ukutila nangu umo emisenda mwebo muku bembekesha, na mukubulwa icintu, umwabela intambi sha bantu, ukupalana nefintu fyamu Calo, nokukana palana na Klistu. ⁹Pantu muli ena emwaba umwisulo wabu Lesa uwaikal muli bumuntu. ¹⁰Mwali aba isushiwa muli ena, uwaba umutwe paba maka bonse napa babu kateka. ¹¹Muli ena emo mwebo pamo mwali mukuputulwa inkanda ya patutwe ukuputulwa ukushi bombwa kuli bu muntu mu kufumishiwa kwamubili ukwa buntunse, nomba mukuputulwa kwa nkanda yapalutwe muli Klistu. ¹²Bali mishikile pamo mulubatishe, na muli ena mwali shukwike ukupitila mu cisumino mumaka yakwa Lesa, uyo uwashukwile ena mu bafwa. ¹³Ilyo mwali abafwa mukusamwa namukuputulwa kwa nkanda ya palutwe ya mubili, amupa ngile mwebo ukuba abamweo pamo nao nokumfwila uluse pa misamwe yesu yonse. ¹⁴Ali pashile ne cilembo cacipope cankongole ica iminina pamo nafwebo mumalembo. Acifu mishepo paku popelwa pa lupanda. ¹⁵Afulile aba maka naba bukateka nokuba panga icakubatamba bena, nokubacimfya pali bena pa lupanda. ¹⁶Elo nomba, lekeni nangu umo epingula mwebo mukulya namu kunwa, nangu pamulandu wa bushiku bwa mutebeto nangu bushiku bwantanshi bwa mweshi, nangu pamulandu wanshiku sha ma Sabata. ¹⁷Ifi efinshingwa fya fintu ifikesa, nomba icintu ni Klistu. ¹⁸Mwileka nangu umo uyo alefwaya bumubili nangu ku pepa ba malaika apingule mwebo ukufuma ku mutengo wenu. Umuntu wauyu musango engila mu fintu ifyo amona no kwisa mukuikusha ku kutontonkanya kwakwe kwa mubili. ¹⁹Uyo uushikatilila pamulu wa mutwe. Ici cafuma ku mutwe na ku mubili onse ukupita mufilundwa na mumishipa no kukulila pamo, uli mu kukula ukwa kupelwa kuli Lesa. ²⁰Nga mwali fwile pamo na Klistu ku filundwa fya pali cino calo, cinshi ico muli mukwi kalila umwalola icalo: ²¹"Mwiikatako, nangu ukufwako, nangu kwikatako"? ²²Fyonse ifi fintu fili nokonaika ku kubomba, ukukonka umwalola ukubomba no kusambilisha kwa muntu. ²³Aya mafunde ya mano ya we mwine ya mipepele ya kuitemenwa ne ya mubili. Nomba tacafwa nangu cimo fisekesha fye umubili.

Chapter 3

¹Kanshi Lesa nga bushishe Klistu, fwayeni ifintu fyamumulu, uko Klistu aikala kukuboko kwa kulyo ukwa kwa Lesa. ²Tontontonkanyeni pacicililepo, tepafintu fya pa calo. ³Pantu mwalifwile, ne myeo yenu yalifiswa muli Klistu muli Lesa. ⁴Ilyo Klistu akamoneka, uuli mweo wenu, kanshi na mwebo mukanonekela pamo nao mubukata. ⁵Bikeni kumfwa, kabili, ifintu fya pa calo- ulunkumbwa lwa cimubii, ubutapa, umufimbila, ulwinso, akaso, ifili kupepa utulubi. ⁶Ni pamulandu wa ifi fintu ubukali bwa kwa Lesa bulimukwishila pa bana ababula icumfwila. ⁷Nififine fintu ifyo mwendalemo ne mwe lintu mwaikalemo. ⁸Nomba mufwile ukufuma kuli ifi fintu- ubukali, icipyu, amapange yabipa, insele, ne lyashi lyabipa ukufuma mutunwa twenu. ⁹Mwilaibepaika cila umo no munankwe, pantu mwalifula ubuntu bwa kale pamo ne milimo yakwe, ¹⁰nokufwala umuntu umupya icili kupangwa mukwishiba ukulingana nokupalana kwa wa lipangile. ¹¹Umu

tamwaba umwina Hela nangu umu Yuda, uwaputulwa no uushaputulwa, umututu no uwaishiba umubomfi elo no uwabula umulandu nomba fyonse na muli fyonse ni Klistu.¹²Eico, nga abasalwa bakwa Lesa, abamushilp kabili abatemwikwa, fwaleni imitima yankumbu, ukutemwa, ukucefyu ukunakila elo nokutekanya.¹³Muleyumfwila uluse. Muleshipikishanya cilaumo. Nga aleilishanya paa mulandu wa munankwe, muleelela nga filya Shikulu amyelele.¹⁴Nakuulisha, mukwa citemwiko, icaikatilila ukufikapo.¹⁵Lekeni umutende wakwa Klistu uteke mumitima yenu. Ni muli uyu wine mutende mwaitilwe mu mubili umo. Kabili muletasha.¹⁶Lekeni icebo cakwa Lesa cikale muli imwe mubwingi, mulesambilisha mu mano nokukoseleshanya. Cilaumo nomunankwe ne nyimbo sha kushinshimuna na munyimbo sha mupashi. Muleimba na ukutotela mumitima yenu kuli Lesa.¹⁷Conse ico mulecita, ukulanda, nangu mukucita citeni fyonse mwishina lya kwa Shikulu Klistu muletotela Lesa Tata ukupitila muli ena.¹⁸Mwebakashi, muleba abanakilila kubalume benu, nga fintu caba muli Shikulu.¹⁹Mwebalume, muletemwa abakashi benu, mwilaba nobukali awe kuli bena.²⁰Mwebana muleba ababnalkila kubafyashi benu mufintu fyonse, pantu ici ku seksha Shikulu.²¹Mwebawishi, mwilafulwisha abana benu, pakuti bekala tompoka.²²Mwebabomfi muleumfwila ba wisokulu, ukulingana nomubili mufintu fyonse temulandu wa kumimona kubantu, lelo citeni nomutima uwawama. Mutima uwawama. Muletina Shikulu.²³Conse ico mulecita citeni no mweo wenu onse nga kuli Shikulu tekubantu awe.²⁴Mwalishiba ati mukapokelela icilambu ukufuma kuli Shikulu ica bupyani. Ni Shikulu Klistu uo mubombela.²⁵Pantu onse uucita ububifi akapokelela icilambu cabubifi acitile, takwaba kapatulula.

Chapter 4

¹Bashikulwibo, peleni ababomfi benu ifisuma ne fya mulinganya. Namwishiba ukuti na mukwata Shikulu wenu kumulu.²Konkanyenipo ukwiminina mwi pepo. Beni abaibukila mumatotelo.³Muletu pepelako nafwebo bene , pakuti Lesa esule icibi cacebo, ukulanda ifyankama fyakwa Kristu. Pamulandu waici, nebo nalikakwa.⁴Pepeni pakuti ncite icisuma, elo nande efyo mfwife ukulanda.⁵Endeni namano kuba kunse, no kubomfya inshita.⁶Lekeni amashiwi yenu yabe aya senaminwa. Lekeni yabe aya bikwamo umucele, pakuti mwingeshiba efyo mwingasuka cila muntu.⁷Fyonse ifikumine nebo, Tukiki akafilenga fikeshibikwe mwebo. Ena ni muninefwe uwa temwikwa, umubonfi uwacishinka, nomusha munensu uwakwa Lesa muli Shikulu.⁸Namituma kuli mwebo pali ifi, pakuti mwingeshiba umulandu wa pali fwebo, pakuti finga koselesha imitima yenu.⁹Nalimutumine pamo na Onesim, uwacishinka ni muninefwe uwatemwikwa, uwa muli mwebo. Bakamyeba fyonse ificitika kuno.¹⁰Aristaki, umufungwa munandi, alemiposha, pamo pene na Mako, umufyala wakwa Banabashi (pamo ngefyo mwapelwa ifunde; ngaisa kuli mwebo, mupo keelene),¹¹pamo pene na Yesu uwitwa Yusti. Aba abaputulwa ebo tubomba nabo mubufumu bwakwa Lesa. Ebankoselesha nebo.¹²Epafra alemiposha. Uyu umo uwa pali mwebo umusha muli Shikulu Yesu. uyu alamilwilako mu mapepe, pakutula mwiminine nomupwilapo abacingililwa mubufwayo bonse ubwakwa Lesa.¹³Namubela bukambone, ukuti amibombe na maka, kuli bonse abali ku Laodi, nakubali ku Hiepoli.¹⁴Luka umutemwikwa ing'anga na Demas bali mukumiposha.¹⁵Posheni bamuninefwe abali ku Laodi, naku Numfa, ne cilonganino caba mu ng'anda yakwe.¹⁶Iyi nkalata ngaya belengwa kuli mwebo mukabelenge necilonganino caku Laodikea.¹⁷Landa kuli Arkipi, "lolesha ulukuta wapokelela kuli Shikulu, ukuti ufikilisha."¹⁸Ndimukumiposha nokuboko kwandi- Polo. Ibukishani iminyololo yandi. Uku seneminwa kube naimwe.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Polo, Silivanasi, na Timoti kucilonganino caku Tesalonika muli Lesa Tata namuli Shikulu Yesu Klistu. Ukusenaminwa pamo no mutende ube namwebo.²Fwebo lyonse tuli mukumipepelako kuli Lesa na lyonse ilyo tulemilumbula mumapepo.³Fwebo tuli mukumwibukisha ukwabula ukufilwa kuntanshi yakwa Lesa na Tata mucisumino camilimo yenu, ukubomba ukwacitemwiko, na mubwiminishi bwakutwalilila kwenu ukwesubilo muli Shikulu Yesu Klistu.⁴Mweba bwananyina abatemwikwa muli Lesa, tuli mukwishiba ena uwamusalile mwebo,⁵nipali ici fwebo imbila nsuma yaishile kuli mwebo temumashiwi yeka, kabili namumaka, namu mupashi wamushilo, namubwingi bwa cishinka. Munshila imo iine, mwebo bonse muli mukwishibo musangonshi wafwe bantu abalinamwebo pamusango wa bukabilo bwenu.⁶Napeka mwebo muli mukutupalanya fwebo na Shikulu, ilyo mwebo mwapokelele icebo mubucushi ubwakosa ne cimwemwe ukufuma kuli Mupashi wa Mushilo.⁷Nipali ici, mwebo mwaishileba icikope kuli bonse aba mu Makedonia namu Akaya abalesumina.⁸Nipali ici ukufuma kuli mwebo icebo cakwa Shikulu naci salangana konse, temu Makedoniya fye mweka namu Akaya, ukuli konse icicetekelo cenu muli Lesa ico mwaba naco naciya konsefye.⁹Pantu abene baleleta akasebo pali fwebo kufyo baletupokelela, nokufuma kwenu mwebo kukupepa utulubi ukwisa mupepa Lesa wacine,¹⁰bali mukuleta akasebo ati muli mukulolela umwana wakwe ukufuma mumulu, uyo uo baimishe kubafwa. Uyu ni Yesu, uwatulubwile fwebo ukufuma kubukali ubuleisa.

Chapter 2

¹v 1 Pantu mwebo mwebene mwalishiba, bamuninefwe ati ukwisa kwesu kuli mwebo tekwaye.²Mwalishiba ati kunuma uku twaliculile no kulengwa insoni kuli Filipo. Twali abapama muli Lesa wesu ukulanda kuli mwebo imbila

nsuma yakwa Lesa mukushupikwa ukukulu.³Pantu ukukoseleshiwa kwesu takwafumine mukuluba, nangu mukukowela, nangu mubufi.⁴Lelo, ifyo fine twasuminishiwa kuli Lesa ukucetekelwa nembila nsuma, eflyo tulanda. Tulanda ati, tekusekesha abantu, lelo kusekesha Lesa. Eupima imitima Yesu.⁵Pantu tatwalebonfya amashiwi yakupanika ngefyo mwaishiba, nangu ukuiwamisha pakufimba pali bukaitemwe-Lesa ekambone wesu.⁶Nangu ukufwaya ululumbi ukufuma ku bantu nangu nimwe bene nangu kuli bambi. Nga twalifwaile ukupoka ishuko lya batumwa bakwa Klistu.⁷Lelo, twali abakunakila kuli mwebo ngefyo nyina atentemba abana bakwe.⁸Muli iinshila twali kwete icitemwiko kuli mwebo. Twali ne nsansa sha kwakana namwebo tembila nsuma yakwa Lesa yeka lelo no bumi bwesu bwine. Pantu mwali bacibusa besu sana.⁹Pantu muleibukisha, bamunyanefwe, ukubomba kwesu nokucula. Ubushiku nakasuba twali mukubomba pakuti twinasha nangu umo pali mwebo. Pali ilya nshita, twale mibilila imbila nsuma yakwa Lesa.¹⁰Muli bakambone, na Lesa wine ifyo twali abamushilo abalungami naba bula ubulema eyali mibele yesu kuli mwebo mwebasumini.¹¹Munshila imo ine mwalishiba ifyo twacitile muli umo naumo muli mwebo ngafilya wishi acita mubana bakwe.¹²Twali mukumipapata noku mikoselesha nokumyebeba ati mwende munshila iya wamina kuli Lesa, uwamitile mubufumu bwakwe no lulumbi.¹³Emulandu wine tulimukutotela Lesa inshita shonse. Pantu ilyo mwapokelele imbila nsuma yakwa Lesa iyo mwaumfwile, mwaipokelele ukuti tembila ya muntu. Lelo, mwapokelele ngefyo yali mucishinka, cebo cakwa Lesa. Ici cine ecebo icilebomba muli mwebo mwebasumina.¹⁴Pantu mwebo, bamunyanefwe, mwaliipele abakupashanya ifilonganino fyakwa Lesa ifyaba mu Yudeya muli Klistu Yesu. Pantu namwebo bene mwalile mufintu fine ukufuma kubantu bakumwenu, ngafilya bacitile ukufuma kuba Yuda.¹⁵Aba Yuda ebaipye Shikulu Yesu Klistu naba kasesema. Bayuda batutanfishe. Tabasekeshe Lesa. Lelo bena baba nolukakala kubantu bonse.¹⁶Balatukanya ukushimikila kubena fyalo pakuti bapusuke. Ici ecilenga ukufusha imembu shabo. Pakulekelesha ubukali bukesa pali bena.¹⁷Twalikoka ukufuma kuli mweba bamunyanefwe, pakashita akanono, niku mubili tekumutima. Twalefwaisha sana, ukumona impumi yobe.¹⁸Pantu twali mukufwaya ukwisa kuli mwebo-Nebo. Paulo nalimukufwaya ukwisa kuli mwebo napeka-Satana alitufulungenye.¹⁹Ngakanshi lisubilo nshi, nangu niinsansa nshi nangu icibalika icacilumba cesu ico tukalangisha Yesu Klistu pakwisa kwakwe? Bushe temwebo cimo cine nabambi? ²⁰Pantu mwebo lulumbi lwesu ne nsansa shesu.

Chapter 3

¹Eico, ilyo pakufilwa ukukwanisha, twatontonenye ati naciwama ukushalila mu Athenisi mwaka. ²Twatumine Timoti, muninefwe na umubomfi munensu uwakwa Lesa mu mbila nsuma yakwa Klistu, Ku kukoselesha naku kushipikisha kwenu ukulingana ne cicetekelo cenu, ³twacitile ici pakweba ati takuli nangu umo uwinga tenkanishawa kuli aya macushi. Kuli mwebo nokwishiba ukuti natusontwa.⁴Icine, ilyo twali na mwebo, twali mwebele calimo twali nokucushiwa kuli aya mafya, necacine, ngefyo mwishibe. ⁵Pali uyu mulandu, nalifililwe ukwiminina, natumine ifi pakuti indishibe pa cicetekelo cenu. Limbi katunka ali mitunkile, munshila imbi nokubomba kwesu kwali ukwafye.⁶Nomba Timoti alishibe kuli fwebo ukufuma kuli mwebo ukutuletela ilyashi ilisuma ilya ici cicetekelo cenu ne citemwiko. Alitwebele ukuti mwalikweta ukwibukisha ukusuma lyonse kuli fwebo, neco ukakokola ukutumona ngefyo nemwe twingakokola ukutumona. ⁷Pa mulandu wa ici, bamunyanefwe, twali koseleshiwe kuli mwebo pamulandu waci cicetekelo cenu, na mumacushi wenu yonse na mufikalipwa.⁸Nomba natwikale, ngacakuti naushipa muli Shikulu. ⁹Nga kakutotela nshi twingapela kuli Lesa, pa nsansa shakwe kuli Lesa wesu pamulandu wenu? ¹⁰Ubwaila no bwaca tulapepa pamaka pakuti twingamona ifinso fyenu nokupela ifyabulila mucicetekelo shenu.¹¹Lesa wesu na Tata umwine, na Shikulu Yesu, atulangilile inshila iyakuli mwebo. ¹²Shikulu amilenge ukukula na ukwikatana mu cicetekelo cakuli cila umo kubantu bonse, ngefyo twakucicila. ¹³Engakosha imitima yenu, pakuti mwikaba abakusekwa muli bumushilo pantanshi yakwa Lesa wesu na Tata, pakwisa kwakwa Shikulu Yesu naba mushilo bakwe.

Chapter 4

¹Mukulekelesha, bamunyanane, ndimukumikoselesha nokumikambiska muli Shikulu Yesu. Ilyo mulepokelela ifyaku milangisha ukufuma kuli fwebo pafya kwenda nokutatakula Lesa, nakabili munshila yakwendelamo, ukuti mucite ukucilamo. ²Pakweba ati mwalishibe amakambisho twamipele ukupitila muli Shikulu Yesu.³Pakweba ati ubu ebufwayo bwakwa Lesa, ukusangalulwa kwenu, ⁴ukuti mufumeko kubulalelale. Ukuti onse uwamuli mwebo eshibe ukukwata umukashi umo mulibumushilo nokucindamikisha, ⁵mwilakonkelela ukukumbwa (kwati bantu abashaishiba Lesa). ⁶Kanshi pelaba umuntu uwakubembukila nangu ukubifya munyina muli ubu bwafya. Pakweba ati Lesa ekalandula wafintu fyonse, ngefyo twamisokele nokushininkisha.⁷Pakweba ati Lesa tatwita kukuba abakowela, nomba abamushilo. ⁸Eico, uwakana ifi takene abantu, nomba akana Lesa, uupela umupashi wamushilo kuli mwebo.⁹Pakucindikisha mwebo bamunyanane abatemwikwa, tacilefwaikwa nangu umo ukumulembelapo, pakweba ati mwebo mwalisambilishiwa na Lesa ukulaitemwa umo nomunankwe. ¹⁰Makamaka, mwebo eflyomucita kuli namunyanenwe abali mumakedoni monse. Nomba tulemikambisha mwebo, bamunyanane, kukucita ifi ukucilamo. ¹¹Nakabili tulemikambisha ukweba ati muleikala tondolo. Sakamaneni amaka yenu, nokubomba neminwe yenu, ngafilya twamyebele. ¹²Pakati muleenda bwinobwino kubakunse nokukanafwaya akantu awe.¹³Tatulefwaya ukukanamyebeba, mwebamunyanane, palwalala, ukuti mwiba nobulanda ngabashakwata isubilo. ¹⁴Pakweba ati ngatwasumina ukuti Yesu alifwile nakabili alibukile peka, ifyofine Lesa akabaleta kuli Yesu bonse abalala muli ena. ¹⁵Pakweba ati tulemyebela mwishiwi lyakwa Shikulu, ukuti fwebo fwebali nomweo, fwebashalapo pakwisa kwakwa Shikulu, tatwakatangilie bonse abalala utwamfwa.¹⁶Pakeba ati imfumu iine

ikakoka ukufuma kumulu. Akesa nokupunda, neshiwi lya mungeli mukalamba, namapenga yakwa Lesa. nabafwila muli Klistu bakabalilapo ukututubuka. ¹⁷Ilyo fwebo fwebamweo, abashalapo, pamo nabo tukasendelwa pamo mukukumanya Shikulu mulwelele. Muli iyi nshila emo tukabela pamo nashikulu umuyayaya. ¹⁸Eico, ikoselesheni umo nomunankwe muli aya amashiwi.

Chapter 5

¹Nomba ukulingana ne nshita nemyaka, bamunyina, tamwalingile kulembelwapo nangu cimo. ²Pakutula mwebo mwalishiba bwino ifyo ubushiku bwakwa Shikulu buli no kwisa pali bena. ³Elyo balanda ati, "Umutende no bucingo elyo mukupumikisha ubonaushi buli no kwisa pali bena, cikesaba ngoku kalipwa kwakwa na mayo uuli kupapa. Tabakabutukeko. ⁴Nomba mwebo, bamunyanane, tamuli bamumfimi pakuti ubushiku bulya bumipumikishe ngo mung'o. ⁵Pantu mwebo bonse muli bana baume abalubuto nabana ba mukasuba. Tatuli bana baume bamu mfimfi. ⁶Eco nomba, twiba abalalo tulo ngafilya bambi bacita. Nomba, natube abalolekesha nokutekanya. ⁷Pantu abalala ubushiku, nabanwa banwa ubushuku. ⁸Nomba fwebo apo tuli ba mukasuba, tulingile ukuba abashipa nokufwala icicetekelo no kutemwa ngeca kucingilile cifuba, nesubilo lyesu ilya bupususho libe nge cakufwala kumutwe. ⁹Pakuti Lesa tatusalile mu bukali, pantu tupokelela ipusukilo ukupitila muli Shikulu Yesu Klistu. ¹⁰Ni uyo wine ewatufwilile eco, nangula tushibuke nangu tusendame, tulingile ukwikalilala pamo nankwe. ¹¹Eico ikoselesheni umo no munankwe no kukulishanya umo no munankwe ngefo mucita. ¹²Tulemipusha, bamunyanane, ukwishiba aba bombeshe muli mwebo no kumitungulula muli Shikulu noku mikoselesha. ¹³Peka tulemipusha ukubapela umucinshi sana mukutemwa pa milimo yabo. Umutende ube namwebo. ¹⁴Tulemikongomesha, bamunyanane: cenjesheni abali mububi abali namapamfyo, afweniko, abanaka, nokubapalamina bonse. ¹⁵Mumone ukuti takuli uwa kubwesesho bubi pa bubi kuli cila umo. Kanshi, paleni icisuma kuli umo no munankwe na onse. ¹⁶Sekeleleni lyonse. ¹⁷Pepeni lyonse nokukana leka. ¹⁸Namuli fyonse peleni ukutotela. Pakuti muli ici emwabo kufwaya kwakwa Lesa muli Klistu muli mwebo. ¹⁹Mwishimya mupashi. ²⁰Kabili mwisula ifisesemwa. ²¹Esheni ifintu fyonse, Nokwiminina ndi mukucita icisuma. ²²Fumeni kufyabubi fyonse. ²³Lesa wamutende amibake mu mitima yenu umupwilapo mumushilo uutuntulu, umutima, no mubili fisungwe ukwabula akalama pa kwisa kwakwa Shikulu Yesu Klistu. ²⁴Wacishinka wamitile, alino kucita na peka. ²⁵Mwe bamunyanane, tupepeleniko na fwebo. ²⁶Celeleni bamunyanane bonse mukufyompana kwa mukushilisha. ²⁷Ndemupapata mukukongomesha muli Shikulu ati iyi kalata ibelengwe kuli bamunyanane bonse. ²⁸Icikuku cakwa Shikulu Yesu Klistu cibe na mwebo.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, Silivanasi, na Timoti, kucilonganino caku Tesalonika na muli Lesa Taata namuli Shikulu Yesu Klistu. ²Ukusenaminye kube namwebo no mutende ukufuma ku Lesa Taata wesu na kuli Shikulu Yesu Klistu. ³Tulingile cilanshita ukutasha Lesa palwa mwebo, mwe bamunyanane. Pantu icicetekelo cilekulilako lyonse, necitemwiko cili muli ba mwebo ukufulilako. ⁴Eco tulandile nokumfwa pali mwebo nabonse abamu filonganino fyakwa Lesa fyonse. Tulelanda palwa kutekanya kwenu na palwa cicetekelo cenu mukupakaswa kwenu. Tulanda palwa kucula kwenu uko mupitamo. ⁵Ici icilangililo cabupingushi bwakwa Lesa ubwacishinka. Icifumamo cakuti mukakonka ubufumu bwakwa Lesa ubo mulimukuculila. ⁶Ubulungami bakwa Lesa alibwesesho ubucushi kubale mucusha, ⁷nakuli mwebo mwebali mukucula pamofye nafwebo. Akacita ifi pakumoneka kwakwa Shikulu Yesu ukufuma kumulu pamo nabamailaka kumaka yakwe. ⁸Mukwaka kwamulilo akapanga icilandushi palyabo bonse abashaishiba Lesa nakuli abo abashasuka icebo cakwa Yesu Klistu. ⁹Bakapanikwa nokukandwa umuyayaya ukufuma kucinso cakwa Lesa naku bucindami bwakumaka yakwe. ¹⁰Akacita ici ilyo akabwela pali bulya bushiku no kwisa lumbanishiwa kubantu bakwe nokucindikwa kuli bonse abo abamusumina. Palyu bunte bwesu kuli mwebo mwebamusumina. ¹¹Pamulandu waici fwebo tula mipepelako lyonse. Twapepela ico kuli Lesa wesu ukuti acite kuli mwebo mubwite bwenu, Twapepa ukuti akafikilishe fyonse ifyabusuma ne ncito yabucindami namaka. Twapepa ici ukuti ifi fintu pakuti ishina lyakwa Shikulu we Yesu lingalumbanishiwa kuli mwebo. ¹²Twapelela ukuti mukalumbanishiwe kuli ena, pamulandu wa ukusenaminwa kwakwa Lesa wesu na Shikulu Yesu Klistu.

Chapter 2

¹Lelo palwakwisa kwa Shikulu Yesu Klistu ne mitampile yakulumana capamo naena, tulelanda kuli mwebo, bamunyanane. ²Elo mwisaka no kupumfyanishiwa nangulafye nikumupashi, kabili, nangu ni munkalata ilemoneka kwati yafumine kuli fwebo, twipufyanishiwa kwati; nakalimo kwati ubushiku bwakwa Shikulu na bwisa. ³Mwibepekwa kumuntu nangulafye umo munshila illi yonse. Pantu tabwakese mpakafye ubupondo bwaisa, elo no muntu wa boni akasokoloke, umwana wabonaushi. ⁴Nuyo wine uulufyanya no utalikana nokuimya umwine nokuibika mukwitwa kwatwa Lesa nangu uyo utatakulwa. Fikatumbuka, aikala mwitempele lyakwa Lesa nokuibika umwine nga Lesa. ⁵Bushe tauleibukisha ati ilyo nali mawebo nali kwebele pali fintu? ⁶Lelo mwaishiba icimuleesha ukumusokolola, pantu ali no kusokololwafye panshita iya lingwa. ⁷Elo tekuti cisokoloke icankama cabupulumushi. Kano ulecikanya atala

afuminishiwamo.⁸Elyo umubembu akasokololwa, uyo Shikulu Yesu akepaya kumupu wa mukamwa kakwe. Shikulu akacisokolola nokucileta mukupelulwa ukupitila mukusokoloka kwa kwisa kwakwe.⁹Uyo mubembu ali mukwisa, mukwisa kwakwe mukubomba imilimo yakwa satana namaka yonse. Nefishibilo, elo nefipeshamo ifya bufi.¹⁰Elo bonse ubufi ubushalungama ne fintu fikaba paba leonaika, pamulandu wa kushikana pokelela ukutemwa kwa cishinka pakuti bapusuke.¹¹Pa mulandu waifi Lesa atuma imibombe yakulubantana pali bena pakuti basumine mufya bufi.¹²Ifikakonkapo kupingulwa, na onse uusha sumina mufishinka noma akasendwa mufisha lungama.¹³Nomba tufwile lyonse ukupela Lesa amatotelo pali mwebo bamunyinefwe mwebatemwikwa bakwa Shikulu. Abo Lesa asalile ngefisabo fyantashi kwi pusukulo mukusanguluka mumupashi na mukusumina mucishinka.¹⁴Aitile mwebo ukupitila mumbila nsuma, pantu na upokelela ubucindami bwakwa Shikulu Yesu Klistu.¹⁵Eico nomba, mwebamunyinane abakosa nokutalila ukwikatisha ifyebo ifyo mwafundilwe ku mashiwi nangula mu nkalata iyesu.¹⁶Lelo kuli Shikulu wesu Yesu Klistu mwine eka, nalesa Tata wesu uwatutememwe fwebo no kutupela ukutusha kwa muyayaya ne subilo ilisuma ukupitila mu cikuku,¹⁷Ikoselesheni no kuteke mitima yenu yonse mu milimo yawama namu mashiwi.

Chapter 3

¹Ililine bamunyinefwe, tupepeleniko fwebo, pakuti icebo cakwa Shikulu cileya bwangu no kucindikwa, ngefyo caba kuli mwebo.²Pepeni pakuti tupokololwe mububi na kubantu ababipa, pakweba ati tebonse abakwata icicetekelo.³Nomba Shikulu ena wa cine, uyo ukamisunga no ku milinda ku mulwani.⁴Peka ndinesubilo muli Shikulu pa mulandu wenu, na mulecita peka no kutwalilila ukucita ifintu twamikambishe.⁵Pakuti Shikulu engatungulula imitima yenu mukutemwa Lesa na mukuteko mutima kwa kuli Klistu.⁶Lelo twamikambisha, bamunyinane, mwishina lyakwa Shikulu wesu Yesu Klistu, ukuti mulefumako kuli muninenwe onse uwaikala mumweo wabunang'ani no kukana ikalilila muntambi ngashilya mwapokelele uko kuli fwebo.⁷Pakweba ati mwebene mwishibe ukuti na ciwama fwebo ukutupashanyako.Tatwaikela muli mwebo ngabantu abashatumpuluka.⁸Fwebo tatwalileko ifyakulya fya muntu uli onse ukwabula ukulipila. Pantu twalebomba mu bushiku na kasuba imilimo iyakosa mukushomboka. Pakuti twibika icisendo pamuntu uuli onse nangula umo muli mwebo.⁹Lelo twacitilefi kwati tatwakwete insambu, ni mukuti mwebo tumilangilile cakutupalanyako fwebo.¹⁰Nomba ilyo twali na mwebo twamikambishe ati, "Ulya ushifwaya ukubomba no kulya elalya."¹¹Pakuti tulomfwa ati bamo baikala mubunang'ani tababomba kanofye ubukwempe.¹²Lelo ababefi tulekambisha onse uwa mulimwebo ukubafunda no kubebela muli Shikulu Yesu Klistu, ukuti balebomba tondolo no kulalya ifilyo fyabo.¹³Nomba mwebo, bamunyinane mwinaka ukubombe milimo yawama.¹⁴Ngacakuti umo akana ukumfwila aya mashiwi muli kalata, mwishibeni kabili mwikwata senge nankwe, pakuti omfwe insoni.¹⁵Mwimumona ngecilwani, nomba mu mweleleni nga muninenwe.¹⁶Shikulu wa mutende umwine amupale umutende inshita ishili shonse munshilafye shonse. Shikulu abe namwebo bonse.¹⁷Ili liposho lyandi, nebo Paulo, neminwe, ngecishibilo ku nkalata yonse iyo ndemba.¹⁸Icikuku cakwa Shikulu Yesu Klistu cibe na mwebonse.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, umutumwa wakwa Klistu Yesu ukulingana nefunde ilya kwa Lesa umulubushi wesu na Klistu Yesu-isubilo lyesu.²Kuli Timoti, umwana wa cishinka mu cicetekelo: ukusenamina, uluse, ne cibote ukufuma kuli Lesa Tata na Klistu Yesu Shikulu wesu.³Ngafintu nalekonkomesha weba ukucita ilyo naleya ku Macedonia, shala mu Ephese pakuti ukafundisheko abantu bamo pakuti bekalafundisha icisambilisho icapusana.⁴Nangu tabasakamana ukubikako amano ku milumbe no kukuma ukwa kupwa kwa fintu fyonse. Ifi filetafye ukulatalikana munshita yakwafwa kukupekanya kwakwa Lesa, ukwaba mu busumino.⁵Nomba umwinshi wa mafunde wafuma mukutemwa ukwapwililika ukwa mumutima, nokufuma mukutontonkanya kwamano pacisuma ne cibi, nokwafuma mukupwililika kwacisuma.⁶Bamo abantu balufya imibele yabo bapilibukila kukusosa ifya buwelewele.⁷Balafwaya ukuba bakafundisha abamafunde, nomba tabeshiba ifyo balanda nangula ifyo bakonkomesha.⁸Nomba twaishiba ukuti ifunde lisuma nga umo alibomfya ukulingana ne funde.⁹Tulimukwishiba ici, ifunde talyabelako kubantu abacine, lelo lyabelako bacintimfwa, naba cisanguka, abashaishiba bu Lesa, nababembu, nabashaba nabulesa, nabepaya bawishi nangula banyina.¹⁰Aba bulalelale, abacende, nabanabo abaibimba mumakwebo yakushitisha abantu kubusha, ababufi, abeminina ubunte bwa bufi, napali ici ngefyo limbi cishingaba ukukana inkonka sha cicetekelo.¹¹Ifi filangililo ukulingana nabukata bwa mbila nsuma ukulola kwipaalo lyakwa Lesa ilya kukushimikila.¹²Ndimukutotela Klistu Yesu Shikulu wesu. Ali nkosha, ampenda ukuba uwacishinka, alinangulwike mucicetekelo, nao alimbikile nebo mumulimo.¹³Nali uwamiponto, uwakupakasa, umunankwe. Nomba nabelelwe uluse pamulandu nacitile ukwabula ukutekanya nokucetekela.¹⁴Nomba ukusenamina kwakwa Shikulu kwafulisha pamone cicetekelo necitemwiko ica muli Klistu Yesu.¹⁵Iyi imbili ya cishinka kabili nailinga ukwiisuminisha, ukuti Klistu Yesu aishile pano calo kukupususha ababembu. Nalibipisha ukucilishamo.¹⁶Nomba pali uyu mulandu nalipelwe uluse, pakweba ati muli nebo, uwapulamo, Klistu Yesu ailangilile ukutekanya konse. Acitile ifi ngecilangililo kuli abo aba abasumine muli ena kubumi bwakutwalilila.¹⁷Nomba kumfumu iishifwa, iishimoneka, Lesa eka acindikwe nobukata mukutwalilila pee. Nacibe ifyo fine.¹⁸Ndi mukubika ikambisha kuli weba, Timoti, wemwana wandi, aya pangilwe ukulingana nefya busesemo ubwa kunuma, pakweba ati wingafwa ulubuli ulusuma,¹⁹ukwikatilila icisumino

Chapter 2

naka mpingu umusuma. Pakuka nefi, bambi batobele icicetekelo.²⁰Pamo ngaaba Hymenaeus na Alexander, uyo napefeyo kuli Satana pakutila bengebwa ati tekvesha ukuponta.

Chapter 2

¹Eico ica kubalilapo, ndemikonkomesha ukuti, ukulomba amapepo, ukupapatila, no kutotela ficitilwe kubantu bonse, ²kuli bashamfumu nakuli bonse abali mumaka, epakutila tuleikala tondolo mumutende namukumfwila Lesa mumibele iisuma. ³Ici cisuma elyo calisuminishiwa kuli Lesa pamo nga kapususha wesu. ⁴Ena ukumfwaya kwakwe kwakutila abantu bonse bapusukile nokuba na mano ayacine. ⁵Pakweba ati kwabafye Lesa umo, kabili kwaba Lesa umo na kawikishanya pakati kakwa Lesa na bantu, uyu ni Klistu Yesu. ⁶Uyu wine Klistu ewaipela ukuba kapokelela wa bonse kukuba icakumwenako panshi isuma. ⁷Ekweba ati, nebo nemwine, umutumwa-Ndi mukumweba icishinka. Nshili mukubepa-Ndikasambilisha uwabena fyalo mucicetekelo namucishinka. ⁸Eico, ndimukufwaya abaume mucende shonse ukulapepa nokwimya amaboko yabo ayamushilo ukwabula icifukushi nangu ifikansa. ⁹Cimo cine, ndimukufwaya abanakashi mukufwaya kwabo bafwale bwino ifyakufwala nokukwata ukuikanya. Tabali nakuluka imishishi, nangula ukufwala ifyakuikobaika mumishishi, nangula ukufwala ifyakufwala ifyamutengo. ¹⁰Ndefwaya balefwala bwino nga abanakashi abaishiba Lesa ukupitila mumilimo iisuma. ¹¹Abanakashi bali no kusambilila ukwabula ukulanda no kuicefya. ¹²Nshilesuminisha umwanakashi ukusambilisha nangu ukuba namaka ukucila umwaume, nomba ali nokwikala tondolo. ¹³Pamulandu wakuti Adamu ewabalilepo ukupangwa elyo pakonka Eva. ¹⁴Elyo Adamu tewabepelwe, lelo mwanakashi ewabepelwe apula namwifunde. ¹⁵Nangu cibe fyo, umwanakashi akapusuka ukupitila mukufyala abana, nga cakutila bakonkanyapo mucicetekelo na mukutemwa na ukusangululwa na kampingu umusuma.

Chapter 3

¹Yacishinka aya mashiwi ndimukusosa: Kabili umo ngali mukufwaisha ukuba kangalila wa lukuta, alimukufwaya umulimo uusuma. ²Eico kangalila afwile aba uwabula ubwafya. Afwile akwata umukashi umo. Afwile aba uwatekanya, uwaicindika, uwacikuku. Afwile aba uwaishiba ukupempula. Afwile aba uwaishiba ukufunda. ³Tafwile ukuba cakolwa wa bwalwa, talingile ukuba uwalubuli; kabili, uwamutekatima, uwanakila, uwamutende. Tafwile ukuba uwatemwa ulupiya. ⁴Afwile ukulasunga abang'anda yakwe bwino, na bana bakwe ukulapela umucinshi. ⁵Ngacakuti umuntu afilwa ukusunga bwino aba mung'anda yakwe, kuti asakamana shani icilonganino cakwa lesa? ⁶Tafwile ukuba uwandakai mucisumino, epali atendeuka ukuyumfwa kucilumba kwati niciwa. ⁷Afwile ukuba ica kumwenako icawama kubakunse, pakuti tawilile mukusebana na muciteyo cakwa ciwa. ⁸Ba Dikoni, nabo bene, bafwile baba abamushilo, tebakamfutu. Tabafwile ukuba ba cakolwa wa bwalwa sana nangu uwa bulili, ⁹balingile basunga icine icasokololwa ica cicetekelo na mano ayasuma. ¹⁰Babale ba mwenenenwe, elo babombe pantu ba kaele. ¹¹Abanakashi nabo munshila imo ine bafwile baba abaicindika. Beba abalwambo. Bafwile baba abatekanya necine muli fyonse. ¹²Ba Dikoni bafwile bakwata umukashi umo. Bafwile basunga bwino abana babo naba mung'anda yabo. ¹³Kuli abo bonse aba bombele bwino no kushininkisha icicetekelo icaba muli Yesu Klistu. ¹⁴Ndimukulemba ifi fintu kuli mwebo, kabili ndeenekela ikwisa bwangu kuli webu. ¹⁵Nomba nga nakokola, ndimukulemba pakweba ati wishibe ifyo ufwile ukusunga abang'anda yakwa Lesa, iili ning'anda yakwa Lesa uwa wemweo, uluceshi kabili katungilila wacine. ¹⁶Calishibikwa ukuti icine icasokololwa icabu Lesa ukuti camaka: "Amoneke muli bu mubili, alungamikilwe ku mupashi, alimwenwe na bangeli, ashimikwe mufyalo fyonse, acetekelwe ku calo conse, kabili asendelwe mululumbi."

Chapter 4

¹Nomba Umupashi mukupwililika munshiku shakumpela abantu bakasha icicetekelo nokusakamana imipashi yakubepa no kusambilisha kwa mipashi ya kubepa ²muli bushikamfuntu. Bakampingu wabo abayafya. ³Bali nokulesha ukupepa no kupokelela ifyakulya ifyo Lesa apangile ukulya na ukutotela kuli abo abasumina nabo abaishiba icine. ⁴Pakweba ati conse ico Lesa apanga cisuma. Takuli ico tulya nokutotela ici nga kanwa. ⁵Pakweba ati calikatmikwa ne shiwi lyakwa Lesa ne pepo. ⁶Nga wapela ifi kuli bamunonko, ukuba umubomfi musuma uwakwa Klistu. Pakweba ati nausunga ne shiwi lyacicetekelo no nukusambilila kusuma wakonkele. ⁷Lelo kana amalyashi ayabi ayatemwa abanakashi abakote. Lelo, mwiikoshe muli bulesu. ⁸Pakweba ati ukukosha umubili kwafwa panono, nomba bulesu bwafwa muli fyonse, pantu cakwata icilayo kubumi bwa lelo no bukesa. ⁹Ici cebo cacishinka kabili caliwama ukupokelela. ¹⁰Pakweba ati nipali ici tuculila nokubomba pamaka sana. Pakweba ati natukwata isubilo muli Lesa wa bumi, uli kapususha wabantu bonse, makamaka kubasumina. ¹¹Ukubila imbili no kufunda ifi fintu. ¹²Wileka nangu umo asule ubulumendo bobe. Ba, icakumwenako kubusumino, mukukosa, mumisango, mukutemwa, mucisumino na ukupwililika. ¹³Mpakafye nkese, ubike amano kukubeenga, kukukoselesha, na kukusambilisha. ¹⁴Wipanya cabupe icili muli webu, icapelwa ukupitila mukusesema, mukubikwapo amaboko ku bakalamba. ¹⁵Ukwangwako kuli ifi fintu. Fibe muli bena, pakuti, ubuyo bweni bube cakumwenako kubantu bonse. ¹⁶Poseniko amano yenu na kukufundisha. Konkanyenipo muli ifi fintu pakweba ati ilyo mulecita ifi, mukaipususha mwebene nabo bonse abaleumfwa kuli mwebo.

Chapter 5

¹Wishobaula umwaume umukulu . Kabili, umusansabike kwati ni wiso. Sansabika abalumendo kwati niba nunonko. ²Sansabika abakashana abakulu nga banoko, na bakashana kwati niba nkashi yobe no mutima uwatekanya. ³Cindika bamukamfwilwa, aba bamukamfwila. ⁴Nomba nga mukamfwilwa akwata abana nangula abenshikulu, lekeni bena batampilepo ukulanga umucinshi mung'anda yabo. Lekeni bena bafute abafyashi babo, pantu ici cakusekesha kuli Lesa. ⁵Nomba mukamfwilwa wine wine uwashela eka. Alabika isubilo lyakwe muli Lesa. Alakonkanyapo ukulamba na mapepo lyonse ubushiku na kasuba. ⁶Nangula, umwanakashi uisekesha nangu ali nobumi ninshi alifwa. ⁷Konkomesha ifi fintu bwino, pakutla babe abashebwa icibi. ⁸Nomba nga umo tafwaila aabalupwa lwakwe, maka maka abo bonse abamu ng'anda yakwe, ena akana icitetekelo aba umubi ukucila abashacetekela. ⁹Lekeni umwanakashi alembwe ishina nga mukamfwilwa uo imyaka yakwe tayacepako kumakumi mutamda, abe uwa mulume umo. ¹⁰Abe uwaishibikwa pamilimo iisuma nangula asungile abana, nangu asungile abalendo, nangu asambile amakasa yabantu bakwa Lesa abamushilo, nangu ali ipeleshe ukulabomba imilimo yonse iisuma. ¹¹Nomba bamukamfwilwa abakashana, tabalingile ukulembwapo. Ilyo baipelesha kuli bumubili bapondokela Klistu, bafwaya ukupwa. ¹²Muli iyo nshila bakwata umulandu pantu bayonawila ubwampano bwabo ubwa kubalilapo. ¹³Pamuku umo wine, kuti basambilila ukuba abanang'ani nokulapitanafye ing'anda ne nang'anda. Tabalifye abanang'ani, nomba balanda ifyabiipa no bukwakwa, balanda ne ifintu ifyo tabafwile ukulanda. ¹⁴Nebo ndefwaya abakashana bopwe, bakwate abana, nokusunga amayanda yabo, nokukana pela umulwani apa kututukila. ¹⁵Eico bamo nabapilibukila kale kuli Satana. ¹⁶Ngaumo umwanakashi uwasumina nganawata bamukamfwilwa, lekeni ena abafwe, pakweba ati icilonganino tacifinininwe, pakweba ati cafweko bamukanfwilwa bene bene. ¹⁷Lekeni abakalamba abatungulula bwino balingilwe ukupelwa umucinshi ubili, nakucilisha abo ababombela kumbila na kukufunda. ¹⁸Icalembwa calanda ati, " Wilakaka Ing'ombe kukanwa lintu ilenyantaula ingano" na "Umubomfi awamina amalipilo yakwe." ¹⁹Wisumina ukulubulwisha umulandu babika pamukalamba wa cilonganino kanofyye kwaba bakambone babili nangula batatu. ²⁰Ababembu ulebakalipila pa menso yabonse epakuti bambi baletiina. ²¹Nebo ndekukonkomesha pamenso yakwa Lesa na Yesu Klistu napa bangeli abasalwa, ukusunga aya makambisho ukwabula akapatulula, nakuyacita ukwabula akapatulula. ²²Wilabika iminwe pa uli onse. Uletaluka kumembu sha bantu bambi. Uleisunga wemwine webu. ²³Taufwile ukunwa amenshi. Ulingile, ulenwako umwangashi pamulandu namumala nokulwalilila kobe. ²⁴Imembu sha bantu bamo shabafye pa bwelu, shilabatangilila kubupingushi. Nomba bamo imembu shilabakonka panuma. ²⁵Ecimo cine, imilimo shimo ishisuma shabafye pabwelu, nomba iyaba umusango umbi tekuti baiifise.

Chapter 6

¹Lekeni uyo onse uli mwisamba lyekoli lya busha bashi mucindikwa bakwe ngokupela umucinshi. Bafwile ukucita ici pakuti ishina lyakwa Lesa nokusambilisha kwakwe kwi kasekwa. ²Abasha abali mukusumina bashi mucindikwa tabafwile ukushibacindika pantu ni bamunyina na munyina. Icilingile, bafwile ukubasunga na bonse. ³Ngacakuti uli onse alimukusambilisha fimo ifishile suminishawa nefipope fyakwa Shikulu Yesu Klistu nakusambilisha kwa Lesa, ⁴ali uwacilumba noumfwapo nangu cimo. Taishiba nangu cimo no kupanga ifikansa palwa mashiwi ayaleta icilumba ulubuli, insele, nokubepeshanya ifibi, ⁵nefyo pakati ka bantu bafwa kampingu. Balilufya icishinka no kutontonkanya ukuti ifyakwa Lesa ninshita iyaku kwatilamo indalama. ⁶Eico ukuba muli bu Lesa necicetekelo bunonshi ubukalamba sana. ⁷Ngefyo tatwaletelepo icili conse muno mu calo. Tapali ifyo twingasenda. ⁸Cilingile, tuleke twikute nefyakulya nakyakufwala. ⁹Bonse abali mukufwaya ukwisaba nefyuma ukuponena mumatunko, muciliba. Baponena mu fintu ifingi ifyabupuba nefitunka, nefyashala ifilenga abantu ukwibila mubonaushi. ¹⁰Ukudemwa kwandalama nushila wa misango yonse iyabubifi. Abantu bamo abatemwa baliluba ukufuma ku cicetekelo nokunaula abene ku bucushi ubukulu. ¹¹Uli mwana wakwa Lesa, fuma kuli ifi fintu. Konka ubulungami, ifya bulesu, ubucetekelo, ukudemwa ukushipikisha, no bufuke. ¹²Uliwe ubulwi busuma ubwa cicetekelo. Kwata ubumi bwakutwalilila ubo waitilwe, nobo wapela kukulanda ukusuma ukupitila muli bakambone abengi. ¹³Napakupela ici icakukonkomesho ukupitila muli Lesa, uwalengele ifintu fyonse ukubako, no kupitila muli Klistu Yesu, uwalandile icali icishinka kuli Pontius 'Pilato'. ¹⁴Sunga ifunde ukwabula akalema nangu ukusekwa ukufumafye no kumoneka kwakwa Shikulu Yesu Klistu. ¹⁵Lesa akasokolola ukumoneka kwakwa Klistu pa nshita iisuma- Lesa, uwapalwa no umo uwacindama, imfumu utungulula na Shikulu uteka. ¹⁶Uyo umo ushingafwa nokwikala mulubuto ulushi ngekwatako. Tapali umuntu umumona nangu uku mupalamika. Acindikwe na maka ya muyayaya. Nacibe ifyo fine. ¹⁷Eba abakalamba muli cino calo tabafwile ukukwata icilumba, no kushikwata isubilo mubunonshi, ifishinga belelela. ¹⁸Bebe balecita ifisuma, ukuba abanonka mu milimo iisuma, bukape kape no kukabila ukupelako bambi. ¹⁹Muli iyo inshila, bakapanga palwabo umufula uusuma wafingesa, pakuti bakatilile ubumi bwafikapo. ²⁰Timoti, cingilila fintu wapelwe. Leka ukulanda kwabupuba namano yafyongo fyabufi ifitwa ifyamano. ²¹Abantu bamo balanda ifi fintu nokusha icicetekelo.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulo, umutumwa wakwa Klistu ukupitila mukufwaya Lesa, ukulingana na icilayo ca mweo icaba muli Yesu Klistu. ²Kuli

Chapter 2

Tomoti, umwana watemwikwa: ukusenaminwa, uluse, inkumbu naicibote cakwa Lesa wishi na Yesu Klistu Shikulu wesu. ³Ndilimukutotela Lesa, uo mbombela ukufuma ku fikolwe, nakampingu uwaololoka, nga fintu ndi mukukwibukisha lyonse mumapepo yandi ubushiku nakasuba. ⁴Ilyo ndimukwibukisha ifilamba fyobe, ndimukufwaya ukukumona, pakuti njisulemo insansa. ⁵Nali ibukishiwa palwa cicetekelo cobe icacine, icaikele kale na muli banokokulu ba Loisi nabanoko ba Yunise, kabili ndimukushininkisha ukuti cili na muli webo wine. ⁶Icicine eco ndili mukukwibukisha ukubukulusha icabupe icaba muli webo ukupitila mukubikwapo amaboko yandi. ⁷Pantu Lesa tatupela umupashi wamwenso, lelo uwamaka na ukutemwa ukwakutekanya. ⁸Wilaba nansoni pali bukambone ubwapali Shikulu, nangu ubwapali nebo, Paulo, umufungwa wakwe. Nomba culila pamo ukulingana nembila nsuma kumaka yakwa Lesa. ⁹Ni Lesa uwa tupususha no kutwita no bwite bwa mushilo. Acitile ifi, ukwabula ukukonka imilimo yesu, nimu kukonka na ipange no kusenaminwa kwakwe. Atupele ifintu fyonse akale ukupitila muli Yesu Klistu ilyo inshita tailaamba. ¹⁰Nomba ipusukilo lyakwa Lesa lyalisokololwa kukumonekela kwakwa kapususha wesu Yesu Klistu. Ni Klistu uubikako impela kumfwa ewaletele umweo uwabula impela ukupitila mu mbila nsuma, ¹¹pamulandu waici, nasontelwe nga kashimikila, umutumwa, kabili kasambilisha. ¹²Pali uyu mulandu nanebo ndimukucushiwa ku fingi. nshili nansoni, pantu nalimwishiba uo nacetekelamo. Nalishininkisha ukuti ali na maka yakusunga ico namutetekela ukufika naku bushiku bwa kumpela. ¹³Sunga muli bucishinka imbila nsuma waumfwile kuli nebo, ne cicetekelo no kutemwa muli Klistu Yesu. ¹⁴Ifintu ifisuma ifyo Lesa akupela fisungishe, ukupitila mumupashi wamushilo, uwaikala muli fwebo. ¹⁵Wilishiba ukuti, bonse abekashi bamu Asia balimpilibukile. Muli ili bumba muli Phygelus na Hermogenes. ¹⁶Shikulu engapela uluse kung'anda yakwa Onesiphorus, pantu ena limo limo alencincishako, taali mukuba ne nsoni mukukakwa kwandi. ¹⁷Nomba, wene elo ali ku Roma, alefwailikisha elo alinsangile. ¹⁸Shikulu engapela kuli ena ukusanga uluse ulwa muli bulya bushiku. Na fyonse ifyo angafwile mu Ephesus ulimwikwishiba bwino.

Chapter 2

¹Webo nomba, mwana wandi, ube uwakosa mucikuku ico tuli muli Klistu Yesu. ²Mufyo mufwaya kuli nebo muli bakambone abengi, balangilile kubantu abacishinka abenga sambilishako nabambi. ³Uli nokucula pamo nanebo, ngomushilika musuma uwakwa Klistu Yesu. ⁴Takuli mushilika uuli pa milimo uuba mufyabwikashi buno, pakuti asekeshe abakalamba. ⁵Pamo, ngaumo uuli mukucimfyanya ulubilo, umo tekuti acimfye ngatakonkele amafunde yakupwilamo. ⁶Ilingi umulimi ubombesha eufwile ukupoka ifisabo fyapa kubala. ⁷Untonkanye pali yo nalanda, pantu Shikulu akakupela ukumfwikisha muli fyonse. ⁸Ibukisha Klistu Yesu, uwafuma mulubuto lwakwa Davidi, uwa shukwike kubafwa. Ukukonkana nembila nsuma. ⁹Epo ndimukuculila nokukakwa iminyololo kwati ndikepaya. Nomba amashiwi yakwa Lesa yena tayakakwa. ¹⁰Eico ndimukumishipikisha mufintu fyonse pamulandu wa basalwa, epakutila nabo bamone ukupusuka kwaba muli Klistu Yesu, no bukata ubwakutwalilila. ¹¹Uku kulanda kwacishinka ati: "Ngatwafwa pamo naena, ninshi nokwikala tukekala pamo naena. ¹²Ngatwashipa, ninshi fwebo tukalateka naena. ¹³Nga twamukana ena, naifwe akatukana. Nga tatuli na cishinka, ena akashalafye uwa cishinka, pantu ena tekuti aikane umwine." ¹⁴Ulebebukisha ifi fintu. Ulebasoka pacinso cakwa Lesa ukuti tabali nakulatalikana pamashiwifye, tacaba nabuyo, cibutushafye abo abaleufwako. ¹⁵Cita icisuma pakuti Lesa akushininkishe, ngomubomfi ushaba na nsoni, uwinga sambilisha amashiwi ya cishinka. ¹⁶Uletaluka kuli bucilandelande, kufishikumine kuli bu Lesa. ¹⁷Ukulanda kwabo kulalunduluka kwati cilonda. Ngaba babili Hymenaeusi na Philetasi, ¹⁸aba balifuma kucishinka. Balanda ati ukushukuka kwa licitika kale, nakabili baleonaula icicetekelo ca bambi. ¹⁹Nangula, icakuulwa pa mufula uwakwa Lesa. Pali ici palembwa ati: "Lesa umwine alishiba abakwe." noyo onse uo amashina yainikwa pali Shikulu lelo baifumya kucishinka. ²⁰Mung'anda yafyuma, tamuli nakubafye ifya golide nangula Siuva. Mufwile mwasangwa ifya fimuti neloba. Pali ifi fine muli ifikankala ifibomba, nafimo talifikankala. ²¹Ngaumo aiwamya umwine ukufuma kufibi acita, uyo aba umusuma. uyo napekanishiwa, ukubomfiwa kumukalamba, na pekanishiwa na kumulimo onse uusuma. ²²Fuma kulunkumbwa lwamu bwaice bobe. Ukonke ubulungami, icicetekelo, ukutemwa, no mutende ube kubeta peshina lyakwa Shikulu ne mitima ya busaka. ²³Nomba kana ifyabupuba na kumepusho yabututu. Walishiba ukuti wapelwa kubafyalwa mukutalikana. ²⁴Umubomfi wakwa Shikulu tafwile kuba uwafikansa. Ali nokuba uwafuka pali bonse, uwaishiba ukusambilisha, nokabili uwa mutekatima. ²⁵Ali nokuba uwafuka mukwalulula abale mutalika. Pantu limbi Lesa kuli abapela ukulapila ku mano yacine. ²⁶Elyo babweshwa kampingu nakabili bakasha ulukose lwakwa ciwa, umo abekete nokulakonka ifyo balefwaya.

Chapter 3

¹Nomba ishiba ifi: Munshiku shakushalikisha mukesaba inshita ishashupa. ²Abantu bakaba abaitemwa abene beka, abatemwa ulupiya, abaitakisha, abafilumba, abaponta, bacintomfwa kubafyashi, abashitasha, abashashila. ³Bakaba ababula kampingu, abashinga bweshanya, abalwambo, ababulo kuiteka, abankalwe, abashatemwa ubusuma. ⁴Bakaba bashi kamfutu, abatalama, abaituumika, abatemwa ukwangala ukucila ukutemwa Lesa. ⁵Abakwata ukumoneka nga bena Lesa, nomba abakana amaka yabuko. Kubantu babefi fumako. ⁶Bamo muli bena baume abaingila mu mayanda nokubatwala muli bunkole abanakashi abawelewele. Aba bananakashi balikakwa kulubembu no kupitwa kufyalunkumbwa ifingi. ⁷Aba banakashi lyonse balasambilila, nomba bafilwa kwishiba amano aya cishinka. ⁸Cimo cine nefyo Yane na Yambri bakene Mose, aba bakafundisha babufi efyo bakanya icishinka. Bantu abalubana mumano, baba necicetekelo cabufi. ⁹Nomba tabakaye apatali, pantu ifya kutumpa fyabo fikaba pa mbilibili kuli bonse. ¹⁰Nomba kuli

webo, wakonka isambililo lyandi, imisango, ipange, icicetekelo, ukutekanya, ukutemwa, umutekatima, ¹¹ukupakaswa, ukucula, nefya ncutikile ku Antioke, pa Ikonja napa Lustra. Nalishipikishe mukupakaswa. Nalifumine muli fyonse, Shikulu ali mpuswishe. ¹²Abo bonse abalefwaya ukwikala muli bulesa bakwa Klistu Yesu bakapakaswa. ¹³Abantu ababifi na baitunga ukuba ifyo tababa bakaya kububi ubwapelekeshako, abalufya bambi nabene kuno. ¹⁴Nomba kuli webo, ikala mu fintu ifyo wasambilile nefyo wasuminamo. Wishibe untu wasambilileko. ¹⁵Waishibe ici ukufuma kubwaice bobe. Waishiba amalembo yamushilo. Aya kakulenga ukuba na mano kwipusukilo ukupitila mu cicetekelo muli Klistu Yesu. ¹⁶Amalembo yonse yantu yabikwamo no mupashi wamushilo. Yamilimo mukusambilisha, mukwebaula, mukulungika, namukufunda kwa bulungami. ¹⁷Pakwebati umuntu wakwa Lesa abe uwapwililika, uwaiphekanya kumulimo onse uusuma uwakwa Lesa.

Chapter 4

¹Nalepela icipope kuntanshi yakwa Lesa na Yesu Klistu Yesu, ukapingula aba mweo na bafwa, nokumoneka kwakwe nobufumu: ²Bile cebo cincila panshita iisuma nenshita iyawama neshita iyabipa, ebaula, kalipila, konkomesha, na mukutekanya na mukufunda. ³Pantu ikesa inshita iyo abantu bakakano kusambilishiwa isambilisho Iya cishinka. Lelo bakaikolonganishisha bakafundisha abene, umwabelo ulunkumbwa lwabo, pakuba abapepula amatwi; ⁴Kabili yakakoma amatwi yabo ku cine nokwalukila mukuluba. ⁵Awe, webo ube uwatekanya mufintu fyonse, cula kububi bobe, bomba umulimo wabukashimikila wa mbila nsuma; fishapo bukapyunga bobe. ⁶Pantu nebo nomba ndeitolwa kwati inshita yakuya kwandi naifika. ⁷Nintulukusha ukutulukusha ukusuma nipwisha lubilo; ninsunga icicetekelo. ⁸Nomba kulolela ukufwikwa icibalika ico Shikulu, kapingula, akapela kuli nebo, mubushiku bulya, tekuli nebo neka, lelo nakuli bonse abo aba kabilo kwisa kwakwe. ⁹Endesha bwangu ukwisa kuli nebo, ¹⁰pantu Dema aishile kuli nebo. Atemwishishe ubwikashi bunu nokunsha aile ku Tesalonika, Crescensi nao aile ku Galatiya, na Tito aile ku Alamatiya. ¹¹Luka ena euli na nebo. Mako wise nao; pantu wamulimo ukulu ku kupyungila. ¹²Takikasi nao mutumine ku Efeso. ¹³Umukansu uyo nashile ku Troasi kuli Caripasi, pakwisa, ukalete, amabuku, ngokucilisha impapa ishalemwapo. ¹⁴Alexanda kafula wamukuba acitile ububi ubwibgi kuli nebo. Shikulu eukamulambula umwabele milimo yakwe. ¹⁵Pantu akenye icibi ifyebo fyesu. ¹⁶Pantu kukulubulula kwa kubalilapo tapali uwaimine kuli nebo. Mucifulo, bonse balinshile. Palici tabapelwe umulandu. ¹⁷Lelo Shikulu aiminine kuli nebo no kukonkomesha nebo ukuti ukubila kufishiwepo muli nebo nabena fyalo bonse bomfwe ci, kabili ampokolwele ku kanwa ka nkalamu. ¹⁸Shikulu akampokolola kumulimo wa bababifi no kumpususha nkaye mu bufumu bwakwe ubwa mumulu. Kuli ena kube ubukata ukutwalilila ukutwalilila. Cibe fyofine. ¹⁹Uposhepo Prisika, na Akula, na bamung'anda yakwa Onesifarasi. ²⁰Lelo Erasito ashale mu Korinto, na Trofimas nashile umulwele ku Miletasi. ²¹Ukaposoko amano ukwisa inshita ya mpepo. Eubulusi alekuposha, ifyo fine na Pudensi, Linasi, Claudias, na bonse bamunyanane. ²²Shikulu Yesu abe pamo na mutima obe. Icikuku cibe namwebo.

Titus

Chapter 1

¹Polo umubomfi wakwa Lesa nakabili umutumwa uwakwa Yesu Klistu ukulingana nobusumino ubwa bantu aba salwa aba kwa Lesa kabili kumano aya cishinka aya suminishiwa na Lesa wacine, ²ukuba nokusakamana ubusubilo ubwa mweo uwa pee na pee uwo Lesa uushibepa, alaile ilyo tailabako imyaka iyingi iya nshita. ³Munshita isuma, asokolwele icebo cakwe mu mbila ukuti asubile ine ukubila. Nali nokucita ifya njebele Lesa wesu. ⁴Kuli Tito, umwana wa cishinka mucisumino cesu bonse. Icikuku no mutende ifya fuma kuli Lesa Tata na kuli Klistu Yesu umupusushi wesu. ⁵Nipali ifi eco na kushilile mu Crete, nipa kuti iwe ulungike ifintu bwino mumusango uusuma, ifyo ifisha pwililike kabili noku bika ba cilolo mu ncende monse ngefyo na kwebele. ⁶Cilolo afwile ukuba uushikalipilwa kalipilwa, umulume uwa mukashi umo, abana bakwe aba cishinka abasha bamo mukula cita ifya bipisha fyonse. ⁷Cili icalinga kuli kangalila, nga kangalila mu ng'anda yakwa Lesa, uwabafye uwa bulwa ukukalipilwa. Tafwile ukuba uwa filumba, tewa cifukushi. ⁸Nga iyo, afwile ukuba uwakupokelela abantu umunankwe wafisuma. afwile ukuba uwa cenjela, umulungami, uwabu Lesa, nokwakanya umwine. ⁹Afwile aikatisha ku mbila nsuma iyo abililwe, pakuti na ena engaba uwaku koselesha na bambi kubusuma bwakufunda nokulawamya bonse aba lengulula ena. ¹⁰Eico kwaliba abengi aba sanguka abantu, ifishabamo kantu efyo balanda na befafye ubufi, nokucilisha abo aba sembululwa. ¹¹Calinga ukubemika. Naba fulunganya indupwa shonse pakuba fundisha ifya nsoni ecibwesha icafumamo pakuti taba kabafunde. ¹²Umo uwa muliba Kasesema alandile ati, "abena Crete lyonsefye babufi, ni nama isha bipisha, banan'agani." ¹³Uku kulanda kwa cishinka. eico, ubawamye ubakalipile, pakuti babe bwino bwino mu citetekelo, ¹⁴abashisakamikwa kufya bu Yuda nama funde ya bantu abafumako kufya cine. ¹⁵Kuli abo abasanguluka, fyonse ifintu fyali sanguluka. Nomba kuli abo aba kowela naba sha sumina, takwaba ica sanguluka, nomba fyonse fibili imitima yabo naba kapingula wabo; ¹⁶Balanda, ati, twaishiba Lesa, nomba ba mukana mumilimo yabo ibi aba muselu, kabili bacintomfwa, kabili ifinangwa kumulimo onse usuma.

Chapter 2

¹Nomba webo, lande fiyene nesambililo ilituntulu. ²Sambilisha abakulu ukuba abanakilila, abamushilo, abafuka,

abatuntulu mu cicetekelo, mukutemwa, mukutwalilila.³Sambilisha abakulu abanakashi abakalamba ifyo fine ukuba nemikalile yamushilo, telwambo nangu abatekwa ubusha kumwangashi uwingi, nomba babe bakasambilisha wacisuma.⁴Muli nshila imbi bafwile basambisha abakashana ukutemwa abalume babo nabana babo, abasunga bwino abamung'anda yabo,⁵abatemwa abana babo, abatekanya, ababa bwino, abasunga bwino anayanda yabo, abab necumfwila ku balume babo.⁶Mushila imo ine, koslesheni abaume abanono ukuba nemibele isuma.⁷Mufintu fyonse uleilanga kuli bena icakumwenapo ica mulimo usuma. Mukusambilisha, ube uwa cishinka,⁸uwamushilo, uulanda icebo, icituntulu icishinga sekwa, ukuti uwa kupinkana asebane pakukanaba nobubi nangu bumu ubwakusosa kuli fwebo.⁹Funda ababomfi ukumfwila bashikulu wabo muli fyonse, mukubasekesha temukupanga ifikansa,¹⁰babe abanaka lelo aba cishinka, conse icituntulu ukuti bapalamike isambilisho lyakwa Lesa umupusushi wesu muli fyonse.¹¹Pantu icikuku cakwa Lesa camoneke ukuleta abantu bonse kwipusukilo.¹²Pakutufunda ukuti tube abakana ukulabepwa nefyalunkumbwa fya pano sonde,¹³tube abalolela cakucetekelako iceshuko, ekuti ukumoneka kwabucindami bwakwa Lesa mukulu kabili ubwa mupusushi Yesu Klistu.¹⁴Yesu Klistu aipele pali fwebo ukuti atulubule ku bubi bonse no kuwamisha abantu bakwe bene abakoselele milimo isuma.¹⁵Landa ifi fyonse kabili cincisha no kwebaula kumaka yonse wileka muntu nangu umo ukusule.

Chapter 3

¹Bacinkuleni ukuba abanakila bakateka namaka, ukulabomfwila, ukuba abateyanya kumulimo usuma,²ukukana bifya umuntu nangu umo, teuntu watemwa ulubuli, nokuba uwatekanya, nokulanga ubwampano kuli cila umo.³Pakuti nafwebobene twali aba wele wele abashale umfwila. Twatungulwilwe ukufuma mu busha namubusha bwamumafya yamo yamo mukusekesha na mukwangala. Twaikela mububi namulupato. Twalepatwa kabili twalipatene umo no mubiye.⁴Nomba ilyo uluse lwakwa Lesa umupusushi wesu na ukutemwa kwakwe fyamoneke kubantu,⁵tekumilimo yabulungami iyo twacitile, nomba nikuluse twapusukila. Ali tupususha ukupitila muku sambwa nokufyalwa peka nokuba uwandakai mumupashi wa mushilo.⁶Lesa mubu kankala bwakwe aitulwile umupashi wa mushilo pali fwebo ukupitila mumupusushi wesu Yesu Klistu,⁷elo pakweba ati tukwate ukulungamikwa mucikuku cakwe, twise mukuba impyani pamo nokuba nesubilo lya kukwata ubumi bwakutwalilila.⁸Iyimbila yacishinka. Nebondimukufwaya ulebwekeshapo pali ifi fintu, pakwebati bonse abasumina muli Lesa basakamane ukuisansha mumilimo isuma. Ififintu fisuma kabili cila muntu kuti afibomfya.⁹Nomba fumako kuku talikana mufyabu wele welepamfyalwa nokulwila pamafunde. Ififintu fyafye kabili tafibomba kantu.¹⁰Kaano umuntu aleta akapatulula pali webo, umusoke umuku umo nangu ibili,¹¹ishiba ukuti umuntu uwaba ifyo alyaluka ukufuma munshila isuma nokwalukila kulubumbu nokuiseka umwine.¹²Ilyo nebo nkatuma Atema nangu Tuciko kuli webo, akangufyanye ukwisa kuli nebo ku Nikapoli, uko nebo ndefwaya ukuba munshita yampepo.¹³Cita fyonse ifyo ufwile ukucita pakuti utume Zena ese ndubulwila na Apolo, pakuti bebulwa cintu.¹⁴Abantu besu bafwile basambilila ukuisanshamo abene beka mumulimo usuma ulenga ukukwata ifile fwaikwa, pakuti babe abantu aba shinga bulwa ifisabo.¹⁵Bonse abali nanebo bakuposha. Posha bonse abatutemwa mucicetekelo. Icikuku cibe na mwebonse.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo, umufungwa wakwa Yesu Klistu, namunyina Timoti kuli Filimoni, cibusa wesu nomubomfi watemwika,²nakuli Afiya nkashi Yesu, nakuli Akipa umushilika cibusa wesu, naku cilonganino icikumanina ku ng'anda yobe.³Necikuku cibe kuli webo nomutende uwisa ukufuma kuli Tata wesu nakuli Shikulu Yesu Klistu.⁴Nebo lyonse ndimukutasha Lesa wandi. Nebo ndakulumbula mu mapepo yandi.⁵Ndimukumfwa ukutemwa na icicetekelo wakwata muli Yesu Klistu naku basumina bonse.⁶Ndimukupepa ukuti ubwampano bobebube ubwafikapo kukwisha ifintu fyonse tukwete muli Klistu.⁷Pantu ninkwata ukusekelela ukwakulisha nokusansamuka pamulandu wakutemwa kobe, pantu imitima yabamushilo naitalala kuli webo, munyinane.⁸Eico, nangula ndino kupama muli Klistu ndimu kukonkomesha ukucita ifintu ulingile ukucita,⁹ee, pamulandu wakutemwa ndekulomba webo-nebo, Paulo, umwaume umukote, neliline ndimufungwa wakwa Yesu Klistu.¹⁰Ndimukufwaya ukukweba ati pamulandu nomwana wandi Onesimus, untu nafye lintu nali muminyololo.¹¹Pantu ali ngowabula mulimo kuli webo, nomba cibombelo kuli webo na nebo.¹²Nebo namubweshehe kuli webo, untu natemwa sana ukufika panshi yamutima.¹³Kuti wafwaisha asungwa na nebo mucifulo cobe, ilyo nali nali muminyololo pamulandu wa mbila.¹⁴Nomba nebo nshilefwaya ukubomba icintu icili conse ukwabula ukwishiba kobe. Nshalefwaya ificitwa fyobe ifisuma ukufuma kubukabilo kano kwitontonkanyo ilisuma.¹⁵Eico pali ici afumishiwepo kuli webo panshita iinono, pakuti mukamukwate mukutwalilila.¹⁶Nangu tawakabe umusha, nomba cawamo ukubo musha, we cibusa watemwikwa. Ena alitemwikwa nokucilisha kuli nebo, namukucila nakuli webo, mumbali shonse kumubili elyo nakuli shikulu.¹⁷Elo nganaaba kuli webo ngomunobe, mupokelele ena nganebo.¹⁸Ngali kulufyanya webo nangu alikukongola icili conse, pingula ico kuli nebo.¹⁹Nebo, Paulo, nalemba ifi nokuboko kwandi, Nebo ne mwine- nkali, nangu taulandile ifyo wakongola webo wemwine weka!²⁰Ee, wemunyinane mpala muli Shikulu; talaliko mutima wandi muli Klistu.²¹Nikwata isubilo pacumfwila cenu, ninebo ndimukulemba kuli webo. Nebo ninjishiba ukuti uli nokubomba ifingi ukucila pafyo nebo naipwishe.²²Panshita imoine, pekanya icumba cabeni icandi, pantu nebo ninsubila ukuti

ukupitila mumapepo yenu. Nebo nkabwelela kuli webu.²³Epatra, umufungwa munandi muli Klistu Yesu, akuposha webu.²⁴Pamo na Mako, Aristaki, Dema, na Luka, mwebabomfi banandi.²⁵Icikuku cakwa Shikulu Yesu Klistu cibe namwebo mumupashi. Cibe ifyo fine.

Hebrews

Chapter 1

¹Kale Lesa ali mukulanda kufikolwe fyesu ukupitila muli bakasesema iliyonse na munshila ishing. ²Nomba muli shinonshita Shakulekelesha, alelanda kuli fwebo ukupitila mumwana umwaume, uwo asontele kube impyani yafintu fyonse. Nimu kupitila muli ena emo apangile ulwelele. ³Ena elubuto lwalulumbi lwakwa Lesa, eulangilila imbela yakwe. Nakabili ewatitila fyonse pamo kwishiwi lyakwe. Panuma apanga ukuwanya kwa membu, aikele panshi kukuboko kwakulyo ukwalulumbi bwa pamulu. ⁴Alisa aba ngo mukulu kuli bamalaika ngefyo ishina lyakwe lyaliwama ukucila amashina yabo. ⁵Nangula ni kuli bamalaika nshi Lesa alandile, üli mwana wandi, ilelo ningisa naba umufyashi wenu"? Nangula nikuli bamalaikanshi alandile ukutila, "Nkaba wishi, nangula akaba umwana"? ⁶Nomba nakabili, elo Lesa aletele mu calo, alandile, "Bonse bamalaika balingile ukulumbanya ena." ⁷Palwa pali bamalaika alandile, ena eka eupanga imipashi shaba malaika, no umulilo wababomfi bakwe." ⁸Elyo umwana alandile, "icipuna cenu icabufumu, Lesa camuyayaya nomuyayaya. Ukuteka kwabufumu bwenu kuteka kwa mulinganya. ⁹Webo watemwa ubulungami nokupata ububifi. Palico Lesa, Lesa wenu, alimisubu namafula yabusubo yansansa ukucila abanobe." ¹⁰"Pakutampa, Shikulu, wakulile iciputa ca calo. Imyulu kubomba kwa minwe yenu. ¹¹Fikonaulwa, elo imwe mukatwalilila. Fikakota ngo mukansu, nakabili fikapilibulwa ngo tuputulwa twansalu. ¹²Mukafifunganya ngo mukansu, lelo baka pili buka ngo tuputulwa twansalu. Nakabili mwebo tamucinja, nemyaka yenu yamuyayaya." ¹³Lelo lesa nibamalika nshi alandileko inshita ili yonse ukuti, ðkala kukuboko kwandi ukwa kulyo mpaka nkapange abalwani banu ifya kunyantapo amakasa yenu"? ¹⁴Bushe imipashi shaba malaika yabubomfi, nabatumwa ukucingilila bonse aba kapyana ipusukilo?

Chapter 2

¹Eico tufwile ukwangwa kufyo twaufw, pakweba ati tatufumishiweko kuli ici.²Ngefyo imbila yalandilwe ukupitila mu bangeli ukusuminisha nokuba icashinikishiwa, naonse mpula mafunde na cintofwa ba pokelela ukulimunwa, ³tukapusuka shani ngatwasula ipusukilo ilya kulefi? Ili epusukilo ilya landilwe pakutampa na Shikulu na kabili ilyasumunishiwe kuli bafwebo kuli abo abaufwile. ⁴Pashinta imo ine Lesa alepela bukambone kuli ifi pa filangililo, kufipapwa, nefisunguko ifya maka acicile, na ukusalanganya ifilambu fya mupashi wamushilo ukulingana nobufwayo bwakwe. ⁵Pantu tecabangeli ukuti Lesa apele icalo ici icikesa, palifintu tuli mukulanda. ⁶Lelo, umuntu umo kucende kumo apele bukambone, asosele, "Bushe ninani umuntu, uyo mwingatontokanya? Nangula umwana uwa muntu, uyo mwinga sakamana?" ⁷Mwapangile umuntu ukumucefyakofye kubangeli, nokumufwika icilongwe icabukanta nomucinshi. ⁸Mwabikile ifintu fyonse ukunakila panshi yamakasa yakwe." Ico nikuli ena eko Lesa alepilibula fyonse. Tashilepo nangu cimo icabula ukunasha kuli ena, nomba lelo tatulemona ifi fyonse ukullosha kuli ena. ⁹Nomba tuli mukumumona uyo uwaiceshe ukucila abangeli pakashita akanono, Yesu, afwikwa icilogwe mubukata namumucinshi pamulandu wakucula kwakwe nokufwa, nomba kukusenaminwa kwakwa Lesa asendele ifwa ya muntu uli onse. ¹⁰Ifintu fyonse fyabelelela kuli ena ukupitila muli ena, ku kulenta abana abengi kubukata. Cali mukuba icisuma kuli wena ukuba intungulushi mwipusukilo iyabo ilyapwililika ukupitila mukucushiwa kwakwe. ¹¹Bonse abasangulula naba sanguluka baba intulo imo. Kanshi tali uwa nsoni ukubenta bamuninabo. ¹²Asosele, "kalumbula ishina lyenu kuli ba muninane, kemba pali imwe mukati ka cilonganino." ¹³Napeka, "Kacetekela muli ena." Napeka, "lolesheni, pano ndi nabana bandi abo Lesa ampela." ¹⁴Eico, apo abana bakwa Lesa bakana umubili nomulopa, Yesu nao ayakenye fimo fine nabo, pakuti ukupitila mufwa akacita ukufuma kuli uyo uwakwete amaka yamfwa, uyo, niciwa. ¹⁵Ici cali pakuti engakakula abo bonse ukupitila muli abo bonse abacina imfwa abo amabwikashi yabo yaba mubusha. ¹⁶Elo takubangeli beka ayangilwe, cali, nembuto shakwa Abrahamu eko ayangilwe. ¹⁷Cali icaifwaikwa kuli ena ukuba nga muninane mushila shonse, pakuti akabe uwaluse kabili uwacitetekelo shimapepo umukulu mukulungatana mufintu fyonse ifya kwa Lesa, napakuti akaleta palwa kwelela pamembu sha bantu. ¹⁸Pantu Yesu umwine alicula nokweshiwa, ali uwakwafwa abo abaeshiwa.

Chapter 3

¹Eifyo, mweba muninefye ba mushilo, ubunte bwa mumulu. Ukutontonkanya pali Yesu, umutumwa nashi mapepo mukalamba uwalulumbi. ²Ali uwacishinka kuli Lesa, uwamusontele, ngafilya Mose pamulandu nao ali uwa cishinka mung'anda yakwa Lesa. ³Pantu Yesu alilingwa mubukata bukalamba ukucila Mose, pamulandu wakuti uyo umo ukala ing'anda mwinapo ukucila ing'anda ine. ⁴Ing'anda yonse ilawama kuli umo, lelo umo ukula fyonse fyonse ni Lesa. ⁵Pantu Mose ali uwacitetekelo ngomubomfi mung'anda yakwa Lesa yonse, nokupanga bakambone pali fyonse ifyalandilwe pafya kuntanshi. ⁶Nomba Klistu aba uwacishinka ngomwana uwaba mubutungulushi mung'anda yakwa Lesa. Tuli ing'anda yakwe ngacakuti twaikata bwangu mukushipa mwisubilo mukuikakisha. ⁷Palifyo, ngefyo umupashi wamushilo walanda: "Lelo, ngacakuti waumfwa ishiwi ⁸mwifisa mumitima ngaba cipondoka, ngenshita yakweshiwa muciswebebe.

Chapter 4

⁹Iyi yali ninshita ifikolwe fyenu fyanfutwike mukungesha nebo, nalisa, ukulingana nemyaka amakumi yane, balimukumona imititile yandi. ¹⁰Palifyo nalikalipe nailya nkulo. Ndimukulanda, "Bena lyonse balimukuyafye nefyabo mumitima yabo. Tabaishibe inshila yandi." ¹¹Ifyo nalapile mucifukushi candi: Tabakengilemo mukutusha kwandi nebo. ¹²Mube aba cenjela, mweba muninefwe, pakuti muli mwebo tamuli umo uli nomutima wabipa uwabula ukusumina, umutima upilibuka kali Lesa wamweo. ¹³Munshita yakuti, muleikoseleshako umo na umo cila bushiku, nangu cingalepa uka "Lelo." pakwebati takuli nangu umo muli mwebo ku kubeleleka ulubembu. ¹⁴Pantu twaba palaminako kuli Klistu nga cakuti twaikatisha mukuicetekela muli ena ukufuma mu kwamba namuku fika mukupwa. ¹⁵Efya landikwa palifi, "Lelo, ngacakuti mwaumfwa ishiwi, mwikosha imitima, ngaba cipondoka." ¹⁶Bushe ali ninani uwaumfwilw Lesa nokupondoka? Bushe tabali nibonse abafumine mu Egypto na Mose? ¹⁷Bushe nganibani aba akalipile panyaka amakumi yane? Bushe teyabo aba bembwike, abo ifitumbi fyabo fyaponene mumatololo? ¹⁸Nikuli bani alapile mukukana ingila mukutusha, ngacakuti tebonse abashamunakile? ¹⁹Tulimukumona ukuti taba kwanishe ukwingila mukutusha kwakwe pamulandu wakukana sumina.

Chapter 4

¹Eico, natube abaishiba ukuti tapali nangu umo muli mwebo uwingamoneka ukufilwa ukufika kucilayo icashele kunuma yamwebo pakwingila mukutusha kwa kwa Lesa. ²Ndefyo batwebele ilyashi lisuma ndefyo bali. Nomba ilya insebo tayasekeshe abo abali abai katana mucitetekelo nabo abaumfwile. ³Uyo uwakwata ukusumina akengila kulya kukutusha, ndefyo asosele, "Ngefyo nalapile mu cifukushi candi, tabakatale ingila mukutusha kwandi." Nangu cibe ifi, incito yakwe yalipwile ukufuma pakuntampa kwa Calo. ⁴Ngefyo asosele kuno palwa bushiku bwalenga cine lubali: Na Lesa alitushishe pabushiku bwa cine lubali ukufuma kuncito shonse." ⁵Napeka muli ayayene mashiwi asosele, "Tabakatale ingila mukutusha kwandi." ⁶Eico, pantu cili icasungwa kuli bamo ukwingila mukutusha kwandi, na ilyo bambi abena Islaeli abaumfwile ilyashi lisuma tabaingilemo pantu nabucintomfwa, ⁷peka Lesa apekenye ubushiku bumo bwabwite "Lelo." Panuma yanshiku ishingila alandile ukupitila mu Davidi, ngefyo alandile pakwamba, "lelo ngacakuti mwaumfwa ishiwi lyakwe, mwikosha imitima yenu." ⁸Nga Yosha alibapele ukutusha, Lesa ngata landilepo pabushiku bumbi, ⁹eico kukuli isabata lyakutusha ilyasungwilwa abantu bakwa Lesa. ¹⁰Onse ilyo waingila mukutusha kwakwa Lesa umwine nao akwata ukutusha muficitwa fyakwe, ngefyo Lesa acitile ifyakwe. ¹¹Elo natwiipele ukwingila kukutusha, pakuti pekaba nangu umo uwakuponena mumusango waku shumfwila ngefyo bacitile. ¹²Ishiwi lyakwa Lesa lyakwikalilila nokwikalilila nokutwa ukucila umupanga uwatwa konse kubili lilalepula namukwa kanya kwa mweo ukufuma kumupashi, nokupita ukufuma kubuntomfyo. Lileshiba nakampingu yamutima namapange. ¹³Tapaba icapangwa icafisama kuli Lesa. Icilingile, conse cilifye pabwelu nokwisuka kumenso yaayo onse uyo tufwile twalubulwilako. ¹⁴Eico, ilyo natu kwata kashimika mukalamba uyo uwapita ukupitila kumulu, Yesu umwana wakwa Lesa tulekeni tushipe nokukwata ukusumina kwesu. ¹⁵Apo tatukwete kashimika mukalamba ushinga tumfwila uluse pa bunake bwesu. Icilingile, twakwatako umo uwingakwata ukweshiwa munshila shonse ngefyo tuli, ukufumyakofye ico ali ukwabula ulubembu. ¹⁶Natuleya necitetekelo kumyunga yakusenaminwa, pakuti twingapokelela uluse nokusanga ukusenaminwa nokwafwa munshita yabu kabe.

Chapter 5

¹Pantu Shimapepo mukalamba onse, asalwa ukufuma mubantu, bamusontele ukula afwa abantu mu fyakwa Lesa, epakutila beshibe fyakupela ifyamabupe namalambo yapa membu. ²Kuti abomba uwaicefya nakuli abo abashaishiba cintu nakuba lufiwa pantu nao wine kuti apendelwa nga bamaka. ³Pali ici, nao alingile ukupela amalambo yapa membu shakwe, ngefyo acitile pa membu sha bantu. ⁴Tekumwine ukuti uuli onse asende ubucindami, nomba aitolwefye kuli Lesa, ngefyo Aloni ali. ⁵Munshila imo ine, nangu Klistu aipele ubucindami umwine palwakuba shimapepo mukalamba. Nomba uulelanda kuli ena, alandile, "uli mwana wandi; Napali lelo naba wiso." ⁶Cili ngafilya alanda muncende shimbi, "uli shimapepo muyayaya ukukonka panuma yakwa Melchize deki." ⁷Muli shilya nshiku shamuli bumubili bwakwe, Klistu alepela amapepo nokulomba nomusowa uukulu filambu kuli Lesa, uuli na maka yakumu pususha mu mfwa, nao ali mumfwile ukulingana naba mweo wa bulesa. ⁸Nangula cakutula ali umwana, alisambilile ukua uwa nakila nakufyo acushiwemo. ⁹Ali uwapwililika no kwishila, uyo onse uwamunakila, nokupokelela ipusukilo lya muyayaya. ¹⁰Apangilwe kuli Lesa nga shimapepo mukalamba ukukonka panuma yakwa Melkizedeki. ¹¹Tuli nefya kuti tulande fingi psli yesu, nomba nacafya ukulondolola pantu namusanguka muli bacibulu mukumfwa. ¹²Pantu nangu ino nshita mulingile ukuba bakafundisha, nomba mucili mulefwaikwa abakumisambilisha inkonka sha mashiwi yamu cebo cakwa Lesa. Mulefwaikwa umukaka, tefyakulya fyakosa iyol! ¹³Pantu onse uwabela ukulya umukaka ninshi talabelela ifya mumashiwi fya bulingami, pantu acilifye ngo mwano munono. ¹⁴Nomba ifyakulya fyakosa fyaba kulu. Aba ebalya kumulandu wa bukulu bwabo kuti bamulekanya ifisuma mububi.

Chapter 6

¹Eico, natushe imbila yakubalilapo iya kwa Kliastu nokuya kutanshi mu kufikilishapo. Twibika umufula wakulapila nakabili ukufuma kumilimo iyafwa noku cetekela muli Lesa, ²nangula umufula wakusambisha kwa mbatisho, ukupikapo

amaboko, uku shukuka kwabafwa, ubupingushi bwa muyayaya.³Tuli nokucita ifi nga Lesa asuminisha.⁴Tacili ica anguka kuli abo abapokelele ulubuto, abasondele icabupe ca myulu aba akeneko Umupashi wamushilo,⁵abasondele icebo icisuma ica kwa Lesa namaka aya kulo ilimukwisa,⁶lelo aba wile-cili iciyafya ukuba bwesha kubulapilo. pamulandu wakuti baletanika umwana wakwa Lesa abene beka nakabili, nokumulenga ena insoni palwalala.⁷Pantu icende iyi pokelela imfula iyiloka lyonse, imenesha ifisabo ifibomba kuli abo bonse aba bomfeshe impanga-iyi epanga iyi pokelela ipalo ukufuma kuli Lesa.⁸Nomba ngamwa mena imyunga na ficilasa, yaba iya cabe cabe kabili iya tipwa. mukulekelesha koca.⁹Lelo tuli abashinikisha pafintu ifisuma, mwebatemwikwa, ifintu ifikumine ipusukilo, nomba nangu tulelanda ngefi.¹⁰Lesa taba ushalungama. Lesa takalabe imilimo yobe nokutemwa uko wangile pe shina lyakwe, pantu wabombele abantu bakwe aba mushilo, kabili ucili eleba bombela bona.¹¹Tulekabila apakalamba ukuti cila umo alenge ukucincila kumo kwine ukufika kupela, pakuti isubilo lifikilisha.¹²Neci cingamilenga ukukanaba abanan'gani, lelo abenekesha abo bonse mucu cetekelo nakutekanya muku pyana amalayo yakwe.¹³Ilyo Lesa apangile umulapo kuli Abrahamu, ailapile umwine, pantu takuli nagu umo uyo engalapilamo uwamucila.¹⁴Alandile ati, "Ndinokukupala nokuku pela ubufyashi ubwingi."¹⁵Muli uyu musango, Abrahamu apokelele icalailwe panuma nalolela saana.¹⁶Abantu balalapila ukupitila muli uyo uwacila bona napanuma yakushupana, nomulapo uba ngecakushinikishako nomba.¹⁷Lesa elyo alefwaya ukulanga apabuta tutu ipyani shacilayo umubelo wakukana cinja umulimo wakwe, apishishe ici mumulapo.¹⁸Apangile ifi kufintu fibili ifishinga cinja-icaba icayafya kuli Lesa ukukana bepa-fwebo, fweba butuka ubucingo pakuti tukwate ukukoseleshiwa kwesubilo ilili kulifwebo.¹⁹Twakwata ici nga kapuba kabwato aka kucingilila kabili akashintililapo umweo, isubilo ilya ingila mucumba camukati ukucila pansalu yacacingapo,²⁰uko Yesu, atutangilile fwebo, nokutwingililamo muli ilya cende fwebo. Nokwisaba shimaepo mukalamba umuyayaya ukukonka inkonka yakwa Milchizedek.

Chapter 7

¹Ali ni Melkiseke, imfumu yakusamu, shimaepo mukalamba wakumyenye Abrahamu alebweluluko kufuma mukwipaya ishamfumu nokumupala.²Nikuli ena Abulamu atulile icamwikumi camuli fyonse. Ishina lyakwe "Melkisedeke" icilepilibula "Imfumu yalungama,; Nalimbi shina lyakwe ni mfumu yakusaleme," cilepilibula, "imfumu yamutende."³Takwete ba wishi nangu niba nyina, nangu fikolwe fyakwe ushakwata ukutampa ukutampa kwanshiku nangu nimpela yamweo. Mulici, apala umwana wakwa Lesa, pantu ashala shimaepo umuyayaya.⁴Lolesheni ubukalamba bwa muntu uyu uutu cikolwe Abrahamu apele ca mwikumi camuli fyonse akwete apokolwele munkondo.⁵Abana baume bakwa Lebi aba pokelele bushimaepo babakambisho ukufuma kwifunde ukupoka camwikumi ukufuma kubantu, emukutula ukufumya kuli ba munyinabo, nangu bene, apo bsfuma kumubili wakwa Abrahamu.⁶Nomba Melkisedeke, ushili wa mucifyalilwa cabo nangu ukufuma mwifumo lyabo, apokele icamwikumi ukufuma kuli Abrhamu, no kumupala, umo wali nefilayo.⁷Tapali ukukana kwakuti umuntu munono eupalwa nomuntu wa kulisha.⁸Epamulandu uyu, abantu abafwa bapakelela fyapekumi, lelo pamulandu uyu calishininkiahiwa kuti aba nomweo.⁹Nalimo kuti twalanda Lebi, uwapokele fyamwikumi, nao apele ifyamwikumi umupitila muli Abrahamu,¹⁰pamulandu Lebi ali mumubili wa cikolwe ilyo Melkisedeke akumenye Abrahamu.¹¹Ukupwililika kwa bushimaepo bwa bona Lebi kwalya nshishe (nomba pesamba lyabantu aba pokelele amafunde), ninshi bale fwaila napeka shimaepo naumbi wakwima waba nga Melkisedeke. Nokukana itwa mubukankani bwakwa Aroni?¹²Pakuti eflyo bushimaepo bwali mukupilibuka, ifyo fine namafunde yalipili bwike.¹³Pantu walandilwa palifi fintu wa mumukowa umbi, mushafumu nangu umo waku bombela pacipailo.¹⁴Nomba mucine, ni mukufuma muli Yuda emo shikulu afyalilwe, mumukowa Mose talondolwelepo pali bu shimaepo.¹⁵Finshi alandile cacine muli naumbi shimaepo wakwimishiwa wapalako Melkisedeke.¹⁶Tefyamu fipope fya mumafunde yabumuntu umwafuma bushimaepo, nomba cilingile mwatuntuka caba maka yamweo wa mu Yuda.¹⁷Epakuti amalemba yaba bukumbone bwapali ena; "Webo uli shimaepo umuyayaya bwa bukonkani bwakwa Melkisedeke."¹⁸Pakweba ati ifyakale fyali fumishiwapo pamulandu wa kukana umfwa nokunakuka,¹⁹(pantu amafunde tamwalungeme nangu cimo), ne cawama lisubilo lintulangilila, ukupitila motwingeshila ukupalama kuli Lesa.²⁰Naco tacalipo pabulo mulopa! Bambi baba bushimaepo kwabulo mulopa,²¹nomba aishileba bushi maepo ilyo Lesa alandile kuli ena, "nashikulu alapa na peka teti apilibule amatontonkanyo: Uli shimaepo umuyayaya."²²Nipalici Yesu aipele apabula akantu kuku wamya icipangano.²³Bashimaepo bakale bafulishe, apo imfwa yali ba cingile ukufilwa uktwalilila mu ncito.²⁴Nomba apo Yesu atwalilila ukwikala umuyayaya, eco abela nabushimaepo ubushipwa.²⁵Eico alilinga kukupususha umupwilapo kulyabo bonse abesa kuli Lesa ukupitila muli ena, eco abela ukubula bonse abamweo ku kubapapatila.²⁶Napeka ati shimaepo mukalamba alilinga kuli fwebo ushili mupulumushi, uwabula bubi, wabuta, wafuma mu bupulumushi, nao aisasumbulwa ukucile myulu.²⁷Taipangile mukwifwaila, ukuba ngashimaepo mukalamba, upela amalambo cila bushiku, pakubalilapo impulumushi, napeka pampulu mushi sha bantu. Ena apagilefye limo fyonse, pakwipela bulilambo umwine.²⁸Pakweba ati amafunde Yasontele bashimaepo mukalamba mubantu ababa abanaka. Nomba ishiwi lya kulapa, lyaishile panuma ya mafunde, asontele umwana, uyo wapangilwe umusuma umuyayaya.

Chapter 8

¹Nomba ifikono eflyo tulelandapo nifi: na tukwata shimaepo mukalamba waikala kukubokokwa kukulyo cacipuna

cabucindami ca mummyulu. ²Uyu mubomfi mu cende yashila, mung'anda yamapepo ya cishinka iyo shikulu, temuntu , apatwileko. ³Pantu shimapepo onse mukalamba asendelwe mukula fyamabupe fyonse na malambo. Eico calilinga ukukwata fimo iya kutula. ⁴Lelo Klistu aba pano calo, ngatali shimapepo pali bonse apaba aba pela imitulo ukulingana namafunde. ⁵Balebomba munganda nkalamba yamapepo icali cikope, ne cinshingwa ca fintu fyamu mulu ngefyo Mose ba mukonkomeshe kuli Lesa elo alekula ing'anda nkalamba yama pepo: Lesa alandile, "mona efyo ulepanga fyonse fye ukulingana ne mimonekele iyo walangilwe kuli webo pamulu walupili. ⁶Nomba lelo Klistu alipkelela ubutungulushi ubwa cilamo, napeka ngefyo aba kalamdila musuma uwa cipangano, ukucila pa fya shimpwa ifisuma pafilayo. ⁷Pantu icipangano cakale acikana kwata bulema, ngatakwapangilwe icipangano cabubili. ⁸Pantu elo Lesa asangile akalema mu bantu, alandile, "mona, inshiku shilesa efyalanda shikulu-elo akapanga icipanga nocanda kuyi. Munganda yakwa Isalaele na munganda yakwa Yuda. ⁹Tacakabe nge cipangano ica napangene nefikolwe fyabo mubushiku ubo naba pitile muninwe yabo ukubatungulula ukufuma mu calo ca Egipt.pantu bena tabacenjele ukusunga icipanga nocandi, nanebo nshabasakamene efyalanda shikulu. ¹⁰Mukupita kwanshiku shino! nkapanga, cipangano mu ng'anda yakwa Isalaele-efya landa shikulu. Nkabika amafunde yandi mumatontonkanyo yaba, na peka nkalemba mumitima yabo, nabene bakaba bantu bandi. ¹¹Kumuntu onse takwa kabe kusambilisha umwina mupalamano mubiye nangula nimuninankwe, kulandwa, ishiba shikulu. Nico bonse bakanjishiba, ukufuma kumunonompakafye nomukalamba. ¹²Eco nshakebukishe ifilubo fyamititile yabo, nemembu shabo tasha kebukishiwe napeka. ¹³Pakwita icipangano "icandakayi," calengele icipangano cakutampa ukuba icakale, necaisaba icakale ninshi kunshita fye inono cika luba.

Chapter 9

¹Nomba necipangano cakubalilapo cali mukukwata amafunde yakupepa neng'anda yamushilo. ²Pantu icinyumba nyumba calipekanishiwe, icumba cakubalilapo, umwali icikalilo cakatolitoli, itebulo nomukate wa kubako caleitwa ati incende yamushilo. ³Kunuma yansalu iyacibili kwali icumba nacimbi caleitwa incende yamushilo wamushilo. ⁴Calikwete icakufutumwinapo icena, ica Golide. Kabili calikwete mpao ca cipangano ica fimbilwe conse na Golide. Mukati ninomgo ya Golide eyaikete mana, inkonto yakwa Aloni iya lefumya amaluba, nama tebulo ya cipangano. ⁵Pamulu wa cipao cipangano, ba Kerubi babukata bacingile inkupiko ya cakuwikishanya ico teti tulande ukuya apatali. ⁶Panuma yakupekanya fyonse ifi, ba shimapepo lyonse bali mukwingila mucumba ca kunse ya cinyumba nyumba pakubomba umulimo wabo. ⁷Nomba shimapepo mukalamba fye ewaleingila mucumba kabili tekuya umuku umo pamwaka, kabili tekuya ukwabula umulopa uwatulila umwine ne membu shantu ishabula ukutememwa. ⁸Mupashi wamushilo alilangile ukweba ati inshila yancende yamushilo wa mushilo yali taila moneka pantu, icinyuma nyumba cakubalilampo cali naciminina. ⁹Ici cali cilangililo ca ino nshita. Fyonse ifyabupe nefyakuninika ifilepelwa teti filungamike kampingu wa ulepapa. ¹⁰Fyalesakamanafye kufyakulya nefyakunwa nafimbi ifya kusamba kwa kusefya, ifyebo fyakumubili, mpaka ikafike inshita yakuwamya. ¹¹Klistu aishile nga shimapepo mukalamba uwa fintu ifisuma ifyaisa. Apitile mu cinyumba nyumba icikulu icapwililika icishapangilwe ne minwe ya bantu ico icishakuma kuli cilya ica pangwa muli cino Calo. ¹²Teku mulopa wa mbushi notwana twa n'gombe lelo noku mulopa wakwe aingilile mucende yamushilo wamushilo limo pamwaka pancende ya bonse nokutupokela ukulubuka kwa muyayaya. ¹³Pantu ngo mulopa wambushi ne né n'gombe shilume nokukana imito ya ngombe shikatapai abo abaishileba abakowela, ilaba yakubapatula kuli Lesa paku wamya umubili, ¹⁴nga pali bufi umulopa wakwa Klistu, uyo ukupitila mumupashi wa muyayaya aipele umwine kuli Lesa uwabula akalema, ifyo bakampingu bakawamishiwa ukufuma kuncito ishafwa pakubombela Lesa wa mweto? ¹⁵Pali uyu mulandu, aba nikawikishanya wa cimpangano cipya. Icilili mukweba ati, pantu imfwa yacitike pakulubula ku masambi abo abali mu cipangano cakubalilapo, abo abaitwa bakapokelela ifya bupyani ifya lailwe. ¹⁶Pantu apali ifilayo, imfwa ya muntu uwapangile ilingile ukuishininkishiwa. ¹⁷Pantu ifilayo kulaba ukufikonka ilyo paba imfwa, apantu tafikwata amaka ilyo uwa fipangile acili alelola. ¹⁸Eco nangu cipangano capakubala tacalepangwa ukwabula umulopa. ¹⁹Pantu ilyo Mose apele amafunde yonse mu malango ku bantu bonse, asendele umulopa wa bana bangombe nembushi namenshi amasako ya mikoko aya kashikana nisopo nokukana pebuku line nabantu bonse. ²⁰Elyo alandile, Uyu emulopa wa cipangano ico Lesa akonkomeshe pali mwebo, ²¹munshila imo ine, akanine umulopa pa cinyumba nyumba nefipe fyonse ifyo bali mukubomfya pa mulimo. ²²Ukulingana na malango ifingi fila sangululwa nomulopa. Ukwabula ukusumya umulopa takwaba ukwelelwa. ²³Eico cali icikankala ukweba ati ifya palana nefya mumulu filingile ukusangululwa namalambo yanama. Nomba ifintu fya mumulu ifine fyalingile ukusangululwa na malambo ayacilapo. ²⁴Pantu Klistu taingile umwashilisha mwaba califye cikope cacintu icacine. Lelo aingile mumulu mwine ukuya monekela fwebo pa cinso cakwa Lesa. ²⁵Taile kulya mukuya mukupela imiku iingi nge ficita shimapepo mukalamba, uwingila umwashilisha umwa ino mwaka nomulopa waumbi, ²⁶nga efyo cali mukuba kanshi nga ali icalo catampilo. Lesa nomba amonekela pampela yanshita pakufumyapo ulubembu pacelambo cakuipela umwine. ²⁷Nga filya fine umuntu bamusonta ukufwa umuku umo, elyo panuma kwaisa ubupingushi, ²⁸eifyo fine na Klistu apelwe umuku umo pakusenda imembu shabengi kabili akamoneka umuku wa cibili, temukubomba lubembu, lelo mpamulandu we pusukilo lya abo abale mupembela.

Chapter 10

¹Pantu amalango yeka yali cinshingwa yafintu ifisuma ifyali mukwisa, tayali fintu fya cine ifya pwililika ifine fyeka. Aba abali mu kupalamina kuli Lesa, teti balengwe ukuti babe aba cine kufya malambo fintu bashimapepo bali mukutwalilila

ukuleta umwaka nomwaka.²Nangu cine fyo, ngata yalekelwe ukutulwa? Pantu aba pepa, apo bali mukusangululwa limo teti babe ne mutima yakukuntwa ku membu peka.³Nomba muli ayo malambo yali nokula bebukisha imembu umwaka nomwaka.⁴Pantu cintu ca afya ku mulopa wa G'ombe nembushi muku fumyapo ulubembu.⁵Ilyo Klistu aishile pano Calo, alandile ati, "Ilambo neca kuninika tamwa cifwaile, nomba umubili mwebo eo mwampekanishisha nebo; kufya ocewa nefya palubembu tamwa fitemenwe.⁷Nomba nali mukulanda, moneni, nebo epondi- ngefyo calebelwe pamulandu wa nebo mucapombwa- mukucito kufwaya kwenu."⁸Pakutampa alandile, ati, "Nangu malambo, necakuni nika, necakoca cituntulu, neca malambo ca pamemba ico mwebo tamwafwaile. Nangu kufipokelela ukufuma kuli bena." Aya malambo nefyakuninika bale tula umwalola amafunde.⁹Nomba alanda ati, moneni, kuco naisa mukucita ifyo mufwaya: Afumyapo icantanshi icobalecita lyonse, nokupyanishapo icabubili.¹⁰Pali ubu bufwayo, emo twabela abashishiwa ukupitila muli bulilambo bwa mumubili wakwa Yesu Klistu uwaitulile limofye pali bonse.¹¹Ubushiku nobushiku bonse ba shimapepo abali mukwiminina nokubomba umulimo kuli Lesa. Bali mukutula amalambo peka- na peka amalambo ayo ayashali nakula fyumya imembu.¹²Nomba ilyo Klistu atulile bonse umuku umo ilambo lyapa lubembu, alikala kukuboko kwa kulyo ukwakwa Lesa.¹³Ali mukulolela abalwani bakwe ukubapanga icipina ica kunyantapo amakasa yakwe.¹⁴Pantu paca kuninika cimo cilalenga abo bonse ukuba abamushilo.¹⁵Nomupashi wa mushilo pamo ushimiko bunte kuli fwebo. Pakutampa alanda ati, ¹⁶"Ici ecipingo cintu nkapingana pamo nabo panuma yanshiku shilya, efyo alandile Shikulu. Nkabika namafulunde yandi mu mitima yabo, noku yalemba mumano yabo.¹⁷Nememba shabo nefya bupulumushi fyabo nshake bukisha awe."¹⁸Nomba kuntu kuli uku belelwa uluse palifi, takuli nakabili ukutulila pa lubembu.¹⁹Eico, ba munyine, natu kwata ukupama ilya kwingila mu cifulo camushilo mumulopa wakwa Yesu.²⁰Iyi enshila iipya nomweo iyo atwiswila ukupitila mu cipembe, ekweba ati, mumubili wakwe wa buntunse.²¹Pantu natukwata shimapepo umukulu uwamu ng'anda yakwa Lesa,²²natupalamineko ne mitima iisuma mu mwisulo wa cisumino, pakukwata imitima iyanwa iya sanguluka ukufuma kububi noku kwata imibili iya sambwa ku menshi aya sanguluka.²³Nafwebo pamo tukwatishe ukulumbula kwa- cicetekelo cesu ukwabula ukuwaya waya, pantu Lesa, uwatulaile wa cishinka.²⁴Natukwate ukulungululana pakusekesha umo no mubiye nokutemwa ne milimo iisuma.²⁵Natukwate ukukana leka ukulongana pamo, ngefyo bamo bacita. Mukwe bati, balekwata ukula koselesha umo nomubiye lyose lyonse, na lyonse lintu tuli mukumona ubushiku buli mukwisa mukupalama.²⁶Nga cakweba ati tuleya tulecitila ulubembu ku bufwe apo twali pokelela ukwishiba kwa cine, ilambo lyapa lubembu takwaba ilyashalako.²⁷Emukweba ati, kwabafye ukulolela kwa kutina ukwa bupingulo, nokuluma kwa mulilo uuli nokumina abalwani bakwa Lesa.²⁸Uyo onse uuli mukusula amafunde yakwa Mose afwa ukwabula uluse pa kumushinina pali bakambone babili nangu batatu.²⁹Ubupingushi bwakwe ifyo muli mukutonto nkanya kuli umo umubi uwanyanta kumakasa yakwe umwana wakwa Lesa, uwo cita umulopa wa cipingo ati cinangwa- umulopa untu ashishiwemo- nokutuka umupashi wa luse?³⁰Pantu twalishiba umo uwa landile ati, "Icilandushi caba kuli nebo; Nebo nka bwesha. "Na peka, "Shikulu ali nokupingula abantu bakwe."³¹Ici cintu kakutinya ukwebati caponena mu minwe yakwa Lesa wa mweo!³²Nomba uleibukisha inshiku shanuma lintu mwamwene ulubuto, ilyo mwashishimishe nokulwisha uku kulu uko mwaculile.³³Wali mukumonwa monwa mukusebana nefyabucushi, na bucibusa nabo abaleya mubucushi bwa uyu musango.³⁴Pantu walikwete fyuma nabo abali abafungwa, nokubapokelela pamo munsansa mukupokwe fyo mwanonkele. Na mwishiba weba we mwine uli necisuma ne fyuma fya muyayaya.³⁵Elo wiesha ukuposa ukupama kobe, icaba ecilambu cobe cikulu.³⁶Pantu muli mukukabila ukuteka umutima, elo ati muli nokupokelela cintu Lesa alaya, panuma muli mukucita ubufwayo bwakwe.³⁷Pantu mu nshita iinono iyalinga, umo uuli mukwisa icine cine ali mukwisa tali nakukokola.³⁸Uwalungama wandi akekalilila mu cicetekelo. Nga abwelela kunuma, Nshisekelela muli ena."³⁹Nomba tatuli mukuba ngabo bamo abali mukubwelela kunuma mukonaika. Ekweba ati, tuli ngabamo abamuli abo abakwete cicetekelo pakusunga imyeo yesu.

Chapter 11

¹Nomba icisumino cili mukushininkishiwa pafintu ifyo tuli mukusubila ne fintu fimo ifyo tatulati tufimone.²Nipali ififine ifikolwe bashininkishefye ku cisumino cabo.³Ku Cisumino eko fwebo tuli mukumfwikisha ukutula ifya citilwe fya lengelwe kuli Lesa, mukulanda, mukutula ifimoneka tafya pangilwe kufintu ifishimoneka.⁴Napali ici mucisumino Abeli apelele Lesa ilambo ilya wama ukucila Kaini, ukupulinkanya aeshiwiwe mukuba ubololoke, na Lesa ali mukulanda bwino pali wena pamulandu wakupela kwakwe, namucisumino Abeli acili mukulilila ukulanda, nangula alifwa.⁵Nipali ici mucisumino emo Enoki asendelwe ukwimishiwa pakutula emona mfwa. "Wena tasangilwe, pantu Lesa ali musenda." Pantu ena libe talati ukwimishiwa ukuya, calishininkishiwe ati alesekesha Lesa.⁶Nomba ukushili icisumino kuti caba icishinga citwa kukumusekesha. Pali ici tengaba bwino icakutula uuli onse uuli mwisa kuli Lesa afwile ukusumina ukuti ekoaba nomba ena ekalambula wabonse abali mukumufwaya.⁷Nimu cisumino emo Noah, ali mukupokelela ilyashi palwa fintu ifyo tamwene, nabu Lesa apekanye ukupanga icibwato icakuti apusukilemo naba munganda yakwe. Mukucita ifi, ena ali mukusula icalo conse napali ici aishileba imyani yabolilike ico icali mukukonkana necisumino.⁸Napali ici nimucisumino eo Abrahamu, ena pakwitwa, ali uwanakilila nokufuma ukuya ku ncende uko alino kupokelwa icakukwata. Alifumine nokuya, ukwabukula ukwishiba nikwi eko ali mukuya.⁹Nimucisumino ena aile mu calo icalailwe ngomweni. Ali mukwikala mumatenti na Isaki na Yakobo, ikuba ubupyani bunabo bwacilayo.¹⁰Pantu aki muku lolesha kuntanshi kumusumba uuli nomufula, uyo kelenganya nakakula ni Lesa.¹¹Nimu cisumino, nao Sala umwine eka ali ingumba, apo Abrahamu apokelele ishuko lyakuba tata wa bana. Ici calimukucitika nangulafye ena aliumukote, ifyo fine

ena alilangulukilwe uwa cisumino umo uo bapele ubulayo.¹²Nipali ici, ukufuma muli wine umuntufye umo-ngo alifye nga umo uwafwa-umo umwafyelwe abana nge ntanda ishamulwelele peka abashinga pendwa ngomusensenga uwa mumbali yacimana.¹³Nimu cisumino eco bonse abafwile ukwabula ukupokelela ifilayo. Mucifulo cakutula, panuma ya kulolesha nokuposhanyafye nabo ukufuma ukutali ukuputulwako, bena bali mukulelwa kwati nga abalifye abeni. Napamo imbutushi pa Calo.¹⁴Pali ico abali mukulanda ifintu ifyamuli uyo musango bali mukupanga ifintu ifyakumwensekesha kwati bali mukufwaya icalo cabo.¹⁵Nga balimukula tontonkanya palwa calo ico bena bafuminemo, nganakalimo ngaishuko lyakubwekelamo.¹⁶Nomba ifyo cili mukuba, bena bakwete itontonkanyo lyakukwata icalo icawamisha, eico ici, elwelelefyelwe lumo. Nipali ico Lesa ena tali mukuba nensoni icakuti baleitwa ati Lesa wabo, ukutulafye apo abakanishishefyelwe umusumba wabo.¹⁷Nimu cisumino eco Abrahamu, ena ilyo ali mukweshiwa, alipele ubupe Isaki. Ico ena akwete fye umwana wakwe mpoo eo apelefyelwe, ilyo uwali no kupokelela amalayo.¹⁸Nifyo fine Abrahamu kuli ifyo cali mukulanda, "kupitilafye muli Isaki ukutula mubufyashi bobo emo uli nokwinikwa."¹⁹Abrahamu alikwete ukwluka ukuti Lesa alinsmaka yakwimya Isaki ukumufumya kubafwa, namukulanda mumanshoko, ngefyo cili mukufuma muli bena kwati apokelele ena mukubweshiwa.²⁰Nipali ici napeka mucisumino palwa fintu ifili mukwisa ukuti Isaki alipalile yakobo na Esau.²¹Nimu cisumino emo Yakobo, ena ali mukufwa, alimukupala umo umo abana bakwa Yosefe. Yakobo ashinshimuna, alesambilila pa muluwa nkonto yakwe.²²Nimu cisumino, emo Yosefe, ilyo impela yakwe yapaleme, alandile ukufuma abana ba Israli mu Egpiti nokubakonkomesha palwa pamafupa yakwe.²³Nimu cisumino emo Mose, ena ilyo afyelwe, bali mufishile pa myeshi itatu ku bafyashiba kwe pantu bali mwene ali umwana musuma. Bena tabali aba mwenso wakutina icipope camfumu.²⁴Nimu cisumino emo Mose, panuma nomba nakula, alikene ukulamwita umwana uwa mwana mwanakashi wakwa Farao.²⁵Mucisumino cakutula, ali mukusalapo ukucula pamo na bantu Lesa, ukucila ukulasansamuka mufya fisuma fyamuma sambu ukwakashita akanono.²⁶Ena ailwike ukutula ukusebana pamo nokukonka Klistu kwacilapo ubunonshi ukucila ifyuma fya bena Egpiti. Pantu ali mukutonta amenso yakwe pa cilambu.²⁷Ni mucisumino eco Mose ashilile Egpiti. Ena tatulumwike ubukali mfumu, pali ici akoselele ngo uuli mukumona umo uushimoneka.²⁸Nimu cisumino emo asungile icakucilila neca kuti kube ukukana umulopa, icakutula konaula uwa mabeli teti ekateko kubena Israeli abana amabeli.²⁹Ni kucisumino eko bapulile mumumana wa Kashika kwati nakalimo kupula mumulundu uwauma. Ilyo abena Egpiti bali mukweshiwa umukucita ifi, balisendelwe.³⁰Ni kucisumino eko ifibumba fya Jeriko fyawilile panshi, panuma bali mukati kakushingulukwa panshiku sebeni.³¹Ni kucisumino eko Rahab cilende tafwile nabonse abo limukuba nabo abo abali abashinakila, pantu ali pokelele inengu mumutende.³²Nga nakalimo fintunshi ninga landa? Pali ici akashita kali mukufilwa nebo nganalanda ulwa pali Gidioni, Baraki, Samusoni, Yephtha, David, Samwele na pali bakasesema.³³Nipali ico ukupitila mucisumino bali cimishe amabufumu, babombe ubulungami, nokupokelela amalayo. Bena balesesha utunwa nkalamo,³⁴balimukushimya amaka yamulilo, balimukufuma mutunwa twa lupanga, bali mukundapwa mumalwele, baishileba impalume munkondo, nokulacimfya abashilika bamu fyalo fimbi.³⁵Abanakashi bali mukupokelela ukubabwesha abafwa ukupitila kwa mukubushiwa. Nabambi nabo baleba culusha, balebakanina ukubalekako, pakutula bakwatemo ukusalapulwa ubwa busuma bwa kubushiwa.³⁶Bamo baleeshiwa kwa ukulaba punika, nokupumwa, nakuminyololo namufifungo.³⁷Baletobwa amabwe. Baleputulwa kuli Ba sawe pabili. Baleipaiwa naku mipanga. Bale ya namumikupo ya mbelele namu mikupo yambushi. Baleba abapina, abatitikishiwa, abacitwa ubuluku.³⁸Icalo tabawamine. Baleba lyonse abalubana nokulasabantafye mu matololo namu mpili, mumimba namufi mendo ifya panshi.³⁹Nangula cakutula ababantu bali abashininkishiwa na Lesa pa mulandu wa cisumino cabo, tabali mukupokelela ubulayo.⁴⁰Lesa alipekanya ifintu fimo ifisuma pali fwebo, pakutula ukwabula fwebo, bena ngatabali abapwililika.

Chapter 12

¹Ico, apo twali shungulukwa kwikumbi lyaba bunte ilikulu nga tatule fya tufinina fyonse namasambi ayatulambatila. Tubutuke nomukonsha ulubilo lwa bikilwako fwebo.²Natutonte pali Yesu, katampa elyo kuwaminisha wacitetekelo. Pamulandu wakwangilwa kwa bikilwe pali ena, ashipikishe pa musalaba, nokusula kasebanya, nokwikala kukulyo kucipuna csbufumu cakwa Lesa.³Eco tontonkanyeni pali ena, uwashipikishe kufikansa fya babembu mukutalikana nankwe, pakuti mwiisaba aba abasakamana mu mitima yenu nokulabako.⁴Mwebo tamulakanya nangu mukupilikita nolubembu, pakafye na mukusumya umulopa,⁵kabili mwalilaba ukukoselesha ukwalangilwe kuli mwebana baume: We mwana wandi umwaume, we yangusha kufunda kwa kwa shikulu, nangulafye citomposhi kukwebaula kuli ena,⁶pantu shikulu ebaula uyo onse atemwa, no kulopaula umwana onse uyo apokelela.⁷Muleshipikisha mumacushi pakufundwa Lesa alepanga mwebo ngabana baume. Pantu mwaa mwaumenshi uyo wishi ashebaula? ⁸Nomba nga mwaba ababula ukwebaula, uko abantu bonse bakumako, ninshi tamuli bana baume bakwe.⁹Kabili, twali naba fyashi abale tusalapusha fwebo bene twaliba cindike. Bushe tekuti tunakile umufyashi wamipashi nobumi."¹⁰Batata besu batusalapwile pakashita akanono mwabelele ama tontonkanyo yasuma. Nomba Lesa atukansha fwebo mufisuma fyesu, pakuti tukumeko kuli bumushilo bwakwe.¹¹Panshita yakusalapula nga yabapo, nomba ilakalifya. Nomba panuma mufuma ifisabo fyamutende nobulungami kuli abo abali muku kanshiwa palico.¹²Kosheni amaboko yenu aya bunagani na makufi yenu aya lukwako.¹³Pangeni nshila ya makasa yenu, pakuti abalemana befumamo nomba bondapwe.¹⁴Bombeleni mukuba nomutende kuli onse, napeka nabumushilo ukwabulefyelwe takwakabe nangulafye umo ukamona shikulu.¹⁵Sakamaneni pakuti umuntu nangulafye umo epalebela kucikuku cakwa Lesa, nomba epali umushila uwalula wakula nokuleta ububi, tekuti iyingi

yonauke kuli uyo, ¹⁶Sakamaneni ukukana kumako cenjeleni kwiba uwabulale lale nangu muntu ushaishiba Lesa pamo nga Esau, uwa shitishe insambu shabubeli kukulya. ¹⁷Pantu mwali shibe panuma yaifintu, elo apekenye ukupoka amapalo, alifililwe, mulandu takwete ulubali ulo engalapililamo, napamofye nangula aletibinta mu filamba. ¹⁸Pantu tamwapalamina kulupili ulushingekawako, ulupili ulubilimo mulilo, nemfimi, kufinkunkuma, kucipupu ca mwela ukalamba. ¹⁹Tamwaiishile ukulilila kwepenga nangu kucinda cakulanda kwa mashiwi abo abaleumfwa balipapete ukuti abale umfwa balipapete ukuti kwibako ishiwi limbi ilyakulanda kuli bena. ²⁰Pantu nabena taba shipikishe icakonkomeshiwe: "atemwa ninama yakwata kulupili, ikatoba ulwe amabwe." ²¹Nacintu camoneke kuli bena cali kakutinisha saana efyo Mose alandile, "naumfwa umwenso nolukwako," ²²Nacimbi, mwebo namwisa kulupili lwa shioni kumusumba wakwa Lesa wamweo, Yelusalemu wakumululu, nakuli ba ngeli amakana ikumi abalesefya. ²³Namwisa kukulengana kwa mabeli abalembwa mumulu. Namwisa kuli Lesa, kapingula wa bonse nakumipashi yaba kaele ababa aba pwililika. ²⁴Namwisa kuli Yesu, kampanika wa cipangano candakayi, nakumulopa wa sanshilwe mukulanda ifisuma ukucila pa mulopa wa kwa Abele. ²⁵Moneni ukuti tamukene kuulelanda kwa uyo umu. Pantu nga taba puswike elyo bakene uyo umu walwba cenjeshako pano pesonde. pali bufi fwebo tatwakapusuke ngatwa taluka ku uletu cenjesha kufuma mumulu. ²⁶Panshita imo, uyo ishiwi lyakwe lya sunkenye isonde. Nomba nalaya nokulanda kuti, Inshita imo neibiye nkasunkanya tesonde lyeka iyo, lelo nmumyulu. ²⁷Naya mashiwi, napeka, "ngapanshita imo neibiye," icalola mukufumya ifintu ifingasunkana, nge fi, ifintu ifyapangwa, pakuti nge fintu ifishakasunka nishiwe fika shale. ²⁸Eco, pakukupokelela ubufumu ubushisunkanishiwa, tubombelesha Lesa mumaka muli yo wine musango muku mutatakula Lesa mukufuka namukatina. ²⁹Pantu Lesa wesu mulilo upwililisha.

Chapter 13

¹Leka ukutemwa kwabunina konkanyepo. ²Mwalalaba ukupokelela abapitanshila. Pantu bambi, balipokelelapo naba malaika ukwabula ukwishiba. ³Muleibukisha abafungwa, kwatimwafungilwa nabo pamo, muleibukosha balya bonse abo balecusha, kwati mulinabo mu mubili. ⁴Lekeni icupo cibe icacindamikwa ku bantu bonse. Lekeni ubusanshi bwa mucupo bube ubwabula ifiko, pantu Lesa akapingula ababulalelele naba cilende. ⁵Lekeni imibele yenu ibe iya fuma kukutemwa ulupiya. Muleteka imitima nafimntu mulimukukwata pantu Lesa umwine alanda ukuti, "nshakamisha mweka, nangula ukumilekesha." ⁶Natuteke imitima pakuti twingaba abakulanda mukupama ati, "Shikulu ekafwa; nshabe nomwenso. Cinshi cintu umuntu engancita?" ⁷Mulemona bantungulushi benu, balya abalandile icebo cakwa Lesa kuli mwebo, mulemona ifisabo fya mititile yabo. Mulebapashanya mu citetekelo. ⁸Yesu Klistu abafya cimo cine mailo, lelo, nokuya umuyayaya. ⁹Mwisendwa na masambilisho yambi yambi ayapya. Pantu nacipitila mu kusenaminwa temufya kulya ifishafwa abenda ukupitila muli ifyo. ¹⁰Twalikwata icipailo kuntu ababomba mu cinyumba nyumba tabakwata insambu sha kulyako. ¹¹Pantu umulopa wena untu beipaila amasambi uletwa na shimapepo mukalamba muncende umwashila. Lelo imibili yanama koca kunse yankambi. ¹²Yesu nao aliculile kunse ya mwinshi wa musumba, pakwebati asangulile abantu ukupitila mumulopa wakwe. ¹³Eico twendeni kuli ena kunse ya nkambi, ukusenda ne nsoni shakwe. ¹⁴Pantu tatwa kwata incende yamusumba iya kubelelela kuno. Nomba tulimukulolela imo iya kuti ikese. ¹⁵Ukupitila muli ena, pali ici, lekeni lyonse lyonse tupele ilambo lyakutasha kuli Lesa, amalumbo ayali fisabo fyo milomo yesu ifyishiba ishina lyakwe. ¹⁶Twilaba ukulacita icisuma nokulaafwana cilaumo naumo, pantu malambo ya musango uyo aya totela Lesa. ¹⁷Muleicefya nokumfwila intungulushi shenu, pantu balolekesha pa myeo shenu, nga abakalondolola palwa mwebo. mulebomfwila kubili mulecita ifi nainsansa, kabili ukwabula ukuilishanya, icikaba icafye kuli mwebo. ¹⁸Muletupepelako, pantu natushinikisha na kampingu uwaololoka elo kabili tule fwaya ukwi kala muli bubwino muli fyonse. ¹⁹Ndekonkanyapo ukumikoselesha ukucilapo ukucite ifi, pakutilla ningabwelela kuli mwebo bwangu. ²⁰Nomba Lesa uwacibote, uuwabweshe kachema mukalamba ukufuma kubafwa Shikulu Yesu, kumulopa wacipangano camuyayaya, ²¹amipele icisuma conse pakuti mucite ukufwaya kwakwe, ukubombela mulifwebo icimusekesha, ukupitila muli Klistu Yesu, kuli ena kube ubukata umuyayaya. Amen. ²²Nomba ndemikoselesha, bamuninane, ukwikatila kwishiwi lya cikoselesho ilyo nalembela kuli mwebo. ²³Ishibeni ukutilla muninefwe Timote alilubulwa, uo nkesamimona nao ngaaisha bwangu bwangu. ²⁴Posheni bantungulushi benu bonse nabonse abacisumino. Abena Itali bamiposha. ²⁵Ukusenaminwa kwingaba namwebo bonse.

James

Chapter 1

¹Yakobo, umubomfi wakwa Lesa na Shikulu Yesu Klistu, ku mitundu ikumi na ibili mu kusalanganya: amaposho. ²Cipende ukuti kusekelela, mweba munyinane, ilyo mullepita mukucula. ³Mwalishiba ukuti ukweshiwa kwa cicetekelo cenu cilemuletelela ukukosa. ⁴Lekeni ukukosa kubombe umulimo wauko uwafikapo, elo mwingaba no kufikapo, nokukana bulisha icili conse. ⁵Lelo umu uwamuli mwebo ngabulisha amano, lekeni epushe kuli Lesa, eupela bonse kabili ukwabo kusala kuli bonse abaipusha, ali no kupela kuli ena. ⁶Lelo epushishe mu cicetekelo, ukwabulo kutwishika. ⁷Pantu uutwishika apala ibimbi mu cimana icikulu ilisendwa ku mwela nokuposwa pambali. Pantu ulya muntu tafwile atontontanya ukuti ali no kupokelela icili conse ukufuma kuli Shikulu. ⁸Umuntu waifi ni myalu-myalu, taiminina munshila isuma. ⁹Lekeni bamayo umupina aitashishe pacifulo cakwe. icapamulu. ¹⁰Lelo umukankala pacifulo cacepesha,

Chapter 2

pantu ali no kupita ngeluba lyampanga.¹¹Pantu akasuba katula ne cikabilila nokumika ifyani. Iluba lilabonsa no busuma bwapwa. Mumusango umo wine, no muntu umukankala ali no kupwa mukati kabulendo bwakwe.¹²Alishuka umuntu uushipikisha kucakweshwa, pantu elyo apita mukweshiwa, ali no kupokelela icibalika ca mweo icalailwe kuli abo abatemwa Lesa.¹³Mwileka nangu umo ngaeshiwa, alande ati "Naeshiwa na Lesa," Pantu Lesa teshiwa nobubi, nangu umwine ukweshwa bambi.¹⁴Nomba umuntu onse eshiwa no lunkumbwa lwakwe umwine, efimulenga ukucita ifyo fine.¹⁵Panuma ulukumbwa nalwimitwa, lufyala ulubembu, napanuma ulubembu na lukula, lufyala imfwa.¹⁶Eico mwibepwa, mweba munyinane abatemwikwa.¹⁷Icabupe conse icisuma necabupe icafikapo cifuma ku mulu. Cisa ukufuma kuli Tata wa lubuto. Kuli uyo takwaba ukwaluka nangu cinshingwa pamulandu wakubwela.¹⁸Lesa alitusala fwebo ukufyalwa kwishiwi lya cine, pakuti twingaba ifisabo fyantanshi pali fyonse apangile.¹⁹Mwaishiba ici, mwebamunyinane: Leken i umuntu onse abe uwaangwako kukumfwa, uwakokola ukulanda, noukokola ukukalipa.²⁰Pantu ukukalipa kwa muntu takubomba nobulungami bwakwa Lesa.²¹Eico fumyeni ifyalubumbu ifyabipisha nobwingi bwa lubumbu. Nomukuicefya pokeleleni cebo icalimbwa, icingapususha imweo yenu.²²Beni bakacita ba cebo tebakomfwa, ekwilufya mwebene.²³Pantu ngo muntu aba komfwa wa cebo lelo tekacita, ali ngomuntu uwilolesha mu kalashi icinso cakwe.²⁴Ailolesha umwine apo pene afuma alaba nefyo aba.²⁵Lelo umuntu uulolokesha bwino bwino pefunde ilyapwilika, ilya buntungwa, no kutwalila ukucita ifyo, tekubafye komfwa uulaba, uyu muntu akabo washuka mu mibele yakwe.²⁶Nga umo aleimono kubo wasumina, lelo ngatasungo lulimi, aleibepa mumutima wakwe, no kusumina kwakwe kwafye.²⁷Icimumino icasanguluka na icabula akabi kuntanshi yakwa Lesa na Tata kwafwa abana banshiwa naba mukamfwilwa mukucula kwabo, no kusunga umo naumo ukwabula ifiko fya calo.

Chapter 2

¹Mwebamuninefwe, mwikwata icicetekelo cakwa Shikulu wes Klistu Yesu, Shikulu uwabukata, mukupatulula abantu.
²Nakalimo limbi umuntu umbi aisa mukwingila umo mukwatile ukulongana mukufwala ininda minwe ya golide nefya kufwala ifya mutengo, naumbi aingila umuntu umupina ali mukufwala ifya busali.³Nga mwalolesha pamuntuuawafwala ifyakufwala ifisuma no kulanda ati, "Webo ikala palya pancende "iisuma", nomba mwasosa kumupina, "webo imaninafye palya" nangu "ikala pamakasa yandi,"⁴Bushe tamuli mukwiipingula mwebene? Napeka tamuli mukwisa mukuba bakapingula abali namatontontanyo yabipa?⁵Umfweni, bamunyinane abo natemwa, bushe Lesa talimukusala abapina abamu calo ukuti babe abakankala mu cicetekelo na mukuba impyani sha bufumu ubo alaile kuli abo abamutemwa?
⁶Nomba mweba tamupela mucinshi ku bapina! nakalimo bushe tacili bakankala abali mukutitikisha mweba? Napamo te abo bene abali mukumutwala mufilye?⁷Bushe tabali mukubomfya umusalula kwishina ilisuma nipali ilyo mweba mwitilwapo?⁸Nga, cakuti caba ifyo, mweba muli mukufikilisha ifunde ilya pampamikwa ukulingana ku malembo, "mweba mulingile ukutemwa abena mupalamano nga mwebene, " ninshi mwacita bwino.⁹Lelo mweba ngamuli mukusobolola abantu, mweba muli mukupanga ulubembu, nomba mweba muli abashininwa kwi funde ngabakatoba wamafunde.¹⁰Nipali ici uyo onse uwanakila ifunde lyonse, tepali ico icakutula alifye cintalikafye patuntu mu nshila shimo, caisabafye ukushininwa palwa kutobafye yonse amafunde.¹¹Nipali ico ngaumo alandile ati, wilacita bucente, "Wilaipaya, "ngacakutula webo taucita bucente, nomba nga webo uli mukwipaya, uli mukuba katoba wamafunde.¹²Eico landa nokucita nga abo abali mukulubulula mukupilibula nge funde ilyakulubulwa.¹³Pantu ubupingushi bwisa ukwabula uluse kuli abo bonse abalangile ukukana naba noluse. Uluse lusekelela pa bupingushi.¹⁴Bushe busuma nshi ngobu, bamunyinane, ngo muntu alimukulanda ati ninkwata icicetekelo, lelo takwete imilimo?¹⁵Nakalimo munonko napamo nkashi obe takwete ifyakufwala bwino napeka nabulisha ifyakulya ifya ubo bushiku.¹⁶Nakalimo uyo muntu kuli webo alanda kuli bena, "Kabiye umutende, kabiye ulekanabuka kabili kesushiwe, " webo ngataubapelepo nangu fimo ifyo bali mukukabila ku mibili yabo, busuma nshi ubo?¹⁷Ecimo cine necicetekelo palwa ciko, ngatacikwete imilimo ninshi cintu cafwa.¹⁸Limbi umbi kuti alanda ati, "webo uli necicetekelo, na webo ndimukukwata imilimo, "nomba takwete imilimo, na webo ndi mukulanda ati ciceteke candi ne milimo.¹⁹Webo walicetekela ati Lesa abafye umo; wacita bwino. Lelo nengulu nasho shalicetekela , nafyo filatutuma.²⁰Uli mukufwaya ukwishiba, we mupuba we, ico cicetekelo icabula imilimo cacabe.²¹Bushe te Abrahamu Tata wesu alungamikililwe ukupitila mu milimo ilyo ailepela Isaki umwana wakwe ubu ce pa cipailo?²²Walolesha ukutula icicetekelo cibomba pamo ne milimo, napali ic ukupitila mu milimo icicetekelo cilesulamo ukulundulika.²³Ilembo lya fikilisha ilya landile ati, "Abrahamu acetekela Lesa, naco calipendelwe kuli ena ati bulungami, " napeka bali mukumwita cibusa wakwa Lesa.²⁴Muli mukulolesha ukutula ukupitila mu milimo emo umuntu enga lungamikulwa, lelo tacilifye mu kucetekela.²⁵Bushe nimunshila imo ine, nakalimo Rehabu cilende tekumilimo alungamikilwe, wena ilyo apokelele abatumine peka abatumine bena ukuya munshila imbi?²⁶Nipali ici umubili uuli mukupatuka kumupashi ninshi walifwa, cimo cine ne cicetekelo nga capatukana ku milimo ninshi califwa.

Chapter 3

¹Tebengi abamuli mweba abafwile ukuba bakasambilisha, mweba munyinane, pantu mwalishaiba ukuti bakafundisha ba kapingulwa ukucilamo.²Pantu fwebo bonse tulaipuntula mushila ishing. Kabili umo ngataipuntula mumashiwi, ninshi muntu uwapwililika, kuti atungulula nomubili wakwe onse.³Ililine ngatwabika imikobelo mukanwa kakwa kabalwe kuli ena pakuti anakile fwebo, kuti twalangilila nembila yabo yonse.⁴Ishibeni ukuti nafimato, nangu fyakulisha nokusendwa nomwela uwakosa, fipindululwa kunkafi iyacepesha nokuya uko senki alimukufwaya.⁵Cimo cine nolulimi cilundwa ica

cepa kumubili, kuti lwatakishako ifintu ifikulu. Moneni ifyo umulilo wacepesha lelo umulilo oca impanga iikulu. ⁶Ululimi nalo mulilo, calo ica onaika iconaula ifilundwa fyamibili yesu. Lubifya umubili onse ngomulilo kukonaula ubumi bwesu. Lukabikwa mumulilo wa kutwalilila. ⁷Pantu umusango onse uwanama yamumpanga, iconi, icikulika ne cibumbwa camuli bembwa cila temwa na kabili fitekwa nafwebo fwe bantu. ⁸Nomba takuli abantu abengabelesha ululimi. Lwena talutusha pa bubi, lwaisulamo ubusungu ubwipaya. ⁹Kuli lwena tulatashishako Shikulu na Tata, na kuli lwena kuti twatipilako abantu, abapangwa mucipasho cakwa Lesa. ¹⁰Kukanwa kamokene kufuma amapalo na ukutipa. Mweba munyinane, ifi fintu talinga citika. ¹¹Bushe akamfukumfuku kuti kaisula kaitulula fyonse amenshi ayalowa naya lula? ¹²Mwe bamunyanane, bushe icimuti camukunyu, kuti capanga umu olife? Nangu umwangashi, umukunyu? Nangu kuti amenshi ya mucele ukufunya amaneshi ayalowa? ¹³Bushe nani uwamuli mwebo uwamano uwingo mfwa? Leken i uyo muntu alange ubumi ubusuma ukupitilila ku milimo yakwe mukuicefya na mano? ¹⁴Nomba mwebo ngamwakwata ikukalifya no mufimbila mumitima yenu, mwilaitakisha nokuibepa ku cine? ¹⁵Aya temano ayafuma ku mulu. Lelo, yapano calo, teyamupashi, yaciwa. ¹⁶Pantu ukuli ukupatana na kafindwe, ninshi kuli icimfulunganya na ububi bonse. ¹⁷Nomba amano ayafuma kumulu pakubala yalipwililika, yamutende-yakutemwa, yamutembo, yakulingulula, yaisulamo uluse nefisabo ifisuma, tayaba no muncishanya yacishinka. ¹⁸Ifisabo fya bulungami fitandwa mumutende kubacita umutende.

Chapter 4

¹²³Bushe ifilenga muli mwebo ukutalikana no kulwa fifuma kwisa? Bushe tafifuma mulunkumbwa ulufuma ululwisha muli mwebo? Mulafwaya, nomba tamukwata. Eco mufwaisha ukwipaya no mufimbila, lelo tamukwata. Eco mulwila no kutalikana. Tamukwata ifintu mufwaya pantu tamulomba. Mulalomba nomba tamupokelela nipa mulandu mulombela mu mubili, pakweba ati mufibomfye mukufwaya kwenu. ⁵Mwe bacende mwe! Bushe tamwaishiba ukuti ukuba bucibusa ne calo ciibi kuli Lesa? Eico nomba ulimukufwaya ukuba umubiye ne calo aibika umwine ukuba umlwini kuli lesa. ⁴Bushe mucili muletontokanya ati ifyalanda amalembo fya bufi, "Umupashi wapangilwe ukwikala muli fwebo waliba no bukwa sana"? ⁶Lelo Lesa ena alitupela icikuku, eco amalambo yalanda ati, "Lesa atalika abafilumba, nomba apela icikuku kubaicefya." ⁷Eco mulenakila Lesa. Mulekana ciwa, na ena akulafuma kuli mwebo. ⁸Palameni kuli Lesa, na ena akulapalama kuli mwebo. Sambeni kumimwe yenu, mwebo mwebabi, wamyeni imitima yenu, mwebo mweba lyambo. ⁹Ubulanda, kulosha, nokulila! Leken inseko shenu shaluke imisowa na insansa shibe ubulanda. ¹⁰Muleba abafuka pa cinso cakwa Shikulu, nao ali nokuminya pa mulu. ¹¹Bamunyanane, mwilalanda pa banenu. Umuntu ngali mukulanda pali munyina nangu ukupingula bamunyanane uulanda pa mafunde na ukupingula amafunde, tauli kacita wamafunde, lelo uli kapingula. ¹²Abafye umo uupela amafunde no kupingula. Ena ewaba nensambu sha kupususha nangula ukonaula. Bushe niwebo nani, uwakupingula umwine mupalamano? ¹³¹⁴Nomba umfweni, mwe balanda ati, "Lelo nangula mailo tukaya mu musumba. Tukapwako umwaka umo, kumakwebo, tukamonamo icibweshwa." Nani wishiba ifikacitika mailo, pamo no bumi bwakwe? Mwebo mwaba nga fube-fube uumoneka pakashita akanono nokuluba. ¹⁵Mulingile, ukulanda ati, "Nga Lesa atemwa, ukuti fwebo twikale no kubomba ifi nangu filya." ¹⁶Nomba mupanga icilumba no kutalika kwamataki-Ifilumba fyonse ifi fibi. ¹⁷Lelo nga umo uwaishiba icisuma nomba tacitita, ninshi kuli ena lubembu.

Chapter 5

¹Iseni nomba, mwebo mweba kankala, lileni no kupundisha pafya bulanda ifileisa kuli mwebo. ²Ifya bukankala fyenu nafibola, nensalu shenu nabashilya-ku mpemfu. ³Golide wenu naSiuva wenu nakwata indalawa nendalawa shakwe shikaba kambone wenu. Shikalye mibili yenu kwati mulilo. Mwatutula ifyabukankala fyenu kunshiku shakupelekesha. ⁴Mona, amalipilo yababomfi yalilila-amalipilo yaabo bonse abasombwele amabala yenu, nokulila kwa bakasombola kwafika mumatwi yakwa Shikulu wabu bumbo. ⁵Mwikala mubwanalale pano calo. ⁶Mwaseka nokwipaya umulungami, nao tamukaanya. ⁷Eico beni aba mutekatima, bamunyanane, mpakafye na Shikulu akabwele. Mona, umulimi alolela ifisabo fya mumushili. Alafilolela, mpakafye fyapokelela imfula yakwambilapo neyakushalikisha. ⁸Namwebo, cimo cine, kwateni umutekatima. Kosheni umutima yenu, pantu ukubwela kwakwa Shikulu na kupalamina. ⁹Mwilailishanya, bamunyanane, umo no munankwa, pakwebati mwikapingulwa. Moneni kapingula naiminina pamwinshi. ¹⁰Icakupalanyako, bamunyanane, ukufuma kukucula nokutekanya kwaba kasesema, bonse abalandiile mwishina lyakwa Shikulu. ¹¹Moneni, abaleshipa mumacusho ebo tulelanda ati balishuka. Mwalyumfwako ukushipa kwakwa Yobo, mwalishibe ukupanga kwa Shikulu, kwa kwebati wa luse necongwe. ¹²Ukucila pali fyonse, bamunyanane, mwilapa, nangu mumulu nangu pano calo, nangu umulapo umbi uuli onse. Nga iyo, lekeni "Ukusumina" kupilibule "Ukusumina" "Nokukana" kupilibule "Ukukana," pakwebati mwiponenana mubupingushi. ¹³Bushe muliko umo muli mwebo uulecula? Mulekeni apepe. Bushe muliko umo uukwete insansa? Mulekeni embe ishakulumbanya. ¹⁴Bushe muliko umo muli mwebo umulwele? Mulekeni ete abakalamba bacilonganano, nokubeta bena bamupepelele. Balekeni bamusube namafuta mwishina lyakwa Shikulu. ¹⁵Ipepo lya cictkelo liposha umulwele, nashikulu akamwimya. Ngali pangile ulubembu, Lesa akamwelele. ¹⁶Kanshi imembu shenu kuli umo no munankwe, nokupepelana umo nomunankwe, pakwebati mwingapola. Ipepo lya walungama lilabombesha mumaka. ¹⁷Eliya ali muntu nga fwebo. Alipepele ati tayakaloke, nayena tayalokele pamyaka shitatu ne myeshi mutanda. ¹⁸Elo Eliya apepele na peka. Ne myulu yali peelee imfumu, ne calo catwele ifinsabwa nsabwa. ¹⁹Ba munyanane, umo pali mwebo ngayaluka afuma kucishinka, na umo amubweshwa, ²⁰ulya muntu eshibe ati uyo

onse uubweshe umubembu ukumufumya mu nshila ya kulula amupususha ukumufumya kumfwa, nokufimba pafya bubifi ifingi.

1 Peter

Chapter 1

¹Petelo, umutumwa wakwa Yesu Klistu, kuba lendo basalangana, abasalwa, mu Pontas, Galatya, Cappadocia, Asia, na Bithynia. ²Ekulingana namano yakubalilapo ayakwa Lesa Taata, abulilwe no mupashi wa cumfwila naba kaminwa umulopa wakwa Yesu Kristu. Icikuku cibe naimwe, nomutende ukulileko. ³Lesa na Taata uwakwa shikulu Yesu Klistu alumbanishiwe! Muli ulu luse lukalamba, alitupela ukufyalwa ukwandakai kubwikashi bwesubilo ukupitila muku bushiwa kwakwa Yesu Klistu ukufuma kubafwa. ⁴Ubu bupyani yabwakonaika, tabwakakakwe, nokubonsa tabwakabonse. Busungilwe mwebo kumulu. ⁵Naucingililwa kumaka yakwa Lesa ukupitila mucicetekelo, ipusukilo ilyo likasokololwa munshita shakupela. ⁶Uli uwansansa palwa ici, nangu nomba kuli webo naumfwa ubulanda mu mafya ayengi aya pusana pusana. ⁷Ici cakushinikisha icitetekelo cenu, icili cacindamisha ukucila (Golide) umukuba uonaika, nangu caeshiwa kumulilo. Ici cicitika pakuti icitetekelo cenu paku sokolola kwakwa Yesu Klistu. ⁸Tamwamonapo, nomba mwalimutemwa. Tamwamumomapo ililine, nomba mwalisumina muli ena nokusekelela nensansa isho tashingalandwa nokwisulamo ubukata. ⁹Nomba uli mukupokelela palobe pamulandu wafyafuma mucicetekelo cobe nepusukilo lyamyeo yenu. ¹⁰Kasesema afwailishe nokumona bwino bwino palwe pusukilo ili, napalwa bukata ubukaba bwenu. ¹¹Bafwaile nokufwaya ukwishiba palwa abo nelyo umupashi wakwa Klistu wasosele kuli bena. Ici calimukucitika lintu alimukubebela calimo palwa kucula kwakwa Klistu pafintu fyalulumbi panuma yafilya. ¹²Casokolwelwe kuli bena ukuti tabailesunga palwabo, nomba webo, ilyo balandile ifintu ifyo bakwete baebelwe nabo abo abale shimikila icebo kuli mwebo kuli mupashi wamushilo, uwatuminwe ukufuma kumulu-ifintu ifyo bamalaika balefwaya. ¹³Mube abaipekanya nokushipa mumano yenu. Mutekanye. Biken i subilo lyenu pabukata ubo bukaletwa kuli mwebo lintu Yesu Klistu akasokoloka. ¹⁴Ngabana bacunfwila, mwipalama kufintu ifyo mwakonkele lintu mwali abatutu. ¹⁵Nomba ngaumo uwaitilwe wamushilo, webo, nobe, ube uwamushilo mumisango yonse. ¹⁶Ngefyo calembwa, "ube uwamushilo, pantu nebo ndiwa mushilo." ¹⁷Ngawaita "Taata" uyo upingula pakati nokulingana pali cila muntu pamilimo iyo acita, endeni munshita yabulendo bwenu nakatina. ¹⁸Namwishiba ici ukuti tacali nomukuba waonaika nangu Golide iyo mwalubwilwe mumano yabupuba ayo mwasambilile ukufuma kuli bawiso. ¹⁹Icilingile, walubulwa nomulopa wacindama uwakwa Klistu uwali ngomwana wampanga usha tunganishiwe ifibi nangu akalema. ²⁰Klistu asalilwe intanshi pakutampa kwa Calo nomba alisokololwa kuli mwebo muli ishi nshita shakulekelesha. ²¹Ukupitila muli ena mwalisumina muli Lesa, uwa mubushishe kubafwa nokupelwa ubukata, pakuti icicetekele nesubilo likaba muli Lesa. ²²Mwapangile imyeo yenu iyapwilika kucumfwila cacishinka ici cabaleleko pamulandu wa citemwiko cacishinka cabumunyanane, temwa umo na umo mucishinka ukufuma kumutima. ²³Walifyalwa napeka, nokufuma ku mbuto shaonaika, lelo ukuyuma kumbuto shishingonaika, ukupitila mwishwi lyalipo nowashalapo Lesa. ²⁴Pakuti, "fyonse ifyamubili fili ngefyan, nobukata bwafiko buli ngeluba lyamupanga yafyani. Ifyani filoma, neluba lilafumba, ²⁵nomba ishiwi lyakwa shikulu lishala umuyayaya." Ili elyashi lisuma ilya landilwe kuli mwebo.

Chapter 2

¹Eico biken i fyonse ifibi lubali, bonse ubucenjeshi, bumumbibunda, akalumwa, nabonse bukafuntu. ²Kwati twana utunono, utufwaya umukaka uwapwilika uwa bu mupashi, ukupitila muli ici mwingakula mwipusukilo, ³nga mwalyesha ukuti shikulu waluse. ⁴Isa kuli nebo nebwe lya bumi ilyakanishiwe ku bantu, nomba alisalwa kuli Lesa ena uwabuyo. ⁵Nemwebene muli ngelibwe ilya bumi ilyakulwa pamulu wang'anda iya bumupashi, ukukonka ukuba bumushilo shimapepo uwinga pela ilambo ilya mupashi kuli Lesa ukupitila muli Yesu klistu. ⁶Ilemba lyalanda ati: "Lolesheni, ndebika mu Zioni ilibwe lya pacifutu, ilyasalwa nobuyo. Uyo onse uwa sumina muli ena takalengwe insoni." ⁷Umucinshi wenu mwe basumina. Nomba, "ilibwe ilya sulilwe kuli bakakula, elya isaba ilibwe lya pacufutu," ⁸ne," bwe lyakuipununako na cilibwe calenga bena bawa." Baipununa pantu tabaufwile imbila-iyu basotelwe ukucita. ⁹Nomba muli bantu abasalwa, bushimapepo bwa mfumu, uluko lwamushilo, abantu abo aikwacila, pakweba ati mwingilanda ifya bulamba fya uyo uwamifumya mu mfifi ukumileta mulu bunto. ¹⁰Tamwali bantu, nomba mui bantu bakwa Lesa. Tamwapokelele uluse, nomba namupokelela uluse. ¹¹Mwebatemwikwa, ndemita ukuti muli beni kabili abalebeshi mufumeke kulukumbwa lwa mubili ifilwisha imutima wenu. ¹²Mukwate imbela iisuma mubena fyalo, pakuti, ngabalanda kuli imwe ati mulicita fibi, pakulolesha imbela yenu iisuma balumbanya Lesa Mubushiku bwakwisa kwakwe. ¹³Ufwileni inkosho shabuntuse pamulandu wakwa shikulu. Ufwileni bonse ba mfumu mukalamba, ¹⁴nangu nikuli bwanamala, batumwa kukukanda bacinta tubi no kutasha abacita ifisuma. ¹⁵Uku ekufwaya kwakwa Lesa, mukucita ifisuma muli mukutalalika uku kana ishiba kwa kulanda kwa bantu abatampa. ¹⁶Abantu abakaye, mwibofya ubuntungwa ukufimba pafibi, nomba mube ngaba bomfi bakwa Lesa. ¹⁷Cindikeni abantu bonse. Temweni bumunina. Tineni Lesa. Cindikeni imfumu. ¹⁸Mwebabomfi, mube abanakila kuli cibinda wenu nomucinshi onse. Nakileni tekubasuma beka bacibinda, nomba nakuba pondama bene. ¹⁹Pantu ici cakusasamusha uuli onse ukushipikisha ukupita muku kalipwa kukucushiwa ukushilungeme pakwishiba kwakw Lesa. ²⁰Milandu shinga mukwete kulya ngamwabembuka nakabili ngamwashipikisha

mukulimunwa? Nomba ngamwacita icisuma nakabili mwacula elyo ninshi mwali limwinwe, ici cikalomba ukulumbanya ukufuma kuli Lesa.²¹ Pantu nikuli ici eko mwaicilwe, pamulandu Klistu nao alimuculile. Alimishila icilangililo icakukonka mutapulo shakwe.²² Tapangilepo ulubembu, nangula ubucenjenshi ukusongwa mukanwa kakwe." ²³Elyo atukilwe, ena tatukile. Elyo aculile, tatinishe, lelo aipele umwine kuli uyo uupingula iyalingama.²⁴ Ena umwine asendele imembu shesu mumubili wakwe pacimuti, pakweba ati tatukwetemo ulubali mulubembu, na pakweba twikale aba bumi abalungami. Mufilaso fyakwe emo twaposhiwa.²⁵ Bonse imwe mwali abasalangana ngempanga isha luba, nomba ililine namubwela kumucemi na kasunga wa mutima yenu.

Chapter 3

¹Namuli iishila, mwebo mwebakashi mufwile ukulanakila kubalume benu. Mulecita ifi nangu cakuti bamo abaume tabanakila kucebo, kuti bacimfiwa ukwabula ishiwi, ukupitila mumisango yabakashi. ²Pakweba ati bamona imisango iisuma iyakunakilila kwenu nomucinshi. ³Lelo cicitikilwa ngakubakunse pamo ngokuluka umushishi, ukufwala ifyakolokondwe, nangu ifyakufwala fya kuyumfwilamo. ⁴Nomba, lekeni cicitwe nobuntu buli mukati kamutima, nokuwama ukwakubelelela kubashaishiba nokumupashi uwatalala, uyo uwawamisha panuma yakwa Lesa. ⁵Pantu ifi efyo abanakashi bamushilo kunshita ishafumako abakwete isubilo muli Lesa baisumbwile abene beka, ukupitila mukunakila kubalume babo. ⁶Muli iyi inshita Sara anakile Abrahamu nokulamwita shikulu wakwe. Mwebo nomba muli bana bakwe ngamwacita iciweme nakabili ngatamuli nomwenso wakusakamana. ⁷Munshila imoine, mwebo mwebalume babo mufwile mwaikala nabakashi benu ukulingana nokwishiba, ngefyo aba baba inkulutu ishanoka, abanakashi. Mufwile mwabapela umucinshi ngempyani shinenu ishakucikuku camweo. Mulecita ifi pakuti amapepo yenu yacingwa. ⁸Mukulekelesha, mwebo bonse, kwateni umubela, umowine, abankumbu, abatemwana muli bumunyenwe, mukukanapatana, elyo nokuicefya. ⁹Mwilaibwekesesha icabipa pacabipa nangu insele pansele. Nomba, konkanyepo ukupala, pantu epali ici mwaitilwe, ukuti mupyane ipalo. ¹⁰Ufwaya ukutemwa umweo nokumona inshiku ishawama afwile alesha ululimi lwakwe kukucita ifyabipa nemilomo yakwe mukukanalanda ifyamuselu. ¹¹Lekeni afumeko kufibi acite icawama. Lekeni afwaye umutende noku usanga. ¹²Amenso yakwashikulu yalamona abalungama, namatwi yakwe yalomfwa ukwipusha kwabo. Lelo icinso cakwashikulu calipata abacita ifyabipa." ¹³Nani wingamicita ifi ngacakuti mwacita ifyawama? ¹⁴Lelo ngamwacula pamulandu nobulungami, muli abapalwa. Mwilatina fintu batina. Mwilasakamana. ¹⁵Muli ici, bikeni lubali shikulu Klistu mumitima yenu ngomushilo. Lyonse muleipekanya ukwasuka kuli onse uwamipusha ico mubekelwa muli Lesa. Citeni ifi mukufuka namumucinshi. ¹⁶Kwateni kampingu uwawama pakweba ati abantu abalesalula imyeo yenu iisuma iyamuli Yesu balengwe insoni pantu balemilandila ngabantu abalecita ifyabipa. ¹⁷Cawama, nga Lesa afwaya, ukuti muculile pamulandu wakucita icawama ukucila ukucita icabipa. ¹⁸Klistu nao aliculile umuku umo pamembu. uwali umumulungami alituculile fwebo, fwebashali abalungami, pakutula atulete kuli Lesa. Abikilwe kumfwa muli bumubili, lelo apangilwe umutuntulu muli bumupashi. ¹⁹Kumupashi, aile nokushimikila kumipashi abali nomba mucifungo. ²⁰Bali ababula icumfwila ilyo ukutekanya kwakwa Lesa munshiku shakwa Noah, munshiku shakukulilamo Alaka, na Lesa apuswishe abantu abanono-imipashi cine konse konse-ukupitila ku menshi. ²¹Ici ecishibilo calubatisho icapususha imyeo yenu nomba-tekusambafye kwafiko ukufuma pamubili, lelo ngobwite bwakuli kampingu musuma uwakuli bu Lesa-ukupitila mukututubuka kwakwa Yesu Klistu. ²²Klistu ali kukubo kwakulyo kwakwa Lesa. Aile mumulu. Abangeli, insambu, namaka fifwile fyanakila kuli ena.

Chapter 4

¹Eico, pantu Klistu alicushiwe muli bumubili, koseni nokutwalilila mubwiminishi bumo bwine. Pantu uyo onse uucula muli bumubili napatukako kulubembu. ²Epamulandu, uyo muntu, pantu nomba inshita shakwe ishakwikalilila pano calo muli bu mubilili nakukula mukucite fyalunkumbwa lwa mubili, nomba kano ukucito bufwayo bwakwa Lesa. ³Namupose nshita iikulu kukucite fyo abena fyalo bafwaisha ukucita, ukwikalilila mu bulalelale, mulunkumbwa, mukunwo bwalwa, ukukolwakolwa, ukusefya kwabipa, nokuiposa mukupepo tulubi. ⁴Bale tontonkanye fyapusanako ifya kutila tamulefwayo kwampana na bena pamulandu wa bwikashibwabo ne misango yabipa, eco balandile fya bipa pali mwebo. ⁵Lelo nomba bakabalubulwisha kuwaipakanishisha ukupingula abatuntulu nabafwa. ⁶Pantu umulimo wambila nsuma walishimikilwe nakubafwa, pakutula nangula bale pingulwa muli bumubili nga bantu, kuti baikala mumu pashi ifyo Lesa acita. ⁷Impela yafintu fyonse naipalama. Eico ipekanyeni bwino noku tontonkanyapo ukuipakanishisha mu mapepo, ⁸napali fyonse, mukwate ukutemwa ukwafikapo umo munankwe, pantu ukutemwa kufimba pamembu ishing. ⁹Pokeleleni umo nomunakwe, ukwabulo kuilishanya. ¹⁰Nga cakutula cila umo muli imwe alipokelela icabupe, acibomfye mukupususha umo no munankwe, muli bucine mukubombela Lesa mu nshila ishapusana. ¹¹Nga umo alanda, alandile mu mashiwi yakwa Lesa. Nga umo alepususha, abombe kumaka aya fuma kuli Lesa. Mucite ifi fintu fyonse pakutula Lesa acindamikilwemo ukupitila muli Yesu Klistu. Nakube kuli Yesu Klistu ubukata ne nkosho umuyayaya Ameni. ¹²Mwebatemwikwa, mwicisenda nge comushishibe icakweshiwa mumulilo ica miponena, nge cintu ico mushishibe icapona pali mwebo. ¹³Nomba nangula mwapita mukucula kwapitilemo Klistu, sekeleleni, pakuti muka sekelele nokusansamuka pakusokolola kwa bukata bwakwe. ¹⁴Nga bamituka pamulandu we shimna lya kwa Klistu, mwali palwa, pantu umupashi wa bukata nomupashi wa kwa Lesa fili muli mwebo. ¹⁵Nomba mwileka nangu umo alecula nge utalamisoka, umun'go, incitatubi, nangu uwa mulomo. ¹⁶Nomba nga umo acula ngo mwina Klistu, esekwa, nomba

Chapter 5

akacindamikilwamo Lesa mwishina line.¹⁷Pantu insgita ya bupingushi ikatampila muba ng'anda yakwa Lesa. Ngacakutila ikatampila muli fwebo, bushe cikaba shani kuba kunse abashifwayo kunakilembila nsuma yakwa Lesa? ¹⁸Nelyo ngacakutila cabe cakosa kubalungami ukupusuka, bushe kuti cabashani kuba bembu aba shaishiba Lesa?" ¹⁹Eico lekeni abaleculila pa bufwayo bwakwa Lesa akatula imyeo yabo kuwa cine kacita wafintu.

Chapter 5

¹Ndekoselesha abakulu muli mwebo, nebo, ndikulu munabo kabili ndikambone muku cula kwakwa Klistu, kabili ndiumo ukakanya mubukata bwafikasokoloka: ²Beni bakacema bamukuni wakwa Lesa uwamisakamana, mubombe ngabakangalila-tepamulandu wakuti mufwile ukucita ifyo, lelo pamulandu wakuti mule fwaya, ngefyo Lesa amipususha tepamulandu wacibwesha cansoni lelo nipamulandu wakupimpa. ³Mwibomba nga Shikulu pabantu ababa mukusunga. Pakuti mube icilangililo kumukuni. ⁴Ilyo kacema mukalamba akasokolilwa, muli nokupokelela icibalika cabukata. ⁵Munshila imoine imwe balumendo, icefyeni kuba kulu. Imwe bonse, fwaleni ukunakila nokwafwana. Pantu Lesa acingilila abacilumba, lelo Lesa apela icikuku kulyabo abaicefya. ⁶Palico icefyeni mwebene kuli Lesa wamaka pakuti akamimye munshita yakwe. ⁷Tuleni ukusakamana kwenu muli ena, pamulandu wakuti alamisakamana ena. ⁸Beni abatekanya, kabili abalolesha. Umulwani wenu, cibanda, aleshunguluka ngenkalamu, iyilefwa umo uwalulya. ⁹Mwali mutalwike. Beni abakosa mucicetekelo. Mwalishiba ukuti abekala Calo abasumina ababa mucalo ukuba abashipa mukucula kumo kwine. ¹⁰Ilyo mwaculafye panono, Lesa wacikuku conse uwamita kubukata bwa mukati muli Klistu, akamilenga ukuba abapwililika, akamilangisha nokumikosha. ¹¹Kuli ena kube ukuteka umuyayaya. Cibe fyofine. ¹²Nabika Sivenas ngamuninane wacishinka, nalemba kuli mwebo mukwififya mukupitila muli ena. Ndi mukumikoselesha kabili ndimukupela ubunte kuli mwebo pakuti ifyo nalemba fyacishinka kucikuku cakwa Lesa. Iminineni palici. ¹³Umwanakashi uli mu Babiloni, uwasalwa pamo nawebo, alemiposha. Na Mako, umwana mwaume wandi, alemiposha. ¹⁴Posheni umo naumo mucitemwiko. Umutende ube nemwe bonse mwebali muli Klistu.

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petelo, umusha nomutumwa wakwa Yesu Klistu, kuli bonse aba pokelela icitetekelo icafikapo ngefyo twapokela, icitetekelo mubulungami bwa kwa Lesa wesu nomupusushi yesu Klistu. ²Ukusenamina no mutende fifule mucipimo nakwishiba kwakwa Lesa namuli Yesu Shikulu wesu. ³Ifintu fyonse ukulingana namaka yapulamo aya mweo nabu Lesa ubwa palwa kuli fwebo ukupitila mumano yakwa Lesa, uwatwita ukupitila mubukata bwakwe nobusuma. ⁴Ukupitila mulifi, atupela icisuma nefikulu ifilayo, pakuti wingaba kabanya wamaka ya mibele yapulamo, pakuba nokubutuka kukonauka kwa Calo icilenga noku kabila kwabuncitatubi. ⁵Pamulandu nefi, citeni icisuma ku kulundapo ukucita ifisuma kucitetekelo; nakubusuma ulundapo ukwishiba; ⁶kukwishiba kulundako ukuikontrolola wemwine kuikontrolola wemwine ukulundako ukuishipikisha wemwine; ku kushipikisha ukulundako bu Lesa, ⁷nakuli bu Lesa ukulandako ukwishibana nakukwishibana ukulandako icitemwiko. ⁸Nga cakuti ifi fyaba muli mwebo nokukula muli mwebo , tamwakabe ing'anda nangu ukwabula ukusanduluka mukwishiba kwakwa shikulu Yesu Klistu. ⁹Nomba uli onse uwabulisha ifintu amenso yakwe yalolesha aepi yaba ngempofu, ukulaba ukutula balisambwa kumembu shabo ishakale. ¹⁰Eico, bamuninane, bombesheni namaka kubwite nobusalo bwawama, ngacakuti mwacite ifi fintu, tawakaipuntule. ¹¹Muli iyinshila mukaba ukunonkelamo ukwaba mukwingila bohe kwamukati kubufumu bwakwa shikulu nakapususha wesu Yesu Klistu. ¹²Eico nakulaba uwakumibukisha lyonse palifi, nangula mwafishiba, nangula mwakosa cishinka eco mukwete. ¹³Cili icawama ine ukutontokanya, cikulufye ndi mulili tenti, ukulamikonko mesha munshila yaku micinkula. ¹⁴Pantu ningishiba ukuti ukufimbula kwa citenti kuli mupepi, pamulandu wakwa shikulu Yesu Klistu nasokolola ifi kuli nebo. ¹⁵Nkalwisha namaka ukumona ukweba ati panuma yakuya kwandi mukabe abakwishiba ukwibusha ifi fintu. ¹⁶Pantu temuku konka kwa kucunjela kwa kululika kwa milumbe elyo tule fipanga ukuti mwebo mwishibe amaka nokwisa kwa kwa Shikulu wesu kapususha Yesu Klistu, nomba twali bakambone mumu cinshi wakwe. ¹⁷Pantu apokelele ubucindami no lulumbi ukufuma kuli Lesa Taata elyo ishiwi lyaishile kuli ena mululumbi lwabukata ilyalelanda, "Uyu emwana wandi natemwisha, namuli ena emo mbekelwa." ¹⁸Ifwe fwebene talwimfwile ilishiwi ukufuma mulwelele ilyo twali palupili lwamushilo na ena. ¹⁹Epotwali kwata ubu busesemo bwa pangwa ukushininkisha saana ngefyo akatolitolu kaka pancende yamfinshi, mpaka akakasuba kawa nolucelo ulutanda lwatula mu mitima yenu. ²⁰Pamulu wafyonse, mufwile ukumfwa ukutula takwaba ubusesemo ubwisa ukulondolola umwine eka. ²¹Pantu takwali ubusesemo ubwaishile mukupe kanya kwamuntu, bano umuntu ukulanda kupitila muli Lesa elyo basendele nomupashi wa mushilo.

Chapter 2

¹Ba kasesema babufi bakesa mubantu, naba kafundisha babufi nabo bene basesa kuli mwebo. Aba mukufisama baletamo ifya bucintomfwa ifya bonaushi, nabakana wisabo kulu wabalubwilemo. ²Abengi bakakonka fya bulalelale, na mulyabo ishila isuma ikasebanishiwa. ³Mufyalunkumbwa, bakaminonka mumashiwa yaonaika. Pakweba ati munshite itali bakaba mukuwelwa ukwabacitilwa, peka necakubalimuna tacishipula. ⁴Pakuti Lesa tababikile pambali aba ngeli

abalufyenye. Lelo abaposele mufikulo fyafita fititi mu Tartar abakalwa mu minyololo nokubafye munfishi nokufikafye pabupingushi. ⁵Peka tabikile pambali abakale bapesonde. Lelo asungile Noah, wenu ale cita ifyabulungami, nabambi cinelubali, elyo aleta ulubuto pesonde pali balya aba shipepa. ⁶Les aonawile imisumba ya Sodoma na Gmola ukubemito no kusebana nokuba ifya kusontelela, ukupashako ku fikesa citika nokuponena abasha mwishiba; ⁷Nomba na Lote wakaele uwali nenkumba bulili pafya muselu nemisango iyo abantu balecita. ⁸Pantu umuntu wakaele, pakuba nabena ubwikashi bumo nabo cila bushiku alekalipwa mutima wakaele pamulandu wafyo alemona no kumwa. ⁹Lelo Shikulu alishiba ukubula abantu ba kaele mufya kupunwisha, nokucita abakowela ukuya mu kupanikwa pabushiku bwa kupingulwa. ¹⁰Nakucisha mofye mucishinka kuli abo abatwalilila mukukabila ukwaonaika ukwabu mubili nokusula bukateka. Abapama abacitutumushi, tabakwata no mwenso mukuponta aba shila. ¹¹Abangeli efyo bakosa ukucilamo na maka, nomba taba bapanta nubupingushi bwa bulwani palishikulu. ¹²Nomba uyu emulanduwine inama shapangilwa mukonaika no kubola. Bena tabaishiba ifyo bapontela. Bakesa onaulwa. ¹³Bakapokelela icilambu mufya buwele wele balecita. Bena baletontonkanya nokubutukila mukwangalisha pabushiku bulya. Basali peka abalemana. Balasamwa nokupulukuta pulukuta noku kwata amalila kuli mwebo. ¹⁴Baba namenso yaisulamo ubucende, teti yatume kupulimushi. Basembeleka abashakosa ukupange fyabipa, napeka bakwata imitima yakutulukusho bucengeshi. ¹⁵Bene baliluba munshila iyalungama nokukonekela mukukonke nshila yakwa Balam mwana Beole, uwatemenwe ukupokelela amalipilo ayashalungama. ¹⁶Nomba pali bucintumfwa bwakwe bamushinine kumpunda yalandile ngeshiwi lyamuntu lyaimike kasesema palya pene. ¹⁷Aba bantu fishima fyabulamo amenshi abasendwa ku cipupu caisulamo fubefube. Nokuba munfishi yafitisha. ¹⁸Pakulanda ifya matutu muko ayaonaika. Baingishe abantu mufyalwinso lwa mubili. Abaeshe ukufumako kuulibonse abaile mufilubo. ¹⁹Bena balaya ubuntungwa kuli bena lelo nabena ba cili bali mubusha bwabala. Pakuti umuntu icamu cimfya eco abako nobusha umwine. ²⁰Nga baba pusuka kubonaushi fya pesonde ukupitila mukwishiba Shikulu mupususshi Yesu Klistu napeka nga batangalikwa nokucimfishiwa, pa kushalikisha fikakokapo fyabipa fikapitamo ukucila ifyantanshi. ²¹Nga caliweme kuli bena kukanaishiba inshila iyabulungami kwabulo kwishibefi no kufuma mu nshila ya mafunde yamu shilo yabashililwe, ²²ili pinda lya cishinka lya ebelwe bena: "Mumbwa ukubwelela mukulya ifyo alukile, na kapoli usambile ukubwelela mu matipa.

Chapter 3

¹Mwebatemwikwa, uyu nomba ekalata wa cibili uo nalembele kulimwebo; namuli ayo yonse mwibukisha ukumibulula amano yenu ²pakuti mukebukishe amashiwi yalandilwe munshiku sha kale kuli bakasesema bamushilo namafulunde yakwa Shikulu kabili umupususshi ayali mukupelwa ukupitila mubatumwa benu. ³Intanshi ishibeni ici, ati abamipunika bakesa munshiku shakumpela. Bakala mipunika ukutwalilila umwabela ulunkumbwa lwabo lwine. ⁴Bakala landa ati, "Kuli kwisa ukulaya kwa kubwela kwakwe? Ukufuma lilali lintu batata wesu balele utulo, ifintu fyonse fyaikala cimo cine, ukufuma ku kutendeka kwa calo. ⁵Bena balaba unufulo ati umulu napano isonde fyaishile ukufuma mu menshi nokupitila mumenshi, akale, kwifunde lyakwa Lesa, ⁶ati ukupitila muli ifi fintu, icalo cailya nshita ca lyonaika, amenshi yali fulilepo. ⁷Nomba ulilile icalo nomulu fyasungilwa kumulilo kwi funde limo line. Casungilwa kubushiku bwa bupingulo nokobaulwa kwa bantu aba shipepa. ⁸Taca kabutuke ku cebo, batemwikwa, ati ubushiku bumo kuli shikulu caba nga imyaka ikana limo, ne myaka ikana limo calilingana nobushiku bumo. ⁹Shikulu teti aseshe pole pole ukulingana nokulaya kwakwe, ngafintu bamo batunga ukuba panono panono. Mukututula, aliba uwatekanya ukulola kuli webo. Tafwaya onse uwa muli mwebo uko naika, nomba uuli onse ukumupangila icende yakuya kukulapila. ¹⁰Pakubefi, ubushiku bwakwa shikulu buli nokwisa ngo mugo: Icalo cikapita neciunda cikulu ca congo. Nefya mumulu fikapya ku mulilo, ne calo nemilimo yabamo fikapya. ¹¹Apo ifi fyonse fili nokonaika muli iyi nshila, uli muntu wamusango nshi webo uli nokuba? Ufwile ukwikala mumushilo nemikalile yabu kapepa. ¹²Ufwile uku cetekela nokufuluka ukwisa kwa bushiku bwakwa Lesa. Pali bulya bushiku, imyulu bakayonaula ku mulilo, nefya mumulu fukasungulika ku cikabilila cikulu. ¹³Nomba ukulingana ne cilayo, tuli mukulolela imyulu ipya ne calo cipya, umo abalungami bali nokwikala. ¹⁴Eico, mweba temwikwa, apo muli mukulolela ifi fintu citeni cisuma ukweba ati bakamisange ababula kalitoni kabili ababula akalema kuntanshi yakwe mu mutende. ¹⁵Pamo, langulukeni ukutekanya ukwakwa Shikulu ukweba ati kupusuka, pamo ngefyo munyinefwe Polo alembele kuli mwebo, ukulingana namano yantu yapelwe kuli ena. ¹⁶Polo alandile ifi fintu iya kosa mukumfwa. Abashaba namano na bantu abashashangila bafilwa ukwishiba ifi fintu, elo ifyo bacita na malembo yambi, kuko naulwa kwabo abene. ¹⁷Eico, mwebatemwikwa, apo muli mukwishiba pamulandu waifi fintu panuma yakuboko, ilindeneni mwebene elo ati mwikulilwa ukuya kukuluba kwa bantu nokulufya icicetekelo cenu. ¹⁸Nomba kulileni mu cikulu namumano yakwa shikulu kabili umupususshi Yesu Klistu. Nolumulubi lube kuli ena nomba nokuya umuyayaya. Amen!

1 John

Chapter 1

¹Ico icaliko ukufuma kukutampa ico twaumfwile, ico twalimukulolesha namenso yesu, ico twali mukuloleshapo, neminwe yesu yaliketeko-icocali mukuba cebo cabumi. ²Nakabili, ubumi bwa lengelwe ukwishibikwa, kabili twali mona ici. Tuli mukubila kuli mwebo cabumi bwa pee napee, uyo uwali na wishi, kabili naulengwa ukwishibikwa kuli fwebo. ³Ico cintu fwebo twa mwene kabili twa umfwile twa cibisha kabili kuli mwebo, eico mwebo kabili mube nesenge

Chapter 2

nafwebo. Isenge lyesu lya kuba pamo na Taata no mwana wakwe umwaume, Yesu Klistu. ⁴Kabili, tuli mukulemba ifi fintu kuli mwebo pakuti insansa shesu shibe ishapwilika. ⁵Iyi embila iyo twali mukumfwa kuli ena kabili wala bila kuli mwebo: Lesa elubuto, ksbili muli enata mwaba mfifi minsefye. ⁶Ngatwa landa ati twa liba bucibusa nawena kabili twala enda mumfifi, tule bepa kabili tatule bomba ne cishinka. ⁷Nomba nga tule enda mulubuto nge fyo ena aba mulubuto, twa kwata bucibusa umo nomunankwe, kabili umulopa wakwa Yesu umwana wakwe uwatu sangulula ukufuma kufya bipa fyesu fyonse. ⁸Nga tuli mukulanda ati tatwa kwata ubupulumushi ninshi tuli mukuibepa fwebene fweka, kabili icishinka tamwaba muli fwebo. ⁹Nomba ngatu yebelela ububi bonse, ena wa cinshinka kabili kukutu lekelela ububi bwesu bonsefye babili ukutusalungula ukutufumya kufya bipisha fyesu fyonsefye. ¹⁰Ngatwalanda ati tatwa bifyapo, twalenga ena ukuti abe uwabufi, kabili ninshi icebo cakwe tacaba muli ifwe.

Chapter 2

¹Mwebana, ndimukulemba ifintu kuli mwebo pakutila mwibembuka. Nomba umo nga abembuka, twalukwa kafwa uuli na tata Yesu Klistu, uuli mulungami. ²Muliwena emo imembu shesu shafutikila, temembu shesu fwekafye, lelo nesho Calo conse. ³Natwishiba ukuti twalimwishiba, nga twasunga amafunde yaakwe. ⁴Ulya uulanda ati, "Lesa nalimwishiba," nomba tasunga amafunde yakwe, wabufi, necishinka mwuli ena tamwaba. ⁵Nomba onse uulimu kusunga icebo mucishinka, muli ena mwaba ukutemwa kwakwa Lesa. muli ici natwishiba ukuti twalimwishiba: ⁶Onse ulelanda ati abamuli Lesa afwile ukulaenda fulyafine Lesa aendele. ⁷mwebatemwikwa, nshilemba ifunde ilipya kuli mwebo, lifunde lyakale ilyo mwakwete ukufuma kukutendeka. Ifunde lya kale cebo ico mwalimukumfwa. ⁸Nomba ndilimukulemba ifunde ilipya kuli mwebo, ilya cishinka muli Klistu na muli mwebo, pantu imfinshi ilimukupita, elo ulubuto lwacine lulimukusankana kale. ⁹Muli mukulanda ati aba mulubuto elo apata munina ali mumfinshi ukufika nanomba. ¹⁰uulimukutemwa munina abelelela mulubuto kabili takuli icakumu puntula. ¹¹Lelo uulimukupata munina aba mumfinshi kabili alimukwenda mumfinshi, teshibeko nakuntu alimukuya pantu amanso yakwa yalipofula. ¹²Ndilimukulemba, kuli mwebo mwebana batemwikwa, pantu imembu shenu shalyelelwa umulandu weshina lyakwe. ¹³Ndilimukulemba kuli mwebo, bashifwe, pantu mulimuku mwishiba uwafuma kuntendekelo. Ndimukulemba kuli mwebo, mwenalumendo, pantu mwalimucimfya cibanda. Nalimukulemba mwebo, mwebana banono, pantu mwalimwishiba Tata. ¹⁴Ndimukulemba kuli mwebo, mwebashifwe, pantu mwalimwishiba uwaikala ukufuma kuntendekelo. Ndimukulemba kuli mwebo, mweba lumendo, pantu mwalikosa, necebo cakwa Lesa caba muli mwebo, elo mwalicimfya umulwani. ¹⁵Mwitemwa icalo nefintu fya mucalo. Umuntu nga atemwa icalo, ukutemwa kwa kwa Tata takwabamo muli ena. ¹⁶Pantu fyonse pantu fyonse ifilimukuba mu Calo-lunkumbwa lwa mubili ulunkumbwa lwa menso, namataki ya mweo-tafifuma kuli Tata lelo fyamu Calo. ¹⁷Icalo elo nolunkumbwa cakwata filimukupita. Lelo uyo onse uulimukucita ubufwayo bwa kwa Lesa akekalilila umuyayaya. ¹⁸Mwebana banono, ninshita ya kushalikisha. ngafilyafine mwaumfwile ati bamukanya Klistu balikwisa nomba bamukanya Klistu baliisa. Muli ifi tuli mukwisha ukuti kunshita yampela. ¹⁹Bafumine kuli fwebo, nomba tabafumine mulifwebo. Pantu benga fuma muli fwebo ngabali mukwikalila nafwebo umuyayaya. Nomba bena elo baile, cilimukupilibula ati taba fumine muli fwebo. ²⁰Nomba namukwata ubusubo ubwawashila, namwebonse mulimukwishiba icine, nshilimukulemba. ²¹Kuli mwebo umulandu wakweba ati tamulimukwishiba icine, elo ni pakuti mwalishiba elo nipamulandu wakutila tamwaba ubufi mucishinka. ²²Bushe uwabufi niwisa ni ulya uulimukukana Yesu nga Klistu? Uyo muntu nimukana Klistu, pantu alimukukana wishi pamo nomwana. ²³Onse ulimukukana umwana takwata wishi. Uuli onse uulimukusumina umwana nakwata na wishi. ²⁴Nomba palwa mwebo, lekeni ico mwalimukumfwa ukufuma kukutendeka cikililile muli mwebo. Nga cakwebati ifyo mwaumfwile ukufuma ku kutendeka cabelelela muli mwebo. Mukabelelela mu mwana na muli wishi. ²⁵Ici ecilayo apele kuli fwebo-ubumi bwamuyayaya. ²⁶Ndilimukulemba ifi fintu kuli mwebo pa benga kumifumya kucine. ²⁷Nomba mwebo, ubusubo mwapokelele ukufuma kuli ena kubelelela muli mwebo, elo tamulefwaikwa uuli onse uwakumisambilisha. anomba ngafilya ubusubo bamisambilisha icishinka ukwabula ubufi, ngafilya bamisambilishaa ikalililini muli ena. ²⁸Nomba, mwebana batemwikwa, ikalililini muli ena, pakuti ilyo akamonekela, tukakwata ukupona elo tatwakabe nensoni pa kwisa kwakwe. ²⁹Nganamwishiba ati mulungami, mulimukwishiba ukuti onse uucita ubulongani afyalwa kuli ena.

Chapter 3

¹Moneni fintu Lesa Tata atutemwa, ukutemwa ukwebati tuleitwa abana bakwa Lesa, nefi efintu twaba. Napali uyu mulandu, icalo tacatwishiba, pantu tacamwishiba. ²Mwebatemwikwa, nomba tuli bana bakwa Lesa, nomba tafilati fisokoloke fintu tukaba. Twalishiba ati lintu Yesu akamoneka, tukamupala, pantu tukamumona fintu aba. ³Onse uwakwata ili subilo ilyabikwa pali ena alaiwanya nga fintu ena aba uwapwilika. ⁴Onse uubembuka apula mwifunde, pantu ukubembuka ekupula amafunde. ⁵Mwalishibo kwebati Klistu asokolweke ku kupiita imembu, ico muli ena tamwaba ulubembu. ⁶Takuli uwikala muli ena uukonkanyapo ukubembuka. Takwaba nangu umo uukonkanyapo ukubembuka lintu amumona nangula lintu amwishiba. ⁷Mwebana, mwileka umuntu nangu umo amilufye. Uucito bulungami mulungami, nga fintu Klistu abo mulungami. ⁸Uyo uupanga ulubembu wakwa ciwa, pantu ciwa abembwike ku kwamba. Napalico umwana wakwa Lesa asokolweke, pakwebati engo naula imilimo yakwa ciwa. ⁹Onse uwafyalwa kuli Lesa takonkanyapo ukubembuka pantu ulubuto lwakwa Lesa lwaba muli ena. Tekuti atwalilile ukubembuka pantu afyalwa kuli Lesa. ¹⁰Muli ici emusokolokela abana bakwa Lesa naba kwa ciwa: onse uushingapanga fya bulungami tewa

Chapter 4

kwa Lesa, ninshi tatemwa munyina.¹¹Iyi embile intu mwaumfwile kukutampa: Tuletemwana umo no munankwa.¹²Twiba kwati ni kaini, uwali mubifi uwaipaye na munyina. Cinshi amwipaile? Pantu imilimo yakwe yali ya bubifi neya kwa munyina iya lungama.¹³Mwilapapa, mweba munyinane, icalo ngacamipata.¹⁴Twalishiba uweba ati twalipita mumfwa no kwingila mu mweo, pantu twalitemwa ba munyinanefwe. Uyo onse uushatemwa munyina abelelela mumfwa.¹⁵Onse uwapata munyina ni kepaya. Mwalishiba ukwebati kepaya tekuti akwate umweo wa muyayaya ukuba muli ena.¹⁶Napali ici twaishiba kutemwa, pantu Klistu atuulile umweo wakwe pali fwebo. Nafwebo tutuule imyeo yesu kuli ba munyinefwe.¹⁷Bushe nomba onse uukwete ifintu pano calo, ngamona munyina alefwaya, nomba akana ukumumfwila uluse, ukutemwa kwakwa Lesa kuti kwaba shani muli ena?¹⁸Mwe bana bandi, mwileka icitemwiko cibefye mu mashiwi nangula pa lulimi, lelo mu milimo na mucishinka.¹⁹Nipali ici twaishibilo kwebati twafuma ku cishinka, no kulaya imitima yesu ku cinso cakwe.²⁰Imitima shesu ngashatuseka, Lesa ali kulisha ukucila imitima yesu, alishiba nefintu fyonse.²¹Mwe batemwikwa, imitima yesu ngataitusekele, natukwata isubilo kuli Lesa.²²Fyonse ifyo tulomba tulapokelela ukufuma kuli ena, pantu tulakonka amafunde yakwe nokucita ifimusekesha.²³Aya emafunde yakwe: yantu tufwile twasuminamo mwishina lya mwana wakwe Yesu Klistu nokutemwana umo no munankwe, nga fintu atupeela ili funde.²⁴Uusunga amafunde yakwe aba muli ena, na Lesa nao aba muli ena. Nipali ici fwebo, ukupitila mu mupashi untu atupeela.

Chapter 4

¹Mweba temwikwa, tamuli nakusumina imipashi yonse, Mulingile ukuyesha ukumna nga cakuti ifumine kuli Lesa, pamulandu wakuti bakasesema babuffi abengi na basalanganina mu calo.²Nga mwacita fi ninshi mukalaishiaba umupashi uwakwa Lesa-Umupashi onse uwashiba ukuti Klistu Yesa aishile yaluka umuntu nishi wafuma kuli Lesa.³Na kabili umupashi onse ukana ukuti Yesu tafuma kuli Lesa. Uyo mupashi wa bumukanya Klistu, uyo mwalyumfwa ukuti uleisa, nomba walisa kale mu calo.⁴Mwebo mwafuma kuli Lesa, mwe bana batemwikwa, kabili mwalicimfya bonse, pamulandu wakuti uwaba muli mwebo mukulu ukucila uwaba muba mu calo.⁵Aba bafuma ku calo; eico nefyo bali mukulanda fifuma ku calo, ne calo cili mukubomfwa bona.⁶Fwebo twafuma kuli Lesa. Uyo onse uwaishiba Lesa alatumfwa. Noyo onse uushafuma kuli Lesa tatumfwa. Kulici eko twishibila umupashi wacinshinka no wabufi.⁷Mwe batemwikwa, tuletemwana umo no mubiye, pantu icitemwiko cafuma kuli Lesa, uyo onse uwaba nokutemwa uyo afyalwa kuli Lesa na Lesa alimwishiba.⁸Umuntu ushaba nokutemwa ninshi taishiba Lesa pantu Lesa kutemwa.⁹Pamulandu waici emo Lesa atulangila ukutemwa muli fwebo, uyu Lesa eco atumine umwana umwaume uwafyelwe eka muno calo ukuti fwebo twikale na ena.¹⁰Ici citemwiko caba ifi, tepa mulandu wakweba ati fwebo twalitemwa Lesa, lelo ena alitutememwe fwebo, eco ena atumine umwana wakwe umwaume mukwisaba ilambo lya kufumya imembu shesu.¹¹Mwebatemwikwa, nga Lesa atutemwa ngefi, nefwebo bene na tutemwe abanensu.¹²Tapaba nangu umo uwamonapo Lesa. Nga fwebo twatemwana, Lesa akabelelela muli fwebo, nokutemwa kwakwe kukalatwalilila muli fwebo.¹³Pali ici fwebo twalishiba ukuti twaba muli ena na ena muli fwebo, pakuti ena alitupelako mupashi wakwe.¹⁴Kabili twalimona elyo kabili tuli bakambone mukushininkisha ukuti Lesa atumine umwana wakwe umwaume pa kuti apusushe icalo.¹⁵Nangula cingaba ukuti Yesu mwana umwaume uwakwa Lesa, Lesa aliba muli ena na ena muli Lesa.¹⁶Kabili twalishiba no kusumina twalisumina ukuti Lesa alitutemwa. Lesa kutemwa, noyo onse uwaba no kutemwa ninshi aba na Lesa na Lesa aba muli ena.¹⁷Pa mulandu neci, kanshi icitemwiko nga caliba icapwililika muli fwebo, ninshi fwebo tukaba abacilumba pa bushiku bwa bupingushi, pantu ena aba, ngefyo nafwebo twaba muno calo.¹⁸Apali ukutemwa tapaba mwenso. Icilingile, icitemwiko icapwililika cipwisha mwenso, pantu mwenso fibomba ngoupanikwe. Nomba umo uwamwenso ninshi tafikapo pa kutemwa.¹⁹Eico fwebo tuletemwana pantu Lesa ewabalilepo ukutemwa fwebo.²⁰Nga umo alanda ati, "ena alitutemwa Lesa" nomba apata munyina wakwe, ena ninshi wabufi. kulyabo abashatemwa bamunyina, abo bamona, teti batemwe Lesa, uyo untu tabamonapo.²¹Eico ili efunde fwebo twakwata ukufuma kuli ena: uyo onse uwatemwa Lesa eico ali nokutemwa na munyina wakwe.

Chapter 5

¹Uyo onse uwasumina ukuti Yesu ni Klistu afyalwa ukufuma kuli Lesa, na onse uwatemwa wishi atemwa no mwana uwafyala ukufuma kuli ena.²Pamulandu waici eco twaishibila ukuti twalitemwa abana bakwa Lesa, ilyo twatemwa Lesa twacita na mafunde yakwe.³Pantu uku ekutemwa Lesa: Pakuti tuli mukusunga amafunde yakwe. Na amafunde yakwe tayafina.⁴Pantu onse uwafyalwa ukufuma kuli Lesa alacimfya icalo. Naya emaka ayo twakwata ukucimfisha icalo, nangu cicetekelo cesu cine.⁵Nani acimfisha icalo? Ni uyo uwasumina ukuti Yesu mwana wakwa Lesa.⁶Uyu ewaishile ku menshi na kumulopa: Yesu Klistu. Taishilefye ku menshi yeka, nomba na kumenshi na kumulopa.⁷Pantu kwaba batatu abaiminineko bukambone:⁸umupashi, amenshi, na umulopa. Naba batatu bali mucipangano cimo.⁹Nga twapokelela bukambone bwa bantu, bukambone bwakwa Lesa bwalikula. Pantu ubunte bwakwa Lesa ni ubu, afyelwe bu kambone ubwapelwa mu Mwana wakwe.¹⁰Onse uwasumina mu mwana wakwe Lesa nakwata ubute muli ena. Onse ushisumina Lesa aicita umwine uwabufi, pantu tasumina muli bukambone bwakwa Lesa ubwapelwa mu mwana wakwe.¹¹Na bukambone ni ubu: Lesa atupela fwebo ubumi bwa kutwalilila, no bumi mu mwana wakwe. Uyo uli nomwana ali nobumi.¹²Uyo ushili nomwana wakwa Lesa takwete ubumi.¹³Nebo ndelembela weba ifi fintu pakuti wishibe ukuti weba naukwata ubumi bwa kutwalilila kuli weba we wasumina mwishiwi lya mwana wakwa Lesa.¹⁴Kabili, ili esubilo ilyo twakwata muli ena, ilya kuti nga twaipusha icintu umwabela ukufwaya kwakwe, ena alatumfwa.¹⁵Kabili, ngatwaishiba

ukuti ena alatumfwa-conse ico twaipusha ena-Twishibe ukuti natukwata conse ico twaipwishe kuli ena.¹⁶ Nga umo amona munyina alecita lubembu ulushitwala kumfwa, afwile ukupepa, na Lesa alemupela ubumi. Kwaliba ulubembu ulutwala kumfwa; nebo nshilelanda ukupepela pali co.¹⁷ Ukulufyanya conse lubembu, nomba kwaliba ulubembu ulushitwala kumfwa.¹⁸ Twalishiba ukuti onse uwafyalwa kuli Lesa tabembuka. Nomba uyo uwafyalwa kuli Lesa alamusunga alamubaka, nobubi tabwakabacite kantu.¹⁹ Twalishiba ukuti twafuma kuli Lesa, twalishiba ukuti icalo calipelwa mu maka ya mulwani.²⁰ Nomba twalishiba ukuti umwana wakwa Lesa alisa alitupela no kumfwikisha, pakuti twishibe ena uwa cine. Kabili, twaba muli ena uwacine, mu mwana wakwe Yesu Klistu. Uyu e Lesa wacine kabili uwa bumi bwaku twalilila.²¹ Mwe bana, ibakeni mwebene ku tulubi.

2 John

Chapter 1

¹Ukufuma ku mukulu naku mwanakashi uwasalwa na bana bakwe, uyo natemwa mucishinka-na kuli nebofye, lelo nakuli bonse abo abakwata ukwishiba icishinka-²pamulandu ne cishinka ico cashala muli fwebo nokuba cikaba nafwebo umuyayaya.³ Icikuku, uluse, nomutende fikaba nafwebo ukufuma kuli Lesa Tata nokufuma kuli Yesu Klistu, umwana wakwa Tata, mucishinka na mucicetekelo.⁴ Nasekelela apakalamba pakuti nakwata ukusanga abana bobo bamo abali mukwenda mu cishinka, ngefyo twapokelele ili funde ukufuma kuli Tata.⁵ Napapata na webo we mwanakashi- tali ifyo nalelembela kuli webo ifunde lyandakai. Lelo nilyo lintu twakwata ukufuma pakutampa- ilyo tufwile ukutemwa umo nomunankwe.⁶ Ici ecitemwiko, ico tufwile ukwenda naco ukulingana namafunde yakwe. Ili efunde, ngefyo waumfwa ukufuma pakutampa ukuti ufwile ukwenda muli ena.⁷ Ba cabufi abengi baliya mu calo, no kusumina tabasumnina ukuti Yesu Klistu alishile muli bu mubili. Uyu ewa bufi ushasumina muli Klistu.⁸ Ilolesheni palwenu, ukuti mwilufya ifintu ifyo bonse twabomba, lelo ico kuti mwapokelela icilambu capwililika.⁹ Uyo onse uya kuntanshi nokutashala mukusambilisha kwakwa Klistu takwata Lesa. Uyo umo ushala mukusambilisha, uyu alikwata Tata nomwana umwaume.¹⁰ Ngacakuti uli onse aisa kuli webo ushileta kusambilisha, wimupokelela mu ng'anda yobe nokumuposha wimuposha.¹¹ Onse uyo uwamuposha aibika mu ficitwa ifibili.¹² Nikwata ifintu ifingi ifyakulembela webo, lelo nshasubile ukubalembela napepela na kashinshinka. Nangu cibefi, naleenekela ukwisa kuli webo nokulanda pa menso namenso, pakuti insansa shenu shikapwililike.¹³ Abana bakwa nkashi obe uwasalwa bakuposha.

3 John

Chapter 1

¹Ne cilolo ndelembe ku mutemwikwa wandi Gai, uwo natemwa mu cishinka.² we mutemwikwa, ndepapa ukuti fyonsefye fibefye bwino na kabili nati ube uwabumi, nge fyo cili bwino pamo nomutima obe.³ Pantu na sekelela apakalamba ilyo bamunyinefwe baishile no kupela bukambone pa cishinka cobe pamo ngefyo wenda mu cishinka.⁴ Nshikweta insansa ukucila pali ci, pakumfwa ukuti abana bandi baleenda mu cishinka.⁵ We mutemwikwa, ulecita munshita yonse ulebomba na bamunyinefwe na kabili na batandashi.⁶ Uwafyalwa bukambone mukutemwa kobe mukubapo kwa cilonganino. Wacita bwino pakubatuma ukufuma ukuya mubulendo mumano ayabukata ubwakwa Lesa,⁷ pantu bafumiine peshina, tabapitile nangu kamo ukufuma kubena fyalo.⁸ Na fwebo tufwile twapokelela ifi fine, pakuti nafwebo tukeseba ba cibusa ababomfi aba cishinka.⁹ Na lembele ifintu fimo kwibumba lyakwa Lesa, nomba Diotriphesi, uwatemenwe sana ukuba uwantanshi pali bonse, ena tatupokelele.¹⁰ Eico ilyo nebo nkesa, nkebulula imilimo yakwe iyo alecita, pakunandila ifyebo ifya bubifi: kabili pakukana pema palifi, ena tasekelele bamunyinefwe, lelo abo abafwaya ukubasekelela abalesha nokubatamfya mu lukuta.¹¹ We mutemwikwa, wipashanye cibi kano icisuma. Ucite ubusuma bwakwa Lesa; uucita ububi tamona Lesa.¹² Demetri afyelwe bukambone muli fyonse na kabili na mucishinka conse. Na fwebo bene twasuminisha tuli ba kambone, kabili na webo waishiba ukuti ifilangililo fyesu fya cishinka.¹³ Nebo ninkwata ifingi ifintu ifya kulemba kuli webo, nomba nshilefwaya ukuti nebo imfilembele ku kalembelo na inki.¹⁴ Nomba ndepékanya ukumona webo bwangu bwangu, nafwebo tulande impumi nempumi.¹⁵ Eifyo umutende ube nawebo. Ne fibusa fyaposha webo. Posha ifi busa fyesu kulya pe shina,

Jude

Chapter 1

¹Yuda, umubomfi wakwa Shikulu yesu Klistu, kabili munyina wakwa yakobo kubaitwa, abatemwikwa kuli Lesa shifwe, kabili abasungilwa yesu Klistu:² uluse no mutende nokutemwa fifule kuli mwebo.³ Mwe batemwikwa, pakubikisha umutima kumulembela pepusukilo, kuli fwebo bonse, naobelwe kukumulembela kukumupapapatila ukuti mulwile icicetekelo icapelelwe limo na limo ku bamushilo.⁴ Pantu abantu bamo abafisaminamo abasalile limo kabela mukusekwa abashipepa abasangulo kusenamina kwakwa Lesa wesu bucilende no kukana cibinda wesu umo kabili Shikulufwe yesu Klistu.⁵ Lelo ndefwaya ukumishibisha nelyo mwaibuishiwe kabela ukuti Shikulu ilyo aitulile kale abantu ukubafumya mu Egypt. Panuma aonawile abashasumine.⁶ Pamo na bangeli abashaikele mucende yabo, lelo bashile ubwikalo bwalo -Lesa

abasangile kunshiku shakutwalilila mu minyololo, mumfimi ukulolela ubupingushi munshiku shakulekelesha.⁷Ifyo fine nabena Sodoma na Gomola nemishi iyashingulukako, ukwipela umusango uyo wine ngabalya ku kucita ubucende no kucite fye shiku. Babikwako ica kupalanishishako mukucula ku mulilo waku twalilila.⁸Awe ifyo na bakalota abakowesho mubili. Basusha na bukateka, no kupontela abangeli bakateka.⁹Nomba mikaeli umungeli, mukalomba, pakukansana naciwa ilyo baletalikishanya pamulandu wa mubili wakwa Mose, pamulandu tabapamine pakuleto musalula ukuseba kwa musalula. Lelo alandile ati, "Shikulu akwebaule"¹⁰Nomba abantu basalwilwe ifintu fyonse ifyo bashishiba, nefyo bailuka ku mulosha ngenama ishaishiba na mano mulifyo fine emo baonawilwa.¹¹Kalanda kuli bena! pakuti bendela munshila yakwa Kaini baiposa na mukulumba kwakwa Balamu nOkulobela mufitala fyakwa Kola.¹²Ababa bantu mabwe ayafisama mumalila ya mitebeto, ilyobalya mutebeto pamo na mwebo, baisakamana abene beka munsansa shabo ukwabulo mwenso mumakumbi amenshi; ayasendwa kumwela, ifimuti ifishikwete ifitwalo, fisabo ifyafwa, libili iyakulwa.¹³Mabimbi yamumuna yakulu ayalefuluma fyansonifya yako nentanda, ishilulumba isho ukufita kwa mfimfi kwa shisakakamikilwako ukutwalilila.¹⁴Awe ebo asesemene Enoki, kwalenga cine lubali ukufuma pali Adamu, elyo atile,"Moneni! Shikulu aishile nemyanda mishila yaba mushilo bakwe.¹⁵Ali mukwisa mukucito bupingushi pali bonse, nokushinina bonse abashiyepe pamilimo yabo yonse yakukana pepa kabili; pafya babembu abashiyepe balandile pali ena.¹⁶"Aba bantu bakwiilishanya, abangwinta, abayo mwabele fya kukabila kwabo." notunwa twabo tulanda ifya cilumba pali bumumbi munda kuku mwenamo ububile.¹⁷Nomba mwebo, mwebatemwikwa, ibukisheni ifyebo fyabatumwa bakwa Shikulwifwe Yesu Klistu ifyalandilwe limo.¹⁸Bamwebele ati, "pakupwa kwanshita kukaba abakupunika abaya umwabela fya kukabila kwabo kwaku kana pepa."¹⁹Aba bantu ebacita kukulekana. Bamutima wa buntunse abashakwata nomupashi.²⁰²¹Nomba mwebo, mweba temwikwa kulileni mucicetekelo cenu icamushilo. Pepeleni mumupashi wamushilo. Ikalileni mukutemwa kwakwa Lesa, no kulolela uluse lwakwa Shikulufwe Yesu Klistu nokulola uluse lwakwa Shikulu Yesu Klistu uwaletetele mwebo mumweo wakutwalilila.²²Abali mukutwishika mukutwishika mulebabela inkumbu.²³Nabambi pususheni nomwenso, ukubasompola mumulilo kuli bambi mubakwatile uluse lwakatina. Napoto umwingila uwalamfiwa no mubili.²⁴Nomba ulinamaka yakumulinda ukuti nawipununa no kumwimika kucabukankala bwakwe abashaba na kabili abanga.²⁵Kuli Lesa umupusushi ukupitila muli Yesu Klistu Shikulu, kula ubukata ulupaka na maka kuntanshi yanshita, nomba , nokuya kutwalilila. Cibefyo fine.